

**ІСТОРІЯ
НАЦІОНАЛЬНОЇ
АКАДЕМІЇ
НАУК
УКРАЇНИ**

1951–1955

ЧАСТИНА 2

Березовская
авг. 1917.

95 РОКІВ

**ІСТОРІЯ
НАЦІОНАЛЬНОЇ
АКАДЕМІЇ
НАУК
УКРАЇНИ**

1951–1955

ЧАСТИНА 2

ДОДАТКИ

КИЇВ 2012

ББК 63.3(4 УКР)+72.4(4 УКР)
УДК 061.12(477)(091)«1951/1955»

Історія Національної академії наук України. 1951–1955 : Частина 2. Додатки / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т архівознавства; Ін-т української археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського / редкол.: О. С. Онищенко (голов. ред.) [та ін.]; упоряд.: Л. М. Яременко, С. В. Старовойт, Г. В. Індиченко, О. І. Вербіцька, С. М. Коваленко, Є. С. Костюк, І. М. Шихненко. – К., 2012. – 916 с. – (Джерела з історії науки в Україні).

ISBN 978–966–02–6668–1 (Ч. 2)

Дана книга є продовженням першої частини збірника документів і матеріалів «Історія Національної академії наук України. 1951–1955». До цієї частини збірника включено «Додатки», що є науковими розробками колективу Інституту архівознавства НБУВ. Матеріали другої частини збірника сприяють заповненню джерельних інформативних прогалин, які не вдалося висвітлити документально в першій частині.

Книга розрахована на науковців, істориків, зокрема істориків науки, архівістів, викладачів вищих і середніх навчальних закладів та студентів.

Упорядники:

Л. М. ЯРЕМЕНКО, С. В. СТАРОВОЙТ, Г. В. ІНДИЧЕНКО, О. І. ВЕРБІЦЬКА,
С. М. КОВАЛЕНКО, Є. С. КОСТЮК, І. М. ШИХНЕНКО

Редакційна колегія:

О. С. ОНИЩЕНКО (голов. ред.), Г. В. БОРЯК, В. А. ВЕРГУНОВ, В. С. ЛОЗИЦЬКИЙ,
Н. В. МАКОВСЬКА, Л. В. МУХА, М. М. РОМАНЮК, П. С. СОХАНЬ,
Л. М. ЯРЕМЕНКО

Рецензенти:

Л. А. Дубровіна, член-кореспондент НАН України, доктор історичних наук, професор
І. В. Верба, доктор історичних наук, професор

Затверджено до друку вченою радою
Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського

- © О. І. Вербіцька. Регістри протоколів засідань Президії АН УРСР (1951–1955), 2012
- © Л. М. Яременко, І. М. Шихненко. Список дійсних членів та членів-кореспондентів АН УРСР, обраних у 1951–1955 рр., 2012
- © І. М. Шихненко, Т. В. Варва, Є. С. Костюк, С. В. Старовойт. Список наукових співробітників АН УРСР (1951–1955), 2012
- © Є. С. Костюк, Л. М. Яременко, Г. В. Індиченко. Список видань і наукових праць співробітників АН УРСР (1951–1955), 2012
- © Г. В. Індиченко. Список установ, що діяли у складі АН УРСР (1951–1955), 2012
- © О. І. Вербіцька, І. М. Шихненко, С. М. Коваленко. Іменний покажчик, 2012
- © О. М. Безрезовський. Список аббревіатур та скорочень, 2012
- © Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, Інститут архівознавства; Інститут української археографії та джерелознавства імені М. С. Грушевського, 2012

ISBN 978–966–02–6666–7 (загальний)

ISBN 978–966–02–6668–1 (Ч. 2)

ДОДАТКИ

**РЕГЕСТИ ПРОТОКОЛІВ ЗАСІДАнь ПРЕЗИДІЇ
АКАДЕМІЇ НАУК УРСР
(1951–1955)**

1951

**Проголол № 1
засідання Президії Академії наук УРСР¹**

від 12 січня 1951 р.²

1–2. *¹

3. Прийняли рішення щодо скорочення адміністративно-господарського персоналу установ і підприємств АН УРСР. Зокрема, вирішили: 1) впорядкувати структуру управлінського апарату і скоротити адміністративний персонал на 4–5%, всього по Академії наук – 49 осіб; 2) просити РМ УРСР у зв'язку з необхідністю поповнення штатів науковим і науково-допоміжним персоналом інститутів, що виконують завдання з проектування і будівництва Каховської гідроселектростанції і Південноукраїнського каналу, а також для розширення персоналу інститутів гірничої механіки, мовознавства та мистецтвознавства, фольклору та етнографії АН УРСР, за рахунок скорочених 49 одиниць адміністративного персоналу замінити на таку ж кількість посад наукових і науково-допоміжних співробітників установ АН УРСР; 3) підняти клопотання до РМ УРСР про звільнення АН УРСР від скорочення штату адміністративно-господарського персоналу у зв'язку з введенням в експлуатацію нових виробничих об'єктів, організацією Львівського філіалу АН УРСР і чотирьох нових інститутів у м. Львів (постанова від 05.01.51).

4–5. *¹

6. *²

7. Призначили к.ф.-м.н. О. Г. Міслюка на посаду заступника начальника Відділу спеціальних робіт АН УРСР з 15 грудня 1950 р.

8. Вирішили оформити юридичне членство АН УРСР в Українському товаристві охорони природи.

9. *¹

¹ Упорядниками видання у реєстрах протоколів засідань Президії АН УРСР у 1951–1955 рр. застержено опущені пункти: під *¹ – з розгляду фінансових, адміністративно-господарських та життєво-побутових питань; *² – з кадрових питань, крім тих, що стосуються академіків, членів-кореспондентів та керівного складу установ; *³ – про присвоєння вчених звань; *⁴ – пункти, подані повноцкство окремими документами у I частині збірника; *⁵ – про організацію навчального процесу в аспірантурі; *⁶ – про участь у виконавчій госпдіоговірній темптки штатних співробітників інститутів АН УРСР (на термін до 3-х місяців).

² Упродовж 1951–1955 рр. в АН УРСР застосовувалась практика прийняття деяких нагальних постанов Президії АН УРСР у період між регламентними засіданнями шляхом їх погодження в робочому порядку індивідуально з кожним членом Президії АН УРСР. Враховуючи, що офіційна дата прийняття таких постанов не співпадає з датою протоколу, в яких вони представлені, упорядниками наприкінці пунктів подано їх дійсну дату прийняття.

10. З метою продовження виконання у 1951 р. Інститутом гідрології та гідротехніки АН УРСР тематики, пов'язаної з проектуванням Каховського гідровузла, Південноукраїнського та Північнокримського каналів, дозволили залучати на ці роботи тимчасових робітників.

11. Заслухавши та обговоривши інформацію голови Відділу суспільних наук АН УРСР акад. М. Е. Омеляновського про забезпечення виконання постанови ЦК КП(б)У від 16 грудня 1950 р. «Про роботу Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії АН УРСР», постановили усунути зазначені у постанові недоліки в роботі інституту, підняти науковий рівень виконуваних досліджень, широко застосовуючи для цього творчі наукові дискусії, всебічно вивчати і популяризувати кращі зразки культурної спадщини українського народу, досягнення мистецтва і народної творчості.

Зобов'язали інститут завершити у 1951 р. роботу над науковими працями: «Історія української народної творчості», «Історія українського театру», «Історія української музики» та підготуватись до декади українського мистецтва і літератури у м. Москва; включити до планів роботи на 1951 р. та 1951–1955 рр. нові теми, спрямовані на вивчення та розробку питань історії і теорії мистецтва, народної творчості та етнографії; посилити контроль за своєчасним виконанням завдань; організувати критичне обговорення книг «Історія української народної творчості», «Історія українського театру» та «Історія української музики» із залученням діячів мистецтва, літератури та ін.; розгорнути комплексне вивчення української словесної і музичної народної творчості та етнографії шляхом проведення експедицій із залученням широких кіл громадськості, збирання матеріалів для виставок народної творчості, олімпіад народної самодіяльності по всій території України; запровадити проведення виїзних наукових сесій з питань мистецтвознавства, народної творчості та етнографії в промислових центрах та західних областях України; налагодити зв'язки з установами у галузі мистецтва, надаючи їм необхідну допомогу в роботі, збиранні та узагальненні зразків народної творчості; забезпечити належну підготовку та систематичне видання наукових записок інституту, черговий том яких здати до друку до 15 березня 1951 р.

Для забезпечення виконання поставлених завдань відрядили у 1951 р. для навчання у докторантурі АН СРСР 2 кандидатів наук, зобов'язали: в 1951 р. подати до захисту кандидатські дисертації молодших наукових співробітників, бюро Відділу суспільних наук АН УРСР спільно з відділом кадрів АН УРСР – подати пропозиції щодо змінення складу інституту висококваліфікованими кадрами, РВР АН УРСР (акад. Ф. П. Белякін) – передбачити у видавничому плані на 1951 р. видання окремих монографій, науково-популярної літератури, підготовлених співробітниками інституту; комісії у складі академіків М. Т. Рильського, М. Е. Омеляновського, О. І. Білецького, Л. А. Булаховського, чл.-кор. П. М. Попова та ін. – до 1 лютого 1951 р. розробити пропозиції щодо підготовки багатотомного видання різних жанрів української словесної творчості.

12. Заслужали та обговорили тематичний план представлення досягнень установ та окремих вчених Відділу сільськогосподарських наук АН УРСР на Всесоюзній сільськогосподарській виставці 1951 р. та кошторис витрат на виготовлення експонатів. Постановили: схвалити тематичний план і список експонатів; зобов'язати директорів установ Відділу до 1 березня 1951 р. підготувати матеріали

для створення експонатів. Вирішили просити РМ УРСР: схвалити план та кошторис підготовки експонатів АН до ВСГВ і зобов'язати Міністерство місцевої промисловості УРСР виконати у I півріччі 1951 р. замовлення на виготовлення експонатів АН УРСР на підприємствах міністерства, Держплан УРСР – виділити АН УРСР трактори та двигуни, перобладнані для роботи на газовому паливі, для представлення їх на виставці.

13. На виконання постанови РМ УРСР від 4 грудня 1950 р. № 3603 «Про виробництво у львівській артілі «Сіткогаз» Укрпромради газокалійних сіток для газових світлосильних ламп» та постанови РМ УРСР від 23 листопада 1950 р. № 3619 «Про організацію виробництва побутових шаф-холодильників і шаф-льодників на підприємствах місцевої промисловості УРСР» постановили: Львівському філіалу Інституту геологічних наук АН УРСР розробити спосіб регенерації солей торію і церін з віджимного розчину та сухих відходів виробництва газокалійних сіток та інструкцію з контролю за виробництвом цих сіток, включити в план 1951 р. роботу з заміни азотокислого торію іншими матеріалами при виробництві газокалійних сіток. Зобов'язали інститути загальної і неорганічної хімії та фізики АН УРСР надавати технічну та консультативну допомогу з цих питань.

14. Дозволили Інституту використання газу в комунальному господарстві та промисловості АН УРСР провести у м. Київ 23–26 січня 1951 р. спільно з Комітетом науково-технічного сприяння газифікації УРСР нараду з питань газопостачання міст та спалювання газу, затвердили програму та склад оргкомітету наради.

15. Для відзначення 60-річчя від дня народження поета, лауреата Сталінської премії, акад. П. Г. Тичини постановили: провести спільно зі Спілкою письменників України 27 січня 1951 р. у Філармонії урочистий вечір; підняти клопотання перед Президією Верховної Ради СРСР про нагородження акад. П. Г. Тичини орден; створити ювілейну комісію під керівництвом акад. О. В. Палладіна у складі представників АН УРСР та Спілки письменників України, якій подати на затвердження Президії АН УРСР пропозиції щодо заходів у рамках проведення ювілею.

16. Для відзначення 60-річчя від дня народження та 35-річчя наукової і інженерно-педагогічної діяльності акад. В. М. Свечнікова спільно з Київським політехнічним інститутом ухвалили створити ювілейну комісію під керівництвом акад. М. М. Доброхотова і доручили їй до 20 січня подати пропозиції щодо плану ювілейних заходів.

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, сир. 405, арк. 1 30. Оригінал. Машинпис.

Протокол № 2 засідання Президії Академії наук УРСР

від 12 січня 1951 р.

16-а¹. Розглянули питання про висунення кандидатів на здобуття Сталінської премії за 1950 р.²

¹ У всіх протоколах засідань Президії АН УРСР за 1951 р. застосовано суцільну нумерацію пунктів.

² Детальнішу інформацію з цього питання див. п. 37-а.

17–19. *¹

20. Вирішили надати лабораторії будови рідин Інституту фізичної хімії ім. Л. В. Писаржевського АН УРСР додатково дві штатні одиниці за рахунок вакансій інших інститутів, та ще дві – за рахунок штату інституту. Призначили на посаду завідувача лабораторії будови рідин інституту старшого наукового співробітника О. З. Голика (постанова від 15.01.51).

21. Постановили для кращого використання гербарію Карадзької біологічної станції АН УРСР передати його Інституту ботаніки АН УРСР. Доручили інституту до 1 квітня 1951 р. виділити дублети, що містяться у гербарії, та передати їх до Кримського філіалу АН СРСР (постанова від 15.01.51).

22–24. *¹

25. *²

26. *¹

27. Дозволили Інституту електрозварювання ім. С. О. Патона АН УРСР провести науково-технічну нараду 3–5 лютого 1951 р. спільно з Всесоюзним науковим інженерно-технічним товариством нафтовиків та президією Комітету сприяння будівництву газопроводу Дашава-Київ-Бердянськ-Москва та схвалити перелік доповідей (постанова від 15.01.51).

28. Дозволили Інституту української літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР надрукувати збірник доповідей Львівської сесії АН УРСР та розіслати його всім учасникам сесії безкоштовно (постанова від 17.01.51).

29. *¹

30. Для покращення підготовки та проведення академічних наукових конференцій та інших наукових заходів ухвалили проводити їх лише за спеціального постановою Президії АН УРСР і зобов'язали керівництво наукових установ і бюро Відділів наук АН УРСР вносити пропозиції щодо їх проведення попередньо принаймні за один місяць і за три місяці – для конференцій і нарад республіканського та союзного значення; до заявки подавати доповідну записку інституту, Відділу щодо затвердження заходу вченою радою установи, а також план проведення, склад учасників, кошторис витрат, при спільному проведенні – письмове підтвердження про участь відомств, організацій та установ (постанова від 18.01.51).

31–32. *¹

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, стр. 405, арк. 30–63. Оригінал. Машинопіс.

Протокол № 3 засідання Президії Академії наук УРСР

від 19 січня 1951 р.

33. Розглянувши питання про організацію постійної наукової допомоги АН УРСР укрупненим сільським господарствам УРСР, постановили: 1) затвердити Комітет сприяння розвитку укрупненим колгоспам УРСР у складі віце-президента АН УРСР акад. М. П. Семсінска, віце-президента АН УРСР акад. П. С. Погребняка, Головного вченого секретаря Президії АН УРСР акад. І. Т. Швасця, голови Відділу сільськогосподарських наук АН УРСР акад. П. А. Власюка, голови Від-

ділу біологічних наук АН УРСР акад. П. О. Свириденка, секретаря парткомітету АН УРСР Ф. Д. Овчаренка, вченого секретаря Президії АН УРСР О. З. Голіка, вченого секретаря Ради науково-технічної пропаганди АН УРСР Д. І. Бакуліна; 2) доручити Вченому секретаріату Президії АН УРСР спільно з бюро Відділу сільськогосподарських наук АН УРСР у двотижневий термін подати до Президії АН УРСР пропозиції щодо плану роботи з надання допомоги укрупненим сільським господарствам УРСР та сформуувати бригади.

34. Заслухавши доповідь акад. П. М. Першина про попередні результати роботи у 1950 р. комплексної експедиції Ради по вивченню продуктивних сил УРСР АН УРСР у Баштанському районі Миколаївської обл., постановили: 1) схвалити проведену роботу; 2) відмітити, що було опрацьовано раціональну організацію території сільських господарств в умовах посушливого степу, результати комплексного вивчення території забезпечать розробку планів всебічного розвитку громадського господарства регіону, районні організації та сільські господарства отримали допомогу з землепорядження, а також плани забудови виробничих центрів і тваринницьких ферм, обґрунтування нових сівозміт і перспективні плани; 3) відмітити, що на основі проведених досліджень розроблено та передано для впровадження в сільське господарство південних районів УРСР практичні пропозиції з організації водного господарства, комплексного землеустрою і планування господарських центрів укрупнених сільських господарств, щодо укрупнення тракторних бригад МТС; 4) Раді по вивченню продуктивних сил УРСР АН УРСР організувати розробку типового проекту електрифікації тваринницьких ферм відповідно до умов Баштанського району із залученням Українського науково-дослідного інституту механізації сільського господарства, плану організації промисловості місцевих будівельних матеріалів та перспективного плану розвитку Баштанської машино-тракторної станції; 5) фінансово-плановому відділу передбачити в кошторисах відповідні асигнування; 6) зобов'язати директорів інститутів АН УРСР подати РВПС АН УРСР до 1 квітня 1951 р. наукові звіти по проведених дослідженнях та включити зазначені роботи до тематичних планів інститутів на 1951 р.; 7) комісії по проблемі боротьби з посухою підготувати до 30 січня 1951 р. план роботи з питань вивчення досвіду боротьби з посухою; 8) рекомендувати всім Відділам наук АН УРСР ширше практикувати комплексну організацію дослідної роботи, залучаючи й інститути інших Відділів наук АН УРСР.

35. Заслухавши та обговоривши доповідь директора Інституту фізики АН УРСР М. В. Пасічника про роботу та кадри цього інституту, відзначили значні наукові результати та розвиток зв'язку з промисловістю у післявоєнні роки, водночас виділили й низку недоліків. Постановили визначити для розробки на п'ятирічку наукові напрями інституту в галузі фізики атомного ядра, фізики напівпровідників, фізичної електроніки, оптики, електроакустики, електронної теорії кристалів. Визнали необхідність поповнення інституту висококваліфікованими кадрами. Вирішили клопотатися перед ЦК КП(б)У та РМ УРСР про повернення на постійну роботу в інститут акад. О. І. Лейпунського, відкриття вакансії на виборах у члени Академії у 1951 р. у галузях фізики атомного ядра і теоретичної фізики, поставити питання перед МВО СРСР про дозвіл відібрати 8 кращих випускників фізичних факультетів Київського, Львівського, Дніпропетровського і Одеського університетів у 1951 р. до аспірантури Інституту фізики АН УРСР,

надавати йому свою експериментальну базу для роботи студентів за цією спеціалізацією, та відновлення у КДУ спеціалізації «Будова речовини». Запропонувати співробітникам інституту підготувати принаймні 4 докторських та 8 кандидатських дисертацій.

Ухвалили також підняти клопотання про утворення протягом 1951 р. у складі інституту радіовиміральної лабораторії рентгеноструктурного аналізу та хіміко-аналітичної лабораторії, розширення штату відділів; підтримати пропозицію інституту щодо створення в Києві галузевої лабораторії або заводу з виготовлення напівпровідникової продукції та спеціальних електровакуумних приладів, розроблених в інституті; розширити його видавничу діяльність та клопотатися перед відділом науки ЦК КП(б)У про видання з другої половини 1951 р. «Фізичного журналу» АН УРСР, а до вирішення цього питання видавати збірник праць інституту, до редколегії якого ввести акад. В. Є. Лашкарьова, чл.-кор. О. О. Харкевича, чл.-кор. Н. Д. Моргуліса, к.ф.-м.н. М. В. Пасічника (редактор), д.ф.-м.н. О. С. Давидова (заступник редактора), к.ф.-м.н. П. Г. Борзяка (відповідальний секретар). Вирішили просити РМ УРСР вжити заходів щодо прискорення будівництва приміщення інституту і його здачі у 1951 р. – на початку 1952 р.

36–37. *2

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, стр. 405, арк. 64–84. Оригінал. Машиннопис.

Протокол № 3 а засідання Президії Академії наук УРСР

від 24 січня 1951 р.

37-а. Розглянувши питання про висунення кандидатів на здобуття Сталінської премії за наукові роботи, виконані у 1950 р. в науково-дослідних установах АН УРСР, постановили: підтримати висунення наступних наукових робіт – «Розробка сірчано-срібних фотоелементів ФЕСС–У промислового типу», виконану співробітниками Інституту фізики АН УРСР під керівництвом акад. В. Є. Лашкарьова; «Вакуумний інфрачервоний спектрометр», виконану співробітниками Інституту фізики АН УРСР під керівництвом А. Ф. Мальнева; «Експериментальні дослідження надпровідності металів, надпровідності гелію, магнітних та гальвано-магнітних властивостей металів», виконану чл.-кор. Б. Г. Лазаревим; «Теорія розрахунку на мішність колес турбомашин», виконану д.т.н. А. Д. Коваленком; «Виготовлення і впровадження у виробництво колінчатих валів двигунів річкових суден із чавуну методом кисневої продувки», виконану співробітниками Інституту чорної металургії АН УРСР під керівництвом акад. М. В. Луговцова; «Нове радянське рентгено-спектральне обладнання для робіт у галузі спектроскопії твердого стану і її застосування», виконану с.н.с. Інституту чорної металургії АН УРСР М. Д. Борисовим; «Питання гідраліки відкритих русел і споруд», виконану чл.-кор. АН УРСР Г. Й. Сухомелом; «Атрофіологічні основи живлення цукрового буряка», виконану акад. П. А. Власюком; «Філософське значення теоретичної спадщини І. В. Мічуріна», виконану с.н.с. Інституту філософії АН УРСР А. А. Рубашевським; «Нові методи виробництва медичного пепсину, штучного

шлункового соку та препаратів пепсину високої активності», виконаної с.н.с. Інституту біохімії АН УРСР О. С. Циперовичем; «Райковецьке городище», виконану м.в.с. Інституту археології АН УРСР В. К. Гончаровим; «Археологічні дослідження стародавнього Києва», виконану с.н.с. Інституту археології АН УРСР М. К. Каргером; результати досліджень у галузі теорії ймовірності акад. Б. В. Гнеденка у співавторстві з А. М. Колмогоровим. Відмовили у висуванні тих наукових робіт, що не відповідають вимогам чи не опубліковані.

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 405, арк. 85–89. Оригінал. Машинпис.

Протокол № 4
засідання Президії Академії наук УРСР

від 26 січня 1951 р.

38–42. *1

43. Асигнували Інституту гідробіології АН УРСР 47 410 крб на роботи по ремонту, відбудові та очищенні 5 ставків у Державному заповіднику «Олександрія» протягом березня–травня 1951 р. для забезпечення проведення в них науково-дослідних робіт з вирощування коропа та інших порід риб (постанова від 25.01.51).

44–46. *2

47. Заслухали повідомлення віце-президента АН УРСР акад. М. П. Семченка про смерть Президента АН СРСР акад. С. І. Вавилова, вшанували його пам'ять. Постановили відрядити для участі у похоронах делегацію у складі Президента АН УРСР акад. О. В. Палладіна (голова делегації), голови Відділу біологічних наук АН УРСР акад. П. О. Свириденка (заступник голови), голови Відділу суспільних наук АН УРСР акад. М. Е. Омеляновського, академіків – А. О. Василенка, М. К. Гуздія, О. І. Лейпунського, П. П. Будникова, чл.-кор. В. П. Комісаренка та директора Інституту фізики АН УРСР М. В. Пасічника.

48. Заслухавши звіт про роботу бюро та наукових установ Відділу фізико-математичних і хімічних наук АН УРСР у 1950 р. голови цього Відділу акад. А. І. Кіпріанова, констатували, що були отримані важливі результати – значно поліпшено роботу інститутів Відділу по впровадженню наукових досягнень в практику народного господарства, розширено зв'язки з виробничими організаціями та міністерствами, виконано 134 планові теми, 13 тем по плану впровадження та 28 робіт виконано понад план; співробітниками захищено 3 докторських та 28 кандидатських, підготовлено 4 докторських та 11 кандидатських дисертацій; було надруковано 275 наукових праць, здано до друку 225 праць; проведено 11 конференцій, сесій та нарад союзного і республіканського значення; проведено 4 об'єднані сесії та наради з питань хімії та фізики спільно з іншими Відділами АН УРСР. Було надано 1305 консультацій, експертних висновків та просктів, зроблено 340 рецензій і 52 аналізи та визначення; прочитано 506 науково-популярних лекцій і доповідей і здано до друку 33 брошури і статті (з них надруковано 8). Роботу Відділу фізико-математичних і хімічних наук Президія АН УРСР визнала задовільною, разом з тим відзначили й певні недоліки.

З метою поліпшення роботи бюро та інститутів Відділу постаповили: 1) налагодити систематичний контроль за науковою діяльністю інститутів Відділу; 2) посилити зв'язок тематики інститутів Відділу з невідкладними потребами виробництва, практикуючи візні сесії на підприємства, обговорення планів та результатів наукової діяльності; 3) ширше організувати обговорення основних напрямів наукової роботи Відділу, дискусії по принципових питаннях наук, організувати контроль та керівництво діяльністю вчених рад, створити сприятливі умови для розгортання критики і самокритики в інститутах Відділу; 4) переглянути та систематично контролювати план підготовки кадрів в інститутах, особливої уваги надати підготовці та захисту докторських дисертацій; 5) просити РМ СРСР надати право АН УРСР відбирати молодих спеціалістів з випускників вищих навчальних закладів для відрядження їх до аспірантури; 6) переглянути тематичні плани 1951 р. з метою їх комплексування як в межах Відділу, так і поміж відділами установ; 7) переглянути і розширити плани з історії вітчизняної науки та спеціальних досліджень; 8) зобов'язати бюро Відділу та інститути переглянути та збільшити план видання монографій; 9) залучити до участі у роботі інститутів дійсних членів та членів-кореспондентів АН УРСР, які до цього часу не брали участі у виконанні планових тем та завдань; 10) виділити на виборах 1951 р. вакансії дійсних членів та членів-кореспондентів з математики, фізики, органічної та фізичної хімії і геологічних наук; 11) просити РМ УРСР прискорити будівництво незакінчених об'єктів Інституту фізики АН УРСР та виділити кошти у 1951 р. на будівництво Інституту фізичної хімії ім. Л. В. Писаржевського АН УРСР, літотеси Інституту геологічних наук АН УРСР та постійного навіляйно меридіального кругу Головної астрономічної обсерваторії АН УРСР.

49. Заслухавши доповідь голови Ради про вивчення продуктивних сил УРСР АН УРСР акад. П. С. Погребняка про підсумки республіканської конференції з питань розвитку степового лісорозведення в Українській РСР, скликаної радою, спільно з Відділом сільськогосподарських наук АН УРСР, Інститутом лісівництва АН УРСР, Держпланом УРСР, Міністерством сільського господарства УРСР, Міністерством лісового господарства УРСР, що відбулась 6–10 грудня 1950 р., відзначили, що ця конференція була спрямована на посилення зв'язку науки з практикою. На конференції були присутні 328 осіб (з них дійсних членів та членів-кореспондентів – 8, міністрів СРСР та УРСР та їх заступників – 6 осіб). Було виголошено 53 доповіді; конференція підбила підсумки досягнень лісівництва та практики з вузлових питань полезахисного лісорозведення, узагальнила широкий виробничий досвід створення лісових смуг гніздовим способом.

Постановили зобов'язати: 1) інститути АН УРСР, зокрема, лісівництва, ситомології та фітопатології, ботаніки і надалі збирати матеріали про досвід гніздових лісових культур і покривних сільськогосподарських культур при створенні полезахисних лісонасаджень; 2) Інститут лісівництва АН УРСР – прискорити опрацювання питань захисного лісонасадження вздовж каналів і на зрошуваних полях, очолити роботу в УРСР з питань лісової типології, спрямовану на вивчення типів лісорослинних умов шпоц, що підлягають полезахисному лісонасадженню у лісостепу і степу УРСР, провести у 1951 р. дослідження по встановленню найефективніших способів підготовки насіння до посіву, норм висіву і строків посіву та розгорнути роботи з вивчення мінерального живлення деревних порід

та вніснення гранульованого добрива; 3) Інститут ентомології та фітопатології АН УРСР – забезпечити розгортання науково-дослідних робіт по захисту лісонасаджень і міжсмужних полів від хвороб і шкідників, поставити виробничі випробування по використанню преларатів динітрокреозолу в боротьбі зі шкідниками ползахисних лісонасаджень та з бур'янами, продовжувати опрацювання заходів по боротьбі з жолудвим довгоносиком і іншими шкідниками лісового насіння; 4) Інститут зоології АН УРСР – розв'язати питання про роль білої акації у розмноженні бавовникової тлі в районах бавовництва УРСР; 5) Відділ сільськогосподарських наук АН УРСР, зокрема, Інститут лісівництва АН УРСР – провести у першому півріччі 1951 р. широку нараду із залученням інститутів АН УРСР, міністерств УРСР та галузевих вищих навчальних закладів для погодження планів науково-дослідних робіт з питань вивчення способів підготовки насіння до посіву та до селекції волоського горіха, абрикоса, груші та інших плодкових порід; 6) Раду по вивченню продуктивних сил УРСР АН УРСР, Відділ сільськогосподарських наук АН УРСР та Інститут лісівництва АН УРСР – провести у 1951 р. широку нараду з питань освоєння і заліснення нижньодніпровських пісків; 7) Відділ сільськогосподарських наук АН УРСР, інститути ентомології та фітопатології, зоології та Раду науково-технічної пропаганди АН УРСР – систематично проводити широку агітаційну та роз'яснювальну роботу з питань захисту степових лісонасаджень від хвороб і шкідників; 8) Раду по вивченню продуктивних сил УРСР АН УРСР, Відділ сільськогосподарських наук АН УРСР та Інститут лісівництва АН УРСР – підготувати до 1 травня 1951 р. до видання збірку праць конференції обсягом 50 др. арк.

50. Схвалили поданий Вчсним секретаріатом Президії АН УРСР план скликання сесії АН УРСР та план роботи Президії АН УРСР на I квартал 1951 р. зі змінами та доповненнями.

51. Затвердили тематичний план науково-технічної пропаганди АН УРСР на 1951 р. та доручили Раді науково-технічної пропаганди АН УРСР до 1 лютого 1951 р. опублікувати план і розіслати його всім науково-дослідним установам АН УРСР, зацікавленим установам, відомствам і міністерствам.

52. Взяли до відома доповідь акад. В. М. Корсцького про хід роботи у лекторіях АН УРСР та доручили Раді науково-технічної пропаганди АН УРСР видавати масовим тиражем кращі лекції, здійснювати їх стенографування, запис на магнітофон та організувати у м. Львів «Академічні читання» для наукових установ. Запропонували директорам академічних інститутів: чорної металургії, будівельної механіки та електроварювання забезпечити регулярне проведення науково-технічних консультацій у цехах заводу «Більшовик».

53. Заслухавши звіт голови Відділу сільськогосподарських наук АН УРСР акад. П. А. Власюка про роботу бригади вчених Академії у Кам'янець-Подільській обл. на виконання постанови Президії АН УРСР від 1 вересня 1950 р. («Про наукову допомогу і пропаганду науково-технічних знань в сільських господарствах Кам'янець-Подільської області»), відзначили велику проведену роботу, зауважили деякі недоліки та постановили: 1) доручити Раді науково-технічної пропаганди АН УРСР (акад. В. М. Корсцькому) узгодити з обкомом КП(б)У Кам'янець-Подільської обл. напрями конкретної наукової допомоги сільським господарствам і зміст науково-технічної пропаганди; 2) зобов'язати директора Інституту

економіки АН УРСР к.с.н. О. М. Румянцова у лютому 1951 р. надати допомогу сільському господарству ім. Сталіна з питань складання перспективного плану роботи на 1951–1955 рр. та організації праці; 3) доручити директору Інституту фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії АН УРСР акад. О. І. Душечкіну до 15 лютого 1951 р. організувати вивчення і узагальнення досвіду героїв соціалістичної праці сільського господарства ім. Сталіна та спільно з Інститутом економіки АН УРСР до 15 травня 1951 р. підготувати брошуру «Досвід передовників колгоспу ім. Сталіна Кам'янець-Подільської обл.».

54. Заслухавши звіт про результати Республіканської наради по застосуванню гексахлорану у боротьбі з шкідниками сільськогосподарських культур, зокрема, за допомогою передпосівної обробки насіння, ухвалили, що нарада підвела підсумки досліджень щодо застосування гексахлорану вітчизняного виробництва, визначила можливість його вживання на різних культурах і намітила шляхи подальшої розробки засобів його застосування. Затвердили рішення наради щодо перевірки у 1951 р. методу передпосівної обробки насіння цукрового буряка пастою гексахлорану з упареною бардою на площі 4500 га і залучення до цих робіт галузевих інститутів (Весоюзного інституту цукрового буряка, Українського інституту соціалістичного землеробства), а також господарських організацій («Укрголовацукор»), і доручили: Інституту ситомології та фітопатології АН УРСР організувати міжвідомчу експедицію для оцінки ефективності передпосівної обробки насіння цукрового буряка гексахлораном, комісії по гексахлорану АН УРСР під керівництвом чл.-кор. АН УРСР Р. Є. Кавецького – розпочати роботи з визначення наступних напрямів робіт у вивченні дії гексахлорану та забезпечити координацію робіт. Затвердили підготовлений Інститутом ситомології та фітопатології АН УРСР проєкт постанови РМ УРСР про проведення виробничого випробування застосування гексахлорану для боротьби з буряковим довгоноскоком шляхом передпосівної обробки насіння цукрового буряка на площі до 4500 га.

55. Ухвалили заходи щодо упорядкування складання, оформлення та зберігання технічних звітів про виконані наукові роботи, контроль за виконанням цієї постанови поклали на Відділ спеціальних робіт АН УРСР.

56. Ухвалили просити Вищу атестаційну комісію МВО СРСР присудити акад. М. С. Возняка науковий ступінь доктора філологічних наук без захисту дисертації, вважаючи на видатні досягнення у галузі дослідження історії української літератури та популяризації спадщини видатного українського письменника І. Я. Франка.

57. Затвердили вчену раду Інституту органічної хімії АН УРСР у наступному складі: директор інституту акад. А. І. Кіпріанов (голова), члени-кореспонденти – П. В. Головін, Є. О. Шилів, кандидати наук – Б. Г. Савінов (учений секретар), П. С. Пелькіс, І. В. Смирнов-Замков, І. Р. Ромінський, Ф. Л. Грінберг, С. Г. Фрідман, В. М. Зубаровський.

58. Затвердили зміни в складі вченої ради Інституту загальної і неорганічної хімії АН УРСР: ввели зі складу вченої ради І. А. Шєка та Е. Я. Горенбейна і ввели В. П. Чалого.

59. Затвердили редколегію журналу «Вісті сільськогосподарської науки»: акад. П. А. Власюк (відповідальний редактор), акад. А. О. Василенко (заступник),

члени редколегії – академіки О. І. Душечкін, О. Н. Соколовський, В. Я. Юр'єв, чл.-кор. М. О. Тюленєв, д.с-г.н. І. А. Сіроченко (вчений секретар).

60. Ухвалили висунути на здобуття Сталінської премії за 1950 р. роботу «Машина для розмноження магнітного запису звуку», виконану співробітниками Інституту фізики АН УРСР акад. О. О. Харкевичем, м.н.с. П. С. Томашевським, інженером-конструктором Г. О. Спиною.

61. Взяли до відома інформацію про стан підготовки до друку монографії, присвяченої Каховському гідробудівництву та ухвалили заходи щодо її видання у найкоротший термін.

62. Ухвалили створити ювілейну комісію під керівництвом акад. В. В. Данілевського по відзначенню 75-річчя від дня народження акад. Г. Ф. Проскура.

63. *2

64. Звільнили з 29 січня 1951 р. з посади вченого секретаря Відділу технічних наук АН УРСР к.т.н. С. М. Бухала у зв'язку з переходом на іншу роботу та призначили на цю посаду М. М. Студзінського.

65. Надали відрядження до м. Москва 3–11 лютого 1951 р. директору Інституту зоології АН УРСР проф. В. Г. Касьяненку для участі у нараді, що скликає Інститут морфології тварин ім. О. М. Северцова АН СРСР; на час його відсутності т.в.о. директора поклали на І. Г. Беспалого.

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 405, арк. 90–128. Оригінал. Машинопис.

Протокол № 5 засідання Президії Академії наук УРСР

від 2 лютого 1951 р.

66–68. *1

69. У зв'язку із закінченням 1 січня 1951 р. терміну повноважень комісії з рослинництва та тваринництва, утворених у складі АН УРСР за постановами РМ УРСР від 29 грудня 1948 р. № 3065 та Президії АН УРСР від 7 січня 1949 р., відзначили важливість проведеної роботи комісії для народного господарства та розвитку агробіологічної науки, зокрема, з координації тематичних планів науково-дослідних установ та вищих навчальних закладів, вивчення та покращення структури посівних площ на півдні УРСР для збільшення валових зборів урожаїв сільськогосподарських культур, надання допомоги сільським господарствам і радгоспам у весняній сівбі стосовно до особливостей окремих ґрунтово-кліматичних районів та розробка заходів піднесення продуктивності хмелярства та коноплярства в Україні. Спільно з Радою по вивченню продуктивних сил УРСР АН УРСР було проведено Республіканську конференцію з впровадження травопільної системи землеробства в степових та лісостепових районах УРСР. Керуючись постановою РМ СРСР від 19 червня 1950 р. № 2666, відповідно до якої науково-методичне керівництво за сільськогосподарськими установами покладається на органи управління у галузі сільського господарства, ухвалили просити РМ УРСР ліквідувати з 1 січня 1951 р. комісії АН УРСР з рослинництва та тваринництва (постанова від 31.01.1951).

70. *1

71. *2

72. Заслухали та обговорили доповідь Вченого секретаря Президії АН УРСР Ф. П. Шевченка про видання праць наукових співробітників установ АН УРСР у західних областях УРСР. З метою покращення видання праць постановили: уповноваженому Президії АН УРСР по львівських установах, дирекціям інститутів АН УРСР і Видавництву АН УРСР (І. Ф. Вишнівський) розглянути, прорецензувати рукописи наукових праць авторів західних областей УРСР, визначити можливість їх друку та до 1 березня 1951 р. подати на розгляд Редакційно-видавничій раді АН УРСР; Редакційно-видавничій раді АН УРСР (акад. Ф. П. Белянкін) та Видавництву АН УРСР – вести відповідні зміни до видавничого плану на 1951 р. та зобов'язати надати всебічну допомогу авторам у підготовці рукописів; редакціям журналів та інших періодичних наукових видань АН УРСР – ширше залучати до співробітництва працівників наукових установ західних областей УРСР; 1 березня 1951 р. подати на затвердження Президії АН УРСР план заходів щодо видання праць наукових співробітників західних областей УРСР.

73. Взяли до відома інформацію Головного вченого секретаря Президії АН УРСР акад. І. Т. Швєця про хід підготовки до виборів у АН УРСР, затвердили новий порядок проведення виборів дійсних членів і членів-кореспондентів АН УРСР згідно пункту про вибори, викладеного у проєкті нового Статуту АН УРСР. Затвердили склад експертних комісій по виборах у дійсні члени і члени-кореспонденти АН УРСР по Відділах АН УРСР.

74. Заслухавши доповідь директора Інституту будівельної механіки АН УРСР акад. Ф. П. Белянкіна про хід виконання постанови РМ СРСР від 23 серпня 1950 р. № 3637 «Про заходи по обладнанню нових будинків Московського державного університету навчально-науковим обладнанням», відзначили, що роботи з проєктування і виготовлення трьох дослідних установок внаслідок відсутності фінансування за договорами ще не розгорнуті належним чином. Постановили: директору Інституту будівельної механіки АН УРСР акад. Ф. П. Белянкіну розробити конкретні заходи для забезпечення виконання постанови і до 15 лютого 1951 р. подати їх на розгляд Президії АН УРСР, фінансово-плановому відділу АН УРСР клопотатися через Раду по координації наукової діяльності академії наук союзних республік АН СРСР перед Міністерством фінансів СРСР про дозвіл фінансування робіт, що виконуються інститутом для Московського державного університету ім. М. В. Ломоносова, по стапах відповідно до укладених договорів; проводити щоквартальну звітність з виконання робіт.

75. Взяли до відома постанову РМ СРСР від 20 січня 1951 р. № 169 та розпорядження РМ УРСР від 29 січня 1951 р. № 91-р щодо змін та доповнень у постанові уряду про Сталінські премії, та вирішили повідомити про них всі науково-дослідні установи АН УРСР.

76. Ухвалили ввести до складу вченої ради Інституту електрозварювання ім. С. О. Патона АН УРСР нових членів – директора Дніпропетровського заводу металоконструкції Й. І. Борисенка, головного інженера Київського машинобудівельного заводу «Лєнінська кузня» лауреата Сталінської премії О. І. Остафєва, головного інженера Київського машинобудівельного заводу «Більшовик»

В. А. Березнюка, директора Жданівського металургійного заводу М. Г. Гавриленка.

77. Дозволили Інституту геологічних наук АН УРСР спільно з Українським геологічним управлінням скликати 20 квітня 1951 р. у м. Київ Республіканську нараду з проблеми Великого Донбасу з метою координації і визначення подальшого напрямку геологічних робіт; затвердили кількість учасників (50–60 осіб), програму наради; вирішили повідомити Інститут геологічних наук АН СРСР про нараду та просити надіслати своїх представників.

78. *2

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 40, арк. 129–156. Оригінал. Машинопис.

Протокол № 6 засідання Президії Академії наук УРСР

від 6 лютого 1951 р.

79. Зважаючи на велике загальнокультурне значення Прохорівського заповідника АН УРСР, вирішили поновити його діяльність і запропонували Відділу суспільних наук АН УРСР (П. П. Гудзенко), Державній публічній бібліотеці УРСР (К. М. Грибовській) та Управлінню справами АН УРСР (М. І. Леонову) до 15 квітня 1951 р. організувати в Прохорівському заповіднику меморіальний музей Т. Г. Шевченка, М. В. Гоголя та М. О. Максимовича. Постановили клопотатися перед РМ УРСР про затвердження культурно-історичного та природного Прохорівського заповідника як окремої структурної одиниці АН УРСР.

80–83. *1

84. Заслухавши та обговоривши звіт голови Відділу біологічних наук АН УРСР акад. П. О. Свириденка про роботу науково-дослідних установ Відділу за 1950 р., доручили Всьому секретаріату Президії АН УРСР, бюро Відділу біологічних наук АН УРСР спільно з директорами наукових установ Відділу перерахувати поданий проект постанови Президії АН УРСР по звіту, врахувавши всі зауваження та доповнення.

85. Затвердили плани надання допомоги АН УРСР у 1951 р. укрупненням сільським господарствам Димерського району Київської обл. та Снігурівського району Миколаївської обл. Зобов'язали керівників бригад учасників АН УРСР під керівництвом акад. П. А. Власюка скласти до 15 лютого 1951 р. плани надання допомоги для окремих сільських господарств і приступити до їх виконання; директорів відповідних інститутів та установ АН УРСР – включити в план науково-дослідних робіт на 1951 р. розробку питань по допомозі укрупненню сільським господарствам Димерського та Снігурівського районів. Доручили Комітету сприяння розвитку укрупненим колгоспам УРСР при Президії АН УРСР (акад. П. А. Власюк) скласти до 1 квітня 1951 р. угоди між АН УРСР та виконкомми районних рад депутатів трудящих Димерського та Снігурівського районів на співпрацю з сільськими господарствами.

86. Постановили згідно з постановою РМ УРСР і ЦК КП(б)У від 6 лютого 1951 р. № 247 для організації систематичної науково-дослідної роботи і

попільшення вивчення творчої спадщини Т. Г. Шевченка, а також зосередження висококваліфікованих кадрів у музеях Т. Г. Шевченка прийняти з 1 березня 1951 р. у систему науково-дослідних установ АН УРСР Державний музей Т. Г. Шевченка, кивський Будинок-музей Т. Г. Шевченка та Канівський державний музей-заповідник «Могила Т. Г. Шевченка»; створили комісію для прийому музеїв під керівництвом акад. М. Е. Оселянського і дозволили їй залучати до роботи необхідну кількість співробітників АН УРСР. Зобов'язали голову комісії до 15 лютого 1951 р. опрацювати відповідно до постанови РНК СРСР від 15 лютого 1936 р. № 11 план заходів по прийому цих установ і подати на затвердження Головному вченому секретарю Президії АН УРСР.

87. З метою проведення ювілєв акад. М. М. Доброхотова та акад. В. М. Свєчникова ухвалили провести урочисті загальні збори у Відділі технічних наук АН УРСР та підняти клопотання персд РМ УРСР про присвоєння акад. В. М. Свєчникову почесного звання заслуженого діяча науки і техніки УРСР.

88. Взяли до відома розпорядження Президії АН СРСР від 2 лютого 1951 р. № 172 про організацію в Інституті автоматки і телемеханіки АН СРСР у м. Львів відділу для розробки проблеми «Автоматизація нафтової, газової та вугільної промисловості» та у зв'язку з організацією з 1 вересня 1951 р. Львівського філіалу АН УРСР про передачу цього відділу Інституту автоматки і телемеханіки АН СРСР у м. Львів до АН УРСР.

89. Затвердили положення про роботу Комісії науково-технічного постацання Президії АН УРСР та на зміну постанови Президії АН УРСР (протокол № 13, п. 589 від 15 листопада 1950 р.) затвердили її склад: акад. В. Є. Лашкарьов (голова), чл.-кор. П. С. Кучеров (заступник), начальник відділу матеріальних фондів АН УРСР Г. І. Мордерер (секретар), начальник Відділу спеціальних робіт АН УРСР С. М. Бухало, д.т.н. А. Д. Коваленко, к.т.н. Д. А. Драйгор, В. С. Божко, д.ф.-м.н. О. З. Голік, к.х.н. М. С. Фортунатов, д.б.н. А. М. Окснер, к.с.-г.н. В. П. Попов, К. І. Бурлаєнко, А. М. Гожман, А. О. Петерс.

90–90-а. *2

Архів Президії НАН України. ф. 251, оп. 1, спр. 405, арк. 157–175. Оригінал. Машинпис.

Протокол № 7 засідання Президії Академії наук УРСР

від 16 лютого 1951 р.

91. Постановили провести у першій половині лютого 1951 р. Другу сесію наукових установ АН УРСР у м. Харків, затвердили програму наукової сесії та створили оргкомітет у складі – академіки К. Д. Синельников (голова), О. Н. Соколовський, В. Я. Юр'єв, М. П. Барабашов, Г. Ф. Проскура, члени-кореспонденти – Н. І. Ахісєр, П. П. Карпуніч, О. В. Нагорний, вчений секретар ФТІ АН УРСР Л. М. П'ятигорський (вчений секретар) (постанова від 12.02.51).

92–93. *1

94. Задовольнили клопотання Інституту мікробіології ім. Д. К. Заболотного АН УРСР про виділення йому на території науково-експериментальної бази «Феофанія» АН УРСР додатково 2 га землі для дослідних робіт.
95–97. *1

98. Заслухали та обговорили звіт голови бюро Відділу технічних наук АН УРСР акад. М. М. Доброхотова про роботу наукових установ Відділу за 1950 р. Відзначили задовільну роботу Лабораторії швидкісних машин і механізмів АН УРСР, недоліки у роботі Інституту чорної металургії АН УРСР через відсутність висококваліфікованих кадрів спеціалістів-металургів та старших наукових співробітників, недостатню увагу до проведення дискусій з провідних наукових проблем тощо. Вирішили взяти за основу поданий проект постанови Президії АН УРСР щодо звіту Відділу технічних наук АН УРСР та доручили бюро Відділу разом з Вчсним секретаріатом Президії АН УРСР доопрацювати його згідно висунутих зауважень і подати на затвердження на наступне засідання Президії АН УРСР.

99. Заслухали звіт голови бюро Відділу біологічних наук АН УРСР. Відзначили, що за звітний період значно розширились зв'язки з виробництвом, науково-популяризаційна та пропагандистська діяльність – за 1950 р. співробітниками установ Відділу було прочитано 823 науково-популярних і 15 радіолекцій і доповідей, надруковано 21 брошуру та 73 статті; музеї установ відвідало 38 195 осіб. У 1950 р. було видано 7 та підготовлено до друку 15 великих монографій, видано 6 і підготовлено 5 томів праць інститутів, вийшло з друку 12 номерів журналів; опубліковано 145 та підготовлено 144 наукові статті. Всього було надруковано продукції обсягом 567 др. арк. та підготовлено до друку 582 др. арк. Також у 1950 р. було захищено 4 докторських та 6 кандидатських дисертацій, підготовлено до захисту 7 докторських і 10 кандидатських дисертацій. Проведено 82 відкриті конференції на яких були присутні представники інших науково-дослідних установ та 6 республіканських конференцій та нарад. Проводились візні сесії – Інститутом зоології АН УРСР, Інститутом клінічної фізіології ім. О. О. Богомольця АН УРСР (було проведено 4 візні сесії у містах Кам'янець-Подільський, Житомир, Чернігів, Умань за участю місцевого медичного персоналу). Установи Відділу здійснили 18 експедицій.

Наукова діяльність Відділу була спрямована на виконання 25 проблем, що охоплювали 176 тем, виконано 21 понадпланову тему. Серед виконаних тем 18 були урядовими завданнями, зокрема: просування цитрусових культур і чаю в Україні, вивчення і введення у культуру нових каучуконосних, танідоносних і сфіромасляних рослин, опрацювання заходів по підвищенню продуктивності водойм, по боротьбі з шкідниками сільськогосподарських культур та захворюваннями тварин тощо. Повністю виконані плани впровадження наукових досягнень (21 тема) та план виробничих випробувань (17 тем). Тематичний план на рік виконаний повністю.

Постановили звіт про роботу установ Відділу біологічних наук АН УРСР за 1950 р. схвалити, роботу по виконанню планів науково-дослідної діяльності, впровадженнь досягнень у практику та інших питань визначили задовільною. Для поліпшення наукової діяльності та високоякісного виконання планів 1951 р. ухвалили: 1) практикувати систематичне скликання широких конференцій для обговорення дискусійних питань біології; 2) посилити та розширити

комплексність у роботі установ, зокрема, при виконанні тематики, пов'язаної з будівництвом Каховської ГЕС та пользахисним лісонасадженням; 3) розширити план впровадження наукових досягнень у практику, включивши до нього всі основні досягнення інститутів; 4) розширити співпрацю наукових установ Відділу з виробництвом шляхом надання допомоги та узагальнення досвіду передовиків виробництва; 5) скласти план науково-дослідних робіт з вивчення історії вітчизняної науки та забезпечити його виконання; 6) звернути особливу увагу на підготовку і видання великих монографій, що підводять підсумки багаторічної роботи у галузях біології, піднімають та розв'язують нові теоретичні проблеми; 7) бюро Відділу взяти під особливий контроль підготовку дисертацій; 8) розширити план набору аспірантів по установах Відділу на 5–10 місць та просити РМ УРСР дозволити відбирати кандидатів до аспірантури з молодих фахівців, що закінчують вищі навчальні заклади.

100. Відповідно до постанови РМ УРСР від 2 лютого 1951 р. № 228 зобов'язали Інститут машинознавства і сільськогосподарської механіки АН УРСР включити до тематичного плану інституту та виконати у 1951 р. науково-дослідну роботу «Про раціональне завантаження гусеничних тракторів на оранці», і подати до 15 березня 1951 р. розгорнутий план роботи по темі в координації з роботами інших установ.

101. На виконання постанови РМ УРСР від 8 лютого 1951 р. № 260 про виробничу перевірку нових засобів боротьби з буряковим довгоносиком постановили: 1) зобов'язати виконуючого обов'язки директора Інституту ентомології та фітопатології АН УРСР проф. М. А. Теленгу створити бригаду по розробці та перевірці у виробничих умовах методу передпосівної обробки насіння цукрового буряка пастюо гексахлорану в Кіровоградській обл. площею 3300 га; організувати виготовлення необхідної кількості пасті для проведення обробки насіння цукрового буряка для посіву на площі 4500 га; підготувати до друку інструкції по передпосівній обробці цукрового буряка та по застосуванню агротехнічних методів боротьби з буряковим довгоносиком; доручити інституту організувати перевірку ефективності нового методу на ловчих посівах, утворивши для цього міжвідомчу комісію у складі представників інституту, Міністерства сільського господарства УРСР, Всесоюзного науково-дослідного інституту цукрового буряка та інших відомств. Зобов'язали Видавництво АН УРСР надрукувати вказані інструкції до 25 лютого 1951 р., прискорити друк роботи к.б.н. А. І. Зражевського «Агротехнические мероприятия по борьбе с обыкновенным свекловичным долгоносиком».

102. Взяли до відома та виконання постанову РМ УРСР від 6 лютого 1951 р. № 237 про припинення діяльності Комісії з рослинництва АН УРСР та Комісії з тваринництва АН УРСР.

103. З метою виконання завдань, поставлених у постанові РМ УРСР і ЦК КП(б) У від 31 січня 1951 р. № 200, ухвалили: 1) зобов'язати Інститут загальної і неорганічної хімії АН УРСР надавати консультації Міністерству промисловості будівельних матеріалів УРСР з питань вивчення золи електростанцій з метою одержання з неї гідрофобних порошоків для будівництва; 2) повідомити РМ і ЦК КП(б) У про рішення Президії АН УРСР.

104. Дозволили Інституту фізики АН УРСР провести Всесоюзну нараду по катодній електроніці у м. Київ з 29 травня по 2 червня 1951 р., вирішили її провести від імені Відділу фізико-математичних наук АН СРСР та Відділу фізико-математичних і хімічних наук АН УРСР, затвердили кількість учасників наради (150 осіб) та склад оргкомітету від АН УРСР під керівництвом чл.-кор. Н. Д. Моргуліса, ухвалили просити Президію АН СРСР виділити своїх представників до оргкомітету.

105. *¹

106. Доручили Відділу технічних наук АН УРСР (акад. М. М. Доброхотов) підготувати та подати на затвердження Президії АН УРСР план заходів з відзначення ювілею акад. Г. Ф. Проскури.

107. Доручили Відділу біологічних наук АН УРСР (акад. П. О. Свириденко) підготувати та подати на затвердження Президії АН УРСР план заходів з відзначення ювілею акад. М. М. Гришка.

108–109. *²

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 405, арк. 176–208. Оригінал. Машинопис.

Протокол № 8 засідання Президії Академії наук УРСР

від 23 лютого 1951 р.

110. *¹

111. *²

112. Зобов'язали Управління справами АН УРСР виділити Інституту лісівництва АН УРСР на території Науково-експериментальної бази АН УРСР «Феофанія» дослідне поле територією 12 га в межах між дослідним полем Інституту ботаніки АН УРСР та сільського господарства с. Пирогово (постанова від 19.02.51).

113. На виконання постанови РМ УРСР від 5 лютого 1951 р. № 225 «Про державний план розвитку народного господарства СРСР на 1951 р.» для забезпечення подальшого росту продуктивності праці і з метою ліквідації застарілих занижених норм виробітку на підприємствах АН УРСР зобов'язали директорів інститутів і начальників господарсько-розрахункових підприємств АН УРСР переглянути діючі норми, забезпечити середнє підвищення норм виробітку і зниження відрядних розцінок і ввести в дію нові норми і розцінки з 1 березня 1951 р. (постанова від 19.02.51).

114–119. *¹

120. Затвердили план проведення Інститутом української літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР наукової сесії, присвяченої 90-річчю від дня смерті Т. Г. Шевченка і зобов'язали інститут видати наукові записки «Радянське літературознавство» № 16 з матеріалами про Кобзаря.

121. *²

122. *¹

123. Вивели зі складу вченої ради Інституту будівельної механіки АН УРСР акад. О. М. Динника, д.т.н. О. М. Пенькова, проф. Н. П. Гришко, акад. М. М. Боголюбова, к.т.н. Ю. О. Митропольського, ввели до складу ради к.т.н. М. М. Студзинського.

124. Взяли до відома повідомлення Вченого секретаря Президії АН УРСР акад. І. Т. Швеця про смерть акад. В. О. Сельського і вирішили просити РМ УРСР видати постанову про увічнення пам'яті акад. В. О. Сельського, враховуючи його заслуги у галузі нафтової промисловості та підготовки наукових кадрів з геофізики, передбачити видання протягом 1951–1952 рр. збірника вибраних праць вченого.

125. У зв'язку з підготовкою до виборів дійсних членів і членів-кореспондентів АН УРСР у 1951 р. доручили бюро Відділів наук АН УРСР негайно взяти під свій контроль висунення установами Відділів кандидатів на оголошені вакансії, Вченому секретаріату Президії АН УРСР та відділу кадрів АН УРСР – вжити заходів щодо ширшого залучення установ України до висунення кандидатів у члени Академії.

126. Заслухали і обговорили доповідь голови Відділу технічних наук АН УРСР акад. М. М. Доброхотова про роботу інститутів Відділу за 1950 р. Констатували задовільне виконання планів науково-дослідної роботи; зокрема, було значно поліпшено роботу з впровадження наукових досягнень у практику народного господарства, поширено та зміцнено зв'язок з виробничими організаціями та міністерствами. Збільшено обсяги допомоги промисловості – було надано 1085 консультацій, висновків та експертиз заводам, шахтам, проєктним та конструкторським установам, галузевим науково-дослідним інститутам, технічну допомогу 140 підприємствам, виконано велику роботу з науково-технічної пропаганди – прочитано 552 лекції і доповіді та надруковано 10 науково-популярних брошур. Інститутами Відділу опубліковано 8 монографій, 10 збірників, 79 статей і 7 періодичних видань загальним обсягом 313,6 др. арк. Було проведено 9 конференцій, сесій та нарад союзного і республіканського значення. Захищено 3 докторських та 10 кандидатських дисертацій, підготовлено до захисту 4 докторських та 8 кандидатських дисертацій. За видатну наукову працю в галузі міцності і стійкості стержневих систем, яка була опублікована у 1949 р., чл.-кор. АН УРСР М. В. Корноухов (Інститут будівельної механіки АН УРСР) отримав Сталінську премію другого ступеня. За опрацювання та впровадження у 1949 р. у промисловість низки важливих науково-технічних досліджень Сталінська премія отримала велика група наукових співробітників Інституту електрозварювання ім. О. Патона АН УРСР (Б. Є. Патон, І. М. Францвїч, Д. А. Дудко, П. Г. Гребельник, О. О. Абіндер, В. А. Разумовський) та Інституту електротехніки АН УРСР (акад. С. О. Лебедєв, к.т.н. Л. В. Цукерник). Інституту Відділу взяли активну участь в опрацюванні проєктів і досліджень по будівництву Сталінградської (нині – Волзька ГЕС), Куйбишевської (нині – Жигулівська ГЕС), Каховської ГЕС, Південноукраїнського каналу. Разом з тим Президія АН УРСР відзначила низку недоликів.

Постановили: 1) організувати обговорення напрямів наукової роботи інститутів Відділу та дискусії з принципових наукових питань; 2) практикувати візні сесії Відділу на підприємствах з метою обговорення планів та підсумків науко-

вих досліджень, встановлення співдружності з підприємствами; розширити плани впровадження результатів наукових робіт у промисловість; 3) бюро Відділу та директорам інститутів налагодити систематичний контроль за виконанням планів підготовки кадрів, особливу увагу приділити підготовці та захисту докторських дисертацій; 4) установам переглянути і розширити плани з історії вітчизняної науки; 5–6) збільшити план підготовки видання збірників праць, монографій та залучити до участі в роботі інститутів дійсних членів та членів-кореспондентів АН УРСР, які до цього часу не брали участі у виконанні планових тем та завдань; 7) посилити контроль за виконанням робіт з наукової допомоги великим гідробудівництвам і з надання допомоги укрупненим сільським господарствам; 8) підняти перед РМ УРСР клопотання про поширення положення про господарні роботи на всі інститути Відділу, яке діє в Інституті електрозварювання ім. Є. О. Патона АН УРСР; 9) розглянути звіт про роботу Інституту чорної металургії АН УРСР; 10) просити РМ УРСР прискорити рішення про організацію філіалу Інституту чорної металургії АН УРСР в м. Дніпропетровськ та сектору історії техніки; 11) відзначаючи позитивний досвід Інституту теплоенергетики АН УРСР, зобов'язати директорів інститутів Відділу провести детальні обговорення наукових результатів по кожній темі та технічних звітів.

127. Згідно до постанови РМ УРСР та ЦК КП(б)У від 13 лютого 1951 р. постановили реорганізувати Інститут гірничої механіки АН УРСР в Інститут гірничої справи ім. М. М. Федорова АН УРСР та запропонувати директору інституту чл.-кор. П. С. Кучерову до 10 березня 1951 р. подати до Президії АН УРСР проблемно-тематичний план роботи інституту на 1951 р. та на 1951–1955 рр.

128. Заслухавши та обговоривши доповідь голови Відділу сільськогосподарських наук АН УРСР акад. П. А. Власюка про роботу наукових установ Відділу, ухвалили доручити бюро Відділу, директорам наукових установ та Вченому секретаріату Президії АН УРСР внести до звіту запропоновані доповнення і обговорити його на наступному засіданні Президії АН УРСР.

129. Таємно.

130. Слухали доповідь акад. П. С. Погребняка про видання збірника, присвяченого Каховському гідробудівництву та констатували, що дві частини збірника підготовлені і передані до РВР АН УРСР, третя частина (автор П. Х. Канащ) ще не готова; доручили директору Інституту економіки АН УРСР О. М. Румянцеву і акад. П. М. Першину призначити іншого автора третьої частини збірника, якщо в найближчий час її буде не підготовлено.

131. *2

132. Схвалили участь Інституту зоології АН УРСР у нараді з питань селекції і племінної справи у розведенні дубового шовкопряда, яку скликає ВАСГНІЛ 27 лютого – 2 березня 1951 р., та затвердили перелік доповідей співробітників інституту.

133. *2

Протокол № 9
засідання Президії Академії наук УРСР

від 9 березня 1951 р.

134. *¹

135. *²

136–137. *¹

138. Розглянули звіт відділу капітального будівництва АН УРСР про виконання встановленого урядом плану капітального будівництва, нецентралізованих капіталовкладень, капітальних ремонтів та виробничу програму будівельно-монтажного управління «Академбуд» АН УРСР. Відзначили, що план капітального будівництва виконано на 87,8% (при плані 4210 тис. крб, виконано на 3696 тис. крб); протягом року збудовано і введено в експлуатацію: експериментальний цех Інституту загальної і неорганічної хімії АН УРСР (1520 м²), 8-й поверх будинку Державної публічної бібліотеки УРСР (1000 м²), 8 квартирний стандартний будинок (1540 м²), контактну лабораторію Інституту електрозварювання ім. Є. О. Патона АН УРСР (2970 м²), теплицю Інституту ботаніки АН УРСР (386 м²), 6 стандартних одноквартирних будинків (1152,5 м²), оранжерею культурної флори Ботанічного саду АН УРСР (3040 м²), стандартний будинок Полтавської гравіметричної обсерваторії АН УРСР (477 м²); план нецентралізованих капіталовкладень з придбання наукового та господарського обладнання виконано на 118,8%, (план 6880,0 тис. крб виконано на 8178,0 тис. крб); план капітальних ремонтів будівель та споруд по АН УРСР виконано на 104,3% (план 2967 тис. крб, виконано на 3094,3 тис. крб); «Академбуд» свою виробничу програму виконав на 96,1%.

Взяли до відома інформацію про виділення РМ УРСР коштів на капіталовкладення та капітальні ремонти у сумі 13,3 млн крб, що становить 33,3% від заявлених АН УРСР 40 млн крб, та встановили терміни введення в експлуатацію об'єктів будівництва приміщень установ АН УРСР.

Зобов'язали керуючого справами АН УРСР посилити повсякденне оперативне керівництво та контроль за роботою відділу капітального будівництва Будівельно-монтажного управління «Академбуд» АН УРСР, ліквідувати недоліки в будівництві за 1950 р. та посилити контроль за якістю робіт та здешевленням їх вартості. Зобов'язали: начальника «Академбуду» максимально впроваджувати нові будівельні матеріали (суху штукатурку, шлакоблоки, керамічні блоки), організувати бригадне навчання молодих робітників, домогтися підвищення рівня продуктивності праці, шляхів ліквідації простою; директорів інститутів – використовувати виділені кошти виключно для потреб наукових робіт та спільно з керуючим справами та начальником відділу капітального будівництва АН УРСР систематично контролювати виконання плану капітальних ремонтів і щомісячно подавати звіти Президії АН УРСР про потребу в будівництві і капітальних ремонтах (постанова від 08.03.51).

139. *¹

140. *²

141. *¹

142. Заслухали та обговорили звіт заступника голови Відділу суспільних наук АН УРСР акад. Л. А. Булаховського про роботу наукових установ Відділу. Ухва-

лили взяти за основу поданий проєкт постанови Президії АН УРСР стосовно звіту про роботу бюро та установ Відділу за 1950 р. і доручили бюро Відділу внести до проєкту всі зауваження та подати на затвердження на наступне засідання Президії АН УРСР.

143. Заслухали і обговорили план вивчення і видання рукописної спадщини в АН УРСР. Доручили Вченому секретаріату Президії АН УРСР та бюро Відділу суспільних наук АН УРСР переробити проєкт постанови Президії АН УРСР щодо плану вивчення і видання рукописної спадщини, врахувавши всі зауваження та доповнення, зроблені на засіданні Президії АН УРСР.

144. Заслухавши доповідь про затвердження актів прийому Державного музею Т. Г. Шевченка, Будинку-музею Т. Г. Шевченка та Канівського державного музею-заповідника «Могила Т. Г. Шевченка», які передані у відання АН УРСР у відповідності з постановою РМ УРСР та ЦК КП(б)У від 6 лютого 1951 р. № 247, ухвалили затвердити акти прийомки об'єктів. Констатували, що Державний музей Т. Г. Шевченка прийнятий у задовільному стані, Будинок-музей Т. Г. Шевченка знаходиться у задовільному стані за винятком даху, який потребує невідкладного капітального ремонту, Канівський державний музей-заповідник «Могила Т. Г. Шевченка» знаходиться у незадовільному стані. Відзначили, що Комітет у справах культурно-освітніх установ при РМ УРСР своїм наказом від 13 лютого 1950 р. за № 104 зняв воєнізовану охорону Державного музею Т. Г. Шевченка і цим самим залишив цінні унікальні експонати без належної охорони, наказом від 27 лютого 1950 р. № 142 комітет скоротив штатні одиниці, які скороченню не підлягають; асигнування на утримання музеїв Т. Г. Шевченка в 1951 р. не забезпечують відбудову і капітальних ремонтів першочергових об'єктів: електростанції і водопроводу, електромережі та ремонту пам'ятника Т. Г. Шевченка в Канівському заповіднику, не передбачено асигнувань на придбання замовлених музеєм картин; кошторис музеїв значно скорочений у порівнянні з 1950 р. Для забезпечення розгортання науково-дослідної й культурно-освітньої діяльності музеїв і утримання їх у зразковому стані постановили: а) включити Державний музей Т. Г. Шевченка, Будинок-музей Т. Г. Шевченка та Канівський державний музей-заповідник «Могила Т. Г. Шевченка» до складу установ Відділу суспільних наук АН УРСР; б) науково-методичне керівництво та питання культурно-освітньої роботи музеїв покласти на Інститут української літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР; в) зобов'язати Інститут мистецтвознавства, фольклору та етнографії АН УРСР включити до проблемно-тематичного плану вивчення та популяризації малярської спадщини Т. Г. Шевченка; г) покласти на Управління справами АН УРСР керівництво всією адміністративно-господарською діяльністю київських музеїв Т. Г. Шевченка та Канівського державного музею-заповідника «Могила Т. Г. Шевченка»; д-е) Інституту української літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР до 1 квітня 1951 р. подати на затвердження Президії АН УРСР пропозиції щодо планів науково-дослідних робіт, покращення експозицій музеїв Т. Г. Шевченка та розгортання їх культурно-освітньої роботи на 1951 р.; е) Управлінню справами АН УРСР підготувати пропозиції щодо першочергових заходів по забезпеченню утримання в належному стані пам'ятника і могили Т. Г. Шевченка у м. Канів та музеїв у м. Київ; ж) доручити відділу кадрів та Відділу суспільних наук АН УРСР подати пропозиції щодо зміцнення кадрів музеїв Т. Г. Шевченка. Ухвалили просити

РМ УРСР здійснити заходи щодо поповнення штатів музеїв, забезпечити фінансування невідкладних заходів по утриманню музеїв у належному стані і розгортанню науково-дослідної та культурно-освітньої роботи, узгодити питання воєнізованої охорони і передачі флігеля Державному музею Т. Г. Шевченка, порушити клопотання перед РМ СРСР про прирівнення штатних окладів наукових співробітників музеїв до посадових окладів наукових співробітників АН УРСР; просити Комітет у справах культурно-освітніх установ при РМ УРСР переслати АН УРСР всю технічну документацію на відбудову та капітальні ремонти приміщень музеїв.

145. Заслухали та обговорили доповідь голови Відділу сільськогосподарських наук АН УРСР акад. П. А. Власюка про роботу установ Відділу за 1950 р. та відзначили, що план науково-дослідних робіт на 1950 р. склався з 41 теми, 124 розділів, які входили до 5 комплексних проблем; до цих проблем входило ще 15 тем, які розробляли установи Відділу біологічних наук АН УРСР; було виконано 36 спеціальних завдань РМ УРСР та ЦК КП(б)У з питань підвищення продуктивності каучуконосів, використання органічних та мінеральних добрив, боротьби з головними шкідниками та хворобами сільськогосподарських культур, позелення лісонасадження, машинобудування та ін. Значна кількість експериментальних робіт виконана в 311 сільських господарствах, радгоспах, лісгоспах, МТС і на заводах сільськогосподарського машинобудування. Науково-дослідну роботу установи Відділу координували з інститутами і Координаційним комітетом АН СРСР, ВАСГНІЛ, 60 галузевими науково-дослідними установами та вищими навчальними закладами УРСР, міністерствами УРСР. Співробітники установ Відділу брали участь у 22 всесоюзних, республіканських та обласних нарадах, спільно з іншими установами АН УРСР та міністерствами УРСР провели 16 наукових конференцій, результати наукових заходів були надіслані урядовим відомствам для використання при розробці відповідних заходів у галузі сільського господарства. Було виголошено 361 наукову доповідь, прочитано 647 лекцій на виробничстві, проведено 1691 консультацію, підготовлено 421 рецензію, надруковано 82 статті. Загалом наукової продукції було опубліковано обсягом 393 др. арк. і підготовлено до друку 225 др. арк. Установами Відділу у 1950 р. одержано 13 республіканських авторських свідоцтв Держтехніки УРСР за роботи щодо нових методів і заходів поліпшення живлення сільськогосподарських рослин, з лісівництва, боротьби з шкідниками та хворобами рослин і створення сільськогосподарських машин.

Постановили: 1) директорам установ Відділу вжити заходів щодо вчасної підготовки дисертаційних досліджень; ставити на обговорення принципові питання агробіологічної науки відповідно до планів та результатів робіт кожної установи; перевіряти якість підготовки рукописів до друку, скласти на 1951 р. та виконати план видання брошур по науковому узагальненню досвіду передовиків сільського господарства; 2) Інституту фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії АН УРСР організувати до 1 квітня 1950 р. опорні пункти в районах зрошувального землеробства і розгорнути роботу з питань культури бавовнику, зернових культур, багаторічних трав, використання добрив та ін.; Інституту генетики та селекції АН УРСР систематично контролювати та надавати наукову допомогу співробітникам, провести відповідну реорганізацію робіт і забезпечити виконання широкою науковою роботою з питань піднесення продуктивності каучуконосів

в Україні; Інституту лісівництва АН УРСР організувати наукові дискусії з обґрунтування основних питань агробіології у галузі лісівництва, та подати статті про цю роботу у всесоюзні та республіканські видання, поліпшити роботу наукової ради та мічурінського семінару; Лабораторії ґрунтознавства АН УРСР налагодити роботу наукової ради, організувати систематичну публікацію результатів наукових досліджень, розгорнути підготовку аспірантів, організувати постійну наукову допомогу організаціям у виконанні постанов уряду по впровадженню наукових результатів лабораторії; Інституту машинознавства і сільськогосподарської механіки АН УРСР обговорити на вченій раді та доопрацювати звіт за 1950 р., забезпечити найшвидше виготовлення експериментального зразка сівалки, передачу виробництву для виготовлення молотарки АНП-500, експериментальних ланцюгів гусеничних тракторів та інших об'єктів впровадження; 3) бюро Відділу сільськогосподарських наук АН УРСР подати Президії АН УРСР проєкти постанов РМ УРСР по впровадженню у виробництво результатів 19 наукових робіт установ Відділу; 4) бюро Відділу підготувати пропозиції щодо зміцнення роботи його установ.

146. Заслухали доповідь акад. В. М. Корецького про виконання плану з видання науково-популярної літератури та відзначили, що за планом 1950 р. Радою науково-технічної пропаганди АН УРСР підготовлено до друку та передано до видавництва 20 робіт, що разом з перехідними роботами 1949 р. складає 25 науково-популярних брошур. Доручили Відділу суспільних наук АН УРСР (акад. М. Е. Омелянському) та Раді науково-технічної пропаганди АН УРСР підготувати до видання у 1951–1952 рр. низку науково-популярних брошур з актуальних питань історії України, української мови, економіки, філософії, літератури та мистецтва і організувати регулярні бібліографічні огляди та видання науково-популярної літератури АН УРСР. Зобов'язали директора Видавництва АН УРСР планувати видання та випуск науково-популярної літератури нарівні з періодичними виданнями Академії, опрацювати конкретні заходи щодо поліпшення якості оформлення науково-популярних видань (папір, фото, кліше, обгортка та ін.), неухильно виконувати постанову Президії АН УРСР від 24 лютого 1950 р. «Про попередні угоди з авторами науково-популярної літератури» та дотримуватись своїх зобов'язань, регулярно відсилати Раді науково-технічної пропаганди АН УРСР сигнальні номери кожної науково-популярної брошури, а з виходом видання – по 2 екземпляри.

147. Дозволили Відділу фізико-математичних і хімічних наук АН УРСР провести виїзну сесію з хімії на Рубежанському хімкомбінаті 8–12 квітня 1951 р., затвердили програму та оргкомітет сесії, до якого увійшли: директор Інституту органічної хімії АН УРСР акад. А. І. Кіпріанов (голова), директор Інституту загальної і неорганічної хімії АН УРСР акад. А. В. Думанський, директор Інституту фізичної хімії ім. Л. В. Писаржевського АН УРСР акад. О. І. Бродський, с.н.с. Інституту органічної хімії АН УРСР к.х.н. П. С. Пелькіс, завідувач центральної лабораторії Рубежанського хімкомбінату інженер Ф. І. Огіньський. Схвалили пропозицію бюро Відділу про доцільність виїзду на сесію 25 наукових співробітників АН УРСР.

148. Затвердили оргкомітет по відзначенню 50-річчя від дня народження акад. К. Д. Синельникова під керівництвом акад. А. І. Кіпріанова.

149. Ухвалили провести в м. Харків 28 квітня 1951 р. відзначення 75-річчя від дня народження і 50-річчя науково-педагогічної діяльності акад. Г. Ф. Прокураєва спільно з Харківським політехнічним інститутом та Харківським авіаційним інститутом та відрядили для участі у відзначенні ювілею до м. Харків голову Відділу технічних наук АН УРСР акад. М. М. Доброхотова та вченого секретаря Президії АН УРСР д.т.н. професора А. Д. Коваленка.

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 405, арк. 258 - 297. Оригінал. Машинпис.

Протокол № 10
засідання Президії Академії наук УРСР

від 16 березня 1951 р.

150–151. *1

152–153. *2

154. *1

155. Затвердили редколегію «Збірника праць науково-технічної конференції з питань високоякісних чавунів» у такому складі: акад. А. О. Василенко (відповідальний редактор), чл.-кор. В. Ю. Васильєв, с.н.с. М. І. Люпин, Б. М. Середенко, інженер В. Ю. Демієвич (відповідальний секретар) (постанова від 15.03.51).

156–157. *1

158. *2

159. Призначили з 9 березня 1951 р. к.філол.н. К. П. Дорошенко директором Державного музею Т. Г. Шевченка та Е. І. Бернадську – головним бухгалтером цього музею (постанова від 15.03.51).

160. Привітали присудження Сталінських премій за 1950 р. вченим АН УРСР – членам-кореспондентам Г. Й. Сухомелу та Б. Г. Лазарєву, к.філол.н. А. А. Рубашевському та вирішили надіслати поздоровлення лауреатам.

161. Заслухали доповідь заступника голови Відділу суспільних наук АН УРСР акад. Л. А. Булаховського про роботу наукових установ Відділу у 1950 р. Відзначили, що установи Відділу здали до друку 151 наукову роботу обсягом 1104,5 др. арк., опубліковано 78 робіт обсягом 434 др. арк., підготовлено, але ще не здано до Видавництва 37 робіт обсягом 465,75 др. арк. Розширено науково-пропагандистську діяльність інститутів – видано 326 брошур та статей. Проведено 10 наукових сесій і 13 наукових нарад, прочитано 1820 доповідей; установам та окремим громадянам надано 4372 наукові консультації та 586 письмових рецензій. Було проведено наукові сесії, зокрема, сесію АН УРСР, присвячену питанням мовознавства, у якій брали участь близько 1200 осіб, та наукові сесії у м. Львів Інституту історії України АН УРСР та Інституту української літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР, у роботі кожної з них прийняло участь близько 1000 осіб. Значно розширився зв'язок інститутів з виробництвом, науково-дослідними інститутами, вищими навчальними закладами, школами. Однак, у роботі Відділу були відзначені недоліки і помилки, на які було вказано у постановках ЦК КП(б)У від 21 лютого 1950 р. і 16 грудня 1950 р.

Постановили: 1) звіт за 1950 р. затвердити; 2) бюро Відділу та його установам вжити заходів для перебудови та поліпшення роботи інститутів, а також забезпечити друк у 1951 р. курсу «Історія Української РСР» в 3-х томах, курсу «Історії української літератури» в 2-х томах, праць, підготовлених до декади українського мистецтва і літератури в Москві, «Нарисів суспільної і філософської думки на Україні», «Нарисів економічної географії УРСР», т. 2, «Курсу сучасної української літературної мови», а також видання спадщини класиків української літератури; 3) бюро Відділу вжити заходи щодо ґрунтового поліпшення роботи Інституту філософії АН УРСР та Інституту економіки АН УРСР, концентруючи головну увагу на допомозі укрупненим сільським господарствам і великим будівництвам; взяти під контроль діяльність Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії АН УРСР; подати пропозиції щодо поліпшення роботи Інституту української літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР; організувати всебічне обговорення провідної роботи Інституту археології АН УРСР «Наслідки історико-археографічного дослідження України»; створити необхідні умови для опрацювання Інститутом історії України АН УРСР курсу історіографії, який вважати за провідну роботу; забезпечити виконання Інститутом мовознавства ім. О. О. Потебні АН УРСР рішень наукової сесії АН УРСР; 4) доручити комісії по складанню нового Статуту АН УРСР передбачити реструктуризацію Відділу суспільних наук АН УРСР, а також його інститутів; 5) розглянути до 25 травня 1951 р. питання про роботу Державної публічної бібліотеки УРСР; 6) директорам інститутів обговорити цю постанову на зборах наукових співробітників інститутів і вжити заходів щодо її виконання.

162. Доручили Вченому секретаріату Президії АН УРСР спільно з Комітетом сприяння будівництву гідроелектростанцій, каналів і зрошувальних систем АН УРСР підготувати і подати проект постанови Президії АН УРСР з приводу звіту про хід виконання постанови РМ УРСР та ЦК КП(б)У від 23 листопада 1950 р. № 3732 про проведення першочергових розвідувальних робіт для будівництва Каховської ГЕС, Південноукраїнського і Північнокримського каналів.

163. Затвердили склад бригад АН УРСР по наданню наукової допомоги укрупненим сільським господарствам УРСР, зокрема, Димерського, Снігурівського і Баштанського районів, провідними у цій роботі визначили інститути фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії, зоології, економіки, генетики і селекції АН УРСР. Керівником бригади учених у Генічеському районі Херсонської обл. затвердили чл.-кор. М. М. Кулешова. Зобов'язали вказані вище інститути, а також інститути ботаніки, ситомології та фітопатології, зоології, генетики і селекції, гідробіології, економіки, машинознавства і сільськогосподарської механіки, лісівництва, теплоенергетики, Ботанічний сад, Лабораторію ґрунтознавства АН УРСР вивести до 1 квітня 1951 р. в плани наукових досліджень теми робіт по наданню допомоги укрупненим сільським господарствам УРСР та проведенню відповідних експериментальних та польових досліджень у зазначених районах.

164. Постановили реорганізувати сектор тваринництва Інституту зоології АН УРСР та зобов'язали бюро Відділу біологічних наук АН УРСР й інститут подати пропозиції щодо подальшої роботи сектору.

165. Затвердили план проведення конференцій, сесій та нарад інститутів та установ АН УРСР на 1951 р. а також наукових заходів інших установ і вищих навчальних закладів, у яких візьмуть участь співробітники установ АН УРСР.

166. Затвердили план проведення інститутами і установами АН УРСР експедицій у 1951 р.

167. Вирішили звернутись з проханням до начальника «Укрводпроскту» Кузнецова надати співробітнику «Укрводпроскту» П. Х. Канапу необхідні умови для закінчення роботи над третьою частиною збірника, присвяченого будівництву Каховської ГЕС та Південноукраїнського і Північнокримського каналів.

168. Оголосили подяку акад. Г. М. Савіну та співробітникам відділу теорії пружності Інституту математики АН УРСР за ефективну допомогу у ліквідації аварійного стану шахти Калушського калійного комбінату Станіславської обл.

169–170. *²

171. Надали відрядження віце-президенту АН УРСР акад. П. С. Погребняку до Снігурівського району Миколаївської обл. для укладання договорів з сільськими господарствами.

172. Доручили Комітету сприяння розвитку укрупненим колгоспам АН УРСР (акад. М. П. Семененку) дати відповідь на лист начальника політвідділу Степанської МТС Ровенської обл. Гладунска.

173. Взяли до відома повідомлення начальника відділу кадрів АН УРСР А. І. Консевича про те, що нагородним відділом ВР СРСР прийнято 322 справи співробітників АН УРСР, представлених до нагородження орденами і медалями СРСР за вислугу років та бездогану працю.

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 405, арк. 298–337. Оригінал. Машинпис.

Протокол № 11 засідання Президії Академії наук УРСР

від 23 березня 1951 р.

174–175. *⁶

176. Уповноважили відповідно до п.9 Статуту АН УРСР академіків М. П. Семененка та П. С. Погребняка розпоряджатися кредитами по АН УРСР і видавати доручення керівникам бюджетних і гострозрахункових установ АН УРСР на проведення від імені установи всіх банківських операцій з правом передоручення.

177–178. *⁶

179. *²

180. Взяли до відома інформацію Президента АН УРСР акад. О. В. Палладіна про його участь у роботі Комітету по Сталінських преміях СРСР та про результати розгляду робіт наукових співробітників АН УРСР. Доручили Вченному секретаріату Президії АН УРСР підняти клопотання про збільшення кількості кандидатів від Академії у комітеті, щоб вони були представлені у всіх його галузевих секціях і зобов'язали Відділ спеціальних робіт АН УРСР (С. М. Бухало) розпочати підготовку до чергового висунення робіт на здобуття Сталінських премій.

181. Заслухали про хід виконання постанови РМ УРСР та ЦКП(Б)У від 29 листопада 1950 р. № 3732 про проведення першочергових розвідувальних і проектних робіт для будівництва Каховської ГЕС, Південноукраїнського та Північнокримського каналів. Постановили: 1) інститутам геологічних наук, гідрології та гідротехніки, гідробіології АН УРСР виконати свою частину досліджень по затверджених роботах, а саме – скласти попередні висновки по вибору головної ділянки траси Південноукраїнського каналу до 15 квітня 1951 р. і в погодженні з «Украводпроектком» розробити терміни виконання польових, лабораторних і камеральних робіт та оформити договір з «Украводпроектком» на роботи, пов'язані з геологічним обґрунтуванням проектної завдання головної ділянки траси Південноукраїнського каналу та водосховищ на річках Кінській і Молочній; просити «Украводпроект» врахувати виділення для Інституту геологічних наук АН УРСР приміщення у м. Запоріжжя для створення тимчасової бази експедиції та лабораторії інституту; вжити заходів щодо високоякісного та своєчасного опрацювання тем: «Гідрологія Нижнього Дніпра» (дослідження стоку р. Дніпра та розробка інших гідрологічних характеристик), «Гідрологічні характеристики малих річок району зрошення півдня УРСР» (основні гідрологічні характеристики, режим стоку і розрахункові характеристики стоку), «Випарювання з водної поверхні в районі зрошення півдня УРСР» (з включенням району Північного Криму), «Гідравлічні та гідротехнічні дослідження», а також «Рибне господарство Нижнього Дніпра та необхідні заходи по дальшому розвитку його у зв'язку з будівництвом Каховської ГЕС»; забезпечити повне та своєчасне виконання досліджень, інформуючи про результати зацікавлені проектні організації; 2) подати до Президії АН УРСР до 15 квітня 1951 р. проект організації бази Інституту гідробіології АН УРСР у м. Херсон для спільного використання її з Інститутом гідрології та гідротехніки АН УРСР.

182. На зміну постанови Президії АН УРСР від 2 лютого 1951 р. (протокол № 5, п. 73) затвердили новий склад експертної комісії по виборах у дійсні члени та члени-кореспонденти АН УРСР Відділу біологічних наук АН УРСР.

183. З метою подальшого вивчення рукописів класиків української літератури, визначних діячів вітчизняної науки і культури, що зберігаються в рукописному відділі Державної публічної бібліотеки УРСР, в Інституті української літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР, Інституті мистецтвознавства, фольклору та етнографії АН УРСР та інших установах, ухвалили: 1) затвердити поданий Відділом суспільних наук АН УРСР план роботи з вивчення і підготовки до видання рукописної спадщини на 1951 р.; 2) зобов'язати директора Інституту української літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР акад. О. І. Білецького доручити підготовку і редактування академічних видань творів класиків науковим співробітникам, які досліджують спадщину відповідних класиків, переглянути склад редколегії з метою поповнення їх кваліфікованими спеціалістами та подати на затвердження Президії АН УРСР; основним завданням відділу рукописів вважати приведення у повний порядок рукописної спадщини – систематизація, облік, належне збереження, видавання для користування, складання науково-довідкового апарату, пошук та придбання нових рукописів і завершити систематизацію всіх матеріалів відділу рукописів у 1951 р.; 3) заборонити публікацію рукописної спадщини, що зберігається у відділах рукописів АН УРСР, без дозволу Президії АН УРСР;

4) зобов'язати РВР АН УРСР систематично заслуховувати звіти редакційних колегій про хід підготовки видань творів класиків української літератури, затверджувати проспекти і макети академічних і наукових видань творів класиків української літератури, зобов'язати директора Інституту української літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР акад. О. І. Білецького та редколегію видання творів М. М. Коцюбинського (акад. П. Г. Тичину) подати до Президії АН УРСР пояснення щодо структури видання четвертого тому творів М. М. Коцюбинського.

184. Заслухавши інформацію директора Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії АН УРСР акад. М. Т. Рильського про хід підготовки до декади українського мистецтва і літератури у м. Москва, постановили: 1) констатувати завершення робіт, що входять в план підготовки до декади: «Українська радянська народнопіснечна творчість» (автор Ф. І. Лавров), «Українська радянська скульптура» (автор Я. П. Затенаський), «Український радянський драматичний театр» (автор Ю. Г. Костюк), збірник «Українські прислів'я та приказки» (упорядник М. П. Ліждвой), «Українські народні казки» (упорядник Г. С. Сухобрус), довідник «Композитори Радянської України» (редактор Л. Б. Архімович); 2) зобов'язати директора інституту акад. М. Т. Рильського забезпечити до 28 березня 1951 р. завершення рукопису «Українська радянська музика» та до 4 квітня 1951 р. «Український радянський живопис»; 3) доручити акад. Ф. П. Белянкіну вирішити питання про обов'язкове зазначення на титульних сторінках робіт, що друкуються не у Видавництві АН УРСР, назв інститутів, де були підготовлені зазначені наукові праці.

185. Доручили Вченому секретаріату Президії АН УРСР та Відділу спеціальних робіт АН УРСР опрацювати та подати заходи щодо посилення контролю за впровадженням у народне господарство наукових досліджень інститутів АН УРСР.

186. Заслухали повідомлення заст. голови РВР АН УРСР акад. Ф. П. Белянкіна про порушення рішень Президії та РВР АН УРСР директором Видавництва АН УРСР І. Ф. Вишневським і постановили зобов'язати директора Видавництва АН УРСР поповнити відділ періодики і представляти на затвердження РВР АН УРСР прохідні графіки на всі видання.

187. Схвалили проведення у м. Львів 31 березня 1951 р. урочистого засідання, присвяченого організації у м. Львів філіалу АН УРСР. Для участі в засіданні і виголошенні доповідей вирішили відрядити акад. Л. А. Булаховського та чл.-кор. Г. Й. Сухомела та доручили фінансово-плановому відділу АН УРСР надати кошти на організацію засідання.

188. Ухвалили порядок проведення 29 травня 1951 р. в Харківському державному університеті урочистого засідання вченої ради Фізико-технічного інституту АН УРСР спільно з вченою радою цього університету на честь ювілею акад. К. Д. Синельникова та відрядили для участі у засіданні від імені Президії АН УРСР акад. А. І. Кіпріанова.

189. Вирішили, що Сектор тваринництва АН УРСР в теперішньому стані не може забезпечити виконання завдань травневого пленуму ЦК КП(б)У в галузі розвитку тваринництва, зокрема, в районах зрошення, через що доручили Відділу сільськогосподарських наук АН УРСР разом із представниками сектору у місячний термін подати на розгляд Президії АН УРСР пропозиції, погоджені з Міні-

стерством сільського господарства УРСР, щодо питань вивчення розвитку тваринництва в АН УРСР.

190. *2

190-а. Взяли до відома телеграми на ім'я Президії АН УРСР чл.-кор. Б. Г. Лазарєва та заввідділу Інституту філософії АН УРСР А. А. Рубашевського з подякою за поздоровлення у зв'язку з присудженням їм Сталінських премій.

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 405, арк. 338–362. Оригінал. Машинопис.

Протокол № 12 засідання Президії Академії наук УРСР

від 30 березня 1951 р.

191. *6

192. *2

193. Прийняли рішення виготовити в Інституті електрозварювання ім. Є. О. Патона АН УРСР та передати районному комітету комсомолу Каховської ГЕС радіотрансляційну пересувну установку для робітників будівництва; передати здійснити після дозволу уряду УРСР (постанова від 24.03.51).

194. *6

195. Призначили А. Д. Жуковського на посаду заступника директора Видавництва АН УРСР (постанова від 26.03.51).

196. *6

197. З метою увічнення пам'яті акад. В. О. Сельського зобов'язали бюро Відділу фізико-математичних і хімічних наук АН УРСР (акад. А. І. Кіпріанов) та Інститут геологічних наук АН УРСР (А. Є. Бабинєш) впорядкувати рукописні фонди вченого і подати до 1 грудня 1951 р. пропозиції щодо видання вибраних творів (постанова від 26.03.51).

198. Затвердили редколегію видання творів І. П. Котлярєвського у складі: акад. О. І. Білєцький (голова), д. філол. н., проф. А. П. Шамрай, к. філол. н. П. К. Волинський, драматург І. А. Кочєрга (постанова від 26.03.51).

199. Дозволили заступнику директора з наукової роботи Київського державного музею Т. Г. Шевченка М. І. Мацапурі тимчасове сумісництво на посаді директора Виставки народного мистецтва радянської України на період декади українського мистецтва і літератури у м. Москва (постанова від 26.03.51).

200. *1

201. Вивели зі складу вченої ради Інституту теплоенергетики АН УРСР с.н.с. П. І. Книш та ввели м.н.с. М. М. Назарчука (постанова від 27.03.51).

202. Затвердили склад вченої ради Інституту економіки АН УРСР на 1951 р.: директор інституту к.с.н. О. М. Румянець (голова), академік – П. І. Лященко, П. М. Першин, М. В. Птуха, Л. М. Яснопольський, чл.-кор. П. О. Хромов, Голова Держплану УРСР В. Ф. Гарбузов, д.і.н. М. А. Рубач, проф. Л. М. Клецький, кандидати наук – Ю. М. Шоломій, Д. Ф. Вірник, М. Х. Острєверх, П. Х. Звєденюк, Л. Е. Горєлік, П. І. Пустоход, Я. О. Шєнченко, В. В. Бондарєнко, А. Я. Радченко,

І. Н. Романенко, М. М. Середенко, Л. М. Корсцький, Ю. І. Савчук (постанова від 29.03.51).

203. Заслухали звіт Комітету сприяння будівництву гідроелектростанцій, каналів і зрошувальних систем АН УРСР та відзначили недостатність роботи секцій по координації наукової діяльності науково-дослідних установ та вищих навчальних закладів УРСР, спрямованої на допомогу будівництву гідроелектростанцій, каналів і зрошувальних систем. Затвердили терміни скликання координаційних нарад секцій сільського господарства та енергетики і запропонували секціям гідротехнічних споруд, механізації земельних робіт, геології і економіки протягом квітня 1951 р. скликати координаційні наради за участю наукових установ, вищих навчальних закладів України, а також організації «Укргідронергопроект», «Укрводпроект», «Дніпрорічтранс», і зобов'язали доповісти комітету про свою роботу на звітній сесії АН УРСР в IV кварталі 1951 р.

204. На виконання постанови РМ СРСР від 21 лютого 1951 р. № 457 і постанови РМ УРСР від 24 березня 1951 р. № 561 постановили: 1) організувати у м. Львів філіал АН УРСР у складі інститутів суспільних наук, геології корисних копалин, агробіології, машинознавства і автоматики; організацію філіалу провести на базі наукових установ АН УРСР, що знаходяться у м. Львів; 2) затвердити структуру інститутів Львівського філіалу АН УРСР; 3) відповідно до п. 2 постанови РМ СРСР від 21 лютого 1951 р. № 457 включити до складу Інституту машинознавства і автоматики АН УРСР львівську групу Інституту автоматики та телемеханіки АН СРСР з їх штатами та асигнуваннями; 4) фінансово-плановому відділу опрацювати проєкт штатів філіалу та асигнувань на 1951 р. та подати вироблені спільно з Держпланом УРСР та Міністерством фінансів УРСР пропозиції щодо виділення асигнувань у 1951 р. на утримання та обладнання інститутів Львівського філіалу АН УРСР; 5) доручити уповноваженому Президії АН УРСР по Львівських установах АН УРСР чл.-кор. АН УРСР Й. З. Штокало подати пропозиції щодо розміщення установ, додаткових площ для службових приміщень, а також забезпечення квартирами у м. Львів керівного і наукового складу філіалу та подати в тиждневий термін пропозиції щодо створення поблизу м. Львів експериментальної бази для Інституту агробіології АН УРСР; 6) Вченому секретаріату Президії і бюро Відділів наук АН УРСР до 25 квітня 1951 р. подати тематичний план роботи Львівського філіалу АН УРСР на 1951 р. та проблемно-тематичний план на найближчі роки.

205. З метою виконання постанови РМ УРСР від 24 лютого 1951 р. № 381 «Про поширення побутової газифікації міст Одеси, Харкова і міст Донбасу» зобов'язали: директора Інституту використання газу в комунальному господарстві та промисловості АН УРСР акад. М. М. Доброхотова та директора Інституту чорної металургії АН УРСР акад. М. В. Луговцова протягом 1951 р. опрацювати спільно з Міністерством промисловості будівельних матеріалів УРСР та Міністерством комунального господарства УРСР питання виробництва труб для газифікації із заміників мсталу; директора Інституту використання газу в комунальному господарстві та промисловості АН УРСР акад. М. М. Доброхотова – підготувати у першому півріччі 1951 р. раціональні конструктивні схеми газифікації коксовим і природним газом побутових опалювальних печей і винести свої пропозиції на розгляд РМ УРСР: провести разом з Міністерством комунального госпо-

дарства УРСР перевірку правильності використання коксового газу комунально-побутовими і промисловими споживачами у містах Сталіно, Макіївка, Жданов і до 1 серпня 1951 р. подати РМ УРСР свої пропозиції щодо подальшого розвитку побутової газифікації. Затвердили програму та календарний план виконання постанови РМ УРСР від 24 лютого 1951 р. № 381.

206. Заслухали повідомлення вченого секретаря Президії АН УРСР А. Д. Коваленка про організацію дискусій і розгортання наукової критики і самокритики в АН УРСР та зобов'язали бюро Відділів наук АН УРСР та всі наукові установи АН УРСР ширше розгорнути роботу філософських семінарів, на яких ставити на дискусійне обговорення найважливіші наукові питання, зокрема, провести: у червні 1951 р. широку дискусію за темою «Походження української народності і нації» (Відділ суспільних наук АН УРСР), у жовтні 1951 р. – дискусію на тему «Нова технологія виплавки сталі в мартенівських печах» (Відділ технічних наук АН УРСР).

207. Затвердили зміни у плані видань АН УРСР на 1951 р. та доручили РВР АН УРСР скласти окремі плани випуску літератури на 1951 р. загальним обсягом 2500 др. арк.

208. Зобов'язали директорів інститутів до 15 квітня 1951 р. надіслати до Президії і бюро Відділів наук АН УРСР звіт про стан застосування наукових робіт, зареєстрованих у Держтехніці СРСР, у народному господарстві, і доручили Вченому секретаріату Президії АН УРСР в травні–червні 1951 р. розглянути інформацію бюро Відділів про впровадження в практику робіт, виконаних інститутами АН УРСР і зареєстрованих Держтехнікою СРСР, та подати до 20 травня 1951 р. свої пропозиції.

209. З метою посилення контролю за впровадженням результатів наукових досліджень поновили роботу Комісії по впровадженню наукових досягнень у виробництво АН УРСР із наступними завданнями: контроль за виконанням інститутами планів впровадження, підготовка пропозицій Президії АН УРСР по впровадженню найбільш важливих наукових досліджень інститутів, допомога інститутам в організації спільних нарад з представниками виробництва, міністерств і відомств. Затвердили головою комісії віце-президента АН УРСР акад. М. П. Семененка, заступником – акад. В. Є. Лашкарьова, вченим секретарем – О. М. Міляха. Зобов'язали бюро Відділів (окрім Відділу суспільних наук АН УРСР) затвердити відповідального по контролю за впровадженням, перелік найважливіших робіт по впровадженню та їх виконавців по кожному інституту, контролювати хід впровадження; функцію підтримки комісії поклали на Відділ спеціальних робіт АН УРСР.

210. Дозволили Інституту теплоенергетики АН УРСР провести 19–21 квітня 1951 р. нараду з питань використання місцевих палив та затвердили її програму.

211. Схвалили план підготовки експонатів установ Відділу біологічних наук АН УРСР до Всесоюзної сільськогосподарської виставки.

212. У зв'язку з рішенням директивних органів про відкриття додаткових вакансій для виборів дійсних членів і членів-кореспондентів АН УРСР постановили подати оголошення у республіканську пресу про додаткові вакансії (по 1 вакансії) для виборів членів АН УРСР за спеціальностями: 1) по Відділу фізико-математичних і хімічних наук АН УРСР для дійсних членів – фізика, загальна

геологія, для членів-кореспондентів – астрономія; 2) по Відділу біологічних наук АН УРСР для дійсних членів – патологічна анатомія, членів-кореспондентів – ботаніка.

213. Тасмно.

214. З метою відзначення ювілею Головного вченого секретаря Президії АН УРСР акад. І. Т. Швєця затвердили ювілейну комісію та доручили Інституту теплоенергетики АН УРСР підготувати до друку збірник наукових праць інституту, присвячений цьому ювілею.

215. Взяли до відома лист акад. АН СРСР М. Д. Зелінського з подякою за привітання у зв'язку з його 90-річчям.

216–217. *²

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 405, арк. 363–393. Оригінал. Машинкопис.

Протокол № 13 засідання Президії Академії наук УРСР

від 6 квітня 1951 р.

218–219. *¹

220. *²

221–222. *¹

223. *²

224. Призначили з 9 квітня 1951 р. к.філол.н. К. П. Дорошенко на посаду т.в.о. директора Будинку-музею Т. Г. Шевченка у м. Київ (постанова від 03.04.51).

225. Відповідно до постанови РМ УРСР від 10 березня 1951 р. № 464 зобов'язали начальників планово-виробничого відділу та відділу капітального будівництва АН УРСР подавати щомісяця РМ УРСР, Держплану УРСР та Статистичному управлінню УРСР плани виробництва і капітальних робіт підприємств АН УРСР (постанова від 04.04.51).

225-а. Затвердили програму та кошторис III Республіканської координаційної наради по теплотехніці, загальних проблемах енергетики та допомоги Каховському гідробудівництву у галузі енергетики 3–5 квітня 1951 р. В нараді запланована участь Інституту теплоенергетики АН УРСР та Управління в справах вищої школи при РМ УРСР. До програми увійшла доповідь акад. І. Т. Швєця «План наукової роботи Інституту теплосиєргетики АН УРСР на 1951 р.» та повідомлення представників науково-дослідних установ, вищих навчальних закладів і виробничих організацій про виконання робіт у 1950 р., стан їх впровадження в народне господарство та плани роботи на 1951 р. (постанова від 04.04.51).

226. *¹

227. Затвердили план роботи Президії АН УРСР на II квартал 1951 р.

228. Заслухали та обговорили доповідь голови Аспірантської комісії АН УРСР акад. Ф. П. Белянкіна про хід підготовки наукових кадрів та відзначили поліпшення стану в цьому напрямі. За останні 5 років було захищено 49 докторських дисертацій та 344 кандидатських (117 дисертацій – аспірантів АН УРСР), у 1951 р. – 12 докторських та 78 кандидатських дисертацій. За планом на 1951 р.

заплановано підготовку 56 докторських та 176 кандидатських дисертацій; план набору аспірантів на 1950 р. виконано. Спостерігається покращення якості підготовки наукових робіт. Поряд з певними досягненнями відзначили й недоліки.

З метою покращення роботи доручили директорам інститутів та головам бюро Відділів: 1) розглянути на вчених радах та бюро відповідних Відділів номенклатуру спеціальностей, перелік дисциплін кандидатського мінімуму і керівників аспірантів та в місячний термін подати на затвердження Президії АН УРСР; 2) затвердити до 20 квітня 1951 р. теми та робочі плани дисертаційних робіт аспірантів та їх наукових керівників, обговорити питання про матеріально-технічне забезпечення досліджень за дисертаційними темами; 3) вважати за доцільне включати теми дисертаційних робіт в плани наукової роботи інститутів; 4) всі випадки несвочасного подання до захисту робіт розглядати на вчених радах і бюро Відділів з наступним поданням матеріалів на розгляд Президії АН УРСР; 5) не менше 2 разів на рік обговорювати на вчених радах хід виконання аспірантами їх робочих планів, за 3 місяці до завершення терміну навчання обговорювати стан підготовки дисертаційних робіт аспірантів; 6) підвищити вимоги до аспірантів і відраховувати тих, що не справляються із завданнями; 7) Аспірантській комісії до 20 квітня 1951 р. подати на затвердження Президії АН УРСР перелік заходів щодо поліпшення побуту аспірантів; 8) сектору аспірантури і Аспірантській комісії АН УРСР організувати керівництво та контроль за підготовкою кадрів АН УРСР; 9) залучити аспірантів до виробничої роботи і громадської діяльності в інститутах; 10) залучити до аспірантури працівників з виробничих організацій; 11) проводити раз на рік аспірантські конференції з показом наукових досягнень; 12) доручили Вченому секретаріату Президії АН УРСР до 15 квітня 1951 р. переглянути склад Аспірантської комісії АН УРСР та вести до її складу представників від аспірантів; 13) вирішили просити Міністерство освіти УРСР виділити для аспірантури АН УРСР 30 випускників вищих навчальних закладів з обраних спеціальностей.

229. Заслухали, обговорили та затвердили звіт про роботу РВР АН УРСР за 1950 р. Запропонували РВР розглянути заходи для поліпшення контролю за якістю рукописів, що надходять до РВР АН УРСР. Зобов'язали: голів Відділів наук АН УРСР – встановити контроль за своєчасною підготовкою робіт до друку, а директорів інститутів – особисто перевіряти готовність рукописів до друку та не допускати при верстці значної авторської правки; редакторів періодичних видань АН УРСР – звернути увагу на якісну підготовку журналів до друку у встановлені терміни; директора Видавництва АН УРСР І. Ф. Вишневського – представляти на затвердження заступнику голови РВР поточні графіки на кожні рукописи по основних етапах підготовки до друку аж до виходу тиражу, підняти питання перед Управлінням у справах поліграфії і видавництва при РМ УРСР та торговельно-організаційним Українним незалежним розповсюдженням видань АН УРСР та встановити зв'язок з книготорговельними організаціями і науковими установами СРСР, систематично інформуючи їх про видання АН УРСР, вжити заходів щодо поліпшення поліграфічного та художнього оформлення видань АН УРСР. Вирішили клопотатись через РМ УРСР про включення до п'ятирічного плану будівництва друкарні та Видавництва АН УРСР і звернутись повторно до відповідних організацій про прирівнення ставок працівників Видавництва АН УРСР до ставок працівників інших видавництв.

230. Тасмно.

231. З метою відзначення ювілею акад. М. М. Гришка постановили провести 12 травня 1951 р. урочисте засідання установ Відділу біологічних наук АН УРСР, затвердили його порядок денний. Вирішили підняти клопотання перед урядом про присвоєння М. М. Гришку почесного звання заслуженого діяча науки УРСР.

232. Взяли до відома подяку бригаді вчених АН УРСР у складі чл.-кор. П. М. Василенка, співробітників Г. І. Тимошенка, Г. О. Колесніченка, П. І. Желтишева від директора Димерської МТС за надану наукову допомогу.

233. Надали відрядження 9–20 квітня 1951 р. голові Відділу біологічних наук АН УРСР акад. П. О. Свириденку до Білоцерківського та Сквирського районів УРСР.

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 405, арк. 394–432. Оригінал. Машинопис.

Протокол № 14 засідання Президії Академії наук УРСР

від 13 квітня 1951 р.

234. На виконання постанови РМ УРСР від 6 березня 1951 р. № 455 про залучення в 1951 р. землевпорядників різних установ і підприємств до роботи по землевпорядкуванню укрупнених сільських господарств зобов'язали керівників інститутів та госпрозрахункових установ АН УРСР в двотижневий термін відрядити строком до одного року весь наявний склад землевпорядників у розпорядження Київського обласного відділу сільського господарства для виконання землевпорядних робіт в укрупнених сільських господарствах (постанова від 07.04.51).

235. *¹

236. Згідно з постановою РМ УРСР від 27 березня 1951 р. № 572 та з метою підвищення якості і зниження вартості будівництва, а також підвищення відповідальності проєктних організацій за якість будинків та споруд постановили: з 1951 р. ввести авторський нагляд проєктних організацій за будівництвом при його кошторисній вартості понад 5 млн крб та за тим, що незалежно від кошторисної вартості має велике архітектурне значення або будівельну складність; БМУ «Академбуд» АН УРСР неухильно виконувати вказівки авторського нагляду та заборонити йому включати до актів прийому роботи, які виконані з відхиленням від затвердженого проєкту та визнані авторським наглядом неякісними (постанова від 12.04.51).

237. *¹

238. Заслухали та обговорили повідомлення Президента АН УРСР акад. О. В. Палладіна про хід підготовки до проведення виборів дійсних членів та членів-кореспондентів АН УРСР. Відзначили, що на 61 вакансію було висулено 113 кандидатів; підкреслили необхідність посилення роботи експертних комісій. Ухвалили закінчити роботу з вибору кандидатів для виборів до 25 квітня 1951 р. і постановили, що вибори по спеціальностях фізіологія сільськогосподарських тварин і біохі-

мія сільськогосподарських тварин повинні проводитись у Відділі біологічних наук АН УРСР, тому матеріали мають бути передані до експертної комісії цього Відділу.

239. З метою забезпечення своєчасного виконання постанови РМ УРСР та ЦК КП(б)У від 30 березня 1951 р. № 618 зобов'язали директора Лабораторії ґрунтознавства АН УРСР акад. О. Н. Соколовського за дорученням тресту «Укрводпроект» до 1 жовтня 1951 р. провести дослідження та зйомку південних районів України на площі 2500 км²; директора Інституту геологічних наук АН УРСР А. Є. Бабинця – до 1 листопада 1951 р. скласти на основі матеріалів, поданих трестом «Укрводпроект», інженерно-геологічне обґрунтування проектного завдання будівництва головної частини Південноукраїнського каналу на ділянці від м. Запоріжжя до водосховищ на р. Молочній і р. Конка та балках Суха, Янчекрак, Карачскрак, також – попередні дані по вибору варіантів траси Південноукраїнського каналу, висновки з питань прогнозу геохімічних змін на зрошених площах та прогнозу режиму підземних вод у районі головної частини Південноукраїнського каналу і водосховищ. Доручили віце-президенту АН УРСР акад. П. С. Погребняку і вченому секретареві Комітету сприяння будівництву гідроелектростанцій, каналів і зрошувальних систем АН УРСР А. О. Головашу спільно з Міністерством сільського господарства УРСР, Міністерством бавовництва УРСР, Міністерством радгоспів УРСР та трестом «Укрводпроект» встановити обсяг робіт для науково-дослідних інститутів АН УРСР та скласти до 27 квітня 1951 р. календарні плани, а акад. П. А. Власюку, акад. А. О. Василенку, директору Інституту економіки АН УРСР О. М. Румянцеву, чл.-кор. М. Ф. Гулому, чл.-кор. Г. Й. Сухомелу та А. О. Головашу – до 20 квітня 1951 р. подати пропозиції щодо розширення в Україні мережі наукових установ у зв'язку з будівництвом Південноукраїнського каналу та розвитком зрошення на півдні України.

240. Затвердили план набору аспірантів по Відділах наук АН УРСР на 1951–1952 рр.: по Відділу фізико-математичних і хімічних наук – 27 вак., по Відділу біологічних наук – 14 вак., по Відділу технічних наук – 20 вак., по Відділу сільськогосподарських наук – 19 вак., по Відділу суспільних наук – 20 вак., всього по Академії – 100 вак. При одержанні додаткових вакансій аспірантів вирішили передбачити їх виділення таким установам АН УРСР – інститутам фізики і гідробіології, Лабораторії метафізики АН УРСР та Державній публічній бібліотеці УРСР. Також ухвалили клопотатись про надання додаткових 15 вакансій для аспірантів новоутвореного Львівського філіалу АН УРСР.

241. Затвердили Аспірантську комісію АН УРСР у новому складі: академік – Ф. П. Бєлянкін (голова), В. М. Корєцький, О. І. Душечкін, члени-кореспонденти – Р. Є. Кавецький, С. О. Шиллов, д.б.н. С. І. Лебедев, завсектором аспірантури В. М. Коваленко, представник від аспірантів.

242. Затвердили наукових керівників аспірантів АН УРСР набору 1950–1951 рр. та доручили Аспірантській комісії АН УРСР звернутися до АН СРСР з проханням дозволити керувати аспірантами співробітникам АН УРСР, що мають науковий ступінь кандидата наук.

243. Дозволили Відділу технічних наук АН УРСР провести у травні наукову сесію у м. Київ, приурочивши її до Загальних зборів АН УРСР, присвячених виборам, та затвердили програму роботи сесії.

244. Заслухали результати обговорення у м. Москва «Курсу історії української літератури» і зобов'язали Інститут української літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР в тижневий термін подати довідку про зміни у I виданні курсу та про зміни до наступних видань. Також зобов'язали редколегію курсу до 1 травня 1951 р. здати I том до друку.

245. З метою падання консультацій будівникам Каховської ГЕС ухвалили у квітні 1951 р. відрядити до Каховки на 3 дні бригаду вчених АН УРСР із представників інститутів АН УРСР: геологічних наук, гідрології та гідротехніки, будівельної механіки, математики, електротехніки АН УРСР та доручили вченому секретарю Комітету сприяння будівництву гідроелектростанцій, каналів і зрошувальних систем АН УРСР А. О. Головашу погодити склад бригади з директорами інститутів.

246. Вирішили вважати недоцільним створення в складі наукових установ АН УРСР лабораторії еволюційної і екологічної фізіології та біохімії у м. Одеса.

247. Відхилили клопотання акад. В. П. Філатова про заміну однієї з оголошених вакансій у члени-кореспонденти АН УРСР по спеціальності нормальна фізіологія на спеціальності еволюційна фізіологія або еволюційна (порівняльна) біохімія.

248. Доручили Раді науково-технічної пропаганди АН УРСР організувати через Всесоюзний радіокомітет періодичні виступи вчених АН УРСР з радіолекціями.

249. На підставі ухвали ЦК КП(б)У про проведення атестації бібліотечних працівників всіх відомств та організацій постановили провести 20 квітня – 1 червня 1951 р. атестацію бібліотечних працівників наукових установ АН УРСР згідно кваліфікаційних вимог, затверджених Комітетом у справах культосвітніх установ при РМ УРСР, і затвердили склад атестаційних комісій. Також затвердили інструкцію про порядок проведення атестації і зобов'язали директорів наукових установ до 25 квітня 1951 р. передати атестаційній комісії особові справи бібліотечних працівників.

250. Затвердили з 17 березня 1951 р. к.т.н. М. М. П'ятишкіна на посаді завідувача лабораторії промислової теплотехніки і використання палива Інституту теплоенергетики АН УРСР та ухвалили рішення з інших кадрових питань.

251. *2

252. Поклали на час лікування Головного вченого секретаря Президії АН УРСР акад. І. Т. Швця тимчасове виконання його посадових обов'язків на вченого секретаря Президії АН УРСР д.т.н. проф. А. Д. Коваленка.

253. Затвердили к.т.н. В. К. Лебедева членом редакційної колегії журналу «Автоматическая сварка».

Протокол № 15
засідання Президії Академії наук УРСР

від 20 квітня 1951 р.

254. Призначили з 9 березня 1951 р. С. Я. Дуку на посаду директора, Т. І. Герасименка на посаду старшого бухгалтера Канівського державного музею-заповідника «Могила Т. Г. Шевченка» АН УРСР (постанова від 14.04.51).

255–256. *¹

257. Доручили комісії у складі віце-президента акад. П. С. Погребняка, акад. О. І. Душечкіпа, в.о. Головного вченого секретаря Президії АН УРСР А. Д. Коваленка, чл.-кор. В. І. Толубинського та к.ф.-м.н. О. Г. Міслюка доопрацювати проєкт постанови щодо звіту про роботу Ради по вивченню продуктивних сил УРСР АН УРСР за 1950 р.

258. Призначили комісії по інститутах АН УРСР для прийому вступних екзаменів до аспірантури.

259. Рекомендували у докторантуру АН СРСР таких наукових співробітників АН УРСР: А. А. Рубашівський, К. І. Стецюк, І. О. Гуржій, С. А. Крижанівський, Л. М. Новиченко, О. І. Кисельов, З. П. Мороз, К. К. Цілуйко, П. Т. Марковський, О. С. Сремско-Швець, Д. Ф. Вірник, Ю. Г. Костюк.

260. Дозволили Інституту мовознавства ім. О. О. Потебні АН УРСР скликати 23–25 травня 1951 р. у м. Київ V Республіканську діалектологічну нараду за участю викладачів університетів і педінститутів УРСР та затвердили її програму.

261. Заслухали інформацію директора Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії АН УРСР акад. М. Т. Рильського про хід підготовки до декади українського мистецтва та літератури в м. Москва і відзначили незадовільний стан. Зобов'язали директора інституту акад. М. Т. Рильського забезпечити завершення роботи над рукописами видань «Українська радянська скульптура» та «Український радянський живопис» до 1 травня 1951 р. і доручили інститутам української літератури та історії України АН УРСР прорецензувати підготовлені до декади збірники.

262. Заслухали інформацію про видання I і II томів «Історії української літератури» та відзначили, що перший варіант макету видання авторський колектив ґрунтовно переробив, враховуючи зауваження викладачів вищих навчальних закладів, шкіл та письменників, а другий варіант, виданий у березні 1951 р., отримав позитивну оцінку Інституту світової літератури ім. О. М. Горького АН СРСР. Зобов'язали редколегію та авторський колектив закінчити роботу над підготовкою обох томів «Історії української літератури» до друку до 1 травня 1951 р., а Видавництво АН УРСР – негайно розпочати підготовку ілюстрацій обох томів і терміново здійснити переклад I та II томів (87 др. арк.) на російську мову.

263. З метою упорядкування і оформлення закінчених наукових досліджень, розробок та робіт по впровадженню результатів наукових досліджень постановили: зобов'язати директорів інститутів і установ АН УРСР скласти анотації (рос. мовою) на всі закінчені у 1950 р. проблеми і теми; зобов'язати Відділ спеціальних робіт АН УРСР зберігати анотації як документи суворої звітності, систематично перевіряти хід підготовки складання анотацій та організувати інструктаж інститутів по складанню анотацій; встановити падали щорічне складання анотацій

в січні за попередні роки та на роботи, завершені протягом року – не пізніше місяця після закінчення.

264. Дозволили бюро Відділу фізико-математичних і хімічних наук АН УРСР провести спільно з бюро Відділу фізико-математичних наук АН СРСР у м. Москва 4–10 червня 1951 р. конференцію з фізики низьких температур та ввести до складу оргбюро конференції від АН УРСР чл.-кор. Б. Г. Лазарєва і с.н.с. Фізико-технічного інституту АН УРСР Є. С. Боровика.

265. Ввели до складу комісії з організації ювілею акад. К. Д. Синельникова чл.-кор. І. М. Буланкіна.

266. *2

267. Затвердили редколегію наукових праць Інституту фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії АН УРСР у складі: акад. О. І. Душечкін (відповідальний редактор), акад. АН УРСР і ВАСГНІЛ П. А. Власюк, чл.-кор. М. О. Тюлєнєв, проф., д.б.н. А. С. Оканенко, проф., д.с.-г.н. В. П. Попов (секретар).

268. Взяли до відома лист Амвросіївського цементного заводу № 1 від 17 квітня 1951 р. з подякою АН УРСР за наукову допомогу, яку надав заводові д.т.н. О. С. Фідельов.

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 405, арк. 460–485. Оригінал. Машинотіп.

Протокол № 16 засідання Президії Академії наук УРСР

від 21 квітня 1951 р.

269. Зобов'язали Видавництво АН УРСР (І. Ф. Вишневського) забезпечити дотримання встановленого РВР АН УРСР графіку видання та радикально поліпшити якість підготовки «Медичного журналу» до друку і відзначили негативний вплив постійних змін літредакторів для кожного номеру журналу (постанова від 21.04.51).

270. *1

271. *6

272. *2

273. *6

274. *1

275. *6

276. *1

277. З метою покращення підготовки технічної документації для об'єктів будівництва АН УРСР у 1952 р. та виконання постанови РМ УРСР від 10 березня 1951 р. № 457 постановили доручити директорам наукових установ АН УРСР забезпечити закінчення проектних завдань об'єктів будівництва 1952 р. до 1 вересня 1951 р., технічних проектів – до 1 грудня 1951 р. та ухвалили порушити питання перед РМ УРСР про виділення додаткових лімітів на закінчення проектної документації і перезатвердження проектів по деяких об'єктах (постанова від 21.04.51).

278. *2

279. *¹

280. Дозволили Сектору держави і права АН УРСР провести 4–5 травня 1951 р. у м. Київ Республіканську нараду по координації наукової роботи юридичних наукових установ і навчальних закладів УРСР з питань держави і права та зміцнення зв'язку юридичної науки з практикою державних органів за участю представників Міністерства юстиції УРСР, Верховного суду УРСР та Прокуратури УРСР (постанова від 23.04.51).

281. *¹

282. Ухвалили підняти клопотання перед РМ УРСР про передачу пересувної радіоустановки комітету комсомолу Каховської ГЕС (постанова від 26.04.51).

283–284. *¹

285. Ухвалили провести Загальні збори АН УРСР 15–21 травня 1951 р. та затвердили такий порядок денний: 1) звіт про роботу науково-дослідних установ АН УРСР за 1950 р.; 2) вибори у дійсні члени та члени-кореспонденти АН УРСР; 3) звіт про роботу АН УРСР по наданню допомоги гідробудівництвам; 4) звіт про роботу АН УРСР по наданню наукової допомоги сільським господарствам УРСР; 5) організаційні питання. Також доручили комісії в складі Президента АН УРСР акад. О. В. Палладіна, віце-президентів АН УРСР академіків П. С. Погребняка, М. П. Семсненка та в.о. Головного вченого секретаря Президії АН УРСР д.т.н. проф. А. Д. Коваленка подати на затвердження інструкцію для проведення виборів у дійсні члени та члени-кореспонденти АН УРСР.

286. Зобов'язали Відділ спеціальних робіт АН УРСР докорінно переробити звіт про результати роботи науково-дослідних установ АН УРСР за 1950 р., врахувавши всі зауваження, виправлення та поновлення, і подати його на затвердження Президії АН УРСР після погодження з Відділами АН УРСР та розгляду Вченим секретаріатом АН УРСР.

287. Заслухали повідомлення віце-президента АН УРСР акад. М. П. Семсненка про роботу Комітету сприяння розвитку укрупненим колгоспам УРСР при Президії АН УРСР і відзначили, що бригади вчених склали договори про співдружність з виконками районних рад депутатів трудящих, райкомаами КП(б) У та 17 сільськими господарствами у Димерському районі Київської обл., Снігурівському та Баштанському районах Миколаївської обл., Генічеському районі Херсонської обл. Інститутами АН УРСР було складено тематичні плани науково-дослідних робіт з урахуванням тематики бригад, якими надавалася допомога з питань планування сільськогосподарського виробництва, організації робіт під час весняної сівби, розроблювались заходи з метою підвищення врожайності та розвитку тваринництва, проводилась консультативна робота щодо організаційно-господарського зміцнення сільських господарств та науково-технічна проагандза.

Постановили: схвалити роботу комітету за I квартал 1951 р. по наданню допомоги сільським господарствам, затвердити плани робіт інститутів фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії, ботаніки, зоології, економіки, машинознавства і сільськогосподарської механіки, гідробіології, мікробіології та Ботанічного саду АН УРСР. Зобов'язати директорів інститутів АН УРСР взяти під контроль своєчасність та високу ефективність виконання робіт, ширше розгорнути частину науково-дослідних робіт у сільських господарствах вказаних районів і заслуховувати звіти окремих співробітників про виконання ними запланованих

тем з питань сільського господарства; бригади АН УРСР – організувати допомогу передовикам сільського господарства по вирощуванню рекордних врожаїв у кожному господарстві, узагальнювати їх досвід роботи та підготувати до видання у 1951 р. цикл брошур з цих питань.

288. Ухвалили скликати у червні 1951 р. Загальні збори АН УРСР, присвячені річниці виходу у світ праці Й. В. Сталіна «Марксизм і питання мовознавства» та доручити бюро Відділу суспільних наук АН УРСР підготувати програму зборів.

289. Постановили: погодитись з пропозицією Академії архітектури УРСР та головного архітектора м. Київ про побудову висотного будинку бібліотеки на відведсній міській ділянці по вул. Жертв революції, 4; затвердити програму проектування будинку Державної публічної бібліотеки УРСР, подану дирекцію бібліотеки, загальним обсягом 300 тис. м³; вважати за необхідне провести будівельні роботи в 2 черги – з 1952 р. по 1956 р. та з 1957 р. та з 1962 р. та просити РМ УРСР затвердити асигнування на побудову першої черги будівництва у розмірі 35 млн крб.

290. *¹

291. Доручили чл.-кор. Й. З. Штокалу переглянути запропонований склад вченої ради Львівського філіалу АН УРСР.

292. Заслухали повідомлення про хід виконання рішень Секретаріату ЦК КП(б)У від 30 грудня 1950 р. про друк наукових праць вчених західних областей УРСР. Констатували, що у 1951 р. заплановано видати 18 наукових праць, з них вже опубліковано у виданнях АН УРСР 4 роботи (автори – Л. М. Суха, М. Д. Деркач, І. П. Крип'якевич), в наборі знаходяться 7 робіт (автори – М. С. Возняк, Т. І. Франко, М. Ю. Смішко, О. О. Ратич, О. А. Терлецький, Л. Л. Гумецька, І. П. Крип'якевич, О. Л. Кульчицька та ін.), надійшли та знаходяться у редакційному опрацюванні і на рецензуванні 8 робіт (автори – М. С. Возняк, І. П. Крип'якевич, О. А. Терлецький, Я. Я. Ярема та ін). Зобов'язали Відділи АН УРСР, РВР, Видавництво та директорів наукових установ АН УРСР звернути увагу на рецензування, апробацію та підготовку до видання праць наукових співробітників західних областей.

293. Розглянули питання про роботу Ради по вивченню продуктивних сил УРСР АН УРСР у 1950 р. Відзначили, що було організовано комплексне вивчення найважливіших для розвитку народного господарства УРСР проблем – використання бурого вугілля та торфу, місцевих джерел добрив, природних та промислових газів, боротьби з посухою в степових та лісостепових районах, перспектив розвитку продуктивних сил Полісся на базі використання місцевих природних ресурсів, використання малих річок УРСР. До виконання тематики у 1950 р. було залучено 22 інститути АН УРСР, 28 галузевих науково-дослідних інститутів та 12 вищих навчальних закладів; у ході роботи рада співпрацювала з Радою по вивченню продуктивних сил АН СРСР, з Академією наук Білоруської РСР, Відділами АН УРСР, а також керівними плановими органами та міністерствами, зокрема, Держпланом УРСР, міністерствами сільського господарства, радгоспів, лісового господарства УРСР. Рада опрацювала інструкції з питань використання у якості добрив українських фосфоритів, калійних солей та відходів марганцево-

рудної промисловості та передала пропозиції щодо широкого застосування добрив Міністерству сільськогосподарства УРСР.

Зобов'язали: керівників комісії ради по комплексних проблемах – встановити у 1951 р. постійний зв'язок з інститутами та вищими навчальними закладами і здійснювати систематичний контроль за виконанням тематики, для чого забезпечити періодичний виїзд на місце виконання; раду – здійснювати роботу в тісному контакті з Держпланом УРСР, оперативно передавати опрацьовані матеріали до відповідних урядових організацій, зокрема, подати на розгляд РМ УРСР відповідні записки та проєкти рішень з кожної комплексної проблеми ради на 1951 р., організувати в комісіях ради науковий архів з кожної проблеми; комісіям ради – протягом місяця подати пропозиції по закінчених питаннях проблеми для подання їх на розгляд Президії АН УРСР; директорів інститутів АН УРСР – звільнити від навантажень в інститутах виділені штатні одиниці співробітників комісії ради. Затвердили заступником керівника комісії з проблеми комплексного розвитку Полісся к.б.н. Є. М. Брадє і ухвалили звернутись до РМ УРСР з клопотанням щодо розгляду пропозицій ради з різних питань Держпланом УРСР.

294. Затвердили склад комісії АН УРСР на 1951 р. для прийому вступних екзаменів до аспірантури АН УРСР та кандидатських екзаменів.

295. Затвердили редколегію «Вісника Академії наук УРСР» у такому складі: Президент АН УРСР акад. О. В. Палладін (відповідальний редактор), В. М. Ісакович (заступник), Головний вчений секретар Президії АН УРСР акад. І. Т. Шведь, академіки – П. А. Власюк, Л. А. Булаховський, Г. М. Савін, к.і.п. О. К. Касименко, к.е.н. О. М. Румянцев, секретар парткомітету АН УРСР к.х.н. Ф. Д. Овчаренко.

296. Звільнили директора Головної астрономічної обсерваторії АН УРСР чл.-кор. В. П. Цесевича з 3 травня 1951 р. у зв'язку з невиконанням постанови Президії АН УРСР про припинення роботи за сумісництвом; задовольнили клопотання акад. О. Я. Орлова про звільнення його від обов'язків директора Полтавської гравіметричної обсерваторії АН УРСР з 1 травня 1951 р.; затвердили з 1 травня 1951 р. д.ф.-м.н. З. М. Аксент'єву на посаді в.о. директора Полтавської гравіметричної обсерваторії АН УРСР; ухвалили просити акад. О. Я. Орлова взяти на себе керівництво Головною астрономічною обсерваторією АН УРСР; звільнили з 1 квітня 1951 р. д.ф.-м.н., проф. О. Г. Куроша з посади с.н.с. Інституту математики АН УРСР; затвердили з 3 травня 1951 р. Т. В. Благую на посаді вченого секретаря планової комісії АН УРСР.

297. Встановили таку послідовність розстановки Відділів наук в структурі АН УРСР: 1) Відділ суспільних наук АН УРСР; 2) Відділ фізико-математичних і хімічних наук АН УРСР; 3) Відділ біологічних наук АН УРСР; 4) Відділ сільськогосподарських наук АН УРСР; 5) Відділ технічних наук АН УРСР.

298. Таємно.

Протокол № 17
засідання Президії Академії наук УРСР

від 4 травня 1951 р.

299. Присудили колективу Інституту електрозварювання ім. Є. О. Патона АН УРСР перехідний Червоний прапор Президії та парткомітету АН УРСР за достоюове та високоякісне виконання плану науково-дослідної роботи 1950 р., активну допомогу промисловості по впровадженню методів автоматичного зварювання, організацію соціалістичного змагання (постанова від 28.04.51).

300. Дозволили Ботанічному саду АН УРСР проводити обмін та реалізацію частини оранжерейних рослин з ботанічними садами, дослідними станціями квітникарства інших відомств та міськими організаціями з озеленення території у порядку взаєморозрахунків.

301. Затвердили звіт про роботу Комітету сприяння будівництву гідроелектростанцій, каналів і зрошувальних систем АН УРСР з доповненнями та зауваженнями.

302. Затвердили програми наукових сесій Відділів наук АН УРСР під час виборчої сесії АН УРСР.

303. *¹

304. Ухвалили провести 5–10 червня 1951 р. наукову конференцію молодих вчених АН УРСР та затвердили оргкомітет з її організації у такому складі: академіки – Президент АН УРСР О. В. Палладін (голова), М. П. Семененко (заступник), М. Е. Омеляновський, М. М. Доброхотов, П. А. Власюк, П. О. Свириденко, А. І. Кіпріанов, Б. В. Гнеденко, О. І. Білєцький, в.о. Головного вченого секретаря Президії АН УРСР д.т.н. А. Д. Коваленко, вчені секретарі Президії О. З. Голік, Ф. П. Шевченко, секретар парторганізації АН УРСР Ф. Д. Овчаренко, секретар комсомольського організації АН УРСР Р. Г. Симоненко.

305. Затвердили новий склад вченої ради Інституту фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії АН УРСР, до якого увійшли: академіки – О. І. Душечкін (голова), П. А. Власюк, П. С. Погребняк, члени-кореспонденти – Л. Й. Рубенчик, М. О. Тюлєнєв, С. В. Зверезомб-Зубовський, доктори наук – А. С. Оканєнко, А. Г. Михайловський, Т. Т. Демиденко, кандидати наук – Ф. А. Попов, І. А. Сіроченко, О. В. Лазурський, А. П. Яшук, Ф. Л. Калінін, В. П. Попов.

306. З метою прискорення вивчення і наступної публікації матеріалів архіву Київського цензурного комітету про українське літературне життя в умовах цензурних утисків кінця XIX – початку XX ст., одержаного Інститутом української літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР від Державної публічної бібліотеки ім. М. С. Салтикова-Щедріна (м. Ленінград), ухвалили до 20 червня 1951 р. відділу рукописів цього інституту закінчити обробку архіву, а відділу доживотної літератури цього ж інституту та інститутам історії України, мистецтвознавства, фольклору та етнографії АН УРСР – ознайомитись із фольклорними записами, рукописами художніх, публіцистичних творів архіву і дати висновок про їх цінність.

307. На виконання розпорядження Президії АН СРСР від 17 квітня 1951 р. «Про виконання постанови Ради Міністрів СРСР від 22 березня 1951 р. про проведення в 1951 р. науково-дослідних і розвідувальних робіт по боротьбі з фільтра-

цією води зі ставків, водойм і каналів» зобов'язали директора Інституту гідрології та гідротехніки АН УРСР чл.-кор. Г. Й. Сухомела подати до кінця 1951 р. попередні рекомендації по темі «Фільтраційні деформації ґрунтів і стійкість відкосів земляних гребель» (керівник – д.т.н. Б. А. Пишкін), директора Інституту математики АН УРСР акад. О. Ю. Ішлінського – закінчити у 1951 р. тему «Фільтрація в обхід споруджень та з каналів» (керівник – чл.-кор. Ю. Д. Соколов) та подати копію наукового звіту Президії АН СРСР.

308. З метою проведення у містах Львів і Дрогобич виїзної наради секції автоматизації нафтової промисловості Комісії по наданню наукової допомоги нафтової промисловості при Президії АН СРСР доручили голові Львівського філіалу АН УРСР чл.-кор. Й. З. Штокалу і директору Інституту машинознавства і автоматики Львівського філіалу АН УРСР М. М. Шумиловському вжити необхідні заходи для проведення наради та затвердили тематику доповідей.

309. Затвердили редколегію видання творів П. Мирного у такому складі: академіки – О. І. Білецький (голова), М. К. Гудзій, кандидати наук – М. П. Пивоваров, З. П. Мороз, М. С. Грудницька, письменник Ю. К. Смолич.

310. Дозволили Інституту теплоснабженні АН УРСР перенести термін скликання наради з питань використання місцевих палив та координації наукової діяльності інституту з вищими навчальними закладами та науково-дослідними установами на 10–12 травня 1951 р.

311. Призначили акад. О. Я. Орлова на посаду директора Головної астрономічної обсерваторії АН УРСР з 1 травня 1951 р.

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 406, арк. 1–15. Оригінал. Машинітпек.

Протокол № 18
засідання Президії Академії наук УРСР

від 11 травня 1951 р.

312–314. *1

315–316. **

317. *1

318–319. **

320. *1

321. На виконання розпорядження РМ УРСР від 21 березня 1951 р. № 351-р про проведення польових досліджень з агрохімічної оцінки Незвиського родовища фосфоритів зобов'язали Інститут фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії АН УРСР (акад. О. І. Дущечкін) взяти участь спільно з обласним Управлінням сільського господарства в Дрогобицькій і Станіславській областях в організації польових досліджень і забезпечити методичне керівництво згідно планів та інструкцій, розроблених комісією Ради по вивченню продуктивних сил УРСР АН УРСР з проблеми «Використання місцевих джерел добрив УРСР»; розпочати навесні 1951 р. дослідження під лізні ярі культури, а також на чистих рапнік парах під озими посіви врожаю 1952 р., а восени – під зяблеву оранку під технічні культури (в першу чергу – цукрові буряки, кок-сагіз) і рапні ярі

культури врожаю 1952 р.; подати попередні висновки щодо ефективності фосфоритів на пізніх культурах, до 1 грудня 1951 р. надіслати до РМ УРСР висновок з агрохімічної оцінки, а також пропозиції щодо подальшого забезпечення сільськогосподарства західних областей України УРСР місцевим фосфоритним добривом (постанова від 09.05.51).

322. Поклали з 1 травня 1951 р. обов'язки заступника директора Інституту фізики АН УРСР з загальних питань на начальника об'єкта № 2 інституту І. І. Сільвестрова (постанова від 09.05.51).

323. *1

324. Ухвалили просити виконавчий комітет Київської обласної ради депутатів трудящих затвердити установи та співробітників Відділу сільськогосподарських наук АН УРСР учасниками Всесоюзної сільськогосподарської виставки у 1951 р.

325. Затвердили інструкцію для виборів дійсних членів та членів-кореспондентів АН УРСР у 1951 р.

326. Постановили скликати 15–16 червня 1951 р. сесію Загальних зборів АН УРСР, присвячену річниці опублікування праці Й. В. Сталіна «Марксизм і питання мовознавства», затвердили програму та оргкомітет сесії у складі: Президиент АН УРСР акад. О. В. Палладін (голова), академіки – І. Т. Швець (заступник), Л. А. Булаховський, О. І. Білецький, М. Е. Омеляновський, к.і.н. П. П. Гудзенко, секретар парторганізації АН УРСР Ф. Д. Овчаренко і доручили всім установам АН УРСР провести у червні розширені засідання вчених рад.

327. Затвердили програми наукових сесій відділів біологічних та суспільних наук АН УРСР, які будуть проведені під час травневої виборчої сесії АН УРСР.

328. На виконання постанови РМ УРСР від 2 квітня 1951 р. № 630 Президія АН УРСР затвердила заходи щодо захисту приймання радіохвиль від індустріальних перешкод – заборонити приймати електроустановки від постачальників без захисних обладштувань, що забезпечують максимальне зменшення електричних перешкод під час радіоприймання, зобов'язати всі наукові установи АН УРСР з II півріччя 1952 р. при опрацюванні і впровадженні в народне господарство нових машин, механізмів, апаратів і приладів включати в їх конструкцію перешкодзахисні пристрої та при проєктуванні і будівництві промислових підприємств передбачити їх обладнання комплексними пристроями для захисту радіоприймання, за технічними умовами та рекомендаціями, затвердженими Міністерством електростанцій та електропромисловості СРСР і погодженими з Міністерством зв'язку УРСР.

329. На виконання постанови РМ УРСР № 628 «Про зміцнення державного гірничого контролю по безпечному проведенню гірничих робіт на підприємствах гірничої промисловості і в геологорозвідувальних партиях» зобов'язали Інститут геологічних наук АН УРСР (к.г.-м.н. А. С. Бабинець) та Інститут гірничої справи ім. М. М. Федорова АН УРСР (чл.-кор. П. С. Кучеров) забезпечити виділення за вимогою Головного управління гірничого нагляду УРСР кваліфікованих наукових співробітників для участі в роботі органів гірничого контролю.

330. Схвалили у цілому звіт директора Інституту економіки АН УРСР О. М. Румянцева про виконання постанови ЦК КП(б)У від 21 лютого 1950 р. про роботу інституту. Доручили інституту спільно з Відділом суспільних наук АН УРСР та Вченим секретаріатом Президії АН УРСР до наступного засідання

Президії АН УРСР переробити поданий проєкт постанови Президії з приводу звіту, врахувавши всі зауваження та доповнення.

331. Дозволили Інституту економіки АН УРСР разом з Головним управлінням сільськогосподарської пропаганди Міністерства сільського господарства УРСР провести 28–31 травня 1951 р. конференцію з питань перспективного планування в сільських господарствах за участю представників АН СРСР та академії наук інших республік, ВАСГНІЛ, Московської сільськогосподарської академії ім. К. А. Тімірязєва, установ і вищих навчальних закладів цього профілю та затвердили програму роботи конференції.

332. Заслухали доповідь голови Відділу фізико-математичних і хімічних наук АН УРСР акад. А. І. Кіпріанова про виїзну наукову сесію хімічних інститутів АН УРСР у м. Рубіжне та відзначили, що вона виконала свої завдання щодо зміцнення зв'язків вчених АН УРСР з робітниками промисловості. Зобов'язали хімічні інститути Відділу внести зміни до тематичних планів відповідно до побажань та договорів про співдружність, складених під час сесії, й практикувати такі виїзні сесії і в майбутньому. Визнали за доцільне створення у складі Інституту органічної хімії АН УРСР лабораторії хімії сполук ароматичного ряду для дослідної роботи у галузі вивчення нової сировини та синтезу нових напівпродуктів для анілофарбової промисловості та доручили бюро Відділу фізико-математичних і хімічних наук АН УРСР і Вченому секретаріату Президії АН УРСР підготувати до 25 травня 1951 р. конкретні пропозиції про її організацію.

333. Дозволили перенести термін проведення виїзної сесії Відділу технічних наук АН УРСР у м. Краматорськ на вересень-жовтень 1951 р.

334. Затвердили зміни в плані науково-дослідних робіт на 1951 р. Інституту клінічної фізіології ім. О. О. Богомольця АН УРСР та Лабораторії металофізики АН УРСР.

335. *3

336. *2

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 406, арк. 16-53. Оригінал. Машинопіс.

Протокол № 19 засідання Президії Академії наук УРСР

від 25 травня 1951 р.

337. *1

338. На виконання постанови РМ УРСР від 2 квітня 1951 р. № 642 затвердили асигнування коштів на дослідні роботи установ АН УРСР, пов'язані з будівництвом Каховського гідровузла (постанова від 16.05.51).

339. З метою поліпшення роботи контрольно-ревізійного апарату АН УРСР зобов'язали керуючого справами АН УРСР і головного бухгалтера АН УРСР терміново ліквідувати всі недоліки в ревізійській роботі міжвідомчого контролю АН УРСР та вирішили клопотатися перед Державною штатною комісією СРСР про організацію при Президії АН УРСР відділу міжвідомчого контролю АН УРСР у кількості 6 співробітників (постанова від 17.05.51).

340–343. *¹

344–346. **

347–350. *¹

351. Заслухали доповідь директора Інституту економіки АН УРСР О. М. Румянцова «Про виконання постанови ЦК КП(б)У від 21 лютого 1950 р. про роботу Інституту економіки АН УРСР». Зобов'язали директора інституту О. М. Румянцова: забезпечити повне виконання тематичного плану на 1951 р.; поліпшити систематичний контроль за виконанням кожної теми: посилити відповідальність заввідділів за загальну постановку роботи відділів та забезпечення систематичного методичного керівництва, провести атестацію наукових співробітників та звільнити осіб, що систематично не виконують свої плани робіт; надавати всебічну допомогу великим будовам і укрупненим сільським господарствам; провести у грудні 1951 р. спільно з Управлінням у справах вищої школи при РМ УРСР координаційну нараду; забезпечити підготовку до видання у 1951 р. II т. праці «Нариси економічної географії УРСР» обсягом 45 др. арк. українською та російською мовами, двох номерів наукових записок, збірників праць з підвищення продуктивності праці та розвитку господарства середовищ сільських господарств на прикладі Баштанського району. Доручили бюро Відділу суспільних наук АН УРСР та Вченому секретаріату АН УРСР в тиждневий термін опрацювати питання про можливу допомогу щодо підготовки наукових кадрів. Ухвалили повторно поставити перед відповідними органами питання про надання інституту права прийому до захисту дисертацій на науковий ступінь доктора економічних наук.

352. Взяли до відома інформацію про результати проведення наукових сесій Відділів наук АН УРСР під час сесії Загальних зборів АН УРСР (17–23 травня 1951 р.) та констатували, що сесії по всіх Відділах пройшли за активної участі співробітників АН УРСР, представників галузевих науково-дослідних установ, вищих навчальних закладів, сільськогосподарського виробництва.

353. Розглянули заходи з надання допомоги будівництву газопроводу Дашава-Київ-Брянськ-Москва для забезпечення подачі у IV кварталі 1951 р. природного газу у м. Москва. На виконання постанови РМ УРСР від 11 травня 1951 р. № 1093 постановили: зобов'язати Інститут електрозварювання ім. Є. О. Патона АН УРСР налагодити роботу автозварювального обладнання і надавати технічну допомогу при освоєнні технологічного процесу зварювання стиків труб, проводити всі науково-дослідні роботи, пов'язані зі зварюванням газопроводу, і прийняти обладнання і матеріали, що передаються Міністерством нафтової промисловості СРСР згідно постанови РМ СРСР від 25 квітня 1951 р. № 1338. Констатували, що інститутом виготовлено і надіслано 11 комплектів автоматів типу ТС-17-М та 10 комплектів напівавтоматів типу ПТ-6. Зобов'язали Інститут чорної металургії АН УРСР надавати необхідну технічну допомогу у проведенні робіт з протикорозійної ізоляції газопроводу і проводити науково-дослідні роботи у цій галузі. Доручили фінансово-плановому відділу АН УРСР підготувати для подання до Державної штатної комісії при РМ СРСР матеріали на затвердження спеціалістів, необхідних для виконання науково-дослідної тематики, пов'язаної з будівництвом газопроводу.

354. Погодилися перенести термін скликання сесії Загальних зборів АН УРСР, присвяченої річниці опублікування праці Й. В. Сталіна «Марксизм і питання мовознавства» на 11–12 червня 1951 р., надали дозвіл на відрядження до м. Москва для участі в сесії АН СРСР акад. Л. А. Булаховському, акад. М. Е. Омеляновському, чл.-кор. І. М. Кириченку, н.с. Інституту мовознавства ім. О. О. Потебні АН УРСР В. С. Ільїну та н.с. Інституту української літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР Г. Д. Вервесу та вирішили просити Президента АН УРСР акад. О. В. Палладіна виступити на сесії АН УРСР з повідомленням про результати роботи Академії та про накреслені заходи по розробці питань мовознавства.

355. З метою підготовки до відзначення 300-річчя входження України до Росії постановили: 1) зобов'язати Інститут історії України АН УРСР (О. К. Касименко) підготувати і видати протягом 1952–1953 рр. спільно з Інститутом історії АН СРСР та Головним архівним управлінням МВС СРСР серію документальних збірників (3–4 томи) під загальною назвою «Приєднання України до Росії в 1654 р.»; підготувати протягом 1951–1952 рр. збірники нарисів та монографій: збірник статей видатних вчених і громадських діячів СРСР про історичне значення входження України до Росії, збірник досліджень про приєднання України до Росії і його історичне значення, монографію «Богдан Хмельницький», «Наукові записки», присвячені темі приєднання; підготувати протягом 1951–1952 рр. науково-популярні брошури, присвячені таким питанням: «Переяславська рада», «Історія міста Переяслав-Хмельницький», «Богдан Хмельницький», «Максим Кривоніс», «Іван Богун», та ін.; 2) зобов'язати інститути української літератури, мовознавства, економіки, філософії, мистецтвознавства, фольклору та етнографії, суспільних наук АН УРСР включити до проблемно-тематичних планів тематику про входження України до Росії і подати їх на розгляд бюро Відділу суспільних наук АН УРСР до 1 липня 1951 р.; 3) зобов'язати Державну публічну бібліотеку УРСР та Львівську бібліотеку АН УРСР підготувати в 1951 р. бібліографію до теми «Приєднання України до Росії»; 4) просити РМ УРСР дозволити придбати у спадкоємців проф. М. М. Кордуби бібліографію з анотованими картками за готівку; 5) для участі в спільній роботі з Інститутом історії АН СРСР та Головним архівним управлінням МВС СРСР по організації виявлення, розшифровки, передруку і археографічної обробки документів дозволити відрядити в Центральний державний архів давніх актів м. Москва двох молодших наукових співробітників Інституту історії України АН УРСР на 12 місяців; 6) доручити Інституту історії України АН УРСР подати кошторис заходів підготовки ювілею; 7) доручити бюро Відділу суспільних наук АН УРСР внести до плану роботи Інституту історії України АН УРСР відповідні зміни; 8) доручити бюро Відділу суспільних наук АН УРСР опрацювати питання про заходи з увіковічення входження України до Росії.

356. Заслухавши доповідь про поїздку до Каховки бригади Комітету сприяння будівництву гідролектростанції, каналів і зрошувальних систем АН УРСР чл.-кор. Б. А. Пишкіна, схвалили проект договору про співдружність між комітетом та Дніпробудом і запропонували інститутам гідрології та гідротехніки, будівельної механіки і математики АН УРСР терміново підготувати проекти господарських договорів з Дніпробудом. Ухвалили організувати постійну базу АН УРСР у м. Каховка і просити директорів Київського інженерно-будівельного інституту

та Київського гідроміслюративного інституту підготувати договори з Дніпробудом на проектування бетонного комплексу будівництва, а комітети сприяння гідробудівництву Академії архітектури УРСР і Київського автошляхового інституту – доповіді про свої плани роботи по допомозі гідробудівництву.

357. Для ознайомлення зі станом роботи Ніжинського музею М. В. Гоголя доручили Відділу суспільних наук АН УРСР відрядити своїх представників, про наслідки обстеження стану музею доповісти Президії АН УРСР до 1 липня 1951 р.

358. Затвердили графік відпусток членів Президії АН УРСР на 1951 р.

359. Постановили: Інституту геологічних наук АН УРСР включити до плану науково-дослідної роботи наукову тему чл.-кор. О. А. Дубяньського «Верейські шари середнього карбону басейну Красивої Мечі»; зобов'язати чл.-кор. О. А. Дубяньського подати план роботи та звіт по завершенню роботи над темою.

360. Ухвалили провести відзначення 50-річчя Головного вченого секретаря Президії АН УРСР акад. І. Т. Швеця 23 червня 1951 р. на Загальних зборах АН УРСР спільно з Київським політехнічним інститутом, затвердили програму та ухвалили підняти клопотання перед урядом УРСР про присвоєння йому почесного звання заслуженого діяча науки і техніки УРСР.

361. Дозволили Інституту теплосергтики АН УРСР провести 5–9 червня 1951 р. у м. Київ науково-технічну сесію, присвячену дискусії з питань теорії теплообміну при кишіні, методици експериментальних досліджень а також обговоренню результатів робіт у цій галузі за 1950 р.; затвердили програму та склад учасників.

362. Взяли до відома лист та телеграфічне повідомлення АН СРСР про дозвіл д.т.н. проф. М. М. Шумиловському працювати в АН УРСР за сумісництвом, підтвердили призначення М. М. Шумиловського директором Інституту машинознавства і автоматики Львівського філіалу АН УРСР та запропонували йому доповіді на засіданні бюро Відділу технічних наук АН УРСР про перспективні напрями роботи інституту. Взяли до відома повідомлення Інституту автоматики та телемеханіки АН СРСР про намір допомагати Інституту машинознавства і автоматики АН УРСР у м. Львів.

363. Надали відрядження віце-президенту АН УРСР акад. П. С. Погребняку з 26 травня 1951 р. на 5 днів до Чернопільської опорної бази Інституту лісівництва АН УРСР та Дендропарку «Тростянець».

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 406, арк. 54–88. Оригінал. Машиносте.

Протокол № 20
засідання Президії Академії наук УРСР

від 1 червня 1951 р.

364–366. *1

366-а. На виконання постанови РМ УРСР від 17 травня 1951 р. № 1160 зобов'язали директора Інституту використання газу в комунальному господарстві та промисловості АН УРСР акад. М. М. Доброхотова опрацювати до 1 вересня 1951 р. раціональні газові опалювальні прилади, відповідно до додатку № 13 вищезазначеної постанови РМ УРСР до 1 жовтня 1951 р. розробити кон-

струкцію економічно дешевих приладів по вимірюванню обсягів витрачання газу центральними котельнями.

367. Постановили створити об'єднану вчену раду Інституту біохімії АН УРСР, Інституту клінічної фізіології ім. О. О. Богомольця АН УРСР й Інституту мікробіології ім. Д. К. Заболотного АН УРСР та клопотатися перед РМ СРСР про надання права прийому до захисту докторських та кандидатських дисертацій за спеціальностями: біохімія, нормальна фізіологія, патологічна фізіологія і мікробіологія.

368. Ухвалили видати збірник доповідей, виголошених на методологічному семінарі Відділу біологічних наук АН УРСР у 1951 р., доручили комісії семінару на чолі з к.філос.н. А. А. Рубашевським відібрати кращі доповіді до друку і доповісти про можливість видання збірника у 1951 р.

369. Погодилися із пропозицією голови Комісії по боротьбі з силікозом при АН СРСР акад. О. О. Скочинського та міністра охорони здоров'я УРСР Л. І. Мсведьва про передачу Українській комісії по боротьбі з силікозом з підпорядкування Міністерства охорони здоров'я УРСР до складу АН УРСР. Вирішили просити РМ УРСР ухвалити постанову про передачу і доручити Міністерству охорони здоров'я УРСР забезпечити активну участь у її роботі підвідомчих інститутів і установ. Ухвалили заслухати доповідь голови Української комісії по боротьбі з силікозом чл.-кор. В. К. Навроцького про стан та перспективи роботи комісії.

370. Вирішили відзначити 60-річний ювілей лауреата Сталінської премії акад. А. О. Василенка, для чого створити комісію під керівництвом акад. П. А. Власюка і ухвалили до 10 червня 1951 р. піднести клопотання перед урядом УРСР про присвоєння вченому звання заслуженого діяча науки і техніки.

371. Заслухали повідомлення начальника Відділу спеціальних робіт АН УРСР С. М. Бухала про стан складання звітів науковими установами АН УРСР за I півріччя 1951 р. і доручили Вченому секретаріату Президії АН УРСР разом з Відділом спеціальних робіт ще раз опрацювати питання про складання установами АН УРСР звіту про наукову діяльність за перше півріччя 1951 р.

372. На виконання постанови РМ УРСР від 25 травня 1951 р. № 1179 про державний план розвитку та впровадження передової техніки на 1951 р. по Міністерству місцевої промисловості УРСР та Укрпромраді зобов'язали Інститут машинознавства і сільськогосподарської механіки АН УРСР завершити до 1 липня 1951 р. експериментальні роботи по переведенню напівдизелів на роботу на генераторному газі і передати Міністерству місцевої промисловості УРСР попередні пропозиції з цього питання та висновки щодо впровадження цих деталей у першу пробну серію в кількості 100 шт.; розробити до 1 вересня 1951 р. нову швидкохідну технологію виготовлення ковкого чавуну і подати Міністерству місцевої промисловості УРСР технічну допомогу щодо впровадження цієї технології на хортпському заводі «Ковкий чавун». Ухвалили довести до відома інституту про створення на заводі «Ковкий чавун» дослідної дільниці по виготовленню ковкого чавуну за новою швидкохідною технологією.

Зобов'язали: Інститут чорної металургії АН УРСР (акад. М. В. Лутовцова) – запровадити спільно з Міністерством місцевої промисловості УРСР на заводах «Сіурт» (м. Київ) та «Дніпромет» (м. Дніпропетровськ) нову технологію литва з живлянням кисневого дуття в плавленні чавуну; Інститут електрозварювання ім. Є. О. Патона АН УРСР (акад. Є. О. Патон) – запровадити спільно з Міністерством

місцевої промисловості УРСР на заводі «Комінтерн» (Дніпропетровська обл.) нову технологію виробництва заготовок для сокир із застосуванням автоматичного електрозварювання; Відділ спеціальних робіт АН УРСР (С. М. Бухало) – внести відповідні зміни в темплани зазначених інститутів; Відділ технічних наук АН УРСР – доповісти Вченому секретаріату Президії АН УРСР до 1 серпня 1951 р. про хід виконання цієї постанови.

373. Заслухали повідомлення Президента АН УРСР акад. О. В. Палладіна про зміни в тематичних планах та ішані впровадження Інституту будівельної механіки АН УРСР на 1951 р.

374. Затвердили склад вченої ради Державного заповідника «Олександрія»: академіки – П. О. Свиридсько (голова), М. М. Гришко, В. Г. Касьянско, Р. Є. Кавецький, чл.-кор. Я. В. Ролл, кандидати наук Л. І. Рубцов, М. С. Нашиванко, директор заповідника І. Є. Зірка, н.с. І. Г. Дерій (секретар).

375. Дозволили Інституту електрозварювання ім. Є. О. Патона АН УРСР провести 15–16 червня 1951 р. замість запланованої наради по зварюванню низьколегованих та високолегованих сталей науково-технічну нараду з питання виробництва нового флюсу для зварювання маловуглецевих та деяких низьколегованих сталей і перенести термін проведення конференції автозварників-стахановців на IV квартал 1951 р.

376. Ухвалили зняти з плану конференцій по Інституту ентомології та фітопатології АН УРСР конференцію про підсумки науково-дослідної роботи за 1946–1950 рр. і з питань координації науково-дослідної роботи на 1951–1955 рр.

377. Дозволили Інституту математики АН УРСР перенести термін проведення наради з механіки суцільних середовищ з 1951 р. на 1952 р.

378. Дозволили Відділу спеціальних робіт АН УРСР внести зміни до тематичного плану Інституту гідрології та гідротехніки АН УРСР на 1951 р.

379. Затвердили графік щорічних відпусток керівному складу АН УРСР.

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 406, арк. 89–112. Оригінал. Машинопис.

Протокол № 21 **засідання Президії Академії наук УРСР**

від 8 червня 1951 р.

380. Заслухавши повідомлення чл.-кор. В. І. Толубинського про заходи по забезпеченню виконання постанови РМ УРСР від 9 травня 1951 р. № 1052 «Про розвиток дослідницьких робіт в галузі енергомічного використання місцевих палив», зобов'язали: Інститут теплотехніки АН УРСР (акад. І. Т. Швець) виконати постанову РМ УРСР від 9 травня 1951 р. № 1052, для чого провести дослідження по напівкоксуванню олександрійського бурого вугілля твердим теплоносієм, а також дослідження по переробці первинної смоли вугілля, опрацювати пропозиції щодо промислового використання методу напівкоксування твердим теплоносієм і переробки смол бурого вугілля, лігніту і торфу, про результати доповісти РМ УРСР; забезпечити виготовлення основного устаткування газогенераторної установки високого тиску з нарокисевим дуттям та монтаж цього устаткування до 30 груд-

ня 1951 р.; БМУ «Академбуд» АН УРСР – повністю завершити будівельні роботи на Київській ДЕС-1, будівельні і внутрішні роботи по будівлі кисневої станції на Брест-Литовському шосе та спорудження зовнішніх мереж і трансформаторного кіюску до 1 листопада 1951 р., а також будівельні роботи по будівництву газогенераторної установи на Брест-Литовському шосе в об'ємі асигнувань цього року, змонтувавши її до 15 грудня 1951 р.; Управління справами АН УРСР – забезпечити виконання цих робіт потрібними матеріалами та устаткуванням.

Ухвалили клопотатись до Держплану УРСР про виділення в II і III кварталах 1951 р. матеріалів та устаткування, Управління в справах архітектури при РМ УРСР – про прискорення розгляду технічного проекту будівлі газогенераторної установки. Взяли до відома, що для закінчення експериментальних установок та придбання устаткування для дослідної установки по газифікації РМ УРСР виділила додатково 650 тис. крб.

381. Конститували несвочасність виконання деякими установами АН УРСР, зокрема, по Відділу біологічних наук АН УРСР, Відділу фізико-математичних і хімічних наук АН УРСР, фінансово-плановому відділу та Управлінню справами АН УРСР низки постанов та розпоряджень установ РМ УРСР і АН УРСР та зобов'язали керівників відповідних установ вжити заходів щодо їх негайного виконання.

382–383. Таємно.

384. Затвердили теми доповідей на сесії Загальних зборів АН УРСР, присвяченій річниці опублікування праці Й. В. Сталіна «Марксизм і питання мовознавства».

385. З метою відзначення 15-річчя від дня смерті письменника О. М. Горького ухвалили провести 10 червня 1951 р. урочисте засідання Інституту української літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР спільно зі Спілкою письменників України і затвердили порядок денний засідання.

386. Заслухали постанову АН УРСР про результати осінньо-зимової побілки плодкових дерев та субтропічних культур та вирішили доручити директорам Інституту ботаніки та Ботанічного саду АН УРСР застосувати її в садах і на ділянках субтропічних культур.

387. У зв'язку зі збільшенням за постановою РМ УРСР від 1 червня 1951 р. № 1234 кількості місць в аспірантурі АН УРСР (на 15) затвердили додатковий план набору в аспірантуру на 1951–1952 навчальний рік у обсязі 115 осіб.

388. *1

389. З метою забезпечення виконання розпорядження РМ УРСР від 12 травня 1951 р. № 566-р про обстеження ползахисних лісових смуг і інших лісонасаджень в Одеському і Котовському районах відрядили на 3 червня – 15 липня 1951 р. м.н.с. Інституту лісівництва АН УРСР І. І. Гордієнка до Одеської обл. для участі в комісії по обстеженню лісонасаджень.

390. На прохання ректора Московського державного університету ім. М. В. Ломоносова вирішили дозволити студентам провести практику в 1951 р. при Інституті математики АН УРСР у разі згоди директора цього інституту акад. О. Ю. Ішлінського.

Протокол № 22
засідання Президії Академії наук УРСР

від 15 червня 1951 р.

391–392. *¹

393. *⁶

394. Зобов'язали установи АН УРСР приступити до складання плану наукових робіт і плану впровадження АН УРСР на 1952 р. та затвердили вказівки до їх складання.

395. Визнали за необхідне максимально розширити роботи з дослідження та виробництва нового білкового кровозамінника БК-8, розробленого в Інституті біохімії АН УРСР чл.-кор. В. О. Белісцром і к.б.н. К. І. Котковою, і доручили віце-президенту АН УРСР акад. М. П. Семененку, чл.-кор. В. О. Белісцеру і к.б.н. К. І. Котковій доопрацювати проект постанови Президії АН УРСР з приводу виробництва препарату БК-8, врахувавши всі зауваження та пропозиції.

396. Доручили бюро Відділу біологічних наук АН УРСР та Вченому секретаріатові Президії АН УРСР спільно з представниками Інституту клінічної фізіології ім. О. О. Богомольця АН УРСР подати на затвердження Президії АН УРСР перероблений проект постанови про виконання рішень об'єднаної сесії АН СРСР та Академії медичних наук СРСР і наукової сесії АН УРСР з питань розвитку вчення І. П. Павлова.

396-а. Дозволили Інституту клінічної фізіології ім. О. О. Богомольця АН УРСР перенести термін проведення наукової конференції з питань фізіології і патології вищої нервової діяльності на 1952 р. та провести у IV кварталі 1951 р. науково-організаційну конференцію з координації науково-дослідних робіт по опрацюванню навіловського вчення.

397. Запропонували Відділу біологічних наук АН УРСР переробити проект постанови Президії АН УРСР про виконання установами Відділу урядових завдань щодо впровадження у виробництво наукових досягнень та надання у 1951 р. допомоги виробництву.

398. Взяли до відома постанову Президії АН СРСР від 27 квітня 1951 р. про заходи по усуненню недоліків у підготовці наукових кадрів по системі АН СРСР і на додаток до постанови Президії АН УРСР від 6 квітня 1951 р. зобов'язали директорів інститутів та бюро Відділів наук АН УРСР до 15 липня 1951 р. розглянути і затвердити номенклатуру спеціальностей, за якими буде проводитись підготовка наукових кадрів у системі АН УРСР, наукових керівників аспірантів та предмети кандидатських іспитів з кожної спеціальності.

399. На виконання постанови РМ УРСР і ЦК КП(б)У від 6 червня 1951 р. № 1333 «Про підготовку сушильного господарства в бавовносіючих сільських господарствах і радгоспах Української РСР в 1951 р.» зобов'язали Інститут теплотехніки АН УРСР (акад. І. Т. Швєць) включити до тематичного плану робіт на II півріччя тему «Вдосконалення сушарок для бавовни з примусовою вентиляцією» та в двохтижневий термін підготувати рекомендації по переработанню топок в діючих сушарках з метою переведення їх на використання вугілля і горфу та передати відповідні матеріали Міністерству бавовництва УРСР.

400. На виконання постанови РМ УРСР та ЦК КП(б)У від 5 червня 1951 р. № 1301 «Про освоєння виробництва і впровадження виробів і деталей з кам'яного лиття в будівництві шахт, промислового і житлового будівництва» зобов'язали Інститут чорної металургії АН УРСР (акад. М. В. Луговцов) надати Державному інституту проєктування та організації промислового та житлового будівництва («Гіпрооргпромжитлобуд») Міністерства вугільної промисловості УРСР необхідну технічну допомогу в організації лабораторних та напівзаводських досліджень для одержання будівельних виробів і деталей методом швавлення гірничих порід.

401. Постановили передати на постійне зберігання Львівському філіалу Центрального музею В. І. Леніна дорєволюційні видання (книги, брошури) творів В. І. Леніна та ЦК РСДРП, які зберігаються в бібліотеці Львівського філіалу АН УРСР.

402. Включили Управління в справах вищої школи при РМ УРСР до списку на безкоштовне надсилання видаць АН УРСР.

403. *2

404. Затвердили зміни в складі об'єднаної вченої ради Інституту фізики АН УРСР і Інституту математики АН УРСР – вивели зі складу ради академіків М. О. Лаврентьєва та О. І. Лейпунського і затвердили заступником голови ради акад. В. С. Лашкарьова.

405. Взяли до відома лист Міністерства рибної промисловості УРСР з відзначенням допомоги, наданої Інститутом гідробіології АН УРСР рибній промисловості за результатами наукових досліджень з біології дунайського оселедця.

406. Дозволили Інституту економіки АН УРСР опублікувати у видавництві «Сельхозгиз» (м. Москва) матеріали проведеної спільно з Міністерством сільського господарства УРСР 12–15 червня 1951 р. конференції по перспективному плануванню в сільських господарствах.

407–409. Таємно.

410. Взяли до відома наказ по Міністерству вищої освіти СРСР від 9 травня 1951 р. № 203/В про надання права об'єднаній вченій раді інститутів теплотехніки та електротехніки АН УРСР приймати до захисту кандидатські дисертації з історії техніки і надавати науковий ступінь кандидата технічних наук з історії техніки.

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 406, арк. 127–144. Оригінал. Машиннопис.

Протокол № 23 засідання Президії Академії наук УРСР

від 19 червня 1951 р.

411. На виконання постанови РМ УРСР від 5 травня 1951 р. № 1018 затвердили заходи по оздоровленню дітєй влітку 1951 р. у Прохоровському будинку відпочинку АН УРСР та піонерському таборі у с. Сулимівка (Київська обл.).

412–413. *1

414–415. *6

416. *1

417. Затвердили заходи щодо забезпечення умов для покращення технічного нормування і виконання норм виробітку всіма робітниками та подальшого росту продуктивності праці в установах та організаціях АН УРСР (постанова від 25.06.51).

418. *1

418-а. У зв'язку зі збільшенням кількості матеріалів, які повинні бути опубліковані у статтях, наукових оглядах, інформаційних повідомленнях тощо, дозволили редакції журналу «Вісник АН УРСР» з червневого номера 1951 р. збільшити обсяг журналу до 7 др. арк. зі збереженням існуючої передплати та заплачувати обсяг журналу «Вісник АН УРСР» на 1952 р. розміром 10 др. арк. (постанова від 26.06.51).

419. Зобов'язали Видавництво АН УРСР терміново надрукувати для службового користування інструкцію з дослідження ґрунтів в районі Каховської ГЕС (постанова від 27.06.51).

420. *1

421. *6

422. Дозволили Фізико-технічному інституту АН УРСР будівництво надгробку на могилі акад. А. О. Слущкіна (постанова від 29.06.51).

423. *6

424. *1

425. Затвердили директорів та їх заступників з наукової роботи установ Львівського філіалу АН УРСР (з 1 червня 1951 р.): чл.-кор. В. Б. Порфир'єва – на посаді в.о. директора Інституту геології корисних копалин АН УРСР; чл.-кор. А. С. Лазаренка – на посаді в.о. директора Інституту агробіології АН УРСР; д.т.н. М. М. Шумиловського – на посаді в.о. директора Інституту машинознавства і автоматики АН УРСР; к.і.н. М. Ю. Сміпка – на посаді заступника директора Інституту суспільних наук АН УРСР; к.ф.-м.п. О. С. Парасюка – на посаді заступника директора Інституту машинознавства і автоматики АН УРСР (постанова від 29.06.51).

426. Затвердили плани науково-дослідної роботи на 1951 р. науково-дослідних інститутів Львівського філіалу АН УРСР і зобов'язали раду Львівського філіалу АН УРСР та директорів інститутів спрямувати науково-дослідні роботи на розв'язання актуальних питань народного господарства і культури західних областей УРСР, допомогу розвитку промисловості та індустріалізації міст Львів, Дрогобич, Чернівці, Ужгород, Станіслав, Борислав та ін., сільським господарствам у підвищенні продуктивності зернових і технічних культур та розвитку тваринництва, вивчення продуктивних сил західних областей і Закарпаття. Зобов'язали директорів інститутів завершити укомплектування науковими кадрами відділів та лабораторій і дозволили раді Львівського філіалу АН УРСР надати наукові відрадженьня 25 співробітникам до міст Київ, Дніпропетровськ, Харків, Москва терміном на 20–25 днів для ознайомлення з досягненнями народного господарства та роботою наукових установ і культурних закладів (постанова від 29.06.51).

427. Затвердили тимчасовий склад президії Львівського філіалу АН УРСР до затвердження на загальних зборах АН УРСР: голова президії – акад. Й. З. Штокало, заступник голови – к.б.п. В. Г. Хржановський, члени президії Львівського

філіалу АН УРСР – в.о. директора Інституту геології корисних копалин АН УРСР чл.-кор. В. Б. Порфир'єв, в.о. директора Інституту агробіології АН УРСР чл.-кор. А. С. Лазаренко, в.о. директора Інституту машинознавства і автоматики АН УРСР проф., д.т.н. М. М. Шумиловський, директор Інституту суспільних наук АН УРСР, секретар парторганізації Львівського філіалу АН УРСР к.філол.н. О. І. Дей, вчений секретар президії – В. В. Георгієвська (постанова від 29.06.51).

428. Створили раду Львівського філіалу АН УРСР та затвердили її у такому складі: академіки – Й. З. Штокало (голова), Г. М. Савін, О. С. Вялов, М. С. Возняк, члени-кореспонденти – Г. С. Кияк, А. С. Лазаренко, Я. І. Серєда, С. К. Лазаренко, В. Б. Порфир'єв, В. С. Соколов, Я. Б. Лопатинський та С. З. Гжицький, заступник голови по науковій частині к.б.н. В. Г. Хржановський, секретар Львівського обкому КП(б)У К. З. Литвин, директор Інституту машинознавства і автоматики АН УРСР д.т.н. М. М. Шумиловський, к.г.-м.н. М. Р. Ладженський, к.і.н. М. Ю. Смішко, заступник директора Інституту машинознавства і автоматики АН УРСР к.ф.-м.н. О. С. Парасюк, голова сільського господарства ім. Й. В. Сталіна с. Скоморохи Сокальського р-ну У. Д. Баштик, д.г.-м.п. В. Г. Ткачук, Л. Г. Ткачук, д.і.п. І. П. Крип'яквич, д.ф.-м.н. М. Я. Леонов, д.філол.н. І. С. Свеніцький, д.б.н. Г. В. Козій, секретар парторганізації к.філол.н. О. І. Дей, вчений секретар Львівського філіалу АН УРСР В. В. Георгієвська. Доручили голові філіалу акад. Й. З. Штокало подати на затвердження президії Львівського філіалу АН УРСР проект положення про президію Львівського філіалу АН УРСР (постанова від 29.06.51).

429. *2

430. Затвердили такий склад вченої ради Інституту суспільних наук Львівського філіалу АН УРСР: к.і.н. М. Ю. Смішко (в.о. голови), акад. М. С. Возняк, доктори наук – І. С. Свеніцький, І. П. Крип'яквич, кандидати наук – О. І. Дей, М. Ф. Матвійчук, І. Ф. Симоненко, В. П. Огоновський, А. І. Генсьорський, В. Й. Довженко, Л. Л. Гумецька, М. Ф. Нечиталюк (вчений секретар), директор філіалу Центрального музею В. І. Лепіпа – Б. К. Дудикевич. Постановили розробити положення про вчену раду інституту і подати її на затвердження президії Львівського філіалу АН УРСР (постанова від 29.06.51).

431. Затвердили склад вченої ради Інституту геології корисних копалин Львівського філіалу АН УРСР: чл.-кор. В. Б. Порфир'єв (голова), акад. О. С. Вялов, чл.-кор. – В. С. Соколов, С. К. Лазаренко, Я. І. Серєда, доктори наук – Л. Г. Ткачук, П. І. Калугін, кандидати наук – Д. В. Гуржій (вчений секретар), Й. В. Грінберг, Г. П. Александров, М. Р. Ладженський, С. І. Субботін, М. Д. Єдін, також співробітники Г. Н. Доленко та І. Ф. Кліточенко. Вирішили розробити положення про вчену раду інституту і подати її на затвердження президії Львівського філіалу АН УРСР (постанова від 29.06.51).

432. Затвердили такий склад вченої ради Інституту агробіології Львівського філіалу АН УРСР: члени-кореспонденти – А. С. Лазаренко (голова), Г. С. Кияк, С. З. Гжицький, д.б.н. Г. В. Козій, кандидати наук – В. Г. Хржановський, Ф. Й. Стратуман, С. І. Пастернак, Ю. Д. Третяк, Г. А. Андрущенко, К. А. Татарнов (вчений секретар). Вирішили розробити положення про вчену раду інституту і подати її на затвердження президії Львівського філіалу АН УРСР (постанова від 29.06.51).

433. Затвердили склад вченої ради Інституту машинознавства і автоматики Львівського філіалу АН УРСР: д.т.н. М. М. Шумиловський (голова),

акад. Г. М. Савін, чл.-кор. Я. Б. Лопатинський, доктори наук – М. Я. Лсонов, Л. І. Волковиський, кандидати наук – О. С. Парасюк (заступник), Т. П. Губенко, К. Б. Карандєєв, Б. Г. Страїн (вчений секретар). Постановили розробити положення про вчену раду інституту і подати її на затвердження президії Львівського філіалу АН УРСР (постанова від 29.06.51).

434. Заслухали та обговорили повідомлення директора Інституту генетики і селекції АН УРСР акад. В. Я. Юр'єва щодо реорганізації мережі сільськогосподарських науково-дослідних установ УРСР, схваленої колегією Міністерства сільського господарства УРСР, за якою передбачається ліквідація Інституту генетики і селекції АН УРСР. Постановили: ліквідацію цього інституту вважати недоцільною, оскільки в його роботі не виявлено паралелізму та дублювання робіт з іншими установами; з метою усунення можливого паралелізму у роботі в ході реорганізації просити РМ УРСР клопотатися перед РМ СРСР про приєднання Харківської селекційної станції до Інституту генетики та селекції АН УРСР (постанова від 29.06.51).

435. Вирішили звернутись до РМ УРСР з проханням про утворення в складі Інституту органічної хімії АН УРСР нової лабораторії хімії сполук ароматичного ряду, основним завданням якої будуть дослідні роботи в галузі вивчення нової сировини та синтезу нових напівпродуктів для анілофарбового виробництва; надати інституту додатковий штат для нової лабораторії (7 штатних одиниць) та приміщення з 3 кімнат, затвердити керівником лабораторії чл.-кор. О. В. Кірсанова (постанова від 29.06.51).

436. Ухвалили підняти клопотання перед Президією АН СРСР про передачу Львівської та Ужгородської сейсмічних станцій з їх обладнанням та штатними посадами в структуру АН УРСР (постанова від 29.06.51).

437. Затвердили зміни в тематичному плані Інституту мікробіології ім. Д. К. Заболотного АН УРСР на 1951 р. (постанова від 29.06.51).

438. Дозволили Інституту електрозварювання ім. Є. О. Патона АН УРСР внести зміни в тематичний план на 1951 р. (постанова від 29.06.51).

439. Ввели до складу бюро Відділу технічних наук АН УРСР членів-кореспондентів В. І. Толубинського та А. Д. Нестеренка (постанова від 29.06.51).

440. *²

441. Затвердили план роботи Видавництва АН УРСР на 1951 р., а саме: загальна кількість папз видаць – 225, кількість видаєних аркушів – 2725, тираж – 1655 тис. примірників, кількість видавничих відбитків – 18 087; затвердили заходи з метою поліпшення фінансового стану Видавництва АН УРСР. Вирішили клопотатись перед РМ УРСР про затвердження зміненого фінансового плану в сумі 1890 тис. крб та перед Державною штатною комісією РМ СРСР про збільшення штату Видавництва АН УРСР на 3 посади редакторів (постанова від 04.07.51).

442–444. *¹

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 406, арк. 145–193. Оригінал. Машинпис.

Протокол № 24
засідання Президії Академії наук УРСР

від 6 липня 1951 р.

445. Підвели підсумки декади українського мистецтва і літератури в Москві. Заслухали інформацію про статтю «Проти ідеологічних перекручень», надруковану у газеті «Правда». Ухвалили визнати критику, викладену у статті, справедливою і зобов'язали голів бюро Відділів наук АН УРСР, вчені ради та директорів інститутів АН УРСР заслухати доповіді про стан ідеологічної роботи у світлі редакційної статті «Правди» та посилити роботу методологічних семінарів наукових співробітників Відділів, ретельно розробити тематику роботи семінарів та затвердити календарний план проведення занять, намітити конкретні заходи щодо розгортання по всіх Відділах АН УРСР критики і самокритики, організації творчих дискусій по важливих наукових проблемах. Доручили бюро Відділу суспільних наук АН УРСР (акад. М. Е. Омеляновський) забезпечити проведення у всіх інститутах перевірки праць, підготовлених до друку, передусім «Історії Української РСР» та «Історії української літератури».

445-а. Взяли до відома інформацію Президента АН УРСР акад. О. В. Палладіна про результати IX сесії Ради по координації наукової діяльності академії наук союзних республік.

446. Визнали незадовільним стан набору до аспірантури АН УРСР на 1951 р. і ухвалили заходи для покращення набору, зокрема, залучити до аспірантури спеціалістів виробництва великих промислових центрів (Донбасу, Харкова, Запоріжжя, Дніпропетровська, Ворошилограда та ін. міст), що мають здібності до наукової роботи, продовжити роботу по набору до аспірантури серед осіб, що закінчили у цьому році вищі навчальні заклади; організувати систематичний контроль за набором до аспірантури і забезпечити вчасну організацію і проведення екзаменів; зобов'язати Вчений секретаріат Президії АН УРСР та відділ кадрів забезпечити розподіл молодих спеціалістів, які були направлені в АН УРСР згідно постанови РМ УРСР від 3 липня 1951 р., по установах та ін.

446-а. Заслухали доповідь заступника голови Відділу біологічних наук АН УРСР чл.-кор. М. Ф. Гулого про хід виконання урядових завдань, впровадження у виробництво наукових досягнень та про надання допомоги виробництву установами Відділу в 1951 р. Відзначили, що в установах Відділу виконуються 16 урядових завдань, план впровадження у виробництво охоплює 40 розробок; проводиться впровадження низки таких важливих розробок, як мікроцид, азотобактерин, заходів по боротьбі з паразитарними захворюваннями сільськогосподарських тварин, розвиток дубового шовківництва в УРСР, підвищення продуктивності ставкового рибиництва тощо.

Визнали задовільним хід виконання урядових завдань та планів впровадження і вирішили просити РМ УРСР зняти виконання постанови № 3261 від 24 жовтня 1951 р. «Про упорядкування охорони та регулювання вилову, поновлення та використання промислових запасів прісноводних двостулкових моллюсків», згідно клопотання інститутів гідробіології та зоології АН УРСР, за відсутності фахівців у цій галузі. Дозволили Ботанічному саду АН УРСР скоротити обсяг роботи з впровадження майорану через відсутність виділеної сільськими господарствами

землі; Інституту ботаніки АН УРСР – перенести впровадження теми з підвищення врожайності зашланих луків на 1952 р. у зв'язку з тим, що виконавець цієї теми веде роботу в районі будівництва Каховської ГЕС.

Зобов'язали: Інститут мікробіології ім. Д. К. Заболотного АН УРСР – усу-нути відставання в роботі з впровадження нових методів хімічної боротьби з бруцельозом овець; бюро Відділу – забезпечити систематичний контроль за повним та своєчасним виконанням урядових завдань та плану впровадження наукових досягнень і наданням допомоги виробництву в 1951 р.; виділити та взяти під своїй контроль роботи з мікроциду, оздоровлення поголів'я сільськогосподарських тварин, впровадження культури дубового шовкопряду в Україні та збільшення вилу-ву риби в ставках, і зобов'язати інститут підготувати доповідні записки про найважливіші теми впровадження. Вирішили розглянути до 1 жовтня 1951 р. стан розробки інститутами біохімії, клінічної фізіології та мікробіології АН УРСР методів виробництва мікроциду та впливу його на організм тварин, методів отри-мання сухих високоякісних препаратів мікроциду.

447. Заслухали та обговорили доповідь голови Відділу сільськогосподарських наук акад. П. А. Власюка про потребу зміцнення науково-дослідних установ Відділу сільськогосподарських наук АН УРСР. Визнали, що інституту Відділу в їх сучасному стані та кількості при відсутності належних сільськогосподарських баз не можуть задовольнити повністю дослідження всіх проблем сільськогосподарської науки УРСР, а також бажаність організації в УРСР Академії сільськогосподарських наук УРСР, за певних передумов. Доручили бюро Відділу терміново опрацювати конкретні пропозиції щодо зміцнення мережі інститутів Відділу, утворення нових інститутів, забезпечення їх відповідними сільськогосподарськими базами для підготовки плану розвитку мережі науково-дослідних сільськогосподарських інститутів АН УРСР.

448. Ухвалили клопотатись перед Міністерством вищої освіти СРСР про організацію окремих вчених рад Інституту фізики АН УРСР та Інституту математики АН УРСР замість об'єднаної вченої ради інститутів. Затвердили склад вченої ради Інституту фізики АН УРСР для прийому до захисту докторських та кандидатських дисертацій за спеціальностями експериментальна фізика, теоретична фізика, математична фізика і технічна фізика: к.ф.-м.н. М. В. Пасічник (голова), академіки – В. І. Данилов, В. Є. Лашкар'ов, члени-кореспонденти – О. С. Давидов, Н. Д. Моргуліс, А. А. Смирнов, А. Ф. Прихотько, О. О. Харкевич, доктори наук – С. І. Пескар, О. З. Голік, С. Д. Герциркен, кандидати наук – О. Г. Міселюк, М. П. Арбузов, М. Є. Гуртовий, Г. А. Федорус (вчений секретар). Затвердили склад вченої ради Інституту математики АН УРСР для прийому до захисту докторських та кандидатських дисертацій за спеціальностями: теорія функцій, математичний і функціональний аналіз, диференціальні рівняння, математична фізика, алгебра, механіка, обчислювальна математика, історія математики, теорія ймовірностей та математична статистика: академіки – О. Ю. Ішлінський (голова), Б. В. Гнеденко, Й. З. Штокало, члени-кореспонденти – В. С. Дяченко, Є. Я. Ремез, Ю. Д. Соколов, доктори наук – М. О. Красносельський, С. Ф. Фешенко, Г. Є. Шнелов, С. Г. Крейн, Ю. О. Митропольський, І. М. Рапопорт, кандидати наук – К. В. Задирака, С. О. Авраменко.

449. Затвердили план роботи Президії АН УРСР на III квартал 1951 р.

450–455. Затвердили зміни у тематичних планах та доповснення до планів наукових робіт інститутів АН УРСР на 1951 р.

456. Затвердили к.і.н. М. Н. Лещенка з 1 червня 1951 р. на посаді завідувача відділу історіографії та фондів і т.в.о. заступника директора по науковій частині Інституту історії України АН УРСР.

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 406, арк. 194–218. Оригінал. Машинпис.

Протокол № 25 засідання Президії Академії наук УРСР

від 11 липня 1951 р.

457. Заслухали і обговорили доповідь чл.-кор. В. О. Бєлицера про новий білковий кровозамінник, відзначили його високу ефективність та санкціонували широке випробування в клініках УРСР. Постановили: просити міністра охорони здоров'я УРСР Л. І. Медведя зобов'язати Київський інститут переливання крові й надати заготовляти відповідно збільшену кількість сировини (сироватку тварин) для подальшої роботи з нею Інституту біохімії АН УРСР за методом К. І. Бєлицер-Коткової, та дати вказівки про проведення широкого клінічного випробування препарату в хірургічних клініках; створити комісію при Президії АН УРСР з представників АН УРСР (Інститут біохімії АН УРСР) і представників клінік Міністерства охорони здоров'я УРСР для постійного керівництва роботою по перевірці і аналізу матеріалів випробування.

Зобов'язали Інститут біохімії АН УРСР збільшити у вересні 1951 р. виробництво кровозамінника та довести місячний його випуск до 100 л і передати лабораторії ферментів для роботи по виготовленню кровозамінника тимчасово посаду лаборанта лабораторії біохімії нервової системи інституту. Виділили додатково для проведення робіт по виробництву препарату для широкої клінічної перевірки 20 тис. крб і вирішили заслухати в грудні доповідь чл.-кор. В. О. Бєлицера про клінічне випробування кровозамінника.

458. З нагоди відзначення 150-річчя від дня народження акад. М. В. Остроградського постановили провести 24–25 вересня 1951 р. у м. Полтава наукову сесію Відділу фізико-математичних і хімічних наук АН УРСР під керівництвом голови Відділу акад. А. І. Кіпріанова, на яку запросити представників інститутів АН СРСР та союзних республік, військових академій, у яких працює М. В. Остроградський, Московського, Харківського, Київського університетів, Полтавського та Київського педінститутів, учених інших установ.

Також ухвалили клопотатись перед РМ УРСР та АН СРСР про встановлення премії АН УРСР імені М. В. Остроградського за праці в галузі математики і механіки (присудження проводити раз на три роки), стипендії імені М. В. Остроградського на фізико-математичному факультеті Харківського держуніверситету та в Полтавському педінституті, про встановлення меморіальних дощок, бюстів на пам'ятних місцях і пам'ятника на могилі в с. Пашена Полтавської обл. та просити Полтавську міськраду відновити назву вулиці акад. М. В. Остроградського в Полтаві; звернутись до Міністерства зв'язку УРСР з пропозицією про випуск

спеціальних ювілейних марок. Зобов'язали Інститут математики АН УРСР підготувати статті про вченого в республіканські та обласні газети та вирішили просити АН СРСР створити спільну редколегію видання повного зібрання творів М. В. Остроградського, робота над яким була розпочата у 1937 р.

459. Взяли до відома постанову РМ УРСР від 6 липня 1951 р. № 1654 «Про розміщення установ Львівського філіалу АН УРСР». Відмітили, що з метою виконання постанови Президією АН УРСР було направлено клопотання до РМ УРСР про виділення коштів на проведення робіт по організації експериментальної бази у сумі 317 тис. крб на впорядкування бібліотечних фондів Львівського філіалу 150 тис. крб та на обладнання для інститутів – 1620 тис. крб. Вирішили відрядити до м. Львів з 12 липня 1951 р. віце-президента АН УРСР акад. П. С. Погребняка для надання допомоги керівництву Львівського філіалу та перевірки стану роботи в інститутах. Доручили голові президії Львівського філіалу АН УРСР акад. Й. З. Штокалу до 1 серпня 1951 р. подати до Президії АН УРСР календарний план роботи по впорядкуванню бібліотечних фондів Львівського філіалу АН УРСР.

460. Заслухали доповідь заступника голови Відділу біологічних наук АН УРСР чл.-кор. М. Ф. Гулого про хід виконання рішень сесії АН УРСР, присвяченої питанням розвитку павловського вчення в Україні. Схвалили рекомендацію IV сесії вченої ради з питань павловського фізіологічного вчення при АН СРСР щодо необхідності тіснішого сполучення наукових досліджень Інституту клінічної фізіології ім. О. О. Богомольця АН УРСР із питаннями практичної медицини, фізичної культури, ветеринарії і тваринництва та зобов'язали всі установи Відділу при складанні тематичних планів дотримуватись зазначених вказівок.

Доручили: бюро Відділу біологічних наук АН УРСР – восени 1951 р. провести спільно з Міністерством охорони здоров'я УРСР наукову сесію в світлі рішень Павловської об'єднаної сесії АН і АМН СРСР, Павловської сесії АН УРСР і реорганізувати з 1 січня 1952 р. збірник «Вопросы физиологии» у періодичний журнал «Український фізіологічний журнал»; Інституту клінічної фізіології ім. О. О. Богомольця АН УРСР – при складанні плану на 1952 р. ввести в нього організацію нарад з метою координації фізіологічних досліджень у галузі павловського вчення між усіма установами з фізіології УРСР.

Вирішили просити РМ УРСР дати дозвіл на організацію на базі Державного заповідника «Олександрія» у м. Біла Церква біологічної станції ім. І. П. Павлова при Інституті клінічної фізіології ім. О. О. Богомольця АН УРСР; виділити у 1952 р. 80 тис. крб на будівництво на території лікарні ім. Павлова віварія-клініки піддослідних собак; звернутись з проханням до Державної штатної комісії при РМ СРСР про збільшення штату інституту на 28 співробітників; виділення коштів на будівництво спеціальних будівель для інституту (головного лабораторного корпусу, клініки, віварію, житлового будинку, експериментально-конструкторських майстерень та ін.) – ориєнтовно 20 тис. крб.

Ухвалили вважати за доцільне організацію у складі Інституту клінічної фізіології ім. О. О. Богомольця АН УРСР лабораторії фізіології травлення, лабораторії фізіології вищої нервової діяльності, лабораторії фізіології сільськогосподарських тварин та реорганізацію лабораторії реактивності у лабораторію експериментальної ендокринології, і ввести відповідні зміни в структуру інституту. Доручили

бюро Відділу біологічних наук АН УРСР до 13 липня 1951 р. подати Президії АН УРСР проект відповідного листа до РМ УРСР.

461. Заслухали доповідь голови комісії по обстеженню діяльності Видавництва АН УРСР чл.-кор. П. С. Кучерова та заступника голови РВР АН УРСР акад. Ф. П. Белянкіна за 5 місяців 1951 р. Запропонували РВР АН УРСР (акад. Ф. П. Белянкіні) розробити план заходів щодо поліпшення роботи Видавництва АН УРСР та усунення недоліків до 20 липня 1951 р.; акад. Ф. П. Белянкіну – провести перегляд кадрового складу Видавництва АН УРСР і подати до 25 липня 1951 р. пропозиції щодо його зміцнення. Звільнили з роботи директора Видавництва АН УРСР І. Ф. Вишневського з 15 липня 1951 р. та тимчасово поклали обов'язки директора на заступника відповідального редактора журналу «Вісник АН УРСР» В. М. Ісаковича; вирішили заслухати у вересні питання про стан виконання цієї постанови Президії АН УРСР і загальний стан роботи Видавництва АН УРСР; доручити Головному вченому секретарю Президії АН УРСР акад. І. Т. Швецю підібрати кандидатуру на посаду директора Видавництва АН УРСР.

462. Заслухали та обговорили інформацію про стан підготовки до проведення сесії АН УРСР з історії вітчизняної техніки. Ухвалили доручити Відділу технічних наук АН УРСР подати проект проведення сесії з історії техніки у м. Сталіно до 20 липня 1951 р.

463. Заслухали доповідь директора Інституту археології АН УРСР акад. П. П. Єфіменка про роботу Постійної археологічної експедиції на новобудовах півдня УРСР і відзначили, що інститутом було проведено науково-популяризаційну роботу та території новобудов та гідробудівництва, опубліковано 11 статей у газетах УРСР, прочитано 20 лекцій. Ухвалили вважати археологічні дослідження на території південноукраїнських новобудов провідним завданням в роботі Інституту археології АН УРСР на весь період будівництва і схвалити наукову та організаційну роботу з організації археологічних досліджень на території новобудов. Зобов'язали директора інституту акад. П. П. Єфіменка в найближчі дні розгорнути широку археологічні дослідження на території Каховського і Молочанського водосховищ; практикувати і надалі широке залучення представників наукових установ АН СРСР, АН УРСР, вищих навчальних закладів та музеїв УРСР, а також представників інших республік для участі в археологічних дослідженнях на території новобудов; зобов'язали Відділ суспільних наук АН УРСР ще раз звернутись до Президії АН СРСР з проханням про залучення до роботи співробітників Інституту історії матеріальної культури АН СРСР; вирішили заслухати в IV кварталі звіт акад. П. П. Єфіменка про результати археологічних досліджень на території новобудов півдня УРСР у 1951 р. і про план на 1952 р.

464. Доручили Відділу суспільних наук АН УРСР уточнити проект постанови про склад вченої ради Відділу і подати його на затвердження 13 липня 1951 р.

465. З метою заснування у системі АН УРСР друкованого органу для інформування про досягнення фізики та сприяння зміцненню наукових зв'язків між науковими установами УРСР, що працюють у галузі фізики, постановили: клопотатися перед ЦК КП(б)У про дозвіл на створення «Українського фізического журналу» з 1 січня 1952 р. обсягом 10 др. арк. номер та періодичністю 4 номери на рік, з виданням на російській мові; 2) затвердити склад редколегії журналу – акад. В. І. Данилов (відповідальний редактор), чл.-кор. О. С. Давидов (заступник),

к.ф-м.н. П. Г. Борзяк (відповідальний секретар), члени редколегії: академіки – К. Д. Синельников, А. К. Вальтер, В. Є. Лашкар'єв, чл.-кор. О. О. Харкевич, д.ф-м.н. О. З. Голік, директор Інституту фізики АН УРСР к.ф-м.н. М. В. Пасічник.

466. Дозволили сумісництво на півставки у 1951–1952 навчальному році голові Відділу сільськогосподарських наук АН УРСР акад. П. А. Власюку в Київському державному університеті імені Т. Г. Шевченка.

467. Постановили заслухати 13 липня 1951 р. інформацію начальника Відділу спеціальних робіт АН УРСР С. М. Бухала про стан подання планів науково-дослідної роботи бюро Відділів та інститутами АН УРСР.

468. Доручили Відділу біологічних наук АН УРСР та директору Інституту гідробіології чл.-кор. АН УРСР Я. В. Роллу з'ясувати питання про перовід Карадазької біологічної станції до м. Одеса з Одеським облвиконкомом.

469. Дозволили Відділу сільськогосподарських наук АН УРСР скликати 18 липня 1951 р. координаційну нараду з питань розгляду планів науково-дослідної роботи, плану впровадження та експедицій.

470. *3

471. Затвердили з 9 травня 1951 р. чл.-кор. Б. Д. Грозіна на посаді т.в.о. завідувача фізико-технічної лабораторії Інституту будівельної механіки АН УРСР, чл.-кор. А. М. Воробйова з 6 липня 1951 р. – на посаді завідувача лабораторії травлення відділу нормальної фізіології Інституту клінічної фізіології ім. О. О. Богомольця АН УРСР та прийняли рішення з інших кадрових питань.

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 406, арк. 194–248. Оригінал. Машинотіп.

Протокол № 26 засідання Президії Академії наук УРСР

від 13 липня 1951 р.

472. На додаток до постанови Президії АН УРСР від 6 липня 1951 р. у зв'язку з розглядом редакційної статті газети «Правда» «Проти ідеологічних перекручень в літературі» постановили провести обговорення статті, розробити заходи, спрямовані на покращення наукової продукції та ідеологічної роботи в АН УРСР, і переглянути тематичні плани наукових установ Відділу суспільних наук АН УРСР.

473. На виконання постанови РМ УРСР та ЦК КП(б)У від 22 червня 1951 р. № 1567 «Про заходи, що забезпечують закінчення будівництва та введення у дію газопроводу Дашава-Київ-Брянськ-Москва на ділянці Української РСР в IV кварталі 1951 р.» зобов'язали Інститут електрозварювання ім. Є. О. Патона АН УРСР (акад. Є. О. Патон) організувати контроль за якістю зварних робіт на трасі газопроводу та на будівництві компресорних станцій № 3 і № 5, Інститут чорної металургії АН УРСР (акад. М. В. Луговцов) – організувати з 15 липня 1951 р. контроль за якістю ізоляційних робіт на газових промислах.

474. Затвердили план видань АН УРСР на 1952 р. в обсязі 3400 авт. арк., у тому числі: по випуску друкованої продукції – 2750 авт. арк. (монографії, брошури, наукові записки та праці інститутів – 2215 авт. арк., періодика – 535 авт. арк.), перехідні на 1953 р. – 650 авт. арк. і схвалили перший варіант тематичного

плану, поданий РВР АН УРСР на 1952 р. Встановили термін подання рукописів до друку за планом випуску видань 1952 р. до 1 жовтня 1951 р. Вирішили звернутись до ЦК КП(б)У з проханням прискорити розгляд питання про організацію додаткових журналів з археології, фізики, зоології, фізіології та періодичного видання Відділу сільськогосподарських наук АН УРСР.

475. З метою розвитку науково-дослідної роботи АН УРСР з питань машино- та турбобудування, допомоги промисловості м. Харкова та новобудовам постановили клопотатись перед РМ УРСР про реорганізацію Лабораторії проблем швидкісних машин і механізмів АН УРСР в Інститут турбомашинобудування АН УРСР з такою структурою: відділ гідравлічних машин, відділ турбомашин, відділ динаміки та міцності деталей машин.

476. Заслухали доповідь голови комісії по прееатестації бібліотечних працівників інститутів АН УРСР акад. О. І. Білєцького про підсумки роботи атестаційної комісії та відмітили, що склад бібліотечних кадрів в науково-дослідних установах АН УРСР незадовільний. У зв'язку з цим постановили: затвердити висновки атестаційної комісії та зобов'язати керівників наукових установ АН УРСР здійснити відповідні зміни у штатному розписі; зобов'язати директорів інститутів археології, математики та електрозварювання АН УРСР налагодити роботу бібліотек інститутів до 1 серпня 1951 р.; звернути увагу директорів інститутів, відділу кадрів та Бібліотечної комісії АН УРСР на необхідність систематичної роботи у підборі висококваліфікованих кадрів бібліотечних працівників АН УРСР за діловими якостями і зобов'язати персональний склад бібліотек АН УРСР систематично підвищувати свій фаховий рівень як у вищих навчальних закладах, так і на семінарах чи самостійно; зобов'язати дирекцію Державної публічної бібліотеки УРСР у 1951–1952 рр. організувати семінар з питань бібліотекознавства та бібліографії для працівників Державної публічної бібліотеки та бібліотек інститутів АН УРСР; доручити Бібліотечній комісії АН УРСР переглянути штати бібліотечних співробітників по науково-дослідних установах АН УРСР згідно обсягу їх роботи і кількості книжкових фондів бібліотек; провести у III кварталі 1951 р. загальні збори бібліотечних працівників установ АН УРСР, де обговорити результати атестації.

477. Зважаючи на те, що міжсоюзний книгообмін у 1951 р. було передано Державній публічній бібліотеці УРСР, а коштів не виділено, вирішили тимчасово залишити його за інститутами АН УРСР.

478. Відповідно до постанови РМ УРСР і ЦК КП(б)У від 30 березня 1951 р. з метою розвитку науково-дослідних робіт по зрошувальному землеробству, гідротехніці та меліорації, електрифікації сільського господарства та інших робіт у зв'язку з гідробудівництвом і розвитком зрошування земель півдня України, ухвалили: 1) просити РМ УРСР видати постанову про організацію при Відділі сільськогосподарських наук АН УРСР наступних інститутів: а) Інституту рослинництва АН УРСР у м. Київ на базі Всесоюзного інституту цукрових буряків Міністерства сільського господарства СРСР з передачею підпорядкованих йому експериментальних баз та дослідних станцій; б) Інституту зрошувального землеробства АН УРСР у м. Київ на базі Українського науково-дослідного інституту гідротехніки і меліорації Міністерства сільського господарства УРСР та Українського науково-дослідного інституту бавовництва УРСР з передачею їх експериментальних баз і дослідних станцій; в) Інституту зоотехніки АН УРСР у м. Київ

на базі Всесоюзного інституту акліматизації і гібридизації сільськогосподарських тварин з передачею йому Київської обласної станції тваринництва з радгоспом «Терезіно»; г) Інституту ґрунтознавства АН УРСР у м. Харків на базі Лабораторії ґрунтознавства АН УРСР; 2) вважати за необхідне організувати в системі Міністерства сільського господарства УРСР науково-дослідні установи: Інститут економіки і організації сільського господарства та Інститут електрифікації сільського господарства (у м. Київ); 3) доручити бюро Відділу технічних наук АН УРСР підготувати проєкт розширення Інституту гідрології та гідротехніки АН УРСР.

479. Затвердили склад вченої ради Відділу суспільних наук АН УРСР та вирішили просити Вищу атестаційну комісію Міністерства вищої освіти СРСР порушити клопотання перед РМ СРСР про надання вченій раді цього Відділу права присуджувати вчені ступені: доктора та кандидата історичних наук – за такими спеціальностями: історія СРСР, історія України, археологія; доктора філологічних наук – історія української літератури, історія російської літератури, українська мова, слов'янське мовознавство, українська словесна народна творчість; доктора і кандидата філософських наук – діалектичний та історичний матеріалізм, історія філософії; доктора економічних наук – політична економія, історія народного господарства й економічної думки України, економіка промисловості, економіка сільського господарства, статистика, економічна географія.

480. Поклали виконання обов'язків Президента АН УРСР на час відпустки Президента АН УРСР акад. О. В. Палладіна на віце-президента АН УРСР акад. П. С. Погребняка, а після повернення з відпустки акад. М. П. Семененка – на М. П. Семененка.

481. Доручили бюро Відділу технічних наук АН УРСР розглянути питання про організацію лабораторії по напівкоксуванню в Інституті теплоенергетики АН УРСР та про призначення завдувачем лабораторії чл.-кор. І. Є. Коробчанського.

Архів Президії ІПАІ України, ф. 251, оп. 1, спр. 406, арк. 249–262. Оригінал. Машинопис.

Протокол № 27
засідання Президії Академії наук УРСР

від 27 липня 1951 р.

482–483. *1

484–485. Тасмно.

486–492. *1

493. *2

494–495. *1

496. Дозволили провести ремонт дзвіниці та трапезної Видубицького монастиря, які знаходяться в аварійному стані та орендується у Ботанічного саду АН УРСР (постанова від 26.07.51).

497. Постановили вважати незадовільним виконання плану капітального будівництва АН УРСР за I півріччя 1951 р. (виконаний на 80%), на що вказати керівництву відділу капітального будівництва та БМУ «Академбуду» АН УРСР і зобов'язати керуючого справами АН УРСР В. Д. Райка та начальника відділу

капітального будівництва АН УРСР В. П. Чоповського забезпечити виконання річного плану.

498. Заслухали доповідь про хід підготовки конференції з питань розвитку продуктивних сил західних областей УРСР голови оргкомітету конференції, директора Інституту економіки АН УРСР О. М. Румянцова та схвалили її програму, встановили термін проведення та затвердили склад бюро секції конференції. Також доручили головам секцій академікам М. П. Семененку, П. С. Погребняку, І. Т. Швецю, П. А. Власюку залучити до роботи у конференції представників Держплану УРСР та відповідних міністерств та відомств; створили редколегію для підготовки проекту резолюції конференції. Зобов'язали голів Відділів наук АН УРСР обговорити питання про участь інститутів в роботі конференції, проекти програм роботи кожної секції і забезпечити кваліфіковане рецензування доповідей, Комітет сприяння будівництву гідроелектростанцій, каналів і зрошувальних систем АН УРСР – забезпечити підготовку доповідей для пленарного засідання, голову Відділу суспільних наук АН УРСР акад. М. Е. Омеляновського – підготовку доповіді для пленарного засідання про розвиток продуктивних сил УРСР, голову оргкомітету конференції О. М. Румянцова – подати на затвердження Президії остаточний варіант програми конференції, склад учасників, кошторис витрат, організаційні заходи.

499. Доручили бюро Відділів та директорам інститутів АН УРСР провести упорядкування питань про сумісництво співробітників АН УРСР у вищих навчальних закладах; дозволити сумісництво старшими науковими співробітниками тільки в окремих випадках, коли вищі навчальні заклади не мають відповідних спеціалістів, і не більше ніж на півставки.

500. Розглянули доповідь голови Відділу сільськогосподарських наук АН УРСР акад. П. А. Власюка про зміст передової статті в газеті «Колгоспне село» від 25 липня 1951 р. та відзначили, що факти, наведені у ній, не відповідають дійсності; правильно поданою є інформація про роботу Інституту лісівництва АН УРСР, вміщена в статті «В Комітеті сприяння гідробудівництву при Президії Академії наук Української РСР» газети «Радянська Україна» за 17 липня 1951 р. Зобов'язали Інститут лісівництва АН УРСР підготувати і здати до друку протягом поточного року науково-популярну брошуру про результати проведення полесзахисного лісонасадження, торфяно-гніздовий спосіб заліснення нісків та полішахматні культури, широко висвітлювати у республіканській пресі результати своєї діяльності і організувати у грудні 1951 р. республіканську парадну по степовому лісорозведенню.

501–505. Дозволили інститутам АН УРСР провести зміни в науково-тематичних планах на 1951 р.

506. Ухвалили відзначити 60-річчя від дня народження та 35-річчя науково-педагогічної та громадської діяльності акад. А. О. Василенка на урочистому засіданні Відділу сільськогосподарських наук АН УРСР 24 жовтня 1951 р.

507. Створили оргкомітет під керівництвом акад. Й. З. Штокала для відзначення 70-річчя від дня народження акад. М. С. Возняка.

508. Доручили бюро Відділу технічних наук АН УРСР подати пропозиції щодо відзначення 60-річчя від дня народження акад. Ф. П. Белянкіна.

509. Ухвалили передати на опрацювання до РВР АН УРСР монографію, присвячену районам зрошення півдня УРСР, та доручити їй подати свої пропозиції щодо видання праці.

510. Доручили Видавництву АН УРСР терміново видати працю Інституту економіки АН УРСР «Питання розвитку колгоспного господарства» (на прикладі сільських господарств Баштанського району Миколаївської обл.).

511. Зважаючи на заяву директора Головної астрономічної обсерваторії АН УРСР акад. О. Я. Орлова про звільнення його від обов'язків директора ГАО АН УРСР і враховуючи його досвід науково-організаційної діяльності, вирішили просити О. Я. Орлова залишитись на посаді; поклали обов'язки заступника директора по науковій частині обсерваторії на чл.-кор. А. О. Яковкіна та передали одну посаду с.н.с. до ГАО АН УРСР зі штатного розпису Карадазької біологічної станції АН УРСР.

512. З метою виконання постанови РМ УРСР та ЦК КП(б)У від 14 липня 1951 р. № 1765 про проведення районних та обласних сільськогосподарських виставок у 1951 р. зобов'язали керівників установ Відділу сільськогосподарських наук АН УРСР та Відділу біологічних наук АН УРСР надавати консультації щодо організації районних та обласних сільськогосподарських виставок у 1951 р. і взяти в них участь зі своїми експонатами.

513. *³

514. *²

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 406, арк. 263 312. Оригінал. Машинпис.

Протокол № 28 засідання Президії Академії наук УРСР

від 3 серпня 1951 р.

515. *⁶

516. З метою популяризації заходів з поліпшення родючості солонців та солонцюватих ґрунтів (постанова РМ УРСР від 2 липня 1951 р. № 1596) зобов'язали: РВР АН УРСР видати до 15 серпня 1951 р. брошуру Г. С. Гриня, О. М. Гріпченка, О. М. Можайка, Г. М. Самбура «Поліпшення солонців і солонцюватих ґрунтів на Україні» (відповідальний редактор акад. О. Н. Соколовський), Раду науково-технічної пропаганди АН УРСР – розробити план популяризації заходів з покращення родючості солонців і солонцюватих ґрунтів, погодити його з Управлінням пропаганди Міністерства сільського господарства УРСР і подати на затвердження Президії АН УРСР (постанова від 30.07.51).

517–519. *¹

520. Заслухали та обговорили доповідь Головного вченого секретаря Президії АН УРСР акад. І. Т. Швеця про виконання постанови ЦК КП(б)У від 26 липня 1951 р. щодо питань ідеологічної роботи. З метою забезпечення виконання постанови постановили: прийняти вказівки ЦК КП(б)У, викладені в постанові від 26 липня 1951 р., до негайного виконання; затвердити план роботи бюро Відділу суспільних наук АН УРСР з підвищення якості наукової продукції інститутів Відділу; зобов'язати бюро Відділу суспільних наук АН УРСР, Видавництво АН УРСР, а також директорів інститутів української літератури та історії України АН УРСР забезпечити вчасний вихід двох томів «Історії Української РСР» до листопада 1951 р. та двох томів «Історії української літератури» в грудні 1951 р., бюро Від-

ділів та всіх керівників інститутів АН УРСР – зосередитись на повному усунненні помилок та підняти рівень наукових досліджень.

521. Заслаухали доповідь чл.-кор. В. П. Муравйова «Про роботу Інституту ентомології та фітопатології АН УРСР по застосуванню передпосівної обробки насіння цукрових буряків гексахлораном з метою боротьби з буряковим довгоносоиком». Відзначили значну роботу, проведену інститутом у сільських господарствах і радгоспах Кіровоградської, Полтавської, Київської та Сумської областей на площах 2100 га у 1950 р. та понад 6000 га у 1951 р. Постановили: просити РМ УРСР вирішити питання організації виробництва гексахлоранової пасту для використання її в боротьбі з буряковим довгоносоиком і зобов'язати Міністерство сільського господарства УРСР широко запровадити метод передпосівної обробки насіння цукрового буряка цією пастою. Доручили: Інституту ентомології та фітопатології АН УРСР – продовжувати роботу по вдосконаленню методу і передати Міністерству сільського господарства УРСР технічні умови виготовлення пасту та виправлену інструкцію по виробничій перевірці застосування пасту, підготувати до 1 січня 1952 р. науково-популярну брошуру з застосування методу та підготувати в 1952 р. для видання наукові праці про роботу по використанню гексахлорану в боротьбі з буряковим довгоносоиком, директору інституту чл.-кор. В. П. Муравйову – подати на розгляд Президії АН УРСР відповідні матеріали для організації в складі інституту хіміко-токсикологічної лабораторії.

522. Обговорили питання роботи докторантів над дисертаціями і визнали в основному задовільний стан цієї роботи, відзначили недостатню увагу і контроль за роботою дисертантів з боку бюро Відділу суспільних наук АН УРСР, інститутів економіки, мовознавства та української літератури АН УРСР.

523. Взяли до відома наказ Міністерства вищої освіти СРСР від 28 липня 1951 р. № 248/в про дозвіл вченій раді Відділу суспільних наук АН УРСР приймати до захисту докторські і кандидатські дисертації, присуджувати науковий ступінь кандидата наук та подавати до затвердження на науковий ступінь доктора наук по таким спеціальностям: доктора і кандидата історичних наук – з історії СРСР, історії України, археології; доктора і кандидата філологічних наук – історія української літератури, історія російської літератури, українська мова, слов'янське мовознавство, українська словесна народна творчість; доктора і кандидата філософських наук – діалектичний та історичний матеріалізм, історія філософії; доктора і кандидата економічних наук – політична економія, історія народного господарства і економічної думки України, економіка промисловості, економіка сільського господарства, статистика.

524. Ухвалили організувати при відділі енергохімічної переробки палив Інституту теплоенергетики АН УРСР лабораторію по напівкоксуванню палив та затвердили керівником лабораторії з 1 серпня 1951 р. чл.-кор. І. Є. Коробчанського.

525. *2

526. Дозволили відрядження акад. П. А. Власюку до м. Львів та м. Рига 6–14 серпня 1951 р.

Протокол № 29
засідання Президії Академії наук УРСР

від 10 серпня 1951 р.

527–528. *¹

529. Заслухали інформацію про результати перевірки виконання постанови РМ УРСР від 7 червня 1951 р. № 1305 і постанови Президії АН УРСР від 25 червня 1951 р. (протокол № 23, п. 417) з перегляду норм виробітку на підприємствах АН УРСР та відзначили, що проведений перегляд не дав на окремих підприємствах належного результату в покращенні нормування та організації заробітної платні. Зобов'язали директорів інститутів фізики, будівельної механіки, в.о. голови Львівського філіалу, директорів підприємств та начальників експериментальних майстерень АН УРСР провести всі заходи, зазначені в постанові Президії АН УРСР від 25 червня 1951 р., звернувши увагу на збільшення технічно обґрунтованих норм виробітку. Постановили звільнити з посади начальника експериментально-виробничого відділу Інституту фізики АН УРСР В. М. Смирнова, попередити начальника експериментального відділу Інституту будівельної механіки АН УРСР Мельника і старшого інженера Дамського про суворе адміністративне покарання в разі невиконання постанови та вказівок Президії АН УРСР (постанова від 08.08.51).

530–532. *¹

533. Заслухали та обговорили доповідь в.о. заступника директора по науковій частині Інституту української літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР М. П. Пивоварова про стан підготовки до видання курсу історії української літератури. Ухвалили: зобов'язати директора вказаного інституту акад. О. І. Білецького забезпечити видання двох томів курсу до 1 грудня 1951 р. тиражем 50 тис. примірників та ґрунтовно переглянути і переробити II том; зобов'язали членів редколегії академіків О. Є. Корнійчука, П. Г. Тичину, М. Т. Рильського і М. К. Гудзія взяти участь у підготовці видання; доручили акад. О. І. Білецькому кожні два тижні повідомляти про стан підготовки курсу до видання.

534. З метою виконання постанови ЦК ВКП(б) від 26 липня 1951 р. з питань ідеологічної роботи та настанов редакційної статті газети «Правда» «Проти ідеологічних перекуреннь в літературі» затвердили провести такі заходи в Інституті української літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР:

1) розширити засідання вченої ради інституту 25 вересня 1951 р., на якому обговорити доповідь директора інституту акад. О. І. Білецького щодо постанови та статті, до засідання вченої ради переглянути і проресцензувати всі видані установою наукові праці у післявоєнний час; 2) переглянути до 15 серпня 1951 р. проблемно-тематичний план на 1952 р., посиливши увагу на висвітленні питань дружби народів, патріотизму, теорії літературознавства, розвитку літературної критики в Україні; 3) переглянути і відповідно переробити курс «Історії української літератури» (I том – до 11 серпня 1951 р., II том – до 20 жовтня, відредагувати і здати до друку); 4) підготувати статті для преси з питань критики і літературознавства; 5) виносити на захист лише широко обговорені і рекомендовані відповідним відділом дисертації; 6) проресцензувати і переглянути на засіданні вченої ради інституту захищені раніше дисертації, що отримали критику преси та літературної громадсь-

кості; 7–8) провести на засіданні вченої ради творче обговорення наукових робіт співробітників і забезпечити регулярне обговорення на засіданнях відділів всіх найважливіших позапланових робіт; 9) провести спільно з Міністерством освіти УРСР та Комітетом у справах вищої школи при РМ УРСР координаційну нараду завідувачів кафедр української літератури, на якій розглянути питання про стан науково-дослідної роботи у галузі історії української літератури в Україні (акад. О. І. Біленький), створення робочого плану і тематики науково-дослідної роботи з української літератури для науково-дослідних установ і вищих навчальних закладів УРСР; 10) переглянути та обговорити у вересні на засіданні вченої ради інституту теми кандидатських дисертацій аспірантів і молодших наукових співробітників; 11) визначити, обговорити та затвердити теми докторських дисертацій старших наукових співробітників, які розпочали роботу над дисертаціями (жовтень 1951 р.); 12) покращити зміст та якість наукових праць, що передаються до друку в наукові записки інституту «Радянське літературознавство» і підготувати матеріал для перетворення їх в періодичний літературознавчий журнал, залучивши до його роботи кращих науковців УРСР; 13) виробити і затвердити принципи підготовки до друку текстів класичної літературної спадщини, до 15 вересня закінчити підготовку до друку останнього IV тому словесної творчості академічного видання Т. Г. Шевченка, до 20 вересня – відредагувати і здати до друку I і II томи творів Панаса Мирного і листи Івана Франка до акад. А. Ю. Кримського; 14) організувати постійно діючий семінар для наукових співробітників з питань методології і теорії літератури, естетики, критики у літературознавстві, скласти план роботи семінару на 1951 р. і розпочати його роботу з вересня 1951 р.; 15) у жовтні 1951 р. провести конференцію співробітників інституту на тему «Лінійська теорія відображення і проблеми соціалістичної естетики»; 16) восени 1951 р. відрядити на навчання до вечірнього Університету марксизму-ленінізму 5 наукових співробітників.

535. Заслухали доповідь директора Інституту філософії АН УРСР акад. М. Е. Омеляновського про роботу і стан кадрів в інституті, які визнали незадовільними. Зобов'язали акад. М. Е. Омеляновського покращити керівництво науковою роботою та вжити наступні заходи – забезпечити найшвидше усунення всіх недоліків у роботі, забезпечити повне виконання тематичного плану, для чого налагодити систематичний щоденний контроль за кожною темою та кожним виконавцем, спрямувати роботу вченої ради та відділів на розвиток творчого підходу, критики та самокритики, протягом III кварталу 1951 р. розглянути, процензувати та обговорити на вчній раді всі завершені наукові роботи та забезпечити регулярну публікацію збірників наукових праць; посилити відповідальність завідділами за загальну організацію роботи відділів, ширше практикувати зовнішні рецензії, систематично підтримувати зв'язки з кафедрами філософії вищих навчальних закладів, розвивати наукові зв'язки із іншими інститутами АН УРСР та АН СРСР; в грудні 1951 р. провести координаційну нараду для обговорення підсумків наукової роботи в галузі філософії за післявоєнну п'ятирічку та за 1951 р., розробити завдання на 1952 р. та наступні роки цієї п'ятирічки; запропонувати кандидатури на всі вакантні посади наукових робітників; розробити необхідні заходи з метою покращення кадрової роботи та підвищення кваліфікації співробітників. Схвалили рішення вченої ради інституту про заборону сумісництва всім науковим співробітникам і доручили Головному вченому секретарю

Президії АН УРСР акад. І. Т. Швєцо допомогти Інституту філософії АН УРСР в доборі наукових кадрів.

536. Тасмю.

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 406, арк. 335-364. Оригінал. Машиннопис.

Протокол № 30
засідання Президії Академії наук УРСР

від 13 серпня 1951 р.

537. *2

538. Призначили з 15 серпня 1951 р. дирсктором Державної публічної бібліотеки УРСР В. С. Дончака та зобов'язали т.в.о. директора цієї бібліотеки К. М. Грибовську приступити до виконання обов'язків заступника директора з наукової роботи (постанова від 14.08.51).

539. *1

540. Постановили ліквідувати з 17 серпня 1951 р. посаду директора експериментально-виробничих майстерень лабораторії порошкової металургії Інституту чорної металургії АН УРСР, поклали виконання обов'язків директора майстерень на заввідділу спецсплавів чл.-кор. І. М. Францевича (за сумісництвом) та звільнили з 17 серпня 1951 р. інженера Ю. Ф. Подчасова з посади директора майстерень, переівши його на посаду старшого інженсра інституту (постанова від 16.08.51).

541–542. Дозволили Інституту машинознавства і автоматики АН УРСР внести зміни до тематичного плану на 1951 р. (постанова від 14.08.51)¹.

542. Дозволили Інституту теплоенергетики АН УРСР внести зміни до плану конференцій на 1951 р. (постанова від 16.08.51).

543. Заслухали доповідь Головного вченого секретаря Президії АН УРСР акад. І. Т. Швєца про стан і завдання з підготовки наукових кадрів через аспірантуру в АН УРСР. Відзначили, що у докторантурі АН СРСР знаходяться 17 осіб, без відриву від основної наукової роботи над докторськими дисертаціями працюють 56 наукових співробітників. З метою покращення підготовки наукових кадрів через аспірантуру та докторантуру зобов'язали: Аспірантську комісію АН УРСР (акад. Ф. П. Бєлянкін) – залучити до підготовки наукових кадрів всіх дійсних членів, членів-кореспондентів АН УРСР і докторів наук, які працюють в наукових установах АН УРСР; забезпечити складання у кожному інституті плану підготовки кандидатів та докторів наук на п'ятирічку; в місячний термін розробити пропозиції для розгляду в ЦК КП(б)У і РМ УРСР питання про організацію в АН УРСР докторантури зі спеціальностей, які можуть бути забезпечені кваліфікованими консультаціями наявного складу вчених АН УРСР і розробити перелік екзаменів кандидатського мінімуму по спеціальних дисциплінах та типові програми з цих дисциплін; голів Відділів та дирскторів інститутів АН УРСР – приділяти особливу увагу питанням персонального добору кандидатів до вступу

¹ Така дата постанови в архівній справі.

в аспірантуру та більше залучати до неї представників виробництва та випускників вищих навчальних закладів; встановити суворий контроль за роботою аспірантів, обирати тематику з найактуальніших наукових питань; переглянути всі захищені дисертаційні дослідження в останні роки та кращі з них підготувати до друку у вигляді монографій, брошур, статей тощо, включивши їх у видавничий план на 1952 р.; для всіх кандидатів наук, що виконують обов'язки заввідділами та завлабораторіями визначити терміни розробки та подання до захисту докторських дисертацій; при проведенні переатестації наукових співробітників звертати увагу на роботу з підвищення наукової кваліфікації, підготовки кандидатських і докторських дисертацій.

Підтвердили раніше встановлений порядок включення тем як кандидатських, так і докторських дисертацій у плани наукової роботи інститутів і запропонували керуючому справами АН УРСР В. Д. Райку розробити і подати Президії АН УРСР пропозиції з питань покращення матеріально-побутового стану аспірантів, зокрема, організації гуртожитків для аспірантів.

544. Заслухали результати атестації аспірантів АН УРСР 1951 р. та відзначили, що на час атестації в усіх наукових установах АН УРСР було 257 аспірантів з відривом від виробництва, атестацію пройшли 244, 13 – не атестовані у зв'язку з довготривалими відрадженнями та через хвороби. Зобов'язали: голову бюро Відділів наук АН УРСР – організувати і провести до 1 жовтня 1951 р. перевірку виконання аспірантами другого та третього року навчання дисертаційних тем і провести атестацію аспірантів, які ще не атестовані в 1951 р.; голову Аспірантської комісії АН УРСР акад. Ф. П. Белянкіна – встановити постійний контроль за підготовкою аспірантів по інститутах, особливо аспірантів другого та третього років навчання, і за часним складанням індивідуальних планів та їх затвердженням; директорів інститутів – систематично перевіряти роботу наукових керівників аспірантів та забезпечити експериментально-технічною базою всіх аспірантів, а також розпочати підготовку експериментально-технічної бази для аспірантів наступного набору; Вчений секретаріат Президії АН УРСР – розглянути питання про причини відставання у підготовці дисертації аспірантами третього року навчання і подати пропозиції про відчислення та продовження термінів перебування в аспірантурі на затвердження Президії до 25 серпня 1951 р.

545. Заслухали доповідь в.о. Президента АН УРСР акад. М. П. Семененка про хід складання народногосподарського плану на 1952 р. (витяг з протоколу № 13 засідання Бюро РМ УРСР від 14 серпня 1951 р.). Ухвалили заслухати на одному з найближчих засідань Президії АН УРСР доповідь Управління справами АН УРСР про забезпечення технічною документацією об'єктів будівництва АН УРСР в 1952 р.

546. Зобов'язали Відділ спеціальних робіт АН УРСР, фінансово-плановий відділ та Управління справами АН УРСР подати до РМ УРСР і Держплану УРСР плани розвитку та будівництва АН УРСР на 1952 р.; затвердили проєкт бюджету АН УРСР на 1952 р. (без капіталовкладень) і ухвалили подати його до РМ УРСР і Держплану УРСР.

547. *2

548. Заслухали доповідь акад. М. П. Семененка про хід написання статті про розвиток культури і науки в Україні для IX тому «Історії СРСР» під назвою

«Росія в період імперіалізму і буржуазно-демократичних революцій (сер. 90-х рр. XIX ст. – квітень 1917 р.)». Доручили бюро Відділу суспільних наук АН УРСР та Відділу спеціальних робіт АН УРСР включити до плану робіт Інституту історії України АН УРСР на 1952 р. роботу по підготовці нарисів-статті (2–3 др. арк.) про розвиток культури та науки в Україні до вказаного тому та зобов'язали Відділ до 1 вересня 1951 р. доповісти Раді по координації та Інституту історії АН СРСР про виконавців зазначеної роботи та у найближчий час скласти план статті і погодити його з Інститутом історії АН СРСР.

549. Констатували, що Інститут електротехніки АН УРСР достроково виконав урядове завдання з надання допомоги у проектуванні Каховської ГЕС. Зокрема, 8 серпня 1951 р. інститут передав «Укргідросенергопроект» всі матеріали по розробці розділів проєктного завдання ГЕС, лабораторія електростанцій інституту розробила систему автоматики збудження генераторів ГЕС та захист генераторів від замикання на землю, харківська лабораторія інституту – розділи проєктного завдання по автоматичній управлінні гідроагрегатами Каховської ГЕС. Вирішили повідомити про ці досягнення всі науково-дослідні установи АН УРСР, що беруть участь у допомозі будівництву Каховської ГЕС.

550. Взяли до відома лист Кам'янсько-Дніпровської дослідно-меліоративної станції з висловленням подяки науковим співробітникам АН УРСР – учасникам Південної геохімічної експедиції за надання допомоги станції у проведенні мікрокліматичних обмірів площ станції та науковий інструктаж її співробітників.

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 406, арк. 365–388. Оригінал. Машинпис.

Протокол № 31 засідання Президії Академії наук УРСР

від 17 серпня 1951 р.

551. Заслухали доповідь члена бюро Відділу суспільних наук АН УРСР О. М. Румянцева про перегляд планів наукової роботи установ Відділу на 1951 р. та розгляд планів на 1952 р. Зокрема, було відзначено, що 11 науково-дослідних установ Відділу запланували дослідження 45 проблем, до яких входить 234 теми; у 1952 р. розроблятимуться 80 нових тем, до плану включено 5 комплексних проблем. У 1952 р. розроблятимуться питання, пов'язані з вивченням впливу і відображення в літературі дружби народів, зокрема, про зв'язки російської та української літератур, про відображення плану перетворення природи в науковій літературі, підготовку до відзначення 300-річчя входження України до Росії, з історії української мови, про розвиток продуктивних сил Полісся, організацію водного господарства у зоні Південноукраїнського каналу та ін.

Затвердили зміни в планах наукових робіт інститутів Відділу на 1951 р., запропоновані бюро Відділу і Відділом спеціальних робіт АН УРСР, і зобов'язали бюро Відділу і керівників інститутів внести до планів наукових робіт на 1952 р. уточнення і корективи відповідно до зазначених зауважень, збільшити кількість комплексних проблем Відділу, зробити глибокий аналіз стану виконання перехідних тем 1951 р. у кожному інституті; протягом вересня розробити і винести на розгляд

Президії АН УРСР план проведення наукових дискусій в 1952 р. з найактуальніших питань розвитку суспільних наук, плани проведення експедицій і плани науково-популярно-просвітницької та пропагандистської роботи на 1952 р. Також ухвалили у вересні-жовтні 1951 р. провести координаційні наради за участю представників відповідних міністерств, відомств, вищих навчальних закладів, галузевих наукових організацій та підприємств, на яких заслухати доповіді директорів інститутів про результати, стан і завдання розвитку відповідних галузей суспільних наук на 1952 р. та наступні роки.

552. Розглянули доповідь в.о. голови Відділу сільськогосподарських наук АН УРСР чл.-кор. М. О. Тюленева про впровадження результатів закінчених науково-дослідних робіт установ Відділу і постановили просити РМ УРСР – розглянути та видати спеціальні ухвали і розпорядження про впровадження у виробництво закінчених робіт установ Відділу; Міністерство лісового господарства УРСР – з метою виробничої перевірки нових термінів заготівлі і стратифікації насіння деревних порід, розроблених Інститутом лісівництва АН УРСР, видати наказ про обов'язкове проведення перевірки в лісгоспах Київського, Кіровоградського і Одеського управлінь та затвердити розроблені цим інститутом типи лісових культур для обов'язкового застосування їх при створенні нових насаджень Держлісфонду УРСР; Міністерство сільського господарства УРСР – видати наказ про використання сільськими господарствами фосфорно-калійних добрив в суміші з гноєм з метою боротьби з вимерзанням та поляганням хлібів. Зобов'язали установи Відділу сільськогосподарських наук АН УРСР надавати консультації господарським організаціям по впровадженню результатів наукових робіт.

553. Заслухавши доповідь про хід виконання плану науково-дослідних робіт установами АН УРСР у першому півріччі 1951 р., зобов'язали: голів бюро Відділів та директорів інститутів АН УРСР – заслухати до 15 вересня 1951 р. на вчених радах інститутів звіти завідувачів відділів та виконавців, які не виконали план у першому півріччі, і вжити заходів щодо повного виконання планів у 1951 р., визначити провідні роботи по планам наукових досліджень, які можуть бути подані на розгляд до Комітету по Сталінських прсміях, і зосередити максимальну увагу на вчасному і якісному виконанню цих робіт; Відділ спеціальних робіт АН УРСР спільно з бюро Відділів наук АН УРСР – перевірити роботу відділів і лабораторій інститутів, у яких є відставання у виконанні планів за I півріччя, зокрема, планів з впровадження результатів наукових робіт. Ухвалили заслухати на найближчих засіданнях Президії АН УРСР звіти про роботу директорів Інституту української літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР та Інституту клінічної фізіології ім. О. О. Богомольця АН УРСР.

554. Розглянули питання про стан набору до аспірантури і констатували, що на 115 вакансій подано 202 заяви, з них 126 заяв – від випускників вищих навчальних закладів УРСР цього року та 76 заяв від працівників виробництва. Зобов'язали: директорів інститутів, голів бюро Відділів, а також членів Президії АН УРСР академіків М. П. Семененка, П. С. Погребняка, І. Т. Швеца, Ф. П. Белякіна, В. М. Корського – особисто ознайомитись з кожним вступником до аспірантури, провівши з ними необхідні бесіди; віце-президента АН УРСР акад. М. П. Семененка – провести перевірку та контроль проведення прийому до аспірантури по інститутах Львівського філіалу АН УРСР протягом першої половини

вересня 1951 р.; Управління справами АН УРСР (В. Д. Райко) – забезпечити повну підготовку аспірантського гуртожитку до 22 серпня 1951 р.

Затвердили складеній відділом аспірантури календарний план проведення вступних іспитів до аспірантури та склад екзаменаційних комісій; враховуючи недостатню кількість наукових кадрів по низці установ Відділу суспільних наук АН УРСР, провели зміни у затвердженому плані набору аспірантів по установах АН УРСР.

555–557. *¹

558. *³

559. Вирішили підтримати рішення вченої ради Інституту ботаніки АН УРСР та клопотатись до ВАК Міністерства вищої освіти СРСР про присвоєння звання професора зі спеціальності цитологія і ембріологія рослин чл.-кор. Я. С. Модилевському, враховуючи великий стаж наукової і педагогічної роботи.

560. Задовольнили прохання і звільнили з 17 серпня 1951 р. акад. Г. В. Курдюмова з посади директора Лабораторії металофізики АН УРСР у зв'язку з його основною роботою у м. Москва на посаді директора Інституту металофізики Центрального науково-дослідного інституту чорної металургії, залишивши його на посаді заввідділу Лабораторії металофізики АН УРСР. Тимчасове виконання обов'язків директора лабораторії поклали на к.ф.-м.н. М. П. Арбузова.

561. Звільнили з 10 серпня 1951 р. акад. В. Г. Бондарчука з посади заввідділом геотектоніки та геоморфології Інституту геологічних наук АН УРСР.

562. *²

563–566. Таємно.

567. На виконання постанови РМ УРСР від 8 серпня 1951 р. № 2022 збільшили кошторис Канівського державного музею-заповіднику «Могила Т. Г. Шевченка» на оплату творів живопису та скульптури на 200 тис. крб (постанова від 21.08.51).

568–571. *¹

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 406, арк. 389–432. Оригінал. Машинопис.

Протокол № 32 засідання Президії Академії наук УРСР

від 24 серпня 1951 р.

572. Заслухали доповідь директора Інституту використання газу в комунальному господарстві та промисловості АН УРСР акад. М. М. Доброхотова про роботу та стан кадрів інституту у зв'язку з постановою ЦК КП(б)У від 31 липня 1951 р. «Про стан Інституту використання газу в комунальному господарстві та промисловості АН УРСР». Відзначили, що за час своєї діяльності установа провела значну роботу з укомплектування своїх кадрів, створення матеріально-технічної бази, організації досліджень, пов'язаних з проблемою підвищення ефективності використання газу в комунальному господарстві та промисловості, та по встановленню зв'язків з промисловістю.

Зобов'язали директора інституту акад. М. М. Доброхотова: зміцнити керівництво науковою роботою та забезпечити своєчасне виконання урядового завдання по організації виробництва рідкого метану з природного газу, ще раз розглянути на вченій раді проект плану науково-дослідних робіт на 1952 р. та забезпечити розвиток досліджень у галузі використання газу в комунальному господарстві, спрямувати роботу вченої ради на всебічне обговорення наукової діяльності відділів інституту та окремих співробітників, прорецензувати та обговорити на вченій раді всі закінчені наукові роботи і прискорити друк наукових праць; протягом IV кварталу 1951 р. підібрати кандидатури на заміщення усіх вакантних посад заввідділами та наукових співробітників; прискорити устаткування лабораторій та розширення експериментальної бази.

Визнали незадовільним керівництво відділом транспорту та скраплення газу М. В. Павловичем і доручили Головному вченому секретарю Президії АН УРСР акад. І. Т. Швецю допомогти інституту у добірї наукових кадрів. Вирішили клопотатись перед РМ УРСР про прискорення виділення необхідних асигнувань на матеріали та устаткування для виконання урядового завдання з організації виробництва рідкого метану з природного газу. Зобов'язали керуючого справами АН УРСР (В. Д. Райка) взяти під свій контроль виконання постанови РМ УРСР про надання інституту службових приміщень, БМУ «Академбуд» АН УРСР – закінчити в серпні 1951 р. устаткування лабораторії скраплення на ДНС №1.

573. Затвердили вчену раду Інституту теплоенергетики АН УРСР для прийому до захисту докторських і кандидатських дисертацій в такому складі: академіки – І. Т. Швець, М. М. Доброхотов, В. В. Данилевський, члени-кореспонденти – В. І. Толубинський, І. Є. Коробчанський, доктори наук – М. А. Кондак, М. А. Кичигін, Й. І. Чернобильський, Б. З. Рудой, П. Д. Швецов, кандидати наук – О. Й. Петров, П. Т. Марковський, В. І. Кузнецов, О. С. Єременко, М. М. П'ятишкін, також співробітники П. І. Гнип, В. П. Шанін, М. В. Зозуля, М. М. Назарчук. Вирішили просити ВАК Міністерства вищої освіти СРСР дозволити вченій раді інституту приймати до захисту докторські і кандидатські дисертації, присуджувати науковий ступінь кандидата наук і подавати до затвердження на науковий ступінь доктора наук з таких спеціальностей: 1) загальна і теоретична теплотехніка (термодинаміка, теплопередача і газодинаміка), 2) парові двигуни, газові турбіни, реактивні двигуни; 3) теплосилові установки; 4) паливовикористання, топки і котельні установки, газогенератори, теплове використання газів; 5) промислова та газопічна теплотехніка; 6) історія техніки.

574. Затвердили вчену раду Інституту гірничої справи ім. М. М. Федорова АН УРСР для прийому до захисту докторських і кандидатських дисертацій в такому складі: академіки – В. С. Пак, М. А. Стариков, члени-кореспонденти – П. С. Кучеров, О. М. Пеньков, П. П. Нестеров, І. Є. Коробчанський, К. І. Татомир, професори – О. Г. Михайлов, Є. Я. Иванченко, Н. П. Гришкова, д.т.н. О. С. Фідельов, кандидати наук – О. Н. Щербань, О. Д. Рибкін, О. І. Кухтенко, О. О. Вовпількін, О. М. Крижанівський, С. М. Бухало. Ухвалили просити ВАК Міністерства вищої освіти СРСР дозволити вченій раді інституту приймати до захисту докторські і кандидатські дисертації, присуджувати науковий ступінь кандидата наук і подавати до затвердження на науковий ступінь доктора наук з таких спеціальностей:

1) гірничі машини; 2) гірничі механіка; 3) розробка рудних родовищ корисних копалин; 4) проведення і кріплення гірничих виробіток.

575. Затвердили вчену раду Інституту гідрології та гідротехніки АН УРСР для прийому до захисту докторських і кандидатських дисертацій в такому складі: академіки – Г. Й. Сухомел, М. В. Корноухов, члени-кореспонденти – Б. А. Пишкін, Ю. Д. Соколов, чл.-кор. Академії архітектури УРСР М. Ф. Срібний, професори – А. В. Огієвський, П. П. Аргунов, Г. М. Знамєнський, кандидати наук – Р. Т. Слободян, С. І. Штеланик, І. Л. Розовський, Г. І. Швець, М. М. Дідковський, В. М. Засс, м.н.с. М. А. Кочегура. Вирішили просити ВАК Міністерства вищої освіти СРСР дозволити вченій раді інституту приймати до захисту докторські і кандидатські дисертації, присуджувати науковий ступінь кандидата наук і подавати до затвердження на науковий ступінь доктора наук з таких спеціальностей: 1) гідрологія; 2) гідравліка і гідротехніка.

576. *2

577. *1

578. Ухвалили взяти за основу проект положення про філіали АН УРСР, внести до проекту зауваження і пропозиції членів Президії АН УРСР і остаточно затвердити його на одному з найближчих засідань Президії АН УРСР.

579. Заслухали та обговорили статтю в газеті «Правда» від 7 серпня 1951 р. «Інститут не допомагає новатору» про створення інженером Інституту чорної металургії АН УРСР І. М. Портновим спеціальної фурми для подання кнісно в накопичувач, яка пройшла виробничі випробування на Київському машинобудівельному заводі Міністерства харчової промисловості СРСР. Постановили: зобов'язати директора інституту акад. М. В. Луговцова негайно розглянути на вченій раді пропозицію І. М. Портнова і намітити конкретні заходи по наданню йому допомоги та переглянути попередні рішення вченої ради з приводу вказаної статті. Звернули увагу бюро Відділу технічних наук АН УРСР на відсутність реагування на статтю газети «Правда» і ухвалили надіслати цю постанову до редакції газети.

580. Розглянули питання про заходи по розгортанню науково-дослідницьких робіт по тау-сагізу відповідно до постанови РМ УРСР та ЦК КП(б)У від 30 липня 1951 р. № 1899 та ухвалили для найшвидшого освоєння даної культури на території УРСР зобов'язати Інститут генетики і селекції АН УРСР поширити селекційну роботу по тау-сагізу, для чого розширити штат відділу на 1–2 посади; для виявлення районів, що найбільше відповідають умовам росту тау-сагізу, запропонувати відділу рослинництва Інституту фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії АН УРСР організувати та провести дослідження у різних ґрунтово-кліматичних районах і розробити основні питання агротехніки, залучити до роботи комплексні дослідні станції та управління Міністерства сільського господарства УРСР; для виявлення мікробів, що викликають гнильні захворювання рослини та опрацювання успішної боротьби з цим явищем, організувати комплексну бригаду зі співробітників інститутів ентомології та фітопатології, мікробіології, фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії та Лабораторії ґрунтознавства АН УРСР для проведення постійних досліджень та експедицій.

Зобов'язали Інститут фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії АН УРСР ширше розгорнути вивчення питання живлення тау-сагізу; для опрацювання техніки вегетативного розмноження створити бригаду зі співробітників

Інституту мікробіології ім. Д. К. Заболотного АН УРСР (К. Г. Бельтюкова) та Інституту фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії АН УРСР (Л. П. Халабуда). Для ознайомлення з іншими результатами освоєння культури тау-сагізу ухвалили просити РМ УРСР зобов'язати Український інститут з каучуку та каучуконосів (м. Київ) опублікувати для службового користування результати науково-дослідних робіт за останні 10 років.

581. Постановили створити при Президії АН УРСР комітет з підготовки і відзначення 100-річчя від дня народження українського письменника Івана Франка під керівництвом Президента АН УРСР акад. О. В. Палладіна, покласти на комітет функції координації наукової роботи з вивчення спадщини І. Франка інститутами суспільних наук, а також планування і контролю видань творів І. Франка і наукових робіт про нього.

581-а. На виконання доручення РМ УРСР від 18 березня 1951 р. з дослідження соляного режиму Дністровського лиману зобов'язали директора Інституту гідробіології АН УРСР чл.-кор. Я. В. Ролла до 1 жовтня 1952 р. включити у тематичний план інституту на 1952 р. тему з дослідження соляного режиму Дністровського лиману і забезпечити її виконання в термін, встановлений РМ УРСР, та подати матеріали про результати дослідження до РМ УРСР.

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спір. 406, арк. 433–461. Оригінал. Машиніопис.

Протокол № 33 засідання Президії Академії наук УРСР

від 31 серпня 1951 р.

582–584. *1

585. *6

586–589. *1

590. Ухвалили заходи для забезпечення вчасної підготовки планів науково-дослідної роботи установ АН УРСР на 1952 р. до розгляду на сесії АН УРСР та на X сесії Ради по координації наукової діяльності академії наук союзних республік при АН СРСР.

591. Заслухавши доповідь Головного вченого секретаря Президії АН УРСР акад. І. Т. Швеця про стан та заходи з покращення змісту журналів та наукових праць інститутів АН УРСР, відзначили низку недоліків. Зобов'язали: голів бюро Відділів наук АН УРСР – встановити постійний контроль за роботою редколлегій журналів та розглядати плани роботи редколегій, періодично на засіданнях бюро Відділів обговорювати зміст та стан видання кожного журналу АН УРСР; директорів відповідних інститутів – підвищити відповідальність за зміст журналів та матеріалів, що видаються; редакційну колегію журналу «Вісник АН УРСР» – систематично друкувати критичні огляди статей, які публікуються в журналах АН УРСР; редколлегіям журналів – підвищити науковий рівень журналів, кожен номер присвячувати актуальним питанням науки і практики, народного господарства та культури; організувати в періодичних журналах відділи критики та бібліографії, друкувати рецензії на наукові видання і книги, зокрема, видання

АН УРСР; систематично публікувати праці з методології та історії наук та статті дискусійного характеру; ширше залучати до співробітництва вчених галузевих НДІ, вищих навчальних закладів, та ін. установ, висвітлювати в журналах питання про координування науково-дослідної роботи, хід виконання планів наукової роботи, втілення наукових досягнень в народне господарство, зв'язки з виробництвом; суворо дотримуватись графіку подання періодичних журналів до РВР АН УРСР, посилити роботу зі збільшення кількості передплатників та розповсюдження журналів; Видавництво АН УРСР (В. М. Ісаковича) – забезпечити своєчасне та високоякісне видання журналів, що є органами Президії та бюро Відділів наук АН УРСР, а також журналів та наукових праць, записок, збірників інститутів, для чого розробити відповідні заходи та графік проходження рукописів у Видавництві та друкарні АН УРСР, заслухати в другій половині вересня звіт про роботу Видавництва АН УРСР.

Ухвалили: просити ЦК КП(б)У – створити на початку 1952 р. журнал Відділу суспільних наук АН УРСР «Радянське суспільствознавство», періодичністю 6 разів на рік, обсягом 10 др. арк. кожен номер, тиражем 3000 прим., та журнал «Вісник Львівського філіалу АН УРСР», періодичністю 4 рази на рік, обсягом 10 др. арк., тиражем 1000 прим.; встановити дві штатних одиниць відповідального секретаря та секретаря-друкарки для журналів з періодичністю 12 та 6 разів на рік і однієї штатної посади секретаря-друкарки для журналів з періодичністю 4 рази на рік; виділити асигнування на устаткування друкарні АН УРСР та організацію закритого цеху Київської друкарні і надати Видавництву АН УРСР можливість друкувати наукову продукцію в друкарнях УРСР у кількості 1000 др. арк. Доручили РВР АН УРСР підготувати та подати Президії АН УРСР проєкти доповідних записок до РМ УРСР та ЦК КП(б)У з питань даної постанови.

Затвердили склад редколегій періодичних видань АН УРСР і призначили відповідальними редакторами: «Вісника Академії наук Української РСР» – акад. О. В. Палладіна, «Доповідей Академії наук УРСР» – акад. А. І. Кіпріанова, «Радянського суспільствознавства» – акад. М. Е. Омеляновського, «Радянської сільськогосподарської науки» – акад. П. А. Власюка, «Хімічного журналу» – акад. А. В. Думанського, «Геологічного журналу» – акад. М. П. Семененка, «Біохімічного журналу» – акад. О. В. Палладіна, «Медичного журналу» – акад. Р. С. Кавецького, «Математичного журналу» – акад. О. Ю. Ішлінського, «Мікробіологічного журналу» – акад. В. Г. Дроботька, «Ботанічного журналу» – акад. Д. К. Зрова, «Автоматической сварки» – акад. Є. О. Патона, «Вісника Львівського філіалу Академії наук Української РСР» – акад. Й. З. Штокала, «Наукових записок Інституту філософії» – акад. М. Е. Омеляновського, «Наукових записок Інституту економіки» – к.е.н. О. М. Румянцева, «Наукових записок Інституту історії України» – к.і.н. О. К. Касименка, «Радянського літературознавства» – акад. О. І. Білецького, «Наукових записок Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії» – акад. М. Т. Рильського, «Археології» – акад. П. П. Єфіменка, «Научних записок Сектора госуларства и права» – акад. В. М. Корсцького, «Трудов Інститута геологических наук» – акад. М. П. Семененка, «Трудов Главной астрономической обсерватории» – акад. О. Я. Орлова, «Трудов Інститута фізики» – к.ф.-м.н. М. В. Пасічника, «Трудов Інститута гідробіології» – чл.-кор. В. А. Мовчана, «Трудов Ботанического сада» – акад. М. М. Гришка, «Трудов

Института зоологии» – акад. В. Г. Касьянска, «Трудів Львівського природознавчого музею» – д.б.н. Г. В. Козія, «Трудов Карадагской биологической станции» – д.б.н. К. О. Виноградова, «Украинского физиологического журнала» – акад. Г. В. Фольборта, «Праці Інституту генетики і селекції» – акад. В. Я. Юрг'єва, «Научных трудов Института энтомологии и фитопатологии» – чл.-кор. В. П. Муравьова, «Научных трудов Института растений и агрохимии» – акад. О. І. Душечкіна, «Праці Інституту лісівництва» – акад. П. С. Погребняка, «Научных трудов Института машиноведения и сельскохозяйственной механики» – акад. А. О. Василенка, «Трудов Института черной металлургии» – акад. М. В. Луговцова, «Вістей Інституту гідрології та гідротехніки» – акад. Г. Й. Сухомела, «Трудов Института горного дела» – чл.-кор. П. С. Кучерова, «Сборника трудов Института электротехники» – акад. С. О. Лебедєва, «Трудов Института теплоэнергетики АН УССР» – акад. І. Т. Швєця, «Сборника трудов Института строительной механики» – акад. Ф. П. Белянкіна, «Сборника трудов Лаборатории быстроходных машин и механизмов» – акад. Г. Ф. Проскуру. Затвердили плани видання журналів АН УРСР та наукових праць і наукових записок інститутів АН УРСР на 1952 р.

592. *2

593. Ухвалили скликати 15 листопада 1951 р. сесію АН УРСР, присвячену питанням наукової допомоги великим будовам, разом з Загальними зборами АН УРСР та затвердили порядок сесії, доручили Комітету сприяння будівництву гідроелектростанцій, каналів і зрошувальних систем АН УРСР розробити і подати до 1 жовтня 1951 р. програму наукових доповідей на пленарне та секційні засідання сесії, запросити до участі галузєві науково-дослідні установи та вищі навчальні заклади УРСР, представників проєктних та будівельних організацій гідробудівництва.

594. Ухвалили вважати за доцільне переведення Карадазької біологічної станції АН УРСР з Криму до м. Одеса, розгорнувши роботи на новому місці з 1 серпня 1952 р.; доручили станції проведення досліджень фауни та флори чорноморського та азовського узбережжя УРСР, включно з лиманами північно-західної частини Чорного моря, і проведення комплексних біологічних робіт у північно-західній частині Чорного моря та його лиманах. Постановили: а) просити РМ УРСР дозволити АН УРСР переведення Карадазької біологічної станції АН УРСР з її штатом та обладнанням з Криму до м. Одеса; б) зобов'язати Одеський облвиконком та міську раду депутатів трудящих передати АН УРСР будинки та земельні ділянки площею 4500 м², які знаходяться у с. Чорноморка Кагановичського району м. Одеса, для розміщення в них станції; в) погодити з РМ СРСР питання про передачу Кримським філіалом АН СРСР нерухомого майна Карадазької біологічної станції АН УРСР, розташованого на території Судакського району Кримської області, та дозволити АН УРСР здійснити цю передачу після переведення Карадазької біологічної станції АН УРСР з Криму до м. Одеса; г) перейменувати Карадазьку біологічну станцію АН УРСР після переведення на Одеську біологічну станцію АН УРСР. Вирішили просити Держплан УРСР включити в план та виділити Одеському облпроєкту на четвертий квартал 1951 р. ліміт у сумі 20 тис. крб на роботи по проєктуванню будівельно-відбудовчих робіт в будинках, які будуть передані для розташування біологічної станції в м. Одеса.

595. Заслухали доповідь директора Ботанічного саду АН УРСР акад. М. М. Гришка про організацію експериментального дендрарію у зоні Каховського водосховища, постанову Херсонської обласної ради депутатів трудящих і розглянули матеріали комісії АН УРСР та Міністерства лісового господарства УРСР. Постановили: вважати за необхідне організацію експериментального дендрарію в районі майбутнього Каховського водосховища для забезпечення робіт з озеленення території Південноукраїнського каналу; визнати доцільним розташування дендрарію на території Гаврилівського мисливського господарства Нововоронцовського району Херсонської обл., що за ґрунтово-кліматичними умовами цілком придатна для проведення науково-дослідної роботи в галузі акліматизації і інтродукції нових деревних і чагарникових порід в степовій зоні УРСР. Ухвалили просити РМ УРСР включити будівництво дендропарку на базі Гаврилівського мисливського господарства загальною площею 703 га до плану робіт зеленого будівництва Каховської гідроелектростанції, провести проектування дендрарію в 1951 р. і почати будівництво в 1952 р. та покласти науково-методичне керівництво будівництвом дендрарію на АН УРСР, щоб цей дендропарк став науковим центром по акліматизації і інтродукції нових деревних і чагарникових порід в степовій зоні УРСР.

596. Затвердили додатковий склад президії Львівського філіалу АН УРСР в такому складі: академіки – О. С. Вялов, М. С. Возняк, член-кореспондент Г. С. Кияк.

597. З метою відзначення 100-річчя від дня смерті великого російського і українського письменника М. В. Гоголя постановили клопотатись перед РМ УРСР: про організацію ювілейного комітету у складі представників Президії АН УРСР, Інституту української літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР, Державного музею Т. Г. Шевченка, Державної публічної бібліотеки УРСР, а також Міністерства освіти УРСР, Комітету в справах культурно-освітніх установ при РМ УРСР, Спілки письменників України, Київського державного університету імені Т. Г. Шевченка, Державного видавництва художньої літератури УРСР, Ніжинського державного педагогічного інституту ім. М. В. Гоголя; проведення у м. Київ урочистих зборів, присвячених пам'яті письменника, а в приміщенні Ніжинського державного педагогічного інституту ім. М. В. Гоголя – спільної виїзної сесії Інституту української літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР, Спілки письменників України та Ніжинського державного педагогічного інституту ім. М. В. Гоголя, підготовку сесії доручити Інституту української літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР; просити міністра освіти УРСР Г. П. Пінчука сприяти відновленню у Ніжинському педагогічному інституті ім. М. В. Гоголя літературного кабінету М. В. Гоголя, надати допомогу дирекції інституту в проведенні ремонту, придбанні необхідного устаткування для кабінету та закріпити за ним одну штатну одиницю старшого лаборанта; присвоїти ім'я М. В. Гоголя середній школі у с. Великі Сорочинці.

Доручили: Інституту української літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР, Державній публічній бібліотечі УРСР та Державному музею Т. Г. Шевченка – забезпечити наукові консультації під час організації кабінету М. В. Гоголя та підготувати фотокопії автографів і матеріалів, які характеризують життя і творчість М. В. Гоголя, для експозиції; Інституту української літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР – підготувати до друку збірник статей, присвячений пам'яті М. В. Гоголя, дирекції Державної публічної бібліотеки УРСР – видання «Опис автографів

М. В. Гоголя», бібліографічний покажчик «Гоголь і Україна», виставку, присвячену пам'яті великого письменника.

598. Затвердили вчену раду Відділу сільськогосподарських наук АН УРСР для прийому для захисту докторських та кандидатських дисертацій та вирішили просити ВАК Міністерства вищої освіти СРСР дозволити їй приймати до захисту докторські і кандидатські дисертації, присуджувати науковий ступінь кандидата наук і подавати до затвердження на науковий ступінь доктора наук з таких спеціальностей: 1) агрохімія; 2) загальне землеробство; 3) ґрунтознавство; 4) фізіологія рослин; 5) рослинництво; 6) селекція і рослинництво; 7) сільськогосподарська меліорація і луківництво; 8) лісівництво; 9) агролісомеліорація; 10) лісове ґрунтознавство; 11) ентомологія; 12) фітопатологія; 13) тваринництво; 14) механізація сільськогосподарства; 15) сільськогосподарські машини.

599. *¹

600. *²

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 406, арк. 462-506. Оригінал. Машинопис.

Протокол № 34 засідання Президії Академії наук УРСР

від 7 вересня 1951 р.

601. Рекомендували голову Відділу біологічних наук АН УРСР акад. П. О. Свиридська кандидатом від колективу співробітників АН УРСР до складу Київської міської комісії сприяння збиранню підписів під зверненням Всесвітньої ради миру про укладення Пакту миру між п'ятьма ядерними державами – США, Великою Британією, Францією, Китаєм та СРСР (постанова від 04.09.51).

602. *¹

603. *²

604. Рекомендували голову Відділу фізико-математичних і хімічних наук АН УРСР акад. А. І. Кіпріанова кандидатом від колективу співробітників АН УРСР до складу районної комісії Сталінського району м. Київ по збиранню підписів під зверненням Всесвітньої ради миру про укладення Пакту миру між п'ятьма ядерними державами – США, Великою Британією, Францією, Китаєм та СРСР.

605. Відповідно до усного розпорядження РМ УРСР затвердили пропозиції бюджетно-штатної комісії АН УРСР про скорочення штатів в науково-дослідних установах АН УРСР, на виконання постанови РМ УРСР від 13 лютого 1951 р. № 333 «Про реорганізацію Інституту гірничої механіки в Інститут гірничої справи ім. М. М. Федорова» і відповідно до попередніх постанов Президії АН УРСР від 29 червня 1951 р. (протокол № 23, п. 435) і 3 серпня 1951 р. (протокол № 28, п. 521) збільшили за рахунок проведеного скорочення штати таких установ: Інституту гірничої справи ім. М. М. Федорова АН УРСР – на 15 одиниць, Інституту органічної хімії АН УРСР, у зв'язку з організацією лабораторії хімії сполук ароматичного ряду – на 3 одиниці, Інституту ентомології та фітопатології АН УРСР, у зв'язку з організацією відділу по боротьбі з шкідниками лісу – на 2 одиниці, Інституту зоології АН УРСР – на 1 одиницю (посада вченого

секретаря), Інституту лісівництва АН УРСР – на 1 одиницю (посада старшого лаборанта) (постанова від 10.09.51).

606. *1

607. Згідно до постанови РМ УРСР і ЦК КП(б)У від 11 серпня 1951 р. № 2120 з метою подальшого розвитку наукової роботи в галузі етнографії, художнього промислу і прикладного мистецтва, висвітлення їх в історичному розвитку і взаємозв'язках, а також з метою покращення музейної роботи і широкого ознайомлення трудящих з музейними скарбами постановили: прийняти з 15 вересня 1951 р. в систему АН УРСР фонди, штати і приміщення Львівського державного музею художнього промислу, підпорядкованого Комітету в справах мистецтв при РМ УРСР; створити на базі фондів Музею етнографії Львівського філіалу АН УРСР та Львівського державного музею художнього промислу – Український державний музей етнографії та художнього промислу АН УРСР. Зобов'язали голову Львівського філіалу АН УРСР акад. Й. З. Штокала створити комісію для прийомки Львівського державного музею художнього промислу, головою якої призначили акад. Й. З. Штокала, та розробити положення, програму діяльності і план експозиції, намітити заходи розвитку Українського державного музею етнографії і художнього промислу АН УРСР і подати їх на розгляд Президії АН УРСР для затвердження в РМ УРСР. Зобов'язали дирекцію Львівського філіалу АН УРСР до 20 вересня 1951 р. подати на затвердження Президії АН УРСР керівний склад та склад наукових співробітників музею (постанова від 10.09.51).

608. Тасмно.

609. Заслухали та обговорили доповіді про виконання плану видань класиків української літератури та плану видань рукописної спадщини директора Інституту української літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР, акад. О. І. Білецького, в.о. директора Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії АН УРСР А. А. Рومیшина, в.о. директора Інституту історії України АН УРСР М. Н. Лещенка. З метою докорінного покращення справи вивчення і видання рукописної спадщини з історії вітчизняної науки і культури зобов'язали директорів зазначених інститутів – накласти суворе адміністративне стягнення за безвідповідальне ставлення до підготовки видання творів класиків української літератури і літературної спадщини, скласти графіки підготовки та передачі до РВР АН УРСР кожного видання, особливу увагу звернувши на своєчасну та високоякісну підготовку академічних видань творів Т. Г. Шевченка, підвищити відповідальність заввідділами та редакторів окремих томів за наукове керівництво, організацію і контроль за роботою по виданню рукописної спадщини; директора Інституту української літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР акад. О. І. Білецького – протягом вересня завершити перебудову роботи з підготовки видань, розробити та затвердити положення про відділ рукописів інституту, подати пропозиції про порядок та термін включення у план 1951–1952 рр. робіт по підготовці видань творів І. Франка, Л. Українки, М. Коцюбинського, які зараз виконуються окремими співробітниками поза планом, та розробити і подати на затвердження Президії АН УРСР заходи та план по впорядкуванню придбаних рукописних фондів відділу рукописів; директора Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії АН УРСР акад. М. Т. Рильського – завершити протягом 1951–1952 рр. інвентаризацію та систематизацію всіх матеріалів відділу рукописних фондів інституту, здати РВР АН УРСР

VIII та IX томи академічного видання творів Т. Г. Шевченка (живопис та графіка) до 1 травня 1952 р. та 1 серпня 1952 р. відповідно, приступити з початку 1952 р. до підготовки багатотомного видання основних жанрів словесної української народної творчості; видати збірник «Українські радянські народні пісні» у видавництві «Мистецтво»; Видавництво АН УРСР (В. М. Ісаковича) – забезпечити видання підготовлених творів класиків української літератури в такі терміни: твори Т. Г. Шевченка – т. I до 15 жовтня 1951 р., т. V – у вересні 1951 р., твори В. Стефаніка – т. II в жовтні 1951 р., твори І. Котляревського – т. I до 15 листопада 1951 р. та призначити відповідальних за якість та своєчасність видання творів класиків української літератури і рукописної спадщини.

610. Заслухали доповідь Головного вченого секретаря Президії АН УРСР акад. І. Т. Швця про заходи по виконанню вказівок 9 сесії Ради по координації наукової діяльності академії наук союзних республік. Взяли до керівництва і виконання зауваження і рекомендації сесії та зобов'язали: голів бюро Відділів і директорів наукових установ АН УРСР – при складанні планів науково-дослідних робіт на 1952 р. врахувати і виконати зауваження і рекомендації сесії, зокрема – про погодження планів наукових установ АН УРСР з планами наукових установ АН СРСР і академії союзних республік, про забезпечення участі у спільній розробці важливих комплексних проблем з іншими науковими установами та посилення комплексування науково-дослідних робіт наукових установ АН УРСР; посилити контроль і забезпечити повне виконання плану науково-дослідних робіт та плану впровадження за 1951 р.; Комітет сприяння будівництву гідроелектростанцій, каналів і зрошувальних систем АН УРСР – у найкоротший термін підготувати і подати на розгляд проєкт плану наукових робіт АН УРСР на 1952 р. на допомогу великим будовам.

611. Заслухали доповідь Головного вченого секретаря Президії АН УРСР акад. І. Т. Швця «Про заходи по проведенню до 5 жовтня 1951 р. перевірки виконання планів наукових робіт за три квартали 1951 р. і заходи по забезпеченню дострокового виконання окремих завдань для народного господарства» і вирішили за необхідним посилити контроль за виконанням науковими установами АН УРСР планів наукової роботи на 1951 р. Постановили зобов'язати голів бюро Відділів, Відділ спеціальних робіт і директорів наукових установ АН УРСР провести до 5 жовтня по всіх наукових установах АН УРСР перевірку виконання планів наукових робіт і робіт по впровадженню наукових досягнень у практику за три квартали 1951 р. та підготувати пропозиції за результатами наукової роботи установ по плану 1951 р. для передачі на розгляд уряду УРСР з метою впровадження їх в народне господарський план АН УРСР на 1952 р.; перевірку виконання наукових планів провести із залученням широкої наукової спільноти і громадських організацій та установ.

612. Постановили доручити директору Інституту української літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР акад. О. І. Білецькому в тиждневий термін ще раз обговорити на вчній раді дисертацію Г. С. Бурляя у зв'язку з висловленими пропозиціями щодо позбавлення наукового ступеня кандидата наук, а також розробити і подати до Президії АН УРСР заходи по докорінній перебудові роботи вченої ради.

613. З метою комплексної розробки питань тваринництва постановили виділити Сектор тваринництва АН УРСР з усіма штатними одиницями,

співробітниками, обладнанням та тематикою зі складу Інституту зоології АН УРСР в самостійну установу Відділу сільськогосподарських наук АН УРСР. Доручили голові бюро Відділу сільськогосподарських наук АН УРСР акад. П. А. Власюку подати на затвердження кандидатуру керівника сектору; ухвалили вважати основним завданням сектору на найближчий час розробку питань породоутворення сільськогосподарських тварин, фізіології сільськогосподарських тварин на основі павловського вчення. Доручили сектору зміцнити наукову роботу Вінницького опорного пункту вівчарства та забезпечити повне виконання ним тематичного плану робіт 1951 р., поширити роботи по наданню наукової допомоги сільським господарствам та радгоспам, пропаганді та впровадженню у виробництво досягнень зоотехнічної науки і передового досвіду.

Ухвалили клопотатися персд РМ УРСР про передачу АН УРСР Київської науково-дослідної станції тваринництва з її експериментальною базою «Герезіно», тематикою, штатами, бюджетом та кредитами на капітальне будівництво; зобов'язали фінансово-плановий відділ АН УРСР спільно з сектором скласти кошторис витрат на 1951 р.; Відділ сільськогосподарських наук АН УРСР – у тижневий термін опрацювати положення про Сектор тваринництва АН УРСР і подати на затвердження.

614. Заслухали інформацію про хід підготовки до проведення 24–25 вересня 1951 р. у м. Київ ювілейної сесії Відділу фізико-математичних і хімічних наук АН УРСР, присвяченої 150-річчю від дня народження М. В. Остроградського, та затвердили програми цієї сесії і виїзного засідання Відділу 27 вересня 1951 р. у м. Полтава.

615. Доручили РВР АН УРСР та головам бюро Відділів наук АН УРСР організувати систематичне надсилання до Ради по координації наукової діяльності академії наук союзних республік статей, що висвітлюють наукову діяльність АН УРСР, а також матеріалів про проведення наукових нарад, конференцій, сесій АН УРСР.

616. Слухали про хід підготовки докторської дисертації завідувача відділу філософії природознавства Інституту філософії АН УРСР к.філос.н. Г. Г. Смельяненка.

617–618. *2

619. Звільнили акад. В. М. Свєтчикова за власним бажанням з 15 вересня 1951 р. з посади заступника директора по науковій частині Інституту чорної металургії АН УРСР, залишивши його на посаді завідувача металознавства цього інституту; призначили з 15 вересня 1951 р. чл.-кор. З. І. Нєкрасова на посаду заступника директора по науковій частині Інституту чорної металургії АН УРСР і доручили йому подати пропозиції про організацію у складі доменного відділу групи в м. Дніпропетровськ. Ухвалили: вважати, що к.філол.н. І. К. Білолід після закінчення докторантури приступив до виконання обов'язків заступника директора по науковій частині Інституту мовознавства ім. О. О. Потебні АН УРСР; к.філол.н. В. С. Ільїну повернутись до виконання обов'язків завідувача Інституту мовознавства ім. О. О. Потебні АН УРСР; затвердили Д. Ф. Красицького на посаді в.о. директора Будинку-музею Т. Г. Шевченка у м. Київ. Звільнили від роботи в Інституті філософії АН УРСР к.філос.н. М. Я. Щербина та к.філос.н. І. А. Табачникова як сумісників, з посади завідувача Інституту використання газу в кому-

нальному господарстві та промисловості АН УРСР – к.т.н. М. В. Павловича і зобов'язали директора цього інституту акад. М. М. Доброхотова підібрати й подати на затвердження Президії АН УРСР кандидатуру на заміщення посади завідувач транспорту та скраплення газу, поклавши тимчасове виконання обов'язків завідувача цього відділу на н.с. О. П. Клименка.

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 406, арк. 507-542. Оригінал. Машинпис.

Протокол № 35
засідання Президії Академії наук УРСР

від 21 вересня 1951 р.

620–623. *1

624. Призначили з 15 вересня 1951 р. д.е.н. О. О. Нестеренка на посаду в.о. директора і головою вченої ради Інституту суспільних наук Львівського філіалу АН УРСР; затвердили з 1 серпня 1951 р. к.б.н. Ф. Л. Калініна на посаді т.в.о. завідувача лабораторії обміну речовин Інституту фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії АН УРСР та з 4 серпня 1951 р. М. Л. Мінської-Манейкіс на посаду т.в.о. вченого секретаря цього інституту; затвердили з 15 вересня 1951 р. к.с.-г.н. І. В. Паліюху на посаді т.в.о. завідувача фізіолого-токсикологічної лабораторії Інституту ентомології та фітопатології АН УРСР і ухвалили вважати скасованою постанову Президії АН УРСР про призначення д.б.н. Б. В. Добровольського на посаду завідувача вказаної лабораторії Інституту ентомології та фітопатології АН УРСР, ухвалили рішення з інших кадрових питань.

625. Затвердили план роботи Президії АН УРСР на IV квартал 1951 р. з урахуванням змін, зауважень та доповнень, що були зроблені членами Президії АН УРСР.

626. Дозволили працювати за сумісництвом на півставки у вищих навчальних закладах УРСР у 1951–1952 навчальному році 19 науковим співробітникам АН УРСР, зокрема: чл.-кор. А. Д. Коваленку – у Київському державному університеті імені Т. Г. Шевченка, акад. М. С. Возняку, чл.-кор. А. С. Лазаренку і чл.-кор. Я. Б. Лопатинському – у Львівському державному університеті ім. І. Франка, чл.-кор. С. З. Гжицькому – у Львівському зооветеринарному інституті.

627. Обговоривши передову статтю газети «Правда» від 17 жовтня 1951 р. «Крепить зв'язь работников науки и производства», постановили зобов'язати – директорів інститутів Відділу технічних наук АН УРСР розглянути її на зборах співробітників інститутів і виявити недоліки у роботі інститутів по організації і зміцненню зв'язків з виробництвом, бюро Відділів наук АН УРСР і Вчений секретаріат Президії АН УРСР – при розгляді планів наукової роботи на 1952 р. врахувати висловлені у статті зауваження.

628. З метою виконання постанови ЦК КП(б)У про покращення підручників та хрестоматій з української літератури для шкіл постановили: до 1 грудня 1951 р. вченим радам інститутів мовознавства та української літератури АН УРСР спільно з Міністерством освіти УРСР та із залученням широкої наукової громадськості і вчителів обговорити існуючі підручники з метою виявлення їх недоліків; при

складанні науково-дослідних планів вказаних інститутів на 1952 р. і при визначенні тем дисертацій передбачити розробку питань шкільної практики, зокрема, питань викладання літератури в школі, врахувати вказівки ЦК КП(б)У при підготовці до видання «Курсу історії української літератури».

629. З метою покращення організації обліку та раціонального використання відходів виробництва підприємств державної промисловості постановили створити при Раді по вивченню продуктивних сил УРСР АН УРСР комісію по використанню місцевих ресурсів сировини у складі: академіки – М. П. Семененко (голова), В. С. Лашкар'єв та М. В. Луговцов, чл.-кор. С. С. Бурксер, Л. Д. Розов (Держплан УРСР), М. М. Граціанський, Г. Г. Короткевич, О. Д. Вісколіна, Л. Е. Горелік, та покласти на комісію завдання підготовки пропозицій по раціональному використанню промислових відходів та місцевих ресурсів сировини, допомоги науковим інститутам в організації дослідних робіт по використанню відходів, їх переробки і організації нових виробництв на базі переробки відходів; покласти на РВПС АН УРСР та Відділ спеціальних робіт АН УРСР контроль за роботою та підтримку комісії.

630. На виконання постанови РМ УРСР від 5 вересня 1951 р. № 1141 про передачу зі складу АН СРСР до структури АН УРСР сейсмічних станцій «Ужгород» і «Львів» створили комісію для прийняття станцій у складі: С. В. Євсєєв, С. І. Субботін (Львівський філіал АН УРСР), І. К. Чернега (відділ капітального будівництва АН УРСР), старший бухгалтер Інституту геології корисних копалин Львівського філіалу АН УРСР. Ухвалили: просити АН СРСР призначити свого представника для передачі станцій, прийняття провести станом на 1 жовтня 1951 р., скласти докладний двосторонній акт у трьох примірниках з детальними описами, характеристикою загального стану станцій і завершити передачу станцій до 10 жовтня 1951 р. Доручили начальнику планово-фінансового відділу АН УРСР О. М. Матягу домовитись з АН СРСР про передачу АН УРСР решти бюджетних асигнувань станцій до кінця поточного року. Вирішили підняти клопотання перед відповідними органами про організацію в складі Інституту геології корисних копалин Львівського філіалу АН УРСР сектору сейсмології.

631. Задовольнили клопотання акад. М. Е. Омеляновського про звільнення його від виконання обов'язків голови бюро Відділу суспільних наук АН УРСР та призначити т.в.о. голови бюро цього Відділу к.е.н. О. М. Румянцева.

632. Затвердили склад редколегії збірників та наукових записок установ Львівського філіалу АН УРСР. Призначили відповідальними редакторами видань: по Інституту суспільних наук АН УРСР – директора Інституту О. О. Нестеренка, по Інституту геології корисних копалин АН УРСР – чл.-кор. В. Б. Порфир'єва, по Інституту агробіології АН УРСР – чл.-кор. А. С. Лазаренка, по Інституту машинознавства і автоматики АН УРСР – д.т.н. М. М. Шумляковського.

632-а. Взяли до відома звіт про роботу з підготовки докторської дисертації докторанта М. І. Супрунська та вирішили клопотатись перед АН СРСР про встановлення його терміну перебування у докторантурі до 1 грудня 1951 р.

633. Затвердили склад вченої ради Інституту електротехніки АН УРСР для прийому до захисту докторських і кандидатських дисертацій у складі: академіки – С. О. Лебедєв, К. К. Хрснов, члени-кореспонденти – А. Д. Нестеренко, С. І. Тетельбаум, Б. Е. Патон, О. К. Котельников, доктори наук – І. М. Постников, Й. І. Гре-

бен, А. Л. Наумов, кандидати наук – Л. В. Цукерник, О. М. Мілях, К. В. Хрушова, І. В. Акаловський, доцент П. Т. Марковський, також – секретар Київського обкому КП(б)У О. І. Іващенко та головний інженер Київенерго К. В. Зубанов. Вирішили просити ВАК Міністерства вищої освіти СРСР порушити клопотання перед РМ СРСР про надання вченій раді цього інституту права приймати до захисту докторські і кандидатські дисертації, присуджувати науковий ступінь кандидата наук і подавати до затвердження на науковий ступінь доктора наук з таких спеціальностей: а) доктора і кандидата наук – електричні мережі і енергосистеми, автоматика і телемеханіка; б) кандидата наук – центральні електричні станції, теоретична радіотехніка, теоретична електротехніка, електровимірвальна техніка.

634–635. *2

636. Доручили директору Головної астрономічної обсерваторії АН УРСР акад. О. Я. Орлову виділити трьох наукових співробітників обсерваторії – чл.-кор. А. О. Яковкіна, к.ф.-м.н. Ш. Г. Горделадзе, і одного аспіранта – для надання шефської допомоги Київському планетарію. Рекомендували Київській міській раді депутатів трудящих створити при Київському планетарію вчену раду та ввести до штатного розпису посаду вченого спеціаліста-астронома. Вирішили просити Товариство для поширення політичних і наукових знань УРСР взяти участь у підготовці до відкриття Київського планетарію.

637. Ухвалили вести до складу вченої ради Інституту історії України АН УРСР в.о. заступника директора по науковій частині зазначеного Інституту к.і.н. М. Н. Лещенка і призначили його заступником голови вченої ради.

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 407, арк. 1–27. Оригінал. Машинпис.

Протокол № 36 засідання Президії Академії наук УРСР

від 28 вересня 1951 р.

638. Призначили чл.-кор. І. М. Францвича начальником експериментально-виробничої майстерні порошкової металургії Інституту чорної металургії АН УРСР (постанова від 24.09.51).

639. *2

640–641. *1

642. Доручили підготувати до видання т. VIII і т. IX академічного видання художніх творів Т. Г. Шевченка Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії та Державному музею Т. Г. Шевченка і дозволити музею внести відповідні зміни до тематичного плану на 1951 р. та 1952 р.

643. Звільнили з 15 вересня 1951 р. к.ф.-м.н. С. О. Авраменка з посади заступника директора по науковій частині Інституту математики АН УРСР і затвердили на цій посаді к.т.н. Ю. О. Митропольського.

644. Згідно з постановою РМ СРСР від 14 вересня 1951 р. № 3479 доручили Інституту електрозварювання ім. О. Є. Патона АН УРСР розробити спосіб зварки листа з чавуну електрозаклепками та швами та з'ясувати технічне завдання

по розробці способу зварки і організацію, що буде фінансувати ці роботи в Міністерстві сільськогосподарського машинобудування СРСР.

645. Відповідно до розпорядження РМ СРСР від 14 вересня 1951 р. № 17088-р про розробку методів зварки бессмерівської сталі та її застосування постановили: 1) у трьохмісячний термін опрацювати методи зварки бессмерівської сталі і її застосування спільно з Міністерством чорної металургії УРСР, Міністерством сільськогосподарського машинобудування СРСР (для виготовлення деталей сільськогосподарських машин), Міністерством нафтової промисловості СРСР (для малих нафторезервуарів), Міністерством вугільної промисловості УРСР (для шахтного металевого кріплення), Міністерством транспортного машинобудування СРСР (для вагонобудування), Міністерством будівництва підприємств важкої індустрії СРСР (для будівельних деталей і арматури залізобетонних конструкцій), Міністерством шляхів сполучення СРСР (для вагонобудування і будівництва) і доповісти про результати проведеної роботи РМ СРСР до 1 січня 1952 р.; 2) до 10 жовтня 1951 р. з'ясувати у технічному управлінні Міністерства чорної металургії УРСР технічні умови на виготовлення бессмерівської сталі; 3) до 10 жовтня 1952 р. погодити з технічними управліннями вказаних міністерств програму робіт і технічні завдання на опрацювання методів зварки бессмерівської сталі.

646. На виконання п. 11 постанови РМ СРСР від 21 вересня 1951 р. № 3581 «Про заходи по захисту від корозії металічних нафтопромислових споруджень у Каспійському морі» зобов'язали Інститут електрозварювання ім. Є. О. Патона АН УРСР надати об'єднанню «Азморнефть» Міністерства нафтової промисловості СРСР технічну допомогу в освоєнні технології автоматичного зварювання сталі НЛ-2 і розробити в I півріччі 1952 р. технологію та інструкцію по автоматичному електрозварюванню сталі НЛ-2 для конструкцій морських споруд; терміново погодити з об'єднанням «Азморнефть» програму робіт і технічні завдання.

647. Доручили Вченому секретаріату Президії АН УРСР (Ф. П. Шевченко) та бюро Відділу суспільних наук АН УРСР (О. М. Румянцева) підготувати і подати до 15 жовтня 1951 р. на розгляд Президії АН УРСР матеріали і проект постанови про роботу Державного музею Т. Г. Шевченка, Канівського державного заповідника «Могила Т. Г. Шевченка» та Будинку-музею Т. Г. Шевченка.

648. Заслухали доповідь директора Інституту будівельної механіки АН УРСР акад. Ф. П. Белянкіна про стан виконання урядового завдання по виготовленню установок для Московського державного університету. Запропонували акад. Ф. П. Белянкіну подати бюро Відділу технічних наук АН УРСР у тижневий термін план заходів по своєчасному виконанню урядового завдання.

Доручили: бюро Відділу технічних наук АН УРСР – негайно розглянути питання про роботу інституту по виконанню завдань для МДУ, тимчасово відкликати з докторантури С. В. Малашенка, питання про термін відкликання вирішити на засіданні бюро Відділу; комісії науково-технічного постачання АН УРСР – взяти під особливий контроль забезпечення і своєчасне виконання заявок по завданню; директору інституту акад. Ф. П. Белянкіну – не менше одного разу на квартал інформувати Вчений секретаріат АН УРСР про хід виконання робіт.

649. Затвердили перелік спеціальностей, по яких установи АН УРСР готують наукові кадри, предмети кандидатських екзаменів і керівників аспірантів

по кожній спеціальності по установах Відділу суспільних наук АН УРСР, Відділу фізико-математичних і хімічних наук АН УРСР, Відділу сільськогосподарських наук АН УРСР та доручили бюро Відділу біологічних наук АН УРСР та бюро Відділу технічних наук АН УРСР переробити і подати на затвердження таку ж інформацію, врахувавши зауваження.

650. Затвердили результати проведеної у вересні 1951 р. атестації наукових співробітників Інституту теплоенергетики АН УРСР.

651. Затвердили заходи з метою упорядкування планування роботи, подання звітності і трудового розпорядку співробітників апарату Президії АН УРСР.

652. З метою забезпечення Інституту гідробіології АН УРСР водним транспортом для проведення робіт на нижньому Дніпрі, пов'язаних із Каховським гідробудівництвом та роботами, які проводяться на північно-західній ділянці Чорного моря, ухвалили просити Управління флоту Міністерства рибної промисловості СРСР (І. М. Семенов) дати вказівки Херсонському суднобудівельному заводу про будівництво катера типу малого чорноморського сейнера та асигнувати на це будівництво 370 тис. крб.

653–654. *¹

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 407, арк. 28–88. Оригінал. Машинпис.

Протокол № 37 засідання Президії Академії наук УРСР

від 5 жовтня 1951 р.

655–657. *¹

658. Вирішили на зміну п. 1 постанови Президії АН УРСР від 17 серпня 1951 р. (протокол № 31, п. 560) призначити з 17 серпня 1951 р. акад. Г. В. Курдюмова старшим науковим співробітником Лабораторії металофізики АН УРСР і к.ф.-м.н. І. Я. Дехтєра – т.в.о. заступника по науковій частині цієї лабораторії.

659. Призначили з 1 вересня 1951 р. д.т.н. Г. С. Писаренка на посаду завлабораторією порошкової металургії Інституту чорної металургії АН УРСР за сумісництвом, звільнили к.т.н. О. О. Волілікіна з посади вченого секретаря Інституту гірничої справи ім. М. М. Федорова АН УРСР і затвердили рішення з інших кадрових питань.

660. Дозволили сумісництво на півставки у вищих навчальних закладах УРСР у 1951–1952 навчальному році 7 науковим співробітникам АН УРСР, зокрема, акад. О. І. Білецькому – у Київському державному університеті імені Т. Г. Шевченка.

661. Затвердили результати атестації бібліотечних працівників Львівського філіалу АН УРСР та постановили: затвердити на посадах 7 працівників, які не мають відповідних документів про освіту; звернути увагу голови Львівського філіалу АН УРСР, відділу кадрів АН УРСР та Бібліотечної комісії АН УРСР на необхідність систематичної роботи з добору кадрів і домогтись у 1952 р. відповідного складу бібліотечних працівників Львівського філіалу АН УРСР за рахунок молодих спеціалістів з бібліотечною освітою. Зобов'язали директора Львівської

бібліотеки АН УРСР А. З. Одуху організувати у 1951–1952 навчальному році для працівників Львівського філіалу АН УРСР постійно діючий семінар з питань бібліотекознавства і бібліографії та систематичні бібліографічні огляди сучасної літератури і провести в IV кварталі 1951 р. загальні збори бібліотечних працівників Львівського філіалу АН УРСР, де обговорити результати атестації. Ухвалили просити Комітет у справах культурно-освітніх установ при РМ УРСР організувати у м. Львів у 1951–1952 навчальному році консультативний пункт для заочників Харківського бібліотечного інституту.

662. *5

663. Згідно з постановою РМ УРСР від 27 вересня 1951 р. № 2763 прийняли з 1 листопада 1951 р. в систему наукових установ АН УРСР Літературно-меморіальний музей Т. Г. Шевченка в с. Шевченкове, Вільшанського району Київської обл. і ухвалили створити комісію для прийому установи під керівництвом Д. Ф. Красицького.

664. Постановами РМ УРСР від 25 вересня 1951 р. № 2738 «Про заповідники» та РМ СРСР від 29 серпня 1951 р. № 3192 було скасовано як державні заповідник «Веселі Боковеньки», дендропарки «Тростянець» і «Устимівка» загальною площею 754 га, заповідник «Кам'яні могили» площею 600 га та державний заповідник «Гористе» (с. Старосілля), при цьому було збережено заповідники «Стрілецький степ» площею 525 га у Сталінській обл. та «Михайлівська цілина» площею 202 га в Сумській обл.; їх угіддя, штати і майно було передано за балансом на 1 серпня 1951 р. до АН УРСР. РМ УРСР зобов'язала АН УРСР зберегти як окремі одиниці республіканського значення заповідні території та парки «Веселі Боковеньки», «Тростянець» та «Устимівка» і поклала контроль за діяльністю Українського товариства охорони природи на АН УРСР.

У зв'язку з цим постановили: для прийому дендрологічних парків, угідь, штатів і майна скасованих і переданих заповідників, а також прийому справ, архіву і бібліотеки ліквідованого Управління по заповідниках при РМ УРСР, а також меблів, якими користується Українське товариство охорони природи, утворити комісію під керівництвом віце-президента АН УРСР акад. П. С. Погребняка (голова) та Б. Й. Логгінова (заст. голови), якій провести прийом за балансом на 1 серпня 1951 р. до 1 листопада 1951 р., а також підготувати пропозиції про роботу прийнятих об'єктів і накреслити заходи по виконанню постанови РМ УРСР. Також зобов'язали бюро Відділу біологічних наук АН УРСР (акад. П. О. Свириденко) та бюро Відділу сільськогосподарських наук АН УРСР (акад. П. А. Власюк) до 15 листопада 1951 р. обговорити подані комісії пропозиції і подати їх на затвердження Президії АН УРСР. Вирішили підняти клопотання перед відповідними органами про створення при АН УРСР відділу по заповідниках.

665. Ухвалили доручити Відділу суспільних наук АН УРСР підготувати до друку збірник статей, присвячених виходу у світ праць Й. В. Сталіна, присвячених мовознавству, включити до збірника також раніше опубліковані статті, і до 12 жовтня 1951 р. подати на затвердження зміст збірника та склад його редакції.

666. Затвердили результати атестації заввідділами та наукових працівників по установах Відділу суспільних наук АН УРСР. Зобов'язали директорів інститутів та бюро Відділу намітити конкретні заходи з підвищення кваліфікації нау-

кових кадрів, підготовки висококваліфікованих кадрів кандидатів і докторів наук. Запропонували бюро Відділу до 15 листопада 1951 р. подати атестаційні матеріали на наукових співробітників Інституту суспільних наук Львівського філіалу АН УРСР, Інституту археології АН УРСР, музеїв Т. Г. Шевченка та інших, ще не атестованих, наукових співробітників інститутів.

667. Запропонували головам бюро Відділів і керівникам науково-дослідних установ АН УРСР у тижневий термін подати до Президії АН УРСР пропозиції щодо робіт наукових співробітників АН УРСР, що можуть бути висунуті на здобуття Сталінських премій.

668. Затвердили «Положення про Український державний музей етнографії і художнього промислу Академії наук Української РСР».

669. Ухвалили скликати II Українську республіканську конференцію з органічної хімії 23 жовтня 1951 р. та затвердили оргкомітет конференції під керівництвом акад. А. І. Кіпріанова, її програму і кошторис.

670. Схвалили постанову РВР АН УРСР від 17 вересня 1951 р. про рекомендацію до видання в країнах Східної Європи таких книг: «Сборник, посвященный 75-летию со дня рождения Героя Социалистического Труда, действительного члена АН УССР В. П. Филатова», «Низконапорные плотины из местных материалов», «Великие стройки коммунизма на юге Украинской ССР и в Северном Крыму».

671. З метою раціонального застосування і подальшої розробки методу осолонцювання ґрунтів для боротьби з фільтрацією в гідроспорадах, запропонованого Лабораторією ґрунтознавства АН УРСР, постановили: створити методичну комісію при лабораторії у складі акад. О. Н. Соколовського (голова), к. с.-г. н. М. К. Крупського та заввідділу Українського відділу інституту «Гідроенергопроект» ім. С. Я. Жука П. А. Гассана і покласти на комісію науково-методичну допомогу будівельним, проектним і виробничим установам та складання інструкції по осолонцюванню ґрунтів, проведення семінарів, лекцій та консультацій; запропонувати акад. О. Н. Соколовському розширити склад комісії до 5–6 осіб і подати план роботи комісії до 1 листопада 1951 р.

672. Взяли до відома лист Головігдроволгодонбуду про подяку групі наукових співробітників Інституту гірничої справи ім. М. М. Федорова АН УРСР під керівництвом д. т. н. О. С. Фідельова за проведені дослідження багатовантажних скреперів і автосамозвалів, що працюють на будівництві Волго-Донського водного шляху.

673. Взяли до відома заяву акад. О. І. Білецького про передову статтю «Вісника АН УРСР» № 7 за 1951 р.

674. *2

Протокол № 38
засідання Президії Академії наук УРСР

від 12 жовтня 1951 р.

675. *3

676. Звільнили з 8 жовтня 1951 р. к.ю.н. Б. М. Бабія від посади вченого секретаря Сектору держави і права АН УРСР і затвердили на цій посаді к.ю.н. М. П. Діденка; звільнили з 2 жовтня 1951 р. П. П. Доценко від виконання обов'язків вченого секретаря Інституту мовознавства ім. О. О. Потебні АН УРСР і затвердили в.о. вченого секретаря цього інституту Й. А. Багмута; звільнили з 1 вересня 1951 р. к.т.н. Б. І. Мсдовара з посади вченого секретаря Інституту селекціозварювання ім. Є. О. Патона АН УРСР і затвердили на цій посаді Б. С. Касаткіна; затвердили: з 23 липня 1951 р. к.с.-г.н. С. Ф. Баранецького в.о. заступника директора по науковій частині Інституту агробіології Львівського філіалу АН УРСР, П. Д. Павлія – з 1 жовтня 1951 р. т.в.о. заввідділу словесного фольклору Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії АН УРСР, к.б.н. І. В. Троценка – з 1 червня 1951 р. в.о. заввідділу садово-паркового господарства Ботанічного саду АН УРСР, і ухвалили рішення з інших кадрових питань.

677. Затвердили редколегію наукового збірника статей, присвяченого працям Й. В. Сталіна з питань мовознавства у складі: в.о. голови бюро Відділу суспільних наук О. М. Румянцев (відп. редактор), акад. Л. А. Булаховський (заст. відп. редактора), акад. О. І. Білецький, акад. М. Е. Омеляновський, учений секретар Відділу суспільних наук АН УРСР П. П. Гудзенко; затвердили зміст збірника; доручили редколегії розглянути зміст статей та структуру збірника.

678. З метою ознайомлення працівників заводів Донбасу з досягненнями інститутів Відділу технічних наук АН УРСР у галузі машинобудування і встановлення тісніших зв'язків інститутів Відділу з машинобудівельними заводами Донбасу дозволили провести 15–20 листопада 1951 р. у м. Краматорськ виїзну наукову сесію Відділу технічних наук АН УРСР, затвердили програму засідань сесії, списки учасників та склад оргкомітету під керівництвом голови Відділу акад. М. М. Доброхотова.

679. Затвердили перелік спеціальностей, за якими установи Відділу біологічних наук АН УРСР та Відділу технічних наук АН УРСР готуватимуть наукові кадри, предмети кандидатських екзаменів і керівників аспірантів по кожній спеціальності.

680. На виконання розпорядження РМ УРСР від 28 вересня 1951 р. № 1228 зобов'язали: Раду по вивченню продуктивних сил УРСР АН УРСР (акад. П. С. Погребняк) – розробити до 1 листопада 1951 р. план географічних досліджень по всебічному вивченню ефективності прикарпатських калійних солей і продуктів їх переробки як добрив у різних ґрунтово-кліматичних та агротехнічних умовах УРСР, скласти заявку на калійні добрива для проведення досліджень; провести до 10 листопада 1951 р. обговорення плану на розширеному засіданні ради із залученням представників Міністерства бавовництва УРСР, Міністерства радгоспів УРСР, Укрголовцукру та головних науково-дослідних сільськогосподарських установ м. Київ; опрацювати до 15 листопада 1951 р. спільно з міністерствами і установами пропозиції про потреби сільських господарств УРСР

у різних видах калійних добрив; Інститут фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії АН УРСР (акад. О. І. Дущечкіна) – ввести до тематики науково-дослідних робіт на 1952 р. тему по вивченню ефективності прикарпатських калійних солей.

681. Схвалили пропозицію РВР АН УРСР про ввєдєння додатково до складу редколєгії журналу «Вісті Львівського філіалу АН УРСР» д.с.н. О. О. Нестєренка (заступник відповідального редактора).

682. *1

Архів Президії ІАІІ України, ф. 251, он. 1, спр. 407, арк. 119-157. Оригінал. Машинопис.

Протокол № 39
засідання Президії Академії наук УРСР

від 16 жовтня 1951 р.

683. *1

683-а. Заслухали звіти інститутів біохімії, клінічної фізіології, мікробіології АН УРСР про виконання постанов Президії АН УРСР від 25 листопада 1950 р. по розробці і дослідженню мікроциду і запропонували: Інституту біохімії АН УРСР, зокрема, автору методу очищення мікроциду чл.-кор. М. Ф. Гулому – розробити методи виготовлення лікувального препарату з очищеного мікроциду і прєдлати розроблений метод Міністерству охорони здоров'я УРСР для впровадження його у виробництво, забезпечити необхідні консультації і керівництво по впровадженню методу; Інституту мікробіології ім. Д. К. Заболотного АН УРСР – завершити дослідження по опрацюванню методу виробництва мікроциду, організувавши їх комплексно з Інститутом біохімії АН УРСР та іншими науково-дослідними установами, і прискорити підготовку до друку другого випуску збірника праць «Лікувальний препарат мікроцид та його застосування».

Вирішили просити Міністерство охорони здоров'я УРСР – виділити відповідні лікувальні установи для випробування лікувальних властивостей сухого очищеного препарату мікроциду і дати вказівки виробничим організаціям про найшвидше впровадження методу у виробництво і складання інструкції щодо способів застосування препарату мікроциду в масовій лікувальній практиці; налагодити виробництво препарату в УРСР місцевими контрольними лабораторіями. Створили комісію при Президії АН УРСР під керівництвом акад. В. Г. Дроботька для контролю за впровадженням методу очищення у виробництво та ухвалили просити Міністерство охорони здоров'я УРСР надіслати своїх представників у зазначену комісію.

684. Затвердили з 1 вересня 1951 р. к.б.н. Г. В. Бошка на посаді вченого секретаря Інституту зоології АН УРСР, перевели з 19 жовтня 1951 р. к.філол.н. О. І. Дєя з посади заввідділу Інституту суспільних наук Львівського філіалу АН УРСР на посаду директора Українського державного музею етнографії та художнього промислу Львівського філіалу АН УРСР, призначили з 19 жовтня 1951 р. В. М. Паньківа в.о. заступника директора по науковій частині цього музею, звільнили з 20 жовтня 1951 р. А. З. Одуху з посади директора Львівської бібліотеки

АН УРСР і призначили т.в.о. заступника дирсктора цієї бібліотеки, та призначили з 20 жовтня 1951 р. Й. М. Кирилова директором Львівської бібліотеки АН УРСР. Прийняли рішення з інших кадрових питань.

685. Зобов'язали керівників науково-дослідних установ АН УРСР терміново подати до Президії АН УРСР попередні відомості про наукові роботи, що можуть бути висунуті на здобуття Сталінських премій.

686. Взяли до відома доповідь Президента АН УРСР акад. О. В. Палладіна про поїздку до Болгарії на місячник болгаро-радянської дружби та до Румунії на запрошення Румунської академії наук. Визнали за необхідне поширити наукові зв'язки вчених АН УРСР з ученими країн Східної Європи, зокрема Болгарії та Румунії, і доручили Державній публічній бібліотеці УРСР терміново доповісти про стан та заходи щодо покращення книгообміну АН УРСР з країнами Східної Європи.

687. Постановили атестувати наукові кадри по установах Відділу технічних наук АН УРСР.

688. *5

689. Затвердили статут Українського гідробіологічного товариства при АН УРСР та склад його оргбюро під керівництвом дирсктора Інституту гідробіології АН УРСР чл.-кор. Я. В. Ролла.

690. Для відзначення 60-річчя від дня народження та 30-річчя інженерної та науково-педагогічної діяльності члена Президії АН УРСР акад. Ф. П. Белякіна затвердили ювілейну комісію під керівництвом акад. М. М. Доброхотова і доручили їй до 1 грудня 1951 р. подати на затвердження програму проведення ювілею.

690-а. Дозволили сумісництво на 1951–1952 навчальний рік акад. Л. А. Булаховському у Київському державному університеті ім.ні Т. Г. Шевченка на повну ставку, зважаючи на те, що він є чл.-кор. АН СРСР; с.н.с. Лабораторії швидкісних машин і механізмів АН УРСР к.т.н. В. М. Єршову – у Харківському авіаційному інституті на півставки.

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 407, арк. 158–198. Оригінал. Маппіоніс.

Протокол № 40 засідання Президії Академії наук УРСР

від 26 жовтня 1951 р.

691. *1

692. *5

693. Заслухали інформацію про атестацію наукових кадрів по установах Відділу технічних наук АН УРСР та постановили не атестувати певних осіб і понизити їх на посадах.

694. Перевели з 1 листопада 1951 р. с.н.с. Інституту біохімії АН УРСР д.б.н. О. Я. Раїшбу на посаду заввідділу біохімії мікроорганізмів Інституту мікробіології ім. Д. К. Заболотного АН УРСР.

695. Заслухали доповідь директора Інституту мовознавства ім. О. О. Потебні АН УРСР акад. Л. А. Булаховського про перебудову роботи інституту після виходу праці Й. В. Сталіна «Марксизм і питання мовознавства» і заходи щодо

покращення науково-дослідної роботи. Зобов'язали: Відділ суспільних наук АН УРСР (О. М. Румянцев) – обговорити на засіданні бюро Відділу постанову Президії АН СРСР від 19 жовтня 1951 р. «Про деякі заходи по поліпшенню науково-дослідної роботи в галузі мовознавства» і довести до відома всіх установ Відділу як постанову, так і результати її обговорення на бюро, та подати до Президії АН УРСР до 25 листопада 1951 р. матеріали про перебудову наукової роботи інститутів Відділу; інститут (акад. Л. А. Булаховський) – зосередити увагу на розробці таких тем: походження української мови, курс української мови, курс історії української літературної мови, російсько-українські мовні зв'язки, розвиток мов соціалістичних націй; продовжити роботу з питань лексикографії, славістики, загального мовознавства, створення «Діалектологічного атласу» тощо, змістити зв'язок із практикою культурного будівництва в УРСР; провести у січні 1952 р. конференцію по обговоренню «Російсько-українського словника» із залученням громадськості та організувати широкі творчі дискусії. Звернути увагу на стан підготовки висококваліфікованих кадрів, зокрема докторів наук, запропонували скласти план підготовки докторів наук як через докторантуру, так і без відриву від виробництва. Доручили акад. Л. А. Булаховському протягом 2 місяців підготувати працю «Походження української мови» та внести до планів науково-дослідної роботи на 1951 р. та 1952 р відповідні зміни; Управлінню справами АН УРСР – подати пропозиції про матеріальне і фінансове забезпечення інституту.

З метою створення умов для ширшого розгортання науково-дослідної роботи вирішили ще раз порушити питання перед РМ УРСР про затвердження для Інституту мовознавства ім. О. О. Потебні АН УРСР нової структури та штатів, а також забезпечення відповідним приміщенням, і просити видавництво «Радянська школа» прискорити випуск I та II томів «Курсу сучасної української літературної мови».

696. Заслухавши доповідь директора Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії АН УРСР акад. М. Т. Рильського про хід виконання постанови ЦК КП(б)У та постанови Президії АН УРСР «Про роботу Інституту мистецтвознавства фольклору та етнографії АН УРСР», відзначили, що інститут незадовільно виконав зазначені постанови.

Зобов'язали: директора інституту акад. М. Т. Рильського – перебудувати наукову діяльність згідно з урядовими постановами; директора і вчену раду – перелаяти надруковані та підготовлені до друку наукові праці з метою виявлення помилко; забезпечити завершення в 1951 р. таких робіт: «Нариси українського театру», «Історія української радянської музики», «Нариси української народнопоетичної творчості»; організувати контроль за роботою по кожній темі для забезпечення повного виконання тематичного плану інституту 1951 р., запровадити в роботі вченої ради та відділів творчий обмін думок і наукову критику, підтримувати систематичний зв'язок відділів з відповідними творчими установами і кафедрами вищих навчальних закладів; ширше розгорнути популяризаторську роботу в українському мистецтві; подати пропозиції про збільшення фінансування на комплексування бібліотеки інституту; подати на затвердження Президії АН УРСР до 1 грудня 1951 р. проспект багатомного видання різних жанрів української словесної творчості і вжити заходів щодо виправлення недоліків довідника «Художники радянської України», подавши два його томи до РВР АН УРСР у 1951 р., а III та IV томи – у I кварталі 1952 р.; директора

інституту акад. М. Т. Рильського – до 1 січня 1952 р. забезпечити інститут висококваліфікованими керівними кадрами: заввідділами образотворчого мистецтва, театру і кіно, фольклору та етнографії; комісію науково-технічного постачання АН УРСР – до 15 листопада 1951 р. подати пропозиції щодо матеріально-технічного забезпечення експедиційної та лабораторної роботи; Головного вченого секретаря Президії АН УРСР акад. І. Т. Швеця та в.о. голови бюро Відділу суспільних наук АН УРСР О. М. Румянцеву спільно з дирскцією інституту – провести в листопаді загальні збори співробітників, на яких заслухати та обговорити доповідь акад. М. Т. Рильського про стан та заходи по виконанню постанов ЦК КП(б)У та Президії АН УРСР про роботу інституту; бюро Відділу суспільних наук АН УРСР – подати пропозиції про зміну структури установи до 1 грудня 1951 р. Ухвалили клопотатися перед РМ УРСР про надання Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії АН УРСР додаткового приміщення.

697. Розглянули проект програми 10 сесії Ради по координації наукової діяльності академії наук союзних республік, присвяченої розгляду планів науково-дослідних робіт академії на 1952 р., і доручили доповісти плани науково-дослідної роботи установ АН УРСР на 1952 р. по секціям: секції фізико-математичних наук – члену Президії АН УРСР акад. К. Д. Синельникову, секції хімічних наук – голові бюро Відділу фізико-математичних і хімічних наук АН УРСР акад. А. І. Кіпріанову, секції геолого-географічних наук – віце-президенту АН УРСР акад. М. П. Семененку, секції технічних наук – голові бюро Відділу технічних наук АН УРСР акад. М. М. Доброхотову, секції біологічних, сільськогосподарських і медичних наук – голові бюро Відділу біологічних наук АН УРСР акад. П. О. Свиріденку та голові бюро Відділу сільськогосподарських наук АН УРСР акад. П. А. Власюку, секції мови і літератури – члену Президії АН УРСР акад. О. І. Білецькому, секції історії і філософії – директору Інституту історії України АН УРСР О. К. Касименку, секції економіки і права – в.о. голови бюро Відділу суспільних наук АН УРСР О. М. Румянцеву. Зобов'язали доповідачів подати до 25 листопада на розгляд та затвердження Президії АН УРСР затверджені на бюро Відділів доповіді про плани науково-дослідної роботи на 1952 р., які доповідатимуться на 10 сесії ради; вирішили просити раду зберегти раніше встановлену черговість звітності академії наук союзних республік замість алфавітної.

698. Схвалили остаточний план видань АН УРСР на 1952 р., поданий РВР АН УРСР, зокрема, план випуску книжкової друкованої продукції – у кількості 246 назв, обсягом 2233 др. арк., план випуску періодики – 13 назв журналів, обсягом 676 др. арк., план підготовки рукописів до друку – загальним обсягом 695 др. арк.

699. Заслухали повідомлення вченого секретаря Президії АН УРСР чл.-кор. А. Д. Коваленка про розробку Інститутом економіки АН УРСР питань, пов'язаних із економічним обґрунтуванням проектування Каховської ГЕС, і постановили оголосити подяку бригаді наукових співробітників інституту, яка успішно виконала урядове завдання, зокрема: О. М. Румянцеву (крівник), В. В. Бондаренку, А. Ф. Чайковському, П. Т. Семку, П. І. Пустоходу.

700. *¹

701–704. *²

Протокол № 41¹
засідання Президії Академії наук УРСР

від 1 листопада 1951 р.

705. *¹

706. Заслухали доповідь голови Відділу технічних наук АН УРСР акад. М. М. Доброхотова по проєкту плану науково-дослідних робіт на 1952 р. по установах Відділу. В обговоренні доповіді взяли участь президент АН УРСР акад. О. В. Палладін, віце-президент АН УРСР акад. Є. О. Патон, Головний вчений секретар Президії АН УРСР акад. І. Т. Швець, члени Президії акад. М. М. Доброхотов, акад. А. І. Кіпріанов, керівник Відділу спеціальних робіт АН УРСР С. М. Бухало та ін. Вирішили: з'ясувати всі питання оформлення пояснювальних записок до тематичних планів до 6 листопада 1951 р., Вченому секретариату Президії АН УРСР спільно з Відділами АН УРСР переглянути усі подані плани [стенограма від 1 листопада 1951 р.].

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 407, арк. 225-246. Оригінал. Машиннопис.

Протокол № 42
засідання Президії Академії наук УРСР

від 2 листопада 1951 р.

707–708. Таємно.
709–710. *²

711. Взяли до виконання постанову РМ УРСР і ЦК КП(б)У «Про заходи щодо поліпшення роботи музеїв Української РСР». Зобов'язали: бюро відділів суспільних наук, біологічних наук, фізико-математичних і хімічних наук АН УРСР – до 10 грудня 1951 р. перевірити зміст експозицій музеїв, розробити і затвердити тематично-експозиційні плани відповідно до профілю кожного музею; розробити і подати до 1 грудня 1951 р. положення про музеї АН УРСР та розглянути і затвердити до 1 грудня 1951 р. плани науково-дослідної роботи музеїв на 1952 р., встановити систематичний контроль за їх виконанням; відрядити в грудні 1951 р. наукових співробітників кожного музею на Республіканську нараду працівників музеїв, на якій буде обговорюватись питання про недоліки і помилки науково-дослідної, експозиційної і культурно-освітньої роботи музеїв; віце-президента акад. М. П. Семсєнєнєнє – з'ясувати питання про можливість відновлення посад завідувача зоологічного музею на правах завідувача Інституту зоології АН УРСР, а також встановлення у музеях посад екскурсоводів; інституту історії України, археології, мистецтвознавства, фольклору та етнографії, економіки та української літератури АН УРСР – до 1 січня 1952 р. перевірити якість проспектів лекцій-екскурсій по експозиціях музеїв АН УРСР, а також музеїв системи Комітету в справах мистецтв при РМ УРСР та Комітету в справах культурно-освітніх установ при

¹ Матеріали протоколу № 41 в архівній справі подано постановою № 705 від 1 листопада 1951 р. та стенографією засідання Президії АН УРСР (п. 706) від 1 листопада 1951 р.

РМ УРСР, надати практичну допомогу працівникам музеїв у підвищенні наукового рівня лекцій; провести в 1952 р. наукові семінари для працівників музеїв; директора Державного музею Т. Г. Шевченка к.філол.н. К. П. Дорошенко – підготувати, а Видавництво АН УРСР – видати путівник по музеях Т. Г. Шевченка; іншим музеям у 1952 р. підготувати пам'ятки та путівники; директорів та завідувачів музеїв – до 1 грудня 1951 р. подати пропозиції Президії АН УРСР щодо вилучення з музейних фондів експонатів, що не мають музейного значення або не відповідають їх профілям, та про організацію в 1952 р. пересувних виставок для населення регіонів; подати кошториси на закупівлю та виготовлення нових експонатів у 1952 р.; бюро Відділу суспільних наук АН УРСР з відповідними інститутами – переглянути бібліотечні фонди іноземної літератури музеїв АН УРСР і подати пропозиції щодо їх подальшого використання; редколегію журналу «Вісник АН УРСР» – систематично висвітлювати експозиційну, науково-дослідну і культурно-освітню роботу музеїв АН УРСР; Управління справами АН УРСР (В. Д. Райко) – забезпечити закінчення до 1 грудня 1951 р. першої черги комплексу робіт по Канівському державному заповіднику «Могила Т. Г. Шевченка»; Всесній секретаріат Президії АН УРСР до 1 грудня 1951 р. – подати пропозиції про утворення при АН УРСР музейної комісії.

Вирішили просити РМ УРСР: зобов'язати Київську міську раду передати Державному музею Т. Г. Шевченка флігель у дворі по вул. Т. Шевченка № 12 та виселити з приміщення музею приватних мешканців; розв'язати питання про встановлення у Державному музеї Т. Г. Шевченка воєнізованої охорони; про відпуск у 1952 р. спецкоштів для придбання нових експонатів та капітальні ресурси музеїв; розв'язати питання про побудову готелю біля Музею Т. Г. Шевченка у м. Канів. Визнали за доцільне організацію у Києві природознавчого музею на базі музеїв АН УРСР, про що вирішили підняти клопотання перед відповідними органами.

712. Відповідно до постанови РМ УРСР і ЦК КП(б)У від 22 жовтня 1951 р. № 3105 «Про впровадження підземного способу зрошення в Українській РСР» зобов'язали: Інститут фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії АН УРСР (акад. О. І. Душечкін), Лабораторію ґрунтознавства АН УРСР (акад. О. Н. Соколовського), Інститут геологічних наук АН УРСР (к.г.-м.н. А. Є. Бабинець) – включити в план науково-дослідних робіт на 1952 р. вивчення фізіології і добрих сільськогосподарських культур, протифільтраційних заходів при підземному зрошенні та динаміки вологи в ґрунті для спільного виконання з Брильською та Кам'янсько-Дніпровською дослідно-меліоративними станціями; подати звіт про результати проведення науково-дослідних робіт по підземному зрошенню і пропозиції щодо масового впровадження цього способу для доповіді РМ УРСР і ЦК КП(б)У.

713. Заслухавши й обговоривши доповідь акад. В. В. Данилевського про стан роботи з історії вітчизняної науки і техніки, відзначили, що в низці наукових установ розпочато серйозну роботу з історії вітчизняної науки і техніки, колективну розробку історії сільськогосподарської дослідної справи в АН УРСР, історії технічного розвитку Донбасу тощо. До планів Відділів на 1951 р. включено 23 теми, а до планів науково-дослідних робіт 1952 р. – 34 теми з історії науки і техніки тощо. Зобов'язали: бюро Відділів наук АН УРСР та директорів інститутів – внести в плани

науково-дослідних робіт на 1952 р. як основні планові теми розробку актуальних крупних проблем з історії вітчизняної науки і техніки; Раду науково-технічної пропаганди АН УРСР і бюро Відділів наук АН УРСР – забезпечити в планах роботи на 1952 р. спеціальні розділи та широкое розгортання науково-популярної роботи з історії науки і техніки; бюро Відділів – до 20 листопада 1951 р. подати пропозиції про підготовку кадрів з історії науки і техніки провідних галузей.

Затвердили Комісію з історії науки і техніки АН УРСР в складі: академіки – В. В. Данілевський (голова), Б. В. Гнеденко, А. В. Думанський, О. І. Душечкін, Р. С. Кавецький, В. М. Корецький, Й. З. Штокало, члени-кореспонденти – А. Д. Коваленко, Є. В. Зверезомб-Зубовський, О. С. Давидов, О. П. Маркевич, кандидати наук – О. М. Румянцев, А. А. Рубашевський, Д. Ф. Вірник, П. І. Гніп, та вчений секретар з науковим ступенем (вакансія); встановили завданням комісії науково-методичне керівництво і координацію робіт з історії науки і техніки і доручили голові Львівського філіалу АН УРСР акад. Й. З. Штокало організувати при філіалі групу з історії вітчизняної науки і техніки, подавши на затвердження її персональний склад до 1 грудня 1951 р. Виділили одну штатну одиницю с.н.с. для посади вченого секретаря Комісії з історії науки і техніки АН УРСР; доручили бюро Відділів наук АН УРСР організувати до 1 грудня при відділах групи по історії науки і техніки з 3–4 осіб.

714. Заслухали інформацію заступника голови бюро Відділу біологічних наук АН УРСР чл.-кор. М. Ф. Гулого та пояснення акад. Л. К. Гребеня з питань розведення породи українських степових білих свиней у Всесоюзному науково-дослідному інституті гібридизації й акліматизації тварин ім. М. Ф. Іванова «Асканія-Нова» та визнали правильною критику, подану у статті «Гордыня» газети «Известия» від 9 серпня 1951 р. про роботу акад. Л. К. Гребеня у цій галузі, погодилися із заходами, накресленими бюро секції тваринництва ВАСГНІЛ, спрямованими на усунення помилок, допущених вченим. Взяли до відома заяву акад. Л. К. Гребеня про визнання своїх помилок щодо методів роботи.

715. Заслухали повідомлення акад. В. М. Корецького про передову статтю газети «Известия» «Повышают уровень лекционной пропаганды» і постановили: схвалити лист Президії АН УРСР до редакції газети «Известия» з приводу статті; доручити Раді науково-технічної пропаганди АН УРСР (акад. В. М. Корецькому) до 20 листопада 1951 р. подати на затвердження заходи по залученню до лекційної пропаганди всіх дійсних членів та членів-кореспондентів АН УРСР, а також з підвищення рівня науково-технічної пропаганди в АН УРСР.

716. *2

Архів Президії НАН України, ф. 251, он. 1, спр. 407, арк. 247–259. Оригінал. Машиніпюк.

Протокол № 43
засідання Президії Академії наук УРСР

від 5 листопада 1951 р.

717. *3

718. *2

719. Звільнили з 6 листопада 1951 р. к.е.н. Ю. М. Шоломія з посади заступника директора по науковій частині Інституту економіки АН УРСР і доручили Головному вченому секретарю Президії АН УРСР подати пропозиції про заміщення цієї посади.

720. Ухвалили скликати чергову сесію Загальних зборів і Відділів наук АН УРСР 30 листопада 1951 р. та затвердили порядок проведення сесії. Доручили всім членам Президії АН УРСР та головам бюро Відділів подати до Відділу спеціальних робіт АН УРСР відповідні матеріали для звітної доповіді про роботу Президії АН УРСР за період 1948–1951 рр.

721. Заслухали та обговорили доповідь чл.-кор. М. Ф. Гулого про план науково-дослідної роботи та впровадження у виробництво по установах Відділу біологічних наук АН УРСР на 1952 р. Постановили: план схвалити; запропонувати бюро Відділу та інститутам спільно з Відділом спеціальних робіт АН УРСР відредагувати плани науково-дослідних робіт інститутів і внести додаткові теми у плани впровадження у виробництво; скласти робочі плани комплексних робіт, погодивши їх з відповідними установами, які будуть брати участь у розробці; розглянути питання про включення до плану науково-дослідної роботи установ Відділу тем з історії вітчизняної науки, виводу творення в рослинному та тваринному світі; підготовку монографій з питань подальшого розвитку мічуринської біології та павловської фізіології; скликати координаційну нараду для обговорення планів 1952 р. за участю наукових і господарських організацій республіки.

722. Визнали за недоцільне і передчасне питання про організацію у м. Харків філіалу АН УРСР.

723. Заслухали інформацію акад. І. Т. Швця про скликання наукової сесії установ АН УРСР у м. Харків і постановили рекомендувати харківським установам АН УРСР провести у цьому році наукову сесію з питань сільського господарства спільно з Відділом сільськогосподарських наук АН УРСР та доручили Відділу подати програму виїзної сесії.

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 407, арк. 260–269. Оригінал. Машинпис.

Протокол № 44 засідання Президії Академії наук УРСР

від 9 листопада 1951 р.

724. Тасмню.

725. *2

726. Затвердили заходи з метою вчасного подання установами АН УРСР матеріалів на кандидатів, які висувуються на Сталінські премії за 1951 р., до Комітету по Сталінських преміях у галузі науки і винахідництва при РМ СРСР.

727. Розглянули проект плану науково-дослідної роботи та впровадження у виробництво на 1952 р. по установах Відділу технічних наук АН УРСР. Постановили: 1) план схвалити; 2) зобов'язати бюро Відділу та Відділ спеціальних робіт АН УРСР уточнити та відредагувати плани інститутів відповідно до вказівок Президії АН УРСР; 3) розглянути додатково пропозиції міністерств і відомств

УРСР про включення їх до планів наукових досліджень, пов'язаних з наданням наукової допомоги республіканській промисловості.

728. Заслухавши доповідь голови бюро Відділу фізико-математичних і хімічних наук АН УРСР акад. А. І. Кіпріанова про план науково-дослідних робіт та впровадження у виробництво по установах Відділу на 1952 р. Постановили: план впровадження схвалити; уточнити плани інститутів відповідно до вказівок Президії АН УРСР, звернути особливу увагу на розширення плану за рахунок тем по допомозі гідробудівництвам та з історії науки та техніки; зобов'язати бюро Відділу та директорів інститутів розглянути рекомендовані міністерствами УРСР та окремими заводами теми, які можуть бути внесені до плану 1952 р. і продовжити координування та погодження планів з інститутами АН СРСР і міністерствами та відомствами СРСР і УРСР.

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 407, арк. 270–282. Оригінал. Машинпис.

Протокол № 45
засідання Президії Академії наук УРСР

від 10 листопада 1951 р.

729. *2

730. Розглянули план науково-дослідної роботи та впровадження у виробництво по установах Відділу сільськогосподарських наук АН УРСР на 1952 р. План схвалили і відзначили, що тематичний план установ Відділу вирізняється комплексною побудовою проблем і тем. Зауважили, що при виконанні плану слід приділити особливу увагу розробці питань піднесення сільського господарства польських районів УРСР і підвищення продуктивності сільськогосподарських рослин, зокрема бавовнику, в умовах зрошувального землеробства півдня УРСР; у планах інститутів генетики і селекції, лісівництва, ентомології та фітопатології, машинознавства і сільськогосподарської механіки АН УРСР – приділити більше уваги вивченню та узагальненню досвіду передовиків сільського господарства.

Рекомендували бюро Відділу проводити координаційні наради з провідних комплексних проблем за участю представників виробництва, науково-дослідних установ, міністерств; ухвалили вважати за необхідне опрацювати на координаційній нараді у м. Львів у грудні 1951 р. тематичний план Інституту агробіології АН УРСР за участю земельних і планових організацій західних областей УРСР. Зобов'язали директора Інституту агробіології АН УРСР чл.-кор. А. С. Лазаренка, взявши за основу розробку тем, пов'язаних із завданням подальшого піднесення сільського господарства західних областей УРСР.

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 407, арк. 283–292. Оригінал. Машинпис.

Протокол № 46
засідання Президії Академії наук УРСР

від 20 листопада 1951 р.

731. Розглянули наукові праці по АН УРСР, які рекомсндуються на здобуття Сталінських премій та постановили висунути вдруге на здобуття Сталінської премії: підручник «Курс теорії ймовірностей», опублікований акад. Б. В. Гнєдськом у 1951 р.; наукову працю «Розробка сірчано-срібних фотоелементів ФЭСС-У промислового типу», виконану співробітниками Інституту фізики АН УРСР акад. В. Є. Лашкар'євим (керівник), с.н.с. О. Г. Міселоком, м.н.с. В. Ю. Косенком та фізико-механіком Є. Б. Мертсенсом; наукову працю «Виготовлення і впровадження у виробництво колінчатих валів двигунів річкових суден з чавуна методом кисневої продувки», виконану акад. М. В. Луговцовим (керівник), с.н.с. Н. О. Вороновою, с.н.с. М. І. Черняком, м.н.с. Ф. П. Пазюричем, працівниками заводу «Ленінська кузня» головним технологом Н. І. Якушевим, старшим металургом Н. П. Конашком, начальником ливарного цеху В. П. Гизмаєром, начальником технічного бюро цеху І. С. Тартаковським і сталеваром І. П. Андруховичем.

Висунули на здобуття Сталінської премії за роботи в галузі науки монографію «Концентрація напрут біля отворів» акад. Г. М. Савіна, опубліковану в 1951 р.; монографію «Основи паразитології» чл.-кор. О. П. Марквича; монографію «Визначник рослин УРСР», виконану співробітниками Інституту ботаніки АН УРСР д.б.н. М. В. Клоковим, д.б.н. М. І. Котовим, с.н.с. О. Д. Вісюліною, с.н.с. А. І. Барбаричем.

Висунули на здобуття Сталінської премії за роботи в галузі винахідництва наукову працю «Нові методи виробництва біопрепаратів з вмістом пепсину», виконану співробітниками Інституту біохімії АН УРСР чл.-кор. В. О. Беліцером, також О. С. Циперовичем, О. Л. Лосєвою, а також С. Б. Катковським (директор центральної науково-дослідної лабораторії Головм'яса), С. П. Кириком (заступник міністра м'ясо-молочної промисловості УРСР), О. Е. Зефіровою (начальник пепсинового цеху Московського м'ясокомбінату ім. А. І. Мікояна), І. П. Гловацьким (начальник цеху лікувальних препаратів Київського м'ясокомбінату); наукову працю «Новий спосіб зварювання в річковому суднобудуванні», виконану співробітниками Інституту електрозварювання ім. Є. О. Патона АН УРСР О. А. Казимировим, М. П. Іваниним, В. Я. Дубовецьким і співробітниками Міністерства транспортного машинобудування СРСР В. М. Кондратовичем, А. П. Ходжаєвим, М. П. Вишневським, П. Т. Кряковим; наукову працю «Новий спосіб вертикального зварювання», виконану під керівництвом акад. Є. О. Патона співробітниками Інституту електрозварювання ім. Є. О. Патона АН УРСР Г. З. Волошкевичем, Ю. О. Стеренбогеном, С. Л. Мандельбергом, А. І. Коринним, Г. Б. Асоянцем, П. І. Севбо.

Ухвалили підтримати подання Міністерства охорони здоров'я УРСР на здобуття Сталінської премії роботи «Новий лікувальний препарат – саназин» авторів: акад. А. І. Кіпріанова, професора Харківського медичного інституту В. С. Деркача і співробітника Українського санітарно-хімічного інституту інженера В. П. Дверницького; висунення Ворошиловградським потягобудівним заводом ім. Жовтиської революції на здобуття Сталінської премії роботи «Розроблення і впровадження по-

вої технології виплавки сталі в основних марценівських печах», виконану колективом заводу під керівництвом акад. М. М. Доброхотова.

Постановили не висувати в 1951 р. на здобуття Сталінської премії наукові праці: «Нова радянська рентгеноспектральна апаратура» с.н.с. Інституту чорної металургії АН УРСР М. Д. Борисова та зобов'язали дирекцію Інституту в наступному році провести широку роботу по впровадженню в практику розробленої апаратури; «Методи розведення дубового шовкопряда і їх впровадження в практику в районах Полісся УРСР», виконану співробітниками Інституту зоології АН УРСР с.н.с. М. М. Синицьким, д.б.н. С. М. Гершензоном, с.н.с. П. О. Ситьком, і зобов'язали дирекцію інституту в 1952 р. розширити роботи по розведенню дубового шовкопряда і підготувати пропозиції щодо обсягів його розведення в Україні для подання їх до РМ УРСР; висунення на здобуття Сталінської премії монографії «Паразити риб» чл.-кор. О. П. Маркевича відкласти до наступного року.

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 407, арк. 293-296. Оригінал. Машинопис.

Протокол № 47 засідання Президії Академії наук УРСР

від 23 листопада 1951 р.

732. Заслухали доповідь голови бюро Відділу технічних наук АН УРСР акад. М. М. Доброхотова про результати проведення наукової виїзної сесії з питань машинобудування в м. Краматорськ. Схвалили ініціативу Відділу у проведенні виїзної сесії, що сприяла підтримці зв'язків учених АН УРСР з представниками виробництва, і доручили Відділу опрацювати завдання, поставлені заводами Донбасу, і найбільш актуальні з них включити до планів науково-дослідних робіт та планів впровадження відповідних інститутів Відділу, укласти з заводами госдоговори і договори про співдружність та видати наукові праці сесії у 1952 р. Запропонували бюро Відділів наук АН УРСР більше приділяти уваги підготовці і проведенню виїзних сесій у промислових районах.

733. Заслухали доповіді членів-кореспондентів А. С. Лазаренка та В. Б. Порфир'єва про проведену в 1951 р. роботу по випробуванню менілітових сланців як нового виду добрива та відзначили його ефективність у поліпшенні живлення рослин, прискорення їх розвитку та збільшення врожайності зернових, технічних, деревних і декоративних рослин. Базуючись на досягнутих результатах, постановили: 1) просити РМ УРСР та ЦК КП(б)У видати постанову про широкє впровадження менілітових сланців як добрива у практику сільського господарства під зернові, деревні та декоративні культури і проведення широких досліджень з впровадження менілітових сланців в умовах зрошуваних земель півдня УРСР під технічні культури; 2) у зв'язку з розширенням роботи Інституту агробіології АН УРСР реорганізувати лабораторію агрохімії та ґрунтознавства інституту у відділ фізіології живлення рослин з лабораторією ґрунтознавства, з організацією опорних пунктів в Закарпатській обл. по чаю, Вінницькій обл. по цукровому буряку і трьох опорних пунктів на півдні УРСР по бавовнику і цукровому буряку в умовах зрошуваних земель; 3) Інституту геології корисних копалин АН УРСР продовжити вивчення менілітових сланців

Карпатської зони з метою виділення найбільш ефективних різновидів як добрива і обґрунтувати раціональніший план експлуатаційних робіт, поширити роботи по геохімічному вивченню сланців з метою їх забагачення і з'ясування можливостей практичного використання в інших галузях народного господарства.

734. Розглянули наукові праці, які висуваються науковими установами АН УРСР на здобуття Сталінських премій за 1951 р., і постановили: висунути на здобуття Сталінської премії за роботи в галузі винахідництва наукові праці: «Менілітові сланці – новий вид добрив», виконану співробітниками АН УРСР чл.-кор. А. С. Лазаренком, чл.-кор. В. Б. Порфир'євим, акад. П. А. Власюком, В. Г. Цибухом, О. Д. Хоменком, В. Г. Хржановським і Й. В. Грінбергом; «Передпосівна обробка насіння цукрового буряка гексахлорановою пастою з метою надання тимчасово отруйних властивостей сходам буряка в боротьбі з буряковим довогносоником», виконану групою авторів – співробітниками Інституту ентомології та фітопатології АН УРСР С. М. Кітциним (керівник) та В. І. Караван, Г. І. Доменіковським (секретар Каменського РК КП(б)У Кіровоградської обл.), Н. А. Шваруном (зав. Каменським райвідділом сільського господарства), К. П. Левченком (старший агроном), А. П. Штанбергом (начальник сировинного відділу Кіровоградського цукротресту); «Осолонцювання ґрунтів як ефективний і дешевий метод боротьби з втратами води через фільтрацію у каналах, водоїмах і греблях», виконану акад. О. Н. Соколовським (керівник), с.н.с. Лабораторії ґрунтознавства АН УРСР М. К. Крупським, доцентом Одеського сільськогосподарського інституту В. А. Шакарупо та с.н.с. Всесоюзного інституту гідротехніки і меліорації С. П. Засосовим; «Удосконалення способів живлення рослин шляхом застосування відходів буровугільної промисловості», автори – акад. П. А. Власюк, О. Д. Хоменко, К. П. Непомнящий (агроном), С. С. Харсун (сільське господарство ім. Шевченка).

Висунули на здобуття Сталінської премії за роботи в галузі науки праці: «Україна в період іноземної воєнної інтервенції і громадянської війни» с.н.с. Інституту історії України АН УРСР М. І. Супруненко; «Виготовлення і впровадження у виробництво колючих валів двигунів річкових суден з чавуна, одержаного методом кисневого продування» авторського колективу співробітників Інституту чорної металургії АН УРСР І. М. Портнова та В. О. Сулова; монографію «Особливі тракторні системи вільних матеріальних точок» чл.-кор. Ю. Д. Соколова.

Вирішили не висувати в 1951 р. на здобуття Сталінської премії монографію «Осциляційні матриці і ядра і малі коливання механічних систем» чл.-кор. М. Г. Крейна і проф. Ф. Р. Гантмахера у зв'язку з відсутністю рецензій.

735. На додаток до постанови Президії АН УРСР від 21 вересня 1951 р. № 630 постановили: організувати з 23 листопада 1951 р. Сейсмічний сектор при Львівському філіалі АН УРСР, передавши у його відання сейсмічні станції «Львів» та «Ужгород» з штатними посадами згідно рішень Державної штатної комісії при РМ СРСР від 9 та 29 жовтня 1951 р.; затвердити з 23 листопада 1951 р. керівником Сейсмічного сектору при Львівському філіалі АН УРСР к.т.н. С. В. Евсеєва і зобов'язати голову президії Львівського філіалу акад. Й. З. Штокала надавати сектору допомогу в організаційно-господарських та фінансових питаннях; керівнику сектору скласти положення про сектор і подати його на затвердження Відділу фізико-математичних і хімічних наук АН УРСР до 1 січня 1952 р.; асигнувати Сейсмічному сектору у 1952 р. 100 тис. крб на придбання наукового обладнання.

736. Затвердили з 1 вересня 1951 р. на посаді начальника експериментально-технічного відділу Інституту будівельної механіки АН УРСР Ю. С. Компанцева.

737. Взяли до відома, що наказом по Міністерству вищої освіти СРСР від 9 травня 1951 р. об'єднаній вченої раді Інституту теплоенергетики АН УРСР та Інституту електротехніки АН УРСР було надано право прийому до захисту кандидатських дисертацій по історії техніки, і у зв'язку з цим ввели тимчасово до складу об'єднаної вченої ради акад. М. В. Луговцова, акад. В. М. Свечникова та чл.-кор. Б. Д. Грозіна.

738. Затвердили нову структуру Інституту ентомології та фітопатології АН УРСР у зв'язку з організацією лабораторії лісової ентомології та фітопатології і призначили з 1 листопада 1951 р. т.в.о. завідувача цієї лабораторії к.б.н. Д. Ф. Руднєва.

739. З метою забезпечення своєчасного виконання постанови РМ УРСР від 1 листопада 1951 р. № 3246 «Про гідрометеорологічне забезпечення проектно-розвідувальних робіт, будівництва та експлуатації Каховської гідроелектростанції і Південноукраїнського каналу» зобов'язали в.о. директора Інституту геологічних наук АН УРСР А. Є. Бабинця підготувати в II кварталі 1952 р. для «Довідника по водних ресурсах Української РСР» розділи про рельєф, геологію і гідрологію, болота УРСР.

740. З метою узагальнення досягнень науки та передового досвіду з питань впровадження бактеріальних добрив у практику сільського господарства ухвалили провести в січні 1952 р. у м. Київ конференцію Ради по вивченню продуктивних сил УРСР АН УРСР спільно з Інститутом мікробіології ім. Д. К. Заболотного АН УРСР та Міністерством сільського господарства УРСР; для організації, підготовки та проведення конференції затвердили оргкомітет під керівництвом акад. О. І. Душечкіна (керівник комісії РВПС АН УРСР з проблеми «Використання місцевих добрив УРСР») у складі акад. В. Г. Дроботька (голова оргкомітету), чл.-кор. Л. Й. Рубенчика, к.с.-г.н. Д. Ф. Лихваря (Міністерство сільського господарства УРСР), старшого агронома С. Т. Оксєнчука (Міністерство харчової промисловості УРСР), к.б.н. П. Є. Візіра (Інститут мікробіології ім. Д. К. Заболотного АН УРСР – вчений секретар оргкомітету). Затвердили програму, склад учасників та кошторис витрат на проведення конференції і доручили оргкомітету забезпечити кваліфіковане рецензування доповідей, підготовку проекту рішень конференції, а також підготовку до видання збірника праць конференції обсягом 15 др. арк.

741. *2

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 407, арк. 297–312. Оригінал. Машинопис.

Протокол № 48
засідання Президії Академії наук УРСР

від 27 листопада 1951 р.

742. Звільнили з 1 грудня 1951 р. к.б.н. С. Ф. Манзія з посади вченого секретаря Відділу біологічних наук АН УРСР та затвердили на цій посаді к.б.н. І. Г. Беспалого; перевели з 15 листопада 1951 р. м.н.с. Інституту економіки АН УРСР

Ю. А. Тоцького на посаду в.о. вченого секретаря Інституту фізіології сільсько-господарських рослин і агрохімії АН УРСР; звільнили з 1 листопада 1951 р. к.і.н. П. А. Лаврова з посади завідувача відділу історії радянського періоду Інституту історії України АН УРСР і затвердили т.в.о. завідувача цього відділу С. М. Белоусова; прийняли рішення з інших кадрових питань.

743. *2

744. *5

745. Прикріпили до Інституту гірничої справи ім. М. М. Федорова АН УРСР для виконання докторської дисертації с.н.с. Академії наук Грузинської РСР к.т.н. А. А. Дзигурі на три роки без відриву від основної роботи, науковим консультантом призначили акад. В. С. Пака.

746. *5

747. Заслухали доповідь заступника голови бюро Відділу суспільних наук АН УРСР акад. Л. А. Булаховського про плани науково-дослідних робіт установ Відділу на 1952 р. та відзначили, що вони складаються з 45 проблем, з яких 19 проблем нових, у тому числі «300-ліття приєднання України до Росії», «Археологічні дослідження півдня Української РСР» та ін., а також 14 проблем Інституту суспільних наук Львівського філіалу АН УРСР; до плану входить 214 тем, з них 123 теми є перехідними з минулого року і 91 тема нова, значна кількість тем (128) є перехідними на наступні роки.

Схвалили план науково-дослідних робіт, план експедицій та наукових нарад і дискусій по установах Відділу суспільних наук на 1952 р. і відзначили, що найголовнішими завданнями установ Відділу суспільних наук АН УРСР на 1952 р. є: по Інституту історії України АН УРСР – завершення написання і видання курсу історії України; по Інституту української літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР – завершення написання і видання курсу історії української літератури, розробка теоретичних питань літературознавства; по Інституту мовознавства ім. О. О. Потебні АН УРСР – вивчення полтавсько-київського діалекту, який є основою української мови, написання і видання праць про походження української мови; по Інституту філософії АН УРСР – підготовка монографій з питань сучасної філософії, видання нарисів з історії філософської думки України; по Інституту археології АН УРСР – написання і підготовка до видання колективної праці «Наслідки археологічних досліджень на Україні»; по Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії АН УРСР – закінчення написання та підготовка до друку праці «Українська народнопістична творчість» у двох томах.

Зобов'язали установи Відділу забезпечити повне виконання постанови Президії АН УРСР від 17 серпня 1951 р. «Про перегляд планів наукової роботи установ Відділу суспільних наук на 1951 р. та розгляд планів на 1952р.», а також постанови Президії АН УРСР від 7 вересня 1951 р. «Про виконання плану видань класиків української літератури та плану видань рукописної спадщини»; обговорити плани на наступній сесії Відділу суспільних наук АН УРСР. Запропонували установам Відділу до 15 грудня 1951 р. закінчити координацію наукової тематики з відомствами, науково-дослідними інститутами та вищими навчальними закладами.

748. З метою підвищення рівня науково-технічної пропаганди науковими установами АН УРСР постановили спрямувати основну увагу на пропаганду дружби народів, а також на пропаганду досягнень науки і передового досвіду у народному

господарстві. Зобов'язали: директорів інститутів АН УРСР і Раду науково-технічної пропаганди АН УРСР посилити контроль за якістю лекцій та здійснювати перевірку текстів лекцій; організувати у 1952 р. виступи в «Академічних читаннях» не менше 50 дійсних членів і членів-кореспондентів АН УРСР, зокрема, 15 – у Києві, 15 – у Львові, 10 – у Харкові і 10 – на Донбасі; кожному з дійсних членів і членів-кореспондентів прочитати в лекторіях АН УРСР не менше однієї лекції; до 15 грудня подати до Ради науково-технічної пропаганди АН УРСР тематику лекційної і друкованої науково-технічної пропаганди на 1952 р., а також календарні плани виступів та лекцій – в лекторіях АН УРСР, на «Академічних читаннях», на підприємствах, у сільських господарствах, вищих навчальних закладах, а також на радіо і в пресі. Доручили Раді науково-технічної пропаганди АН УРСР до 20 грудня 1951 р. подати на затвердження Президії АН УРСР тематичні і календарні плани лекційної і друкованої науково-технічної пропаганди АН УРСР на 1952 р.

749. Взяли до відома лист Управління шовківництва Міністерства сільського господарства УРСР з подякою про надання допомоги співробітниками Інституту зоології АН УРСР сільським господарствам Київщини у розведенні дубового шовкопряду і доручили Відділу біологічних наук АН УРСР (акад. П. О. Свириденко) подати на затвердження Президії АН УРСР до 20 грудня 1951 р. проєкт заходів поширення нового методу розведення дубового шовкопряду на все Полісся, а також інші області УРСР. Зобов'язали керуючого справами В. Д. Райка в тиждневій термін подати на затвердження заходи по матеріально-технічному забезпеченню робіт Інституту зоології АН УРСР по новому методу.

750. Взяли до відома повідомлення директора Фізико-технічного інституту АН УРСР акад. К. Д. Синельникова про те, що колектив достроково виконав тематичний план за 1951 р. та з 10 листопада 1951 р. почав виконання науково-виробничого плану 1952 р., і привітали колектив інституту з достроковим завершенням робіт за тематичним планом.

751. Затвердили постанову бюро Відділу фізико-математичних і хімічних наук АН УРСР про перенесення терміну здачі проміжного звіту по темі «Літологія юрських покладів Дніпровсько-Донецької западини» з 1 грудня 1951 р. на 1 квітня 1952 р.

752. Тасмно.

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 407, арк. 313–325. Оригінал. Машинопис.

Протокол № 49 засідання Президії Академії наук УРСР

від 30 листопада 1951 р.

753. З метою виконання постанови листопадового пленуму ЦК КП(б)У ухвалили провести наступні заходи: 1) доручили бюро Відділу суспільних наук АН УРСР скласти план заходів з посилення ідейно-виховної роботи серед наукових співробітників та посилити науково-теоретичний зміст праць; 2) зобов'язали підготувати і видати протягом 1952 р. збірники статей, присвячені праці

П. В. Сталіна «Марксизм і питання мовознавства», проблемам історії України, українського літературознавства, про українсько-російські літературні зв'язки; 3) зобов'язали вжити рішучих заходів щодо якісного завершення і видання в 1952 р. курсу історії Української РСР, курсу історії української літератури, нарисів з історії суспільної і філософської думки в Україні, праці про походження української мови; 4) доручили всім інститутам звернути особливу увагу на підготовку і видання праць узагальнюючого і теоретичного характеру та подати на затвердження до 1 лютого 1952 р. конкретні пропозиції про видання в 1952 р. монографій; 5) зобов'язали забезпечити на високому рівні проведення методологічного семінару при Відділі суспільних наук АН УРСР, розгорнути роботу методологічних семінарів у всіх інших Відділах наук; 6) зобов'язали бюро Відділу суспільних наук АН УРСР подати до 15 січня 1952 р. пропозиції про покращення структури інститутів і більш доцільну розстановку наукових кадрів та про заходи щодо підвищення наукової кваліфікації співробітників; 7) доручили директорам інститутів накреслити конкретні заходи для зміцнення наукових контактів з іншими науковими установами, особливо з інститутами АН СРСР, а також з навчальними закладами, підприємствами, проведення координації планів наукової роботи, скликання нарад для обговорення важливих проблем, обміну друкованими працями тощо; 8) зобов'язали директорів інститутів забезпечити проведення широких дискусій із залученням наукової громадськості; 9) ухвалили запросити в 1952 р. провідних учених СРСР для доповідей про досягнення науки в нашій країні; 10) постановили вирішити у 1952 р. питання про утворення при АН УРСР докторантури; 11) ухвалили просити РМ УРСР надати для інститутів Відділу суспільних наук АН УРСР додаткові приміщення, виділити додаткові асигнування на науков обладнання, придбання унікальних рукописів, картин та ін., збільшити асигнування на комплектування бібліотек гуманітарних інститутів, розширити поліграфічну базу АН УРСР і забезпечити спеціальними шрифтами та знаками для видання наукових праць інститутів, виділити для наукових співробітників Відділу 25 квартир та кошти на будівництво нових приміщень установ АН УРСР.

754. Заслухали та підтримали проект агрономічного обґрунтування захисного обвалування Кінських і Базавлуцьких плавнів та Кам'янського поду в зоні Каховського водосховища з метою їх ефективного сільськогосподарського використання; вирішили просити РМ УРСР дати вказівку Держплану УРСР детально розглянути вищезазначений проєкт.

755. Заслухавши доповідь про план науково-дослідної роботи Ради по вивченню продуктивних сил УРСР на 1952 р., відзначили, що він передбачає залучення до розробки тем 20 інститутів АН УРСР, 20 галузєвих науково-дослідних інститутів та 10 вищих навчальних закладів. Схвалили план науково-дослідної роботи та скликання конференцій і нарад ради на 1952 р. Зобов'язали: Відділи АН УРСР і директорів інститутів – взяти під особисту відповідальність виконання тематики за планом ради на 1952 р., приділяючи особливу увагу своєчасному виконанню тем, пов'язаних з гідробудівництвом та зрошуванням земель на півдні УРСР; всі інститути АН УРСР, що беруть участь у розробці тем за планом ради – подавати комісіям ради короткі звіти про результати робіт за півріччя і повні наукові звіти за рік та при завершенні роботи; раду і керівника комісії з проблеми розвитку продуктивних сил Полісся акад. Д. К. Зерова – взяти під контроль вирішення нау-

кових питань відповідно до постанови РМ УРСР та ЦК КП(б)У від 1 листопада 1951 р. «Про заходи по дальшому піднесенню сільського господарства в районах Полісся УРСР»; підготувати разом з Комітетом по наданню наукової допомоги колгоспам при Президії АН УРСР до 25 грудня 1951 р. план експедиційних робіт ради на 1952 р. у Снігурівський район Миколаївської обл. та склад експедиції; керівників комісії ради по комплексних проблемах – посилити роботу комісії, організувати наукові архіви по завершених темах, зосередити увагу на провідних темах проблем і в першу чергу – гідробудівництв на півдні УРСР.

Вирішили просити голову комісії з питань використання місцевих ресурсів сировини ради акад. М. П. Семененка подати план роботи комісії по наданню наукової допомоги промисловості з питань раціонального використання промислових відходів та місцевих ресурсів сировини на 1952 р. Затвердили склад комісії ради з окремих комплексних проблем.

756. Затвердили результати проведеної атестації наукових кадрів інститутів Відділу сільськогосподарських наук АН УРСР.

757. Дозволили Інституту філософії АН УРСР провести 7–8 грудня 1951 р. нараду філософських працівників УРСР, присвячену обговоренню макету т. II видання «Історія філософії».

758. *⁵

759. Дозволили Відділу технічних наук АН УРСР провести 17–18 грудня 1951 р. у м. Київ наукову сесію по історії вітчизняної науки і техніки, затвердили програму сесії та оргкомітет під керівництвом голови Відділу акад. М. М. Доброхотова.

760. *⁵

761. Постановили провести у лютому 1952 р. в Баштанському районі Миколаївської обл. УРСР виїзну наукову сесію Ради по вивченню продуктивних сил УРСР та вченої ради Інституту економіки АН УРСР та наукових співробітників інших установ АН УРСР, які брали участь у роботах комплексної експедиції ради та бригад по наданню наукової допомоги сільським господарствам, і запросити до участі в сесії актив сільських господарств, фахівців та передовиків району, представників обласних і районних державних організацій. Ухвалили метою сесії вважати підведення підсумків по наданню допомоги сільським господарствам та досліджень комплексної експедиції РВПС АН УРСР, проведених у Баштанському районі, узагальнення досвіду передових сільських господарств МТС, бригад, ланок та окремих передовиків різних галузей сільського господарства району, висвітлення питань впровадження досягнень агробіологічної науки і економіки сільського господарства; за матеріалами сесії розробити наукові висновки про розвиток сільського господарства степової зони УРСР в умовах незрошуваного землеробства.

Створили оргкомітет секції під керівництвом віце-президента АН УРСР акад. М. П. Семененка та затвердили її програму; зобов'язали голів Відділів наук АН УРСР подати РВПС АН УРСР до 10 січня 1952 р. наукові звіти про проведену роботу та тексти доповідей для виїзної наукової сесії. Доручили оргкомітету забезпечити до 20 січня 1952 р. апробацію доповідей та підготовку проєкту рішень сесії і просити Миколаївський обком КП(б)У та облвиконком залучити до участі в сесії робітників районних організацій, суміжних з Баштанським районом.

762. На виконання постанови РМ УРСР від 25 вересня 1951 р. № 2738 затвердили акти комісії про прийом державних заповідників «Хомутівський степ», «Стрілецький степ», «Михайлівська цілина» і дендропарків «Тростянець», «Веселі Боковеньки» та «Устимівка», а також архіву, бібліотеки та майна від Головного управління по заповідниках при РМ УРСР; затвердили положення про заповідники та дендрологічні науково-дослідні станції. Ухвалили з метою розгортання науково-дослідних робіт у заповідниках і дендропарках включити в систему Інституту ботаніки АН УРСР з повним підпорядкуванням йому у науково-методичному та господарському відношенні Державний заповідник «Хомутівський степ» з колишнім заповідником «Кам'яні могили», байбаковий державний заповідник «Стрілецький степ» підпорядкувати Інституту зоології АН УРСР, включити до системи Інституту лісівництва АН УРСР колишній заповідник-дендропарк «Веселі Боковеньки», передати колишній заповідник «Дендропарк Тростянець» з Устимівським дендропарком і державним степовим заповідником «Михайлівська цілина» Ботанічному саду АН УРСР і зобов'язати його забезпечити можливість проведення тут науково-дослідних робіт Інституту лісівництва АН УРСР по вивченню деревних порід, надати йому лабораторне приміщення і тимчасове житло для наукових співробітників, а також виділити ділянку площею 3 га у розсаднику для експериментальної роботи по інтродукції і селекції деревних порід.

Вирили порушити клопотання перед РМ УРСР про перетворення колишнього заповідника «Веселі Боковеньки» у «Весело-Боковеньківську дендрологічну науково-дослідну станцію», колишнього заповідника «Дендропарк Тростянець» – в дендрологічну науково-дослідну станцію «Тростянець-Чернігівський», і зобов'язали директорів інститутів лісівництва, ботаніки, зоології АН УРСР та Ботанічного саду АН УРСР опрацювати тематичні плани науково-дослідних робіт заповідників на 1952 р., проекти їх штатів та кошториси.

Зобов'язали: Інститут лісівництва АН УРСР – щороку створювати на Весело-Боковеньківській станції нові дослідні лісопаркові насадження на площі не менш 10 га, передавати насіння волоського горіха зимостійких сортів Міністерству сільського господарства УРСР для розвитку культури волоського горіху в сільських господарствах, підготувати у 1952 р. до видання путівник по заповіднику «Веселі Боковеньки» з фотографіями художніх ландшафтів та використати дендрологічні парки як насінневу базу для впровадження деревних порід у паркове господарство для озеленення міст; РВР АН УРСР – включити до плану 1952 р. видання по Весело-Боковеньківській дендрологічній науково-дослідній станції.

763. Заслухали результати роботи Інституту лісівництва АН УРСР по розвитку мічурінської біології, відзначили певні досягнення і недоліки. З метою подальшого розвитку роботи інституту постановили: скерувати роботу на поглиблення опрацювання питань біології лісу відповідно до сучасних вимог лісового господарства та внести такі зміни у структуру інституту: 1) змінити назву лабораторії фізіології лісових рослин та ґрунтової мікробіології на лабораторію мікробіології лісових ґрунтів і вилучити з її плану роботи питання фізіології лісових рослин; 2) організувати лабораторію фізіології та біохімії деревних рослин на базі лабораторії агролісомеліорації за рахунок наявних в інституті штатів, щоб агролісомеліоративна проблематика опиралась на роботу всіх лабораторій інституту; 3) подати до Президії АН УРСР матеріали про організацію лабораторії дендро-

логії та селскгії деревних рослин, поклавши на неї наукове керівництво роботою Весело-Боківеньківського заповіднику АН УРСР; 4) доручити РВР АН УРСР розглянути питання про внесення до плану 1952 р. видання двох додаткових томів праць інституту загальним обсягом 40 др. арк.; 5) просити віце-президента акад. М. П. Семененка розглянути поставлене інститутом питання про побудову до осені наступного року оранжереї для цілорічних експериментальних досліджень Інституту лісівництва АН УРСР.

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 407, арк. 326-381. Оригінал. Машинопис.

Протокол № 50
засідання Президії Академії наук УРСР

від 11 грудня 1951 р.

764. Доручили Вченому секретаріату Президії АН УРСР та Раді науково-технічної пропаганди АН УРСР повторно переглянути список та теми лекцій академіків та членів-кореспондентів АН УРСР, які виїжджають до західних областей УРСР для читання лекцій в грудні 1951 р., і подати уточнені списки Президії АН УРСР на затвердження на найближчому засіданні.

765. *3

766. *2

767. Дозволили сумісництво на півставки у 1951–1952 навчальному році у вищих навчальних закладах УРСР: к.і.н. К. Г. Гуслистому – у Київському педагогічному інституті ім. Горького; к.і.н. В. А. Дядиченку та к.філол.н. І. К. Білодіду – у Київському державному університеті імені Т. Г. Шевченка.

768. *5

769. Ввели до складу вченої ради Інституту електровзварювання ім. Є. О. Патона АН УРСР Ю. М. Горбснка, М. А. Корчагіна, Б. С. Касаткіна.

770. Взяли до відома лист Українського відділу інституту «Гідроенергопроект» з подякою науковим співробітникам Інституту будівельної механіки АН УРСР, які брали участь у визначенні напруг у основи водозливної греблі Каховської ГЕС.

771. Тасмно.

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 407, арк. 382-387. Оригінал. Машинопис.

Протокол № 51
засідання Президії Академії наук УРСР

від 21 грудня 1951 р.

772. Взяли до відома доповідь Президента АН УРСР акад. О. В. Палладіна про поїздку до Угорщини на запрошення Угорської академії наук та визнали за необхідне налагодити тісний науковий зв'язок між академіями наук.

773. Доручили бюро Відділу суспільних наук АН УРСР (акад. Л. А. Булаховський), Вченому секретаріату Президії АН УРСР (к.і.н. Ф. П. Шевченко) та

Інституту філософії АН УРСР (акад. М. Е. Омеляновський) підготувати для розгляду на найближчому засіданні Президії проект постанови з приводу роботи інституту, в якому передбачити заходи щодо покращення його роботи.

774. Заслухали питання часткової атестації наукових кадрів по установах Відділу фізико-математичних і хімічних наук АН УРСР.

775. Затвердили заходи з метою налагодження планування та звітів з науково-організаційної, оперативної та адміністративної роботи по установах АН УРСР.

776. Затвердили порядок перевірки виконання плану науково-дослідної роботи за 1951 р. по установах АН УРСР.

777. Постановили перейменувати Інститут історії України АН УРСР в Інститут історії АН УРСР у зв'язку з тим, що його тематика вийшла за рамки історії України і охоплює тематику історії народів СРСР та країн Східної Європи, та просити РМ УРСР затвердити це перейменування.

778. Постановили перейменувати Інститут української літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР в Інститут літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР у зв'язку з тим, що тематика цієї установи вийшла за рамки української літератури і охоплює літературу СРСР та країн Східної Європи, та просити РМ УРСР затвердити це перейменування.

779. Затвердили технічний проект будівництва Головної астрономічної обсерваторії у м. Київ вартістю в 48,3 млн крб, встановили черговість будівництва і зобов'язали Управління справами АН УРСР (В. Д. Райко) погодити технічний проект та генеральний кошторис з головним архітектором м. Київ та Управлінням у справах архітектури при РМ УРСР і передати на затвердження до РМ УРСР та РМ СРСР.
780. *3

781. Затвердили з 21 грудня 1951 р. акад. В. І. Данилова на посаді директора Лабораторії металофізики АН УРСР, перевели з 21 грудня акад. Г. В. Курдюмова на посаду заввідділу кристалізації цієї лабораторії; звільнили з 1 січня 1952 р. акад. С. О. Лебедева з посади директора Інституту електротехніки АН УРСР у зв'язку з переїздом до м. Москва, залишивши його на посаді завідувача лабораторії № 1 Інституту електротехніки АН УРСР на півставки; затвердили з 1 січня 1952 р. чл.-кор. А. Д. Нестеренка виконуючим обов'язки директора Інституту електротехніки АН УРСР; звільнили з 15 листопада 1951 р. д.ф.-м.н. О. З. Голика з посади вченого секретаря Президії АН УРСР та заступника директора по науковій частині Інституту фізичної хімії ім. Л. В. Писаржевського АН УРСР у зв'язку з призначенням його ректором Київського державного університету імені Т. Г. Шевченка; затвердили О. З. Голика з 15 листопада 1951 р. завідувачем лабораторії будови рідин Інституту фізичної хімії ім. Л. В. Писаржевського АН УРСР на півставки та ухвалили рішення з інших кадрових питань.

782. Дозволили сумісництво на півставки на 1951–1952 навчальний рік к.х.н. Ю. С. Розуму у Київському державному педагогічному інституті ім. Горького.

782-а. Звільнили акад. С. О. Лебедева від обов'язків голови об'єднаної вченої ради Інституту теплоенергетики АН УРСР та Інституту електротехніки АН УРСР і призначили головою цієї ради директора Інституту теплоенергетики АН УРСР акад. І. Т. Швеця.

Протокол № 52
засідання Президії Академії наук УРСР

від 28 грудня 1951 р.

783. *1

784. *2

785. Дозволили сумісництво проф. Т. П. Губенку в Інституті машинознавства й автоматики Львівського філіалу АН УРСР на півставки на 1951–1952 навчальний рік.

786. Затвердили плани роботи на I квартал 1952 р. Президії АН УРСР, Вченого секретаріату Президії АН УРСР, бюро Відділів наук АН УРСР.

787. Заслухали інформацію про виконання постанов ЦК КП(б)У від 17 грудня 1951 р. «Про видання книг, що пропагують досягнення науки в сільському господарстві» та «Про видання масової літератури, плакатів та листівок, що пропагують передовий досвід у сільському господарстві».

Зобов'язали голів бюро Відділу сільськогосподарських наук АН УРСР та Відділу біологічних наук АН УРСР, а також директорів установ – до 25 січня 1952 р.: а) розробити та подати до РВР АН УРСР план видання та підготовки в 1952 р. книг, що пропагують наукові досягнення інститутів АН УРСР, впровадження яких у сільськогосподарське виробництво може сприяти значному підвищенню врожайності всіх культур, швидкому збільшенню поголів'я худоби; б) подати Раді науково-технічної пропаганди АН УРСР план підготовки науково-популярної літератури, що узагальнює досвід сільських господарств, бригад, ланок та новаторів сільськогосподарського виробництва; Ряду науково-технічної пропаганди АН УРСР (акад. В. М. Корсцького) – до 20 січня 1952 р. розробити і подати до РВР АН УРСР план підготовки та видання лекцій та брошур, що пропагують наукові досягнення установ АН УРСР та досвід передових сільських господарств, радгоспів та новаторів сільськогосподарського виробництва; РВР АН УРСР – до 10 лютого 1952 р. подати на розгляд Президії АН УРСР план видання на 1952 р. та план підготовки книг, науково-популярної літератури та лекцій; директора Інституту економіки АН УРСР О. М. Румянцева – забезпечити підготовку і передачу рукописів брошур видавництва «Укрсільгоспвидав».

788. З метою розвитку наукових досліджень в галузі технології доменної плавки і наближення їх до завдань чорної металургії реорганізували з 1 грудня 1951 р. доменний відділ Інституту чорної металургії АН УРСР в лабораторію технології доменної плавки з місцем розташування у м. Дніпропетровськ; встановили головним завданням лабораторії дослідження причин утворення настилів у доменних печах і розробку заходів боротьби з їх розвитком, вивчення роботи доменних печей з підвищеним тиском на колошники і з застосуванням паровітряного дуття. Призначили керівником лабораторії технології доменної плавки заступника директора по науковій частині Інституту чорної металургії АН УРСР чл.-кор. З. І. Нскрасова та укомплектували штат лабораторії за рахунок наявних і переданих інституту штатних одиниць.

789. Постановили клопотатись перед відділом науки ЦК ЦК(б)У про започаткування Інститутом електроварювання ім. Є. О. Патона АН УРСР видання

журналу «Автоматическая сварка», російською мовою, 6 номсрів на рік, обсягом кожного номера 6 др. арк., встановивши тираж 5 тис. примірників.

790. У зв'язку з обговоренням на X сесії Ради по координації наукової діяльності академії наук союзних республік планів науково-дослідних робіт установ АН УРСР на 1952 р. зобов'язали директорів установ АН УРСР обговорити на вечних радах інститутів зауваження сесії по координації планів науково-дослідних робіт на 1952 р. і подати пропозиції щодо уточнення та змін в планах.

791. Затвердили провести заходи з метою упорядкування оформлення звітності та підготовки до XI сесії по координації наукової діяльності академії наук союзних республік.

792. Заслухали інформацію про результати перевірки роботи Інституту агробіології Львівського філіалу АН УРСР у зв'язку зі статтею в газеті «Известия» від 25 жовтня 1951 р. «Інститут відірваний від колгоспного виробництва», і зобов'язали бюро Відділу сільськогосподарських наук АН УРСР і директора інституту чл.-кор. А. С. Лазаренка – негайно укомплектувати кадрами відділ рослинництва, зокрема, лабораторії рільництва та луківництва, захисту рослин, також відділи – селекції і насінництва, тваринництва, механізації, та заслухати на вечній раді звіти наукових співробітників.

Вирішили посилити керівництво відділом селекції та насінництва більш кваліфікованими кадрами; сповістити редакцію газети «Известия» про це рішення Президії АН УРСР. Взяли до відома, що тематичний план інституту було докорінно перероблено, виходячи з потреб сільськогосподарського виробництва західних областей УРСР та актуальності питань, і до плану на 1952 р. включено розробку питань тваринництва, механізації захисту рослин, внаслідок чого 79% тем інституту охоплюють завдання подальшого розвитку сільського господарства західних областей УРСР.

793–794. *²

795–796. *¹

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 407, арк. 421–436. Оригінал. Машинопис.

1952

Протокол № 1
засідання Президії Академії наук УРСР

від 4 січня 1952 р.

1. Схвалили проект постанови про проведені Інститутом теплоенергетики АН УРСР дослідження у галузі енергохімічного використання місцевих палив УРСР і доручили Вченому секретаріату Президії АН УРСР спільно з інститутом внести до нього зміни і доповнення.

2. Заслухали та обговорили доповідь акад. П. П. Єфіменка про результати археологічних досліджень на території новобудов півдня УРСР у 1951 р. та про план досліджень у 1952 р. Доручили Відділу суспільних наук та Вченому секретаріату Президії АН УРСР доопрацювати проект постанови про результати проведених досліджень.

3. Ухвалили скликати у II кварталі сесію АН УРСР, з питань наукової допомоги великим будовам, затвердили її програму. Зобов'язали голів Відділів наук АН УРСР разом з головами секцій Комітету сприяння будівництву гідросекростанцій, каналів і зрошувальних систем АН УРСР подати тексти доповідей.

3-а. Таємно.

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 472, арк. 1 4. Оригінал. Машинпис.

Протокол № 2
засідання Президії Академії наук УРСР

від 11 січня 1952 р.

4. На виконання постанови РМ СРСР від 19 листопада 1951 р. щодо зменшення державних витрат на утримання науково-дослідних установ постановили провести скорочення діючих штатів по установам кожного відділення в середньому не менш, ніж на 7 %. Доручили головам Відділень наук АН УРСР підготувати пропозиції щодо спрощення структури і зменшення вартості науково-дослідних робіт шляхом об'єднання та скорочення штатів відділів і лабораторій, які проводять дослідження по однаковій тематиці, звільнення з посад завідувачів відділів та лабораторій, які не захистили і не готують до захисту докторських дисертацій (їх обов'язки покласти на докторів наук), ліквідації сумісництва і скорочення з 1 січня 1952 р. усіх вільних посад. Доручили планово-виробничому відділу і Управлінню справами АН УРСР подати до 25 січня 1952 р. пропозиції щодо спрощення структури і скорочення штатів по госпрозрахунковим організаціям АН УРСР.

5. *3

6. Затвердили з 15 січня 1952 р. к.т.н. М. М. Сахновського на посаді завідувача лабораторії проектування і виготовлення зварювальних конструкцій Інституту електрозварювання ім. Є. О. Патона АН УРСР.

7. Затвердили результати атестації наукових співробітників по установах Відділу суспільних наук АН УРСР.

8. Заслухали інформацію голови Комісії по культурі чаю АН УРСР акад. М. М. Гришка про стан роботи по культурі чаю в Закарпатській обл. УРСР і відзначили роботу, проведену Інститутом ботаніки АН УРСР протягом 1950–1951 рр. під час комплексної експедиції з литання захисних лісонасаджень в районах впровадження культури чаю. Доручили голові комісії розробити план роботи по впровадженню культури чаю в Закарпатській та інших південно-західних областях УРСР і зобов'язали директорів інститутів АН УРСР включити в план роботи на 1952 р. розробку таких питань: Інституту ботаніки АН УРСР – полізахисне лісорозведення у господарствах, що культивують чай; Інституту економіки АН УРСР – організацію чайного господарства; Інституту геологічних наук АН УРСР – геоморфологічні дослідження, пов'язані з меліорацією і боротьбою з ерозією у районах культивування чаю; Ботанічному саду АН УРСР – узагальнення передового виробничого досвіду та його використання в дослідній роботі і впровадження культури чаю в південно-західних областях УРСР.

9. Заслухали доповідь голови Відділу біологічних наук АН УРСР акад. П. О. Свиридска про сировинну базу для дубильно-екстрактованої промисловості та постановили утворити комісію при Відділі біологічних наук АН УРСР для організації комплексної розробки наукових робіт з дослідження скумпії та інших танідоносних рослин у складі: акад. М. М. Гришко (голова), в.о. завідувача лабораторії Ботанічного саду АН УРСР І. В. Троценко, с.н.с. Інституту ботаніки АН УРСР А. І. Барбарич, в.о. завлабораторією Інституту лісівництва АН УРСР С. І. Слухай, с.н.с. Інституту органічної хімії АН УРСР Д. О. Вєрнер. Зобов'язали комісію негайно розробити план і програму робіт, погодивши з Міністерством легкої промисловості УРСР, з дослідження скумпії та інших рослин для Ботанічного саду, інститутів ботаніки, лісівництва, органічної хімії АН УРСР. Зобов'язали вказані установи включити у план науково-дослідних робіт на 1952 р. роботи по вивченню танідоносних рослин, виділити для цього спеціальні групи наукових працівників та забезпечити їх потрібним лабораторним устаткуванням і матеріалами. Ухвалили впорядкувати скумпіїві насадження київського розсадника Ботанічного саду АН УРСР і взяти спільно з Міністерством лісового господарства УРСР участь у відборі до 1 травня 1952 р. площі не менше 1500 га, придатної для посадки скумпії.

10. Затвердили план відзначення 100-річчя від дня смерті М. В. Гоголя, яким передбачено урочисте наукове засідання АН УРСР, наукова сесія Відділу суспільних наук АН УРСР та Інституту української літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР. Вирішили також провести сесію АН УРСР у м. Ніжин (спільно зі Спілкою письменників України) та у м. Львів; видати тематичний випуск наукових записок Інституту української літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР. Зобов'язали: акад. О. І. Білського, с.н.с. – Д. В. Чалого, Н. Є. Крутікову, Б. М. Мінчина, І. Ю. Журавську та ін. співробітників АН УРСР виступити зі статтями у пресі та прочитати низку доповідей на теми про творчість письменника; Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії АН УРСР – провести наукову сесію спільно з Українським театральним товариством; Раду науково-технічної пропа-

ганди АН УРСР – організувати в західних областях УРСР читання лекцій, присвячених творчості М. В. Гоголя.

11. Взяли до відома повідомлення про те, що Вчена рада при Президентові АН СРСР відзначила преміями за успішне виконання науково-дослідних робіт, що проводились за планом Вченої ради при Президентові АН СРСР: а) першого ступеня – за роботу «Новий метод препаративної хімії» Д. М. Стражеска, В. А. Луленок, Л. Л. Черв'якову (Інститут фізичної хімії ім. Л. В. Писаржевського АН УРСР); б) другого ступеня – за роботу «Механізм перегрупувань ароматичних з'єднань» акад. С. О. Шилова, М. Н. Богданова, Л. О. Шилова (Інститут органічної хімії АН УРСР).

12. Таємно.

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 472, арх. 5-29. Оригінал. Машинопис.

Протокол № 3
засідання Президії Академії наук УРСР

від 19 січня 1952 р.

13. Розподілили обов'язки між членами Президії АН УРСР:

1) Президент АН УРСР акад. О. В. Палладін – загальне керівництво діяльністю АН УРСР, представництво АН УРСР у вищих органах державної влади і управління;

2) віце-президент АН УРСР акад. М. П. Семсенко – заступник голови штатно-бюджетної комісії, керівництво впровадженням наукових досягнень у виробництво, загальне керівництво відділами Президії АН УРСР (фінансово-плановим, планово-виробничим, центральною бухгалтерією, ревізійною групою), та питаннями капітального будівництва;

3) віце-президент АН УРСР акад. Г. М. Савін – голова Ради по вивченню продуктивних сил УРСР АН УРСР, загальне керівництво Управлінням справами АН УРСР, заповідниками і господарськими організаціями, а також технічним постачанням;

4) Головний вчений секретар Президії АН УРСР акад. І. Т. Швець – керівництво Вченим секретаріатом Президії АН УРСР, заступник голови Комітету сприяння будівництву гідрослектростанцій, каналів і зрошувальних систем АН УРСР, керівництво підготовкою наукових кадрів через аспірантуру і докторантуру, загальне керівництво відділами Президії АН УРСР (Відділом спеціальних робіт АН УРСР, секретним відділом, відділом наукових кадрів, відділом аспірантури, канцелярією Президії АН УРСР);

5) член Президії АН УРСР, голова Відділу фізико-математичних і хімічних наук АН УРСР акад. А. І. Кіпріанов – керівництво інститутами і науковими установами Відділу фізико-математичних і хімічних наук АН УРСР;

6) член Президії АН УРСР, голова Відділу біологічних наук АН УРСР акад. Р. С. Кавецький – керівництво інститутами і науковими установами Відділу біологічних наук АН УРСР;

7) член Президії АН УРСР, голова Відділу сільськогосподарських наук АН УРСР акад. П. А. Власюк – керівництво інститутами і науковими установами Відділу сільськогосподарських наук АН УРСР та Комітетом сприяння розвитку укрупненим колгоспам УРСР;

8) член Президії АН УРСР, голова Відділу технічних наук АН УРСР акад. М. В. Корноухов – керівництво інститутами і установами Відділу технічних наук АН УРСР;

9) член Президії АН УРСР, акад. Л. А. Булаховський – заступник голови РВР АН УРСР, загальне керівництво Видавництвом АН УРСР;

10) член Президії АН УРСР акад. В. Г. Касьяненко – керівництво Радою науково-технічної пропаганди АН УРСР і питаннями фахової підготовки докторів наук, загальне керівництво вивченням історії розвитку вітчизняної науки;

11) член Президії АН УРСР акад. С. О. Шилів – планування наукової роботи і перевірка діяльності наукових установ АН УРСР, керівництво Бібліотечною комісією АН УРСР;

12) член Президії АН УРСР акад. Й. З. Штокало – керівництво Львівським філіалом АН УРСР;

13) член Президії АН УРСР акад. К. Д. Синельников – уповноважений Президії АН УРСР по установах АН УРСР у м. Харків.

14. Дозволили Інституту клінічної фізіології ім. О. О. Богомольця АН УРСР провести конференцію з питань нейрофізіології, відповідальність за її проведення поклати на чл.-кор. А. М. Воробйова та акад. Г. В. Фольборта.

15. *2

16–17. Тасмно.

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 472, арк. 30–35. Оригінал. Машинопис.

Протокол № 4 засідання Президії Академії наук УРСР

від 1 лютого 1952 р.

18. Тасмно.

19. Ухвалили провести заходи з метою зміцнення трудової дисципліни в установах АН УРСР і доручили Вченому секретаріату Президії АН УРСР внести необхідні зміни у правила внутрішнього розпорядку від 1948 р.

20. Відповідно до постанов Х сесії Ради по координації наукової діяльності академій наук союзних республік та січневих Загальних зборів АН УРСР затвердили зміни у планах Відділів наук АН УРСР по координації науково-дослідних робіт.

21. Затвердили РВР АН УРСР у такому складі: Президент АН УРСР акад. О. В. Палладін (голова), акад. Л. А. Булаховський (заступник), члени РВР – віцепрезиденти академіки М. П. Семененко та Г. М. Савін, Головний вчений секретар Президії АН УРСР акад. І. Т. Швець, академіки – Р. С. Кавецький, А. І. Кіпріанов, П. А. Власюк, В. Г. Касьяненко, С. О. Шилів, М. П. Бажан, О. І. Білецький, М. Е. Омеляновський, Б. В. Гнєденко, П. М. Першин, Г. Й. Сухомел, М. М. Кулс-

шов, В. І. Данилов, Д. К. Зеров, М. Т. Рильський, чл.-кор. АН СРСР О. М. Румянцев, члени-кореспонденти АН УРСР – О. С. Давидов, З. І. Некрасов, А. Д. Нестеренко, Д. Л. Фердман, доктори наук – О. К. Касименко, О. О. Нестеренко, директор Державної публічної бібліотеки УРСР В. С. Дончак, секретар парткомітету АН УРСР Ф. Д. Овчаренко, В. М. Ісакович.

22. Затвердили склад бюро Відділу фізико-математичних і хімічних наук АН УРСР, Відділу біологічних наук АН УРСР, Відділу сільськогосподарських наук АН УРСР, Відділу технічних наук АН УРСР та розподілили обов'язки між членами бюро.

23. Затвердили розроблений відділом капітального будівництва АН УРСР п'ятирічний план капіталовкладень (1951–1955 рр.) у сумі 200 млн крб, у тому числі на нове капітальне будівництво науково-дослідних установ АН УРСР – 133,7 млн крб, житлове будівництво – 14,9 млн крб, придбання устаткування та інвентарю, що не входять до кошторисів – 51,4 млн крб, й ухвалили просити РМ УРСР затвердити план.

24. Взяли до відома лист Українського державного інституту по проектуванню іригаційних споруд і сільських електростанцій «Укрдпрводбавовна» з подякою Інституту геологічних наук АН УРСР за допомогу в розробці проблем, пов'язаних з проектуванням Південноукраїнського каналу.

25. Перевели з 1 лютого 1952 р. чл.-кор. О. О. Харкевича на роботу в Інститут геології корисних копалин Львівського філіалу АН УРСР.

26–27. *2

28. Таємно

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 472, арк. 36–45. Оригінал. Машинпис.

Протокол № 5 засідання Президії Академії наук УРСР

від 4 лютого 1952 р.

29. На виконання постанов та пропозицій учасників січневих Загальних зборів АН УРСР (1952) затвердили заходи з метою покращення науково-дослідної роботи та підготовки наукових кадрів.

30. Заслухали доповідь директора Інституту використання газу в комунальному господарстві та промисловості АН УРСР акад. М. М. Доброхотова про хід виконання постанови ЦК КП(б)У від 31 липня 1951 р. «Про стан Інституту використання газу в комунальному господарстві та промисловості АН УРСР» та постанови Президії АН УРСР від 24 серпня 1951 р. «Про роботу та стан кадрів Інституту використання газу АН УРСР». Зобов'язали директора інституту акад. М. М. Доброхотова вжити заходів щодо усунення недоліків у роботі інституту відповідно до вказаних постанов, своєчасно виконати урядове завдання по виробництву рідкого метану з природного газу, укомплектувати інститут висококваліфікованими керівними кадрами, покращити роботу вченої ради та відділів, проводити обговорення всіх завершених наукових робіт і рецензування їх в інших наукових установах союзного значення. Ухвалили підняти клопотання перед

керівними органами про переведення в інститут з інших науково-дослідних установ д.т.н., професора М. А. Кондака, к.т.н. П. І. Андрусенка, к.т.н. Ю. Г. Корнілова, інженера «Київенерго» А. Я. Протопопова та просити РМ УРСР прискорити виконання своєї постанови про надання службових і житлових приміщень для запрошення на роботу наукових співробітників з інших міст СРСР.

31–32¹. Затвердили склад та розподіл обов'язків між членами бюро Відділу суспільних наук АН УРСР: О. М. Румянцев – в.о. голови Відділу суспільних наук АН УРСР; О. К. Касименко – заступник голови Відділу суспільних наук АН УРСР, забезпечення видавничої діяльності установ Відділу; акад. О. І. Білецький – планування наукової роботи і перевірка діяльності наукових установ Відділу; акад. П. П. Сфімско – наукова допомога великим будовам УРСР; акад. В. М. Корсцький – керівництво комісією по вивченню історії вітчизняної науки; акад. М. Е. Омелянський – робота по підготовці кадрів через аспірантуру та докторантуру; акад. М. Т. Ридльський – організація науково-технічної пропаганди, відповідальність за роботу науково-методичного семінару Відділу; к.і.н. П. П. Гудзенко – вчений секретар Відділу суспільних наук АН УРСР.

33. Затвердили Раду науково-технічної пропаганди АН УРСР у такому складі: академіки – В. Г. Касьянко (голова), Б. В. Гнєденко, В. П. Комісаренко, В. М. Корсцький, члени-кореспонденти – А. К. Бабко, В. О. Беліцер, М. О. Тюленєв, Я. Б. Лопатинський (уповноважений ради по Львівському філіалу АН УРСР), О. В. Погорєлов (уповноважений ради по харківським установам АН УРСР), к.е.н. П. Т. Городишій (заступник голови), к.і.н. М. Н. Лещенко, в.о. директора Видавництва АН УРСР В. М. Ісакович, дирктор Державної публічної бібліотеки УРСР В. С. Дончак, Д. І. Бакулін (учасний секретар).

34. Затвердили комісію науково-технічного постачання АН УРСР під керівництвом віце-президента АН УРСР акад. Г. М. Савіна у такому складі: академіки – Ф. П. Белякин, В. Є. Лашкар'єв, члени-кореспонденти – П. В. Головін, П. М. Василенко, А. Д. Коваленко, доктори наук – А. М. Окснер, М. А. Телєнга, кандидати наук – Л. В. Цукерник, Р. Т. Слободян, М. С. Фортунатов, М. Г. Ільшенко, І. Г. Шовкопляс, м.н.с. – І. В. Кирдо, Д. А. Драйгор, В. І. Новіков, керуючий справами В. Д. Райко, начальник відділу матеріальних фондів Г. Й. Мордсер, начальник відділу капітального будівництва, помічник віце-президента АН УРСР М. М. Завгородній (секретар комісії).

35. З метою підведення підсумків виконання планів науково-дослідної роботи установами АН УРСР за 1951 р. вирішили скликати Загальні збори АН УРСР наприкінці березня 1952 р.

36. Затвердили новий склад вченої ради Інституту використання газу в комунальному господарстві та промисловості АН УРСР.

37. Заслухали повідомлення про статтю «Про помилки академіка Погребняка» газети «Колгоспне село» від 1 лютого 1952 р. та доручили бюро Відділу сільськогосподарських наук АН УРСР (акад. П. А. Власюк) провести перевірку всіх викладених фактів.

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, стр. 472, арк. 46–57. Оригінал. Машинпис.

¹ Так у протоколі.

Протокол № 6
засідання Президії Академії наук УРСР

від 15 лютого 1952 р.

38. *¹

39. Постановили поновити з 1 лютого 1952 р. А. З. Одуху на посади директора Львівської бібліотеки АН УРСР та звільнити з даної посади Й. М. Кирилова (постанова від 12.02.52).

40. Призначили з 19 січня 1952 р. чл.-кор. А. М. Воробйова на посаду директора Інституту клінічної фізіології ім. О. О. Богомольця АН УРСР та звільнили з даної посади акад. Р. С. Кавецького у зв'язку з обранням головою Відділу біологічних наук АН УРСР.

41¹. На виконання постанови РМ СРСР від 19 листопада 1951 р. № 4801 затвердили заходи щодо скорочення витрат на утримання науково-дослідних установ:

Відділ фізико-математичних і хімічних наук АН УРСР

По Інституту фізики АН УРСР – задовольнили прохання акад. О. І. Лейпунського про звільнення його від посади завідувача відділу № 3; передбачили збільшення штату інституту по спеціальній тематиці на 36 одиниць за рахунок скорочень по АН УРСР;

по Інституту фізичної хімії ім. Л. В. Писаржевського АН УРСР – об'єднали відділ ланцюгових реакцій з відділом каталізу, звільнену посаду заввідділу та додаткову посаду м.н.с. передали у лабораторію будови рідини;

по Інституту загальної і неорганічної хімії АН УРСР – ліквідували лабораторію електродних процесів, на її базі організували лабораторію корозії і реорганізували лабораторію гідроелектросталургії; для обслуговування дослідної станції водоочищення у Вишгороді ухвалили клопотатись перед РМ УРСР про виділення 7 штатних одиниць з Міністерства комунального господарства УРСР;

по Інституту геологічних наук АН УРСР – організували відділ рідкісних металів і виділили одну посаду заввідділу та посаду м.н.с.;

по Полтавській гравіметричній обсерваторії АН УРСР – призначили на посаду заступника директора по науковій частині акад. О. Я. Орлова;

по Лабораторії металофізики АН УРСР – передали Інституту чорної металургії АН УРСР групу д.х.н. І. Г. Полоцького разом з обладнанням і фінансуванням, об'єднавши роботи з дослідження впливу ультразвукових коливань і кристалізації металів; тематику лабораторії рентгеноспектрального аналізу Інституту чорної металургії АН УРСР переключили на спільні розробки з Лабораторією металофізики АН УРСР, в організаційному відношенні лабораторію рентгеноспектрального аналізу тимчасово залишили в складі Інституту чорної металургії АН УРСР;

по Інституту геології корисних копалин АН УРСР – надали додаткову посаду завідувача лабораторії прикладної геофізики та призначили керівником чл.-кор. О. О. Харкевича.

¹ Пункт протоколу подано у скороченому вигляді. Знято інформацію про скорочення посад, надання додаткових вакансій і звільнення співробітників установ АН УРСР, окрім академіків та чл.-кор. кореспондентів.

Відділ біологічних наук АН УРСР

Доручили бюро Відділу біологічних наук АН УРСР до 22 лютого 1952 р. подати пропозиції про зміни напрямку роботи Державного заповідника «Олександрія» та про його штатну структуру:

по Інституту мікробіології ім. Д. К. Заболотного АН УРСР – об'єднали відділ промислової мікробіології з відділом анаеробних мікроорганізмів в укрупнений відділ мікробіології бродильних процесів, посаду завіддiлу скоротили;

по Інституту гідробіології АН УРСР – перейменували лабораторію приморських водойм у м. Вилкове у науково-дослідну базу на Нижньому Дніпрі у м. Херсон, скасували посаду завідувача лабораторії, затвердивши замість неї посаду старшого наукового співробітника-завідувача базою.

Відділ технічних наук АН УРСР

По Інституту чорної металургії АН УРСР – переселили групу впливу ультразвукових методів дослідження до Лабораторії металознавства АН УРСР разом з обладнанням та фінансуванням;

по Інституту теплотехніки АН УРСР – лабораторію напівкоксування об'єднали з відділом енергохімічного використання палива, надали 2 посади м.н.с.; звільнили завідувача лабораторії напівкоксування чл.-кор. І. Є. Коробчанського, який працює в Індустріальному інституті у м. Сталіно; звільнили як сумісника чл.-кор. АН СРСР М. М. Караваєва;

по Інституту електротехніки АН УРСР – передали з Інституту будівельної механіки АН УРСР до складу інституту лабораторію електротермії під керівництвом акад. К. К. Хренова; надали інституту одну посаду завідувача лабораторією для акад. С. О. Лебедева;

по Інституту будівельної механіки АН УРСР – ліквідували лабораторію оптико-фотометричних методів досліджень, скоротивши посаду завідувача лабораторією та звільнивши Н. П. Гришкову; лабораторію рудничного підйому та лабораторію рудного транспорту включили на правах груп до відділу гірничої механіки, чл.-кор. П. П. Нестерова затвердили на посаді завідувача групи рудничного підйому на півставки, чл.-кор. М. С. Полякова затвердили на посаді завідувача групи рудничного транспорту на півставки; ухвалили зміцнити відділ проблем підземних розробок родовищ корисних копалин під керівництвом акад. М. А. Старикова і довести штат цього відділу до 10 одиниць.

Відділ сільськогосподарських наук АН УРСР

По Інституту машинознавства і сільськогосподарської механіки АН УРСР – об'єднали відділ конструювання нових машин з відділом сільськогосподарського машинобудування та скоротили одну посаду завіддiлу;

по Інституту лісівництва АН УРСР – на базі лабораторії лісової екології організували відділ позахисного лісорозведення, на базі лабораторії фізіології та біохімії – відділ лісівництва;

по Інституту фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії АН УРСР – лабораторію мікробіології включили на правах групи до лабораторії агрохімії та скоротили одну посаду завідувача лабораторії; виділили з структури інституту повністю штатний склад групи агролісомеліорації, якою керує чл.-кор. М. О. Тюленєв;

по Інституту генетики і селекції АН УРСР – об'єднали лабораторію біохімії з лабораторією фізіології, створивши укрупнену лабораторію фізіології з групою

біохімії; об'єднали лабораторію морфогенезу з лабораторією екології, створивши укрупнену лабораторію екології та морфогенезу;

по Сектору тваринництва АН УРСР – виділили Сектор тваринництва з Інституту зоології АН УРСР в самостійну установу, залишивши за ним наявні штатні одиниці;

по Інституту агробіології АН УРСР – об'єднали лабораторію захисту рослин з відділом зоології, створивши укрупнений відділ зоології з групою захисту рослин.

Відділ суспільних наук АН УРСР

По Інституту української літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР – ліквідували відділ бібліографії та організували відділ стародавньої літератури; для посилення роботи інституту у галузі російської і слов'янської літератур створили: відділ російської літератури в складі 8 штатних одиниць та групу слов'янських літератур в складі 3 штатних посад;

по Інституту археології АН УРСР та Державному історичному заповіднику «Ольвія» – ліквідували як самостійну установу заповідник «Ольвія» та ввели його до складу Інституту археології АН УРСР як заповідник, посаду директора заповідника скасували і призначили чл.-кор. Л. М. Славіна с.н.с. відділу скіфо-античної археології;

по Інституту економіки АН УРСР – доручили директору інституту О. М. Румянцеву тимчасове керівництво відділом економіки;

по Інституту суспільних наук АН УРСР – організували на базі відділу етнографії та народної творчості відділ образотворчого мистецтва під керівництвом доктора наук М. О. Кожина, групу етнографії разом з штатними одиницями передали до Українського державного музею етнографії та художнього промислу АН УРСР у м. Львів; групу фольклористів перевели з відділу етнографії та народної творчості до відділу літератури; передали до складу інституту кабінет мистецтвознавства Львівської бібліотеки АН УРСР разом з фондами та штатними посадами бібліотечного і господарського персоналу;

по Львівському етнографічному музею АН УРСР – передали групу етнографії Інституту суспільних наук АН УРСР до Українського державного музею етнографії та художнього промислу АН УРСР у м. Львів;

по Львівській бібліотеці АН УРСР – скасували газетно-журнальний відділ, його функції передали відділу фондів та обслуговування читачів; кабінет мистецтвознавства разом з фондами і штатами передали Інституту суспільних наук АН УРСР.

Вирішили ввести в дію постанову про зміну структури та скорочення штатів 21 лютого 1952 р. і зобов'язали керівників установ виплатити звільненим співробітникам вихідну допомогу. Доручили головам Відділів та керівникам наукових установ АН УРСР подати пропозиції щодо заміщення вакантних посад заступників директорів, вчених секретарів та заввідділами наукових установ АН УРСР.

42. Розглянули питання сумісництва наукових співробітників АН УРСР в інших установах і постановили з 15 лютого 1952 р. перейти на півставки сумісникам, які працюють на повну ставку в неакадемічних установах (зокрема, академікам Л. А. Булаховському, В. М. Свечникову, Г. В. Фольборту, Б. В. Гнєдипку, членам-кореспондентам Д. Л. Фердману, О. П. Маркевичу, Я. В. Роллу, В. А. Мовчану);

зобов'язали директорів інститутів АН УРСР переслати на півставки наукових співробітників, які суміщують керівні та інші посади в установах АН УРСР (зокрема, академіків К. К. Хренова, С. О. Лебедева, В. В. Данилевського, В. С. Пака, М. М. Боголюбова, членів-кореспондентів С. І. Тетельбаума, О. М. Пенькова, Г. С. Кияка). Зобов'язали Головного вченого секретаря Президії АН УРСР акад. І. Т. Швеця доповісти 14 березня 1952 р. про впорядкування трудової дисципліни в установах АН УРСР, відділу кадрів – перевірити стан із сумісництвом співробітників харківських, львівських та дніпропетровських установ АН УРСР.

43. Затвердили заходи по відзначенню 100-річчя від дня смерті М. В. Гоголя і доручили Інституту української літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР підготувати до видання спеціальний номер «Наукових записок», присвячених М. В. Гоголю, доручили акад. О. І. Білецькому та іншим виступити в газетах, журналах, на радіо зі статтями, лекціями та доповідями, присвяченими річниці.

44. Затвердили висновки атестаційної комісії по проведенню атестації наукових кадрів установ Відділу біологічних наук АН УРСР.

45. Взяли до відома інформацію віце-президента АН УРСР голови Ради по вивченню продуктивних сил УРСР АН УРСР акад. Г. М. Савіна про те, що 17 лютого 1952 р. у Баштанський район для проведення наукової сесії виїхала група наукових співробітників, у тому числі: академіки П. А. Власюк, П. М. Першин, О. Н. Соколовський, від Президії АН УРСР – акад. В. Г. Касяненко.

46. Доручили головам бюро Відділів наук та директорам наукових установ АН УРСР відібрати за конкурсом кандидатури аспірантів у вищих навчальних закладах та на підприємствах України, для чого відрядили представників від наукових установ у Донбас, міста Сталіно, Дніпропетровськ, Харків, Львів та ін.

47. Ухвалили доручити головам Відділів наук АН УРСР і керівникам наукових установ подати свої пропозиції по організації дискусій по важливих науково-теоретичних питаннях.

48. *2

49. Підтвердили попередню постанову Президії АН УРСР про заборону всім без винятку науковим співробітникам АН УРСР працювати як сумісникам в інших установах більше ніж на півставки.

Архів Президії НАН України, ф. 251, он. 1, спр. 472, арк. 58–108. Оригінал. Машиннопис.

Протокол № 7 засідання Президії Академії наук УРСР

від 22 лютого 1952 р.

50. *1

51. Заслухали та обговорили доповідь голови Відділу фізико-математичних і хімічних наук АН УРСР акад. А. І. Кіпріанова про викопання установами Відділу плану науково-дослідної роботи за 1951 р. Відзначили, що план науково-дослідної роботи, який складався з 139 тем за 49 проблемами та 29 тем за планом впровадження, в основному виконано. Установами і співробітниками було взято участь у будівництві Південноукраїнського каналу, Каховської ГЕС, виконано

16 тем за урядовими завданнями. Проведено виїзну сесію інститутів хімічного профілю у м. Рубіжне за участю представників хімічної промисловості Донбасу, наукову сесію до 150-річчя від дня народження математика М. В. Остроградського та республіканську конференцію з органічної хімії, було проведено 30 семінарів-дискусій, видано 340 наукових праць об'ємом 360 др. арк., з них 13 монографій. У складі Відділу створено Інститут геології корисних копалин АН УРСР.

Затвердили звіт бюро Інституту фізико-математичних і хімічних наук АН УРСР про результати науково-дослідної роботи за 1951 р. і зобов'язали бюро Відділу: обговорити на розширеному засіданні за участю директорів установ, завідувачів відділів і лабораторій ухвалу лютневого Пленуму ЦК КП(б)У «Про хід будівництва Каховської гідроелектростанції та Південноукраїнського каналу і заходи, що забезпечують виконання виробничого плану в 1952 р.»; накреслити заходи наукової допомоги гідробудівництвам; розгорнути роботу з обговорення методології окремих наукових дисциплін, розробку питань з історії вітчизняної науки в усіх установах Відділу; систематично обговорювати хід виконання найважливіших наукових робіт; спільно з бюро Відділу технічних наук АН УРСР обговорити план комплексного дослідження теплотривних стовпів в Лабораторії металофізики АН УРСР та Інституті чорної металургії АН УРСР. Зобов'язали: директора Інституту математики АН УРСР акад. О. Ю. Ішлінського та бюро Відділу – розробити заходи щодо посилення досліджень у галузі теоретичної математики, а спільно з Відділом спеціальних робіт АН УРСР – пропозиції про покращення роботи лабораторії під керівництвом к.т.н. М. М. Ситого; директора Інституту фізики АН УРСР М. В. Пасічника – прискорити монтаж і устаткування нових лабораторій, перевівши інститут в нове приміщення до липня 1952 р.; Управління справами АН УРСР – прискорити виконання рішення Президії щодо створення нормальних умов роботи Головної астрономічної обсерваторії (будівництво шляхів, приміщень, постачання водою тощо); Вчений секретаріат Президії АН УРСР – підготувати пропозиції про розподіл Відділу фізико-математичних і хімічних наук АН УРСР на два Відділи.

52. Заслухавши доповідь директора Інституту використання газу в комунальному господарстві та промисловості АН УРСР акад. М. М. Доброхотова про хід виконання постанови ЦК КП(б)У від 31 липня 1951 р. «Про стан Інституту використання газу в комунальному господарстві та промисловості АН УРСР» та постанови Президії АН УРСР від 24 серпня 1951 р. «Про роботу та стан кадрів Інституту використання газу АН УРСР», визначили, що інститут ще не ліквідував зазначених у постанові Президії АН УРСР від 4 лютого 1952 р., п. 30 недоліків і зобов'язали акад. М. М. Доброхотова вжити заходів щодо покращення роботи установи.

53. З метою покращення контролю за своєчасним виконанням установами АН УРСР особливо важливих науково-дослідних робіт та робіт по впровадженню плану 1952 р. затвердили перелік таких, що підлягають особливому контролю з боку Президії АН УРСР, бюро Відділів та директорів установ АН УРСР. Зобов'язали: всіх секретарів Президії АН УРСР – систематично перевіряти хід виконання та заслуховувати звіти: голів бюро Відділів та директорів установ АН УРСР – розглянути розстановку кадрів та матеріально-технічне забезпечення виконання найважливіших робіт, вжити заходів щодо найшвидшого оформлення

договорів про співпрацю та господарств договорів на виконання найважливіших робіт і щоквартально надсилати Президії АН УРСР звіти про хід їх виконання; Відділ спеціальних робіт АН УРСР – подавати щоквартальний зведений звіт Президії АН УРСР про хід виконання найбільш важливих робіт Академії.

54. Взяти до відома заяву дирекції Інституту української літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР про те, що перший том «Історії української літератури» перероблено авторами та робочою редколегією, і затвердили заходи з метою найшвидшого редагування підготовленого рукопису та здачі його до друку до 1 травня 1952 р.

55. Взяти до відома повідомлення в.о. голови Відділу суспільних наук АН УРСР О. М. Румянцева про те, що на даний час «Курс історії України» розглядає комісія ЦК КП(б)У і в м. Москва йде обговорення максту цього видання.

56. У зв'язку з аварійним станом собору у «Феофанії», у якому розміщені лабораторії інститутів АН УРСР, постановили тимчасово їх перевести в інші приміщення та взяти до відома повідомлення керуючого справами АН УРСР В. Д. Райка про вжиті заходи щодо ремонту приміщення собору.

57. Затвердили Бібліотечну комісію АН УРСР у такому складі: акад. Є. О. Шиллов (голова), чл.-кор. Н. Б. Медведєва, чл.-кор. С. В. Звездомб-Зубовський, к.філол.н. М. П. Пивоваров, к.т.н. П. І. Гнип, директор Державної публічної бібліотеки УРСР В. С. Дончак, директор Львівської бібліотеки АН УРСР А. З. Одуха, зав. бібліотекою Інституту філософії АН УРСР О. З. Лазарова, зав. бібліотекою Інституту загальної і неорганічної хімії АН УРСР І. М. Садовська, зав. бібліотекою Інституту сентомології та фітопатології АН УРСР Є. Н. Семсйкіна, зав. бібліотекою Інституту клінічної фізіології ім. О. О. Богомольця АН УРСР О. С. Шурьян, зав. бібліотекою Інституту електротехніки АН УРСР Є. Ю. Есрлянт, зав. кабінетом бібліотекознавства Державної публічної бібліотеки УРСР М. Я. Каганова (секретар).

58. Затвердили вчену раду Інституту зоології АН УРСР у складі: акад. В. Г. Касьяненко (голова), акад. П. О. Свириденко, чл.-кор. О. П. Маркевич, д.б.н. Б. Г. Новіков (заступник), д.вєтер.н. Р. С. Чеботарьов, д.б.н. І. Д. Білановський, д.б.н. І. Г. Підоплічко, к.б.н. М. М. Синицький, к.б.н. І. Т. Сокур, секретар парторганізації С. Ф. Манзій, к.б.н. Г. В. Божко (учений секретар).

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, стр. 472, арк. 109-154. Оригінал. Машинпис.

Протокол № 8 засідання Президії Академії наук УРСР

від 29 лютого 1952 р.

59. *1

60. З метою впорядкування роботи канцелярії Президії АН УРСР та налагодження контролю за виконанням рішень уряду та Президії АН УРСР постановили ліквідувати з 1 березня 1952 р. канцелярію Управління справами АН УРСР і перевести її співробітників до канцелярії Президії АН УРСР, і створити з них групу контролю за виконанням рішень уряду та Президії АН УРСР. Зобов'язали Управ-

ління справами АН УРСР до 1 березня 1952 р. здійснити передачу справ до канцелярії Президії АН УРСР, затвердили розподіл обов'язків співробітників канцелярії Президії АН УРСР. Перевели начальника канцелярії Президії Т. А. Козакевич з 4 березня 1952 р. на посаду редактора Видавництва АН УРСР, тимчасове виконання обов'язків начальника канцелярії Президії АН УРСР поклали на А. Є. Денщикова.

61. Заслухали інформацію про постанову Пленуму ЦК КП(б)У про хід будівництва Каховської гідроелектростанції та Південноукраїнського каналу і взяли її до неухильного виконання. Зобов'язали: Комітет сприяння будівництву гідроелектростанцій, каналів і зрошувальних систем АН УРСР – уточнити плани і напрями подальшої роботи по допомозі будівництву, проводити щоквартальні пленарні засідання з метою координації роботи; голів секцій сільського господарства (П. А. Власюк) та економіки (О. М. Румянцев) комітету – до 15 квітня 1952 р. підготувати і погодити з Держпланом УРСР програму заходів по підготовці сільських господарств до освоєння зрошуваних земель і виділили агромерітативній групі Інституту фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії АН УРСР (чл.-кор. М. О. Тюленєв) додатково 2 штатні одиниці; Інститут генетики і селекції АН УРСР – організувати 2 опорних пункти на зрошуваних землях, для чого виділити йому 4 штатні одиниці. Відзначили недостатню роботу комітету щодо координації та розв'язання важливих проблем при проектуванні гідротехнічних споруд і ухвалили заслухати на черговому засіданні календарний план роботи комітету на 1952 р. та план експедиції до Снігурівського району. Постановили клопотатися перед урядом про скликання 20 березня 1952 р. сесії АН УРСР з питань наукової допомоги будівництву Каховської ГЕС і Південноукраїнського каналу в м. Запоріжжя та звернутись до уряду з проханням прискорити рішення про створення в АН УРСР інститутів зрошувального землеробства, рослинництва та зоотехнії.

62. Заслухали доповідь заступника голови Ради по вивченню продуктивних сил УРСР АН УРСР керівника комплексної експедиції акад. П. М. Першина про результати комплексної експедиції ради та виїзної спільної з Інститутом економіки АН УРСР наукової сесії в Баштанському районі і відзначили, що експедиція в 1950–1951 рр. надала наукову допомогу організаційному зміцненню сільських господарств і підвищенню урожайності в районі, були введені правильні польові і кормові сівозміни, проведено землеустрій на площі понад 61 тис. га, планування 72 ферм, для 13 сільських господарств розроблені перспективні плани розвитку, складені плани полезахисного лісонасадження на площі понад 1100 га та ін.: у сільських господарствах і бригадах району прочитано понад 50 лекцій і проведено 40 бесід, проведено виїзну сесію у м. Баштанка Миколаївської обл. з участю 250 представників урядових установ та громадськості 9 районів області; в 1951 р. район зайняв перше місце в Миколаївській обл. за урожаєм зернових.

Схвалили роботу, проведену комплексною експедицією ради, і оголосили подяку акад. П. М. Першину, акад. О. М. Румянцеву, кандидатам наук І. Н. Романенку, А. Ф. Чайковському, Г. І. Білінку, с.н.с. В. М. Гельману, старшому інженеру С. Г. Кобернику. Зобов'язали раду до 1 червня 1952 р. підготувати до друку збірку праць експедиції та матеріали сесії обсягом 20 др. арк. і затвердили редколегію збірника під керівництвом акад. П. М. Першина. Ухвалили в 1952 р. перевести

роботу експедиції у Снігурівський район Миколаївської обл. для підготовки до освоєння масивів Верхньо-Інгулецької зрошувальної системи; роботу в Баштанському районі у 1952 р. надалі провести у напрямі розробки питань організації праці в сільських господарствах, створення перспективного плану Баштанської МТС, питань водопостачання, механізації вирубку черепашника, полізахисного лісорозведення та науково-технічної пропаганди. Доручили акад. В. Г. Касьяненко, акад. П. М. Першину та директору Інституту економіки АН УРСР О. М. Румянцеву у двотижневий термін підготувати для подання уряду УРСР відповідні записки про заходи щодо водопостачання та механізації виробництва в сільських господарствах південного степу на прикладі Баштанського району.

63. Затвердили призначення на посади співробітників установ АН УРСР, зокрема, на посаду завідувача проблем підземної розробки корисних копалин Інституту гірничої справи ім. М. М. Федорова АН УРСР затвердили акад. М. А. Старикова, в.о. заступника директора по науковій частині Інституту економіки АН УРСР – к.т.н. І. Н. Романенка (з 15 лютого 1952 р.), в.о. заступника директора по науковій частині Інституту чорної металургії АН УРСР – к.т.н. М. П. Брауна (з 25 січня 1952 р.), завідувачем науково-експериментальної сільськогосподарської бази Інституту фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії АН УРСР к.с.-г.н. В. С. Долю (з 1 січня 1952 р.).

64. *¹

65. На виконання постанови Президії АН УРСР від 11 січня 1952 р. «Про заходи по поширенню роботи по культурі чаю в Закарпатській області УРСР» зобов'язали: Інститут ботаніки АН УРСР – продовжити геоботанічне вивчення Верхньотисинської (Мармороської) улоговини Закарпатської обл., у північно-східному Прикарпатті і західному Поділлі і взяти участь у комплексній експедиції з метою виявлення придатних для розведення чаю територій і встановлення обсягу та способів їх заліснення для захисту рослин; Ботанічний сад АН УРСР – продовжити посіви і вивчення росту і розвитку чаю на дослідних ділянках в Чернівецькій, Станіславській, Тернопільській, Кам'янець-Подільській, Вінницькій, Житомирській та Київській областях; розпочати роботу по вивченню також субтропічних культур лавру, мигдалю, інжиру, хурми та ін.; провести влітку 1952 р. узагальнення передового досвіду агротехніки чаю; Інститут геології АН УРСР – проводити геоморфологічне дослідження районів; директора Лабораторії ґрунтознавства АН УРСР акад. О. Н. Соколовського – включити у план 1952 р. вивчення срозії ґрунтів у півних районах розведення чаю; директора Інституту економіки АН УРСР (О. М. Румянцев) – провести комплексну розробку питань організації чайного господарства; акад. Д. К. Зерова та заступника голови Комісії по культурі чаю АН СРСР М. М. Вільчинського – скласти комплексний план роботи на 1952 р. по вивченню культури чаю. Ухвалили звернутись до Комісії по культурі чаю АН СРСР з проханням про передачу до 1 липня 1952 р. матеріалів дослідження в Закарпатській обл. для врахування даних при складанні планів роботи на 1953 р.

66. Затвердили тематичний план роботи Ради науково-технічної пропаганди АН УРСР і календарний план «Академічних читань» на 1952 р., зобов'язали голів бюро Відділів наук та директорів інститутів АН УРСР, а також раду подати на затвердження тематику лекцій і календарний план читання лекцій у західних областях УРСР.

67. Затвердили п'ятирічний план підготовки наукових кадрів через аспірантуру АН УРСР на 1951–1955 рр.

68. Затвердили перелік спеціальностей, по яких інститути мовознавства, філософії, економіки, геології корисних копалин та Фізико-технічний інститут АН УРСР готують наукові кадри, та дисципліни кандидатських іспитів.

69. Затвердили вчену раду Головної астрономічної обсерваторії АН УРСР у складі: директор Головної астрономічної обсерваторії чл.-кор. А. О. Яковкін (голова), академіки – О. Я. Орлов, М. П. Барабашов, члени-кореспонденти – С. С. Бурксер, В. П. Цесевич, кандидати наук – О. Ф. Богородський, І. Г. Колчинський, О. К. Король, Ш. Г. Горделадзе (вчений секретар).

70. Зобов'язали бюро Відділу біологічних наук АН УРСР та Інститут мікробіології ім. Д. К. Заболотного АН УРСР підготувати проєкт постанови Президії АН УРСР про розвиток сільськогосподарської мікробіології в Україні.

71. Задовольнили прохання акад. О. Я. Орлова про звільнення його з посади у зв'язку з переходом на пенсію за станом здоров'я, оголосили йому подяку за довголітнє керівництво Полтавською гравіметричною обсерваторією АН УРСР та Головною астрономічною обсерваторією АН УРСР; скасували постанову про призначення акад. О. Я. Орлова на посаду заступника директора по науковій частині Полтавської гравіметричної обсерваторії АН УРСР.

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 472, арк. 155–177. Оригінал. Машинопис.

Протокол № 9 засідання Президії Академії наук УРСР

від 21–22 березня 1952 р.

72. Затвердили склад вченої ради Інституту економіки АН УРСР в кількості 18 осіб (постанова від 06.03.52).

73. Заслухали результати обговорення «Російсько-українського словника», проведеного Інститутом мовознавства ім. О. О. Потебні АН УРСР 16 і 18 лютого 1952 р. Відзначили, що зауваження та матеріали наради необхідно використати при підготовці словника до другого видання і запропонували інституту підготувати ці матеріали для друку окремим лексикографічним збірником, продовжити роботу над покращенням зазначеного словника і забезпечити в наступних випусках лексикографічного бюлетню внесення змін і доповнень до словника у вигляді розроблених словникових статей. Ухвалили запланувати на 1954–1955 рр. перевидання «Російсько-українського словника» з урахуванням громадського обговорення та підготувати скорочений варіант словника для масового використання і виділити кілька штатних одиниць для посилення лексикографічної роботи. Запропонували Видавництву АН УРСР надрукувати лексикографічний бюлетень до 1 вересня 1952 р. (постанова від 06.03.52).

74. Затвердили положення про Управління справами АН УРСР і поклали на віце-президента АН УРСР акад. Г. М. Савіна розподіл кошторису АН УРСР за статтями 11, 12, 16 (постанова від 31.03.52).

75. *2

76. Затвердили склад об'єднаної ученої ради інститутів фізики та математики АН УРСР: академики – О. Ю. Ішлінський (голова), Г. М. Савін, Б. В. Гнєденко, В. І. Данилов, члени-кореспонденти – О. С. Давидов, Н. Д. Моргуліс, А. Ф. Прихотько, Є. Я. Ремез, Ю. Д. Соколов, доктори наук – С. Д. Герцпрікен, С. І. Пекар, кандидати наук – М. П. Арбузов, К. В. Задирака (учений секретар), О. Г. Місслюк, М. В. Пасічник, С. Ф. Фещенко, Г. А. Федорус.

77. Взяли до відома повідомлення Президента АН УРСР акад. О. В. Палладіна про присудження Сталінських премій науковим співробітникам АН УРСР за видатні праці у галузі науки і винахідництва за 1951 р., зокрема, Г. М. Савіну, С. Я. Брауде, І. Є. Островському, Ф. С. Саніну, І. С. Тургенєву, Я. Л. Шамфарову, М. В. Клокову, М. І. Котову, О. Д. Вісюліній, А. І. Барбаричу, Д. І. Блохінцеву, Є. І. Лейначуку, В. В. Подгасцькому, М. М. Підоплічку, В. Й. Білай, М. Ф. Гулому, Е. Т. Сорені та колективам авторів установ АН УРСР. Ухвалили запропонувати бюро Відділів наук та інститутам АН УРСР негайно розпочати роботу по підготовці до висування робіт на присудження премій 1952 р. і забезпечити підготовку необхідних додаткових матеріалів для тих робіт, що були відкладені Комітетом по Сталінських преміях у 1952 р. Постановили звернутись з клопотанням до уряду про введення представників АН УРСР у всі секції вказаного комітету.

78. Ухвалили доручити бюро Відділу біологічних наук і Вченому секретаріату Президії АН УРСР переробити проект постанови про виконання плану науково-дослідних робіт Відділу біологічних наук АН УРСР за 1951 р. і подати його на затвердження на наступне засідання.

79. Заслухали доповідь голови Ради по вивченню продуктивних сил УРСР АН УРСР акад. Г. М. Савіна про результати конференції з питань розвитку продуктивних сил західних областей УРСР. Схвалили роботу ради і постановили підготувати доповідну записку до ЦК КП(б)У і РМ УРСР про результати роботи конференції з практичними пропозиціями щодо розвитку західних областей УРСР. Доручили раді видати матеріали конференції загальним обсягом 50–60 др. арк., затвердили редколегію збірника під керівництвом акад. Г. М. Савіна і розробили структуру видання за розділами: геологія та корисні копалини, сільське господарство, енергетика і газонафтова промисловість, водне господарство, лісове господарство і садівництво. Оголосили подяку учасникам і організаторам конференції, що проходила в приміщенні Львівського політехнічного інституту.

80. Заслухали результати обстеження роботи Інституту лісівництва АН УРСР у зв'язку зі статтею «Про помилки академіка П. С. Погребняка» у газеті «Колгоспне село» від 1 лютого 1952 р. та ухвалу бюро Відділу з цього приводу. Взяли до відома зауваження бюро Відділу сільськогосподарських наук АН УРСР і комісії про те, що низку питань стосовно роботи акад. П. С. Погребняка у статті було висвітлено неправильно. Zobov'язали директора інституту акад. П. С. Погребняка у найкоротший час ліквідувати виявлені в роботі інституту недоліки, спрямувавши його на розробку важливих проблем лісівництва та степового лісорозведення, провести на вченій раді критичне обговорення наукових праць співробітників інституту і налагодити систематичну роботу мічурінського семінару; виступити в пресі з відповіддю на статтю. Zobov'язали голову бюро Відділу П. А. Власюка і директора інституту акад. П. С. Погребняка подати пропозиції щодо розстановки

ксервічних кадрів в інституті. Ухвалили передати цю постанову до редакції газети «Колгоспне село».

81. Заслухали та обговорили доповідь голови Відділу сільськогосподарських наук АН УРСР акад. П. А. Власюка про роботу установ Відділу у 1951 р. і відзначили, що тематичний план складався з 57 тем, які входили до чотирьох комплексних проблем, виконано 44 спеціальних завдань і ухвал РМ УРСР і ЦК КП(б)У, проведено 21 наукову конференцію і нараду, прочитано 1331 лекцію та доповіді, дано 569 рецензій, у газетах надруковано 432 статті, опубліковано наукових робіт загальним обсягом 189 др. арк., підготовлено до друку 69 др. арк. Установи Відділу зміцнили зв'язки з виробництвом, науковими і господарськими організаціями і науковою громадськістю та надали велику допомогу виробництву, сільським господарствам, радгоспам, лісгоспам, МТС та заводам сільськогосподарського машинобудування. Ухвалили вважати задовільною роботу науково-дослідних установ Відділу за 1951 р. і зобов'язали бюро Відділу і директорів установ переглянути плани робіт і наукових семінарів з метою розробки та обговорення принципових питань агробіологічної науки відповідно до планів і результатів робіт кожної установи, перевірити якість рукописів і роботу вчених рад і редколегій по підготовці рукописів до друку, посилити роботу з надання допомоги сільським господарствам і впровадження результатів робіт у виробництво, відповідно до ухвали лотневого пленуму ЦК КП(б)У розгорнути науково-дослідну роботу на півдні УРСР в умовах зрошувального землеробства.

З метою усунення недоліків у роботі зобов'язали: Інститут фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії АН УРСР – організувати опорний пункт на півдні УРСР, для чого відрядити фахівців у Херсонську та Миколаївську обл.; Інститут генетики і селекції АН УРСР – посилити роботу у галузі видоутворення, подати пропозиції та обґрунтування по реорганізації Інституту генетики і селекції АН УРСР в Інститут рослинництва АН УРСР; Інституту лісівництва АН УРСР – ліквідувати недоліки в роботі, відзначені в ухвалах бюро Відділу та статті газети «Колгоспне село» від 1 лютого 1952 р., організувати роботу мічурінського семінару й проводити широкі дискусії по провідних проблемах лісівництва; Інституту ентомології та фітопатології АН УРСР – ліквідувати розпороченість в роботі і зосередитись на розробці основних питань захисту рослин від шкідників і хвороб, особливо в умовах зрошувального землеробства; Інститут машинознавства і сільськогосподарської механіки АН УРСР – прискорити розробку ходової частини гусеничного трактору буржового комбайну та машини для збирання кок-сагізу, прикріпити інститут до заводів по виготовленню експериментальних зразків машин; Інститут агробіології Львівського філіалу АН УРСР – укомплексувати кадри; Лабораторію ґрунтознавства АН УРСР – приділити більше уваги підготовці дисертацій та впровадження результатів досліджень у виробництво; Сектор тваринництва АН УРСР – прискорити складання доповідної записки про організацію експериментальної бази і проекту створення Інституту зоотехнії АН УРСР.

У зв'язку з поставленими перед установами Відділу великими завданнями просити РМ УРСР прискорити вирішення питань про утворення інститутів рослинництва, зрошувального землеробства та зоотехнії у складі Відділу сільськогосподарських наук АН УРСР.

82. З метою підготовки до відзначення у квітні 1952 р. 500-річчя від дня народження художника і вченого Леонардо да Вінчі постановили створити спільно з Академією архітектури УРСР комітет по проведенню ювілею під керівництвом Президента АН УРСР акад. О. В. Палладіна.

83. З метою підведення підсумків роботи в галузі діалектології та підготовки діалектологічного атласу української мови дозволили Інституту мовознавства ім. О. О. Потебні АН УРСР провести 24–26 квітня 1952 р. VI Республіканську діалектологічну нараду і затвердили програму її роботи. Вирішили просити Управління у справах вищої школи при РМ УРСР і Міністерство освіти УРСР відрядити для участі у нараді завідувачів кафедр української мови університетів і педагогічних вищих навчальних закладів УРСР, а також запросити представників Інституту мовознавства АН СРСР, Інституту мовознавства БРСР, Інституту історії, мови і літератури Молдавського філіалу АН СРСР, Мінського, Воронського, Ростовського-на-Дону університетів та ін. (60 осіб).

84. Дозволили Інституту української літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР скликати в квітні 1952 р. I Шевченківську наукову конференцію за участю вчених Москви, Ленінграду, співробітників музеїв Т. Г. Шевченка, представників інститутів Відділу суспільних наук АН УРСР, кафедр історії та української літератури університетів; затвердили порядок денний конференції.

85. Затвердили зміни в складі вченої ради Інституту чорної металургії АН УРСР – ввели до складу директора інституту чл.-кор. З. І. Некрасова, в.о. заступника директора по науковій частині к.т.н. М. П. Брауна, завлабораторію д.т.н. Г. С. Писаренка та вивели В. С. Божка і О. О. Абіндера.

86. Взяли до відома лист Київського управління тресту «Стальмонтаж» від 28 лютого 1952 р. з подякою співробітникам Інституту будівельної механіки АН УРСР за надання технічної допомоги.

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, сир. 472, арк. 178–225. Оригінал. Машинопис.

Протокол № 10 засідання Президії Академії наук УРСР

від 28 березня 1952 р.

87. *2

88. Заслухали та обговорили звіт про виконання плану науково-дослідної роботи за 1951 р. установами Відділу суспільних наук АН УРСР; затвердили в цілому проект постанови про роботу установ Відділу у 1951 р. і доручили бюро Відділу суспільних наук АН УРСР (О. М. Румянцев) переробити його з урахуванням висловлених зауважень.

89. Заслухали та обговорили звіт про виконання плану науково-дослідної роботи за 1951 р. установами Відділу технічних наук АН УРСР; доручили бюро Відділу технічних наук (акад. М. В. Корноухов) переробити його з урахуванням висловлених зауважень.

90. Заслухали та обговорили звіт про виконання плану науково-дослідної роботи за 1951 р. установами Відділу біологічних наук АН УРСР. Відзначили,

що в 1951 р. розроблялось 18 проблем, що охоплюють 162 теми науково-дослідного плану та 34 теми по плану впровадження. Постановили: доручити бюро Відділу скласти план проведення дискусії, підготувати і провести науковій сесії Відділу з питань розвитку біології та фізіології; приступити до видання наукових монографій і теоретичних узагальнень проведених досліджень, розширити зв'язок з виробництвом шляхом впровадження результатів наукових досліджень, узагальнення досвіду передовиків сільського господарства; налагодити комплексність в роботі інститутів, взявши на контроль роботи з найважливіших проблем і тем; забезпечити підбір кандидатів в аспірантуру, взяти під безпосередній контроль виконання докторських дисертацій і видання науково-популярних брошур, також забезпечити систематичне проведення методичного семінару спільно з бюро Відділу сільськогосподарських наук АН УРСР. Зобов'язали бюро Відділу подати на затвердження план заходів по покращенню роботи дослідних баз інститутів; фінансово-плановому відділу та відділу матеріальних фондів АН УРСР передбачити придбання для установ Відділу одного електронного мікроскопа.

91. На виконання постанови РМ УРСР та ЦК КП(б)У від 17 березня 1952 р. № 651 «Про проведення в 1952 р. подальших випробувань ефективності менілітових сланців як добрива» постановили: 1) зобов'язати інститути агробіології, геології корисних копалин та фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії АН УРСР продовжити і значно розширити в 1952 р. науково-дослідні роботи з менілітовими сланцями як добривом та провести польові дослідження на полях сільських господарств Львівської, Дрогобицької, Чернівецької, Тернопільської, Рівненської, Київської та Вінницької областей на площі 12 га (з зерновими культурами – 5 га, з технічними – 5 га); продовжити геологічні дослідження і дати агрофізіологічну експертизу сланцям з місць залягання найбільш вигідних для промислових розробок; вивчити сланці як добрива в стаціонарних польових умовах та їх післядію; провести в західних областях УРСР дослідження на площі 50 га додатково до тих, які проводить Міністерство сільського господарства УРСР. Зобов'язали вказані інститути спільно з Інститутом економіки АН УРСР провести економічну оцінку застосування менілітових сланців як добрива і подати до 1 грудня 1952 р. звіт про результати досліджень.

92. З метою підведення підсумків науково-дослідної роботи установ АН УРСР за 1951 р. постановили скликати 15–19 квітня 1952 р. у м. Київ сесію Загальних зборів АН УРСР, затвердили план її роботи, програму засідань і склад учасників.

93. Заслухали повідомлення про програму XI сесії Ради по координації наукової діяльності академій наук союзних республік 12–15 травня 1952 р. по обговоренню результатів роботи у 1951 р. та перспектив науково-дослідних робіт на 1953 р., затвердили список представників і доповідачів від АН УРСР; схвалили пропозиції бюро Відділів про доцільність координації по проблемам і напрямам, і перелік проблем, рекомендованих бюро Відділів і інститутами АН УРСР, за якими необхідна координація наукової діяльності з іншими академіями наук.

94. Дозволили Відділу фізико-математичних і хімічних наук АН УРСР скликати 27–30 травня 1952 р. у м. Київ нараду по проблемі механізму органічних реакцій, затвердили оргкомітет під керівництвом акад. А. І. Кіпріанова і програму наради.

95. Затвердили плани роботи Президії АН УРСР та Вченого секретаріату АН УРСР на II квартал 1952 р.

96. На виконання постанови РМ УРСР та ЦК КП(б)У від 20 березня 1952 р. № 698 зобов'язали директорів Інституту гірничої справи ім. М. М. Федорова АН УРСР чл.-кор. П. С. Кучерова та Інституту геологічних наук АН УРСР А. Є. Бабинця виділити своїх представників, які спільно з представниками від виконкому Сталінської обласної ради депутатів трудящих, Держплану УРСР, Міністерства комунального господарства УРСР та Міністерства охорони здоров'я УРСР братимуть участь у розгляді пропозицій фахівців окремих відомств та організації з питань вибору траси каналу Північний Донець–Донбас. Постановили розробити пропозиції по захисту каналу від шкідливого впливу гірничих виробок у місцях перетину вугільних родовищ і дати висновок про розміри залишених вугільних ціликів, провести вивчення та визначення впливу регулювання стоку річки Північний Донець на режим підземних вод крейдової товщі та роботу водо-заборів у районі селищ Маяки, Світличні, Лісна дача та скласти договори з державним проектним інститутом «Водоканалпроект».

97. Затвердили графіки щорічних відпусток на 1952 р. членів Президії АН УРСР та керівного складу науково-дослідних установ АН УРСР.

98–99. ^{*2}

100. У зв'язку з проведенням Інститутом лісівництва АН УРСР у 1951 р. досліджень сланцевих порід Донбасу як добрив доручили вказаному інституту провести у 1952 р. випробування ефективності порід під польовим культивуванням в умовах Димерського району, а Раді по вивченню продуктивних сил УРСР АН УРСР організувати восени 1952 р. широке дослідження по вивченню ефективності сланцевих порід на піскуватих ґрунтах Півдня України.

101. Підтримали ініціативу комітету комсомолу АН УРСР про скликання протязом квітня–червяня 1952 р. наукових конференцій молодих наукових співробітників по інститутах АН УРСР і доручили головам Відділів наук АН УРСР разом з директорами інститутів скласти плани і програми проведення конференцій, а найкращі доповіді надрукувати в збірниках наукових праць інститутів.

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 472, арк. 226–252. Оригінал. Машиннопис.

Протокол № 11 засідання Президії Академії наук УРСР

від 4 квітня 1952 р.

102. Постановили організувати в 1952 р. наукову комплексну експедицію Ради по вивченню продуктивних сил УРСР АН УРСР в районі будівництва Верхньоінгулецької зрошувальної системи, зосередивши її роботу у Снігурівському районі Миколаївської обл., головним її завданням поставивши розробку заходів по найбільш ефективному освоєнню зрошуваних земель та розвитку сільськогосподарського виробництва в умовах зрошення, а також завдання по наданню наукової допомоги сільським господарствам та МТС з питань організаційного зміцнення сільських господарств, збільшення врожайності сільськогосподарських культур, розвитку тваринництва та підвищення його продуктивності. Керівником експедиції призначили акад. П. М. Першина, заступниками – к.с.-г.н. А. П. Яшу-

ка, к.с.н. А. Ф. Чайковського та С. Н. Школьного. Затвердили план робіт, зобов'язали директорів інститутів, академіків та членів-кореспондентів, що візьмуть участь у експедиції, забезпечити повне проведення передбачених робіт у встановлені терміни. Взяти до відома, що в роботі експедиції дали згоду взяти участь Український науково-дослідний інститут плідництва, Український науково-дослідний інститут гідротехніки і меліорації, Український науково-дослідний інститут комунальної гігієни та зобов'язали керівника експедиції визначити тематику і обсяги робіт цих установ. Зобов'язали Раду науково-технічної пропаганди АН УРСР (акад. В. Г. Касьяненко) організувати роботу лекторіїв у Снігурівському та Баштанському районах, розробити і затвердити тематику лекцій на 1952 р., зосередивши увагу на питаннях розвитку зрошувального землеробства (постанова від 02.04.52).

103. На виконання розпорядження РМ УРСР від 11 березня 1952 р. № 5104-р та постанови РМ УРСР від 20 березня 1952 р. № 687 постановили передати у відання АН СРСР Карадаську біологічну станцію АН УРСР в Кримській обл. за станом на 2 квітня 1952 р.; для передачі призначили комісію під керівництвом заступника директора Інституту гідробіології АН УРСР к.б.н. Б. В. Краюхіна і зобов'язали її доповісти про результати передачі до 20 квітня 1952 р. (постанова від 02.04.52).

104–106. *¹

107. *²

108. ¹

109. Затвердили вчену раду Інституту суспільних наук Львівського філіалу АН УРСР у складі: д.с.н. О. О. Нестеренко (голова), академіки – М. С. Возняк, П. М. Першин, доктори наук – М. Ю. Смішко, В. П. Огоновський, О. І. Дей, М. Ф. Матвійчук, Л. Л. Гумецька, А. І. Генсьорський, О. І. Заболотний, І. Ф. Симоненко, М. Н. Петровський, П. Н. Чуприна, вчений секретар інституту М. Ф. Нечиталок, директор філіалу музею В. І. Леніна Б. К. Дудикевич. Ухвалили підняти клопотання перед ВАКом Міністерства вищої освіти СРСР про надання Інституту суспільних наук Львівського філіалу АН УРСР права приймати до захисту кандидатські дисертації по історичних, філологічних та економічних науках.

110. *³

111. *²

112. Затвердили в цілому проект постанови Президії АН УРСР про план підготовки до видання творів класиків української літератури і доручили віце-президенту АН УРСР акад. М. П. Семененку, т.в.о. голови Відділу суспільних наук АН УРСР І. К. Білодіду та заступнику директора Інституту української літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР Д. В. Чалому відрегувати проект постанови з урахуванням зауважень і пропозицій.

112-а. Дозволили з 1 квітня 1952 р. ученому секретарю Відділу сільськогосподарських наук АН УРСР к.с-г.н. О. М. Колобову сумісництво на півставки с.н.с. в Інституті фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії АН УРСР.

113. З метою докорінного покращення умов дослідження українського мистецтва, фольклору та етнографії постановили клопотатися перед РМ УРСР і

¹ Це питання було розглянуто 28 березня 1952 р. (протокол № 10, п. 101). До даного протоколу, очевидно, повторно було внесено помилково.

ЦК КП(б)У про розділення Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії АН УРСР на дві самостійні установи – Інститут історії українського мистецтва АН УРСР та Інститут народної творчості та етнографії АН УРСР. Основним завданням першого повинно стати вивчення історії українського театру, кіномистецтва, образотворчого мистецтва, музики та теоретичних проблем мистецтвознавства, другого – вивчення словесної і музичної творчості українського народу, матеріальної культури УРСР та теоретичних питань фольклористики та етнографії. Схвалили таку структуру Інституту історії українського мистецтва АН УРСР: дирекція, відділи та лабораторії – театру, образотворчого мистецтва, кіно, музики, фондів, кінофотолабораторія, наукова бібліотека, адміністративно-господарська частина. Схвалили таку структуру Інституту народної творчості та етнографії АН УРСР: дирекція, відділи та лабораторії – відділ словесної народної творчості, музичної народної творчості, етнографії, збирання та систематизації, лабораторія звукозапису, наукова бібліотека, адміністративно-господарська частина.

114. Затвердили тимчасове положення про Астрономічний комітет при Відділі фізико-математичних і хімічних наук АН УРСР та склад бюро комітету: академіки – М. П. Барабашов (голова), Б. В. Гнеденко (заступник), О. Я. Орлов, члени-кореспонденти – А. О. Яковкін та З. М. Аксентьєва, к.ф.-м.н. Ш. Г. Гордсладзе (учений секретар).

115. На часткову зміну постанови Президії АН УРСР від 15 лютого 1952 р. (протокол № 6, п. 61) постановили: 1) відновити з 1 березня 1952 р. у м. Вилково лабораторію приморських водойм Інституту гідробіології АН УРСР; 2) поновити з 1 березня 1952 р. виплату зарплати завлабораторією к.б.н. О. І. Амброзу; 3) доручити Інституту гідробіології АН УРСР подати до Відділу спеціальних робіт АН УРСР план наукової роботи лабораторії на 1952 р.

116. Визнали за необхідне організацію морського відділу Інституту гідробіології АН УРСР у м. Одеса та доручили чл.-кор. Я. В. Роллу подати пропозиції щодо цього питання.

117. Затвердили вчену раду Інституту клінічної фізіології ім. О. О. Богомольця АН УРСР у такому складі: директор інституту чл.-кор. А. М. Воробйов (голова), академіки – М. Д. Стражеско, В. П. Філатов, Г. В. Фольборг, В. П. Протопопов, Р. Є. Кавецький, В. П. Комісаренко, О. І. Смирнова-Замкова, О. Д. Тимофєєвський, чл.-кор. М. М. Сиротинін, д.мед.н. Ф. Я. Примак, заступник директора інституту по науковій частині Є. В. Колтаков, к.б.н. В. Г. Граб (учений секретар), В. В. Туранов.

118. Задовольнили прохання Г. І. Силакової та К. І. Коткової про звільнення їх від обов'язків членів редколегії «Українського біохімічного журналу».

119. У зв'язку з успішним виконанням Інститутом геологічних наук АН УРСР урядового завдання по геологічному дослідженню траси Південноукраїнського каналу постановили оголосити подяку директору інституту та 15 співробітникам, які найбільш відзначилися при виконанні завдання.

Протокол № 12
засідання Президії Академії наук УРСР

від 11 квітня 1952 р.

120. Заслухали питання про спільне видання Інститутом археології АН УРСР і Інститутом історії матеріальної культури АН СРСР праць і матеріалів експедиційних робіт минулих років і дозволили Інституту археології АН УРСР видати вказані матеріали. Взяли до відома заяву директора Інституту археології АН УРСР акад. П. П. Єфіменка про його домовленість з цього приводу з віце-президентом АН СРСР акад. В. П. Волгіним і директором інституту історії матеріальної культури АН СРСР чл.-кор. АН СРСР О. Д. Удальцовим (постанова від 07.04.52).

121. З метою ліквідації паралелізму в розробці питань воєнної історії і доцільнішої розстановки кадрів постановили ліквідувати у складі Інституту історії України АН УРСР воєнно-історичний відділ, а співробітників відділу і його тематику на 1952 р. передати у відділи історії феодалізму, історії капіталізму, історії радянського суспільства та країн Східної Європи (постанова від 07.04.52).

122. Заслухали доповідь директора Інституту археології АН УРСР акад. П. П. Єфіменка «Про наслідки археологічних досліджень на території новобудов півдня УРСР в 1951 р. та про план досліджень в 1952 р.» і відзначили велику проведену роботу – було зібрано велику кількість археологічних пам'яток, зроблено заплановані спостереження, здійснювалась координаційна робота стосовно досліджень з іншими установами, проведено значну науково-популяризаційну роботу на місяця роботи експедиції: прочитано доповідей і лекцій – 63, проведено сккурсій і бесід – 180, зроблено виступів на радіо та статей у пресі – 23.

Постановили: схвалити роботу Інституту археології АН УРСР, вважати археологічні дослідження на території новобудов його провідним завданням на весь період будівництва, ширше залучати до роботи представників інших наукових установ та організацій; також зобов'язали висвітлити результати досліджень у періодичній пресі і підготувати результати досліджень до друку окремим збірником до 1 липня 1952 р. З метою широкої популяризації археологічних матеріалів ухвалили звернутись до РМ УРСР з проханням про створення у системі АН УРСР спеціального археологічного музею (постанова від 07.04.52).

123. У зв'язку з підготовкою до друку «Польсько-українського словника» ухвалили створити редколегію під керівництвом к.філол.н. Л. Л. Гумецької, Інституту мовознавства ім. О. О. Потебні АН УРСР надати допомогу авторському колективу у підготовці словника (постанова від 09.04.52).

124. Ввели до складу бюро Відділу суспільних наук АН УРСР в.о. голови Відділу І. К. Білодіда та д.і.н. А. О. Введенського (постанова від 09.04.52).

125. Задовольнили прохання акад. М. М. Доброхотова про звільнення його від виконання обов'язків директора Інституту використання газу в комунальному господарстві та промисловості АН УРСР з 12 квітня 1952 р. і тимчасово поклали обов'язки директора на к.т.н. В. Ф. Коштова. Вирішили просити акад. М. М. Доброхотова продовжувати наукове керівництво розробкою та дослідженнями газогенераторного устаткування та роботу в складі ученої ради інституту (постанова від 10.04.52).

126. Затвердили зміни у плані науково-дослідних робіт та плані впровадження Інституту біохімії АН УРСР на 1952 р. (постанова від 10.04.52).

127. Затвердили зміни в плані науково-дослідних робіт та плані впровадження Фізико-технічного інституту АН УРСР на 1952 р. (постанова від 10.04.52).

128. Відповідно до постанови РМ УРСР від 21 грудня 1951 р. № 3776 «Про сировинну базу для дубильно-екстрактованої промисловості і про розширення посіву скумпії та інших танідоносних рослин УРСР» постановили зобов'язати включити наукові теми з дослідження скумпії та інших рослин в плани науково-дослідних робіт на 1952 р. таких установ АН УРСР: Ботанічного саду, інститутів ботаніки, лісівництва, органічної хімії та агробіології АН УРСР. Також зобов'язали установи спільно з Міністерством лісового господарства УРСР та Держпланом УРСР взяти участь у відборі площ для посадки скумпії не менше 1500 га, впорядкувати в 1952 р. Голосіївський розсадник скумпії та скумпійові насадження Тспільського лісівництва Донецького лісгоспу Сталінської обл. та у Ямпільському районі Сумської обл. (спільно з Міністерством лісового господарства УРСР), перетворивши їх на показові ділянки високотанідної скумпії, і систематично доглядати їх (постанова від 10.04.52).

129. Затвердили план підготовки рукописів РВР АН УРСР на 1953 р.; зобов'язали голів Відділів наук АН УРСР обговорити та подати до РВР АН УРСР до 19 квітня 1952 р. план підготовки рукописів до друку на 1954–1955 рр., а РВР АН УРСР – до 23 квітня 1952 р. забезпечити складання і подання Президії АН УРСР плану підготовки редакційного портфелю АН УРСР на 1954–1955 рр. (постанова від 10.04.52).

130. З метою забезпечення своєчасного виконання постанови РМ УРСР від 17 березня 1952 р. № 653 «Про заходи по збільшенню випуску мінеральних вод місцевих джерел і поліпшенню постачання ними населення» зобов'язали в.о. директора Інституту геологічних наук АН УРСР А. С. Бабинця забезпечити протягом 1952 р. вивчення мінеральних джерел Запорізької, Херсонської, Сталінської та Закарпатської областей УРСР, протягом першого півріччя 1953 р. – джерел інших районів УРСР, а також забезпечити складання доповідної записки до РМ УРСР про доцільність використання вивчених джерел для промислового розливу лікувальних і столових вод (постанова від 10.04.52).

131. Звільнили з 16 квітня 1952 р. завідувача Львівської сейсмічної станції АН УРСР С. І. Єреська і призначили на цю посаду к.ф.-м.н. С. В. Євсєєва, ухвалили рішення з інших кадрових питань.

132. Заслухали доповідь «Про стан і перспективи розвитку заповідника «Олександрія» та про організацію на його території експериментальних баз АН УРСР» голови вченої ради заповідника «Олександрія» акад. П. О. Свириденка. Ухвалили доручити комісії у складі академіків Г. М. Савіна (голова), П. О. Свириденка, Р. Є. Кавецького, П. А. Власюка, Д. К. Зерова, М. М. Гришка, П. С. Погребняка, члена-кореспондента А. М. Воробйова, директора Державного заповідника «Олександрія» І. С. Зірки, голови міськради Білої Церкви опрацювати повний проєкт постанови по обговореному питанню і разом з підготовленим проєктом п'ятирічного плану розвитку «Олександрії» подати на затвердження до 1 травня 1952 р.

133. Заслухали і обговоривши звіт Відділу суспільних наук АН УРСР про виконання плану науково-дослідної роботи установ Відділу за 1951 р. відзначили,

що установами було продовжено дослідження трьох провідних комплексних проблем, з 237 запланованих тем виконано 209, не виконано 28, закінчено 87 тем і перехідних – 150 тем; в 1951 р. було видано 97 монографій, підручників, збірників тощо загальним обсягом 768,5 др. арк. тиражем понад 1 млн прим. Затвердили звіт Відділу за 1951 р. і постановили визнати роботу інститутів філософії української літератури, археології, мистецтвознавства, фольклору та етнографії АН УРСР незадовільною.

Запропонували бюро Відділу та його установам вжити рішучих заходів по докорінному поліпшенню роботи інститутів і ліквідації всіх недоліків та помилок, посилити роботу методологічних семінарів інститутів, підвищити науково-теоретичний рівень наукових досліджень, зосередити увагу на підготовці кадрів високої кваліфікації, зокрема, розробити конкретний план підготовки докторів наук на 1952–1954 рр. по кожному інституту. З метою забезпечення підготовки і видання провідних робіт інститутів суспільних наук АН УРСР запропонували директорам інститутів і завідувачу Сектору держави і права АН УРСР забезпечити підготовку провідних наукових робіт за тематичним планом науково-дослідних робіт, зокрема, 1 т. курсу «Історії Української РСР», курсу «Історії української літератури», видань «Українська народнопісична творчість», «Підсумки археологічних досліджень УРСР», «Філософські питання квантової фізики», «Світгляд Т. Г. Шевченка», «Російсько-український словник» (1 т.), збірників статей з історії держави і права, різних питань права; встановити найсуворіший контроль за виконанням тем, пов'язаних із будівництвом Каховської ГЕС та Південноукраїнського каналу, присвячених російсько-українським культурним зв'язкам, дружбі народів, 35-річчю Великої Жовтневої соціалістичної революції, 300-річчю входження України до Росії; підготовці до видання спадщини класиків української літератури; тем по історії суспільної і філософської думки України. Зобов'язали директора Інституту філософії АН УРСР акад. М. Е. Омеляновського протягом квітня–травня 1952 р. укомплектувати всі вакансії; голову Відділу та директорів інститутів – скласти план заходів по докорінному покращенню зв'язків та координації науково-дослідної роботи з установами АН СРСР та інститутами академії наук союзних республік.

134. Заслухали та обговорили звіт голови Відділу технічних наук АН УРСР акад. М. В. Корноухова про виконання плану робіт установ Відділу в 1951 р. Відзначили, що план науково-дослідних робіт з 119 тем по 30 проблемах та план впровадження з 58 тем в основному виконані. Постановили роботу установ Відділу в 1951 р. вважати задовільною.

Зобов'язали: бюро Відділу та директорів інститутів – систематично обговорювати хід виконання найважливіших наукових робіт; розгорнути роботи по впровадженню результатів наукових досліджень та по наданню наукової допомоги провідним підприємствам УРСР і, в першу чергу, підприємствам Донбасу, м. Харків та ін., провести наради по комплексних проблемах, пов'язаних з великими будовами, з історії вітчизняної науки і техніки та ін., організувати широке обговорення напрямів наукової діяльності інститутів, вжити заходів по розширенню комплексної розробки наукових робіт з установами інших Відділів наук АН УРСР, АН СРСР та республіканських академій, звернути особливу увагу на покращення підготовки висококваліфікованих наукових кадрів, покращити роботу вчених рад;

директора Інституту використання газу в комунальному господарстві та промисловості АН УРСР – вжити заходів щодо усунення всіх раніше відмічених недоліків; директора Інституту гірничої справи ім. М. М. Федорова АН УРСР – забезпечити виконання урядової постанови щодо перебудови інституту, покращення стану впровадження результатів наукових досліджень; директора Інституту чорної металургії АН УРСР – вжити заходів щодо посилення у 1952 р. зв'язків відділів і лабораторій із провідними підприємствами чорної металургії, організувати написання монографій з урахуванням досягнень новаторів виробництва та підприємств чорної металургії; покращити склад кадрів інституту за рахунок залучення фахівців підприємств провідних галузей чорної металургії.

135. Доручили Вченому секретаріату Президії АН УРСР (І. Т. Швець) разом з Інститутом використання газу в комунальному господарстві та промисловості АН УРСР (В. Ф. Копитов) і Інститутом машинознавства і сільськогосподарської механіки АН УРСР (акад. А. О. Василенко) підготувати і в тиждневий термін подати на затвердження уточненій проєкт постанови про заходи щодо виконання постанови РМ УРСР від 19 березня 1952 р. № 656 «Про впровадження газомоторних установок у народне господарство УРСР».

136. З метою успішного виконання постанови РМ УРСР № 1334 та для розгортання науково-дослідної роботи щодо покращення питної води Київського дніпровського водогону постановили зобов'язати директора Інституту загальної і неорганічної хімії АН УРСР акад. А. В. Думанського – включити в план науково-дослідних робіт на 1952 р. розробку методів покращення якостей питної води, сконцентрувати всю науково-дослідну роботу у галузі хімії та технології води в приміщеннях дослідної станції, організувавши на ній робочі місця для всіх співробітників лабораторії хімії та технології води; директора Інституту гідробіології АН УРСР чл.-кор. Я. В. Ролла – забезпечити гідрологічне дослідження р. Дніпро в межах водогону та спільно з Інститутом мікробіології ім. Д. К. Заболотного АН УРСР (акад. В. Г. Дроботько) забезпечити консультаціями співробітників Інституту загальної і неорганічної хімії АН УРСР з питань виявлення причин запахів води дніпровського водогону. Для постійної роботи на дослідній станції ухвалили виділити Інституту загальної і неорганічної хімії АН УРСР 2 штатні одиниці інженерно-технічних робітників і просити РМ УРСР дозволити утримання 5 осіб виробничого персоналу; просити Міністерство комунального господарства УРСР фінансувати науково-дослідні роботи на дослідній станції та надати в своїх будинках житлові приміщення у Вишгороді для співробітників, які постійно працюватимуть на дослідній станції.

137. Заслухали повідомлення про постанову РМ УРСР від 19 березня 1952 р. № 656 «Про впровадження газомоторних установок у народне господарство Української РСР» і зобов'язали в.о. директора Інституту використання газу в комунальному господарстві та промисловості АН УРСР В. Ф. Копитова провести до 1 серпня 1952 р. випробування інститутської конструкції газогенераторної установки та доповісти РМ УРСР про результати випробувань; разом з представниками Міністерства важкого машинобудування СРСР, Міністерства сільського господарства УРСР, Управління сільської електрифікації по Україні, Українського науково-дослідного інституту місцевих видів палива прийняти участь у проведенні порівняльних випробувань і тривалих виробничих спостере-

жень за роботою газомоторних установок з торфовими газогенераторами різних конструкцій; надати допомогу Міністерству сільського господарства УРСР в монтажі і налагодженні інститутської конструкції торфових газогенераторних установок. Ухвалили просити РМ УРСР переглянути своє рішення і доручити цю роботу іншим організаціям через брак спеціалістів в АН УРСР по створенню конструкцій та проектуванню газових двигунів.

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 472, арк. 281–367. Оригінал. Машинопис.

Протокол № 13
засідання Президії Академії наук УРСР

від 15 квітня 1952 р.

138. Затвердили звіт про науково-дослідну роботу АН УРСР за 1951 р. з доповненнями та змінами.

139. Постановили відрядити учених АН УРСР для участі у роботі XI сесії Ради по координації наукової діяльності академії наук союзних республік 12–16 травня 1952 р. у м. Москва.

140. З метою забезпечення видання в 1952 р. курсу «Історії української літератури» постановили: створити комісію для розгляду макету видання під керівництвом І. К. Білодіда; дирекції Інституту української літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР (акад. О. І. Білецький) до 5 травня 1952 р. обговорити макет курсу на розширеному засіданні вченої ради за участю наукових співробітників інститутів історії України, філософії, мистецтвознавства, фольклору та етнографії, мовознавства АН УРСР, літераторів міста Києва та областей УРСР. Ухвалили просити президію Спілки письменників України обговорити макет курсу до 10 травня 1952 р.

141. З метою покращення і активізації роботи по підготовці до 300-річчя входження України до Росії зобов'язали: інститути історії України, суспільних наук, української літератури та мистецтвознавства, фольклору та етнографії АН УРСР – закінчити до 1 січня 1953 р. підготовку монографій і документальних збірників, присвячених ювілею, і в I кварталі 1953 р. здати їх до друку; директора Державної публічної бібліотеки УРСР В. С. Дончака – виділити двох наукових співробітників терміном на 4 місяці для виявлення документів у рукописному відділі бібліотеки. Запропонували директору Інституту історії України АН УРСР О. К. Касищенку посилити авторську групу з підготовки монографії про історичне значення входження України до Росії. Ухвалили порушити питання перед директивними органами про відрядження до Республіки Польща двох наукових співробітників інституту для виявлення документів у польських архівах.

142. Доручили РВР АН УРСР терміново опублікувати збірник під назвою «Досвід роботи по наданню наукової допомоги колгоспам Снігурівського району Миколаївської області УРСР» російською мовою.

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 472, арк. 268–375. Оригінал. Машинопис.

Протокол № 14
засідання Президії Академії наук УРСР

від 25 квітня 1952 р.

143. Призначили з 22 квітня 1952 р. вчсних секретарів Президії АН УРСР, залишивши їх за сумісництвом в установах АН УРСР: по суспільних науках – к.і.н. В. Л. Варецького, по біологічних та сільськогосподарських науках – д.б.н. С. І. Лебедева, по фізико-математичних і хімічних науках – к.г.-м.н. Ю. Ю. Юрка; задовольнили прохання і звільнили від обов'язків вченого секретаря Президії АН УРСР к.і.н. Ф. П. Шевченка (постанова від 21.04.52).

144. Таємно.

145. *¹

146. Таємно.

147. Затвердили склад Ради по вивченню продуктивних сил УРСР АН УРСР та її президію, до якої увійшли: академіки – Г. М. Савін (голова), М. П. Семененко, І. Т. Швець (заступник голови), Є. О. Шилів (перший заступник голови), П. А. Власюк (заступник голови), П. М. Першин (заступник голови), Д. К. Зєров, Г. Й. Сухомел, О. І. Душечкін, чл.-кор. Є. С. Бурксер (заступник голови), професор Л. Д. Розов (заступник голови). На акад. Є. О. Шилова поклали керівництво Бібліотечною комісією АН УРСР (постанова від 24.04.52).

148–149. Таємно.

150. Відзначили успішну спільну роботу академічних інститутів теплоенергетики та електротехніки АН УРСР з організацією «Київенерго» та її ГЕС № 1, якими розроблялись проблеми енергомічного використання бурого вугілля УРСР, підвищення стійкості електропередач магістраллю Куйбишев-Москва і Сталінград-Москва та проводились інші роботи. Винесли подяку керівнику «Київенерго» Г. А. Маралину, головному інженеру К. В. Зубанову, директору ГЕС № 1 О. І. Ситнику і звернулись із пропозицією до керівництва «Київенерго» відзначити до 1 травня 1952 р. найактивніших працівників робіт, що проводились спільно з інститутами АН УРСР.

151. Ввели до складу вчсної ради Інституту історії України АН УРСР к.і.н. О. А. Парасунька.

152. З метою подальшого укріплення науковими кадрами установ Львівського філіалу АН УРСР постановили провести кадрові зміни, зокрема, в.о. завідувача відділу економіки Інституту суспільних наук АН УРСР В. П. Огоновського перевести на посаду с.н.с. цього ж відділу, перевели з 15 травня 1952 р. на роботу до м. Львів та призначили в.о. завідувачем відділу економіки Інституту суспільних наук АН УРСР В. В. Бондаренка, звільнивши його з цього ж числа з посади с.н.с. Інституту економіки АН УРСР.

153. *³

154. Заслухали клопотання акад. В. В. Данилевського про звільнення його за станом здоров'я від керівництва відділом історії техніки Інституту теплоенергетики АН УРСР та вирішили просити його залишити за собою керівництво відділом і прискорити переїзд на постійне проживання до м. Київ.

155. *²

156. Відмовили дирктору Київського державного історичного музею О. Кричевській у проханні дозволити роботу за сумісництвом у цьому музеї в.о. заступника директора Інституту археології АН УРСР І. Г. Шовкоплясу.

157. Розглянули питання про заходи по забезпеченню видання I тому «Історії Української РСР» і зобов'язали авторів та редколегію: використати пропозиції з рецензій науково-дослідних інститутів, кафедр історії вищих навчальних закладів і окремих наукових співробітників; доопрацювати текст курсу, повністю завершити його редагування до 1 липня 1952 р. і видати I том курсу українською та російською мовами до 1 жовтня 1952 р. Для допомоги авторам і редколегії ухвалили запросити спеціалістів-консультантів – заввідділу статистики Інституту економіки АН УРСР к.с.н. П. І. Пустохода, завідувача кафедри держави і права Львівського державного університету к.ю.н. П. О. Недбайла, і доручити Інституту історії України АН УРСР скласти з консультантами та редакторами договори. Для забезпечення своєчасного доопрацювання, редагування і видання I тому постановили: звільнити авторів від будь-якої іншої роботи по АН УРСР, звівши відповідні зміни до тематичного плану інституту; просити ЦК КП(б)У тимчасово звільнити автора двох розділів курсу І. Д. Бойка від виконання обов'язків проректора Вищої партійної школи при ЦК КП(б)У; зобов'язати Видавництво АН УРСР (В. М. Ісакович) своєчасно провести всю підготовку для забезпечення до 1 жовтня 1952 р. високоякісного поліграфічного видання першої частини тиражу I тому українською і російською мовами.

158. З метою забезпечення видання I тому курсу «Історії української літератури» зобов'язали: авторів і члснів редколегії – вивчити і творчо використати висновки комісії по перегляду максту і завершити всю роботу по остаточній доробці і редагуванню курсу до 1 липня 1952 р.; директора Інституту української літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР акад. О. І. Білецького – забезпечити задух від-редагованого тому до Видавництва АН УРСР до 15 липня 1952 р.; Видавництво АН УРСР – до 1 жовтня 1952 р. забезпечити високоякісне поліграфічне видання I тому курсу.

Для своєчасної підготовки до друку I тому: звільнили авторів від будь-якої іншої роботи по АН УРСР і внесли відповідні зміни в тематичний план інституту 1952 р., доручили редагування курсу академікам О. І. Білецькому та М. К. Гудзю і ухвалили вважати за необхідне перебування у м. Київ акад. М. К. Гудзія на весь час редагування курсу. Для підготовки II тому зобов'язали: директора Інституту української літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР підготувати макет II тому курсу «Історія української літератури» і здати Видавництву АН УРСР до 1 грудня 1952 р., а Видавництво АН УРСР – видати його до 1 лютого 1953 р.; директора інституту акад. О. І. Білецького – скласти кошторис витрат, пов'язаних з підготовкою курсу, і подати його на затвердження Президії АН УРСР.

159. Дозволили Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії АН УРСР провести 20–24 травня 1952 р. у м. Львів виїзну сесію, присвячену питанням відображення дружби народів в українському мистецтві і народнопоетичній творчості, і запропонували залучити до її роботи широко громадськість західних областей УРСР; матеріали сесії вирішили видати окремим збірником.

160. Заслухали план робіт комплексної наукової експедиції Ради по вивченню продуктивних сил УРСР АН УРСР у Днімерському районі Київської обл. на 1952 р.

Постановили основним завданням експедиції вважати вивчення природних умов і економіки району, розробку питань раціонального використання заплавлених земель р. Ірпінь, торфових боліт, розвитку в сільських господарствах рільництва, плідівництва, овочівництва, шовківництва, піднесення тваринництва, подальшої механізації сільського господарства і організації рибного господарства. Затвердили план робіт на 1952 р., графік візду учасників і склад експедиції, керівником якої призначили чл.-кор. М. О. Тюленева. Зобов'язали директорів наукових установ АН УРСР, які прийматимуть участь у експедиції, забезпечити систематичне і повне проведення робіт; директора Інституту гідрології та гідротехніки АН УРСР акад. Г. Й. Сухомела – забезпечити виконання в 1952 р. досліджень і робіт, пов'язаних з осушенням невеликих болотних масивів у сільських господарствах Димерського району для видобутку торфу як добрива; директора Інституту клінічної фізіології ім. О. О. Богомольця АН УРСР чл.-кор. А. М. Воробйова – продовжити опрацювання заходів по боротьбі з захворюванням населення району на зоб.

161. З метою об'єднання і координації заходів, спрямованих на розвиток павловського вчення у медико-біологічних науках, практиці охорони здоров'я, тваринництві і ветеринарії, постановили створити при Президії АН УРСР Комісію по проблемах фізіологічного вчення акад. І. П. Павлова у такому складі: академіки Г. В. Фольбогт (голова), Р. Є. Кавецький, В. П. Протопопов, члени-кореспонденти А. М. Воробйов, Є. К. Приходькова, М. М. Сиротинін, професори М. К. Вітте, А. І. Ємченко, Я. П. Склярів, доцент М. І. Путилін (учений секретар). Постановили: комісії здійснювати загальне керівництво всіма заходами, пов'язаними з розвитком павловського вчення в Україні, і спільно з Вченою радою по проблемах фізіологічного вчення академіка І. П. Павлова при Президії АН УРСР розробляти і проводити заходи по забезпеченню розвитку павловського вчення у галузях наукових досліджень, народного господарства, охорони здоров'я і соціально-культурного будівництва.

162. Визнали за необхідне поділ Відділу суспільних наук АН УРСР на два Відділи – Відділ історії, філософії і економіки АН УРСР і Відділ мови і літератури АН УРСР. Вирішили звернутись до уряду з проханням про поділ Відділу суспільних наук АН УРСР на два самостійних Відділи в складі АН УРСР.

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 472, арк. 376 403. Оригінал. Машинопис.

Протокол № 15 засідання Президії Академії наук УРСР

від 16 травня 1952 р.

163. На виконання постанови РМ УРСР № 453 від 26 лютого 1952 р. «Про заходи по поліпшенню роботи Київської овочової фабрики» зобов'язали Інститут використання газу в комунальному господарстві та промисловості АН УРСР (в.о. директора інституту В. Ф. Коштов) та Інститут фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії АН УРСР (директор акад. О. І. Душечекін) включити до плану науково-дослідних робіт на 1952 р. вивчення впливу на про-

дуктивність овочевих культур додаткового освітлення їх у теплицях газовими ліхтарями. Рекомендували інститутам вивчити також вплив освітлення лампами «денного світла» і звичайними електричними лампами накаливання при одночасному підвищенні вмісту вуглецю у повітрі, використовуючи для цього запальники Інституту використання газу в комунальному господарстві та промисловості АН УРСР (постанова від 28.04.52).

164. Затвердили учасниками координаційної наради Ради по вивченню продуктивних сил УРСР АН УРСР та відповідних рад та комісій академії наук союзних республік у м. Москва 8–10 травня 1952 р. академіків Г. М. Савіна, Є. О. Шилова, П. М. Першина, П. А. Власюка, Д. К. Зерова, Г. Й. Сухомела, членів-кореспондентів Є. С. Бурксера, В. І. Толубинського, к.с.н. Г. М. Давидова, а також доповідачами на нараді від АН УРСР – акад. Г. М. Савіна та акад. П. М. Першина (постанова від 03.05.52).

165. Призначили з 3 травня 1952 р. вченим секретарем Відділу фізико-математичних і хімічних наук АН УРСР к.г.-м.н. А. М. Пшенка, залишивши його на посаді с.н.с. Інституту геологічних наук АН УРСР на підставці (постанова від 06.05.52).

166. З метою виконання постанови РМ УРСР і ЦК КП(б)У від 27 березня 1952 р. № 760 «Про заходи по розведенню дубового шовкопряда в колгоспах польських районів Української РСР» постановили: зосередити наукову роботу Інституту зоології АН УРСР в 1952 р. на вирішенні таких завдань: а) виведення порід дубового шовкопряда для нових районів (Полісся, Карпати, західні області) і для вигодовування на нових кормових рослинах (лоза та ін.); б) вивчення екологічних умов і кормів для розведення шовкопряда в нових районах; в) дослідження біології розвитку і розмноження дубового шовкопряда у зв'язку з акліматизацією та раціоналізацією племінної справи; г) вивчення умов, що сприяють захворюванню дубового шовкопряда та розробка заходів боротьби з ними; д) надати практичну допомогу 50 сільським господарствам Київської області і разом з Міністерством сільського господарства УРСР у 1952 р. провести виробничі випробування нової породної групи дубового шовкопряда у сільських господарствах Чорнобильського, Димерського, Новошпелицького та інших районів області; е) до 10 травня 1952 р. підготувати до друку посібник по розведенню дубового шовкопряда (РВР АН УРСР видати його до 1 липня 1952 р.), а також із МСГ УРСР підготувати та видати в 1952 р. інструкції і кольорові плакати. З метою матеріально-технічного забезпечення робіт по дубовому шовкопряду вирішили збудувати у 1953 р. на Терсмаках новий лабораторний комплекс; для експедиції по дубовому шовкопряду зобов'язали Управління справами АН УРСР виділити Інституту зоології АН УРСР вантажні й легкові автомашини, а відділу акліматизації і селекції інституту – кошти на наукове обладнання (постанова від 06.05.52).

167. Затвердили план читання лекцій в травні 1952 р. на трасі Південноукраїнського каналу і Каховського ГЕС, а також тематику і календарний графік виїзду академіків, членів-кореспондентів АН УРСР і докторів наук для читання лекцій у західних областях УРСР на квітень-листопад 1952 р. (постанова від 06.05.52).

168. Затвердили план роботи Бібліотечної комісії АН УРСР на 1952 р. та керівні документи – «Типове положення про бібліотеку науково-дослідного інституту Академії наук УРСР», «Типові правила користування бібліотекою науково-дослідного інституту Академії наук Української РСР», «Положення про Біб-

ліотечну комісію АН УРСР» (у новій редакції). Також запропонували директорам науково-дослідних установ АН УРСР створити комісії для перегляду книжкових фондів бібліотек з метою вилучення непрофільної літератури, організувати бібліотечні ради при бібліотеках інститутів згідно з «Типовим положенням про бібліотечку науково-дослідного інституту Академії наук Української РСР» і затвердили плани їх роботи на 1952 р. Ввели до складу Бібліотечної комісії АН УРСР чл.-кор. І. І. Стрелкова та завідувача бібліотеки Фізико-технічного інституту АН УРСР Комененка (постанова від 06.05.52).

169–170. ¹

171. На виконання постанови РМ СРСР зобов'язали директора Інституту будівельної механіки АН УРСР акад. Ф. П. Белянкіна передати у двотижневий термін Московському державному університету ім. М. В. Ломоносова монтажні схеми та установочні креслення обладнання, яке надається у відповідності з постановою РМ СРСР (постанова від 09.05.52).

172. ^{*1}

173. Вирішили відрядити д.б.н. С. І. Лебедєва до м. Москва для участі у роботі секції сільськогосподарських наук XI сесії Ради по координації наукової діяльності академії наук союзних республік замість академіків П. А. Власюка та О. Н. Соколовського (постанова від 10.05.52).

174. Затвердили вчену раду Ботанічного саду АН УРСР у такому складі: акад. М. М. Гришко (голова), доктори біологічних наук – М. І. Котов та С. І. Лебедєв, кандидати наук – М. М. Вільчинський, Г. В. Дмитрієв, І. О. Дрига, В. А. Макаревич, О. І. Соколовський, Л. І. Рубцов, І. М. Шайтан, Л. П. Лемпицький, Г. П. Рудківський, Д. Ф. Лихвар, І. В. Троєнко, директор Дендропарку «Троїтанець» І. М. Виборнов, голова сільського господарства ім. Молотова М. А. Коваль, секретар парторганізації (постанова від 10.05.52).

175. ^{*1}

176. Внесли зміни в тематичний план на 1952 р. Інституту мовознавства ім. О. О. Потебні АН УРСР (постанова від 13.05.52).

177. Ухвалили відкликати з відпустки директора Інституту лісівництва АН УРСР акад. П. С. Погребняка 18–27 травня 1952 р. для участі у Запорізькій сесії АН УРСР, присвяченій питанням науково-технічної допомоги великим будовам (постанова від 13.05.52).

178. Тасмно.

179. Затвердили перелік заходів по виконанню рішень квітневої сесії АН УРСР (постанова від 15.05.52).

180. Відповідно до розпорядження РМ СРСР від 11 березня 1952 р. № 527 затвердили акт від 15 квітня 1952 р. про передачу Карадаської біологічної станції АН УРСР в розпорядження АН СРСР станом на 1 квітня 1952 р. (постанова від 15.05.52).

181. Заслухали доповідь в.о. Головного вченого секретаря Президії АН УРСР чл.-кор. А. Д. Коваленка про виконання постанови РМ УРСР від 22 квітня 1952 р. № 1044 «Про результати науково-дослідних робіт Інституту використання газу в комунальному господарстві та промисловості АН УРСР за 1951 р. і про тема-

¹Постанови № 169 та № 170 в архівній справі відсутні.

тичний план інституту на 1952 р.». Встановили, що основним напрямом проведення науково-дослідних робіт інституту є опрацювання науково-теоретичних основ газифікації УРСР на базі використання природного, промислових, генераторного та інших газів у побуті, комунальному господарстві, сільській енергетиці, промисловості і транспорті, дослідження процесів горіння і хімічного перероблення газу, а також розробка конструкцій різноманітних газових приладів і апаратури для газового господарства.

Затвердили уточнений план впровадження на 1952 р., який складено відповідно до вказівок РМ УРСР. Зобов'язали в.о. директора інституту к.т.н. В. Ф. Копитова розпочати науково-дослідні роботи по темі «Дослідження режимів роботи газових мереж у м. Київ та розробка методів розрахунку міських газових мереж»; у найкоротший термін усунути всі недоліки в роботі, для чого укріпити наукове керівництво відділами хімічного перероблення газу, газових двигунів і автоматики, транспорту і зрідження газу; доукомплектувати лабораторії інституту стендами, апаратурою, контрольно-вимірвальними приладами; покращити роботу з аспірантами і молодими науковими співробітниками, обмежити обсяг науково-дослідних робіт по договорах з організаціями.

Зобов'язали бюро Відділу технічних наук АН УРСР акад. М. В. Корноухова та в.о. директора інституту В. Ф. Копитова докорінно покращити роботу вченої ради інституту та практикувати обговорення питань перспективного розвитку газифікації і підвищення ефективності використання газу у народному господарстві; спільно з Інститутом економіки АН УРСР подати пропозиції про організацію сектору або групи економіки газового господарства УРСР; Головного вченого секретаря Президії АН УРСР акад. І. Т. Швеця – налати допомогу інституту в укомплектуванні його кваліфікованими науковими кадрами, а також у збільшенні підготовки наукових кадрів через аспірантуру.

182. Затвердили п'ятирічний план підготовки докторських дисертацій старшими науковими співробітниками АН УРСР на 1951–1955 рр., зобов'язали директорів інститутів АН УРСР створити відповідні умови для виконання у визначені строки докторських дисертацій, голів бюро Відділів наук АН УРСР – встановити систематичний контроль за вчасним виконанням дисертацій і через кожні 6 місяців доповідати Президії про стан виконання плану.

183. Схвалили технічний проект Інституту гідрології та гідротехніки АН УРСР, складений Державним інститутом проєктування «Київпроєкт» на підставі проєктного завдання, затвердженого РМ УРСР (постанова № 8 від 5 січня 1951 р.) та Президією АН УРСР (постанова від 27 листопада 1950 р., протокол № 8).

183-а. *2

Протокол № 16
засідання Президії Академії наук УРСР

від 28 травня 1952 р.

184. *1

185. На виконання постанови РМ СРСР від 27 березня 1952 р. № 1504 та постанови РМ УРСР і ЦК КП(б)У від 10 квітня 1952 р. «Про заходи по впровадженню у народне господарство нових способів електрозварювання» зобов'язали Інститут електрозварювання ім. С. О. Патона АН УРСР – забезпечити своєчасне виконання в повному обсязі завдань РМ СРСР у відповідності з графіком робіт, затвердженим РМ УРСР і ЦК КП(б)У, і обговорити вищезазначені постанови на загальних зборах співробітників інституту та намітити заходи по забезпеченню дострокового виконання завдання уряду; провести у червні 1952 р. науково-технічну конференцію з питань нових методів автоматичного зварювання за участю представників промислових міністерств та відомств, підприємств і будівництва, науково-дослідних установ та вищих технічних навчальних закладів; надавати допомогу міністерствам та відомствам, промисловим підприємствам, будівництвам та транспорту в розробці заходів по впровадженню у виробництво та будівництво нових способів електрозварювання шляхом технічних консультацій, інструктажу, підготовки виданих науково-технічної літератури, інструкції і розробки технологічних процесів та електрозварювальної апаратури (постанова від 19.05.52).

186. На виконання постанови РМ УРСР від 23 квітня 1952 р. № 1091 «Про заходи по забезпеченню повного і правильного використання підготовлених зрошуваних земель в колгоспах і радгоспах Української РСР в 1952 р.» зобов'язали директорів інститутів економіки, фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії, генетики і селекції, машинознавства і сільськогосподарської механіки, ентомології та фітопатології, лісівництва, ботаніки, зоології АН УРСР і Лабораторію ґрунтознавства АН УРСР посилити в 1953 р. науково-дослідну роботу з питань зрошувального землеробства та надання наукової допомоги сільським господарствам щодо вирощування високих врожаїв сільськогосподарських культур на зрошувальних землях, передусім в Снігурівському районі Миколаївської обл.; розробити заходи по проведенню гіпсування ґрунтів, а також надавати наукову допомогу по широкому впровадженню гіпсування ґрунтів. Зобов'язали керівника комплексної Снігурівської експедиції АН УРСР акад. П. М. Першина зосередити увагу експедиції на розробці питань правильного використання зрошувальних земель та узагальненні передового досвіду цього району для робіт в інших районах УРСР; Інститут селекції АН УРСР – розробити план заходів по електрифікації виробництва в умовах зрошення на прикладі сільських господарств Снігурівського району; Інститут економіки АН УРСР – розробити форми перспективного плану для сільських господарств зрошувальної зони та нормативи по складанню планів; Раду науково-технічної пропаганди АН УРСР – організувати читання лекцій про вирощування високих врожаїв на зрошувальних землях і розробити план видання у 1952–1953 рр. відповідної науково-популярної літератури. Доручили чл.-кор. О. М. Фаворову розробити сортовий склад овочевих культур для зрошувального овочівництва сільських господарств району (постанова від 23.05.52).

187. Дозволили провести зміни в тематичних планах науково-дослідних робіт Інституту геологічних наук АН УРСР на 1952 р. (постанова від 24.05.52).

188. Заслухали інформацію про лист Міністра фінансів Української РСР від 19 березня 1952 р. про порушення закону про сумісництво в АН УРСР (постанова РНК СРСР від 11 березня 1933 р.) та встановили обсяги оплати роботи вчених секретарів та членів Президії АН УРСР та на посадах в установах АН УРСР.

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 473, арк. 1 24. Оригінал. Машинопис.

Протокол № 17 засідання Президії Академії наук УРСР

від 6 червня 1952 р.

189. Дозволили Інституту загальної і неорганічної хімії АН УРСР внести зміни в план науково-дослідних робіт на 1952 р. (постанова від 31.05.52).

190. Дозволили Інституту фізики АН УРСР внести зміни в план науково-дослідних робіт на 1952 р. (постанова від 31.05.52).

191–194. *¹

195. Тасмно.

196. У зв'язку з відзначенням другої річниці публікації праці Й. В. Сталіна «Марксизм і питання мовознавства» зобов'язали директорів інститутів АН УРСР провести 15–20 червня 1952 р. розширені засідання учасних рад інститутів, на яких заслухати доповіді директорів інститутів, в інститутах суспільних наук на розширених засіданнях учасних рад – наукові доповіді з окремих питань.

197. Затвердили план заходів АН УРСР по виконанню постанови травневого Пленуму ЦК КП(б)У про стан і заходи поліпшення підготовки, підбору і розподілу кадрів державних органів управління.

198. *¹

199. Доручили Раді науково-технічної пропаганди АН УРСР скласти план проведення пропагандистської роботи на будівництві Каховської ГЕС і Південноукраїнського каналу. Ухвалили вирішити питання про організацію постійно діючих лекторіїв АН УРСР на будовах після розгляду тематики лекцій, календарного плану роботи і кошторису.

200–201. *¹

202. Тасмно.

203. На виконання розпорядження РМ СРСР від 26 квітня 1952 р. № 9846-р зобов'язали інститути АН УРСР; надавати технічну допомогу інституту «Укргіпрошахт» у складанні розширеного ескізного проєкту мостового роторного екскаватора, дати аналіз наявних гідрологічних даних і прогноз осушення і геологічних даних Південноукраїнського каналу; обрати методикку розрахунку стійкості відкосів Південноукраїнського каналу і розробити систему робіт і відвалуотворення, консультувати з питань різання ґрунтів, провести з «Укргіпрошахт» експериментальні дослідження на моделях для обґрунтування прийнятих схем мосту; консультувати з питань вибору методів статистичного розрахунку основних несучих конструкцій мосту та вибору матеріалу для деталей машин тощо. Затвердили

комісію для організації і проведення спільних робіт «Укргіпрошахт» та інститутів АН УРСР під керівництвом чл.-кор. О. М. Пенькова; загальне керівництво по наданню технічної допомоги поклали на Інститут гірничої справи ім. М. М. Федорова АН УРСР.

204. Вирішили клопотатись перед ЦК КП(б)У про перенесення терміну скликання науково-технічної сесії з питань автоматичного регулювання генераторів електростанцій до погодження програми і порядку проведення сесії з Міністерством електропромисловості СРСР.

205. Надали відпустку директору Інституту гірничої справи ім. М. М. Федорова АН УРСР чл.-кор. П. С. Кучерову до 5 вересня 1952 р. для закінчення наукової роботи «Руйнування вкопного вугілля добувними машинами», і призначили т.в.о. директора інституту заступника директора по науковій частині к.т.н. О. Н. Щербаня.

206. Дозволили Головній астрономічній обсерваторії АН УРСР провести у вересні 1952 р. Республіканську нараду українських астрономів для обговорення питань спостережень повного сонячного затемнення 30 червня 1954 р.

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 473, арк. 25-62. Оригінал. Машиннопис.

Протокол № 18 **засідання Президії Академії наук УРСР**

від 20 червня 1952 р.

207. Ввели до складу ради Відділу суспільних наук АН УРСР для захисту дисертації на вченій ступінь доктора економічних наук І. Н. Романенка таких докторів наук та професорів, спеціалістів по економіці сільського господарства: М. В. Бочкова, І. Є. Кантишева, Л. М. Клецькова (постанова від 07.06.52).

208. *¹

209. Заслухали питання про стан з підготовкою нового набору до аспірантури АН УРСР та зобов'язали голів Відділів і голову Львівського філіалу АН УРСР в найкоротший термін вжити всіх необхідних заходів для покращення стану з відбором кандидатів до аспірантури; директорів усіх інститутів – ширше розгорнути роботу по залученню кандидатів до аспірантури, звернувши особливу увагу на залучення спеціалістів, які мають досвід науково-дослідної, викладацької та виробничої роботи, і забезпечити потрібний конкурс при наборі до аспірантури (постанова від 12.06.52).

210. Рекомендували в докторантуру АН СРСР співробітників Інституту використання газу в комунальному господарстві та промисловості АН УРСР М. А. Захарикова та Інституту теплоенергетики АН УРСР О. Й. Петрова і ухвалили просити Президію АН СРСР зарахувати їх докторантами АН СРСР (постанова від 12.06.52).

211. Затвердили план науково-дослідної роботи та план впровадження Інституту електрозварювання ім. С. О. Патона АН УРСР на 1952 р. з внесеними змінами і додатками відповідно до постанови РМ СРСР від 27 березня 1952 р. № 1504 (постанова від 12.06.52).

212. У зв'язку з розгортанням робіт по спорудженню Каховської ГЕС, Південноукраїнського і Північнокримського каналів і враховуючи прохання Запорізького обкому ЦК КП(б)У, «Укрводбуду» та «Дніпробуду» постановили організувати з 1 серпня 1952 р. постійно діючі лекторії АН УРСР на будівництві Каховської ГЕС (м. Нова Каховка) і Південноукраїнського каналу (м. Запоріжжя) і затвердили на 1952 р. представлени Радою науково-технічної пропаганди АН УРСР і узгоджені з «Укрводбудом» та Управлінням «Дніпробуду» тематику лекцій і календарні плани роботи лекторіїв (постанова від 12.06.52).

213. Дозволили Інституту електрозварювання ім. Є. О. Патона АН УРСР відповідно до постанови РМ УРСР і ЦК КП(б)У від 11 квітня 1952 р. провести 4–6 липня 1952 р. у м. Київ науково-технічну конференцію, присвячену питанням нових методів автоматичного і напівавтоматичного електрозварювання (постанова від 16.06.52).

214. Відповідно до постанови РМ УРСР та ЦК КП(б)У від 24 травня 1952 р. № 1521 постановили зобов'язати керівника комісії з питань використання місцевих джерел добрив Ради по вивченню продуктивних сил УРСР АН УРСР, директора Інституту фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії АН УРСР акад. О. І. Душечкіна спільно з інститутами геологічних наук, гірничої справи та економіки АН УРСР підготувати до 5 липня 1952 р. пропозиції по будівництву фосфоритних шахт і заводів для виробництва фосфоритного борошна на базі Ізюмського та Кролевецького фосфоритних родовищ (постанова від 17.06.52).

215. Зобов'язали в.о. директора Інституту використання газу в комунальному господарстві та промисловості АН УРСР к.т.н. В. Ф. Копитова після закінчення розробки установки по газифікації рідкого метану для заправлення газобетонних автомашин передати схему установки Міністерству автомобільного транспорту УРСР та взяти участь у її випробуванні (постанова від 17.06.52).

216. З метою координації планів науково-дослідних робіт по сільськогосподарській мікробіології на 1953 р. дозволили Інституту мікробіології ім. Д. К. Заболотного АН УРСР разом з Головним управлінням сільськогосподарської пропаганди Міністерства сільського господарства УРСР скликати 1–2 липня 1952 р. координаційну нараду, затвердили її програму та склад установ-учасників.

217. Дозволили часткові зміни в переліку важливих проблем та тем плану науково-дослідних робіт на 1952 р. Інституту використання газу в комунальному господарстві та промисловості АН УРСР.

218–222. Таємно.

223. Призначили М. І. Новикова на посаду завідділу історії філософії і суспільної думки України Інституту філософії АН УРСР з 1 січня 1952 р., затвердили вченом секретарем цього інституту з 14 квітня 1952 р. Г. В. Мелашенка; призначили Г. М. Родіонова завідувачем Львівської сейсмічної станції АН УРСР з 10 травня 1952 р., звільнивши від тимчасового виконання обов'язків завідувача С. В. Євсєєва; звільнили від т.в.о. завідділу словесного фольклору та етнографії Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії АН УРСР П. Д. Павлія з 3 травня 1952 р.; поклали т.в.о. заступника директора по науковій частині Інституту геологічних наук АН УРСР з 16 квітня 1952 р. на к.г.-м.н. В. Я. Клименка; звільнили з посади вченого секретаря Ботанічного саду АН УРСР к.б.н. Л. П. Лемпицького, затвердили його в.о. завідділу квіткових і оранжерейних

рослин Ботанічного саду АН УРСР з 11 квітня 1952 р. і призначили з цього числа к.б.н. М. І. Бондаря на посаду вченого секретаря Ботанічного саду АН УРСР; прийняли рішення з інших кадрових питань.

224. На часткову зміну постанови Президії АН УРСР від 15 лютого 1952 р. (протокол № 6, п. 44) атестували З. Ф. Катину на посаді с.н.с. Інституту ботаніки АН УРСР.

225. Заслухали та обговорили доповідь Президента АН УРСР акад. О. В. Палладіна про підсумки роботи об'єднаної сесії АН УРСР і Академії архітектури УРСР, присвяченої великим будовам УРСР. Постановили схвалити доповідь про підсумки роботи сесії, відзначили успішне її проведення та вирішили внести зміни до плану роботи секцій Комітету сприяння будівництву гідроелектростанцій, каналів і зрошувальних систем АН УРСР на 1952 р. Зобов'язали голів секцій Комітету скликати у м. Київ до 1 липня 1952 р. пленарні наради секцій, на яких обговорити виконання плану за перше півріччя 1952 р. і план робіт на 1953 р. Вирішили просити РМ УРСР та ЦК КП(б)У: 1) передати АН УРСР Запорізький філіал Всесоюзного інституту електрифікації сільського господарства для організації на його базі Українського інституту електрифікації сільського господарства; 2) зобов'язати Міністерство бавовництва УРСР організувати в Снігурівському районі опорно-показову електро-машино-тракторну станцію, як науково-виробничу базу для розв'язання першочергових завдань в галузі електрифікації сільськогосподарських процесів у зрошуваному землеробстві півдня УРСР; 3) зобов'язати Управління в справах вищої школи при РМ УРСР передбачити у планах науково-дослідних робіт вищих навчальних закладів на 1953 р. теми, висунуті представниками великих будов на об'єднаній сесії АН УРСР і Академії архітектури УРСР; 4) з метою раціональної організації рибного господарства в Каховському водосховищі запропонувати Запорізькому облвиконкому ухвалити рішення, що зобов'язує промислове підприємства (Запоріжсталь, Дніпросталь та ін.) устаткувати водоочисні споруди для ліквідації забруднення природних водойм Дніпра стічними водами промислових підприємств до затоплення Каховського водосховища водою; 5) дозволити АН УРСР організувати відвід фондів закінчення робіт по дослідженнях, зобов'язавши всіх учасників (інститути АН УРСР, вищі навчальні заклади і науково-дослідні установи відомств) подати в Комітет сприяння будівництву гідроелектростанцій, каналів і зрошувальних систем АН УРСР всі звіти по завершених роботах.

Ухвалили зобов'язати РВР АН УРСР видати у IV кварталі 1952 р. праці об'єднаної сесії АН УРСР та Академії архітектури УРСР, присвяченої питанням науково-технічної допомоги великим будовам на півдні УРСР; для підготовки матеріалів сесії до друку створити редколегію в складі: Президент АН УРСР акад. О. В. Палладін (відповідальний редактор), акад. І. Т. Швець (заступник відповідального редактора), члени редколегії: академіки – М. П. Семененко, П. А. Власюк, П. М. Пєришин, члени-кореспонденти – А. Д. Нестеренко, Б. А. Пишкін, П. С. Кучеров; а також зобов'язали голів секцій Комітету сприяння будівництву гідроелектростанцій, каналів і зрошувальних систем АН УРСР розробити план видання науково-популярної, науково-технічної та довідкової літератури на 1953 р.

226. Заслухали доповідь голови вченої ради Державного заповідника «Олександрія» акад. П. О. Свиріденка про стан і перспективи розвитку установи і ство-

рення на його території експериментальних баз. З метою подальшого розвитку заповідника відповідно до розпорядження РМ СРСР від 10 квітня 1956 р. № 4786-р про організацію на його території науково-дослідних баз і використання джерел радіоактивних вод постановили: 1) звернутися з проханням до Академії архітектури УРСР про включення до її плану робіт на 1952–1953 рр. складання перспективного технічного проекту відбудови і розвитку заповідного парку; 2) визначити перспективи розвитку заповідника «Олександрія» на наступні п'ять років, зокрема, складання повного технічного проекту відбудови і розвитку паркових насаджень на території заповідника до жовтня 1953 р., розбивка території і насадження дерев і чагарників у східній частині заповідника на місці вирубок під час німецької окупації і на території колишнього плодового саду – в 1953–1954 рр., перстворення західної частини заповідника в лісопарк – у 1954–1956 рр., також відновлення плодового саду і виноградників у південній частині заповідника; організувати на території заповідника нову експериментальну базу Інституту клінічної фізіології ім. О. О. Богомольця АН УРСР для розробки проблем, пов'язаних з ученням академіка І. П. Павлова, експериментальної бази відділу екології Інституту зоології АН УРСР для вивчення тварин-шкідників, розробки теоретичних основ боротьби з шкідниками і підвищення продуктивності сільськогосподарських та промислових видів тварин та бази Інституту гідробіології АН УРСР – для вивчення екології і селекції риб для ставкового господарства УРСР; доручити Ботанічному саду АН УРСР здійснювати науково-методичне керівництво роботами по інтродукції нових культур у заповіднику і постачання його посадочним і посівним матеріалом; 4) просити РМ УРСР дозволити будівництво на території заповідника творчого санаторію для вчених з використанням із лікувальною метою джерел радіоактивних вод заповідника; 5) затвердити на найближчі роки план капітальних ремонтів; 6) порушити клопотання перед РМ УРСР про збільшення штату заповідника на 23 особи та фонду заробітної плати для сезонних робітників до 50 тис. крб (з 1953 р.); 7) запропонувати директорам інститутів зоології, гідробіології та клінічної фізіології АН УРСР переглянути штати своїх інститутів з метою збільшення кількості наукового і науково-допоміжного персоналу, що постійно працює на базах у заповіднику; 9) затвердити вчену раду заповідника у такому складі: академіки – П. О. Свириденко (голова), Р. С. Кавецький, М. М. Гришко, Д. К. Зеров, члени-кореспонденти – А. М. Воробйов, В. А. Мовчан, директор Державного заповідника «Олександрія» І. Є. Зірка, секретар Білоцерківського міського КН(б)У Є. Д. Яригін, голова міської ради м. Біла Церква Н. Л. Сребняк, н.с. заповідника – М. М. Антонов, І. Г. Дерій (секретар); 10) запропонувати директору заповідника посилити пропаганду озеленення міст і сільських господарств та надання їм в цьому допомогти, а також організувати охорону паркових насаджень заповідника.

227. З метою забезпечення своєчасної підготовки до друку I тому «Історії української літератури» зобов'язали: авторів і редколегію I тому – вивчити і врахувати висновки та всі важливі пропозиції рецензентів; повністю закінчити редагування тексту до 25 липня 1952 р. і видати I том до 1 жовтня 1952 р.; директора Інституту української літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР акад. О. І. Білецького – затвердити по розділах I том «Історії української літератури» на вченій раді інституту до 23 липня 1952 р.

Ухвалили запросити спеціалістів-консультантів по фахових питаннях, звільнити до 25 вересня 1952 р. авторів і членів редколегії академіків О. І. Білешкого, М. К. Гудзія, наукових співробітників інституту З. П. Мороза, О. Є. Засенка, М. Д. Бернштейна, М. П. Пивоварова, В. С. Курашову, Є. П. Кирилюка, О. І. Кисельова, О. К. Бабишкіна, Й. Я. Круп'янського і частково М. Є. Сиваченка, Г. Д. Вервеса від будь-якої іншої роботи, окрім підготовки до видання I тому курсу і заборонили їм будь-яку іншу роботу за межами АН УРСР на цей період; викликати на весь час роботи над курсом акад. М. К. Гудзія, який перебуває у м. Москва, відкликати для завершення I тому з докторантури авторів З. П. Мороза та О. І. Кисельова та просити Президію АН СРСР продовжити останнім термін перебування в докторантурі до 15 листопада 1954 р.; зобов'язати Управління справами АН УРСР забезпечити сприятливі умови роботи авторському колективу Інституту української літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР. Доручили інституту подати додатковий кошторис витрат по підготовці до видання «Історії української літератури» і зобов'язали Видавництво АН УРСР (В. М. Ісакович) провести всю підготовчу роботу, щоб з 1 жовтня 1952 р. було забезпечено високоякісне поліграфічне видання першої частини тиражу I тому курсу.

228. Затвердили вчсну раду Інституту використання газу в комунальному господарстві та промисловості АН УРСР в кількості 14 осіб.

229. Надали творчу відпустку директору Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії АН УРСР акад. М. Т. Рильському з 15 червня 1952 р., на час відпустки виконання обов'язків директора інституту поклали на заступника директора по науковій частині А. А. Роміцина.

230. Надали професійні відпустки керівному складу АН УРСР.

231. На часткову зміну постанови Президії АН УРСР від 15 квітня 1952 р. (протокол № 13, п. 142) встановили, що 3 тис. екземплярів збірника «Досвід роботи по наданню наукової допомоги колгоспам Снігурівського району Миколаївської області УРСР» мають бути видані українською мовою.

232. Взяли до відома лист начальника Київського окружного будинку офіцерів Радянської Армії полковника Прокоповича з подякою вченим АН УРСР за лекції для воїнів 8 травня 1952 р. – акад. В. Ф. Копитову, чл.-кор. Б. А. Пишкіну та А. А. Смирнову.

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, сир. 473, арк. 63–126. Оригінал. Машинопис.

Протокол № 19 засідання Президії Академії наук УРСР

від 27 червня 1952 р.

233. Звільнили від обов'язків голови Відділу суспільних наук АН УРСР к.е.н. О. М. Румянцева з 27 червня 1952 р., залишивши його на посаді директора Інституту економіки АН УРСР, та призначили з цього ж числа в.о. голови Відділу суспільних наук АН УРСР д.філол.н. І. К. Білодіда.

234. Звільнили з 1 липня 1952 р. з посади директора Інституту філософії АН УРСР акад. М. Е. Омеляновського та призначили в.о. директора цього інсти-

туту к.філос.н. Д. Х. Острянина. Вирішили просити акад. М. Е. Омелянського дати згоду на заміщення однієї з посад завідувача відділу Інституту філософії АН УРСР.

235. Задоволили прохання С. Я. Дуки і звільнили його з 1 липня 1952 р. з посади директора Канівського державного музею-заповідника «Могила Т. Г. Шевченка» АН УРСР та призначили з цього ж числа директором заповідника Я. М. Данилова.

236. Взяли до відома інформацію директора Інституту історії України АН УРСР О. К. Касименка про хід підготовки до видання I тому курсу «Історії Української РСР» і доручили в.о. голови Відділу суспільних наук АН УРСР д.філол.н. І. К. Білодіду та директору Інституту історії України АН УРСР к.і.н. О. К. Касименку терміново вирішити питання про переклад на українську мову I тому курсу та редагування цього перекладу.

237–238. *¹

239. *²

240. Затвердили план роботи Президії АН УРСР на III квартал 1952 р.

241. Затвердили план роботи Вченого секретаріату Президії АН УРСР на III квартал 1952 р.

242. Розглянули питання про хід виконання графіку надходження рукописів до РВР АН УРСР по плану видань АН УРСР на 1952 р. та постановили підняти клопотання перед урядом про видання в 1952 р. робіт, передбачених планом 1953 р.

243. Затвердили поданий РВР план випуску видань АН УРСР на 1953 р. обсягом 2500 др. арк. (в тому числі 10 періодичних журналів обсягом 464 др. арк.).

244. *²

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, сир. 473, арк. 126–135. Оригінал. Машинопис.

Протокол № 20 засідання Президії Академії наук УРСР

від 4 липня 1952 р.

245. *²

245-а. Заслухали питання про виконання постанови РМ УРСР і ЦК КП(б)У від 10 травня 1952 р. № 1357 та доручили Інституту зоології АН УРСР спільно з представниками Міністерства сільського господарства УРСР і Міністерства охорони здоров'я УРСР: розробити проєкт загального плану профілактичних заходів проти інвазійних захворювань сільськогосподарських тварин і людей; на основі матеріалів з районів вивчити паразитологічну ситуацію і скласти карти цієї ситуації в УРСР; підготувати до 31 липня 1953 р. посібник по заходах боротьби з гельмінтозами сільськогосподарських тварин і людей, інструкції по збиранню кліщів, бліх, гедзів, молюсків, засобів їх консервування, етикетування і пересилки. Постановили розробити на Республіканській зоологічній конференції в 1953 р. перспективний план науково-дослідної роботи з питань паразитології (постанова від 30.06.52).

246. Заслухали та обговорили доповідь голови Львівського філіалу АН УРСР акад. Й. З. Штокала¹ про роботу та стан кадрів інститутів і установ філіалу. Постановили зобов'язати директорів інститутів філіалу: на засіданнях вчених рад систематично заслуховувати і творчо обговорювати всі завершені наукові праці, збірники праць, монографії із залученням зовнішніх спеціалістів західних областей УРСР; посилити роботу по підготовці наукових кадрів, практикувати відрядження до наукових центрів Союзу для консультацій і роботи в бібліотечках; значно розширити роботу по наданню допомоги великим будівництвам, промисловим підприємствам і сільським господарствам. Доручили голові Львівського філіалу АН УРСР акад. Й. З. Штокалу об'єднати в Інституті машинознавства і автоматики АН УРСР відділи теорії пружності і міцності деталей машин у один відділ міцності в машинобудуванні, завідувачем відділу призначити д.ф.-м.н. М. Я. Леонova, та подати пропозиції щодо ліквідації надмірного сумісництва в установах. Доручили Головному вченому секретарю Президії АН УРСР акад. І. Т. Швецю разом із головою Львівського філіалу акад. Й. З. Штокалом подати пропозиції щодо кандидатур на призначення директором Інституту машинознавства і автоматики АН УРСР (постанова від 03.07.52).

246-а. Дозволили Інституту загальної і неорганічної хімії АН УРСР скликати нараду з питань хімії та технології очищення води 1 липня 1952 р. і затвердили програму наради (постанова від 03.07.52).

247. Затвердили атестацію аспірантів інститутів АН УРСР у кількості 275 осіб; зобов'язали директорів інститутів української літератури, філософії, історії України, органічної хімії, генетики і селекції, фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії, мікробіології АН УРСР, Головної астрономічної обсерваторії АН УРСР та інших негайно взяти під особистий контроль підготовку аспірантами третього року навчання кандидатських дисертацій і вчасне їх подання до захисту. Зобов'язали голів всіх Відділів встановити контроль за вчасним виконанням аспірантами дисертаційних тем, які завершують навчання у 1952 р. і доручили голові Відділу біологічних наук АН УРСР акад. Р. Є. Кавецькому та голові Відділу сільськогосподарських наук АН УРСР акад. П. А. Власюку до 15 липня 1952 р. подати пропозиції щодо тематики дисертацій аспірантів, які працюють над вивченням кок-сагізу та тау-сагізу.

248. З метою забезпечення координації і планування робіт з підготовки до 300-річчя входження України до Росії постановили створити комісію по підготовці до ювілею в такому складі: Президент АН УРСР акад. О. В. Палладін (голова), віце-президент АН УРСР акад. М. П. Семененко, Головний вчений секретар Президії АН УРСР акад. І. Т. Швець, в.о. голови Відділу суспільних наук АН УРСР І. К. Білодід, академіки – О. Є. Корнійчук, П. Г. Тичина, М. П. Бажан, М. Т. Рильський, О. І. Білецький, Л. А. Булаховський, Й. З. Штокало, директор Інституту історії України АН УРСР О. К. Касименко, директор Інституту економіки АН УРСР О. М. Румянцев, секретар парткомітету Ф. Д. Овчаренко, к.і.н. П. П. Гудзенко, доручили комісії скласти загальний план заходів. Зобов'язали директора Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії АН УРСР акад. М. Т. Рильського та директора Інституту української літератури ім. Т. Г. Шевченка

¹ Див. док. № 107 від 4 липня 1952 р.

АН УРСР акад. О. І. Білецького негайно розпочати роботу по підготовці наукових праць, присвячених ювілею, директорів інститутів історії України, суспільних наук, української літератури та мистецтвознавства, фольклору та етнології АН УРСР – звільнити наукових співробітників від робіт, не пов'язаних із підготовкою до 300-річчя входження України до Росії (окрім роботи над завершенням курсів з історії Української РСР та української літератури).

249. Взяли до відома інформацію голови Ради по вивченню продуктивних сил УРСР АН УРСР віце-президента АН УРСР акад. Г. М. Савіна про підсумки координаційної наради рад по вивченню продуктивних сил у м. Москва. Зобов'язали раду покласти в основу своєї роботи вказівки координаційної наради; схвалили основні напрями науково-дослідних робіт ради на 1953 р., постановили включити до плану нову проблему розвитку продуктивних сил західних областей УРСР і ухвалили створити при президії Львівського філіалу АН УРСР комісію із зазначеної проблеми під керівництвом директора Інституту суспільних наук АН УРСР д.с.н. О. О. Нестеренка. Вирішили змінити назву проблеми «Боротьба з посухою в південних районах УРСР і розвиток сільського господарства в зоні зрошення» на «Розвиток продуктивних сил південних районів УРСР у зв'язку з гідробудівництвом і зрошенням».

250. Заслухали інформацію директора Інституту археології АН УРСР акад. П. П. Єфіменка про IV наукову конференцію Інституту археології АН УРСР, присвячену другій річниці публікації праці Й. В. Сталіна «Марксизм і мовознавство». Ухвалили постанову конференції затвердити, оголосити подяку дирекції Інституту і зобов'язати акад. П. П. Єфіменка видати протягом 1952 р. тези доповідей конференції в періодичному виданні Інституту та висвітлити роботу конференції у «Віснику АН УРСР».

251. За високі показники виконання плану науково-дослідної і виробничої роботи, розвиток наукових зв'язків з виробництвом і активне впровадження наукових досягнень у виробництво вирішили присудити перехідний Червоний прапор на 1952 р. Інституту слектрозварювання ім. Є. О. Патона АН УРСР.

252. *1

253. Взяли до відома лист Ново-Краматорського машинобудівного заводу з подякою акад. В. М. Свєтчикуву за надання наукових консультацій.

254. Надали професійні відпустки директорам інститутів АН УРСР.

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 473, арк. 136–165. Оригінал. Машинопис.

Протокол № 21 засідання Президії Академії наук УРСР

від 16 липня 1952 р.

255. Затвердили заходи з метою підготовки планів і звітів установ АН УРСР до XII сесії Ради по координації наукової діяльності академії наук союзних республік (постанова від 07.07.52).

256. На виконання постанови РМ УРСР від 16 червня 1952 р. № 1791 «Про державний план розвитку та впровадження передової техніки на 1952 р. по

Міністерству місцевої промисловості УРСР та Укрпромраді» постановили: зобов'язати Інститут електрозварювання ім. Є. О. Патона АН УРСР (акад. Є. О. Патона) надати Міністерству місцевої промисловості УРСР технічну допомогу з метою впровадження у 1952 р. нової технології виробництва заготовок для скопир із застосуванням автоматичного зварювання, електродконтактного нагрівання заготовок підків, автоматичного електрозварювання залізних банок і резервуарів (постанова від 07.07.52).

257. Схвалили перелік найважливіших проблем плану науково-дослідних робіт установ АН УРСР на 1953 р. та зобов'язали бюро Відділів та директорів установ АН УРСР при складанні плану на 1953 р. керуватись переліком найважливіших проблем, рекомендованих Президією АН УРСР (постанова від 07.07.52). 258–259. Тасмно.

260. Ухвалили: включити додатково в план науково-дослідних робіт Інституту гірничої справи ім. М. М. Федорова АН УРСР на 1952 р. тему «Раптові викиди вугілля та газу в шахтах центрального району Донбасу та заходи боротьби з ними» із терміном закінчення у III кварталі 1953 р.; віднести цю тему до переліку найважливіших по Відділу технічних наук АН УРСР і зобов'язати директора інституту чл.-кор. П. С. Кучерова щоквартально надавати звіти про виконання робіт до бюро Відділу, Відділу спеціальних робіт АН УРСР та Центральної комісії по раптовим викидам вугілля та газу в кам'яновугільних шахтах при АН СРСР (постанова від 14.07.52).

261. На виконання постанови РМ УРСР від 17 травня 1952 р. № 1428 «Про додаткові заходи по боротьбі з картопляним раком на території УРСР» зобов'язали Інститут ситомології та фітопатології АН УРСР (директор чл.-кор. В. П. Муравйов), Інститут органічної хімії АН УРСР (директор акад. А. І. Кіпріанов), Інститут фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії АН УРСР (директор акад. О. І. Душечкін) у 1953 р. надати методичну допомогу та консультації Всесоюзній науково-дослідній станції по раку картоплі у розробці засобів боротьби з цією хворобою, в освоєнні нового способу мульчфумігації ґрунту хлорпікрином, що дає змогу зменшити витрати цього ядохімікату та підвищити його ефективність, допомогу у підборі ефективних хімічних препаратів і розробити спільно зі станцією методичку фітопатологічної оцінки хімічних препаратів, що застосовуються в боротьбі з раком, у складанні планів науково-дослідної роботи по вивченню природи стійкості картоплі проти раку і порівняльному біохімічному вивченню стійких та нестійких проти раку картоплі сортів, також взяти участь у їх виконанні (постанова від 15.07.52).

262. *¹

263. Відповідно до постанови РМ УРСР від 15 червня 1951 р. № 1422 постановили прийняти до складу АН УРСР Республіканську комісію по боротьбі з силікозом, яка знаходилась у підпорядкуванні Міністерства охорони здоров'я УРСР, керівництво роботою комісії покласти на бюро Відділу біологічних наук АН УРСР; діяльність Республіканської комісії визначатиметься Положенням про Комісію по боротьбі з силікозом при АН СРСР, місцезнаходження комісії визначити в м. Харків при Інституті генетики і селекції АН УРСР, оскільки робота буде проводитись на базі Українського центрального інституту гігієни праці і профзахворювань Міністерства охорони здоров'я УРСР. Затвердили список установ, які

проводять роботу по вивченню і боротьбі з силікозом та список представників відомств та установ, які входять до складу комісії; головою комісії затвердили чл.-кор. Академії медичних наук СРСР проф. В. К. Навроцького.

Ухвалили клопотатись перед Державною штатною комісією при РМ СРСР про затвердження для Інституту генетики і селекції АН УРСР однієї посади молодшого наукового співробітника (учений секретар комісії) і півставки референта.

Затвердили план роботи по боротьбі з силікозом в Україні на 1952 р. і запропонувати інститутам АН УРСР включитись у розробку проблеми силікозу в 1953 р. Постановили, що робота по інститутах буде вестись у такому напрямі: Інститут клінічної фізіології ім. О. О. Богомольця АН УРСР – в галузі патогенезу, профілактики і терапії силікозу; Інститут органічної хімії АН УРСР та Інститут фізичної хімії ім. Л. В. Писаржевського АН УРСР – в галузі розробки нових речовин, які знижують поверхневий натяг води і дослідження їх ефektivності в зісплюванні повітря підземних виробок; Інститут гірничої справи ім. М. М. Федорова АН УРСР – в розробці конструкцій по боротьбі з пилом при бурінні, вибухових роботах, роботі вугільного комбайна, при вантажних і розвантажувальних роботах на руді і вугіллі (постанова від 15.07.52).

264. Ухвалили рєкомендувати в докторантуру АН СРСР і просити Президію АН СРСР зарахувати докторантами АН СРСР Л. І. Рубцова та М. В. Зєлєнського (постанова від 15.07.52).

265. Відповідно до постанови РМ УРСР від 24 червня 1952 р. № 1903 (п. 11) постановили зобов'язати Інститут лісівництва АН УРСР (директор акад. П. С. Погребняк) взяти участь у складанні посібника по розведенню лозових культур і лозовому виробництву (постанова від 15.07.52).

266. Виключили зі списків дійсних членів АН УРСР акад. Г. І. Маркєлова з 8 червня 1952 р. у зв'язку зі смертю (постанова від 15.07.52).

267. З метою удосконалення методу комплексної інтенсифікації росту коропа, а також теоретичного обґрунтування окремих елементів комплексу зобов'язали Інститут гідробіології АН УРСР скликати в 1952 р. нараду рибоводів сільських господарств України для обміну досвідом із впровадження інтенсифікаційних заходів росту коропа; доручили завідділу експериментальної скології риб інституту чл.-кор. В. А. Мовчану написати брошуру про узагальнення досвіду передовників-рибоводів ставкового господарства України по застосуванню комплексу заходів до 1 квітня 1953 р., Відділу біологічних наук АН УРСР – з'ясувати можливість передачі одного з рибних господарств Міністерства рибної промисловості УРСР або Міністерства сільського господарства УРСР Інституту гідробіології АН УРСР для організації експериментально-дослідної бази по ставковому господарству при інституті (постанова від 15.07.52).

268. Ввели в дію з 16 липня 1952 р. штатний розпис центрального апарату АН УРСР, затверджений 23 червня 1952 р. Державною штатною комісією при РМ СРСР. Зобов'язали Управління справами АН УРСР перерєструвати до 17 липня 1952 р. у Міністерстві фінансів УРСР новий штатний розпис і відповідно до нього ухвалили провести переміщення та скорочення по Президії АН УРСР: призначили А. Є. Дєнщикова тимчасово виконуючим обов'язки начальника канцелярії; С. М. Левтерова – на посаду помічника Головного вченого секретаря; Л. О. Соколову – на посаду інспектора; Г. В. Німковську – на посаду секретаря-

референта; Г. В. Шестопалову на посаду старшої стенографістки (постанова від 15.07.52).

269. Звільнили д.т.н. М. М. Шумиловського від виконання обов'язків директора Інституту машинознавства і автоматіки АН УРСР з 16 липня 1952 р. та призначили т.в.о. директора інституту к.т.н. В. М. Михайловського. Доручили Головному вченому секретарю Президії АН УРСР акад. І. Т. Швасцю разом із головою Львівського філіалу АН УРСР акад. Й. З. Штокалом протягом місяця підібрати кандидатуру на посаду директора цього інституту.

270. *3

271. *2

272. На виконання рішень і рекомендацій VII сесії Наукової ради з проблем фізіологічного вчення І. П. Павлова при Президії АН СРСР постановили: 1) погодитись із основним положенням постанови ради по проблемах фізіологічного вчення І. П. Павлова; 2) з метою створення умов для широкого розвитку фізіологічного вчення І. П. Павлова в УРСР і використання досягнень фізіології у галузі медицини, фізичного виховання і тваринництва звернутись, після погодження з Міністерством охорони здоров'я УРСР, з проханням до РМ УРСР про створення в системі АН УРСР Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця шляхом об'єднання Інституту клінічної фізіології ім. О. О. Богомольця АН УРСР та Інституту експериментальної біології і патології ім. О. О. Богомольця Міністерства охорони здоров'я УРСР; до вирішення цього питання організувати з 1 липня 1952 р. в Інституті клінічної фізіології ім. О. О. Богомольця АН УРСР такі лабораторії: фізіології травлення, вищої нервової діяльності, фізіології сільськогосподарських тварин, нервової регуляції ендокринних функцій, і затвердити структуру і штат зазначених лабораторій; запропонувати голові бюро Відділу біологічних наук АН УРСР Р. Є. Кавецькому і директору Інституту клінічної фізіології ім. О. О. Богомольця АН УРСР чл.-кор. А. М. Воробйову подати кандидатури на посади завідувачів вказаних лабораторій; 3) затвердити постанову бюро Відділу біологічних наук АН УРСР про зміни в тематичному плані Інституту клінічної фізіології ім. О. О. Богомольця АН УРСР на 1952 р. і про проблематику на 1953 р.; 4) зобов'язати інститут в 1952 р. провести такі наради-дискусії: «Критика помилкових концепцій і завдання патофізіології в світлі вчення І. П. Павлова», «Втома, відновлення і працездатність», «Позакліткова жива речовина і основна агрофільна речовина»; 5) запропонувати з метою ознайомлення громадськості з підсумками VII сесії вченої ради надрукувати в найближчих випусках «Медицинного журналу» і збірниках «Питання фізіології» постанови сесії і статті, присвячені підсумкам сесії, висвітлити результати роботи сесії в пресі, підготувавши статті для газети «Правда» (акад. Г. В. Фольборт), журналу «Вісник АН УРСР» (акад. Р. С. Кавецький) та журналу «Врачебное дело» (акад. Р. С. Кавецький); систематично публікувати в «Медицинному журналі» і в збірниках «Питання фізіології» статті, що пропагують вчення І. П. Павлова та інших основоположників вітчизняної медицини і критикують помилкові концепції; 6) запропонувати голові Комісії по проблемах фізіологічного вчення акад. І. П. Павлова при Президії АН УРСР акад. Г. В. Фольборту подати план роботи комісії на II півріччя 1952 р.; 7) включити до плану підготовки до друку на 1953–1954 рр. вибрані твори акад. І. П. Павлова (відповідальний редактор – акад. Г. В. Фольборт); 8) запропонувати Раді

науково-технічної пропаганди АН УРСР (акад. В. Г. Касьяненко) посилити лекційну роботу і видання популярних брошур для популяризації вчення І. П. Павлова і досвіду впровадження їх у практику; 9) з метою встановлення систематичного зв'язку інститутів Відділу біологічних наук АН УРСР з Інститутом фізіології ім. І. П. Павлова АН СРСР (м. Ленінград) та Інститутом вищої нервової діяльності АН СРСР (м. Москва) доручити бюро Відділу біологічних наук АН УРСР скласти план спільних наукових конференцій і нарад інститутів АН УРСР та інститутів АН СРСР, виїздів співробітників інститутів АН УРСР до установ АН СРСР і прийому в м. Київ їх співробітників для обміну досвідом та погодження планів; 10) доручити бюро Відділу біологічних наук АН УРСР систематично перевіряти стан вивчення праць І. М. Сеченова і І. П. Павлова співробітниками відповідних інститутів Відділу.

273. Заслухали інформацію про виконання установами АН УРСР в І півріччі 1952 р. плану провідних науково-дослідних проблем і тем та робіт по впровадженню в практику. Постановили схвалити звіти бюро Відділів по виконанню планів науково-дослідної роботи та планів впровадження в першому півріччі 1952 р., відзначили відставання науково-дослідних робіт від плану по деяких провідних проблемах і темах, у зв'язку з чим рекомендували провести заходи по ліквідації відставання робіт від плану та забезпечити їх виконання в 1952 р.

274. Здійснили перерозподіл приміщень, звільнених Інститутом фізики АН УРСР у будинку по вул. Чудновського, 3 серед таких установ АН УРСР: інститутів теплоенергетики, електротехніки, будівельної механіки, гідрології та гідротехніки, чорної металургії, гірничої справи; бюро Відділу технічних наук, Головної астрономічної обсерваторії, Лабораторії металофізики та Видавництва АН УРСР.
274-а. *2

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, стр. 473, арк. 166–270. Оригінал. Машиніопис.

Протокол № 22 засідання Президії Академії наук УРСР

від 1 серпня 1952 р.

275–276. Таємно.

277. *1

278. Відповідно до постанови РМ УРСР від 2 липня 1952 р. № 2046 «Про заходи боротьби з гірчаком рожевим» зобов'язали Інститут ботаніки АН УРСР та Ботанічний сад АН УРСР – до 1 серпня 1952 р. розробити інструкцію та методику проведення обстеження змелів південних районів УРСР на гірчак; голів бюро Відділу сільськогосподарських наук АН УРСР (акад. А. О. Василенко), Відділу біологічних наук АН УРСР (акад. Р. Є. Кавецький) – провести в серпні координаційну нараду, на якій обговорити тематику по вивченню біології гірчака та розробці дієвих хімічних і агротехнічних методів боротьби з гірчаком на 1952–1953 рр., залучивши до роботи інститути ботаніки, фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії, машинознавства і сільськогосподарської механіки, органічної хімії та Ботанічний сад АН УРСР (постанова від 22.07.52).

279. *1

280. Дозволили провести зміни в плані науково-дослідних робіт на 1952 р. Інституту геологічних наук АН УРСР (постанова від 22.07.52).

281. Дозволили провести зміни в плані науково-дослідних робіт на 1952 р. Інституту геології корисних копалин АН УРСР (постанова від 22.07.52).

282. Дозволили провести зміни в плані науково-дослідних робіт на 1952 р. Лабораторії металофізики АН УРСР (постанова від 22.07.52).

283. Ввели до складу редколегії наукових праць Інституту теплоенергетики АН УРСР кандидата технічних наук О. Й. Петрова та призначили секретарем редколегії к.т.н. О. О. Кремньова, звільнивши від обов'язків секретаря редколегії М. В. Зозуло (постанова від 22.07.52).

284. Ухвалили включити до плану дослідно-виробничих випробувань на 1952 р. тему «Клінічне випробування кровозамінника «БК»» через його високу оцінку міністерств охорони здоров'я СРСР і УРСР (постанова від 22.07.52).

285. На виконання розпорядження РМ СРСР від 4 липня 1952 р. №16907-р (п. 5) і РМ УРСР від 16 липня 1952 р. № 963-р зобов'язали Інститут електрозварювання ім. Є. О. Патона АН УРСР поставити до грудня 1952 р. Міністерству електростанцій СРСР для Головопроменергомонтажу Міністерства електропромисловості СРСР 5 зварювальних тракторів типу ТС-17-М і 20 напівавтоматів типу ПШ-5 свого виробництва комплектно з апаратними ящиками на напругу силової мережі і повідомляти Президії АН УРСР про хід виконання постанови наприкінці кожного місяця, починаючи з жовтня 1952 р. (постанова від 25.07.52).

286. Дозволили провести зміни в плані науково-дослідних робіт на 1952 р. Інституту гідрології та гідротехніки АН УРСР (постанова від 25.07.52).

287. Дозволили Інституту клінічної фізіології ім. О. О. Богомольця АН УРСР провести в жовтні 1952 р. наукову конференцію, присвячену питанню ролі міжклітинних речовин (основної агрофільної речовини) в фізіологічних і патологічних процесах тваринного організму; затвердили програму і склад учасників (постанова від 25.07.52).

288. Відзначили успішну і плідну роботу науково-технічної конференції по нових способах зварювання, проведену Інститутом електрозварювання ім. Є. О. Патона АН УРСР у відповідності з постановою РМ УРСР і ЦК КП(б)У 4–6 липня 1952 р. Схвалили рішення конференції, спрямовані на подальший розвиток і впровадження у народне господарство нового способу автоматичного однопрохідного вертикального зварювання, індустріального способу виготовлення зварних нафторезервуарів великої смості і нового способу контактного зварювання стиків труб, що не вимагає їх обертання. Ухвалили вважати необхідним доповнити тематичний план і план впровадження інституту на 1953 р. роботами, відзначеними у рішеннях конференції, а до 1 серпня представити пропозиції щодо доповнення планів науково-дослідних робіт і впровадження на 1952 р. (постанова від 25.07.52).

289. На підставі постанови РМ УРСР від 28 червня 1952 р. № 1994 переvestи з 1 липня 1952 р. на госпрозрахунок науково-експериментальну сільськогосподарську базу Інституту фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії АН УРСР, надавши їй уставний фонд у сумі 1454 тис. крб. Зобов'язали фінансово-плановий відділ АН УРСР (О. М. Матях) у триденний термін виділити для

базі із плану праці на 1952 р. 76 одиниць з місячним фондом зарплати в сумі 30 453 крб, в тому числі адміністративно-господарського персоналу 10 одиниць з місячним фондом зарплати 4285 крб; намічені корективи в плані з праці погодити з Держпланом УРСР. Затвердили положення про науково-експериментальну сільськогосподарську базу, штатний розпис і промфінплан з уточненням основних показників (постанова від 25.07.52).

290. Затвердили закрити об'єднану вчсну раду Інституту загальної і неорганічної хімії АН УРСР, Інституту органічної хімії АН УРСР і Інституту фізичної хімії ім. Л. В. Писаржевського АН УРСР для прийому до захисту дисертацій на ступінь кандидата і доктора хімічних наук по закритій тематиці в складі: академіки – А. І. Кіпріанов (голова), О. І. Бродський, А. В. Думанський, Є. О. Шілов, члени-кореспонденти – П. В. Головін, В. О. Ізбсков, А. К. Бабко, Є. С. Бурксер, доктори наук – Ю. К. Делімарський (вчсний секретар), В. А. Ройтер, Б. Г. Савінов, Л. А. Кульський, та ухвалили просити ВАК Міністерства вищої освіти СРСР про затвердження закритої об'єднаної вченої ради хімічних інститутів АН УРСР (постанова від 25.07.52).

291. Дозволили Інституту фізичної хімії ім. Л. В. Писаржевського АН УРСР зняти з плану нарад на 1952 р. нараду з питань «рідкого стану» (постанова від 29.07.52).

292. Таємно.

293. *¹

294. Таємно.

295–300. Дозволили провести зміни в планах науково-дослідних робіт та в переліку найважливіших науково-дослідних робіт і робіт по впровадженню установ АН УРСР на 1952 р.

301. Відповідно до постанови РМ СРСР від 19 липня 1952 р. № 3329 «Про організацію при Видавництві Академії наук СРСР Інституту наукової інформації» та постанови РМ УРСР від 26 липня 1952 р. № 2401 «Про надсилання до Інституту наукової інформації Академії наук Союзу РСР журналів, авторефератів дисертацій і авторських свідоцтв» постановили зобов'язати всі інститути та науково-дослідні установи АН УРСР надсилати до Інституту наукової інформації АН СРСР по 2 примірники авторефератів дисертацій і авторських свідоцтв за профілем інституту, 2 примірники своїх періодичних видань, Видавництво АН УРСР – по 2 примірники всіх журналів АН УРСР.

302. Дозволили провести зміни в плані науково-дослідних робіт на 1952 р. Інституту фізичної хімії ім. Л. В. Писаржевського АН УРСР.

303. Затвердили нові плани науково-дослідних робіт та впровадження Інституту машинознавства і автоматики АН УРСР на 1952 р., де змінено обсяги робіт, розподілених між вказаним інститутом та Львівським політехнічним інститутом.

304. Призначили акад. О. В. Квасницького на посаду керівника лабораторії фізіології тварин Інституту клінічної фізіології ім. О. О. Богомольця АН УРСР з 23 липня 1952 р. та ухвалили рішення з інших кадрових питань.

305–306. *¹

307. Доручили начальнику планово-виробничого відділу АН УРСР І. І. Оцупку в тижневий термін подати на затвердження Президії АН УРСР проект постанови про підсумки виконання плану виробництва промисловими і експериментальними

підприємствами АН УРСР у I півріччі 1952 р. із врахуванням зауважень і пропозицій, зроблених на засіданні Президії АН УРСР.

308. Заслухали інформацію про стан підбору кандидатів до аспірантури АН УРСР і зобов'язали директорів інститутів АН УРСР, які здійснюють набір в аспірантуру, у найкоротший термін забезпечити підбір кандидатів до аспірантури по спеціальностям, на які зовсім немає кандидатів, або їх кількість недостатня для проведення конкурсу; завсектором аспірантури терміново перевірити в інститутах стан підбору кандидатів до аспірантури; доручили головам Відділів наук АН УРСР подати пропозиції про перерозподіл вакансій в аспірантуру.

309. *²

310. Затвердили номінаклтуру Президії АН УРСР.

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. I, сир. 473, арк. 271-367. Оригінал. Машинопис.

Протокол № 23
засідання Президії Академії наук УРСР

від 8 серпня 1952 р.

311. ¹

312. *²

313. Розподілили на роботу аспірантів, що закінчують у 1952 р. навчання в аспірантурі АН УРСР.

314. Дозволили Відділу технічних наук АН УРСР проведення виїзної сесії з питань машинобудування у м. Харків в жовтні-листопаді 1952 р. і постановили, що її метою є ознайомлення інженерно-технічних робітників підприємств м. Харків з досягненнями інститутів Відділу і надання науково-технічної допомоги харківським машинобудівельним підприємствам. Затвердити секції виїзної сесії, оргкомітет по проведенню сесії під керівництвом акад. М. В. Корноухова і вирішили залучити до участі в сесії, окрім інститутів Відділу технічних наук АН УРСР, Фізико-технічний інститут АН УРСР, Інститут машинознавства і сільськогосподарської механіки АН УРСР, а також галузеві науково-дослідні установи і вищі навчальні заклади м. Харків; зобов'язали бюро Відділу звернутися з проханням до дійсних членів АН УРСР С. В. Серенсена, М. М. Давиденкова і А. П. Комара взяти участь у роботі сесії.

315. Ухвалили скликати у вересні 1952 р. пленум геологічної секції Комітету сприяння будівництву гідроелектростанцій, каналів і зрошувальних систем АН УРСР, присвячений підсумкам експедиційних робіт в районах гідробудівництва; організацію цього пленуму доручили в.о. директора Інституту геологічних наук АН УРСР А. Є. Бабинцю.

316. Вирішили провести в листопаді 1952 р. у м. Кривий Ріг виїзну сесію вченої ради Інституту геологічних наук АН УРСР, присвячену питанням вивчення геологічної структури Криворізьких залізрудних родовищ; організацію сесії доручили в.о. директора Інституту геологічних наук АН УРСР А. Є. Бабинцю.

¹ Постанова № 311 в архівній справі відсутня.

317. Заслухали доповідь директора Інституту історії України АН УРСР О. К. Касименка про завершення роботи над підготовкою до друку I тому курсу «Історії Української РСР» і постановили представлений текст, обкладинку, титульну сторінку та ілюстрації I тому курсу «Історія Української РСР» затвердити до друку; зобов'язати Видавництво АН УРСР (В. М. Ісакович) до 1 жовтня 1952 р. видати I том тиражем 85 тис. примірників російською і 50 тис. примірників українською мовами. Зобов'язали інститут забезпечити підготовку і видання макету II тому «Історії Української РСР» тиражем 500 примірників до 1 лютого 1953 р. і доручили голові Відділу суспільних наук АН УРСР І. К. Білодіду проводити щоденний контроль за виконанням графіку видання курсу Видавництвом АН УРСР.

318. Заслухали доповідь акад. М. К. Гудзія про стан підготовки I тому курсу «Історії української літератури» (дожовтневий період) і схвалили його до видання, зобов'язали дирекцію Інституту української літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР виконати графік видання і вирішили звернутися до ЦК КП(б)У з проханням зобов'язати Укрполіграфвидав надрукувати курс до 1 жовтня 1952 р. тиражем 50 тис. примірників.

319. Взяли до відома інформацію представників Відділів наук АН УРСР про стан підготовки робіт співробітників АН УРСР для висунування їх на здобуття Сталінських премій. Зобов'язали: Відділ спеціальних робіт АН УРСР (П. Г. Гребельник) підготувати відповідну довідку з цього питання, у якій зазначити зміст кожної роботи та в якому стані вона знаходиться, голів Відділів наук АН УРСР – продовжувати роботу по висунуванню вчених на здобуття Сталінських премій, Видавництво АН УРСР (В. М. Ісакович) – друкувати в першу чергу наукові роботи, що мають бути висунуті на здобуття Сталінських премій.

320. Заслухали повідомлення заступника директора по науковій частині Інституту загальної і неорганічної хімії АН УРСР Ю. К. Делімарського про виконання постанов РМ УРСР від 27 вересня 1947 р. № 1743 «Про поліпшення якості питної води» та від 1 червня 1949 р. № 1334 «Про заходи щодо поліпшення якості питної води Київського водопроводу». Зобов'язали: директорів інститутів загальної і неорганічної хімії, гідробіології і мікробіології АН УРСР – ввести в плани науково-дослідних робіт на 1952–1953 рр. комплексну тему «Поліпшення якості питної води, яка подається населенню м. Київ із р. Дніпро (усуєнення кольоровості, присмаку та запаху)» і подати план цієї теми на 1952–1953 рр. із зазначенням календарного графіку її виконання; директора Інституту загальної і неорганічної хімії АН УРСР акад. А. В. Думанського і завідувача лабораторією хімії та технології води д.т.н. Л. А. Кульського – в місячний термін закінчити ремонт і обладнання дослідної станції, покращити керівництво лабораторією; вказали дирекції інститутів, що включені в плани робіт, на незадовільне виконання постанов.

321. Заслухали доповідь в.о. директора Інституту використання газу в комунальному господарстві та промисловості АН УРСР В. Ф. Копитова про хід виконання постанови РМ УРСР від 19 березня 1952 р. № 656 «Про впровадження газомоторних установок в народне господарство Української РСР». Зобов'язали директора Інституту машинознавства і сільськогосподарської механіки АН УРСР акад. А. О. Василенка: опрацювати технічні завдання проектування газових двигунів потужністю 30 к. с. для роботи на антрациті або буровугільних брикетах

і торфї (на базї двигуна ПДМ-20 (22–30) з метою використання його в польових умовах як двигуна для потужних молотарок та потужністю 50 к. с. для роботи на торфї і буровугільних брикетах (на базї двохциліндрового двигуна 2 ПД-18 (20–42), як привід стаціонарних електростанцій в укрупнених сільських господарствах і МТС; виконати дослідні і експериментальні роботи, пов'язані з розробкою конструкцій дослідних газових двигунів і спільно з Інститутом використання газу в комунальному господарстві та промисловості АН УРСР і Міністерством місцевої промисловості УРСР провести випробування дослідних двигунів. Доручили В. Ф. Копитову розробити конструкцію і робочі креслення газогенераторних установок до двигунів. Зобов'язали дирекцію обох інститутів скласти і погодити з міністерством календарний графік проведення всіх робіт, пов'язаних з розробкою, виготовленням і випробуванням дослідних газомоторних двигунів, надавати систематичну допомогу підприємствам Міністерства місцевої промисловості УРСР в освоєнні виробництва газогенераторних установок.

Ухвалили просити РМ УРСР зобов'язати: Міністерство місцевої промисловості УРСР – розробити на підставі технічного завдання, складеного Інститутом машинознавства і сільськогосподарської механіки АН УРСР, технічний проєкт і робочі креслення двох газових двигунів; Міністерство лісового господарства УРСР і Київську міську Раду депутатів трудящих – до 1 вересня 1952 р. виконати постанову РМ УРСР від 22 квітня 1952 р. № 1044 в частині звільнення приміщень, виділених Інститутом використання газу в комунальному господарстві та промисловості АН УРСР, та дозволити АН УРСР залучити до роботи спеціалістів по двигунах внутрішнього згорання.

322. Призначили т.в.о. завідувача Сектору тваринництва АН УРСР з 1 серпня 1952 р. к.с.-г.н. Х. І. Класена.

323. Заборонили сумісництво на повну ставку таким науковим працівникам Львівського філіалу АН УРСР: Інституту геології корисних копалин АН УРСР – директору чл.-кор. В. Б. Порфир'єву, завідідулу чл.-кор. В. С. Соболеву, завідувачу лабораторії осадових порід відділу петрографії і корисних копалин д.г.-м.н. Л. Г. Ткачук, завідідулу Інституту суспільних наук АН УРСР д. філол.н. І. С. Свенцицькому.

324. Затвердили зміни в складі вченої ради Інституту суспільних наук Львівського філіалу АН УРСР: вивели зі складу В. П. Огоновського, О. І. Дея, О. І. Заболотного, І. Ф. Симоненка, Б. К. Дудикевича, М. Н. Петровського, П. Н. Чуприну та ввели до складу к.т.н. М. П. Герасименка, к.і.н. В. Т. Горбатюка, ученого секретаря інституту у О. Ю. Карпенка.

325. Відрядили у розпорядження «Укрдипроводбавовна» завідувачку відділу гідрології та інженерної геології Інституту геології корисних копалин АН УРСР д.г.-м.н. В. Г. Ткачук.

326. Ухвалили просити акад. К. К. Хрєнова дати згоду тимчасово виконувати обов'язки голови Відділу технічних наук АН УРСР.

326-а. *2

326-б. Взяли до відома повідомлення Головного вченого секретаря Президії АН УРСР акад. І. Т. Швеця про відрядження з 11 серпня 1952 р. в.о. Президента АН УРСР акад. М. П. Семененка. На час відрядження в.о. Президента АН УРСР акад. М. П. Семененка виконання обов'язків Президента АН УРСР поклали на віце-президента АН УРСР акад. Г. М. Савіна.

326-в. Звільнили акад. Г. М. Савіна від обов'язків завідділу теорії пружності і прикладної математики Інституту машинознавства і автоматики Львівського філіалу АН УРСР та призначили його з 4 липня 1952 р. керівником відділу теорії пружності та спеціальної лабораторії Інституту математики АН УРСР.

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 473, арк. 368-396. Оригінал. Машинопис.

Протокол № 24
засідання Президії Академії наук УРСР

від 15 серпня 1952 р.

327. Тасмно.

328. *⁵

329. На виконання постанови РМ УРСР та ЦК КП(б)У від 23 липня 1952 р. № 2424 про впровадження вологозарядкових поливів у передпосівний період на землях сільських господарств УРСР зобов'язали: інститути генетики і селекції, фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії АН УРСР – включити з осені 1952 р. в тематичні плани вивчення впливу термінів та норм вологозарядкових поливів на врожай бавовнику, озимої та ярої пшениці; роботу проводити у радгоспі «Червоний партизан» Харківського тресту овоче-молочних радгоспів Міністерства радгоспів УРСР з культурами озимої та ярої пшениці та у господарстві № 13 Міністерства внутрішніх справ УРСР з культурами бавовнику, озимої та ярої пшениці; директорів інститутів фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії, генетики і селекції АН УРСР – забезпечити своєчасне виконання робіт по вивченню ефективності проведення вологозарядкових поливів і подати повний звіт до 1 грудня 1953 р.

330. *²

331. На виконання розпорядження РМ УРСР від 6 серпня 1952 р. № 20039-р, яким АН УРСР було надано право організувати в 1952 р. докторантуру з щорічним прийомом 10 осіб по спеціальностях мовознавство, математика, фізика, фізична хімія і біохімія, постановили організувати в 1952 р. в Академії наук УРСР підготовку наукових кадрів вищої кваліфікації – докторів наук, – шляхом підбору кандидатів з числа співробітників АН УРСР, а також співробітників вищих навчальних закладів, науково-дослідних установ і підприємств з щорічним прийомом 10 докторантів по вказаних спеціальностях, давши про це публікацію в пресі. Зобов'язали голів бюро Відділу суспільних наук АН УРСР (І. К. Білодід), Відділу фізико-математичних і хімічних наук АН УРСР (акад. А. І. Кіпріанов) і Відділу біологічних наук АН УРСР (акад. Р. С. Кавецький) забезпечити відбір кандидатів до докторантури АН УРСР згідно «Положення про порядок прикомандирування наукових робітників до докторантури Академії наук Союзу РСР» до 1 жовтня 1952 р., подавши їх на затвердження Президії АН УРСР. Поклали на сектор аспірантури АН УРСР (В. М. Коваленко) організаційно-адміністративне обслуговування докторантури АН УРСР.

332. З метою забезпечення виконання постанови ЦК КП(б)У від 1 серпня 1952 р. «Про серйозні недоліки і помилки в роботі Інституту української літератури

ім. Т. Г. Шевченка» зобов'язали бюро Відділу суспільних наук АН УРСР (І. К. Білодід) і директора Інституту української літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР акад. О. І. Білецького подати у тижневий термін план щодо реалізації постанови на 1952–1955 рр., скорегований план наукових робіт інституту на 1952 р. і проект плану на 1953 р., план заходів з поліпшення якості рівня наукових робіт, покращенню роботи вченої ради, підготовки до видання закінчених наукових праць та підготовки наукових кадрів. Ухвалили створити при РВР АН УРСР текстологічну комісію для остаточного розгляду текстів творів класиків української літератури і зобов'язали бюро Відділу суспільних наук АН УРСР (І. К. Білодід) скликати нараду наукових працівників інститутів Відділу суспільних наук, на якій обговорити постанову ЦК КП(б)У та намітити конкретні заходи для усунення вказаних у цій постанові недоліків і помилок. Доручили директору інституту акад. О. І. Білецькому на розширеному засіданні вченої ради скласти перелік заходів по неухильному виконанню постанови, а всім головам Відділів наук АН УРСР – на засіданнях бюро Відділів розглянути постанову ЦК КП(б)У.

333. Взяли до відома рішення РМ СРСР про виділення додатково на 1952 р. АН УРСР 2,5 млн крб, в тому числі: на придбання обладнання – 1 млн крб та на будівельно-монтажні роботи – 1,5 млн крб (на початок будівництва Інституту гідрології та гідротехніки АН УРСР – 0,5 млн крб, житлового будинку – 0,5 млн крб, гуртожитку аспірантів – 0,5 млн крб); доручили Управлінню справам АН УРСР (М. І. Леонову і В. П. Чоповському) забезпечити затвердження технічних проектів в Архітектурному управлінні та в РМ УРСР; затвердили проект розподілу коштів на придбання обладнання по інститутах АН УРСР.

334. Обговорили доповідь Головного вченого секретаря Президії АН УРСР акад. І. Т. Швеця про хід набору кандидатів до аспірантури АН УРСР на 1952–1953 навчальний рік і відзначили, що на 125 аспірантських вакансій по АН УРСР на 15 серпня 1952 р. є 318 кандидатів, з них по затверджених спеціальностях 300 осіб, і по спеціальностях, по яких не передбачено прийом аспірантів, подано 18 заяв. Вирішили зняти не забезпечені конкурсом вакансії і передати їх в інші інститути, уточнили науковий профіль деяких спеціальностей та запропонували директорам інститутів терміново вжити заходів щодо забезпечення конкурсу по всіх аспірантських вакансіях.

335. *¹

336. Ухвалили клопотатись перед директивними органами про дозвіл включити у план видань на 1952 р. збірник праць Наукової наради з міжсфєрних і нервовоткаїнніших зв'язків, підготовлений Інститутом клінічної фізіології ім. О. О. Богомольця АН УРСР.

337. Призначили з 15 серпня 1952 р. акад. М. Е. Оселяновського на посаду заввідділу філософії природознавства Інституту філософії АН УРСР, звільнивши з цієї посади докторанта АН СРСР к.філос.н. Г. Г. Ємельяненка, призначили к.філос.н. Г. Г. Ємельяненка в.о. заввідділу історичного матеріалізму, звільнивши з цієї посади к.філос.н. С. Й. Шила і призначили С. Й. Шила на посаду с.н.с. відділу історичного матеріалізму Інституту філософії АН УРСР.

338. *²

Протокол № 25
засідання Президії Академії наук УРСР

від 29 серпня 1952 р.

339. Для забезпечення виконання постанови РМ УРСР від 11 серпня 1952 р. на додаток до постанови Президії АН УРСР від 8 серпня 1952 р. (протокол № 23, п. 300) зобов'язали директора Інституту загальної і неорганічної хімії АН УРСР акад. А. В. Думанського і завлабораторію хімії і технології води д.т.н. Л. А. Кульського розробити заходи по широкому розгортанню науково-дослідних робіт в галузі покращення якості питної води, вдосконалення технологічних процесів її очистки, розробки методів автоматизації контролю цих процесів, очищення промислових стоків, що забруднюють відкриті водойми, а також посиленню науково-дослідної бази, необхідної для виконання цих робіт; подати пропозиції щодо повного укомплектування лабораторії хімії і технології води кваліфікованим науковим, інженерно-технічним та технічним персоналом, дообладнати лабораторіями і контрольно-вимірними приладами, спільно з Міністерством комунального господарства УРСР розробити і подати РМ УРСР до 15 серпня 1952 р. календарний план заходів по впровадженню в 1952–1953 рр. завершених інститутом робіт. Зобов'язали директора Інституту гідробіології АН УРСР чл.-кор. Я. В. Ролла і директора Інституту мікробіології ім. Д. К. Заболотного АН УРСР акад. В. Г. Дроботька розробити заходи щодо широкого розгортання науково-дослідних робіт в галузі вивчення причин виникнення кольоровості, присмаків і запахів у воді р. Дніпро в районі Київської Дніпровської водопровідної станції; зобов'язали директорів вказаних інститутів представляти 5 числа кожного місяця з вересня 1952 р. звіти про хід виконання науково-дослідної тематики з покращення якості води і розробки методів очищення промислових стічних вод, що забруднюють відкриті водойми, і до 20 грудня 1952 р. представити остаточний звіт (постанова від 18.08.52).

340. Призначити з 6 липня 1952 р. начальником експериментально-технічного відділу Інституту будівельної механіки АН УРСР І. З. Пассєнєнка (постанова від 18.08.52).

341. *2

342. *1

343. 1

344. Таємно.

345. Дозволили Відділу біологічних наук АН УРСР разом з Інститутом фізіології ім. О. О. Богомольця АН УРСР провести 23 серпня 1952 р. урочисте засідання, присвячене 1000-річчю від дати народження вченого-енциклопедиста Авіценни (постанова від 21.08.52).

346. *1

347. *5

348–349. *2

350. На основі документальної перевірки, проведеної у Державному заповіднику «Олександрія» з 1 вересня 1951 р. по 1 червня 1952 р., постановили: 1) звільнити

¹ Постанова № 343 в архівній справі відсутня.

з роботи директора заповідника І. Є. Зірку, призначити з 28 серпня 1952 р. С. Я. Дука на посаду директора Державного заповідника «Олександрія». Звернули увагу голови вченої ради заповідника акад. П. О. Свириденка та бюро Відділу біологічних наук АН УРСР на відсутність контролю за роботою заповідника (постанова від 28.08.52).

351. *¹

352. *²

352-а. Заслухали доповідь завсектором аспірантури АН УРСР В. М. Коваленка про хід набору кандидатів до аспірантури АН УРСР на 1952–1953 навчальний рік. Відзначили, що на 125 аспірантських вакансій по АН УРСР подано 339 заяв, з них 4 вакансії по спеціальностях, не передбачених планом набору. Дозволили здати вступні іспити особам, які подали заяви на спеціальності, не передбачені планом набору, доручивши бюро Відділу наук АН УРСР подати пропозиції щодо розподілу аспірантських вакансій з урахуванням необхідності підготовки наукових кадрів по дефіцитних спеціальностях.

353. *²

354. *¹

355. Заслухали доповідь заступника голови РВР АН УРСР акад. Л. А. Булаховського про роботу та стан кадрів Видавництва АН УРСР і з метою покращення стану видавничої справи постановили: зобов'язати РВР АН УРСР і директорів інститутів і Видавництва АН УРСР усунути виявлені недоліки і посилити контроль над якістю поданих інститутами рукописів, не приймати до друку багатотомних видань без попереднього перегляду, затвердження проспектів цих видань і розгляду їх Президією АН УРСР. Вказали директору Інституту української літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР та директору Інституту лісівництва АН УРСР на виявлені помилки в підготовці і редагуванні наукових праць інститутів. Доручили РВР спільно з головами бюро Відділів переглянути план видання наукових записок і праць інститутів на 1953 р. і розглянути питання про доцільність видання нових журналів по Відділах наук АН УРСР. Зобов'язали керівництво Видавництва АН УРСР (в.о. директора В. М. Ісакович) ширше практикувати рецензування і спеціальне редагування рукописів, покращити художнє і технічне оформлення книг та проводити технічне навчання редакторів і коректорів.

Ухвалили просити ЦК КП(б)У і РМ УРСР вирішити питання про штати редакцій журналів; ще раз порушити питання про привірнення ставок і штатів співробітників Видавництва АН УРСР до штатів і ставок видавничої системи «Поліграфвидаву»; розглянути питання про реалізацію наукової літератури АН УРСР «Укркниготоргом» у повному обсязі тиражу, що відпускається за планом; підняти клопотання перед РМ СРСР про будівництво Друкарні і Видавництва АН УРСР у м. Київ вартістю 10 млн крб. Доручили віце-президенту АН УРСР акад. М. П. Семенову розв'язати питання про збільшення асигнувань для придбання нового устаткування друкарням на 1953 р., керуючому справами АН УРСР спільно з директором Видавництва АН УРСР підготувати пропозиції про складські приміщення для зберігання паперу, фінансово-плановому відділу АН УРСР – підняти клопотання перед Державною штатною комісією СРСР про виділення п'яти додаткових штатних одиниць консультантів – старших наукових співробітників для РВР АН УРСР.

356. З метою покращення роботи контрольно-ревізійного апарату АН УРСР постановили затвердити план ревізій установ АН УРСР на III і IV квартали 1952 р. і зобов'язали директорів інститутів, яким підпорядковані госпрозрахункові структури та майстерні, щорічно з 1953 р. регулярно проводити документальні ревізії цих установ.

357. Постановили призначити з 1 вересня 1952 р.: акад. М. К. Гудзія – на посаду завідувача відділу стародавньої літератури Інституту української літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР, звільнивши його з посади завідувача відділу російської літератури; с.н.с., к.філол.н. Д. В. Чалого – на посаду завідувача відділу російської літератури, звільнивши його від виконання обов'язків заступника директора інституту по науковій частині; виконання обов'язків заступника директора інституту покласти на с.н.с., к.філол.н. О. Є. Засенка.

358. На виконання постанови РМ УРСР від 22 жовтня 1951 р. № 3105 «Про запровадження підземного способу зрошення в Українській РСР» постановили: зобов'язати інститути фізіології і рослин і агрохімії, ботаніки, геологічних наук та Лабораторію ґрунтознавства АН УРСР спільно з інститутами «Укрґрпводбавовна» та УКРНДІГПМ продовжити у 1953 р. роботи по вивченню підземного зрошення; просити Інститут «Укрґрпводбавовна» дозволити установам АН УРСР провести у 1953 р. відповідні дослідження на ділянці у с. Камішанка поблизу м. Херсон, у сільському господарстві ім. Хрушова. Зобов'язати керівника теми по вивченню підземного зрошення чл.-кор. М. О. Толєнєва до 1 листопада 1952 р. подати попередній звіт про проведену в цьому році роботу.

359. Заслухали доповідь в.о. голови Відділу суспільних наук АН УРСР І. К. Білодіда про публікацію видань Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії АН УРСР та Інституту української літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР, які потребують виправлень, і постановили: 1) збірник «Українські радянські прислів'я та приказки», надрукований тиражем 15 тис. примірників, вважати можливим видати до 10 вересня 1952 р. після заміни деяких матеріалів та структурних виправлень; зобов'язати Інститут мистецтвознавства, фольклору та етнографії АН УРСР підготувати збірник сучасних російських прислів'їв і приказок, включивши його до плану 1953 р.; 2) II том «Зібрання творів В. Стефаника», надрукований тиражем 20 тис. примірників, вважати можливим видати з певними змінами (дати вступну статтю, внести купюри, уточнити примітки тощо); 3) доручити директору інституту акад. О. І. Білецькому до видання «Неопублікованої прози» П. Мирного (т. I, серія «Літературна спадщина») написати вступну статтю, пояснивши деякі терміни та підходи; 4) взяти до відома повідомлення про завершення роботи над виправленнями «Нарисів економічної географії УРСР» згідно з зауваженнями в рецензіях.

360. Затвердили вчену раду Інституту геологічних наук АН УРСР у наступному складі: к.г.-м.н. А. С. Бабинець (голова), к.г.-м.н. В. Ю. Кондрачук (учений секретар), акад. М. П. Семсенко, чл.-кор. – Є. С. Бурксер, К. Й. Новик, С. П. Родіонов, д.г.-м.н. – О. К. Каптаренко, В. М. Головин, П. К. Заморій, М. М. Ключников, Ю. Ю. Юрк, проф. І. К. Половко, к.г.-м.н. – О. І. Спасокукоцький, І. С. Усенко, В. Т. Сябряй, П. Л. Шульга, В. Я. Клименко, І. Л. Личак.

361. *2

362. Тасмно.

363. Відповідно до постанови РМ УРСР від 12 серпня 1952 р. № 2620 «Про озеленення території урочища Конча-Заспа» зобов'язали Ботанічний сад АН УРСР (акад. М. М. Гришко) здійснювати загальне керівництво посадковими роботами і доглядом за зеленими насадженнями в урочищі Конча-Заспа (постанова від 01.09.52).

364–366. Дозволили Інституту електрострумування ім. С. О. Патона АН УРСР, Інституту суспільних наук Львівського філіалу АН УРСР та Інституту будівельної механіки АН УРСР внести зміни до тематичного плану на 1952 р. (постанови від 01.09.52).

367. Для забезпечення виконання постанови РМ СРСР від 11 серпня 1952 р. № 2601 та на додаток до постанов Президії АН УРСР від 8 серпня 1952 р. (протокол № 23, п. 300) та 18 серпня 1952 р. (протокол № 25, п. 339) затвердили план роботи лабораторії хімії та технології води Інституту загальної і неорганічної хімії АН УРСР на 1952–1953 рр. з розробки трьох тем, пов'язаних із покращенням якості питної води р. Дніпро, та однієї теми – з розробки методів очищення стічних вод, які забруднюють відкриті водойми. Зобов'язали: директора Інституту загальної і неорганічної хімії АН УРСР акад. А. В. Думанського – до 3 вересня 1952 р. повністю укомплектувати штати лабораторії кваліфікованим персоналом штатів інституту і скликати в ІV кварталі 1952 р. нараду науково-дослідних, навчальних, проектних та виробничих інститутів та організацій, що діють в УРСР у галузі очищення та обеззараження питної води, з метою встановлення постійного обміну досвідом і координації планів робіт; директора Інституту гідробіології АН УРСР чл.-кор. Я. В. Ролла та директора Інституту мікробіології ім. Д. К. Заболотного АН УРСР акад. В. Г. Дроботька – внести в плани науково-дослідних робіт на 1952–1953 рр. тему «Вивчення причин виникнення кольоровості, присмаків і запахів у воді р. Дніпро в районі Київської Дніпровської водопровідної станції» та представити плани робіт з цієї теми, узгодивши їх з лабораторією хімії і технології води Інституту загальної і неорганічної хімії АН УРСР; відділ капітального будівництва АН УРСР (В. П. Чоповський) – негайно розпочати обладнання дослідної станції лабораторії хімії і технології води витяжною і проточною вентиляцією та ремонт будівлі станції (постанова від 03.09.52).

368. На додаток до постанови Президії АН УРСР (протокол № 21, п. 274), у зв'язку зі звільненням Інститутом фізики АН УРСР будинку по вул. Чудновського, № 3, перерозподілили приміщення серед установ АН УРСР (постанова від 03.09.52).

369–370. *1

371. *2

Протокол № 26
засідання Президії Академії наук УРСР

від 5 вересня 1952 р.

372. Заслухали повідомлення в.о. директора Видавництва АН УРСР В. М. Ісаковича про загрозу зриву графіку видання курсу «Історії української літератури», том I, у зв'язку з необхідністю на вимогу членів спеціальної комісії внесення правок у деякі сторінки другої верстки і постановили доручити Інституту української літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР (директор акад. О. І. Билецький) і Видавництву АН УРСР (в.о. директора В. М. Ісакович) вжити всіх заходів до видання курсу «Історія української літератури», том I, в строк, вказаний у попередньому рішенні Президії від 8 серпня 1952 р. – до 1 жовтня 1952 р.

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, сир. 474, арк. 195-197. Оригінал. Машинпис.

Протокол № 27
засідання Президії Академії наук УРСР

від 15 вересня 1952 р.

373. У зв'язку зі значним розширенням наукової тематики Інституту історії України АН УРСР та Інституту української літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР констатували, що структура та діяльність інститутів невідповідна їх існуючим назвам і вирішили перейменувати їх відповідно на Інститут історії АН УРСР та Інститут літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР (постанова від 06.09.52).

374. Затвердили тимчасове положення про Сектор тваринництва АН УРСР, організований в складі Відділу сільськогосподарських наук АН УРСР (постанова від 06.09.52).

375. Призначили М. П. Сизоненка з 6 вересня 1952 р. на посаду керуючого справами АН УРСР і зобов'язали в.о. керуючого справами АН УРСР М. І. Леонову передати М. П. Сизоненку в триденний термін справи та повернутися до виконання своїх обов'язків заступника керуючого справами АН УРСР (постанова від 06.09.52).

376. Таємно.

377. Розглянули звіт про результати роботи промислових і експериментальних підприємств АН УРСР за перше півріччя 1952 р. та відзначили, що державний план випуску валової продукції виконали всі госпрозрахункові підприємства (окрім експериментально-виробничого відділу Інституту будівельної механіки АН УРСР), план випуску валової продукції виконано на 109%, кадрове забезпечення становить 98,6%, фактична продуктивність праці вище затвердженого плану на 10,5%, показники продуктивності праці випереджають ріст заробітної плати на 9,8% та ін. З метою ліквідації виявлених недоліків у роботі промислових і експериментальних підприємств АН УРСР ухвалили провести заходи з підвищення ефективності роботи установ та організацій (постанова від 09.09.53).

378. Відповідно до постанови РМ СРСР від 1 вересня 1952 р. № 3965 «Про посилення будівництва Московського державного університету» постановили: зобов'язати директора Фізико-технічного інституту АН УРСР акад. К. Д. Стельникова видати до 15 вересня 1953 р. Ленгипробуду всі завдання для розробки креслень фундаментів, підводок, нестандартних вузлів і деталей, а також документацію, необхідну для монтажу установок № 1, 2, 3 (постанова від 09.09.53).

379. Тясню.

380. Дозволили Інституту електротехніки АН УРСР внести зміни до плану науково-дослідних робіт та плану впровадження на 1952 р. (постанова від 11.09.52).

381. *2

382–383. Закриті питання.

384. *3

385. Затвердили к.т.н. Г. В. Карпенка в.о. директора Інституту машинознавства і автоматики Львівського філіалу АН УРСР; звільнили з 16 вересня 1952 р. В. М. Ісаковича від обов'язків директора Видавництва АН УРСР, оголосивши йому подяку за занесенням до трудової книжки; призначили з 16 вересня 1952 р. директором Видавництва АН УРСР Б. М. Зав'ялова, залишивши його на посаді с.н.с. Редакційно-видавничої ради АН УРСР; затвердили з 22 серпня 1952 р. О. І. Захаренка в.о. завідувача експериментально-виробничої майстерні Інституту чорної металургії АН УРСР; затвердили з 16 серпня 1952 р. С. О. Бала-Доброва на посаді директора деревообробного комбінату Управління справами АН УРСР; затвердили рішення з інших кадрових питань.

386. *2

387. Заслухали інформацію про роботу та стан кадрів Інституту фізичної хімії ім. Л. В. Писаржевського АН УРСР директора акад. О. І. Бродського та постановили: 1) зобов'язати директора інституту акад. О. І. Бродського усунути виявлені недоліки в роботі, звернувши особливу увагу на необхідність: зосередження сил на основних, найважливіших проблемах (роботи в галузі хімії ізотопів і розробки теорії макрокінетики на пористих тілах), забезпечивши швидке впровадження робіт у практику; продовження роботи по підбору, розстановці і покращенню підготовки кадрів, зокрема, докторів наук, та забезпечення виконання плану робіт з історії хімії; 2) надати інституту одну платну одиницю начальника першого відділу; 3) вжити заходи щодо прискорення будівництва нового будинку інституту; 4) зобов'язати бюро Відділу фізико-математичних і хімічних наук подати свої пропозиції по відзначенню 25-річчя Інституту фізичної хімії ім. Л. В. Писаржевського АН УРСР.

388. Затвердили вчену раду Інституту фізичної хімії ім. Л. В. Писаржевського АН УРСР у складі: акад. О. І. Бродський (голова), к.х.н. Я. В. Жигайло (вчений секретар), академіки – А. І. Кіпріанов, А. В. Думанський, С. О. Шілов, члени-кореспонденти – І. М. Францевич, Я. Н. Фіалков, доктори наук – В. А. Ройтер, М. В. Поляков, Д. М. Стражеско, О. З. Голік, Б. Я. Дайн, кандидати наук – М. Т. Русов, С. Г. Демиденко, Г. С. Фоменко.

389. Затвердили вчену раду Інституту філософії АН УРСР у складі: к.філос.н. Д. Х. Остришин (голова), к.філос.п. Г. В. Мельщенко (вчений секретар), акад. М. Е. Омеляповський, доктори наук – М. І. Новиков, Ф. Ф. Єневич, В. О. Голобуць-

кий, професор М. С. Шлспаков, доцент І. К. Білодід, кандидати наук – О. Г. Білоус, А. А. Рубашевський, Г. Г. Ємельяненко, І. П. Головаха, І. О. Сосновський.

390. Для покращення роботи заповідників, переданих АН УРСР постановою РМ УРСР від 25 вересня 1951 р. № 2738, зобов'язали: бюро Відділу біологічних наук АН УРСР (акад. Р. С. Кавецький) – взяти під особистий контроль науково-дослідну роботу, переглянути весь склад керівних і науково-допоміжних співробітників заповідників, розглянути і затвердити плани науково-дослідних робіт інститутів у заповідниках в 1952–1953 рр. та перспективний план науково-дослідної роботи на п'ятирічку; директорів заповідників – до 1 жовтня 1952 р. подати звіт про роботу заповідників станом на 1 вересня 1952 р.; директора Інституту ботаніки АН УРСР акад. Д. К. Зерова – проводити наукові роботи в заповіднику «Стрілецький степ» відповідно до профілю інституту; директора Інституту зоології АН УРСР акад. В. Г. Касьяненка – проводити роботу по акліматизації байбаків у заповіднику «Хомутівський степ»; директора Ботанічного саду АН УРСР акад. М. М. Гришка – розгорнути роботу в заповіднику «Михайлівська цілина». Ухвалили регулярно висвітлювати в журналах та наукових працях інститутів дослідницьку роботу в заповідниках і в 1952–1953 рр. підготувати до друку довідники по всіх заповідниках.

391. Постановили затвердити складений за підписом директорів установ АН УРСР список видань АН УРСР для книгообміну з зарубіжними країнами; доручили голові Бібліотечної комісії АН УРСР акад. Є. О. Шилову скласти додаткові списки для розширення книгообміну з зарубіжними країнами.

392. *2

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 474, арк. 198–252. Оригінал. Машиннопис.

Протокол № 28 засідання Президії Академії наук УРСР

від 1 жовтня 1952 р.

393. Дозволили провести зміни в плані науково-дослідних робіт на 1952 р. Інституту гідрології та гідротехніки АН УРСР (постанова від 19.09.52).

394. *1

395–396. Таємно.

397. *2

398–399. Тасмно.

400. *1

401. *2

402. Провели зміни у складі вченої ради Відділу суспільних наук АН УРСР – затвердили д.філол.н. І. К. Білодіда головою ради Відділу суспільних наук АН УРСР, ввели до складу ради ученого секретаря Президії АН УРСР к.і.н. В. Л. Варецького та ученого секретаря Відділу суспільних наук к.і.н. П. М. Балкового, затвердили вченим секретарем ради к.і.н. П. М. Балкового та ввели зі складу ради чл.-кор. М. Н. Петровського, к.е.н. О. М. Румянцова, к.і.н. П. П. Гудзенка. Ухвалили повідомити про зміни Вищу атестаційну комісію Міністерства вищої освіти СРСР (постанова від 30.09.52).

403. Заслухали повідомлення директора Інституту археології АН УРСР акад. П. П. Єфіменка про виконання постанови РМ УРСР та ЦК КП(б)У від 5 вересня 1952 р. № 2885 «Про заходи по переселенню населення і перенесення на нові місця підприємств, будівель і споруд у зв'язку з будівництвом Каховської гідроелектростанції Міністерства електростанцій» і проведення археологічних досліджень у зоні водоймища Каховської ГЕС. погодилися із пропозицією Інституту археології АН УРСР про необхідність продовження археологічних досліджень в районі будівництва Каховської ГЕС в 1953 р. і вирішили просити РМ УРСР клопотатись перед РМ СРСР про дозвіл для АН УРСР на ці дослідження (постанова від 30.09.52).

404. З метою обстеження стану ефективності впровадження на Богураському руднику «Главнеруда» тролейвозного транспорту, запропонованого Інститутом гірничої справи ім. М. М. Федорова АН УРСР постановили створити комісію у складі гірничого генерального директора III рангу акад. В. С. Лака, гірничого генерального директора III рангу чл.-кор. М. С. Полякова, заввідділу проблем відкритих розробок Інституту гірничої справи ім. М. М. Федорова АН УРСР д.т.н. О. С. Фідельова та представників Міністерства чорної металургії СРСР. Взяли до відома повідомлення заступника міністра чорної металургії СРСР О. Ф. Меркулова (лист від 15 вересня 1952 р.) про те, що в комісію від Міністерства чорної металургії СРСР увійде начальник «Главнеруда» гірничий генеральний директор II рангу Г. П. Ємельянов та старший інженер транспортного управління Д. Г. Кадишвілі (постанова від 30.09.52).

405. На виконання постанови РМ УРСР від 17 вересня 1952 р. № 3092 «Про заходи по завершенню будівництва і посиленню робіт по оформленню павільйону Української РСР на Всесоюзній сільськогосподарській виставці» зобов'язали: директора Ботанічного саду АН УРСР акад. М. М. Гришка – взяти участь у складанні проекту озеленення території павільйону УРСР та підібрати необхідний матеріал для насаджень на території павільйону; голову Відділу біологічних наук АН УРСР акад. Р. Е. Кавецького і заступника голови акад. А. О. Василєнка – до 10 жовтня 1952 р. подати звіт про стан підготовки експонатів на ВСГВ, план показу досягнень установ Відділів та план підготовки для виставки відповідних монографій, брошур про узагальнення досвіду передовиків і висвітлення їх досягнень (постанова від 30.09.52).

406. Дозволили провести зміни в тематичних планах Інституту філософії АН УРСР та Інституту економіки АН УРСР на 1952 р. (постанова від 30.09.52).

407. *²

408. Заслухали доповідь Головного вченого секретаря Президії АН УРСР акад. І. Т. Швеція про заходи по виконанню рішень XVII з'їзду КП(б)У і постановили: 1) зобов'язати директорів науково-дослідних установ АН УРСР покласти в основу роботи наукові завдання, що випливають із рішень з'їзду щодо розвитку окремих галузей народного господарства та культури республіки на 1951–1955 рр., вжити всіх необхідних заходів для подальшого розвитку співпраці науки і виробництва, розробки важливих теоретичних проблем і покращення підготовки наукових кадрів, подолання помилок, які мали місце в роботі установ суспільних, біологічних, сільськогосподарських, хімічних та інших наук; 2) зобов'язати бюро Відділів та директорів установ АН УРСР до 15 жовтня 1952 р. заслухати на вчених радах доповіді

про завдання наукових установ у світлі рішень з'їзду та внесення до планів науково-дослідних робіт відповідних змін і додатків; 3) зобов'язати Відділ спеціальних робіт АН УРСР (С. М. Бухало) скласти перелік напрямів науково-дослідної роботи установ АН УРСР, що висунуті рішеннями XIX з'їзду ВКП(б) та XVII з'їзду КП(б)У, а також звернутись до 5 жовтня 1952 р з листом до всіх міністерств, відомств та кривників області УРСР з проханнями про внесення своїх пропозицій до планів науково-дослідних робіт установ АН УРСР на 1953 р.; 4) зобов'язати Комітет сприяння будівництву гідроелектростанцій, каналів і зрошувальних систем АН УРСР до 15 листопада 1952 р. скласти зведений план науково-дослідних робіт, передбачивши в ньому розширення тематики та участь всіх установ у сприянні великим будівництвом; 5) зобов'язати директорів установ та голів бюро Відділів наук АН УРСР до 20 жовтня 1952 р. скласти пропозиції про розвиток установ АН УРСР у 1952–1955 рр. (стосовно організації нових установ, реорганізації та розширення установ, створення нових експериментальних баз, опорних сільськогосподарських пунктів на півдні УРСР, Поліссі та західних областях УРСР, проведення довнборів у АН УРСР, капітального будівництва та розширення лабораторій і дослідно-експериментальної бази тощо); 6) доручити Головному вченому секретарю Президії АН УРСР акад. І. Т. Швецю до 15 листопада 1952 р. підготувати пропозиції Президії АН УРСР до РМ УРСР і ЦК КП(б)У про проведення у 1953 р. довнборів по інститутах Відділу суспільних наук АН УРСР і Відділу сільськогосподарських наук АН УРСР та розпочати підготовчу роботу до чергових виборів по всіх Відділах АН УРСР, намітивши проведення їх у 1954 р.; 7) зобов'язати голів бюро Відділів наук та відділ кадрів АН УРСР до 1 листопада 1952 р. скласти уточнений план підготовки докторських і кандидатських дисертацій на 1953–1955 рр. і подати на затвердження заходи щодо своєчасного захисту дисертацій аспірантами та співробітниками наукових установ АН УРСР; 8) доручити заступникові РВР АН УРСР акад. Л. А. Булаховському подати пропозиції про підготовку до видання у 1953–1955 рр. вагомих монографій, підручників та спеціальних тематичних збірників наукових праць; 9) доручити Раді науково-технічної пропаганди АН УРСР (акад. В. Г. Касьянско) до 20 жовтня 1952 р. розробити план заходів; 10) розробити план заходів по виконанню постанов з'їздів про роботу та стан кадрів інститутів Відділу суспільних наук АН УРСР; 11) зобов'язати бюро Відділів разом з Відділом спеціальних робіт АН УРСР до 10 жовтня скласти план обстеження у IV кварталі роботи окремих установ АН УРСР; 12) зобов'язати Головного вченого секретаря Президії АН УРСР акад. І. Т. Швеця до 25 жовтня 1952 р. відрядити бригаду для допомоги установам Львівського філіалу АН УРСР у перебудові їх роботи та покращення планування науково-дослідних робіт; 13) зобов'язати директорів установ АН УРСР подати план науково-дослідної роботи, плани впровадження, експедицій, екскурсій, дискусій, план підготовки до видання монографій та підручників на 1953 р. і до 1 листопада 1952 р. – виправлені проблемні плани наукової діяльності на 1951–1955 рр., поклавши у їх основу директиви з'їздів партії; 14) зобов'язати бюро Відділів та Раду по вичисленню продуктивних сил УРСР АН УРСР скласти і подати на затвердження зведені плани комплексної проблематики; 15) зобов'язати керуючого справами М. П. Сизоненка перевірити готовність усіх установ до роботи в зимових умовах, забезпечити складання титульних списків та технічної документації на всі об'єкти, які передбачено будувати у 1953 р.; розпочати підготовку до складання договорів

з підрядними організаціями на будівництво в 1953 р.; забезпечити повну реалізацію матеріальних фондів та устаткування, виділених урядом установам АН УРСР на 1952–1953 рр.; 16) зобов'язати начальника відділу кадрів АН УРСР А. І. Консевича підготувати для Держплану УРСР уточнену заявку на потребу в кадрах молодих спеціалістів для установ АН УРСР у 1953 р. та розпочати підготовку до проведення прийому аспірантів у 1953 р.; 17) зобов'язати бюро Відділів скласти план проведення дискусій та наукових сесій по окремих установах та Відділах наук АН УРСР в цілому в IV кварталі 1952 р. та в 1953 р.; 18) зобов'язати вченого секретаря Президії АН УРСР А. Д. Коваленка та начальника Відділу спеціальних робіт АН УРСР С. М. Бухала до 20 жовтня 1952 р. подати на затвердження пропозиції щодо покращення контролю за виконанням установами АН УРСР урядових постанов по науково-дослідних роботах, про впорядкування в установах звітності й організації обліку виконання планів, покращення контролю за виконанням установами рішень Президії АН УРСР; 19) зобов'язати директорів установ та бюро Відділів до 25 жовтня закінчити розгляд і подання наукових робіт на здобуття Сталінських премій за 1952 р.; 20) доручити Вченому секретаріату Президії АН УРСР розробити пропозиції про порядок надання допомоги інженерам, учасникам, агрономам та іншим, які працюють над підготовкою дисертацій без відриву від виробництва.

409. Звільнили акад. М. В. Корноухова від виконання обов'язків заступника директора по науковій частині Інституту будівельної механіки АН УРСР, та затвердили на посадах співробітників та зміни в кадровому складі установ АН УРСР.

410. Дозволили працювати за сумісництвом у вищих навчальних закладах у 1952–1953 навчальному році акад. Г. Ф. Проскурі та чл.-кор. А. П. Філіппову в Харківському політехнічному інституті ім. В. І. Леніна з виплатою їм півставки по Лабораторії проблем швидкісних машин і механізмів АН УРСР, дозволили працювати за сумісництвом на півставки у вищих навчальних закладах УРСР кандидатам наук І. П. Головасі, Ю. С. Розуму, Л. І. Лисаку, А. Г. Лесніку.

411. Відповідно до розпорядження РМ УРСР від 16 серпня 1952 р. № 1185-р «Про передачу приміщення в м. Дніпропетровську Інституту чорної металургії» постановили: 1) вважати доцільним переведення Інституту чорної металургії АН УРСР до м. Дніпропетровська в 1952 р. та надання йому приміщення по вул. Писаржевського, № 5; 2) просити РМ УРСР та ЦК КП(б)У дозволити переведення інституту до м. Дніпропетровська в 1952 р. та зобов'язати Дніпропетровську міську раду надати інституту п'ять 3–4 кімнатних квартир для розміщення наукових співробітників; 3) зобов'язати директора інституту чл.-кор. З. І. Некрасова до 15 жовтня 1952 р. подати пропозиції про порядок переведення і розміщення лабораторій і відділів, про організацію робіт на новому місці і до 1 листопада 1952 р. закінчити підготовку приміщень до зими.

412. Закрите питання.

413. Доручили директору Інституту чорної металургії АН УРСР чл.-кор. З. І. Некрасову разом з бюро Відділу технічних наук АН УРСР скласти план відповідних заходів по проведенню урочистого засідання вченої ради інституту, присвяченого 80-річчю від дня народження видатного російського металурга М. К. Курако.

414. Для забезпечення успішного виконання постанови РМ СРСР від 23 серпня 1950 р. № 3637 постановили: 1) вважати роботи по виготовленню випробу-

вальних установок для Московського державного університету ім. М. В. Ломоносова першочерговими роботами АН УРСР і доручити акад. Ф. П. Белянкіну взяти їх виконання під особливий контроль; 2) доручити Управлінню справами АН УРСР до 15 жовтня подати пропозиції про виділення в найближчий час Інституту будівельної механіки АН УРСР площі розміром 40–50 м² для проведення робіт; 3) зобов'язати бюро Відділу технічних наук АН УРСР налагодити тисний зв'язок інституту з кафедрою теорії пружності університету та встановити контроль за роботою по виконанню урядового завдання; 4) зобов'язати фінансово-плановий відділ АН УРСР подати свої пропозиції про повернення інституту 10 штатних одиниць та підняти клопотання про дозвіл запрошувати штатних співробітників для роботи по госптематичі протягом усього періоду дії урядової постанови та договору з МДУ (1952–1954 рр.); 5) доручити планово-виробничому відділу АН УРСР просити Республіканський комітет працівників освіти, вищої школи і науково-дослідних установ дати дозвіл експериментально-технічному відділу інституту на 1100 понаднормових годин для проведення зазначених робіт; 6) порушити клопотання перед відповідними органами про виготовлення замовлень інституту по випробувальних установках для МДУ на таких підприємствах Києва: завод № 308, Київська кіностудія художніх фільмів, завод «Ленінська кузня», Київський завод станків-автоматів, завод «Більшовик»; 7) зобов'язати Управління справами АН УРСР своєчасно надавати матеріал та устаткування.

415. Ухвалили просити РМ УРСР впорядкувати могилу видатного українського математика Г. Ф. Вороного у с. Журавках Варвинського району Чернігівської обл. та спорудити на ній надгробний пам'ятник, встановити меморіальні дошки на будинку середньої школи м. Прилуки, де навчався учений, та на будинку в с. Журавки, де проживав, і виділити на зазначені заходи кошти.

416. *¹

417. *²

418. Постановили просити ЦК КП(б)У про дозвіл на відрядження О. К. Касименка разом із фахівцями з польської та латинської мов до міст Варшава і Краків з метою придбання архівних документів до трьохтомного видання «300-ліття возз'єднання України з Росією».

419. Надали відпустки керівному складу АН УРСР.

420. Затвердили головою донецького філіалу Республіканської комісії по боротьбі з силікозом при АН УРСР акад. В. С. Пака, головою криворізького філіалу – завідувача кафедри Криворізького гірничорудного інституту В. В. Недіна.

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 474, арк. 253–333. Оригінал. Машинопис.

Протокол № 29
засідання Президії Академії наук УРСР

від 10 жовтня 1952 р.

421–422. Тасмію.

423. З метою забезпечення виконання постанови РМ УРСР від 5 вересня 1952 р. № 2878 «Про заходи по зниженню ваги устаткування машин і механізмів»

зобов'язали інститути АН УРСР – будівельної механіки (акад. Ф. П. Белянкін), електрозварювання (акад. С. О. Патон), теплоенергетики (акад. І. Т. Швець), електротехніки (чл.-кор. А. Д. Нестеренко), гірничої справи (чл.-кор. П. С. Кучеров), чорної металургії (чл.-кор. З. І. Некрасов), використання газу в комунальному господарстві та промисловості (к.т.н. В. Ф. Копитов), машинознавства і автоматики (к.т.н. Г. В. Карпенко), машинознавства і сільськогосподарської механіки (акад. А. О. Василенко) та лабораторії проблем швидкісних машин і механізмів (акад. Г. Ф. Проскура) і спецсплавів (чл.-кор. І. М. Францевич): а) надавати допомогу міністерствам, відомствам і підприємствам у вирішенні питань, пов'язаних із зниженням ваги устаткування машин і механізмів та заміни металу іншими матеріалами; б) до 1 листопада 1952 р. подати до Відділу спеціальних робіт АН УРСР перелік завершених науково-дослідних робіт та пропозицій, які можуть бути використані організаціями при вирішенні питань, пов'язаних зі зниженням ваги устаткування машин і механізмів; в) при уточненні планів науково-дослідних робіт та планів впровадження на 1953 р. та на 1951–1955 рр. передбачити роботи, які впливають з даної постанови РМ УРСР (постанова від 08.10.1952).

423-а. Постановили внести зміни в тематичний план робіт Інституту суспільних наук Львівського філіалу АН УРСР на 1952 р.

424. Затвердили з 10 жовтня 1952 р. к.т.н. М. І. Полякова на посаді вченого секретаря Відділу технічних наук АН УРСР, перевели з 10 жовтня 1952 р. М. П. Рудя на посаду заступника директора по науковій частині Державної публічної бібліотеки УРСР, затвердили з 1 липня 1952 р. к.т.н. Д. А. Дудка в.о. завідувача лабораторії зварювання труб Інституту електрозварювання ім. С. О. Патона АН УРСР, звільнили з 28 серпня 1952 р. к.і.н. В. Д. Рибалову з посади вченого секретаря Інституту археології АН УРСР і прийняли рішення з інших кадрових питань.

424-а. Доручили Вченому секретаріату Президії АН УРСР опрацювати і подати на розгляд положення про затвердження молодших і старших наукових співробітників відповідно до існуючого положення АН СРСР.

424-б. Запропонували директорам науково-дослідних установ до 1 січня 1953 р. подати до відділу кадрів АН УРСР списки наукових праць (без газетних статей) своїх співробітників.

425. Заслухали доповідь директора Інституту загальної і неорганічної хімії АН УРСР акад. А. В. Думанського про хід виконання постанови РМ УРСР від 11 серпня 1952 р. № 2601 про покращення якості питної води та зобов'язали директора інституту і завідувача лабораторії хімії і технології води д.т.н. Л. А. Кульського повністю укомплектувати штати лабораторії та дослідної станції кваліфікованим науковим, інженерно-технічним і допоміжним персоналом для виконання дорученої тематики, уточнити теми в плані науково-дослідних робіт, до 25 жовтня 1952 р. опрацювати з Міністерством комунального господарства УРСР календарний план заходів по впровадженню в 1952–1953 рр. завершених робіт по покращенню технологічного процесу очищення води і подати РМ УРСР; сконцентрувати всю науково-дослідну роботу в галузі хімії і технології води в приміщенні Вишгородської дослідної станції, де організувати робочі місяця для всіх робітників лабораторії хімії і технології води.

Зобов'язали відділ капітального будівництва АН УРСР (В. П. Чоповський) і Будівельно-монтажне управління «Академбуд» (Г. В. Вінницький) закінчити

ремонт будинку дослідної станції, обладнати його витяжною і приточною вентиляцією; обладнати вантажну автомашину для перевезення робітників дослідної станції лабораторії хімії і технології води.

426. Зобов'язали бюро Відділу суспільних наук АН УРСР спільно з директором Інституту української літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР та вчсним скаретарем Президії АН УРСР В. Л. Варезьким до 17 жовтня 1952 р. підготувати пропозиції по завершенню роботи над II томом курсу «Історія української літератури», переглянути склад редакційної комісії тому і подати на затвердження розгорнутий календарний графік роботи по підготовці тому до видання.

427. З метою ширшого обговорення тексту II тому курсу «Історія Української РСР» науковою громадськістю зобов'язали Інститут історії України АН УРСР — підготувати макет II тому, а Видавництво АН УРСР до 1 лютого 1953 р. надрукувати його російською мовою тиражем 600 примірників; до 5 грудня 1952 р. здати до Видавництва АН УРСР усі розділи II тому курсу «Історія Української РСР». Затвердили редакційну комісію II тому в такому складі: О. К. Касименко (головний редактор), Ф. Е. Лось, Ф. П. Шевченко, С. М. Белоусов, П. С. Загорський. Зобов'язали Видавництво АН УРСР (Б. М. Зав'ялов) розпочати редакційне опрацювання і завершити її до 10 грудня 1952 р., тираж надрукувати до 1 лютого 1953 р.

428. Заслухали та обговорили доповідь директора Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії АН УРСР акад. М. Т. Рильського і відзначили відсутність належного контролю за роботою над VII, VIII і IX томами видання творів Т. Г. Шевченка. Ухвалили: просити РМ УРСР зобов'язати урядову комісію терміново розглянути VII том творів Т. Г. Шевченка і дати дозвіл на його видання, схвалити пропозицію інституту про створення фахової комісії для з'ясування авторства мистецьких творів Т. Г. Шевченка у такому складі: О. Є. Корнійчук, О. І. Білецький, М. Т. Рильський, С. П. Кирилук, І. К. Білодід, В. І. Касіян, К. Д. Трохименко, С. О. Григор'єв і М. Г. Дергус. Постановили здати макет VII тому фахівцям на рецензування, у другій половині листопада поставити його на обговорення вченої ради інституту і подати до РВР АН УРСР у першій половині грудня. Дозволили перенести термін закінчення роботи над VIII томом на 15 лютого 1953 р. із незмінною датою завершення IX тому до 1 липня 1953 р., зобов'язали інститут до 1 квітня 1953 р. підготувати до публікації спеціальний збірник матеріалів, які не увійдуть до коментарів видання. Ухвалили забезпечити належним асигнуванням три наукові відрядження у 1953 р. до Ленінграду, Москви, Вільносу, Саратова, Ташкенту, Горького та інших міст з метою розшуку в архівах документів, пов'язаних із художньою діяльністю Т. Г. Шевченка. Зобов'язали Видавництво АН УРСР вчасно виготовити макети VIII і IX томів та остаточно визначити поліграфічну основу бази трьох томів до 25 жовтня 1952 р. спільно з друкарнями міст Київ, Москва та Ленінград; розпочати фотографування мистецьких творів Т. Г. Шевченка по VII тому для виготовлення кольорових кліше.

429. Затвердили план роботи Президії АН УРСР та план роботи Вченого скаретаріату Президії АН УРСР на IV квартал 1952 р.

430. Затвердили «Вказівки Президії АН УРСР до складання п'ятирічного плану наукових робіт установ АН УРСР на 1951—1955 рр.» та затвердили заходи щодо планування в АН УРСР.

431. *¹

432. Затвердили вчену раду Інституту машинознавства і автоматики АН УРСР у такому складі: к.т.н. Г. В. Карпенко (голова), к.т.н. В. М. Михайловський (заступник), акад. Г. М. Савін, чл.-кор. Я. Б. Лопатинський, д.ф.-м.н. М. Я. Леонов, кандидати наук – К. Б. Карандєєв, Т. П. Губенко, Ю. І. Лозовий, О. С. Парасюк, Б. Г. Страйн (учений секретар). Затвердили склад редколегії Інституту машинознавства і автоматики АН УРСР: к.т.н. Г. В. Карпенко (відповідальний редактор), к.т.н. В. М. Михайловський (заступник редактора), акад. Г. М. Савін, чл.-кор. Я. Б. Лопатинський, д.ф.-м.н. М. Я. Леонов, к.т.н. О. С. Парасюк, Б. Г. Страйн (секретар).

433. Вивели зі складу президії Львівського філіалу АН УРСР проф. М. М. Шумиловського та ввели в.о. директора Інституту машинознавства і автоматики АН УРСР Г. В. Карпенка.

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 474, арк. 334–374. Оригінал. Машинопис.

Протокол № 30
засідання Президії Академії наук УРСР

від 17 жовтня 1952 р.

434. Закрите питання.

435–436. *¹

437. Дозволили Головній астрономічній обсерваторії АН УРСР скликати 17 жовтня 1952 р. у м. Київ нараду по питанню підготовки спостереження повного сонячного затемнення 30 червня 1954 р. та затвердили її програму (постанова від 15.10.1952).

438-а. ¹ Дозволили Інституту біохімії АН УРСР продовжити термін виконання теми «Випробування методу одержання синтетичного вітаміну D₂» до кінця 1953 р. (постанова від 20.10.1952).

439. Взяли до відома звіти співробітників АН УРСР – докторантів АН СРСР про стан написання докторських дисертацій (Н. С. Крутікової, К. К. Цілуйка) та зобов'язали вчені ради інститутів заслухати наукові доповіді докторантів.

440. Затвердили з 20 жовтня 1952 р. чл.-кор. АМН СРСР В. М. Іванова на посаді завідділу клінічної медицини Інституту клінічної фізіології ім. О. О. Богомольця АН УРСР.

441. Заслухали доповідь директора Інституту гідробіології АН УРСР чл.-кор. Я. В. Ролла про роботу та стан кадрів інституту і зобов'язали бюро Відділу біологічних наук АН УРСР (акад. Р. С. Кавецький) спільно з директором інституту чл.-кор. Я. В. Роллом розробити план заходів щодо покращення роботи інституту, звернули увагу керівництва установою на істотні недоліки в роботі і зобов'язали їх усунути; зобов'язали бюро Відділу біологічних наук обговорити питання про доцільність існуючих опорних пунктів і баз інституту, зокрема, в с. Бучак і м. Вилково, та доручили бюро Відділу з директором Інституту гідробіології АН УРСР

¹ Постанови № 438 в архівній справі відсутні.

переглянути структуру і план науково-дослідних робіт з метою зменшення кількості тем та покращення науково-дослідної роботи.

442. *5

443. Затвердили склад текстологічної комісії при РВР АН УРСР по розгляду текстів творів класиків української літератури у складі: І. К. Білодід (голова), О. І. Білецький, М. Т. Рильський, М. К. Гудзій, П. Г. Тичина, М. П. Бажан, П. М. Попов, В. С. Ільїн, М. Ф. Бойко, Є. П. Кирилюк, Д. В. Чалий, Ф. П. Шевченко, О. Є. Засенко, К. Г. Гуслистий, М. С. Грудницька, М. Є. Сиваченко (секретар).

444. Затвердили вчену раду Інституту електрозварювання ім. Є. О. Патона АН УРСР для прийому до захисту кандидатських дисертацій і присудження вченого ступеня кандидата технічних наук по спеціальності зварювальне виробництво та вирішили просити Вищу атестаційну комісію при Міністерстві вищої освіти СРСР надати їй право приймати до захисту кандидатські дисертації і присуджувати ступінь кандидата технічних наук за даною спеціальністю.

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 474, арк. 375–402. Оригінал. Машинопіс.

Протокол № 31 засідання Президії Академії наук УРСР

від 24 жовтня 1952 р.

445. Заслухали та обговорили доповідь Пресидента АН УРСР акад. О. В. Палладіна про роботу XIX з'їзду КПРС і завдання АН УРСР. Постановили скликати в найближчий час Загальні збори АН УРСР, на яких заслухати доповідь Президента АН УРСР акад. О. В. Палладіна.

Зобов'язали: бюро Відділу суспільних наук АН УРСР – розробити план проведення наукової сесії Відділу в січні-лютому 1953 р. та засідань вчених рад інститутів; бюро Відділів та директорів установ – внести зміни у представлену у планах проблематику і тематику науково-дослідних робіт, до 1 листопада 1952 р. подати перероблені плани та вжити заходи щодо координації науково-дослідної роботи в УРСР; бюро Відділів наук АН УРСР, РВПС АН УРСР, Комітет сприяння будівництву гідроелектростанцій, каналів і зрошувальних систем АН УРСР – до 15 листопада 1952 р. розглянути на своїх засіданнях вказані плани та надіслати їх до Координаційної ради при Президії АН СРСР, на основі планів наукової роботи установ на 1953 р. і п'ятирічного плану скласти зведені плани комплексної проблематики та науково-дослідних робіт з розширенням наукової тематики щодо надання наукової допомоги великим будовам; Відділ спеціальних робіт АН УРСР (С. М. Бухало) – продовжити консультації з міністерствами та відомствами з питань наукових проблем, які необхідно ввести до плану роботи АН УРСР, і передати ці проблеми на розгляд бюро Відділів та вчених рад інститутів; віце-президента АН УРСР акад. М. П. Семененка та голів бюро Відділів – подати план розвитку АН УРСР на 1951–1955 рр., Головного вченого секретаря Президії АН УРСР акад. І. Т. Швеця – підготувати пропозиції про збільшення плану підготовки

наукових кадрів та щодо проведення довиборів по інститутах Відділу суспільних наук АН УРСР і розпочати підготовку до чергових виборів по всіх Відділах наук АН УРСР.

Доручили заступнику голови РВР акад. Л. А. Булаховському подати пропозиції про підготовку до видання у 1953–1955 рр. вагомих монографій, підручників та тематичних збірників установ АН УРСР, Раді науково-технічної пропаганди АН УРСР – план видання науково-популярної літератури на 1953 р.

446–447. *²

448. *⁵

449. Зобов'язали директорів науково-дослідних установ АН УРСР забезпечити вчасле затвердження актуальних тем кандидатських дисертацій для аспірантів, відповідно до тематичних планів інститутів.

450. Зробили перерозподіл аспірантських вакансій на 1952–1953 навчальний рік по науково-дослідних установах АН УРСР.

451. Ухвалили піднести клопотання перед урядом про додаткове виділення для установ АН УРСР 15 аспірантських вакансій на 1952 р.

452. Постановили провести перестатацію бібліотечних працівників Державної публічної бібліотеки УРСР.

453. Надали відпустки керівному складу АН УРСР.

454. *¹

455. З метою вшанування 25-річчям від дня смерті акад. Д. К. Заболотного постановили клопотатися перед урядом про дозвіл провести вшанування пам'яті вченого та затвердили план заходів: підготувати видання творів акад. Д. К. Заболотного, присвятити номер випуску 1952 р. «Мікробіологічного журналу» його науковій діяльності, організувати в Інституті мікробіології ім. Д. К. Заболотного АН УРСР постійно діючу виставку про життя і діяльність мікробіолога та провести засідання, присвячене його пам'яті. Ухвалили клопотатися перед відповідними органами про створення біографічного фільму про вченого.

456. Затвердили заходи з метою забезпечення видання II тому «Історії української літератури», зокрема: зобов'язали Інститут української літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР негайно приступити до роботи над II томом курсу і видати його у 1953 р., зобов'язали керівництво інституту посилити контроль за ходом роботи, затвердили графік роботи і редколегію видання у складі: акад. О. І. Білецький (голова), О. Е. Засенко, Л. М. Новиченко, С. А. Крижанівський, А. А. Тростянецький. Вирішили вивільнити авторів і членів редколегії від іншої наукової роботи, тимчасово відкликавши виконавців з докторантури АН СРСР. Зобов'язали Головного вченого секретаря Президії АН УРСР та бюро Відділу суспільних наук АН УРСР здійснювати постійний контроль за виконанням цієї постанови, Видавництво АН УРСР – забезпечити своєчасне виготовлення макету тому та його видання.

Протокол № 32
засідання Президії Академії наук УРСР

від 31 жовтня 1952 р.

457. У зв'язку з проханням Комітету у справах культурно-освітніх установ при РМ Казахської РСР постановили: Державному музею Т. Г. Шевченка підготувати до 1 січня 1953 р. нову експозицію для Літературно-меморіального музею Т. Г. Шевченка у м. Форт-Шевченко (Мангістауська обл., Казахстан), виділити для цього кошти і матеріали та відрядити для допомоги і консультацій до м. Форт-Шевченко одного наукового співробітника музею (постанова від 29.10.52).

458. Тасмно.

459. Затвердили з 1 листопада 1952 р. к.т.н. В. М. Михайловського на посаді в.о. заступника директора по науковій частині Інституту машинознавства і автоматики Львівського філіалу АН УРСР, перевели з 1 листопада 1952 р. к.ф.-м.н. О. С. Парасюка на посаду с.н.с. Інституту машинознавства і автоматики АН УРСР, поклали тимчасове виконання обов'язків вченого секретаря Інституту археології АН УРСР на Р. І. Висезьєва.

460. *5

461. Взяли до відома інформацію віце-президента АН УРСР акад. М. П. Семененка про відрядження на Міжнародний геологічний конгрес та вирішили просити зробити доповідь про роботу конгресу на Загальних зборах АН УРСР, а про геологію та ресурси північної та західної Африки – для співробітників Інституту геологічних наук АН УРСР та геологічного факультету КДУ.

462. Доручили Вченому секретаріату Президії АН УРСР разом з Відділом суспільних наук АН УРСР, Відділом спеціальних робіт АН УРСР та Інститутом економіки АН УРСР узгодити завдання цього інституту у зв'язку з виходом у світ праці Й. В. Сталіна «Економічні проблеми соціалізму в СРСР».

463. Доручили бюро Відділу суспільних наук АН УРСР розглянути питання про роботу і стан кадрів історико-археологічного заповідника «Ольвія» та винести обговорення цього питання на засідання Президії АН УРСР.

464. З метою відзначення 125-річчя від дня народження письменника Л. М. Толстого ухвалили створити комісію до складі: Президент АН УРСР акад. О. В. Палладін (голова), академіки – О. Є. Корнійчук, О. І. Білецький (заступник), Л. А. Булаховський, М. Т. Рильський, І. Т. Швець, І. К. Білодід, секретар парткому АН УРСР Ф. Д. Овчаренко, заввідділу російської літератури Інституту української літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР Д. В. Чалий (секретар), директор Державної публічної бібліотеки УРСР В. С. Дончак.

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, стр. 474, арк. 430-443. Оригінал. Машинопис.

Протокол № 33
засідання Президії Академії наук УРСР

від 14 листопада 1952 р.

465–466. *¹

467. *²

468–469. *¹

470. Дозволили внести зміни в план науково-дослідних робіт Інституту геологічних наук АН УРСР (постанова від 01.11.52).

471. *¹

472. Призначили з 1 жовтня 1952 р. П. М. Мельника на посаду помічника академіка-секретаря Відділу фізико-математичних і хімічних наук АН УРСР (постанова від 04.11.52).

473. *²

474. Вивели зі списків дійсних членів АН УРСР В. Г. Шапошникова у зв'язку зі смертю та ухвалили виплачувати вдові вченого пенсію (постанова від 04.11.52).

475. Дозволили внести зміни в плани проведення нарад і конференцій на 1952 р. інститутам загальної і неорганічної хімії, клінічної фізіології, зоології АН УРСР (постанова від 04.11.52).

476. Затвердили з 5 листопада 1952 р. к.с.н. О. С. Короїда на посаді директора Інституту економіки АН УРСР і постановили повернутись до виконання обов'язків заступника директора по науковій частині к.с.н. І. Н. Романенку, що був призначений в.о. директора цього інституту (постанова від 06.11.52).

477. Зобов'язали директорів установ, бюро Відділів наук та Відділ спеціальних робіт АН УРСР надіслати до 15 листопада 1952 р. до Ради по координації наукової діяльності академії наук союзних республік плани науково-дослідних робіт установ на 1953 р. (після розгляду і схвалення бюро Відділів наук АН УРСР) (постанова від 12.11.52).

478. *³

479. *¹

480. Затвердили план капітальних вкладень на 1953 р. по АН УРСР в сумі 14,35 млн крб та зобов'язали відділ капітального будівництва АН УРСР подати його до Держплану УРСР до 5 листопада 1952 р. (постанова від 13.11.52).

481. *²

482. Дозволили внести зміни в план науково-дослідної роботи Інституту української літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР на 1952 р. (постанова від 13.11.52).

483. Затвердили з 16 листопада 1952 р. к.б.н. А. Є. Хильченка на посаді завідувача лабораторії Інституту клінічної фізіології ім. О. О. Богомольця АН УРСР і ухвалили рішення з інших кадрових питань.

484–485. *²

486. З метою ефективного виконання урядових завдань у галузі автоматизації контролю та вимірювальної техніки постановили реорганізувати відділ теорії машин і механізмів Інституту машинознавства і автоматики АН УРСР у відділ автоматизації контролю та вимірювальної техніки, залишивши в.о. завідувача цього відділу проф. К. Б. Карандєєва. Призначили д.ф.-м.н. М. Я. Леонова на посаді заввідділу теорії пружності та прикладної математики Інституту машинно-

званства і автоматики АН УРСР, звільнивши його від обов'язків заввідділу міцності та деталей машин інституту, поклали виконання обов'язків заввідділу міцності та деталей машин на громадських засадах на в.о. директора інституту к.т.н. Г. В. Карпенка, виконання обов'язків заввідділу автоматизації виробничих процесів – на в.о. заступника директора інституту к.т.н. В. М. Михайловського.
487–488. *⁵

489. Заслухали доповідь директора Інституту гірничої справи ім. М. М. Федорова АН УРСР чл.-кор. П. С. Кучерова про роботу та стан кадрів інституту. Зобов'язали директора усунути відзначені недоліки в роботі, посилити розвиток досліджень, пов'язаних із технологією видобутку корисних копалин, розкриттям родовищ та їх підготовкою до експлуатації, із системами розробок та комплексною механізацією видобутку корисних копалин тощо; посилити контроль за роботою груп і відділів Інституту поза м. Київ, подати пропозиції щодо покращення матеріальної бази груп підйому та рудникового транспорту і доукомплектувати їх кадрами; членів вченої ради інституту – цокуварталу приїздити до м. Київ за викликом для участі в його роботі.

Доручили бюро Відділу технічних наук АН УРСР до 1 січня 1953 р. розглянути питання про надання інституту службових приміщень. Ухвалили клопотатись про надання житла науковим співробітникам, які мають бути прийняті на вакантні посади, розпочати проектування в 1953 р. науково-експериментального приміщення інституту у м. Київ, та передбачити у плані розвитку інституту за п'ять п'ятирічку реорганізацію груп рудникового підйому та рудникового транспорту в лабораторії, а також організації лабораторії збагачення корисних копалин та брикетування вугілля і лабораторії гірничого тиску.

490. Схвалили розроблені інститутами Відділу суспільних наук АН УРСР заходи по втіленню в наукову роботу рішень з'їзду партії та праці Й. В. Сталіна «Економічні проблеми соціалізму в СРСР», доручили бюро Відділу суспільних наук та Вченому секретаріату Президії АН УРСР розробити новий зведений план заходів Відділу і подати на розгляд Президії АН УРСР заходи організаційного характеру окремих інститутів.

491. Затвердили план видання науково-популярної літератури на 1952 р., календарний план вийду вчених АН УРСР в західні області УРСР з лекціями та доповідями.

492. *¹

493. Взяли до відома лист Всесоюзного науково-дослідного інституту авіаційних матеріалів з подякою чл.-кор. Б. Д. Грозіну за надану технічну допомогу та зобов'язали бюро Відділу технічних наук АН УРСР розглянути план науково-дослідних робіт і договір про співпрацю АН УРСР і Всесоюзного науково-дослідного інституту авіаційних матеріалів.

494. *⁵

Протокол № 34
засідання Президії Академії наук УРСР

від 17 листопада 1952 р.

495. *1

496–498. Закрите питання.

499. Ухвалили прийняти до виконання постанову РМ УРСР від 28 жовтня 1952 р. № 3458 щодо посилення боротьби з випуском неякісної продукції та зобов'язали директорів установ АН УРСР, Управління справами АН УРСР усунути відзначені в постанові недоліки в роботі, опрацювати конкретні заходи по забезпеченню випуску якісної продукції та в двохтижневий термін розробити положення про організацію технічного контролю на підприємствах (постанова від 21.11.52).

500. Тасню.

501. *3

502. *2

503. Закрите питання.

504. На виконання програмних соціально-економічних завдань постановили: вважати основним завданням Інституту економіки АН УРСР на 1953 р. та наступні роки розробку теоретичних питань найбільш ефективних шляхів розвитку господарства УРСР, затвердили програму розширеного засідання вченої ради інституту, присвяченого виходу в світ праці Й. В. Сталіна «Економічні проблеми соціалізму в СРСР», провести в січні 1953 р. наукову сесію інституту з участю представників наукових установ і вищих навчальних закладів республіки, також систематично проводити координаційні наради, покращити роботу вченої ради, розширити видавничу діяльність, підготувавши до друку збірник статей та «Нариси розвитку народного господарства УРСР». Ухвалили клопотатися перед ЦК КП(б)У про дозвіл на видання з 1 січня 1953 р. «Економічного журналу» періодичністю 4 випуски на рік обсягом до 20 др. арк. та затвердили редколегію журналу в складі: к.с.н. О. С. Короїд (відповідальний редактор), акад. М. В. Птуха, акад. П. М. Першин, доктори наук – О. О. Нсстеренко, І. Н. Романенко, кандидати наук – А. О. Бойко, Д. Ф. Вірник, П. Т. Городній, П. В. Панасюк-Рутковський (відповідальний секретар), М. М. Середенко. Доручили бюджетно-штатній комісії АН УРСР (акад. М. П. Семененко) спільно з директором інституту О. С. Короїдом підготувати пропозиції про штати журналу.

У зв'язку з новими завданнями ухвалили піднести клопотання перед ЦК КП(б)У та РМ УРСР про розширення штатів та зміну структури Інституту економіки АН УРСР, а саме: організацію відділів політичної економії, економіки промисловості, економіки водного господарства і місцевого транспорту, економіки сільського господарства, розміщення продуктивних сил, статистики, історії народного господарства і економічної думки. Також затвердили план підготовки докторів наук на 1952–1955 рр. зі складу співробітників інституту (8 осіб) та кандидатів наук (10 осіб). Вирішили клопотатися перед директивними органами про відкриття в 1953 р. при Інституті економіки АН УРСР докторантури з щорічним прийомом двох осіб.

505. Заслухали доповідь акад. П. М. Першина про результати роботи комплексної експедиції Ради по вивченню продуктивних сил УРСР у Снігурівському

районі. Постановили: схвалити напрям робіт ради, зобов'язати керівника експедиції провести підготовчу роботу по організації в першому кварталі 1953 р. вїзної сесії АН УРСР у Снігурівському районі з питань освоєння зрошуваних земель.

Зобов'язали директорів інститутів АН УРСР розглянути на засіданнях учених рад інститутів питання про виконання у 1952 р. наукової тематики за планом робіт комплексної експедиції, а також: а) Інституту генетики і селекції АН УРСР (акад. В. Я. Юр'єв) – розробити протягом 1953 р. рекомендації по сортовому складу ярової і озимої пшениці і в 1954 р. – по інших основних культурах в умовах зрошувального землеробства для сільських господарств Снігурівського і Жовтневого районів Миколаївської обл., землі яких будуть зрошуватись Верхньо-Інгулською зрошувальною системою; б) Інституту машинознавства і сільськогосподарської механіки АН УРСР (акад. А. О. Василенко) – протягом першого півріччя 1953 р. підібрати системи машин для зрошувального землеробства та розробити заходи по переобладнанню Киселівської МТС і під безпосереднім керівництвом інституту впровадити їх в практику роботи МТС протягом 1953 р.; в) Інституту ботаніки АН УРСР (акад. Д. К. Зеров) – розробити в 1953 р. рекомендації для окремих сільських господарств по раціональному використанню природних кормових угідь для громадського тваринництва в умовах зрошення при освоєнні Верхньо-Інгулської зрошувальної системи; г) Інституту ентомології та фітопатології АН УРСР (чл.-кор. В. П. Мурайов) – розробити протягом першого півріччя 1953 р. заходи по захисту основних польових та городніх культур від хвороб і шкідників в умовах зрошувального землеробства Снігурівського району, залучивши до роботи галузеві інститути відомств; д) Інституту геологічних наук АН УРСР (к.г.-м.н. А. Є. Бабинський) – скласти по фондових матеріалах нарис про корисні копалини Снігурівського району, придатних для виробництва місцевих будівельних матеріалів, і дати рекомендації по їх використанню, а також скласти карту просядних явищ на землях району; є) Інституту фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії АН УРСР (акад. О. І. Дущечкін) – опрацювати до 1 січня 1953 р. агротехніку польових культур в умовах зрошення в Снігурівському районі і використати її при добірї сільськогосподарських машин для зрошувального землеробства.

Погодились просити Академію архітектури УРСР опрацювати питання про використання сировинних ресурсів Снігурівського району для виробництва місцевих будівельних матеріалів (цегла, черепиця, черепашник, вапно та ін.). Зобов'язали Раду науково-технічної пропаганди АН УРСР розгорнути лекційну роботу в Снігурівському районі та продовжити її в Баштанському районі, і доручили віце-президенту АН УРСР акад. Г. М. Савіну організувати роботу комплексної експедиції ради в Димерському районі Київської обл. за прикладом Снігурівської експедиції. Вирішили заслухати в грудні 1952 р. доповідь керівника Димерської експедиції чл.-кор. М. О. Тюлсєва про роботу експедиції у зв'язку з вирішенням проблем землеробства Полісся.

506. Затвердили порядок перевірки наукової діяльності установ АН УРСР за 1952 р. членами і вченими секретарями Президії АН УРСР.

507. Взяли до відома повідомлення віце-президента АН УРСР акад. Г. М. Савіна про повернення з відпустки.

508. Вирішили надіслати макет VII тому мистецьких творів Т. Г. Швеченка на зовнішню рецензію до Академії мистецтв СРСР.

509. З метою економії коштів на відрядження до міст Москва та Ленінград постановили надавати дозвіл на відрядження лише через Президію АН УРСР, по академічних установах м. Харків і м. Львів – уповноважених членів Президії АН УРСР, налагодити постійний поштовий зв'язок із науковими і культурними центрами СРСР, з центральними міністерствами і відомствами, скоротивши до мінімуму відрядження наукових співробітників та керівників установ, зобов'язати директорів установ вимагати від кожного співробітника звіт про відрядження.

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 475, арк. 152–206. Оригінал. Машинпис.

Протокол № 35
засідання Президії Академії наук УРСР

від 28 листопада 1952 р.

510. Розглянули пропозиції президії Львівського філіалу АН УРСР, викладені в листі від 17 жовтня 1952 р. про ліквідацію експериментально-технічного відділу Львівського філіалу АН УРСР, і постановили: 1) ліквідувати з 1 січня 1953 р. експериментально-технічний відділ Львівського філіалу АН УРСР; 2) на базі вказаного відділу з 1 січня 1953 р. організувати на госпрозрахунку виробничо-монтажні майстерні для проведення поточних ремонтів апаратури, устаткування і приміщень, що забезпечуватимуть безперерпійну роботу науково-дослідних інститутів філіалу; 3) виготовлення зразків лабораторного устаткування і виконання різних експериментальних робіт, що виникають в процесі виконання науково-дослідної роботи інститутів, покласти на майстерні Інституту машинознавства і автоматики Львівського філіалу АН УРСР; 4) просити РМ УРСР затвердити рішення Президії АН УРСР про ліквідацію експериментально-технічного відділу і створення на його базі виробничо-монтажних майстерень при Львівському філіалі АН УРСР; 5) зобов'язати планово-виробничий відділ АН УРСР виділити одну посаду завідувача електромонтажного цеху (постанова від 24.11.52).

511–513. *1

514. Вивесли чл.-кор. Н. Д. Моргуліса зі складу редколегії періодичного видання «Праці Інституту фізики АН УРСР» у зв'язку з роботою головою експертної комісії інституту (постанова від 25.11.52).

515. З метою вчасного і високоякісного виготовлення макетів I тому «Історії української літератури» і II тому «Історії Української РСР» постановили зобов'язати директора Інституту історії України АН УРСР О. К. Касименка забезпечити глибоке опрацювання наукового матеріалу по виданню II тому до передачі його у Видавництво АН УРСР для виготовлення макету. Зобов'язали директора Видавництва АН УРСР Б. М. Зав'ялова забезпечити кваліфіковану редакційну обробку колективного рукопису для видання макету II тому «Історії Української РСР» (постанова від 26.11.52).

516. Ухвалили здійснити передачу гіпсових скульптур Державного музею Т. Г. Шевченка Літературно-меморіальному музею Т. Г. Шевченка в с. Шевченкове Київської обл. (постанова від 26.11.52).

517. Тасмно.

518. Постановили здійснити передачу Державним музеєм Т. Г. Шевченка однієї картини і півтонни бронзи Українському товариству культурних зв'язків із закордоном (постанова від 27.11.52).

519. *¹

520. Дозволили сумісництво чл.-кор. В. Б. Порфир'єву на посаді завкафедрою Львівського політехнічного інституту та чл.-кор. Д. Л. Фердману в Київському державному університеті імені Т. Г. Шевченка (постанова від 26.11.52).

521. Затвердили докторантами наукових працівників установ АН УРСР.

522. *³

523. Затвердили з 1 жовтня 1952 р. к.с.-г.н. П. Т. Семка в.о. на посаді заввідділу економіки водного господарства Інституту економіки АН УРСР з поданням до захисту докторської дисертації в 1954 р. та ухвалили рішення з інших кадрових питань.

524. Закрите питання.

525. Розглянули роботи, що висуваються науково-дослідними установами на здобуття Сталінських премій у 1952 р., і зобов'язали Вчений секретаріат Президії АН УРСР уточнити їх авторство.

526. Затвердили порядок денний, список учасників, оргбіюро і секретаріат виїзної сесії вченої ради Інституту геологічних наук АН УРСР і технічних рад трестів «Держжирськруд», «Лєнінруда» і Криворізького геологорозвідувального тресту, присвяченої вивченню геологічної структури криворізьких залізрудних полів.

Архів Президії ІААН України, ф. 251, оп. 1, спр. 475, арк. 207-259. Оригінал. Машиннопис.

Протокол № 36 засідання Президії Академії наук УРСР

від 6 грудня 1952 р.

527. *¹

528. Затвердили проект та кошторис будівництва дороги до Головної астрономічної обсерваторії АН УРСР (постанова від 01.12.52).

529. Затвердили зміни в складі вченої ради Державної публічної бібліотеки УРСР – вивели зі складу К. М. Грибовську, А. Г. Адаменко, К. О. Коваленко, ввели – заввідділу спецфондів В. С. Григор'єва, зав. філіалом № 1 ДІБ УРСР Я. А. Зайцева, зав. кабінетом бібліотекознавства М. Я. Кагаіову (постанова від 01.12.52).

530. *¹

531. Здійснили передачу шістьох одиниць з Інституту машинознавства і автоматики АН УРСР (м. Львів) до Інституту математики АН УРСР (м. Київ) (постанова від 01.12.52).

532. Затвердили «Інструкцію по підготовці до видання наукових праць АН УРСР» (постанова від 01.12.52).

533. Призначили к.т.н. М. М. Студзинського в.о. завідувача динамічної лабораторії Інституту будівельної механіки АН УРСР з 25 листопада 1952 р. (постанова від 02.12.52¹).

534. Ухвалили клопотатись перед ЦК КПУ про видання декількох актуальних робіт натомість не виданих за планом випуску 1952 р. «Історії Української РСР», «Історії української літератури» та ін. (постанова від 04.12.52).

535. *²

536. Ввели в дію з 6 листопада 1952 р. нові посадові ставки заробітної плати по Видавництву АН УРСР. Затвердили план по праці для Видавництва АН УРСР на 1952 р., доручили планово-виробничому відділу АН УРСР внести відповідні зміни у виробничо-фінансовий план. З метою покращення роботи зобов'язали директора Видавництва АН УРСР Б. М. Зав'ялова провести до 20 грудня 1952 р. атестацію персоналу та опрацювати проект підбору і розміщення кадрів (постанова від 06.12.52).

537. *³

538. *³

539. *²

540. Рекомендували к.і.н. О. К. Касименка в докторантуру АН СРСР.

541. Затвердили наукових співробітників АН УРСР докторантами АН УРСР.

542. Заслухали інформацію про висування на здобуття Сталінських премій робіт, виконаних науково-дослідними установами АН УРСР за 1950–1952 рр. Постановили подати на здобуття премії роботи таких авторів: д.с.н. О. О. Нестеренка, к.і.н. М. І. Супруненка, членів-кореспондентів О. С. Давидова, А. Ф. Прихотько та І. В. Обреїмова, акад. С. О. Шилова, акад. О. Н. Соколовського і к.с.-г.н. М. К. Крупського, акад. О. В. Палладіна, акад. О. П. Чекмарьова і к.т.н. Ю. Ш. Майзіліна, чл.-кор. О. П. Маркевича, к.с.-г.н. І. І. Марченка і агронома І. Г. Віскова-това та авторські колективи – Інституту фізики АН УРСР, Інституту агробіології АН УРСР, Інституту геології корисних копалин АН УРСР, Інституту електрозварювання ім. Є. О. Патона АН УРСР, Інституту фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії АН УРСР, творчі колективи з представниками інших установ та відомств УРСР.

542-а. Висунули на здобуття Сталінської премії спільну роботу Інституту фізики АН УРСР, «Нисчетмаш» та СКБ-245 Міністерства машинобудування і приладобудування СРСР «Спеціальні напівпровідникові елементи для машин і приборів», впроваджену в 1952 р.

543. З метою покращення роботи Відділів наук АН УРСР постановили: заснувати дві форми засідань бюро Відділів наук АН УРСР – розпорядче засідання та поширене засідання з залученням зацікавлених сторін у питаннях, що виносяться на обговорення. Поширене засідання бюро практикувати не рідше 2 разів на місяць: одне – для обговорення основних напрямів розвитку наук, важливих відкриттів та досягнень у галузі наук, друге – для розгляду річних звітів, результатів науково-дослідної роботи та впровадження досягнень установ Відділу, а також

¹ У протоколі помилково зазначена дата 2 листопада 1952 р.

питань, внесених на розгляд розпорядчим засіданням бюро Відділу. Одноособово головам бюро Відділу дозволили вирішувати такі питання – прийом до аспірантури, дозвіл на педагогічне сумісництво (за поданням інститутів) і подання до Президії АН УРСР на дозвіл наукового та науково-організаційного сумісництва, відповіді на запити інститутів, комісій та інших установ.

544. Дозволили Інституту клінічної фізіології ім. О. О. Богомольця АН УРСР 20–23 грудня 1952 р. провести спільно з Інститутом експериментальної біології і патології МОЗ УРСР дискусію у галузі патофізіології.

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 475, врк. 260-297. Оригінал. Машинопис.

Протокол № 37
засідання Президії Академії наук УРСР

від 11 грудня 1952 р.

545. *¹

546. Заслухали інформацію про результати санаторно-курортного обслуговування співробітників АН УРСР у 1952 р. та план на 1953 р. (постанова від 08.12.52).

547. *¹

548. На виконання постанови РМ УРСР від 20 листопада 1952 р. № 3828 «Про опрацювання проектно-кошторисної документації на будівництво споруд комплексного водопостачання промислових підприємств, курортів і населення міст Борислава, Дрогобича, Стебника і Трускавця» постановили: зобов'язати директора Інституту гідрології та гідротехніки АН УРСР (акад. Г. Й. Сухомел) включити в план науково-дослідних робіт інституту на 1953 р. тему «Складання гідрологічних нарисів річки Стрий в районі села новий Кропивник і річок Бориславка і Тисмениця в районі міст Борислава і Дрогобича», узгодивши план роботи по цій темі з київським відділом інституту «Водоканалпроект», встановити термін завершення робіт 1 червня 1953 р. (постанова від 09.12.52).

549. Ухвалили створити комісію під керівництвом віце-президента АН УРСР акад. Г. М. Савіна для розгляду рецензії співробітників ЦІАМ (м. Москва) на наукові праці акад. І. Т. Швеця та його відповіді рецензентам (постанова від 09.12.52).

550. *²

551. Затвердили плани науково-дослідних робіт установ Відділу суспільних наук АН УРСР на 1953 р. та на 1951–1955 рр. Зобов'язали Відділ спеціальних робіт АН УРСР надіслати їх до відповідних Відділів наук АН СРСР та Ради по координації науково-дослідної діяльності академії наук союзних республік.

552. Взяли до відома телеграму з подякою АН УРСР від Президента АН Корейської Народної-Демократичної Республіки Хон Мен Хи.

553. Взяли до відома повідомлення друкарні Видавництва АН УРСР про дострокове виконання річного плану випуску валової продукції і відзначили передовиків виробництва Друкарні АН УРСР.

554. Провели зміни в складі вченої ради інститутів теплосенергетики та електротехніки АН УРСР – вивели зі складу проф. Й. І. Гребеня та ввели акад. К. К. Хренова і к.т.н. І. В. Акаловського.

555. Затвердили експертну комісію по перевірці рукописів, які надходять в періодичні журнали, що видаються інститутами біохімії, ботаніки, мікробіології та клінічної фізіології АН УРСР у складі: чл.-кор. – М. Ф. Гулий (голова), Д. Л. Фердман, д.вет.н. Р. С. Чоботарьов, д.мед.н. Є. В. Колпаков, д.б.н. С. І. Лебедєв, к.мед.н. П. Є. Візир, к.б.н. І. Г. Беспалий.

556. Затвердили експертну комісію по перевірці рукописів статей «Українського хімічного журналу» у складі: д.т.н. Б. Г. Савінов, к.х.н. П. С. Пелькіс, к.х.н. І. А. Шека.

557. Дозволили відрядження членам Президії АН УРСР.

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, сир. 475, арк. 298–368. Оригінал. Машинопис.

Протокол № 38 засідання Президії Академії наук УРСР¹

від 12–19 грудня 1952 р.

558. Дозволили сумісництво інженеру Інституту теплосенергетики АН УРСР А. Ф. Тузову у Київському відділенні «Дніпростанок» на 1 рік (постанова від 12.12.52).

559–561. Тасмно.

562. Для розв'язання питання про можливість використання лиманів Одеської та Ізмаїльської областей для рибного господарства і грязелікування за завданням РМ УРСР від 23 вересня 1952 р. № 26–923 постановили скликати 15 грудня 1952 р. у м. Київ нараду за участю представників Міністерства охорони здоров'я УРСР, Міністерства рибної промисловості УРСР, Інституту курортології (Одеський державний університет ім. І. І. Мечникова), Інституту гідробіології АН УРСР та Інституту клінічної фізіології ім. О. О. Богомольця АН УРСР; організацію та керівництво нарадою поклали на чл.-кор. Я. В. Ролла і чл.-кор. А. М. Воробйова (постанова від 15.12.52).

563. На виконання розпорядження РНК СРСР від 2 лютого 1944 р. № 2000-р постановили: 1) зобов'язати Інститут геологічних наук АН УРСР (директор А. Є. Бабинець) та Інститут геології корисних копалин Львівського філіалу АН УРСР (директор чл.-кор. В. Б. Порфир'єв) протягом 1953 р. і надалі подавати до Всесоюзного геологічного фонду і Українського територіального геологічного фонду звіти по закінчених темах в галузі геологічних, гідрогеологічних, інженерно-геологічних та геофізичних досліджень. Ухвалили щороку в IV кварталі скликати наради спільно з Українським геологічним управлінням з метою координації дослідних геологічних робіт, що проводяться науково-дослідними

¹ Протокол № 38 в архівній справі представлений лише окремими постановами, прийнятими в робочому порядку.

інститутами АН УРСР і організаціями Міністерства геології СРСР (постанова від 17.12.52).

564. Відповідно до розпорядження РМ СРСР від 3 грудня 1952 р. № 31484-р зобов'язали директора Інституту агробіології Львівського філіалу АН УРСР чл.-кор. А. С. Лазарска прийняти підсобне господарство Винниківської тютюнової фабрики Міністерства харчової промисловості УРСР у підпорядкування Львівського філіалу АН УРСР для організації сільськогосподарської експериментальної бази Інституту агробіології АН УРСР (постанова від 19.12.52).

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 475, арк. 369-375. Оригінал. Машинопис.

Протокол № 39
засідання Президії Академії наук УРСР

від 19 грудня 1952 р.

565–566. Таємно.

567. Заслухали доповідь в.о. голови бюро Відділу суспільних наук АН УРСР д.філол.н. І. К. Білодіда про плани науково-дослідних робіт установ Відділу на 1953 р. та на 1951–1955 рр. Постановили: плани схвалити, зосередити увагу на головних напрямках у роботі. Доручили бюро Відділу суспільних наук АН УРСР та керівникам установ у подальшій роботі наближати проблематику досліджень до вивчення актуальних проблем суспільства, зобов'язали інститути Відділу звернути увагу на вивчення і підготовку матеріалів і документів з історії вітчизняної науки для їх публікації.

568. Провели зміни в складі бюро Відділу технічних наук АН УРСР – звільнили з 21 грудня 1952 р. від виконання обов'язків вченого секретаря Відділу к.т.н. М. І. Полякова та призначили тимчасово виконуючим обов'язки вченого секретаря с.н.с. Інституту будівельної механіки АН УРСР к.т.н. І. І. Іщенко.

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 475, арк. 376-386. Оригінал. Машинопис.

Протокол № 40
засідання Президії Академії наук УРСР

від 26 грудня 1952 р.

569. Доручили т.в.о. голови Відділу сільськогосподарських наук АН УРСР чл.-кор. М. О. Тюленеву ознайомитись зі станом виконання планів в Інституті агробіології АН УРСР (постанова від 20.12.52).

570. На виконання постанови РМ УРСР від 9 грудня 1952 р. № 4045 «Про будівництво газонаповнювальних станцій стисненого і зрідженого газів і про виробництво газобалонних автомобілів у 1953–1955 рр.» зобов'язали Інститут електрозварювання ім. С. О. Патона АН УРСР спільно з Міністерством нафтової промисловості СРСР провести необхідні дослідні роботи і до 1 червня 1953 р. подати РМ СРСР пропозиції про виготовлення з II кварталу 1953 р. зварних

аккумуляторів стисненого газу на тиск 350 атмосфер; Інститут використання газу в комунальному господарстві та промисловості АН УРСР – провести в III кварталі 1953 р. експлуатаційні випробування 2 лічильників, які будуть передані АН УРСР (постанова від 22.12.52).

571. *¹.

572. Тимчасово постановили ввести до складу вченої ради Інституту економіки АН УРСР к.е.н. В. Є. Власенка і С. С. Горохова (постанова від 25.12.52).

573. *³

574. Затвердили з 27 грудня 1952 р. к. х. м. М. М. Граціанського на посаді в.о. завлабораторією корозії металів Інституту загальної і неорганічної хімії АН УРСР на один рік, звільнили з 21 листопада 1952 р. Ю. А. Тоцького від виконання обов'язків ученого секретаря Інституту фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії АН УРСР і прийняли рішення з інших кадрових питань.

575. Затвердили склад атестаційної комісії Державної публічної бібліотеки УРСР під керівництвом акад. С. О. Шилова.

576. *³

577. *²

578. Відповідно до постанови ЦК КПУ від 1 серпня 1952 р. з метою покращення науково-дослідної роботи Інституту української літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР зобов'язали бюро Відділу суспільних наук АН УРСР спільно з Вченим секретаріатом Президії АН УРСР і дирекцією інституту підготувати конкретні пропозиції по докорінній перебудові роботи установи.

579. З метою підготовки до відзначення у січні 1954 р. 300-річчя входження України до Росії постановили: зобов'язати директорів інститутів Відділу суспільних наук АН УРСР обговорити питання про хід підготовки і забезпечити видання наукових, науково-популярних робіт та збірників; провести наукові сесії, присвячені ювілею, спільно з установами АН СРСР, для чого розробити програми сесій, та затвердили план-графік заходів. Зобов'язали Інститут історії України АН УРСР визначити історичні місця, пов'язані із подіями 1648–1654 рр., входженням України до Росії, діяльністю Богдана Хмельницького, та підготувати пропозиції щодо відзначення історичних місць.

580. Затвердили план підготовки докторів та кандидатів наук на 1953–1955 рр. Зобов'язали: голів бюро Відділів наук АН УРСР та директорів інститутів – встановити контроль за виконанням плану підготовки кадрів; Вчений секретаріат Президії АН УРСР – регулярно заслуховувати звіти докторантів, а вчені ради інститутів – звіти аспірантів про стан підготовки дисертацій; Головного вченого секретаря Президії АН УРСР акад. І. Т. Швеця – у червні 1953 р. доповісти про стан підготовки наукових кадрів в АН УРСР.

581. Затвердили план прийому до аспірантури науково-дослідних установ АН УРСР на 1953–1954 навчальний рік, зобов'язали директорів установ розпочати підбір кандидатур з кращих випускників вищих навчальних закладів, зобов'язали завсектором аспірантури В. М. Коваленка клопотатися перед органами влади про збільшення плану набору аспірантів на 1953–1954 навчальний рік додатково на 15 осіб.

582. Ухвалили провести 26–28 січня 1953 р. у м. Київ збори членів Українського республіканського відділу Всесоюзного хімічного товариства ім. Д. І. Менделєєва.

583. Затвердили вчену раду Лабораторії спецсплавів АН УРСР у складі: акад. І. Т. Швець, акад. В. І. Данилов, акад. В. М. Свєчников, чл.-кор. І. М. Францевич, чл.-кор. А. Д. Коваленко, чл.-кор. Б. Д. Грозін, с.н.с. Г. С. Писаренко, с.н.с. І. М. Федорченко, с.н.с. В. М. Єременко, в.о. вченого секретаря ради В. Р. Бранцевич.

584. Затвердили плани роботи Президії та Вченого секретаріату Президії АН УРСР на I квартал 1953 р.

585. Заслухали інформацію про підсумки наради по розробці і виготовленню канатів для глибоких шахт віце-президента АН УРСР акад. Г. М. Савіна. Доручили Інституту математики АН УРСР провести в спецлабораторії під керівництвом акад. Г. М. Савіна порівняльні дослідження по визначенню фізико-механічних і експлуатаційних властивостей канатів закритої конструкції зі звичайними круглорядними канатами та визначити найбільші значення напруг при вигині у верхньому шарі закритих канатів. Відповідно до ухвали наради поклали на акад. Г. М. Савіна координацію науково-дослідної роботи, що проводиться у наукових установах з заводами, склавши з Міністерством чорної металургії УРСР план науково-дослідних робіт з дослідження напруг канатів. Зобов'язали Інститут гірничої справи ім. М. М. Федорова АН УРСР (чл.-кор. П. П. Нестеров) розробити питання зносу та стирання канатів, розробити засоби попередньої деформації тощо.

586. Дозволили Відділу суспільних наук АН УРСР проведення 29–30 грудня 1952 р. наукової сесії, присвяченої 35-річчю встановлення радянської влади в Україні.

587. Підтримали висунення Харківським державним університетом на здобуття Сталінських премій двох робіт акад. М. П. Барабашова – «Дослідження фізичних умов на Місяці та планетах» та «Боротьба з ідеалізмом в галузі космологічних і космологічних гіпотез».

588. Взяли до відома повідомлення тресту «Особпроектмонтаж» про сумлінну та високоякісну роботу групи співробітників Інституту гірничої справи ім. М. М. Федорова АН УРСР за проектом реконструкції транспортно-відвального мосту особливих поставок «Вермінгоф».

589. Дозволили керівному складу АН УРСР перенести невикористані щорічні відпустки.

590. Надали щорічні відпустки директорам інститутів АН УРСР.

591. Доручили с.н.с. Інституту мікробіології ім. Д. К. Заболотного АН УРСР В. Й. Білай протягом 1 січня–1 березня 1953 р. виконати роботу «Біологія і систематика грибів роду фузаріум».

592. Доручили Інституту геологічних наук АН УРСР провести нараду, присвячену напрямам роботи по розвідці родовищ динасової сировини.

593. Змінили проєкт плану капітальних вкладень на 1953 р. і затвердили його у сумі 14,35 млн крб, з них будівельно-монтажні роботи – 8,82 млн крб, придбання устаткування, інвентарю та інструментів – 4,63 млн крб, у тому числі такого, що не входить до кошторисів об'єктів, які будуються – 2,6 млн крб, інші капітальні

роботи – 0,9 млн крб, у тому числі придбання господарського інвентарю – 0,7 млн крб. Затвердили план по окремих об'єктах.

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, стр. 475, арк. 387–442. Оригінал. Машинопис.

Протокол № 41
засідання Президії Академії наук УРСР¹

від 30–31 грудня 1952 р.

594. *¹

595. *⁵

596. Тасмно.

597. Звільнили к.філос.н. О. Г. Білоуса від виконання обов'язків заступника директора по науковій частині Інституту філософії АН УРСР, залишивши його на посаді с.н.с. цього інституту (постанова від 30.12.52).

598. Затвердили зміни в плані науково-дослідної роботи Інституту теплоенергетики АН УРСР на 1952 р. (постанова від 30.12.52).

599. Дозволили Інституту машинознавства і сільськогосподарської механіки АН УРСР скликати 16–17 січня 1953 р. наукову нараду з питання міцності деталей машин при невпорядкованих режимах роботи і затвердили програму, склад учасників та кошторис наради (постанова від 31.12.52).

600. Внесли зміни в план науково-дослідної роботи Інституту геології корисних копалин Львівського філіалу АН УРСР на 1952 р. (постанова від 31.12.1952).

601. Затвердили остаточний план розподілу асигнувань по бюджетних установах АН УРСР на 1952 р. (постанова від 31.12.52).

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, стр. 475, арк. 443–459. Оригінал. Машинопис.

¹ Протокол № 41 в архівній справі представлений лише окремими постановами, прийнятими в робочому порядку.

1953

Протокол № 1
засідання Президії Академії наук УРСР

від 9 січня 1953 р.

1. *1

2. Ухвалили відрядити на 10 днів з 12 січня 1953 р. до м. Львів бригаду вчених у складі академіків М. М. Кулешова, О. В. Квасницького, члена-кореспондента А. І. Задонцева, д.б.н. С. І. Лебедєва і к.с.-г.н. Д. Ф. Лихваря для надання науково-методичної допомоги Інституту агробіології АН УРСР та допомоги в розробці плану наукової роботи на 1953 р. та п'яту п'ятирічку (постанова від 06.01.53).

3. *1

4. Відповідно до постанови РМ УРСР від 23 грудня 1952 р. № 4176 зобов'язали Інститут електрозварювання ім. Є. О. Патона АН УРСР (акад. Є. О. Патон) взяти участь: у розгляді і затвердженні Міністерством нафтової промисловості СРСР, Міністерством суднобудівної промисловості СРСР та Міністерством чорної металургії СРСР технічних умов на поставку електрозварювальних труб великого діаметру для будівництва газопроводів високого тиску; виготовити і поставити заводу ім. Ілліча Міністерства суднобудівної промисловості СРСР в I кварталі 1953 р. дводугові самохідні автомати для зварювання труб, обладнані флюсовидним та копінним обладнанням, і надати допомогу у їх впровадженні у II кварталі 1953 р.; взяти участь у вибірковому контролі якості електрозварювання швів на трубах методом радіографування; взяти участь у проведенні спільно з міністерствами дослідних робіт по вибору марки сталі для труб, призначених для будівництва газопроводу Ставрополь-Москва. Постановили створити в Інституті електрозварювання ім. Є. О. Патона АН УРСР відділ заводського зварювання труб і механізації зварних робіт у польових умовах у кількості 37 одиниць (постанова від 07.01.53).

5. Затвердили редколєгію збірника «Біогенні стимулятори. Тканева терапія. Пересадка роговиці», що видається Інститутом клінічної фізіології ім. О. О. Богомольця АН УРСР у складі: акад. Р. Є. Кавецький, чл.-кор. А. М. Воробієв, к.мед.н. – Н. О. Пучківська, В. В. Войно-Ясенецький, Н. Ф. Солодюк (постанова від 07.01.53).

6. Тимчасово поклали обов'язки директора Інституту економіки АН УРСР на с.н.с. П. В. Панасюка-Рутковського (постанова від 07.01.53).

7. *1

8. Постановили створити матеріально-технічну базу для донецького філіалу Республіканської комісії по боротьбі з силікозом, зокрема, виділити для філіалу одну одиницю м.н.с. за рахунок штату Інституту гірничої справи ім. М. М. Федорова АН УРСР та зобов'язали голову філіалу акад. В. С. Пака подати на затвердження кандидатуру на посаду вченого секретаря (постанова від 07.01.53).

9–10. *2

11. На зміну постанови Президії АН УРСР від 6 грудня 1952 р. (протокол № 36, п. 541) затвердили М. Ф. Ліпкана з 1 лютого 1953 р. докторантом

АН УРСР по спеціальності біохімія тварин, його науковим консультантом – чл.-кор. М. Ф. Гулого, а науковим консультантом докторантки Г. І. Силакової – чл.-кор. АН СРСР і АН УРСР Д. Л. Фердмана.

12. *5

13. Доручили Президії АН УРСР підготувати проект постанови про перебудову роботи установ АН УРСР у світлі рішень грудневого 1952 р. Пленуму ЦК КПУ з урахуванням висловлених під час обговорення зауважень і пропозицій.

14. Затвердили склад представників АН УРСР на XII сесію Ради по координації наукової діяльності академії наук союзних республік 4–12 лютого 1953 р. у м. Москва.

15. З метою забезпечення своєчасної і високоякісної підготовки І тому курсу «Історія Української РСР» зобов'язали Інститут історії України АН УРСР (О. К. Касименко) покращити роботу авторського колективу і редколегії по остаточній доробці тексту і завершити всю роботу по редагуванню тексту до 25 січня 1953 р., забезпечивши подання всіх розділів І тому на розгляд комісії ЦК КПУ 25 січня – 10 лютого 1953 р.; директора інституту – залучити до роботи над опрацюванням тому всіх наукових працівників інституту, розгорнути дискусію по розв'язанню окремих питань та обговоренню всіх розділів; Видавництво АН УРСР (Б. М. Зав'ялов) – забезпечити підготовку І тому до друку.

16. Заслухали висновки комісії Президії АН УРСР по перевірці наукових робіт акад. І. Т. Швеця, надрукованих у збірниках наукових праць Інституту енергетики АН УРСР (№ 3 за 1948 р.) та Інституту теплоенергетики АН УРСР (№ 2 за 1948 р. і № 5 за 1952 р.), які отримали гостру критику з боку наукових співробітників Центрального інституту авіаційного моторобудування ім. П. І. Баранова (м. Москва). Взяли до відома, що акад. І. Т. Швець погодився з основними зауваженнями рецензентів, повідомив про це у письмовій формі редакцію збірника праць Інституту теплоенергетики АН УРСР та подав для публікації критичну статтю з розглядом допущених помилок. Доручили бюро Відділу технічних наук АН УРСР протягом лютого–березня 1953 р. організувати критичний розгляд наукової продукції інституту за післявоєнні роки, вченій раді інституту – провести обговорення наукових робіт і напрям науково-дослідних робіт на 1953 р. та п'ятирічку.

17. Заслухали та обговорили доповідь заступника голови Комітету сприяння будівництву гідроелектростанцій, каналів і зрошувальних систем АН УРСР акад. І. Т. Швеця про план науково-дослідних робіт на 1953 р. Затвердили тематичний план комітету у кількості 174 теми і доручили надіслати його до проектних і будівельних організацій із проханням дати свої зауваження. Зобов'язали голів секцій комітету: геології (акад. М. П. Семененко), енергетики (акад. І. Т. Швець), сільськогосподарства (акад. П. А. Власюк), гідротехнічних споруд (чл.-кор. Б. А. Пишкін), механізації земних робіт (чл.-кор. П. С. Кучеров), хімії (чл.-кор. Є. С. Бурксер) та економіки (к.е.н. І. Н. Романенко) вжити заходів щодо своєчасного і якісного виконання робіт інститутами, що входять до складу секцій комітету.

Ухвалили просити голову Відділу сільськогосподарських наук АН УРСР акад. П. А. Власюка підготувати доповідну записку Президії АН УРСР до РМ УРСР і РМ СРСР про необхідність будівництва у процесі спорудження Каховської ГЕС

і Південноукраїнського каналу двох науково-експериментальних баз (на правому і лівому березі Дніпра) за рахунок держави для стаціонарного дослідження питань зрощення, фізіології живлення рослин, підбору сортів сільськогосподарських культур для зрошуваних районів, способів запобігання засолення ґрунтів та механізації і електрифікації сільського господарства тощо. Доручили акад. І. Т. Швецю скликати в березні 1953 р. розширений пленум комітету для обговорення звітів по виконанню робіт за планом 1952 р. і стану робіт по плану 1953 р.

18. Заслухали плани науково-дослідних робіт Ради по вивченню продуктивних сил УРСР АН УРСР на 1953 р. та на п'ятирічку. Схвалили плани науково-дослідних робіт по комплексних проблемах ради, а також експедицій та план видання праць на 1953 р. Зобов'язали: президію Львівського філіалу АН УРСР та керівника комісії ради по проблемі «Розвиток продуктивних сил західних областей УРСР» д.с.н. О. О. Нестеренка – протягом січня–лютого 1953 р. продовжити роботу по координації планів по проблемі та до 10 березня 1953 р. подати на затвердження скорегований план, де передбачити дослідження з питань комплексного використання водних ресурсів західних областей УРСР, паливних ресурсів, індустриалізації м. Львів, використання корисних копалин як сировини для місцевих будівельних матеріалів тощо; Відділи наук АН УРСР і директорів інститутів та установ АН УРСР – а) взяти під особистий контроль виконання тематики за планом ради на 1953 та 1951–1955 рр., забезпечити участь наукових співробітників інститутів у комплексних експедиціях ради в Снігурівському районі Миколаївської обл. та Димерському районі Київської обл.; б) взяти активну участь у конференції ради та Академії наук Білоруської РСР з питань розвитку продуктивних сил Полісся, а також у виїзній сесії в Снігурівському районі з питань зрошувального землеробства; керівників комісії ради з комплексних проблем – обговорювати на засіданнях стан дослідження з провідних тем проблеми, продовжити формування наукового архіву по закінчених роботах з метою використання матеріалів для узагальнення, сприяти впровадженню окремих результатів досліджень шляхом підготовки рекомендацій, публікацій статей тощо; керівника комісії ради з питань розвитку продуктивних сил Полісся акад. Д. К. Зерова, керівника Димерської комплексної експедиції чл.-кор. М. О. Тюлєнєва та директора Інституту економіки АН УРСР – провести у 1953 р. всю підготовчу роботу з організації в 1954 р. комплексної експедиції в район Полісся для впровадження меліоративних заходів; раду – продовжити координаційну роботу з проблеми Полісся з АН Білоруської РСР, з проблеми комплексного використання бурого вугілля і торфу УРСР – з АН Білоруської РСР та АН Естонської РСР. Вирішили узгодити з Президією АН Білоруської РСР проведення спільної конференції з питань розвитку продуктивних сил Полісся у м. Мінськ та затвердили до складу оргкомітету конференції акад. Д. К. Зерова, чл.-кор. М. О. Тюлєнєва і представника Інституту економіки АН УРСР.

19–20. *1

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 523, арк. 1 59. Оригінал. Машиніпис.

Протокол № 2
засідання Президії Академії наук УРСР

від 16 січня 1953 р.

21. Звільнили з посади помічника голови бюро Відділу технічних наук АН УРСР Т. В. Благую і призначили на цю посаду П. Х. Звєднюка (постанова від 12.01.53).

22. *2

23. Дозволили Інституту зоології АН УРСР організувати Республіканську зоологічну конференцію 2–5 лютого 1953 р. з проблеми «Фауна Української РСР та її перетворення», затвердили програму та склад учасників конференції (постанова від 12.01.53).

24. *2

25. Вивели зі складу вченої ради Інституту чорної металургії АН УРСР д.ф.-м.н. С. Д. Герцрікена та ввели чл.-кор. С. М. Кожевникова (постанова від 13.01.53).

26–31. *1

32. Затвердили з 16 січня 1953 р. д.е.п. О. О. Нестеренка на посаді директора Інституту економіки АН УРСР; залишили на посаді т.в.о. директора Інституту суспільних наук АН УРСР к.і.н. М. Ю. Смішка і прийняли рішення з інших кадрових питань.

33. *3

34. Дозволили працювати за сумісництвом к.т.н. В. В. Сμισлову у 1952–1953 навчальному році на півставки у Київському інженерно-будівельному інституті.

35. На зміну п. 2 постанови Президії АН УРСР від 11 липня 1951 р. про роботу Видавництва АН УРСР (протокол № 25, п. 461) звільнили з роботи з 15 липня 1951 р. директора Видавництва АН УРСР І. Ф. Вишневського.

36. *5

37. Заслухали і обговорили доповідь Президента АН УРСР акад. О. В. Палладіна про заходи по виконанню рішення груднєвого Пленуму ЦК КПУ (1952 р.). Зобов'язали: директорів інститутів – протягом січня 1953 р. обговорити на вечних радах наукових установ постанову та розробити конкретні заходи по її виконанню; бюро Відділу суспільних наук АН УРСР (І. К. Білодід) та Інститут економіки АН УРСР (О. О. Нестеренко) – провести в лютому 1953 р. наукові сесії Відділу в містах Київ, Сталіно і Львів, присвячені обговоренню проблем соціалізму в СРСР, із широким залученням активу економістів, філософів, істориків, працівників суспільних наук вищих навчальних закладів, міністерств, відомств, підприємств, сільських господарств; Головного вченого секретаря Президії АН УРСР акад. І. Т. Швеця та голів бюро Відділів наук АН УРСР – протягом місяця внести пропозиції про зміцнення керівними кадрами всіх інститутів та лабораторій, що потребують цього, і переглянути стан підготовки до друку наукових робіт з метою їх доопрацювання, взяти під щоденний контроль стан підготовки і видання найбільш важливих монографічних робіт видавничого плану 1953 р. і редакційного плану 1954 р. Доручили РВР АН УРСР затвердити до 1 лютого 1953 р. гра-

фіки подання рукопису кожної монографії до Видавництва АН УРСР та графік друку монографій.

Також постановили: розробити і внести пропозиції про створення нових підручників з історії української музики, образотворчого мистецтва, театру, збільшити кількість запланованих дискусій з питань розвитку суспільних наук, павловської та мічуринської біології тощо, всебічно висвітлювати досягнення різних галузей науки, розробити заходи щодо покращення стану впровадження робіт, провести січні-лютому 1953 р. розширені наукові засідання вчених по обговоренню результатів наукових досліджень за 1952 р. із широким залученням представників промисловості, сільського господарства, вищих навчальних закладів та наукових установ, провести наукові конференції і сесії із залученням представників промисловості для обговорення результатів наукових досліджень по провідних проблемах, зокрема, бюро Відділу технічних наук АН УРСР – з питань машинобудування у м. Харків, бюро Відділу фізико-математичних і хімічних наук АН УРСР – з питань геологічної будови і структури Криворізького басейну у м. Кривий Ріг, посилити вивчення питань комплексного розвитку економічних районів УРСР (півдня УРСР, у зв'язку з гідробудівництвом і зрошенням, Полісся, західних областей УРСР), ефективнішого використання природних ресурсів, особливо місцевих видів палива і сировини для місцевих будівельних матеріалів тощо, сприяючи впровадженню результатів досліджень у практику народного господарства, і посилити роботу Комітету сприяння будівництву гідроелектростанцій, каналів і зрошувальних систем АН УРСР щодо виконання інститутами досліджень на допомогу будівництву гідропоруд на Дніпрі та освоєння зрошуваних земель півдня УРСР.

38. Схвалили план сесії бюро Відділу суспільних наук АН УРСР, зокрема, ухвалили провести сесію Відділу суспільних наук АН УРСР та Інституту економіки АН УРСР в середині лютого 1953 р. у м. Київ; сесію Інституту економіки АН УРСР, залучивши до участі бюро Відділу технічних наук АН УРСР, – у другій половині лютого 1953 р. у м. Сталіно; організувати читання доповідей науковими співробітниками Інституту економіки АН УРСР у Снігурівському районі Миколаївської обл.; також провести наукову сесію Інституту суспільних наук Львівського філіалу АН УРСР за участю Інституту економіки АН УРСР.

39. Заслухали доповідь директора Головної астрономічної обсерваторії АН УРСР чл.-кор. А. О. Яковкіна про роботу, стан кадрів та перспективи підвищення професійного рівня виховання наукових кадрів зобов'язали директора обсерваторії у найближчі роки створити наукову базу і підготувати наукові кадри для розгортання великих досліджень, що дасть можливість ГАО АН УРСР стати провідним центром астрономічної науки в Україні; максимально використовувати наявне устаткування обсерваторії з метою розгортання роботи з актуальних проблем сучасної астрономії, відповідно до рекомендацій Астрономічної ради АН СРСР. Ухвалили: звернутись з проханням до РМ УРСР про прискорення затвердження проектно-кошторисної документації будівництва Головної астрономічної обсерваторії АН УРСР; асигнувати за рахунок резерву Президії АН УРСР у 1953 р. для ГАО АН УРСР до 70 тис. крб та звернутись з клопотанням до РМ УРСР про виділення їй в 1953 р. додатково 500 тис. крб на придбання устаткування, необхідного для проведення великого комплексу робіт щодо підготовки спостережень

повного сонячного затемнення в Україні. Доручили бюро Відділу фізико-математичних і хімічних наук АН УРСР спільно з директором ГАО АН УРСР розробити програму заходів для покращення роботи обсерваторії, зокрема, розширення кадрового складу та набору аспірантів, видання наукових збірників, і рекомендації дирекції ГАО залучити до роботи обсерваторії акад. М. П. Барабашова та чл.-кор. В. П. Цесевича.

40. Затвердили в основному план наукових заходів Комісії по проблемах фізіологічного вчення академіка І. П. Павлова при Президії АН УРСР та доручили голові комісії акад. Г. В. Фольборту спільно з бюро Відділу біологічних наук АН УРСР переробити план з урахуванням висловлених зауважень.

41. Заслухали та обговорили рішення РВР АН УРСР від 10 вересня і 3 листопада 1952 р. з приводу створення нових журналів АН УРСР. Постановили вважати за необхідне створення у Відділі технічних наук АН УРСР журналів «Прикладна механіка» – для публікації робіт інститутів будівельної механіки, математики, машинознавства і автоматики, гідрології та гідротехніки, сільськогосподарської механіки АН УРСР та інших, і «Вопросы энергетики» – для публікації робіт інститутів теплотехніки, електротехніки, використання газу в комунальному господарстві та промисловості, машинознавства і автоматики АН УРСР, Лабораторії швидкісних машин і механізмів АН УРСР та інших, російською мовою.

Ухвалили просити: відділ науки при ЦК КПУ – затвердити організацію взаєних журналів при Інституті будівельної механіки АН УРСР та при Інституті теплоенергетики АН УРСР. збільшити обсяг кожного випуску «Геологічного журналу» до 9 др. арк. і дозволити друкувати його російською мовою; ЦК КПУ – підтримати клопотання до РМ УРСР про виділення для редакцій 12 журналів 30 штатних одиниць. Доручили РВР АН УРСР переглянути склад редколегій журналів і збірників наукових праць для укомплектування їх найбільш кваліфікованими фахівцями, бюро Відділу біологічних наук АН УРСР спільно з Інститутом клінічної фізіології ім. О. О. Богомольця АН УРСР – підготувати питання про стан «Медичного журналу» і створення «Фізіологічного журналу».

42. Заслухали доповідь заступника директора Інституту української літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР О. Є. Засенка про хід роботи на II томі «Історії української літератури». Зобов'язали дирекцію інституту забезпечити завершення переробки останніх двох розділів до 25 січня 1953 р., організувати роботу по редагуванню макету тому згідно з графіком та виділити приміщення на час роботи редколегій у Державному музеї Т. Г. Шевченка.

43. Заслухавши доповідь директора Інституту української літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР акад. О. І. Біленького, зобов'язали дирекцію інституту забезпечити виконання плану науково-дослідної роботи 1952 р. і плану 1953 р. на високому науковому рівні, для чого провести зовнішні рецензування всіх наукових робіт і звітів за 1952 р., завершити роботу та видати I і II томи «Історії української літератури» в 1953 р., завершити підготовку «Очерков истории украинской советской литературы», усунути недоліки у виданнях творів класиків, забезпечити високоякісну підготовку томів творів І. Котляревського, І. Франка, П. Мирного, Т. Г. Шевченка, В. Стефаніка, Л. Українки, передбачені планом 1952–1953 рр., подати пропозиції щодо укомплектування інституту кваліфікованими літературознавцями, значно покращити роботу вченої ради. Зобо-

в'язали бюро Відділу суспільних наук і секретаріат Президії АН УРСР здійснювати постійний контроль і надавати допомогу в роботі інституту; вжити заходів щодо збільшення робочої площі, покращення житлових умов наукових співробітників та заслухати у червні 1953 р. доповідь директора інституту про виконання постанови.

44. Заслухали інформацію в.о. голови Відділу суспільних наук АН УРСР І. К. Білодіда про обговорення тексту І тому «Історії української літератури» в комісії по перегляду тексту і постановили: провести читання і обговорення тому при Президії АН УРСР, розширити склад комісії до 22 осіб, залучивши до неї також спеціалістів з історії України, історії російської літератури, економіки, юриспруденції та ін.; просити відділ науки та відділ літератури і мистецтва ЦК КПУ дати вказівки про виклик вказаних фахівців для роботи в комісії; завершити обговорення тексту І тому до 15 лютого 1953 р.

45. Взяли до відома інформацію Головного вченого секретаря Президії АН УРСР акад. І. Т. Швеця про порядок роботи XII сесії Ради по координації наукової діяльності академії наук союзних республік 4–12 лютого 1953 р. у м. Москва.

46. Затвердили склад учасників координаційної наради Ради по вивченню продуктивних сил УРСР АН УРСР.

47. Дозволили Лабораторії ґрунтознавства АН УРСР провести 3 лютого 1953 р. у м. Харків наукову конференцію з питань підвищення родючості солонців, солонцюватих і солончакових ґрунтів УРСР в умовах зрошуваного і незрошуваного землеробства за участю інших науково-дослідних установ УРСР і агрономів сільських господарств районів, де проводяться науково-дослідні роботи.

48. *2

49. Постановили: організувати у складі Комітету сприяння будівництву гідроелектростанцій, каналів і зрошувальних систем АН УРСР секцію механізації та електрифікації сільського господарства з метою координації діяльності наукових, проєктних та навчальних інститутів з комплексного використання сільськогосподарських машин та електросенсрґії у сільському господарстві; затвердити бюро секції у складі: акад. А. О. Василенко (голова), чл.-кор. П. М. Василенко, д.т.н. В. Н. Кияниця, кандидати наук – В. Б. Бабук, С. П. Бондаренко, Д. М. Сарана, Г. Л. Кальбус (учений секретар секції), інженер В. А. Кулановський (Державне спеціальне конструкторське бюро) та агроном Г. К. Кулик (Укрдприводбавовна).

50. Ухвалили відрядити голову Відділення біологічних наук АН УРСР акад. Р. Є. Кавецького з 28 січня по 14 лютого 1953 р. на пленум правління Всесоюзного товариства патофізіологів і XII сесію Ради по координації наукової діяльності академії наук союзних республік. Виконання обов'язків голови Відділу біологічних наук АН УРСР на цей час поклали на чл.-кор. М. Ф. Гулого.

51. *2

Протокол № 3
засідання Президії Академії наук УРСР

від 23 січня 1953 р.

52. Затвердили редакційно-видавничу раду Лабораторії спецсплавів АН УРСР у складі: чл.-кор. І. М. Францевич (голова), д.т.н. – Г. С. Писаренко, І. М. Федорченко, к.т.н. – В. Н. Єремєнко, В. В. Григор'єва (секретар) (постанова від 17.01.53). 53–56. *¹

57. Дозволили внести зміни в план науково-дослідних робіт Інституту теплоенергетики АН УРСР (постанова від 21.01.53).

58. Звільнили з 3 січня 1953 р. к.е.н. О. С. Короїда від виконання обов'язків директора Інституту економіки АН УРСР у зв'язку з перходом на іншу роботу; тимчасово поклали виконання обов'язків директора цього інституту на к.е.н. І. Н. Романенка (постанова від 21.01.53).

59–60. *¹

61. Відрядили до докторантури Інституту хімічної фізики АН СРСР с.н.с. Інституту органічної хімії АН УРСР к.х.н. К. А. Корєва.

62. *²

63. Відрядили до Інституту фізіології ім. І. П. Павлова АН СРСР (м. Ленінград) аспірантів Інституту клінічної фізіології ім. О. О. Богомольця АН УРСР М. Н. Деркача та В. А. Чередниченка.

64. Взяли до відома повідомлення Саратовського ремонтно-механічного заводу про успіхи по впровадженню середові технології резервуаробудування, розроблені Інститутом електроварування ім. Є. О. Патона АН УРСР.

65. Взяли до відома постанову Вченої ради при Президії АН СРСР від 20 грудня 1952 р. (п. 24) про присудження премії II ступеня авторському колективу Інституту фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії АН УРСР та Інституту органічної хімії АН УРСР – академікам О. І. Душечкіну і Є. О. Шилову, с.н.с. І. Г. Вивальку, м.н.с. О. О. Ясникову.

66. Заслухали доповідь в.о. голови Відділу суспільних наук АН УРСР д.філол.н. І. К. Білодіда про роботу і стан кадрів історико-культурного заповідника «Ольвія» і постановили: перетворити заповідник «Ольвія» в постійно діючу наукову установу, для цього вважати необхідним постійне перебування в заповіднику всіх працівників, які працюють по ольвійській тематиці; зобов'язати Інститут археології АН УРСР зосередити в заповіднику всі основні матеріали з розкопок «Ольвії», створивши спеціальне фондосховище, перестроювати і розширити експозиції у музеї заповідника, налагодити друк статей у виданнях інституту, посилити науково-дослідну роботу та склад наукових співробітників заповідника і організувати там спеціальну бібліотеку; провести у 1953 р. нараду з питань наукового дослідження «Ольвії»; інституту розробити заходи з покращення роботи заповідника; доручити бюро Відділу суспільних наук АН УРСР організувати рецензування праць і звітів заповідника за післявоєнні роки та заслухати наприкінці 1953 р. звіт Інституту археології АН УРСР про виконання цієї постанови.

67–68. *¹

69. На виконання постанови РМ УРСР від 17 січня 1953 р. № 114 про перебудування Інституту чорної металургії АН УРСР до м. Дніпропетровськ постано-

вили: 1) зобов'язати директора інституту чл.-кор. З. І. Некрасова здійснити переведення у січні-лютому 1953 р.; 2) залишити в м. Київ доменний відділ інституту; 3) виділити зі складу Інституту чорної металургії АН УРСР відділ металознавства і разом із рентгеноспектральною лабораторією передати Лабораторії металофізики АН УРСР; 4) затвердити список наукових співробітників Інституту чорної металургії АН УРСР, які переводяться до м. Дніпропетровськ; 5) доручити Бюджетно-штатній комісії АН УРСР знайти асигнування на демонтаж і монтаж обладнання інституту, виділити кошти на придбання меблів для відділів і лабораторій; 6) зобов'язати керуючого справами АН УРСР М. П. Сизоненка організувати в лютому 1953 р. дільницю для проведення ремонтних і будівельних робіт у приміщенні інституту в м. Дніпропетровськ та забезпечити матеріально-технічні засоби на час переобладнання.

70. Закрите питання.

71. Ухвалили клопотатись перед директивними органами про дозвіл Інституту загальної і неорганічної хімії АН УРСР провести 25–28 лютого 1953 р. у м. Київ Республіканську нараду з неорганічної хімії, затвердили програму, склад учасників та оргкомітет наради.

72. *2

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 523, арк. 144–185. Оригінал. Машиннопис.

Протокол № 4 засідання Президії Академії наук УРСР

від 27 січня 1953 р.

73–77. *1

78. Постановили перевести з 15 січня 1953 р. електрохімічну групу Лабораторії спецсплавів АН УРСР до Інституту загальної і неорганічної хімії АН УРСР та затвердили зміни у плані науково-дослідних робіт лабораторії (постанова від 26.01.53).

79. *1

80. Звільнили Т. В. Благую з посади помічника голови бюро Відділу технічних наук АН УРСР.

81. На виконання постанови РМ УРСР від 25 листопада 1952 р. № 3902 постановили зобов'язати Відділ фізико-математичних і хімічних наук АН УРСР погодити зі спеціальною групою Держплану УРСР по розподілу та контролю за реалізацією і раціональним використанням промислових відходів питання, які потребують дослідження, обговорити їх на бюро Відділу і включити до плану науково-дослідних робіт на 1953 р.

82. Підтвердили рішення Президії АН УРСР від 16 травня 1947 р. і від 12 січня 1951 р. про членство АН УРСР у складі Товариства для поширення політичних та наукових знань УРСР і Товариства охорони природи УРСР на 1953 р.

83–86. *1

87. Заслухали результати перевірки комісією Держконтролю УРСР роботи Інституту теплоенергетики АН УРСР і матеріали з газети «Известия» про

Головного вченого секретаря Президії АН УРСР акад. І. Т. Швця. Постановили: визнати критику та відмічені перевіркою факти правильними; звільнити акад. І. Т. Швця від обов'язків Головного вченого секретаря Президії АН УРСР і директора Інституту теплоенергетики АН УРСР; тимчасово покласти обов'язки Головного вченого секретаря Президії АН УРСР на чл.-кор. А. Д. Коваленка, директора Інституту теплоенергетики АН УРСР – на чл.-кор. В. І. Толубинського; звільнити О. С. Єременко-Швць від обов'язків в.о. завідувача лабораторії інституту, залишивши її на посаді с.н.с., а виконання обов'язків завідувача лабораторії покласти на акад. І. Т. Швця. Доручили віце-президенту АН УРСР акад. Г. М. Савіну провести загальні збори співробітників інституту, на яких обговорити недоліки в роботі та завдання, які стоять перед колективом по виконанню плану науководслідних робіт 1953 р. і завдань уряду.

Зобов'язали чл.-кор. В. І. Толубинського вжити термінових заходів по ліквідації недоліків і порушень, віце-президента АН УРСР акад. М. П. Семененка – посилити систематичну перевірку фінансово-господарської діяльності інститутів АН УРСР, директорів інститутів АН УРСР і голів бюро Відділів – провести роботу по докорінному покращенню стану наукових кадрів, вжити рішучих заходів по розгортанню критики наукових робіт, організації творчих дискусій. Постановили також обговорити роботу Вченого секретаріату Президії АН УРСР у зв'язку з поставленими урядом завданнями, заслухати звіт за 1952 р. і накреслити заходи по докорінному покращенню роботи Президії АН УРСР.

88. На виконання розпорядження РМ СРСР від 14 січня 1953 р. № 839-р і постанови РМ УРСР від 27 січня 1953 р. № 208 про організацію у складі АН УРСР Інституту фізіології на базі Інституту експериментальної біології та патології ім.сн.акад.міка О. О. Богомольця Міністерства охорони здоров'я УРСР і Інституту клінічної фізіології ім. О. О. Богомольця АН УРСР затвердили персональний склад комісії для приймання установ станом на 1 лютого 1953 р. Зобов'язали чл.-кор. А. М. Воробйова подати проекти кошторисів, план виробництва майстерень та плани матеріально-технічного постачання нового інституту і майстерень на 1953 р., а також оголосити конкурс на заміщення вакантних посад наукових співробітників; затвердили структуру інституту і штатні розписи; зберегли на 1953 р. напрям роботи і обсяг випуску валової продукції експериментально-конструкторських майстерень та зобов'язали голову Відділу біологічних наук АН УРСР акад. Р. Є. Кавецького спільно з дирекцією інституту скласти проєкт плану науково-дослідної роботи на 1953 р. і опрацювати проблемний план, погодивши його з Міністерством охорони здоров'я УРСР.

89. Доручили віце-президенту АН УРСР акад. Г. М. Савіну створити комісію для перевірки діяльності Львівських установ АН УРСР, ввівши до її складу представників від кожного Відділу наук АН УРСР.

90. Доручили чл.-кор. М. Ф. Гулому виїхати до Державного заповідника «Олександрія» для перевірки стану його роботи та подати свої пропозиції.

91. Зобов'язали т.в.о. директора Інституту філософії АН УРСР к.філос.н. Г. Г. Ємельянка підшукати кандидатуру для читання курсу лекцій для аспірантів першого року навчання.

92.*5

93. Поклали на віце-президента АН УРСР акад. М. П. Семененка тимчасове виконання обов'язків Президента АН УРСР на час відрядження акад. О. В. Палладіна до м. Москва для участі в XII сесії Ради по координації наукової діяльності академії наук союзних республік.

94. *¹

95. Ухвалили провести 28 січня 1953 р. засідання Вченого секретаріату Президії АН УРСР за участю віце-президентів і начальника Відділу спеціальних робіт АН УРСР.

96. Надали відпустки керівному складу АН УРСР.

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 523, арк. 186–245. Оригінал. Машинпис.

Протокол № 5 засідання Президії Академії наук УРСР

від 13 лютого 1953 р.

97. Відрядили 4–12 лютого 1953 р. до м. Москва для участі у роботі XII сесії Ради по координації наукової діяльності академії наук союзних республік від АН УРСР таких представників: чл.-кор. О. С. Давидова замість директора Інституту фізики АН УРСР М. В. Пасічника, акад. В. Г. Дроботька замість чл.-кор. А. М. Воробйова, заступника директора по науковій частині Інституту будівельної механіки АН УРСР к.т.н. М. М. Студзинського замість чл.-кор. А. Д. Коваленка (постанова від 30.01.53).

98. На часткову зміну п. 11 постанови Президії АН УРСР від 3 вересня 1952 р. (протокол № 26, п. 370), постановили весь книжковий фонд Президії АН УРСР, що знаходиться на зберіганні у Видавництві АН УРСР, передати Державній публічній бібліотеці УРСР і надалі також передавати до неї всі книжково-журнальні надходження Президії АН УРСР. Зобов'язали дирекцію бібліотек постійно зберігати не менше 10 примірників усіх найменувань книжково-журнального фонду, не видаючи їх до обмінного фонду. Передали Бібліотеці піввальне приміщення у будинку № 42 по вул. Леніна (постанова від 31.01.53).

99. Затвердили план відряджень співробітників наукових установ АН УРСР на лютий 1953 р. (постанова від 31.01.53).

100. Відрядили с.н.с. Інституту фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії АН УРСР к.с.-г.н. В. П. Попова до Міністерства сільського господарства УРСР для роботи на посаді начальника сектору рослинництва Головного управління сільськогосподарської пропаганди (постанова від 02.02.53).

101. *¹

102. Тасмно.

103. *¹

104. Тимчасово поклали обов'язки голови бюро Відділу технічних наук АН УРСР на акад. Г. Й. Сухомела (постанова від 09.02.53).

105. Тимчасово поклали обов'язки голови бюро Відділу біологічних наук АН УРСР на чл.-кор. О. П. Маркевича (постанова від 09.02.53).

106. *¹

107. Розглянули питання про роботу Державного заповідника «Олександрія». Постановили: 1) для уточнення плану робіт на 1953 р. по розвитку заповідника створити комісію у складі: акад. П. О. Свириденко (голова), акад. Д. К. Зеров, дендролог Ботанічного саду АН УРСР О. В. Плетеньов і просити президента Академії архітектури УРСР акад. В. Г. Заболотного виділити до складу комісії представника Інституту містобудівництва Академії архітектури УРСР; 2) на зміну постанови Президії АН УРСР (протокол № 18 від 20 червня 1952 р., п. 226) затвердити нову вчену раду заповідника «Олександрія» в такому складі: акад. П. О. Свириденко (голова), акад. М. М. Гришко, акад. Д. К. Зеров, чл.-кор. А. М. Воробйов, чл.-кор. В. А. Мовчан, д.б.н. М. В. Клоков, секретар міського комітету КПУ м. Біла Церква, голова виконкому міськради м. Біла Церква, к.б.н. Л. П. Погрєбняк (секретар); запропонувати вчєній раді спільно з бюро Відділу біологічних наук АН УРСР переглянути положення про Державний заповідник «Олександрія» і подати його на затвердження; 3) зміцнити керівництво заповідника і доручити віце-президенту АН УРСР акад. Г. М. Савіну подати відповідні пропозиції (постанова від 10.02.53).

108. *¹

109. *²

110. Таємно.

111. *²

112. Заборонили заввідділам Інституту чорної металургії АН УРСР працювати за сумісництвом на адміністративній роботі в Дніпропетровському металургійному інституті та зобов'язали директора інституту чл.-кор. З. І. Нєскрєлова сприяти переведєнню акад. О. П. Чєкмєрьова, чл.-кор. К. Ф. Стародубова і чл.-кор. К. П. Буніна на основну роботу до Інституту чорної металургії АН УРСР для забезпечення кращого керівництва науковою роботою його відділів.

113. *¹

114. Відповідно до розпорядження РМ УРСР від 5 лютого 1953 р. № 198-р зобов'язали чл.-кор. О. М. Пєнькова з 9 лютого 1953 р. взяти участь у роботі комісії по виявленню наслідків обвалу опорного щілка № 2 на першому горизонті шахти ім. Хрущова Солотвинського солєрудника Закарпатської обл. та у визначєнні можливості експлуатації цієї шахти у майбутньому.

115. На виконання постанов РМ СРСР від 31 грудня 1952 р. № 5359 і РМ УРСР від 26 сїчня 1953 р. № 189 постановили: Інституту електроварювання ім. С. О. Патона АН УРСР провести перегляд проєктів стандартів з техніко-єкономічними обґрунтуваннями і даними про результати науково-дослідних робіт та досвід роботи передових підприємств, подати їх до Управління по стандартизації при РМ СРСР і включити до плану науково-дослідних робіт інституту роботи, пов'язані з виконанням постанов.

116. Розглянули питання про покращення особового складу науково-дослідних установ АН УРСР та усунєння надмірного витрачєння державних коштів. Зобов'язали голів бюро Відділів наук АН УРСР спільно з керівниками наукових установ та відділом кадрів АН УРСР до 5 березня 1953 р. провести перегляд особового складу і звільнити 140 співробітників у зв'язку з відсутністю фонду заробітної плати і закриттям штатних одиниць; тимчасово обмежити, а по деяких посадах повністю припинити заповнення вільних посад.

117. *3

118. *2

119. Дозволили с.н.с. Лабораторії металофізики АН УРСР к.ф.м.н. І. Я. Дехтярю сумісництво в 1952–1953 навчальному році у Київському політехнічному інституті.

120. Постановили провести 16–19 березня 1953 р. сесію Загальних зборів АН УРСР, присвячену результатам роботи АН УРСР за 1952 р. та завданням на 1953 р.; затвердили програму сесії і зобов'язали голів бюро Відділів наук АН УРСР подати програму засідань загальних зборів Відділів, що відбудуться після Загальних зборів АН УРСР з 18 березня 1953 р.

121. Постановили провести 25–27 лютого 1953 р. візну сесію Ради по вивченню продуктивних сил УРСР АН УРСР та Інституту економіки АН УРСР з метою узагальнення досліджень і широкого обговорення результатів науково-дослідної роботи Снігурівської експедиції АН УРСР та кращого освоєння зрошуваних земель. Затвердили програму роботи візної сесії, план проведення та склад учасників; керівництво сесією поклали на акад. В. Г. Касьяненка, керівника експедиції акад. П. М. Першина і заступника директора Інституту економіки АН УРСР І. Н. Романенка. Ухвалили запросити до участі в сесії представників обласних організацій та передовиків сільськогосподарського виробництва Миколаївського і Херсонського обкомів КПУ та облвиконкомів.

122. Заслухали і обговорили доповідь т.в.о. Головного вченого секретаря Президії АН УРСР чл.-кор. А. Д. Коваленка про виконання плану підготовки наукових кадрів по АН УРСР за 1952 р. Постановили: 1) зобов'язати директорів інститутів створити необхідні умови старшим науковим співробітникам для успішного завершення докторських дисертацій у першому півріччі 1953 р.; підібрати кандидатів на заміщення вакантних місць докторантів по інститутах і подати їх на затвердження; забезпечити повне виконання плану підготовки докторів і кандидатів наук у 1953 р., організувавши систематичний контроль та обговорення стану виконання; негайно розглянути і затвердити на вчсних радах теми дисертацій для аспірантів першого року навчання та розгорнути роботу по підбору кандидатів до аспірантури по плану на 1953–1954 навчальний рік і забезпечити необхідний конкурс по всіх спеціальностях.

Зобов'язали Вчений секретаріат Президії АН УРСР організувати систематичний контроль за підготовкою дисертацій та періодичне їх обговорення, доручили йому клопотатись про надання права прийняти до захисту докторські і кандидатські дисертації вченим радам тих інститутів, які ще не мають такого права; організувати проведення по Відділах наук АН УРСР аспірантських конференцій.

123. Заслухали та обговорили повідомлення вченого секретаря Президії АН УРСР В. Л. Варецького про стан підготовки до проведення наукової сесії Відділу суспільних наук та Інституту економіки АН УРСР. Зобов'язали бюро Відділу (І. К. Білодід) та інститут (О. О. Нестеренко) провести сесію 3–5 березня 1953 р. у м. Київ.

124. *4

*4/Див. док. № 139.

125. Заслухали повідомлення голови Бібліотечної комісії АН УРСР акад. Є. О. Шилова про критику роботи Державної публічної бібліотеки УРСР з боку газети «Київська правда» і постановили створити комісію для перевірки фактів, викладених у газетній статті.

126. Зобов'язали членів Президії АН УРСР, Вчений секретаріат Президії АН УРСР і заступників голів бюро Відділів наук АН УРСР подати Відділу спеціальних робіт АН УРСР до 16 лютого 1953 р. короткі висновки про результати перевірки наукової діяльності установ АН УРСР за 1952 р., зведені річні звіти про наукову діяльність установ та затвердили терміни їх розгляду на засіданнях Вченого секретаріату Президії АН УРСР та Президії АН УРСР.

127. Затвердили вчену раду Інституту будівельної механіки АН УРСР у такому складі: академіки – Ф. П. Белянкін (голова), М. В. Корноухов, члени-кореспонденти – Б. Д. Грозін, А. Д. Коваленко, доктори наук – Б. І. Костецький, В. Г. Чудновський, кандидати наук – К. І. Ковальчук, С. В. Малашенко, М. М. Студзинський, М. П. Хотяїнцев, М. І. Черняк, П. С. Поляков (учений секретар).

128. Затвердили підготовлений редакційною колегією по виданню творів П. Мирного prospect видання творів Панаса Мирного у п'яти томах.

129. Взяли до відома повідомлення т.в.о. Головного вченого секретаря Президії АН УРСР чл.-кор. А. Д. Коваленка про присудження Президією АН СРСР премії імені Л. І. Мандельштама (по фізиці) в 1952 р. чл.-кор. І. М. Ліфшицу за цикл робіт у галузі динамічної теорії кристалів.

130. *2

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 523, арк. 246–375. Оригінал. Машинопіс.

Протокол № 6 засідання Президії Академії наук УРСР

від 20 лютого 1953 р.

131. Призначили т.в.о. директора Інституту фізіології АН УРСР чл.-кор. А. М. Воробйова, т.в.о. заступника директора по адміністративно-господарській частині інституту – В. С. Семеновченка, т.в.о. головного бухгалтера – А. В. Лютинського (постанова від 14.02.53).

132–133. *5

134. Постановили продовжити термін виконання обов'язків вченого секретаря Лабораторії проблем швидкісних машин і механізмів АН УРСР Л. М. Піротті до 1 травня 1953 р. (постанова від 14.02.53).

135–136. *1

137. Доручили акад. М. Е. Омеляновському організувати для аспірантів читання лекцій і семінарські заняття з діалектичного і історичного матеріалізму та розподілити їх між викладачами. Доручили завсектором аспірантури АН УРСР В. М. Коваленку забезпечити потрібні матеріали для проведення занять (постанова від 20.02.53).

138. На виконання постанови РМ СРСР від 2 січня 1853 р. № 1 та РМ УРСР від 31 січня 1953 р. № 252 «Про серйозні недоліки в будівництві Малодівиць-

кої газогенераторної електростанції в Чернігівській області Української РСР» зобов'язали установи АН УРСР надати науково-технічну допомогу в будівництві електростанції: Інститут використання газу в комунальному господарстві та промисловості АН УРСР (В. Ф. Копитов) та Інститут теплоенергетики АН УРСР (чл.-кор. В. І. Толубинський) – в освоєнні газифікації низинного багатозольного торфу і очистки газу до стану, придатного до використання в газових двигунах; Інститут електротехніки АН УРСР (чл.-кор. А. Д. Нестеренко) – в автоматизації робочих процесів на газогенераторній електростанції; Інститут загальної і неорганічної хімії АН УРСР (акад. А. В. Думанський) – у вирішенні питання знешкодження фенольних вод. Зобов'язали директорів установ включити ці роботи до плану впровадження на 1953 р. та подати погоджені з Українським головним управлінням сільської електрифікації та Міністерством місцевої паливної промисловості УРСР плани робіт на розгляд відповідного Відділу АН УРСР; Відділ технічних наук АН УРСР та Відділ фізико-математичних і хімічних наук АН УРСР – до 26 лютого 1953 р. подати на затвердження плани робіт установ по наданню допомоги.

139. Таємно.

140. *5

141. Постановили слухання звіту про виконання планів науково-дослідних робіт установами Відділу суспільних наук АН УРСР за 1952 р. перенести на 24 лютого 1953 р.

142. Заслухали звіт про виконання плану науково-дослідних робіт установами Відділу біологічних наук АН УРСР за 1952 р. Ухвалили перенести продовження обговорення звіту, доручивши Вченому секретаріату Президії АН УРСР та Відділу спеціальних робіт АН УРСР внести до проекту постанови відповідні зміни згідно з висловленими зауваженнями.

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 524, арк. 1–53. Оригінал. Машинопис.

Протокол № 7 засідання Президії Академії наук УРСР

від 24 лютого 1953 р.

143–147. *1

148. *5

149. Тимчасово призначили директора Інституту електротехніки АН УРСР чл.-кор. А. Д. Нестеренка головою об'єднаної вченої ради Інституту електротехніки АН УРСР та Інституту теплоенергетики АН УРСР.

150. *1

151. Затвердили бюро секції економіки Комітету сприяння будівництву гідроелектростанцій, каналів і зрошувальних систем АН УРСР у такому складі: д.е.н. О. О. Нестеренко (голова), кандидатки наук – Л. Е. Горелік (заступник), В. Д. Гак, О. О. Храмов (учений секретар секції), П. Т. Семко.

152. Таємно.

153. Підвели підсумки роботи об'єктів МППО АН УРСР. Зобов'язали директорів інститутів та установ АН УРСР і начальників об'єктів МППО АН УРСР у 1953 р. провести всі необхідні заходи по підготовці об'єктів до протиповітряної оборони, забезпечити укомплектування об'єктових формувань, з якими проводити підготовку за існуючою програмою, забезпечити належне планування роботи та поліпшити організаційні заходи на своїх об'єктах, начальника штабу МППО АН УРСР С. С. Семснова – забезпечити систематичний контроль за роботою об'єктів МППО та надавати їм практичну допомогу.

154. Заслухали та обговорили звіт в.о. голови Відділу суспільних наук АН УРСР д.філол.н. І. К. Білодіда про виконання інститутами Відділу планів науково-дослідної роботи за 1952 р. Відзначили, що головна увага Відділу була зосереджена на підвищенні теоретичного рівня роботи установ та перетворенні інститутів у наукові центри республіки. Протягом звітного року було опубліковано близько 500 наукових робіт, зокрема, 14 наукових праць обсягом 240 др. арк.; додатково поза видавничим планом видано 9 монографій, 7 наукових посібників, 37 брошур, 408 наукових і науково-популярних статей. Відмітили й деякі недоліки у роботі Відділу – не виконано 29 тсм плану, недостатньо налагоджена розробка комплексних проблем, підготовка висококваліфікованих кадрів та робота з набору до аспірантури тощо.

Постановили: вважати стан виконання планів незадовільним і запропонувати бюро Відділу та його установам вжити рішучих заходів щодо ліквідації всіх недоліків і помилок; зобов'язали бюро Відділу та директорів установ посилити керівництво науковими працівниками, а також розгортання критики, проведення творчих дискусій тощо; забезпечити повне виконання до 1 квітня 1953 р. невиконаних тсм за планом 1952 р. у понадурочний час; підготувати і здати до Видавництва АН УРСР всю наукову продукцію завершених тсм плану 1952 р. до 1 квітня 1953 р.; вивчити стан наукових робіт, завершених за минулі роки, і подати пропозиції щодо їх публікації.

Ухвалили за низький рівень наукової продукції протягом останніх років, низьку наукову кваліфікацію і невиконання планів 1952 р. звільнити чл.-кор. Л. М. Славіна та кількох співробітників інститутів Відділу суспільних наук АН УРСР; перевести з посади заввідділу театру і кіно Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії АН УРСР к.мист. Ю. Г. Костюка на посаду с.н.с. відділу; попередити інших боржників по виконанню плану та директорів інститутів Відділу про їх повну відповідальність за ліквідацію всіх вказаних недоліків та докорінне покращення наукової роботи інститутів; поставити на обговорення цю постанову на вчсних радах за участю усіх наукових співробітників інститутів.

Протокол № 8
засідання Президії Академії наук УРСР

від 27 лютого 1953 р.

155. *2

156. Для обґрунтування питання про місце організації експериментальної бази АН УРСР в районі зрошення на півдні УРСР створили комісію в складі: чл.-кор. А. І. Задонцев, акад. А. О. Василенко, к.с.-г.н. А. П. Ялук, н.с. Інституту фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії АН УРСР М. Я. Скорик, і зобов'язали її подати пропозиції та відповідні матеріали з цього питання до 5 березня 1953 р. (постанова від 26.02.53).

157. *1

158. *2

159. Закрите питання.

160. Заслухали та обговорили звіт про виконання науково-дослідних робіт установами Відділу біологічних наук АН УРСР за 1952 р. Відзначили, що у 1952 р. була завершена робота над 50 темами, 112 тем плану є прохідними на 1953 р. Значним внеском у науку стало розроблення питань функціональної біохімії, по низці питань обміну речовин і біохімії білка одержано результати, що пересвершують наукові досягнення за кордоном. Одержано позитивні результати в розробці питань ставкового рибного господарства на півдні УРСР та на Поліссі, створена експериментальна модель для глибокого вивчення зляксісних новоутворень, що відкриває нові шляхи для їх профілактики і лікування. Установи Відділу впроваджували у виробництво 25 робіт, за 21 темою проводились виробничі випробування. За завданням уряду УРСР розроблялось 25 тем, 12 – з метою допомоги великим будівництвам. Опубліковано 15 монографій, видано 8 томів праць інститутів, вийшло з друку 18 томів періодичних видань, 12 науково-популярних брошур, загальним обсягом 700 др. арк. Зокрема, завершено складання VIII тому фундаментальної праці «Флора УРСР», монографій «Флора лишайників УРСР» і «Флора мохів УРСР», ч. I, підготовлені рукописи низки томів фундаментальної праці «Фауна УРСР» та ін. Відмітили і певні недоліки у роботі установ. Постановили: 1) звіт про наукову діяльність установ Відділу біологічних наук АН УРСР за 1952 р. схвалити; 2) зобов'язати голову Відділу акад. Р. С. Кавецького та директорів установ до 10 березня 1953 р. подати пропозиції по всіх 50 завершених у 1952 р. темах про їх впровадження у практику та підготовку до видання; 3) зобов'язати бюро Відділу та директорів установ вжити заходів щодо покращення їх наукової роботи; 4) забезпечити розробку та висвітлення теоретичних питань сучасної біології, зокрема, павловської фізіології та мічуринської біології; 5) взяти під особливий контроль виконання планів впровадження результатів наукових робіт на 1953 р., розширити масштаби впровадження та організувати облік ефективності; 6) перглянути склад і розстановку наукових кадрів; 7) зобов'язати акад. Р. С. Кавецького подати свої пропозиції щодо покращення роботи і структурній організації Ботанічного саду АН УРСР та Інституту гідробіології АН УРСР; 8) зауважити невиконання теми «Породний склад деревних і чагарникових рослин для озеленення міст, сіл і новобудов УРСР», яка проводилась під керівництвом к.б.н. Л. І. Рубцова; 9) перевести на посади с.н.с.

завідділами Ботанічного саду АН УРСР Л. П. Лемпійського та І. В. Троценка, які не забезпечили належного керівництва; 10) зобов'язати бюро Відділу АН УРСР та директорів установ ліквідувати відзначені недоліки.

161. Дозволили Інституту мікробіології ім. Д. К. Заболотного АН УРСР провести 15–17 квітня 1953 р. Республіканську мікробіологічну конференцію, присвячену мілливості організмів, доручили бюро Відділу біологічних наук АН УРСР переглянути програму конференції та подати її до Відділу спеціальних робіт АН УРСР до 10 березня 1953 р.

162. Дозволили Інституту лісівництва АН УРСР 5–7 березня 1953 р. провести в м. Київ конференцію з питань степового лісорозведення, затвердили програму конференції та список учасників.

163. Взяли до відома лист Президента АН Естонської РСР акад. І. Г. Ейхфельда Президенту АН УРСР з подякою за привітанням з нагоди його 60-річчя.

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 524, арк. 103–128. Оригінал. Машинопис.

Протокол № 9 засідання Президії Академії наук УРСР

від 4 березня 1953 р.

164. Постановили передати в Київський державний історичний музей особисті речі акад. Д. К. Заболотного та подарунки, отримані ним від населення Маньчжурії за участь у боротьбі проти спідсемі чуми в 1911 р., які зберігаються в Інституті мікробіології ім. Д. К. Заболотного АН УРСР, для експозиції у відділі, присвяченому видатним діячам вітчизняної науки (постанова від 28.02.53).

165. Дозволили Інституту гідробіології АН УРСР провести 27–28 лютого 1953 р. у м. Ізмаїл виїзну сесію вченої ради інституту, присвячену вивченню водойм Ізмаїльської обл. і шляхів підвищення їх рибопродуктивності, та затвердили порядок проведення сесії (постанова від 02.03.53).

166. Ввели до складу вченої ради Інституту загальної і неорганічної хімії АН УРСР завідувача лабораторії корозії інституту с.н.с. М. М. Граціанського (постанова від 02.03.53).

167. *²

167-а. Затвердили М. І. Лсонова заступником директора по адміністративно-господарській частині Інституту органічної хімії АН УРСР, звільнивши його у зв'язку з цим від обов'язків заступника керуючого справами АН УРСР (постанова від 02.03.53).

168. Поклали обов'язки по організації лекцій та семінарських занять для аспірантів АН УРСР на к.філос.н. О. В. Шугайлина.

169–170. *¹

171. У зв'язку з урядовим повідомленням про хворобу Голови РМ СРСР і Секретаря ЦК КПРС Й. В. Сталіна закликали всіх співробітників АН УРСР проявити якнайбільшу єдність і згуртованість та ухвалили надіслати телеграму Й. В. Сталіну з висловленням підтримки.

172–173. Тясмно.

174. Затвердили на посаді заступника директора по науковій частині Інституту лісівництва АН УРСР к.с.-г.н. О. С. Скородумова.

175–176. *⁵

177. Затвердили список учених АН УРСР для зв'язків з міністерствами з питань реалізації планів впровадження наукових установ АН УРСР у народне господарство УРСР.

178. Ухвалили перенести термін проведення конференції з питань степового лісорозведення на 11–13 травня 1953 р.

179. Відрадили в розпорядження Головбуду СРСР чл.-кор. О. С. Давидова, звільнивши його з 1 березня 1953 р. від обов'язків заступника директора Інституту фізики АН УРСР. Призначили чл.-кор. О. С. Давидова завідувачем лабораторії відділу № 3 цього інституту і доручили голові бюро Відділу фізико-математичних і хімічних наук АН УРСР акад. А. І. Кіпріанову спільно з директором інституту подати пропозиції щодо заміщення вакантної посади заступника директора Інституту фізики АН УРСР.

180. Заслухали та обговорили звіт про виконання планів науково-дослідних робіт установами Відділу сільськогосподарських наук АН УРСР за 1952 р. У 1952 р. установами Відділу опрацьовувалось 5 проблем, які охоплювали 83 теми та 44 роботи по плану впровадження і виробничого випробування, за завданням уряду виконано 43 роботи. Було закінчено 10 тем, не повністю виконано 5 тем, 55 залишаються перехідними на 1953 р., 2 теми було знято згідно з постановою Президії АН УРСР. Установи Відділу впроваджували результати досліджень по 21 темі, по 23 темах проводились виробничі випробування. Прочитано 619 наукових доповідей і лекцій, надано 1457 консультацій, надруковано 4 монографії, 8 збірників наукових праць, 8 брошур та 200 статей в періодичних виданнях загальним обсягом 354 др. арк. Поряд з досягненнями у роботі установ відзначили і низку недоліків.

Постановили: звіт про наукову діяльність установ Відділу за 1952 р. схвалити та зобов'язати голову Відділу та директорів установ до 1 квітня 1953 р. подати пропозиції по завершених темах про їх впровадження у практику та підготовку до видання, забезпечити у 1953 р. розробку теоретичних питань агробіологічної науки, зокрема, всебічне обґрунтування агротехнічних заходів у травопільних сівозмінах в зрошувальних умовах, а також заходів по боротьбі з буряковим довгоносиком та виведенню нових високопродуктивних сортів сільськогосподарських культур, розширити роботи по впровадженню та краще організувати облік ефективності впроваджуваних заходів, ліквідувати відзначені недоліки. Для розв'язання найважливіших питань у галузі рослинництва, тваринництва і землеробства зобов'язали бюро Відділу опрацювати проєкт для подання до РМ УРСР і ЦК КПУ про зміцнення Відділу сільськогосподарських наук, переглянути склад і розстановку наукових кадрів. Зобов'язали директора Інституту лісівництва АН УРСР акад. П. С. Погребняка негайно забезпечити роботу опорних пунктів у Снігурівському районі і на Нижньо-Дніпровських пісках та відрядити співробітників для постійної роботи на цих пунктах. Зауважили кільком науковим співробітникам на неподання в установлений термін якісного звіту за темою і недостатній теоретичний рівень розроблених ними питань.

Ухвалили клопотатися перед РМ УРСР і ЦК КПУ: про організацію науково-дослідних станцій у зоні зрошення півдня УРСР з виконанням будівництва за рахунок коштів, асигнованих Укрводбуду на спорудження Каховської ГЕС; поставити питання перед союзним урядом про створення в складі Відділу сільськогосподарських наук АН УРСР Інституту зрошувального землеробства на базі Українського інституту бавовництва та Українського науково-дослідного інституту гідротехніки і гідромеліорації; зміцнити кадрами Сектор тваринництва, залучивши до роботи в АН УРСР проф. П. Д. Пшеничного і акад. Л. К. Гребеня для опрацювання наукової спадщини акад. ВАСГНІЛ М. Ф. Іванова та складання монографії про впровадження його вчення в практику тваринництва УРСР; про перетворення Лабораторії ґрунтознавства АН УРСР в Інститут ґрунтознавства АН УРСР; згідно з постановою РМ УРСР зобов'язати директора Чернівецької всесоюзної дослідної станції по раку картоплі взяти участь у комплексному дослідженні і розробці заходів по боротьбі з раком картоплі разом з установами Відділу сільськогосподарських наук АН УРСР; з метою покращення підготовки кадрів ще раз піднести клопотання перед Міністерством вищої освіти СРСР про створення при Відділі сільськогосподарських наук АН УРСР вечної ради з правом прийому до захисту кандидатських і докторських дисертацій.

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 524, арк. 129–179. Оригінал. Машинопис.

Протокол № 10
засідання Президії Академії наук УРСР

від 11 березня 1953 р.

181. Затвердили план відряджень за межі України по АН УРСР на березень 1953 р. (постанова від 05.03.53).

182–183. *¹

184–186. Таємно.

187. Затвердили список особистих речей акад. Д. К. Заболотного для передачі Київському державному історичному музею (постанова від 09.03.53).

188. *¹

189. Затвердили тематику підготовлених Відділами наук АН УРСР брошур, присвячених пам'яті Й. В. Сталіна, і терміни подання їх до друку, контроль за виконанням плану подання брошур до друку поклали на Раду науково-технічної пропаганди при Президії АН УРСР і РВР АН УРСР.

190. Затвердили програму засідань загальних зборів Відділу суспільних наук АН УРСР та Відділу фізико-математичних і хімічних наук АН УРСР.

191. *¹

192. Закрите питання.

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 524, арк. 180–249. Оригінал. Машинопис.

Протокол № 11
засідання Президії Академії наук УРСР

від 13 березня 1953 р.

193. *³

194. У зв'язку з тим, що акад. М. В. Корноухов після тривалої і тяжкої хвороби за станом здоров'я не може повернутись до виконання обов'язків члена Президії і голови Відділу технічних наук АН УРСР, постановили: 1) тимчасово звільнити акад. М. В. Корноухова з 16 березня 1953 р. від цих обов'язків; 2) запропонувати йому з 16 березня 1953 р. повернутись до виконання обов'язків завідувача відділу стійкості конструкцій Інституту будівельної механіки АН УРСР; 3) продовжити чл.-кор. Б. Д. Грозіну тимчасове виконання обов'язків члена Президії та голови Відділу технічних наук АН УРСР.

195. Звільнили з 30 березня 1953 р. М. В. Зозулю з посади вченого секретаря Інституту теплоенергетики АН УРСР, залишивши його на посаді м.н.с. інституту, та призначили к.т.н. Л. І. Романюка на посаду вченого секретаря цього інституту; прийняли рішення з інших кадрових питань.

196. Дозволили сумісництво на півставки в Інституті підвищення кваліфікації викладачів марксизму-ленінізму при Київському державному університеті ім.ні Т. Г. Шевченка акад. П. М. Першину та к.і.н. М. І. Супрунєнку; відмовили к.г.-м.н. А. П. Бондарєнку в сумісництві у Львівському політехнічному інституті.

197–199. Закрите питання.

200. Розподілили асигнування на утримання науково-дослідних установ АН УРСР в 1953 р.

201. Взяли до відома і керівництва постанову РМ УРСР від 2 березня 1953 р. № 482 «Про внесення зміни в найменування Інституту історії України Академії наук УРСР», згідно з якою для цього інституту встановлена назва: Інститут історії Академії наук УРСР.

202. Взяли до відома і керівництва постанову РМ УРСР від 2 березня 1953 р. № 483 «Про внесення зміни в найменування Інституту української літератури ім. Т. Г. Шевченка Академії наук УРСР», згідно з якою для цього інституту встановлена назва: Інститут літератури ім. Т. Г. Шевченка Академії наук УРСР¹.

203. Доручили Інституту геологічних наук АН УРСР ознайомитись з матеріалами наради по осадових породах, проведеної 17–24 листопада 1952 р. Відділом геолого-географічних наук АН СРСР, і на їх основі опрацювати заходи з покращення і розвитку робіт у галузі літології.

204. Взяли до відома лист Міністерства промисловості будівельних матеріалів УРСР від 7 березня 1953 р. № 117 з висловленням подяки чл.-кор. П. С. Кучєрову за надання наукової консультації по механічній обробці каменю.

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 524, арх. 250–278. Оригінал. Машинпис.

¹ Стосовно зміни назв Інституту історії України та Інституту української літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР у зв'язку з розширенням проблематики науково-дослідної роботи Президії АН УРСР раніше вже приймали рішення – постанови від 21.12.1951 № 777, № 778 та постанови від 06.09.1952 р. № 373, тому у цей період до постанови РМ УРСР у ділових документах установ та керівних органів АН УРСР можливе використання як старих, так і нових назв інститутів.

Протокол № 12
засідання Президії Академії наук УРСР

від 18 березня 1953 р.

205–206. *1

207. Затвердили зміни плану науково-дослідних робіт Інституту геології корисних копалин АН УРСР на 1953 р. (постанова від 16.03.53).

208. Дозволили Інституту історії АН УРСР подати видання «Історія Української РСР» на додаткову літературну редакцію співробітнику Українського філіалу ІМЕЛС при ЦК КПРС М. С. Пилінському (постанова від 17.03.53).

209. Призначили на посади завідувача лабораторій та відділів Інституту фізіології АН УРСР: завідувача лабораторії вищої нервової діяльності людини і тварин (з Музеєм павловської фізіології) – акад. Г. В. Фольборта; завідувача лабораторії фізіології травлення – чл.-кор. А. М. Воробйова; завідувача лабораторії фізіології кровообігу і дихання – чл.-кор. АМН СРСР М. М. Горєва; завідувача лабораторії ендокринних функцій – акад. В. П. Комісаренка; завідувача лабораторії фізіології сільськогосподарських тварин – акад. О. В. Квасницького; завідувача лабораторії компенсаторних і захисних функцій – акад. Р. С. Кавецького; завідувача лабораторії психіатрії та патології вищої нервової діяльності – акад. В. П. Протопопова; завідувача лабораторії клінічної фізіології – чл.-кор. АМН СРСР В. М. Іванова. Для проведення конкурсу на вакантні посади по інституту призначили конкурсну комісію у складі: 1) чл.-кор. А. М. Воробйов (голова), акад. Г. В. Фольборт, акад. Р. С. Кавецький, чл.-кор. М. Ф. Гулий, заступник міністра охорони здоров'я УРСР В. Д. Братусь, секретар парткомітету АН УРСР Ф. Д. Овчаренко.

210–211. Закрите питання.

212. Затвердили графік переїзду лабораторій Інституту фізики АН УРСР у нове приміщення та зобов'язали Управління справами АН УРСР (М. П. Сизоненко та В. П. Чоповський) надати допомогу Інституту фізики АН УРСР транспортом для перебазування в нове приміщення.

213. З метою забезпечення своєчасної і високоякісної підготовки до видання I тому «Історії української літератури» зобов'язали авторів і редколегію тому глибоко вивчити стенограму обговорення і творчо використати критичні зауваження і побажання Комісії ЦК КПУ, доопрацювати розділи до 15 квітня 1953 р., відредагувати том і забезпечити здачу його частинами до Видавництва АН УРСР до 15 липня 1953 р.; Видавництво АН УРСР (Б. М. Зав'ялов) – забезпечити видання до 1 вересня 1953 р.

Ухвалили внести роботу над I томом до плану науково-дослідної роботи Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР на 1953 р. і на час роботи над його підготовкою до видання звільнили від виконання інших обов'язків: членів редколегії і авторів О. І. Білецького, М. К. Гудзія, О. С. Засенка, М. Д. Бернштайна, М. П. Пивоварова для обговорення тому в комісії, авторів – для доопрацювання своїх розділів, читання першої та другої версток і роботу з редакторами Видавництва АН УРСР; звільнити від виконання обов'язків заступника директора інституту О. Є. Засенка на 6 місяців та покласти обов'язки на завідувача відділу Д. В. Чалого; звільнити від виконання обов'язків вченого секретаря інституту на 2 місяці М. С. Сиваченка, його обов'язки покласти на м.н.с. С. Д. Зубкова.

У зв'язку з хворобою голови редколегії і основного автора першої частини курсу акад. О. І. Білецького зобов'язали акад. М. К. Гудзія доопрацювати першу частину книги і очолити роботу редколегії. Запропонували дирекції інституту відсторонити від роботи над першим томом як автора П. Г. Приходька, доручивши написання відповідних розділів Є. П. Кирилюку, О. Є. Засенку, М. П. Пивоварову, Г. Д. Вервесу, О. І. Кисельову. Ухвалили клопотатися перед РМ УРСР про виділення коштів для оплати редагування І тому курсу та створення належних умов редакційній колегії на час редагування тому (7 осіб) в Будинку творчості письменників у м. Ірпінь на 2 місяці. Зобов'язали директора інституту акад. О. І. Білецького затвердити по частинах у передбачені графіком терміни І том курсу на вченій раді інституту.

214. Заслухали і обговорили звіт про роботу Ради по вивченню продуктивних сил УРСР АП УРСР за 1952 р. Відзначили, що в 1952 р. комісії ради опрацьовували 5 проблем, відбулось дві комплексні експедиції в районах зрощення півдня УРСР та Полісся. У 1952 р. тематику з комплексних проблем ради виконували 18 інститутів АН УРСР та 27 галузевих науково-дослідних інститутів і вищих навчальних закладів, проведено кілька конференцій. Проте поряд з досягненнями в роботі ради і її комісії і експедиції мали місце й деякі недоліки.

Постановили: звіт про роботу Ради по вивченню продуктивних сил УРСР за 1952 р. схвалити; зобов'язати раду забезпечити ширшу координацію науково-дослідних робіт з проблем комплексного використання водних ресурсів і бурого вугілля та торфу УРСР з галузевими науково-дослідними інститутами і вищими навчальними закладами. Зобов'язати керівника комісії по проблемі комплексного використання водних ресурсів УРСР акад. Г. Й. Сухомела розробити до 15 травня 1953 р., відповідно до рекомендацій координаційної наради рад по вивченню продуктивних сил Академії наук СРСР та академії наук союзних республік, заходи по організації вивчення питань комплексного використання р. Дніпро.

Зобов'язали керівника комплексної Димерської експедиції чл.-кор. М. О. Тюленева послити в 1953 р. керівництво експедицією і забезпечити контроль за виконанням експедиційних робіт; узагальнювати наукові роботи та рекомендувати висновки для відповідних зон Полісся; закінчити до 10 квітня 1953 р. підготовку до друку збірника праць Димерської експедиції. Доручили голові ради акад. Г. М. Савіну за участю Відділу суспільних наук АН УРСР, дирекції Інституту економіки АН УРСР та Відділу спеціальних робіт АН УРСР розглянути питання про можливість включення до плану науково-дослідних робіт Інституту економіки АН УРСР на 1953 р. розробку тем з питання ефективності використання в сільському господарстві місцевих джерел добрив – фосфоритів та калійних солей. Зобов'язали Інститут гірничої справи ім. М. М. Федорова АН УРСР до 10 липня 1953 р. подати раді на основі матеріалів Інституту геологічних наук АН УРСР попередні висновки про доцільність розробки незвичного родовища фосфоритів.

215. Заслухали та обговорили доповідь в.о. голови Комітету сприяння будівництву гідроселектростанцій, каналів і зрошувальних систем АН УРСР віце-президента АН УРСР акад. Г. М. Савіна про роботу вчених Української РСР. У 1952 р. науково-дослідна робота секції комітету проводилась по 180 темах, у їх розробці брали участь 86 науково-дослідних інститутів і вищих навчальних закладів, у тому числі 23 інститути АН УРСР, 5 галузевих науково-дослідних інститутів, 56 вищих

навчальних закладів республіки і 2 інститути м. Москва. Дослідження були закінчені по 111 темах, по 59 перенесені на 1953 р. і наступні роки, по 6 темах роботи були не виконані, з них 3 теми зняті з плану як неактуальні. Було проведено візиту об'єднану сесію АН УРСР та Академії архітектури УРСР у м. Запоріжжя, у її роботі взяли участь близько 600 осіб, виголошено 90 доповідей. План комітету у 1953 р. охоплює дослідження по 202 темах. Разом з тим відмітили і серйозні недоліки у проведній роботі.

Постановили: 1) звіт комітету про роботу схвалити; 2) розробити на березневих та квітневих пленарних координаційних нарадах секцій комітету відповідні заходи по своєчасному і якісному виконанню плану 1953 р.; 3) зобов'язати комітет утворити під керівництвом чл.-кор. Б. А. Пишкіна постійно діючу бригаду вчених, до складу якої залучити представників інститутів різних профілів; 4) з метою налагодження систематичного контролю за виконанням плану 1953 р. зобов'язати комітет та його секції щоквартально скликати свої засідання, на яких заслуховувати питання про роботу окремих інститутів про виконання ними робіт та проводити творчі дискусії по окремих завершених роботах.

216–217. Закритє питання.

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 524, арк. 279–316. Оригінал. Машинопис.

Протокол № 13 засідання Президії Академії наук УРСР

від 21 березня 1953 р.

218. Затвердили вчену раду Інституту ботаніки АН УРСР на 1953 р. у такому складі: академики – Д. К. Зеров (голова), П. А. Власюк, члени-кореспонденти – Я. С. Модилевський, В. О. Поварніцин, Я. В. Ролл, доктори наук – М. В. Клоков, М. І. Котов, С. Ф. Морочковський, С. І. Лебедев, А. М. Окснер, П. Ф. Оксіюк, кандидати наук – Г. І. Білик, Д. Я. Афанасьєв, м.н.с. О. Т. Артюшенко (секретар) та представники парторганізації А. І. Барбарич і Н. О. Мошкова (постанова від 20.03.53).

219–220. *1

221. Відповідно до розпорядження РМ УРСР від 7 березня 1953 р. № 358-р постановили зобов'язати директора Інституту машинознавства і сільськогосподарської механіки АН УРСР акад. А. О. Василенка, заступника директора М. І. Людіна і заввідділу інституту чл.-кор. П. М. Василенка з 10 березня 1953 р. взяти участь у роботі комісії по опрацюванню заходів щодо покращення використання комбайнів у 1953 р.

222. Дозволили провести зміни в плані науково-дослідних робіт Інституту фізіології АН УРСР на 1953 р.

223–224. *1

225. Затвердили: з 21 березня 1953 р. чл.-кор. І. М. Полякова на посаді с.н.с. Інституту генетики і селекції АН УРСР; з 1 лютого 1953 р. П. К. Каменєва на посаді м.н.с. Інституту філософії АН УРСР; з 23 березня 1953 р. Д. М. Сташевського

на посаді м.н.с. Інституту історії АН УРСР; з 24 лютого 1953 р. Г. Д. Єлисеєву на посаді м.н.с. Інституту геологічних наук АН УРСР.

226. *⁵

227. *²

228. Заслухали та обговорили доповідь голови Львівського філіалу АН УРСР акад. Й. З. Штокала про виконання планів науково-дослідної роботи установами філіалу за 1952 р. та постановили доручити комісії по перевірки роботи установ Львівського філіалу АН УРСР під головуванням віце-президента АН УРСР акад. Г. М. Савіна разом з головою Львівського філіалу АН УРСР акад. Й. З. Штокалом переробити проект постанови з урахуванням висловлених під час обговорення зауважень і побажань.

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 524, арк. 317–367. Оригінал. Машинопис.

Протокол № 14 засідання Президії Академії наук УРСР

від 3 квітня 1953 р.

229–230. Таємно.

231. Призначили з 25 березня 1953 р. заступника директора по науковій частині Інституту гірничої справи ім. М. М. Федорова АН УРСР О. Н. Щербаня на посаду Головного вченого секретаря Президії АН УРСР, звільнивши його від виконання обов'язків заступника директора інституту (постанова від 25.03.53).

232. Призначили з 20 березня 1953 р. відрядженого Міністерством державної безпеки УРСР у розпорядження Президії АН УРСР О. І. Врадія на посаду начальника секретного відділу АН УРСР і зобов'язали в.о. начальника секретного відділу І. М. Шейко та колишнього начальника відділу В. С. Григоров'я передати йому справи (постанова від 26.03.53).

233. *¹

234. Відповідно до постанови РМ УРСР від 9 серпня 1952 р. № 2599 постановили: видати в 1953 р. українською мовою інструкцію по застосуванню ДДТ, ГХЦГ та інших ядохімікатів у боротьбі з шкідниками лісу тиражем 3 тис. примірників. Відповідальним редактором даної інструкції призначили чл.-кор. В. П. Муравйова (постанова від 27.03.53).

235. *²

236. *¹

237. Дозволили Інституту ботаніки АН УРСР провести 8–11 квітня 1953 р. Республіканську ботанічну конференцію, присвячену вивченню флори і рослинності УРСР, та затвердили програму конференції і склад учасників (постанова від 30.03.53).

238. Затвердили з 20 березня 1953 р. О. О. Карпенка на посаді заступника керуючого справами АН УРСР (постанова від 30.03.53).

239. *¹

240. Таємно.

241. Затвердили план відряджень наукових співробітників АН УРСР за межі України на квітень 1953 р. та ухвалили просити РМ УРСР дати дозвіл на здійснення відряджень (постанова від 01.04.53).

242–243. Таємно.

244. Постановили, що: 1) заплановані по Державному заповіднику «Стрілецький степ» на 1953 р. тема «Екологія байбака в Стрілецькому степу» та Інститутом ботаніки АН УРСР тема «Флора і рослинність заповідника «Стрілецький степ»» відповідають їх завданням; 2) передати Державний заповідник «Стрілецький степ» до Інституту ботаніки АН УРСР; 3) зобов'язати директора заповідника Г. В. Модіна продовжувати роботу по розведенню байбака; 4) для забезпечення виконання наукових робіт передбачити в 1954 р. асигнування на будівництво на території заповідника стандартного будинку на 4 кімнати для лабораторії (постанова від 02. 04. 53).

245. Розглянули питання роботи заповідників у складі АН УРСР. Схвалили план наукової роботи Ботанічного саду АН УРСР у дендропарках «Тростянець», «Устимівка» та в Державному заповіднику «Михайлівська цілина». Для покращення роботи заповідників зобов'язали їх надіслати відділу капітального будівництва АН УРСР кошторис на додаткові асигнування по капітальному ремонту у 1953 р. до 20 тис. крб, передбачити у плані будівництва АН УРСР на 1954 р. в заповіднику «Михайлівська цілина» один стандартний будинок на 4 кімнати для лабораторії. Зобов'язали директора Дендропарку «Тростянець» спільно з відділом капітального будівництва АН УРСР збудувати в 1954 р. насінневе сховище за існуючими типовими проектами (постанова від 02.04.53).

246. Для забезпечення виконання науково-дослідних робіт в державних заповідниках «Жумутівський степ» і «Кам'яні могили» постановили передбачити в 1954 р. асигнування на будівництво двох стандартних будинків, необхідних для лабораторії та проживання приїжджих наукових співробітників; для заповідника «Кам'яні могили» виділити дві штатні одиниці – старшого спостерігача та охоронця (постанова від 02.04.53).

247–248. *¹

249. Призначили О. Н. Щербаня Головним вчсним секретарем Президії АН УРСР та дозволили йому продовжувати роботу за сумісництвом на посаді завідувача лабораторії рудникової вентиляції Інституту гірничої справи ім. М. М. Федорова АН УРСР.

250. Закрите питання.

251. Для опрацювання спільно з міністерствами і відомствами заходів по впровадженню у народне господарство результатів завершених науково-дослідних робіт затвердили склад керівників та членів комісії від АН УРСР. Зобов'язали комісію до 15 квітня 1953 р. подати на розгляд Президії АН УРСР затверджені відповідними міністерствами заходи, директорів установ і голів бюро Відділів наук АН УРСР – систематично пересвіряти стан впровадження та хід дослідно-виробничих робіт, Комісію по впровадженню наукових досягнень у виробництво АН УРСР (віце-президент АН УРСР акад. М. П. Сосенко) – заслуховувати звіти керівників робіт та директорів установ АН УРСР про хід виконання планів по впровадженню найважливіших науково-дослідних робіт.

252. Заслухали та обговорили доповідь голови Львівського філіалу АН УРСР акад. Й. З. Штокала про виконання планів науково-дослідної роботи та стан кадрів інститутів та установ Львівського філіалу АН УРСР у 1952 р. Відзначили, що було виконано 78 тем і більш ефективно здійснювалась робота по впровадженню у виробництво досягнень науки, опубліковано 172 наукові праці обсягом понад 300 др. арк., підготовлено до захисту 17 кандидатських та 4 докторські дисертації. Але відмітили й недоліки в роботі установ філіалу.

Для усунення недоліків та піднесення наукової і організаційної роботи в установах філіалу постановили зобов'язати президію Львівського філіалу АН УРСР і директорів інститутів вжити рішучих заходів щодо ліквідації виявлених недоліків; забезпечити перегляд результатів наукової роботи за 1952 р. та подальше виконання тематичних планів інститутів на високому науковому рівні; приділяти більше уваги організації комплексних робіт; посилити контроль за виконанням планів науково-дослідної роботи, звернувши особливу увагу на виконання завдань урядів СРСР та УРСР і великих робіт, що мають першочергове народногосподарське значення; уточнити плани підготовки дисертацій на п'ятирічку та вжити заходи щодо їх своєчасного завершення. Доручили голові Львівського філіалу АН УРСР акад. Й. З. Штокалу та Головному вченому секретарю Президії АН УРСР О. Н. Щербаню розробити тимчасове положення про Львівський філіал АН УРСР.

У зв'язку з організацією і розгортанням науково-дослідної роботи в Інституті використання газу в комунальному господарстві та промисловості АН УРСР ухвалили вважати недоцільним існування окремої в науковому відношенні групи газу в Інституті геології корисних копалин Львівського філіалу АН УРСР і доручили Головному вченому секретарю Президії АН УРСР О. Н. Щербаню підготувати пропозиції по штатних одиницях львівської групи газу і термін ліквідації цієї групи, директору київського Інституту використання газу в комунальному господарстві та промисловості АН УРСР – забезпечити продовження виконання тематичного плану даної групи.

Ухвалили клопотатися перед РМ УРСР про виділення з Інституту агробіології Львівського філіалу АН УРСР в окремий структурну одиницю Науково-природознавчого музею, утворивши в ньому відділи ботаніки, зоології та геології, які існували до його реорганізації, а також доручили голові Львівського філіалу акад. Й. З. Штокалу до 1 травня 1953 р. подати пропозиції щодо зміцнення сільськогосподарських відділів Інституту агробіології АН УРСР, керівництва і штатів Науково-природознавчого музею та організації лабораторії ґрунтознавства.

Зобов'язали голову Львівського філіалу АН УРСР акад. Й. З. Штокала та директора Інституту геології корисних копалин АН УРСР чл.-кор. В. Б. Порфир'єва подати свої пропозиції щодо організації у складі цього інституту відділу мінералогії і звернути увагу на публікацію наукових праць співробітників не у виданнях АН УРСР; задовольнили прохання д.г.-м.н. В. Г. Ткачук про звільнення її з роботи в АН УРСР, у зв'язку з цим постановили об'єднати лабораторію фізики пласта відділу горючих копалин та відділ гідрогеології Інституту геології корисних копалин АН УРСР у відділ гідрогеології та інженерної геології і призначили завідувачем даного відділу к.г.-м.н. В. П. Линецького.

Постановили заслухати на закритому засіданні Президії АН УРСР у квітні 1953 р. доповідь директора Інституту машинознавства і автоматики АН УРСР про стан виконання урядових завдань. Визнали за доцільне введення до складу вчених рад інститутів машинознавства і автоматики, геології корисних копалин та агробіології АН УРСР передовиків сільського господарства і промисловості, зобов'язали директорів інститутів АН УРСР – історії, археології, мовознавства, мистецтвознавства, фольклору та етнографії, генетики і селекції, фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії та завідувачів відповідних відділів інститутів суспільних наук та агробіології Львівського філіалу АН УРСР значно посилити координацію науково-дослідної роботи.

Зобов'язали інститути історії та суспільних наук АН УРСР провести 17–20 квітня 1953 р. у м. Львів наукову конференцію, присвячену економічним проблемам соціалізму в СРСР, до 1 травня 1953 р. завершити рецензування і обговорення монографії І. П. Крип'якевича «Богдан Хмельницький» та передати її до Видавництва АН УРСР, прискорити підготовку до видання в 1953 р. наукового збірника Інституту суспільних наук АН УРСР, присвяченого 300-річчю входження України до Росії; вжити заходів щодо найшвидшого завершення роботи над виданнями, запланованими у зв'язку з ювілєсом входження, та просити Львівський обком КПУ звільнити від будь-якої іншої роботи тих авторів, які працюють в інших установах поза АН УРСР, щоб 1 травня 1953 р. подати видання на рецензування до бюро Відділу суспільних наук АН УРСР.

Доручили голові Львівського філіалу АН УРСР акад. Й. З. Штокалу подати пропозиції по зміцненню відділу історії образотворчого мистецтва Інституту суспільних наук АН УРСР; зобов'язали бюро Відділу суспільних наук АН УРСР розглянути і затвердити тематичний план експозиції Українського державного музею етнографії та художнього промислу АН УРСР у м. Львів.

Визнали за необхідне провести в травні 1953 р. атестацію співробітників Львівської бібліотеки АН УРСР під керівництвом Бібліографічної комісії АН УРСР і Українського державного музею етнографії та художнього промислу АН УРСР та розробити план розвитку Львівської бібліотеки АН УРСР.

Прийняли рішення по кадрових питаннях – звільнили чл.-кор. А. С. Лазаренка з посади директора Інституту агробіології Львівського філіалу АН УРСР, залишивши його на посаді завідувача ботаніки цього інституту; доручили голові Львівського філіалу АН УРСР акад. Й. З. Штокалу та Головному вченому секретарю Президії АН УРСР О. Н. Щербаню терміново вирішити питання про призначення директорів інститутів суспільних наук та агробіології АН УРСР; затвердили наказ голови Львівського філіалу АН УРСР від 15 березня 1953 р. № 30 про звільнення з роботи заступника голови філіалу АН УРСР по загальних питаннях О. Ф. Кочерги як такого, що не забезпечує належного рівня адміністративно-господарської роботи. Ухвалили підняти клопотання перед РМ УРСР про переведення на пенсію наукових співробітників Інституту суспільних наук АН УРСР доц. О. А. Терлецького і к.і.н. Й. Г. Пеленського, які за станом здоров'я та у зв'язку з похилим віком не можуть виконувати покладені на них обов'язки. Зобов'язали президію Львівського філіалу АН УРСР і директорів інститутів подати конкретні пропозиції по переведенню на основну роботу в АН УРСР керівних наукових працівників філіалу, зокрема, чл.-кор. В. С. Соболевса та Я. І. Середи.

Зобов'язали голову Львівського філіалу АН УРСР акад. Й. З. Штокала протягом квітня 1953 р. обговорити цю постанову на президії Львівського філіалу АН УРСР та розширених засіданнях вчепих рад установ філіалу і розробити конкретні заходи по її виконанню.

253. Дозволили Інституту мовознавства ім. О. О. Потебні АН УРСР провести 23–25 квітня 1953 р. у м. Київ VII Республіканську діалектологічну нараду, затвердили програму наради, погодились з пропозицією бюро Відділу суспільних наук АН УРСР про залучення до участі в нараді 100 осіб. Ухвалили просити Управління в справах вищої школи при РМ УРСР і Міністерство освіти УРСР відрядити для участі у нараді завкафедрми української мови університетів і педінститутів УРСР, запросити до участі представників Інституту мовознавства АН СРСР, Інституту мовознавства АН БРСР, Інституту історії, мови і літератури Молдавського філіалу АН СРСР, університетів міст Мінськ, Воронеж, Ростов-на-Дону та педінститутів БРСР і РРФСР.

254. З метою покращення наукової роботи Ботанічного саду АН УРСР та прискорення завершення будівництва його основних об'єктів постановили створити на базі існуючих відділів та лабораторій Ботанічного саду АН УРСР такі відділи та призначити їх керівників: відділ флори та рослинності СРСР – заввідділу акад. М. М. Гришко; відділ декоративних і технічних рослин – в.о. заввідділу к.с.-г.н. Д. Ф. Лихвар; відділ субтропічних і плодкових рослин – в.о. заввідділу к.с.-г.н. М. М. Вільчинський; відділ фізіології та біохімії рослин – в.о. заввідділу к.б.н. В. А. Маркевич; відділ паркознавства і акліматизації рослин (на базі Державного заповідника «Олександрія») – заввідділу к.б.н. Л. П. Лемпівський; лабораторію захисту рослин і насінневого контролю – завлабораторією к.с.-г.н. Г. В. Дмитрів; метеорологічну станцію – завдувач П. М. Сріков.

У зв'язку з організацією на базі заповідника «Олександрія» відділу паркознавства і акліматизації рослин ухвалили передати заповідник, підпорядкований бюро Відділу біологічних наук АН УРСР, Ботанічному саду АН УРСР; ліквідували вчену раду заповідника «Олександрія». Зобов'язали Ботанічний сад АН УРСР посилити наукову роботу в заповіднику та звільнити С. Я. Дуку з посади директора Державного заповідника «Олександрія» як такого, що не забезпечив адміністративно-господарської роботи, призначити т.в.о. директора заповідника агронома М. М. Антонова; в тяжневій термін подати на затвердження кандидатуру на посаду директора. Також постановили клопотатись перед РМ УРСР про прирівняння ставок керівних наукових робітників Ботанічного саду АН УРСР до рівня ставок інститутів АН.

255. З метою забезпечення публікації в 1953 р. документального археографічного збірника, присвяченого 300-річчю входження України до Росії, постановили: 1) зобов'язати Інститут історії АН УРСР (О. К. Касименко) вжити всіх заходів, щоб збірник був підготовлений і виданий у 1953 р., звернувши особливу увагу на редагування документів, їх коментування та археографічну обробку; 2) просити Президію АН СРСР зобов'язати Інститут історії АН СРСР завершити перегляд і остаточно редагування збірника протягом одного місяця і до 5 травня 1953 р. подати його до Видавництва АН СРСР; зобов'язати директора Видавництва АН СРСР надрукувати всі три томи збірника до жовтня 1953 р. забезпечивши високоякісний друк, оформлення і матеріали; 3) провести звірку верстки

збірника з оригіналами документів, залучивши співробітників державних архівів МВС; 4) дозволити Інституту історії АН УРСР здійснити додаткові відрядження до міст Москва та Львів, пов'язані з виконанням завдання по звірці верстки з оригіналами.

256. Розглянули стан підготовки до видання I тому курсу «Історія Української РСР» та дозволили Інституту історії АН УРСР здати його до друку, доручили директору Видавництва АН УРСР Б. М. Зав'ялову до 15 квітня 1953 р. подати графік друку.

257. У зв'язку з тим, що північно-західна частина Чорного моря, яка омиває береги Ізмаїльської, Одеської, Миколаївської та Херсонської областей УРСР і має надзвичайно важливе значення для народного господарства цих областей, не вивчається науково-дослідними установами, а також враховуючи, що АН УРСР після передачі Карадзької біологічної станції АН СРСР позбавлена своєї науково-дослідної бази на Чорному морі, постановили: 1) вважати за необхідне організацію у м. Одеса Одеської біологічної станції АН УРСР; 2) звернутися до РМ УРСР з проханням затвердити в складі АН УРСР Одеську біологічну станцію АН УРСР з відповідним штатним розписом, положенням про станцію та кошторисом.

257-а. Заслухали доповідь керівника Снігурівської комплексної експедиції АН УРСР акад. П. М. Першина про результати виїзної сесії Ради по вивченню продуктивних сил УРСР АН УРСР та Інституту економіки АН УРСР у Снігурівському районі Миколаївської обл., а також заходи по проведенню експедиційних робіт в 1953 р. в зоні Верхньо-Ігулецької зрошувальної системи. Внаслідок роботи сесії було узагальнено досвід одержання високих врожаїв зернових культур на великих площах, рекомендовані заходи по підвищенню врожайності озимої пшениці на незрошуваних землях, обговорено низку пропозицій по агротехніці зрошувального землеробства в умовах півдня УРСР, виявлені недоліки в постановці дослідної роботи та звернуто увагу місцевих організацій, МТС і сільських господарств на необхідність невідкладної підготовки до освоєння зрошувальних земель і правильної організації водокористування.

Постановили: 1) зобов'язати Інститут фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії АН УРСР очолити розробку комплексу агротехнічних питань зрошувального землеробства та розробку агротехнічних вимог для сільськогосподарських машин; доручили директору інституту акад. О. І. Душечкіну до 20 квітня 1953 р. подати пропозиції про організацію і проведення зазначених робіт; 2) зобов'язати Сектор тваринництва АН УРСР організувати у двох-трьох сільських господарствах Снігурівського і Баштанського районів Миколаївської обл. проведення заходів по забезпеченню підвищення продуктивності тваринництва сільських господарств, виконання цієї роботи під керівництвом акад. Л. К. Гребеня поклали на м.н.с. сектору Й. М. Бутковського; 3) доручити Комітету сприяння будівництву гідроелектростанцій, каналів і зрошувальних систем АН УРСР розглянути питання щодо посилення робіт з дослідження просадності ґрунтів і розробці противільтраційних заходів; 4) зобов'язати керівника комплексної Снігурівської експедиції акад. П. М. Першина підготувати збірники праць ради з питань зрошувального землеробства за матеріалами Снігурівської комплексної експедиції та результатами Баштанської комплексної експедиції АН УРСР; 5) на період експедиційних робіт 1953 р. призначити заступниками керівника комплексної Снігурівської експедиції

к.с.-г.н. А. П. Ящука (питання агротехніки) та к.с.н. Г. Г. Іванова (науково-організаційна робота); 6) поклали виконання обов'язків помічника начальника експедиції по господарських питаннях на заступника директора по адміністративно-господарській частині Інституту фізіології АН УРСР та підпорядкували його керуючому справами АН УРСР; 7) затвердили кошторис експедиції на 1953 р.; 8) доручили віце-президенту АН УРСР акад. Г. М. Савіну розглянути і затвердити склад Снігурівської експедиції та план виїзду на 1953 р.; 9) поклали на секретаріат Президії АН УРСР оформлення посвідчень на відрядження учасників Снігурівської експедиції; 10) зобов'язали керуючого справами забезпечити господарське і фінансове супроводження експедиції, надавати систематичну допомогу експедиції.

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 524, арк. 368-505. Оригінал. Машинпис.

Протокол № 15
засідання Президії Академії наук УРСР

від 3 квітня 1953 р.

258. Заслухали інформацію про конкурс на заміщення вакантних посад наукових співробітників Інституту фізіології АН УРСР та затвердили з 3 квітня 1953 р. чл.-кор. АН УРСР Н. Б. Медведєву на посаді с.н.с. лабораторії ендокринних функцій та інших наукових співробітників Інституту фізіології АН УРСР, і ухвалили продовжити конкурс на заміщення посад терміном на 1 місяць.

259. *2

260. У зв'язку з довготривалою хворобою вивели чл.-кор. О. К. Котельникова зі складу вченої ради інститутів електротехніки і теплоенергетики АН УРСР.

261. Дозволили чл.-кор. П. П. Нестерову взяти участь у роботі Інституту гірничої справи ім. М. М. Федорова АН УРСР як консультанта групи гірничої механіки.

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 524, арк. 506-512. Оригінал. Машинпис.

Протокол № 16
засідання Президії Академії наук УРСР

від 10 квітня 1953 р.

262. *1

263. У відповідності з розпорядженням Президії АН СРСР від 28 лютого 1953 р. № 3-374 про проведення у травні 1953 р. в м. Баку координаційної наради з проблем нафти зобов'язали директорів інститутів геологічних наук (чл.-кор. А. С. Бабинський) та геології корисних копалин АН УРСР (чл.-кор. В. Б. Порфир'єв) подати до 20 квітня 1953 р. до Інституту нафти АН СРСР та Президії АН Азербайджанської РСР проект плану координованих науково-дослідних робіт по проблемах нафти на 1954 р., наукові доповіді по результатах науково-дослідних робіт

за 1952 р. та інформаційні доповіді про хід робіт у 1953 р., а також персональний склад учасників наради від кожного інституту (постанова від 06.04.53).

264. З метою розвитку Державного заповідника «Веселі Боковеньки» та більш повного використання його як об'єкта науково-дослідних робіт ухвалили провести такі заходи: 1) відбудувати в 1954 р. греблю та три містки у центральній частині заповідника; 2) передбачити в 1954 р. відповідні асигнування на очистку ставка площею 9 га, будівництво двох двоповерхових стандартних житлових будинків та метеостанції 2 розряду; 3) звернутись із клопотанням до Держплану УРСР про надання АН УРСР додаткових лімітів на складання проекту і кошторису на відбудову водогінної магістралі та водокачки; 4) зобов'язати директора установи надіслати технічну документацію на переобладнання в 1953 р. електростанції, відділ капітального будівництва АН УРСР – виділити для цього необхідні кошти; 5) доручити директору разом з відділом капітального будівництва АН УРСР забезпечити підготовку технічної документації у 1953 р. для будівництва в 1954 р. насіннесховища та насіннесушарки, для чого виділити заповіднику необхідні кошти в 1954 р.; 6–7) виділити одну вантажну машину, передбачити виділення в 1954 р. коштів на придбання гусеничного трактора 35 НР та 1 плантажного плуга (постанова від 09.04.53).

265. *¹

266. Відповідно до постанови РМ УРСР від 11 березня 1953 р. № 553 «Про хід будівництва літньої льодової ковзанки спортивного товариства «Спартак» у м. Львів» зобов'язали Інститут теплоенергетики АН УРСР (чл.-кор. В. І. Толубинського) забезпечити консультаціями технологічну частину проекту (постанова від 09.04.53).

267. *¹

268. *³

269. Затвердили: з 2 січня 1953 р. чл.-кор. С. М. Кожевникова на посаді с.н.с. Інституту чорної металургії АН УРСР за сумісництвом на півставки, з 17 лютого 1953 р. к.філос.н. О. В. Шугайлина на посаді т.в.о. заступника директора по науковій частині Інституту філософії АН УРСР, з 6 квітня 1953 р. к.с-г.н. М. Г. Ляшанска на посаді в.о. вченого секрестаря Інституту фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії АН УРСР, з 20 березня 1953 р. к.м.ст. М. К. Йосипенка на посаді в.о. заввідділу театру і кіно Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії АН УРСР, з 20 березня 1953 р. к.і.н. Б. С. Бутник-Сіверського на посаді в.о. заввідділу образотворчого мистецтва Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії АН УРСР, перевели з 10 лютого 1953 р. к.і.н. О. Ю. Карпенка з посади вченого секретаря Інституту суспільних наук АН УРСР на посаду с.н.с. Інституту та затвердили на цій посаді П. Д. Малого, звільнили з 14 березня 1953 р. М. М. Красовицьку з посади вченого секретаря Інституту чорної металургії АН УРСР і затвердили на цій посаді В. Д. Чехранова; прийняли рішення з інших кадрових питань.

270. Затвердили додатковий перелік спеціальностей, по яких інститути АН УРСР готують наукові кадри, а також дисципліни кандидатських екзаменів по цих спеціальностях та наукових керівників аспірантів. Запропонували Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії АН УРСР переглянути спеціальні дисципліни кандидатських екзаменів по образотворчому мистецтву і подати пропозиції на затвердження бюро Відділу суспільних наук АН УРСР.

271. Затвердили план набору в аспірантуру науково-дослідних установ АН УРСР на 1953–1954 навчальний рік по спеціальностях, зобов'язали директорів установ негайно розгорнути роботу по підбору кандидатів до аспірантури зі спеціалістів народного господарства і кращих випускників вищих навчальних закладів для забезпечення конкурсу по всіх затверджених спеціальностях, доручили головам Відділів наук АН УРСР взяти під особистий контроль підбір кандидатів до аспірантури. Запропонували інститутам чорної металургії та використання газу в комунальному господарстві та промисловості АН УРСР протягом тижня подати пропозиції щодо спеціалізації аспірантів нового набору. Ухвалили створити приймальні комісії до 30 квітня 1953 р.

272. Задовольнили клопотання Відділу сільськогосподарських наук АН УРСР та Відділу біологічних наук АН УРСР і дозволити по певних спеціальностях продовжити набір аспірантів до січня 1954 р., зобов'язали директорів інститутів і голів Відділів забезпечити достатній конкурс, завідувача сектору аспірантури АН УРСР В. М. Коваленка – організувати проведення вступних екзаменів у січні та розпочати навчання аспірантів з 1 лютого 1954 р.

273. *5

274. Заслухали доповідь директора Інституту гідробіології АН УРСР чл.-кор. Я. В. Ролла про виїзну сесію інституту у м. Ізмаїл. Відзначили, що сесія підвела підсумки багаторічних досліджень з гідробіології та іхтіології р. Дунай і придунайських водойм, та доручили директору інституту забезпечити виконання заходів резолюції виїзної сесії по розширенню зв'язків з рибогосподарськими організаціями Ізмаїльської обл. і наданню їм допомоги.

275. Заслухали доповідь голови Ради науково-технічної пропаганди АН УРСР акад. В. Г. Касьянска про виконання плану радою у 1952 р. Відзначили, що було прочитано 6620 лекцій, на яких були присутніми понад 600 тис. осіб, проведено 110 наукових конференцій, семінарів та виїзних сесій вчених рад на виробництві і надано понад 10 тис. наукових консультацій. Відмітили також низку недоліків роботи ради. З метою їх ліквідації постановили: 1) зобов'язати раду збільшити кількість доповідей та лекцій, зобов'язати дирекцію інститутів виділити по заявах ради необхідну кількість лекторів і доповідачів для забезпечення читання лекцій в усіх лекторіях АН УРСР; 2) зобов'язати директорів інститутів та раду покращити контроль за якістю лекцій, встановити попереднє рецензування і обговорення тексту; 3) зобов'язати раду забезпечити здачу до РВР АН УРСР рукописів науково-популярних брошур, директора Видавництва АН УРСР (Б. М. Зав'ялова) – до 30 квітня 1953 р. укласти договори з авторами брошур; 4) затвердити тематичний план науково-технічної пропаганди і календарний план «Академічних читань» на 1953 р. і видати його окремою брошурою.

276. Заслухали доповідь заступника голови РВР АН УРСР акад. Л. А. Булаховського про роботу РВР за 1952 р. Відзначили, що було видано 1984 др. арк. книг і журналів. З метою усунення недоліків у роботі постановили: посилити контроль за науковим змістом рукописів, що подаються інститутами АН УРСР до друку, залучити всіх членів РВР до перевірки і рецензування рукописів за фахом; систематично розглядати на засіданнях питання, пов'язані із підготовкою рукописів до друку, і в разі несвоєчасного подання рукописів до друку доповідати Президії АН УРСР для притягнення винних до відповідальності; переглянути і скоротити

кількість «Праць» і «Наукових записок» наукових установ. Зобов'язали директора Видавництва АН УРСР Б. М. Зав'ялова ліквідувати відзначені недоліки, підбрати редакторів і коректорів за діловими якостями, звільнити від роботи непридатних осіб, посилити роботу з підвищення кваліфікації кадрів; директорів інститутів – видавати надалі «Праці» і «Наукові записки» у вигляді тематичних збірників; Відділ спеціальних робіт АН УРСР – у порядку координації планування разом з РВР складати тематику монографій, які можуть бути написані на матеріалах завершених наукових досліджень. Ухвалили вважати за необхідне змінити порядок затвердження рукописів, зобов'язавши Видавництво АН УРСР приймати рукописи безпосередньо від інститутів і лише після уважного рецензування надсилати їх до РВР і у зв'язку з цим внести необхідні зміни до «Інструкції по підготовці до видання наукових робіт АН УРСР». Доручили віце-президенту акад. Г. М. Савіну з'ясувати причини невиконання частини пунктів постанови Президії АН УРСР від 29 серпня 1952 р. по доповіді акад. Л. А. Булаховського «Про роботу і стан кадрів Видавництва АН УРСР» і доповісти на найближчому засіданні.

277. Взяли до відома інформацію про участь Інституту машинознавства і сільськогосподарської техніки АН УРСР в науково-технічній конференції з питань конструювання та виробництва сільськогосподарських машин, відзначили активну участь співробітників інституту та доповіді з актуальних питань впровадження прогресивної технології одержання нових видів чавуну і методу дослідження дійсної напруги у конструкціях сільськогосподарських машин. Ухвалили рекомендувати Міністерству машинобудування СРСР ширше використовувати у практиці виробництва сільськогосподарських машин і науково-дослідних роботах конструкторських бюро провідних заводів наукові досягнення інституту.

278. Затвердили календарний план засідань Президії АН УРСР та її Вченого секретаріату на II квартал 1953 р.

279. Заслухали та обговорили питання про керівництво і подальше існування відділу історії техніки Інституту теплоенергетики АН УРСР. Постановили: звільнити з 1 квітня 1953 р. акад. В. В. Данильського з посади заввідділу історії техніки інституту та тимчасово призначити на цю посаду з 1 квітня 1953 р. к.т.н. Ю. О. Анісімова. Доручили в.о. голови Відділу технічних наук АН УРСР чл.-кор. Б. Д. Грозіну подати пропозиції щодо укомплектування відділу кадрами. Передали з 1 квітня 1953 р. відділ історії техніки інституту у підпорядкування бюро Відділу технічних наук АН УРСР, фінансово-господарське обслуговування відділу залишили за Інститутом теплоенергетики АН УРСР.

280. Внесли зміни в склад об'єднаної вченої ради інститутів теплоенергетики та електротехніки АН УРСР: призначили головою вченої ради директора Інституту електротехніки АН УРСР чл.-кор. А. Д. Нестеренка та звільнили від цих обов'язків акад. І. Т. Швеція, залишивши його в складі об'єднаної вченої ради; вивели зі складу ради к.т.н. О. Й. Петрова.

281. Ввели до складу вченої ради Інституту гідрології та гідротехніки АН УРСР к.т.н. В. І. Мокляка і М. А. Кочегуру.

282. Доручили супроводження делегації китайських учених до м. Сталіно директору Інституту гірничої справи ім. М. М. Федорова АН УРСР чл.-кор. П. С. Кучерову.

283. Перейменували лабораторію будови рідин Інституту фізичної хімії ім. Л. В. Писаржевського АН УРСР у лабораторію молекулярної фізики.

Архів Президії ІПАІ України, ф. 251, оп. 1, спр. 525, арк. 1-54. Оригінал. Машинопис.

Протокол № 17 засідання Президії Академії наук УРСР

від 17 квітня 1953 р.

284. Відповідно до листа Ради по координації наукової діяльності академії наук союзних республік від 19 березня 1953 р. зобов'язали установи АН УРСР до 1 травня 1953 р. надіслати звіти про науково-дослідну та науково-організаційну роботу у 1952 р. і додатки до них по координованих проблемах до наукових установ АН СРСР, Відділів наук АН СРСР і до академії наук союзних республік та організувати рецензування наукових звітів за 1952 р. установ академії наук союзних республік. Схвалили зведений короткий звіт АН УРСР за 1952 р. про науково-дослідну та науково-організаційну роботу установ АН УРСР і ухвалили до 15 квітня 1953 р. надіслати його до Ради по координації наукової діяльності академії наук союзних республік. Доручили Вченому секретаріату Президії АН УРСР та Відділу спеціальних робіт АН УРСР надіслати перелік завершених тем і проблем, і до 10 квітня 1953 р. надіслати до бюро Відділів наук АН УРСР перелік проблем, по яких XI сесія ради встановила постійну координацію (постанова від 13.04.53).

285. *1

286. Відповідно до розпорядження РМ СРСР від 23 березня 1953 р. № 5628-р постановили зобов'язати Інститут використання газу в комунальному господарстві і промисловості АН УРСР по договору з Головним управлінням нафтогазової промисловості Міністерства нафтової промисловості СРСР взяти участь у пуску і налагодженню роботи Московського заводу зрідженого природного газу і забезпечити проведення в інституті необхідних науково-дослідних і дослідних робіт та навчання кадрів; Інститут електрозварювання ім. О. Є. Патона АН УРСР – спільно з Міністерством транспортного і важкого машинобудування СРСР продовжити в 1953 р. роботи по освоєнню технології зварювання ємкостей для збереження зрідженого газу (постанова від 13.04.53).

287. Затвердили вчену раду Інституту електротехніки АН УРСР у складі: чл.-кор. А. Д. Нестеренко (голова), академіки – С. О. Лебсєв, К. К. Хренов, чл.-кор. С. І. Тетельбаум, проф. А. Л. Матвєєв, д.т.н. І. М. Постников, кандидати наук – Л. В. Цукерник, О. М. Мілях, старші наукові співробітники – К. В. Хрущова (вчений секретар), І. В. Акаловський, головний інженер Клієвєнєро К. В. Зубанов, інженер В. О. Камсєєва (постанова від 13.04.53).

288. Призначили з 1 березня 1953 р. М. І. Черняка в.о. завідувача динамічної лабораторії Інституту будівельної механіки АН УРСР, одночасно поклавши на нього обов'язки завідувача динамічної міцності, і звільнили від виконання обов'язків завідувача цієї лабораторії заступника директора Інституту будівельної механіки АН УРСР М. М. Студзинського (постанова від 13.04.53).

289. *1

290. На виконання розпоряджень РМ СРСР від 20 лютого 1953 р. № 3755-р та РМ УРСР від 11 березня 1953 р. № 385-р зобов'язали директора Інституту органічної хімії АН УРСР акад. А. І. Кіпріанова та завідувача лабораторії чл.-кор. П. В. Головіна до 20 квітня 1953 р. подати Укрголовцукру технологічну схему, пояснення до неї та проєктне завдання по реконструкції Маркізівського заводу, з метою організації виробництва фруктози і фруктових сиропів по методу, розробленому в лабораторії цукристих речовин, надавати систематичні консультації з питань реконструкції заводу і організації на ньому фруктозного виробництва та включити зазначену роботу до плану впровадження на 1953 р.; Інститут генетики і селекції АН УРСР (акад. В. Я. Юр'єв) – забезпечити наукове керівництво по поширенню вирощування в сільських господарствах гібрида земляної групи з соняшником і в 1954 р. провести посадку гібрида на значно більших площах (постанова від 16.04.53).

291. Таємно.

292. Постановили внести зміни в план науково-дослідної роботи Інституту геології корисних копалин АН УРСР на 1953 р. (постанова від 18.04.53).

293. *3

294. Звільнили 17 квітня 1953 р. к.е.н. Л. Е. Горєліка від тимчасового виконання обов'язків завідділу економіки промисловості Інституту економіки АН УРСР, залишивши його на посаді с.н.с., та затвердили в.о. завідділу економіки к.е.н. М. М. Середенка; затвердили з 17 квітня 1953 р. к.і.н. Ю. М. Захарука т.в.о. завідділу археології Інституту суспільних наук АН УРСР та прийняли рішення з інших кадрових питань.

295. З метою покращення роботи Інституту агробіології Львівського філіалу АН УРСР призначили на посаду директора інституту к.с.-г.н. Д. Ф. Лихваря, звільнивши його від обов'язків завідділу нових сільськогосподарських рослин Ботанічного саду АН УРСР, залишили за ним в Ботанічному саду АН УРСР керівництво темою та розділами роботи з технічними і лікарськими рослинами і дозволили йому виїзди до м. Київ для керівництва цією науково-дослідною роботою. Доручили директору інституту спільно з бюро Відділу сільськогосподарських наук АН УРСР подати пропозиції щодо кадрового забезпечення інституту. Ухвалили з метою створення сприятливих умов для науково-дослідної роботи інституту організувати роботу на науково-експериментальній базі на виділеній Львівським облвиконкомом ділянці і скласти до 15 травня 1953 р. планове завдання на проєктування науково-експериментальної бази та кошторису на проведення капітальних ремонтів на цій базі.

296. Заслухали лист Президента АН СРСР акад. О. М. Несм'янова про недостатнє використання АН УРСР можливостей по підготовці наукових кадрів через докторантуру АН СРСР. Доручили Вченому секретаріату Президії та відділу кадрів АН УРСР забезпечити відрядження до докторантури АН СРСР в 1953 р. двох наукових співробітників і запропонували директорам інститутів АН УРСР вжити заходів щодо заповнення вільних вакансій в докторантурі АН СРСР.

297. Заслухали і обговорили доповідь в.о. голови Відділу суспільних наук АН УРСР д.філол.н. І. К. Білодіда про хід підготовки установ Відділу до відзначення 300-річчя входження України до Росії. В обговоренні взяли участь акаде-

міки Л. А. Булаховський, М. Т. Рильський, директор Інституту філософії АН УРСР Д. Х. Острянин, заступник директора Інституту економіки АН УРСР І. Н. Романенко, заступник директора Інституту історії АН УРСР М. Н. Лещенко. З метою активізації підготовки до відзначення ювілею постановили: 1) зобов'язати Відділ суспільних наук АН УРСР (в.о. голови І. К. Білодід) посилити оперативний контроль; 2) спорудити пам'ятники, обсліски та меморіальні дошки в історичних місцях; схвалити запропоновані Інститутом історії АН УРСР заходи; 3–4) зобов'язати директорів інститутів Відділу обговорити на засіданнях вчених рад хід підготовки і щомісяця заслуховувати звіти; суворо дотримуватись термінів подання рукописів до РВР та до Видавництва АН УРСР та нести персональну відповідальність за своєчасну і високоякісну підготовку цих матеріалів; 5) звільнити авторський колектив у складі Д. Ф. Вірника (відповідальний редактор), В. В. Бондаренка, В. П. Теплицького, М. М. Середенка, І. Н. Романенка від будь-якої позапланової роботи до завершення підготовки «Нарисів розвитку народного господарства Української РСР» до друку; 6) доручити акад. Л. А. Булаховському, І. К. Білодіді, О. К. Касименку остаточно уточнити план видань робіт Інституту історії АН УРСР до 300-річчя входження України до Росії і подати його до 10 травня 1953 р.; 7) представникам Президії АН УРСР і бюро Відділу суспільних наук АН УРСР відвідати м. Перяслав-Хмельницький і скласти план допомоги місцевим організаціям у підготовці до знаменної дати.

298. Доручили Комісії по проблемах фізіологічного вчення акад. І. П. Павлова при Президії АН УРСР, бюро Відділу біологічних наук АН УРСР та Інституту фізіології АН УРСР організувати і провести в травні 1953 р. наукову нараду, на якій широко обговорити помилкові концепції у галузі патофізіології (вчення про «фізіологічну систему сполучної тканини» та ін.) і накреслити заходи по її перебудові на основі фізіологічного вчення акад. І. П. Павлова.

299. Постановили у зв'язку з необхідністю розробки питань розвитку клітин і тканин у світлі мічуринської біології та вчення О. Б. Лепешинської про позаклітинну живу речовину створити в Інституті фізіології АН УРСР замість лабораторії скскреції лабораторію живої речовини, клітин і тканин та доручили конкурсній комісії подати пропозиції на заміщення посади завідувача лабораторії.

300. Затвердили перелік найважливіших проблем і тем, робіт по впровадженню та конференцій і дискусій за планом на 1953 р., які підлягають особливому контролю; зобов'язали бюро Відділів, Вченої секретаріат Президії та Відділ спеціальних робіт АН УРСР встановити систематичний контроль за виконанням планів, організувати перевірки протягом року та заслухати результати на бюро Відділів та засіданнях Президії АН УРСР, встановили піврічну звітність по проблемах і темах переліку. Ухвалили затвердити план найважливіших наукових проблем і тем по Інституту фізіології АН УРСР у травні 1953 р. Рекомендували Раді по вивченню продуктивних сил УРСР АН УРСР і Комітету сприяння будівництву гідрослектростанцій, каналів і зрошувальних систем АН УРСР скласти перелік найважливіших тем та організувати контроль за їх виконанням.

301. Взяли до відома і виконання лист голови Ради по координації наукової діяльності академії наук союзних республік акад. О. М. Несмеянова про доручення ради Інституту біохімії АН УРСР проводити координацію наукових досліджень за проблемою «Біохімія нервової системи».

302. З метою підготовки до повного сонячного затемнення 30 червня 1953 р. дозволили Головній астрономічній обсерваторії АН УРСР і Полтавській гравіметричній обсерваторії АН УРСР виготовлення необхідного обладнання для спостереження затемнення розмістити замовлення на обладнання на відповідних заводах. Ухвалили просити РМ УРСР асигнувати на придбання вказаного обладнання додаткові копшти у III кварталі 1953 р. та I кварталі 1954 р. Вирішили просити Астрономічну раду АН СРСР надати допомогу Астрономічному комітету при Відділенні фізико-математичних і хімічних наук АН УРСР у підготовці до спостереження. Зобов'язали відділ капітального будівництва АН УРСР форсувати будівництво під'їзних шляхів, водогону та житлового будинку на ділянці Головної астрономічної обсерваторії і доручили подати висновки щодо необхідності ремонту об'єктів обсерваторії, комітет – до 1 жовтня 1953 р. подати вичерпний звіт про стан підготовки.

303. З метою своєчасної підготовки і проведення аспірантських конференцій постановили: звернути увагу голів бюро Відділів наук АН УРСР на затримку у їх підготовці та проведенні, дозволили провести аспірантські конференції бюро Відділу біологічних наук АН УРСР 25–28 квітня 1953 р., бюро Відділу технічних наук АН УРСР – 20–22 квітня 1953 р., бюро Відділу сільськогосподарських наук АН УРСР, бюро Відділу суспільних наук АН УРСР, Відділу фізико-математичних і хімічних наук АН УРСР – до 30 квітня 1953 р. Доручили бюро Відділів наук АН УРСР доповісти про результати проведення конференцій.

304. Взяли до відома і виконання лист Президента АН СРСР акад. О. М. Несмеянова про створення при Інституті наукової інформації АН СРСР відкритого реферативного журналу для систематичного реферсування всієї світової наукової літератури з математики, астрономії, механіки, фізики і хімії та про залучення з АН УРСР висококваліфікованих референтів для реферсування наукових робіт за дорученням редакції журналу. Доручили вченому секретарю Президії к.г.-м.н. Ю. Ю. Юрку надіслати списки референтів з вказаних галузей наук.

305. Ввели до складу вченої ради Сектору держави і права АН УРСР к.ю.н. В. І. Лісовського та к.ю.н. І. М. Разнатовського.

306. Тимчасово звільнили С. М. Бухала від обов'язків начальника Відділу спеціальних робіт АН УРСР для написання докторської дисертації, поклавши його посадові обов'язки на к.т.н. П. Г. Гребельника у період 20 квітня – 1 липня 1953 р.

307. Надали відрядження на 7 днів до м. Москва директору Інституту зоології АН УРСР акад. В. Г. Касьяненко для доповіді на нараді з проблем морфології Інституту морфології тварин АН СРСР.

308. Взяли до відома лист акад. Г. В. Фольборта з подякою за вітання з приводу присвоєння йому почесного звання заслуженого діяча науки УРСР.

309. Відрядили до складу підготовчої комісії по проведенню в червні 1953 р. Республіканського з'їзду Українського товариства охорони природи вченого секретаря Президії АН УРСР д.б.н. С. І. Лебедева.

Протокол № 18
засідання Президії Академії наук УРСР

від 24 квітня 1953 р.

310. Таємно.

311. Дозволили Інституту зоології АН УРСР провести конференцію з питань історії фауни та умов її існування наприкінці травня 1953 р. та затвердили програму конференції і склад учасників.

312. *¹

313. Постановили включити в план робіт Інституту гірничої справи ім. М. М. Федорова АН УРСР дослідження по розробці елементів комплексної автоматизації виробничих процесів видобутку вугілля, для чого виділили додатково з 1 червня 4 штатні одиниці та додаткові асигнування у II півріччі 1953 р. Зобов'язали Інститут до 25 квітня 1953 р. представити бюро Відділу технічних наук АН УРСР плани науково-дослідних робіт на 1953 р. та 1953–1955 рр. за темою «Розробка елементів для комплексної автоматизації виробничих процесів видобутку вугілля» (постанова від 22.04.53).

314. Таємно.

315. Розглянули питання покращення організації роботи науково-експериментальних баз, заповідників та інших науково-виробничих господарств АН УРСР і порядок реалізації сільськогосподарських продуктів. Постановили: 1) подальший розвиток науково-експериментальних баз та інших науково-виробничих сільських господарств повинен бути спрямований у першу чергу на ефективне обслуговування наукових потреб біологічних і сільськогосподарських інститутів АН УРСР; 2) з метою зменшення накладних витрат встановити максимальне збільшення товарності цих господарств; 3) дозволили базам, заповідникам та організаціям витрачати концентровані корми на годування худоби, птиці по нормах Раднаркому СРСР від 8 грудня 1941 р.; 4) зберегти діючий порядок здачі державі зерна і олійних культур; 5) у разі неможливості здачі державі зернових культур на основі розпорядження РМ СРСР від 9 вересня 1947 р. № 12824 дозволили замінити їх іншими; 6) встановити для всіх сільськогосподарських культур порядок реалізації продукції, а саме: вся продукція баз, заповідників та господарств АН УРСР після здачі державі у порядку обов'язкових поставок повністю залишається в їх розпорядженні і реалізується у розмірах, затверджених виробничо-фінансовим планом на громадське харчування робітників і службовців, робітникам і службовцям системи установ АН УРСР і державним підприємствам по єдиних роздрібних цінах; науково-експериментальній базі «Феофанія» та базі Інституту фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії АН УРСР дозволити збут лишків продукції шляхом організації власних точок продажу, по решті баз – безпосередньо зі складів; 7) поширити на робітників сільськогосподарських підприємств порядок кредитування на індивідуальне житлове будівництво і купівлю худоби, встановлений постановою Раднаркому СРСР від 24 березня 1945 р. № 543; 8) запропонувати директору науково-експериментальної бази Інституту фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії АН УРСР В. С. Долі відремонтувати гуртожиток для робітників бази і забезпечити його необхідним інвентарем і білизною; 9) заборонити на території науково-експериментальної бази Інституту фізіології сільськогосподарських

рослин і агрохімії АН УРСР проводити будь-яке тимчасове будівництво; 10) виділити в 1954 р. необхідні асигнування на будівництво ґрунтожитку на 100 місць для робітників бази «Феофанія» і бази Інституту фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії АН УРСР та території «Феофанії», у зв'язку з чим зобов'язати директора бази «Феофанія» А. С. Падалку внести на затвердження проект і кошторис будівництва; 11) планово-виробничому відділу дати вказівки щодо способу розподілення частин накладних витрат інститутів АН УРСР (Інститут електротехніки АН УРСР, Інститут математики АН УРСР і БМУ «Академбуд» АН УРСР); 12) передати дослідне лісівництво до Інституту лісівництва АН УРСР з 10 травня 1953 р.; 13) для покращення зв'язку між м. Київ та науково-експериментальними базами АН УРСР встановити щоденно 4 платних рейси автобуса між м. Київ і базою «Феофанія»; 15) вважати недійсними постанову Президії АН УРСР про здачу і порядок реалізації лишків сільськогосподарських продуктів від 1 листопада 1952 р. № 33, п. 465, а також окремі розпорядження Управління справами АН УРСР (постанова від 23.04.53).

316. Затвердили заходи з метою упорядкування складання планів відряджень за мсжі та по Україні.

317. Затвердили з 14 квітня 1953 р. к.т.н. В. Ф. Копитова на посаді директора Інституту використання газу в комунальному господарстві та промисловості АН УРСР; з 28 січня 1953 р. І. С. Слабєєва т.в.о. вченого секретаря Інституту історії АН УРСР; прийняли рішення з інших кадрових питань.

318. Ухвалили просити Президію АН СРСР прикомандирувати с.н.с. Інституту історії АН УРСР к.і.н. Д. І. Мишка до заочної докторантури Інституту історії АН СРСР.

319. Заслухали результати проведення Інститутом машинознавства і сільськогосподарської механіки АН УРСР науково-технічної наради з питань міцності деталей машин при несталих режимах роботи. Постановили доручити інституту спільно з Відділом технічних наук АН УРСР і Вченим секретаріатом Президії АН УРСР розглянути прийняту на нараді резолюцію і подати конкретні пропозиції щодо її реалізації; відзначили актуальність розглянутих на нараді питань і ухвалили при наявності додаткових асигнувань передбачити у II півріччі виділення Інституту машинознавства і сільськогосподарської механіки АН УРСР необхідних асигнувань для цільового призначення. Визнали за доцільне видання збірника матеріалів наради і доручили інституту спільно з Відділом технічних наук АН УРСР підготувати його до видання. Відзначили роботу по організації наради акад. А. О. Василенка, акад. С. В. Серенсенна, к.т.н. М. Е. Гарфа і доц. П. Е. Вакуляка.

320. Заслухали інформацію про результати проведення Інститутом машинознавства і сільськогосподарської механіки АН УРСР наради, присвяченої науковій спадщині акад. ВАСГНІЛ В. П. Горячікіна у галузі землеробської механіки. Відзначили актуальність проведеної наради, доручили інституту довести рішення наради до відома відповідних інститутів та міністерств та накреслити заходи по виконанню цих рішень в АН УРСР.

321. Заслухали і обговорили звіт акад. С. О. Шилова про роботу Бібліотечної комісії АН УРСР за 1952 р. З метою покращення роботи бібліотек науководослідних установ АН УРСР зобов'язали Бібліотечну комісію АН УРСР ввести в 1953 р. у бібліотеках інститутів єдині форми обліку і звітності, координувати

замовлення бібліотек на іноземну літературу, організувати бібліографічну інформацію по замовленнях іноземної періодики, взяти участь у роботі Львівського філіалу АН УРСР по переатестації бібліотечних працівників та опрацювати проект положення про Львівську бібліотеку АН УРСР. Для посилення бібліографічної роботи ухвалили опрацювати питання про укрупнення бібліотек установ, також організувати складання зведеного каталогу наукової періодики по всіх бібліотечках м. Києві. Вирішили клопотатися перед РМ УРСР про виділення Львівській бібліотеці АН УРСР обов'язкового примірника усіх українських видань.

322. Заслухали доповідь директора Державної публічної бібліотеки УРСР В. С. Дончака про роботу бібліотеки в 1952 р. Відзначили, що на 1 квітня 1953 р. книжкові фонди були повністю відновлено і загальна кількість друкованих одиниць досягла 12,5 млн примірників, з них 5,2 млн книг і журналів, 200 тис. рукописів, понад 100 тис. карт, патентів, стандартів тощо та близько 7 млн одиниць газет. Бібліотека приймає участь у міжнародному книгообміні з 35 країнами, через неї проводяться книгообмін і передплата літератури іноземними мовами для всіх інститутів АН УРСР. З 1948 р. при ній діє аспірантура. За 1952 р. та I квартал 1953 р. було опубліковано 26 видань з питань рекомендаційної бібліографії, бібліотекознавства, обміну досвідом (обсягом 69 авт. арк.). Поряд з цим у роботі були відзначені недоліки.

Зобов'язали дирекцію ДПБ УРСР покращити обслуговування читачів шляхом рекомендації літератури, що висвітлює досвід передовиків виробництва і новітні досягнення у галузі науки, техніки, мистецтва, розширити кількість читачів заочного і міжбібліотечного абонементів; вжити заходів щодо прискорення каталогізації фондів, ввести у дію у 1953 р. розділи систематичного каталогу по суспільних науках; протягом 1953–1957 рр. підготувати 40 бібліотечних фахівців із співробітників бібліотеки шляхом заочного навчання; завершити до 15 травня 1953 р. атестацію бібліотечних працівників; у 1953 р. провести інвентаризацію і каталогізацію газетного архіву (2 млн одиниць) та відомчих видань (80 000 одиниць); перевести кабінет математики в приміщення Подільського філіалу бібліотеки; розширити зв'язки з науковими установами та виробництвом по інформаційному і бібліографічному обслуговуванню, систематично проводити лекції, бібліографічні огляди, виставки тощо; скласти та подати на розгляд РВР АН УРСР план видань бібліографічних та бібліотекознавчих робіт; спільно з директором Видавництва АН УРСР домовитись про максимальні тиражі видань бібліографічних та бібліотекознавчих робіт, оскільки вони мають бути платними; для безкоштовної розсилки цих видань бібліотекам УРСР для розмноження тиражу постановили використати склограф.

Доручили відділу кадрів АН УРСР: протягом 1953–1956 рр. забезпечити прийом до аспірантур цієї бібліотеки та Московського бібліотечного інституту 8 аспірантів по спеціальностях бібліотекознавство, бібліографія і книгознавство; порушити клопотання перед Міністерством культури УРСР про надсилання до бібліотеки 15 випускників вищих навчальних закладів різних спеціальностей у 1953 р. та 15 випускників у 1954 р.; відділу капітального будівництва АН УРСР – додатково обладнати у приміщенні бібліотеки стелажі для розміщення книжкових фондів, та обладнати у 1953 р. 4 сейфи-кімнати для збереження унікальних рукописів і видань-стародруків, замовити проект та протягом 1953 р. організувати механізацію подачі книг з книгосховища, а також забезпечити завершення проекту нового будинку бібліотеки; начальнику I відділу Президії АН УРСР – ознайомитись

зі станом охорони бібліотеки як державного книгосховища, виявити можливість встановлення воєнізованої охорони і подати свої висновки; віше-президенту АН УРСР акад. Г. М. Савіну – з'ясувати в РМ УРСР можливість поставити питання перед РМ СРСР про прирівняння ставок керівних співробітників Державної публічної бібліотеки УРСР до ставок наукових установ АН УРСР.

Ухвалили просити РМ УРСР позитивно вирішити питання про будівництво протягом наступних років нового приміщення бібліотеки, клопотатись перед РМ СРСР про забезпечення ДПБ УРСР другим обов'язковим примірником друкованої продукції УРСР і забезпечити її в 1953 р. додатковою площею до 1000 м² для збереження дублетних фондів і фондів концентрації.

323. Постановили піднести клопотання перед Міністерством культури СРСР про створення при Відділі біологічних наук АН УРСР вченої ради з правом прийому до захисту дисертацій на ступінь доктора і кандидата біологічних наук по спеціальностях біохімія, фізіологія, мікробіологія та гідробіологія та просити затвердити її у складі: академіки – О. В. Палладін (голова), Р. С. Кавецький (заступник), В. Г. Дроботько, О. В. Квасницький, В. П. Комісаренко, В. П. Протопопов, О. І. Смирнова-Замкова, Г. В. Фольборг, В. Г. Касьяненко, члени-корреспонденти – В. О. Бєліцер, А. М. Воробйов, М. Ф. Гулий, М. М. Горєв, О. П. Маркевич, Н. Б. Медведєва, Л. Й. Рубенчик, М. М. Сиротинін, О. Д. Тимофєєвський, Д. Л. Фердман, Я. В. Ролл, д.б.н. – С. В. Колпаков, О. П. Чепінога, К. О. Виноградов, к.б.н. І. Г. Беспалій.

324. Заслухали інформацію голови Львівського філіалу АН УРСР акад. Й. З. Штокала про проведену наукову сесію інститутів суспільних наук та економіки АН УРСР, присвячену економічним проблемам соціалізму в СРСР, і постановили провести подібні сесії іншим інститутам АН УРСР із залученням представників громадськості та організацій м. Львів, доручити Відділу суспільних наук АН УРСР вжити заходів щодо проведення Інститутом економіки АН УРСР найближчим часом сесії на Донбасі та запропонувати цьому інституту доповісти про план та програму проведення сесії.

325–326. *²

327. Постановили вивести зі складу президії Львівського філіалу АН УРСР чл.-кор. А. С. Лазаренка і ввести директора Інституту агробіології АН УРСР к.с.-г.н. Д. Ф. Лихваря.

327-а. *¹

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 525, арк. 158–226. Оригінал. Машинопис.

Протокол № 19 засідання Президії Академії наук УРСР

від 8 травня 1953 р.

328. *²

329. На зміну постанови Президії АН УРСР від 23 січня 1953 р. (протокол № 3, п. 71) ухвалили піднести клопотання перед директивними органами про дозвіл Інституту загальної і неорганічної хімії АН УРСР провести 27–30 червня

1953 р. у м. Київ Республіканську нараду по неорганічній хімії, затвердили програму цієї наради і список учасників (постанова від 27.04.53).

330. На виконання постанови РМ УРСР від 17 квітня 1953 р. № 818 «Про структуру і штати міністерств і відомств УРСР та їх місцевих органів» і відповідно до листа РМ УРСР від 20 квітня 1953 р. постановили створити комісію для перегляду структури і штатів установ АН УРСР з метою виявлення можливостей об'єднання і ліквідації паралельно діючих ланок і установ у складі: Головний вечерний секретар Президії АН УРСР О. Н. Щербань (голова), в.о. голови Відділу суспільних наук АН УРСР І. К. Білодід, голова Відділу фізико-математичних і хімічних наук АН УРСР акад. А. І. Кіпріанов, голова Відділу біологічних наук АН УРСР акад. Р. С. Кавецький, голова Відділу сільськогосподарських наук АН УРСР акад. П. А. Власюк, в.о. голови Відділу технічних наук АН УРСР чл.-кор. Б. Д. Грозін, в.о. начальниці Відділу спеціальних робіт АН УРСР П. Г. Гребельник, керуючий справами АН УРСР М. П. Сизоненко. Ухвалили зобов'язати призначену комісію провести цю роботу до 1 травня 1953 р. (постанова від 27.04.53).

331. Затвердили план відряджень по АН УРСР за межі України на травень 1953 р. (постанова від 29.04.53).

332–333. *¹

334. Дозволили Інституту органічної хімії АН УРСР внести зміни у план науково-дослідних робіт на 1953 р. (постанова від 30.04.53).

335. *¹

336. Дозволили внести зміни в плани дискусій, конференцій, сесій та нарад на 1953 р. по установах Відділу фізико-математичних і хімічних наук АН УРСР (постанова від 30.04.53).

337. Зобов'язали директорів Інституту чорної металургії АН УРСР акад. З. І. Некрасова та Інституту фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії АН УРСР акад. О. І. Дущечкіна провести в 1953 р. підготовку до проведення науково-дослідних робіт по вивченню термофосфатів і використанню металургійних шлаків заводу «Азовсталь» як добрива та включити розробку цих питань в план на 1954 р.; відділ матеріальних фондів АН УРСР – поставити в 1953 р. Інституту чорної металургії АН УРСР електричну дугову плавильну піч потужністю 400 кВт; фінансово-плановий відділ АН УРСР – виділити необхідні кошти для придбання печі та її монтажу (постанова від 30.04.53).

338. На виконання постанови РМ УРСР від 4 квітня 1953 р. № 739 «Про позиції Інституту геології корисних копалин АН УРСР по впровадженню у будівництво менілітових сланців» зобов'язали Інститут геології корисних копалин Львівського філіалу АН УРСР взяти участь протягом 1953 р. у дослідженнях і розробці технології виробництва вапняно-пушчолованого цементу і силікатної цегли без випалювання, а також силікатного цементу із застосуванням менілітових сланців у якості гідрофобізуючої добавки, покладених на Міністерство промисловості будівельних матеріалів УРСР і Центральний науково-дослідний інститут будівельних матеріалів, та взяти участь у проведенні протягом 1953 р. робіт, покладених на Міністерство комунального господарства УРСР, Головне дорожнє управління при РМ УРСР, Українське управління шосейних доріг Головного управління шосейних доріг Міністерства шляхів сполучення СРСР, Українській дорожній науково-дослідній інститут Головного дорожнього управління при РМ УРСР, зокрема,

в лабораторних дослідженнях матеріалів та будівництві ділянок доріг із застосуванням менілітових сланців. Також зобов'язали інститути гідрології та гідротехніки та геології корисних копалин АН УРСР спільно з проєктним інститутом «Укргіпроробдавовна» здійснити протягом 1953 р. заходи по використанню менілітових сланців для протифільтраційного захисту іригаційних каналів. Поклади на Інститут геології корисних копалин АН УРСР координацію усіх робіт, що проводяться в АН УРСР за постановою РМ УРСР № 739, і зобов'язали подати зведений графік робіт по проведенню заходів. Ухвалили довести до відома інститутів гідрології та гідротехніки та геології корисних копалин АН УРСР, що РМ УРСР зобов'язала міністерства, відомства і наукові установи УРСР у декадний термін подати детальні графіки робіт по проведенню заходів на виконання постанови і до 15 грудня 1953 р. доповіді про зроблену роботу (постанова від 30.04.53).

339. Провели перерозподіл приміщень серед установ Відділу технічних наук АН УРСР у зв'язку зі звільненням приміщень інститутів гірничої справи та чорної металургії АН УРСР по вул. Чкалова, № 55-6 (постанова від 30.04.53).

340. Затвердили з 29 квітня 1953 р. В. О. Голяка на посаді директора Державного заповідника «Олександрія» (постанова від 30. 04. 53).

341. На вшанування пам'яті акад. М. Г. Холодного постановили створити комісію для проведення похорону, просити РМ УРСР прийняти спеціальну постанову про увічнення пам'яті заслуженого діяча науки УРСР акад. М. Г. Холодного, у якій передбачити видання протягом 1954 р. збірки вибраних творів, спорудження пам'ятника на могилі та прийняття на рахунок держави витрат похорону. Громадянську панахиду у зв'язку з похороном акад. М. Г. Холодного ухвалили провести 6 травня 1953 р. у Великому конференц-залі АН УРСР (постанова від 06.05.53).

342. З метою реєстрування карпатських землетрусів та якісного їх розшифрування постановили організувати в 1953 р. сейсмічну станцію у м. Чернівцях. Доручили завідувачу Сейсмічного сектору АН УРСР к.т.н. С. В. Євсєєву домовитись з Чернівською міською радою депутатів трудящих про виділення приміщення для сейсмічної станції, подати кошторис на його ремонт та перелік необхідного устаткування, яке можна придбати в 1953 р.; бюджетно-штатній комісії АН УРСР – вирішити питання про забезпечення в 1953 р. станції двома штатними одиницями, коштами на ремонт та устаткування; РВР АН УРСР – включити «Бюллетень сейсмічних станцій УССР» обсягом 5 др. арк. до плану видання у 1954 р. (постанова від 06.05.53).

343–347. Затвердили виробничо-фінансові плани на 1953 р. експериментально-технічного відділу Львівського філіалу АН УРСР, центральних експериментальних майстерень Фізико-технічного інституту АН УРСР, експериментально-виробничого відділу Інституту теплоенергетики АН УРСР, експериментально-виробничої майстерні Інституту чорної металургії АН УРСР, Авторемонтної майстерні АН УРСР (постанови від 07.05.53).

348. Тасмно.

349. Звільнили чл.-кор. Б. Д. Грозіна від виконання обов'язків голови Відділу технічних наук АН УРСР та винесли йому подяку за сумлінну роботу; ввели до складу Президії АН УРСР і призначили головою Відділу технічних наук АН УРСР акад. К. К. Хрєнова, з наступним затвердженням на Загальних зборах АН УРСР.

350. Постановили звільнити члена Президії АН УРСР акад. Л. А. Булаховського від обов'язків заступника голови РВР АН УРСР і винесли йому подяку за проведену успішну роботу в РВР АН УРСР; поклали обов'язки заступника голови РВР АН УРСР на акад. В. Г. Касьяненка. Звернули увагу члена Президії АН УРСР акад. С. О. Шилова на посилення його роботи у Раді по вивченню продуктивних сил УРСР АН УРСР на посаді першого заступника голови ради.

351. Затвердили поданий Радою науково-технічної пропаганди АН УРСР склад бригад і терміни виїздів дійсних членів і членів-кореспондентів АН УРСР для лекцій бійцям Радянської Армії.

352. Дозволили Інституту біохімії АН УРСР 3–6 червня 1953 р. скликати нараду, присвячену підсумкам і перспективам розвитку біохімії м'язової діяльності, погодивши це питання з директивними органами, затвердили її програму і склад учасників.

353. Доручили чл.-кор. О. П. Маркевичу взяти участь 12–16 травня 1953 р. у II Всесоюзній нараді з історії природознавства АН СРСР у м. Москва.

354. Відповідно до постанови РМ УРСР від 11 лютого 1953 р. № 332 зобов'язали Інститут зоології АН УРСР спільно з Міністерством сільського господарства УРСР забезпечити в 1953 р. керівництво виробничим випробуванням у сільських господарствах Київської, Чернігівської, Житомирської, Полтавської і Харківської областей виведеної Інститутом нової породної групи дубового шовкопряда «ІЗАН», взяти участь у підготовці плакату про передовий досвід, який видає Міністерство сільського господарства УРСР, та провести спільно з ним семінар агрономів-шовководів по вивченню нових методів розведення шовкопряда, здати до друку, а Видавництво АН УРСР – видати в першому півріччі 1953 р. монографію про породи розведення дубового шовкопряда в сільських господарствах Полісся УРСР; до 1 липня 1953 р. здати до РВР АН УРСР тематичний збірник праць відділу акліматизації і селекції Інституту по дубовому шовкопряду; для забезпечення робіт по державному випробуванню породної групи дубового шовкопряда «ІЗАН» і виховування гусениць на сірій лозі та березі – профінансувати додаткові витрати відділу акліматизації та селекції.

355. Заслухали інформацію ученого секретаря Відділу сільськогосподарських наук АН УРСР к.с.-г.н. О. М. Колобова про результати наукової конференції Лабораторії ґрунтознавства АН УРСР з питань покращення родючості солонців, солонцюватих і солончакових ґрунтів в Україні, що відбулася 5–8 березня 1953 р. у м. Харків. Відзначили ініціативу і активну участь лабораторії у роботі конференції, на якій були підведені підсумки по вивченню і розробці заходів по підвищенню родючості ґрунтів та надкреслені заходи подальшої роботи у цій галузі. Зобов'язали директора Лабораторії ґрунтознавства АН УРСР акад. О. Н. Соколовського до 1 липня 1953 р. підготувати матеріали конференції до видання.

356. Ухвалили провести чергову сесію Комісії по вивченню абсолютного віку геологічних формацій АН СРСР у м. Київ 5 червня 1953 р., погодилися із проектом програми роботи сесії і доручили віце-президенту АН УРСР акад. М. П. Семченку до 1 червня 1953 р. остаточно погодити програму сесії з оргкомітетом.

357. Дозволили Відділу фізико-математичних і хімічних наук АН УРСР провести 8–10 травня 1953 р. наукову конференцію аспірантів інститутів Відділу,

затвердили оргбюро конференції під керівництвом акад. А. В. Думанського та її програму.

358. Взяли до відома телеграми учених з висловленням співчуття з приводу смерті акад. М. Г. Холодного.

359. Затвердили вчену раду Інституту фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії АН УРСР у складі: академіки – О. І. Душсчкін (голова), П. А. Влашок, П. С. Погребняк, члени-кореспонденти – М. О. Тюлснев, Т. Т. Демиденко, В. П. Мурайов, С. В. Зверезомб-Зубовський, доктори наук – І. А. Сіроченко, А. Г. Михайловський, А. С. Оканенко, С. І. Лебедев, кандидати наук – О. В. Лазурський, А. П. Яшук, Ф. А. Попов, В. Д. Манзон, І. Г. Вивалько, Л. К. Островська, М. Г. Ілляшенко (в.о. вченого секретаря), Ф. Л. Калінін (заступник голови).

360. Ввели до складу вченої ради Інституту агробіології Львівського філіалу АН УРСР Героїв Соціалістичної Праці Ф. М. Безуглу і Н. Пстришину та депутата Верховної Ради СРСР А. М. Шевчука.

Ввели до складу вченої ради Інституту машинознавства і автоматики Львівського філіалу АН УРСР головного конструктора Львівського автобусного заводу В. В. Осипчугова, головного конструктора Львівського СКБ П. Ф. Ардашева, головного інженера тресту «Бориславнафта» К. В. Гаврилковича.

361. Вивели зі складу вченої ради Інституту використання газу в комунальному господарстві та промисловості АН УРСР д.т.н. В. Н. Лобасва, д.т.н. Й. І. Чернобільського, директора «Укрдіпрокомуненерго» А. К. Мазинченка і ввели до складу ради в.о. заввідділу двигунів і автоматики цього інституту к.т.н. Ю. Г. Корнилова.

362. *2

362-а. Заслухали інформацію про результати наради з питань ефективних заходів боротьби з цукровим довгонощиком в районах Київської обл., що відбулася 8 травня 1953 р., і зобов'язали Інститут ентомології та фітопатології АН УРСР (д.б.н. М. А. Теленга) забезпечити участь наукових співробітників інституту у здійсненні накреслених заходів, доручити голові Ради по вивченню продуктивних сил УРСР віце-президенту АН УРСР акад. Г. М. Савіну створити при раді комісію по проблемі боротьби з шкідниками і хворобами сільськогосподарських і лісових культур; затвердили керівником комісії д.б.н. М. А. Теленгу, заступником керівника – д.б.н. С. Ф. Морочковського, вченим секретарем – к.-с.-г.н. К. М. Федотову.

Доручили д.б.н. М. А. Телензі підібрати склад комісії з найбільш кваліфікованих учених ентомологів та фітопатологів, агрономів, хіміків і зоологів інститутів АН УРСР та інших установ, а також представників Міністерства сільськогосподарства УРСР і фахівців-практиків, скласти план заходів на II півріччя 1953 р., у якому передбачити узагальнення завершених досліджень, розробку практичних рекомендацій, підготовку до видання збірників наукових праць, розробку інструкцій тощо і передбачити в плані науково-дослідних робіт на 1954–1955 рр. координацію науково-дослідних робіт інститутів АН УРСР з неакадемічними установами.

Протокол № 20
засідання Президії Академії наук УРСР

від 15 травня 1953 р.

363. Тимчасово призначили акад. Б. В. Гнєдсика головою об'єднаної вченої ради інститутів математики і фізики АН УРСР (постанова від 09.05.53).

364. Тасмію.

365. Призначили з 5 травня 1953 р. В. М. Білецького на посаду заступника директора по адміністративно-господарській частині Інституту чорної металургії АН УРСР, звільнивши з цієї посади М. А. Школьніка (постанова від 12.05.53).

366. *²

367. Дозволили Інституту гідробіології АН УРСР прийом до аспірантури на 1953 р. по спеціальності гідробіологія (зообентос) замість спеціальності іхтіологія (постанова від 13.05.53).

368. Ліквідували групу використання газу в Інституті геології корисних копалин АН УРСР у складі двох молодших співробітників, одного інженера і одного лаборанта; доручити директору інституту В. Ф. Копитову протягом 6 місяців організувати у м. Київ проведення робіт по тематиці львівської групи використання газу; перевели штатні одиниці групи до інституту, залишивши штатні одиниці одного молодшого співробітника та слюсаря в Інституті геології корисних копалин АН УРСР (постанова від 13.05.53).

369. Затвердили з 11 травня 1953 р. П. П. Кибаленка на посаді вченого секретаря Відділу сільськогосподарських наук АН УРСР та пересели О. М. Колобова з посади вченого секретаря Відділу сільськогосподарських наук АН УРСР на посаду с.н.с. лабораторії агролісомеліорації Інституту фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії АН УРСР (постанова від 15.05.53).

370. Затвердили порядок фінансування витрат по книгообміну в установах АН УРСР.

371. Затвердили з 16 травня 1953 р. чл.-кор. А. М. Воробйова на посаді директора Інституту фізіології АН УРСР, О. Ф. Марценка – на посаді заступника директора по науковій частині цього інституту, доручивши йому керівництво лабораторією типів вищої нервової діяльності.

372. Затвердили з 15 травня 1953 р. д. і.н. І. П. Крип'якевича на посаді директора Інституту суспільних наук Львівського філіалу АН УРСР.

373. Затвердили з 13 квітня 1953 р. к.х.н. О. М. Алмазова на посаді в.о. завідувача відділу гідрохімії Інституту гідробіології АН УРСР, з 1 травня 1953 р. к.т.н. М. А. Захарикова в.о. заступника директора по науковій частині Інституту використання газу в комунальному господарстві та промисловості АН УРСР та ухвалили рішення з інших кадрових питань.

374. *²

375. Затвердили к.ф.-м.н. Є. С. Боровика докторантом АН УРСР по спеціальності фізика і призначили його науковим консультантом акад. Б. Г. Лазарєва.

376. Затвердили: з 15 травня 1953 р. на посаді керівника лабораторії фізіології живої речовини, клітин і тканин Інституту фізіології АН УРСР лауреата Сталінської премії, академіка АМН СРСР, чл.-кор. АН УРСР О. Д. Тимофєєвського; на

посаді с.н.с. лабораторії морфології нервової системи – к.б.н. І. В. Торську та на посаді м.н.с. лабораторії травлення цього інституту – С. Г. Моргун.

377. Обговорили і затвердили положення про Львівський філіал АН УРСР.

378. Згідно з постановою РМ СРСР від 10 квітня 1953 р. № 995 та РМ УРСР від 13 квітня 1953 р. зняли з плану науково-дослідних робіт та експедицій інститутів АН УРСР 1953 р. теми з дослідження бавовнику; зобов'язали директорів інститутів до 15 травня 1953 р. подати бюро Відділу сільськогосподарських наук АН УРСР пропозиції щодо включення до планів науково-дослідних робіт на 1953 р. нових тем та розділів замість знятих. Запропонували Інституту економіки АН УРСР переробити підготовлену до друку роботу «Розвиток бавовницько-зернових сільських господарств півдня УРСР» відповідно до нових завдань, термін виконання теми «Розвиток зрошуваних господарств» продовжити на 3 місяці, поданий до Видавництва АН УРСР збірник матеріалів «Природа і господарство південних районів Української РСР» (матеріали Баштанської комплексної експедиції) обсягом 13 др. арк. надрукувати російською мовою, вилучивши статті, пов'язані з культурою бавовника на півдні України.

379. Заслухали і обговорили доповідь голови бюро Відділу біологічних наук АН УРСР акад. Р. Є. Кавецького про хід підготовки до проведення установами Відділу в 1953 р. наукових дискусій і конференцій з біології. Відзначили покращення роботи установ Відділу у 1953 р. по проведенню нарад та конференцій; звернули увагу бюро Відділу на необхідність суворо дотримуватись термінів проведення запланованих заходів, покращити звітність по них, врахувати недоліки в їх плануванні при складанні плану на 1954 р. Зобов'язали директорів установ, які організують заходи, подавати Президії АН УРСР на розгляд і затвердження програми, списки учасників і обґрунтування за два місяці до проведення заходу.

380. Заслухали і обговорили доповідь директора Інституту гірничої справи ім. М. М. Федорова АН УРСР чл.-кор. П. С. Кучерова та співдоповідь заввідділу гірничої механіки цього інституту акад. В. С. Пака про роботу відділу гірничої механіки. Зобов'язали директора інституту до 1 липня 1953 р. подати доповідну записку про розвиток у 1954–1955 рр. у відділі гірничої механіки у м. Сталіно наукових досліджень по проблемі глибоких шахт, в IV кварталі – пропозиції про збільшення у вказані роки штатів відділу та асигнувань. Постановили збільшити в 1953 р. штат Інституту на 10 штатних одиниць за рахунок реорганізації Інституту клінічної фізіології ім. О. О. Богомольця АН УРСР, з них 7 штатних одиниць використати для зміцнення відділу гірничої механіки у м. Сталіно; ухвалили звернутися до обласних організацій з проханням надати відділу гірничої механіки інституту у м. Сталіно службові приміщення для розміщення кабінетів, лабораторій та майстерень загальною площею 600 м² із врахуванням майбутньої реорганізації відділу гірничої механіки інституту у донецький філіал Інституту гірничої справи ім. М. М. Федорова АН УРСР.

381. Постановили згідно з пропозиціями Х Всесоюзної астрометричної конференції (грудень 1952 р.) організувати при Полтавській гравіметричній обсерваторії Центральне бюро радянської служби широти, до завдань якого входить загальна обробка результатів широтних спостережень обсерваторії СРСР та виведення на цих даних координат полюсу, необхідних для державної служби часу. Затвердили Центральне бюро служби широти у такому складі: учений секретар Пол-

тавської обсерваторії кандидат наук С. П. Федоров (керівник Центрального бюро служби широти), с.н.с. обсерваторії кандидати наук М. А. Попов та С. В. Дроздов та два старших лаборанти. Ухвалили доручити фінансово-плановому відділу АН УРСР з'ясувати питання про надання Полтавській гравіметричній обсерваторії додаткової штатної одиниці м.н.с.

382. Заслухали повідомлення в.о. голови Відділу суспільних наук АН УРСР д.філол.н. І. К. Білодіда про результати розгляду 13 травня 1953 р. бюро Відділу суспільних наук АН УРСР заяв наукових співробітників Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР, звільнених згідно з постановою Президії АН УРСР від 24 лютого 1953 р. (протокол № 7, п. 154), і задовольнили прохання дирекції інституту про залишення на роботі І. Ю. Журавської, К. П. Федоритенко, І. І. Басса, замінили п. 10 постанови Президії АН УРСР від 24 лютого 1953 р. про звільнення на оголошення суворой догани з попередженням Й. М. Куриленку і П. Г. Приходьку, а також Я. І. Лановому (умовно) до 1 липня 1953 р., після чого Президією АН УРСР буде остаточно вирішено питання про можливість їх подальшого перебування на роботі в Інституті літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР. Зобов'язали дирекцію інституту пересвірити на кінець I півріччя роботу вказаних співробітників і доповісти про результати до 5 липня 1953 р. Заяву с.н.с. О. Л. Кроника про поновлення на роботі ухвалили розглянути після остаточного з'ясування цього питання в інших інстанціях.

383. Ухвалили перенести розгляд заяви М. І. Новикова на наступне засідання Президії АН УРСР.

384. Погодились з пропозицією АН Грузинської РСР про проведення у м. Київ 29 червня – 2 липня 1953 р. виїзної сесії Інституту кардіології АН Грузинської РСР за участю Інституту фізіології АН УРСР з проблемами гіпертонічної хвороби, схвалили програму та склад учасників.

385. Зважаючи на результати Республіканської зоологічної конференції по проблемі «Фауна УРСР та її перетворення», проведеної Інститутом зоології АН УРСР 24–27 березня 1953 р., постановили: 1) звернутись з проханням до РМ УРСР та ЦК КПУ про надання Інституту зоології АН УРСР права проводити роботу по координації зоологічних наукових досліджень у республіці; 2) звернутись до Міністерства культури УРСР, Міністерства освіти УРСР і Міністерства сільського господарства УРСР з проханням включити в тематичні плани установ, у яких ведеться розробка зоологічної тематики (університети та інші вищі навчальні заклади), теми по написанню окремих томів чи розділів багатотомника «Фауна УРСР», який готує до видання АН УРСР; 3) доручити Інституту зоології АН УРСР розіслати резолюцію конференції зацікавленим установам і особам; 4) рекомендувати Інституту зоології АН УРСР опублікувати окремі найбільш актуальні доповіді, що були заслухані на конференції; 5) відзначити ініціативу і значну проведену роботу інституту у проведенні конференції.

386. З метою остаточного розгляду I тому тексту «Українсько-російського словника» та уникнення можливих помилок створили комісію у такому складі: М. П. Бажан (голова), чл.-кор. В. Я. Дашкевич, М. П. Стельмах, К. Г. Гуслистий, Д. І. Мишко, С. І. Старинкевич, Н. С. Крутікова, М. С. Пилінський, А. П. Медушевський, В. І. Масальський, Г. І. Купрієнко, І. Р. Руденко. Зобов'язали комісію завершити розгляд словника і до 20 червня 1953 р. подати пропозиції та зауваження

до Президії АН УРСР, роботу провести при Інституті мовознавства ім. О. О. Потебні АН УРСР. Зобов'язати директора Видавництва АН УРСР (Б. М. Зав'ялов) підготувати для роботи комісії два відбитки тексту словника.

387. Затвердили зміни в складі редколегії журналу «Вісник АН УРСР» – вивели зі складу акад. І. Т. Швця та ввели Головного вченого секретаря Президії АН УРСР О. Н. Шербаня, директора Інституту економіки АН УРСР д.е.н. О. О. Нестеренка і директора Інституту філософії АН УРСР к.філос.н. Д. Х. Острянна.

388. Затвердили вчену раду Інституту геології корисних копалин Львівського філіалу АН УРСР у складі: чл.-кор. В. Б. Порфир'єв (голова), учений секретар інституту Д. В. Гуржій, акад. О. С. Вялов, члени-кореспонденти – Є. К. Лазаренко, В. С. Соболев, Я. І. Серда, доктори наук – Є. В. Шевченко, Л. Г. Ткачук, кандидати наук – В. П. Лінецький, М. Р. Ладигенський, Й. В. Грінберг, С. І. Субботін, Г. П. Александров, М. Д. Єлін, головний геолог об'єднання «Укрнафта» І. Ф. Кліточенко, головний геолог об'єднання «Укрнафта» В. М. Крамаренко, начальник гірничого округу О. С. Муромцев, завідувач Сейсмічним сектором Львівського філіалу АН УРСР С. В. Євсєєв.

389. У зв'язку з відрядженням Президента АН УРСР акад. О. В. Палладіна для виконання урядового завдання тимчасове виконання обов'язків Президента АН УРСР поклали на віце-президента акад. Г. М. Савіна.

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 525, арк. 325–386. Оригінал. Машинпис.

Протокол № 21 засідання Президії Академії наук УРСР

від 22 травня 1953 р.

390. *2

391. Задовольнили заяву с.н.с. С. З. Сайдаковського про звільнення за власним бажанням з роботи в Інституті геології корисних копалин АН УРСР з 1 червня 1953 р. та запропонували головам Львівського філіалу АН УРСР акад. Й. З. Штокалу і бюро Відділу фізико-математичних і хімічних наук АН УРСР акад. А. І. Кіпріанову обміркувати питання про доцільність існування не забезпеченого кадрами старших наукових співробітників відділу гідрології та інженерної геології інституту (постанова від 18.05.53).

392. Затвердили виробничо-фінансовий план лабораторії контролю та впровадження Інституту чорної металургії АН УРСР на 1953 р. (постанова від 18.05.53).

393. Затвердили виробничо-фінансовий план Лабораторії спецсплавів АН УРСР на 1953 р. (постанова від 18.05.53).

394. *2

395. Таємно.

396–398. *1

399–400. Закрите питання.

401–402. *3

403. Звільнили з 22 травня 1953 р. д.б.н. С. І. Лебедєва від обов'язків ученого секретаря Президії АН УРСР та завідділь фізіології сільськогосподарських рослин Інституту ботаніки АН УРСР у зв'язку із його затвердженням наказом міністра культури СРСР від 9 травня 1953 р. ректором Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова і залишили за ним в Інституті ботаніки АН УРСР керівництво темою «Фізіологічні особливості розвитку лимонів в умовах закритого ґрунту» та аспірантами третього року навчання К. М. Ситником і О. І. Санніковою.

404. Відповідно до постанови РМ УРСР від 17 травня 1952 р. № 1428 «Про додаткові заходи по боротьбі з картопляним раком на території Української РСР» та рішення координаційних нарад з цього питання постановили: 1) схвалити план спільної комплексної науково-дослідної роботи інститутів АН УРСР і Всесоюзної науково-дослідної станції по вивченню рака картоплі та зобов'язати акад. О. І. Душечкіна, акад. А. І. Кіпріанова, чл.-кор. В. П. Муравйова організувати виконання цього плану (керівник роботи – д.б.н. А. С. Оканенко); 2) зобов'язати Інститут мікробіології ім. Д. К. Заболотного АН УРСР та Інститут ботаніки АН УРСР з 1 липня 1953 р. розпочати спільно зі станцією дослідження мікологічних питань, а бюро Відділу біологічних наук АН УРСР – затвердити програму проведення цих робіт; 3) просити Управління карантинної служби Міністерства сільського господарства і заготівель СРСР дозволити Інституту ситомології та фітопатології АН УРСР проводити роботу по боротьбі з картопляним раком у м. Київ та у с. Горенці, де є рак картоплі; 4) зобов'язати Управління справами АН УРСР спільно з дирекцією Інституту ентомології та фітопатології АН УРСР в тижневий термін вирішити питання про виділення та обладнання однієї кімнати для спеціальних робіт із картопляним раком та влаштувати відповідний вегетаційний навіс для роботи у с. Горенці.

405. На виконання рішень Загальних зборів АН УРСР, сесії Відділу сільськогосподарських наук АН УРСР 25–28 березня 1953 р. у зв'язку зі зняттям виробничих планів УРСР по культурі бавовнику затвердили зміни в тематичних планах науково-дослідних робіт і планах впровадження окремих установ Відділу сільськогосподарських наук АН УРСР.

406. Ввели до складу вченої ради Інституту чорної металургії АН УРСР ученого секретаря інституту В. Д. Чехранова замість колишнього ученого секретаря М. М. Красовицької, звільненої у зв'язку з переїздом інституту до м. Дніпропетровськ.

407. Задовольнили клопотання чл.-кор. В. О. Беліцера і звільнили його від обов'язків члена бюро Відділу біологічних наук АН УРСР у зв'язку з великим навантаженням науково-дослідною роботою, до складу бюро ввели заслуженого діяча науки УРСР акад. Г. В. Фольборта.

408–410. *²

411. З метою перевірки наукової якості видань АН УРСР постановили: протягом 6 місяців, починаючи з червня 1953 р., провести рецензування друкованих праць АН УРСР, виданих з 1 серпня 1950 р. по 1 червня 1953 р.; зобов'язати голів бюро Відділів наук АН УРСР спільно з директорами установ намітити рецензентів та скласти графік проведення рецензування; директорів інститутів АН УРСР – обговорити результати перевірки на вчених радах інститутів, після чого передати до бюро Відділів наук АН УРСР.

412. Зважаючи на актуальність статей, вміщених у збірнику наукових праць Димерської експедиції АН УРСР з питань розвитку сільського господарства Полісся, постановили звернутись до відповідних органів за дозволом на видання цього збірника у II півріччі 1953 р., поза видавничим планом на 1953 р.

413. Відзначили участь Інституту ботаніки АН УРСР у роботі комплексної експедиції АН СРСР по визначенню придатних для вирощування чаю земель в сільських господарствах Закарпатської обл., а також проведеною Ботанічним садом АН УРСР роботу по виявленню мікрорайонів для культури чаю в південно-західних областях УРСР. Зобов'язали директора Ботанічного саду акад. М. М. Гришка посилити науково-дослідну роботу по культурі чаю в Закарпатській обл. з метою створення місцевих зимостійких українських сортів чаю, провести відповідну підготовку і взяти участь у нараді по чаю АН СРСР та Міністерства сільського господарства УРСР у липні в м. Ужгород, проводити роботу по чаю комплексно із Закарпатською обласною науково-дослідною станцією та Закарпатським опорним пунктом Всесоюзного науково-дослідного інституту чаю і субтропічних культур. Ліквідували Комісію по культурі чаю АН УРСР, створену постановою Президії АН УРСР від 24 листопада 1950 р., керівництво і відповідальність за роботу по культурі чаю поклали на директора Ботанічного саду АН УРСР, а контроль за роботою – на бюро Відділу біологічних наук АН УРСР.

413-а. З метою упорядкування організації вивчення гідроресурсів і ліквідації паралельності у дослідженнях Ради по вивченню продуктивних сил УРСР АН УРСР і Комітету сприяння будівництву гідроелектростанцій, каналів і зрошувальних систем АН УРСР постановили ліквідувати з 1 червня 1953 р. вказаний комітет та організувати у складі Ради по вивченню продуктивних сил УРСР АН УРСР секцію по гідробудовах.

Архів Президії ІАНІ України, ф. 251, оп. 1, спр. 526, арк. 1-34. Оригінал. Машинопис.

Протокол № 22 **засідання Президії Академії наук УРСР**

від 5 червня 1953 р.

414. Тасмно.

415. *1

416. *2

417. *1

418. Дозволили Інституту будівельної механіки АН УРСР змінити термін проведення дискусії з питань тертя та зношування деталей машин і зобов'язали директора інституту акад. Ф. П. Белякіна провести дискусію в IV кварталі 1953 р. (постанова від 23.05.53).

419. *1

420. Дозволили внести зміни у план впровадження Інституту гірничої справи ім. М. М. Федорова АН УРСР на 1953 р. (постанова від 23.05.53).

421-422. *1

423. Враховуючи важливість робіт за госпдоговорами з Новокраматорським машинобудівним заводом імені Сталіна, постановили: 1) покласти на директора Інституту чорної металургії АН УРСР чл.-кор. З. І. Некрасова відповідальність за своєчасне і якісне виконання робіт, а саме: досліджень безмолібденової конструкційної сталі для загального і турбінного машинобудування, встановлення максимально допустимих температур нагріву під кування та мінімальної температури кінця кування конструкційних сталей; 2) зобов'язати директора інституту створити належні умови для виконання зазначених робіт; 3) керівника робіт д.т.н. М. П. Брауна на термін їх виконання підпорядкувати у науковому відношенні директору Інституту чорної металургії АН УРСР чл.-кор. З. І. Некрасову (постанова від 23.05.53).

424. Розглянули питання детального вивчення геологічної структури західного схилу Українського кристалічного масиву з метою розв'язання проблеми корисних копалин цього району і постановили: 1) зобов'язати Інститут геології корисних копалин АН УРСР (директор чл.-кор. В. Б. Порфир'єв) внести в план науково-дослідних робіт на 1953 р. комплексні геофізичні дослідження західного схилу кристалічного масиву УРСР, які поєднували б виконання електророзвідкових, гравіметричних і магнітометричних досліджень у смузі шириною до 60 км, що огинає Український кристалічний масив з заходу, від району м. Сарни на півночі до р. Дністер на півдні; на виконання цих завдань створити в інституті комплексну геофізичну експедицію у складі трьох груп – електророзвідкової, магнітометричної та гравіметричної; призначити науковим керівником експедиції – завідділу геофізики кандидата наук С. І. Субботіна, начальником експедиції – м.н.с. інституту В. І. Клушина, який очолюватиме й електророзвідкову групу, начальником магнітометричної групи – с.н.с. Г. І. Круглякову, начальником гравіметричної групи – інженера К. А. Шейченко; виділити необхідні кошти відповідно до кошторису експедиції з урахуванням зарплатні усіх тимчасових співробітників, залучених до участі в експедиції, додатково 1 штатну одиницю інженера і відповідний автотранспорт; подати пропозиції про відповідні зміни в тематичному плані інституту на 1953 р. та уточнити в найближчий час заявку на необхідне обладнання; 2) зобов'язали відділ матеріальних фондів АН УРСР забезпечити у терміновому порядку комплексну геофізичну експедицію інституту необхідним обладнанням і матеріалами, а фінансово-плановому відділу АН УРСР – врахувати додаткові заявки, пов'язані з роботою експедиції у III кварталі 1953 р.; 3) схвалили програму роботи комплексної геофізичної експедиції та календарні терміни її виконання (постанова від 23.05.53).

425. *¹

426. *²

427–432. *¹

433–434. Тасмно.

435. Затвердили план відряджень співробітників наукових установ АН УРСР на червень 1953 р. та ухвалили просити РМ УРСР дати дозвіл на відрядження за межі України (постанова від 29.05.53).

436. *¹

437. *²

438–440. *¹

441. *2

442–443. *1

444–446. Постановили внести зміни в план наукових робіт на 1953 р. Сектору держави і права АН УРСР, Інституту історії АН УРСР та Інституту економіки АН УРСР (постанова від 03.06.53).

447–448. *1

449. *2

450. Заслухали питання про заходи по забезпеченню завершення наукової теми «Боротьба І. І. Мечникова за матеріалізм у біології» та зобов'язали к.філос.н. Д. Х. Острянина закінчити розробку теми до 1 вересня 1953 р., на час завершення теми виконання обов'язків директора Інституту філософії АН УРСР з 1 червня 1953 р. поклали на к.філос.н. І. П. Головаху (постанова від 04.06.53).

451. *2

452. Постановили внести зміни в план наукових робіт Інституту машинознавства і сільськогосподарської механіки АН УРСР на 1953 р. (постанова від 04.06.53).

453. На часткову зміну постанови Президії АН УРСР від 3 квітня 1953 р. (протокол № 14, п. 254), у зв'язку з реорганізацією, звільнили з посади директора Державного заповідника «Олександрія» (постанова від 04.06.53).

454. *2

455. Призначили склад побутової комісії АН УРСР.

456. Постановили внести зміни в план наукових робіт Інституту філософії АН УРСР на 1953 р.

457. Закриті питання.

458. *3

459. Звільнили з 5 червня 1953 р. к.с.-г.н. Х. І. Класена від виконання обов'язків завідувача Сектору тваринництва АН УРСР і перевели його на посаду с.н.с., затвердили інші рішення по кадрових питаннях.

460. Заслухали інформацію про стан підготовки монографії «Нариси давньої історії УРСР». В обговоренні взяли участь академіки Г. М. Савин, Р. Є. Кавецький, П. А. Власюк, д.і.н. А. О. Введенський, д.філол.н. І. К. Білодід, к.і.н. К. Г. Гуслистий та Ф. Є. Лось, в.о. заст. директора Інституту археології І. Г. Шовкопляс та ін. Відзначили проведену роботу по збиранню, систематизації та висвітленню археологічних і письмових джерел з метою вирішення низки важливих питань загальноісторичного значення – походження східних слов'ян, історичні умови створення давньоруської держави Київської Русі тощо. Також відзначили деякі недоліки у роботі.

Постановили: 1) зобов'язати керівництво Інституту археології АН УРСР (директор – акад. П. П. Єфіменко) протягом найближчого часу ліквідувати всі недоліки по складанню тексту «Нарисів»; 2) завершити роботу до 1 липня 1953 р.; 3) зауважити, що «Нариси» повинні мати характер глибокої наукової праці, розрахованої на широке коло читачів, обсягом до 40 др. арк.; 4) зобов'язати директора інституту подати на затвердження склад редакційної колегії «Нарисів»; 5) провести рецензування і редагування до 1 вересня 1953 р.; 6) передати на зовнішнє рецензування усі тексти не пізніше жовтня 1953 р.; 7) всіх авторів, редакторів та інших співробітників, зайнятих підготовкою монографії, звільнити

від експедицій та відряджень; 8) покласти персональну відповідальність за вчасне і якісне виконання роботи над «Нарисами» на директора інституту акад. П. П. Єфіменка, контроль за виконанням цієї постанови – на бюро Відділу суспільних наук АН УРСР, Відділ спеціальних робіт АН УРСР та Вчений секретаріат АН УРСР і заслухати звіт про виконання в листопаді 1953 р.; 9) зобов'язати Інститут історії АН УРСР надати Інституту археології АН УРСР допомогу у підготовці «Нарисів» до друку.

461. Дозволили Українському товариству охорони природи провести 15–16 липня 1953 р. Республіканський з'їзд товариства, затвердили програму та склад учасників.

461-а. Доручили Вченому секрестаріату Президії АН УРСР опрацювати заходи по впорядкуванню роботи товариств, комісій та комітетів, що існують при АН УРСР.

462. Розглянули заяву заввідділу Інституту філософії АН УРСР д.філос.н. М. І. Новикова і, заслухавши доповідь в.о. голови Відділу суспільних наук АН УРСР І. К. Білодіда про результати перевірки цієї заяви в інституті, постановили, що для скасування постанови Президії АН УРСР про попередження М. І. Новикова за невиконання завдання по тематичному плану 1952 р. («Світгляд М. Коцюбинського») немає підстав, зобов'язали директора Інституту філософії АН УРСР Д. Х. Остриянина навести чіткий порядок у складанні тематичних планів, визначенні обсягів робіт відділам і окремим співробітникам, своєчасно і аргументовано повідомляючи Президію АН УРСР про зміни в плані, та зробити зауваження вченому секретареві Г. В. Мелашенку.

463. Заслухали доповідь голови Бібліотечної комісії АН УРСР акад. Є. О. Шилова про результати атестації бібліотечних працівників Державної публічної бібліотеки УРСР. Постановили: 1) затвердити постанову атестаційної комісії відповідно до протоколів засідань комісії по атестації; 2) зобов'язати директора ДІБ УРСР В. С. Дончака протягом 1953 р. звільнити з роботи осіб, не атестованих комісією; зміцнити персональний склад бібліотеки шляхом запрошення на роботу фахівців з вищою освітою з випускників вищих навчальних закладів (по 15 осіб у 1953 р. та 1954 р.); протягом 1953–1954 рр. через систему заочної освіти підготувати бібліотечних фахівців вищої кваліфікації у кількості 40 осіб та покращити роботу з підвищення кваліфікації через систему постійно діючих бібліотечних семінарів.

464. Затвердили вчену раду Інституту історії АН УРСР у складі: к.і.н. О. К. Касименко (голова), акад. Д. З. Мануїльський, доктори наук – М. А. Рубач, А. О. Введенський, В. О. Голобуцький, кандидати наук – Ф. С. Лось, М. Н. Лещенко, С. М. Белоусов, Ф. О. Ястрбов, В. А. Дядиченко, Ф. П. Шевченко, О. Д. Война, П. П. Гузенко, М. І. Супруненко, І. О. Гуржій, К. Г. Гуслистий, О. А. Парасунько, В. Л. Варецький, К. І. Стецюк, П. М. Балковиті, вчений секретар інституту І. С. Слабеев.

464-а. Затвердили вчену раду Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії АН УРСР у складі: академіки – М. Т. Рильський (голова), О. І. Білєцький, П. П. Єфіменко, член-кореспондент П. М. Попов, професори – П. О. Козицький, М. А. Шаронов, А. М. Бучма, К. Д. Трохименко, М. І. Вериківський, доктори мистецтвознавства – Л. М. Ревуцький, М. О. Кожин, Г. П. Таранов, кандидати мистецтвознавства – А. А. Роміцин, Г. В. Журов, Ф. І. Лавров, Ю. Г. Костюк,

В. Д. Довженко, Б. С. Бутник-Сіверський, М. К. Йосипенко, кандидати філологічних наук – В. С. Бобкова, Ф. І. Лавров, кандидат архітектури П. І. Юрченко. Ухвалили просити Вищу атестаційну комісію Міністерства культури СРСР про надання Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії АН УРСР права приймати до захисту кандидатські дисертації додатково по українській музиці та музичному фольклору, українському образотворчому мистецтву і українському кіномистецтву.

465. З метою відзначення 150-річчя від дня народження видатного українського народного співаця-кобзаря О. М. Вересая дозволили Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії АН УРСР провести вечори, присвячені 150-річчю від дня народження кобзаря, у м. Київ (14 червня 1953 р.) та у с. Сокиринці (21 червня 1953 р.); рекомендували залучити до участі у вечорах Спілку письменників України, Спілку композиторів України, Київську державну консерваторію, Товариство для поширення політичних і наукових знань УРСР та затвердили програму.

466. Заслухали питання про створення при Відділі сільськогосподарських наук АН УРСР об'єднаної вченої ради установ Відділу і постановили: 1) клопотатися перед Міністерством культури СРСР про створення при Відділі сільськогосподарських наук АН УРСР об'єднаної вченої ради з правом прийому до захисту дисертацій на вчений ступінь доктора і кандидата сільськогосподарських наук по таких спеціальностях: агрохімія, ґрунтознавство, фізіологія і живлення рослин, рослинництво, лісівництво, ентомологія та фітопатологія, тваринництво, лукизнавство, машинознавство і сільськогосподарська механіка; 2) просити Міністерство культури СРСР затвердити об'єднану вчену раду установ Відділу сільськогосподарських наук у складі: академіки – П. А. Власюк (голова), О. І. Душечкін, А. О. Василенко, Л. К. Гребень, П. С. Погребняк, С. В. Серенсен, члени-кореспонденти – Є. В. Зверезомб-Зубовський, В. П. Муравйов, П. М. Василенко, М. О. Тюленев, Т. Т. Демиденко, А. С. Оканенко, доктори наук – А. Г. Михайловський, І. А. Сіроченко, М. А. Теленга, П. Д. Пшеничний, Д. В. Воробйов, Д. Ф. Руднєв (учений секретар), Г. В. Козій, В. П. Васильєв, кандидати наук – О. С. Скородумов, Д. Д. Лавриненко, Б. М. Середенко, Д. Ф. Лихвар.

467. Затвердили вчену раду Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця АН УРСР у складі: член-кореспондент А. М. Воробйов (голова), академіки – Р. Є. Кавецький, О. В. Квасницький, В. П. Комісаренко, В. П. Протопопов, О. І. Смирнова-Замкова, О. Д. Тимофєєвський, Г. В. Фольборг, члени-кореспонденти АМН СРСР – М. М. Горєв, В. М. Іванов, члени-кореспонденти АН УРСР – Н. Б. Мєдведєва, М. М. Сиротинін, доктори наук – О. О. Городєцький, Є. В. Колпаков, Ю. О. Спасокуцький, Н. В. Бажан-Лауєр, В. Д. Янковський, кандидати наук – О. Ф. Макарченко, П. В. Бірюкович.

468. Звільнили акад. Є. О. Шилова від обов'язків голови Бібліотечної комісії АН УРСР та винесли подяку за проведєну успішну роботу; обов'язки голови Бібліотечної комісії АН УРСР поклали на члена Президії АН УРСР акад. Л. А. Булавовського.

469. Надали відпустки керівнику складу АН УРСР.

470. Взяли до відома телеграму голови делегації китайських учених проф. Цянь Сань-Цяна з подякою Президенту АН УРСР акад. О. В. Палладіну за теплу зустріч і допомогу делегації китайських учених.

471. Затвердили зміни в складі вченої ради Інституту теплоенергетики АН УРСР – вивели: акад. В. В. Данилевського, к.т.н. – С. П. Мечєва, О. Й. Петрова, м.н.с. – М. М. Назарчука та М. В. Зозулю; ввели: акад. М. М. Доброхотова, к.т.н. – А. О. Лобка, О. О. Крємньова, Л. І. Романюк (вчсний секретар), інженера Г. Л. Бабуха. Затвердили головою ради в.о. директора інституту чл.-кор. В. І. Толубинського.

472. Затвердили бюро Відділу суспільних наук АН УРСР у такому складі: д.філол.н. І. К. Білодід (голова), д.е.н. О. О. Нестеренко (заступник), к.і.н. П. М. Балковий (учсний секретар), академіки – Л. А. Булаховський, П. П. Єфіменко, О. І. Білєцький, М. Т. Рильський, В. М. Корєцький, д.і.н. І. П. Крип'яквич, к.філос.н. О. К. Касименко, к.філол.н. К. П. Дорошенко.

473. Зобов'язали акад. М. Т. Рильського протягом 3 місяців виконати переклад українською мовою «Божественной комедии» Данте, на час проведення роботи виконання обов'язків директора Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії АН УРСР поклали на заступника директора інституту к.мист. А. А. Роміщина.

474. На додаток до постанови Президії АН УРСР від 22 травня 1953 р. (протокол № 21, п. 413-а) про ліквідацію Комітету сприяння будівництву гідроелектростанцій, каналів і зрошувальних систем АН УРСР ухвалили штатні одиниці комітету передати Раді по вивченню продуктивних сил УРСР АН УРСР.

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 526, арк. 35–235. Оригінал. Машинопис.

Протокол № 23 засідання Президії Академії наук УРСР

від 12 червня 1953 р.

475. Дозволили Інституту машинознавства і сільськогосподарської механіки АН УРСР проведення 28 червня–1 липня 1953 р. науково-технічної конференції з теоретичних і практичних питань технології виробництва та застосування високоякісних чавунів, затвердили перелік основних доповідей та склад учасників (постанова від 10.06.53).

476. У зв'язку з ліквідацією лабораторії № 1 Інституту теплоенергетики АН УРСР постановили зробити перерозподіл штатних одиниць та зобов'язали директора інституту чл.-кор. В. І. Толубинського надати до 1 липня 1953 р. у розпорядження П. М. Зименка приміщення лабораторії № 1, обладнання, прилади та інструменти, необхідні для виконуваної ним роботи (постанова від 11.06.53).

477. *1

478. Призначили з 15 червня 1953 р. акад. В. Г. Бондарчука на посаду директора Інституту геологічних наук АН УРСР; звільнили к.г.-м.н. А. С. Бабинця від тимчасового виконання обов'язків директора інституту, висловили йому подяку і постановили повернутись до виконання обов'язків заступника директора

інституту по науковій частині. Звільнили з 15 червня 1953 р. с.н.с., к.г.-м.н. В. Т. Сябряя від тимчасового виконання обов'язків заступника директора, залишивши його на посаді с.н.с. інституту.

479. *3

480. Задовольнили прохання чл.-кор. В. П. Муравйова про звільнення його з посади директора Інституту ситомології та фітопатології АН УРСР, залишили на посаді завідувача фітопатології цього інституту, оголосили йому подяку за сумлінне виконання обов'язків та затвердили з 20 червня 1953 р. на посаді директора інституту д.б.н. В. П. Васильєва. Також ухвалили рішення з інших кадрових питань.

481. Надали дозвіл на відрядження з 12 червня 1953 р. на 20 днів до м. Москва і м. Ленінград директору Інституту археології АН УРСР акад. П. П. Єфіменку.

482. Надали дозвіл на відрядження з 16 червня 1953 р. на 10 днів до м. Москва і м. Ленінград директору Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР акад. О. І. Білецькому.

483. Взяли до відома інформацію Президента АН УРСР акад. О. В. Палладіна про участь у роботі сесії АН Угорської Республіки на чолі делегації учених СРСР, привітали його з обранням почесним членом цієї академії і постановили з метою зміцнення зв'язків з вченими країні Східної Європи звернутись до директивних органів з проханням вирішити питання про листування з ученими країні Східної Європи, публікації їх праць у виданнях АН УРСР, і про створення у складі апарату Президії АН УРСР зарубіжного відділу.

484. Взяли до відома інформацію директора Інституту біохімії АН УРСР акад. О. В. Палладіна про результати роботи наради з питань біохімії м'язової діяльності. Відзначили ініціативу інституту про скликання наради, у якій взяли участь учені багатьох міст – Москви, Ленінграда, Києва, Харкова, Львова, Дніпропетровська, і схвалили результати її роботи.

485. Заслухали висновки комісії по перегляду I тому Українсько-російського словника, підготовленого Інститутом мовознавства ім. О. О. Потебні АН УРСР і постановили: 1) затвердити висновки комісії про те, що словник відповідає вимогам і своєму призначенню – використанню у широкій мовній практиці; 2) затвердити його до друку тиражем 75 тис. прим.; 3) зобов'язати Видавництво АН УРСР (Б. М. Зав'ялов) надрукувати тираж протягом червня–серпня 1953 р.

485-а. Взяли до відома інформацію директора Інституту мовознавства ім. О. О. Потебні АН УРСР акад. Л. А. Булаховського про необхідність видання українського орфографічного словника і перевидання «Російсько-українського словника». Доручили інституту скласти календарний план підготовки до друку нового видання «Російсько-українського словника» і завершити цю роботу протягом 3 місяців; уточнити характер і обсяг словника орфографії української мови і вжити заходи щодо прискорення його видання.

486. Постановили доручити робочій частині Президії АН УРСР протягом тижня опрацювати заходи щодо покращення та розширення наукової роботи Львівського філіалу АН УРСР і загалом наукової роботи у західних областях УРСР.

487. Затвердили з урахуванням зауважень і побажань, висловлених під час обговорення, план науково-дослідних робіт і план впровадження Інституту фізіо-

логії АН УРСР на 1953 р., зобов'язали директора інституту чл.-кор. А. М. Воробйова до 20 червня 1953 р. подати свої пропозиції про розвиток робіт по силікозу.

487-а. Заслухали питання про назву фізіології АН УРСР та постановили визнати за доцільне збереження за інститутом імені акад. О. О. Богомольця АН УРСР та ухвалили клопотатися про це перед директивними органами.

488. Заслухали інформацію Пресидента АН УРСР акад. О. В. Палладіна про постанову Президії АН СРСР від 29 травня 1953 р. № 270 «Про підготовку докторів наук через докторантуру Академії наук СРСР (1948–1952 рр.)» та ухвалили: 1) постанову № 270 прийняти до відома; 2) визнати правильним намір Президії АН СРСР практикувати в окремих випадках прикріплення докторантів АН СРСР до інститутів АН союзних республік для виконання дисертаційних робіт; 3) зобов'язати відділ кадрів, Відділи наук і директорів наукових установ АН УРСР до 20 червня 1953 р. персглянути та подати плани підготовки докторів наук за спеціальностями на 1954–1955 рр., виходячи з потреб інститутів у наукових кадрах; 4) доручити віце-президенту акад. М. П. Семененку клопотатися перед РМ УРСР про дозвіл заміщувати посади, що звільняються, докторантами і про асигнування для цього відповідних коштів.

489. *4

490. Затвердили розроблені і схвалені на засіданні Комісії по впровадженню наукових досягнень у виробництво АН УРСР спільно з керівництвом Головного управління пропаганди і науково-дослідних установ Міністерства сільського господарства УРСР заходи по впровадженню у сільськогосподарське виробництво наукових досягнень 1953 р. та плани впровадження і випробовування на виробничстві в 1954 р. Зобов'язали директорів інститутів затвердити у міністерстві плани заходів по впровадженню досягнень науково-дослідних робіт на 1953 р. і 1954 р.

491. Взяли до відома постанову РМ УРСР від 10 червня 1953 р. № 1159 «Про заходи по увічненню пам'яті дійсного члена АН УРСР заслуженого діяча науки УРСР Миколи Григоровича Холодного» та доручили бюро Відділу біологічних наук АН УРСР до 10 липня 1953 р. подати Президії свої пропозиції щодо видання і редагування вибраних творів акад. М. Г. Холодного.

492. Взяли до відома лист Президента АН Таджицької РСР С. С. Айні на ім'я Президента АН УРСР акад. О. В. Палладіна з подякою за привітання з ювілеєм – 70-річчям від дня народження.

493. Ухвалили підтримати клопотання правління Спілки композиторів України перед РМ СРСР про перевезення з м. Уфа до м. Київ праху видатного історика української музики проф. М. О. Грінченка.

494. Взяли до відома лист Київського заводу гумових технічних виробів «Красный резищик» з подякою Інституту фізичної хімії ім. Л. В. Писаржевського АН УРСР, зокрема, с.н.с. І. О. Неймарку, за надану допомогу у вивченні властивостей «білої сажі».

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 526, арх. 236–302. Оригінал. Машинпис.

*4 Див. док. № 164.

Протокол № 24
засідання Президії Академії наук УРСР

від 23 червня 1953 р.

495. Дозволили внести зміни в плани науково-дослідних робіт установ Відділу біологічних наук АН УРСР на 1953 р. (постанова від 13.06.53).

496. Зобов'язали директора Інституту гірничої справи ім. М. М. Федорова АН УРСР чл.-кор. П. С. Кучерова та директора Інституту будівельної механіки АН УРСР акад. Ф. П. Белянкіна надати науково-технічну консультацію з питань міцності унікального транспортно-відвального мосту, для чого сформувати та відрядити до 15 червня 1953 р. комплексну бригаду під керівництвом чл.-кор. О. М. Пенькова (постанова від 15.06.53).

497. Затвердили новий план науково-дослідних робіт Лабораторії спецсплавів АН УРСР на 1953 р. (постанова від 15.06.53).

498. Дозволили внести зміни в плани науково-дослідних робіт і впровадження на 1953 р. Інституту електрозварювання ім. Є. О. Патона АН УРСР (постанова від 15.06.53).

499. *2

500. Зобов'язали Інститут геологічних наук АН УРСР передати тимчасово Інституту геології корисних копалин АН УРСР гравіметр «Норгарт» на час польових робіт комплексної геофізичної експедиції (липень–жовтень 1953 р.) (постанова від 17.06.53).

501. *2

502. Ухвалили відрядити вченого секретаря Полтавської гравіметричної обсерваторії к.ф.-м.н. Є. П. Федорова для участі в роботі комісії АН СРСР для розгляду робіт директора Іркутської астрономічної обсерваторії І. Н. Язева (постанова від 17.06.53).

503. Передали 2 аспірантські вакансії Інституту машинознавства і автоматики Львівського філіалу АН УРСР на 1953 р., знявши їх з плану набору Інституту біохімії АН УРСР (постанова від 20.06.53).

504. Затвердили додатковий перелік спеціальностей з підготовки наукових кадрів Інституту машинознавства і автоматики АН УРСР, а саме: деталі машин і електровимірвальна техніка (постанова від 20.06.53).

505. Внесли зміни в постанову Президії АН УРСР від 20 лютого 1953 р. (протокол № 6, п. 138) і поклали на Інститут використання газу в комунальному господарстві та промисловості АН УРСР (директор В. Ф. Колитов) координацію всіх робіт, що виконуються науковими установами АН УРСР по наданню науково-технічної допомоги будівництву Малодівницької газогенераторної електростанції (постанова від 20.06.53).

506. *2

507. Дозволили Інституту мікробіології ім. Д. К. Заболотного АН УРСР спільно з Головним управлінням сільськогосподарської пропаганди Міністерства сільського господарства УРСР провести 2–3 липня 1953 р. нараду з питань планування науково-дослідної роботи у галузі сільськогосподарської мікробіології, затвердили програму та склад учасників (постанова від 20.06.53).

508. Закрите питання.

509. Затвердили загальні заходи з метою розширення наукової діяльності інститутів і установ Львівського філіалу АН УРСР. Зобов'язали президію філіалу: 1) зосередити наукову та організаційну роботу на розвитку у майбутньому наукових установ філіалу у провідні наукові центри, які будуть об'єднувати і координувати діяльність вчених західних областей УРСР, зокрема, міст Львів, Ужгород, Чернівці, Дрогобич, Станіслав і Луцьк, та вирішувати найбільш актуальні проблеми народного господарства і культурного будівництва у регіоні; 2) залучити фахівців західних областей до роботи у науково-дослідних інститутах філіалу, навчання у аспірантурі та докторантурі АН УРСР і АН СРСР; 3) переглянути до 1 жовтня 1953 р. плани науково-дослідної роботи та ввести до них розробку важливих народногосподарських проблем регіону; 4) клопотатись перед РМ УРСР про створення у м. Львів музею І. Я. Франка; 5) зобов'язати Відділи АН УРСР до 1 жовтня 1953 р. подати плани відряджень окремих вчених для надання наукової та науково-організаційної допомоги установам Львівського філіалу АН УРСР; 6) практикувати тривалі творчі відрядження наукових співробітників Львівського філіалу АН УРСР до наукових установ міст Київ, Ленінград та ін.

Також розглянули і затвердили заходи по окремих установах філіалу щодо розвитку їх наукової роботи, структури, штатів, видання наукових та періодичних видань, обмін експонатами з музеями РСФСР та БРСР, збільшення ліміту для придбання Львівською бібліотекою АН УРСР іноземної літератури тощо. Ухвалили клопотатись перед РМ УРСР: про створення у 1954 р. на базі відділів Інституту суспільних наук АН УРСР двох установ: Інституту української мови і літератури АН УРСР – з відділами української літератури радянського періоду, франкознавства, українського мовознавства і українського фольклору, та Інституту суспільних наук АН УРСР – з відділами економіки, історії України, археології, історії образотворчого мистецтва та філософії (з 1955 р.); двох сейсмічних станцій – у містах Рахів та Чернівці.

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 526, арк. 303–360. Оригінал. Машинотпис.

Протокол № 25 засідання Президії Академії наук УРСР

від 26 червня 1953 р.

510. *1

511–513. Дозволили інститутам математичної, органічної хімії та теплосенсгтики АН УРСР внести зміни у плани науково-дослідної роботи і впровадження на 1953 р. (постанови від 25.06.53).

514. *3

515. Звільнили з 20 червня 1953 р. к.і.н. А. В. Добровольського від обов'язків заввідділу первісної археології Інституту археології АН УРСР, залишивши його на посаді с.н.с. цього відділу, і затвердили з цього ж числа к.і.н. В. М. Даниленка т.в.о. заввідділу первісної археології Інституту археології АН УРСР; затвердили з 16 червня 1953 р. О. П. Малецьку на посаді завідувача Сейсмічної станції «Львів» АН УРСР та ухвалили рішення з інших кадрових питань.

516. Перевели А. І. Консевича на посаду с.н.с. Інституту економіки АН УРСР, звільнивши з 1 липня 1953 р. з посади начальника відділу кадрів АН УРСР, та призначили на цю посаду Г. В. Руденко.

517. Взяли до відома інформацію віце-президента АН УРСР акад. М. П. Семєнєнка про його відрядження у складі делегації СРСР на конференцію по вивченню ресурсів країн Далекого Сходу, що відбулася у м. Токіо.

518. Розглянули питання про заходи по складанню планів наукової діяльності установ АН УРСР на 1954 р. і постановили: зобов'язати установи АН УРСР розпочати складання планів, виходячи з п'ятирічного плану АН УРСР, зокрема, враховуючи всебічне зростання розвідувальних робіт, які відкривають перспективи для розвитку виробництва, подальший розвиток науково-дослідних робіт по проблемах, пов'язаних із завданнями розвитку народного господарства і культури, зміцнення зв'язку науки з виробництвом і розширенням робіт по науковому узагальненню передового досвіду. Ухвалили передбачити у планах розв'язання найважливіших завдань практики, розширення комплексних проблем і посилення координації наукової діяльності установ Відділів наук АН УРСР з науковими установами АН СРСР, АН союзних республік та галузевими інститутами, уточнення профілю інститутів з урахуванням концентрації на найважливіших напрямках, всебічного розгортання творчих дискусій тощо.

519. *1

520. Взяли до відома інформацію в.о. голови Відділу суспільних наук АН УРСР д.філол.н. І. К. Білодіда про стан підготовки до видання Українсько-російського словника та перевидання Російсько-українського словника.

521. Заслухали і обговорили доповідь завідувача Сектору держави і права АН УРСР акад. В. М. Корсцького про роботу і стан кадрів установи. Відзначили, що науковий колектив у 1952 р. працював над дослідженням окремих проблем історії держави і права, державного права країн Східної Європи та міжнародного права. Сектором було видано «Наукові записки» обсягом 16,75 др. арк., збірник статей з питань історії держави і права УРСР, опубліковано 35 журнальних і газетних статей, підготовлено до друку 2 випуски «Наукових записок», прочитано 317 лекцій, проведено 3 координаційні наради. Відзначили і певні недоліки у роботі.

Постановили: 1) вважати невідкладним завданням докорінне покращення наукової роботи сектору; 2) зосередити зусилля на розробці питань зміцнення й удосконалення роботи державного апарату, зокрема, місцевих органів влади і управління, у тому числі західних областей УРСР, по керівництву господарським і соціально-культурним будівництвом, зміцненню державної дисципліни і законності в усіх ланках державного апарату; продовжити розробку питань права в плані узагальнення роботи місцевих органів державної влади по керівництву сільськими господарствами в Україні; завершити розпочату роботу по складанню курсу з історії держави і права УРСР; вести наукові дослідження у галузі міжнародного права, зокрема, міжнародно-правових відносин УРСР як складової частини СРСР; 3) вважати за необхідне розширити склад сектору залученням висококваліфікованих спеціалістів, підняти на новий рівень його наукову роботу і забезпечити перетворення в наступні 1–2 роки на науково-дослідний інститут у складі АН УРСР; 4) зобов'язати сектор домогтися підвищення ідейно-теоретич-

ного рівня науково-дослідних робіт, ширше розгорнути наукову критику і самокритику, налагодити проведення дискусій з актуальних питань юридичної науки, залучаючи до участі в них викладачів юридичних закладів УРСР, наукових співробітників інститутів суспільних наук АН УРСР та практичних працівників; 5) вжити необхідних заходів щодо координування наукової роботи в галузі юриспруденції і забезпечити висококваліфіковане рецензування наукової продукції, зокрема, науковцями інших закладів та працівниками міністерств і відомств; 6) зобов'язати завідувача сектором акад. В. М. Корецького посилити контроль за виконанням планів наукових робіт та підвищенням якості наукової продукції, забезпечити видання в 1953 р. підготовлених монографій, а також запланованих видань у 1954–1955 рр.; 7) зобов'язати сектор обговорити питання про розробку положень про місцеві Ради депутатів трудящих, їх права та обов'язки; 8) покращувати фаховий рівень наукових співробітників та аспірантів; 9) забезпечити своєчасний захист кандидатських дисертацій аспірантами та науковими співробітниками; 10) зобов'язати Відділ суспільних наук АН УРСР (д.філол.н. І. К. Білодід) допомогти укомплектувати вчену раду; 11) доручити віце-президенту АН УРСР акад. Г. М. Савіну протягом 2 місяців подати пропозиції про приміщення для сектору.

522. Затвердили графік щорічних відпусток членів Президії АН УРСР і вчених секретарів Президії АН УРСР.

523. Заслухали і обговорили доповідь заступника директора Інституту історії АН УРСР М. Н. Лещенка про хід підготовки до видання I тому курсу «Історія Української РСР». З метою забезпечення своєчасного закінчення друку курсу постановили зобов'язати Видавництво АН УРСР до 29 червня 1953 р. виготовити контрольні примірники курсу російською мовою, до 15 липня 1953 р. перекласти I том курсу на українську мову, розробити спільно з директором Інституту історії АН УРСР О. К. Касименком графік друку масового тиражу I тому курсу українською і російською мовами, щоб закінчити друк до 1 листопада 1953 р., і встановили тираж видання: українською мовою – 70 тис. прим., російською – 30 тис. прим.

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 526, арк. 312–410. Оригінал. Машиннопис.

Протокол № 26 засідання Президії Академії наук УРСР

від 3 липня 1953 р.

524. На виконання постанови РМ УРСР і ЦК КПУ від 21 березня 1953 р. № 629 «Про заходи по підготовці до освоєння зрошуваних земель масиву «Кам'янський Под» Запорізької області» зобов'язали інститути машинознавства і сільськогосподарської механіки, фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії, Лабораторію ґрунтознавства АН УРСР до 30 червня 1953 р. розробити заходи по наданню допомоги сільським господарствам Кам'янської зрошувальної системи та машино-тракторним станціям щодо застосування правильної організації праці, техніки зрошення, використання тракторів і сільськогосподарських машин на зрошуваних землях, впровадження планового водокористування і

агромеліоративних заходів з метою покращення та використання солончаків; взяти участь у науково-методичному керівництві та координації робіт спільно з інститутами УНДІМ та УКРНДІПІМ Міністерства сільського господарства УРСР. Ухвалили підготувати до друку до 1 грудня 1953 р. матеріали по вивченню і узагальненню досвіду освоєння зрошуваних земель на площах Кам'янської зрошувальної системи, та просити міністерство надати можливість науковим працівникам АН УРСР користуватись всіма дослідно-розвідувальними та проєкними матеріалами «Укргіпродбавовна» і УКРНДІПІМ (постанова від 27.06.53).

525. Затвердили з 3 квітня 1953 р. В. С. Середенка на посаді заступника директора Видавництва АН УРСР.

526. *¹

527. Надали додаткові аспірантські вакансії Інституту агробіології АН УРСР на 1953–1954 навчальний рік (постанова від 30.06.53).

528. *¹

529. Дозволили Інституту агробіології Львівського філіалу АН УРСР провести в період з 1 липня–1 серпня 1953 р. чергову переатестацію наукових і науково-технічних працівників, і затвердили склад комісії: директор інституту Д. Ф. Лихвар (голова), чл.-кор. Г. С. Кияк, чл.-кор. С. З. Гжицький, проф. Ю. Д. Третяк, два представники парторганізації (постанова від 30.06.53).

530. На додаток до постанови Президії АН УРСР від 22 травня 1953 р. (протокол № 21, п. 413-а) затвердили чл.-кор. Б. А. Пишкіна заступником керівника комісії Ради по вивченню продуктивних сил УРСР АН УРСР по проблемі комплексного використання водних ресурсів УРСР, доручили йому до 1 липня 1953 р. включити в план роботи комісії на 1953 р. теми з питань гідробудівництва, які раніше опрацьовувались за планом Комітету сприяння будівництву гідроелектростанцій, каналів і зрошувальних систем АН УРСР. Доручили керівнику комісії по проблемі розвитку продуктивних сил південних районів УРСР в зоні зрошення акад. П. М. Першину включити в план на 1953 р. теми з питань розвитку сільського господарства та економіки, які раніше опрацьовувались за планом комітету. Зобов'язали передати до архіву АН УРСР до 1 липня 1953 р. всі справи комітету за 1952 р., а Раді по вивченню продуктивних сил УРСР АН УРСР – поточні справи комітету за 1953 р. (постанова від 30.06.53).

531. Затвердили план відряджень по АН УРСР за межі України на липень 1953 р. (постанова від 30.06.53).

532. Взяти до відома акт передачі справ колишнім директором Інституту агробіології АН УРСР чл.-кор. А. С. Лазаренком від 22 квітня 1953 р. новопризначеному директору інституту к.с.-г.н. Д. Ф. Лихварю (постанова від 01.07.53).

533. Затвердили подані бюро Відділів наук АН УРСР графіки відпусток керівного складу установ АН УРСР на літній період 1953 р. (постанова від 01.07.53).

534. *¹

535. Зобов'язали бюро Відділів наук АН УРСР перевірити стан виконання планів наукової діяльності установ АН УРСР за перше півріччя 1953 р. та подати до 20 липня 1953 р. до Президії АН УРСР зведені інформаційні звіти (постанова від 01.07.53).

536. Тасмно.

537. *²

538. *⁵

539. Закрите питання.

540. Затвердили на посадах завідувачів лабораторій Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця АН УРСР: акад. О. І. Смирнову-Замкову – лабораторії морфології нервової системи, д.м.с.н. О. О. Городцького – лабораторії біофізики, к.мед.н. М. І. Путиліна – т.в.о. лабораторії трофічної функції нервової системи (на 1 рік).

541. *²

542. Взяли до відома інформацію про роботу 13–16 червня 1953 р. II сесії Комісії по визначенню абсолютного віку геологічних формацій при АН СРСР та участь у ній Інституту геологічних наук АН УРСР. Зобов'язали останній включити до плану науково-дослідних робіт опрацювання накреслених сесією питань по визначенню абсолютного віку докембрію українського кристалічного масиву, передбачити в наукових планах відповідно до переліку першочергових геологічних об'єктів українського кристалічного масиву широкий відбір матеріалів для комплексного визначення абсолютного віку геологічних формацій в різних лабораторіях СРСР. Ухвалили просити Комісію по визначенню абсолютного віку геологічних формацій при АН СРСР передбачити в своїх планах розширення робіт по українському докембрію та дозволу видати праці сесії в 1953 р., головним редактором праць сесії призначили акад. М. П. Семененка.

543. Затвердили комісію при Раді по вивченню продуктивних сил УРСР АН УРСР по проблемі «Бентоніти УРСР та їх промислове використання» у такому складі: с.н.с. Інституту загальної і неорганічної хімії АН УРСР Ф. Д. Овчаренко (голова), акад. В. Г. Бондарчук, чл.-кор. – В. Б. Порфир'єв, Є. С. Бурксер, д.г.-м.н. Л. Г. Ткачук, проф. В. І. Кузнецов, с.н.с. І. О. Неймарк, к.х.н. А. І. Гончаров (секретар). Зобов'язали комісію розробити проблемно-тематичний план на 1954 р. із зазначенням виконавців і подати його раді до 1 серпня 1953 р.

544. Заслухали інформацію про результати проведеної 26–29 травня 1953 р. Інститутом зоології АН УРСР конференції з проблем «Історія фауни і умов її існування» та зобов'язали інститут та Відділ біологічних наук АН УРСР подати розгорнутий звіт про роботу конференції та намічені напрями подальшої роботи по вказаній проблемі.

545. З метою покращення стану роботи Українського державного музею етнографії та художнього промислу АН УРСР постановили: 1) зобов'язати Відділ суспільних наук АН УРСР (І. К. Білодід), Український державний музей етнографії та художнього промислу АН УРСР (А. І. Гнсьорський) та Інститут мистецтвознавства, фольклору та етнографії АН УРСР (акад. М. Т. Рильський) підготувати в 10-денний термін матеріали для розгляду стану і завдань етнографічних досліджень в Україні та в АН УРСР; 2) вважати неможливим підпорядкування музею одному напрямку діяльності чи передачу його іншій державній установі, де його роботу буде згорнуто до вузького відомчого напрямку; 3) визнати необхідним передачу літератури з різних галузей мистецтва з Львівської бібліотеки АН УРСР до інших установ, що позбавить науковців і громадськість західних областей УРСР можливості вивчати мистецтво і його історію.

546. З метою вшанування пам'яті Л. М. Толстого створили повілеїну комісію у складі дійсних членів та співробітників АН УРСР і затвердили провести

наступні заходи: 15 вересня 1953 р. – урочисте розширене засідання Президії АН УРСР, на якому заслухати доповідь акад. М. К. Гудзія «Лев Толстой – великий російський письменник»; 17–18 вересня 1953 р. – наукову сесію Відділу суспільних наук АН УРСР та Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР, присвячену 125-річчю від дня народження Л. М. Толстого; зобов'язали директора Державної публічної бібліотеки УРСР В. С. Дончака до 15 липня 1953 р. подати до РВР АН УРСР бібліографічний збірник «Л. М. Толстой» та відкрити виставку. Зобов'язали наукових співробітників прочитати лекції і доповіді, виступити в періодичній пресі та по радіо з повідомленнями, присвяченими творчості письменника.

547. Ухвалили провести 7 липня 1953 р. наукову сесію, присвячену 60-річчю від дня народження В. В. Маяковського.

548. Заслухали інформацію віце-президента АН УРСР акад. Г. М. Савіна про розміщення бібліотеки акад. М. М. Крилова та постановили: призупинити виконання постанови Президії АН УРСР від 24 квітня 1953 р. (протокол № 18, п. 322) про переведення кабінету математики в приміщення Подільського філіалу Державної публічної бібліотеки УРСР і узгодити це питання та кандидатуру бібліотекаря кабінету математики з акад. М. М. Криловим.

549–551. *¹

552. Взяли до відома і керівництва постанову РМ УРСР від 23 червня 1953 р. № 1223 «Про присвоєння Інституту фізіології Академії наук УРСР імені академіка О. О. Богомольця», згідно з якою установа отримала назву Інститут фізіології імені О. О. Богомольця АН УРСР.

553. Затвердили об'єднану вчену раду Інституту загальної і неорганічної хімії АН УРСР та Інституту органічної хімії АН УРСР з правом прийому до захисту дисертацій у складі: академіки – А. І. Кіпріанов (голова), А. В. Думанський, О. І. Бродський, Є. О. Шилов, члени-кореспонденти – А. К. Бабко, Є. С. Бурксер, В. О. Ізбеков, П. В. Головін, Я. Н. Фіалков, доктори наук – Ю. К. Делімарський, Е. М. Натансон, І. А. Шека, О. К. Кудра, Л. А. Кузьський, Б. Г. Савінов, кандидати наук – Д. П. Зосимович, М. М. Граціанський, О. А. Шокол, В. І. Кузнецов.

554. Затвердили редколегію колективної праці Інституту археології АН УРСР «Підсумки історико-археологічних досліджень Української РСР» у складі: акад. П. П. Сфіменко (відп. редактор), д.і.н. М. Я. Рудинський, кандидати наук – І. Г. Шовкопляс, В. М. Даниленко, О. І. Тереножкін.

555. Затвердили в складі вченої ради Інституту загальної і неорганічної хімії АН УРСР д.х.н. І. А. Шеку та д.х.н. Е. М. Натансона.

556. Затвердили акад. В. Г. Бондарчука головою вченої ради Інституту геологічних наук АН УРСР.

557. Продовжили термін відрядження акад. О. І. Білецькому до м. Москва до 3 липня 1953 р. та надали йому відпустку з 3 липня 1953 р. на 48 роб. днів.

558. Постановили на додаток до постанови Президії АН УРСР від 24 квітня 1953 р. (протокол № 18, п. 327-а) «Про порушення фінансової дисципліни у Львівському філіалі АН УРСР» звільнити В. Г. Хржановського з посади заступника голови Львівського філіалу АН УРСР і перевести його на наукову роботу.

Протокол № 27
засідання Президії Академії наук УРСР

від 17 липня 1953 р.

- 559–560. *¹
561. Постановили: дозволити Інституту гідробіології АН УРСР організувати у м. Херсон постійно діючу базу для проведення досліджень на Нижньому Дніпрі; клопотатися перед РМ УРСР про виділення в 1954 р. для бази інституту одного двоквартирного будинку і необхідних коштів для його встановлення, дозволити використати вакантну штатну одиницю інституту для завідувача Херсонської бази (постанова від 04.07.53).
562. Затвердили з 25 червня 1953 р. О. Л. Павснцького на посаді в.о. заступника голови Львівського філіалу АН УРСР по загальних питаннях (постанова від 04.07.53).
563. *¹
564. Таємно.
565. Затвердили зміни в штатних розписах установ АН УРСР.
566. Тимчасово з 1 липня по 15 серпня 1953 р. поклали обов'язки директора Інституту фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії АН УРСР на чл.-кор. М. О. Тюленєва (постанова від 04. 07. 53).
567. Дозволили провести зміни в планах науково-дослідних робіт і впровадження Інституту фізичної хімії ім. Л. В. Писаржевського АН УРСР на 1953 р. (постанова від 04.07.53).
568. З метою відбору по конкурсу найбільш підготовлених і перспективних кандидатів для зарахування до аспірантури АН УРСР зобов'язали голів усіх Відділів наук АН УРСР підібрати по одному представнику з установ Відділу для участі в роботі екзаменаційних комісій у м. Львів (постанова від 04.07.53).
569. *¹
570. Для розробки і складання єдиної класифікації і номенклатури ґрунтів УРСР затвердили комісію в складі: акад. О. Н. Соколовський (голова), акад. П. А. Власюк, д.с-г.н. М. М. Годлін, к.с-г.н. — О. М. Грінченко, Г. С. Гринь, О. М. Можейко, М. К. Крупський, Г. М. Самбур, Н. Б. Вернандер, і запропонували голів комісії до 1 серпня 1953 р. подати план її роботи (постанова від 07.07.53).
571. Затвердили зміни в редколегії збірника праць з питань розвитку продуктивних сил західних областей УРСР – ввели акад. Є. О. Шилова (заступник відповідального редактора), акад. М. М. Кулешова та чл.-кор. А. Д. Нестеренка і вивели зі складу акад. М. В. Корноухова, а також представників відомств у зв'язку з реорганізацією міністерств (постанова від 07.07.53).
572. Постановили: 1) враховуючи те, що до X тому видання «Повне зібрання творів Т. Г. Шевченка», яке готує Інститут літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР за постановою ЦК КПУ від 1 серпня 1952 р., входять не твори Т. Г. Шевченка, а документи та науково-довідковий апарат до видання, видати том як додатковий (без номера); 2) зробити відповідні зміни в тематичному плані інституту на 1953 р. і додатковий том вважати плановим завданням; 3) запропонувати дирекції Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії АН УРСР спільно з Державним музеєм Т. Г. Шевченка зробити перепланування матеріалів

для видання образотворчої спадщини Т. Г. Шевченка не в трьох томах (VII, VIII, IX), а в чотирьох (VII, VIII, IX, X); встановити такі терміни підготовки томів: VIII том – 15 липня 1953 р., IX том – 1 жовтня 1953 р., X том – 15 грудня 1953 р.; 4) зобов'язати Інститут літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР, Інститут мистецтвознавства, фольклору та етнографії АН УРСР та Державний музей Т. Г. Шевченка подати на затвердження відомості про зміни в тематичних планах (постанова від 08.07.53).

573. *1

574. *2

575. *3

576. Дозволили провести зміни в плані науково-дослідних робіт Лабораторії швидкісних машин та механізмів АН УРСР на 1953 р. (постанова від 15.07.53).

577. *1

578. Дозволили Інституту теплоенергетики АН УРСР перенести термін скликання V координаційної наради на IV квартал 1953 р. (постанова від 15.07.53).

579. *1

580. *2

581. *1

582. *2

583. Дозволили провести зміни в планах науково-дослідних робіт і впровадження Інституту машинознавства АН УРСР на 1953 р. (постанова від 16.07.53).

584. На виконання постанови РМ СРСР від 30 квітня 1953 р. № 1147 та відповідно до розпорядження Президії АН СРСР від 4 липня 1953 р. № 72–1312 про прийняття від Українського геологічного управління робіт по складанню V тому видання «Геологія СРСР» постановили затвердити акт прийняття робіт від 29 червня 1953 р. з іншими документами і матеріалами та передати його Інституту геологічних наук АН УРСР; доручили вказаному інституту включити в тематичний план роботи по закінченню складання першої і третьої частин, а Інституту геології корисних копалин АН УРСР – другої частини V тому видання і забезпечити розгортання цих робіт у 1953 р.; загальне керівництво роботами покласти на Інститут геологічних наук АН УРСР. Зобов'язали Інститут геологічних наук АН УРСР підготувати пропозиції по організації і фінансуванню робіт для Комітету по державному геологічному картуванню при Президії АН СРСР (постанова від 16.07.53).

585. *1

586. Закрите питання.

587. *3

588. Звільнили з 17 липня 1953 р. к.ф.-м.н. К. В. Задираку від виконання обов'язків вченого секретаря Інституту математики АН УРСР та затвердили на цій посаді К. Л. Рвачову; прийняли рішення з інших кадрових питань.

589. *2

590. Постановили з метою комплексної розробки питань боротьби з силікозом створити в м. Харкові лабораторію по боротьбі з силікозом Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця АН УРСР, керівником лабораторії призначили чл.-кор. АМН СРСР В. К. Навроцького. Затвердили штатний розпис з 6 одиниць, ухвалили укомплектувати штат за рахунок існуючого штату Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця АН УРСР і зобов'язали членів-кореспондентів АН УРСР, які

проживають у м. Харків – А. М. Утевського, Є. К. Приходькову, Д. О. Альперна, І. І. Стрелкова, С. С. Уразовського включитись у роботу лабораторії. Ухвалили клопотатись перед Міністерством охорони здоров'я УРСР про виділення в приміщенні Харківського інституту охорони праці та профзахворювань трьох кімнат для розміщення лабораторії; зобов'язали Інститут фізіології ім. О. О. Богомольця АН УРСР протягом місяця підготувати та подати на розгляд Президії АН УРСР план розгортання робіт по боротьбі з силікозом.

591. З метою забезпечення виконання постанови РМ СРСР від 23 серпня 1950 р. № 3637 постановили: 1) зобов'язати Інститут будівельної механіки АН УРСР (директор акад. Ф. П. Белянкін) подати до 25 липня 1953 р. календарні графіки робіт по закінченню виготовлення, налагодження та здачі Московському державному університету ім. М. В. Ломоносова установки типу Р-50, а також по розробці технічних проєктів установок типу 04–2 та 04–3; 2) просити РМ СРСР виділити для виготовлення установок 04–2 та 04–3 механічний і радіотехнічний експериментальні заводи, яким доручити виготовлення цих установок під керівництвом Інституту будівельної механіки АН УРСР; налагодження, випробування і передачу МДУ установок покласти на вказаний інститут спільно з заводами-виробниками; 3) просити МДУ уточнити до 10 серпня 1953 р. технічне завдання по установці 04–3, виключивши з цього завдання проведення випробувань на вібрацію, внутрішнього тиску в зразку та автоматичного регулювання навантаження; 4) зобов'язати Управління справами АН УРСР забезпечити до 1 грудня 1953 р. передачу Інституту будівельної механіки АН УРСР приміщення за постановою Президії АН УРСР від 30 квітня 1953 р. (протокол № 19, п. 339); 5) доручити бюро Відділу технічних наук АН УРСР найближчим часом розглянути заявку про залучення співробітників інституту до виконання робіт для МДУ і висновки подати на розгляд Президії АН УРСР; 6) зобов'язати Інститут будівельної механіки АН УРСР врахувати зауваження, зроблені комісією по перевірці виконання вказаної постанови РМ СРСР.

592. Заслухали інформацію Президента АН УРСР акад. О. В. Палладіна про стан набору до докторантури АН УРСР та постановили просити Головного вченого секретаря Президії АН УРСР обговорити питання про стан набору до докторантури на Вченому секретаріаті Президії АН УРСР та доручити відділу кадрів АН УРСР (Г. В. Руденко) негайно вжити всіх необхідних заходів щодо забезпечення набору, зокрема, вмістивши оголошення про набір у республіканській пресі.

593. Ухвалили заслухати на наступному засіданні Президії АН УРСР доповідь Головного вченого секретаря Президії АН УРСР О. Н. Щербана про заходи по покращенню підготовки наукових кадрів в установах АН УРСР.

594. Заслухали питання внесення змін в плани науково-дослідних робіт, затверджених Президією АН УРСР, і доручили начальнику Відділу спеціальних робіт АН УРСР С. М. Бухалу доповнити проєкт постанови Президії АН УРСР з цього питання згідно з висловленими зауваженнями.

595. Розглянули пропозиції голови Ради по координації наукової діяльності академії наук союзних республік акад. АН СРСР О. М. Несмеянова про підготовку до XIII сесії ради (лист від 27 червня 1953 р.), що відбудеться в лютому 1954 р., і постановили: 1) зобов'язати директорів установ АН УРСР забезпечити участь представників від установ АН УРСР в координаційних нарадах у

III–IV кварталах 1953 р., і подати науковим установам плани проєктів на 1954 р. по координованих проблемах до 1 серпня 1953 р., а до 1 жовтня 1953 р. – до відповідних Відділів наук АН СРСР та до Ради по координації наукової діяльності академії наук союзних республік по одному примірнику планів проблемного, тематичного, експедиційних досліджень, дослідно-промислових робіт і впровадження закінчених робіт, дискусій, сесій, конференцій і нарад, підготовки рукописів до видання; 2) зобов'язати бюро Відділів наук АН УРСР надіслати до 1 листопада 1953 р. по одному примірнику плану роботи установ Відділу за координованими проблемами всім академіям наук союзних республік; 3) покласти контроль за виконанням постанови на бюро Відділів наук АН УРСР та Відділ спеціальних робіт АН УРСР.

596. Затвердили при Раді по вивченню продуктивних сил УРСР АН УРСР комісію по проблемі «Боротьба за шкідниками і хворобами сільськогосподарських і лісових культур» у складі: д.б.н. В. П. Васильєв (голова), д.б.н. С. Ф. Морочковський (заступник), акад. – А. І. Кіпріанов, П. О. Свириденко, чл.-кор. – Є. В. Зверзюк-Зубовський, В. П. Муравйов, д.б.н. – М. А. Теленга, Д. Ф. Руднев, к.б.н. О. І. Петруха, к.с.-г.н. В. Ф. Персипкін, к.б.н. О. М. Невкрита (учений секретар), агроном А. Л. Верховольський.

597. Затвердили календарний план засідань Президії АН УРСР та Вченого секретаріату Президії АН УРСР на III квартал 1953 р.

598. Затвердили редколегію колективної праці Інституту економіки АН УРСР «Нариси розвитку народного господарства Української РСР» у складі: д.е.н. О. О. Нестеренко, к.е.н. І. Н. Романенко, к.е.н. Д. Ф. Вірник.

599. Затвердили зміни в складі поширної вченої ради Інституту будівельної механіки АН УРСР та затвердили її в такому складі: академіки – Ф. П. Белякін (голова), М. М. Боголюбов, О. Ю. Ішлінський, М. В. Корноухов, Є. О. Патон, Г. М. Савін, К. К. Хренов, члени-кореспонденти – Б. Д. Грозін, А. Д. Коваленко, О. М. Пеньков, доктори наук – П. М. Варвак, Ю. О. Митропольський, Г. С. Писаренко, В. Г. Чудновський, кандидати наук – М. Д. Жудін, К. І. Колєнчук, С. В. Малашєнко, М. М. Студзинський, М. І. Черняк, П. С. Поляков (учений секретар).

600. Затвердили редколегію видання вибраних творів акад. М. Г. Холодного у складі: декан біологічного факультету КДУ І. П. Білоконь (відповідальний редактор), акад. Д. К. Зеров, акад. П. С. Погребняк, чл.-кор. Л. Й. Рубєнчик, проф. А. С. Оканєнко.

601. Взяли до відома лист Київського мотоциклєтного заводу від 27 червня 1953 р. з подякою інженєрам Інституту використання газу в комунальному господарстві та промисловості АН УРСР Г. Я. Левіну, М. А. Захарикову і Л. С. Пієро за проведену ними переробку плавильної газової печі ливарного цеху заводу, що привело до значного скорочєння часу плавки металу.

602. Тимчасово з 15 липня 1953 р. поклали обов'язки голови Відділу технічних наук АН УРСР на чл.-кор. П. С. Кучєрова.

603. *1

Протокол № 28
засідання Президії Академії наук УРСР

від 31 липня 1953 р.

604–605. *2

606. *1

607. *2

608. Згідно з листом РМ УРСР від 11 липня 1953 р. дозволили Державному музею Т. Г. Шевченка передати безкоштовно Міністерству культури УРСР гіпсову монументальну скульптуру Т. Г. Шевченка для встановлення її в приміщенні Київського державного університету імені Т. Г. Шевченка (постанова від 28.07.53).

609. Дозволили Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР передати Державному музею Т. Г. Шевченка меморіальні речі М. П. Старицького, які не можуть бути використані інститутом, а також два офорти Т. Г. Шевченка «Притча о виноградарі» (1858) та «Святая семья» (1858); дозволити Державному музею Т. Г. Шевченка передати інституту матеріали біографа Т. Г. Шевченка М. К. Чалого, для підготовки до друку академічного видання творів Т. Г. Шевченка; санкціонувати повернення Державним музеєм Т. Г. Шевченка Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР рукописних матеріалів і документів Т. Г. Шевченка, які були взяті в інституті згідно з урядовим розпорядженням для тимчасового користування, та зобов'язати інститут і Державний музей скласти відповідний акт про обмін вказаними речами і матеріалами (постанова від 23.07.53).

610. Постановили вважати за необхідне розпочати будівництво приміщення для центральної експериментальної майстерні ФТІ АН УРСР в 1954 р. у дві черги та доручити відділу капітального будівництва АН УРСР (В. П. Чоповський) подати Президії АН УРСР пропозиції про виділення асигнувань на підготовку технічної документації до 1 серпня 1953 р.

611. *1

612. У зв'язку з тимчасовою передачею приміщення Красзнавчого музею у м. Чернівці для розміщення Сейсмічної станції АН УРСР зобов'язали завідувача Сейсмічного сектору АН УРСР С. В. Євсєєва вжити заходів щодо організації Сейсмічної станції у м. Чернівці, виділити тимчасово одного співробітника сектору і призначити його т.в.о. керівника Чернівецької сейсмічної станції; начальника фінансово-планового відділу АН УРСР О. М. Матяха – підготувати пропозиції про виділення посади завідувача станції (постанова від 25.07.53).

613. *5

614–615. *1

616. Для відзначення 50-річчя проведення II з'їзду РСДРП постановили доручити Відділу суспільних наук АН УРСР провести у м. Київ 30–31 липня 1953 р. наукову сесію та запросити взяти у ній участь всіх наукових робітників установ Відділу, викладачів суспільних дисциплін вищих навчальних закладів м. Київ і представників громадськості; затвердили програму сесії (постанова від 27.07.53).

617. На часткову зміну постанови Президії АН УРСР від 10 квітня 1953 р. (протокол № 16, п. 271) надали Інституту фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії АН УРСР на 1953–1954 навчальний рік 2 додаткові аспірантські вакансії (постанова від 27.07.53).

618. Затвердили план прийому до аспірантури Інституту чорної металургії АН УРСР та Інституту використання газу в комунальному господарстві та промисловості АН УРСР на 1953–1954 навчальний рік (постанова від 29.07.53).

619. *1

620. Затвердили додатковий перелік спеціальностей, за якими інститути АН УРСР готують наукові кадри, спеціальні дисципліни кандидатського мінімуму та наукових керівників по кожній спеціальності.

621. *2

622. *1

622-а. Затвердили план відряджень по АН УРСР за межі України на серпень 1953 р.

623. *3

624. Затвердили з 1 липня 1953 р. до 1 січня 1955 р. к.філол.н. Ф. Т. Жилка в.о. заввідділу української мови Інституту мовознавства ім. О. О. Потебні АН УРСР; з 13 червня 1953 р. д.е.н. І. Н. Романенка – на посаді заступника по науковій частині Інституту економіки АН УРСР; звільнили з 8 липня 1953 р. к.е.н. П. І. Пустохода від виконання обов'язків заввідділу статистики Інституту економіки АН УРСР та з 8 липня 1953 р. тимчасово затвердили к.е.н. Л. М. Корського на цій посаді; затвердили з 8 липня 1953 р. Г. Л. Градова в.о. вченого секретаря Інституту економіки АН УРСР; затвердили з 1 серпня 1953 р. к.т.н. П. А. Ковшуло т.в.о. заступника директора по науковій частині Інституту гірничої справи ім. М. М. Федорова АН УРСР; прийняли рішення з інших кадрових питань.

625. З метою усунення недоліків у роботі по набору аспірантів установ АН УРСР та з метою забезпечення потрібного конкурсу по всіх аспірантських вакансіях постановили: 1) звернути увагу директорів інститутів на незадовільний стан з підбором кандидатів до аспірантури; 2) вказати в.о. директора Інституту теплоенергетики АН УРСР чл.-кор. В. І. Толубинському на незадовільний стан з підбором; 3) зобов'язати директорів інститутів та їх заступників підібрати достатню кількість відповідних кандидатів до аспірантури по всіх не забезпечених конкурсом аспірантських вакансіях і до 15 серпня 1953 р. повідомити Президію АН УРСР; 4) зобов'язати директорів усіх науково-дослідних установ забезпечити повне оформлення документації вступників і до 15 серпня подати їх разом з висновками приймальних комісій про допущення до складання вступних екзаменів до сектору аспірантури АН УРСР; зобов'язати голів Відділів наук АН УРСР до 5 серпня 1953 р. розглянути на засіданнях Відділів стан нового набору до аспірантури по інститутах і негайно поставити питання про відкликання з щорічних відпусток тих директорів інститутів, у яких аспірантські вакансії не забезпечені конкурсом; 6) завсектором аспірантури АН УРСР В. М. Коваленку до 15 серпня 1953 р. підготувати і подати до Президії АН УРСР довідку про стан забезпечення кожної аспірантської вакансії відповідною кількістю кандидатів.

626. Постановили провести у м. Київ у вересні 1953 р. наукову сесію Відділу суспільних наук АН УРСР, присвячену 50-річчю II з'їзду РСДРП, зобов'язали бюро Відділу (І. К. Білодід) подати до 15 серпня 1953 р. програму роботи сесії та підготувати тексти доповідей, доручили Інституту суспільних наук Львівського філіалу АН УРСР провести у вересні 1953 р. у м. Львів об'єднану наукову сесію інституту і філіалу ІМЕЛС при ЦК КПРС за участю громадськості. Зобов'яз-

ли Державну публічну бібліотечку УРСР (В. С. Дончак) і Львівську бібліотеку АН УРСР (А. З. Одуха) влаштувати виставки і організувати консультації для лекторів, доповідачів, пропагандистів.

627. Заслухали і обговорили доповідь в.о. голови Відділу біологічних наук АН УРСР акад. П. О. Свиридєнка про виконання плану науково-дослідних робіт установами Відділу у першому півріччі 1953 р. Схвалили звіт бюро Відділу біологічних наук АН УРСР і зобов'язали подати на затвердження тематику науково-дослідної роботи по раку картоплі для опрацювання заходів боротьби.

Запропонували бюро Відділу: поставити під особливий контроль виконання провідної тематики; заслухати у вересні 1953 р. звіт Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця АН УРСР про виконання плану науково-дослідних робіт; взяти під контроль роботу Ботанічного саду АН УРСР по виконанню плану науково-дослідної роботи і плану впровадження; запропонувати Інституту біохімії АН УРСР жити дієвих заходів до виконання плану впровадження результатів науково-дослідної роботи по одержанню високоактивного концентрату вітаміну «Е» у напіввиробничих умовах; заслухати у вересні 1953 р. звіти керівників відділів та виконавців тем, де є відставання у виконанні плану, та накреслити заходи щодо їх подолання; заслухати у серпні 1953 р. питання про стан та завершення будівництва Ботанічного саду АН УРСР; звернути увагу на своєчасне інформування Президії АН УРСР про результати важливих науково-дослідних робіт, особливо за темами, робота над якими завершується.

628. Заслухали і обговорили звіт т.в.о. голови Відділу сільськогосподарських наук АН УРСР чл.-кор. М. О. Тюленєва про виконання плану науково-дослідних робіт установами Відділу за I півріччя 1953 р. та відзначили, що установами опрацьовуються 17 проблем, які охоплюють 70 тем по плану науково-дослідних робіт, у тому числі 30 тем – за завданнями РМ УРСР і ЦК КПУ, та 47 робіт по плану впровадження і виробничого випробування.

Постановили: 1) схвалити звіт; 2) зобов'язати бюро Відділу до 15 вересня 1953 р. заслухати доповіді директорів інститутів та керівників тем про заходи по ліквідації відставання науково-дослідних робіт, що мало місце в першому півріччі; 3) зобов'язати директорів інститутів фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії (акад. О. І. Душечкіна), ентомології та фітопатології (д.с.-г.н. В. П. Васильєва), агробіології АН УРСР (к.с.-г.н. Д. Ф. Лихваря) у II півріччі посилити науково-дослідні роботи в галузі боротьби з раком картоплі, колорадським жуком і білим американським метеликом, координуючи свою роботу з Всесоюзним об'єднанням по боротьбі з шкідниками сільського та лісового господарства; 4) доручити бюро Відділу заслухати доповідь директора Інституту фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії АН УРСР акад. О. І. Душечкіна про стан і подальші заходи по використанню місцевих фосфоритів, до 1 вересня 1953 р. підвести підсумки наукової дискусії по застосуванню гексахлорану в боротьбі з буржиковим довгоносом і накреслити заходи щодо подальшому розвитку наукових досліджень цієї галузі, а також заслухати доповідь директора Інституту агробіології АН УРСР Д. Ф. Лихваря про заходи з покращення науково-дослідної роботи в інституті; 5) зобов'язати директора Інституту лісівництва АН УРСР акад. П. С. Потребняка підготувати пропозиції по озелененню териконів Донбасу; 6) заслухати пропозиції директора Інституту ентомології та фітопатології

АН УРСР д.б.н. В. П. Васильєва про заходи з покращення роботи інституту; 7) зобов'язати БМУ «Академбуд» АН УРСР до 20 серпня 1953 р. закінчити обладнання лабораторії Інституту лісівництва АН УРСР для проведення досліджень із застосуванням методу мічених атомів; 8) вимагати від директорів інститутів: фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії АН УРСР (акад. О. І. Душечкіна), лісівництва (акад. П. С. Погребняка), агробіології (к.с.-г.н. Д. Ф. Лихваря) та ситомології та фітопатології АН УРСР (д.с.-г.н. В. П. Васильєва) термінового розгляду зазначених недоліків у виконанні планів науково-дослідної роботи і планів впровадження на вчених радах та прийняття необхідних заходів; 9) Вченому секретаріату Президії АН УРСР (О. Н. Щербань) підготувати пропозиції про укомплектування Інституту фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії АН УРСР керівними кадрами; 10) до 1 жовтня 1953 р. заслухати інформацію голови бюро Відділу сільськогосподарських наук АН УРСР акад. П. А. Власюка про хід виконання цієї постанови.

629. Заслухали і обговорили доповідь Комісії по мічених атомах АН УРСР акад. О. І. Бродського про розвиток наукових досліджень із застосуванням мічених атомів і зобов'язали бюро Відділів фізико-математичних і хімічних наук, біологічних наук, сільськогосподарських наук і технічних наук АН УРСР та директорів установ розглянути на засіданнях вчених рад установ рекомендовану Вченою радою при Президії АН СРСР тематику, а також накреслити заходи по подальшому розвитку наукових досліджень на 1954–1955 рр. із застосуванням методу та досліджень по вивченню дій ядерних випромінювань; усі дослідження із застосуванням ізотопного методу включити до відповідних проблем і річних тем установ АН УРСР і вжити термінових заходів щодо створення нормальних санітарних умов у приміщеннях, де проводяться роботи із застосуванням мічених атомів.

Рекомендували інститутам: біохімії та фізіології – використати організовану біофізичну лабораторію в Інституті фізіології ім. О. О. Богомольця АН УРСР та ввести в план на 1954–1955 рр. роботи по вивченню дії ядерного випромінювання на тваринний організм; фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії, ботаніки, генетики і селекції АН УРСР – поширити роботи по вивченню дій радіоактивних речовин на ріст і розвиток рослин; бюро Відділу сільськогосподарських наук АН УРСР розглянути питання про розвиток робіт Відділу з використанням важкого азоту № 15 (питання азотного живлення і обміну).

Поклали на Комісію по мічених атомах АН УРСР науково-методичне і консультативне керівництво науковими дослідженнями із застосуванням ізотопного методу і його поліаризацію; затвердили Положення про Комісію по мічених атомах АН УРСР, зобов'язали голову комісії акад. О. І. Бродського до 15 жовтня 1953 р. подати на затвердження її уточнений персональний склад і розробити пропозиції про організацію курсів по ознайомленню наукових співробітників з методом мічених атомів та його застосуванню у науково-дослідній роботі.

Ухвалили, враховуючи розширення наукових досліджень і використання ізотопного методу в установах АН УРСР, а також необхідність покращення оперативного контролю і планування, підняти клопотання перед Міністерством фінансів СРСР про затвердження у складі Відділу спеціальних робіт АН УРСР наукового співробітника-консультанта, поклавши на нього одночасно обов'язки вченого секретаря Комісії по мічених атомах АН УРСР.

630. Затвердили поданий РВР АН УРСР план випуску друкованої продукції АН УРСР на 1954 р. у кількості 245 назв загальним обсягом 3 тис. др. арк., у тому числі монографій – 1714 др. арк, 10 журналів – 456 др. арк., науково-популярних брошур – 84 др. арк., «Праць» і «Наукових записок» – 400 др. арк., закритих видань – 300 др. арк. Ухвалили передбачити резерв для видання науково-популярних брошур – 40 др. арк., для монографій – 46 др. арк. Вирішили клопотатись перед директивними органами про збільшення штату працівників Видавництва АН УРСР та обсягу «Українського хімічного журналу» – до 12 др. арк. кожного номеру, а «Геологічного журналу» – до 6 номерів на рік, обсягом 9 др. арк. кожен номер.

631. Дозволили Інституту будівельної механіки АН УРСР укласти договір з Науково-дослідним інститутом № 801 Міністерства електростанцій і електропромисловості СРСР на виготовлення універсального електронного мікроскопу УЕМ-100 і клопотатись про отримання мікроскопу в ІV кварталі 1953 р.

Архів Президії ІАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 527, арк. 267–392. Оригінал. Машинпис.

Протокол № 29 засідання Президії Академії наук УРСР

від 7 серпня 1953 р.

632–633. Тасмно.

634. *1

635. Дозволили провести зміни в плані науково-дослідної роботи Інституту машинознавства й автоматики АН УРСР на 1953 р. (постанова від 03.08.53).

636. Розглянули стан підготовки до друку і видання наукових робіт Інституту філософії АН УРСР. Постановили: здати до друку три праці до 1 серпня 1953 р. і одну – до 15 жовтня 1953 р., 8 статей збірника «3 історії філософської думки у другій половині ХVІІІ ст. – початку ХХ ст.» розмножити і розіслати до 1 серпня 1953 р. у науково-дослідні установи і вищі навчальні заклади для обговорення, зобов'язати Відділ суспільних наук АН УРСР (І. К. Білодід) та Інститут філософії АН УРСР (Д. Х. Остринин) організувати комісію для розгляду і редагування роботи М. І. Новікова «Світогляд Шевченка» і передати її до Видавництва АН УРСР до 1 серпня 1953 р.; заступнику голови РВР АН УРСР В. Г. Касьяненку взяти під особистий контроль друк праць інституту; зобов'язати директора Видавництва АН УРСР Б. М. Зав'ялова забезпечити редагування і підготовку до друку робіт інституту та подати графік друку цих робіт до 30 липня 1953 р.; просити Інститут філософії АН СРСР надати допомогу Інституту філософії АН УРСР у виданні роботи М. І. Новікова «Світогляд Шевченка». Взяли до уваги інформацію про завершення роботи акад. М. Е. Оселяновського над працею «Філософські питання квантової механіки» і передачу її до друку (постанова від 03.08.53).

637. На відзначення 40-річчя від дня смерті української поетеси Л. Українки зобов'язали інститут літератури, філософії та суспільних наук АН УРСР підготувати лекції і доповіді про життя і діяльність Л. Українки, дирекції Державної публічної бібліотеки УРСР (В. С. Дончак) та Львівської бібліотеки

АН УРСР (А. З. Одуха) організувати виставки, присвячені ювілею. Ухвалили клопотатись перед РМ УРСР про увічнення пам'яті поетеси відповідно до підготовленого переліку заходів (постанова від 03.08.53).

638. *¹

639. Дозволили Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР продовжити роботу по складанню зведеного покажчика по десятичному виданню творів Т. Г. Шевченка після виходу з друку VII, VIII, IX і X томів та зобов'язали його завершити в 1953 р. підготовку до друку документів, що стосуються діяльності Т. Г. Шевченка, і хронологію життя і творчості (постанова від 05.08.53).

640. Дозволили Канівському державному музею-заповіднику «Могила Т. Г. Шевченка» передати Канівському районному будинку культури експонати для обладнання кімнати Т. Г. Шевченка та виготовити репродукції за негативами музею (постанова від 05.08.53).

641. *¹

642–643. *²

644. Ухвалили довести до відома директорів інститутів АН УРСР порядок внесення змін в плани науково-дослідних робіт установ АН УРСР і доручили Відділу спеціальних робіт АН УРСР спільно з Вченим секретаріатом Президії АН УРСР та Відділами наук АН УРСР проаналізувати причини внесення змін в плани.

645. Заслухали і обговорили звіт в.о. голови бюро Відділу технічних наук АН УРСР чл.-кор. П. С. Кучерова про виконання установами Відділу плану науково-дослідних робіт і плану впровадження за I півріччя 1953 р. Відзначили, що розроблялось 117 тем по плану науково-дослідних робіт, з них 20 – по планах дослідно-виробничих робіт та впровадження, з них 11 тем були пов'язані з виконанням урядових завдань. Відзначили низку недоліків у роботі, з метою усунення яких та забезпечення виконання планів постановили: 1) схвалити звіт бюро Відділу технічних наук АН УРСР про виконання планів наукової діяльності установ Відділу у першому півріччі 1953 р.; 2) зобов'язати бюро Відділу та директорів установ ліквідувати в другому півріччі відставання у виконанні планів робіт по всіх темах; 3) зобов'язати Відділ спеціальних робіт АН УРСР (С. М. Бухало) посилити контроль за виконанням урядових завдань та важливих тем; 4) зобов'язати бюро Відділу провести у II півріччі 1953 р. координаційні наради по комплексних проблемах та організувати наукову допомогу будівництву Малодивичької електростанції; 5) зобов'язати Інститут електротехніки АН УРСР (чл.-кор. А. Д. Нестеренко) включити в план науково-дослідних робіт інституту на 1953 р. тему «Автоматичне регулювання шахтних скіпових підйомних установок», яку розробляти спільно з Інститутом гірничої справи ім. М. М. Федорова АН УРСР; 6) заслухати на засіданнях Президії АН УРСР протягом II півріччя 1953 р. доповідь про результати наукової діяльності Лабораторії проблем швидкісних машин і механізмів АН УРСР (директор акад. Г. Ф. Проскура) та звіти членів-кореспондентів М. О. Зайцева та С. І. Тетельбаума про наукову діяльність; 7) зобов'язати в.о. директора Інституту теплоенергетики АН УРСР чл.-кор. В. І. Толубинського подати на затвердження графік вводу в експлуатацію нового обладнання для проведення досліджень по комплексному використанню місцевих палив і проведенню досліджень по газовій турбіні; 8) заслухати в III кварталі 1953 р. доповідь начальника плану постачання обладнання та матеріалів для установ Відділу

технічних наук АН УРСР: 9) дозволити інститутам будівельної механіки і гідрології та гідротехніки АН УРСР внести зміни в плани науково-дослідних робіт на 1953 р.; 10) зобов'язати керівників установ Відділу технічних наук АН УРСР протягом III кварталу 1953 р. усунути всі недоліки у фінансово-господарській роботі і дотримуватись ефективності витрачання державних коштів, широко застосовувати і збільшувати кількість і якість експериментів в лабораторних умовах для впровадження наукових досягнень у практику; 11) розглянути пропозиції про перерозподіл кошторисних асигнувань на не заміщені вакантні посади між установами Відділу технічних наук АН УРСР та інших Відділів по стану використання їх на 1 вересня 1953 р.; 12) зобов'язати бюро Відділу технічних наук та Відділ спеціальних робіт АН УРСР провести наприкінці III кварталу 1953 р. перевірку виконання цієї постанови.

646. Заслухали і обговорили доповідь Головного вченого секрестаря Президії АН УРСР О. Н. Щербаня про стан підготовки докторських дисертацій. Відзначили, що станом на 1 серпня 1953 р. десять осіб не захистили дисертації по завершенню терміну докторантури. Постановили зобов'язати директорів установ АН УРСР, де працюють докторанти, створити відповідні умови для завершення дисертацій. Ухвалили заслухати у жовтні 1953 р. інформацію про стан підготовки докторських дисертацій докторантами, термін перебування яких завершується в 1954 р., та запропонувати Г. Г. Смелянченку і М. Х. Островерху підготувати на наступне засідання звіт про стан роботи над докторськими дисертаціями.

647. Постановили дозволити Інституту математики АН УРСР скликати 28 вересня–2 жовтня 1953 р. у м. Київ нараду з теорії ймовірностей і математичної статистики, затвердили програму та склад учасників наради.

648. Відзначили, що Інститут історії АН УРСР завершив підготовку до друку I тому «Історії Української РСР», вирішили за доцільне його видання тиражем 70 тис. прим. українською мовою та 30 тис. прим. російською мовою і присвятити видання 300-річчю входження України до Росії.

649. Постановили провести наприкінці вересня – на початку жовтня 1953 р. етнографічну нараду, на якій обговорити стан етнографічної роботи в Україні та заходи щодо її покращення, залучити до участі в нараді наукових співробітників-етнографів Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії АН УРСР, співробітників Українського державного музею етнографії та художнього промислу АН УРСР у м. Львів, працівників красзнавчих музеїв Міністерства культури УРСР та інших наукових закладів. Ухвалили: просити Інститут етнографії АН СРСР відрядити на нараду свого представника з доповіддю на тему щодо завдань етнографічної науки; покласти підготовку наради на бюро Відділу суспільних наук АН УРСР та Інститут мистецтвознавства, фольклору та етнографії АН УРСР.

650. Доручили Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії АН УРСР підібрати кандидатури до аспірантури по спеціальності етнографія і розглянути питання про виділення інституту відповідних аспірантських вакансій.

651. Взяли до відома телеграму Президента Польської академії наук Яна Домбровського з подякою за поздоровлення у зв'язку з польським національним святом Відродження.

652. Взяли до відома телеграму Президії Угорської академії наук з подякою за дружній прийом делегації вчених Угорської Народної Республіки у складі Президента Угорської академії наук І. Русняка і голови Відділу медичних наук цієї АН акад. І. Терє.

653. Задовольнили прохання акад. С. О. Лебедева і залишили його завідувачем лабораторії № 1 Інституту електротехніки АН УРСР без оплати.

654. Взяли до відома постанову Президії АН СРСР від 17 липня 1953 р. № 462 «Про склад Комісії по абсолютному віку геологічних формацій АН СРСР», згідно з якою акад. М. П. Семененка обрано членом цієї комісії.

655. Заслухали постанову РМ УРСР від 3 серпня 1953 р. № 1567 «Про організацію білкового замітника крові (БК-8)» і на її виконання ухвалили зобов'язати Інститут біохімії АН УРСР забезпечити надання Міністерству охорони здоров'я УРСР консультацій щодо організації виробництва білкового замітника крові.

656. Ввели до складу вченої ради Інституту електротехніки АН УРСР д.т.н. В. Л. Іносова.

657. Ухвалили організувати в Інституті гірничої справи ім. М. М. Федорова АН УРСР робочу вчену раду в кількості 11 осіб у складі: чл.-кор. П. С. Кучеров (голова), акад. М. А. Стариков, чл.-кор. – О. М. Пеньков, К. І. Татомир, д.т.н. О. С. Фідельов, к.т.н. – О. Н. Щербань, О. І. Кухтенко, П. А. Ковшуля, С. М. Бухало, учений секретар інституту Ю. І. Качуро, голова місцевому В. І. Врублевський.

658. *2

659. *1

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 527, арк. 393–474. Оригінал. Машинпис.

Протокол № 30 засідання Президії Академії наук УРСР

від 14 серпня 1953 р.

660–661. *1

662. *2

663. Таємно.

664. Для організації похорону члена Президії АН УРСР акад. Є. О. Патона постановили створити комісію у складі: академіки – М. П. Семененко (голова), К. К. Хрснов, В. Г. Касьяненко, також Головний учений секретар Президії АН УРСР О. Н. Щербань, чл.-кор. П. С. Кучеров, заступник завідувача відділу спеціальних робіт АН УРСР П. Г. Гребельник, секретар парткомітету АН УРСР І. В. Смирнов-Замков, учений секретар Інституту електрозварювання ім. Є. О. Патона АН УРСР Б. С. Касаткін, керуючий справами АН УРСР М. П. Сизоненко.

665. *2

666. *1

667. *3

668. Затвердили з 8 серпня 1953 р. к.т.н. С. В. Малашенка на посаді завідувача фізико-технічної лабораторії Інституту будівельної механіки АН УРСР.

669. *2

670. *2

671. Заслухали і обговорили доповідь в.о. голови Відділу суспільних наук АН УРСР д.філол.н. І. К. Білодіда про стан виконання планів науково-дослідної роботи за I півріччя 1953 р. та постановили: 1) вважати стан виконання планів науково-дослідних робіт в частині інститутів поки що незадовільним; 2) вказати бюро Відділу та директорам інститутів на необхідність виконання планів та ліквідацію заборгованості з попередніх років; 3) звернути увагу бюро Відділу та директорів інститутів на необхідність докласти всіх зусиль для повного і своєчасного виконання заходів по відзначенню 300-річчя входження України до Росії; 4) зобов'язати Видавництво АН УРСР забезпечити своєчасне і високоякісне видання праць, присвячених 300-річчю входження України до Росії «Історія Української РСР» (I том), «Історія української літератури» (I том), «Визвольна війна 1648–1654 рр. і возз'єднання України з Росією», «Богдан Хмельницький – видатний державний діяч і полководець», «Образ Богдана Хмельницького в українській радянській літературі», «Зв'язки України з Росією до 1654 р.», «Нариси розвитку народного господарства Української РСР» і спеціальні ювілейні номери «Радянського літературознавства», «Наукових записок» Інституту історії АН УРСР та інших інститутів Відділу суспільних наук АН УРСР; 5) зобов'язати бюро Відділу та директорів інститутів до 10 вересня 1953 р. обговорити на вечних радах за участю всього складу наукових колективів підсумки піврічної наукової діяльності, розробити і затвердити графік виконання планових робіт і ліквідації заборгованості попередніх років по окремих темах та виконавцях, та обговорення кожної роботи на вечних радах інститутів і засіданні Відділу; 6) запропонувати Відділу суспільних наук АН УРСР – у декадний термін заслухати на бюро звіти директорів інститутів та всіх наукових співробітників, які були попереджені про незадовільний стан виконання планів 1952 р.; розглянути питання про роботу інститутів суспільних наук в архівах, про збирання матеріалів і рукописів та заслухати звіти окремих інститутів по цих питаннях; 7) заслухати у вересні–жовтні 1953 р. звіти: Інституту археології АН УРСР – про виконання постанови Президії АН УРСР про роботу над «Нарисами стародавньої історії Української РСР», Інституту суспільних наук АН УРСР – про стан виконання наукових робіт, Інституту економіки АН УРСР – про його зв'язок з Держпланом УРСР, Видавництва АН УРСР – про публікацію наукових праць інститутів Відділу; 8) зобов'язати інститути Відділу систематично інформувати громадськість через періодичну пресу про окремі досягнення у науковій діяльності; 9) запропонувати директорам Державної публічної бібліотеки УРСР і Львівської бібліотеки АН УРСР істотно покращити роботу по комплектуванню, розробці і упорядкуванню книжкових фондів та організувати на відповідному рівні внутрішньосоюзний та іноземний книгообмін; 10) зменшити кошторис Львівської бібліотеки АН УРСР за статтею 7 на 12 тис. крб, передавши їх на комплектування наукових бібліотек інших установ АН УРСР; 11) звернути увагу бюро Відділу, вечених рад та директорів інститутів на необхідність різкого підвищення якості наукової продукції і належного оформлення рукописів з метою повного усунення витрат Видавництва АН УРСР на понаднормові правки у верстках наукових праць.

672. *1

673. Заслухали інформацію віце-президента АН УРСР М. П. Семененка про статтю «Претензії нафтяників к ученым України» (газета «Правда України», 13 серпня 1953 р.) і постановили: для перевірки фактів, викладених у статті стосовно Інституту геології корисних копалин АН УРСР, та для розробки заходів по зміцненню зв'язків з промисловими організаціями, створити комісію у складі: директор Інституту геологічних наук АН УРСР акад. В. Г. Бондарчук (голова), директор Інституту геології корисних копалин АН УРСР чл.-кор. В. Б. Порфир'єв, в.о. директора Інституту машинознавства і автоматики АН УРСР Г. В. Карпенко, с.н.с. Інституту геологічних наук АН УРСР І. Л. Соколовський.

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 527, арк. 475–530. Оригінал. Машиннопис.

Протокол № 31 засідання Президії Академії наук УРСР

від 21 серпня 1953 р.

674. *1

675–676. *2

677. На часткову зміну постанови Президії АН УРСР від 10 квітня 1953 р. (протокол № 16, п. 270) дозволили Сектору тваринництва АН УРСР прийом аспірантів на 1953–1954 навчальний рік по спеціальності загальна зоотехнологія замість спеціальності вирощування молодняка сільськогосподарських тварин, і затвердили спеціальні дисципліни кандидатських екзаменів. Науковим керівником по цій спеціальності затвердили д.с.-г.н. П. Д. Пшеничного (постанова від 19.08.53).

678. *1

679. Заслухали телеграми зі співчуттям з приводу смерті акад. Є. О. Патона, що надійшли на адресу Президії АН УРСР, Інституту електрозварювання ім. Є. О. Патона АН УРСР і сім'ї покійного. Вшанували пам'ять акад. Є. О. Патона та ухвалили від імені Президії АН УРСР подякувати усім установам і особам, які висловили своє співчуття.

680. У зв'язку зі смертю члена Президії АН УРСР, Героя Соціалістичної Праці, депутата Верховної Ради СРСР, лауреата Сталінської премії, заслуженого діяча науки і техніки УРСР акад. Є. О. Патона постановили: взяти до відома постанову РМ УРСР від 13 серпня 1953 р. № 1616 «Про увічнення пам'яті видатного вченого в галузі електрозварювання і мостобудування акад. Є. О. Патона та про забезпечення його сім'ї», здійснити похорон покійного та заходи щодо забезпечення його сім'ї, видати протягом 1953–1954 рр. наукові праці акад. Є. О. Патона, встановити меморіальні дошки в м. Київ на будинку Інституту електрозварювання ім. Є. О. Патона АН УРСР та на будинку по вул. Коцюбинського, № 11/13; підняти клопотання перед РМ УРСР про перейменування вул. Польової, на якій довгий час жив акад. Є. О. Патон, у вулицю імені Є. О. Патона, асигнувати кошти на спорудження пам'ятника на могилі Є. О. Патона та встановлення бюсту у конференц-залі Інституту електрозварювання ім. Є. О. Патона АН УРСР.

Доручили Інституту електрозварювання ім. Є. О. Патона АН УРСР підготувати перелік та план підготовки до видання наукових праць вченого та затвер-

дили редколегію у складі: академіки – Г. М. Савін (відповідальний редактор), М. М. Доброхотов, К. К. Хренов, Ф. П. Беляжкін, чл.-кор. Б. Є. Патон. Зобов'язали інститут підготувати до видання збірник наукових праць, присвячений пам'яті акад. Є. О. Патона, до участі в складанні якого залучити фахівців СРСР у галузі електроварювання, і затвердили редколегію цього збірника у складі: чл.-кор. Б. Є. Патон (відповідальний редактор), доктори наук – Г. О. Ніколас (м. Москва), М. О. Окерблом (м. Ленінград), Г. П. Михайлов (м. Свердловськ), К. В. Любавський (м. Москва).

681. Заслухали доповіді голів Відділів наук АН УРСР про стан підготовки і погодження планів наукової діяльності установ АН УРСР на 1954 р. і постановили, що в багатьох установах є істотне відставання. Вказали директорам цих установ на необхідність своєчасної підготовки планів і зобов'язали подати проблемні та тематичні плани до відповідних координаційних установ до 25 серпня 1953 р.

682. Заслухали доповідь в.о. голови Відділу фізико-математичних і хімічних наук АН УРСР Ю. К. Делімарського про стан виконання плану науково-дослідних робіт і плану впровадження установами Відділу за I півріччя 1953 р. Постановили: схвалити звіт про виконання планів, зобов'язати директорів установ вжити заходів щодо ліквідації відставання у розробці важливих науково-дослідних тем, заборонити чл.-кор. Н. Д. Моргулісу роботу за сумісництвом, доручити керуючому справами АН УРСР М. П. Сизоненку терміново забезпечити Інститут фізики АН УРСР транспортом для його перевезення до 5 вересня 1953 р. у нове приміщення, просити «Головцукор» виділити для промислового випробування розробленого в Інституті органічної хімії АН УРСР способу очистки соків другої сатурації відповідний завод, затвердити зміни в планах науково-дослідних робіт і планах впровадження інститутів Відділу фізико-математичних і хімічних наук АН УРСР на 1953 р. Доручили бюро Відділу розглянути стан впровадження технології каротину та гідротермічного методу переробки мінеральних солей Прикарпаття і зобов'язали Головну астрономічну обсерваторію АН УРСР до 1 вересня 1953 р. подати план і проєкти робіт для організації спостережень сонячного затемнення.

683. *2

684. Додатково дозволили працювати за сумісництвом на півставки у вищих навчальних закладах УРСР у 1953–1954 рр. 20 і відмовили 9 науковим співробітникам АН УРСР; на зміну постанови Президії АН УРСР від 7 серпня 1953 р. (протокол № 29, п. 643) д.б.н. А. С. Оканенку дозволили працювати за сумісництвом у Всесоюзному науково-дослідному інституті цукру, заборонивши працювати за сумісництвом у Київському сільськогосподарському інституті.

685. Провели часткову зміну плану набору до аспірантури науково-дослідних установ АН УРСР на 1953–1954 навчальний рік.

686. Заслухали і обговорили доповідь директора Ботанічного саду АН УРСР акад. М. М. Гришка про стан будівництва та догляду за насадженнями та співдоповідь к.с.-г.н. О. С. Скородумова про стан будівництва установи. Постановили: просити РМ УРСР зобов'язати директора Науково-дослідного інституту «Київ-проект» М. К. Шила забезпечити закінчення нового проєктного завдання на будівництво Ботанічного саду АН УРСР до 10 вересня 1953 р., начальника управління в справах архітектури при РМ УРСР В. М. Оржова – розглянути проєктне завдання

і подати на затвердження до РМ УРСР, а також клопотатись про асигнування на будівництво 1 млн 110 тис. крб та визначення підрядчиків для його проведення.

Зобов'язали директора Ботанічного саду АН УРСР акад. М. М. Гришка усунути відзначені недоліки в роботі та до 10 вересня 1953 р. подати на затвердження нову структуру штатного розпису Ботанічного саду АН УРСР відповідно до постанови Президії АН УРСР від 3 квітня 1953 р., за якою було передбачено закріплення наукового, науково-допоміжного персоналу, а також технічних працівників за окремими структурними підрозділами і ділянками Ботанічного саду; до 15 вересня 1953 р. провести за участю бюро Відділу виробничу нараду всіх співробітників, обговоривши питання про стан будівництва та догляду за насадженнями.

687. Тимчасово поклали виконання обов'язків заступника голови РВР АН УРСР з 15 серпня 1953 р. на члена Президії АН УРСР акад. П. А. Властоюка.

688. Взяли до відома лист болгарського вченого, академіка М. Попова на ім'я віце-президента АН УРСР акад. М. П. Семененка з подякою за дружній прийом його АН УРСР.

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 528, арк. 1–54. Оригінал. Машинопис.

Протокол № 32 засідання Президії Академії наук УРСР

від 28 серпня 1953 р.

689. *2

690. Дозволили Інституту агробіології АН УРСР готувати наукові кадри по спеціальності луквінництво, затвердили д.б.н. Г. В. Козія науковим керівником аспірантів за цією спеціальністю і встановили кандидатські екзамени по спецкурсам «Рослинництво» і «Луквінництво» (постанова від 22.08.53).

691. *2

692. Відповідно до листа РМ УРСР від 30 березня 1953 р. персвели експериментально-виробничий відділ Інституту електрозварювання ім. Є. О. Патона АН УРСР на господарський розрахунок та зобов'язали заступника директора інституту чл.-кор. Б. Є. Патона завершити всі розрахунки, пов'язані з переведенням (постанова від 25.08.53).

693. *2

694–700. *1

701. *2

702. Затвердили з 28 серпня 1953 р. К. М. Борисевича на посаді заступника директора по адміністративно-господарській частині Інституту ентомології та фітопатології АН УРСР та прийняли рішення з інших кадрових питань.

703. *2

704. З метою розширення наукових досліджень і розробки важливих питань теорії та практики ведення громадського тваринництва зобов'язали Сектор тваринництва АН УРСР спрямувати роботу на вирішення проблем зоотехнії та розвитку громадського тваринництва, а саме: а) теорії утворення та удосконалення

порід сільськогосподарських тварин; б) теорії створення виробничих типів сільськогосподарських тварин; в) вирішення актуальних питань біології розпліднення, фізіології живлення, молокоутворення та вищої нервової діяльності сільськогосподарських тварин, звернувши особливу увагу сектору на продовження та розвиток наукових робіт акад. М. Ф. Іванова; послити участь у координації наукових досліджень по тваринництву та в наданні методичної допомоги науковим установам УРСР, послити методичне керівництво відділом тваринництва Інституту агробіології АН УРСР.

Також зобов'язали сектор: проводити експериментальні дослідження на своїй експериментальній базі та в кращих сільських господарствах УРСР, підібравши кращі господарства та оформивши їх через відповідні установи як дослідні пункти сектору; добитись через Вінницькі обласні та районні організації кращих умов годівлі та утримання піддослідних овець у сільському господарстві «1 Травня» або ж вивести всіх піддослідних овець (175 голів) в один із радгоспів Київської або Вінницької обл.; також дозволити сектору закупити 5 баранів-плідників породи «радянський коридель» для експериментальної роботи з покращення якості вовни у кращих вівцесферах підшефного АН УРСР району на Поліссі; закінчити до 1 січня 1954 р. розробку питань боротьби з бруцельозом сільськогосподарських тварин під керівництвом чл.-кор. В. П. Тульчинської, залишивши за нею підготовку аспірантів та впровадження у виробництво результатів своїх науководослідних робіт за минулі роки, а надалі зосередити зусилля сектору на вирішенні проблем зоотехнії. Рекомендували залучати до його роботи кращих зоотехніків радгоспів і МТС, дозволити сектору практикувати прикріплення дисертантів з виробництва і збільшили кількість аспірантів набору 1953 р. до 2 осіб.

Постановили передбачити додаткові асигнування сектору на IV квартал 1953 р., передати на його баланс новий десятиквартирний будинок на базі «Феофанія» та просити Президента ВАСГНІЛ дозволити перехід акад. Л. К. Гребеня на постійну роботу в Сектор тваринництва АН УРСР у м. Київ для керівництва науководослідною роботою з вівчарства, підведення підсумків наукової спадщини акад. М. Ф. Іванова і подальшої роботи з удосконалення порід сільськогосподарських тварин. Ухвалили просити РМ УРСР та ЦК КПУ прискорити рішення про передачу АН УРСР радгоспу «Буча», розташованого в поліській зоні Київської обл., як експериментальної бази установ Відділу сільськогосподарських наук АН УРСР.

705. Затвердили вчену раду Сектору тваринництва АН УРСР у складі: завідувач сектором професор П. Д. Пшеничний (голова), академіки – Л. К. Гребень (заступник), О. В. Квасницький, чл.-кор. М. Ф. Гулий, доктори наук – М. М. Колесник, М. А. Кравченко, А. К. Скороходько, кандидати наук – І. Г. Зорін, С. Ф. Баранецький, Х. І. Класен (учений секретар), заступник начальника Головного управління радгоспів Міністерства сільського господарства УРСР А. І. Плішко.

706. У зв'язку з необхідністю проведення монтажних робіт в нових приміщеннях Лабораторії металофізики АН УРСР постановили змінити терміни завершення науководослідних робіт та залучити до монтажних робіт усіх співробітників експериментальних відділів на 3 місяці.

707. Заслухали доповідь директора Видавництва АН УРСР Б. М. Зав'ялова про хід видання наукової літератури установ Відділу суспільних наук АН УРСР і відзначили, що інститути Відділу подають рукописи видань з великою

затримкою, з 65 назв обсягом 921 др. арк. за планом видань 1953 р. на 1 серпня 1953 р. видано лише 20 назв обсягом 300 др. арк. Затвердили план-графік видання праць установ Відділу на вересень–грудень 1953 р. і I квартал 1954 р. та план-графік видання монографій, документів і тематичних збірників, присвячених 300-річчю входження України до Росії.

Зобов'язали: бюро Відділу суспільних наук АН УРСР та директорів інститутів забезпечити здачу рукописів до 20 листопада 1953 р., підвищувати відповідальності авторів, рецензентів та редколегій і передавати рукописи з принаймні однією зовнішньою рецензією; директора Видавництва АН УРСР Б. М. Зав'ялова – повністю забезпечити виконання планів-графіків видання робіт по Відділу суспільних наук АН УРСР; фінансово-плановий відділ, планово-виробничий відділ, РВР та Видавництво АН УРСР – за 20 днів виконати постанову Президії АН УРСР від 23 травня 1953 р. (протокол № 22, п. 425) і подати пропозиції про забезпечення послідовного запровадження господарського розрахунку у діяльності Видавництва АН УРСР, зокрема, договірної системи роботи з інститутами та науковими установами АН УРСР; РВР та Видавництво АН УРСР – підготувати пропозиції про заходи для забезпечення видання найактуальніших праць із сучасної тематики установ Відділу прискореними темпами; РВР АН УРСР – подати план-графік видання робіт інститутів суспільних наук на вересень–грудень 1953 р. та I квартал 1954 р. по видавництвах, що не входять у систему АН УРСР.

708. Заслухали інформацію про хід виконання плану видання науково-популярної літератури в АН УРСР за I півріччя 1953 р. і зобов'язали директорів інститутів фізіології та ботаніки АН УРСР до 10 вересня 1953 р. розглянути через вчені ради брошури таких авторів: Р. Є. Кавецького, М. М. Сиротиніна, Є. М. Бродіс, Г. Ф. Бабуріної; Інституту економіки АН УРСР – подати рукописи брошур до 15 вересня 1953 р. Доручили Раді науково-технічної пропаганди АН УРСР при складанні плану видання науково-популярної літератури на 1954 р. передбачити виділення резерву в 30 др. арк. для додаткового друку брошур із актуальних проблем.

709. Постановили провести в листопаді 1953 р. нараду, присвячену обговоренню філософських проблем сучасної фізики, зокрема, квантової механіки і теорії відносності. Створили оргкомітет наради під керівництвом акад. К. Д. Синельникова, якому доручили до 1 жовтня 1953 р. подати програму засідань, склад учасників та тексти доповідей.

710. Взяли до відома наказ Міністерства культури СРСР від 20 серпня 1953 р. № 1451 про дозвіл раді Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії АН УРСР приймати до захисту кандидатські дисертації і присуджувати науковий ступінь кандидата мистецтвознавства по спеціальностях: історія українського образотворчого мистецтва, історія української музики і музичного фольклору та історія українського кіномистецтва.

711. Відзначили плідну роботу по читанню лекцій і доповідей для воїнів Радянської Армії 28 висніми АН УРСР, зокрема, 14 академіками і 11 членами-кореспондентами АН УРСР.

Протокол № 33
засідання Президії Академії наук УРСР

від 4 вересня 1953 р.

712–715. Дозволили внести зміни у тематичні плани науково-дослідних робіт інститутів: фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії, зоології, гідробіології та Ботанічного саду АН УРСР (постанови від 29.08.53).

716. Затвердили план відряджень по АН УРСР за межі України на вересень 1953 р. (постанова від 29.08.53).

717–719. *1

720. Таємно.

721–722. *1

723. Заслухали доповідь керівника лабораторії хімії та технології цукристих речовин Інституту органічної хімії АН УРСР чл.-кор. П. В. Головіна про стан виконання плану дослідно-виробничої перевірки нового методу очищення соків цукрових буряків другої сатурації і відзначили незадовільну організацію перевірки на Городище-Пустоварівському цукровому заводі. Постановили: запропонувати інституту органічної хімії АН УРСР організувати протягом IV кварталу 1953 р. підготовку для проведення у 1954 р. виробничої перевірки нового методу очищення, відрядити керівника теми чл.-кор. П. В. Головіна до Головного управління цукрової промисловості СРСР для погодження всіх питань щодо створення проекту установки і введення її на одному з цукрових заводів та опрацювати план досліджень і попередньої підготовки персоналу для роботи на установці; поставити питання перед Міністерством промисловості продовольчих товарів СРСР про доцільність продовження досліджень на Городище-Пустоварівському цукровому заводі за умови збільшення його енергетичної потужності, встановлення необхідного обладнання і затвердження штату для обслуговування установки під час досліджень.

724. Взяли до відома інформацію директора Інституту загальної і неорганічної хімії АН УРСР акад. А. В. Думанського про результати роботи Республіканської наради з неорганічної хімії і координації науково-дослідних робіт з неорганічної хімії в УРСР. Відзначили ініціативу інституту по скликанню наради і доручили йому організацію комплексної розробки та координації науково-дослідних робіт з координованих проблем, розіслати резолюцію наради до вищих навчальних закладів, у яких є кафедри неорганічної хімії, і хімічним лабораторіям. Матеріали наради ухвалили опублікувати у виданнях АН УРСР.

725. Звільнили з 4 вересня 1953 р.: М. І. Мацапуру з посади заступника директора Державного музею Т. Г. Шевченка, призначивши його на посаду директора Будинку-музею Т. Г. Шевченка, звільнили Д. Ф. Красицького з посади директора Будинку-музею, призначивши його на посаду заступника директора Державного музею Т. Г. Шевченка, та затвердили Т. М. Оліференко т.в.о. молодшого наукового співробітника відділу гірничої механіки (м. Сталіно) Інституту гірничої справи ім. М. М. Федорова АН УРСР.

726. *2

727. Звернули увагу директора Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР акад. О. І. Білцького на виявлені порушення штатної дисципліни і зобов'язали негайно привести структуру інституту у відповідність до затвердженого

штатного розпису, підготувати питання про необхідні зміни в структурі інституту і перевести акад. М. К. Гудзія з 1 вересня 1953 р. на півставки заввідділу стародавньої літератури.

728. Зобов'язали дирекцію Інституту фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії АН УРСР ліквідувати всі випадки порушення структури інституту та в двотижневий термін подати пропозиції про покращення структури штатного розпису відповідно до виконуваних співробітниками обов'язків. Призначили на посаду завідувача експериментальної бази інституту В. С. Долю.

729. Перевірили стан підготовки до захисту докторських дисертацій в Інституті фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії АН УРСР і постановили: відрядити в докторантуру при АН СРСР на один рік к.б.н. Ф. Л. Калініна, звільнивши його від виконання обов'язків завідувача лабораторії обміну речовин і залишивши на посаді с.н.с. лабораторії, зобов'язати директора інституту призначити т.в.о. завідувача лабораторії обміну речовин одного з наукових співробітників, що завершили роботу над докторськими дисертаціями, та оголосити конкурс на заміщення цієї посади, розглянути питання про прикомандирування до докторантури за лабораторією рослинництва к.с.-г.н. А. П. Яшука, звільнити з 4 вересня 1953 р. к.с.-г.н. О. В. Лазурського від виконання обов'язків завідувача лабораторії агрохімії, залишивши його на посаді с.н.с., та покласти виконання обов'язків завідувача лабораторії агрохімії на директора інституту акад. О. І. Душечкіна.

730. Розглянули розвиток робіт в АН УРСР по визначенню абсолютного віку порід геологічних формацій і постановили: 1) зобов'язати інституту геологічних наук та геології корисних копалин АН УРСР провести протягом 1954–1955 рр. визначення абсолютного віку порід геологічних формацій Українського кристалічного масиву; 2) створити у складі відділу геохімії Інституту геологічних наук АН УРСР спеціалізовану лабораторію абсолютного віку порід, масспектрометричне визначення ізотопного складу покласти на Інститут фізичної хімії ім. Л. В. Писаржевського АН УРСР; 3) координувати і загальне керівництво роботами по визначенню абсолютного віку порід в АН УРСР покласти на віце-президента М. П. Семсненка; 4) доручити директору Інституту геологічних наук АН УРСР до 15 вересня 1953 р. розробити конкретну тематику робіт з цього питання на 1954–1955 рр., а бюро Відділу фізико-математичних і хімічних наук АН УРСР взяти її під контроль; 5) розробляти тематику у тісному контакті з Комісією по визначенню абсолютного віку геологічних формацій АН СРСР; 6) передбачити Інституту геологічних наук АН УРСР кошти на придбання у 1953 р. масспектрографа.

731–732. *¹

733. Затвердили вчену раду Ботанічного саду АН УРСР у такому складі: директор Ботанічного саду АН УРСР акад. М. М. Гришко (голова), кандидати наук – В. А. Макаревич (заступник), М. І. Бондар (учений секретар), М. М. Вільчинський, І. О. Дрига, Г. В. Дмитрів, О. І. Соколовський, І. М. Шайтан, секретар парторганізації Ф. С. Дудик.

734. Затвердили вчену раду Інституту машинознавства і сільськогосподарської механіки АН УРСР у складі: академіки – А. О. Василенко (голова), С. В. Серсен, О. Ю. Ішлінський, члени-кореспонденти – П. М. Василенко, Б. Д. Грозін, д.т.н. В. С. Крамаров, кандидати наук – М. І. Люшин, Б. М. Середенко, С. Б. Зелігман, І. С. Григор'єв, М. Е. Гарф, Г. А. Василенко, І. І. Василенко.

735. Тимчасово з 28 серпня 1953 р., на час відрядження акад. Й. З. Штокала, поклали обов'язки голови Львівського філіалу АН УРСР на директора Інституту машинознавства і автоматики Г. В. Карпенка.

736. Взяли до відома постанову РМ УРСР від 27 липня 1953 р. № 1507 «Про науково-методичне керівництво роботою Української селекційно-дослідної станції рибиництва і державних племінних рибоводних пунктів», згідно з якою скасовано п. 6 постанови РМ УРСР від 4 березня 1950 р. № 482 про покладення на Інститут гідробіології АН УРСР науково-методичного керівництва роботою Української селекційно-дослідної станції рибиництва і державних племінних рибоводних пунктів УРСР.

737. Взяли до відома наказ по Азово-Сиваському державному заповіднику з подякою співробітнику Інституту ботаніки АН УРСР д.б.н. М. В. Клокову за консультацію та керівництво науково-навчальною практикою студентів.

738. Взяли до відома повідомлення Інституту історії АН УРСР про завершення 3 вересня 1953 р. роботи по внесенню всіх правок до тексту I тому «Історії Української РСР» і ухвалили просити директивні органи дати дозвіл на його друк.

739. Ухвалили передати лист директора Інституту нафти АН СРСР від 28 серпня 1953 р. з проханням підтримати висунуту вченою радою цього інституту кандидатуру д.г.-м.н. М. І. Варенцова на вакансію члена-кореспондента АН СРСР по спеціальності геологія нафти до Інституту геологічних наук АН УРСР для обговорення на вченій раді.

740. На виконання постанови РМ СРСР від 20 липня 1946 р. «Про увічнення пам'яті видатного вченого в галузі медичних наук академіка О. О. Богомольця» доручили бюро Відділу біологічних наук АН УРСР скласти і подати на наступне засідання Президії АН УРСР положення про порядок присудження премії імені академіка О. О. Богомольця за видатні роботи в галузі медичних наук та організувати конкурс на кращі роботи в галузі медичних наук за 1953 р.

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 528, арк. 142-207. Оригінал. Машинпис.

Протокол № 34 засідання Президії Академії наук УРСР

від 18 вересня 1953 р.

741–745. *¹

746. Затвердили з 1 вересня 1953 р. заступником голови Львівського філіалу АН УРСР по науковій частині чл.-кор. Я. І. Середу (постанова від 12.09.53).

747–748. *²

749. На виконання постанови РМ УРСР від 20 серпня 1953 р. № 1679 «Про авторський гонорар за літературно-художні твори» упорядкували діючі в АН УРСР ставки гонорарів (постанова від 14.09.53).

750–752. *¹

753. *²

754. *¹

755. Затвердили: з 12 серпня 1953 р. чл.-кор. Б. Є. Патона на посаді директора Інституту електрозварювання ім. Є. О. Патона АН УРСР, з 21 серпня 1953 р. д.т.н. Ю. О. Митропольського на посаді завідувача відділу математичної фізики Інституту математики АН УРСР та прийняли інші рішення з кадрових питань.

756. *³

757. Призначили з 18 вересня 1953 р. к.б.н. Є. М. Кондратюка на посаду вченого секретаря Президії АН УРСР по біологічних і сільськогосподарських науках, звільнивши його від обов'язків наукового співробітника-консультанта Відділу спеціальних робіт АН УРСР.

758–759. *²

760. Дозволили Інституту агробіології АН УРСР оголосити конкурс на заміщення посад завідувачів відділів: селекції та насінництва, механізації сільського господарства; вченого секретаря інституту.

761. Розглянули питання про стан підготовки докторських дисертацій співробітниками Л. В. Цукерником і І. В. Акаловським, які виконують обов'язки завідувачів лабораторій Інституту електротехніки АН УРСР.

762. Перевіривши стан підготовки докторських дисертацій співробітниками, які виконують обов'язки завідувачів відділів Інституту економіки АН УРСР, встановили термін подачі до захисту дисертації М. Х. Островерху, М. М. Середенку, Д. Ф. Вірнику, П. Т. Семкові, зобов'язали І. А. Кугукала підготуватись у 1954–1955 рр. до вступу в докторантуру АН СРСР, а Л. М. Корецького – підібрати тему докторської дисертації, скласти її план і затвердити на вченій раді інституту.

763. Затвердили положення про конкурс на здобуття премії імені акад. О. О. Богомольця, організацію та проведення конкурсу поклали на Інститут фізіології ім. О. О. Богомольця АН УРСР.

764. Заслухали результати роботи I Республіканського з'їзду Українського товариства охорони природи, що відбувся у м. Київ 15–16 липня 1953 р. Постановили: схвалити роботу оргбюро товариства, затвердити склад його президії та рєвізійної комісії; розглянути питання про перейменування товариства та включити його видання до плану Видавництва АН УРСР і реалізувати їх через магазин «Академкнига», підтримати клопотання президії товариства перед РМ УРСР про встановлення штатних одиниць за рахунок товариства в його кожній обласній і в районних філіях. Запропонували директору Ботанічного саду АН УРСР акад. М. М. Гришко вжити заходів щодо посилення боротьби зі шкідниками та захворюваннями насаджень дендропарку.

765. Створили комісію по розгляду заяв співробітників Державної публічної бібліотеки УРСР у зв'язку з провєдсною преєтєстєцією: акад. Л. А. Булаховський, акад. Є. О. Шилов, В. Л. Варецький, Є. А. Тихонова.

766. Тимчасово поклали обов'язки голови організаційного комітету по провєдєнню наради з філософських питань сучасної фізики на директора Інституту філософії АН УРСР Д. Х. Остриїна.

767. Ухвалили вважати, що віще-президент АН УРСР акад. Г. М. Савін після повернення з щорічної відпустки 10 вересня 1953 р. приступив до виконання своїх службових обов'язків.

Протокол № 35¹
засідання Президії Академії наук УРСР

від 22–24 вересня 1953 р.

768. *¹

768-а. Затвердили план заходів АН УРСР по реалізації постанови Пленуму ЦК КПРС від 7 вересня 1953 р. та рішень V сесії Верховної Ради СРСР.

769. Дозволили внести зміни в плани науково-дослідних робіт, дослідно-виробничих робіт і впровадження закінчених науково-дослідних робіт у народне господарство УРСР Інституту електротехніки АН УРСР на 1953 р. (постанова від 23.09.53).

770. Ввели до складу об'єднаної вченої ради інститутів загальної і неорганічної хімії та органічної хімії АН УРСР к.х.н. П. С. Пелькіса (постанова від 23.09.53).

771. *¹

772. На виконання постанови РМ СРСР від 31 серпня 1953 р. № 2310 і постанови Президії АН СРСР від 15 вересня 1953 р. № 542 «Про заходи в зв'язку з організацією Міністерства геології і охорони надр СРСР» постановили: 1) для передачі Українському геологічному управлінню Міністерства геології і охорони надр СРСР геологічної партії з підготовки матеріалів для V тому видання «Геологія СРСР» і робіт по геокартуванню, що проводились Інститутом геологічних наук АН УРСР, створити комісію під керівництвом вченого секретаря вказаного інституту В. Ю. Кондрачука; 2) зобов'язати комісію до 1 жовтня 1953 р. передати Українському геологічному управлінню усі матеріали і штати станом на 1 липня 1953 р., які були раніше передані АН УРСР відповідно до постанови РМ СРСР від 30 квітня 1953 р. (постанова від 24.09.53).

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 528, арк. 284–306. Оригінал. Машиніопис.

Протокол № 36
засідання Президії Академії наук УРСР

від 25 вересня 1953 р.

773. *³

774. Звільнили з 25 вересня 1953 р. акад. О. І. Душечкіна від обов'язків директора Інституту фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії АН УРСР, залишивши його на посаді завідувача лабораторії агрохімії цього інституту, і винесли йому подяку за роботу; затвердили з 25 вересня 1953 р. акад. П. А. Власюка на посаді директора інституту із залишенням за ним обов'язків голови Відділу сільськогосподарських наук АН УРСР; перевели з 5 вересня 1953 р. к.б.н. В. П. Короткорука на посаду с.н.с. лабораторії тканинних білків Інституту біохімії АН УРСР, звільнивши його з посади вченого секретаря інституту; затвердили Я. В. Білінка в.о. вченого секретаря Інституту біохімії АН УРСР; перевели з 25 вересня 1953 р.

¹ Протокол № 35 в архівній справі представлений лише окремими постановами, прийнятими в робочому порядку.

к.ф.-м.н. Г. А. Федоруса на посаду с.н.с. Інституту фізики АН УРСР, звільнивши його з посади вченого секретаря інституту; перевели з 25 вересня 1953 р. к.ф.-м.н. І. Д. Конозенка на посаду вченого секретаря Інституту фізики АН УРСР, звільнивши його з посади с.н.с. цього інституту; та ухвалили рішення з інших кадрових питань.

775. Звільнили М. І. Новикова з посади завідувача відділу історії філософської і суспільної думки України Інституту філософії АН УРСР.

776. Дозволили працювати за сумісництвом на півставки у 1953–1954 навчальному році к.е.н. В. В. Бондаренку в Інституті підвищення кваліфікації викладачів марксизму-ленінізму при Київському державному університеті імені Т. Г. Шевченка по керівництву дисертаціями до 1 лютого 1954 р.

776-а. *2

777. Ухвалили затвердити рекомендацію Інституту історії АН УРСР і відрадити до докторантури Інституту історії АН СРСР к.і.н. В. А. Дядиченка, звільнивши його від виконання обов'язків завідувача відділу історії феодалізму Інституту історії АН УРСР і перевівши на посаду с.н.с. цього інституту, та к.і.н. І. І. Компанійця.

777-а. Затвердили к.б.н. В. П. Короткоручка докторантом АН УРСР по спеціальності біохімія з 1 жовтня 1953 р. та зобов'язали директорів інститутів доповісти на наступному засіданні Президії АН УРСР про хід та перспективи набору кандидатів до докторантури.

778. Відповідно до постанови РМ СРСР від 27 серпня 1953 р. № 2277 «Про будівництво водогосподарських об'єктів» і розпорядження Президії АН СРСР про впровадження низки організаційних і господарських заходів з питань гідробудівництва постановили: 1) зобов'язати бюро Відділів суспільних, сільсько-господарських, біологічних, технічних, фізико-математичних і хімічних наук АН УРСР визначити основні наукові питання, які належить опрацювати згідно до постанови, і до 6 жовтня 1953 р. подати Раді по вивченню продуктивних сил УРСР АН УРСР перелік заходів по проведенню досліджень у 1953 р. та план науково-дослідних робіт на 1954 р.; 2) зобов'язати наукові установи АН УРСР терміново поновити науково-дослідні роботи, пов'язані з будівництвом і освоєнням зрошувальних систем на півдні УРСР; 3) доручити Раді по вивченню продуктивних сил УРСР АН УРСР звернутись до галузевих науково-дослідних інститутів і вищих навчальних закладів УРСР із проханням у 1953–1954 рр. взяти участь в опрацюванні питань, пов'язаних з будівництвом і освоєнням зрошувальних систем на півдні УРСР, та включити зведений план науково-дослідних робіт освоєння зрошених земель до комплексного плану досліджень по проблемі розвитку продуктивних сил півдня на 1953–1954 рр.; включити до плану досліджень на 1953–1954 рр. по проблемі комплексного використання водних ресурсів УРСР тематику науково-дослідних робіт, пов'язаних з будівництвом зрошувальних та обводнюваних систем; погодити план науково-дослідних робіт за цією проблемою з Радою по вивченню продуктивних сил АН СРСР, про що доповісти Президії АН УРСР.

779. Взяли до відома інформацію директора Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця АН УРСР чл.-кор. А. М. Воробйова про результати об'єднаної сесії з питань гіпертонічної хвороби, відзначили ініціативу Інституту кардіології АН СРСР та Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця АН УРСР у скликанні цієї сесії, а також необхідність проведення таких об'єднаних сесій.

780. Взяли до відома наказ міністра вугільної промисловості СРСР від 25 липня 1953 р. та постанову технічної ради Міністерства вугільної промисловості СРСР про заходи щодо збільшення терміну служби підйомних канатів у зв'язку з роботою акад. Г. М. Савіна «Динамические усилия в подъемных канатах некоторых шахт Донецкого бассейна, Криворожского бассейна и Западных областей УССР», відзначили наукову і практичну цінність досліджень по теорії розрахунку шахтних підйомних канатів для глибоких шахт і рекомендували іншим інститутам АН УРСР додержуватись таких методів впровадження, коли підприємства повністю забезпечують проведення робіт та їх виробниче випробування. Доручили акад. Г. М. Савіну очолити розробку цієї проблеми в інститутах АН УРСР та подати проєкт розгорнутого рішення на виконання постанови РМ СРСР з цього приводу.

781. Дозволили Інституту органічної хімії АН УРСР провести 28–31 жовтня 1953 р. у м. Київ II Українську республіканську конференцію з органічної хімії, затвердили програму та склад учасників.

782. *1

783. Вивели зі складу вченої ради Інституту чорної металургії АН УРСР М. П. Брауна та ввели до складу заступника директора по науковій частині к.т.н. М. І. Красавцева.

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 528, арк. 307–333. Оригінал. Машинопис.

Протокол № 37 засідання Президії Академії наук УРСР

від 20 жовтня 1953 р.

784. На виконання постанови РМ СРСР від 8 вересня 1953 р. № 2364 та постанови РМ УРСР від 15 вересня 1953 р. № 1941 зобов'язали керівників установ АН УРСР та відділ кадрів АН УРСР взяти до відома і виконання постанови і надавати роботу в установах АН УРСР офіцерам, що звільняються в запас, із урахуванням їх спеціальності і досвіду роботи (постанова від 25.09.53).

785. *2

786–787. *1

788. Розглянули клопотання бюро Відділу технічних наук АН УРСР та Інституту будівельної механіки АН УРСР і дозволили провести зміни в плані науково-дослідних робіт та плані впровадження завершених науково-дослідних робіт інституту (постанова від 30.09.53).

789. Дозволили Інституту гідробіології АН УРСР провести 24–25 листопада 1953 р. у м. Херсон наукову сесію, присвячену дослідженням інституту на Нижньому Дніпрі та Дніпровсько-Бузькому лимані, затвердили програму сесії і склад учасників (постанова від 30.09.53).

790. Затвердили план відряджень співробітників наукових установ АН УРСР на жовтень 1953 р. (постанова від 02.10.53).

791. Відрахували з аспірантури АН УРСР аспірантів у зв'язку з завершенням їх терміну навчання (постанова від 06.10.53).

792. *1
- 793–794. Дозволили Фізико-технічному інституту АН УРСР та Інституту машинознавства і сільськогосподарської механіки АН УРСР внести зміни в плани науково-дослідних робіт на 1953 р. (постанови від 06.10.53).
795. Затвердили часткову зміну постанови Президії АН УРСР від 31 липня 1953 р. (протокол № 28, п. 628) «Про виконання планів науково-дослідних робіт установами Відділу сільськогосподарських наук АН УРСР за I півріччя 1953 р.» (постанова від 06.10.53).
796. Дозволили Інституту математики АН УРСР провести зміни в плані науково-дослідних робіт на 1953 р. (постанова від 06.10.53).
- 797–799. *1
800. Тасмно.
801. Включили до плану науково-дослідних робіт Інституту зоології АН УРСР на 1953 р. тему «Вивчення інстинкту знаходження і запасання харчів шкідливими гризунами» та зобов'язали виконавця теми акад. П. О. Свириденка по завершенню роботи опрацювати і передати Міністерству сільського господарства УРСР пропозиції щодо захисту від гризунів насіння, що висівається (постанова від 12.10.53).
802. *2
803. *2
804. *1
805. Дозволили Сектору тваринництва АН УРСР провести 23–26 листопада 1953 р. конференцію з питань методики зоотехнічних досліджень, затвердили програму конференції та склад учасників, всього 120 осіб (постанова від 12.10.53).
806. Дозволили Інституту зоології АН УРСР провести зміни в плані науково-дослідних робіт на 1953 р. (постанова від 12.10.53).
807. Тасмно.
808. Дозволили провести зміни в плані науково-дослідних робіт на 1953 р. Інституту гірничої справи ім. М. М. Федорова АН УРСР (постанова від 14.10.53).
809. *2
810. Дозволили директору Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР, академіку АН УРСР та члену-кореспонденту АН СРСР О. І. Білєцькому виїхати у відрядження до м. Москва для участі в Загальних зборах АН СРСР (постанова від 14.10.53).
- 811–812. *1
813. Тасмно.
814. *1
815. Затвердили: з 19 жовтня 1953 р. І. С. Слабєса – в.о. вчсного секретаря Інституту історії АН УРСР, з 1 вересня 1953 р. к.т.н. М. М. Дідковського – в.о. завідувача гідравліко-гідротехнічної лабораторії Інституту гідрології та гідротехніки АН УРСР, з 20 жовтня 1953 р. к.с.-г.н. Ф. П. Юхимчика – т.в.о. заступника директора по науковій частині Інституту фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії АН УРСР та т.в.о. завідувача лабораторії фізіології стійкості рослин цього інституту; прийняли рішення з інших кадрових питань.
- 816–817. *2
818. Ухвалили вважати доцільним подальшу роботу за сумісництвом в Інституті чорної металургії АН УРСР с.н.с. О. О. Динника, який працює на основ-

ній роботі в Дніпропетровському металургійному інституті, питання про роботу за сумісництвом в АН УРСР акад. М. М. Кулшова та членів-кореспондентів С. І. Тетельбаума і Ф. П. Мацкова не розглядати, а доручити Головному вченому секретарю Президії АН УРСР домовитись з ними про їх основну роботу в АН УРСР і за сумісництвом – у вищих навчальних закладах УРСР.

819. Здійснили перерозподіл по наукових установах АН УРСР аспірантських вакансій на 1953–1954 навчальний рік.

820. Затвердили план заходів АН УРСР по пропаганді рішень V сесії Верховної Ради СРСР і постанови вересневого Пленуму ЦК КПРС «Про заходи дальшого піднесення сільського господарства СРСР», поданий Радою науково-технічної пропаганди АН УРСР, та тематику лекцій і виступів учсних по радіо, затвердили тематичний план науково-популярної літератури та статей для преси.

821. *1

822. Розглянули клопотання інститутів археології та геологічних наук АН УРСР про організацію охорони території «Кам'яної могили» і постановили: 1) звернутись до РМ УРСР з проханням оголосити її заповідною територією площею 15–16 га, заборонивши використовувати для будь-яких господарських потреб, а також зобов'язати місцеві органи влади взяти під постійний нагляд; 2) доручити Управлінню справами АН УРСР здійснити огороження зазначеної території протягом 1954 р. і виділити Інституту археології АН УРСР посаду вартового для постійного нагляду за збереженням пам'ятки.

823. З метою своєчасної підготовки Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР до проведення III Шевченківської конференції постановили: 1) дозволити інституту скликати конференцію в першій половині березня 1954 р.; 2) зобов'язати бюро Відділу суспільних наук АН УРСР та інститут до 15 листопада 1953 р. скласти і подати програму наукової конференції; 3) покласти на інститут всю організаційну роботу по скликанню конференції.

824. *2

825. Для проведення ювілею акад. Є. О. Шилова у зв'язку з 60-річчям від дня народження і 35-річчям науково-педагогічної і громадської діяльності створили комісію у складі академіків А. І. Кіпріанова (голова) та О. І. Бродського, с.н.с. Інституту органічної хімії АН УРСР – П. С. Пелькіса, І. В. Смирнова-Замкова, О. О. Ясникова і заступника директора цього інституту Б. Г. Савінова.

826. Для проведення ювілею акад. В. Є. Лашкарьова у зв'язку з 50-річчям від дня народження і 25-річчям науково-педагогічної і громадської діяльності створили комісію в складі акад. А. І. Кіпріанова (голова), директора Інституту фізики АН УРСР М. В. Пасічника, чл.-кор. Н. Д. Моргуліса, с.н.с. О. Г. Міслюка і доцента Жмудського.

827. *2

828. Схвалили лист с.н.с. Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця АН УРСР д.мед.н. В. Д. Янковського на ім'я п. Сіта Рама (Sita Rama) про засоби лікування його хвороби, та ухвалили надіслати цей лист до Індії через Президію АН СРСР.

829. Схвалили рішення бюро Відділу біологічних наук АН УРСР про проведення візної наукової сесії АН УРСР в Одеському державному університеті ім. І. І. Мечникова, присвяченої питанням павловської фізіології та мічурінської біології.

830. Взяли до відома лист Відділу геолого-географічних наук АН СРСР з проханням АН УРСР за допомогою по підготовці до проведення сесії Комісії по визначенню абсолютного віку геологічних формацій АН СРСР.

831. Затвердили вчену раду Інституту економіки АН УРСР у складі: директор Інституту економіки АН УРСР д.е.н. О. О. Нестеренко (голова), академіки – П. М. Першин, М. В. Птуха, Л. М. Яснопольський, д.е.н. І. Н. Романенко, кандидати наук – М. Х. Островерх, М. М. Середенко, І. А. Кугукало, Д. Ф. Вірник, Л. М. Корещький, П. Т. Семко, А. О. Бойко, П. Т. Городній, Л. Е. Горелік, А. Ф. Чайковський, В. В. Бондаренко, А. Я. Радченко, В. П. Александрова, Г. Г. Іванов, в.о. вченого секретаря інституту Г. Л. Градов.

832. Затвердили вчену раду Інституту філософії АН УРСР у складі: директор інституту к.філос.н. Д. Х. Острянин, акад. М. Е. Омеляновський, д.філол.н. І. К. Білодід, д.і.н. В. О. Голобуцький, д.філос.н. Ф. Ф. Єневич, професор М. С. Шлепаков, кандидати філософських наук – О. В. Шугайлин, Г. В. Мелашенко, А. А. Рубашевський, Г. Г. Смеляненко, І. П. Головаха, В. Д. Скаржинська.

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 529, арк. 1–261. Оригінал. Машинпис.

Протокол № 38 засідання Президії Академії наук УРСР

від 27 жовтня 1953 р.

833. На зміну постанови Президії АН УРСР від 7 серпня 1953 р. (протокол № 29, п. 643) дозволили працювати за сумісництвом на повну ставку в Київському державному університеті імені Т. Г. Шевченка академіку АН УРСР, члену-кореспонденту АН СРСР О. І. Білешкому і члену-кореспонденту АН УРСР Д. Л. Фердману (постанова від 21.10.53).

834. *¹

835. *²

836–837. Дозволили внести зміни в плани науково-дослідних робіт на 1953 р. інститутів та установ Відділу суспільних наук АН УРСР та Інституту чорної металургії АН УРСР (постанови від 22.10.53).

838. *²

839–841. *¹

842. Враховуючи важливе народногосподарське значення розв'язання завдання регулювання теплового режиму в глибоких шахтах Донбасу, постановили: 1) зобов'язати інститути гірничої справи та теплоенергетики АН УРСР розширити науково-дослідні роботи у галузі регулювання теплового режиму глибоких шахт Донбасу, для чого включити в плани науково-дослідних робіт дві комплексні теми терміном виконання 1953–1954 рр. та 1955–1957 рр.; 2) просити Ленінградський інститут охорони праці ВЦРПС взяти участь у виконанні цих тем; 3) зобов'язати директорів вказаних інститутів чл.-кор. П. С. Кучерова та чл.-кор. В. І. Толубинського до 1 грудня 1953 р. подати пропозиції щодо організації та матеріального забезпечення досліджень (постанова від 22.10.53).

843–844. *¹

845. Тимчасово з 26 жовтня по 3 листопада 1953 р. поклали обов'язки директора Інституту історії АН УРСР на завідділу історії феодалізму цього інституту к.і.н. В. А. Дядиченка (постанова від 23.10.53).

846. *2

847–848. Дозволили внести зміни в плани науково-дослідних робіт на 1953 р. Інституту використання газу в комунальному господарстві та промисловості АН УРСР та Інституту електрозварювання ім. Є. О. Патона АН УРСР (постанови від 23.10.53).

849–850. *5

851. Затвердили з 23 жовтня 1953 р. к.ф.-м.н. О. Г. Міслюка в.о. заступника директора по науковій частині Інституту фізики АН УРСР; звільнили з 10 жовтня 1953 р. к.т.н. М. М. Ситого від виконання обов'язків завідувача лабораторії Інституту математики АН УРСР і затвердили його с.н.с. Інституту чорної металургії АН УРСР.

852. *5

853. Заслухали питання про реалізацію рішень вересневого Пленуму ЦК КПРС і жовтневого Пленуму ЦК КПУ про заходи по подальшому розвитку сільського господарства і завдання установ АН УРСР, і постановили прийняти до неухильного керівництва і виконання постанови пленумів як програму роботи наукових установ АН УРСР по розвитку сільськогосподарської науки і безпосередньому наданню наукової допомоги сільським господарствам, радгоспам і МТС України.

Зобов'язали голів Відділів і директорів установ АН УРСР забезпечити в 1954 р. розробку важливих питань сільськогосподарської науки, передбачивши ці роботи в планах науково-дослідних робіт; забезпечити в 1954 р. значне розширення обсягу робіт по впровадженню наукових досягнень в сільськогосподарське виробництво, забезпечити участь в узагальненні передового досвіду науки і сільськогосподарського виробництва. Схвалили такі головні напрями наукової роботи: розробка заходів по підвищенню врожайності і продуктивності картоплі і овочів, зернових, олійних і технічних культур; підвищення продуктивності і створення міцної кормової бази для громадського тваринництва; механіко-технологічні основи вдосконалення і створення сільськогосподарських машин і тракторів для землеробства; підвищення продуктивності торф'яних, заплавних і дерново-підзолистих ґрунтів Полісся та використання вапна і дерново-підзолистих сумішей; освоєння та застерєження засолення зрошувальних земель Півдня та середнього Придніпров'я УРСР; керування ростом і розвитком високопродуктивних сільськогосподарських культур відповідно до природних зон УРСР; боротьба з шкідниками і хворобами сільськогосподарських культур; підвищення продуктивності лісового господарства та захисте заліснення степової зони і пісків УРСР; вивчення взаємовідношень між мікроорганізмами і важливими сільськогосподарськими культурами, а також біологічної продуктивності водойм УРСР і шляхи підвищення їх рибогосподарського використання; розвиток енергетичної бази, зокрема, використання вітру та електроенергії в сільському господарстві. Доручили бюро Відділів наук і РВР АН УРСР уточнити плани видання наукових і науково-популярних робіт, звернувши увагу на висвітлення питань розвитку всіх галу-

зей сільського господарства та підготовку підручників для сільськогосподарських учбових закладів.

Зобов'язали голову Відділу технічних наук АН УРСР: розширити роботи по впровадженню технології покриття поршневих кілець двигунів тракторів, вивчення причин швидкого зношування колінчастих валів для автотракторних двигунів; розроблювати метод електрозварювання і газового різання при ремонті тракторів і сільгоспмашин, розробку проєктного завдання типової зварювальної дільниці ремонтної майстерні МТС та зварювального цеху ремонтного заводу, впровадження методу зварювання місткостей для збереження нафтопродуктів; забезпечити розробку методик проєктування режимів роботи сільських енергетичних систем; включення робіт по гідрології та гідротехніці, пов'язані з використанням вод Дніпра та інших річок у сільському господарстві; забезпечити розробку в 1954 р. низки важливих тем по селекції сільськогосподарського виробництва.

По Відділу фізико-математичних і хімічних наук: взяти участь в дослідженнях рухів ґрунтових вод під шлюзом, розробці рекомендацій для розрахунків малих гребель; підготувати та передати Міністерству хімічної промисловості СРСР матеріали для проєктування та побудови напівзаводської установки для одержання по способу Інституту загальної і неорганічної хімії АН УРСР сірчанокислого калію та інших продуктів, що можуть використовуватись як добрива; провести широкомасштабні польові дослідження з фільтрації води в каналах та зрошувальних системах півдня УРСР на принципі використання природних організмів; виконати роботи по синтезу інсектицидів для боротьби з шкідниками сільськогосподарських культур; вважати доцільним на 1954 р. включити до плану робіт Інституту геологічних наук АН УРСР вивчення можливостей значного розширення площі оброблюваної землі на схилах Карпат, а також розробку і наукове обґрунтування водопостачання сільських господарств півдня УРСР, збільшення корисної площі земель сільських господарств за рахунок використання заплав та схилів річок, будівництво ставків і сільських електростанцій, розширення використання родовищ місцевих будівельних матеріалів та мінеральних добрив, використання мінеральних ресурсів Полісся для сільського господарства, провести вивчення нового виду добрива – менілітових сланців та відходів їх переробки, та одержаного в лабораторних умовах нового виду добрив – «калушиту»; вирішення низки питань за проблемою «Розвиток продуктивних сил Полісся УРСР».

Зобов'язали Раду по вивченню продуктивних сил УРСР АН УРСР посилити комплексування та координацію науково-дослідних робіт по проблемі розвитку продуктивних сил західних областей УРСР, проблемі розвитку продуктивних сил півдня УРСР, Полісся УРСР, а також проблемі використання добрив УРСР, залучаючи до розробки цих питань галузеві інститути відомств, дослідні станції, кафедри вищих навчальних закладів. Вирішили створити при раді комісію по комплексній розробці питань створення картопляно-овочової бази біля м. Київ у сільському господарстві «Шлях комунізму» Бориспільського району Київської обл. як опорному пункті АН УРСР; провести у 1953 р. та запланувати у 1954 р. проведення візних сесій і вчених рад у сільських господарствах і МТС.

Зобов'язали керівників установ АН УРСР максимально використати наявні штати і матеріальні ресурси з метою підвищення в найближчі 2–3 роки всіх галу-

зей сільського господарства, зокрема, перетворити Інституту генетики і селекції АН УРСР в Інститут рослинництва АН УРСР з включенням до нього відділу рослинництва Інституту фізіології рослин і агрохімії АН УРСР; перетворити Сектор тваринництва в Інститут зоотехнії АН УРСР з включенням до його складу лабораторії фізіології сільськогосподарських тварин Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця АН УРСР і відділу агролісомеліорації Інституту фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії АН УРСР; організувати в складі Інституту агробіології Львівського філіалу АН УРСР новий відділ овочівництва; перетворити відділ тваринництва у відділ зоотехнії, а відділ лувківництва – у відділ кормовиробництва з виділенням додаткових штатних одиниць; організувати в Інституті ентомології та фітопатології АН УРСР відділ прогнозів появи і розмноження шкідників сільськогосподарських культур, внести зміни в структуру Інституту лісівництва АН УРСР – об'єднати лабораторії лісового ґрунтознавства і ґрунтової мікробіології в лабораторію лісового ґрунтознавства і затвердити структуру Інституту лісівництва АН УРСР в складі таких 4 лабораторій: лісівництва, захисного лісорозведення, заліснення пісків, лісового ґрунтознавства та виділити додаткові штати; посилити роботу по підготовці висококваліфікованих кадрів Лабораторії ґрунтознавства АН УРСР з метою її реорганізації наприкінці 1954 р. в Інститут ґрунтознавства АН УРСР; розглянути питання про стан, напрям і перспективи розвитку Інституту машинознавства і сільськогосподарської механіки АН УРСР та розвиток робіт експериментальної бази відділу екології риб Інституту гідробіології АН УРСР.

Доручили бюджетно-штатній комісії АН УРСР розглянути стан фінансування установ Відділів сільськогосподарських та біологічних наук АН УРСР, передбачивши у 1954 р. відповідне виділення коштів для придбання обладнання, машин і автотранспорту; відділу капітального будівництва АН УРСР – скласти в 1954 р. проектну документацію та провести відповідну підготовку до будівництва службових приміщень інститутів Відділу сільськогосподарських наук АН УРСР та експериментальних баз.

Для забезпечення намічених робіт та заходів ухвалили звернутись до ЦК КПУ і РМ УРСР з клопотанням про: реорганізацію вказаних установ АН УРСР та про виділення для них необхідних штатів; додаткові вибори дійсних членів і членів-кореспондентів АН УРСР до Відділу сільськогосподарських наук АН УРСР; передачу АН УРСР: радгоспу «Буча» Міністерства радгоспів УРСР, Першого відділення херсонського радгоспу № 13 Міністерства промисловості продовольчих товарів СРСР, учбового господарства Львівської школи колгоспних кадрів, Гірсько-Карпатського дослідного поля МСГІЗ УРСР; включення до планів робіт заводів та СКБ розробки креслень та виготовлення експериментальних зразків декількох сільськогосподарських машин.

854. Звільнили акад. Д. К. Зерова від обов'язків керівника комісії по проблемі розвитку продуктивних сил Полісся Ради по вивченню продуктивних сил УРСР АН УРСР та затвердили д.с.н. І. Н. Романска керівником цієї комісії та комплексної експедиції в Поліссі.

855. *1

856. Заслухали лист Президента АН СРСР акад. О. М. Несмеянова про виділення наукових співробітників АН УРСР до складу бригад учених по розробці

програми досліджень важливих наукових проблем та постановили погодитись із пропозицією і відрядити: акад. Б. Г. Лазарєва – для розробки проблеми «Фізика низьких температур», чл.-кор. В. Б. Порфир'єва – для участі в роботі бригади за проблемою «Закономірності розподілу нафтових родовищ основних нафтоносних областей СРСР», чл.-кор. Я. В. Ролла – для постійної участі в роботі бригади по розробці теми «Найважливіші питання іхтіології».

857. Дозволили працювати за місництвом в інших установах УРСР на 1953–1954 навчальний рік таким науковим співробітникам АН УРСР – чл.-кор. В. Б. Порфир'єву, д.г.-м.н. Л. Г. Ткачуку, к.т.н. Б. М. Середенку, к.т.н. В. П. Лінецькому.

858. Затвердили вчену раду Інституту чорної металургії АН УРСР у складі: директор інституту чл.-кор. З. І. Некрасов (голова), академіки – М. М. Доброхотов, М. В. Луговоцов, В. М. Свєтчиков, О. П. Чекмар'єв, члени-кореспонденти – К. П. Бунін, С. М. Кожєвников, К. Ф. Стародубов, доктори наук – А. Д. Готліб, С. Т. Ростовцев, В. Й. Лапидький, професор Й. Д. Семикін, кандидати наук – М. І. Красавцев, В. М. Кліменко, В. Д. Чехранов, Г. П. Пухнарєвич, директор Дніпропетровського металургійного заводу ім. Петровського І. І. Коробов, головний інженер Дніпродзержинського металургійного заводу ім. Дзержинського Г. Г. Орешкін.

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 529, арк. 262–373. Оригінал. Машинопис.

Протокол № 39 засідання Президії Академії наук УРСР

від 30 жовтня 1953 р.

859. Дозволили провести зміни в плані науково-дослідних робіт Інституту математики АН УРСР на 1953 р. (постанова від 28.10.53).

860–861. *¹

862. Закриті питання.

863. *¹

864. Звільнили з 15 жовтня 1953 р. від виконання обов'язків вченого секретаря Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР, залишивши його на посаді с.н.с. відділу української дожовтневої літератури інституту, і затвердили в.о. вченого секретаря С. Д. Зубкова; затвердили з 1 жовтня 1953 р. к.б.н. М. А. Любинського на посаді в.о. заввідділу фізіології рослин Інституту ботаніки АН УРСР.

865. Додатково дозволили працювати за сумісництвом у вищих навчальних закладах УРСР на 1953–1954 навчальний рік акад. К. К. Хренову, доктору наук І. А. Шещі, кандидатам наук М. М. Граціанському та Ю. М. Березанському.

866–867. *¹

868. Дозволили Інституту біохімії АН УРСР провести 15–20 грудня 1953 р. наукову конференцію і координаційну нараду з питань біохімії нервової системи, затвердили її програму і склад учасників.

869. *²

870. Схвалили лист завідувача відділу експериментальної скології риб Інституту гідробіології АН УРСР чл.-кор. В. А. Мовчана на ім'я начальника Центрального рибпромислового інституту Китайської Народної Республіки Гу Шу-пинь

та ухвалили його надіслати його разом із науковими працями «Экологические основы интенсификации роста карпа» та «Развитие прудового рыбного хозяйства в связи с осуществлением сталинского плана преобразования природы».

871. Заслужали повідомлення Президента АН УРСР акад. О. В. Палладіна про урядове відрядження 1–28 листопада 1953 р. та постановили покласти на цей час виконання обов'язків Президента АН УРСР на віце-президента АН УРСР акад. Г. М. Савіна до повернення з відпустки віце-президента АН УРСР акад. М. П. Семсєнєнка.

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, стр. 529, арк. 374–409. Оригінал. Машинопис.

Протокол № 40
засідання Президії Академії наук УРСР

від 3 листопада 1953 р.

872. Затвердили план відряджень співробітників наукових установ АН УРСР на листопад 1953 р. (постанова від 31.10.53).

873–875. Тасмно.

876. *5

877. *2

878. *5

879. Затвердили тимчасове положення про Відділ наук АН УРСР.

880. Ухвалили зняти з плану Ради по вивченню продуктивних сил УРСР АН УРСР проблему «Комплексне використання бурого вугілля на торфу УРСР» та покласти на Інститут теплоенергетики АН УРСР координацію науково-дослідних робіт з усього комплексу питань енергохімічного використання бурого вугілля та торфу УРСР.

881. Постановили організувати викладання діалектичного та історичного матеріалізму аспірантам нового набору у 1953–1954 навчальному році.

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, стр. 529, арк. 410–452. Оригінал. Машинопис.

Протокол № 41
засідання Президії Академії наук УРСР

від 13 листопада 1953 р.

882. Тасмно.

883. *2

884–885. *1

886. Зобов'язали новопризначеного директора Будинку-музею Т. Г. Шевченка М. І. Машапуру завершити прийом-передачу справ від Д. Ф. Красницького до 1 грудня 1953 р. і внести пропозиції щодо покращення подальшої роботи музею (постанова від 06.11.53).

887. Затвердили відрахування з аспірантури АН УРСР 8 осіб у зв'язку з завершенням терміну навчання (постанова від 06.11.53).

888. *2

889. *1

890. Закрите питання.

891. *5

892. Тимчасово призначили в.о. заступника директора Інституту теплоенергетики АН УРСР к.т.н. Б. П. Доценка та прийняли рішення з інших кадрових питань.

893. Взяли до відома інформацію секретаря оргкомітету к.філос.н. О. В. Шугайлина з проведення наради з філософських питань сучасної фізики, встановили термін проведення наради 25 січня – 6 лютого 1954 р. та ухвалили заслухати в першій половині грудня 1953 р. звіти акад. К. Д. Синельникова (голова оргкомітету) і акад. М. Е. Омеляновського (заступник голови) про роботу оргкомітету наради.

894. Здійснили перерозподіл приміщень серед інститутів та установ АН УРСР у зв'язку зі звільненням Інститутом фізики АН УРСР будинку № 3 по вул. Чудновського в м. Київ.

895. Заслухали доповідь ученого секретаря Президії АН УРСР чл.-кор. А. Д. Коваленка про подальший розвиток робіт Інституту машинознавства і сільськогосподарської механіки АН УРСР у зв'язку з рішеннями вересневого Пленуму ЦК КПРС і жовтневого Пленуму ЦК КПУ про заходи щодо піднесення сільського господарства.

Постановили: вважати основним завданням Інституту машинознавства і сільськогосподарської механіки АН УРСР розробку основ створення нових і удосконалення існуючих сільськогосподарських машин і тракторів з урахуванням досягнень агробіології та в координації робіт із галузевими інститутами і спеціальними конструкторськими бюро заводів сільськогосподарського машино- і тракторобудування.

Ухвалили покласти на відділ сільськогосподарських машин інституту розробку механіко-технологічних основ процесів обробки ґрунту, посіву та збирання зернових і технічних культур, а також науково-технічне обґрунтування параметрів машин для комплексної механізації сільськогосподарського виробництва; поновити у складі інституту відділ теорії сільськогосподарських машин і механізмів для розробки основ кінематики та динаміки механізмів; анулювати постанову Президії АН УРСР від 12 червня 1953 р. (протокол № 23, п. 489) про об'єднання відділу сільськогосподарського машинобудування з відділом теорії сільськогосподарських машин і механізмів; розширити наукову діяльність тракторно-енергетичного відділу, поклавши на нього розробку конструктивно-технічних параметрів тракторів і двигунів та підвищення зносостійкості і довговічності тракторів і сільськогосподарської техніки; спрямувати наукову діяльність відділу технології сільськогосподарського машинобудування на дослідження, розробку і удосконалення технології виробництва деталей сільськогосподарських машин і тракторів з високоміцного чавуну; основним напрямом робіт відділу конструктивної міцності сільськогосподарських машин і тракторів вважати розробку питань міцності сільськогосподарських машин і тракторів при несталому режимі навантажень.

Запропонували інституту передавати результати своїх досліджень Міністерству машинобудування СРСР, державним спеціальним конструкторським бюро заводів сільськогосподарського машино- і тракторобудування та Міністерству сільського господарства УРСР; розглянути в найближчий час питання про від-

лення інституту відповідних коштів на придбання та виготовлення нового устаткування. Zobov'язали директора Ботанічного саду АН УРСР акад. М. М. Гришка до 15 грудня 1953 р. виділити приміщення для Інституту машинознавства і сільськогосподарської механіки АН УРСР. Ухвалили клопотатись перед РМ УРСР про створення в інституті відділу систем машин для зрошувального землеробства для дослідження і обґрунтування систем машин для комплексної механізації зрошувального землеробства та про додаткове виділення штатних одиниць.

896. Ухвалили відрядити представників АН УРСР акад. В. Г. Касьяненко, директора Головної астрономічної обсерваторії АН УРСР чл.-кор. А. О. Яковкіна, заступника директора Інституту економіки АН УРСР д.е.н. І. Н. Романенка для участі в роботі сесії Вірменської академії наук, присвяченої 10-річчю її заснування.

897. Ухвалили перенести термін проведення конференції з питань техніки внесення добрив з IV кварталу 1953 р. на початок лютого 1954 р., конференцію провести у м. Київ або м. Львів, і zobov'язали Видавництво АН УРСР приступити до друкування доповідей, включених у програму.

898. Дозволили с.н.с. Лабораторії металофізики АН УРСР А. Г. Лесніку прочитати в 1953–1954 навчальному році курс лекцій з погодинною оплатою в Київському політехнічному інституті.

898-а. Дозволили заввідділу Інституту використання газу в комунальному господарстві та промисловості АН УРСР О. П. Клименку взяти участь у впровадженні в практику виробництва своєї раціоналізаторської пропозиції в Інституті «Укрдіпрогаз».

899. Взяти до відома лист Ново-Краматорського машинобудівельного заводу з подякою Інституту будівельної механіки АН УРСР за проведену роботу на тему «Исследование износа рабочего поверхностного слоя роликов из сталей марок 45 и У8 с максимальным давлением на площадке контакта $P_0=8500 \text{ кг/см}^2$ ».

900. Взяти до відома телеграми академії наук Литовської РСР, Туркменської РСР, Естонської РСР і Вірменської РСР з поздоровленням колективу АН УРСР з нагоди XXXVI річниці Жовтневої революції.

901. Взяти до відома телеграми кафедри історичної геології Московського державного університету і ректорату Львівського державного університету з висловленням співчуття з приводу смерті лауреата Сталінської премії акад. АН УРСР та чл.-кор. АН СРСР А. М. Криштофовича.

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, стр. 530, арх. 1–66. Оригінал. Машинопис.

Протокол № 42
засідання Президії Академії наук УРСР

від 20 листопада 1953 р.

902. *2

903. Дозволили провести часткову зміну в плані науково-дослідних робіт Інституту геології корисних копалин АН УРСР (постанова від 16.11.53).

904. *1

905. *2

906. Заслухали доповідь чл.-кор. Б. Д. Грозіна про стан досліджень в галузі підвищення зносостійкості деталей машин. Постановили: 1) схвалити роботу відділу металознавства і контактної міцності Інституту будівельної механіки АН УРСР та відмітити її народногосподарське значення; 2) запропонувати відділу розгорнути науково-дослідну роботу з дослідження впливу передових технологічних методів обробки деталей на фізичний стан активних шарів металів та пошуку шляхів управління технологічними процесами для забезпечення високої зносостійкості деталей; 3) вважати за необхідне ширше застосування сучасної електронної техніки при дослідженні процесів на поверхнях тертя деталей машин в умовах їх роботи та інших методів дослідження і впровадження методики мічених атомів; 4) рекомендувати інституту і надалі зміцнювати наукові зв'язки з інститутами механіки і машинознавства АН СРСР і галузевими інститутами з питань проведення комплексних робіт, спрямованих на підвищення довговічності деталей машин, зміцнювати зв'язок з підприємствами машинобудування та ремонтними підприємствами Міністерства сільського господарства УРСР; 5) зобов'язати бюро Відділів технічних, фізико-математичних і хімічних наук АН УРСР обговорити питання координації робіт та розвитку даної тематики в АН УРСР; 6–8) запропонувати інституту ширше розгорнути роботу по створенню зносостійких поверхонь тертя з диференційованими властивостями; поширити впровадження результатів наукових робіт даного напрямку в практику тракторної, автомобільної та авіаційної промисловості, а також прискорити опублікування виконаних робіт; розробити конструкції нових машин на зношування, які б відповідали сучасним вимогам роботи деталей машин при терті та передбачити асигнування на виготовлення двох дослідних зразків машин для випробовування металів на зношування; 9) залучати представників галузевих інститутів та промислових підприємств у проведення нарад.

907. Взяли до керівництва і виконання постанову Президії ЦК КПРС від 21 вересня 1953 р. і постанову Президії ЦК КПУ від 6 листопада 1953 р. «Про 300-річчя возз'єднання України з Росією». Зобов'язали наукові колективи установ АН УРСР взяти активну участь у відзначенні ювілею, в роз'ясненні історичного значення цієї події і схвалили тематичний план лекцій і доповідей. Ухвалили провести в травні 1954 р. – урочисту сесію АН УРСР спільно з представниками АН СРСР і академії наук союзних республік; протягом січня–травня 1954 р. – провести наукові сесії Відділів наук АН УРСР, засідання вчених рад установ АН УРСР, також провести урочисту сесію Львівського філіалу АН УРСР та в м. Переслав-Хмельницькому – наукову сесію Відділу суспільних наук АН УРСР. Затвердили програми цих сесій і зобов'язали Відділи сільськогосподарських технічних, біологічних та фізико-математичних і хімічних наук АН УРСР подати до 1 грудня 1953 р. програми наукових сесій з нагоди ювілею.

Постановили забезпечити широке висвітлення історичного значення 300-річчя входження України до Росії у журналах АН УРСР, «Наукових записках» установ АН УРСР, підготувати і видати монографії, тематичні збірники і науково-популярні праці; зобов'язали дирекції інститутів літератури та мистецтвознавства, фольклору та етнографії АН УРСР до 1 грудня 1953 р. подати на затвердження план заходів до декади російської літератури і російського мистецтва у м. Києві,

Державної публічної бібліотеки УРСР – організувати виставку, Ради науково-технічної пропаганди АН УРСР – організувати читання лекцій і доповідей для громадськості.

Створили оргкомітет АН УРСР по проведенню ювілею у складі: академіки – О. В. Палладін (голова), М. П. Семсєнко, Г. М. Савін, О. Є. Корнійчук, П. Г. Тичина, М. П. Бажан, М. Т. Рильський, Л. А. Булаховський, О. І. Білецький, П. А. Власюк, Р. Є. Кавецький, А. І. Кіпріанов, К. К. Хренов, Й. З. Штокало, К. Д. Синельников, в.о. голови Відділу суспільних наук АН УРСР проф. І. К. Білолід, Головний вчений секретар Президії АН УРСР О. Н. Щербань, учений секретар Президії АН УРСР к.і.н. В. Л. Варецький, д.і.н. І. П. Крип'якевич, д.є.н. О. О. Нестеренко, к.і.н. О. К. Касименко, к.і.н. П. М. Балковий (секретар), секретар парткомітету АН УРСР О. Ф. Макарьченко та рєкомендували усім бюро Відділів наук АН УРСР організувати у Відділах наук та інститутах АН УРСР ювілейні комісії.

908. Затвердили «Вказівки Президії Академії наук УРСР до складання звітів за 1953 р.», зобов'язали директорів науково-дослідних установ АН УРСР забезпечити затвердження наукових і науково-технічних звітів відповідно до порядку, затвердженого Президією АН УРСР від 6 червня 1952 р. (протокол № 17, п. 198) «Положення про складання, оформлення і збірвання звітів по закінчених наукових роботах у 1951 р. в установах АН УРСР».

909. Дозволили Інституту археології АН УРСР провести в лютому 1954 р. VII наукову конференцію, присвячену підсумкам археологічних досліджень на території УРСР в 1952–1953 рр., затвердили програму та склад учасників конференції.

910. Постановили надрукувати I том курсу «Історія Української РСР» українською мовою тиражем 70 тис. прим., російською – 30 тис. прим., зобов'язали директора Видавництва АН УРСР Б. М. Зав'ялова забезпечити в 1953 р. випуск I тому двома мовами тиражем не менше 5 тис. прим., решту тиражу – протягом I кварталу 1954 р., затвердили графік друку та ухвалили клопотатись перед РМ УРСР про забезпечення Видавництва АН УРСР необхідними матеріалами і коштами.

911. Дозволили голові Відділу біологічних наук АН УРСР акад. Р. Є. Кавецькому відрядження до м. Москва з 28 листопада по 4 грудня 1953 р. для участі в нараді з питань етіології та патології і терапії раку при АМН УРСР.

912. Ввели до складу вченої ради Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР к.філол.н. М. Є. Сиваченка.

913. *1

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 530, арх. 67–101. Оригінал. Машинопис.

Протокол № 43 засідання Президії Академії наук УРСР

від 27 листопада 1953 р.

914–917. Виключили у зв'язку зі смертю зі складу дійсних членів АН УРСР лауреата Сталінської премії А. М. Криштофовича, заслуженого діяча науки УРСР М. Г. Холодного та Героя Соціалістичної Праці, лауреата Сталінської премії,

заслуженого діяча науки і техніки УРСР Є. О. Патона, зі складу членів-кореспондентів АН УРСР – заслуженого діяча науки УРСР О. В. Нагорного (постанова від 23.11.53).

918. На часткову зміну постанови Президії АН УРСР від 11 січня 1952 р. (протокол № 2, п. 8) «Про заходи по поширенню роботи по культурі чаю в Закарпатській області УРСР» постановили звільнити Інститут геологічних наук АН УРСР від опрацювання науково-дослідної теми «Вивчення геоморфології районів розведення чаю в Закарпатській області у зв'язку з меліорацією і боротьбою з ерозією» (постанова від 24.11.53).

919–920. *¹

921. Таємно.

922. *³

923. Затвердили з 1 грудня 1953 р. лауреата Сталінської премії к.т.н. М. О. Сіліна в.о. керівника відділу механізації гідротехнічних робіт Інституту гідрології та гідротехніки АН УРСР на півставки, прийняли рішення з інших кадрових питань.

924. Додатково дозволили працювати за сумісництвом на півставки у вищих навчальних закладах у 1953–1954 навчальному році членам-кореспондентам – Є. Я. Ремезу, О. П. Маркевичу, докторам наук – С. Ф. Феценку, Б. Г. Новікову, кандидатам наук – К. Л. Ющенко-Рвачовій, М. М. Синицькому.

924-а. Дозволили с.я.с. Інституту геологічних наук В. Т. Сябряю прочитати у 1953–1954 навчальному році курс лекцій у Київському державному університеті імені Т. Г. Шевченка.

925. *⁵

926. Взяли до відома інформацію Президента АН УРСР акад. О. В. Палладіна про його участь на чолі делегації діячів культури СРСР у місячнику австро-дялянської дружби в Австрії.

927. Закрите питання.

928. Обговорили та затвердили проблемний план науково-дослідних робіт установ Відділу суспільних наук АН УРСР на 1954 р. Відзначили, що до нього увійшли 57 проблем, які охоплюють 277 тем, з них 137 тем нові, 121 тема буде завершена у 1954 р. Доручили бюро Відділу суспільних наук АН УРСР та керівникам установ забезпечити координування розробки наукових проблем і тем з відповідними інститутами АН СРСР, зокрема, для вивчення яких утворюються постійно діючі комісії з участю представників наукових установ Відділу суспільних наук АН УРСР, звернути особливу увагу на оперативне керівництво та контроль за виконанням комплексних проблем. Зобов'язали всі установи Відділу скласти окремі плани вивчення і розробки архівів і пам'яток по своїх спеціальностях і їх публікації у наукових виданнях, а також забезпечити підготовку дискусій, сесій, конференцій та інших заходів.

929. *¹

930. Взяли до відома лист Президента АМН СРСР акад. М. М. Анічкова з висловленням подяки за надану допомогу по організації розширеного засідання Президії АМН СРСР спільно з Президією АН УРСР і Вченою радою Міністерства охорони здоров'я УРСР.

Протокол № 44
засідання Президії Академії наук УРСР

від 4 грудня 1953 р.

931. *2

932. *5

933. *2

934. *1

935. Тимчасово з 1 листопада 1953 р. поклали обов'язки директора Лабораторії металофізики АН УРСР на в.о. вченого секретаря лабораторії к.ф.м.н. Г. Я. Козирського (постанова від 30.11.53).

936. Затвердили план відряджень співробітників наукових установ АН УРСР на грудень 1953 р. (постанова від 03.12.53).

937. Закрите питання.

938. *3

939. У зв'язку з призначенням к.філол.н. Й. А. Багмута членом редколегії «Українсько-російського словника» перевели його з 1 грудня 1953 р. з посади ученого секретаря Інституту мовознавства ім. О. О. Потебні АН УРСР на посаду с.н.с. інституту, та призначили м.н.с. Л. Г. Скрипник на посаду вченого секретаря.

940. Встановили номенклатуру посад, які затверджуються Президією АН УРСР, бюро Відділів наук АН УРСР та директорами інститутів.

941. Відмовили у дозволі на сумісництво с.н.с. Інституту історії АН УРСР І. О. Гуржію.

942. *5

943. Рекомендували до докторантури при АН СРСР к.ф.м.н. Ю. М. Березанського та к.т.н. І. М. Киселя.

944. Затвердили проблемний план науково-дослідних робіт установ Відділу сільськогосподарських наук АН УРСР на 1954 р., до якого увійшли 11 комплексних проблем, що охоплюють 73 теми, з них 21 тема опрацьовується за постановами РМ СРСР, РМ УРСР і ЦК КІУ. Зобов'язали бюро та директорів установ Відділу сільськогосподарських наук АН УРСР спрямувати увагу на впровадження у виробництво результатів завершених наукових досліджень, на необхідність своєчасної підготовки і проведення конференцій, нарад і дискусій. Заборонили установам Відділу вносити зміни в плани науково-дослідних робіт без згоди бюро Відділу та Президії АН УРСР.

945. Надали відрядження Президенту АН УРСР акад. О. В. Палладіну до м. Москва з 5 по 12 грудня 1953 р. для участі в VIII сесії Загальних зборів АМН СРСР, а також віце-президенту акад. Г. М. Савіну та голові Відділу сільськогосподарських наук АН УРСР акад. П. А. Власюку; на час відрядження виконання обов'язків Президента АН УРСР поклали на віце-президента АН УРСР акад. М. П. Семенска.

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, стр. 530, арх. 182-242. Оригінал. Машинпис.

Протокол № 45
засідання Президії Академії наук УРСР

від 11 грудня 1953 р.

946. *2

947. *1

948. *2

949. *1

950. На зміну постанови Президії АН УРСР від 15 серпня 1952 р. (протокол № 24, п. 330) ухвалили вважати І. Є. Левікова переведеним з Інституту фізичної хімії ім. Л. В. Писаржевського АН УРСР до Лабораторії металофізики АН УРСР на посаду заступника директора по адміністративно-господарській частині (постанова від 08.12.53).

951. Взяли до відома лист Київського державного університету імені Т. Г. Шевченка від 28 жовтня 1953 р. та винесли подяку за сумлінну роботу головному інженеру Інституту теплоенергетики АН УРСР В. Г. Клопоухому (постанова від 08.12.53).

952–953. *1

954. Затвердили остаточний розподіл асигнувань за статтею «Капітальний ремонт» по кошторисах бюджетних установ АН УРСР на 1953 р. у загальній сумі за п. 28 «Науково-дослідні установи» – 3586,2 тис. крб, за статтею «Музеї» – 188,0 тис. крб (постанова від 10.12.53).

955. *1

956. Затвердили з 11 грудня 1953 р. к.с.-г.н. Т. С. Келембета на посаді завділу паркознавства і акліматизації рослин Ботанічного саду АН УРСР і прийняли рішення з інших кадрових питань.

957. Взяли до відома лист Науково-дослідного інституту геофізичних і геохімічних методів розвідки Міністерства нафтової промисловості СРСР (м. Москва) від 28 жовтня 1953 р. та винесли подяку за сумлінне керівництво роботами при створенні телевимірвальних систем і приладів с.н.с. Інституту машинознавства і автоматики АН УРСР к.т.н. В. М. Михайловському (постанова від 11.12.53).

958. Відраховували з аспірантури з 15 листопада 1953 р. аспірантів у зв'язку з завершенням терміну навчання (постанова від 11.12.53).

959. *3

960. *2

961. Затвердили склад уповноважених Президії АН УРСР та зобов'язали їх здійснити перевірку виконання планів науково-дослідних робіт установами АН УРСР за 1953 р. спільно з комісіями бюро Відділів наук АН УРСР.

962. На виконання рішень V сесії Верховної Ради СРСР та постанов ЦК КПРС і РМ СРСР про розширення виробництва товарів народного споживання постановили зобов'язати голів Відділів наук АН УРСР академіків А. І. Кіпріанова, Р. С. Кавецького, К. К. Хренова, П. А. Власюка, д.філол.н. І. К. Білодіда і директорів установ АН УРСР передбачити в тематичних планах науково-дослідних робіт і планах впровадження на 1954 р. теми, пов'язаних із розвитком легкої та харчової промисловості, і забезпечити їх опрацювання. Зобов'язали голів Відділів фізико-математичних, хімічних і геологічних наук АН УРСР надати технічу

допомогу Київському технологічному інституту легкої промисловості, доручили бюро Відділу фізико-математичних, хімічних і геологічних наук АН УРСР подати свої пропозиції про створення спеціальної лабораторії високополімерних сполук для розробки низки питань виробництва пластмас. Доручили бюро Відділів наук і Раді науково-технічної пропаганди АН УРСР підготувати перспективний план видання брошур, плакатів тощо на допомогу виробництву товарів народного споживання.

Зобов'язали голів Відділів та директорів наукових установ протягом грудня 1953 р. переглянути всі закінчені роботи, пов'язані з розвитком легкої і харчової промисловості, включивши їх в плани впровадження 1954 р., Вчений секретаріат Президії АН УРСР та Відділ спеціальних робіт АН УРСР – взяти під особливий контроль теми і заходи по наданню наукової допомоги підприємствам легкої і харчової промисловості УРСР.

963. Обговорили проблемний план науково-дослідних робіт установ Відділу біологічних наук АН УРСР на 1954 р. Постановили: 1) зобов'язати бюро та директорів установ Відділу передбачити в планах науково-дослідних робіт дослідження, пов'язані з узагальненням досвіду новаторів і передовиків виробництва та допомогою сільському господарству; розширити план впровадження і контролювати виконання робіт, що заплановані на виконання постанов уряду, та досліджень, пов'язаних із сільськогосподарським виробництвом; ширше налагодити зв'язок із виробництвом та розвивати комплексність робіт з установами Відділу сільськогосподарських наук АН УРСР; розгорнути в 1954 р. ширшу пропаганду досягнень установ Відділу шляхом читання лекцій, надання консультацій та видань науково-популярної літератури; 2) запропонувати дирекції Інституту мікробіології ім. Д. К. Заболотного АН УРСР комплексувати роботу відділів мікології і мікробіології у дослідженні ризосфери озимої і ярової пшениці та люцерни; 3) зобов'язати керівництво інститутів ботаніки та мікробіології АН УРСР запланувати на 1954 р. дослідження по вивченню гриба-збудника раку картоплі, а також ефективні заходи боротьби з ним; 4) передбачити виділення у 1954 р. необхідних асигнувань на будівництво експериментальних ставків у Феюфанії; 5) доукомплектувати експериментальні бази інститутів мікробіології, зоології та ботаніки АН УРСР.

964. Взяли до відома і виконання постанову РМ УРСР і ЦК КПУ від 17 листопада 1953 р. № 2414 «Про заходи по увічненню пам'яті дійсного члена АН УРСР Каченка Миколи Феофановича», за якою Президії АН УРСР було дозволено присвоїти ім'я М. Ф. Каченка акліматизаційному саду Ботанічного саду АН УРСР, встановити меморіальні дошки на будинку № 45 по вул. Дорогожицькій у м. Київ, де жив і працював учений, а також при вхіді в акліматизаційний сад Ботанічного саду АН УРСР.

965. Взяли до відома лист Південного відділення Державного тресту «ОРГРЕС» про подяку Інституту машинознавства і автоматики АН УРСР за математичне дослідження термічних напрут.

966. Вивели зі складу вченої ради Інституту використання газу в комунальному господарстві та промисловості АН УРСР інженера О. В. Олександрова.

967. Взяли до відома наказ міністра нафтової промисловості СРСР від 18 листопада 1953 р. № 2964/к про винесення подяки члену-кореспонденту

І. М. Францевичу за участь у виконанні завдання по безперерйному газопоста-
чання міст Москва і Київ.

968. Надали відрядження віце-президенту АН УРСР акад. М. П. Семененку
до м. Харків – для перевірки діяльності харківських установ АН УРСР і до
м. Москва – для участі в розширній нараді Комісії по визначенню абсолютного
віку геологічних формацій АН СРСР.

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 531, арк. 1-124. Оригінал. Машинопис.

Протокол № 46 засідання Президії Академії наук УРСР

від 18 грудня 1953 р.

969. Ухвалили залишити на роботі в Інституті зоології АН УРСР аспіранта
Є. О. Мошкова (по закінченню аспірантури).

970. Відповідно до розпорядження РМ УРСР від 4 грудня 1953 р. № 1406-р
постановили перевести з 1 січня 1954 р. на господарський розрахунок експе-
риментально-виробничий відділ Інституту електрозварювання ім. Є. О. Па-
тона АН УРСР, наділивши його статутним фондом в сумі 3040 тис. крб. Дору-
чили бюджетно-штатній комісії АН УРСР визначити інституту обсяг асигнувань
на науково-дослідні роботи в 1954 р., центральній бухгалтерії АН УРСР – затвер-
дити вступний баланс експериментально-виробничого відділу Інституту електро-
зварювання ім. Є. О. Патона АН УРСР (постанова від 12.12.53).

971. Відрахували з аспірантури АН УРСР аспірантів у зв'язку з завершенням
терміну навчання (постанова від 14.12.53).

972. Постановили з 1 листопада 1953 р. покласти тимчасове виконання
обов'язків директора Лабораторії металофізики АН УРСР на в.о. вченого секре-
таря лабораторії к.ф.-м.н. Г. Я. Козирського (постанова від 16.12.53).

973. *5

974. З метою розвитку науково-дослідних робіт у галузі сільської енергетики
і електрифікації постановили створити в Інституті електротехніки АН УРСР нову
лабораторію електрифікації сільського господарства, поклавши на неї розробку
питань електроприводу сільськогосподарських машин, систем автоматизації
сільськогосподарських електростанцій та ін.

Ухвалили укомплектувати штат лабораторії науковими співробітниками
інституту та ввести до її складу лабораторію інституту у м. Харків. Зобов'язали
директора інституту чл.-кор. А. Д. Нестеренка до 25 грудня 1953 р. подати про-
граму науково-дослідних робіт лабораторії і пропозиції щодо кандидатур керів-
ника лабораторії та штатів. Зобов'язали директора Інституту теплоенергетики
АН УРСР чл.-кор. В. І. Толубинського до 25 грудня 1953 р. подати програму нау-
ково-дослідних робіт відділу загальної енергетики та лабораторії теплових дви-
гунів у галузі теплопостачання сільських господарств, а також пропозиції про
переміщення посад для укомплектування групи теплопостачання сільських госпо-
дарств у відділі теплових двигунів.

975. Постановили повторно клопотатись перед Вищою атестаційною комісією Міністерства вищої освіти СРСР про надання вченої ради Інституту гірничої справи ім. М. М. Федорова АН УРСР права прийому до захисту кандидатських дисертацій зі спеціальностей: гірничі машини і механізми, гірнича механіка, розробка родовищ корисних копалин.

976. Дозволили Інституту машинознавства і сільськогосподарської механіки АН УРСР провести 1–4 лютого 1954 р. в м. Харків спільно з Київським і Харківським обласними відділами «ВНІТОМаш» Республіканську науково-технічну конференцію з питань сільськогосподарського машинобудування; затвердили її програму, список учасників і оргкомітет, який зобов'язали видати тези доповідей.

977. Відповідно до постанови РМ СРСР від 22 жовтня 1953 р. № 2674 «Про заходи по проведенню спостереження повного сонячного затемнення 30 червня 1954 р.» зобов'язали Головну астрономічну і Полтавську гравіметричну обсерваторії АН УРСР своєчасно підготуватись до проведення спостереження повного сонячного затемнення і схвалили накреслену програму спостережень. Ухвалили провести такі заходи: виготовити необхідні прилади і інструменти до 1 лютого 1954 р.; збудувати павільйони в місці роботи експедиції ГАО АН УРСР, терміново закінчити всі заплановані ремонтні роботи.

Зобов'язали директорів ГАО і Полтавської гравіметричної обсерваторії АН УРСР подати кошториси та опрацювати плани проведення науково-популярних доповідей і лекцій серед населення, видання брошур, і до 1 січня 1954 р. подати план підготовки до спостереження затемнення, а також періодично інформувати про хід підготовки, директора ГАО АН УРСР чл.-кор. А. О. Яковкіна – до 1 січня 1954 р. скласти всю необхідну технічну документацію на проведення робіт та передати її до Управління справами АН УРСР, директорів інститутів фізики та фізіології АН УРСР – відрядити до ГАО АН УРСР на три місяці інженерів-конструкторів для оформлення технічної документації приладів.

Постановили звернутись до Головного управління геодезії та картографії при РМ СРСР з проханням виділити для Полтавської гравіметричної обсерваторії АН УРСР радіоприймач «Геодезист», просити РМ УРСР виділити додаткові асигнування на 1954 р. на придбання наукового обладнання, спорудження павільйонів та огорожі ГАО АН УРСР і зобов'язати Міністерство культури УРСР, Міністерство освіти УРСР та Товариство для поширення політичних і наукових знань УРСР взяти участь у проведенні культурно-освітньої роботи серед населення УРСР.

978. *1

979. Ухвалили присвоїти лауреату Сталінської премії акад. М. В. Корноухову звання заслуженого діяча науки і техніки УРСР з нагоди 50-річчя від дня народження і 25-річчя наукової, педагогічної, інженерної і громадської діяльності.

980. Звільнили акад. Г. Й. Сухомела від обов'язків члена РВР АН УРСР і голови комісії по комплексному використанню водних ресурсів УРСР Ради по вивченню продуктивних сил УРСР АН УРСР та призначили головою комісії чл.-кор. Б. А. Пишкіна.

981. Дозволили с.н.с. Лабораторії металофізики АН УРСР к.ф.-м.н. Л. І. Лисаку працювати за сумісництвом на півставки в 1953–1954 навчальному році у Київському політехнічному інституті.

Протокол № 47
засідання Президії Академії наук УРСР

від 25 грудня 1953 р.

982. *¹
983. Дозволили внести зміни в плани науково-дослідних робіт Інституту теплоенергетики АН УРСР на 1953 р. (постанова від 21.12.53).
984. *¹
985. Перевели з 18 грудня 1953 р. бібліографа ДПБ УРСР Л. П. Якимову на посаду завідувача бібліотеки Інституту теплоенергетики АН УРСР.
986. З нагоди 300-річчя входження України до Росії та з метою надання допомоги у підготовці експозиції нового розділу в Переяслав-Хмельницькому історико-красназничому музеї «Т. Г. Шевченко на Переяславщині» зобов'язали дирекцію Державного музею Т. Г. Шевченка передати скульптуру О. П. Олійника і М. К. Вронського «Постать Т. Г. Шевченка» та представити в історико-красназничому музеї фото і відповідні тексти за експозиційним планом цього розділу. Ухвалили просити РМ УРСР дозволити списати з балансу вартість переданих експонатів (постанова від 23.12.53).
987. *¹
988. Таємно.
989. Постановили виключити експериментальну продукцію АН УРСР з державного плану на 1954 р. (постанова від 24.12.53).
990. Затвердили на посаді начальника Будівельно-монтажного управління «Академбуд» АН УРСР Г. В. Вінницького.
- 991–992. *²
993. Відповідно до постанови РМ УРСР та ЦК КПУ від 11 листопада 1953 р. № 2392 постановили зобов'язати: БМУ «Академбуд» АН УРСР (Г. В. Вінницький) – розпочати і до 1 березня 1954 р. закінчити будівництво теплиці у підшефному сільському господарстві у с. Любарці Бориспільського району Київської обл., директора Інституту електрозварювання АН УРСР чл.-кор. Б. Є. Патона – до 1 лютого 1954 р. виготовити всі металеві конструкції проекту № 1007, а директора ДОК АН УРСР С. О. Бала-Доброва – до 1 лютого 1954 р. виготовити всі дерев'яні конструкції для теплиці за замовленням БМУ «Академбуд».
994. Таємно.
995. Взяли до відома інформацію акад. О. В. Палладіна про проведені Інститутом біохімії АН УРСР наукову конференцію і координаційну нараду по біохімії нервової системи. Постановили включити до плану видань АН УРСР на I квартал 1954 р. збірник праць конференції «Біохімія нервової системи» і внести збірник до списку видань, присвячених 300-річчю входження України до Росії.
- 995-а. Доручили віце-президенту АН УРСР акад. Г. М. Савіну спільно з головами Відділів наук АН УРСР подати на розгляд Президії АН УРСР пропозиції та проект постанови про створення при Президії АН УРСР координаційного комітету з метою узгодження діяльності всіх наукових установ України за проблемами, які розроблюють інститути АН УРСР.
996. Доручили в.о. голови Відділу суспільних наук АН УРСР д.філол.н. І. К. Білюдіду подати пропозиції щодо кандидатури представника АН УРСР

на сесію АН Латвійської РСР у січні 1954 р., присвячену 300-річчю входження України до Росії, і теми його доповіді.

997. Вирішили на засіданні голів Відділів наук АН УРСР обговорити доповідь М. С. Хрущова і звернення до всіх вчених і наукових колективів, які працюють у галузі сільського господарства, для підготовки та подання своїх пропозицій щодо заходів, спрямованих на піднесення сільського господарства.

998. Закрите питання.

999. Затвердили Комісію по мічених атомах АН УРСР у складі: академіки – О. І. Бродський (голова), П. А. Власюк, А. К. Вальтер, В. Г. Дроботько, О. І. Душечкін, Р. С. Кавецький, Є. О. Шидлов, К. К. Хренов, члени-кореспонденти – Є. С. Бурксер, Б. Д. Грозін, З. І. Некрасов, Д. Л. Фердман, Я. Н. Фіалков, І. М. Францвич, Н. Д. Моргуліс, професор О. О. Городський, к.х.н. Г. С. Фоменко (секретар). Затвердили бюро комісії у складі: академіки – О. І. Бродський (голова), Р. С. Кавецький, чл.-кор. Я. Н. Фіалков, к.х.н. Г. С. Фоменко, і зобов'язали комісію обговорити плани науково-дослідних робіт установ АН УРСР на 1954 р. із застосуванням мічених атомів та подати свої зауваження Президії АН УРСР.

1000. Взяли до відома інформацію про подання робіт на здобуття Сталінських премій за 1953 р., зобов'язали директорів установ АН УРСР розпочати роботу по обговоренню і висуванню робіт на здобуття премій за 1953 р., голів бюро Відділів наук АН УРСР – до 25 січня 1954 р. подати до Президії АН УРСР пропозиції про висування робіт.

1001. Заслухали інформацію про завершення видання повного зібрання творів видатного вітчизняного математика Г. Ф. Вороного. Постановили, що видання повного зібрання творів Г. Ф. Вороного є значною подією для фахівців, відзначили успішну роботу редколегії під керівництвом акад. АН СРСР І. М. Виноградова (головний редактор) та акад. Й. З. Штокала (заступник головного редактора) та вніесли подяку її членам. Відзначили роботу Видавництва АН УРСР та Львівської друкарні АН УРСР по високоякісному друку й оформленню трьох томів зібрання творів Г. Ф. Вороного і доручили Вченому секретаріату Президії АН УРСР (О. Н. Щербань) перевірити стан виконання всіх рішень Президії АН УРСР щодо видання творів видатних вітчизняних вчених та скласти календарний план видань.

1002. Взяли до відома інформацію члена Президії АН УРСР акад. В. Г. Касьяненка про участь представників АН УРСР у ювілейній сесії АН Вірменської РСР, присвяченій 10-річчю її заснування, та вніесли подяку учасникам сесії за проведену роботу. Відзначили бажаність тісніших наукових зв'язків з Вірменською академією наук і ухвалили передати подарунок від Вірменської академії наук у фонди Державної публічної бібліотеки УРСР.

1003. Заслухали інформацію про скликання XIII сесії Ради по координації наукової діяльності академії наук союзних республік (лютий 1954 р.) та постановили просити Раду по координації наукової діяльності академії наук союзних республік перенести термін подачі зведеного звіту про науково-дослідну та науково-організаційну діяльність та плану впровадження АН УРСР на 1 лютого 1954 р. Зобов'язали наукові установи АН УРСР подати всі необхідні звіти і до 1 червня 1954 р. закінчити рецензування наукових звітів академії наук союзних республік та відіслати їх до президій відповідних академії наук, ради і координуючих організацій АН СРСР.

1004. Зобов'язали Видавництво АН УРСР (Б. М. Зав'ялов) до 1 січня 1954 р. надрукувати макет I тому «Історії української літератури» в кількості 100 примірників.

1005. Взяли до відома інформацію директора Видавництва АН УРСР Б. М. Зав'ялова про хід видання I тому «Історії української літератури» і встановили остаточний термін здачі перших 10 тис. примірників тиражу (українською та російською мовами) 15 січня 1954 р.

1006. *³

1006-а. Звільнили к.мед.н. М. І. Путиліна від виконання обов'язків завідувача лабораторії трофічних функцій нервової системи Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця АН УРСР, затвердили з 25 грудня 1953 р. к.с.-г.н. А. І. Загордонця на посаді с.н.с. відділу фізіології рослин Інституту ботаніки АН УРСР.

1007. Взяли до відома постанову РМ УРСР від 18 грудня 1953 р. № 2644 «Про присвоєння імені Є. О. Патона Київському міському автодорожньому мосту через р. Дніпро».

1008. *²

1009. Ввели до складу редколегії праці «Нариси давньої історії Української РСР» Інституту археології АН УРСР с.н.с. В. Й. Довженка та Д. І. Біліфельда.

1010. Затвердили редколегію тематичного збірника Інституту суспільних наук АН УРСР «Матеріали дослідження по археології УРСР» у складі: д.і.н. І. П. Крип'якевич (відповідальний редактор), к.і.н. М. Ю. Смішко, к.і.н. О. П. Черниш, к.і.н. Ю. М. Захарук.

1011. Постановили передати в фонди Київського музею західного і східного мистецтва подарунки АН УРСР від делегації китайських вчених та просити музей зробити для них напис «Одержано Академією наук Української РСР від делегації китайських вчених».

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 531, арк. 154–289. Оригінал. Машинпопс.

Протокол № 48¹
засідання Президії Академії наук УРСР

31 грудня 1953 р.

1012–1013. *²

1014. *¹

1015. Затвердили план відряджень співробітників наукових установ АН УРСР на січень 1954 р.

1016–1018. Таємно.

1019. Згідно з розпорядженням Президії АН СРСР від 31 жовтня 1953 р. № 1666 відрядили к.х.н. К. А. Корнева до докторантури АН СРСР по спеціальності органічна хімія.

1020. *¹

¹ Протокол № 48 в архівній справі представлений лише окремими постановами, прийнятими в робочому порядку.

1021–1022. *2

1023–1024. *1

1025. У результаті перевірки виконання плану робіт по підсобному господарству, плану науково-дослідних робіт та документальну ревізію фінансово-господарської діяльності Державного заповідника «Хомутівський степ» постановили: звільнити директора заповідника К. Я. Савенка за систематичне порушення заповідності степу, невиконання наукової теми, передбаченої планом науково-дослідних робіт по заповіднику, грубі порушення фінансово-кошторисної дисципліни, бухгалтеру заповідника В. А. Пуцеву – зауважити. Зобов'язали нового директора заповідника усунути всі порушення та організувати наукову роботу згідно плану науково-дослідних робіт по заповіднику, покращити господарську діяльність, суворо додержуватись фінансово-кошторисної та касової дисципліни і посилити контроль за надходженням та використанням матеріальних цінностей.

1026. На виконання розпорядження РМ УРСР від 22 грудня 1953 р. № 1467-р дозволили Державній публічній бібліотеці УРСР передати Київському філіалу Центрального музею В. І. Леніна для поповнення його експозиції видання, над якими працював В. І. Ленін, та перші видання творів В. І. Леніна і Й. В. Сталіна.

1027. Здійснили розподіл поміж установами АН УРСР додаткових асигнувань, виділених АН УРСР на 1953 р. за постановою РМ УРСР від 24 грудня 1953 р. № 2710.

1028. Затвердили остаточний план фінансування науково-дослідних установ АН УРСР на 1953 р.

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 531, арк. 290–345. Оригінал. Машинопис.

1954

Протокол № 1
засідання Президії Академії наук УРСР

від 8 січня 1954 р.

1. *1
2. Закрите питання.
- 3-4. *2

5. З метою реорганізації структури Редакційно-видавничої ради АН УРСР постановили організувати у її складі бюро та чотири секції – біологічних і сільськогосподарських наук; фізико-математичних, хімічних і геологічних наук; технічних наук; суспільних наук. Затвердили склад бюро і секцій РВР АН УРСР, а також нові положення про РВР АН УРСР а її секції. Ухвалили у відповідності до нової структури РВР АН УРСР уточнити положення про роботу Видавництва АН УРСР і правила подачі рукописів до друку, упорядкувати штат РВР АН УРСР і покласти на бюро ради вирішення питань щодо закритих видань АН УРСР. Вирішили з 1954 р. передавати до Видавництва АН УРСР наукові записки, праці, збірники і журнали, розглянуті на засіданнях вчених рад інститутів або редколегій журналів, із двома примірниками супроводжуючої документації.

6. Взяли до відома витяг із постанови Вченої ради при Президії АН СРСР від 14 грудня 1953 р. про присудження премії Вченої ради за 1953 р. групі співробітників Інституту загальної і неорганічної хімії АН УРСР під керівництвом чл.-кор. Я. Н. Фіалкова за роботу по темі «Вивчення впливу домішок на електролітичне виділення цинку в умовах електролітного цинкового виробництва».

7. Ввели до складу редколегії «Українського біохімічного журналу» к.б.н. В. А. Григор'єву та поклали на неї обов'язки секретаря редколегії.

8. На виконання постанов РМ СРСР від 16 листопада 1953 р. № 2812 та РМ УРСР від 25 грудня 1953 р. № 2727 зобов'язали директора Інституту електрозварювання ім. С. О. Патона АН УРСР чл.-кор. Б. Є. Патона – включити в план науково-дослідних робіт та план впровадження на 1954 р. всі роботи, вказані в постановках, укласти з відповідними міністерствами договори про впровадження нових способів електрозварювання; подати на затвердження до 1 травня 1954 р. план роботи науково-технічної конференції з питань впровадження у народне господарство нових способів електрозварювання і наплавлення металів, яку провести в червні 1954 р. за участі представників міністерств і відомств, виробництва, вищих навчальних закладів; забезпечити контроль за виготовленням технічного проекту будівель для інституту; бюджетно-штатну комісію і Управління справами АН УРСР – передбачити у плані капітальних робіт 1954 р. асигнування на будівництво та придбання наукового устаткування; начальника планово-виробничого відділу АН УРСР І. І. Оцупка та директора інституту чл.-кор. Б. Є. Патона – підготувати інструкцію про преміювання інженерно-технічних працівників і службовців за виконання і перевиконання плану виробництва і зниження собівартості продукції.

9. Заслухали доповідь директора Інституту ботаніки АН УРСР акад. Д. К. Зерова та директора Ботанічного саду АН УРСР акад. М. М. Гришка про наукову роботу у заповідниках «Хомутівський степ», «Кам'яні могили», «Стрілецький степ» і «Михайлівська цілина» і доручили віце-президенту АН УРСР акад. Г. М. Савину внести зміни у проект постанови Президії АН УРСР з цього питання з урахуванням висловлених зауважень.

10. У зв'язку з друком контрольного примірника I тому курсу «Історія української літератури» постановили зобов'язати академіків – В. М. Корецького, М. Т. Рильського, Л. А. Булаховського, М. П. Бажана, П. Г. Тичину, членів-кореспондентів – І. М. Кириченка, П. М. Попова, С. І. Маслової терміново обговорити останній варіант видання на засіданні бюро Відділу суспільних наук АН УРСР 20 січня 1954 р. і доповісти про його готовність до друку масовим тиражем 22 січня 1954 р.

11. Взяти до відома інформацію директора Видавництва АН УРСР Б. М. Зав'ялова про виготовлення макету I тому курсу «Історія української літератури» у кількості 200 примірників.

12. Взяти до відома повідомлення Президента АН УРСР акад. О. В. Палладіна про публікацію збірника документів і матеріалів «Возз'єднання України з Росією» російською мовою, підготовленого інститутами історії АН УРСР та АН СРСР, і відзначили роботу Інституту історії АН УРСР.

13. Заслухали доповідь віце-президента АН УРСР акад. М. П. Семененка про випуск перших 10 тисяч примірників тиражу I тому курсу «Історія Української РСР» і ухвалили залишити в дії постанову Президії АН УРСР від 25 грудня 1953 р. (протокол № 47, п. 1005) про встановлення остаточного терміну виходу тиражу.

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 579, арк. 1 - 33. Оригінал. Машинопис.

Протокол № 2 засідання Президії Академії наук УРСР

від 14 січня 1954 р.

14. Затвердили з 3 січня 1954 р. виконуючим обов'язки директора Державного заповідника «Хомутівський степ» АН УРСР В. Н. Кононова (постанова від 08.01.54).

14-а. Дозволили провести зміни в складі об'єднаної вченої ради інститутів математики та фізики АН УРСР – вивели зі складу акад. Б. В. Гнеденка та чл.-кор. О. С. Давидова, ввели д.т.н. Ю. О. Митропольського, д.т.н. І. М. Рапорта, к.ф.-м.н. К. А. Бреуса (постанова від 08.01.54).

15. Ухвалили тимчасово призначити чл.-кор. Ю. Д. Соколова головою об'єднаної вченої ради інститутів математики та фізики АН УРСР (постанова від 11.01.54).

16. Тасмно.

17. *2

18. Призначили з 1 січня 1954 р. на посаді начальника госпрозрахункового експериментально-виробничого відділу Інституту електроварювання ім. Є. О. Патона АН УРСР Г. Б. Асоянца (постанова від 13.01.54).

19. *5

20. *1

21. Тасмно.

22. Затвердили з 24 листопада 1953 р. С. П. Рибалка заступником директора по адміністративно-господарській частині Інституту чорної металургії АН УРСР.

23. *2

24. *1

25. Розглянули питання про успішну роботу БМУ «Академбуд» АН УРСР у 1953 р. Відзначили, що колектив виконав виробничий план 1953 р. за 11 місяців. За дострокове виконання соціалістичних зобов'язань винесли подяку з занесенням до трудової книжки начальнику БМУ Г. В. Вінницькому та 23 технічним працівникам і зобов'язали планово-виробничий відділ АН УРСР скласти проект клопотання перед Міністерством фінансів УРСР про виділення преміального фонду БМУ.

25-а. Взяли до відома інформацію Президента АН УРСР акад. О. В. Палладіна про одержання Президією АН УРСР поздоровних новорічних телеграм від Президента АН СРСР акад. О. М. Несмеянова, Президента АН Румунської Народної Республіки Т. Савулеску і колишнього Президента АН Румунської Народної Республіки акад. К. Н. Пархона, Президента АН Болгарської Народної Республіки Т. Павлова, Президента АН Угорської Народної Республіки І. Русняка, Президента АН Польської Народної Республіки Я. Домбровського, Польсько-Радянського інституту у Варшаві.

26. Тасмно.

27. Прикомандирували з 1 січня 1954 р. до докторантури Інституту мовознавства ім. О. О. Потебні АН УРСР с.н.с. Інституту суспільних наук Львівського філіалу АН УРСР к.філол.н. Л. Л. Гумецьку.

28. Доручили Вченому секретаріату Президії АН УРСР персербити проєкт постанови Президії АН УРСР про впровадження на Харківському заводі модифікованих чавунів і чавунів із глобулярним графітом для виготовлення деталей тракторів відповідно до висловлених при обговоренні зауважень і подати його на наступне засідання Президії АН УРСР.

29. Постановили скликати 22–26 лютого у м. Київ розширений пленум секції шовківництва Всесоюзної академії сільськогосподарських наук ім. В. І. Леніна та Інституту зоології АН УРСР з питань розведення дубового шовкопряда. Схвалили програму, склад учасників, затвердили кошторис витрат.

30. На ознаменування 300-річчя входження України до Росії ухвалили провести в березні 1954 р. наукову конференцію молодих учених і аспірантів АН УРСР та створили оргкомітет у складі: академіки – К. К. Хренов (голова), А. О. Василенко, члени-кореспонденти – М. Ф. Гулий, Б. Д. Грозін, А. К. Бабко, учасний секретар Відділу суспільних наук АН УРСР к.і.н. П. М. Балковий, к.е.н. В. П. Демченко, к.с.н. М. В. Дараган, секретар комітету комсомолу АН УРСР В. К. Легкодух. Зобов'язали оргкомітет розробити та подати на затвердження до 15 лютого 1954 р. програму конференції, директорів установ АН УРСР – виділити доповідачів та забезпечити рецензування доповідей до 15 лютого 1954 р.

31. Відповідно до листа акад. О. М. Несмеянова від 25 грудня 1954 р. розглянули пропозиції Відділів наук АН УРСР про участь установ АН УРСР у роботі об'єднаної сесії АН СРСР і Ради по координації наукової діяльності академії наук союзних республік (3–9 лютого 1954 р.) та у роботі XIII сесії Ради по координації наукової діяльності академії наук союзних республік (9–13 лютого 1954 р.) та постановили рекомендувати доповіді на пленарне засідання об'єднаної сесії акад. П. А. Власюка, акад. О. Н. Соколовського, акад. П. М. Першина; затвердити представників від АН УРСР для участі в роботі обох сесій та перелік пропозицій щодо впровадження результатів наукових робіт у сільське господарство та виробництво товарів народного споживання, що мають загальносоюзне значення.

32. На виконання постанови РМ СРСР від 25 грудня 1953 р. № 3015 «Про державний бюджет Союзу РСР на 1954 р.» і постанови РМ УРСР від 8 січня 1954 р. № 24 постановили: зобов'язати Управління справами АН УРСР, керівництво Львівського філіалу АН УРСР, директорів усіх науково-дослідних установ і організацій АН УРСР провести скорочення з січня 1954 р. штатів адміністративно-управлінського апарату і адміністративно-управлінських витрат по кожній установі і організації на 5% від штату і кошторису АН УРСР на 1953 р. Доручили голові Львівського філіалу АН УРСР акад. Й. З. Штокалу розглянути можливість передачі адміністративно-господарського обслуговування філіалу в один з інститутів, щоб зберегти і так недостатній штат інститутів АН УРСР у м. Львів; Управлінню справами АН УРСР – розглянути можливість об'єднання адміністративно-господарських частин інститутів для спільного обслуговування кількох установ. Зобов'язали ввести суворий режим економії витрат в АН УРСР і доручили фінансовому та планово-виробничому відділам, а також відділу капітального будівництва АН УРСР до 20 січня 1954 р. подати Міністерству фінансів УРСР розрахунки на скорочення штатів і адміністративно-управлінських витрат.

33. У зв'язку з тим, що на 1 січня 1954 р. до РВР АН УРСР надійшло понад 3 тис. др. арк. рукописів, що значно перевищує видавничі можливості АН УРСР, затвердили план видання на 1954 р. у обсязі: книг (монографій, науково-популярні брошури, наукові записки, збірники та видання для службового користування) – 166 назв обсягом 2382 др. арк., журналів – 10 назв, 56 номерів, обсягом 456 др. арк.; всього 222 назви видань, 2838 др. арк., тираж 1449 тис. прим., 30 007 друкованих аркушів-відбитків. Доручили заступнику голови РВР АН УРСР акад. В. Г. Касьяненку спільно з головами секцій РВР АН УРСР встановити черговість видання монографій, виключених з плану випуску 1954 р., та вжити заходів щодо їх видання не пізніше I кварталу 1955 р. Дозволили, як виняток, друк деяких рукописів в інших видавництвах.

34. Заслухали та обговорили доповідь директора Інституту ботаніки АН УРСР акад. Д. К. Зерова і директора Ботанічного саду АН УРСР акад. М. М. Гришка про наукову роботу в державних заповідниках «Хомутівський степ», «Кам'яні могили», «Стрілецький степ» та «Михайлівська цілина». З метою розгортання наукової роботи в заповідниках і ліквідації відзначених недоліків постановили: 1) підпорядкувати заповідник «Михайлівська цілина» Інституту ботаніки АН УРСР; 2) зобов'язати бюро Відділу біологічних наук АН УРСР (акад. Р. Е. Кавецький) розглянути розроблений Інститутом ботаніки АН УРСР перспективний план науково-дослідної роботи заповідників на 1954 р. та наступні 3–5 років, а також

подати свої пропозиції щодо їх забезпечення відповідними штатами; 3) зобов'язати Інститут ботаніки АН УРСР (акад. Д. К. Зеров) докорінно покращити керівництво науковою роботою і господарською діяльністю заповідників «Хомутівський степ» і «Михайлівська цілина», а також значно розширити використання заповідників як баз для вивчення флори і її використання у народному господарстві; 4) покласти науково-методичне керівництво з фауністичних досліджень у заповідниках на Інститут зоології АН УРСР (акад. В. Г. Касьяненко); 5) просити директора Лабораторії ґрунтознавства АН УРСР (акад. О. Н. Соколовський) провести з 1954 р. дослідження ґрунтів вказаних заповідників та підготувати їх опис для монографії, присвяченої природі заповідників; 6) для забезпечення розгортання постійних стаціонарних досліджень у заповідниках зміцнити їх матеріально-технічну базу – розробити технічну документацію на будівництво лабораторних, житлових приміщень, проскування метеорологічних пунктів тощо; 7) зобов'язати директора Інституту ботаніки АН УРСР акад. Д. К. Зерова переглянути проекти положень про режим і роботу кожного заповідника та подати їх на затвердження до 1 травня 1954 р.

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 579, арк. 34–92. Оригінал. Машиннопис.

Протокол № 3 засідання Президії Академії наук УРСР

від 22 січня 1954 р.

35. На виконання постанови РМ СРСР від 25 грудня 1953 р. № 3014 «Про план робіт по стандартизації на 1954 р.» зобов'язали Інститут електрозварювання ім. Є. О. Патона АН УРСР (чл.-кор. Б. Є. Патон) подати в 1955 р. до Управління по стандартизації при Держплані СРСР новий стандарт «Сталь. Методи визначення зварюваності» та провести в 1954–1955 рр. науково-дослідні роботи і вжити заходів, щоб встановлені показники відповідали сучасним досягненням науки і техніки та вимогам народного господарства (постанова від 16.01.54).

36. Постановили видати I том «Історії Української РСР» тиражем 100 тис. примірників (70 тис. примірників українською і 30 тис. примірників російською мовами); дозволили Видавництву АН УРСР встановити номінальну ціну одного примірника (постанова від 16.01.54).

37–41. *¹

42. Перевели з 15 січня 1954 р. Ю. О. Борисенка з посади керівника експериментально-технічного відділу Львівського філіалу АН УРСР на посаду заступника директора по адміністративно-господарській частині Інституту використання газу в комунальному господарстві та промисловості АН УРСР (постанова від 20.01.54).

43. *⁵

44. *²

45. Постановили відзначити у 1954 р. 100-річчя від дня заснування Науково-природознавчого музею АН УРСР у м. Львів. Створили комісію для підготовки

ювілею в складі: акад. Й. З. Штокало (голова), чл.-кор. А. С. Лазаренко, д.б.н. В. Г. Хржановський, н.с. С. І. Пастернак, та зобов'язали комісію подати свої пропозиції до 15 березня 1954 р.

46. На виконання постанови Президії АН УРСР від 3 квітня 1953 р. № 14 ухвалили: 1) включити до складу Науково-природознавчого музею АН УРСР відділи ботаніки і зоології Інституту агробіології АН УРСР; 2) вилучити зі складу Інституту агробіології Науково-природознавчий музей з відділами зоології і ботаніки, підпорядкувавши його в науково-методичному відношенні бюро Відділу біологічних наук АН УРСР, а в фінансово-господарському – Інституту геології корисних копалин АН УРСР; 3) передати музею 4 теми з плану науково-дослідних робіт Інституту агробіології АН УРСР; 4) передати з Інституту агробіології АН УРСР до Інституту геології корисних копалин АН УРСР: будинок музею по вул. Театральній, № 18, всі фонди і обладнання музею і відділу ботаніки Інституту агробіології АН УРСР, гербарій, колекційні фонди по фауні відділу зоології Інституту агробіології АН УРСР, бібліотеку музею та ботанічну і зоологічну літературу за окремим списком, який затверджує президія Львівського філіалу АН УРСР; 5) зобов'язати голову Львівського філіалу АН УРСР акад. Й. З. Штокала спільно з директором Інституту геології корисних копалин Львівського філіалу АН УРСР чл.-кор. В. Б. Порфир'євим в місячний термін розв'язати питання про розміщення відділів ботаніки і зоології, звільнивши приміщення Інституту агробіології АН УРСР; 6) запропонувати президії Львівського філіалу АН УРСР створити комісію по передачі природничих відділів Інституту агробіології АН УРСР та Науково-природознавчого музею АН УРСР; 7) на виконання постанови Президії АН УРСР від 27 жовтня 1953 р. (протокол № 38, п. 853) зобов'язати директора Інституту агробіології АН УРСР к.с.-г.н. Д. Ф. Лихваря в місячний термін подати пропозиції щодо нової структури інституту; 8) доручити бюджетно-штатній комісії АН УРСР вирішити питання про збільшення штату адміністративно-господарського персоналу Інституту геології корисних копалин Львівського філіалу АН УРСР на дві штатні одиниці.

47. У відповідь на лист голови Львівського філіалу АН УРСР акад. Й. З. Штокала від 20 січня 1954 р. з проханням тимчасово призначити к.і.н. М. К. Івасюту на посаду заввідділу історії України Інституту суспільних наук АН УРСР, ухвалили вирішити це питання після затвердження його на посаді с.н.с. Президією АН УРСР.

48. Ознайомились зі станом підготовки докторських дисертацій завідувачів відділів та лабораторій Інституту електрозварювання ім. Є. О. Патона АН УРСР і затвердили терміни подання дисертаційних досліджень до захисту. Зобов'язали директора інституту чл.-кор. Б. Є. Патона створити керівника лабораторій та відділів необхідні умови для своєчасної підготовки ними дисертацій.

49. Постановили вилучити з плану науково-дослідних робіт Інституту лісівництва АН УРСР роботи по ґрунтовій фауні і ґрунтовій мікробіології, організувавши лабораторію ґрунтової мікробіології в складі Інституту фізіології рослин і агрохімії АН УРСР та відділ ґрунтової фауни в складі Інституту зоології АН УРСР. Зобов'язали керівників установ провести передачу первинних матеріалів з ґрунтової мезофауни та ґрунтової мікробіології, обладнання і штатних одиниць.

50. Заслухали доповідь в.о. голови Відділу суспільних наук АН УРСР д.філол.н. І. К. Білодіда про результати обговорення І тому курсу «Історія української

літератури» на бюро Відділу і постановили: Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР внести додатки і уточнення у текст I тому курсу, запропоновані бюро Відділу суспільних наук АН УРСР та нарадою викладачів української літератури у вищій школі; дозволили інституту скликати відкриту нараду, на якій обговорити перероблений текст курсу. Ухвалили закінчити всю роботу по остаточному доопрацюванню та оформленню I тому до 10 лютого 1954 р., після чого розпочати його друк, зобов'язали Видавництво АН УРСР подати графік друку.

51. Погодились із рішенням вченої ради Інституту світової літератури ім. О. М. Горького АН СРСР про забезпечення повної ідентичності видання «Очерков истории украинской советской литературы» російською і українською мовами; включили «Очерки» до видавничого плану АН УРСР на 1954 р. та зобов'язали Видавництво АН УРСР подати графік видання.

52. Постановили провести 25 січня 1954 р. наукову сесію Відділу суспільних наук АН УРСР, присвячену 30-річчю від дня смерті В. І. Леніна і затвердили її програму.

53. Затвердили календарний план засідань Президії АН УРСР та план роботи Вченого секретаріату Президії АН УРСР на I квартал 1954 р.

54. Затвердили матеріали Інституту ентомології та фітопатології АН УРСР та Інституту машинознавства і сільськогосподарської механіки АН УРСР для участі у Всесоюзній сільськогосподарській виставці 1954 р. і ухвалили просити виконком Київської обласної ради депутатів трудящих затвердити інститути учасниками Виставки.

55. Взяли до відома інформацію Головного вченого секретаря Президії АН УРСР д.т.н. О. Н. Щербаня про успішну роботу Інституту машинознавства і автоматики АН УРСР по створенню телевимірювальних систем і дослідженню приладів для вимірювань у глибоких бурових свердловинах, проведену за договором з Науково-дослідним інститутом геофізичних і геохімічних методів розвідки Головнафтогеофізики під керівництвом к.т.н. В. М. Михайловського.

56. Взяли до відома постанову РМ УРСР і ЦК КПУ від 3 січня 1954 р. № 20, за якою директор Інституту історії АН УРСР О. К. Касименко введений до складу журі конкурсу проєктів триумфальної арки у м. Київ, а акад. П. Г. Тичина – конкурсу проєктів монументу в м. Переяслав-Хмельницький.

57. Взяли до відома лист міністра місцевої і паливної промисловості УРСР В. М. Валуєва з подякою Інституту машинознавства і сільськогосподарської механіки АН УРСР за надану трактороснергетичним відділом цього інституту практичну допомогу міністерству щодо розробки конструкції, випробування і введення до промислового зразка модернізованого двигуна потужністю 30 к. с.

58. Взяли до відома лист Управління шовківництва «Укршовк» Міністерства сільськогосподарства УРСР із подякою співробітникам Інституту зоології АН УРСР М. М. Синицькому, С. М. Гершензону, П. О. Ситьку і К. В. Карлаш за проведену ними роботу зі створення нових методів розведення дубового шовкопряда і впровадження їх в практику виробництва.

59. Відзначили роботу колективу наукових співробітників Інституту історії АН УРСР у підготовці до видання трьохтомного збірника «Возз'єднання України з Росією» і винесли подяку членам редколегії і упорядникам збірника О. К. Касименку, П. П. Гудзенку, Ф. П. Шевченку, О. М. Апанович, П. І. Павлюку, Н. С. Сидо-

ренко, О. І. Луговій, Н. П. Первак, М. К. Козиренку, О. П. Лолі, О. С. Компан, Д. І. Мишку, О. А. Бевзо.

60. Взяли до відома постанову РМ УРСР і ЦК КПУ від 7 січня 1954 р. № 27 «Про скликання республіканської наради з питань вирощування високих врожаїв овочів і картоплі в 1954 р.» і ухвалили, що завідділу Інституту фізіології рослин і агрохімії АН УРСР к.с.-г.н. А. П. Яшук на цій нараді зробіть доповідь «Агротехніка вирощування високих врожаїв картоплі квадратно-гніздовим методом».

61. Взяли до відома інформацію про одержання Президією АН УРСР у зв'язку з 300-річчям входження України до Росії привітальних телеграм від Президента АН Вірменської РСР В. А. Амбарцумяна, наукової сесії АН Латвійської РСР, Грузинського політехнічного інституту ім. С. М. Кірова і колективу Алтайської плодостанції.

62. Схвалили відповідь завідувача відділу експериментальної екології риб Інституту гідробіології АН УРСР чл.-кор. В. А. Мовчана на лист начальника відділу рибицтва Державного об'єднання «Рибна промисловість» Болгарської Народної Республіки М. Георгієва і постановили надіслати її разом з науковими працями В. А. Мовчана «Экологические основы интенсификации роста карпа» та «Методические указания по применению метода комплексной интенсификации прудового рыбоводного хозяйства».

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 579, арх. 93–253. Оригінал. Машинпис.

Протокол № 4 засідання Президії Академії наук УРСР

від 29 січня 1954 р.

63. Постановили передати до Київського державного історичного музею для тимчасового експонування почесну грамоту АН УРСР від Президії Верховної Ради Башкирської АРСР (20 серпня 1943 р.) та адрес-привітання від Президії АН СРСР у зв'язку з 25-річчям АН УРСР і доручили завідувачу Центральної лабораторії науково-прикладної фотографії М. Л. Шендеровичу передати Київському державному історичному музею у тимчасове користування негативи фотознімків лауреатів Сталінських премій – наукових співробітників АН УРСР, для виготовлення позитивів (постанова від 26.01.54).

64. *5

65. На додаток до постанови Президії АН УРСР від 11 грудня 1953 р. (протокол № 45, п. 961) «Про перевірку виконання планів науково-дослідних робіт установами АН УРСР за 1953 р.» затвердили комісію під керівництвом акад. Ф. П. Белянкіна з перевірки виконання плану Видавництвом АН УРСР у 1953 р. Ухвалили подати комісії свої висновки до 15 лютого 1954 р. (постанова від 27.01.54).

66. *1

67. У зв'язку із закінченням будівництва і введенням у дію кисневої станції Інституту теплоенергетики АН УРСР постановили зобов'язати в.о. директора інституту чл.-кор. В. І. Толубинського розпочати її експлуатацію з 1 лютого 1954 р. для забезпечення інститутів та установ АН УРСР газоподібним і рідким киснем.

Зобов'язали інститут укласти з установами АН УРСР угоди на поставку в 1954 р. рідкого і газоподібного кисню, директорів інститутів та установ АН УРСР – подати уточнені дані про потреби в кисні. Враховуючи, що потужність станції значно перевищує потребу установ АН УРСР, дозволили Інституту теплоенергетики АН УРСР відпускати кисень іншим організаціям у порядку технічної допомоги. 68. *5

69. Внесли часткові зміни до постанови Президії АН УРСР від 11 грудня 1953 р. (протокол № 45, п. 962) стосовно роботи Інституту загальної і неорганічної хімії АН УРСР і ухвалили вважати правильною редакцію: «Схвалити та розширити роботи інституту по впровадженню у 1954 р. нового раціонального способу гарячого цинкування залізних виробів, які випускають заводи Міністерства місцевої та паливної промисловості УРСР».

70. *5

71. *1

72. Розглянули роботи, висунуті науково-дослідними установами АН УРСР на здобуття Сталінських премій за 1953 р. Постановили не заперечувати проти подання робіт акад. П. П. Єфіменка, авторського колективу Інституту історії та Відділу суспільних наук АН УРСР, д.ф.-м.н. С. І. Пескара, чл.-кор. К. Й. Новик, д.-г.-м.н. Ю. Ю. Юрка, с.н.с. М. М. Підоплічка, акад. П. А. Власюка, д.т.н. О. Н. Щербаня, акад. М. К. Гудзія, акад. Б. В. Гнеденка, д.т.н. О. С. Фідельова та авторського колективу, акад. Є. О. Патона та авторського колективу, к.т.н. І. М. Сироти та авторського колективу.

73. Ухвалили передати на розгляд Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії АН УРСР зверсння Київського державного академічного театру опери і балету ім. Т. Г. Шевченка до АН УРСР з приводу висування на здобуття Сталінської премії за 1953 р. спектаклю «Богдан Хмельницький».

74. Звільнили з 25 листопада 1953 р. к. мист. А. А. Роміцина від виконання обов'язків заступника директора по науковій частині Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії АН УРСР і призначили на цю посаду з 17 грудня 1953 р. В. Д. Довженка.

75. Заслухали повідомлення Президента АН УРСР акад. О. В. Палладіна про смерть акад. О. Я. Орлова та вшанували його пам'ять вставанням.

75-а. Постановили для організації похорону акад. О. Я. Орлова створити комісію і просити РМ УРСР дозволити віднести за рахунок держави похорони та встановлення надгробного пам'ятника. Доручили Головній астрономічній обсерваторії АН УРСР підготувати збірку вибраних творів акад. О. Я. Орлова.

76. Заслухали і обговорили доповідь заступника відповідального редактора журналу «Вісник АН УРСР» В. М. Ісаковича про роботу редколегії журналу за 1953 р. Постановили: 1) редколегії журналу підняти науково-теоретичний рівень статей, більше друкувати теоретичних статей з питань філософії, політичної економіки, літературознавства та інших суспільних наук; ширше розгорнути роботу по висвітленню історичного значення 300-річчя входження України до Росії, дружби народів, патріотизму народів СРСР, також співдружності науки з виробництвом і впровадження наукових досягнень інститутів АН УРСР в народне господарство; вмішувати розгорнуті наукові дискусії та критичні статті; створити в журналі рубрику, у якій висвітлювати зміст захищених в АН УРСР дисертацій;

покрашити колективне керівництво журналу; 2) зобов'язати всіх дійсних членів і членів-кореспондентів брати активнішу участь у роботі журналу, подавати узгоджені статті про досягнення науки і розвиток окремих наукових галузей, подати до 1 березня тематику своїх статей на 1954 р.; 3) зобов'язати редколегію провести у лютому 1954 р. нараду з провідними вченими АН УРСР щодо плану роботи журналу в 1954 р.; 4) просити ЦК КПУ зобов'язати український відділ «Союздруку» розповсюджувати журнал через свою роздрібну торговельну мережу; 5) зобов'язати директора Видавництва АН УРСР Б. М. Зав'ялова вчасно проводити розрахунки за надруковані в журналі статті.

77. З метою здійснення постійної координації науково-дослідних робіт в установах АН УРСР та інших наукових і освітніх установах УРСР, усунення паралелізму в науково-дослідних роботах створили при Президії АН УРСР Раду по координації досліджень по найважливіших комплексних проблемах, що опрацьовуються кількома установами різних Відділів наук АН УРСР, а також для керівництва координаційними комісіями при бюро Відділів наук АН УРСР і установах АН УРСР. Затвердили її склад: Президент АН УРСР акад. О. В. Палладін (голова), віце-президент АН УРСР акад. Г. М. Савін (заступник голови), віце-президент АН УРСР акад. М. П. Семєнко, Головний вчений секретар Президії АН УРСР д.т.н. О. Н. Щербань, академіки – В. Е. Лашкар'юв, Є. О. Шилов, Г. В. Фольборт, М. М. Доброхотов, П. М. Першин, члени-кореспонденти – Я. М. Белєвцев, Я. Н. Фіалков, начальник Відділу спеціальних робіт АН УРСР к.т.н. С. М. Бухало, заступники голів бюро Відділів з питань координації.

Зобов'язали бюро Відділів наук АН УРСР визначити головні наукові проблеми, що потребують координації і подати їх на затвердження, створити координаційні комісії при бюро Відділів та при установах АН УРСР по координації науково-дослідних робіт по найважливіших проблемах і затвердити заступників голів бюро Відділів з питань координації. Затвердили положення про координаційні комісії; поклали на Відділ спеціальних робіт АН УРСР складання зведених планів і звітів по провідних комплексних проблемах, що координуються радою. Ухвалили просити РМ УРСР та ЦК КПУ зобов'язати директорів галузевих науково-дослідних інститутів і вищих навчальних закладів УРСР здійснювати спільно з АН УРСР координацію планів та напрямів науково-дослідних робіт за провідними проблемами.

78. Взяли до відома телеграму Президента АН Румунської Народної Республіки акад. Т. Савулеску з вітанням із 300-річчям входження України до Росії.

79. Взяли до відома вітальну телеграму Президента АН Албанії¹ акад. К. Папаристо з новим 1954 роком.

80. Взяли до відома лист АН Китайської Народної Республіки з висловленням подяки за подарунок – видання АН УРСР, – переданий через делегацію китайських учених у 1953 р.

81. Взяли до відома лист 1-го Московського медичного інституту на адресу АН УРСР з вітанням із 300-річчям входження України до Росії.

82. Додатково ввели до складу вченої ради Інституту гідрології та гідротехніки АН УРСР к.т.н. М. О. Сіліна.

¹ Так у документі, потрібно – Інституту наук Албанії.

83. Взяли до відома лист АН Латвійської РСР з висловленням подяки АН УРСР за надання відрядження для участі у науковій сесії АН Латвійської РСР, присвяченій 300-річчю входження України до Росії, д.філол.н. С. П. Кирілюка.

84. Тимчасово ввели до складу об'єднаної вченої ради інститутів теплоенергетики та електротехніки АН УРСР спеціалістів Інституту гірничої справи ім. М. М. Федорова АН УРСР – акад. М. А. Старикова, чл.-кор. П. С. Кучерова, чл.-кор. О. М. Пенькова, д.т.н. О. С. Фідельова, к.т.н. О. І. Кухтенка.

85. Взяли до уваги лист державного союзного заводу п/я № 50 з висловленням подяки науковим співробітникам Лабораторії металофізики АН УРСР І. Я. Дехтярю та Л. І. Лисаку за систематичну допомогу у вирішенні низки технічних питань протягом 1953 р., і оголосили подяку вказаним співробітникам.

86. Взяли до відома лист акад. АН СРСР В. С. Нсмчинова на адресу Президента АН УРСР акад. О. В. Палладіна з висловленням подяки за поздоровлення у зв'язку з його 60-річчям.

87. Постановили, що з 12 лютого 1954 р. постанови Президії АН УРСР, які виносяться у робочому порядку, обов'язково погоджуються з усіма членами Президії АН УРСР. Затвердили форму бланку опитування та зобов'язали членів Президії АН УРСР повідомити про час роботи в Президії АН УРСР (двічі на тиждень, крім п'ятниць) для погодження постанов, які оформляються у робочому порядку.

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, стр. 579, арк. 254-301. Оригінал. Машинпис.

Протокол № 5 засідання Президії Академії наук УРСР

від 12 лютого 1954 р.

88. Затвердили план відряджень співробітників наукових установ АН УРСР на лютий 1954 р. (постанова від 29.01.54).

89-91. *1

92. Провели упорядкування питань залучення інститутами АН УРСР офіційних опонентів для участі у захисті дисертацій (постанова від 30.01.54).

93. На додаток та часткову зміну постанови Президії АН УРСР від 7 серпня 1953 р. (протокол № 29, п. 649) постановили: скликати 23-26 лютого 1954 р. у м. Львів Республіканську нараду з питань етнографії, на яку запросити фахівців установ УРСР та інших республік. Затвердили програму наради та створили комісію з її підготовки під керівництвом акад. М. Т. Рильського (голова). Доручили голові Львівського філіалу АН УРСР акад. Й. З. Штокалу надати всебічну допомогу Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії АН УРСР у підготовці, організації і проведенні наради (постанова від 03.02.54).

94-96. *1

97. Звільнили О. Ф. Кочергу з посади заступника директора по адміністративно-господарській частині Інституту фізики АН УРСР та поклали т.в.о. заступника директора інституту на інженера Д. І. Гончарова (постанова від 08.02.54).

98. *5

99. На виконання розпорядження РМ СРСР від 23 січня 1954 р. № 601-р зобов'язали Інститут гірничої справи ім. М. М. Федорова АН УРСР (директор чл.-кор. П. С. Кучеров) спільно з Міністерством металургійної промисловості СРСР, Міністерством транспортного і важкого машинобудування СРСР, Міністерством машинобудування СРСР та Міністерством електростанцій і електропромисловості СРСР провести в першому півріччі 1954 р. випробування троллейзовів, виготовлених на базі автосамоскидів МА3-205 та ЯА3-210 Е, і подати до 1 червня 1954 р. РМ СРСР пропозиції щодо доцільності організації виробництва троллейзовів для транспортних робіт у рудниках і кар'єрах (постанова від 08.02.54).

100. *2

101. *5

102. *1

103. Затвердили проєктне завдання лабораторного корпусу Інституту електрозварювання ім. С. О. Патона АН УРСР по вул. Горького, № 69 (постанова від 11.02.54).

104. *1

105. На прохання Міністерства культури РРФСР для організації у м. Москва виставки з нагоди 300-річчя входження України до Росії постановили передати Управлінню музеїв Міністерства культури РРФСР такі матеріали АН УРСР – колекцію українських народних інструментів, офорти, роботи С. І. Васильківського «На греблі», копію ілюстративного звіту про результати Баштанської та Снігурівської експедицій, альбом, присвячений 30-річчю від дня заснування АН УРСР (постанова від 12.02.54).

106. З метою докорінного покращення роботи центрального апарату АН УРСР у рамках виконання постанови ЦК КПУ від 2 лютого 1954 р. постановили: 1) доручити комісії у складі Головного вченого секретаря Президії АН УРСР д.т.н. О. Н. Щербаня, к.мед.н. О. Ф. Макарченка, начальника Відділу спеціальних робіт АН УРСР к.т.н. С. М. Бухала, к.е.н. В. М. Чуїстова до 1 березня 1954 р. опрацювати і подати на розгляд Президії АН УРСР пропозиції щодо покращення роботи центрального апарату Президії АН УРСР; 2) зобов'язати вчених секретарів Президії АН УРСР та апарат Президії АН УРСР – канцелярію, Відділ спеціальних робіт, відділ наукових кадрів, перший відділ, Управління справами, фінансово-плановий відділ, планово-виробничий відділ, центральну бухгалтерію, Раду по вивченню продуктивних сил УРСР, Редакційно-видавничу раду та Раду науково-технічної пропаганди АН УРСР критично переслідати свою роботу, ліквідувати помилки та недоліки, посилити контроль за виконанням рішень партії, уряду і постанов Президії АН УРСР, покращити добір та розстановку кадрів; 3) зобов'язати керівників Відділів наук АН УРСР та установ до 25 лютого 1954 р. подати на розгляд комісії пропозиції щодо розширення прав Відділів та установ і підвищення їх відповідальності; 4) зобов'язати голів Відділів наук АН УРСР, керівників наукових установ та організацій АН УРСР до 25 лютого 1954 р. подати до комісії пропозиції щодо підвищення відповідальності і розширення прав керівників установ і їх заступників, заввідділами та завлабораторіями, максимально скоротити кількість засідань і нарад, забезпечити умови для наукової роботи; 5) зобов'язати відділи спеціальних робіт, кадрів, фінансово-плановий відділ, Управління справами

та центральну бухгалтерію АН УРСР в місячний термін опрацювати і подати пропозиції про скорочення і впорядкування звітної документації.

107. Прийняли з 1 січня 1955 р. до докторантури Інституту мовознавства ім. О. О. Потебні АН УРСР доцента Львівського державного університету к.філол.н. І. І. Ковалика.

108. *1

109. Звільнили з 15 січня 1954 р. Ю. І. Качуро від виконання обов'язків ученого секретаря Інституту гірничої справи ім. М. М. Федорова АН УРСР та затвердили на цій посаді к.т.н. М. Я. Дяченка.

110. Дозволили с.н.с. А. Г. Лесніку працювати за сумісництвом на півставки в Київському політехнічному інституті у 1953–1954 навчальному році.

111. Дозволили Інституту геології корисних копалин АН УРСР провести дискусії з питань генезису та міграції нафти 23–28 лютого 1954 р. у м. Львів, затвердили програму і склад учасників.

112. Схвалили звіт про виконання планів науково-дослідних робіт установами Відділу сільськогосподарських наук АН УРСР у 1953 р. Zobов'язали: голову бюро Відділу акад. П. А. Власюка та директорів установ – до 1 квітня 1954 р. подати пропозиції по впровадженню у виробництво результатів чотирьох закінчених у 1953 р. тем; бюро Відділу та директорів установ – забезпечити в 1954 р. опрацювання теоретичних питань агробіологічної науки, розширити масштаби робіт по впровадженню досягнень науки у сільськогосподарське виробництво; ліквідувати до 1 травня 1954 р. заборгованість по виконанню тематичного плану 1953 р. і посилити роботу по узагальненню та науково-теоретичному обґрунтуванню досвіду передовиків сільськогосподарського виробництва, поліпшити роботу вчених рад, упорядкувати планування роботи, провести планові конференції, наради, дискусії та сесії для обговорення актуальних питань агробіологічної науки і механізації процесів сільськогосподарського виробництва, посилити відповідальність керівників комплексних проблем. Доручили фінансово-плановому відділу, відділу капітального будівництва і Управлінню справами АН УРСР забезпечити виконання планів на 1954 р. щодо придбання обладнання і проведення капітального ремонту по установах Відділу сільськогосподарських наук АН УРСР. Ухвалили заслухати у квітні 1954 р. доповідь директора Лабораторії ґрунтознавства АН УРСР акад. О. Н. Соколовського про роботу лабораторії і доручили акад. П. А. Власюку підготувати пропозиції щодо структури і кадрів Відділу.

113. Постановили клопотатись перед директивними органами про дозвіл на публікацію 1 тому «Історії української літератури», визначили його тираж в 150 тис. примірників і zobов'язали Видавництво АН УРСР (Б. М. Зав'ялов) видати першу частину тиражу до 15 березня 1954 р.

114. Заслухали звіт акад. Р. С. Кавецького про виконання плану науково-дослідних робіт установами Відділу біологічних наук АН УРСР. Схвалили звіт і zobов'язали бюро Відділу та керівників установ: звернути особливу увагу на опрацювання у 1954 р. та у наступних роках досліджень з питань узагальнення досвіду передовиків і новаторів виробництва та посилення наукової допомоги підприємствам; звернути увагу на недостатні масштаби і повільні темпи випробування методів з підвищення продуктивності заплавлених луків і степових пасовищ, впровадження заходів з раціонального використання торфу у сільському

господарстві, підвищувати науковий рівень робіт, обговорювати наукові доповіді з актуальних питань біологічної науки. Зобов'язали директорів Інституту зоології АН УРСР (акад. В. Г. Касьяненко) і Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця АН УРСР (чл.-кор. А. М. Воробійов) забезпечити у I півріччі 1954 р. закінчення невиконаних тем; бюро Відділів сільськогосподарських та біологічних наук АН УРСР – скликати нараду з координування роботи по боротьбі з раком картоплі і гірчаком рожесвим в Україні; бюро Відділу біологічних наук АН УРСР і директора Інституту мікробіології ім. Д. К. Заболотного АН УРСР – провести нараду за участю представників Інституту фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії АН УРСР та інших установ МСГ УРСР, на якій обговорити результати досліджень з підвищення врожайності сільськогосподарських культур шляхом застосування бактеріальних добрив. Запропонували бюро Відділу подати пропозиції про розширення робіт з фізіології і біохімії рослин в Інституті ботаніки АН УРСР та ухвалили заслухати в позаплановому порядку звіт Ботанічного саду АН УРСР про виконання плану впровадження у лісгоспах танідоносної рослини – скумпії.

115. Затвердили заходи з метою відзначення 60-річчя від дня народження глови Відділу технічних наук АН УРСР акад. К. К. Хренова.

116. З метою відзначення 75-річчя від дня народження і 45-річчя наукової діяльності акад. В. Я. Юр'єва створили оргкомітет, якому доручили підготувати програму ювілею та визначити дату його проведення.

117. Доручили Інституту геології корисних копалин Львівського філіалу АН УРСР (директор чл.-кор. В. Б. Порфир'єв) разом з Львівським державним університетом ім. І. Франка привітати акад. О. С. Вялова з його 50-річчям.

118. Вивели зі складу вченої ради Інституту історії АН УРСР к.і.н. О. А. Парасунька та ввели до складу ради к.і.н. В. І. Клокова.

119. Постановили клопотатись перед РМ УРСР про присвоєння Полтавській гравіметричній обсерваторії АН УРСР ім'я її засновника – акад. АН УРСР, чл.-кор. АН СРСР, заслуженого діяча науки УРСР О. Я. Орлова.

120. Взяли до відома інформацію Головного вченого секретаря Президії АН УРСР д.т.н. О. Н. Щербаня про одержання листа від делегації фінських учених з подякою АН УРСР за прийом під час перебування у м. Київ у грудні 1953 р.

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 579, арк. 302–565. Оригінал. Машинпис.

Протокол № 6 засідання Президії Академії наук УРСР

від 19 лютого 1954 р.

121. У зв'язку з проведенням скорочення штатів адміністративно-управлінського персоналу постановили внести зміни до штатних розписів Львівського філіалу АН УРСР, зокрема, передати з Львівського філіалу АН УРСР в Інститут геології корисних копалин АН УРСР штатні одиниці для організації обслуговування транспорту всіх установ, а також електропідстанції філіалу, Інституту геології корисних копалин АН УРСР, та електромережі інших установ АН УРСР у

м. Львів, і зберегти за управлінням справами філіалу координацію господарської діяльності всіх установ АН УРСР у м. Львів (постанова від 13.02.54).

122. Постановили виключити з 29 січня 1954 р. зі складу дійсних членів АН УРСР акад. АН УРСР, чл.-кор АН СРСР, заслуженого діяча науки УРСР О. Я. Орлова у зв'язку зі смертю (постанова від 18.02.54).

123–125. Закриті питання.

126. З метою відзначення 60-річчя від дня народження та 35-річчя науково-педагогічної діяльності голови Відділу технічних наук АН УРСР акад. К. К. Хренова ухвалили провести 16 березня 1954 р. спільне урочисте засідання Президії АН УРСР, Відділу технічних наук АН УРСР та Київського політехнічного інституту; опублікувати у «Віснику АН УРСР» за 1954 р. доповідь акад. М. М. Доброгохова про діяльність акад. К. К. Хренова; підняти клопотання перед урядом УРСР про присвоєння йому почесного звання заслуженого діяча науки і техніки УРСР.

127. Дозволили чл.-кор. АН УРСР, акад. АМН СРСР О. Д. Тимофеевському виїжджати до м. Москва один раз на два місяці строком на два тижні для участі в роботах, які проводить Інститут експериментальної патології і терапії АМН СРСР.

128. Вивели зі складу вченої ради Інституту ботаніки АН УРСР д.б.н. С. І. Лебедєва та ввели до складу ради д.б.н. Є. М. Брадїс і к.б.н. М. А. Любинського.

129. Винесли подяку співробітникам Видавництва АН УРСР, які у надзвичайно стислі терміни підготували і надрукували I том «Історії Української РСР» українською і російською мовами.

130. У зв'язку з проведенням Відділом біологічних наук АН СРСР в березні 1954 р. ювілею акад. АН СРСР Є. Н. Павловського постановили видати в 1954 р. науково-популярну брошуру акад. Є. Н. Павловського «Вступні лекції з загальної біології» українською мовою та піднести ювіляру поздоровні адреси від Президії АН УРСР, бюро Відділу біологічних наук АН УРСР та Інституту зоології АН УРСР.

131. Ухвалили провести 3 березня 1954 р. Загальні збори АН УРСР, присвячені підсумкам роботи установ АН УРСР у 1953 р.

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, стр. 580, арк. 1–10. Оригінал. Машинпис.

Протокол № 7 засідання Президії Академії наук УРСР

від 26 лютого 1954 р.

132. *2

133. *1

134. Постановили надати допомогу та відрядити на чотири дні двох наукових співробітників Державного музею Т. Г. Швченка до Переяслав-Хмельницького історико-краєзнавчого музею для підготовки експозиції розділу «Т. Г. Шевченко на Переяславщині» (постанова від 22.02.54).

135–137. *5

138. На виконання постанови РМ УРСР від 28 січня 1954 р. № 122 «Про заходи по розширенню посівів кормового люпину в сільських господарствах і радгоспах Української РСР» постановили включити до плану науково-дослідних робіт Інституту агробіології АН УРСР на 1954 р. розділ по селекції та агротехніці вирощування кормового люпину (постанова від 24.02.54).

139. *5

140. Зобов'язали дирекцію Державного музею Т. Г. Шевченка передати Міністерству культури РРФСР у тимчасове користування до 1 вересня 1954 р. одну акварельну роботу Т. Г. Шевченка з альбому Г. В. Обручової, інв. № 790 (постанова від 24.02.54).

141. Закрите питання.

142. Зобов'язали Видавництво АН УРСР (Б. М. Зав'язлов) забезпечити високоякісний переклад і видати I том курсу «Історія української літератури» російською мовою тиражем 50 тис. примірників. Затвердили графік видання та постановили клопотатись перед РМ УРСР та ЦК КПУ про виділення Видавництву АН УРСР додаткових асигнувань на матеріали.

143. Затвердили проведення 18–22 березня 1954 р. Інститутом фізіології ім. О. О. Богомольця АН УРСР наукової конференції і координаційної наради з питань вищої нервової діяльності, схвалили програму та склад учасників.

144. Ухвалили скликати 3 березня 1954 р. Загальні збори АН УРСР, присвячені підведенню підсумків наукової діяльності установ АН УРСР за 1953 р.

145. *1

146. Заслухали і обговорили стан виконання науково-дослідних робіт username Відділу суспільних наук АН УРСР за 1953 р. Відзначили, що у 1953 р. були опубліковані важливі наукові праці – «Історія Української РСР» (т. I), «Збірник документів, присвячених 300-річчю воз'єднання України з Росією» (в 3 т.), «Українсько-російський словник» (т. I), «Первісне суспільство» (3 видання), збірник статей «Російсько-українське літературне єднання» та ін. Загалом 300-річчю входження України до Росії було присвячено 28 монографій і тематичних збірників загальним обсягом близько 600 др. арк. Але зі 178 тем план виконано по 170 темах, не всі із залишку планових робіт 1952 р. були завершені у 1953 р., з 11 осіб, які повинні були подати на захист докторські дисертації, подали 7, з них захистили – 5 осіб.

Постановили: 1) вважати роботу Відділу у 1953 р. в цілому задовільною; 2) зобов'язати бюро Відділу і керівників інститутів та установ підняти рівень наукової роботи та чітко визначити основні напрями наукових досліджень на перспективу; остаточно визначити профіль роботи кожного з інститутів і їх відділів; частіше проводити дискусії з найважливіших наукових питань; забезпечити підготовку до друку видань «Історія Української РСР» (т. II), «Історія української літератури», «Нариси розвитку народного господарства», «Стародавня історія України», нариси з історії українського мистецтва та інші видання; скоротити кількість і тривалість нарад; забезпечити своєчасну підготовку жовтєвої сесії і робіт, присвячених 300-річчю входження України до Росії; організувати обговорення усіх наукових робіт, які виконувались у 1953 р. і забезпечити повне виконання до 1 квітня 1954 р. не виконаних у 1953 р. планових завдань; домогтись, щоб протягом 2–3 років усі керівні посади в інститутах були заміщені докторами

наук; 3) зобов'язати бюро Відділу суспільних наук АН УРСР послити керівництво та укомплектувати кваліфікованими науковими кадрами інституту філософії, мистецтвознавства, фольклору та етнографії, археології АН УРСР та Державного музею Т. Г. Шевченка; 4) зобов'язати РВР і Видавництво АН УРСР подати пропозиції щодо розширення видавничої діяльності; 5) заслухати протягом першої половини березня 1954 р. доповідь акад. М. Т. Рильського про результати Республіканської наради етнографів у м. Львів та завдання академічних установ щодо розвитку цієї наукової галузі; 6) зобов'язати директора Інституту археології АН УРСР акад. П. П. Єфіменка проводити експедиційні дослідження на території УРСР спільно з науковцями міст Москва і Ленінград, а також покращити підготовку кандидатів та докторів наук у галузі археології; 7) зобов'язати Інститут літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР повністю виконати постанову ЦК КПУ від 1 серпня 1952 р. щодо видання творів українських письменників-класиків; 8) зобов'язати Інститут економіки АН УРСР послити зв'язки з директивними органами, активніше впроваджувати у виробництво досягнення економічної науки, приділивши увагу у 1954 р. розробці питань виробництва товарів народного споживання і сільського господарства УРСР; 9) заслухати у березні 1954 р. звіт директора Державного музею Т. Г. Шевченка К. П. Дорошенко; 10) попередити керівників інститутів установ Відділу суспільних наук АН УРСР про їх відповідальність за ліквідацію всіх вказаних недоліків та докорінне покращення наукової роботи інститутів.

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, стр. 580, арк. 11–69. Оригінал. Машинопис.

Протокол № 8
засідання Президії Академії наук УРСР

від 12 березня 1954 р.

147. *1

148. *2

149–150. *1

151. Ухвалили зобов'язати співробітників інститутів геологічних наук та геології корисних копалин АН УРСР протягом лютого-квітня виконати роботи по підготовці V тому «Геологія СРСР» (постанова від 02.03.54).

152. Виключили з 23 лютого 1954 р. зі складу членів-кореспондентів АН УРСР доктора хімічних наук, професора І. І. Стрелкова у зв'язку зі смертю (постанова від 02.03.54).

153. Затвердили план відряджень по АН УРСР за межі України на березень 1954 р. (постанова від 02.03.54).

154. Постановили зобов'язати директора Державної публічної бібліотеки УРСР В. С. Дончака передати Літературному музею Янки Купали при АН БРСР 46 рукописів віршів і 2 аркуші друкованих віршів Янки Купали та залишити в фондах бібліотеки фотокопії цих творів (постанова від 03.03.54).

155. *1

156. Постановили передати з фондів Державної публічної бібліотеки УРСР у дар Літературному музею Янки Купали при АН БРСР весь рукописний архів народного поета Янки Купали (автографи віршів, поем, драматичних творів, перекладів та ін.) (постанова від 06.03.54).

157. Доручили дирекції Державної публічної бібліотеки УРСР (В. С. Дончак) до 1 квітня 1954 р. підготувати виставку видань на тему «Творча співдружність російської і української науки», присвячену 300-річчю входження України до Росії (постанова від 11.03.54).

158. Закрите питання.

159. *3

160. Звільнили: з 1 березня 1954 р. професора А. Л. Матвєєва з посади завідувача лабораторії Інституту електротехніки АН УРСР у м. Харків; з 12 березня 1954 р. к.т.н. Б. С. Касаткіна від виконання обов'язків ученого секретаря Інституту електрозварювання ім. Є. О. Патона АН УРСР.

Затвердили: з 1 березня 1954 р. керівником лабораторії електрифікації сільськогосподарства Інституту електротехніки АН УРСР д.т.н. І. М. Постнікова; з 12 березня 1954 р. к.т.н. А. М. Макару в.о. заступника директора по науковій частині Інституту електрозварювання ім. Є. О. Патона АН УРСР, залишивши за ним керівництво лабораторією зварювання легованих сталей цього інституту; з 12 березня 1954 р. к.т.н. Б. С. Касаткіна в.о. завідіду фізико-хімічних методів дослідження зварних з'єднань Інституту електрозварювання ім. Є. О. Патона АН УРСР і затвердили йому термін завершення докторської дисертації – 1957 р.; з 12 березня 1954 р. к.т.н. І. І. Зарубу на посаді ученого секретаря Інституту електрозварювання ім. Є. О. Патона АН УРСР.

161. Затвердили з 1 січня 1954 р. к.ф.-м.н. Ю. А. Шевлякова докторантом Інституту математики АН УРСР.

162. Розглянули питання підготовки докторських дисертацій завідідулами і завлабораторіями інститутів Відділу фізико-математичних, хімічних і геологічних наук АН УРСР. Встановили терміни подачі дисертацій докторантами до захисту і зобов'язали керівників установ забезпечити необхідні умови для завершення робіт.

163. Постановили провести у березні 1954 р. ювілейну наукову конференцію Відділу суспільних наук АН УРСР, присвячену 140-річчю від дня народження Т. Г. Шевченка.

164. Дозволили Інституту економіки АН УРСР видати «Нариси розвитку народного господарства Української РСР» російською мовою у Видавництві АН СРСР і зобов'язали Видавництво АН УРСР протягом 1954 р. видати це видання українською мовою.

165. Заслухали інформацію про підготовку наукової конференції молодих учених АН УРСР, присвяченій 300-річчю входження України до Росії, і доручили об'єднати її з аспірантськими конференціями по Відділах наук АН УРСР, зробивши одне пленарне засідання з двома доповідями.

166. Затвердили оргкомітет з підготовки I Республіканської фізико-хімічної наради під керівництвом акад. О. І. Бродського і зобов'язали його подати на затвердження склад учасників та програму, включивши до неї питання координації наукової роботи.

167. Ухвалили включити у загальноакадемічний план конференцій, сесій, дискусій і нарад проведення у 1954 р. конференції і координаційної наради Інституту біохімії АН УРСР з питань біохімії нервової системи.

168. На виконання постанови РМ УРСР від 5 березня 1954 р. № 272 «Про заходи по виконанню плану будівництва Республіканської постійно діючої сільськогосподарської виставки у м. Київ на 1954 р.» зобов'язали інститути лісівництва, ботаніки та Ботанічний сад АН УРСР відпускати для озеленення і закладки об'єктів натурного показу виставки кращі плодкові та декоративні дерева, що не використовуються для дослідних робіт. Доручили бюро Відділів сільськогосподарських наук і біологічних наук АН УРСР та Інституту економіки АН УРСР розглянути питання про опрацювання спільно з Міністерством сільського господарства УРСР тематичних планів основних павільйонів виставки і об'єктів натурного показу та подати пропозиції щодо включення відповідних тем до планів установ.

169. Ухвалили відзначити 70-річчя від дня народження і 45-річчя наукової, педагогічної і громадської діяльності директора Лабораторії ґрунтознавства АН УРСР, заслуженого діяча науки УРСР, акад. АН УРСР і ВАСГНІЛ О. Н. Соколовського. Затвердили комісію з підготовки ювілею та постановили клопотатись про нагородження акад. О. Н. Соколовського урядовою нагородою.

170. Ухвалили відзначити у квітні 1954 р. 60-річчя від дня народження акад. М. П. Барабашова спільно з Харківським держуніверситетом і ввести до оргкомітету по проведенню ювілею двох представників від АН УРСР.

171. Зняли стягнення з групи співробітників Інституту загальної і неорганічної хімії АН УРСР, накладене Президією АН УРСР 8 серпня 1952 р. (протокол № 14, п. 230).

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 580, арк. 70-177. Оригінал. Машинопис.

Протокол № 9 засідання Президії Академії наук УРСР

від 2 квітня 1954 р.

172-173. *5

174. *1

175. На підставі листа заступника Голови РМ УРСР Г. П. Онищенка від 16 лютого 1954 р. про вивчення гідрохімії, гідробіології та іхтіофауни Середнього Дніпра та опрацювання прогнозу гідрохімічного й гідробіологічного режимів майбутнього Кременчуцького водосховища постановили зобов'язати керівництво Інституту гідробіології АН УРСР використати результати попередніх досліджень гідрохімії, гідробіології та іхтіофауни Середнього Дніпра, виконаних до 1941 р., і запланувати додаткові експедиційні дослідження та опрацювання прогнозу гідрохімічного і гідробіологічного режимів Кременчуцького водосховища. Доручили бюро Відділу біологічних наук АН УРСР передавати результати досліджень рибогосподарським і проєктним установам для використання при розробці заходів по рибогосподарському освоєнню Середнього Дніпра (постанови від 15.03.54).

176. На додаток до постанови Президії АН УРСР від 29 січня 1954 р. (протокол № 4, п. 67) з метою забезпечення безперерйного постачання рідким киснем інститутів і установ АН УРСР зобов'язали директора Інституту теплоенергетики АН УРСР чл.-кор. В. І. Толубинського розпочати з 15 березня 1954 р. регулярну роботу кисневої станції із забезпеченням щоденної норми рідкого кисню 45 л, відділ матеріальних фондів АН УРСР – забезпечити протягом березня-квітня 1954 р. виконання вказаної постанови Президії АН УРСР (протокол № 4, п. 67) (постанова від 16.03.54).

177–178. *¹

179. Створили оргкомітет під керівництвом акад. А. І. Кіпріанова для проведення похорону і увічнення пам'яті лауреата Сталінської премії акад. В. І. Данилова, доручили Лабораторії металофізики АН УРСР підготувати збірку вибраних творів вченого (постанова від 20.03.54).

180. Тасмно.

181. Постановили з метою підготовки до відзначення 300-річчя входження України до Росії зобов'язати БМУ «Академбуд» АН УРСР провести капітальний ремонт об'єктів колишнього Видубицького монастиря і благоустрій території з озелененням та насадженням дерев, кущів (постанова від 22.03.54).

182–183. *¹

184. Затвердили акт прийому-передачі Будинку-музею Т. Г. Шевченка, складений Д. Ф. Красицьким та новопризначеним директором М. І. Мацагурою, і зобов'язали останнього ширше розкрити в експозиції тему «Т. Г. Шевченко на Україні» (постанова від 26.03.54).

185. Дозволили Державному музею Т. Г. Шевченка тимчасово передати Міністерству культури УРСР 18 художніх робіт І. С. Іжаквича (постанова від 26.03.54).

186. Звільнили з 20 березня 1954 р. В. Н. Кононова з посади директора Державного заповідника «Хомутівський степ» АН УРСР та призначили на цю посаду В. С. Вознюка з місячним іспитовим терміном (постанова від 26.03.54).

187. Тасмно.

188. Постановили підготувати та надати у розпорядження Політехнічного музею (м. Москва) вагон-лабораторію Інституту електрозварювання ім. Є. О. Патона АН УРСР для експонування на виставці, присвяченій науково-технічному прогресу України (постанова від 29.03.54).

189. На виконання постанови РМ УРСР та ЦК КПУ від 11 березня 1954 р. № 305 «Про заходи по забезпеченню дострокового вводу в дію на Каховській гідроелектростанції двох гідроагрегатів у 1955 р.» зобов'язали Інститут гідрології та гідротехніки АН УРСР до 1 липня 1954 р. виконати по договору з Дніпробудом дослідження гідравлічної моделі аванпорту Каховського гідровузла та БМУ «Академбуд» АН УРСР – до 15 квітня 1954 р. виготовити моделі аванпорту Каховського гідровузла (постанова від 31.03.54).

190. Затвердили план відряджень співробітників наукових установ АН УРСР на квітень 1954 р. (постанова від 02.04.54).

191. *³

192. Звільнили з 1 березня 1954 р. І. Я. Лазаревича з посади вченого секретаря Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії АН УРСР і

затвердили на цій посаді з 1 квітня 1954 р. к.мист. М. Т. Щоголя. Затвердили: з 2 квітня 1954 р. к.мед.н. М. А. Кондратовича на посаді вченого секретаря Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця АН УРСР; з 2 квітня 1954 р. К. А. Татарінова т.в.о. вченого секретаря Львівського філіалу АН УРСР; з 2 квітня 1954 р. д.б.н. В. Г. Хржановського на посаді директора Науково-природознавчого музею Львівського філіалу АН УРСР; ухвалили рішення з інших кадрових питань.

193. Дозволили науковим співробітникам АН УРСР к.с.н. Л. Е. Гореліку та к.е.н. І. Т. Сніжку працювати за сумісництвом на півставки в інших установах УРСР на 1953–1954 навчальний рік.

194. Затвердили план набору аспірантів до науково-дослідних установ АН УРСР на 1954–1955 навчальний рік у кількості 150 осіб і зобов'язали директорів установ розпочати роботу з добору кандидатів до аспірантури. Дозволили деяким інститутам АН УРСР провести набір у грудні і розпочати навчання в аспірантурі з 1 січня 1955 р.

195. Затвердили вчену раду Сектору держави і права АН УРСР у складі: акад. В. М. Корещький (голова), доктори наук Г. К. Матвєєв та М. І. Супруненко, начальник відділу судових установ Міністерства юстиції УРСР І. М. Воронов, прокурор відділу кадрів Прокуратури УРСР С. І. Табишева, кандидати наук – Б. М. Бабій, М. О. Васильков, І. Ф. Євсєєв, П. Д. Індиченко, В. І. Лісовський, Є. Ф. Мєльник, М. К. Михайловський, Л. Л. Потарикіна, І. М. Разнатовський, П. К. Стоян, А. П. Таранов, Є. А. Тихонова.

196. Заслухали і обговорили доповідь директора Інституту геологічних наук АН УРСР акад. В. Г. Бондарчука про структуру і стан кадрів інституту. Постановили: 1) внести зміни у структуру інституту у межах наявних штатних одиниць¹; 2) відзначили, що Президія АН УРСР вже клопоталась персд директивними органами про збільшення штату цього інституту; 3) вжити заходи щодо звільнення іншими установами АН УРСР приміщень у будинку інституту по вул. Леніна, № 15; 4) передбачити на майбутнє асигнування будівництва літоteki; 5) зобов'язати директора інституту акад. В. Г. Бондарчука забезпечити виконання плану захисту кандидатських дисертацій у 1954–1955 рр. заввідділами І. С. Усенком, Г. І. Молявком і заступником директора по науковій частині А. С. Бабинцем; 6) розширити зв'язки з профільними установами СРСР і координацію геологічних досліджень на території УРСР; 7) підготувати пропозиції щодо використання Інститутом геологічних наук АН УРСР лабораторного обладнання по аналізу нафти, що належить Інституту теплоенергетики АН УРСР.

197. Заслухали і обговорили доповідь акад. Й. З. Штокала про виконання планів науково-дослідних робіт інститутами та установами Львівського філіалу АН УРСР у 1953 р. Відзначили, що у звітному році виконувалось 80 тем, 18 із них завершено, решта – перехідні на 1954 р., не закінчено роботу за 2 темами.

Зобов'язали президію Львівського філіалу АН УРСР в найкоротший термін ліквідувати недоліки в роботі, звернувши увагу на розробку питань щодо підвищення продуктивності сільського господарства і збільшення виробництва продуктів масового споживання та уточнення профілю окремих установ; до 1 липня 1954 р. виконати постанови Президії АН УРСР щодо роботи Українського дер-

¹ Докладніше див. «Список установ, що діяли в складі АН УРСР (1951–1955)».

жовного музею етнографії та художнього промислу АН УРСР – звільнити з посад безперспективних наукових співробітників (постанова від 3 квітня 1953 р.), вакантні посади заповнити випускниками аспірантури поточного року; протягом 2–3 років замінити увесь керівний склад інститутів докторами наук; провести на високому рівні наукові дискусії, зокрема, з питань використання менілітових сланців, видоутворення, і посилити комплексне виконання проблеми «Розвиток продуктивних сил західних областей УРСР»; обговорити остаточний проект комплектування та роботи Львівської бібліотеки АН УРСР і провести з нагоди 300-річчя входження України до Росії урочисті сесії у містах Львів, Тернопіль і Ужгород.

Ухвалили провести такі рсорганізаційні заходи: вилучити біологічні відділи Інституту агробіології АН УРСР у окремую науково-дослідну установу Відділу біологічних наук АН УРСР, уточнити напрям науково-дослідної роботи Українського державного музею етнографії та художнього промислу АН УРСР і затвердити його вчену раду та редколегію; на базі відділу української літератури і фольклору Інституту суспільних наук АН УРСР створити відділ української літератури і відділ франкознавства.

Зобов'язали: Інститут геології корисних копалин АН УРСР – розширити дослідження питань газоносності та нафтоносності, кольорових металів та інших корисних копалин Прикарпаття і Карпат, продовжити розробку проблем використання менілітових сланців і скликати у м. Київ нараду за цією темою, посилити видавничу роботу і підготувати розділ по геології Карпат до V тому «Геології СРСР»; Інститут агробіології АН УРСР – посилити розробку тем щодо підвищення продуктивності сільськогосподарських рослин і тварин, опублікувати всі здані до РВР АН УРСР за планом 1953 р. видання, покращити роботу експериментальної сільськогосподарської бази та взяти участь в обговоренні результатів досліджень менілітових сланців як добрив; Інститут машинознавства і автоматки АН УРСР – уточнити структуру і визначити основні напрями наукової діяльності, розробити теми наукових досліджень на допомогу виробництву товарів народного споживання, збільшити обсяг робіт по впровадженню, покращити координацію наукових робіт з Інститутом геології корисних копалин АН УРСР; Український державний музей етнографії та художнього промислу АН УРСР – звернути особливу увагу на підготовку наукових кадрів, розробку тематики з етнографії; провести нараду з узгодження плану нових експозицій і видати великим тиражем альбоми вишивок, керамічних виробів, іграшок та інших предметів масового споживання; Раду по вивченню продуктивних сил УРСР АН УРСР – включити у план досліджень виробниче випробування добрива калушита в сільських господарствах УРСР; Видавництво АН УРСР – видати до 1 травня 1954 р. монографію І. П. Крип'якевича «Богдан Хмельницький» та прискорити підготовку до видання 4 монографій Інституту агробіології АН УРСР.

Вирішили клопотатись перед РМ УРСР про виділення Інституту агробіології АН УРСР додаткових коштів для будівництва хімічної лабораторно-експериментальної бази та нового будинку для Львівської бібліотеки АН УРСР.

198. У зв'язку зі спрямуванням роботи Інституту агробіології АН УРСР на розробку питань агробіологічної науки у західних областях України і вилученням з його складу науково-природничого музею та відділів ботаніки і зоології

постановили: затвердити нову структуру інституту і подати її на затвердження Міністерству фінансів СРСР, передбачити у складі відділу агрогрунтознавства і рільництва групу механізації обробки ґрунту. Затвердили склад керівництва відділів: в.о. заввідділу агрогрунтознавства і рільництва – к.с.-г.н. Г. А. Андрущенко, заввідділу рослинництва – чл.-кор. Г. С. Кияка, заввідділу луківництва – д.б.н. Г. В. Козія, заввідділу селекції і насінництва – директора інституту к.с.-г.н. Д. Ф. Лихваря, в.о. заввідділу фізіології живлення рослин і агрохімії – к.с.-г.н. О. Д. Хоменка, заввідділу зоотехнії – к.с.-г.н. С. Ф. Баранецького, заввідділу біохімії сільськогосподарських тварин – чл.-кор. С. З. Гжицького. Зобов'язали директора інституту подати пропозиції про кандидатури на посади керівників відділів овочівництва і захисту рослин; для укомплектування штатів відділів використати наявні штати Інституту агробіології АН УРСР та, згідно постанови Президії АН УРСР від 27 жовтня 1953 р., після одержання дозволу на додатковий штат надати інституту 11 штатних одиниць (протокол № 33, п. 853).

199. Затвердили вчену раду Інституту агробіології АН УРСР у складі: директор інституту к.с.-г.н. Д. Ф. Лихвар (голова), чл.-кор. – Г. С. Кияк, С. З. Гжицький, д.б.н. – Ф. Й. Страутман, Г. В. Козій, к.б.н. – С. Ф. Баранецький, Г. А. Андрущенко, О. Д. Хоменко, М. Я. Скорик, В. М. Євмінов, В. Г. Цибух, Я. І. Первак, В. І. Здун, учасний секретар інституту О. В. Собченко, директор Львівської науково-дослідної станції рільництва Є. Г. Балута, ланкова сільського господарства ім. Маленкова Винниківського району Львівської обл. А. І. Новосад.

200. Затвердили редколегію видань Інституту агробіології АН УРСР Львівського філіалу АН УРСР у складі: чл.-кор. – Г. С. Кияк, С. З. Гжицький, д.б.н. Г. В. Козій, к.б.н. – Д. Ф. Лихвар (відповідальний редактор), С. Ф. Баранецький (заступник), О. Д. Хоменко, Р. А. Бейліс, М. Я. Скорик, Я. І. Первак, В. М. Євмінов (секретар).

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 580, арк. 178–310. Оригінал. Машиніпис.

Протокол № 10 засідання Президії Академії наук УРСР

від 23 квітня 1954 р.

201. *5

202. *1

203. Затвердили акти прийому до експлуатації: 1) об'єктів АН УРСР, будівництво яких закінчалося у 1953 р.: кисневої станції, зернохвища на сільськогосподарській базі «Феофанія», складу Інституту математики АН УРСР, лабораторного корпусу науково-експериментальної бази Інституту лісівництва АН УРСР, експериментальної польової лабораторії Інституту фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії АН УРСР, трансформаторної підстанції Інституту теплоенергетики АН УРСР; 2) відбудови, будівництва і ремонту об'єктів у Ботанічному саду АН УРСР – адміністративного корпусу, двоповерхового колишнього Братського корпусу Видубицького заповідника, оранжереї «культурної флори», теплиці оранжереї Сапегіна, лабораторного корпусу, проведення вертикального планування території, зелених насаджень, парникового господарства

оранжреї Сапегіна, а також об'єктів господарського призначення (постанова від 05.04.54).

204. З нагоди 60-річчя від дня народження та 35-річчя наукової, педагогічної, інженерної та громадської діяльності лауреата Сталінської премії акад. АН УРСР, чл.-кор. АН СРСР К. К. Хренова ухвалили просити Президію Верховної Ради УРСР присвоїти вченому звання заслуженого діяча науки і техніки УРСР (постанова від 05.04.54).

205. На зміну постанови Президії АН УРСР від 29 січня 1954 р. (протокол № 75-а, п. 3) доручили Полтавській гравіметричній обсерваторії АН УРСР підготувати, а Видавництву АН УРСР опублікувати збірник вибраних праць акад. О. Я. Орлова. Затвердили редколєгію збірника у складі: чл.-кор. З. М. Аксєнєєва (голова), д.ф.-м.н. Б. О. Орлов, кандидати наук Є. П. Федоров, М. А. Попов, Є. В. Лаврєнєєва (постанова від 05.04.54).

206. *1

207. Заслухали заходи по наданню науково-технічної допомоги підприємствам Міністерства місцевої і паливної промисловості УРСР, Укрпромради і Міністерства комунального господарства УРСР у справі розвитку і впровадження передової техніки. Зобов'язали директорів інститутів електроварювання й загальної і неорганічної хімії АН УРСР укласти договори на виконання у 1954 р. експериментальних і науково-дослідних робіт, назначених у постанові РМ УРСР від 12 березня 1954 р. № 291, Інституту електротехніки АН УРСР – надати науково-технічну допомогу по впровадженню нових методів автоматичного регулювання напруги генераторів електростанції та надіслати Міністерству місцевої і паливної промисловості УРСР та Укрпромраді пропозиції щодо застосування нових методів електроварювання дрібних виробів з тонких металевих деталей за допомогою конденсаторних електроварювальних мапин і надати допомогу в освоєнні цих методів підприємствам (постанова від 05.04.54).

208. Дозволили провести 20–22 квітня 1954 р. конференцію аспірантів та молодих учених АН УРСР, затвердили програму та зобов'язали Управління справами АН УРСР надрукувати у Друкарні АН УРСР 400 примірників запрошень на конференцію (постанова від 10.04.54).

209–211. *1

212. Зобов'язали Інститут гірничої справи ім. М. М. Федорова АН УРСР забезпечити технічне керівництво роботами по спорудженню вибуховим способом шахтного колодязя на території Республіканської сільськогосподарської виставки у м. Київ (постанова від 12.04.54).

213. *2

214. Взяли до відома і виконання постанову РМ УРСР від 26 березня 1954 р. № 370 «Про план розвідувальних і проєктних робіт на 1954 р. для будівництва майбутніх років по республіканських міністерствах та відомствах Української РСР», затвердили план розвідувальних і проєктних робіт на 1954 р. та титульний список робіт по нижчелімітному будівництву на майбутнє, і зобов'язали відділ капітального будівництва АН УРСР до 30 квітня 1954 р. подати архітектурним майстерням АН УРСР всі матеріали для складання технічної документації.

215. Закрите питання.

216. На виконання постанови РМ УРСР та ЦК КПУ від 16 квітня 1954 р. № 511 «Про початок будівництва Кременчуцької гідроелектростанції на р. Дніпро» постановили: 1) зобов'язати Інститут гідрології та гідротехніки АН УРСР провести моделювання і виконати лабораторні роботи з дослідження греблі і шлюзу Кременчуцької гідроелектростанції; 2) зобов'язати Інститут гідробіології АН УРСР протягом II і III кварталів 1954 р. виконати дослідження хімічного складу води у р. Дніпро; 3) зобов'язати Інститут археології АН УРСР виконати розкопки і вивчення пам'яток матеріальної культури, розташованих у зоні затоплення водоймища Кременчуцької гідроелектростанції, і протягом II кварталу 1954 р. внести свої пропозиції; 4) зобов'язати інститути електрозварювання, будівельної механіки, електротехніки, гірничої справи, лісівництва, економіки, математики, геологічних наук та Лабораторію проблем швидкісних машин і механізмів АН УРСР протягом II–III кварталів 1954 р. уточнити з відповідними організаціями обсяги науково-дослідних робіт, пов'язаних із будівництвом Кременчуцької гідроелектростанції, та включити ці роботи в плани на 1954–1955 рр.; 5) координацію робіт по виконанню постанови покласти на комісію по використанню водних ресурсів р. Дніпро при Раді по вивченню продуктивних сил УРСР АН УРСР, доручивши їй скласти і погодити з усіма організаціями зведений план робіт; 6) контроль за виконанням постанови покласти на Відділ спеціальних робіт та бюро Відділів наук АН УРСР.

217. Звільнили з 23 квітня 1954 р. к.філос.н. О. В. Шугайлина від тимчасового виконання обов'язків заступника директора по науковій частині Інституту філософії АН УРСР та затвердили в.о. заступника директора по науковій частині інституту к.філос.н. М. Е. Овандера; звільнили з 23 квітня 1954 р. к.ф.-м.н. К. Л. Рвачову від обов'язків вченого секретаря Інституту математики АН УРСР і затвердили т.в.о. вченого секретаря інституту В. М. Остапенка.

218. З метою підготовки проведення сесії Відділів наук АН УРСР, присвячених 300-річчю входження України до Росії, постановили провести: сесію Відділу біологічних наук АН УРСР 10–11 травня 1954 р. у м. Одеса; сесію Відділу фізико-математичних, хімічних і геологічних наук АН УРСР – з геологічних наук 7–13 травня 1954 р. у м. Львів; з хімічних наук 11–13 травня 1954 р. у м. Львів; з фізико-математичних наук 10–12 травня 1954 р. у м. Харків; сесію Львівського філіалу АН УРСР 26–27 квітня 1954 р. у м. Львів, і дозволили філіалу 17–18 травня 1954 р. провести виїзну сесію у м. Ужгород; сесію Відділу технічних наук АН УРСР 10–11 травня 1954 р. у м. Дніпропетровськ.

Зобов'язали Видавництво АН УРСР організувати кіоск для продажу видань АН СРСР і АН УРСР, директора Державної публічної бібліотеки УРСР – виставку наукових видань Відділів технічних наук АН СРСР і АН УРСР, Управління справами АН УРСР – забезпечити організаційно-господарський супровід сесії, своєчасний друк програм і запрошень, фінансово-плановий відділ – передбачити необхідні асигнування Видавництва АН УРСР та Державній публічній бібліотеці УРСР, директора Інституту чорної металургії АН УРСР – виділити на час проведення сесії у м. Дніпропетровськ необхідну кількість співробітників для її підготовки. Затвердили програми сесії, склад учасників та кошторис витрат; голі бюро Відділів наук АН УРСР до 1 травня 1954 р. обговорити на засіданнях бюро доповіді.

219. Затвердили перелік головних наукових проблем, що підлягають координації бюро Відділів і установ АН УРСР, керівників цих проблем і зобов'язали організувати координацію робіт на основі «Положення про координаційні комісії з важливих проблем при установах АН УРСР», затвердженого постановою Президії АН УРСР від 29 січня 1954 р. (протокол № 4, п. 77), та забезпечити контроль за виконанням.

220. На виконання постанови РМ УРСР від 5 березня 1954 р. № 260 «Про проведення дослідних робіт по просочуванню деревини» зобов'язали Інститут лісівництва АН УРСР (акад. П. С. Погребняк) спільно з фінансово-плановим відділом АН УРСР (О. М. Матях) до 25 квітня 1954 р. укласти з Міністерством лісової і паперової промисловості УРСР договір на проведення робіт по просочуванню деревини буку та інших порід на лісосіках міністерства; забезпечити виконання, координацію і методичне керівництво вказаних робіт, відбір зразків для дослідження фізико-механічних властивостей деревини, скласти інструкцію по просочуванню деревини антисептиками, фарбуючими і іншими речовинами (спільно з Українським науково-дослідним інститутом лісового господарства і агролісомеліорації та Українським науково-дослідним інститутом механічної обробки деревини), опрацювати пропозиції з техніко-економічним обґрунтуванням ефективності щодо впровадження (спільно з інститутами будівельної механіки, ентомології та фітопатології, економіки АН УРСР) і подати до 25 квітня 1954 р. Міністерству лісової і паперової промисловості УРСР технічні умови на виготовлення механізованої установки по свердління каналів у стовбурах дерев. Зобов'язали установи АН УРСР надавати Інституту лісівництва АН УРСР та установам міністерств потрібну консультаційну допомогу: передбачити у тематичних планах на 1955 р. інститутів будівельної механіки і ентомології та фітопатології АН УРСР вивчення фізико-механічних властивостей деревини, просоченої різними речовинами, та її стійкості щодо пошкодження комахами і грибами.

221. Затвердили статут Українського товариства охорони природи та сприяння розвитку природних багатств.

222. Постановили скасувати постанову Президії АН УРСР від 22 січня 1954 р. (протокол №3, п. 49) «Про вилучення з Інституту лісівництва АН УРСР робіт по ґрунтовій фауні і ґрунтовій мікробіології і організацію лабораторії ґрунтової мікробіології у складі Інституту фізіології рослин і агрохімії АН УРСР та відділу ґрунтової фауни в складі Інституту зоології АН УРСР» і доручити Відділу сільськогосподарських наук АН УРСР опрацювати пропозиції щодо структури і напрямків роботи Інституту лісівництва АН УРСР.

223. Затвердили графік чергових відпусток членів Президії АН УРСР і учасників секретарів Президії АН УРСР на 1954 р.

224. Затвердили календарний план засідань Президії АН УРСР на IV квартал 1954 р.

225. Постановили доручити Інституту історії АН УРСР негайно розпочати роботу по доопрацюванню I тому курсу «Історії Української РСР» відповідно до зауважень рецензентів, зокрема, опублікованої у газеті «Правда» рецензії від 18 січня 1954 р. Встановили термін для доопрацювання видання з 1 травня по 1 грудня 1954 р., подати до друку II видання – грудень 1954 р. Ухвалили вважати за доцільне припинити випуск першого видання I тому та встановити тираж II видання обсягом 120 тис. примірників, з них 50 тис. примірників – російською мовою.

226. Взяли до відома заяву директора Інституту економіки АН УРСР д.е.н. О. О. Нестеренка про те, що інститут приступив до доопрацювання монографії «Развитие общественного хозяйства колхозов юга Украинской РСР». Зобов'язали інститут провести його до 15 травня 1954 р., а Видавництво АН УРСР – зняти з продажу I видання та припинити його розповсюдження.

227. Надали службове відрядження 24–30 квітня 1954 р. до м. Кривий Ріг віце-президенту АН УРСР акад. М. П. Семененку, на час відрядження обов'язки Президента АН УРСР поклали на віце-президента АН УРСР акад. Г. М. Савіна.

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 580, арк. 311–452. Оригінал. Машинопіс.

Протокол № 11 засідання Президії Академії наук УРСР

від 7 травня 1954 р.

228–229. *¹

230. Дозволили Інституту теплосергетики АН УРСР провести 7–9 червня 1954 р. нараду з питань комплексного використання бурого вугілля Дніпровського басейну УРСР, затвердили програму та склад учасників (постанова від 26.04.54).

231. Таємно.

232. Затвердили склад бригад учених АН УРСР для читання лекцій на Донбасі та у Кримській і Черкаській областях УРСР, присвячених 300-річчю входження України до Росії (постанова від 27.04.54).

233. Затвердили план відряджень співробітників наукових установ АН УРСР на травень 1954 р. (постанова від 03.05.54).

234. На виконання постанови РМ УРСР від 27 січня 1954 р. № 80 зобов'язали керівництво Інституту мікробіології ім. Д. К. Заболотного АН УРСР розширити наукові дослідження біологічних особливостей азотобактеру та спрямованого отримання його специфічних штамів під різні сільськогосподарські культури і доручили бюро Відділу біологічних наук АН УРСР (голова акад. Р. Є. Кавецький) розглянути науково-дослідну тематику інституту (постанова від 03.05.54).

235–236. *¹

237. На зміну постанови Президії АН УРСР від 14 січня 1954 р. (протокол № 2, п. 33) затвердили план видань АН УРСР з такими показниками: назв – 221, друкованих аркушів – 2663, тираж – 1 млн 187 тис. примірників, друкованих аркушів-відбитків – 25 млн 300 тис. (постанова від 05.05.54).

238. Дозволили Інституту біохімії АН УРСР провести 3–8 червня 1954 р. наукову нараду по проблемі білка, затвердили програму наради і склад учасників (постанова від 05.05.54).

239–241. *¹

242. Таємно.

243. *¹

244. Затвердили з 12 квітня 1954 р. к.т.н. В. Й. Лакомського на посаді вченого секретаря Інституту машинознавства і сільськогосподарської механіки АН УРСР, звільнили від виконання обов'язків заступника директора по науковій частині Інституту теплосергетики АН УРСР к.т.н. Б. П. Доценка і призначили на цю по-

саду з 1 квітня 1954 р. к.т.н. Г. М. Щоголєва; затвердили рішення з інших кадрових питань.

245–248. *2

249–250. Заслухали інформацію про стан підготовки докторських дисертацій керівним складом інститутів і установ Відділів сільськогосподарських і біологічних наук АН УРСР і зобов'язали керівний склад інститутів і їх відділів подати до захисту докторські дисертації у встановлені терміни.

251. Заслухали доповідь акад. П. А. Власюка про результати роботи конференції з удосконалення техніки внесення добрив, проведеної Радою по вивченню продуктивних сил УРСР, інститутами фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії та машинознавства і сільськогосподарської механіки АН УРСР 29 березня–1 квітня 1954 р. у м. Київ, і схвалили роботу з скликання конференції. Ухвалили просити директивні органи зобов'язати відповідні міністерства і господарські організації впровадити у практику сільськогосподарського машинобудування рекомендації конференції.

Доручили Раді по вивченню продуктивних сил УРСР й інститутам фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії та машинознавства і сільськогосподарської механіки АН УРСР підготувати до видання збірник праць конференції обсягом 30 др. арк., а ВРР АН УРСР – видати збірник у II півріччі 1954 р.; затвердили редакційну колегію збірника у складі: академіки – П. А. Власюк (відповідальний редактор), А. О. Василенко, кандидати наук – Ф. П. Юхимчук, С. Б. Зелігман, Н. І. Кухаренко (секретар).

Зобов'язали: директора Інституту машинознавства і сільськогосподарської механіки АН УРСР акад. А. О. Василенка – прискорити роботи зі створення машин для шарової обробки ґрунту з шаровим внесенням добрив та з доведення до виробничого зразка сіялки ЗТУ–47; директора Інституту фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії АН УРСР акад. П. А. Власюка – продовжити вивчення сумішей органо-мінеральних добрив і компостів, техніки внесення фосфоритної муки, марганцевих добрив і бурого вугілля, провести роботу щодо узагальнення передового досвіду у галузі техніки внесення добрив і активно сприяти впровадженню досягнень науки; директора Інституту лісівництва АН УРСР акад. П. С. Погребняка – розширити дослідження техніки внесення добрив у лісових розсадниках і спільно з Інститутом машинознавства і сільськогосподарської механіки АН УРСР розробити в 1955 р. принципovu схему обладнання до сіялки для посіву деревних і чагарникових порід, яку передати СКБ заводу «Червона зірка» для виготовлення проекту; директора Лабораторії ґрунтознавства АН УРСР акад. О. Н. Соколовського – очолити роботу з організації впровадження способу рядкового внесення гіпсу на солонцюватих ґрунтах під цукрові буряки і зернові культури в районах Середнього Придніпров'я і провести широкі виробничі дослідження по рядковому внесенню гіпсу на солонцюватих каштанових ґрунтах УРСР.

252. Заслухали інформацію директора Інституту археології АН УРСР акад. П. П. Сфіменка про результати проведеної 2–5 лютого 1954 р. у м. Київ VII наукової конференції інституту. Відзначили, що в її роботі взяли участь представники 4 установ АН УРСР, а також Академії архітектури УРСР, АН СРСР, АН Білоруської РСР, АН Латвійської РСР, АН Грузинської РСР, Державного Ермітажу. 5 вищих навчальних закладів, 19 музеїв, всього 157 осіб. Постановили: взяти до

відома інформацію про результати проведення конференції, зобов'язати інститут до 1 червня 1954 р. підготувати до друку матеріали конференції і висвітлити роботу конференції у «Віснику АН УРСР», Видавництво АН УРСР – видати збірник матеріалів конференції.

253. Заслухали інформацію директора Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії АН УРСР акад. М. Т. Рильського про роботу І Республіканської наради з питань етнографії, що відбулась 23–26 лютого 1954 р. у м. Львів. Взяли до відома інформацію про результати проведення конференції. Доручили дирекції інституту та Українського державного музею етнографії та художнього промислу АН УРСР у м. Львів координувати роботу з історичними і краєзнавчими музеями республіки щодо збирання та експонування ними етнографічних матеріалів, для чого підготувати і видати відповідний методичний посібник (автор Л. П. Шевченко), практикувати спільні наукові наради.

Постановили: зобов'язати музей спільно з інститутом підготувати до друку і видати атласи матеріальної культури українського народу, альбоми одягу, вишивки, килимів, художньої тканини, кераміки тощо; бюро Відділу суспільних наук АН УРСР і дирекції вказаних установ – на основі роботи наради подати пропозиції про зміни у тематичних планах відділів етнографії; Інститут мистецтвознавства, фольклору та етнографії АН УРСР – розробити проспект тем «Українці» до серії «Народи світу», яку готує Інститут етнографії АН СРСР; доручити дирекції інституту протягом місяця подати пропозиції щодо кандидатури на затвердження завідувача відділу етнографії.

254. Заслухали інформацію заступника директора Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця АН УРСР О. Ф. Макарченка про результати проведення конференції і координаційної наради з питань вищої нервової діяльності. Постановили: 1) зобов'язати вчену раду інституту ширше розробляти питання фізіології і патології вищої нервової діяльності людини, зокрема, питання взаємодії першої і другої сигнальних систем у нормі і патології; 2) вважати одним з важливих завдань розробку методик вивчення вищої нервової діяльності людини, зокрема, вивчення типологічних особливостей; 3) при вивченні захисних і компенсаторних механізмів у нормі і патології звернути особливу увагу на вивчення обміну речовин; 4) розгорнути дослідження по вивченню впливу фізичної культури і праці на компенсаторні і захисні властивості організму як одного з важливих шляхів профілактики захворювань; 5) змінити форму координаційної роботи, зокрема, здійснювати обговорення звітів інститутів-виконавців у формі наукових доповідей на конференціях інституту, виїзди членів його вченої ради з метою ознайомлення з науковими дослідженнями і надання допомоги; 6) систематично проводити тематичні конференції з основних питань фізіології із залученням до їх проведення науково-дослідних установ УРСР та СРСР.

255. Ухвалили передати установам АН УРСР подарунки, одержані від академії наук союзних республік на честь 300-річчя входження України до Росії, привітальні адреси – до Київського історичного музею для тимчасового експонування.

256. Заслухали інформацію про проведені реставраційні роботи скелета мамонта в Інституті зоології АН УРСР та оголосили подяку д.б.н. І. Г. Підоплічку та лаборанту-реставратору В. І. Свистуну.

257. Надали дозвіл на закордонне відрядження з 12 травня 1954 р. строком на 30 днів Головному вченому секретарю Президії АН УРСР д.т.н. О. Н. Шербаню, на час відрядження обов'язки Головного вченого секретаря Президії АН УРСР поклали на вченого секретаря Президії АН УРСР чл.-кор. А. Д. Коваленка.

258. Взяли до відома лист Президії АН Білоруської РСР з подякою Президії АН УРСР за передачу в дар рукописів народного поета Білорусії Янки Купали.

259. Постановили перейменувати лабораторію типів вищої нервової діяльності Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця АН УРСР у відділ клінічної й експериментальної патології нервової системи, який проводитиме вивчення патологічних станів нервової системи людини.

260. Ввели до складу вченої ради Інституту фізичної хімії ім. Л. В. Писаржевського АН УРСР секретаря парторганізації інституту Я. Б. Гороховатського.

261. Ввели зі складу вченої ради Інституту геології корисних копалин АН УРСР д.г.-м.н. Є. В. Шевченка, к.г.-м.н. М. Д. Єліна і головного геолога об'єднання «Укрнафта» І. Ф. Кліточенка та ввели до складу ради к.г.-м.н. Г. Н. Доленка.

262. Ввели до складу вченої ради Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії АН УРСР секретаря парторганізації інституту к.і.н. О. М. Кравець.

263. Ввели до складу бюро Відділу фізико-математичних, хімічних і геологічних наук АН УРСР чл.-кор. Н. Д. Моргуліса (від Інституту фізики АН УРСР) та чл.-кор. Ю. Д. Соколова (від Інституту математики АН УРСР).

264. Ввели зі складу вченої ради Інституту будівельної механіки АН УРСР д.т.н. Б. І. Костецького та ввели до складу ради секретаря парторганізації інституту к.т.н. В. Г. Попкова.

265. Затвердили редколегію наукових праць Інституту гірничої справи ім. М. М. Федорова АН УРСР у такому складі: чл.-кор. П. С. Кучеров (головний редактор), акад. М. А. Стариков, чл.-кор. О. М. Пеньков, д.т.н. О. С. Фідельов, к.т.н. – П. А. Ковшуля, О. І. Кухтенко, М. Я. Дяченко.

266. Затвердили вчену раду Інституту фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії АН УРСР у складі: акад. П. А. Власюк (голова) акад. О. І. Душечкін, чл.-кор. – М. О. Тюленев, Т. Т. Демиденко, В. П. Муравйов, Є. В. Зверзюк-Зубовський, доктори наук – А. С. Оканенко, І. А. Сіроченко, А. Г. Михайловський, кандидати наук – Ф. П. Юхимчук, А. П. Яшук, О. В. Лазурський, Ф. Л. Каліпін, Л. К. Островська, М. Г. Ільяшенко (учений секретар), О. М. Колобов, І. Г. Вивалько (представники парторганізації та МК інституту).

267. Надали відрядження членам Президії АН УРСР на ювілейній сесії Відділів наук АН УРСР та АН Грузинської РСР, присвяченій 300-річчю входження України до Росії; виконання обов'язків Президента АН УРСР на час відрядження акад. О. В. Палладіна поклали на члена Президії АН УРСР акад. Л. А. Булаховського.

268. Взяли до відома поздоровні телеграми академії наук країн Східної Європи з нагоди Міжнародного дня трудящих та ухвалили просити Президента АН УРСР акад. О. В. Палладіна надіслати відповіді на телеграми.

269. Взяли до відома поздоровні телеграми академії наук республік СРСР з нагоди Міжнародного дня трудящих.

269-а. Взяли до відома привітальну телеграму об'єднаної наукової сесії Дагестанського філіалу АН СРСР і Дагестанського філіалу ІМЕЛС, присвяченої 300-річчю входження України до Росії.

270. Задовольнили прохання акад. П. О. Свириденка і звільнили його з 10 травня 1954 р. від обов'язків заввідділу екології тварин Інституту зоології АН УРСР та зобов'язали його до 1 червня 1954 р. подати звіти за 2 темами, термін завершення яких – 1953 р. та 1 квітня 1954 р.

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 581, арк. 1–175. Оригінал. Машинопис.

Протокол № 12
засідання Президії Академії наук УРСР

від 21 травня 1954 р.

271. З метою виконання робіт по боротьбі з раком картоплі постановили організувати до 10 травня 1954 р. при Інституті ентомології та фітопатології АН УРСР карантинну лабораторію по вул. Чудновського, 3 для комплексних досліджень раку картоплі, які виконуються інститутами ентомології та фітопатології, фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії, ботаніки, мікробіології та органічної хімії АН УРСР. Затвердили керівником комплексної теми з дослідження раку картоплі к.б.н. М. М. Підоплічка.

Також ухвалили організувати у с. Горенка польову дослідну ділянку, для чого доручили Інституту ентомології та фітопатології АН УРСР укласти угоду з сільським господарством на право проведення дослідних робіт протягом 4 років і забезпечити складання кошторису на роботи, Управлінню справами АН УРСР – виділити необхідні кошти та матеріали. Зобов'язали керуючого справами АН УРСР М. П. Сизоненка та директорів вказаних інститутів виділити необхідне устаткування для лабораторії (постанова від 08.05.54).

272. *2

273. *1

274. Постановили доручити дирекції Державного музею Т. Г. Шевченка виготовити фоторепродукції експонатів і надіслати музею Т. Г. Шевченка у м. Орськ у порядку шефської допомоги, перелік експонатів погодити з бюро Відділу суспільних наук АН УРСР (постанова від 11.05.54).

275. *2

276. Розглянувши стан статистичної звітності в окремих установах АН УРСР, постановили: зобов'язати директорів науково-дослідних установ АН УРСР вжити рішучих заходів з ліквідації недоліків, до 1 червня 1954 р. провести перевірку картотек наукових співробітників, відділу кадрів АН УРСР проводити їх періодичні перевірки, клопотатись перед ЦСУ УРСР про внесення змін у звітність про роботи, що впроваджуються у народне господарство та про друковану продукцію установ, Відділу спеціальних робіт АН УРСР – забезпечити контроль за правильним обліком та звітністю (постанова від 12.05.54).

277. Виключили з 19 березня 1954 р. зі складу дійсних членів АН УРСР акад. В. І. Данилова у зв'язку зі смертю (постанова від 13.05.54).

278. З метою висування установами АН УРСР кандидатів на Всесоюзну сільськогосподарську виставку СРСР постановили створити комісію під керів-

ниством акад. М. П. Семененко та доручили їй до 20 травня 1954 р. подати пропозиції Президії АН УРСР (постанова від 13.05.54).

279–281. *2

282. Затвердили проект макетів і стендів установ Відділу сільськогосподарських наук АН УРСР для показу на Республіканській постійно діючій сільськогосподарській виставці у м. Київ (постанова від 19.05.54).

283. Ознайомившись зі станом роботи Літературно-меморіального музею Т. Г. Шевченка у с. Шевченкове, зобов'язали: директора цього музею І. Т. Решетника – перебудувати роботу музею відповідно до вказівок Президії і Відділу суспільних наук АН УРСР; директора Державного музею Т. Г. Шевченка К. П. Дорошенко – надати допомогу музею в с. Шевченкове і відрядити для допомоги в організації нової експозиції двох наукових співробітників; директорів музеїв Т. Г. Шевченка (К. П. Дорошенко, Я. М. Данилова і М. І. Мачапур) – переглянути фонди своїх музеїв і скласти списки експонатів, які можуть бути використані у музеї с. Шевченкове; І. Т. Решетника – у місячний термін надіслати до Відділу суспільних наук АН УРСР план упорядкування місць, пов'язаних із життям Т. Г. Шевченка у с. Шевченкове, та план заходів, спрямованих на покращення роботи музею (постанова від 19.05.54).

284. *3

285. *2

286. Взяли до відома привітальну адресу від ювілейної сесії АН Білоруської РСР, присвяченої 300-річчю входження України до Росії.

287. Взяли до відома лист Президії АН Корейської Народно-Демократичної Республіки від 26 квітня 1954 р. із висловленням подяки за теплий прийом корейської делегації.

288. Взяли до відома лист члена Японської наукової ради проф. Й. Фукусіми з висловленням подяки Президії АН УРСР та науковому консультанту Відділу спеціальних робіт Л. П. Погребняку за теплий прийом під час перебування у м. Київ¹.

289. Дозволили Інституту геологічних наук АН УРСР та бюро Відділу фізико-математичних, хімічних і геологічних наук АН УРСР провести нараду 7–9 червня 1954 р. у м. Київ з питань об'єму та положення намірського ярусу у кам'яновугільній системі, затвердили програму та склад учасників.

290. Дозволили Інституту електроварювання ім. С. О. Патона АН УРСР провести науково-технічну конференцію з питань впровадження в народне господарство нових способів зварювання та наплавки металів у м. Київ 1–4 липня 1954 р., затвердили програму і склад учасників.

291. Доручили віце-президенту АН УРСР акад. М. П. Семененку спільно з керуючим справами АН УРСР М. П. Сизоненком і начальником відділу капітального будівництва АН УРСР В. П. Чоповським переглянути і уточнити контрольні цифри капітального будівництва на 1955 р. і план капітального будівництва по АН УРСР на 1956–1960 рр.

292. Погодились із одержаним від АН СРСР проектом постанови РМ СРСР про передачу Кримського філіалу АН СРСР до АН УРСР та доручили голові

¹ Див. також п. 317 протоколу № 13 від 3 червня 1954 р.

Відділу біологічних наук АН УРСР акад. Р. Є. Кавецькому вивчити питання про передачу Севастопольської гідробіологічної станції у підпорядкування АН УРСР і створення на її базі Морського інституту АН УРСР з підпорядкуванням йому Одеської та Карадазької станцій.

293. На виконання постанови РМ УРСР від 11 травня 1954 р. № 629 «Про уточнення сировинних зон підприємств, що переробляють сільськогосподарську сировину» зобов'язали Інститут економіки АН УРСР до 25 червня 1954 р. розробити і погодити з Держпланом УРСР пропозиції щодо: уточнення існуючих і встановлення нових сировинних зон і збільшення виробництва у них сільськогосподарської сировини для повного завантаження виробничих потужностей діючих та проєктованих підприємств; правильного розташування посівів окремих культур у кожній сировинній зоні; нарощування виробничих потужностей на існуючих підприємствах і будівництва нових, де існує можливість збільшення виробництва відповідних культур; використання законсервованих спиртових і крохмальних заводів, млинів та інших підприємств з переробки сільськогосподарської сировини; широкого розвитку місцевої державної і кооперативної промисловості з переробки сільськогосподарської сировини.

294. Взяли до відома лист директора заводу № 488 на ім'я Президента АН УРСР акад. О. В. Палладіна про допомогу Інституту фізичної хімії ім. Л. В. Писаржевського АН УРСР та успішне впровадження у промисловість виробництва антибіотиків методом витискуючої десорбції продукту № 2 з допомогою фенолу.

295. На виконання постанови РМ УРСР і ЦК КПУ від 5 травня 1954 р. № 603 зобов'язали: Інститут агробіології АН УРСР (директор Д. Ф. Лихвар) – включити до плану науково-дослідних робіт на 1954 р. дослідження культури кукурудзи як посередника озимої пшениці у порівнянні з чистими парами і непаровими попередниками; Інститут фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії АН УРСР (директор П. А. Власюк) – розглянути питання про можливість участі інституту у цій роботі на півдні УРСР.

296. Ввели до складу редколегії «Геологічного журналу» АН УРСР директора Інституту геологічних наук АН УРСР акад. В. Г. Бондарчука.

297. Взяли до відома заяву директора Інституту економіки АН УРСР д.е.н. О. О. Нестеренка про те, що відповідно до вказівок ЦК КПРС і ЦК КПУ інститут приступив до доопрацювання монографії «Развитие общественного хозяйства колхозов юга Украинской ССР», і зобов'язали його: з метою оновлення матеріалів організувати експедицію у Баштанський район, завершити цю роботу та підготувати монографію до 30 листопада 1954 р., обговорити рецензії газет «Правда» і «Колхозное село» на вчсній раді інституту, надіславши до редакцій газет відповіді, обговорити нове видання на вчсній раді інституту спільно з представниками земельних органів і організацій Миколаївської обл.

Ухвалили перенести авторам, зайнятим у доопрацюванні монографії та в експедиціях у районі півдня УРСР, виконання тсм на півроку. Зобов'язали Видавництво АН УРСР (Б. М. Зав'ялов) зняти з продажу монографію «Развитие общественного хозяйства колхозов юга Украинской ССР» та припинити її розповсюдження.

Протокол № 13
засідання Президії Академії наук УРСР

від 3 червня 1954 р.

298. *1

299. Тасмно.

300. *1

301. У зв'язку з переїздом Інституту ентомології та фітопатології АН УРСР у нове приміщення по вул. Чудновського, 3, постановили перевести його інсектарій на дослідну ділянку інституту у Феюфанії, приміщення по вул. Леніна, 15 розподілити між інститутами зоології, ентомології та фітопатології, фізичної хімії АН УРСР; зобов'язали БМУ «Акадсбмуд» АН УРСР провести ремонтні роботи у цих приміщеннях (постанова від 29.05.54).

302. Затвердили розсилку I тому «Історії української літератури» керівним органам, редакціям газет і журналів, інститутам АН СРСР та окремим рецензентам для забезпечення зовнішніх рецензій у кількості 100 примірників, і дозволили Видавництву АН УРСР їх видаги (постанова від 29.05.54).

303. Виключили зі складу редколегії збірника «Вопросы физиологии» чл.-кор. Д. С. Воронцова та проф. А. І. Ємченка (постанова від 31.05.54).

304. *1

305. Затвердили план відряджень наукових співробітників установ АН УРСР за межі України на червень 1954 р. (постанова від 01.06.54).

306. *1

306-а. Закрите питання.

307. На прохання Міністерства житлово-цивільного будівництва УРСР відкомандировали В. Д. Райка у розпорядження МЖЦБ УРСР, звільнивши його з 2 червня 1954 р. від обов'язків заступника директора по адміністративно-господарській частині Інституту лісівництва АН УРСР (постанова від 03.06.54).

308. *2

309. *3

310. Затвердили з 15 травня 1954 р. к.філос.н. Т. І. Скирду на посаді вченого секретаря Інституту філософії АН УРСР та прийняли рішення з інших кадрових питань.

311. На виконання рішень і враховуючи критичні зауваження та пропозиції делегатів XVIII з'їзду КПУ щодо роботи установ АН УРСР, затвердили заходи і зобов'язали членів Президії, бюро Відділень і директорів установ АН УРСР забезпечити їх виконання та доповісти про результати Президії АН УРСР до 1 листопада 1954 р.

312–316. Взяли до відома поздоровні телеграми від урочистих зборів Болгарської АН, учасників ювілейної сесії наукових закладів м. Чебоксари, Якутського філіалу АН СРСР і Якутського державного педагогічного інституту та від Московського державного музею російської архітектури ім. А. В. Щусєва з нагоди 300-річчя входження України до Росії.

317. Взяли до відома лист японського вченого проф. Й. Фукусіми з висловленням подяки за теплий прийом під час його перебування у м. Кіїв.

318. Ухвалили скликати 15–18 червня 1954 р. нараду при Президії АН УРСР під керівництвом в.о. голови Відділу суспільних наук АН УРСР д.філол.н. І. К. Білодіда для обговорення І тому «Історії української літератури», підготовленого Інститутом літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР. Затвердили порядок роботи і склад учасників.

319. Ухвалили провести заходи, спрямовані на зміцнення штату відділу російської літератури Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР.

320. Ухвалили негайно надрукувати макет ІІ тому «Історії Української РСР», та зобов'язали Видавництво АН УРСР до 1 серпня 1954 р. провести його редакторсько-видавничче опрацювання і опублікувати 500 примірників макету тому російською мовою. Доручили члнам АН УРСР, бюро та інститутам Відділу суспільних наук АН УРСР протягом червня ознайомитись із текстом ІІ тому та подати свої зауваження і пропозиції.

321. Взяли до відома, що збірник «300-річчя возз'єднання України з Росією» (доповіді, зроблені на ювілейних сесіях Загальних зборів і Відділу суспільних наук АН УРСР) передано до Видавництва АН УРСР. Затвердили редколегію збірника у складі: акад. О. В. Палладін (відповідальний редактор), д.т.н. О. Н. Шербань, д.філол.н. І. К. Білодід, к.і.н. Ф. П. Шевченко та П. М. Балковий (відповідальний секретар), і зобов'язали директора Видавництва АН УРСР Б. М. Зав'ялова забезпечити високоякісне поліграфічне оформлення збірника.

322. З метою підготовки до спостереження Головною астрономічною обсерваторією АН УРСР повного сонячного затемнення 30 червня 1954 р. зобов'язали: Інститут фізики АН УРСР – до 15 червня 1954 р. закінчити виготовлення спеціальної касети і приладу для визначення прозорості атмосфери і відрядити у розпорядження обсерваторії механіка для участі в експедиції; Інститут фізіології ім. О. О. Богомольця АН УРСР – до 10 червня 1954 р. закінчити виготовлення кріплення для щілини дифракційної решітки і касети дифракційного спектрографа; директора Лабораторії спецсплавів АН УРСР – передати ГАО АН УРСР на час спостереження затемнення щілину спектрометра Хільгера; науково-експериментальні майстерні Інституту теплоенергетики АН УРСР та Інституту електроварювання ім. Є. О. Патона АН УРСР – до 10 червня 1954 р. закінчити монтаж металоконструкцій та встановити їх на павільйоні ГАО АН УРСР; відділ капітального будівництва АН УРСР та БМУ «Академбуд» АН УРСР – 22 червня 1954 р. здати приймальній комісії 2 павільйони та складське приміщення ГАО.

Доручили віце-президенту АН УРСР акад. Г. М. Савілу розв'язати питання щодо фінансування виготовлення устаткування ГАО; ухвалили просити завод «Ленінська кузня» забезпечити виконання замовлення обсерваторії на виготовлення механічної частини шестикамерного астрографа; вирішили заслухати на засіданні Президії АН УРСР доповідь директора обсерваторії чл.-кор. А. О. Яковкіна про результати спостережень.

323. Постановили звільнити акад. В. В. Данилевського від обов'язків голови Комісії з історії техніки при бюро Відділу технічних наук АН УРСР та відповідального редактора редколегії по виданню праць з історії техніки; затвердили новий склад комісії: академіки – І. Т. Швець (голова), К. К. Хрєнов, М. М. Доброхотов, Г. Й. Сухомел, В. В. Данилевський, кандидати наук – Ю. О. Анісімов, А. Ю. Голян-Нікольський, Г. М. Добров (учений секретар), і зобов'язали її коор-

динувати роботу з Інститутом історії, природознавства і техніки АН СРСР. Затвердили редколегію по виданню праць з історії техніки у складі: академіки – І. Т. Швець, К. К. Хренов, Ф. П. Белянкін, В. В. Данилевський, член-кореспондент О. М. Пеньков, кандидати наук – Ю. О. Анісімов, Г. М. Добров.

324. На виконання постанови РМ УРСР від 5 березня 1954 р. № 272 затвердили комісію по наданню допомоги будівництву Республіканської сільськогосподарської виставки у складі: віце-президент АН УРСР акад. Г. М. Савін (голова), акад. П. А. Власюк (заступник голови), д. філол. н. І. К. Білодід (заступник голови), чл.-кор. Б. Д. Грозін (заступник голови), акад. А. О. Василенко, доктори наук – І. Н. Романенко, П. Д. Пшеничний, А. Я. Радченко, кандидати наук – С. М. Белюсов, Б. М. Бабій, П. І. Гнип, М. К. Йосипенко, Є. М. Кондратюк, С. М. Бухало, П. П. Кибаленко (секретар), і зобов'язали її розробити тематичне завдання для опрацювання інститутами АН УРСР тем експозиції головного павільйону РСГВ до 15 червня 1954 р.; 3) Відділу спеціальних робіт та бюро Відділів наук АН УРСР підготувати для розгляду матеріали про включення в план науково-дослідних робіт на 1954 р. відповідних тем по наданню допомоги будівництву РСГВ.

325. Ввели до складу вченої ради Інституту філософії АН УРСР заступника вченого секретаря інституту к. філол. н. Т. І. Скирду.

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, сир. 581, арк. 260-353. Оригінал. Машиніпис.

Протокол № 14 засідання Президії Академії наук УРСР

від 18 червня 1954 р.

326. Призначили з 1 червня 1954 р. заступником директора по АГЧ Інституту лісівництва АН УРСР К. М. Борисевича (постанова від 04.06.54).

327. *2

328–329. *1

330. Виключили з 2 червня 1954 р. зі складу членів-кореспондентів АН УРСР В. С. Дяченка у зв'язку зі смертю (постанова від 09.06.54).

331–333. *1

333-а. Задовольнили прохання чл.-кор. В. І. Толубинського і звільнили його від тимчасового виконання обов'язків директора Інституту теплотехніки АН УРСР, поклали виконання обов'язків директора інституту на акад. І. Т. Швеця і призначили його головою об'єднаної вченої ради інститутів теплоенергетики та електротехніки АН УРСР для захисту кандидатських дисертацій, звільнивши від цих обов'язків чл.-кор. А. Д. Нестеренка і залишивши його членом цієї вченої ради (постанова від 09.06.54).

334. *1

335. Постановили провести 10–25 червня 1954 р. атестацію молодших наукових співробітників інститутів та наукових установ АН УРСР (постанова від 09.06.54).

336. З метою організації відпочинку дітей співробітників АН УРСР постановили: передати на баланс Управління справами АН УРСР відбудованій для

Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця АН УРСР будинок у Державному заповіднику «Олександрія», зобов'язали відділ капітального будівництва та БМУ «Акадємбуд» АН УРСР до 15 червня 1954 р. збудувати літню ідальню й кухню, Управління справами АН УРСР і обком профспілки робітників культури – до 20 червня 1954 р. обладнати будинок під піонерський табір на 100 осіб у зміні і відкрити його 25 червня 1954 р. (постанова від 10.06.54).

337. Призначили І. І. Ісаєва з 20 травня 1954 р. на посаду заступника директора з адміністративно-господарської частини Інституту фізики АН УРСР (постанова від 10.06.54).

337-а. Звільнили І. М. Лещенка з посади заступника директора з адміністративно-господарської частини Інституту фізичної хімії ім. Л. В. Писаржевського АН УРСР (постанова від 10.06.54).

338.*²

339. Затвердили скорегований план відряджень наукових співробітників установ АН УРСР за межі України на червень 1954 р. (постанова від 16.06.54).

340. Відрядили д.т.н. С. В. Малашенка до АН СРСР терміном на 2 роки, залишивши за ним керівництво фізико-технічної лабораторією Інституту будівельної механіки АН УРСР, та ухвалили просити Президента АН СРСР акад. О. М. Несмеянова звільнити с.н.с. І. І. Іценка від роботи в АН СРСР для постійної роботи в Інституті будівельної механіки АН УРСР (постанова від 18.06.54).

341. На виконання постанови РМ УРСР від 19 травня 1954 р. № 953 «Про заходи по забезпеченню будівництва газопроводу Ставрополь–Москва» ухвалили розробити з Міністерством нафтової промисловості СРСР технології автоматичного зварювання труб (з проектом організації робіт) та зварювання газопровідних труб високого тиску діаметром 720 мм зі сталі марки І4 ХГС, а також проєкт пересувного агрегату для зварювання труб у польових умовах і конструкцію польової базової установки для автоматичного зварювання.

Ухвалили виготовити та поставити Харцизькому трубному заводу 22 зварювальні автомати та 28 напівавтоматів для зварювання труб діаметром 720 мм зі всією апаратурою керування та контролю якості, 2 установки для безперервного контролю якості зварного шва газопровідних труб високого тиску, 2 – для безперервного контролю якості поздовжнього електрозварного шва та 1 – для контролю якості поперечного електрозварного шва, зварювальне обладнання прохідного стану для зовнішнього зварювання труб і стану для внутрішнього зварювання труб.

Провести спільно з Міністерством нафтової промисловості СРСР та Міністерством чорної металургії СРСР у ІV кварталі 1954 р. в трубелектрозварювальному цеху Харцизького трубного заводу виробничі випробування пересувного агрегату для контактного зварювання стиків труб діаметром 720 мм та установки по безперервному контролю зварного шва газопровідних труб; впровадити до І серпня 1954 р. розроблену технологію зварювання труб і передати заводу технологічну інструкцію для виробництва промислової партії труб для газопроводу Ставрополь–Москва; надати технічну допомогу Міністерству чорної металургії СРСР у проєктуванні механізмів до установок контролю швів, передати йому робочі креслення на виготовлення станів для внутрішнього зварювання труб і будівельні завдання на проєктування фундаментів, комунікацій та електрооблад-

нання станів; здійснювати контроль за якістю зварювальних робіт на будівництві газопроводу Ставрополь – Москва.

Ухвалили включити в план роботи Інституту електрозварювання ім. Є. О. Патона АН УРСР на 1954–1955 рр. науково-дослідні роботи з комплексної механізації зварювальних робіт на будівництві магістральних трубопроводів. Зобов'язали інститути фізики, теплоенергетики, будівельної механіки АН УРСР виконати у своїх експериментально-виробничих відділах для Інституту електрозварювання ім. Є. О. Патона АН УРСР відповідні роботи; бюро Відділу технічних наук АН УРСР подати свої пропозиції з організації в Інституті електрозварювання ім. Є. О. Патона АН УРСР лабораторії контролю якості зварювання трубопроводів (постанова від 18.06.54).

342. *²

343. *¹

343-а. Призначили на посаду вченого секретаря Президії АН УРСР к.і.н. Г. Д. Діденка (постанова від 18.06.54).

344. Закрите питання.

345. *²

346. Звільнили з 1 липня 1954 р. чл.-кор. А. Д. Коваленка від обов'язків вченого секретаря Президії АН УРСР та винесли йому подяку, призначили на цю посаду к.т.н. О. М. Міляха.

347. Ухвалили клопотатись перед Президією АН СРСР про прийом до докторантури Ботанічного інституту АН СРСР с.н.с. Ботанічного саду АН УРСР професора О. І. Соколовського.

348. Розглянули питання про стан і напрями розвитку наукової роботи в Державному заповіднику «Олександрія». Визначили основні напрями наукової роботи заповідника: акліматизація рослин і наукові основи паркобудівництва, селекція та акліматизація риб і наукові основи ставкового рибного господарства; ухвалили рішення вважати за недоцільне подальшу діяльність у заповіднику відділу екології тварин Інституту зоології АН УРСР і доручили бюро Відділу біологічних наук АН УРСР підготувати пропозиції про переведення цього відділу на базу Інституту зоології АН УРСР у Теремках та про напрями його подальшої роботи.

Зобов'язали бюро Відділу біологічних наук АН УРСР та директора Ботанічного саду АН УРСР акад. М. М. Гришка: підготувати штатний розпис відділу акліматизації і паркобудівництва заповідника за рахунок штату Ботанічного саду АН УРСР; розробити положення про заповідник «Олександрія» та подати його на затвердження Президії АН УРСР до 1 серпня 1954 р.; забезпечити завершення складання перспективного плану розвитку заповідника та подати його на затвердження до 1 жовтня 1954 р.; посилити штат опорного пункту відділу експериментальної екології риб Інституту гідробіології АН УРСР у заповіднику на одну штатну одиницю – рибовода.

Також зобов'язали Інститут гідробіології АН УРСР та директора заповідника В. О. Голяка: скласти планове завдання для виготовлення технічної документації повної реконструкції всієї системи ставків «Олександрії» і відремонтувати у 1954 р. ставки № 3 і № 4 для забезпечення науково-дослідної роботи відділу експериментальної екології риб інституту; подати на розгляд Президії АН УРСР перспективний план розвитку науково-дослідної роботи з рибного господарства

та розсадників для вирощування посадкового матеріалу для зеленого будівництва і плодівництва регіону.

Рекомендували Ботанічному саду АН УРСР та Інституту гідробіології АН УРСР провести в «Олександрії» нараду для обговорення плану подальшого розвитку заповідника, розгортання його наукової роботи і допомоги виробництву із залученням місцевих спеціалістів та представників різних організацій; надалі систематично скликати наради з питань акліматизації та паркобудівництва, селекції риб і рибного ставкового господарства.

Доручили: віце-президенту АН УРСР акад. Г. М. Савіну та голові Відділу біологічних наук АН УРСР акад. Р. С. Кавецькому розглянути прохання директора Ботанічного саду АН УРСР акад. М. М. Гришка про організаційно-господарський розвиток заповідника і подати свої пропозиції.

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 581, арк. 354-482. Оригінал. Машинпис.

Протокол № 15-р
розп'ярдчого засідання Президії Академії наук УРСР
від 21 червня 1954 р.

349. *2

350. *1

351. Перевели з 10 червня 1954 р. Ю. О. Борисенка з посади заступника директора по АГЧ Інституту використання газу у комунальному господарстві та промисловості АН УРСР на таку ж посаду до Інституту фізичної хімії ім. Л. В. Писаржевського АН УРСР, призначили М. М. Сапельнікова на посаду заступника директора по АГЧ Інституту використання газу у комунальному господарстві та промисловості АН УРСР.

352. Запропонували бюро Відділу технічних наук АН УРСР обговорити питання про подальшу роботу і розташування домісного відділу Інституту чорної металургії АН УРСР та подати свої висновки Президії АН УРСР.

353. У зв'язку з рішенням Вченої ради при Президії АН СРСР від 3 травня 1954 р. про стан і розвиток робіт у галузі азотного обміну рослин і тварин із застосуванням азоту-15 постановили вважати неможливим розпочати роботи з вивчення азотного обміну у 1954 р. у зв'язку з відсутністю маспектрометра, просити РМ УРСР надати додатково у 1954 р. асигнування на його придбання і доручили директорам інститутів біохімії та фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії АН УРСР включити до плану наукових досліджень на 1955 р. роботи з вивчення азотного обміну після одержання АН УРСР маспектрометра МС-2.

354. *1

355. Ухвалили перенести розгляд заяви акад. П. А. Власюка про звільнення його від обов'язків голови Відділу сільськогосподарських наук АН УРСР і директора Інституту фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії АН УРСР на наступні засідання Президії АН УРСР.

356. Дозволили Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії АН УРСР передати зі своєї бібліотеки Полтавському літературно-меморіальному

музєю І. П. Котлярєвського твори письменника: «Зібрання творів» (1918 р. видання) та «Москаль-чарівнику» (1862 р. видання).

357. Дозволили секретарю парторганізації Львівського філіалу АН УРСР Г. Г. Максимовичу працювати в Інституті машинознавства і автоматики АН УРСР на півставки с.н.с. до затвердження його на посаді с.н.с.

358. Внесли подяку завідувачу виробничого відділу Видавництва АН УРСР Й. Л. Туровському за багаторічну працю у системі АН УРСР.

359. Внесли часткові зміни до постанови Президії АН УРСР від 2 квітня 1954 р. (протокол № 9, п. 194) і в план набору аспірантів на 1954–1955 навчальний рік по установах АН УРСР.

360. Ухвалили просити АН СРСР дати згоду на прикомандирування до докторантури Інституту історії АН СРСР с.н.с. Інституту історії АН УРСР к.і.н. В. В. Руднева.

361. *2

362. Ухвалили передати наукові видання АН Білоруської РСР (38 найменувань, 36 одиниць), надіслані у подарунок АН УРСР з нагоди 300-річчя входження України до Росії, до Державної публічної бібліотеки УРСР і надіслати лист з подякою Президенту АН БРСР чл.-кор. АН СРСР В. Ф. Купрєвичу.

363. Доручили бюро Відділів технічних, біологічних, фізико-математичних, хімічних і геологічних наук АН УРСР ознайомитись із листом Інституту історії природознавства і техніки АН СРСР від 23 квітня 1954 р. та подати пропозиції стосовно викладених питань.

364. Ухвалили внести зміни до постанови Президії АН УРСР від 10 червня 1954 р. (протокол № 14, п. 336) про організацію відпочинку дітей влітку 1954 р. та доручили Управлінню справами АН УРСР подати пропозиції про надання Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця АН УРСР земельної ділянки 0,5 га для влаштування розплідника тварин.

365. погодилися із пропозицією директора Державної публічної бібліотеки УРСР В. С. Дончака про доцільність збереження книг-подарунків АН УРСР з нагоди 300-річчя входження України до Росії як окремої колекції у фондах бібліотеки.

366. Ухвалили передати бюро Відділу біологічних наук АН УРСР і Вченому секретаріату Президії АН УРСР доповідну записку директора Інституту зоології АН УРСР акад. В. Г. Касьяненка для підготовки пропозиції щодо реорганізації відділу екології тварин.

367. Постановили звернути увагу президії Львівського філіалу АН УРСР на необхідність подання клопотань про збільшення штатів установ філіалу та з інших подібних питань безпосередньо до Президії АН УРСР, а не до директивних органів, і запропонували керівництву філіалу переглянути питання про збільшення штатів установ філіалу на 20 посад.

368. Заслухали витяг з протоколу № 21 розпорядчого засідання бюро Відділу суспільних наук АН УРСР від 2 червня 1954 р. щодо збільшення штатів відділу загальної історії і міжнародних відносин Інституту історії АН УРСР і ухвалили зобов'язати бюро Відділу переглянути своє рішення.

369–370. *1

371. Тясмно.

372–374. *2

375. *1

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, стр. 582, арк. 1–44. Оригінал. Машиннопис.

Протокол № 16-р
засідання Президії Академії наук УРСР

від 23 червня 1954 р.

376. Підтвердили розпорядження Президії АН УРСР від 19 червня 1954 р. № 252-а про тимчасову передачу на 2 місяці одного будинку у «Феофанії» з Інституту математики АН УРСР до Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця АН УРСР.

377. Ухвалили просити РМ УРСР надати тимчасово для розміщення спеціалістів, запрошених на роботу до Інституту фізики АН УРСР, дві ізольовані 4-кімнатні квартири в одній з новобудов м. Київ.

378. *1

379. Звільнили на час написання докторської дисертації (6 місяців) М. В. Пасічника від обов'язків директора Інституту фізики АН УРСР та зобов'язали його подати пропозиції щодо кандидатури тимчасово виконуючого обов'язки директора інституту.

380. Відрядили вченого секретаря Президії АН УРСР к.б.н. Є. М. Кондратюка у Прохорівський будинок відпочинку АН УРСР для перевірки скарги Гречка; про результати перевірки ухвалили повідомити Президію АН УРСР та редакцію газети «Правда».

381. *1

382. Ухвалили виділити відділу історії техніки Інституту теплоенергетики АН УРСР одну аспірантську вакансію.

383. Ухвалили надати наукову допомогу у підготовці аспіранта Енергетичного інституту АН Азсрбайджанської РСР Д. Б. Баясанова.

384. Дозволили доктору технічних наук В. Л. Іносову працювати за сумісництвом на півставки с.н.с. в Інституті електротехніки АН УРСР.

385. З метою відзначення 50-річного ювілею революції 1905 р. постановили створити при Президії АН УРСР оргкомітет у складі: акад. О. В. Палладін (голова), д.філол.н. І. К. Білодід (заступник), д.і.н. Ф. Є. Лось (заступник), академіки – М. П. Семененко, О. І. Білєцький, М. Т. Рильський, доктори наук – О. Н. Щербань, О. О. Нестеренко, І. П. Крип'яквич, кандидати наук – І. Г. Шовкопляс, Д. Х. Острянин, О. К. Касименко, М. Н. Лешенко (секретар оргкомітету), керуючий справами АН УРСР М. П. Сизоненко, директор Видавництва АН УРСР Б. М. Зав'ялов, учений секретар бюро науково-технічної пропаганди Д. І. Бакулін. Затвердили перелік заходів Президії АН УРСР, зобов'язали оргкомітет скласти план роботи і у серпні заслухати звіт про стан підготовки до ювілею (постанова від 24.06.54).

386. *2

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, стр. 582, арк. 45–59. Оригінал. Машиннопис.

Протокол № 17-р
засідання Президії Академії наук УРСР

від 28 червня 1954 р.

387. *1

388. З метою розміщення спеціалістів, запрошених на роботу до Інституту фізики АН УРСР, ухвалили клопотатись перед РМ УРСР відпустити необхідні кошти для придбання 10 фінських стандартних будинків та погодити з головним архітектором м. Київ місце їх встановлення.

389. Доручили віце-президенту АН УРСР акад. Г. М. Савіну переглянути заяву на виділення нових сільськогосподарських машин і знарядь для науково-експериментальних баз Інституту фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії АН УРСР та просити РМ УРСР підняти клопотання перед РМ СРСР про виділення цільовим призначенням.

390. *1

391. Взяли до відома заяву Н. В. Дяченка про передачу бібліотеки і наукової спадщини її покійного чоловіка чл.-кор. В. С. Дяченка до Інституту математики АН УРСР та винесли їй подяку; затвердили комісію з впорядкування наукової спадщини вченого під керівництвом заступника директора з наукової частини Інституту математики АН УРСР К. А. Бреуса.

392. Взяли до відома розпорядження РМ СРСР від 24 червня 1954 р. № 6816-р про передачу Кримського філіалу АН СРСР у відання АН УРСР і доручили Головному вченому секретарю Президії АН УРСР д.т.н. О. Н. Щербаню підготувати документацію для передачі Кримського філіалу АН СРСР до АН УРСР.

393. Звільнили к.і.н. В. Л. Варецького з 23 червня 1954 р. від обов'язків вченого секретаря Президії АН УРСР та винесли йому подяку за сумлінну роботу.

394. З метою відзначення 70-річчя від дня народження акад. АН УРСР, чл.-кор. АН СРСР О. І. Білецького ухвалили створити ювілейну комісію у складі: в.о. голови Відділу суспільних наук АН УРСР д.філол.н. І. К. Білодід (голова), академіки – Л. А. Булаховський (заступник), М. П. Бажан, П. Г. Тичина, М. Т. Рильський, д.філол.н. Н. С. Крутікова, к.філол.н. О. Є. Засенко, С. Д. Зубков (секретар).

395. Вивели зі складу вченої ради Інституту використання газу у комунальному господарстві та промисловості АН УРСР д.т.н. М. А. Кондака.

396–397. Дозволили начальнику Відділу спеціальних робіт АН УРСР С. М. Бухалу та Головному вченому секретарю Президії АН УРСР виїхати у від'їждження до м. Ворошиловград 1–5 липня 1954 р. для участі у роботі виїзної вченої ради Інституту гірничої справи ім. М. М. Федорова АН УРСР.

398. *2

399. Заслухали пропозиції інститутів агробіології та зоології АН УРСР щодо зміни постанови Президії АН УРСР від 2 квітня 1954 р. (протокол № 9, п. 197) «Про виконання планів науково-дослідної роботи інститутами та установами Львівського філіалу АН УРСР за 1953 р.» та ухвалили викласти постанову у новій редакції. Зобов'язали:

президію Львівського філіалу АН УРСР – у найкоротший термін ліквідувати зазначені у постанові педоліки; до 1 липня 1954 р. виконати постанови Президії АН УРСР щодо впорядкування кадрового складу Українського державного

музею етнографії та художнього промислу АН УРСР, заповнити вакантні посади випускниками аспірантури; вивчити стан виконання плану підготовки докторських дисертацій керівниками відділів та лабораторій і провести необхідні заходи щодо заміщення за 2–3 роки усіх керівних посад філіалу докторами наук; провести у 1954 р. дискусії з принципово важливих наукових проблем на високому теоретичному рівні; посилити комплексне виконання проблеми «Розвиток продуктивних сил західних областей України»; провести реорганізацію Інституту агробіології АН УРСР, передавши Науково-природничий музей АН УРСР у Львові як окрему науково-дослідну установу Львівського філіалу АН УРСР Відділу біологічних наук АН УРСР, уточнити профіль його роботи і затвердити склад вченої ради та редколесії; обговорити на засіданні президії філіалу остаточний напрям комплектування фондів Львівської бібліотеки АН УРСР; провести урочисті сесії у м. Львів, Тернопіль та Ужгород, присвячені 300-річчю входження України до Росії;

Інститут суспільних наук АН УРСР – звернути увагу на своєчасне виконання всіх тематичних планів, покращення планування і обліку наукової роботи, реорганізувати відділ української літератури і фольклору у два відділи – української літератури і франкознавства; вирішити питання про перспективи роботи відділу мистецтвознавства; розвинути роботу відділу економіки у галузі питань індустріалізації західних областей УРСР та збільшення виробництва товарів народного споживання і сільського господарства;

Інститут геології корисних копалин АН УРСР – розширити розробку головних питань у галузі корисних копалин, газоносності та нафтоносності Прикарпаття і Карпат; продовжити розробку проблеми використання менілітових сланців і скликати у м. Київ нараду з питань їх використання, створити Комісію з питань впровадження наукових досягнень у виробництво при Президії АН УРСР; посилити видавничу роботу; підготувати розділ з геології Карпат у п'ятому томі «Геології СРСР»;

Інститут агробіології АН УРСР – посилити розробку тем підвищення продуктивності сільськогосподарських рослин і тварин, опублікувати всі здані до РВР АН УРСР за планом 1953 р. монографії та брошури, докорінно покращити роботу експериментальної сільськогосподарської бази та взяти участь у обговоренні використання менілітових сланців як добрива;

Інститут машинознавства і автоматики АН УРСР – провести обговорення основних напрямів наукової діяльності, ліквідувавши їх різноплановість, уточнити структуру інституту, розробити пропозиції щодо опрацювання наукових питань, пов'язаних з виробництвом товарів народного споживання, розробити заходи щодо збільшення обсягу робіт з впровадження, покращити координацію наукових досліджень з Інститутом геології корисних копалин АН УРСР, докорінно покращити планування видавничої роботи;

Український державний музей етнографії та художнього промислу АН УРСР – зосередити увагу на підготовці наукових кадрів, розробці тематики з етнографії, провести нараду з метою конкретизації напрямів роботи музею у створенні нових експозицій, видати великим тиражем альбоми вишивок, кераміки, іграшок та ін.;

Раду по вивченню продуктивних сил УРСР АН УРСР – включити у план роботи виробниче випробування калушита як добрива у сільських господарствах УРСР;

Видавництво АН УРСР – видати до 1 травня 1954 р. монографію І. П. Крип'якевича «Богдан Хмельницький» та прискорити роботу над 4 монографіями Інституту агробіології АН УРСР.

Ухвалили звернутись з клопотанням до РМ УРСР про виділення коштів для зміцнення експериментальної сільськогосподарської бази Інституту агробіології АН УРСР та про будівництво нового будинку для Львівської бібліотеки АН УРСР. 400–401. *2

402. Схвалили доповідну записку д.б.н. К. О. Виноградова (Інститут гідробіології АН УРСР) на ім'я Президії АН УРСР про будівництво Одеського морського акваріуму (постанова від 29.06.54).

403. *2

404. Перенесли термін подання наукових звітів по двох темах, які розроблялись в Інституті зоології АН УРСР акад. П. О. Свириденком, до 31 грудня 1954 р. (постанова від 29.06.54).

405. Затвердили графік щорічних відпусток керівного складу наукових установ АН УРСР (постанова від 29.06.54).

406. Постановили внести часткові зміни до постанови Президії АН УРСР від 18 червня 1954 р. (протокол № 14, п. 341) «Про виконання постанови Ради Міністрів СРСР від 19 травня 1954 р. № 953 «Про заходи по забезпеченню будівництва газопроводу Ставрополь – Москва»» (постанова від 29.06.54).

407. На виконання постанови РМ СРСР від 3 червня 1954 р. № 1093 зобов'язали: Інститут гірничої справи ім. М. М. Федорова АН УРСР та Інститут теплоенергетики АН УРСР розробити до 1 липня 1954 р. спільно з Ленінградським інститутом охорони праці, Міністерством вугільної промисловості СРСР та Міністерством машинобудування і приладобудування СРСР технічні умови на виготовлення холодильних агрегатів для шахтних установок кондиціонування повітря; спільно з Міністерством чорної металургії СРСР та Міністерством вугільної промисловості СРСР в 1954 р. розробити конструкцію зносостійкіших сталевих канатів і взяти участь у їх випробуванні на шахтних підйомних машинах разом із Інститутом математики АН УРСР (постанова від 30.06.54).

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 582, арх. 60–189. Оригінал. Машинопис.

Протокол № 18-Б¹ **засідання Президії Академії наук УРСР**

від 1 липня 1954 р.

408. Схвалили перероблене проектне завдання на будівництво Ботанічного саду АН УРСР загальною кошторисною вартістю 68,85 млн крб об'ємом наземних споруд 104,2 тис. м³, і зобов'язали авторів проекту розглянути питання про краще розташування пальмарія. Ухвалили просити РМ УРСР подати проект на затвердження РМ СРСР.

¹ Засідання Бюро Президії АН УРСР.

409. Затвердили проспект, поданий редколегією вибраних праць акад. М. Г. Холодного. Схвалили до друку вибрані праці у 2-х томах (120 др. арк.) російською мовою і зобов'язали редколегію підготувати I том до видання у 1955 р., II том – у 1956 р. Ухвалили вважати за доцільне публікацію науково-популярних праць М. Г. Холодного окремими виданнями, і доручили Раді науково-технічної пропаганди АН УРСР передбачити у плані видань на 1955 р. кілька науково-популярних праць вченого.

410. На виконання розпорядження РМ СРСР від 24 червня 1954 р. № 6816-р затвердили комісію з прийому Кримського філіалу АН СРСР у складі: віце-президент АН УРСР акад. М. П. Семененко, учений секретар Президії АН УРСР к.б.н. Є. М. Кондратюк, д.б.н. Б. Г. Новіков, к.б.н. А. С. Бабинець, к.і.н. В. А. Богусевич, керуючий справами АН УРСР М. П. Сизоненко, і ухвалили просити Президію АН СРСР призначити комісію від АН СРСР для передачі Кримського філіалу АН СРСР до складу АН УРСР.

411. Взяли до відома постанову РМ УРСР і ЦК КПУ від 26 червня 1954 р. № 894 «Про організацію Академії сільськогосподарських наук при Міністерстві сільського господарства УРСР» та доручили бюро Відділу сільськогосподарських наук АН УРСР підготувати у двотижневий термін пропозиції про те, які установи Відділу доцільно передати до Української академії сільськогосподарських наук.

412. *1

413. Взяли до відома постанову РМ СРСР від 22 червня 1954 р. № 1247 про скликання у травні 1955 р. у м. Київ VIII з'їзду Всесоюзного товариства фізіологів, біохіміків і фармакологів.

414–415. *1

416. Взяли до відома розпорядження Президії АН СРСР від 23 лютого 1954 р. про подяку чл.-кор. АН УРСР М. О. Зайцеву за участь у науково-дослідних роботах з дегазації вугільних пластів на місці.

417. *2

418. *1

419. Затвердили склад комісії для вивчення питання про подальшу роботу і місцеперебування домсного відділу Інституту чорної металургії АН УРСР під керівництвом акад. О. П. Чекмарьова.

420. Надали з 20 липня 1954 р. Президенту АН УРСР акад. О. В. Палладіну відпустку за 1954 р.

421. *1

422. Затвердили план відряджень співробітників АН УРСР за мсжі України на липень 1954 р.

423. Зробили зміни у розподілі асигнувань на капремонт в АН УРСР на 1954 р. (постанова від 02.07.54).

424. Надали щорічну відпустку директору Інституту гідрології та гідротехніки АН УРСР акад. Г. Й. Сухомслу (постанова від 03.07.54).

425. *1

426. Тасмно.

427. *2

428. Тасмно.

429. *2

430. Відповідно до звернення Ради по координації наукової діяльності академій наук союзних республік при АН СРСР та листа Міністерства сільського господарства СРСР від 24 квітня 1954 р. зобов'язали Інститут ентомології та фітопатології АН УРСР опрацювати схему технології боротьби зі шкідниками і хворобами сільськогосподарських рослин і доповнити проблемно-тематичний план 1954 р. відповідною темою. Поклали на Інститут машинознавства і сільськогосподарської механіки АН УРСР розробку системи машин по обробці цукрового буряка (спільно з Весесоюзним науково-дослідним інститутом бурякосіяння) та картоплі (спільно з Немішаєвською науково-дослідною станцією) (постанова від 10.07.54).

431. *2

432. *5

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 582, арх. 190–251. Оригінал. Машинпис.

Протокол № 19 засідання Президії Академії наук УРСР

від 10 липня 1954 р.

433. *3

434. Звільнили з 1 липня 1954 р. к.т.н. Л. І. Романюка від обов'язків ученого секретаря Інституту теплоенергетики АН УРСР і затвердили на цю посаду к.т.н. М. М. Назарчука.

435. Дозволили д.х.н. І. Г. Полоцькому працювати за сумісництвом на півставки.

436. У відповідь на лист директора Інституту загальної і неорганічної хімії АН УРСР про продовження дозволу чл.-кор. В. О. Ізбекову працювати за сумісництвом у 1954–1955 рр. в інституті на посаді зав. лабораторією ухвалили відмовити через погіршення його здоров'я.

437. Заслухали інформацію про підготовку тому «Українці» з серії «Народи світу», яка розробляється спільно з Інститутом етнографії АН СРСР. Постановили: 1) для підготовки плану-проспекту і самого тому «Українці» створити групу з наукових співробітників Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії АН УРСР (5 осіб), Інституту історії АН УРСР (3 особи), Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР (1 особа), Українського державного музею етнографії та художнього промислу АН УРСР у м. Львів (1 особа); 2) призначити керівником цієї комплексної теми к.і.н. К. Г. Гуслистого і зобов'язати його завершити роботу над планом-проспектом до 1 жовтня 1954 р.; 3) тимчасово призначити з 10 липня 1954 р. к.і.н. К. Г. Гуслистого в.о. заступника директора Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії АН УРСР по науковій частині з питань етнографії і фольклору, тимчасово звільнивши його від роботи в Інституті історії АН УРСР і залишивши у складі вченої ради цього інституту; 4) підготовку тому з 1 вересня 1954 р. вважати плановою роботою і зобов'язати керівників вищезазначених інститутів внести відповідні зміни у плани науково-дослідної роботи.

438. На виконання постанови РМ УРСР від 17 січня 1953 р. № 114 про передення Інституту чорної металургії АН УРСР у м. Дніпропетровськ постановили: перевести доменний відділ цього інституту та співробітників, які займаються питаннями одержання високоміцних чавунів, у м. Дніпропетровськ; організувати у складі Інституту гірничої справи ім. М. М. Федорова АН УРСР лабораторію підготовки металургійної сировини під керівництвом акад. М. В. Луговцова у складі 5 штатних одиниць за рахунок штату доменного відділу Інституту чорної металургії АН УРСР. Доручили бюро Відділу технічних наук АН УРСР спільно з директорами інститутів чорної металургії та гірничої справи АН УРСР провести розподіл кошторису, госпдоговірної тематики зі штатами, устаткуванням, встановити персональний склад співробітників лабораторії і доменного відділу. Вирішили клопотатися перед штатним управлінням Міністерства фінансів СРСР про створення у складі Інституту гірничої справи ім. М. М. Федорова АН УРСР лабораторії підготовки металургійної сировини та про затвердження її штатів.

Ухвалили створити групу під керівництвом акад. М. М. Доброхотова, звільнивши його від обов'язків завідувача сталеплавильного відділу Інституту чорної металургії АН УРСР і перевівши на посаду с.н.с. Інституту використання газу у комунальному господарстві та промисловості АН УРСР, виділили додатково ще 4 штатні посади співробітників групи за рахунок Інституту чорної металургії АН УРСР і закріпили за групою дві кімнати цього інституту у будинку по вул. Калова, 55-6. Доручили Відділу технічних наук АН УРСР та директорам вказаних інститутів розподілити між цими інститутами устаткування групи сталеплавильного відділу та підготувати пропозиції щодо фінансування групи акад. М. М. Доброхотова з кошторису Інституту чорної металургії АН УРСР.

439. Заслушали інформацію про стан підготовки до видання творів класиків української літератури до видання і зобов'язали: Інститут літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР – посилити контроль і забезпечити своєчасність подання томів до Видавництва АН УРСР, вжити заходів для прискорення написання передмови до I тому творів І. Франка і до I серпня 1954 р. подати його до Видавництва АН УРСР, спільно з Текстологічною комісією при Президії АН УРСР вирішити питання видання окремого тому неопублікованих творів Панаса Мирного; Видавництво АН УРСР – прискорити друк видань, підготовлених Інститутом літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР, і покращити їх художнє та поліграфічне оформлення; Інститут мовознавства ім. О. О. Потебні АН УРСР – передбачити у 1954 р. виділення висококваліфікованого фахівця для участі у підготовці до видання збірника творів Марко Вовчка.

440. Зобов'язали Інститут математики АН УРСР видати російською мовою повне видання наукових праць М. В. Остроградського загальним обсягом до 75 др. арк. Створили редколегію видання у складі: академіки – Й. Штокало (відповідальний редактор), М. М. Боголобов, Б. В. Гнєденко, О. Ю. Ішлінський, Г. М. Савін, В. В. Смирнов, члени-кореспонденти – С. Я. Ремез, Ю. Д. Соколов, с.н.с. Й. Б. Погребиський, та надали їй право залучати до роботи над виданням математиків УРСР і СРСР, підтримувати зв'язок із Комісією історії фізико-математичних наук АН СРСР. Затвердили план видання, доручили редколегії з'ясувати можливість друку видання у Видавництві АН СРСР.

441. Взяли до відома інформацію про проведення 2–3 липня 1954 р. у м. Ворошиловград виїзної вченої ради Інституту гірничої справи ім. М. М. Федорова

АН УРСР, і зобов'язали провести також у вересні-жовтні 1954 р. візніе засідання вченої ради інституту у м. Ворошиловград з питань механізації та автоматизації вугільної промисловості (спільно з ДонУГІ). Зобов'язали д.т.н. проф. О. Н. Щербаня підготувати до друку до 15 вересня 1954 р. брошуру про газоаналізатори безперервного контролю рудникової атмосфери (3–5 др. арк.) російською мовою, а Видавництво АН УРСР – видати її у 1954 р.

442. Надали вченій раді Інституту геологічних наук АН УРСР право прийому до захисту кандидатських дисертацій по спеціальності розробка родовищ корисних копалин і ухвалили клопотатись перед Вищою атестаційною комісією Міністерства вищої освіти СРСР затвердити це право за вченою радою. Ввели до складу ради акад. М. А. Старикова, проф. О. Н. Щербаня, проф. О. С. Фідельова, к.т.н. П. А. Ковшулю, к.т.н. М. В. Русинського.

443. Розглянули та схвалили результати проведеної Інститутом економіки АН УРСР 26 червня 1954 р. у м. Сталіно наукової наради з питань резервів виробництва на промислових підприємствах Донбасу. Зобов'язали інститут підготувати спільно зі Сталінським обкомом КП України пропозиції за прийнятими нарадою рішеннями та надіслати їх до директивних органів та господарські організації. Запропонували редколегії «Вісника АН УРСР» подати інформацію про нараду та її результати у найближчому номері.

444. Заслухали результати проведеної Інститутом економіки АН УРСР 22–23 червня 1954 р. у м. Київ координаційної наради з питань історії економічної думки в Україні. Схвалили намічені нарадою заходи щодо інтенсифікації роботи у галузі економічної думки в Україні та її постанову щодо створення при інституті координаційного бюро із залученням до його складу представників інших установ. Зобов'язали інститут здійснювати організацію і координацію науково-дослідної роботи з питань історії економічної думки в УРСР, ухвалили змістити персональний склад установи та сприяти підготовці спеціалістів у цій галузі.

445. Заслухали доповідь голови Відділу технічних наук АН УРСР акад. К. К. Хренова про проведення у м. Дніпропетровськ об'єднаної наукової сесії Відділів технічних наук АН СРСР і АН УРСР, присвяченої 300-річчю входування України до Росії, і постановили: відзначити організаційну роботу з підготовки урочистої сесії директора Інституту чорної металургії АН УРСР чл.-кор. З. І. Некрасова, вченого секретаря Відділу технічних наук к.т.н. І. І. Іщенко та державних органів управління області і міста.

446. На виконання постанови ЦК КПУ від 2 лютого 1954 р. постановили внести зміни у порядок складання та затвердження планів і звітів про наукову роботу, скасувати щоквартальні звіти установ АН УРСР про хід виконання робіт за постановами уряду, просити Раду по координації наукової діяльності академій наук союзних республік АН СРСР спростити процедуру подання планів і звітів та відмінити надсилання планів і звітів АН УРСР до академій наук союзних республік, клопотатись перед директивними органами про дозвіл подавати до РМ УРСР і ЦК КПУ лиш зведені проблемні плани Відділів наук АН УРСР і зведений звіт про основні результати наукової діяльності за рік. Зобов'язали всіх начальників відділів апарату Президії та Управління справами АН УРСР розробити положення про відділи до 10 вересня 1954 р. Ухвалили клопотатись перед РМ УРСР про надання права директорам наукових установ АН УРСР надавати відрядження

за межі України без санкції РМ УРСР, права перерозподілу штатних одиниць між академічними установами у межах штатних розписів та переміщення коштів у межах загального кошторису. Ухвалили зменшити кількість та тривалість засідань і нарад.

З метою посилення оперативності у роботі Президії АН УРСР вирішили створити з 1 липня 1954 р. Бюро Президії АН УРСР у складі: Президент АН УРСР, віце-президенти АН УРСР, Головний вчений секретар Президії АН УРСР, та член Президії АН УРСР. Бюро Президії АН УРСР має наступні завдання: розв'язує кадрові і оперативні питання у зв'язку з планами науково-дослідних робіт та затверджує структуру установ; всі інші питання вирішуються на засіданнях Президії АН УРСР. Зобов'язали Головного вченого секретаря Президії АН УРСР д.т.н. проф. О. Н. Щербаня затвердити інструкцію про порядок діловодства в апараті Президії АН УРСР.

447. Затвердили календарний план засідань Президії та Бюро Президії АН УРСР на III квартал 1954 р.

448. Затвердили вчену раду Відділу суспільних наук АН УРСР по захисту дисертації у складі: в.о. голови Відділу суспільних наук АН УРСР д.філол.н. І. К. Білодід (голова), академіки – Л. А. Булаховський, О. І. Білецький, М. Е. Омеляновський, М. В. Птуха, П. Г. Тичина, М. Т. Рильський, П. П. Єфіменко, В. М. Корещький, П. М. Першин, члени-кореспонденти – І. М. Кириченко, С. І. Маслов, П. М. Попов, Л. М. Славін, доктори наук – О. О. Нестеренко, І. Н. Романенко, Д. В. Чалий, Н. Є. Крутікова, І. О. Гуржій, В. О. Голобуцький, М. І. Супруненко, М. А. Рубач, М. Я. Рудинський, А. О. Введенський, Є. П. Кирилюк, М. І. Новиков, кандидати наук – Д. Х. Остринин, Ф. Є. Лось, О. К. Касименко, В. Л. Варсцький, Ф. П. Шевченко, П. М. Балковий, М. Е. Овандер, Г. Д. Діленко.

449. Затвердили вчену раду Інституту чорної металургії АН УРСР у складі: чл.-кор. З. І. Некрасов (голова), академіки – М. М. Доброхотов, М. В. Луговцов, О. П. Чекмарьов, члени-кореспонденти – К. П. Бунін, С. М. Кожевников, М. С. Поляков, К. Ф. Стародубов, доктори наук – А. Д. Готліб, В. Й. Лапицький, С. Т. Ростовцев, О. А. Шевченко, кандидати наук – Й. Д. Семікін, М. І. Красавцев, В. М. Клименко, В. Д. Чехранов (учений секретар), директор Дніпропетровського металургійного заводу ім. Петровського І. І. Колобов, секретар парторганізації Г. П. Пухнаревич.

450. Затвердили вчену раду Інституту математики АН УРСР у складі: акад. О. Ю. Ішлінський (голова), академіки – М. М. Боголюбов, Г. М. Савін, члени-кореспонденти – Ю. Д. Соколов, Є. Я. Ремез, доктори наук – І. М. Рапопорт, С. Ф. Фецишко, П. Ф. Фільчаков, Г. Є. Шилів, кандидати наук – Ю. В. Благовещенський, К. А. Бреус, Й. Б. Погребиський.

451. Затвердили вчену раду Інституту гідробіології АН УРСР у складі: члени-кореспонденти – Я. В. Ролл (голова), В. А. Мовчан, О. П. Маркевич, доктори наук – В. І. Владимиров, М. Д. Білий, К. О. Виноградов, заступник міністра промисловості продовольчих товарів УРСР О. О. Ященко, кандидати наук – Б. В. Краюхін, О. М. Алмазов, П. С. Вовк, П. Г. Сухойван, в.о. вченого секретаря інституту Г. Л. Мельничук.

452. Ввели до складу вченої ради Інституту біохімії АН УРСР д.б.н. О. П. Чепиного і д.б.н. С. Ф. Епштейна.

453. Затвердили новий склад редколегії журналу «Доповіді АН УРСР»: академіки – А. І. Кіпріанов (відповідальний редактор), В. Г. Бондарчук, О. І. Бродський, Д. К. Зеров, О. Ю. Ішлінський, В. Г. Касьяненко, Г. М. Савін, доктори наук – О. Ф. Макарченко, О. Н. Щербань.

454. Затвердили редколегію збірників праць Інституту теплоенергетики АН УРСР у складі: академіки – І. Т. Швець (відповідальний редактор), М. М. Доброхотов, член-кореспондент В. І. Толубинський, кандидати наук – Г. М. Щоголев, П. Т. Марковський, М. М. Назарчук, О. О. Кременьов (учений секретар).

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 582, арк. 252–294. Оригінал. Машинпис.

Протокол № 20
засідання Президії Академії наук УРСР

від 15 липня 1954 р.

455. Затвердили план роботи Комісії з історії науки і техніки АН УРСР при бюро Відділу технічних наук АН УРСР на II півріччя 1954 р. (постанова від 13.07.54).

456. Ввели до складу комісії по прийому Кримського філіалу АН СРСР у підпорядкування АН УРСР с.н.с. Інституту фізичної хімії ім. Л. В. Писаржевського АН УРСР М. Т. Русова (постанова від 13.07.54).

457. Надали щорічну відпустку директору Інституту теплотенергетики АН УРСР акад. І. Т. Швецю (постанова від 13.07.54).

458–459. Звільнили з 1 липня 1954 р. Г. В. Підкозьіна від обов'язків заступника директора по адміністративно-господарській частині Інституту загальної і неорганічної хімії АН УРСР та призначили на цю посаду з 8 липня 1954 р. К. М. Борисевича (постанови від 15.07.54).

460–462. *¹

463. Ознайомилися з інформацією про винахід П. П. Барановським приладу «Універсальний аудіограф», діючого максту цього приладу і висновками спеціалістів, і визнали його важливе значення для розробки низки наукових питань музичної і фізіологічної акустики, експериментальної психології та психофізіології, експертизи порушень слухового апарату тощо. Дозволити Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії АН УРСР виготовити під керівництвом автора експериментальний зразок на Київському заводі радіоапаратури і провести його випробування.

464. Зважаючи на лист Міністерства закордонних справ УРСР від 1 липня 1954 р. дозволили науковим співробітникам Інституту економіки АН УРСР к.е.н. А. О. Бойку і В. П. Демченку з 1 липня 1954 р. взяти участь у розробці низки питань з економіки зарубіжних країн.

465. Взяли до відома лист Вищої атестаційної комісії МВО СРСР про те, що ВАК не заперечує проти захисту вдруге переробленої дисертації помічника голови Відділу технічних наук АН УРСР П. Х. Зведенюка.

466. Заслухали клопотання інститутів АН УРСР про виділення додаткових аспірантських вакансій на 1954–1955 навчальний рік і виділили Інституту історії

АН УРСР за рахунок резерву Президії АН УРСР одну вакансію, зняли з Інституту мовознавства ім. О. О. Потебні АН УРСР одну вакансію, залишивши її у резерві Президії АН УРСР, відмовили Інституту археології АН УРСР у проханні щодо виділення додаткової вакансії.

467. На виконання розпорядження РМ СРСР від 2 липня 1954 р. № 7090-р постановили організувати з 1954–1955 навчального року для підготовки аспірантів при відділі кадрів АН УРСР кафедру філософії і кафедру іноземних мов. Доручили фінансовому відділу АН УРСР подати пропозиції щодо вилучення із штатних розписів установ АН УРСР вільних штатних посад для організації кафедр, провести конкурс на їх заміщення і подати результати конкурсу на затвердження до 10 вересня 1954 р.

468. Відповідно до постанови Президії АН УРСР від 10 липня 1954 р. (протокол № 19, п. 438) «Про дальшу роботу доменного відділу і сталеплавильного відділу Інституту чорної металургії АН УРСР у м. Київ» перевели акад. М. В. Луговцова, к.т.н. Є. П. Белякову, Д. С. Хорунова, Г. В. Ксендик та К. А. Шумілова до Інституту гірничої справи ім. М. М. Федорова АН УРСР.

469. Зобов'язали дирекцію Інституту генетики і селекції АН УРСР навести порядок у фінансовому плануванні і виконанні кошторисів та винесли догану заступнику директора з адміністративно-господарської частини інституту І. Л. Золотову і головному бухгалтеру П. Ю. Мухіну.

470. *2

471–472. *1

473. Затвердили обсяг видань АН УРСР на 1955 р. обсягом 3000 др. арк. і доручили РВР АН УРСР до 15 вересня 1954 р. узгодити план підготовки рукописів у 1955 р. із затвердженим лімітом.

474. Затвердили заходи з відзначення 70-річчя від дня народження і 45-річчя наукової і педагогічної діяльності акад. О. І. Білецького, зокрема, зобов'язали Відділ суспільних наук АН УРСР провести 2 листопада 1954 р. урочисте засідання, присвятити ювіляру спеціальний номер (№ 19) наукових записок Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР і підготувати подання про нагородження акад. О. І. Білецького орденом Леніна.

475–476. *2

477. Затвердили план роботи Вченого секретаріату Президії АН УРСР на III квартал 1954 р.

478. У зв'язку з 80-річчям від дня народження і 55-річчям наукової, інженерної і педагогічної діяльності директора Інституту гірничої справи АН СРСР акад. О. О. Скозінського постановили надіслати йому привітальну адресу від імені Президії АН УРСР і Відділу технічних наук АН УРСР.

479–480. *2

481–482. *1

483. *2

484. *5

485. Розглянули листи голови виконкому Полтавської обласної Ради депутатів трудящих від 6 липня 1954 р. та керуючого справами РМ УРСР від 13 липня 1954 р. про проведення розкопок стародавнього кургану біля с. Бурти Нехворощанського району Полтавської обл. і зобов'язали директора Інституту археології

АН УРСР акад. П. П. Єфіменка відрядити спеціаліста для визначення обсягу робіт і витрат по розкопках (постанова від 22.07.54).
486. *1

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 583, арк. 1–77. Оригінал. Машинотис.

Протокол № 21 засідання Президії Академії наук УРСР

від 23 липня 1954 р.

487. Задовольнили прохання акад. П. П. Єфіменка про звільнення його з 2 серпня 1954 р. від обов'язків директора Інституту археології АН УРСР за станом здоров'я; поклали тимчасове виконання обов'язків директора інституту на заступника директора по науковій частині к.і.н. І. Г. Шовкопляса. Ухвалили просити акад. П. П. Єфіменка залишитись науковим консультантом інституту, надавати допомогу у науковій роботі та редагуванні наукових праць тощо.

488. Заслухали повідомлення комісії з прийому Кримського філіалу АН СРСР до структури АН УРСР у відповідності до розпорядження РМ СРСР від 24 червня 1954 р. № 6816-р та постановили: прийняти Кримський філіал АН СРСР у відання АН УРСР, тимчасове виконання обов'язків голови філіалу покласти на заступника голови президії філіалу д.г.-м.н. Я. Д. Козіна. Доручили Вченому секретаріату Президії АН УРСР розглянути статут Кримського філіалу АН УРСР і привести його у відповідність зі Статутом АН УРСР.

Для науково-методичного керівництва і координації підпорядкували відділи і групи Кримського філіалу АН УРСР таким установам АН УРСР: по Відділу біологічних наук АН УРСР: відділ геоботаніки і рослинництва, відділ ґрунтознавства і відділ агролісомеліорації – Інституту ботаніки АН УРСР (із залученням Інституту лісівництва і Лабораторії ґрунтознавства АН УРСР); відділ зоології – Інституту зоології АН УРСР; Карадазьку гідробіологічну станцію – Інституту гідробіології АН УРСР; по Відділу фізико-математичних, хімічних і геологічних наук АН УРСР: відділ геології і відділ спелеології і карстознавства – Інституту геологічних наук АН УРСР; відділ хімії – Інституту загальної і неорганічної хімії АН УРСР; по Відділу суспільних наук АН УРСР: з відділу історії та археології групу історії – Інституту історії АН УРСР, групу археології – Інституту археології АН УРСР.

Запропонували головам Відділів біологічних, суспільних, фізико-математичних, хімічних і геологічних наук АН УРСР до жовтня 1954 р. заслухати звіти керівників наукових тем установ Кримського філіалу АН УРСР в інститутах та прийняти рішення про оцінку і подальшу роботу установ Кримського філіалу АН УРСР та установ АН УРСР на 1955 р.

Ухвалили заслухати у жовтні 1954 р. доповідь про роботу Кримського філіалу АН УРСР і створили комісію для підготовки проекту постанови Президії з цього питання у складі: віце-президент АН УРСР акад. М. П. Семененко (голова), академіки – О. І. Кіпріанов, Р. Є. Кавецький, В. Г. Бондарчук, А. В. Думанський, Д. К. Зеров, В. Г. Касьяненко, члени-кореспонденти – З. І. Некрасов, Я. В. Ролл,

д.філол.н. І. К. Білодід, вчений секретар Президії АН УРСР Є. М. Кондратюк, к.і.н. О. К. Касименко.

Доручили директорам установ АН УРСР: Інституту чорної металургії АН УРСР чл.-кор. З. І. Некрасову – підготувати план досліджень по проблемі керченських залізних руд та узгодити ці пропозиції із Міністерством чорної металургії УРСР; Інституту загальної і неорганічної хімії АН УРСР акад. А. В. Думанському – вивчити питання про подальший розвиток досліджень сольової проблеми Сивашу та подати свої пропозиції, узгоджені з відповідними організаціями Міністерства хімічної промисловості УРСР; Інституту геологічних наук АН УРСР акад. В. Г. Бондарчуку – розробити план наукових досліджень у галузі вивчення геології та нафтогазоносності Азово-Чорноморської впадини з урахуванням участі у цих роботах Кримського філіалу АН УРСР та інститутам геологічних наук і геології корисних копалин АН УРСР; Інституту гідробіології АН УРСР чл.-кор. Я. В. Роллу – підготувати план комплексних науково-дослідних робіт по вивченню гідробіології Чорного моря з урахуванням робіт відділу морських водойм інституту, Карадазької біостанції та інших наукових установ, узгодивши його з Міністерством рибної промисловості УРСР, і спільно з Управлінням справами АН УРСР підготувати конкретні пропозиції щодо придбання спеціального морського судна для гідробіологічних робіт Карадазької біологічної станції АН УРСР; Бібліотечній комісії АН УРСР – подати пропозиції про комплектування книгами бібліотек Кримського філіалу АН УРСР; Раді по вивченню продуктивних сил УРСР (акад. Г. М. Савін) – організувати комплексну комісію по вивченню продуктивних сил Криму; ВРВ АН УРСР – розглянути виконання плану видань Кримського філіалу за 1954 р., план видань на 1955 р. та надати допомогу у їх виконанні. Доручити нагляд по установах Кримського філіалу АН УРСР секретарю Президії АН УРСР Є. М. Кондратюку та консультанту Відділу спеціальних робіт АН УРСР Л. П. Погребняку.

Зобов'язали відділ кадрів АН УРСР – оформити справи номенклатурних працівників президії Кримського філіалу АН УРСР та його установ, включити у план набору аспірантів на 1954–1955 навчальний рік три вакансії по філіалу, підготувати матеріали по випускникам аспірантури філіалу та можливого поповнення штату філіалу за рахунок випускників аспірантури та співробітників АН УРСР;

Взяли до відома, що АН СРСР своїм листом від 13 липня 1954 р. зверталось до Міністерства фінансів СРСР з клопотанням про передачу у республіканський бюджет АН УРСР кошторисних асигнувань установ Кримського філіалу АН УРСР на 1954 р. Ухвалили зобов'язати фінансовий відділ АН УРСР передбачити необхідні асигнування для утримання установ філіалу у проект копторису на 1955 р.

Вирішили підготувати пропозиції до РМ УРСР і Держплану УРСР про включення у план будівництва АН УРСР на 1955 р. будівництва об'єктів Кримського філіалу АН УРСР; просити Президію АН СРСР дати вказівку Кримському відділенню Академбуду про включення у план підрядних робіт на 1955 р. об'єктів Кримського філіалу АН УРСР на суму 2 млн 100 тис. крб; поставити питання перед Президією АН СРСР про передачу у відання АН УРСР наукових установ АН СРСР, розташованих на території Кримської області УРСР, а саме: астрофізичних обсерваторій у селищах Симеїз та Партизанське, Севастопольської біологічної станції, сейсмічних станцій в містах Сімферополь, Ялта і Феодосія, Чор-

номорського відділення Гідрофізичного інституту АН СРСР у с. Кацивелі, експедиції Фізичного інституту АН СРСР у с. Симеїз. Вирішили також клопотатись перед РМ УРСР про передачу Нікітського ботанічного саду з системи ВАСГНІЛ до структури АН УРСР.

489. Затвердили заходи з метою забезпечення техніки безпеки і створення необхідних умов при роботі із застосуванням радіоактивних речовин, зокрема, з впровадження захисних засобів, придбання матеріалів та інструментів для облаштування робочих місць і лабораторій, а також зобов'язали: голову Комісії по мічених атомах АН УРСР акад. О. І. Бродського організувати і провести у IV кварталі семінар по захисних заходах для співробітників установ АН УРСР, які працюють із застосуванням радіоактивних речовин, та спільно з директором Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця АН УРСР чл.-кор. А. М. Воробйовим підготувати до 20 вересня 1954 р. проєкт організації при цьому інституті науково-виробничої лабораторії: відділ капітального будівництва АН УРСР – передбачити в усіх службових корпусах-новобудовах спеціально обладнані кімнати для проведення наукових досліджень із застосуванням радіоактивних речовин.

490. Постановили організувати в Інституті мікробіології ім. Д. К. Заболотного АН УРСР лабораторію мілиловості мікроорганізмів у складі 5 штатних одиниць: завідувач лабораторії (доктор наук), два старших наукових співробітника (кандидати наук), старший лаборант (Л. І. Кравцова), препарататор (Г. П. Іванченко); наукове керівництво лабораторією поклали на заступника директора з наукової частини інституту д.мед.н. П. С. Візира.

491. Надали відрядження 26–30 липня 1954 р. в.о. Президента АН УРСР акад. Г. М. Савіну на Донбас, тимчасове викопання обов'язків Президента АН УРСР поклали на голову Відділу біологічних наук АН УРСР акад. Р. С. Кавецького.

492–493. *2

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 583, арк. 78 93. Оригінал. Машинопис.

Протокол № 22-Б засідання Президії Академії наук УРСР

від 2 серпня 1954 р.

494–498. *2

499. З метою відзначення 80-річчя від дня народження завідувача лабораторії агрохімії Інституту фізіології рослин і агрохімії АН УРСР заслуженого діяча науки УРСР акад. О. І. Душечкіна постановили створити ювілейну комісію під керівництвом директора Інституту ентомології та фітопатології АН УРСР д.б.н. В. П. Васильєва та доручили їй розробити заходи по проведенню ювілею (постанова від 27.07.54).

500. На виконання постанови РМ УРСР та ЦК КПУ від 1 липня 1954 р. № 911 «Про розвиток буровугільної промисловості в Українській РСР» зобов'язали: Інститут теплоенергетики АН УРСР (директор акад. І. Т. Швель) розширити науково-дослідні роботи по енерготехнологічному використанню бурого вугілля, зокрема, розробити в 1954 р. вихідні дані для проектування промислової дослідної

станції по напівкоксуванню бурого вугілля і переробці смоли, в 1954–1955 рр. – тип побутових топків для спалювання брикету в сільських умовах; спільно з інститутами економіки, фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії АН УРСР та Міністерством вугільної промисловості УРСР розробити та подати до Держплану УРСР заходи по використанню бурого вугілля у промисловості і сільському господарстві; розробити і подати до 1 жовтня 1955 р. до ЦК КПУ і РМ УРСР комплексний проєкт освоєння Дніпровського буровугільного родовища і пропозиції про розвиток видобутку бурого вугілля в УРСР; інститути теплоенергетики та економіки АН УРСР – провести в 1954–1955 рр. техніко-економічні дослідження у галузі використання українського бурого вугілля та буровугільних брикетів у промисловості і побуті.

Зобов'язали Інститут теплоенергетики АН УРСР координувати всі науково-дослідні роботи, передбачені цією постановою, та подати до 20 серпня 1954 р. всі плани робіт, погоджені з установами АН УРСР та Міністерством вугільної промисловості УРСР на 1954 р. та 1955 р.; бюро Відділу технічних наук АН УРСР – розглянути заходи Інституту теплоенергетики АН УРСР з розширення науково-дослідних робіт по енерготехнологічному використанню бурого вугілля та подати пропозиції з цього питання; Управління справами АН УРСР – забезпечити протягом 1954–1955 рр. виконання будівельно-монтажних робіт для створення експериментальної бази Інституту теплоенергетики АН УРСР.

Поклали персональну відповідальність за своєчасне та якісне виконання робіт на директорів вищезазначених інститутів і ухвалили з метою забезпечення виконання науково-дослідних робіт клопотатись перед РМ УРСР про виділення протягом 1954–1955 рр. АН УРСР додаткових асигнувань: у 1954 р. – 385 тис. крб, у 1955 р. – 1,3 млн крб (постанова від 27.07.54).

501. *2

502. *1

503. Затвердили план відряджень наукових співробітників установ АН УРСР на серпень 1954 р. (постанова від 30.07.54).

504. *2

505. Таємно.

506. Дозволили Інституту машинознавства і сільськогосподарської механіки АН УРСР провести у м. Київ 14–16 жовтня 1954 р. нараду з питань міцності при несталих режимах навантаження (постанова від 02.08.54).

507. *1

508. Затвердили порядок сумісництва наукових співробітників АН УРСР в інших установах УРСР.

509. Постановили запропонувати Українському республіканському відділу Всесоюзного хімічного товариства ім. Д. І. Менделєєва, Українському товариству фізіологів, біохіміків і фармакологів, Українському товариству охорони природи та сприяння розвитку природних багатств подати на розгляд Президії АН УРСР кошторис на проведення конкурсів на кращі науково-дослідні роботи, організацію лекцій, виїздів та інших заходів для підготовки клопотання до РМ УРСР про встановлення дотацій.

510. Зобов'язали вченого секретаря Відділу сільськогосподарських наук АН УРСР П. П. Кибаленка протягом листопада-грудня 1954 р. закінчити роботу

«Вплив марганцевих добрив на врожай і цукристість цукрового буряка», збільшивши його на цей час від виконання обов'язків вченого секретаря, які тимчасово поклали на помічника голови Відділу Є. М. Полтарєва.

511. Дозволили Інституту гідробіології АН УРСР спільно з Київським державним університетом імені Т. Г. Шевченка розпочати підготовку до проведення у листопаді 1954 р. конференції, присвяченої вивченню закономірностей формування фауни водойм, шляхів її перетворення і використання.

512. Затвердили план науково-дослідних робіт Лабораторії проблем швидкісних машин і механізмів АН УРСР на 1954 р., ухвалили заслухати у жовтні 1954 р. доповідь акад. Г. Ф. Проскури про результати науково-дослідних робіт лабораторії за минулі роки та розвиток наукових досліджень у 1955 р.

513. Постановили запропонувати Відділу суспільних наук АН УРСР створити комісію з фахівців Інституту історії АН УРСР та Інституту суспільних наук АН УРСР під керівництвом вченого секретаря Президії АН УРСР Г. Д. Діленка для придбання частини складеної проф. М. М. Кордубою бібліографії з історії України.

514. На часткову зміну постанови Президії АН УРСР від 10 липня 1954 р. (протокол № 19, п. 437) призначили к.і.н. К. Г. Гуслистого заввідділу етнографії Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії АН УРСР.

515. Заслухали результати обговорення І тому курсу «Історії української літератури» на нараді представників установ у галузі суспільних наук м. Київ і вищих навчальних закладів УРСР, висловили подяку всім учасникам наради і зобов'язали Інститут літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР протягом двох місяців вивчити пропозиції наради і до 1 жовтня 1954 р. подати доповідну записку щодо уточнень, внесених в останню частину тиражу першого видання І тому, бюро Відділу суспільних наук АН УРСР – заслухати доповідь інституту про підготовку другого, доповненого видання «Історії української літератури». Постановили опублікувати перше видання «Історії української літератури» запланованим тиражем і висвітлити результати обговорення в академічній періодиці та пресі.

516. Ухвалили виділити Інституту економіки АН УРСР одну аспірантську вакансію на 1954–1955 навчальний рік по спеціальності економіка харчової промисловості.

517. Тимчасово з 5 серпня 1954 р. поклали обов'язки голови Відділу сільськогосподарських наук АН УРСР на д.б.н. В. П. Васильєва.

518. Тимчасово поклали обов'язки голови Бібліотечної комісії АН УРСР на директора Інституту економіки АН УРСР д.е.н. О. О. Нестеренка.

519. Заслухали повідомлення Головного вченого секретаря Президії АН УРСР О. Н. Щербаня про міжнародний книгообмін виданнями АН УРСР з науковими установами країн світу. Відзначили, що у 1954 р. АН УРСР через Державну публічну бібліотеку УРСР одержувала літературу від 600 наукових установ з 42 країн світу; видання АН УРСР надсилались через Бібліотеку АН СРСР (м. Ленінград) до 226 наукових установ у 40 країн світу, у тому числі до 77 наукових установ країн Східної Європи. Відзначили й окремі недоліки у роботі бібліотеки.

Постановили надати право директорам інститутів АН УРСР визначати найменування видань та установи й організації, яким має бути надіслана література, інститутам і бюро Відділу АН УРСР – доручили сповіщати Державну публічну

бібліотеку УРСР про недоцільність надсилання власних видань до установ інших країн. Зобов'язали: директора ДПБ УРСР В. С. Дончака – забезпечити облік усіх наукових установ зарубіжних країн, яким надсилаються видання АН УРСР, і покращити організацію підписки на іноземні видання, систематично інформувати про нові ціни на іноземні видання для правильного розподілу коштів на передплату, скласти і розіслати інститутам лист-інструкцію про правила передплати на іноземні видання; директорів інститутів і голів бюро Відділів наук АН УРСР – надіслати до Бібліотечної комісії АН УРСР рекомендації на свої видання для міжнародного книгообміну і суворо дотримуватись встановлених лімітів на передплату іноземних видань та своєчасно оформляти свої рекомендації з цього питання.

Ухвалили клопотатись перед Головлітом УРСР про необхідність максимального прискорення розгляду і оформлення документації на літературу, що відсилається до наукових установ зарубіжних країн.

520–521. *2

522. Ухвалили вважати, що 2 серпня 1954 р. Президент АН УРСР акад. О. В. Палладін повернувся із закордонного відрядження і з 3 серпня 1954 р. йому надається щорічна відпустка.

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 583, арк. 94–202. Оригінал. Машинопис.

Протокол № 23-Б засідання Президії Академії наук УРСР

від 7 серпня 1954 р.

523. *2

524. Затвердили з 26 липня 1954 р. Г. В. Подкозьміна на посаді заступника директора з адміністративно-господарської частини Інституту лісівництва АН УРСР.

525. Звільнили з 15 серпня 1954 р. д.б.н. В. Г. Хржановського з посади директора Науково-природничого музею АН УРСР у м. Львів у зв'язку з обранням за конкурсом завідувачем кафедри ботаніки Московської сільськогосподарської академії ім. К. А. Тімірязєва; зобов'язали президію Львівського філіалу АН УРСР до 1 вересня 1954 р. підібрати кандидатуру на посаду директора музею (постанова від 06.08.54).

526. Заслухали доповідь віце-президента АН УРСР акад. Г. М. Савіна про роботу комісії Президії АН УРСР з надання допомоги будівництву Республіканської сільськогосподарської виставки. Постановили: вважати, що комісія виконала покладене на неї завдання, схвалити схему тематичного плану головного павільйону виставки та економічної карти УРСР, взяти до відома, що опрацьована тематика в основному прийнята методичною радою Голоvvиставкому при РМ УРСР. Зобов'язали Відділ спеціальних робіт АН УРСР подати свої пропозиції щодо розподілу між установами АН УРСР відповідних тем для розробки експозиційного плану головного павільйону виставки до 1 жовтня 1954 р., просити методичну раду Голоvvиставкому при РМ УРСР надавати інститутам консультаційну допомогу, покласти на бюро Відділів наук АН УРСР остаточний розгляд експозиційних пла-

нів головного павільйону виставки та подання їх методичній раді Голоовиставкому при РМ УРСР, а також розглянути на засіданні Президії АН УРСР зведений тематичний план експозиції головного павільйону.

527. Ухвалили розширити механічно-палітурний цех Київської друкарні Видавництва АН УРСР та доручили керуючому справами АН УРСР М. П. Сизоненку підготувати пропозиції про виділення приміщення для палітурного цеху при друкарні Видавництва АН УРСР.

528. На виконання постанов РМ СРСР від 13 травня 1954 р. № 890, РМ УРСР і ЦК КПУ від 7 червня 1954 р. № 773 «Про забезпечення Донбасу водою» та постанови РМ СРСР від 15 липня 1954 р. № 1443 «Про заходи по охороні річки Північного Донця та придонських підземних вод від забруднення стічними водами промислових підприємств та міст Донбасу» зобов'язали установи АН УРСР: Інститут геологічних наук АН УРСР (акад. В. Г. Бондарчук) – підготувати Міністерству чорної металургії УРСР матеріали про зарегулювання поверхневого стоку р. Північний Донець на режим підземних вод крейдової товщі та роботу водозабірних споруджень; звернутись до «Донбасводтресту» із проханням про забезпечення виробничо-технічної частини робіт по організації стаціонарного гідропостережнинного створу у районі, що готується до пуску водозбору підземних вод П. Донецьким водопроводом; Інститут загальної і неорганічної хімії АН УРСР (акад. А. В. Думанський) – розробити у 1954–1955 рр. раціональні методи очистки води р. Північний Донець, яка буде забиратись у канал Північний Донець – Донбас для потреб населення та підприємств, та розробити в 1954 р. і передати Міністерству хімічної промисловості СРСР для практичного використання ефективні і економічні промислові методи очистки стічних вод Рубежанського хімічного комбінату; Інститут мікробіології ім. Д. К. Заболотного АН УРСР (акад. В. Г. Дроботько) – консультувати Інститут загальної і неорганічної хімії АН УРСР з питань біологічної очистки стічних вод та перевірити непаатогенність бактеріальних культур, призначених для вилучення амінів та нітрофенолів з промислової стічної води; Інститут використання газу в комунальному господарстві та промисловості АН УРСР (к.т.н. В. Ф. Копитов) – надати допомогу Інституту загальної і неорганічної хімії АН УРСР при розробці конструктивної частини процесу активації кам'яного вугілля, що передбачається для абсорбційної очистки промислової стічної води Рубежанського хімічного комбінату; Інститут гірничої справи ім. М. М. Федорова АН УРСР (чл.-кор. П. С. Кучеров) – провести у 1954–1955 рр. необхідні додаткові дослідження впливу гірничих виробок на стійкість споруд каналу Північний Донець – Донбас; Інститут гідрології та гідротехніки АН УРСР (акад. Г. Й. Сухомел) – взяти у 1954–1955 рр. участь у вивченні вищевказаної тематики.

Доручили Інституту геологічних наук АН УРСР укласти на 1954–1955 рр. госпдоговір з Донбасводтрестом, а Інституту гірничої справи ім. М. М. Федорова АН УРСР з Водоканалпросектом на виконання всього обсягу польових та експериментальних досліджень; зобов'язали бюро Відділу фізико-математичних, хімічних і геологічних наук АН УРСР подати пропозиції про виділення до 1 вересня 1954 р. двох штатних одиниць для лабораторії хімії та технології води Інституту загальної і неорганічної хімії АН УРСР.

529. На виконання постанови РМ УРСР від 23 липня 1954 р. № 1060 «Про впровадження у народне господарство закінчених Академією наук Української РСР науково-дослідних робіт» затвердили відповідні заходи і зобов'язали директорів інститутів співпрацювати із міністерствами і відомствами УРСР, на які покладено впровадження науково-дослідних робіт у галузі народного господарства. Ухвалили у жовтні-листопаді 1954 р. заслухати на засіданні Комісії по впровадженню наукових досягнень у виробництво АН УРСР повідомлення директорів про хід виконання постанови.

530. Відповідно до постанов XIII сесії Ради по координації наукової діяльності академії наук союзних республік від лютого 1954 р. про затвердження постійної координаційної проблеми «Епос народів СРСР» та листа Відділу літератури і мови АН СРСР від 22 липня 1954 р. за № 336–65 зобов'язали: Інститут мистецтвознавства, фольклору та етнографії АН УРСР (акад. М. Т. Рильський) включити у план науково-дослідної роботи інституту з січня 1955 р. проблему «Епос народів СРСР», зокрема, збирання, видання і дослідження українського народного епосу (думи, казки, пісні тощо), розробити і підготувати до друку інструкцію по збиранню, опису (систематизації) народних творів, а також провести у травні 1955 р. у м. Київ координаційну нараду з питань народного епосу східних і південних слов'ян; бюро Відділу суспільних наук АН УРСР – надати необхідну допомогу та здійснювати контроль за виконанням цієї проблеми.

531. З метою розгортання наукової роботи на базі Дендропарку «Тростянець» визначили основним напрямом наукової роботи вивчення вікового досвіду акліматизації, паркобудівництва, збереження акліматизованих деревних і чагарникових порід, використання великих насінних та інших можливостей розмноження і впровадження у практику зеленого будівництва найцінніших декоративних, технічних і нових плодкових рослин. Зобов'язали директора Ботанічного саду АН УРСР акад. М. М. Грипка: розробити положення про дендропарк та перспективний план його реконструкції, плани розвитку розсадників декоративних деревних чагарникових і цінних плодкових порід, використання ставків дендропарку; спільно з керуючим справами АН УРСР підготувати для подання РМ УРСР матеріали про встановлення меж території Дендропарку «Тростянець» та племрадгосту «Тростянець» і щодо повернення дендропарку трьох будинків; подати пропозиції про зміцнення адміністративно-господарського апарату дендропарків і парків, підвідомчих Ботанічному саду АН УРСР.

Зобов'язали Ботанічний сад АН УРСР до 1 вересня 1955 р. подати до РВР АН УРСР путівники по Державному заповіднику «Олександрія» і Дендропарку «Тростянець», Інститут лісівництва АН УРСР (акад. П. С. Погребняк) – путівник по дендропарку «Веселі Боковеньки», а Інститут історії АН УРСР (О. К. Касименко) – історичний нарис про «Олександрію», «Тростянець», і «Веселі Боковеньки». Дозволити Дендропарку «Тростянець» користуватись для господарських посівів орною землею у заповіднику «Михайлівська цілина» площею 10 га; у літній період – роботу у парку двох екскурсиводів і одного плівника, а також придбати трактори, машини і знаряддя для обробки ґрунту і догляду за дендропарком і розсадником.

Провели перепідпорядкування Дендропарку «Устимівка» безпосередньо Ботанічному саду АН УРСР і зобов'язали директора акад. М. М. Гришка розро-

бити план наукової роботи на базі дендропарку та подати пропозиції про виділення для постійної роботи одного штатного співробітника.

532. Зобов'язали керуючого справами АН УРСР М. П. Сизоненка до 1 жовтня 1954 р. подати проєкт, кошторис і календарний план відбудови архітектурних форм Державного заповідника «Олександрія», початок роботи передбачити з першого кварталу 1955 р.

532-а. *2

533-533-а. *1

534. *2

535. Розглянули лист в.о. голови Відділу суспільних наук АН УРСР д.філол.н. І. К. Білодіда про доцільність створення при Інституті зоології АН УРСР фондосховища остеологічного (антропологічного) матеріалу з штатною посадою антрополога і визнали недоцільним створення антропологічного наукового центру в Інституті зоології АН УРСР.

536. Зобов'язали Видавництво АН УРСР до 1 вересня 1954 р. опублікувати доопрацьований варіант видання «Питання розвитку продуктивних сил західних областей УРСР», а додаткові витрати віднести на рахунок Видавництва АН УРСР.

537. Постановили перевести до 20 вересня 1954 р. відділ екології тварин Інституту зоології АН УРСР та його експериментальну базу із Державного заповідника «Олександрія» до «Феофанії», для чого відвести у «Феофанії» територію у 3 га, відремонтувати будинок та пташник № 2 інституту для лабораторії біології індивідуального розвитку і завершити ремонтні роботи до 10 вересня 1954 р.

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 583, арк. 203-233. Оригінал. Машинпис.

Протокол № 24-Б засідання Президії Академії наук УРСР

від 16 серпня 1954 р.

538. Внесли до проблемних планів науково-дослідних робіт інститутів електротехніки та теплоенергетики АН УРСР на 1954 р. додатково дві проблеми, пов'язані з опрацюванням питань енергетичного постачання сільського господарства (постанова від 09.08.54).

539. Скасували наказ по Львівському філіалу АН УРСР від 5 липня 1954 р. № 130 про призначення С. В. Треніна на посаду начальника експериментально-технічного відділу Львівського філіалу АН УРСР (постанова від 09.08.54).

540. *5

541. *2

542-544. *1

545. Взяли до відома та виконання постанову РМ УРСР від 24 липня 1954 р. № 1061 про додаткові асигнування АН УРСР на 1954 р. у сумі 2,84 млн крб. та затвердили обсяг капітальних робіт по окремих об'єктах (постанова від 13.08.54).

546. *2

547. На виконання постанов РМ УРСР від 23 червня 1954 р. № 1253 і від 9 липня 1954 р. № 954 затвердили заходи, спрямовані на заощадження часу й економію коштів на відрядження, та скоротили асигнування на службові відрядження у 1954 р. на 11 тис. крб.

548. Заслухали доповідь в.о. директора Інституту електроварювання ім. С. О. Патона АН УРСР к.т.н. А. М. Макари про результати науково-технічної конференції з питань впровадження у народне господарство нових способів зварювання та наплавлення металів, що відбулась у м. Київ 8–11 липня 1954 р. Відзначили, що у роботі конференції взяли участь 278 делегатів, у тому числі 73 представники провідних науково-дослідних установ, 31 – вищих навчальних закладів та 174 – заводів та проєктних організацій. Схвалили роботу конференції і вирішили подати директивним органам її рішення з проханням зобов'язати відповідні міністерства та виробничі і проєктні організації широко впроваджувати їх у практику роботи.

Зобов'язали Інститут електроварювання ім. С. О. Патона АН УРСР впроваджувати багатоелектродне та багатодугове зварювання та протягом 1955–1956 рр. поширити випуск спеціалізованих автоматів і напівавтоматів для такого зварювання і наплавлення, випуск комплектуючих деталей для переобладнання тракторів ТС-17-М та головок на багатодугове зварювання; розробити апаратуру для зварювання неповоротних кільцевих швів циліндрів великого діаметру на заводах суднобудівної промисловості, продовжити вивчення електрошлакового зварювання і наплавлення металів, нових типів обладнання для цього способу зварювання; розширити дослідження у галузі автоматичного зварювання нових легких металів, зварного металознавства, статичної і динамічної міцності зварних конструкцій та вивчення впливу залишкових напруг на міцність тощо, а також надати технічну допомогу нафтовій промисловості Азербайджану щодо механізації зварювальних робіт на магістральних трубопроводах по дну Каспійського моря. Доручили інституту підготувати до друку протягом 1954 р. каталог обладнання для зварювання і друге видання «Руководства по автоматической сварке под флюсом», організувати у журналі «Автоматическая сварка» наукові дискусії і широко пропагувати найбільш продуктивні роботи у галузі механізації електрозварювання, використовуючи для цього вагон-лабораторію та пресу.

549. Затвердили заходи по відзначенню 80-річчя від дня народження та 55-річчя наукової, педагогічної і громадської діяльності акад. О. І. Душечкіна, зокрема, проведення урочистого засідання Президії АН УРСР, Міністерства сільськогосподарського господарства УРСР, Української сільськогосподарської академії та Республіканського комітету профспілки працівників культури.

Ухвалили піднести привітальну адресу від Президії АН УРСР ювілярові, зобов'язали: Інститут фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії АН УРСР – видати вибрані праці ювіляра під назвою «Роль фосфора в житті растений и земледелия» обсягом 18 др. арк., збірник праць лабораторії агрохімії обсягом 15 др. арк.; Інститут фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії АН УРСР – підготувати спільно з Українською сільськогосподарською академією і Міністерством сільськогосподарського господарства УРСР статтю про наукову, педагогічну і громадянську діяльність акад. О. І. Душечкіна до газети «Колгоспне село», «Радянська Україна» і «Сельское хозяйство». Доручили Вченому секретаріату Пре-

зидії АН УРСР і начальнику відділу кадрів АН УРСР Г. В. Рудонку звернутись до Верховної Ради УРСР з проханням про присвоєння акад. О. І. Душечкіну звання Героя Соціалістичної Праці, а лабораторії агрохімії – його імені.

550. Схвалити надсилання Інститутом літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР до Інституту російської літератури і мови Чехословацької АН через Українське товариство культурних зв'язків з закордоном 5 альбомів фотокопій листів діячів чеської культури до Івана Франка (140 арк.), лист заступника директора інституту к.філол.н. О. Є. Засенка до Інституту російської літератури і мови Чехословацької АН та лист на ім'я М. І. Мольнара.

551. Доручили директору Державної публічної бібліотеки УРСР В. С. Дончаку надіслати до Польсько-Радянського інституту у Варшаві лист та видання у кількості 19 назв.

552. *1

553. Задовольнили прохання акад. АН СРСР С. Н. Павловського і звільнили його від обов'язків голови президії Кримського філіалу АН УРСР; тимчасове виконання обов'язків голови президії філіалу поклали на заступника голови президії Кримського філіалу АН УРСР д.г.-м.н. Я. Д. Козіна.

554. Виділили додатково Інституту гірничої справи ім. М. М. Федорова АН УРСР дві аспірантські вакансії на 1954–1955 навчальний рік.

554-а. Задовольнили прохання дирекції Інституту чорної металургії АН УРСР і дозволили замінити аспірантську вакансію по спеціальності металургія сталі на металознавство.

555. *2

556. Тасмно.

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 584, арк. 1–99. Оригінал. Машинпис.

Протокол № 25-Б засідання Президії Академії наук УРСР

від 30 серпня 1954 р.

557–559. *2

560–562. *1

563. Встановили строк прийому до аспірантури Інституту ентомології та фітопатології АН УРСР на 1954 р. з 1 по 30 грудня 1954 р., початок занять – з 1 січня 1955 р. (постанова від 26.08.54).

564–566. Тасмно.

567. Виділили Інституту геологічних наук АН УРСР додаткову аспірантську вакансію по спеціальності розвідувальна геофізика (постанова від 28.08.54).

568. Внесли зміни до розподілу асигнувань на 1954 р. по установах АН УРСР (постанова від 28.08.54).

569. *2

570. Заслухали доповідь в.о. начальника Відділу спеціальних робіт АН УРСР П. Г. Гребельника про заходи зі складання планів наукової діяльності установ АН УРСР на 1955 р. і зобов'язали установи АН УРСР розпочати складання планів.

Ухвалили вважати за необхідне при складанні планів враховувати завдання п'ятирічного плану науково-дослідних робіт АН УРСР, основних урядових постанов, а також таких положень: а) вивчення нового методу обробітку ґрунту, запропонованого Т. С. Мальцевим; б) включення тем по вивченню Криму, природних ресурсів Азовського і Чорного морів, проблеми повного використання солових ресурсів Сивашу, вивчення археології Криму, керченської металургійної проблеми; в) координування планів з Львівським і Кримським філіалами АН УРСР; г) подальше піднесення науки; д) розвиток теоретичних досліджень; є) проведення розвідувальних робіт для розвитку виробництва; ж) проведення науково-дослідних робіт з проблем розвитку народного господарства і культури; з) зміцнення зв'язку науки з виробництвом та розв'язання найважливіших завдань практики; і) розширення великих комплексних проблем, які передбачають взаємодію різних галузей науки; к) уточнення профілю інститутів, звільнення від другорядної тематики та такої, що можуть розробляти галузеві інститути; л) розгортання творчих дискусій з найважливіших теоретичних напрямів. Також затвердили інструкцію про порядок складання плану наукової діяльності, контроль за підготовкою планів поклали на Відділ спеціальних робіт АН УРСР.

571. Взяти до відома інформацію заступника директора Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР О. Є. Засенка про стан видання творів класиків української літератури, затвердили графік здачі рукописів до видавництва УРСР і зобов'язали дирекцію інституту щомісяця інформувати про хід виконання графіку.

572. Взяти до відома інформацію в.о. голови Відділу суспільних наук АН УРСР д.філол.н. І. К. Білодіда про роботу співробітників інститутів історії, літератури, філософії, економіки АН УРСР над XIX томом творів Івана Франка і зобов'язали директорів цих інститутів забезпечити вчасне завершення роботи.

573. Доручили Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії АН УРСР та Державному музею Т. Г. Шевченка підготувати доповідь про принципи впорядкування академічного видання мистецької спадщини Т. Г. Шевченка і зобов'язали Видавництво АН УРСР спільно з вищевказаними установами підготувати проєкт цього академічного видання.

574. Встановили тираж видання «Нарису історії української радянської літератури» українською мовою у 75 тис. примірників та зобов'язали Видавництво АН УРСР забезпечити своєчасне і високоякісне видання.

575. На зміну постанови Президії АН УРСР від 24 квітня 1953 р. (протокол № 18, п. 318) рекомендували с.н.с. Інституту історії АН УРСР к.і.н. Д. І. Мишка у докторантуру Інституту історії АН СРСР.

576. *2

577. Ухвалили обмежити витрати у 1954 р. на придбання наукового обладнання та інвентарю для установ АН УРСР.

577-а. Затвердили рішення Кримського філіалу АН УРСР від 5 серпня 1954 р. про звільнення с.н.с. відділу карстознавства і спелеології к.г.-м.н. Е. А. Гаврилова від роботи у філіалі.

Протокол № 26-Б
засідання Президії Академії наук УРСР

від 6 вересня 1954 р.

578. Затвердили план відряджень наукових співробітників установ АН УРСР на вересень 1954 р. (постанова від 02.09.54).

579. Ухвалили доручити відділу кадрів АН УРСР подати список наукових співробітників АН УРСР, які представляються до урядової нагороди за вислугу років і бездоганну роботу в галузі науки.

580. Доручили вченому секретарю Президії АН УРСР О. М. Міляху і начальнику канцелярії Президії АН УРСР С. М. Кузнєцову перевірити виконання рішення Президії АН УРСР від 18 липня 1954 р. щодо скорочення обсягу документації зі звітності.

581. Відповідно до постанови РМ УРСР від 2 вересня 1954 р. № 1312 зобов'язали директорів науково-дослідних установ АН УРСР при складанні планів науково-дослідних робіт на 1955 р. обов'язково передбачати роботи по розробці державних стандартів, а Відділу спеціальних робіт АН УРСР доповісти, по яких видах продукції установами АН УРСР можуть бути розроблені державні стандарти.

582. У зв'язку зі зміною обсягу науково-дослідних робіт затвердили часткові зміни у кошторисах установ АН УРСР на 1954 р.

583. Затвердили проектне завдання та кошторис на будівництво жилого будинку Інституту чорної металургії АН УРСР по вул. Урицького в м. Дніпропетровськ.

584. *⁵

585. Розглянули і ухвалили повернути на доопрацювання проект постанови Президії АН УРСР про результати атестації аспірантів науково-дослідних установ АН УРСР 1954 р.

586. *²

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 584, арк. 163-187. Оригінал. Машинопис.

Протокол № 27-Б
засідання Президії Академії наук УРСР

від 10 вересня 1954 р.

587. *²

588. *¹

589. Дозволили Кримському філіалу АН УРСР провести у м. Сімферополь 27-30 вересня 1954 р. наукову нараду з питань двоврожайної культури картоплі (постанова від 08.09.54).

590. *²

591. Заслухали висновки Міністерства державного контролю УРСР з питання сумнісництва наукових співробітників АН УРСР та постановили доручити Вченому секретаріату АН УРСР спільно з бюро Відділів і директорами установ

перевірити виконання постанови Президії АН УРСР від 2 серпня 1954 р. (протокол № 22-Б, п. 508) про сумісництво, запропонували бюро Відділів і директорам установ АН УРСР переглянути склад наукових співробітників, які працюють за сумісництвом, і встановити терміни їх заміщення основними штатними працівниками. Ухвалили вважати за необхідне укомплектування штатів установ АН УРСР лише основними штатними працівниками, заміщення штатних посад сумісниками з інших установ може бути лише тимчасовим з особливого дозволу Президії АН УРСР. Доручили старшому юрисконсульту АН УРСР В. М. Жилу з'ясувати в АН СРСР питання про поширення положення про сумісництво в АН СРСР на республіканські академії наук.

592. *1

593. Затвердили з 1 липня 1954 р. д.б.н. проф. К. О. Виноградова на посаді керівника Одеської біологічної станції Інституту гідробіології АН УРСР та ухвалили рішення з інших кадрових питань.

594. *2

595. Взяти до відома інформацію в.о. директора Інституту зоології АН УРСР д.б.н. Б. Г. Новікова про стан виконання постанови Президії АН УРСР від 7 серпня 1954 р. (протокол № 23-Б, п. 537) про перебазування відділу екології тварин інституту і зобов'язали директора інституту забезпечити переміщення у встановлені терміни.

596. Заслухали і обговорили стан виконання постанови РМ СРСР від 17 травня 1954 р. № 937 «О состоянии работ по геологическому картированию территории СССР и о мероприятиях по усилению этих работ» та відзначили значну проведену роботу Інституту геологічних наук АН УРСР. Зауважили, що Президія АН УРСР вважає першочерговим завданням Інституту геологічних наук АН УРСР та Інституту геології корисних копалин АН УРСР на найближчі роки завершення багаторічних наукових досліджень з головних проблем геологічної будови та історії геологічного розвитку території УРСР, які мають бути зведені в узагальнюючих монографіях по кожній з проблем протягом 1955–1956 рр. Схвалили монографії та карти, заплановані Інститутом геологічних наук АН УРСР до видання у 1955–1956 рр., а також проведення міжвідомчих нарад і конференцій з питань історії геологічного розвитку й закономірностей розподілу корисних копалин Карпат, Донецького басейну, плану подальшого геологічного вивчення Криму тощо.

Зобов'язали Інститут геологічних наук АН УРСР розробити в ІV кварталі 1954 р. та першій половині 1955 р. спільно з Інститутом геології корисних копалин АН УРСР за участю провідних геологічних організацій генеральний план подальшого геологічного дослідження території УРСР на 1956–1960 рр.; систематично брати участь у розробці та затвердженні єдиних стратиграфічних схем для комплексів гірських порід, розповсюджених на території УРСР, питань комплексного геологічного здійснення чвертинних відкладів і вивчення літології осадкових порід при геологічному картуванні.

Доручили Відділу фізико-математичних, хімічних і геологічних наук АН УРСР утворити постійну комісію АН УРСР з розробки єдиної наукової термінології з різних галузей геологічних наук. Зобов'язали інститути геологічного профілю надавати наукову допомогу провідним геологічним організаціям УРСР,

в окремих випадках виконувати тематичні дослідження з цих питань спільно з виробничими геологічними організаціями.

597. Заслухали і обговорили відкритий лист артілі ім. Мічуріна Старченківського району Київської обл., опублікований у «Київській правді» 28 серпня 1954 р., та надання Інститутом ситомології та фітопатології АН УРСР допомоги у боротьбі з буряковим довгоносом.

Зобов'язали: Інститут ситомології та фітопатології АН УРСР – розширити науково-дослідні роботи по боротьбі з буряковим довгоносом; подати до Міністерства сільського господарства УРСР пропозиції з удосконалення системи заходів боротьби з буряковим довгоносом виходячи з проведених у 1954 р. виробничих досліджень; організувати в сільських господарствах Старченківського та Білоцерківського районів Київської обл. перевірку та впровадження опрацьованих заходів по боротьбі з шкідником; покращити лекційну і друковану пропаганду розроблених заходів; здати до 1 жовтня 1954 р. до друку збірник наукових праць з даного питання та підготувати до 1 грудня 1954 р. брошуру «Буряковий довгоносик та боротьба з ним» (3 др. арк.); Видавництво АН УРСР – видати вказані праці до 1 травня та 1 лютого 1955 р. відповідно; Інститут органічної хімії АН УРСР – посилити роботу по синтезу нових препаратів для боротьби з буряковим довгоносом; Інститут ситомології та фітопатології АН УРСР – опублікувати у пресі відповідь на відкритий лист. Доручили бюро Відділу сільськогосподарських наук АН УРСР спільно з Міністерством сільського господарства УРСР з метою координації роботи наукових закладів УРСР провести нараду в жовтні 1954 р.

598. На виконання постанови РМ УРСР від 3 серпня 1954 р. № 1104, п. 23-6 про проведення виробничих досліджень та уточнення норм і ефективності відходів бурого вугілля, марганцевих шлаків, піритних огарків і гіпсування ґрунтів у різних ґрунтово-кліматичних зонах відзначили, що Інститутом фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії АН УРСР опрацьовані способи, терміни та норми використання відходів марганцеворудної промисловості і розроблено інструкцію, затверджену Міністерством сільського господарства УРСР. З метою уточнення норм, способів і термінів внесення таких добрив схвалили пропозиції Відділу сільськогосподарських наук АН УРСР про проведення обліку ефективності їх застосування.

Вирішили клопотатись перед Міністерством сільського господарства УРСР дати відповідні вказівки виробничим організаціям використовувати інструкцію із застосування добрив і провести облік врожаю з характеристикою умов та встановленням економічної ефективності. Схвалили пропозицію інституту про проведення експедиційного обстеження заплави р. Трубіж для встановлення норм внесення піритних огарків та проведення подальшого випробування їх ефективності у різних районах УРСР та зобов'язали акад. О. Н. Соколовського подати вищезазначені матеріали до 15 вересня 1954 р.

599. Взяли до відома, що постановою РМ УРСР і ЦК КПУ від 31 серпня 1954 р. № 1310 до складу комітету Республіканської постійно діючої сільськогосподарської виставки у м. Київ від АН УРСР були введені: віце-президент АН УРСР акад. Г. М. Савін, академіки – П. А. Власюк, П. С. Погребняк, В. Я. Юр'єв; до складу методичної ради виставки – академіки М. М. Гришко, П. М. Першин, члени-кореспонденти – П. М. Василенко, Т. Т. Демиденко, В. А. Мовчан, доктор наук

П. Д. Пшеничний, кандидат наук М. Н. Лещенко. Зобов'язали вищезазначених учених взяти активну участь у роботі комітету і методичної ради виставки.

600. *2

601. Затвердили редколегію по виданню творів Панаса Мирного в складі: академік О. І. Білецький (голова), кандидати наук – О. К. Бабишкін, М. С. Грудницька, М. П. Пивоваров.

602. *2

603. Додатково звели к.і.н. К. Г. Гуслистого до складу вченої ради Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії АН УРСР.

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 584, арк. 188–238. Оригінал. Машинпис.

Протокол № 28-Б¹
засідання Президії Академії наук УРСР

від 13–17 вересня 1954 р.

604. *1

605. Дозволили замінити в поточному році в Інституті ситомології та фітопатології АН УРСР одну аспірантську вакансію по спеціальності ентомології на спеціальність фітопатології (постанова від 15.09.54).

606. *2

607. *5

608. *1

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 584, арк. 239–246. Оригінал. Машинпис.

Протокол № 29-Б
засідання Президії Академії наук УРСР

від 20 вересня 1954 р.

609. Закрите питання.

610. Затвердили проєкт плану розвідувальних робіт на 1955 р. для майбутнього будівництва по АН УРСР у сумі 590 тис. крб з розподілом по окремих об'єктах і зобов'язали відділ капітального будівництва АН УРСР скласти план розвідувальних і проєктних робіт на 1955 р. та подати до Держплану УРСР 20 вересня 1954 р.

611. Розглянули лист голови Ради по координації наукової діяльності академій наук союзних республік акад. О. М. Несмеянова від 13 вересня 1954 р. № 55–201 про надсилання планів науково-дослідної роботи та планів впровадження на 1955 р. і зобов'язали: бюро Відділів наук АН УРСР – надіслати до ради зведені проблемні плани науково-дослідних робіт та план дослідно-промислових випробувань і впровадження результатів завершених науково-дослідних робіт

¹ Протокол № 28-Б в архівній справі представлений лише окремими постановами, прийнятими в робочому порядку.

установ на 1955 р.; директорів установ АН УРСР – подати до бюро Відділу наук АН УРСР попередні підсумки результатів найважливіших науково-дослідних робіт 1954 р.; звернутись з проханням до ради про перенесення терміну подання планів на 1955 р. з 1 на 20 жовтня 1954 р. Змінили строки подання та розгляду планів наукової діяльності і доручили Головному вченому секретареві Президії АН УРСР О. Н. Щербаню розглянути та визначити склад осіб, які будуть відряджені для участі в координаційних нарадах. Зобов'язали Інститут біохімії АН УРСР провести в листопаді координаційну нараду з проблеми «Біохімія нервової системи».

612. Затвердили перелік пропозицій АН УРСР за результатами робіт у 1953–1954 рр., що будуть впроваджені і мають загальносоюзне значення, і зобов'язали Комісію по впровадженню наукових досягнень у виробництво АН УРСР до 25 вересня 1954 р. надіслати перелік до Ради по координації наукової діяльності академії наук союзних республік для подання РМ СРСР.

613. Взяли до відома інформацію Президента АН УРСР акад. О. В. Палладіна про його відрядження на чолі делегації вчених до Англії для участі в роботі I Міжнародної конференції з проблем нейрохімії, що відбулася 13–17 липня 1954 р. у м. Оксфорд, та ухвалили просити всіх учених АН УРСР, яким надаються закордонні відрядження, публікувати матеріали звітів у «Віснику АН УРСР».

614. Заслухали інформацію про стан благоустрою експериментальної сільськогосподарської бази АН УРСР «Феофанія» та зобов'язали Управління справами АН УРСР, директора бази, керівників наукових установ і баз, розташованих на території «Феофанії», негайно вжити заходів щодо упорядкування території, а Інститут ботаніки АН УРСР і дослідне лісівництво «Феофанія» – до 1 жовтня 1954 р. розробити план озеленення і провести необхідні роботи.

615. Дозволили Інституту геологічних наук АН УРСР провести 11–21 жовтня 1954 р. у м. Кривий Ріг нараду з питань геології Криворізького залізрудного басейну та взяли до відома згоду Відділу геолого-географічних наук АН СРСР та Міністерства чорної металургії УРСР на участь у нараді.

616. Схвалили проведення Інститутом мовознавства ім. О. О. Потебні АН УРСР у м. Київ з 19 по 23 жовтня 1954 р. VIII Республіканської діалектологічної наради.

617. Зобов'язали наукові установи Відділів біологічних, сільськогосподарських та технічних наук АН УРСР включити до планів науково-дослідних робіт теми з розробки методу нової обробки ґрунту, запропонованого Т. С. Мальцевим, і подати зведений план робіт.

618. Зобов'язали РВР і Видавництво АН УРСР вжити заходів для своєчасного подання на розгляд директивним органам видавничого плану АН УРСР на 1955 р., погодивши його з Міністерством культури УРСР.

619. Взяли до відома постанову РМ УРСР від 15 вересня 1954 р. № 1435 «Про участь Української РСР у IX сесії Генеральної асамблеї ООН» та відрядили для участі у ній з 13 вересня 1954 р. акад. Й. З. Штокала.

620. На час урядового відрядження акад. Й. З. Штокала поклали обов'язки голови президії Львівського філіалу АН УРСР на чл.-кор. Я. І. Середу.

621. Надали 28 вересня–2 жовтня 1954 р. голові Відділу сільськогосподарських наук АН УРСР акад. П. А. Власюку відрядження до АН БРСР.

622. Взяли до відома лист Відділу геолого-географічних наук АН СРСР від 2 липня 1954 р. з висловленням подяки віце-президенту АН УРСР М. П. Семіненку, директору Інституту геологічних наук АН УРСР В. Г. Бондарчуку, директору Інституту геології корисних копалин АН УРСР чл.-кор. В. Б. Порфир'єву і керівнику екскурсії по районах Карпат акад. О. С. Вялову за успішне проведення об'єднаної сесії Відділу геолого-географічних наук АН СРСР і Відділу фізико-математичних, хімічних і геологічних наук АН УРСР у м. Львів.

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 584, арк. 247–274. Оригінал. Машинюпис.

Протокол № 30-Б
засідання Президії Академії наук УРСР

від 23 вересня 1954 р.

623. Закрите питання.

624. Скасували постанову Президії АН УРСР (протокол № 27, п. 594, п. 1) про дозвіл на сумісництво д.т.н. Б. Г. Савінову (постанова від 21.09.54).

625. Відкликали у зв'язку зі службовою необхідністю з відпустки Президента АН УРСР акад. О. В. Палладіна (постанова від 22.09.54).

626. *2

627. Відповідно до розпорядження Президії АН СРСР від 4 серпня 1954 р. № 3–1446 про впорядкування науково-дослідних робіт в галузі винайдення нових отрутохімікатів для боротьби з шкідниками і хворобами сільськогосподарських культур постановили: 1) зобов'язати бюро Відділів фізико-математичних, хімічних і геологічних наук, біологічних наук та сільськогосподарських наук АН УРСР передбачити в планах науково-дослідних робіт установ на 1955 р. і наступні роки дослідження у галузі винайдення нових отрутохімікатів (інсектицидів, фунгіцидів, гербіцидів, стимуляторів росту та ін.), подати до Відділу спеціальних робіт АН УРСР проекти планів роботи установ з цього напрямку і внести свої пропозиції щодо впровадження у виробництво і сільське господарство нових отрутохімікатів та фізіологічно активних речовин. Зобов'язали Відділ спеціальних робіт АН УРСР до 10 жовтня 1954 р. подати на затвердження зведений план науково-дослідної роботи та план впровадження.

628. Заслухали доповідь в.о. директора Інституту археології АН УРСР І. Г. Шовкопляса про стан роботи інституту у зв'язку зі статтею «Отписка и действительность» газети «Правда України» від 16 вересня 1954 р. Постановили критику визнати правильною, звільнили з 6 жовтня 1954 р. з посад заввідділами В. М. Даниленка і В. А. Богусевича, перевівши їх на посади старших наукових співробітників, призначили з 6 жовтня 1954 р. т.в.о. заввідділу первісної археології к.і.н. А. В. Добровольського та т.в.о. заввідділу слов'янської археології к.і.н. В. Й. Довженка. Зобов'язали інститут спільно з бюро Відділу суспільних наук АН УРСР розробити план заходів з покращення роботи колективу та завершення роботи над «Нарисами з стародавньої історії Української РСР», які подати на затвердження до 15 жовтня 1954 р.

629. З метою успішного проведення наукової роботи з проблеми «Енергопостачання сільського господарства» відрядили наукових співробітників Інституту теплоенергетики АН УРСР акад. І. Т. Швеця (директор), Б. П. Доценка, П. Т. Марковського до м. Москва для ознайомлення з матеріалами і експонатами Всесоюзної сільськогосподарської виставки.

630. *2

630-а. Ухвалили не надавати Інституту геології корисних копалин АН УРСР у 1954–1955 навчальному році додаткову аспірантську вакансію.

631. Затвердили графік обговорення звітів і планів наукових установ Кримського філіалу АН УРСР в інститутах АН УРСР.

632. Ухвалили вважати, що Президент АН УРСР акад. О. В. Палладін 16 вересня 1954 р. приступив до посадових обов'язків після дострокового повернення з відпустки, невикористані дні перенести на 1955 р.

633. *1

634. *5

635. Постановили у відповідь на лист японського історика Муцуо Шиміцу Державній публічній бібліотеці УРСР спільно з Інститутом археології АН УРСР відібрати вказані у листі наукові видання за їх наявності і створити відповідну комісію Відділу суспільних наук АН УРСР для перегляду відібраних видань і надсилання їх до Японії.

636. Таємно.

637. Для участі в ювілейній сесії АН Таджикиської РСР, присвяченій створенню Таджикиської Республіки, відрядили з 25 вересня по 12 жовтня 1954 р. делегацію учених АН УРСР у складі: віце-президент АН УРСР М. П. Семсєнко (голова), чл.-кор. Б. А. Пишкін, д.е.н. І. Н. Романенко (постанова від 24.09.54).

638. На виконання постанови РМ СРСР № 1132 від 8 липня 1954 р. і від 20 липня 1954 р. № 1470 та постанови РМ УРСР від 10 серпня 1954 р. № 1153 про скорочення загальнодержавної та внутрішньовідомчої звітності постановили ввести по АН УРСР таблиць оперативно-статистичної звітності (постанова від 24.09.54).

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 584, арк. 275–301. Оригінал. Машинпис.

Протокол № 31-Б засідання Президії Академії наук УРСР

від 27 вересня 1954 р.

639. Закрите питання.

640. Заслухали доповідь чл.-кор. М. Ф. Гулого про біологічний метод багачення силосу на органічні азотові поживні речовини за рахунок мінерального азоту і постановили повідомити міністерства сільського господарства, радгоспів, м'ясо-молочної промисловості УРСР та Укрголовцукор про доцільність широкого впровадження у 1954 р. цього методу. Zobov'язали Інститут біохімії АН УРСР та Сектор тваринництва АН УРСР подати інформацію про метод до Міністерства сільського господарства УРСР і до 1 жовтня 1954 р. підготувати докладну інструкцію щодо його практичного застосування. Ухвалили просити РМ УРСР дати

вказівки міністерствам сільського господарства і радгоспів УРСР щодо широкого впровадження методу.

641. *1

642. Ухвалили відкласти розгляд питання про виділення семи штатних одиниць для лабораторії підготовки металургійної сировини Інституту гірничої справи ім. М. М. Федорова АН УРСР до приїзду акад. М. В. Луговцова до м. Київ та укладання відповідних договорів.

643. Ухвалили відкласти розгляд питання про будівництво приміщень інститутів фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії та ентомології та фітопатології АН УРСР до вирішення питання про організацію Академії сільськогосподарських наук при Міністерстві сільського господарства УРСР.

644. На підставі постанови РНК СРСР від 13 в'єсрєня 1942 р. № 1532 і листа Державної штатної комісії при РМ СРСР від 15 листопада 1948 р. та у зв'язку з довготривалою хворобою завідувача лабораторії раціоналізації зварних конструкцій Інституту електрозварювання ім. С. О. Патона АН УРСР к.т.н. Г. В. Расвського ухвалили покласти тимчасове виконання обов'язків завідувача цієї лабораторії на м.н.с. Б. Ф. Лебедева.

645. Постановили відмінити п. 7 постанови Президії АН УРСР від 22 січня 1954 р. (протокол № 3, п. 48) про тимчасове (один рік) звільнення к.т.н. В. К. Лебедева у зв'язку з підготовкою докторської дисертації від керівництва електротехнічним відділом Інституту електрозварювання ім. С. О. Патона АН УРСР та знову призначити к.т.н. В. К. Лебедева на цю посаду, термін подання ним докторської дисертації перенести на 1 серпня 1955 р.

646. Взяли до відома лист заводу ім. Красіна «Укркабель» від 15 вересня 1954 р. про те, що ним у співпраці з установами АН УРСР та Київським технологічним інститутом легкої промисловості були проведені дослідження дифузійних процесів у технології кабельного виробництва методом мічених атомів і одержані дані, що дають можливість поліпшення технології кабельного виробництва.

647. Заслухавши лист заступника міністра охорони здоров'я СРСР І. Г. Кочергіна від 31 серпня 1954 р. щодо розширення робіт у галузі нових антибіотиків, зобов'язали бюро Відділів біологічних та фізико-математичних, хімічних і геологічних наук АН УРСР подати свої пропозиції з цього питання.

648. Ухвалили запросити до Президії АН УРСР акад. К. Д. Синельникова для переговорів з приводу його листа про звільнення від обов'язків уповноваженого Президії АН УРСР по установах АН УРСР у м. Харків та директора Фізико-технічного інституту АН УРСР.

649. *1

650. Ухвалили викликати до Президії АН УРСР в.о. голови Львівського філіалу АН УРСР Я. І. Середу для пояснення питання про звільнення к.філол.н. А. І. Генсьорського з посади директора Українського державного музею етнографії та художнього промислу АН УРСР та затвердження без дозволу Президії АН УРСР на цій посаді М. К. Івасюти.

651. Постановили відзначити 25-річчя від дня заснування Інституту електрозварювання ім. С. О. Патона АН УРСР на спільному розширеному засіданні вченої ради інституту і Комісії з історії науки і техніки АН УРСР у грудні 1954 р.

та доручили зачитати вступне слово голові Відділу технічних наук АН УРСР акад. К. К. Хренову.

652. Ухвалили надіслати від імені Президії АН УРСР і Відділу технічних наук АН УРСР привітальну адресу лауреату Сталінської премії акад. АН СРСР М. В. Кирпичову у зв'язку з 75-річчям від дня народження та 45-річчям наукової, педагогічної і громадської діяльності.

653. *¹

654. Взяли до відома повідомлення акад. П. П. Єфіменка про включення його до складу делегації учених АН СРСР для участі в археологічній конференції Чехословацької АН, та надали йому відрядження з 23 вересня 1954 р.

655. У відповідь на лист В. Ф. Гайдукевича визнали за неможливе взяття участь у роботі Боспорської археологічної експедиції Інституту історії матеріальної культури АН СРСР.

656. Заслухали інформацію про роботу оргкомітету по скликанню VIII Всесоюзного з'їзду фізіологів, біохіміків і фармакологів і зобов'язали Управління справами АН УРСР надавати всебічну допомогу у підготовці з'їзду.

657. Взяли до відома постанову Президії АН СРСР від 17 вересня 1954 р. № 524 «Про склад Оргкомітету по скликанню VIII Всесоюзного з'їзду фізіологів, біохіміків і фармакологів», згідно з якою до складу оргкомітету були введені: академіки – О. В. Палладін (голова), Г. В. Фольборт (заступник), Р. Є. Кавецький, І. М. Буланкін, О. В. Квасницький, члени-кореспонденти – А. М. Воробйов (відповідальний секретар), В. О. Беліцер, М. Ф. Гулий, Д. Л. Фердман, доктори наук – К. І. Коткова, Р. В. Чаговець, О. Ф. Макарченко, професор А. С. Оканенко.

658. Закрите питання.

659. Дозволили Інституту теплоенергетики АН УРСР провести 25–27 жовтня 1954 р. наради з питань комплексного використання бурого вугілля Дніпровського басейну УРСР.

660–661. Таємно.

662. Схвалили ініціативу Львівського філіалу АН УРСР про проведення масових виїздів учасників у сільські господарства та МТС з метою пропаганди передового досвіду і надання на місці практичної допомоги, та вирішили рекомендувати всім науковим установам Відділу сільськогосподарських наук і Відділу біологічних наук АН УРСР систематично проводити такі виїзди (постанова від 29.09.54).

663. *¹

664. Постановили провести у м. Севастополь 13–14 жовтня 1954 р. наукову сесію Відділу сушільних наук АН УРСР спільно з Кримським філіалом АН УРСР, політуправлінням Чорноморського флоту, присвячену 100-річчю героїчної оборони Севастополя¹.

665. Затвердили з 14 вересня 1954 р. І. З. Прапока на посаді заступника директора по адміністративно-господарській частині Інституту агробіології АН УРСР (постанова від 30.09.54).

666. Відрахували з аспірантури АН УРСР 5 осіб у зв'язку з достроковим захистом кандидатських дисертацій (постанова від 30.09.54).

¹ Постанова без дати.

667. На прохання науково-технічної ради Міністерства сільського господарства СРСР від 13 липня 1954 р. постановили доручити Лабораторії ґрунтознавства АН УРСР (директор О. Н. Соколовський) спільно зі Всесоюзним науково-дослідним інститутом гідротехніки і меліорації, Кура-Араксводобудом та Укрводобудом скласти програму та єдину методику проведення дослідно-виробничих робіт по солонцюванню ґрунтів на зрошувальних системах в Українській РСР (Інгулецькій) та Азербайджанській РСР (Верхньо-Карабаській); розроблені програму і методику подати на затвердження Міністерству сільського господарства СРСР та здійснювати загальне методичне керівництво і спостереження за заходами в осолонюваних каналах на зазначених зрошувальних системах (постанова від 30.09.54).

668. *⁵

669. *¹

669-а. Затвердили план відряджень співробітників АН УРСР за мсжі України на жовтень 1954 р. (постанова від 02.10.54).

670. Відрядили д.т.н. Б. І. Костецького у розпорядження Київського інституту цивільного повітряного флоту у зв'язку з обранням за конкурсом на посаду завідувача кафедри (постанова від 02.10.54).

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 585, арк. 1 95. Оригінал. Машиннопис.

Протокол № 32-Б засідання Президії Академії наук УРСР

від 4 жовтня 1954 р.

671. Закрите питання.

672. Ухвалили створити комісію для перевірки роботи БМУ «Академбуд» АН УРСР та зобов'язали її до 1 листопада 1954 р. доповісти про результати перевірки.

673–674. *²

675. Постановили передати з Інституту археології АН УРСР у дар Інституту історії матеріальної культури АН Польської Народної Республіки 8 томів видань інституту, та 10 книг з археології в дар середній школі с. Слободище Житомирської обл.

676. *²

677. Доручили РВР АН УРСР клопотатись перед директивними органами про збільшення обсягу «Мікробіологічного журналу» і «Геологічного журналу».

678. *²

679. Розглянули лист Відділу хімічних наук АН СРСР від 9 серпня 1954 р. з проханням виділити від АН УРСР доповідача на XIV Міжнародний конгрес теоретичної і прикладної хімії (липень 1955 р., м. Цюрих) і рекомендували як доповідача акад. А. І. Кіпріанова.

679-а. *¹

680. *²

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 585, арк. 95-103. Оригінал. Машиннопис.

Протокол № 33
засідання Президії Академії наук УРСР

від 8 жовтня 1954 р.

681. Заслухали інформацію с.н.с. Інституту мікробіології ім. Д. К. Заболотного АН УРСР к.б.н. М. М. Підоплічка щодо виконання робіт по боротьбі з раком картоплі і, зважаючи на відставання у виконанні урядового завдання, зобов'язали: керуемого справами АН УРСР М. П. Сизоненка, начальника БМУ «Академбуд» АН УРСР Г. В. Вінницького, директора Інституту ентомології та фітопатології АН УРСР д.б.н. В. П. Васильєва – до 30 жовтня 1954 р. розширити і обладнати карантинну лабораторію і теплицю, які забезпечили б вимоги інститутів АН УРСР при виконанні науково-дослідних робіт з раку картоплі, і до 1 березня 1955 р. закінчити обладнання експериментальної ділянки в сільському господарстві ім. Кагановича с. Горенки Києво-Святошинського району; керівника теми к.б.н. М. М. Підоплічка – спільно з директорами інститутів ентомології та фітопатології, фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії, мікробіології, ботаніки та органічної хімії АН УРСР скласти і подати на затвердження зведений план науково-дослідної роботи на 1955 р., передбачивши у ньому розширення досліджень з раку картоплі і опрацювання заходів боротьби з ним із залученням ширшого кола фахівців; координувати наукові дослідження з іншими науково-дослідними установами УРСР та республік СРСР; скликати і провести на початку 1955 р. конференцію з питань боротьби з раком картоплі за участі спеціалістів як УРСР, так і республік СРСР. Ухвалили заслухати 15 грудня 1954 р. звіт директора Інституту ентомології та фітопатології АН УРСР В. П. Васильєва та керуючого справами АН УРСР М. П. Сизоненка про підготовку дослідної бази до проведення досліджень з раку картоплі.

682. Заслухали доповідь чл.-кор. І. М. Кириченка про стан роботи над виданням чотиритомного українсько-російського словника обсягом до 400 авт. арк. і доручили Інституту мовознавства ім. О. О. Потебні АН УРСР спільно з Вченим секретаріатом Президії АН УРСР подати пропозиції про остаточні терміни видання словника, графік редагування і заходи щодо прискорення його видання.

682-а. Взяли до відома інформацію в.о. директора Видавництва АН УРСР М. Т. Яценка про те, що рукопис II видання «Російсько-українського словника» буде передано до друку Київській книжково-журнальній фабриці 10 жовтня 1954 р., а рукопис «Словника власних імен» – Пінській друкарні у жовтні 1954 р.

683. Взяли до відома інформацію акад. Р. Є. Кавецького про наукове відраджання разом з чл.-кор. А. М. Воробйовим у складі делегації учених СРСР до Угорщини для участі у роботі XX Конгресу Угорського фізіологічного товариства, що відбувся 8–10 липня 1954 р. у м. Будапешт, і ухвалили просити їх опублікувати звіт про відраджання у «Віснику АН УРСР».

684. Розглянули подання бюро Відділу фізико-математичних, хімічних і геологічних наук та Інституту фізичної хімії ім. Л. В. Писаржевського АН УРСР про проведення I Української республіканської наради з питань фізичної хімії і постановили дозволити інституту провести цю нараду 16–20 листопада 1954 р. у м. Київ, затвердили програму і склад учасників. Директору Видавництва Б. М. Зав'ялову доручили надрукувати тези доповідей (обсягом 5–6 др. арк., тиражем 150 примірників), запрошення і програму наради.

685. Затвердили календарний план засідань Президії та Бюро Президії АН УРСР на IV квартал 1954 р.

686. Вивели зі складу вченої ради Інституту теплоенергетики АН УРСР д.х.н. Б. З. Рудого і м.н.с. Г. Л. Бабуху та ввели до складу ради вченого секретаря інституту к.т.н. М. М. Назарчука і м.н.с. Ю. П. Горбатого.

687. Взяли до відома розпорядження РМ СРСР від 6 жовтня 1954 р. № 11032-р про створення на базі Лабораторії металофізики АН УРСР Інституту металофізики АН УРСР. Доручили Відділу фізико-математичних, хімічних і геологічних наук АН УРСР спільно з Відділом спеціальних робіт і фінансово-плановим відділом АН УРСР до 1 листопада 1954 р. скласти структуру і штати новоствореного інституту на 1955 р.

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 585, арк. 104–130. Оригінал. Машинопис.

Протокол № 34-Б засідання Президії Академії наук УРСР

від 25 жовтня 1954 р.

688. Надали відпустку з 12 жовтня 1954 р. директору Інституту електротехніки АН УРСР чл.-кор. А. Д. Нестеренку (постанова від 12.10.54).

689. Внесли зміни до постанови Президії АН УРСР від 10 вересня 1954 р. (протокол № 27, п. 591) «Про висновки Міністерства державного контролю УРСР з питання сумісництва наукових співробітників АН УРСР» (постанова від 12.10.54).

690–691. *¹

692. *⁵

693. *¹

694. Звільнили з 6 жовтня 1954 р. В. С. Середенка від виконання обов'язків заступника директора Видавництва АН УРСР (постанова від 15.10.54).

695. Постановили перенести термін проведення координаційної наради з питань міцності при несталих режимах навантажування з 14–16 жовтня на 9–11 грудня 1954 р. (постанова від 15.10.54).

696. Дозволили вченій раді Інституту чорної металургії АН УРСР приймати до захисту докторські та кандидатські дисертації з таких спеціальностей: металургія чавуну, металургія сталі, обробка металів тиском, металургійні печі, металознавство і термічна обробка, механічне устаткування металургійних заводів (постанова від 15.10.54).

697. Тасмно.

698. Провели відрахування 82 аспірантів з аспірантури АН УРСР у зв'язку з закінченням строку аспірантури, дозволили директорам інститутів зараховувати в.о. м.н.с. аспірантів-випускників, які подали дисертації до захисту, і зобов'язали директорів відповідних інститутів вжити заходів щодо працевлаштування відратованих аспірантів, які ще не мають призначення на роботу (постанова від 16.10.54).

699. Дозволили Інституту теплоенергетики АН УРСР провести 28–30 жовтня 1954 р. у м. Київ Республіканську нараду по координації науково-дослідних робіт у галузі теплотехніки та енергетики (постанова від 16.10.54).

700. Провели зміни у складі комісії по перевірці роботи БМУ «Академбуд» АН УРСР (постанова від 18.10.54).

701. *⁵

702–703. *¹

704. Затвердили план подання до захисту докторських дисертацій співробітниками науково-дослідних установ АН УРСР на 1954 р. у кількості 34 особи і на 1955 р. – 49 осіб та план захисту кандидатських дисертацій на 1954 р. у кількості 75 осіб, на 1955 р. – 110 осіб (постанова від 21.10.54).

705. Тасмно.

706–708. *¹

709. *²

710. *¹

711. Закритс питання.

712. Взяли до відома інформацію віце-президента АН УРСР акад. Г. М. Савіна про його участь у роботі урядової комісії у м. Москва і доручили Відділу спеціальних робіт АН УРСР (С. М. Бухало) до 1 грудня 1954 р. провести перевірку стану виконання урядових завдань.

713. Відповідно до постанови Президії АН УРСР від 7 серпня 1954 р. (протокол № 23-Б, п. 526, пункти 2, 3 та 4) «Про роботу комісії АН УРСР по наданню допомоги будівництву Республіканської сільськогосподарської виставки» затвердили розподіл тематики головного павільйону виставки між установами АН УРСР для опрацювання тематичного плану.

Зобов'язали директорів установ АН УРСР, що приймають участь у наданні допомоги будівництву виставки, забезпечити розробку тематичного плану павільйону виставки до 25 грудня 1954 р. з розподілом тематики, для чого протягом двох днів закріпити за співробітниками інститутів тематику для розробки плану, дозволити встановити постійний зв'язок з методичною радою виставки для одержання консультацій по розробці тематичних планів.

Поклали персональну відповідальність за своєчасне виконання і якісну розробку тематичних планів на директорів установ АН УРСР; відповідальність за остаточне оформлення і зведення тематичного плану головного павільйону Республіканської виставки – на Інститут економіки АН УРСР; на бюро Відділу суспільних наук АН УРСР – остаточний розгляд тематичного плану головного павільйону Республіканської сільськогосподарської виставки та подання його до 1 січня 1955 р. методичній раді виставки.

714. Затвердили редколегію збірника «Труди Інститута фізики» у складі: директор Інституту фізики АН УРСР М. В. Пасічник (відповідальний редактор), акад. В. С. Лашкар'єв, чл.-кор. А. Ф. Прихотько, с.н.с. П. Г. Борзяк, м.н.с. А. Ф. Лубченко (відповідальний секретар).

715. Додатково ввели до складу робочої вченої ради Інституту електротехніки АН УРСР в.о. завідувача лабораторії № 1 цього інституту к.т.н. Г. К. Нечасєва.

716. *²

717. Схвалили лист-відповідь д.мед.н. В. Д. Янковського на лист чеського лікаря В. Душана і ухвалили надіслати через зарубіжний відділ АН СРСР його разом з відбитком статті В. Д. Янковського «До питання про відновлення функцій центральної нервової системи і газообміну у тварин, що загинули від гіпоксії і були

оживлені за допомогою штучного кровообігу» («Медичний журнал», т. XXXIV, 1954 р.).

718. Ухвалили відзначити 70-річчя від дня народження акад. Г. В. Фольборта у 1955 р. і зобов'язали бюро Відділу біологічних наук АН УРСР подати на затвердження склад ювілейної комісії.

719. Ввели до складу редакційної колегії «Українського хімічного журналу» чл.-кор. А. С. Бережного.

720. Доручили в.о. Головного вченого секретаря Президії АН УРСР Є. М. Кондратюку з'ясувати в АН СРСР питання про участь українських учених у роботі XIV Міжнародного конгресу з питань декоративного садівництва.

721. Ухвалили передати подання голови Львівського філіалу АН УРСР про звільнення д.б.н. Ф. Й. Страутмана від роботи у філіалі на розгляд віце-президента АН УРСР акад. М. П. Семененку.

722. Задовольнили прохання акад. Г. Ф. Проскури і звільнили його з 1 листопада 1954 р. від обов'язків директора Лабораторії швидкісних машин і механізмів АН УРСР, винесли йому подяку за сумлінну багаторічну роботу та доручили в.о. Головного вченого секретаря Президії АН УРСР Є. М. Кондратюку викликати з м. Харків чл.-кор. А. П. Філіппова для переговорів про призначення його директором вказаної лабораторії.

723. Дозволили д.т.н. Б. І. Костецькому тимчасово (до кінця 1955 р.) працювати за сумісництвом в Інституті електротехніки АН УРСР на півставки с.н.с.

724. *1

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 585, арк. 131-231. Оригінал. Маштупіс.

Протокол № 35 засідання Президії Академії наук УРСР

від 29 жовтня 1954 р.

725. Заслухали і обговорили доповідь в.о. голови президії Кримського філіалу АН УРСР д.г-м.н. Я. Д. Козіна про стан і напрями науково-дослідної роботи установ філіалу. Постановили: доручити Головному вченому секретарю Президії АН УРСР спільно з представниками Кримського філіалу АН УРСР доопрацювати проект постанови щодо Кримського філіалу з урахуванням висловлених зауважень і побажань та 1 листопада 1954 р. подати його на затвердження Президії АН УРСР.

726. Надали науково-дослідним установам АН УРСР 10 додаткових аспірантських вакансій на 1954 р. та дозволили продовжити до 1 грудня 1954 р. конкурс до аспірантури на окремі спеціальності.

727. *3

728. Заслухали інформацію віце-президента АН УРСР, завідділу рудних родовищ Інституту геологічних наук АН УРСР акад. М. П. Семененка про результати наради з питань геології Криворізького залізрудного басейну, проведеної інститутом спільно з Відділом геолого-географічних наук АН СРСР та Міністерством чорної металургії АН УРСР 12–20 жовтня 1954 р. у м. Кривий Ріг. Від-

значили роботу з організації наради і її велике значення для підведення підсумків і розробки подальших завдань всебічного геологічного вивчення Криворізького залізрудного басейну, а також проведення у «Геологічному журналі АН УРСР» дискусії з питань генезису криворізьких залізних руд.

Зобов'язали інститут до 1 січня 1955 р. підготувати до друку, а Видавництво АН УРСР опублікувати «Праці наради з питань геології та генезису руд і порід Криворізького залізрудного басейну», а також постанову наради з питань походження залізних руд в «Геологічному журналі АН УРСР»; розвивати геологічні дослідження Криворізького залізрудного басейну, ширше залучаючи до спільної розробки працівників Криворізького геологорозвідувального тресту, Дніпропетровського гірничого інституту і Криворізького науково-дослідного гірничорудного інституту. Рекомендували інституту посилити увагу до забезпечення всебічного комплексного дослідження питань походження криворізьких залізних руд, зокрема, шляхом висвітлення ролі гіпергенезу.

729. Взяли до відома інформацію в.о. голови Відділу суспільних наук АН УРСР д.філол.н. І. К. Білодіда про роботу наукової сесії цього Відділу, присвяченої 100-річчю героїчної оборони Севастополя. Ухвалили опублікувати інформацію про сесію у журналі «Вісник АН УРСР».

730. *2

731. Розглянули лист Товариства для поширення політичних і наукових знань УРСР щодо виділення групи наукових співробітників для читання лекцій у районах цілинних і перелогових земель, де працюють добровольці Української РСР. Постановили відрядити таку групу на один місяць та дозволили директорам інститутів продовжити на один місяць термін виконання цими співробітниками наукових робіт.

732. Відповідно до постанови ЦК КПУ від 3 жовтня 1954 р. про підготовку другого видання I тому «Історії Української РСР» зобов'язали Інститут історії АН УРСР (директор О. К. Касименко) та бюро Відділу суспільних наук АН УРСР (в.о. голови д.філол.н. І. К. Білодід) розпочати підготовку до другого видання у 1955 р. Доручили дирекції Інституту історії АН УРСР та редколегії I тому при роботі над перевиданням врахувати «Тези про 300-ліття возз'єднання України з Росією (1654–1954 рр.)», ухвалені ЦК КПРС, рецензії в центральній і республіканській пресі та критичні зауваження читачів. Ухвалили видати перероблене видання I тому у 1955 р. тиражем 75 тис. примірників (50 тис. примірників українською мовою і 25 тис. примірників російською мовою), зсунувши особливу увагу на покращення змісту, мови і стилю викладу видання.

733. Затвердили вчену раду Інституту суспільних наук АН УРСР у такому складі: д.і.н., проф. І. П. Крип'якевич (голова), акад. М. С. Возняк, доктори наук – І. С. Свенціцький, М. О. Кожин, Д. Л. Похилевич (Львівський державний університет ім. І. Франка), кандидати наук – М. П. Герасименко, А. І. Генсборський, Л. Л. Гумельська, Ю. М. Захарук, О. І. Дей, М. Ю. Смішко, М. Ф. Матвійчук, О. Ю. Карпенко, В. П. Огоновський, С. Д. Нікітін, В. В. Лесик, вчений секретар П. Д. Малій.

Протокол № 36-Б
засідання Президії Академії наук УРСР

від 1 листопада 1954 р.

734. *¹
735. Призначили з 26 жовтня 1954 р. на посаду завідувача кафедри філософії АН УРСР на півставки д.філос.н. Д. Х. Острянина і оскільки конкурс на заміщення посад доцентів кафедри філософії не дав позитивних результатів, ухвалили доручити проф. Д. Х. Острянину до 1 листопада 1954 р. підібрати відповідних викладачів діалектичного та історичного матеріалізму для тимчасового виконання ними обов'язків доцентів кафедри і подати на затвердження Президії АН УРСР (постанова від 30.10.54).

736. Внесли зміни у проблемний план науково-дослідних робіт Інституту гірничої справи ім. М. М. Федорова АН УРСР на 1954 р. (постанова від 30.10.54).

737. Затвердили плани відряджень по АН УРСР за межі УРСР на листопад 1954 р.

738. Взяли до відома інформацію директора Інституту електрозварювання ім. Є. О. Патона АН УРСР чл.-кор. Б. Є. Патона про будівництво лабораторного корпусу інституту, ухвалили передбачити у 1955 р. кошти на складання технічного проекту будівництва.

739. Заслухали доповідь в.о. голови Кримського філіалу АН УРСР д.г.-м.н. Я. Д. Козіна. Відзначили, що філіал є комплексною науково-дослідною установою із загальною кількістю наукових співробітників 578 осіб, у тому числі 38 кандидатів та 5 докторів наук, у складі якої 8 відділів та одна станція. За час існування філіалу його співробітниками було опубліковано 128 наукових робіт обсягом понад 238 др. арк., проведено велику роботу з організації допоміжних наукових установ і забезпечення їх матеріально-технічної бази – створено й оснащено хімічні та інші лабораторії, експериментальний пункт для відділів біологічного спрямування, наукову бібліотеку, що налічує 64 тис. томів, фотолабораторію і механічну майстерню. Також були відзначені й деякі недоліки у його роботі.

Постановили вважати основними напрямками наукових досліджень установ Кримського філіалу АН УРСР наступні: вивчення історії Криму, пам'яток палеоліту, античного часу і місцевого населення (таврів), археологічних пам'яток у районі траси Північнокримського каналу і водосховищ (комплексно з Інститутом археології АН УРСР та Інститутом історії матеріальної культури АН СРСР); дослідження ґрунтів Криму, а також біологічних, фізико-хімічних процесів у ґрунті при різних системах обробітку і ввнесенні добрив, в умовах поливного і неполивного землеробства; вивчення природних рослинних багатств та розвиток рослинництва; поширення способів агролісомеліорації і степового лісорозведення; дослідження фауни; опрацювання питань геології та хімії нафти, мінералогії і геохімії керченських залізних руд, соляних ресурсів Сивашу та озер Криму з метою розвитку на їх базі хімічної промисловості, гідрогеології карсту Криму як джерела водопостачання гірського Криму і зрошення земель передгірної частини, енергетичних ресурсів річок Криму; використання вітрової енергії, та ін.

Зобов'язали президію Кримського філіалу АН УРСР представити свої пропозиції про необхідність внесення змін до складу президії і ради філіалу, до структури установ, а також у плани робіт відділів на 1955 р., зокрема, до структури

і наймнування відділів біологічного спрямування – реорганізації відділу геоботаніки і рослинництва у відділ ботаніки, відділу гірської агролісомеліорації і степового лісорозведення у відділ лісомеліорації та озеленення.

У зв'язку з необхідністю концентрації наукових сил відділу карстознавства і спелеології на вирішенні основних питань карсту України ухвалили вважати недоцільним подальше існування стаціонару у м. Адлер, переключивши його співробітників для розробки основної тематики відділу. Zobov'язали Інститут чорної металургії АН УРСР (директор чл.-кор. З. І. Некрасов) підготувати план комплексного вивчення керченських залізних руд. Вирішили включити у план робіт Ради по вивченню виробничих сил УРСР АН УРСР на 1955 і наступні роки розробку комплексної проблеми «Розвиток продуктивних сил Кримської області».

Також zobov'язали філіал подати на затвердження Президії АН УРСР уточнений план підготовки рукописів наукових робіт для їх видання у 1955–1956 рр. Доручили Державній публічній бібліотеці УРСР (В. С. Дончак) подати пропозиції щодо комплектування літературою наукової бібліотеки Кримського філіалу АН УРСР. Для покращення роботи Кримського філіалу АН УРСР запропонували Президії філіалу провести переатестацію наукових співробітників, та вирішили з метою зміцнення науковими кадрами філіалу перевести низку співробітників київських установ для роботи до Кримського філіалу АН УРСР.

Вирішили просити: Президію АН СРСР – дати свою згоду на передачу Севастопольської біологічної станції до складу АН УРСР з наступним перетворенням її та Карадазької біологічної станції в Інститут біології моря АН УРСР; РМ УРСР – порушити клопотання перед РМ СРСР про передачу до складу Кримського філіалу АН УРСР Нікітського ботанічного саду, Кримської гірсько-лісової дослідної станції Всесоюзного науково-дослідного інституту лісового господарства Міністерства сільського господарства СРСР, Кримського державного заповідника ім. В. В. Куйбишева Управління заповідників Міністерства сільського господарства СРСР, Євпаторійської хімічної лабораторії Державного інституту з проектування хімічних підприємств Міністерства хімічної промисловості СРСР, Сімферопольської, Ялтинської та Феодосійської сейсмічних станцій Геофізичного інституту АН СРСР, історичних заповідників з відання обласного відділу культури – печерні міста Чуфут-Кале та ін., Неаполь-Скіфський, Херсонський музей. Прийняли рішення по інших питаннях, спрямованих на забезпечення будівництва лабораторних корпусів і житла для співробітників установ філіалу.

740. *3

741–742. *1

743. Затвердили списки наукових співробітників АН УРСР, представлених до урядової нагороди за заслугу років і бездоганну роботу (постанова від 05.11.54)

Протокол № 37
засідання Президії Академії наук УРСР

від 5 листопада 1954 р.

744. *3

745. Затвердили з 15 жовтня 1954 р. к.т.н. Ю. О. Анісімова в.о. заввідділу історії техніки Інституту теплоснабженні АН УРСР, звільнили з 16 жовтня 1954 р. м.н.с. І. С. Слабєва від виконання обов'язків вченого секретаря Інституту історії АН УРСР та затвердили на цій посаді к.і.н. О. П. Лолу. Зобов'язали Інститут теплоснабженні АН УРСР оголосити конкурс на заміщення посади с.н.с. по відділу історії техніки цього інституту.

746. Взяли до відома інформацію акад. П. П. Єфіменка про наукове відрядження у складі делегації учених СРСР до Чехословаччини для участі в роботі археологічної конференції, що відбулася 25–30 вересня 1954 р. у м. Прага, та ухвалили просити опублікувати матеріали звіту про відрядження у журналі «Вісник АН УРСР» та повідомити Президію АН СРСР про доцільність запросити вчених-археологів Чехословацької АН відвідати АН УРСР для ознайомлення з роботами і досягненнями українських учених у галузі археології.

747. Закрите питання.

748. Постановили відновити у складі АН УРСР Старосільську біологічну станцію як окрему структурну одиницю на основі Старосільської науково-експериментальної бази Інституту лісівництва АН УРСР, де забезпечити стаціонарні роботи установ Відділів біологічних та сільськогосподарських наук АН УРСР; підпорядкувати її бюро Відділу біологічних наук АН УРСР, а в фінансово-господарському відношенні – Інституту ботаніки АН УРСР, для чого передати Старосільську науково-експериментальну базу з балансу Інституту лісівництва АН УРСР на баланс Інституту ботаніки АН УРСР разом з асигнуваннями на утримання бази до кінця 1954 р. Доручили бюро Відділів біологічних та сільськогосподарських наук АН УРСР до 15 листопада 1954 р. подати пропозиції щодо складу вченої ради станції та зобов'язали бюро Відділу біологічних наук АН УРСР подати пропозиції щодо розвитку наукової роботи станції, використання її персоналу, перелік установ, які вестимуть на її базі наукові дослідження, і дослідних тем. Ухвалили відновити з 1955 р. видання наукових праць Старосільської біологічної станції АН УРСР і доручили бюро Відділу біологічних наук АН УРСР подати на затвердження склад редколегії збірника праць. Зобов'язали директора Інституту ботаніки АН УРСР акад. Д. К. Зрова спільно з керуючим справами АН УРСР М. П. Сизоненком до 20 листопада 1954 р. розробити і подати на затвердження Бюро Президії АН УРСР план будівельних робіт на Старосільській біологічній станції АН УРСР.

749. Постановили передати дослідне лісництво «Феофанія» з балансу Інституту лісівництва АН УРСР на баланс Інституту ботаніки АН УРСР за станом на 1 листопада 1954 р. і зобов'язали фінансово-плановий відділ АН УРСР вилучити залишки коштів з кошторису Інституту лісівництва АН УРСР і передати Інституту ботаніки АН УРСР для фінансування робіт по лісництву «Феофанія» у листопаді та грудні 1954 р.

749-а. Задовольнили прохання М. В. Пасічника і у зв'язку з написанням монографії по узагальненню робіт відділу № 3 Інституту фізики АН УРСР на час

з 16 листопада 1954 р. по 15 квітня 1955 р. звільнили його від обов'язків директора цього інституту, залишивши на посаді завідувача відділу № 3 і лабораторії № 2 цього відділу, т.в.о. директора інституту на цей час призначили к.ф.-м.н. І. Д. Конозенка.

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, стр. 586, арк. 68-76. Оригінал. Машинопис.

Протокол № 38-Б засідання Президії Академії наук УРСР

від 5 листопада 1954 р.

750. Внесли зміни до тематичного плану видань АН УРСР на 1955 р., зокрема, ухвалили змінити назви видань: збірника, присвяченого пам'яті С. О. Патона, на «Вопросы электросварки» (і скоротити його обсяг до 20 др. арк.), «Сборника трудов по проблеме борьбы с вредителями и болезнями сельскохозяйственных растений» – на «Борьба с долгоносиком». Затвердили остаточно скорегований тематичний план видань АН УРСР на 1955 р. загальним обсягом 3100 др. арк.

751. Дозволили комісії з історії техніки при бюро Відділу технічних наук АН УРСР провести Республіканську координаційну нараду з історії техніки 29 листопада – 1 грудня 1954 р. у м. Київ, затвердили програму та склад учасників (постанова від 06.11.54).

752. *1

753. Призначили з 1 листопада 1954 р. М. І. Самілова на посаду заступника директора Видавництва АН УРСР (постанова від 10.11.54).

754. Дозволили Інституту чорної металургії АН УРСР провести 7–10 грудня 1954 р. у м. Дніпропетровськ науково-технічну нараду з питань роботи блюмінгів вітчизняних заводів, затвердили програму та склад учасників (постанова від 11.11.54).

755. Таємно.

756. Дозволили Інституту мікробіології ім. Д. К. Заболотного АН УРСР та бюро Відділу біологічних наук АН УРСР провести 26–27 листопада 1954 р. наукову нараду з питань координації планів науково-дослідної роботи у галузі сільськогосподарської мікробіології (постанова від 11.11.54).

757. *1

758. На виконання постанови ЦК КПРС і РМ СРСР від 14 жовтня 1954 р. № 2150 та постанови ЦК КПУ і РМ УРСР від 2 листопада 1954 р. № 1740 для опрацювання заходів із покращення роботи управлінського апарату, усунення недоліків у структурі, штатах і витрачання коштів на його утримання, призначили комісію під керівництвом віце-президента АН УРСР акад. М. П. Семененка і доручили їй опрацювати конкретні заходи, спрямовані на ліквідацію зайвих ланок апарату, роздробленості структурних підрозділів, усунення паралелізму в роботі, удосконаленню первинного обліку тощо. Зобов'язали голів Відділів та директорів інститутів і установ АН УРСР подати комісії до 20 листопада 1954 р. пропозиції щодо усунення недоліків у структурі і штатах (постанова від 12.11.54).

759. *2

760. *1

761. На виконання постанови Президії АН УРСР від 2 серпня 1954 р. (протокол № 22-Б, п. 513) постановили для встановлення наукової цінності бібліографії з історії України, складеної покійним проф. М. М. Кордубою, та витрат на її придбання для Інституту суспільних наук Львівського філіалу АН УРСР створити комісію під керівництвом ученого секретаря Президії АН УРСР к.і.н. Г. Д. Діденка і зобов'язали її до 10 грудня 1954 р. подати висновки Президії АН УРСР (постанова від 12.11.54).

762. З метою відзначення 70-річчя від дня народження завідувача лабораторії вищої нервової діяльності людини і тварин Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця АН УРСР акад. Г. В. Фольборта і 45-річчя його наукової, педагогічної і громадської діяльності постановили створити ювілейну комісію під головуванням акад. Р. Є. Кавецького і доручили їй розробити і подати на затвердження план заходів по проведенню ювілею (постанова від 12.11.54).

763. Заслухали інформацію голови Відділу біологічних наук АН УРСР акад. Р. Є. Кавецького та голови Відділу фізико-математичних, хімічних і геологічних наук АН УРСР акад. А. І. Кіпріанова про хід виконання і планування науково-дослідної роботи у галузі антибіотиків, постановили схвалити виконувані інститутами мікробіології, біохімії та органічної хімії АН УРСР роботи по вивченню і пошуку антибіотиків та план наукових досліджень у цьому напрямі на 1955 р. і наступні роки. Ухвалили повідомити заступника міністра охорони здоров'я СРСР І. Г. Кочергіна про виконувані і заплановані інститутами АН УРСР на 1955 р. наукові дослідження у галузі антибіотиків (постанова від 12.11.54).

764. *2

765. *1

766. У зв'язку з обранням д.б.н. Ф. Й. Страутмана за конкурсом на посаду завкафедри зоології Львівського державного університету, залишили його з 1 вересня 1954 р. на посаді заввідділу зоології Львівського філіалу АН УРСР за сумісництвом на півставки і зобов'язали в.о. голови Львівського філіалу АН УРСР чл.-кор. Я. І. Середу підібрати кандидатуру на заміщення посади заввідділу зоології філіалу, погодити це питання з бюро Відділу біологічних наук АН УРСР і подати на затвердження.

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 586, арк. 77-165. Оригінал. Машинопис.

Протокол № 39
засідання Президії Академії наук УРСР

від 12 листопада 1954 р.

767. Заслухали та обговорили доповідь акад. М. М. Гришка та співдоповідь чл.-кор. В. А. Мовчана про перспективи розвитку наукової роботи і будівництво у Державному заповіднику «Олександрія» і Дендропарку «Троєтясиць». Постановили доручити дирекції Ботанічного саду АН УРСР спільно з Інститутом гідробіології АН УРСР, бюро Відділу біологічних наук АН УРСР, віце-президентом АН УРСР акад. Г. М. Савіним і в.о. Головного вченого секретаря Президії

дії АН УРСР Є. М. Кондратюком внести зміни у проєкт постанови щодо дендропарків з урахуванням висловлених зауважень і побажань, а також підготувати відповідну записку і проєкт постанови з приводу покращення благоустрою цих парків до РМ УРСР.

768. *1

769. Заслухали і обговорили доповідь в.о. голови Відділу суспільних наук АН УРСР І. К. Білодіда про проблемний план науково-дослідних робіт установ Відділу на 1955 р. Відзначили, що він складається з 51 проблеми, охоплює 262 теми, з них 97 тем нові, 144 – завершуються у 1955 р. Звернули увагу бюро Відділу суспільних наук АН УРСР і директора Інституту економіки АН УРСР на необхідність тіснішого зв'язку наукових досліджень із актуальними проблемами і розвитком сільського господарства та виробництва товарів народного споживання. Затвердили проблемний план та перелік провідних проблем і тсм, що підлягають контролю з боку Президії АН УРСР.

Зобов'язали: бюро Відділу та інститути суспільних наук АН УРСР – переглянути кількість проблем з метою їх скорочення та уточнення назв і змісту; директорів установ – зосередити увагу колективів на поглибленні теоретичного рівня виконуваних робіт і виданні монографій, забезпечити систематичний контроль виконання плану підготовки до видання творів класиків української літератури; докласти всіх зусиль для виконання на високому рівні планів науково-дослідних робіт 1955 р. шляхом розгортання наукової критики і самокритики та створити при кожній установі науковий актив із представників вищих навчальних закладів області УРСР, залучивши його до опрацювання наукових проблем.

Доручили бюро та директорам установ Відділу забезпечити координування в опрацюванні комплексних наукових проблем і тем з відповідними інститутами АН СРСР, зокрема, теми «Українці» з серії «Народи світу» Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії АН УРСР з Інститутом етнографії ім. Міклух-Маклая АН СРСР; розробити плани збирання, наукового вивчення і публікації архівних документів, рукописної спадщини і пам'яток з історії мови, літератури, мистецтва, історії слов'янських народів; провести високоякісну підготовку до видання II тому «Історії Української РСР» та II тому «Історії української літератури», I та II томів нарисів «Українська народнопоетична творчість», I тому «Нарисів історії українського драматичного театру» (дожовтневий період), «Нарисів з історії української радянської музики» та VII, VIII, IX, X томів повного збирання творів Т. Г. Шевченка (живопис і графіка), серії альбомів кращих зразків українського народного мистецтва.

770. У зв'язку зі звільненням акад. Г. Ф. Проскури від обов'язків директора Лабораторії проблем швидкісних машин і механізмів АН УРСР поклали з 12 листопада 1954 р. виконання обов'язків директора на чл.-кор. А. П. Філіппова.

771. Надали відрядження голові Відділу сільськогосподарських наук АН УРСР акад. П. А. Власюку до м. Москва 21–28 листопада 1954 р. для участі у нараді з проблеми підвищення цукристості цукрових буряків, яку скликають ВАСГНІЛ і Міністерство сільського господарства СРСР.

772. Затвердили редколегію «Фізіологічного журналу» у такому складі: акад. Г. В. Фольборт (відповідальний редактор), чл.-кор. А. М. Воробйов (заступник), академіки АМН СРСР – М. М. Горєв, В. М. Іванов, акад. АН УРСР В. П. Протопопов,

чл.-кор. АМН СРСР О. І. Черкес, чл.-кор. АН УРСР Є. К. Приходькова, д.мед.н. О. Ф. Макаренко, к.мед.н. В. О. Черкес (відповідальний секретар). Ухвалили безпосередню відповідальність за підготовку і своєчасний вихід журналу покласти на директора Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця АН УРСР чл.-кор. А. М. Воробйова.

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 586, арк. 166-180. Оригінал. Машинопис.

Протокол № 40-Б
засідання Президії Академії наук УРСР

від 15 листопада 1954 р.

773. Постановили відрядити з 25 травня 1954 р. с.н.с. Кримського філіалу АН УРСР к. геогр. н. Є. К. Гаврилова у розпорядження Відділення геолого-географічних наук АН СРСР для продовження виконуваної ним роботи по спелеології і карсту СРСР у Геологічному музеї ім. О. П. Карпинського АН СРСР.

774. Заслухали інформацію завсектором аспірантури АН УРСР В. М. Коваленко про прийом аспірантів у науково-дослідні установи АН УРСР в 1954 р. Відзначили, що на 1954 р. було встановлено план набору на 148 вакансій по 96 спеціальностям; серед кандидатів, що склали іспити, 58% осіб – спеціалісти народного господарства, які мають досвід у виробничій, педагогічній та науково-дослідній роботі (проти 52% у 1953 р.). До 15 листопада 1954 р. Президією АН УРСР було зараховано 117 аспірантів, а саме: по Відділу суспільних наук – 19 аспірантів, Відділу фізико-математичних, хімічних і геологічних наук – 35 аспірантів, Відділу біологічних наук – 15 аспірантів, Відділу технічних наук – 32 аспірантів, Відділу сільськогосподарських наук АН УРСР – 16 аспірантів. Постановили: зауважити директорам, їх заступникам по науковій частині, вченим секретарям інститутів, де є незадовільний стан з набором відповідних кандидатів по важливих спеціальностях, сектору аспірантури – на повний набір аспірантів за конкурсом, і продовжити конкурс для прийому аспірантів по певних спеціальностях до 1 лютого 1955 р. та надати за рахунок плану прийому аспірантів 1955 р. додаткові аспірантські вакансії Лабораторії спецплавів АН УРСР і Інституту металофізики АН УРСР.

775. Додатково надали у 1954 р. Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця АН УРСР 2 аспірантські вакансії, Інституту геології корисних копалин АН УРСР – 1 аспірантську вакансію.

776. *³

777. Розглянули результати атестації аспірантів науково-дослідних установ АН УРСР в 1954 р., відрахували трьох аспірантів і зобов'язали директорів інститутів фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії, генетики і селекції та агробіології АН УРСР у листопаді 1954 р. провести атестацію аспірантів першого року навчання, які були зараховані до аспірантури в лютому-березні 1954 р.

778-779. *²

780. У зв'язку з призначенням д.с-г.н. П. Д. Пшеничного ректором Української сільськогосподарської академії, тимчасово з 16 листопада 1954 р. персвели його на півставки посади завідувача Сектору тваринництва АН УРСР за сумісництвом;

ухвалили просити д.с.-г.н. П. Д. Пшеничного рекомендувати Президії АН УРСР кандидатуру на заміщення посади завідувача Сектору тваринництва АН УРСР.

781. Дозволили Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця АН УРСР провести спільно з Інститутом фізіології ім. І. П. Павлова АН СРСР 20–24 грудня 1954 р. наукову нараду, присвячену обговоренню результатів досліджень у галузі фізіології і патології травлення, затвердили програму та склад учасників наради.

782. *2

783. Схвалили проведення 1–4 грудня 1954 р. у м. Київ пленуму Астрономічної ради АН СРСР та наради по координації планів на 1955 р. спільно з Головною астрономічною обсерваторією АН УРСР.

784. *1

785. *2

786. Взяли до відома інформацію віце-президента АН УРСР акад. Г. М. Савіна про участь Держплану УРСР у роботі Ради по вивченню продуктивних сил УРСР АН УРСР та рекомендували її комісіям встановити ділові контакти з окремими комплексними проблемами з Держпланом УРСР.

787. Взяли до відома подяку співробітникам групи тензометричних вимірювань Інституту будівельної механіки АН УРСР, виснену командуванням в/ч 42 886 за надання технічної допомоги.

788. Постановили провести 27 листопада 1954 р. у Великому конференц-залі АН УРСР ювілейний вечір з нагоди 70-річчя від дня народження і 45-річчя наукової, педагогічної і громадської діяльності акад. М. В. Птухи, створили оргкомітет у складі: І. К. Білодід (голова), О. О. Нестеренко, І. Н. Романенко, П. М. Поршин, В. П. Теплицький, М. М. Середенко, Д. Ф. Вірник, Л. М. Корський, М. В. Дарган, а також опублікувати у «Віснику АН УРСР» та у республіканській пресі статті про життя і наукову діяльність вченого і клопотатись про нагородження акад. М. В. Птухи урядовими нагородами.

789. У зв'язку з 75-річчям від дня народження заслуженого діяча науки УРСР, акад. М. М. Крилова постановили вручити йому поздоровні адреси від Президії АН УРСР і Відділу технічних наук АН УРСР.

790. Розглянули литання про надсилання до Німецької Демократичної Республіки відбитків наукових праць с.н.с. Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця АН УРСР А. К. Подшибякіна і постановили дозволити надіслати через зарубіжний відділ АН СРСР листи та окремі відбитки робіт до медичної клініки Лейпцизького університету та до Інституту рефлекторнозональної терапії (м. Лейпциг).

791. *1

792. Дозволили Інституту органічної хімії АН УРСР провести 9–11 грудня 1954 р. у м. Київ нараду з питань хімічного дослідження у галузі вітамінів, затвердили оргкомітет під керівництвом акад. А. І. Кіпріанова, програму та склад учасників (постанова від 17.11.54).

793–794. *1

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 586, арх. 181–264. Оригінал. Машинопис.

Протокол № 41
засідання Президії Академії наук УРСР

від 19 листопада 1954 р.

795. Обговорили і схвалили проблемний план науково-дослідних робіт установ Відділу біологічних наук АН УРСР на 1955 р. і доручили бюро Відділу внести у план і проект постанови зміни і доповнення, відповідно до висловлених під час обговорення зауважень і побажань.

796. Затвердили «Вказівки Президії Академії наук УРСР до складання звітів за 1954 рік», зобов'язали директорів науково-дослідних установ АН УРСР, бюро Відділів наук АН УРСР, президії Кримського і Львівського філіалів АН УРСР забезпечити підготовку та затвердження звітів.

797. Заслухали наказ по Інституту історії АН УРСР від 6 вересня 1954 р. № 74 про встановлення нового розпорядку робочого дня для завідділами і наукових співробітників інституту та постанову бюро Відділу суспільних наук АН УРСР від 26 жовтня 1954 р., якою цей наказ схвалено. Ухвалили скасувати їх як такі, що суперечать встановленому порядку роботи державних установ, і рекомендували директорам установ вирішувати питання про дозвіл науковим співробітникам і аспірантам працювати в архіві, бібліотеці у кожному окремому випадку.

798. Затвердили редколегію журналу «Прикладна механіка» в складі: академіки – Г. М. Савін (відповідальний редактор), М. В. Корноухов (заступник), Ф. П. Беляжкін, О. Ю. Ішлінський, Г. Й. Сухомел, члени-кореспонденти – О. А. Льюшин (чл.-кор. АН СРСР), А. Д. Коваленко, О. М. Пеньков, А. П. Філіппов, доктори наук – В. А. Лазарян, М. П. Шереметьєв, Д. В. Вайнберг (відповідальний секретар).

799. Взяли до відома поздоровні телеграми з нагоди 37-ї річниці Жовтневої революції, що надійшли на адресу АН УРСР від академії наук СРСР, Азербайджанської, Грузинської, Білоруської, Казахської, Узбецької, Туркменської, Вірменської, Таджикиської, Латвійської, Литовської і Естонської РСР та Киргизького філіалу АН СРСР.

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, стр. 586, арк. 265–285. Оригінал. Машинопис.

Протокол № 42
засідання Президії Академії наук УРСР

від 20 листопада 1954 р.

800. Доручили Львівському філіалу АН УРСР створити комісію по організації похорону акад. М. С. Возняка, відрядили для участі у похороні до м. Львів акад. Г. М. Савіна і н.с. Інституту мовознавства ім. О. О. Потебні АН УРСР З. Т. Франко. Доручили Відділу суспільних наук АН УРСР підготувати і видати збірник вибраних творів ученого. Ухвалили клопотатись до РМ УРСР дозволити організувати похорон за рахунок держави і асигнувати кошти на встановлення пам'ятника на могилі.

801. Заслухали доповідь голови Відділу сільськогосподарських наук АН УРСР акад. П. А. Власюка про проблемний план науково-дослідних робіт установ Відділу на 1955 р. Схвалили його в цілому і доручили внести у план і проєкт постанови відповідні зміни і доповнення з урахуванням висловлених зауважень і побажань.

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 587, арк. 1-4. Оригінал. Машинопис.

Протокол № 43-Б
засідання Президії Академії наук УРСР

від 23 листопада 1954 р.

802. *1

803. Дозволили Інституту гірничої справи ім. М. М. Федорова АН УРСР провести 26–27 листопада 1954 р. у м. Київ нараду з питань тролейвозного транспорту.

804. Дозволили Інституту гірничої справи ім. М. М. Федорова АН УРСР провести 8 грудня 1954 р. у м. Київ нараду з питань міцності, довговічності та контролю за станом канатів для глибоких шахт Донбасу.

805. На зміну постанови Президії АН УРСР від 10 вересня 1954 р. (протокол № 27, п. 595) ухвалили перемістити відділ екології тварин Інституту зоології АН УРСР з Державного заповідника «Олександрія» не до «Феофанії», а до «Теремків» (постанова від 24.11.54).

806. На часткову зміну постанови Президії АН УРСР від 23 липня 1954 р. (протокол № 21, п. 488) «Про прийом до складу Академії наук Української РСР Кримського філіалу Академії наук СРСР» підпорядкували групу хімії нафти Кримського філіалу АН УРСР для координації і методичного керівництва Інституту геології корисних копалин АН УРСР (постанова від 24.11.54).

807. На відзначення 70-річчя від дня народження акад. Г. В. Фольборта ухвалили провести урочисте засідання та видати збірник наукових праць, присвячений ювілярові, та затвердили редколегію збірника у складі: акад. Р. Є. Кавецький, чл.-кор. А. М. Воробйов (відповідальний редактор), професори М. Б. Маньковський та О. Ф. Макарченко, доцент М. І. Путилін (відповідальний секретар).

808. Затвердили вчену раду Інституту машинознавства і сільськогосподарської механіки АН УРСР у складі: акад. А. О. Василенко (голова), акад. С. В. Серенсен, чл.-кор. П. М. Василенко, кандидати наук – М. І. Люшин, Б. М. Середенко, І. С. Григорьев, М. Е. Гарф, В. Й. Лакомський (секретар).

809. Ввели до складу вченої ради Інституту економіки АН УРСР к.е.н. А. І. Консевича.

810. Дозволили Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця АН УРСР надіслати лист і список наукової літератури з тканинної терапії до Російської наукової бібліотеки при Товаристві австралійсько-радянської дружби, через зарубіжний відділ АН УРСР.

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 587, арк. 5–100. Оригінал. Машинопис.

Протокол № 44
засідання Президії Академії наук УРСР

від 26 листопада 1954 р.

811. Закрите питання.

812. Заслухали інформацію в.о. голови Відділу суспільних наук АН УРСР д.філол.н. І. К. Білодіда про наукову працю акад. Л. А. Булаховського «Питання походження української мови» та результати її обговорення в Інституті мовознавства ім. О. О. Потебні АН УРСР. Постановили видати працю протягом I півріччя 1955 р. і доручити акад. Л. А. Булаховському подати роботу до Видавництва АН УРСР в остаточній редакції у березні 1955 р.

813. Ухвалили створити комісію з перегляду Статуту АН УРСР у такому складі: Президент АН УРСР акад. О. В. Палладін, Головний вчений секретар Президії АН УРСР О. Н. Щербань, завідувач Сектору держави і права АН УРСР акад. В. М. Корсцький, в.о. голови Відділу суспільних наук АН УРСР І. К. Білодід, начальник Відділу спеціальних робіт АН УРСР С. М. Бухало, начальник фінансово-планового відділу АН УРСР О. М. Матяк. Доручили комісії розробити і подати на розгляд Президії АН УРСР новий проект Статуту АН УРСР.

814. Дозволили Інституту біохімії АН УРСР провести 13–15 грудня 1954 р. координаційну нараду з проблеми «Біохімія нервової системи».

815. Дозволили голові Відділу біологічних наук АН УРСР акад. Р. Є. Кавецькому спеціальне відрядження з 28 листопада 1954 р., на час якого виконання обов'язків голови Відділу поклали на чл.-кор. М. Ф. Гулого.

816. Заслухали доповідь голови Відділу біологічних наук АН УРСР акад. Р. Є. Кавецького про проблемний план науково-дослідних робіт установ Відділу на 1955 р. і відзначили, що він включає 17 проблем, до яких входить 218 тем. Схвалили план у цілому і доручили внести відповідні зміни згідно з зауваженнями. Постановили бюро Відділу та директорам установ – розширити план впровадження і виробничого випробування на 1955 р., зосередити увагу на виконанні робіт, запланованих у відповідності з постановами уряду та пов'язаних із сільськогосподарським виробництвом; подати пропозиції щодо розвитку науково-дослідних робіт з питань фізіології і біохімії рослин та вірусології; передбачити у планах відповідних інститутів на 1955 р. та наступні роки виконання робіт із застосуванням методу мічених атомів та наукових праць з питань радіобіології, підготувати видання науково-популярних брошур та читання доповідей і лекцій.

Зобов'язали: інститути ботаніки, зоології, мікробіології та гідробіології АН УРСР – розширити науково-дослідну роботу з питань виду і видоутворення з метою виділення згодом цієї проблеми у самостійну; інститути гідробіології, біохімії, зоології АН УРСР спільно з Ботанічним садом АН УРСР – узагальнити та видати у вигляді монографії результати завершених науково-дослідних робіт; інститути мікробіології і ботаніки АН УРСР – розширити у 1955 р. і наступних роках вивчення біології гриба-збудника раку картоплі і опрацювання ефективних заходів боротьби з ним.

Ухвалили установам Відділу біологічних наук АН УРСР провести такі наукові дослідження спільно з Відділом сільськогосподарських наук АН УРСР: Інституту мікробіології ім. Д. К. Заболотного АН УРСР – взяти участь у розробці

проблеми «Вивчення і творче освоєння нової системи обробітку ґрунту за методом Т. С. Мальцева стосовно ґрунтово-кліматичних особливостей окремих зон УРСР»; Інституту ботаніки АН УРСР і Сектору тваринництва АН УРСР – забезпечити координування і комплексування робіт з питань кормодобування; інститутам мікробіології, фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії та лісівництва АН УРСР – з питань сільськогосподарської і ґрунтової мікробіології. Також вирішили заслухати звіт голови Республіканської комісії по боротьбі з силікозом чл.-кор. АМН СРСР В. К. Навроцького про роботу комісії.

817. Відповідно до положення про конкурси на здобуття премії імені академіка О. О. Богомольця за видатні праці у галузі медичних наук постановили: присудити премію імені академіка О. О. Богомольця д.мед.н., проф. О. Ф. Макаренку за монографію «Зміни нервової системи і характеристики вищої нервової діяльності при інтоксикації марганцем у клініці та експерименті» та вручити її на черговій сесії Загальних зборів АН УРСР.

818. Схвалили проведення Інститутом економіки АН УРСР у м. Київ у січні 1955 р. Міжреспубліканської наради з питань науково-дослідної роботи з економіки машино-тракторних станцій.

819. Дозволили Сектору тваринництва АН УРСР провести 21–22 грудня 1954 р. у м. Київ конференцію з питань вівчарства в УРСР і затвердили оргкомітет під головуванням П. Д. Пшеничного.

820. Відповідно до постанови Президії АН УРСР від 24 жовтня 1952 р. про відзначення 25-річчя від дня смерті акад. Д. К. Заболотного постановили дозволити Інституту мікробіології ім. Д. К. Заболотного АН УРСР провести 15 грудня 1954 р. засідання, присвячене пам'яті акад. Д. К. Заболотного, та просити Міністерство охорони здоров'я УРСР і Товариство мікробіологів, епідеміологів та інфекціоністів УРСР взяти участь у даному заході.

821. Задовольнили прохання акад. А. І. Кіпріанова і звільнили його від обов'язків голови об'єднаної ради Інституту загальної і неорганічної хімії АН УРСР та Інституту органічної хімії АН УРСР, залишивши його членом цієї ради; головою ради призначили акад. А. В. Думанського.

822. Зобов'язали бюро Відділів біологічних, сільськогосподарських та суспільних наук АН УРСР розпочати підготовку до відзначення 100-річного ювілею від дня народження І. В. Мічуріна. Створили комісію з підготовки до ювілею під керівництвом акад. П. А. Власюка і доручили їй підготувати програму заходів та погодити з Українським республіканським комітетом захисту миру і Товариством для поширення політичних і наукових знань УРСР питання про їх участь у спільному урочистому засіданні цих Відділів наук АН УРСР.

Протокол № 45-Б
засідання Президії Академії наук УРСР

від 29 листопада 1954 р.

823–824. *¹

825. *²

826. На зміну постанови Президії АН УРСР від 24 серпня 1951 р. (протокол № 32, п. 581) про підготовку до відзначення у серпня 1956 р. 100-річчя від дня народження І. Франка постановили створити ювілейний комітет у складі: академіки – Президент АН УРСР О. В. Палладін (голова), М. П. Бажан (заступник), М. Т. Рильський, О. І. Білєцький, доктори наук – І. К. Білодід, І. П. Крип'якевич та С. П. Кирилюк, кандидати наук – О. К. Касименко та Г. Д. Вервес (секретар), н.с. Інституту літератури АН УРСР Т. І. Франко, секретар парткомітету АН УРСР О. Ф. Макарченко, письменник П. С. Козланюк. Доручили комітету у місячний термін подати на затвердження план роботи комітету.

827. Постановили клопотатись перед Вищою атестаційною комісією Міністерства вищої освіти СРСР про надання вченій раді Інституту історії АН УРСР права прийому до захисту кандидатських дисертацій із загальної історії і затвердили такий склад вченої ради інституту: к.і.н. О. К. Касименко (голова), акад. Д. З. Мануйльський, доктори наук – Ф. Є. Лось, А. О. Введенський, В. О. Голобуцький, Д. Л. Похилевич, М. А. Рубач, І. О. Гуржій, М. І. Супруненко, кандидати наук – К. Г. Гуслистий, П. П. Гудзенко, О. Д. Война, Ф. П. Шевченко, С. М. Белосусов, Ф. О. Ястребов, В. А. Дядиченко, М. Н. Лещенко, В. І. Клоков, П. М. Балковий, В. Л. Варещький, К. І. Стецюк, О. П. Лола (вчений секретар).

828. Розглянули подання Інституту мікробіології ім. Д. К. Заболотного АН УРСР про увічнення пам'яті акад. Д. К. Заболотного у зв'язку з 25-річчям від дня його смерті і постановили: встановити меморіальну дошку на будинку, де жив і працював акад. Д. К. Заболотний, клопотатись перед РМ УРСР про встановлення премії ім. Д. К. Заболотного (раз на три роки) за видатні роботи, виконані в УРСР у галузі мікробіології та епідеміології, та просити Міністерство культури УРСР здійснити заходи по впорядкуванню могили акад. Д. К. Заболотного.

829. *²

830. Взяли до відома інформацію віце-президента АН УРСР акад. Г. М. Савіна про створення комісії з обліку і збереження бібліотеки, рукописів тощо покійного акад. М. С. Возняка і ухвалили клопотатись перед директивними органами про персдачу їх до АН УРСР.

831. *¹

832. *²

833. Затвердили план відряджень по АН УРСР за межі України (постанова від 01.12.54).

834–837. *¹

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 587, арк. 142–186. Оригінал. Машинопис.

Протокол № 46-Б
засідання Президії Академії наук УРСР

від 6 грудня 1954 р.

838. Призначили: к.т.н. Ю. О. Кочержинського з 1 листопада 1954 р. на посаді вченого секретаря Інституту металофізики АН УРСР; в.о. ученого секретаря Інституту біохімії АН УРСР Я. В. Беліка з 1 листопада 1954 р. на посаду вченого секретаря Інституту біохімії АН УРСР; в.о. завідувача лабораторії вітамінів Інституту біохімії АН УРСР Р. В. Чаговця з 1 листопада 1954 р. на посаді завідувача лабораторії вітамінів Інституту біохімії АН УРСР; к.і.н. М. К. Івасюта в.о. директора Українського державного музею етнографії та художнього промислу АН УРСР. Підтвердили рішення президії Львівського філіалу АН УРСР (протокол № 11 від 28 травня 1954 р.) про звільнення к.філол.н. А. І. Генсьорського від виконання обов'язків директора Українського державного музею етнографії та художнього промислу АН УРСР та переведення його на посаду с.н.с. Інституту суспільних наук АН УРСР. Звільнили інженера Б. Г. Страйна від обов'язків вченого секретаря Інституту машинознавства і автоматики АН УРСР з 15 січня 1955 р. і залишили його працювати в інституті на посаді інженера по господарській тематиці.

839. Підтвердили рішення Президії АН УРСР від 27 вересня 1954 р. (протокол № 31-Б, п. 651) «Про відзначення 25-річчя заснування Інституту електрозварювання ім. Є. О. Патона АН УРСР» і ухвалили не створювати оргкомітет ювілею.

840. Ухвалили заходи для перевірки виконання установами АН УРСР планів науково-дослідних робіт за 1954 р. членами Президії АН УРСР, вченими секретарями Президії АН УРСР та співробітниками Відділу спеціальних робіт АН УРСР.

841. У зв'язку з 75-річчям від дня народження заслуженого діяча науки УРСР акад. О. І. Смирнкової-Замкової ухвалили провести ювілей у 1955 р. і зобов'язали бюро Відділу біологічних наук АН УРСР подати на затвердження склад ювілейної комісії та план заходів.

842. *¹

843. Дозволили с.н.с. Інституту біохімії АН УРСР к.х.н. В. П. Вендту працювати за сумісництвом на півставки у Київському науково-дослідному інституті гігієни праці і профзахворювань.

844. З метою прийняття рішення щодо доцільності створення в АН УРСР центрального наукового архіву доручили Головному вченому секретарю Президії АН УРСР О. Н. Щербаню з'ясувати в АН СРСР питання про напрям роботи академічного архіву і запросити положення про архів АН СРСР. Поклали на завідувача центрального наукового архіву АН УРСР В. К. Скорікову методичний контроль за роботою архіву Кримського філіалу АН УРСР і архівів науково-дослідних установ АН УРСР. Зобов'язали директорів інститутів та наукових установ АН УРСР у місячний термін скласти повний список наукових праць померлих академіків АН УРСР і подати свої пропозиції про місцезнаходження цих праць.

845. На прохання РМ Кабардинської РСР про допомогу в організації у м. Нальчик літературно-меморіального музею української письменниці Марка Вовчка (лист від 11 листопада 1954 р. № СК-87-737) зобов'язали Державний музей Т. Г. Шевченка (директор К. П. Дорошенко) у грудні 1954 р. відрядити до

м. Нальчик на 20 днів наукового співробітника для надання практичної допомоги у складанні тематико-експозиційного плану.

846. *1

847. Дозволили Сектору тваринництва АН УРСР провести 6–7 грудня 1954 р. у м. Луцьк візну сесію вченої ради з питань подальшого розвитку тваринництва у сільських господарствах Волинської обл., і затвердили програму сесії.

848. *2

849. Розглянули результати атестації молодших наукових співробітників інститутів і наукових установ АН УРСР. Відзначили, що з 409 осіб без вченого ступеня не атестовано лише 28. Постановили визнати незадовільними результати проведної атестації, запропонували директорам відповідних інститутів до 1 березня 1955 р. замінити не атестованих співробітниками аспірантами, що успішно захистили дисертації, або шляхом проведення конкурсу на заміщення вакантних посад. Для проведення переатестації молодших наукових співробітників, які не мають вченого ступеня, створити атестаційні комісії по Відділах АН УРСР.

850. *2

850-а. Ухвалили перевести з 7 грудня 1954 р. К. А. Стрільця з посади відповідального секретаря журналу «Вісник АН УРСР» до Видавництва АН УРСР на посаду редактора, В. М. Ісаковича – з посади заступника голови РВР АН УРСР на посаду відповідального секретаря журналу «Вісник АН УРСР».

851. *2

852. Дозволили акад. АН УРСР і ВАСГНІЛ П. А. Власюку виїхати у відрядження на 10 днів до м. Москва для участі у сесії ВАСГНІЛ з розгляду результатів науково-дослідних робіт за 1954 р. і планів роботи на 1955 р.; на час відрядження обов'язки голови Відділу сільськогосподарських наук АН УРСР поклали на акад. А. О. Василенка.

853. На клопотання Міністерства культури УРСР (лист від 6 грудня 1954 р.) постановили: зобов'язати Державний музей Т. Г. Шевченка передати 8 художніх творів Т. Г. Шевченка у тимчасове користування на 3 місяці до Київського державного музею українського мистецтва (постанова від 07.12.54).

854. Розглянули результати виконання постанови РМ УРСР від 3 серпня 1954 р. № 1104 «Про збільшення застосування вапна і торфу на добриво та механізацію робіт по виводку, транспортуванню і внесенню добрив» і зобов'язали Лабораторію ґрунтознавства АН УРСР включити в план робіт на 1955–1957 рр. проведення досліджень по удосконаленню методу покращення солонців способом меліоративної обробки в умовах зрошувального та богарного землеробства; до 1 січня 1955 р. скласти і передати Міністерству сільського господарства УРСР інструкцію по застосуванню методу внесення малих доз гіпсу у рядки під сільськогосподарські культури та науково-популярну брошуру про ефективність рядкового внесення гіпсу під сільськогосподарські культури. Зобов'язали Раду науково-технічної пропаганди АН УРСР і Видавництво АН УРСР видати у 1955 р. науково-популярну брошуру про ефективність рядкового внесення гіпсу і доручили бюро Відділу сільськогосподарських наук АН УРСР звернутись до Міністерства сільського господарства УРСР із проханням застосувати інструкцію у виробництві і провести облік ефективності дії гіпсу за формами, опрацьованими Лабораторією ґрунтознавства АН УРСР. Поклали на лабораторію координацію

робіт з проблеми «Корінне поліпшення солонців способом меліоративної обробки», які проводяться науково-дослідними установами УРСР.

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 587, арк. 187–214. Оригінал. Машинопис.

Протокол № 47
засідання Президії Академії наук УРСР

від 10 грудня 1954 р.

855. Закрите питання.

856. З метою забезпечення виконання постанови Секретаріату ЦК КПУ від 3 листопада 1954 р. «Про стан і заходи щодо поліпшення видань багатотомних збірок класиків української художньої літератури» зобов'язали Інститут літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР покращити роботу з підготовки видань творів класиків української літератури і затвердили графік подання до друку рукописів V тому творів П. Мирного, XX тому творів І. Франка, I, II, III, IV, V та VI томів творів Марка Вовчка та V тому творів Лесі Українки.

Доручили інституту скласти пропозиції щодо покращення видання творів класиків і подати їх на розгляд до Президії АН УРСР, Видавництва АН УРСР і державних редколегій, також щодо підготовки кадрів текстологів, які подати Президії АН УРСР. Зобов'язали текстологічну комісію АН УРСР скласти план роботи, виходячи з графіку підготовки до видання творів класиків української літератури і пресбачивши розробку питань текстології. Також зобов'язали інститут подати на затвердження перспективний план підготовки і видання багатотомних збірок творів класиків на 1955–1957 рр., підготувати і в грудні 1955 р. подати до Держлітвидаву УРСР збірку творів Павла Грабовського у 2 томах. Звернули увагу Видавництва АН УРСР на необхідність покращення культури поліграфічного виконання видань творів класиків і забезпечення їх високоякісного друку і художнього оформлення.

857. Заслухали і обговорили доповідь голови Республіканської комісії по боротьбі з сількозом В. К. Навроцького про її роботу. Відзначили, що було організовано два філіали, Криворізький і Донецький, проводиться робота з планування і координації науково-дослідної і практичної роботи з проблеми сількозу в УРСР. З метою посилення участі АН УРСР у розробці проблеми боротьби з сількозом в Україні постановили: підпорядкувати Республіканську комісію по боротьбі з сількозом, як постійно діючий орган, безпосередньо Президії АН УРСР, ухвалили вважати за доцільне переведення її з м. Харків до м. Київ і доручили Головному вченому секретарю Президії АН УРСР О. Н. Щербаню, чл.-кор. АМН СРСР В. К. Навроцькому та Інституту гірничої справи ім. М. М. Федорова АН УРСР опрацювати питання про реорганізацію і подальші завдання комісії.

858. Розглянули проблемний план науково-дослідних робіт установ Відділу сільськогосподарських наук АН УРСР на 1955 р. Відзначили, що він передбачає розробку 12 комплексних проблем, що охоплюють 69 тем, з яких 7 – нові, 62 – перехідні; у 1955 р. передбачено завершення наукових досліджень по 30 темах, впровадження у сільськогосподарське виробництво пропозицій по 12 темах

та з дослідно-виробничого випробування – по 15 тмах. Планується підготовка до друку 72 збірників, монографій та науково-популярних брошур.

Постановили: план затвердити, зобов'язати директорів установ Відділу зосередити увагу на поглибленні науково-теоретичних досліджень, зокрема, у галузі агрохімії ґрунтів, дослідженні механізмів надходження поживних речовин з внесених добрив і ґрунту, вивченні процесів ґрунтоутворення і родючості у різних зонах УРСР, дослідженні питань генетики як теоретичної основи селекції і насінництва, на створенні нових форм і видів рослин, боротьбі з буряковим довгоносиком та картопляним раком, опрацюванні механіко-технологічних основ встановлення параметрів робочих деталей окремих типів сільськогосподарських машин, технології виробництва деталей машин з високоміцних чавунів тощо.

Зобов'язали бюро Відділу сільськогосподарських наук АН УРСР та директорів установ Відділу контролювати підготовку до друку монографій, посилити відповідальність керівників за опрацювання комплексних проблем та узагальнення наукових досягнень з цих проблем, посилити роботи з впровадження у виробництво результатів наукових досліджень, проводити виїзні сесії вчених рад установ Відділу; рєкомендувати їм узагальнювати досвід передовиків виробництва, надавати практичну допомогу сільськогосподарському виробництву, і взяти під особливий контроль виконання досліджень, спрямованих на подальший розвиток сільськогосподарського виробництва.

859. Взяли до відома інформацію акад. А. О. Василенка про результати науково-технічної конференції з питань трактороенергетики, проведеної Інститутом машинознавства і сільськогосподарської механіки АН УРСР 20–21 жовтня 1954 р. у м. Мелітополь, відзначили актуальність піднятих питань з теорії і практики роботи тракторів і двигунів для сільськогосподарського виробництва, винесли подяку директору Мелітопольського інституту механізації і електрифікації сільського господарства Д. Ф. Абрамовичу за допомогу в організації конференції і ухвалили щорічно проводити такі конференції.

860. Для участі у відкритті АН Киргизької РСР з 17 по 24 грудня 1954 р. відрядили чл.-кор. М. Ф. Гулого і д.філол.н. Д. В. Чалого та ухвалили вручити АН Киргизької РСР привітальну адресу від Президії АН УРСР.

861. Ввели до складу вченої ради Інституту електротехніки АН УРСР д.т.н. О. Г. Івахненка.

862. Тимчасово ввели до складу об'єднаної вченої ради інститутів теплоенергетики і електротехніки АН УРСР спеціалістів з історії техніки і металургії: акад. В. М. Свєтчинова, акад. О. П. Чекмарьова, чл.-кор. З. І. Некрасова, проф. П. Н. Бідуля, проф. М. М. Рубцова, к.т.н. Ю. М. Сорокіна.

863. Ввели до складу вченої ради Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця АН УРСР с.н.с., д.мед.н. Г. Д. Дінабург і секретаря парторганізації к.мед.н. Т. К. Валуєву, вивели зі складу ради к.мед.н. П. В. Бірюковича.

Протокол № 48-Б
засідання Президії Академії наук УРСР

від 13 грудня 1954 р.

864. *5

865. *2

866. *1

867. *5

868. На виконання постанови РМ УРСР від 19 листопада 1954 р. № 1800 «Про часткову зміну постанови РМ УРСР від 25 грудня 1953 р. № 2727 «Про заходи по дальшому впровадженню в народне господарство нових способів електрозварювання, опрацьованих Інститутом електрозварювання ім. Є. О. Патона АН УРСР»» постановили виключити з плану робіт інституту на 1954 р. опрацювання технології наплавлення зносостійкої сталі на штампах для чеканення виробів широкого вжитку з нейзильберу і з розробки та виготовлення зварювальної частини трубозварювального стану для вироблення труб до дитячих велосипедів, металевих меблів та інших виробів. Зобов'язати інститут опрацювати технічні умови на виготовлення і поставку кубиків для чеканочних штамтів зі сталі 45 ХНВ і погодити їх з Міністерством чорної металургії СРСР до 1 березня 1955 р. (постанова від 13.12.54).

869. Заслухавши і обговоривши доповідь директора Державного музею Т. Г. Шевченка к. філол. н. К. П. Дорошенко про роботу музею, зобов'язали дирекцію музею: вжити заходи щодо зміцнення організаційного і наукового керівництва роботою; спільно з Відділом суспільних наук АН УРСР та Інститутом літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР розробити плани придбання у 1955 р. нових картин та скульптур видатних митців України для покращення і переобладнання експозиції; перебудувати екскурсійну роботу, для чого написати тексти лекцій для різних аудиторій, посилити роботу з організації екскурсій та відновити посаду організатора екскурсій; систематично проводити у музеї публічні лекції на теми шевченкознавства; підготувати і видати в 1955 р. «Лутівник по музею Т. Г. Шевченка»; протягом 1954–1955 рр. провести наукову інвентаризацію музейних цінностей.

Зобов'язали Управління справами АН УРСР забезпечити у 1954–1955 рр. проведення капітальних ремонтних робіт у музеї. Ухвалили просити РМ УРСР зобов'язати Київську міську Раду депутатів трудящих передати Державному музею Т. Г. Шевченка флігель у дворі по бульвару Шевченка, № 12.

870. Затвердили склад комісії при Президії АН УРСР та заходи по обговоренню макету II тому «Історії Української РСР».

871–878. *1

879. Взяли до відома звіт Управління справами АН УРСР із санаторного обслуговування співробітників АН УРСР (загалом за 1954 р. 752 особи) і зобов'язали Управління справами АН УРСР створити умови для кращого обслуговування відпочиваючих у Прохорівському будинку відпочинку і подати свої пропозиції щодо обладнання будинку відповідними меблями (постанова від 17.12.54).

Протокол № 49-Б
засідання Президії Академії наук УРСР

від 17 грудня 1954 р.

880. Постановили: перевести Сектор тваринництва АН УРСР до 25 грудня 1954 р. з будинку по вул. Леніна, № 15 до сільськогосподарської бази «Феофанія», де розташовані всі основні лабораторії сектору; перевести з 20 січня 1955 р. Центральну фотолабораторію АН УРСР з приміщення по вул. Леніна, № 15 до будинку по вул. Чкалова, № 55-б, к. 19 та зобов'язати Управління справами АН УРСР переблаганати кімнату під фотолабораторію. Ухвалили передати Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії АН УРСР чотири кімнати, після звільнення їх сектором і фотолабораторією.

881. *1

882. На виконання постанови РМ УРСР від 8 грудня 1954 р. № 1881 зобов'язали директорів інститутів і наукових установ АН УРСР подати свої пропозиції про доцільність роботи за сумісництвом кожного наукового співробітника і доручили Головному вченому секретарю Президії АН УРСР д.т.н. О. Н. Щербаню підготувати питання про подальше сумісництво наукових співробітників АН УРСР для розгляду на засіданні Президії АН УРСР.

883. Доручили Раді по вивченню продуктивних сил УРСР АН УРСР скликати у м. Київ 11–14 січня 1955 р. спільно з Інститутом економіки АН УРСР і Держпланом УРСР конференцію з питань розвитку продуктивних сил Полісся. Затвердили план проведення конференції, бюро секцій, редколегію збірника тез доповідей у складі: д.е.н. І. Н. Романенко (відповідальний редактор), академіки – П. А. Власюк, Д. К. Зрзов, члени-кореспонденти – М. О. Тюлснев, С. П. Родіонов, д.с.-г.н. П. Д. Пшеничний, представник Держплану УРСР В. С. Березіков. Зобов'язали директорів інститутів АН УРСР забезпечити активну участь у роботі конференції наукових співробітників, а Видавництво АН УРСР – видати тези доповідей російською мовою обсягом 9 др. арк.

884. Заслухали лист АН СРСР від 8 грудня 1954 р. щодо розгляду прохання АН УРСР про передачу до її складу низки науково-дослідних установ АН СРСР, розташованих у Кримській обл., і доручили Відділу біологічних наук АН УРСР до 15 січня 1955 р. розробити і подати свої пропозиції щодо створення у системі АН УРСР Інституту біології моря.

885. Постановили у зв'язку з 20-річчям заснування Інституту електроварвання ім. С. О. Патона АН УРСР клопотатись перед директивними органами про нагородження інституту орденом Трудового Червоного Прапора.

886. *1

887–888. *2

889. Взяли до відома лист вдови покійного акад. Ю. М. Соколова В. О. Динник-Соколової про передачу в дар АН УРСР бібліотек вченого та висловили їй подяку від імені Президії АН УРСР. Вирішили передати бібліотеку до Державної публічної бібліотеки УРСР і надіслати до м. Москва представника ДПБ УРСР для прийняття і перевезення бібліотеки Ю. М. Соколова до м. Київ.

890. На виконання постанов РМ СРСР від 28 жовтня 1954 р. № 2282 і РМ УРСР від 26 листопада 1954 р. № 1831 «Про заходи по забезпеченню довговічності

творів радянського образотворчого мистецтва) зобов'язали Державний музей Т. Г. Шевченка, Будинок-музей Т. Г. Шевченка у м. Київ, Канівський державний музей-заповідник «Могила Т. Г. Шевченка» і Літературно-меморіальний музей Т. Г. Шевченка у с. Шевченкове: а) до 15 лютого 1955 р. підготувати дані про експонати, які підлягають реставрації, і вжити заходів щодо їх реставрування до кінця 1955 р.; б) у кошторисі на 1955 р. передбачити всі необхідні витрати, пов'язані з реставрацією музейних цінностей і обладнанням фондів для збереження експонатів; в) організувати цикл лекцій для наукових працівників з питань реставрації, догляду і збереження музейних цінностей; г) протягом I півріччя 1955 р. обладнати фондів приміщення шафами, стелажми та іншим спецінвентарем для правильного збереження експонатів; д) підвищити вимоги до приймання творів живопису для музеїв, забезпечити перевірку додержання художниками техніки і технології живопису, залучаючи до цього висококваліфікованих реставраторів.

Ухвалили відрядити двох наукових співробітників Державного музею Т. Г. Шевченка до м. Москва на місячні курси при Головному управлінні образотворчого мистецтва Міністерства культури СРСР з питань збереження художніх творів і основ реставраційних робіт; кількох наукових працівників музею – у I кварталі 1955 р. до Літературно-меморіального музею Т. Г. Шевченка у с. Шевченкове і до Канівського державного музею-заповідника «Могила Т. Г. Шевченка» для надання допомоги в обладнанні музейних фондів і організації належного збереження експонатів. Зобов'язали Управління справами АН УРСР забезпечити всі музеї необхідним інвентарем для організації збереженості музейних цінностей.

891. Запропонували авторам, які працюють в системі АН УРСР, подавати свої статті до журналу «Прикладна механіка» українською мовою, а Видавництву АН УРСР перекладати статті, подані російською мовою до журналу «Прикладна механіка» авторами, які не працюють в АН УРСР, за рахунок їх авторського гонорару.

892. Взяли до відома лист «Укрдипроводгоспу» Міністерства сільського господарства СРСР з подякою Інституту гірничої справи ім. М. М. Федорова АН УРСР за розробку низки важливих наукових тем.

893. *2

894. Взяли до відома лист тресту «Ленінруда» Міністерства чорної металургії УРСР з подякою Інституту геологічних наук АН УРСР щодо його успішної роботи з вивчення Криворізьких залізрудних родовищ.

895. Постановили надіслати окремі відбитки наукових праць співробітників Інституту фізичної хімії ім. Л. В. Писаржевського АН УРСР до Інституту органічної хімії Чехословацької АН (м. Прага), Югославського інституту неорганічної хімії (м. Любляна) та Японського університету у м. Осака.

895-а. Доручили Головному вченому секретарю Президії АН УРСР д.т.н. О. Н. Щербаню скликати 25–30 грудня 1954 р. нараду керівників комплексних проблем за планами наукових досліджень на 1954–1955 рр., на якій обговорити підсумки робіт по комплексних проблемах і доповісти про результати наради на засіданні Президії АН УРСР.

896. Взяли до відома лист академіка-секретаря Відділу геолого-географічних наук АН СРСР акад. Д. І. Щербакова від 22 листопада 1954 р. та випуску із протоколу № 24 засідання бюро Відділення геолого-географічних наук АН СРСР від

16 листопада 1954 р. і зобов'язали Інститут геологічних наук АН УРСР сповістити про відрядження співробітника інституту на нараду з координації планів робіт по Кривому Рогу на 1955 р. і терміново надіслати до АН СРСР уточнений план робіт інституту з цього питання.

897. *1

898–899. *2

900. Додатково ввели до складу редколегії журналу «Доповіді АН УРСР» академиків Ф. П. Белякіна і В. С. Лашкарьова (постанова від 18.12.54).

901–902. *5

903–904. *1

905. *5

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, стр. 588, арк. 1–41. Оригінал. Машинопис.

Протокол № 50-Б засідання Президії Академії наук УРСР

від 20 грудня 1954 р.

906. *1

907. Затвердили доповідну записку до РМ УРСР про стан і заходи з впровадження у народне господарство завершених науково-дослідних робіт установ АН УРСР та проект постанови РМ УРСР, у якому передбачено впровадження у виробництво міністерств і відомств республіканського підпорядкування у 1955 р. 33 науково-дослідних робіт АН УРСР.

908. Взяли до відома і виконання наказ міністра державного контролю УРСР від 16 грудня 1954 р. № 806 «Про накладення дисциплінарних стягнень на службових осіб Академії наук Української РСР» і відзначили, що Бюро Президії АН УРСР своїми постановами від 13 і 17 грудня 1954 р. (п. 869, 871, 872, 874, 898) вже прийняло відповідні рішення.

909. Провели зміни у плані набору аспірантів на 1954 р. по інститутах фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії та фізичної хімії АН УРСР.

910. *5

911. Запропонували Інституту економіки АН УРСР відрядити представників для участі у нараді з питань економіки і організації сільського господарства (10–17 січня 1955 р., м. Москва).

912. Взяли до відома, що постановою Вченої ради при Президенті АН СРСР від 2 грудня 1954 р. «Про присудження премій Вченої ради при Президенті АН СРСР за 1953–1954 рр.» присуджено: премію другого ступеня – авторському колективу Інституту біохімії АН УРСР під керівництвом чл.-кор. Д. Л. Фердмана за роботу по темі «Інтенсивність оновлення білків м'язів при дистрофії і атрофії»; премію третього ступеня – співробітнику Інституту фізичної хімії ім. Л. В. Писаржевського АН УРСР к.х.н. Р. К. Сременко за роботу по темі «Будова і механізм реакцій полііонатів»; премію третього ступеня – авторському колективу Інституту фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії АН УРСР під керівництвом

твом акад. П. А. Власюка за роботу по темі «Вивчення процесів перетворення фосфатів в деяких ґрунтах УРСР і надходження фосфату в рослини».

913–914. *2

915. Заслухали лист голови Переяслав-Хмельницького райкому партії з проханням до АН УРСР включити у план робіт на 1955 р. виготовлення агроґрунтової карти і складання перспективних п'ятирічних планів у господарствах Переяслав-Хмельницької МТС і доручили Відділу сільськогосподарських наук АН УРСР і вченому секретарю Президії АН УРСР С. М. Кондратюку розглянути цей лист й підготувати проект рішення.

916. *1

917. Надали віце-президенту АН УРСР акад. Г. М. Савіну відрядження на 21–28 грудня 1954 р. до м. Москва для участі у конференції з теорії пружності і пластичності будівельної механіки.

918. *2

919. *1

920. Продовжили термін докторантури к.філол.н. В. С. Ільїну до 1 червня 1955 р. (постанова від 22.12.54).

921. *1

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, стр. 588, арк. 42–64. Оригінал. Машинпис.

Протокол № 51 засідання Президії Академії наук УРСР

від 24 грудня 1954 р.

922. *3

923. Перевели: з 24 грудня 1954 р. О. І. Неделіна з посади с.н.с. на посаду вченого секретаря президії Кримського філіалу АН УРСР; з 16 грудня 1954 р. к.мист. М. Т. Щоголя з посади вченого секретаря Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії АН УРСР на посаду м.н.с. цього інституту і призначили в.о. вченого секретаря інституту Ю. Я. Турченка; перевели з 24 грудня 1954 р. к.ф.-м.н. О. Ф. Немця з посади м.н.с. на посаду вченого секретаря Інституту фізики АН УРСР; затвердили рішення з інших кадрових питань.

924–926. Ухвалили просити РМ УРСР, як виняток, підтримати перед Верховною Радою СРСР клопотання АН УРСР про нагородження орденом Леніна за вислугу років і бездоганну роботу акад. М. В. Птуху, чл.-кор. П. М. Попова та чл.-кор. С. І. Маслова.

927. Зобов'язали бюро Відділів наук АН УРСР провести у лютому–березні 1955 р. аспірантські наукові конференції. Вирішили запросити до м. Київ для участі у конференціях доповідачів з Харкова, Дніпропетровська та Кримського філіалу АН УРСР та забезпечити широкі обговорення аспірантських доповідей науковими співробітниками і спеціалістами народного господарства. Постановили до 5 квітня 1955 р. подати до Президії АН УРСР звіти про результати аспірантських конференцій і видати тези доповідей конференції. Дозволили президії Львівського філіалу АН УРСР провести таку конференцію у м. Львів.

928. **

929. Ввели до складу вченої ради Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії АН УРСР академіка Академії мистецтв СРСР, Академії архітектури УРСР, народного художника СРСР, проф. В. І. Касіяна.

930. Затвердили зобов'язання установ АН УРСР по наданню науково-технічної допомоги промисловості, впровадженню нової техніки, освоєнню нової технології і застосуванню прогресивних методів праці та зобов'язали директорів інститутів електроварювання, використання газу в комунальному господарстві та промисловості, електротехніки, чорної металургії, гірничої справи, теплотехніки, будівельної механіки, математики, загальної і неорганічної хімії та фізичної хімії АН УРСР до 15 січня 1955 р. розробити заходи по забезпеченню взятих інститутами зобов'язань.

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, стр. 588, арк. 65-128. Оригінал. Машинопис.

Протокол № 52
засідання Президії Академії наук УРСР

від 27 грудня 1954 р.

931. Ухвалили на підставі статей 36 та 37 «Положення про вибори до Верховної Ради Української РСР» висунути кандидатом до складу Центральної виборчої комісії по виборах до Верховної Ради УРСР члена Президії АН УРСР, голову Відділу фізико-математичних, хімічних і геологічних наук АН УРСР акад. А. І. Кіпріанова і просити Президію Верховної Ради УРСР затвердити його кандидатуру.

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, стр. 588, арк. 129-130. Оригінал. Машинопис.

Протокол № 53
засідання Президії Академії наук УРСР

від 27 грудня 1954 р.

932. Ухвалили на підставі статей 42 та 43 «Положення про вибори в обласні, окружні, районні, міські, сільські та селищні Ради депутатів трудящих Української РСР» висунути кандидатом до складу міської виборчої комісії по виборах до Київської міської ради депутатів трудящих від наукових працівників та службовців АН УРСР голову Відділу суспільних наук АН УРСР, члена Президії АН УРСР д.філол.н. І. К. Білодіда та просити Президію Верховної Ради УРСР затвердити його кандидатуру.

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, стр. 588, арк. 131-132. Оригінал. Машинопис.

** Див. док. № 241.

Протокол № 54
засідання Президії Академії наук УРСР

від 27 грудня 1954 р.

933. Заборонили ученому секретарю Президії АН УРСР Г. Д. Діденку працювати за сумнісництвом в Інституті підвищення кваліфікації викладачів марксизму-ленінізму при КДУ.

934. Постановили запропонувати директивним органам передати частини спадщини акад. М. С. Возняка: особисту бібліотеку акад. М. С. Возняка – до Державної публічної бібліотеки УРСР, автографи класиків української літератури, біографічно-мемуарні матеріали про І. Франка та весь рукописний архів вченого – до відділу рукописів Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР, цінності та майно – членам його родини в установленому законом порядку.

935. Таємно.

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 588, арх. 133–136. Оригінал. Машинпис.

Протокол № 55-Б
засідання Президії Академії наук УРСР

від 27 грудня 1954 р.

936–937. *⁵

938. *²

939–941. *¹

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 588, арх. 137–149. Оригінал. Машинпис.

Протокол № 56
засідання Президії Академії наук УРСР

від 31 грудня 1954 р.

942. *⁵

943. Взяли до відома та ухвалили надіслати відповіді на поздоровні новорічні телеграми, одержані Президією АН УРСР від академії наук Туркменської РСР і Білоруської РСР, Польської, Угорської і Болгарської народних республік, та надіслати поздоровні новорічні телеграми усім республіканським академіям наук.

944. З метою відзначення в установах АН УРСР 50-річчя революції 1905–1907 рр. доручили ювілейному комітету при Президії АН УРСР розробити програму ювілейної сесії Загальних зборів АН УРСР. Зобов'язали: голів Відділів наук АН УРСР – підготувати і провести в установах ювілейні збори співробітників, на яких заслухати доповіді про історичне значення революції 1905–1907 рр.; бюро Відділу суспільних наук АН УРСР – скласти програму ювілейної сесії цього Відділу та провести виїзну наукову сесію спільно з Інститутом історії АН УРСР у м. Горлівка – центрі збройного повстання 1905 р. на Донбасі; голів президій

Львівського і Кримського філіалів АН УРСР – розробити програми ювілейних наукових сесій і подати їх до оргкомітету проведення ювілею при Президії АН УРСР. Вирішили провести наукові сесії і ювілейні засідання наприкінці листопада та у грудні 1955 р.

Постановили протягом 1955 р. підготувати і опублікувати низку монографічних робіт про події революції, зокрема, Інституту історії АН УРСР – підготувати до видання документальний збірник «Революція 1905–1907 рр. на Україні» у 2 т. (обсягом 100–120 др. арк.), монографії «Революція 1905–1907 рр. на Україні» (автор – Ф. Є. Лось) і «Селянський рух на Правобережній Україні у революції 1905–1907 рр.» (автор – М. Н. Лещенко), ювілейний номер «Наукових записок» (обсягом 20 др. арк.); Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР – опублікувати у «Наукових записках» статті, присвячені відображенню подій революції 1905–1907 рр. у російській і українській літературі; Державній публічній бібліотеці УРСР – підготувати і видати у I кварталі 1955 р. бібліографічний покажчик рекомендованої літератури до питань, пов'язаних з вивченням першої російської революції.

Поклади на голову Ради науково-технічної пропаганди АН УРСР акад. В. Г. Касьяненка керівництво лекційно-пропагандистською роботою з підготовки і проведення ювілею, зобов'язали скласти графік читання з 1 січня 1955 р. лекцій і доповідей для громадськості; затвердили тематику лекцій та перелік присвячених ювілею науково-популярних брошур для видання у 1955 р.

Ухвалили просити Міністерство культури УРСР спільно з Інститутом історії АН УРСР взяти участь у складанні короткого путівника по історичних місцях, пов'язаних з революційними подіями, та клопотатись перед РМ УРСР та Міністерством культури УРСР про встановлення меморіальних дошок, обелісків у визначних історичних місцях України.

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 588, арк. 150–160. Оригінал. Машинопис.

Протокол № 57-Б засідання Президії Академії наук УРСР

від 31 грудня 1954 р.

945. Закритє питання.

946. Постановили за невиконання постанови Президії АН УРСР від 17 грудня 1954 р. (протокол № 49-Б, п. 880) щодо переведення Сектору тваринництва АН УРСР до «Феофанії» вченому секретарю сектору Х. І. Класену винести зауваження і зобов'язали забезпечити перїзд 3 січня 1955 р.

947. Передали Сектору тваринництва АН УРСР дві кімнати площею 40,4 м², які належали лабораторії фітопатології Інституту ентомології та фітопатології АН УРСР у «Феофанії».

948. *1

949. Доручили: Відділу технічних наук АН УРСР та Відділу фізико-математичних, хімічних і геологічних наук АН УРСР – у місячний термін подати пропозиції щодо реалізації рішень Всесоюзної наради будівельників; керуючому спра-

вами АН УРСР М. П. Сизоненку і начальнику відділу капітального будівництва АН УРСР В. П. Чоловському – провести збори працівників БМУ «Академбуд» АН УРСР, на яких обговорити подальшу роботу управління.

950. Заслухали звіт Видавництва АН УРСР про виконання плану 1954 р. по всіх показниках друкованої продукції і винесли колективу працівників подяку. 951. *2

952. Розглянули лист Ради по координації наукової діяльності академій наук союзних республік при АН СРСР від 4 грудня 1954 р., і зобов'язали Відділ спеціальних робіт АН УРСР до 20 квітня 1955 р. підготувати короткий звіт про наукову діяльність АН УРСР за 1954 р., директорів установ АН УРСР – до 20 січня 1955 р. надіслати наукові звіти з координуваних проблем до відповідних установ АН УРСР, анотації по завершених темах (розділах) та тих, що знаходяться у стадії завершення.

953. Заслухали звіт про дострокове виконання колективом робітників, інженерно-технічних працівників і службовців експериментально-виробничого відділу Інституту електрозварювання ім. Є. О. Патона АН УРСР плану випуску валової і товарної продукції на 102,3% і висловили подяку всьому колективу.

954. Тасмно.

955. *2

956. Затвердили остаточно скорегований план фінансування науково-дослідних установ та музеїв АН УРСР на 1954 р. (постанова від 31.12.54).

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 588, арк. 161-178. Оригінал. Машинотпис.

1955

Протокол № 1
засідання Президії Академії наук УРСР

від 3 січня 1955 р.

1-4. *1

5. Взяли до відома і виконання інформацію віце-президента АН УРСР акад. М. П. Семененка про постанову ЦК КПУ від 1 листопада 1954 р. «Про істотні недоліки у структурі міністерств і відомств УРСР і заходи по поліпшенню роботи державного апарату», а також те, що комісія РМ УРСР запропонувала: провести додаткові скорочення, крім тих, які було передбачено постановою Президії АН УРСР від 24 грудня 1954 р. (протокол № 51, п. 928), по центральному апарату АН УРСР – 20 посад, по наукових установах АН УРСР – 24 посади, запропонувала замінити посади помічників голів Відділів наук АН УРСР на посади наукових співробітників бюро Відділів наук АН УРСР, ліквідувати планово-виробничий відділ апарату Президії АН УРСР, а його функції передати Управлінню справами АН УРСР, ліквідувати адміністративні посади або замінити їх на посади наукових співробітників тощо. Президією АН УРСР були схвалені такі заходи щодо спрощення структури і покращення роботи центрального апарату і установ АН УРСР: реорганізація (укрупнення і злиття) 27 відділів і лабораторій установ АН УРСР; покладення на директорів установ і їх заступників по науковій частині керівництво відділами і лабораторіями без додаткової оплати, у зв'язку з чим звільняється місячний фонд зарплати у 45 тис. крб; скорочення 66 штатних одиниць адміністративно-господарського персоналу наукових установ і господарських організацій АН УРСР.

Також ухвалили скасувати по центральному апарату і установах АН УРСР посади з назвами «головний» і «старший», замінивши їх посадами зі звичайними назвами, дозволити науковим установам АН УРСР подати свої пропозиції про заміну своїх скорочуваних адміністративно-господарських посад на посади наукового і науково-допоміжного персоналу, зобов'язати керівників наукових установ і госпрозрахункових організацій і підприємств АН УРСР і, відповідно, керуючого справами АН УРСР і начальника відділу кадрів АН УРСР забезпечити працевлаштування співробітників, які підлягають звільненню у зв'язку зі скороченням штатів.

6. Провели перерозподіл обов'язків між членами Президії АН УРСР – поклали на віце-президента АН УРСР акад. Г. М. Савіна керівництво набором, підготовкою та використанням наукових кадрів у системі АН УРСР, а розв'язання фінансових питань по Управлінню справами АН УРСР передали віце-президенту АН УРСР акад. М. П. Семененку.

7. Ухвалили провести в 1955 р. ювілей академіка АН УРСР і ВАСГНІЛ П. А. Власюка у зв'язку з 50-річчям від дня його народження і 30-річчям наукової, педагогічної і громадської діяльності вченого і затвердили комісію з підготовки ювілею під керівництвом акад. А. О. Василенка. Доручили комісії в тиждень термін розробити і подати на затвердження заходи по проведеному ювілею.

8. Дозволили бюро Відділу біологічних наук АН УРСР провести в 1955 р. разом з Інститутом зоології АН УРСР і Київським державним університетом імені Т. Г. Шевченка ювілей чл.-кор. О. П. Маркевича у зв'язку з 50-річчям від дня народження і 30-річчя наукової, педагогічної і громадської діяльності вченого; доручили інституту створити ювілейну комісію, розроблені нею заходи подати на затвердження бюро Відділу біологічних наук АН УРСР.

9. Постановили вважати недоцільною передачу у тимчасове користування Всесоюзному музею О. С. Пушкіна образотворчих матеріалів, пов'язаних з життям і творчістю Адама Міцкевича, оскільки вони будуть потрібні у зв'язку зі відзначенням 100-річчя від дня смерті А. Міцкевича в АН УРСР. Дозволили Львівській бібліотеці АН УРСР надіслати до Всесоюзного музею О. С. Пушкіна фотокопії необхідних матеріалів.

10. *¹

11. Розглянули питання про комплектування бібліотеки Кримського філіалу АН УРСР літературою і постановили: просити РМ УРСР підняти клопотання перед РМ СРСР про виділення Кримському філіалу АН УРСР (через Центральний колектор наукових бібліотек та Кримський обласний колектор) платних обов'язкових примірників друкованої продукції по профілю його наукової роботи. До вирішення цього питання комплектування виданнями установ АН УРСР покласти на Державну публічну бібліотеку УРСР, зобов'язавши її забезпечити філіал виданнями АН УРСР за післявоєнні роки з резервного фонду Президії АН УРСР і обмінних фондів бібліотеки, та залишити за Кримським філіалом АН УРСР право передплачувати періодичні видання та купувати літературу у книготорговельній мережі.

12. *¹

13. Постановили повторно клопотатись перед Вищою атестаційною комісією Міністерства вищої освіти СРСР про надання вченої ради Інституту гірничої справи ім. М. М. Федорова АН УРСР права прийому до захисту кандидатських дисертацій зі спеціальностей гірнича справа та гірнича механіка і електромеханіка. Затвердили склад вченої ради інституту по прийому до захисту кандидатських дисертацій.

14. Ухвалили вважати недоцільним відрядження с.н.с. Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця АН УРСР А. К. Подшибякіна до Інституту голковколуювання і припікання (м. Пекін, Китай).

15. Затвердили план відряджень по АН УРСР за межі УРСР на січень 1955 р. (постанова від 05.01.55).

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 643, арк. 1 - 52. Оригінал. Машинпис.

Протокол № 2 засідання Президії Академії наук УРСР

від 7 січня 1955 р.

16. *¹

17. З метою прискорення роботи над завершенням докторських дисертацій ухвалили перевести з 1 січня 1955 р. в.о. заввідділами Інституту історії АН УРСР на посади с.н.с. цих відділів та винести подяку за роботу: у відділі історії радянського

суспільства – к.і.н. С. М. Белоусова, призначивши з 1 січня 1955 р. д.і.н. М. І. Супруненка на цю посаду; у відділі історії капіталізму – к.і.н. Ф. О. Ястребова і поклали керівництво відділом на заступника директора по науковій частині інституту д.і.н. Ф. Є. Лося; у відділі історії феодалізму – к.і.н. В. А. Дядиченка, призначили на посаду заввідділу І. О. Гуржія і заборонили останньому роботу в Українському науково-дослідному інституті педагогіки; у відділі археографії – к.і.н. П. П. Гудзенка і призначили заввідділу д.і.н. М. А. Рубача. Затвердили: з 15 грудня 1954 р. проф. В. І. Касіяна на посаду заввідділу образотворчого мистецтва Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії АН УРСР; з 7 січня 1955 р. в.о. вченого секретаря Ради науково-технічної пропаганди АН УРСР Ю. М. Мацейка; прийняли рішення з інших кадрових питань.

18. Доручили Головному вченому секретареві Президії АН УРСР д.т.н. О. Н. Щербаню спільно з Інститутом мистецтвознавства, фольклору та етнографії АН УРСР і Відділом суспільних наук АН УРСР за участю проф. В. І. Чичерова внести зміни і доповнення у проект постанови щодо проведення наради з героїчного епосу слов'янських народів, згідно з висловленими під час обговорення зауваженнями.

19. Заслухали та обговорили лист Президії АН СРСР від 20 грудня 1954 р. про підготовку до XIV сесії Ради по координації наукової діяльності академії наук союзних республік і постанови щодо погодитись з пропозицією Президії АН СРСР про проведення сесії та взяти участь у річних Загальних зборах АН СРСР 1–3 лютого 1955 р. Затвердили склад учасників від АН УРСР на річних Загальних зборах АН СРСР – Президент АН УРСР акад. О. В. Палладін, Головний вчений секретар Президії д.т.н. О. Н. Щербань, в.о. голови Відділу суспільних наук д.філол.н. І. К. Білодід, заступник голови Відділу фізико-математичних, хімічних і геологічних наук чл.-кор. А. К. Бабко, голова Відділу біологічних наук акад. Р. Є. Кавецький, голова Відділу сільськогосподарських наук акад. П. А. Власюк, голова Відділу технічних наук АН УРСР акад. К. К. Хренов; для участі у роботі XIV сесії ради 4–7 лютого 1955 р. – директор Інституту геологічних наук акад. В. Г. Бондарчук, директор Інституту історії к.і.н. О. К. Касименко, директор Інституту мікробіології ім. Д. К. Заболотного акад. В. Г. Дроботько, завідувач лабораторії електрифікації сільського господарства Інституту електротехніки д.т.н. І. М. Постников, начальник Відділу спеціальних робіт АН УРСР к.т.н. С. М. Бухало. Постановили, що наукове, науково-організаційне керівництво і координація науково-дослідних робіт за проблемами, що не входять до серії «Питання радянської науки», може бути покладено як на установи АН СРСР, так і на наукові установи АН УРСР.

20. Здійснили перерозподіл обов'язків між членами Президії АН УРСР – віце-президенту АН УРСР акад. М. П. Семененку передали розв'язання фінансових питань по Управлінню справами АН УРСР, члену Президії АН УРСР акад. Є. О. Шилову – систематичне керівництво діяльністю Ради по вивченню продуктивних сил УРСР, залишивши загальне керівництво радою за акад. Г. М. Савінім.

21. Відповідно до пропозиції Держплану УРСР ухвалили, на зміну постанови Президії АН УРСР від 17 грудня 1954 р. (протокол № 49-Б, п. 883), доручити Раді по вивченню продуктивних сил УРСР АН УРСР 23–26 лютого 1955 р. скликати у м. Київ спільно з Інститутом економіки АН УРСР і Держпланом УРСР конференцію з питань розвитку продуктивних сил Полісся. Схвалили програму конфе-

ренції і доручили віце-президенту АН УРСР акад. Г. М. Савіну відповісти Президії АН БРСР на лист від 31 грудня 1954 р., повідомивши про проведення в АН УРСР конференції у лютому 1955 р. та про те, що АН УРСР і Держплан УРСР вважають за доцільне взяти участь у нараді по обговоренню положень генеральної схеми осушення і освоєння боліт Полісся, а також в науковій конференції з питань підвищення родючості болотних та заболочених ґрунтів Полісся.

22. *2

23. Доручили президії Львівського філіалу АН УРСР і директору Інституту суспільних наук АН УРСР створити комісію для приймання бібліотеки покійного акад. М. С. Возняка, ввівши до її складу представника Львівської бібліотеки АН УРСР, і передати бібліотеку акад. М. С. Возняка до Інституту суспільних наук АН УРСР.

24. *2

25. Затвердили акти прийому до експлуатації об'єктів АН УРСР, будівництво яких закінчене у 1954 р.

25-а. Таємно.

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 643, арк. 53–80. Оригінал. Машинопіс.

Протокол № 3-Б засідання Президії Академії наук УРСР

від 10 січня 1955 р.

26. *1

27. *5

28. *1

28-а. Таємно.

29. *1

30. Затвердили заходи по відзначенню 50-річчя від дня народження та 30-річчя наукової, педагогічної та громадської діяльності акад. АН УРСР і ВАСГНІЛ П. А. Власюка і ухвалили клопотатись перед Верховною Радою УРСР про присвоєння вченому звання заслуженого діяча науки УРСР.

31. Схвалили рішення бюро Відділу фізико-математичних, хімічних і геологічних наук АН УРСР про проведення у червні 1955 р. у м. Київ наради з питань вивчення комплексних сполук методом мічних атомів, доручили Інституту загальної і неорганічної хімії АН УРСР спільно з Науково-технічним відділом АН СРСР та Інститутом загальної і неорганічної хімії ім. М. С. Курнакова АН СРСР створити оргкомітет з проведення цієї наради.

32. Затвердили заходи по відзначенню 75-річчя від дня народження акад. О. І. Смирнкової-Замкової і склад ювілейної комісії під керівництвом акад. Р. Є. Кавецького. Ухвалили видати монографію акад. О. І. Смирнкової-Замкової та вмістити у «Віснику АН УРСР» і «Фізіологічному журналі» статті, присвячені діяльності ювіляра.

33. Розглянули лист чл.-кор. С. М. Кожевникова від 18 грудня 1954 р. і поставили тимчасово відкласти питання про організацію в Інституті чорної металургії АН УРСР відділу механізації і автоматизації металургійного устаткування.

34. Затвердили планове завдання на проєктування прокатної лабораторії Інституту чорної металургії АН УРСР.

35. На клопотання Міністерства культури УРСР постановили передати з Українського державного музею етнографії та художнього промислу АН УРСР у м. Львів 10 експонатів до Ровенського обласного краєзнавчого музею, за умови обміну на рівноцінні.

36. Постановили у зв'язку з реорганізацією структури Інституту лісівництва АН УРСР перевести В. І. Ярового до Інституту машинознавства і сільськогосподарської механіки АН УРСР разом з виконуваною ним тематикою по механізації лісокультурних робіт.

37. Підтвердили рішення Президії АН УРСР від 24 грудня 1954 р. (протокол № 51, п. 928) щодо ліквідації в Інституті суспільних наук АН УРСР відділу мистецтвознавства і передачі його штатів у кількості 4 одиниць до Державного музею етнографії і художнього промислу АН УРСР і зобов'язали директора цього музею М. К. Івасюта подати пропозиції щодо використання цих одиниць.

38. *2

39. *1

40. *2

41. Доручили директору Інституту чорної металургії АН УРСР чл.-кор. З. І. Некрасову до 1 березня 1955 р. оформити перехід чл.-кор. К. П. Буніна на основну роботу до цього інституту та дозволили останньому працювати за сумісництвом на півставки у Дніпропетровському металургійному інституті.

42. *1

43. *2

44. Відкомандирували з докторантури АН УРСР Є. С. Боровика, О. С. Парасюка та Г. І. Силакову (постанова від 13.01.55).

45. *1

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 643, арк. 81 100. Оригінал. Машинопис.

Протокол № 4-Б засідання Президії Академії наук УРСР

від 14 січня 1955 р.

46. З метою укріплення науковими кадрами Лабораторії ґрунтознавства АН УРСР та перетворення її у найближчі 3–4 роки в науково-дослідний інститут розглянули кадрові питання та запропонували директору лабораторії акад. О. Н. Соколовському: вирішити питання про направлення ученого секретаря лабораторії Г. С. Гриня до докторантури, вжити заходів щодо заміщення посад старших наукових співробітників докторами наук, а посад молодших наукових співробітників – кандидатами наук, і подати до 25 лютого 1955 р. план підготовки кваліфікованих наукових кадрів.

47. На часткову зміну постанови Президії АН УРСР від 24 грудня 1954 р. (протокол № 51, п. 928) про реалізацію постанови Ради Міністрів СРСР від 14 жовтня 1954 р. № 2150 і спільної постанови ЦК КП України і Ради Міністрів УРСР

від 2 листопада 1954 р. № 1740 щодо впорядкування структури міністерств і відомств» постановили: приєднати групу фітопатології Інституту генетики і селекції АН УРСР до лабораторії фізіології та біохімії рослин цього інституту на правах окремої групи.

48. Ухвалили за недоцільне створення в Інституті генетики і селекції АН УРСР окремої лабораторії запліднення і морфогенезу, та поклали ксрвіництво лабораторією скології та морфогенезу ім. А. О. Сапегіна на акад. М. М. Кулешова.

49. *¹

50. Закрите питання.

51. *¹

52. *²

53–54. *¹

55. Скасовано.

56. Постановили дозволити Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця АН УРСР не проводити у 1955 р. атестацію молодших наукових співробітників.

57. Зобов'язали директора Канівського державного музею-заповідника «Могिला Т. Г. Шевченка» Я. М. Данилова упродовж трьох місяців закінчити роботу над темою «Образ позитивного героя в творах Т. Г. Шевченка», дозволивши йому відрядження у м. Київ для роботи в академічній бібліотеці. На час його відсутності виконання обов'язків поклали на Л. Є. Прокопенка.

58–61. *¹

62–63. *⁵

64. *¹

65. Постановили вирішити найближчим часом питання про злиття відділу загальних проблем Інституту теплосенергетики АН УРСР з відділом селекції сільського господарства Інституту електротехніки АН УРСР.

Архів Президії НАН України, ф. 251, он. 1, спр. 643, арк. 101–115. Оригінал. Машинопис.

Протокол № 5-Б **засідання Президії Академії наук УРСР**

від 17 січня 1955 р.

66. Затвердили зведений перелік проблем для постійної координації і зобов'язали Відділ спеціальних робіт АН УРСР надіслати його до Ради по координації наукової діяльності академії наук союзних республік при АН СРСР.

67. Дозволили Сектору тваринництва АН УРСР провести 25–27 січня 1955 р. у м. Дунаївці Хмельницької обл. наукову нараду з питань подальшого розвитку і підвищення продуктивності тваринництва у господарствах Дунаївського району та виїзд на нараду чл.-кор. М. О. Тюленєва, а також Х. І. Класна, А. Ю. Логвиненка, І. А. Лісіцина і О. І. Карнацької.

68. З метою відзначення 75-річчя від дня народження та 50-річчя науково-педагогічної діяльності директора Інституту загальної і неорганічної хімії АН УРСР акад. АН УРСР і чл.-кор. АН СРСР А. В. Думанського створили комісію під керівництвом акад. А. І. Кіпріанова, а також затвердили заходи, приурочені до ювілею,

зокрема, проведення Всесоюзної наради з проблеми «Ліофільність дисперсних систем» 20–22 червня 1955 р. у м. Київ, та оргкомітет з її проведення.

69. Заслухали лист Київського конструкторського бюро Міністерства річкового флоту від 3 січня 1955 р. з проханням до Президії АН УРСР прискорити будівництво дослідного басейну Інституту гідрології та гідротехніки АН УРСР і ухвалили повідомити про заходи, вжиті Президією АН УРСР, щодо завершення будівництва у 1955 р. 70–71. *2

72. У відповідь на лист Баштанського райкому КПУ та виконкому Баштанської райради депутатів трудящих від 25 грудня 1954 р. з проханням до Президії АН УРСР опублікувати найближчим часом доопрацьоване Інститутом економіки АН УРСР наукове видання «Развитие общественного хозяйства колхозов юга Украинской РСР» рекомендували РВР АН УРСР включити книгу у план підготовки рукописів на 1956 р.

73. *1

74. *2

75. Взяли до відома, що до складу оргкомітету наради з уніфікації шкали третинних відкладень Кримсько-Кавказького регіону введено в.о. голови президії Кримського філіалу АН УРСР д.г.-м.н. Я. Д. Козіна, і ввели додатково до оргкомітету завідділу Інституту геологічних наук АН УРСР Г. І. Молявка.

76. *1

77. Ухвалили рекомендувати усім інститутам АН УРСР, які мають потребу у розмелованні матеріалів, ознайомитись з млином нової конструкції в Інституті промбудматеріалів УРСР.

78. Затвердили план набору аспірантів до наукових установ АН УРСР на 1955–1956 навчальний рік у кількості 95 осіб.

79. Таємно.

80. *2

81. *5

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 643, арк. 116–143. Оригінал. Машиннопис.

Протокол № 6 засідання Президії Академії наук УРСР

від 21 січня 1955 р.

82. Заслухали та обговорили виконання установами Відділу сільськогосподарських наук АН УРСР постанов і рішень уряду УРСР. Ухвалили переробити проєкт постанови про виконання постанов установами Відділу з урахуванням висловлених зауважень і пропозицій.

83. Доручили Головному вченому секретарю Президії АН УРСР д.т.н. О. Н. Щербаню разом з бюро Відділу суспільних наук АН УРСР та Інститутом мистецтвознавства, фольклору та етнографії АН УРСР переробити проєкт постанови щодо роботи і стану кадрів вказаного інституту з урахуванням висловлених зауважень.

84. Ухвалили відрядити до м. Москва директора Видавництва АН УРСР Б. М. Зав'ялова і представника Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії АН УРСР з метою з'ясування можливості друку у видавництвах м. Москва 4 томів малярської спадщини Т. Г. Шевченка (тт. VII–X).

85. *3

86. Затвердили календарний план засідань Президії та Бюро Президії АН УРСР на I квартал 1955 р.

87. *2

88. Ввели до складу вченої ради Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР ученого секретаря інституту С. Д. Зубкова.

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 643, арк. 144–156. Оригінал. Машиннопис.

Протокол № 7-Б засідання Президії Академії наук УРСР

від 25 січня 1955 р.

89. Прийняли до докторантури при Інституті математики АН УРСР к.т.н. А. Г. Угодчикова з 1 лютого 1955 р., науковим консультантом затвердили акад. Г. М. Савіна.

90. Постановили провести 14–16 березня 1955 р. збори Відділів наук АН УРСР та сесію Загальних зборів АН УРСР, присвячених підсумкам наукової діяльності установ АН УРСР за 1954 р., затвердили програму зборів і сесії, зобов'язали бюро Відділів наук АН УРСР подати прізвища доповідачів і назви доповідей на зборах Відділів; на зборах Відділу фізико-математичних, хімічних і геологічних наук АН УРСР обговорити наукові доповіді по трьох секціях: фізико-математичних наук, хімічних наук, геологічних наук.

91. Ухвалили подати рецензії на праці, представлені Інститутом машинознавства і сільськогосподарської механіки АН УРСР на Всесоюзну сільськогосподарську виставку 1955 р., до Відділу технічних наук АН УРСР для їх експертної оцінки.

92. *2

93. Зобов'язали інститути і установи АН УРСР приступити до виконання постанов Президії АН УРСР від 24 грудня 1954 р. (протокол № 51, п. 928) та від 3 січня 1955 р. (протокол № 1-Б, п. 5) щодо спрощення структури і скорочення штатів по інститутах і установах АН УРСР і вжити заходів щодо працевлаштування співробітників, які підлягають звільненню.

94. На зміну п. 5 постанови Президії АН УРСР від 24 грудня 1954 р. (протокол № 51, п. 928) ухвалили залишити посаду заступника директора по науковій частині Інституту машинознавства і автоматики АН УРСР у штаті цього інституту, не затвердили представлену головою Львівського філіалу АН УРСР акад. Й. Ш. Штокалом кандидатуру д.ф.-м.н. М. Я. Леонова на заміщення посади заступника директора по науковій частині вказаного інституту і запропонували акад. Й. Ш. Штокалу підібрати іншу кандидатуру.

95. Доручили РВР АН УРСР (акад. В. Г. Касьяненко) подати до Президії АН УРСР пропозиції щодо збільшення плану випуску друкованої наукової продукції АН УРСР на 1955 р.

96. Призначили з 25 січня 1955 р. к.б.н. Л. І. Рубцова (у порядку переводу з Ботанічного саду АН УРСР) т.в.о. голови президії Кримського філіалу АН УРСР, постановили в.о. голови президії філіалу Я. Д. Козіну з 25 січня 1955 р. повернутись до обов'язків заступника голови президії філіалу і звільнили к.с.-г.н. А. В. Жиричева від обов'язків заступника голови президії Кримського філіалу АН УРСР, залипивши його на посаді заввідділу ґрунтознавства Кримського філіалу АН УРСР.

97–99. *1

100. Закрите питання.

101. Постановили просити ЦК КПУ клопотатись перед відповідними інстанціями про відновлення з II півріччя 1955 р. видання «Українського фізического журналу» (російською мовою, чотири випуски на рік, обсяг 8 др. арк., тираж 1500 примірників) замість журналу «Фізичні записки», який виходив в АН УРСР до 1941 р.

102. Тасмно.

103. *5

Архів Президії ІАНІ України, ф. 251, оп. 1, стр. 643, арк. 157–170. Оригінал. Машиніпис.

Протокол № 8 засідання Президії Академії наук УРСР

від 28 січня 1955 р.

104–108. Закриті питання.

109. *3

110. *2

111. Задовольнили прохання д.г.-м.н. Ю. Ю. Юрка і звільнили його з 1 лютого 1955 р. від обов'язків ученого секретаря Президії АН УРСР.

112. Заслухали повідомлення к.і.н. О. І. Тереножкіна про роботу Мелітопольської експедиції Інституту археології АН УРСР у 1954 р. Відзначили велику проведену роботу з досліджень скіфського кургану IV–III ст. до н. е. у Мелітополі в 1954 р., зокрема, виявлення двох камер-катакомб, в яких знаходились поховання. Взяли до відома повідомлення про результати експедиції, вивести подяку О. І. Тереножкіну та С. Ф. Покровській за дослідження цієї пам'ятки, ухвалили висвітлити у «Кратких сообщениях Института археологии» результати роботи експедиції у м. Мелітополь і зобов'язали РВР АН УРСР розглянути питання про включення цього збірника інституту у план видань 1955 р. Дозволили Інституту археології АН УРСР передати матеріали розкопок кургану до Київського історичного музею.

113. Підтвердили рішення Президії АН УРСР від 24 грудня 1954 р. (протокол № 51, п. 928) про закриття лабораторії приморських водойм Інституту гідробіології АН УРСР у м. Вилкове і передачу її штату та тематики досліджень до Одеської

біологічної станції. Ухвалили залишити у м. Вилкове спостережний пункт і зобов'язали Одеську біологічну станцію Інституту гідробіології АН УРСР у с. Чорноморці підтримувати тісний зв'язок з рибгосподарськими організаціями міст Вилкове та Ізмаїл, забезпечуючи їх консультаціями та популяризуючи наукові досягнення з питань рибного господарства.

114-116. *¹

117. Вивели зі складу вченої ради Інституту гідрології та гідротехніки АН УРСР к.т.н. М. А. Кочегуру та ввели к.т.н. А. Б. Крижанівську.

118. Взяли до відома лист проф. І. С. Дорста, керівника нідерландської делегації, яка 24-30 серпня 1954 р. відвідала м. Київ, з подякою за теплий прийом та ознайомлення з роботою інститутів АН УРСР і ухвалили надіслати відповідь.

119. Затвердили редколегію «Наукових записок» Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії АН УРСР у складі: акад. М. Т. Рильський (відповідальний редактор), чл.-кор. П. М. Попов, кандидати наук – В. Д. Довженко (заступник відповідального редактора), К. Г. Гуслистий, Г. Ю. Стельмах, Ф. І. Лавров, Ю. Г. Костюк, М. К. Йосипенко, Я. П. Затенацький, М. М. Гордійчук, м.н.с. П. Д. Павлій (відповідальний секрестар), народний художник СРСР В. І. Касіял.

120. Затвердили вчену раду Інституту гірничої справи ім. М. М. Федорова АН УРСР у складі: чл.-кор. П. С. Кучеров (голова), академіки – В. С. Пак, М. А. Стариков, М. В. Луговцов, члени-кореспонденти – О. М. Пеньков, П. П. Нестеров, М. О. Зайцев, М. С. Поляков, К. І. Татомир, доктори наук – О. Н. Щербань, О. С. Фідельов, О. І. Кухтенко, кандидати наук – П. А. Ковшуля, С. М. Бухало, М. Я. Дяченко, В. І. Кравець.

121. Затвердили вчену раду Інституту археології АН УРСР у складі: д.і.н. С. М. Бібіков (голова), чл.-кор. Л. М. Славін, д.і.н. М. Я. Рудинський, д.б.н. І. Г. Підоплічко, кандидати наук – І. Г. Шовкопляс (заступник голови), О. І. Тереножкін, А. В. Добровольський, В. Й. Довженок, Л. Д. Дмитров, О. Ф. Лагодзька, Д. І. Біліфельд, Є. Ф. Покровська, В. А. Дядиченко, К. Г. Гуслистий, П. М. Шульц, Ю. М. Захарук, в.о. вченого секрестаря інституту Р. І. Визжев (секретар).

122. Взяли до відома поздоровігу новорічну телеграму Президента Академії наук Китайської Народної Республіки Го Можо на ім'я Президента АН УРСР акад. О. В. Палладіна.

123. Доручили Державній публічній бібліотеці УРСР розглянути питання про передачу бібліотеці Кримського філіалу АН УРСР комплексу «Українського хімічного журналу» з 1 по 20 том (1925-1954 рр.).

124. Доручили Відділу спеціальних робіт АН УРСР та бюро Відділу сільськогосподарських наук АН УРСР повторно розглянути кандидатури делегатів на Всеоюзну сільськогосподарську виставку 1955 р. і подати список на затвердження Бюро Президії 31 січня 1955 р.

125. *¹

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 643, арк. 171-186. Оригінал. Машиннопис.

Протокол № 9-Б
засідання Президії Академії наук УРСР

від 31 січня 1955 р.

126. *2

127. На клопотання начальника Головного управління лісового господарства і полезахисного лісорозведення Міністерства сільського господарства УРСР А. Г. Солдатово (лист від 18 січня 1955 р.) про надання допомоги міністерству щодо встановлення причин усихання лісів Чернівецької, Хмельницької і Вінницької областей УРСР постановили провести експедиційне обстеження лісів трьох областей у квітні-травні 1955 р., виділили 6 фахівців під керівництвом акад. П. С. Погрєбняка і зобов'язали доповісти про роботу експедиції до 5 червня 1955 р. та план її подальшої роботи (постанова від 29.01.55).

128. *2

129. У зв'язку з великою кількістю підготовлених до друку інститутами АН УРСР наукових праць збільшили обсяг друкованої продукції Видавництва АН УРСР на 1955 р. до 3700 др. арк. і зобов'язали РВР АН УРСР подати на затвердження додатковий тематичний план випуску видань на 1955 р. Затвердили Видавництву АН УРСР додатковий штат редакторів (12 осіб), ухвалили погодити з Держпланом УРСР збільшення ліміту чисельності працівників Видавництва АН УРСР і порушити клопотання перед директивними органами про затвердження додаткового штату Видавництва АН УРСР. Також вирішили просити Міністерство культури УРСР прийняти до друку у своїх друкарнях 300 і більше др. арк. набору і 1 000 000 арк. відбитків та зобов'язали директора Видавництва АН УРСР Б. М. Зав'ялова розробити уточнений фінансово-виробничий план на 1955 р. і подати на затвердження Міністерству фінансів УРСР (постанова від 29.01.55).

130. Затвердили план відряджень по АН УРСР за межі України на лютий 1955 р.

131. Відповідно до розпорядження Президії АН СРСР від 7 січня 1955 р. № 3–40 про спільне з АН УРСР проведення у м. Київ наради з способу слов'янських народів, постановили провести цю нараду 30 травня – 4 червня 1955 р., затвердили оргкомітет під керівництвом директора Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії АН УРСР акад. М. Т. Рильського і взяли до відома, що на нараду запрошені зарубіжні вчені та виконавці народного героїчного епосу. Зобов'язали Інститут мистецтвознавства, фольклору та етнографії АН УРСР видати до наради праці з питань фольклору: «Наукові записки» (т. V), збірник «Велика дружба» та брошури «Кобзар Остап Вересай», «Кобзарі і кобзарське мистецтво Радянської України» і в 1955 р. опублікувати праці наради українською мовою (обсягом до 15 авт. арк.).

132–133. Закриті питання.

134. Заслухали доповідь акад. В. Г. Дроботька про розвиток наукових досліджень в АН УРСР з проблеми «Управління обміном речовин мікроорганізмів з метою інтенсифікації мікробіологічних процесів у промисловості і в сільському господарстві».

135. Заслухали доповідь чл.-кор. Я. В. Ролла про розвиток наукових досліджень в установах АН УРСР з проблеми «Закономірності динаміки, чисельності,

поведінки і поширення риб у зв'язку з умовами їх існування (освоєння рибних ресурсів відкритих морів і відтворення у внутрішніх водоймах і морях стад промислових риб)».

136. Заслухали доповідь акад. Р. Є. Кавецького про розвиток наукових досліджень АН УРСР з проблеми «Природа подразливості і нервового збудження у зв'язку з структурою і біохімічними особливостями» та «Фізіологічна природа взаємодії організму тварини і людини з середовищем».

137. Рекомендували учасників від установ АН УРСР для участі у ВСГВ 1955 р. звичайним показом.

138. Рекомендували учасників від установ АН УРСР для участі у ВСГВ 1955 р. широким показом.

139. Доручили т.в.о. Головного вченого секрестаря Президії АН УРСР к.т.н. О. М. Міляху підготувати список учасників Всесоюзної сільськогосподарської виставки 1955 р. по Відділах біологічних і технічних наук АН УРСР.

140. Відмовили у клопотанні Інституту гірничої справи ім. М. М. Федорова АН УРСР про виклик чл.-кор. К. І. Татомира з м. Дніпропетровськ до м. Київ у зв'язку з відсутністю коштів на відрядження.

141. Доручили Управлінню справами АН УРСР (М. П. Сизоненко) з'ясувати у фінансових органах УРСР можливість безкоштовної передачі установки 04-1 з балансу АН УРСР на баланс Московського державного університету ім. М. В. Ломоносова.

142. Дозволили Львівській бібліотеці АН УРСР передати видання польською мовою зі своїх дублетних фондів Всесоюзному музею О. С. Пушкіна у постійне користування.

143. Ухвалили клопотатись перш Президією Верховної Ради УРСР про присвоєння чл.-кор. О. П. Маркевичу звання заслуженого діяча науки УРСР за вагомий внесок у розвиток паразитології в Україні та у зв'язку з 50-річчям від дня народження, 25-річчям наукової і 30-річчям педагогічної і громадської діяльності.

144. *2

Архів Президії НАН України, ф. 251, он. 1, спр. 643, арк. 187–234. Оригінал. Машинопис.

Протокол № 10 засідання Президії Академії наук УРСР

від 4 лютого 1955 р.

145. *5

146. Дозволили директору Інституту машинознавства і сільськогосподарської механіки АН УРСР акад. А. О. Василенку працювати за сумісництвом на півставки в Київському автодорожньому інституті і запропонували очолити один із відділів інституту.

147. *2

148. Дозволили перехід на постійну роботу до Київського державного університету ім. Т. Г. Шевченка 4 співробітникам установ АН УРСР.

149. *3

150. Перевели по Інституту суспільних наук АН УРСР з 4 лютого 1955 р.: к.і.н. М. Ю. Смішка – з посади в.о. заступника директора по науковій частині на посаду заввідділу археології, к.і.н. Ю. М. Захараку – з посади заввідділу археології на посаду заступника директора по науковій частині; П. Д. Малога – з посади в.о. вченого секретаря на посаду м.н.с., В. Л. Карпову – з посади м.н.с. на посаду т.в.о. вченого секретаря інституту. Затвердили з 4 лютого 1955 р. к.філол.н. О. Н. Мороза в.о. заввідділу літератури Інституту суспільних наук АН УРСР за умови, що він залишить посаду декана Львівського державного університету, і дозволили йому до кінця 1955 р. працювати за сумісництвом на півставці у Львівському державному університеті.

По Інституту економіки АН УРСР з 4 лютого 1955 р.: ухвалили об'єднати відділ економіки водного господарства з відділом розміщення продуктивних сил у відділ розміщення виробництва і призначили в.о. заввідділу к.е.н. І. А. Кутикала. Поклали керівництво відділом політичної економії інституту на директора інституту д.е.н. О. О. Нестеренка; перевели в.о. заввідділу політичної економії к.с.н. М. Х. Островерха на посаду с.н.с. цього відділу, в.о. заввідділу водного господарства к.с.г.н. П. Т. Семка та т.в.о. заввідділу статистики к.е.н. Л. М. Корецького – на посади с.н.с. відділу розміщення виробництва, працівників відділу статистики – у відділ політекономії.

151. *2

152. Затвердили об'єднану вчену раду Інституту теплоенергетики АН УРСР та Інституту електротехніки АН УРСР для проведення захисту кандидатських дисертацій у складі: академіки – І. Т. Швець (голова), М. М. Доброхотов, К. К. Хренов, С. О. Лебедєв, члени-кореспонденти – А. Д. Нестеренко (заступник голови), В. І. Толубинський, С. І. Тетельбаум; Й. І. Чернобильський, М. А. Кондак, А. М. Кичигін, професор П. Д. Швецов, кандидати наук – П. Т. Марковський, О. С. Єременко, О. М. Мілях, Л. В. Цукерник, І. В. Акаловський, Г. М. Щоголев, К. В. Хрушова (вчений секретар), а також осіб, які залучаються до складу об'єднаної вченої ради – акад. В. В. Данильський, чл.-кор. М. М. Караваєв, чл.-кор. І. С. Коробчанський, к.х.н. В. І. Кузнєцов.

153. Взяли до відома інформацію директора Інституту теплоенергетики АН УРСР акад. І. Т. Швеця про результати роботи VI Республіканської наради по координації науково-дослідних робіт у галузі теплотехніки та загальної енергетики, проведеної спільно з Управлінням вищих і середніх спеціальних навчальних закладів Міністерства культури УРСР у м. Київ 28–30 жовтня 1954 р.

154. Схвалили заходи Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР з підготовки до перевидання I тому «Історії української літератури» і поклали на бюро Відділу суспільних наук АН УРСР контроль за їх виконанням.

155–156. *1

157. Закрите питання.

158. *1

159. Таємно.

Протокол № 11-Б
засідання Президії Академії наук УРСР

від 7 лютого 1955 р.

160. Рекомендували наукових співробітників Інституту агробіології АН УРСР для участі у ВСГВ 1955 р. звичайним показом.

161. Рекомендували наукових співробітників Інституту машинознавства і сільськогосподарської механіки АН УРСР для участі у ВСГВ 1955 р. звичайним показом.

162. Рекомендували наукових співробітників Інституту машинознавства і сільськогосподарської механіки АН УРСР для участі у ВСГВ 1955 р. широким показом.

163. *1

164. Затвердили редакційні колегії журналів АН УРСР:

по журналу «Автоматическая сварка»: чл.-кор. Б. С. Патон (відповідальний редактор), кандидати наук – В. І. Новіков (відповідальний секретар), В. К. Лебедев, А. М. Макара, В. В. Подгасцький, Г. В. Расвський, І. І. Фрумін, В. В. Шверницький;

по «Геологічному журналу»: академіки – М. П. Семенко (відповідальний редактор), акад. В. Г. Бондарчук, члени-кореспонденти – В. Б. Порфир'єв, К. Й. Новик, С. П. Родіонов (заступник відповідального редактора), кандидати наук – І. С. Усенко, І. Л. Соколовський (відповідальний секретар);

по «Українському математическому журналу»: академіки – О. Ю. Ішлинський (відповідальний редактор), М. М. Боголюбов, Б. В. Гнєденко, Г. М. Савін, Й. З. Штокало, члени-кореспонденти – Я. Б. Лопатинський, Є. Я. Ремез, О. В. Погорелов, Ю. Д. Соколов, доктори наук – Ю. О. Митропольський, П. Ф. Фільчаков (відповідальний секретар);

по «Химическому журналу»: академіки – С. О. Шялов (відповідальний редактор), О. І. Бродський, А. В. Думанський, А. І. Кіпріанов, члени-кореспонденти – А. К. Бабко (заступник відповідального редактора), А. С. Берсжної, Я. Н. Фіалков, доктор наук Б. Г. Савінов, кандидати наук – В. М. Зубаровський, Т. П. Корнієнко (відповідальний секретар), інженер Г. І. Мікулін.

165. *2

166. Подовжили чинність постанови Президії АН УРСР від 12 лютого 1954 р. (протокол № 5, п. 109–1) на 3 місяці – до 12 травня 1955 р.

167. Дозволили Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР провести 21–22 лютого 1955 р. у м. Київ спільно зі Спілкою письменників України широке обговорення «Нарису історії української радянської літератури», опублікованого в 1954 р. російською та українською мовами.

168. Ухвалили піднести привітальні адреси ювілярам – дійсним членам АН УРСР.

169. Взяли до відома план заходів, затверджених бюро Відділу біологічних наук АН УРСР, з відзначення ювілею чл.-кор. О. П. Маркевича.

170. Таємно.

171. Заслухали і обговорили доповідь директора Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії АН УРСР акад. М. Т. Рильського про наукову діяльність

інституту. Зобов'язали директора інституту акад. М. Т. Рильського спрямувати роботу колективу установи: на ліквідацію недоліків у роботі та повне виконання завдань, пошпирігти наукові дослідження з проблем соціалістичного реалізму в мистецтві, а також питань естетики, української музичної фольклористики (пісенної та танцювальної творчості), проведення координаційних нарад за участю представників інших установ та творчих колективів УРСР, сконцентрувати всі рукописні фонди у загальноінститутському фонді та поліпшити облік їх надходження і збереження, докорінно покращити планування та підготовку до видання в 1955–1956 рр. основних наукових праць Інституту, рукописів монографій та посібників, проводити їх обговорення на розширених засіданнях вченої ради, розвивати наукові зв'язки з мистецькими організаціями та культурними закладами УРСР, до 15 лютого 1955 р. подати пропозиції щодо підготовки докторських дисертацій старшими науковими співробітниками та залучення до роботи в інституті провідних фахівців у галузі мистецтва УРСР, організувати систематичний контроль за виконанням планових тем співробітниками.

Дозволили інституту у 1955 р. оголосити конкурс на заміщення вакантних посад, ухвалили передбачити виділення додаткової кімнати за рахунок приміщень, що будуть звільнятися в будинку по вул. Леніна, № 15, та зобов'язали фінансово-плановий відділ АН УРСР підготувати разом з дирекцією інституту пропозиції про необхідну суму асигнувань на придбання у приватних осіб архівів, документів та рукописних матеріалів.

Зобов'язали бюро Відділу суспільних наук АН УРСР взяти під систематичний контроль виконання інститутом провідних наукових робіт, розглянути питання про доцільність подальшої роботи співробітників, які систематично не виконують планів науково-дослідних робіт, до 1 лютого 1955 р. переглянути планування науково-дослідної роботи співробітників на 1955 р. і розробити план виконання розділів тем «Україніці» та «Історія міста Києва» (постанова від 11.02.55).

172–173. *¹

174. Таємно.

175–176. *²

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 643, арк. 265–295. Оригінал. Машинпис.

Протокол № 12 засідання Президії Академії наук УРСР

від 18 лютого 1955 р.

177–178. *²

179. Звільнили з 18 лютого 1955 р. чл.-кор. О. В. Кірсанова від обов'язків завідувача лабораторії хімії сполук ароматичного ряду Інституту органічної хімії АН УРСР та призначили т.в.о. завідувача цієї лабораторії акад. Є. О. Шилова.

180. Звільнили з Інституту геологічних наук АН УРСР трьох співробітників, які працюють на основній роботі в інших установах, зокрема, й керівника лабораторії нафтових родовищ д.г.-м.п. В. І. Славіна з 1 червня 1955 р., та дозволили оголосити конкурс на заміщення посад керівника відділу (доктора геолого-мінерало-

гічних наук за спеціальністю горючі копалини) і старшого наукового співробітника (за спеціальністю стратиграфія палеогену).

181. *2

182. Рекомендували для представлення на ВСГВ 1955 р. кандидатів-учасників по установах Відділу біологічних наук АН УРСР.

183. Дозволили Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР провести 9–11 березня 1955 р. IV наукову Шевченківську конференцію, затвердили програму та склад її учасників.

184. Заслухали лист Українського філіалу Всесоюзного географічного товариства від 31 січня 1955 р. про створення в Україні Науково-дослідного інституту географії. Ухвалили вважати його створення в системі АН УРСР наразі недоцільним, доручили бюро Відділів наук АН УРСР розгорнути роботу по складанню перспективного плану розвитку науки на наступну п'ятирічку і при складанні обговорити доцільність створення нових інститутів і лабораторій.

185. Заслухали доповідь директора Інституту гірничої справи ім. М. М. Федорова АН УРСР чл.-кор. П. С. Кучерова про виконання постанов РМ СРСР від 27 грудня 1954 р. № 2504 та РМ УРСР від 22 січня 1955 р. № 133 «Про заходи по забезпеченню виконання у 1955 році плану будівництва каналу Північний Донець–Донбас».

Зобов'язали інститут виконати у 1955 р. дослідження впливу гірничих виробок шахт Донбасу на стійкість споруд каналу Північний Донець–Донбас та передати їх НДІ «Гідропроєкт» Міністерства електростанцій і електропромисловості СРСР, і до 15 лютого 1955 р. подати на розгляд Президії АН УРСР і бюро Відділу технічних наук АН УРСР плани робіт. На час виконання цього завдання надали керівнику роботами чл.-кор. К. І. Татомиру відрядження у м. Київ для проведення основних робіт з обробки матеріалів і зобов'язали чл.-кор. П. С. Кучерова вжити всіх необхідних заходів для завершення робіт з виявлення початкових орієнтовних даних про деформацію поверхні землі на трасі каналу.

186. Заслухали доповідь в.о. голови Відділу суспільних наук АН УРСР д.філол.н. І. К. Білодіда про основні підсумки наукової діяльності установ Відділу за 1954 р. Відзначили, що розроблялись 53 проблеми, які охопили 299 тем (з них 11 – не виконано), видано 22 монографії, 24 збірники, 2 підручники, 47 науково-популярних брошур та інші наукові праці загальним обсягом 1600 др. арк.; розширились наукові зв'язки і співпраця з інститутами АН СРСР, академій наук союзних республік, та вченими країн Східної Європи (зокрема, Угорщини, Чехословаччини, Польщі, Болгарії), проведено значну роботу з відзначення 300-річчя входження України до Росії.

Затвердили звіт і зобов'язали бюро Відділу суспільних наук АН УРСР докорінно покращити планування і контроль за науково-дослідними роботами, активізувати роботу вчених рад інститутів; посилити роботу з підготовки наукових кадрів, зокрема, докторів наук і розглянути питання про невиконання дисертантами планів написання докторських дисертацій, до 20 березня 1955 р. заслухати звіт виконавців тем, не виконаних у 1954 р., та прийняти відповідні рішення; подати до 15 березня 1955 р. пропозиції щодо забезпечення інститутів науково-допоміжними працівниками; посилити наукове керівництво установами щодо планування науково-дослідної роботи та контроль за якістю наукової продукції; ліквідувати

недоліки у науково-дослідній роботі в 1954 р. та забезпечити повне виконання планів на високому рівні у 1955 р.; збільшити кількість монографій Відділу, для чого розробити спеціальний план видання монографій з основних теоретичних проблемах суспільних наук.

Зобов'язали: директорів установ – подавати доповідні записки з пропозиціями про впровадження результатів наукових робіт до директивних органів лише через Президію АН УРСР; здійснювати координацію планів і наукових досліджень з провідних проблем з кафедрами університетів, педагогічних інститутів та інших навчальних закладів, проводячи щорічні конференції, наради, екскурсії тощо; організувати тематичні семінари, на яких систематично обговорювати стан наукових досліджень і обмінюватись досвідом; в.о. голови Відділу суспільних наук АН УРСР І. К. Білодіда – до 1 квітня 1955 р. подати пропозиції щодо покращення зберігання рукописів класиків української літератури і мистецтва; РВР АН УРСР та Видавництво АН УРСР – через збільшення обсягу наукової продукції в 1955 р. розробити до 15 березня 1955 р. практичні заходи щодо корінного розширення поліграфічної бази.

187–188. Закриті питання.

189. Додатково ввели до складу вченої ради Інституту зоології АН УРСР д.б.н. В. П. Васильєва та С. М. Гершензона.

190. Ввели до складу об'єднаної вченої ради інститутів фізики та математики АН УРСР акад. Б. В. Гнеденка.

191. Затвердили вчену раду Інституту лісівництва АН УРСР у складі: акад. П. С. Погребняк (голова), д.б.н. С. А. Самцевич, кандидати наук – О. С. Скородумов, Д. Д. Лавриненко, А. І. Зражевський, С. І. Слухай, П. С. Пастернак, П. П. Похитон, А. К. Ковалевський (учений секретар).

192. Постановили ліквідувати Астрономічний комітет при АН УРСР як зайву ланку, оскільки Астрономічна рада АН СРСР діяльністю своїх комісій охопила всі галузі астрономії і активно керує їх розвитком у всіх астрономічних установах СРСР.

192-а. Встановили порядок атестації молодших наукових співробітників без вченого ступеня.

Архів Президії ІАН України, ф. 251, оп. 1, стр. 643, арк. 296–326. Оригінал. Машинопис.

Протокол № 13-Б засідання Президії Академії наук УРСР

від 21 лютого 1955 р.

193. Затвердили план проведення капітальних ремонтів на 1955 р. по інститутах і установах АН УРСР (постанова від 19.02.55).

194. Затвердили заходи по забезпеченню набору аспірантів на 1955 р. (постанова від 19.02.55).

195. *2

196. *1

197–199. Закриті питання.

200. Звільнили д.т.н. Д. В. Вайнберга від обов'язків відповідального секретаря редколегії журналу «Прикладна механіка» та поклали їх на О. І. Стрельбицьку, яку ввели до складу редколегії.

200-а. Взяли до відома указ Президії Верховної Ради СРСР від 19 лютого 1955 р. про нагородження Інституту електрозварювання ім. Є. О. Патона АН УРСР орденом Трудового Червоного Прапора у зв'язку з 20-річчям від дня його заснування. Привітали колектив інституту та побажали йому подальших творчих успіхів у роботі.

201–202. *¹

203. *⁵

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 643, арк. 327–345. Оригінал. Машиннопис.

Протокол № 14-Б
засідання Президії Академії наук УРСР

від 24 лютого 1955 р.

204. *²

205. Дозволили у 1954–1955 навчальному році працювати за сумісництвом на півставки у системі АН УРСР 7 науковим співробітникам, які працюють на основній роботі у навчальних закладах УРСР, у тому числі й членам-кореспондентам АН УРСР В. І. Толубинському, С. І. Тетельбауму, Г. С. Кляку.

206. *²

207. *¹

208. На виконання постанови РМ УРСР та ЦК КПУ від 12 лютого 1955 р. № 183 «Про заходи по боротьбі з буряковим довгоносом і іншими шкідниками цукрових буряків у сільських господарствах Української РСР у 1955 р.» зобов'язали Інститут ентомології та фітопатології АН УРСР: спільно з Міністерством сільського господарства УРСР та Науково-дослідним інститутом цукрових буряків взяти участь у розробці інструкції по боротьбі з буряковим довгоносом та іншими шкідниками цукрових буряків; виділити наукових співробітників інституту для надання практичної допомоги господарствам Київської та Кіровоградської обл. та організувати в них у 1955 р. широкі виробничі дослідження щодо впровадження передпосівної обробки насіння порошком технічного ГХЦГ на площі 1500 га і внесення його в рядки у суміші з мінеральними добривами на площі 2000 га; подати до Видавництва АН УРСР до 1 березня 1955 р. рукопис брошури «Буряковий довгоносик та боротьба з ним» обсягом 2,7 др. арк.; Видавництву АН УРСР видати брошуру до 1 квітня 1955 р. Для проведення цих робіт виділили інституту додатково на наукові експедиції 10 тис. крб і ухвалили внести необхідні зміни у план науково-дослідних робіт.

209. Скасовано.

210. *²

211. *¹

212. Затвердили акт здачі справ д.г.-м.н. Я. Д. Козиним по Кримському філіалу АН УРСР від 5 лютого 1955 р. і прийому їх к.б.н. Л. І. Рубцовим.

213. З метою організації у м. Нальчик Кабардинської АРСР літературно-меморіальної кімнати Марка Вовчка у її реставрованому будинку постановили: клопотатись перед РМ УРСР про дозвіл витратити за статтею 5 кошторису АН УРСР 34 250 крб для виготовлення експозицій.

214. *1

215. Дозволили провести в травні 1955 р. виїзну сесію Відділу технічних наук АН УРСР у м. Харків.

Архів Президії НАН України, ф. 251, он. 1, спр. 643, арк. 346–357. Оригінал. Машинопис.

Протокол № 15 засідання Президії Академії наук УРСР

від 25 лютого 1955 р.

216. Заслухали доповідь голови Відділу біологічних наук АН УРСР акад. Р. Є. Кавецького про основні підсумки наукової діяльності установ Відділу біологічних наук АН УРСР за 1954 р., і доручили бюро Відділу врахувати зауваження і пропозиції, висловлені під час обговорення на засіданні Президії АН УРСР, на розширеному засіданні бюро та директорів установ Відділу, і подати перероблений проект постанови з цього питання на наступне засідання Президії АН УРСР.

217. Заслухали та обговорили доповідь голови Відділу сільськогосподарських наук АН УРСР акад. П. А. Власюка про основні підсумки наукової діяльності установ Відділу за 1954 р. і відзначили, що в 1954 р. установи Відділу опрацювали 11 проблем, що охоплювали 69 тем, 25 з них виконувались за постановами РМ УРСР і ЦК КПУ; завершено 5 тем, не виконана 1 тема, по 5 темах припинені роботи у зв'язку з реорганізацією установ, 58 тем є перехідними на 1955 р. Проведено 11 виїзних наукових розширених сесій, прочитано 710 наукових доповідей і лекцій, надано 1118 консультацій, надруковано 21 монографію та збірник наукових праць, 16 брошур та 230 статей у журналах і газетах, загальним обсягом 463 др. арк. Особливу увагу було приділено питанням удосконалення квадратно-гнездового способу посіву і посадки сільськогосподарських культур, освоєнню заплавних земель річок Ірпінь, Трубіж, Супой та ін., обґрунтуванню умов живлення зернових, овочевих, кормових культур та картоплі у сівозмінах по зонах УРСР, використанню органічно-мінеральних сумішей як добрив, вивченню місцевих родовищ калійних і фосфорних добрив, опрацюванню нових способів висеснення малих доз гіпсу на солонцюватих ґрунтах, виведенню нових сортів сільськогосподарських рослин тощо.

Затвердили звіт про наукову діяльність і зобов'язали бюро та директорів установ Відділу сільськогосподарських наук АН УРСР забезпечити у 1955 р.: опрацювання теоретичних питань агробіологічної науки; реалізувати у 1955 р. план впровадження у сільськогосподарське виробництво результатів науково-дослідних робіт 1954 р. та їх виробничі випробування; посилити узагальнення та науково-теоретичне обґрунтування досвіду передовиків сільськогосподарського виробництва по окремих галузях; покращити координацію роботи з іншими науково-дослідними установами. Звернули увагу директорів Інституту лісівництва АН УРСР та Інсти-

туту генетики і селекції АН УРСР на розвиток теоретичних питань та виконання у 1955 р. плану підготовки монографій і збірників; директора Інституту ентомології та фітопатології АН УРСР – на посилення робіт з фітопатології.

Для забезпечення виконання постанови Президії АН УРСР від 27 листопада 1953 р. (протокол № 38, п. 853) про надання допомоги установам Відділу постановили: доручити бюро Відділу, директору Інституту генетики і селекції АН УРСР і завідувачу Сектору тваринництва АН УРСР спільно з Міністерством сільського господарства УРСР підготувати пропозиції для подання клопотання до РМ СРСР про реорганізацію Інституту генетики і селекції АН УРСР в Інститут рослинництва АН УРСР та Сектору тваринництва АН УРСР – в Інститут зоотехнії АН УРСР, про надання права приймати до захисту докторські і кандидатські дисертації об'єднаній вчсній раді установ Відділу сільськогосподарських наук АН УРСР та про передачу АН УРСР для організації комплексних науково-дослідних станцій радгоспу «Буча» і Першого відділу Херсонського радгоспу № 13.

Ухвалили передбачити у планах на 1956 р. проєктування будівництва приміщень для інститутів фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії, ентомології та фітопатології, машинознавства і сільськогосподарської механіки АН УРСР, а також виділення коштів для відбудови службового корпусу Інституту генетики і селекції АН УРСР, зруйнованого у період Великої Вітчизняної війни, і здійснити невідкладні роботи з будівництва інших об'єктів Відділу у 1955 р.; забезпечити інституту Відділу необхідним автотранспортом для проведення наукових та експериментальних робіт по боротьбі з раком картоплі та карантинними шкідниками; прискорити будівництво інсектарію Інституту ентомології та фітопатології АН УРСР у Фософанії.

218. Взяли до відома інформацію про вручення Президенту АН УРСР акад. О. В. Палладіну диплома дійсного члена Польської академії наук.

219. Затвердили поданий РВР АН УРСР додатковий тематичний план видань на 1955 р. у кількості 56 назв загальним обсягом 576 др. арк. та остаточний план видань АН УРСР на 1955 р. у кількості 250 назв загальним обсягом 3690,5 др. арк. 220–221. *²

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 643, арк. 358–381. Оригінал. Машинотпис.

Протокол № 16-Б засідання Президії Академії наук УРСР

від 28 лютого 1955 р.

222–223. *¹

224. *²

225. Затвердили програму зборів Відділів наук АН УРСР, присвячених основним підсумкам наукової діяльності установ за 1954 р.

226. *¹

227. Доручили бюро Відділу технічних наук АН УРСР вирішити питання про доцільність публікації у «Віснику АН УРСР» рецензії на книгу акад. В. В. Данилевського «Ломоносов на Україні».

228. Затвердили комісію для перевірки роботи Відділу суспільних наук АН УРСР по керівництву науковою діяльністю установ у складі: член Президії АН УРСР акад. В. Г. Касьяненко (голова), д.е.н. І. Н. Романенко, д.філос.н. Д. Х. Остриянин, к.філол.н. О. Є. Засенко, к.філол.н. Г. В. Мелашенко.

229. Ухвалили надіслати лист Інституту зоології АН УРСР від 23 лютого 1955 р. до Зоологічного інституту Академії наук Польської Народної Республіки (м. Варшава).

230. Постановили схвалити і надіслати лист с.н.с. Кримського філіалу АН УРСР к.б.н. П. К. Шкварникова від 27 січня 1955 р. на ім'я інженера-агронома Румунського науково-дослідного інституту Василе Романеску (м. Бухарест).

231. Ухвалили вважати за доцільне створення при Президії АН УРСР зарубіжного відділу у складі 3 осіб і схвалили проєкт положення про відділ.

232. *1

233. Затвердили план відряджень по АН УРСР за межі України на березень 1955 р. (постанова від 01.03.55).

234–235. Звільнили з 18 лютого 1955 р. П. М. Домрачова з посади заступника директора по адміністративно-господарській частині Лабораторії спецсплавів АН УРСР та призначили на цю посаду Г. Й. Мордерера.

236. *1

237. Заборонили директорам науково-дослідних інститутів і установ АН УРСР з 1 березня 1955 р. заміщувати вакантні посади адміністративно-управлінського апарату у м. Київ без погодження з відділом кадрів АН УРСР і Управлінням справами АН УРСР.

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 644, арк. 1–341. Оригінал. Машинопис.

Протокол № 17 засідання Президії Академії наук УРСР

від 4 березня 1955 р.

238. Закрите питання.

239. Схвалили план капіталовкладень на шосту п'ятирічку (1956–1960 рр.) у сумі 213,2 млн крб та пояснювальну записку до плану з розподілом фінансування по окремих об'єктах.

240. На виконання розпорядження РМ СРСР від 6 жовтня 1954 р. постановили рсрорганізувати з 1 березня 1955 р. Лабораторію металофізики АН УРСР в Інститут металофізики АН УРСР і призначити з 1 березня 1955 р. т.в.о. директора інституту с.н.с. Г. Я. Козирського; дозволили інституту провести конкурс на заміщення штатних посад та затвердили конкурсну комісію.

241. Надали відрядження віце-президенту АН УРСР акад. М. П. Семсєнску 6–12 березня 1955 р. до м. Москва для участі у засіданні Радянського комітету захисту миру.

242. Надали відрядження голові Відділу сільськогосподарських наук АН УРСР акад. П. А. Власюку до м. Москва 8–13 березня 1955 р. для участі

у роботі сесії ВАСГНІЛ, на час відрядження обов'язки голови Відділу поклали на акад. А. О. Василенка.

243. Затвердили вчену раду Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії АН УРСР у складі: директор інституту акад. М. Т. Рильський (голова), чл.-кор. П. М. Попов, директор Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР акад. О. І. Білєцький, д.і.н. Ф. С. Лось, кандидати наук – М. М. Гордійчук, К. Г. Гуслистих, В. Д. Довженко, М. К. Йосипенко, Ю. Г. Костюк, Ф. І. Лавров, А. А. Роміцин, Г. Ю. Стельмах, Ю. Я. Турченко, професори: Київського інституту театрального мистецтва – А. М. Бучма, Київської консерваторії – М. І. Вериківський, П. О. Козицький, Л. М. Ревуцький, Київського художнього інституту – О. С. Пашенко, К. Д. Трохименко, народний художник СРСР, професор В. І. Касіян, народний артист СРСР, професор М. М. Крушельницький.

244. Ухвалили створити комісію по відзначенню 75-річчя від дня народження акад. О. О. Богомольця під керівництвом голови Відділу біологічних наук АН УРСР акад. Р. С. Кавецького.

245. *2

246. Доручили к.філос.н. М. Е. Овандеру виконання спеціального завдання Президії АН УРСР по організації та керівництву кафедрою філософії АН УРСР.

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 645, арк. 1–11. Оригінал. Машинотпис.

Протокол № 18-Б засідання Президії Академії наук УРСР

від 7 березня 1955 р.

247. *1

248. Заслухали інформацію віце-президента АН УРСР акад. Г. М. Савіна про порушення інститутами і науково-дослідними установами АН УРСР порядку сумісництва і затвердили заходи з метою їх ліквідації.

249–250. Схвалили заходи з нагоди 60-річчя від дня народження директора Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії АН УРСР акад. М. Т. Рильського і створили ювілейну комісію під керівництвом д.філол.н. І. К. Білодіда.

251. Постановили відрядити 8 березня 1955 р. на 7 днів до м. Краматорськ для проведення експертизи з питань рамних конструкцій, міцності машин, автоматики, контактних напруг, концентрації напруг тощо групу наукових співробітників у складі: академік М. В. Корноузов, члени-кореспонденти – О. М. Пеньков, Б. Д. Грозін, наукові співробітники – Д. В. Вайнберг, О. І. Кухтенко, Г. З. Волошквич.

252. Взяли до відома телеграму акад. АН СРСР С. Н. Бернштейна з висловленням подяки за привітання від АН УРСР з нагоди його 75-річчя.

253. Дозволили в.о. голови Кримського філіалу АН УРСР Л. І. Рубцову відрядити до м. Ленінград завділду ґрунтознавства філіалу к.с.-г.н. А. В. Жирачєва для участі у пленумі секції добрив ВАСГНІЛ з питань агрономічної фізики.

254. Скасовано.

255. *2

256. Ухвалили повернути лист Інституту економіки АН УРСР від 16 лютого 1955 р. щодо ліквідації відділу статистики на попередній розгляд до бюро Відділу суспільних наук АН УРСР.

257. Взяли до відома повідомлення Державної публічної бібліотеки УРСР про перевезення до м. Києва бібліотеки акад. Ю. М. Соколова.

258. Зобов'язали ВРВ АН УРСР включити у план видань на 1956 р. I том повного зібрання творів М. В. Остроградського і ввели до складу редколегії видання акад. АН СРСР В. І. Смирнова і проф. А. П. Юшкевича.

259. *1

260. У відповідь на лист митців і художників м. Львів ухвалили підтвердити попереднє рішення Президії АН УРСР щодо ліквідації відділу мистецтвознавства в Інституті суспільних наук АН УРСР.

261. Тимчасово поклали обов'язки заступника директора по науковій частині Інституту філософії АН УРСР на заввідділу історичного матеріалізму к.філос.н. Г. Г. Ємельяненка.

262–263. *1

264. *2

265. З метою спрощення структури Інституту теплосергетики АН УРСР і концентрації наукової роботи на теплотехнічних питаннях ліквідували з 7 березня 1955 р. як самостійну структуру відділ загальних проблем енергетики, а роботи з дослідження техніко-економічної ефективності енерготехнологічного використання палив ухвалили передати у відповідний відділ інституту, звільнили з 7 березня 1955 р. заввідділу загальної енергетики к.т.н. П. Т. Марковського, який працював одночасно завідувачем кафедри Київського інституту гідротехніки і меліорації, та прийняли рішення про переведення співробітників ліквідованого відділу до інших підрозділів.

266. Постановили: просити ЦК КПУ клопотатись перед відповідними інстанціями про видання з II півріччя 1955 р. журналу «Автоматика» російською мовою, 6 випусків на рік, кожен випуск обсягом 6 др. арк., тиражем 5000 примірників (постанова від 11.03.55).

Архів Президії НАН України. ф. 251, оп. 1, спр. 645, арк. 12 28. Оригінал. Машинопис.

Протокол № 19 засідання Президії Академії наук УРСР

від 11 березня 1955 р.

267. Постановили: реорганізувати з 1 березня 1955 р. Лабораторію металофізики АН УРСР в Інститут металофізики АН УРСР; призначити з 1 березня 1955 р.: т.в.о. директора інституту чл.-кор. А. А. Смирнова, затвердивши його на посаді заввідділу металофізики, в.о. заступника директора по науковій частині інституту с.н.с. Г. Я. Козирського, заввідділу металографії – акад. В. М. Свечникова; дозволити інституту оголосити й провести конкурс на заміщення посад завідувачів відділів, старших і молодших наукових співробітників, інженерів і стар-

ших лаборантів; затвердили конкурсну комісію під керівництвом т.в.о. директора інституту чл.-кор. А. А. Смирнова.

268–269. Закриті питання.

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 645, арк. 29–31. Оригінал. Машинотпис.

Протокол № 20-Б засідання Президії Академії наук УРСР

від 14 березня 1955 р.

270. Постановили надалі іменувати Інститут електрозварювання ім. С. О. Пато́на АН УРСР так: Ордену Трудового Червоного Прапора Інститут електрозварювання ім. С. О. Пато́на Академії наук УРСР.

271. *2

272. На виконання постанови РМ УРСР від 5 березня 1955 р. № 258 про розведення у 1955 р. у науково-дослідних установах і сільських господарствах нових сортів чумизи зобов'язали директора Інституту генетики і селекції АН УРСР акад. В. Я. Юр'єва передати господарствам Харківської обл. насіння нових сортів чумизи, надати їм науково-методичну допомогу у вирощуванні рослини та розмножити на своїх експериментальних базах у 1955 р. перспективні сорти чумизи.

273. Заслухали і взяли до відома доповідь директора Севастопольської біологічної станції АН СРСР д.б.н. В. О. Водяницького про структуру, напрям наукових робіт і матеріальну базу станції і доручили бюро Відділу біологічних наук (акад. Р. Є. Кавецький) підготувати план та заходи щодо організації Інституту біології моря АН УРСР на базі Карадазької біологічної станції АН УРСР та Севастопольської біологічної станції АН СРСР.

274. Рекомендували наукових співробітників установ Відділу технічних наук АН УРСР для участі у ВСГВ 1955 р.

275–277. *1

277-а. Запропонували директору Інституту агробіології АН УРСР Д. Ф. Лихварю розглянути на вченій раді інституту рукопис книги «Колоральний жук і мери борьбы с ним» В. К. Фінакова і доповісти про результати до 15 квітня 1955 р.

278. Заслухали і обговорили доповідь голови Відділу сільськогосподарських наук АН УРСР акад. П. А. Власюка про виконання установами Відділу наукових завдань для впровадження їх у практику народного господарства. Постановили: зобов'язати бюро Відділу та директорів установ забезпечити у 1955 р. опрацювання теоретичних питань агробіологічної науки, зокрема, на розвиток продуктивності рослинництва, тваринництва і створення кормової бази; у тиждневий термін подати пропозиції для впровадження та широкої перевірки у сільськогосподарському виробництві одержаних в 1954 р. результатів науково-дослідної роботи; посилити роботу по узагальненню та науково-теоретичному обґрунтуванню досвіду передовиків сільськогосподарського виробництва, зокрема, по вирощуванню високих врожаїв кукурудзи, зернових, овочевих і кормових культур, підвищенню продуктивності тваринництва; звернути увагу на покращення координації роботи з іншими установами та посилення відповідальності керівників комплексних

проблем; клопотатись перед РМ УРСР про забезпечення у 1955 р. інститутів Відділу необхідним автотранспортом; клопотатись про передачу АН УРСР для організації комплексних науково-дослідних станцій радгоспу «Бучач» та Першого відділу Херсонського радгоспу № 13.

279. Заслухали і обговорили доповідь голови Відділу біологічних наук АН УРСР акад. Р. С. Кавецького про основні підсумки наукової діяльності установ Відділу за 1954 р. Затвердили звіт установ Відділу і зобов'язали бюро Відділу та директорів установ розширити план і масштаби впровадження результатів наукових досліджень у виробництво та лікувальну практику, посилити роботу по узагальненню одержаних даних з питань біології та фізіології та скласти план видання монографій на наступні роки, де передбачити видання науково-популярних брошур, присвячених вивченню досвіду передовиків і новаторів виробництва; розширити роботу з підготовки наукових кадрів (зокрема, Ботанічного саду АН УРСР).

Ухвалили скласти план заходів по координації робіт між установами Відділу сільськогосподарських наук АН УРСР та Відділу біологічних наук АН УРСР, окремими установами та відділами (зокрема, інститутами мікробіології та гідробіології АН УРСР); розширити науково-дослідні роботи із застосування методу мічених атомів та вивчення біологічної дії з радіоактивними речовинами (інституту мікробіології, гідробіології, зоології та Ботанічний сад АН УРСР); узагальнити результати багаторічних досліджень у галузі функціональної біохімії та вивчення білка (Інститут біохімії АН УРСР), основних питань фізіології і патофізіології (Інститут фізіології ім. О. О. Богомольця АН УРСР); вивчити можливості використання розроблених Інститутом гідробіології АН УРСР методик і узагальнити встановлені закономірності при зарегулюванні стоків Дніпра та інших річок; Інституту зоології АН УРСР – узагальнити результати завершених робіт і видати монографії по проблемі «Біологія індивідуального розвитку і філогенез тварин»; Ботанічному саду АН УРСР – узагальнити результати робіт по акліматизації і ввезенню в культуру чаю, евкамії, скумпії, винограду та персиків і видати монографії; Інституту гідробіології АН УРСР – опрацювати і подати до Президії АН УРСР проєкт постанови РМ УРСР щодо широкого впровадження комплексного методу інтенсифікації ставкового рибного господарства; Інституту ботаніки АН УРСР – підготувати результати дискусії з питань фітогормонів і ростових речовин та опублікувати їх у «Ботанічному журналі»; також скликати нараду по проєкту класифікації природних кормових угідь УРСР та нараду ботанічних садів СРСР.

Постановили забезпечити першочергові потреби інститутів Відділу, зокрема, завершити обладнання лабораторії біофізики при Інституті фізіології ім. О. О. Богомольця АН УРСР, передбачити заходи зі створення експериментальної ставкової бази Інституту гідробіології АН УРСР, вжити заходи щодо затвердження проєкту будівництва Ботанічного саду АН УРСР та виділення асигнувань на будівництво на найближчі роки; просити РМ УРСР про надання права прийому до захисту докторських і кандидатських дисертацій Інституту біохімії АН УРСР і Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця АН УРСР.

280. Дозволили чл.-кор. В. Б. Порфир'єву взяти участь у II Всесоюзній вугільній геологічній нараді (21–26 березня 1955 р.)

281. Заслухали доповідь Головного вченого секретаря Президії АН УРСР д.т.н. О. Н. Щербана про перспективи розвитку наукової роботи і будівництва в Державному заповіднику «Олександрія» і Дендропарку «Тростянець». Затвердили положення про ці дендропарки і поклали керівництво заповідником «Олександрія» на завідділу паркознавства та акліматизації рослин Ботанічного саду АН УРСР к.с.-г.н. Т. С. Келембета. Визначили основним напрямом наукової роботи дендропарків вивчення досвіду акліматизації, інтродукції, паркобудівництва, збереження акліматизованих дерев і чагарникових порід, розмноження і впровадження у практику зеленого будівництва сусідніх міст і сіл найцінніших декоративних, технічних і нових плодкових рослин; вивчення питань селекції і акліматизації риб і наукових основ ставкового рибного господарства. Затвердили перспективні плани науково-дослідної роботи по зеленому будівництву у дендропарках та з рибного господарства в «Олександрії» на 1955–1956 рр., план ремонту експериментальних ставків та кошторис цих робіт. Зобов'язали директора Ботанічного саду АН УРСР акад. М. М. Гришка відрядити 2 молодших наукових співробітників і садівника в заповідник «Олександрія» для укомплектування відділу паркознавства та акліматизації рослин.

Ухвалили передати Ботанічному саду АН УРСР двоповерховий будинок в заповіднику «Олександрія» для організації у ньому лабораторії і музею; передбачити виділення коштів на ремонтні роботи у дендропарках за рахунок асигнувань на капітальний ремонт АН УРСР і зобов'язати керівників дендропарків провести ремонтні роботи.

Вирішили просити РМ УРСР: видати постанову про долучення до території Дендропарку «Тростянець» 25 га орної землі господарства «Тростянськ» для створення розсадника та 3 га колективної садиби дендропарку з 3 будинками для організації в них екскурсійної бази, готелю, лабораторії, музею та гербарію; зобов'язати Держплан УРСР передбачити на 1955–1956 рр. асигнування для благоустрою вказаних дендропарків, ремонту архітектурних споруд, науково-допоміжних приміщень тощо в сумі 1 млн 542,5 тис. крб, в тому числі на 1956 р. 411 тис. крб, і виділити для дендропарків і Ботанічного саду АН УРСР 3 автомашини з причіпним знаряддям для обробітку ґрунту і боротьби з шкідниками і хворобами рослин; просити Академію архітектури УРСР забезпечити консультативну допомогу при проектуванні робіт по відновленню й будівництву дендропарків.

282–285. *²

286. Розглянули порядок проведення ювілсів вчених АН УРСР і фінансування витрат на організацію.

287. Дозволили провести у травні 1955 р. ювілей заслуженого діяча науки УРСР акад. М. В. Луговцова у зв'язку з 70-річчям від дня народження і 45-річчям наукової і інженерно-технічної діяльності; затвердили комісію з підготовки ювілею лід керівництвом акад. К. К. Хренова.

288. *¹

289. Взяли до відома лист чл.-кор. АН УРСР А. С. Бережного про бажання працювати у м. Київ у системі АН УРСР і доручили Головному вченому секретарю Президії АН УРСР підготувати питання про переведення вченого до одного з київських інститутів АН УРСР.

290. Ухвалили клопотатись перед РМ УРСР про виділення у 1955 р. 300 тис. крб на відбудову Видубицького заповідника за рахунок загальних прибутків по АН УРСР.

291. Постановили надіслати до кафедри фізичної хімії Будапештського політехнічного інституту (Угорська Народна Республіка) працю співробітника Інституту фізичної хімії ім. Л. В. Писаржевського АН УРСР І. О. Неймарка та ін. «Отравление силикагелевого катализатора минеральными примесями и рсагирующими компонентами», надрукованої у «Вістях Академії наук СРСР» за 1951 р., № 3.

292. Взяли до відома лист групи вчених – академіків АН СРСР О. О. Скочинського, О. М. Терпигорєва, Л. Д. Шев'якова, членів-кореспондентів АН СРСР М. І. Агошкова і Л. Д. Плаксина про підтримку кандидатури д.т.н., проф. Г. М. Малахова у члени-кореспонденти АН УРСР і ухвалили врахувати викладене при проведенні наступних виборів в АН УРСР.

293. Рекомендували наукових співробітників інститутів Відділу сільськогосподарських наук АН УРСР учасниками ВСГВ у 1955 р. звичайним показом.

294. *1

295. Затвердили місця проведення сесій Відділів наук АН УРСР 23–24 березня 1955 р., присвячених підвсеснню підсумків наукової діяльності за 1954 р.

296. На виконання постанови РМ УРСР від 31 січня 1954 р. № 120 постановили: доручити Інституту гідробіології АН УРСР до 30 березня 1955 р. скликати нараду за участю представників Науково-дослідного інституту рибного господарства Азово-Чорноморського басейну Міністерства рибної промисловості СРСР, Науково-дослідного інституту ставкового і озерно-річкового господарства Міністерства рибної промисловості УРСР та Карадазької біологічної станції АН УРСР, на якій опрацювати план науково-дослідної роботи 1955 р. з вивчення можливостей раціонального використання озера Молочного та лиманів Сивашу у рибному господарстві, зокрема, вирощування кефалі. Зобов'язали бюро Відділу біологічних наук АН УРСР розглянути і обговорити опрацьований нарадою план і подати його на затвердження до 10 квітня 1955 р. (постанова від 17.03.55).

297. Провели розподіл орної землі на науково-експериментальній базі «Феофанія» АН УРСР (постанова від 17.03.55).

298. Затвердили зміни у проблемному плані науково-дослідних робіт Інституту чорної металургії АН УРСР на 1955 р. (постанова від 17.03.55).

299. *2

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, стр. 645, арк. 32 121. Оригінал. Машинкопис.

Протокол № 21
засідання Президії Академії наук УРСР

від 18 березня 1955 р.

300. Закрите питання.

301. Призначили з 15 березня 1955 р. д.і.н. С. М. Бібікова в.о. директора Інституту археології АН УРСР у порядку переводу з АН СРСР.

302. Затвердили з 1 березня 1955 р. т.в.о. заввідділами Інституту металофізики АН УРСР (до проведення конкурсу) д.ф.-м.н. С. Д. Герцірієна, к.ф.-м.н. О. С. Лашка та к.ф.-м.н. А. Г. Лесніка.

303. *3

304. Призначили з 11 березня 1955 р. д.б.н. І. Г. Підоплічка на посаду заступника директора з наукової роботи Інституту зоології АН УРСР; звільнили з 11 березня 1955 р. к.х.н. О. А. Шокола від виконання обов'язків вченого секретаря Інституту загальної і неорганічної хімії АН УРСР та затвердили на цій посаді к.х.н. Ю. Ф. Дейнегу; затвердили з 11 березня 1955 р. к.е.н. В. М. Липського на посаді с.н.с. відділу розміщення виробництва Інституту економіки АН УРСР.

305. Прикріпили з 1 квітня 1955 р. к.ф.-м.н. П. Й. Ковалю до докторантури АН УРСР по спеціальності математика і затвердили його науковим консультантом д.т.н. І. М. Рапопорта.

306. *2

307. Постановили перевести з 18 березня 1955 р. Інститут машинознавства і сільськогосподарської механіки з Відділу сільськогосподарських наук АН УРСР до Відділу технічних наук АН УРСР.

308. Доручили комісії під керівництвом акад. І. Т. Швеця у місячний термін підготувати пропозиції про заходи АН УРСР щодо організації міжвідомчої наради «Про упорядкування і розвиток переробки палив і використання тепла у народному господарстві України» та з підготовки тематичного плану Ради по вивченню продуктивних сил УРСР АН УРСР за проблемою «Методи раціонального комплексного використання палива і розвиток наукових досліджень у цій галузі».

309. Взяли до виконання постанову РМ УРСР від 8 березня 1955 р. № 272 «Про проведення в 1955 р. дослідів по літній посадці картоплі свіжозібраними бульбами». Зобов'язали Кримський філіал АН УРСР забезпечити науковий контроль за проведенням у 1955 р. досліджень літньої посадки картоплі у південних областях УРСР, розширити наукові дослідження в галузі двоурожайної культури картоплі та виробничого випробування розробленого способу посадки картоплі свіжозібраними бульбами; протягом II кварталу 1955 р. підготувати до друку і передати Міністерству сільського господарства УРСР для видання науково-популярну брошуру і плакат, присвячені цій темі. Доручили РВР АН УРСР розглянути питання щодо видання матеріалів конференції.

310. Надали можливість членам Президії АН УРСР ознайомитись із доповідями, підготовленими для виступу на сесії Загальних зборів АН УРСР, та ухвалили просити їх подати 21 березня 1955 р. на засідання Президії АН УРСР свої зауваження.

311. Затвердили вчену раду Інституту геологічних наук АН УРСР у такому складі: академіки – В. Г. Бондарчук (голова), М. П. Семененко, члени-кореспонденти – Я. М. Белєвцев, Є. С. Бурксер, К. Й. Новик, С. П. Родіонов, доктори наук – О. К. Каптаренко-Черноусова, М. М. Клошников, Ю. Ю. Юрк, кандидати наук – А. Є. Бабиниць, В. Ю. Кондрачук, П. Л. Шульга, А. М. Міщенко, В. Я. Клименко, Ф. Ю. Лапчик, І. Л. Личак, Г. І. Моляво, О. І. Спасокукоцький, І. С. Усенко, В. Т. Сябряй, начальник Українського геологічного управління М. А. Котиков, головний геолог об'єднання «Укрнафта» Міністерства нафтової промисловості СРСР І. Ф. Кліточенко.

311-а. Ухвалили просити РМ УРСР клопотатись перед РМ СРСР про надання вченій раді Інституту геологічних наук АН УРСР права прийому до захисту дисертацій на здобуття вченого ступеня доктора геолого-мінералогічних наук за спеціальностями: геотектоніка, стратиграфія, палеонтологія, петрографія, мінералогія, геохімія, рудні родовища і четвертинні відкладення, і затвердили склад вченої ради інституту по прийому до захисту дисертацій на здобуття вченого ступеня доктора геолого-мінералогічних наук.

312. Додатково ввели до складу вченої ради Інституту використання газу в комунальному господарстві та промисловості АН УРСР в.о. вченого секретаря інституту О. М. Палієнка.

313. Вивели зі складу вченої ради Інституту суспільних наук АН УРСР акад. М. С. Возняка, к.філол.н. В. В. Лесика і П. Д. Малого та ввели до складу ради к.і.н. М. К. Івасюгу, к.філол.н. О. Н. Мороза і вченого секретаря інституту В. Л. Карпову.

314. Ухвалили просити РМ УРСР клопотатись перед РМ СРСР про надання вченій раді Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця АН УРСР права прийому до захисту дисертацій на ступінь доктора і кандидата наук за спеціальностями: нормальна фізіологія, патологічна фізіологія та психоневрологія, і затвердили склад вченої ради інституту.

314-а. Ухвалили просити РМ УРСР клопотатись перед РМ СРСР про надання вченій раді Інституту гірничої справи ім. М. М. Федорова АН УРСР права прийому до захисту дисертацій на ступінь кандидата наук за спеціальностями: підземна розробка рудних і нерудних родовищ, відкрита розробка родовищ, рудникова вентиляція, гірничі машини та їх експлуатація, гірничо механіка, гірничо електромеханіка. Взяли до відома, що склад вченої ради інституту по прийому до захисту дисертацій був затверджений постановою Бюро Президії АН УРСР від 3 січня 1955 р.

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 645, арк. 122–148. Оригінал. Машинопис.

Протокол № 22-Б засідання Президії Академії наук УРСР

від 21 березня 1955 р.

315. *5

316. Рекомендували члена Президії АН УРСР акад. П. А. Власюка до складу обласної комісії з проведення збору підписів під «Відозвою Всесвітньої ради миру проти загрози атомної війни» (постанова від 19.03.55).

317. Закрите питання.

318. *5

319. У доповнення до постанови Президії АН УРСР від 6 травня 1953 р. (протокол № 19, п. 342) постановили: з метою вивчення сейсмічних явищ Закарпаття організувати в системі АН УРСР сейсмічну станцію у м. Рахів Закарпатської обл. і дозволили Сейсмічному сектору АН УРСР укласти договори на оренду відповідного приміщення і придбання наукового обладнання. Зобов'язали дирекцію

Сейсмічного сектору АН УРСР забезпечити складання технічної документації на ремонт приміщення Рахівської станції у I півріччі 1955 р., ухвалили збільшити кошторис Сейсмічного сектору АН УРСР і доручили бюджетно-штатній комісії АН УРСР укомплектувати станцію 2 штатними одиницями.

320. *1

321. Взяли до відома інформації голів Відділів наук АН УРСР про стан підготовки до сесії Відділів, присвячених підведенню підсумків наукової діяльності установ АН УРСР за 1954 р.

322. Ухвалили взяти до відома зауваження членів Президії АН УРСР та внести відповідні виправлення по доповідях віце-президентів АН УРСР акад. Г. М. Савіна та акад. М. П. Семененка на сесії Загальних зборів АН УРСР 24 березня 1955 р.

323. Затвердили списки учасників сесії Загальних зборів АН УРСР 24–25 березня 1955 р. по установах АН УРСР.

324. Закрите питання.

325. Дозволили Інституту економіки АН УРСР 15 квітня 1955 р. провести нараду наукових співробітників-економістів та викладачів кафедр економіки вищих навчальних закладів України для обговорення книги «Нариси розвитку народного господарства УРСР» (видання 1954 р.) і затвердили склад учасників у кількості 50 осіб.

326. З метою спрощення структури Інституту електротехніки АН УРСР і на виконання постанови Президії АН УРСР від 24 грудня 1954 р. (протокол № 51, п. 928) ліквідували з 1 квітня 1955 р. харківську групу Інституту електротехніки АН УРСР, перевели з вказаного інституту до Лабораторії швидкісних машин і механізмів АН УРСР к.т.н. В. О. Богомолова та м.н.с. В. Л. Беніна і зобов'язали директора інституту вирішити питання про можливість передачі електротехнічного обладнання і матеріалів до вказаної лабораторії.

327. *1

328. У зв'язку зі створенням на базі Лабораторії спецсплавів Інституту металокераміки і спецсплавів АН УРСР дозволили оголосити конкурс на заміщення всіх вакансій після рестрації штатів інституту у фінансових органах.

329. Дозволили Інституту фізичної хімії ім. Л. В. Писаржевського АН УРСР замовити установку для виробництва рідкого повітря ЖАК-80.

330. Відмовили у проханні акад. М. Е. Омеляновському про звільнення від роботи в АН УРСР у зв'язку з переходом на роботу до АН СРСР і ухвалили повідомити Президію АН СРСР про незгоду Президії АН УРСР на перехід акад. М. Е. Омеляновського на роботу в АН СРСР.

331. *1

332. Дозволили Відділу сільськогосподарських наук АН УРСР провести аспірантську конференцію у м. Київ 28 березня 1955 р., затвердили керівником конференції голову Відділу сільськогосподарських наук АН УРСР акад. П. А. Власюка та ухвалили видати тези доповідей, зроблених на конференції.

333. На виконання постанови РМ УРСР і ЦК КПУ від 12 лютого 1955 р. № 182 «Про виготовлення і впровадження у народне господарство УРСР вібраційних млинів» зобов'язали Інститут електроварювання ім. Є. О. Патона АН УРСР – взяти безпосередню участь і надати практичну допомогу підприємствам у виготовленні вібраційних млинів; Лабораторію спецсплавів АН УРСР –

одержати у 1955 р. один вібраційний млин, що виготовляється підприємствами Міністерства місцевої і паливної промисловості УРСР; Інститут електрозварювання ім. О. С. Патона АН УРСР та Лабораторію спецсплавів АН УРСР – подати Відділу спеціальних робіт АН УРСР звіти про надання допомоги підприємствам під час виготовлення млинів та їх використання для подання їх до РМ УРСР та ЦК КПУ (постанова від 22. 03. 55).

334. Ввели до складу редколегії «Українського хімічного журналу» начальника виробничого відділу заводу «Донсода» інженера Г. І. Мікуліна (постанова від 22.03.55).

335. *⁵

336. *²

337. *⁵

338. *¹

Архів Президії НАН України, ф. 251, он. 1, стр. 645, арк. 149–180. Оригінал. Машинопис.

Протокол № 23 засідання Президії Академії наук УРСР

від 26 березня 1955 р.

339. Заслухали звіт про роботу установ і президії Львівського філіалу АН УРСР за 1954 р. і доручили голові президії Львівського філіалу АН УРСР акад. Й. З. Штокалу доопрацювати проект постанови Президії АН УРСР про роботу установ і президії філіалу за 1954 р. з врахуванням висловлених під час обговорення зауважень і побажань, а також переглянути статут філіалу із врахуванням структури і наукових напрямів інститутів та подати свої пропозиції з цього питання.

340. Заслухали і обговорили звіт заступника голови президії Кримського філіалу АН УРСР д.г.-м.н. Я. Д. Козіна про основні підсумки науково-дослідних робіт установ філіалу за 1954 р. і постановили вважати план науково-дослідних робіт філіалу не виконаним, контроль за його виконанням зі сторони президії філіалу – недостатнім, що привело до невиконання низки тем, і запропонували ліквідувати відзначені недоліки.

Також визнали недостатньою участь установ АН УРСР та роботу бюро Відділів наук АН УРСР щодо зміцнення відділів Кримського філіалу АН УРСР висококваліфікованими науковими кадрами. Зобов'язали: президію філіалу та керівників відділів – керуватись у науково-дослідній роботі рішеннями Президії АН УРСР від 1 листопада 1954 р., що визначило напрям наукової діяльності філіалу, з'ясувати і обговорити причини невиконання плану науково-дослідних робіт співробітниками, забезпечити у 1955 р. завершення 11 тем згідно плану та організувати проведення наукових семінарів у відділах; інститути загальної і неорганічної хімії, чорної металургії, геології корисних копалин, геологічних наук, лісівництва, зоології, гідробіології, ботаніки, історії, археології АН УРСР та Лабораторію ґрунтознавства АН УРСР – спільно з відповідними відділами філіалу до 15 квітня 1955 р.

розробити і подати на розгляд бюро Відділів наук АН УРСР плани комплексної розробки науково-дослідних тем, пов'язаних із розвитком виробничих сил Криму.

Запропонували відділу кадрів Президії АН УРСР разом з бюро Відділів наук АН УРСР заповнити висококваліфікованими спеціалістами вакантні посади директора Карадазької біологічної станції АН УРСР та інших співробітників. Доручили бюро Відділів наук АН УРСР до 15 квітня 1955 р. подати на затвердження пропозиції щодо тематики Кримського філіалу АН УРСР. Ухвалили провести у квітні 1955 р. координаційну нараду з проблеми підвищення виробничих сил Криму, на якій розробити тематику наукових досліджень філіалу і її координацію з іншими науковими установами Криму.

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 645, арк. 181–192. Оригінал. Машиннопис.

Протокол № 24-Б засідання Президії Академії наук УРСР

від 29 березня 1955 р.

341. Звільнили з 15 березня 1955 р. С. П. Рибалку з посади заступника директора по адміністративно-господарській частині Інституту чорної металургії АН УРСР та затвердили на цій посаді М. Я. Кобринського.

342–343. *¹

344. Відзначили, що Радою по вивченню продуктивних сил УРСР АН УРСР, відповідно до постанови Президії АН УРСР від 8 жовтня 1954 р. (протокол № 33), спільно з Всесоюзною науково-дослідною станцією з раку картоплі Міністерства сільського господарства СРСР та Державною інспекцією за карантину сільсько-господарських рослин Міністерства сільського господарства СРСР по Українській РСР підготовлено Всесоюзну нараду з питань вивчення раку картоплі та засобів боротьби з ним. Затвердили склад оргкомітету по скликанню наради та її програму. Зобов'язали раду підготувати до друку збірник тез доповідей, затвердили відповідальним редактором збірника голову оргкомітету по скликанню наради к.б.н. М. М. Підолічка. Зобов'язали Видавництво АН УРСР терміново опублікувати збірник. Ухвалили просити директивні органи дозволити проведення наради з питань вивчення раку картоплі та заходів боротьби з ним у м. Київ 12–14 квітня 1955 р.

345. На виконання постанови РМ УРСР від 11 березня 1955 р. № 293 «Про заходи по перекриттю русла р. Дніпро і введенню у дію двох гідроагрегатів на Каховській гідроелектростанції в 1955 році» зобов'язали Інститут геологічних наук АН УРСР та Інститут гідрології та гідротехніки АН УРСР взяти участь у визначенні межі обвалування берегів Каховського водосховища, провести експертизи матеріалів з геологічного і гідрологічного обґрунтування формування нової лінії берегів Каховського водосховища та його прогнозу, опрацьованих Одеським державним університетом ім. І. І. Мечникова та Українським відділом інституту «Гідроенергопроект», надавати цим установам систематичну консультативну допомогу і встановити особливий контроль за ходом виконання зазначеної постанови. Координувати роботу інститутів АН УРСР за цим завданням доручили

чл.-кор. Б. А. Пишкіну – керівнику проблеми «Комплексне використання водних ресурсів УРСР» Ради по вивченню виробничих сил УРСР.

346. Створили при Інституті геологічних наук АН УРСР комісію по вивченню четвертинного періоду і затвердили її склад; дозволили інституту видати серію збірників «Четвертинний період», затвердили редколесію цих збірників у такому складі: академіки – В. Г. Бондарчук (відповідальний редактор), Д. К. Зеров, доктори наук – С. М. Бібіков, П. К. Заморій, І. Г. Підоплічко, кандидат наук І. Л. Соколовський (заступник відповідального редактора), В. І. Радзівський (відповідальний секретар).

347. *1

348. Тимчасово поклали виконання обов'язків директора Інституту економіки АН УРСР на заступника директора по науковій частині інституту д.с.н. І. Н. Романенка.

349. Дозволили Інституту фізичної хімії ім. Л. В. Писаржевського АН УРСР провести 5–7 травня 1955 р. у м. Київ дискусійну нараду з питань механізму водневого обміну та затвердили склад учасників. Керівництво по організації та проведенню наради поклали на акад. О. І. Бродського. Запропонували інституту узагальнити підсумки дискусійної наради і доповісти Президії АН УРСР.

350. Звільнили Б. В. Краюхіна від виконання обов'язків заступника директора по науковій частині Інституту гідробіології АН УРСР і доручили віце-президенту АН УРСР акад. Г. М. Савіну запропонувати кандидатуру на заміщення цієї посади.

351. Постановили просити акад. М. К. Гудзія продовжувати надавати наукову допомогу відділу української давньої літератури Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР як дійсному члену АН УРСР, який не перебуває у штаті інституту.

352. Поклали з 1 березня 1955 р. обов'язки заступника директора по науковій частині Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця АН УРСР на вченого секретаря інституту к.мед.н. М. А. Кондратовича.

353. На зміну постанови Президії АН УРСР від 24 лютого 1955 р. (протокол № 14-Б, п. 213) постановили просити РМ УРСР доручити Міністерству культури УРСР у порядку надання допомоги виготовити експозицію літературно-меморіальної кімнати Марка Вовчка у м. Нальчик (Кабардинська АРСР) на суму 34 250 крб згідно з поданим Державним музеєм Т. Г. Шевченка кошторисом.

354. Дозволили Інституту суспільних наук Львівського філіалу АН УРСР передати портрет Івана Франка роботи художника І. І. Труша до Державного музею І. Франка.

355. *2

356. Розглянули пропозицію голови виконкому Чернігівської обласної Ради депутатів трудящих Л. С. Ванденка про передачу парку «Качанівка» на правах філіалу до Дендропарку «Тросянсьць» і висновок з цього приводу бюро Відділу біологічних наук АН УРСР. Постановили вважати неможливим прийняти парк «Качанівка» без додаткового виділення відповідних штатних одиниць наукових і допоміжних працівників, доручили Ботанічному саду АН УРСР взяти на себе консультацію і науково-методичне керівництво роботами, що ведуться у парку «Качанівка», і ухвалили повідомити про це рішення РМ УРСР.

357. На виконання постанови РМ УРСР від 15 березня 1955 р. № 311 про заходи по виробництву бактеріальних препаратів і широкому впровадженню їх у сільськогосподарське виробництво зобов'язали Інститут мікробіології ім. Д. К. Заболотного АН УРСР надати Міністерству сільського господарства УРСР і Міністерству радгоспів УРСР науково-методичну допомогу при проведенні широких виробничих випробувань бактеріальних препаратів при внесенні їх під різні культури на різних ґрунтах; надавати методичну допомогу у дослідженні і випробуванні азотобактерину під пшеницю на штамів № 28, надавати консультації Київському заводу бактеріальних добрив та допомогу Міністерству сільського господарства УРСР щодо широкого висвітлення у пресі результатів досліджень та при виданні плакату з цих питань.

358. Скасовано.

359. Задовольнили прохання акад. В. С. Пака і звільнили його від обов'язків завідділу гірничої механіки Інституту гірничої справи ім. М. М. Федорова АН УРСР і голови донецького філіалу Республіканської комісії по боротьбі з силікозом. Доручили віце-президенту АН УРСР акад. Г. М. Савину обговорити з професором Донецького індустріального інституту д.т.н. В. Г. Герсом питання щодо призначення його на посаду завідділу гірничої механіки цього інституту, і запросити заступника голови донецького філіалу комісії Л. Є. Жисліна на засідання Президії АН УРСР для затвердження його головою донецького філіалу Республіканської комісії по боротьбі з силікозом.

360. Дозволили Інституту фізики АН УРСР замовити в Міністерстві оборонної промисловості СРСР спектральне обладнання (монохроматор ЗМР-2, кварцеві подвійні монохроматори і спектрографи).

361. *2

362. Схвалили проєкт відповіді Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР на лист Польсько-Радянського інституту і запропонували подати список літератури для встановлення книгообміну з польськими колегами.

363. Взяли до відома лист-рецензію Палеонтологічного інституту АН СРСР від 12 березня 1955 р. на книгу заступника голови президії Кримського філіалу АН УРСР д.г.-м.н. Я. Д. Козіна «Геологическое прошлое Крыма».

364. *2

365–366. Закрите питання.

367. Для відзначення 70-річчя від дня народження Президента АН УРСР акад. О. В. Палладіна створили комісію під керівництвом М. П. Семененка (голова) та доручили їй підготувати план заходів з проведення ювілею.

368. Затвердили акти прийому до експлуатації об'єктів Лабораторії спецсплавів АН УРСР, будівництво яких було завершено в 1954 р.

369. *1

370. З метою видання художньої спадщини Т. Г. Шевченка постановили клопотатись перед РМ УРСР: виділити Видавництву АН УРСР державну дотацію на видання 4 томів збірника художніх робіт Т. Г. Шевченка, зобов'язати Міністерство фінансів УРСР забезпечити Видавництво АН УРСР обіговими коштами та матеріалами, зобов'язати Міністерство культури УРСР надати Видавництву АН УРСР поліграфічну базу і забезпечити високу якість багатокольорових репродукцій. Доручили директору Видавництва АН УРСР Б. М. Зав'язлову після

позитивної відповіді РМ УРСР негайно приступити до підготовки видання художньої спадщини Т. Г. Шевченка (постанова від 31.03.55).

371–372. *2

373. Закрите питання.

374. Затвердили план відряджень наукових співробітників АН УРСР за межі України на квітень 1955 р. (постанова від 01.04.55).

375. *1

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 645, арк. 193–271. Оригінал. Машинопис.

Протокол № 25-Б засідання Президії Академії наук УРСР

від 1 квітня 1955 р.

376. Дозволили Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР провести 12 квітня 1955 р. розширене засідання вченої ради інституту, присвячене 25-річчю від дня смерті поета В. В. Маяковського, і затвердили його програму.

377. Обговорили лист віце-президента АН УРСР акад. Г. М. Савіна на ім'я польського вченого Д. Моссаковського і ухвалили надіслати лист разом із бібліографією опублікованих статей вченого з основних задач теорії пружності для анізотропної напівплощини.

378. *1

379. Дозволили акад. Г. В. Курдюмову працювати за сумісництвом на посаді заввідділу в Інституті металофізики АН УРСР на посаді заввідділу.

380. Доручили відділу наукових кадрів АН УРСР з'ясувати можливість представлення до нагороди за вислугу років колишніх співробітників Фізико-технічного інституту АН УРСР, які працюють тепер у Лабораторії № 1.

381. Розглянули питання про прийняття у відання АН УРСР українського філіалу Географічного товариства СРСР та реорганізацію його в Українське географічне товариство і постановили у зв'язку з відсутністю в системі АН УРСР географічних установ як бази для розгортання наукової діяльності товариства вважати за доцільне існування такого товариства при географічному факультеті Київського державного університету ім. Т. Г. Шевченка, надавати товариству допомогу у виданні його наукових праць, для чого просити директивні органи включити у план видань АН УРСР на 1955 р. 2 випуски праць Географічного товариства.

382. Для організації і проведення обговорення підручника з політекономії ухвалили створити комісію під керівництвом в.о. голови Відділу суспільних наук АН УРСР д.філол.н. І. К. Білодіда і доручили комісії опрацювати необхідні заходи для обговорення.

383. Для участі в урочистих зборах з нагоди 10-річчя визволення Угорщини від гітлерівських загарбників і в рамках місячника угорсько-радянської дружби ухвалили відрядити віце-президента АН УРСР акад. М. П. Семененка і Головного вченого секретаря Президії АН УРСР д.т.н. О. Н. Щербаня.

384. Дозволили дирекції Фізико-технічного інституту АН УРСР провести атестацію співробітників, створивши для цього атестаційну комісію.

385. Закрите питання.

386. Затвердили заходи по відзначенню 70-річчя від дня народження і 35-річчя наукової і громадської діяльності заслуженого діяча науки УРСР, керівника лабораторії підготовки металургійної сировини Інституту гірничої справи ім. М. М. Федорова АН УРСР акад. М. В. Луговцова.

387. Ухвалили передати на розгляд бюро Відділу технічних наук АН УРСР лист Міністерства сільського господарства УРСР щодо включення у план роботи Інституту теплоенергетики АН УРСР теми з дослідження нових типів раціональних сушарок для зерна та інших сільськогосподарських продуктів і забезпечення її висококваліфікованими виконавцями.

388. Взяли до відома інформацію старшого юрисконсульта Управління справами АН УРСР М. В. Пасічника про результати з'ясування в АН СРСР і ВЦРПС питання про сумісництво наукових співробітників Академії наук і доручили Головному вченому секретареві Президії АН УРСР д.т.н. О. Н. Щербаню розробити заходи по усуненню недоліків щодо сумісництва в АН УРСР.

389. *1

390. Затвердили графік щорічних відпусток керівного складу Президії АН УРСР і надали відпустки віце-президенту АН УРСР акад. М. П. Семененку, віце-президенту АН УРСР акад. Г. М. Савіну та Головному вченому секретарю Президії АН УРСР д.т.н. О. Н. Щербаню.

391. *1

392. На додаток до постанови Бюро Президії АН УРСР від 14 березня 1955 р. (протокол № 20-Б, п. 274) ввели до складу учасників ВСГВ 1955 р. по Інституту будівельної механіки АН УРСР – старших наукових співробітників М. М. Студзинського і Д. А. Драйгора.

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 645, арк. 272-285. Оригінал. Машинпис.

Протокол № 26-Б засідання Президії Академії наук УРСР

від 4 квітня 1955 р.

393. Постановили звільнити к.т.н. І. І. Іщенко від обов'язків вченого секретаря Відділу технічних наук АН УРСР після підбору відповідної кандидатури на цю посаду.

394. Закрите питання.

395. Дозволили ученому секретарю Відділу сільськогосподарських наук АН УРСР П. П. Кибаленку працювати за сумісництвом на півставки в Інституті фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії АН УРСР.

396. Зобов'язали Інститут літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР розробити і подати на розгляд Президії АН УРСР проспекти томів видань творів класиків української літератури та перспективний графік їх публікації по кожному виданню окремо.

397. Затвердили інструкцію з організації і ведення загального діловодства в апараті Президії АН УРСР, ухвалили ввести її в дію з 15 квітня 1955 р. і доручити Головному вченому секретарю Президії АН УРСР д.т.н. О. Н. Щербаню провести інструктування працівників відповідних служб.

398. Затвердили Основні правила з організації і ведення контролю виконання в апараті Президії АН УРСР, ухвалили ввести їх у дію з 15 квітня 1955 р. і доручити Головному вченому секретарю Президії АН УРСР д.т.н. О. Н. Щербаню провести інструктування працівників відповідних служб. Зобов'язали бюро Відділів наук АН УРСР, установи при Президії і Загальних зборах АН УРСР, вчених секретарів Президії АН УРСР, відділи апарату Президії АН УРСР і Управління справами АН УРСР складати квартальні плани своєї роботи.

399. Постановили заслухати на розширених засіданнях Президії АН УРСР упродовж 1955 р. вагомі наукові питання за проблемами, зокрема, стан і завдання наукових досліджень у галузях холодного зварювання металів, електроніки, автоматички, з мирного використання атомної енергії, з проблем фотосинтезу, керченських руд, економіки промисловості та перспективний план видань творів класиків української літератури і результати наукових робіт за темою боротьби з сільськогосподарськими шкідниками.

400. *1

401. Закрите питання.

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 645, арк. 286–318. Оригінал. Машинопис.

Протокол № 27-Б засідання Президії Академії наук УРСР

від 7 квітня 1955 р.

402. *2

403. Взяли до відома і виконання постанову РМ УРСР від 30 березня 1955 р. № 405 про збільшення в 1955 р. АН УРСР обсягу капіталовкладень на житлове будівництво на 4,32 млн крб з введенням у дію житлової площі 3,61 тис. м² і зменшення обсягу капіталовкладень на будівництво лабораторного корпусу Кримського філіалу АН УРСР на 0,28 млн крб. Затвердили розподіл капіталовкладень по об'єктах житлового будівництва на 1955 р. і зобов'язали відділ капітального будівництва АН УРСР до 10 квітня 1955 р. оформити фінансування по об'єктах АН УРСР в Українській конторі Цскомбанку та до 16 квітня 1955 р. подати на затвердження Президії АН УРСР змінений план підрядних робіт БМУ «Академбуд» на 1955 р.

404. *2

405. Розглянули лист зарубіжного відділу АН СРСР від 17 березня 1955 р. з проханням рекомендувати учених-геологів АН УРСР для участі у XX сесії Міжнародного геологічного конгресу і постановили: повідомити Президію АН СРСР про участь у конгресі віце-президента АН УРСР акад. М. П. Семененка, акад. В. Г. Бондарчука, чл.-кор. В. Б. Порфир'єва та чл.-кор. В. С. Соболева.

406. Постановили запропонувати Спілці письменників України створити спільну з АН УРСР ювілейну комісію по відзначенню 50-річчя від дня народження і 30-річчя літературно-громадської діяльності акад. О. С. Корнійчука та рекомендували до цієї комісії в.о. голови Відділу суспільних наук АН УРСР д.філол.н. І. К. Білодіда і акад. М. Т. Рильського.

407. Доручили відділу наукових кадрів АН УРСР (Г. В. Руденко) підготувати і доповісти на черговому засіданні Президії АН УРСР питання про проведення у квітні 1955 р. зборів аспірантів АН УРСР для обговорення стану і заходів щодо покращення фахової підготовки наукових кадрів через аспірантуру АН УРСР.

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, стр. 645, арк. 319-326. Оригінал. Машинопис.

Протокол № 28 засідання Президії Академії наук УРСР

від 8 квітня 1955 р.

408. З метою докорінного покращення і прискорення робіт з дослідження впровадження у виробництво процесу холодного зварювання металів віднесли тему «Холодне зварювання металів» до числа найважливіших та виконуваних під контролем Президії АН УРСР, зобов'язали Інститут електротехніки АН УРСР проводити дослідження комплексно з Інститутом металофізики АН УРСР та зобов'язали директорів цих інститутів чл.-кор. А. Д. Нестеренка та чл.-кор. А. А. Смирнова до 25 квітня 1955 р. подати на затвердження план виконання теми на 1955 р.; також ухвалили розглянути на Бюро Президії АН УРСР заходи з матеріально-технічного забезпечення робіт у галузі холодного зварювання металів.

409. Взяли до відома інформацію акад. Ф. П. Белянкін про відрядження у складі делегації учених до Чехословаччини для читання доповідей і ознайомлення з науково-дослідними роботами у галузі будівництва і будівельних матеріалів інститутів Академії наук Чехословаччини, ухвалили просити акад. Ф. П. Белянкін опублікувати матеріали звіту у журналі «Вісник АН УРСР» і зробити доповідь на розширеному засіданні бюро Відділу технічних наук АН УРСР.

410. Заслухали інформацію в.о. директора Інституту економіки АН УРСР д.е.н. І. Н. Романенка про стан підготовки наради економістів з обговорення першого видання підручника політичної економії і затвердили заходи з підготовки та проведення зборів.

411. Взяли до ксвівництва і виконання постанову ЦК КПУ «Про антмарксистські помилки деяких економістів з питань розвитку соціалістичної економіки». Зобов'язали: бюро Відділу суспільних наук АН УРСР і, зокрема, інститути економіки та суспільних наук АН УРСР – розробити заходи щодо покращення організації і науково-дослідної роботи, критично переглянути наукові праці з питань економічної науки, посилити у планах наукових робіт на 1955 р. тематику з вивчення питань важкої промисловості як основи розвитку народного господарства і організувати публікацію статей за цією тематикою у пресі; РВР АН УРСР – переглянути плани видавничої діяльності АН УРСР з метою ширшого представлення у виданнях тематики з питань важкої промисловості. Доручили віце-президенту

АН УРСР акад. Г. М. Савіну, в.о. голови Відділу суспільних наук АН УРСР проф. І. К. Білодіду та начальнику відділу наукових кадрів АН УРСР Г. В. Руденко подати пропозиції про зміцнення кадрами вказаних інститутів Львівського філіалу АН УРСР, РВР АН УРСР та Видавництва АН УРСР.

412. З метою виконання установами АН УРСР постанов XIV сесії Ради по координації наукової діяльності академій наук союзних республік АН СРСР взяли до відома «Положення про Раду по координації наукової діяльності академій наук союзних республік», затверджені провідні наукові установи для здійснення координації робіт та віздіз у листопаді 1955 р. бригади вчених для ознайомлення з науковою діяльністю та надання допомоги установам АН УРСР. Ухвалили довести до відома всіх бюро Відділів та установ АН УРСР «Перелік наукових проблем і напрямів, прийнятих до постійної координації на 1955 р.».

Зобов'язали: бюро Відділів наук АН УРСР – звернути увагу на проведення у 1955 р. та планування на наступні роки найважливіших проблем «Переліку», встановити контроль за виконанням досліджень по координованих проблемах, забезпечити своєчасне подання установами АН УРСР до ради по координації наукових звітів по найважливіших проблемах; Відділ спеціальних робіт і бюро Відділів наук АН УРСР – до 30 квітня 1955 р. визначити тематику установ АН УРСР на 1955 р. по кожній координованій проблемі; директорів Інституту електрозварювання ім. Є. О. Патона АН УРСР по проблемі «Автоматичне зварювання», Інституту чорної металургії АН УРСР по проблемі «Інтенсифікація металургійних процесів виробництва і доменних процесів», Інституту теплоенергетики АН УРСР по проблемі «Хімічне використання бурого вугілля» та Інституту біохімії АН УРСР по проблемі «Біохімія нервової системи» – скласти доповідні записки і провести їх розгляд з відповідними установами АН СРСР. Доручили віце-президенту АН УРСР акад. Г. М. Савіну підготувати до 10 травня 1955 р. пропозиції про заходи щодо координаційної діяльності установ АН УРСР.

413. Затвердили календарний план засідань Президії АН УРСР та Бюро Президії АН УРСР на II квартал 1955 р.

414. *2

415. Затвердили: бюро президії Кримського філіалу АН УРСР у складі: в.о. голови президії Кримського філіалу АН УРСР д.б.н. Л. І. Рубцов, заступник в.о. голови президії Кримського філіалу АН УРСР д.г-м.н. Я. Д. Козін, вчений секретар президії Кримського філіалу АН УРСР к.і.н. О. І. Неделін, секретар парторганізації к.і.н. К. М. Шамко;

президію Кримського філіалу АН УРСР у складі: доктори наук – Л. І. Рубцов, Я. Д. Козін, П. Т. Данилченко, В. О. Рибін, С. О. Ковалевський, кандидати наук – О. І. Неделін, К. М. Шамко, П. М. Шульц, А. В. Жирачев, М. А. Кочкін, О. В. Богачев;

вчену раду Кримського філіалу АН УРСР у складі: доктори наук – Л. І. Рубцов, Я. Д. Козін, П. Т. Данилченко, В. О. Водяницький, В. О. Рибін, І. П. Сахаров, кандидати наук – О. І. Неделін, К. М. Шамко, П. М. Шульц, М. А. Кочкін, А. В. Жирачев, В. П. Гусев, Я. Ю. Пашенко, С. В. Альбов, Б. М. Іванов, Г. В. Новікова, С. В. Веймар, П. К. Шкварников, Г. П. Трифонов, а також в.о. директора Карадзької біологічної станції АН УРСР Г. С. Лещинська, с.н.с. П. Н. Надінський.

416. Виключили зі складу вченої ради Інституту електротехніки АН УРСР проф. А. Л. Матвєєва та інженера К. В. Зубанова.

417. Доручили Видавництву АН УРСР друкування програми та запрошень на VIII Всесоюзний з'їзд фізіологів, біохіміків і фармакологів.

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 645, арк. 327–349. Оригінал. Машинопис.

Протокол № 29-Б
засідання Президії Академії наук УРСР

від 14 квітня 1955 р.

418. Затвердили з 31 березня 1955 р. на посаді завідувача кафедри іноземних мов АН УРСР доцента П. О. Одріну, звільнивши з цієї посади П. Д. Кабанець (П. Д. Клик).

419. На підставі постанови РНК СРСР від 20 липня 1946 р. № 1610 призначили з 1 квітня 1955 р. аспірантську стипендію ім'єні О. О. Богомольця аспірантам Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця АН УРСР В. Д. Герасимову та В. О. Черниченко до завершення терміну навчання.

420. Взяли до відома та виконання постанову РМ УРСР від 19 березня 1955 р. № 377 «Про план розвідувальних і проектних робіт для будівництва майбутніх років по республіканських міністерствах і відомствах УРСР», затвердили план та титульний список розвідувальних і проєктних робіт на 1955 р. по АН УРСР і зобов'язали відділ капітального будівництва АН УРСР до 15 квітня 1955 р. подати архітектурним майстерням матеріали для складання технічної документації, до 20 квітня 1955 р. згідно з вказівками Держплану УРСР порушити перед РМ УРСР питання про внесення змін у план розвідувальних і проєктних робіт на майбутні роки по Інституту електротехніки АН УРСР та Інституту електрозварювання ім. Є. О. Патона АН УРСР (постанова від 09.04.55).

421. Закрите питання.

422. Заслухали повідомлення вченого секрєтєря Президії АН УРСР к.б.н. Є. М. Кондратюка про виконання розпорядження РМ УРСР від 18 сїчня 1955 р. № 63-р про підведення підсумків науково-дослідної і практичної роботи з лікування тварин і людей, хворих на бруцельоз. Для координації наукової діяльності з цієї проблеми в УРСР ухвалили створити при бюро Відділу біологічних наук АН УРСР комісію під керівництвом акад. В. Г. Дроботька і зобов'язали її у двомісячний термін скликати розширене засідання із залученням зовнішніх спеціалістів, на якому обговорити і скоординувати плани робіт. Зобов'язали: Інститут мікробіології ім. Д. К. Заболотного АН УРСР – включити з II кварталу 1955 р. у план науково-дослідних робіт відділу патогенних мікроорганізмів тему з підбору антибіотиків; чл.-кор. В. П. Тульчинську – розширити впровадження в сільськогосподарське виробництво одержаних результатів з діагностики і лікування бруцельозу сільськогосподарських тварин і виділили їй одну аспірантську вакансію для підготовки спеціаліста з проблеми бруцельозу.

423. Зобов'язали бюро Відділу сільськогосподарських наук АН УРСР і директора Інституту генетики і селекції АН УРСР розглянути факти, викладені у статті

«Нахлебнию» газети «Правда» від 10 квітня 1955 р., і подати Президії АН УРСР пропозиції про ліквідацію вказаних недоліків та про покращення складу і використання наукових кадрів. Зобов'язали директорів наукових установ АН УРСР обговорити статтю на розширених засіданнях вчених рад. Для перевірки викладених фактів зобов'язали Інститут генетики і селекції АН УРСР створити комісію під керівництвом акад. І. М. Булашкіна, якій подати свої пропозиції до 25 квітня 1955 р.

424. Відповідно до постанови РМ УРСР від 6 квітня 1955 р. № 439 «Про план розподілу молодих спеціалістів, які закінчують у 1955 р. вищі і середні спеціальні учбові заклади» затвердили план розподілу молодих спеціалістів між науково-дослідними інститутами, зобов'язали директорів інститутів АН УРСР відібрати з вищих навчальних закладів найбільш підготовлених і перспективних спеціалістів.

425–430. *¹

431. Розглянули питання про сумісництво акад. Г. В. Фольборта і ухвалили виплачувати йому 0,5 ставки завлабораторії вищої нервової діяльності Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця АН УРСР та ухвалили просити вченого перейти на постійну роботу АН УРСР, а в Київському медінституті працювати за сумісництвом.

432. Доручили Головному вченому секретарю Президії АН УРСР д.т.н. О. Н. Щербаню і відділу кадрів АН УРСР розробити і подати план термінових заходів по виконанню постанови ЦК КПУ і РМ УРСР від 7 квітня 1955 р. № 450 щодо завдань з подальшого зміцнення сільських господарств керівними кадрами.

433. Дозволили Кримському філіалу АН УРСР провести у листопаді 1955 р. ювілейну наукову сесію, присвячену 50-річчю Першої російської революції, затвердили її програму і комітет з підготовки під керівництвом Я. Д. Козіна та зобов'язали Кримський філіал АН УРСР до 30 квітня 1955 р. подати план публікації наукових і науково-популярних робіт, присвячених ювілею.

434. Постановили провести 19 квітня 1955 р. сесію Загальних зборів АН УРСР, присвячену 85-річчю від дня народження В. І. Леніна, і затвердили порядок денний сесії.

435. *¹

436. Дозволили Інституту гірничої справи ім. М. М. Федорова АН УРСР провести 16–18 червня 1955 р. у м. Київ наукову конференцію, присвячену 25-річчю заснування при АН УРСР кафедри «Гірнича механіка», затвердили її програму і список учасників.

437. У зв'язку з переведенням Інституту машинознавства і сільськогосподарської механіки АН УРСР з Відділу сільськогосподарських наук АН УРСР до Відділу технічних наук АН УРСР перевели: акад. А. О. Василенка та чл.-кор. П. М. Василенка – зі складу дійсних членів Відділу сільськогосподарських наук АН УРСР до складу дійсних членів Відділу технічних наук АН УРСР; акад. В. М. Свечникова – зі складу дійсних членів Відділу технічних наук АН УРСР до складу дійсних членів Відділу фізико-математичних, хімічних і геологічних наук АН УРСР. Зобов'язали бюро Відділу сільськогосподарських наук АН УРСР

на черговому засіданні обрати заступника голови бюро Відділу сільськогосподарських наук АН УРСР замість акад. А. О. Василенка.

438. *1

439. Затвердили делегацію АН УРСР під керівництвом члена Президії АН УРСР акад. К. Д. Синельникова для участі в ювілейному засіданні Харківського державного університету ім. О. М. Горького з нагоди 150-річчя його заснування.

440. Закрите питання.

441. Затвердили подані бюро Відділів наук АН УРСР списки учасників сесії Загальних зборів АН УРСР, присвяченої 85-річчю від дня народження В. І. Леніна.

442. Дозволили Інституту теплоенергетики АН УРСР провести 5–7 травня 1955 р. у м. Київ Республіканську нараду по спалюванню бурого вугілля УРСР у промислових котельних установках, затвердили програму і список учасників наради (постанова від 16.04.55).

443. Дозволили Інституту металофізики АН УРСР та бюро Відділу фізико-математичних, хімічних і геологічних наук АН УРСР провести 9–12 травня 1955 р. у м. Київ нараду з питань дифузії в металах і сплавах, затвердили оргкомітет наради під керівництвом чл.-кор. А. А. Смирнова, а також програму та склад учасників наради (постанова від 16.04.55).

Архів Президії НАН України, ф. 251, он. 1, спр. 645, арк. 350–401. Оригінал. Машинпис.

Протокол № 30-Б засідання Президії Академії наук УРСР

від 18 квітня 1955 р.

444–445. Закрите питання.

446. Затвердили делегацію АН УРСР для участі у ювілейній сесії АН Азербайджанської РСР, присвяченій 35-річчю встановлення радянської влади в Азербайджані і 10-річчю організації АН Азербайджанської РСР у складі: член Президії АН УРСР акад. Й. З. Штокало, член Президії АН УРСР акад. В. Г. Касьяненко, д.філол.н.с. П. Кирилук.

447. Постановили клопотатись перед РМ УРСР про дозвіл провести у ІV кварталі 1955 р. ювілей акад. В. П. Протопопова у зв'язку з 75-річчям від дня народження і 50-річчям лікарської, наукової, педагогічної і громадської діяльності; створили комісію з підготовки ювілею під керівництвом д.мед.н., проф. О. Ф. Макарченка і доручили їй підготувати план заходів по відзначенню ювілею.

448. Для проведення ІV Української республіканської конференції з органічної хімії, яка скликається Інститутом органічної хімії АН УРСР у ІV кварталі 1955 р. у м. Київ, затвердили оргкомітет під керівництвом акад. А. І. Кіпріанова і зобов'язали його підготувати програму та склад учасників конференції.

449. *2

450. Взяли до відома постанову Президії АН СРСР від 4 березня 1955 р. № 104 «Про діяльність Комісії по визначенню абсолютного віку геологічних формацій» і доручили акад. М. П. Семененку взяти участь у роботі комісії АН СРСР

з розгляду і оцінки достатньої надійності кам'яного матеріалу, зібраного для вивчення абсолютного віку. Відрядили для участі у IV сесії комісії віце-президента АН УРСР акад. М. П. Семененка і чл.-кор. Є. С. Буржера.

451. Заслухали телеграму акад. АН СРСР І. П. Герасимова про можливість запрошення польських учених для участі у конференції АН УРСР з питань лесу. Постановили повідомити, що АН УРСР не зможе запросити польських учених, і доручили Інституту геологічних наук АН УРСР підготувати матеріал для скликання у 1956 р. геологічної конференції за участю вчених країн Східної Європи.

452. На виконання постанови РМ СРСР від 24 грудня 1954 р. Бюро Президії АН УРСР постановили реорганізувати з 16 квітня 1955 р. Лабораторію спеціалістів АН УРСР в Інститут металокераміки і спецсплавів АН УРСР. Призначили з 16 квітня 1955 р.: в.о. директора Інституту металокераміки і спецсплавів АН УРСР чл.-кор. І. М. Францевича, одночасно поклавши на нього керівництво відділом фізичних методів дослідження металокерамічних матеріалів інституту, заступником директора по науковій частині та керівником технологічного відділу – д.т.н. проф. І. М. Федорченка, в.о. вченого секретаря – В. Р. Бранцевич, т.в.о. керівника відділу фізико-хімічних методів дослідження металокерамічних матеріалів – к.т.н. В. Н. Сремска, т.в.о. керівника відділу високотемпературної міцності металокерамічних матеріалів та дсталеї машин – д.т.н. проф. Г. С. Писаренка, керівником експериментально-виробничого відділу – О. Ф. Жураховського, заступником директора по адміністративно-господарській частині інституту – Г. Й. Мордерера, головним бухгалтером – К. П. Красія, старшим бухгалтером експериментально-виробничого відділу – Х. П. Рабиновича. Дозволили інституту з 20 квітня 1955 р. оголосити і провести конкурс на заміщення штатних посад та затвердили конкурсну комісію під керівництвом чл.-кор. І. М. Францевича.

453. У зв'язку із закінченням терміну написання монографії по узагальненню робіт відділу № 3 Інституту фізики АН УРСР (протокол № 37, п. 749-а) запропонували М. В. Пасічнику приступити до обов'язків директора інституту, звільнили з 18 квітня 1955 р. т.в.о. директора інституту І. Д. Конозенка від цих обов'язків і перевели його на посаду старшого наукового співробітника Інституту фізики АН УРСР.

454. Закрите питання.

Архів Президії НАН України, ф. 251, он. 1, спр. 645, арк. 402–413. Оригінал. Машинпис.

Протокол № 31 засідання Президії Академії наук УРСР

від 22 квітня 1955 р.

455. Ухвалили взяти до відома і надіслати відповідь на поздоровну телеграму директора Польсько-Радянського інституту проф. З. Млинарського на адресу АН УРСР з нагоди 10-річчя підписання Договору про дружбу, взаємну допомогу і післявоєнне співробітництво між СРСР і Польською Народною Республікою.

456. *2

457. На виконання постанови РМ УРСР від 6 квітня 1955 р. № 444 «Про впровадження в народне господарство науково-дослідних робіт, опрацьованих науковими установами Академії наук УРСР» зобов'язали голів бюро Відділів наук АН УРСР академіків К. К. Хренова, П. А. Власюка, А. І. Кіпріанова і Р. Є. Ка-вельського та директорів інститутів електрозварювання, чорної металургії, гірничої справи, генетики і селекції, лісівництва, ситомології та фітопатології, мікробіології, використання газу в комунальному господарстві і промисловості, загальної і неорганічної хімії та фізіології АН УРСР у декадний термін розробити план заходів з забезпечення повного виконання робіт з впровадження, затверджених РМ УРСР, і подати його на затвердження бюро Відділів наук АН УРСР та Комісії по впровадженню наукових досягнень у виробництво АН УРСР при Президії АН УРСР. Доручили Комісії по впровадженню наукових досягнень у виробництво АН УРСР у I півріччї 1955 р. обговорити доповіді усіх керівників наукових установ АН УРСР та окремих виконавців про стан впровадження робіт; начальнику Відділу спеціальних робіт АН УРСР та головам Відділів наук АН УРСР, окрім Відділу суспільних наук АН УРСР, організувати контроль за станом та результатами впровадження науково-дослідних робіт у виробництво та систематично інформувати Президію АН УРСР.

458. Звільнили з 3 травня 1955 р. к.т.н. І. І. Іщенко від обов'язків ученого секретаря бюро Відділу технічних наук АН УРСР та призначили т.в.о. вченого секретаря бюро Відділу технічних наук АН УРСР за сумісництвом к.т.н. О. Й. Кулона, призначили з 22 квітня 1955 р. к.філол.н. Л. Г. Скрипник в.о. с.н.с. відділу словників Інституту мовознавства ім. О. О. Потебні АН УРСР, звільнивши її від обов'язків ученого секретаря цього інституту, і поклали тимчасове виконання обов'язків ученого секретаря цього інституту на Т. Б. Козмінську; також ухвалили рішення з інших кадрових питань.

458-а. *3

459. Постановили: установам АН УРСР з II кварталу 1955 р. спільно з Київським заводом медичних препаратів включитись у розробку питань, пов'язаних із розширенням виробництва вітаміну В 12; забезпечити систематичні консультації по запланованій лабораторією заводу темі «Вплив різних компонентів культурального середовища на біосинтез вітаміну В 12 різними видами стрептоміцетів» і рекомендувати керівництву заводу та директорам задіяних у дослідженнях інститутів забезпечити відповідні умови для проведення спільних досліджень. Зобов'язали інститути органічної хімії, загальної і неорганічної хімії, фізичної хімії АН УРСР включити у план науково-дослідних робіт питання, пов'язані з дослідженнями вітаміну В 12, і віднести цю тематику до найважливіших тем і проблем АН УРСР.

460. Закрите питання.

461. Розглянули роботу Бібліотечної комісії при Президії АН УРСР за період з червня 1953 р. по 1 квітня 1955 р. і визнали її роботу задовільною. Запропонували комісії налагодити обмін досвідом з керівництва бібліотечною мережею з Бібліотечною АН СРСР і провести збори бібліотечних працівників АН УРСР, на яких поінформувати про діяльність комісії за 1954 р., план роботи на наступний рік і рішення Президії АН УРСР про її роботу.

Для покращення організації наукової інформації в установах АН УРСР визнали доцільним: видавати інформаційні бюлетені або анотовані збірники по завершених наукових роботах інститутів АН УРСР, рекомендувати директорам інститутів активізувати роботу щодо комплектування фондів і бібліографічної роботи, вести у відділах щомісячні реферативні огляди іноземної літератури за фахом, надавати допомогу науковим працівникам у використанні іноземної фахової літератури шляхом організації семінарів і консультацій з іноземних мов.

Скасували наказ по АН УРСР від 18 листопада 1948 р. № 161 щодо порядку користування іноземною літературою в інститутах АН УРСР. Запропонували Державній публічній бібліотеці УРСР спільно з інститутами передплатити на 1956 р. або організувати виплиску з-за кордону найважливіших довідників та бібліографічних покажчиків, особливо по спеціальностях, з яких довідники в СРСР не видаються. Зобов'язали директорів інститутів АН УРСР створити спеціальні комісії зі здійснення книгообміну із зарубіжними країнами, Державі публічну бібліотеку УРСР – розпочати складання зведеного каталогу іноземної періодики, яка є в наукових установах АН УРСР, і регулярно видавати зведені каталоги літератури, що надходить з країн Східної Європи.

462. На виконання постанови РМ СРСР від 18 лютого 1955 р. № 289 та постанови ЦК КПУ і РМ УРСР від 31 березня 1955 р. № 417 «Про широке впровадження в промисловість методу електрошлакового зварювання» зобов'язали Інститут електрозварювання ім. Є. О. Патона АН УРСР надавати установам, організаціям і відомствам УРСР всебічну науково-технічну допомогу по впровадженню у виробництво електрошлакового зварювання шляхом організації технічних консультацій, проведення розрахунків, інструктажу тощо. Зокрема, спільно з Міністерством важкого машинобудування СРСР – спроектувати і прийняти у виготовленні у 1955 р. методом електрошлакового зварювання двох дослідних зварених станин прокатних станів, подати до РМ СРСР пропозиції про широке застосування такого зварювання при виготовленні станин прокатних станів та іншого металургійного обладнання; з Міністерством суднобудівної промисловості СРСР – завершити у 1955 р. розробку і дослідну перевірку технології електрошлакового наплавлення і зварювання товстих листів спеціальних сталей; з Міністерством оборонної промисловості СРСР – провести в 1955 р. дослідно-виробничі роботи по освоєнню електрошлакового зварювання кільцевих швів товстостінних спеціальних виробів; з Міністерством важкого машинобудування СРСР – провести у 1955 р. дослідні роботи по розробці технології електрошлакового зварювання сталей 22 К, 20 Л, 35 Л і 40 Н товщиною до 500 мм та створити технічні проекти установок для зварювання цих сталей; виготовити апарати і трифазні трансформатори для електрошлакового зварювання товстого металу і поставити їх міністерствам СРСР. Зобов'язали інститути фізики, теплотехніки та будівельної механіки АН УРСР виконати для Інституту електрозварювання ім. Є. О. Патона АН УРСР у 1955 р. механічну обробку деталей, слюсарно-складальні та фрезерно-стругальні роботи.

Ухвалили всі роботи, доручені Інституту електрозварювання ім. Є. О. Патона АН УРСР вищезазначеними постановами РМ СРСР, ЦК КПУ та РМ УРСР, включити у плани науково-дослідних робіт і впровадження на 1955 р. і подати їх на розгляд бюро Відділу технічних наук АН УРСР. Також постановили організувати

у квітні 1955 р. – місячні курси з питань електрошлакового зварювання, а у жовтні 1955 р. – науково-практичну конференцію з електрошлакового та інших нових методів зварювання за участю представників промислових підприємств і будівництва, науково-дослідних організацій та вищих технічних навчальних закладів УРСР. Виділили інституту необхідні асигнування і передбачили у проєктах плану капітальних робіт по АН УРСР на 1956 р. будівництво лабораторного корпусу інституту.

463. Розглянули пропозиції бюро Відділів наук АН УРСР про заходи щодо реалізації рішень березневої сесії 1955 р. Загальних зборів АН УРСР, сесій Відділів наук АН УРСР і пропозицій, висунутих дійсними членами, членами-кореспондентами та іншими учасниками зборів. Затвердили заходи по реалізації рішень березневої сесії Загальних зборів АН УРСР та заходи бюро Відділу сільськогосподарських наук АН УРСР по розширенню наукових досліджень. Зобов'язали бюро Відділів наук АН УРСР, учених секретарів Президії АН УРСР та Відділ спеціальних робіт АН УРСР здійснювати систематичний контроль за виконанням затверджених заходів.

464. *2

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 646, арк. 1–61. Оригінал. Машинопис.

Протокол № 32-Б засідання Президії Академії наук УРСР

від 25 квітня 1955 р.

465–466. Закриті питання.

467. *2

468. Розглянули питання про сумісництво чл.-кор. Ю. Д. Соколова, докторів наук М. П. Брауна та В. Г. Чудновського та взяли до відома їх пояснення.

469–471. *1

472–473. Закриті питання.

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 646, арк. 62–69. Оригінал. Машинопис.

Протокол № 33-Б засідання Президії Академії наук УРСР

від 28 квітня 1955 р.

474. У зв'язку зі збільшенням обсягу науково-дослідних робіт, на додаток до постанови Президії АН УРСР від 24 грудня 1954 р. та згідно з проєктом листа міністру фінансів СРСР А. Г. Звереву, затвердили збільшення штату Фізико-технічного інституту АН УРСР на 27 одиниць за рахунок скорочення штату Кримського філіалу АН УРСР, реорганізації Лабораторії проблем швидкісних машин і механізмів АН УРСР та економії фонду заробітної плати по інших установах.

475. Відрядили інженера Інституту будівельної механіки АН УРСР А. Д. Ярошика до Інституту металофізики АН УРСР на 3 місяці для встановлення і пуску

високочастотних печей; зобов'язали його здійснювати постійне керівництво монтажем та надавати необхідні консультації.

476. Доручили у тижневий термін підготувати і подати до Президії АН УРСР пропозиції: бюро Відділу сільськогосподарських наук АН УРСР – щодо створення на базі Кримського філіалу АН УРСР інституту агробіологічного профілю, бюро Відділу фізико-математичних, хімічних і геологічних наук АН УРСР та заступнику голови Кримського філіалу АН УРСР д.г.-м.н. Я. Д. Козіну – щодо створення на базі Кримського філіалу АН УРСР Інституту мінеральної сировини АН УРСР.

477. Постановили опублікувати у «Віснику АН УРСР» колективну рецензію наукових співробітників Інституту історії природознавства і техніки АН СРСР на книгу акад. В. В. Данилевського «Ломоносов на Україні», а відповідь акад. В. В. Данилевського – у наступному номері журналу.

478. Відхилили пропозицію Відділу фізико-математичних, хімічних і геологічних наук АН УРСР від 20 квітня 1955 р. про реорганізацію лабораторії хімії і технології води Інституту загальної і неорганічної хімії АН УРСР в окрему наукову установу АН УРСР.

479. На виконання постанови РМ УРСР і ЦК КПУ від 11 квітня 1955 р. № 471 про розвиток тонкорунного вівчарства у південних областях України зобов'язали завідувача Сектору тваринництва АН УРСР д.с.-г.н. П. Д. Пшеничного і акад. Л. К. Гребеня спільно з Всесоюзним науково-дослідним інститутом гібридизації і акліматизації тварин («Асканія Нова») та Українським науково-дослідним інститутом тваринництва скласти план наукових робіт, визначивши для кожної установи напрям досліджень та їх обсяг, і до 1 липня 1955 р. підготувати пропозиції щодо завдань Сектору тваринництва АН УРСР.

480. Дозволили Кримському філіалу АН УРСР видавати у 1955 р. свої наукові праці у видавництві «Кримвидав» у порядку замовлення.

481. Заслухали і обговорили результати роботи комісії Президії АН УРСР з перевірки фактів, викладених у статті «Нахлебник» («Правда» від 10 квітня 1955 р.), і постановили: прийняти критику на адресу Інституту генетики і селекції АН УРСР та персонально с.н.с. І. С. Шуваєва як правильну і затвердити рішення директора цього інституту акад. В. Я. Юр'єва про звільнення І. С. Шуваєва з посади старшого наукового співробітника та відрядити його як спеціаліста-агронома у розпорядження відділу кадрів Міністерства сільського господарства УРСР. Зобов'язали директорів установ АН УРСР звернути увагу на необхідність подальшого підвищення якості наукової роботи і доручили вченому секретарю Президії АН УРСР к.б.н. Є. М. Кондратюку підготувати проект відповіді редакції газети «Правда».

482. На вшанування 60-річчя від дня народження директора Інституту фізичної хімії ім. Л. В. Писаржевського АН УРСР академіка АН УРСР і члена-кореспондента АН СРСР, лауреата Сталінської премії О. І. Бродського постановили клопотатись перед РМ УРСР про дозвіл відзначити ювілей у 1955 р., затвердили ювілейну комісію під керівництвом акад. А. І. Кіпріанова і доручили їй розробити план заходів.

483. З метою відзначення 50-річчя від дня народження директора Інституту геологічних наук АН УРСР акад. В. Г. Бондарчука постановили клопотатись перед РМ УРСР про дозвіл відзначити ювілей у 1955 р. і зобов'язали бюро Відділу

фізико-математичних, хімічних і геологічних наук АН УРСР подати на затвердження склад ювілейної комісії.

484. Затвердили оргкомітет II Республіканської наради з неорганічної хімії, яку скликає у IV кварталі 1955 р. Інститут загальної і неорганічної хімії АН УРСР, під керівництвом акад. А. В. Думанського.

485. Дозволили акад. В. Г. Касьянську виїхати у наукове відрядження на 1 місяць.

486. Доручили Комісії по впровадженню наукових досягнень у виробництво АН УРСР до 1 червня 1955 р. підготувати матеріали для розгляду на засіданні Бюро РМ УРСР питання «Про хід впровадження у 1955 р. у народне господарство УРСР закінчених наукових досліджень Академії наук УРСР».

487. Постановили перенести термін скликання виїзної сесії Відділу технічних наук АН УРСР у м. Харків з травня 1955 р. на осінь 1955 р. і зобов'язали бюро Відділу провести заходи щодо її підготовки.

488. Розглянули лист ВАСГНІЛ і ухвалили виділити Інституту зоології АН УРСР кошти на наукове відрядження одного старшого наукового співробітника до м. Тбілісі для участі у нараді з питань селекційно-племінної роботи у шовківництві.

489-491. *1

492. *2

493. *1

494. Дозволили Ботанічному саду АН УРСР передати 30 кущів сортового бузку Українській республіканській сільськогосподарській виставці.

495. Заслухали лист АН СРСР і Міністерства чорної металургії СРСР із запрошенням на нараду з координації науково-дослідних робіт: пов'язаних із розвитком керченської металургії. Доручили віце-президенту АН УРСР акад. М. П. Семененку підготувати матеріали і провести цю нараду. Дозволили відрядження для участі у нараді академікам М. П. Семененку і М. В. Луговцову, а також представникам Інституту чорної металургії АН УРСР та Інституту електрозварювання ім. Є. О. Патона АН УРСР.

496. Розглянули лист заступника міністра сільського господарства СРСР Паршикова від 25 квітня 1955 р. і відрядили для участі у нараді з розгляду заходів щодо ліквідації довгоносика 5 травня 1955 р. у м. Москва представника Інституту ентомології та фітопатології АН УРСР.

497. Ухвалили надіслати листа до РМ УРСР про створення при Президії АН УРСР зарубіжного відділу наукових зв'язків із зарубіжними країнами.

498. Розглянули лист Головного вченого секретаря Президії АН УРСР акад. О. В. Топчієва від 22 квітня 1955 р. про організацію в АН УРСР Сектору історії природознавства і техніки і постановили вважати його створення неможливим через відсутність штатів і відповідних кадрів.

499. Скасовано.

500. Затвердили оргкомітет з проведення виїзної сесії Відділу технічних наук АН УРСР у м. Харків під керівництвом акад. К. К. Хренова.

501-505-а. *1

Протокол № 34
засідання Президії Академії наук УРСР

від 29 квітня 1955 р.

506. Зобов'язали комісію по проблемі «Фотосинтез» при АН УРСР залучити до її роботи представників різних наукових дисциплін і підготувати пропозиції щодо розширення в АН УРСР робіт з фотосинтезу з урахуванням досліджень АН СРСР та обґрунтування організації у системі АН УРСР лабораторії фотосинтезу. Доручили академікам П. А. Власюку, Є. О. Шилову та О. І. Бродському взяти участь у роботі комісії і до 15 травня 1955 р. подати доопрацьований проект постанови про стан і завдання наукових досліджень за проблемою «Фотосинтез».

507–508. Звільнили з 29 квітня 1955 р. д.е.н. І. Н. Романенка від обов'язків заступника директора по науковій частині Інституту економіки АН УРСР і тимчасового виконання обов'язків директора цього інституту, перевівши на посаду старшого наукового співробітника відділу економіки сільського господарства; призначили в.о. заступника директора по науковій частині к.е.н. О. С. Коройда і тимчасово поклали на нього обов'язки директора. Доручили інституту та бюро Відділу суспільних наук АН УРСР подати пропозиції щодо організації в Інституті економіки АН УРСР відділу економіки тваринництва.

509. Додатково ввели до складу вченої ради Інституту математики АН УРСР акад. Б. В. Гнеденка.

510. *2

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 646, арк. 99–103. Оригінал. Машинопис.

Протокол № 35-Б¹
засідання Президії Академії наук УРСР

30 квітня–5 травня 1955 р.

511. Закрите питання.

512. *1

513. Затвердили план відряджень по АН УРСР за межі України на травень 1955 р. (постанова від 04.05.55).

514–515. Закриті питання.

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 646, арк. 104–125. Оригінал. Машинопис.

¹ Протокол № 35-Б в архівній справі представлений лише окремими постановами, прийнятими в робочому порядку.

Протокол № 36
засідання Президії Академії наук УРСР

від 6 травня 1955 р.

516. *3

517. *2

518. Дозволили директору Державного музею Т. Г. Шевченка к. філол. н. К. П. Дорошенко працювати за сумісництвом на півставки в Інституті мовознавства ім. О. О. Потебні АН УРСР на посаді старшого наукового співробітника.

519. На виконання постанови ЦК КПУ і РМ УРСР від 25 квітня 1955 р. № 529 «Про постанову ЦК КПРС і РМ СРСР «Про лист до працівників промисловості та про порядок його обговорення»» зобов'язали: всіх директорів установ АН УРСР – до 12 травня 1955 р. обговорити постанову на засіданнях вчених рад і зборах співробітників; бюро Відділів наук АН УРСР – подати зведений план заходів, спрямованих на покращення роботи установ, окремих відділів і лабораторій і впровадження результатів наукових робіт у практику, та зробити повідомлення на засіданні Президії АН УРСР про намічені заходи; Головного вченого секретаря Президії АН УРСР О. Н. Щербаня – підготувати доповідну записку Президії АН УРСР до ЦК КПУ і РМ УРСР про результати обговорення і проведеної роботи щодо виконання поставлених завдань.

520. Заслухали доповідь завідділу фізики напівпровідників Інституту фізики АН УРСР акад. В. С. Лашкарьова про стан і перспективи розвитку наукових досліджень у галузі фізики напівпровідників. Запропонували директору інституту д. ф.-м. н. М. В. Пасічнику зосередити основну увагу відділу фізики напівпровідників на таких наукових напрямках: вивчення впливу домішок на властивості напівпровідників, дослідження впливу випромінювань (електромагнітних і корпускулярних) на властивості напівпровідників і електронні процеси в них, опрацювання нових методів дослідження напівпровідникових приладів, вивчення електронних процесів на поверхні напівпровідників та опрацювання теорії фізичних процесів у напівпровідниках і напівпровідникових приладах. Ухвалили вважати одним з головних завдань відділу фізики напівпровідників найшвидше узагальнення та публікацію результатів наукових досліджень за останні роки. Рекомендували інституту розширити наукові зв'язки з установами УРСР з метою спільного опрацювання і швидкого впровадження результатів наукових досліджень у виробництво, вказали Відділу фізико-математичних, хімічних і геологічних наук АН УРСР на необхідність періодичного проведення координаційних нарад з питань напівпровідників.

Вирішили розглянути на Бюро Президії АН УРСР заходи з матеріально-технічного забезпечення досліджень у галузі фізики напівпровідників та клопотатись перед директивними органами про організацію в Україні спеціального експериментального заводу з виготовлення напівпровідникових приладів.

521. На виконання постанови РМ УРСР та ЦК КПУ від 2 квітня 1955 р. № 418 «Про розмір рубки лісу на 1956–1960 рр. і поліпшення ведення лісового господарства Української РСР» постановили реорганізувати Інститут лісівництва АН УРСР в Інститут лісу АН УРСР, поклавши на нього опрацювання актуальних теоретичних проблем, пов'язаних з рубкою лісу, лісовідновленням і лісорозведенням в УРСР, зокрема, у гірських умовах Карпат і Криму.

Зобов'язали інститути лісу, ентомології та фітопатології, економіки та Кримський філіал АН УРСР надати допомогу Міністерству сільського господарства УРСР у розробці і складанні генерального плану розвитку лісового господарства УРСР. Координацію робіт установ АН УРСР з цих питань поклали на Інститут лісу АН УРСР і доручили йому підготувати у 1955–1957 рр. спільно з Міністерством сільського господарства УРСР і Міністерством лісової промисловості УРСР конкретні рекомендації з лісівницьких і лісомеліоративних заходів з підвищення продуктивності, відтворення і раціонального використання лісів УРСР, зокрема, щодо методів впровадження і акліматизації швидкоростучих і цінних деревних порід, реконструкції лісонасаджень, найбільш раціональних методів лісоосушувальних робіт, заходів по успішному лісовідновленню та створенню лісонасаджень на знесліснених схилах Карпат та залісненню неспридатних для сільськогосподарських робіт піщаних земель.

Зобов'язали: відділ лісомеліорації і озеленення Кримського філіалу АН УРСР – доопрацювати заходи з відновлення гірських лісів Криму і створенню лісонасаджень на схилах, що підлягають залісненню; Інститут ентомології та фітопатології АН УРСР – скерувати науково-дослідну роботу лабораторії лісової ентомології та лабораторії фітопатології на розробку найефективніших методів боротьби з шкідниками і хворобами лісу; Інститут лісу АН УРСР і Ботанічний сад АН УРСР – опрацювати у 1955 р. основні принципи організації спеціальних господарств з вирощування насаджень з швидкоростучих порід (тополі, горіхоплідні, модрина тощо), а також технічно цінних деревних та чагарникових порід (скупія, амурський бархат, кизил тощо); Інститут економіки АН УРСР – передбачити з 1956 р. у планах науково-дослідної роботи розробку питань економіки лісового господарства, які координувати з роботою Інституту лісу АН УРСР; інститути лісу, ентомології та фітопатології і Кримський філіал АН УРСР – протягом місяця подати на затвердження плани заходів щодо забезпечення виконання робіт та видання праць, пов'язаних із лісорозведенням, і зміни до планів науково-дослідних робіт.

З метою створення експериментальної бази Інституту лісу АН УРСР поставили: а) підпорядкувати інституту Старосілецьку біологічну станцію АН УРСР і дозволити проводити у ній наукові роботи іншим установам АН УРСР; б) організувати два опорні пункти у гірських лісах Карпат і лісах Полісся, для чого протягом місяця підібрати місця для їх організації та укомплектувати кадрами; в) скерувати роботу Державного заповідника «Веселі Боковеньки» на опрацювання питань ползахисного лісорозведення та розробки методики створення лісонасаджень з швидкоростучих та технічно цінних порід; г) просити РМ УРСР закрити за Інститутом лісу АН УРСР територію Голосіївської науково-експериментальної бази; д) клопотатись перед РМ УРСР про виділення інституту автомашини ГАЗ-69 для експедиційних досліджень в лігосапах УРСР та двох мотоциклів з причепами для опорних пунктів. Також ухвалили посилити і упорядкувати кадровий склад Інституту лісу АН УРСР, збільшити йому асигнування та фонд заробітної платні позаштатного персоналу, підготувати документацію на відвід ділянки під будівництво лабораторного корпусу, оранжереї, встатійного будинку та жилих приміщень і включити до плану будівництва у VI п'ятиріччі.

Зобов'язали Управління справами АН УРСР прийняти дачні будинки на території Старосілецької біологічної станції АН УРСР та весь інвентар і територію

площею 7,2 га, бюро Відділу сільськогосподарських наук АН УРСР – протягом 2 тижнів подати пропозиції по новій структурі Інституту лісу АН УРСР.

522. Надали Президенту АН УРСР відрядження до м. Москва як делегату П'ятої всесоюзної конференції прихильників миру з 7 травня 1955 р. на 7 днів, на час відрядження виконання обов'язків Президента АН УРСР поклали на члена Президії АН УРСР акад. В. Г. Касьяненка.

523. Взяли до відома поздоровні телеграми з нагоди першотравневих свят від Вірменської, Таджикиської, Болгарської, Румунської і Польської академій наук.

524. Дозволили Інституту фізики АН УРСР і Фізико-технічному інституту АН УРСР провести 12–15 червня 1955 р. у м. Київ нараду з питань фізики низьких температур. Затвердили оргкомітет під керівництвом акад. Б. Г. Лазарєва.

525. *2

526. Дозволили Інституту загальної і неорганічної хімії АН УРСР провести 11–15 червня 1955 р. у м. Київ Республіканську нараду з питань покращення якості питної води та затвердили програму, склад учасників і оргкомітет наради під керівництвом акад. А. В. Думанського.

527. Доручили Видавництву АН УРСР опублікувати доповіді VIII Всесоюзного з'їзду фізіологів, біохіміків і фармакологів.

Архів Президії ПАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 646, арк. 126–153. Оригінал. Машинпис.

Протокол № 37-Б засідання Президії Академії наук УРСР

від 16 травня 1955 р.

528. *1

529. Дозволили Інституту геологічних наук АН УРСР спільно з четвертинною комісією АН СРСР провести 16–19 червня 1955 р. у м. Київ наукову нараду з питань лесових порід УРСР та затвердили програму і склад учасників наради (постанова від 12.05.55).

530. *1

531. *2

532. На виконання постанови РМ УРСР від 14 квітня 1955 р. № 489 постановили: зобов'язати директорів інститутів електротехніки, використання газу в комунальному господарстві і промисловості, електрозварювання, теплоенергетики і загальної і неорганічної хімії АН УРСР надати науково-технічну допомогу підприємствам Міністерства місцевої і паливної промисловості УРСР, Міністерства комунального господарства УРСР та Укрпромради з впровадження нових методів електрозварювання, автоматичного регулювання напруги генераторів електростанцій, захисту електросіток від пошкодження, автоматизації роботи газових розподільних пунктів і опалювальних котелень, що працюють на газі, спалювання місцевих видів палива, цинкуванню комбайнових сит тощо, укласти відповідні договори з підприємствами на виконання у 1955 р. науково-дослідних і експериментальних робіт і зобов'язали Відділ спеціальних робіт АН УРСР у серпні 1955 р. доповісти про хід виконання постанови.

533. Схвалили опрацьований Інститутом гідробіології АН УРСР та бюро Відділу біологічних наук АН УРСР план наукових досліджень з вивчення можливостей раціонального рибогосподарського використання лиманів Сивашу і зобов'язали бюро Відділу біологічних наук АН УРСР спільно з Карадазькою біологічною станцією АН УРСР опрацювати і подати на затвердження план досліджень раціонального рибогосподарського використання озера Молочного.

534. Звільнили з 16 травня 1955 р. акад. М. Е. Омеляновського від роботи в АН УРСР у зв'язку з переводом на роботу до АН СРСР.

535. Скасовано.

536. *⁵

537. Відмовили Інституту фізичної хімії ім. Л. В. Писаржевського АН УРСР у виділенні 2 додаткових аспірантських вакансій на 1955 р.

538. Виділили Фізико-технічному інституту АН УРСР у 1955 р. додатково 5 аспірантських вакансій.

539. Дозволили Інституту лісу АН УРСР за наявності вакансії оголосити конкурс на заміщення посади старшого наукового співробітника-лісівника.

540. *²

541. Відрядили у червні 1955 р. для участі у координаційній нараді з питань онкології Наукової ради з проблем раку при Президії Академії медичних наук СРСР акад. АМН СРСР та чл.-кор. АН УРСР О. Д. Тимофєєвського, акад. Р. С. Кавецького і чл.-кор. М. Ф. Гулого.

542. Ухвалили розглянути на наступному засіданні Президії АН УРСР лист голови Комісії з історії науки і техніки Відділу технічних наук АН УРСР акад. І. Т. Швеця про організацію роботи по підготовці «Історії АН УРСР».

543. Відрядили 25 червня – 10 липня 1955 р. чл.-кор. Б. А. Пишкіна до м. Одеса для керівництва Державною екзаменаційною комісією Одеського гідротехнічного інституту.

544. Погодились з рішенням бюро Відділу суспільних наук АН УРСР про доцільність публікації монографії акад. П. П. Єфіменка «Костенки І. Поселення позднеледникового времени» у виданнях АН СРСР під грифом ЦМК АН СРСР, за планом якого написана ця робота, та ухвалили просити акад. П. П. Єфіменка опублікувати статтю з питань періодизації палеоліту європейської частини СРСР у виданнях Інституту археології АН УРСР.

545–546. *¹

547. Дозволили Львівській бібліотечці АН УРСР передати у тимчасове користування по МБА для Всесоюзної виставки «Пушкин і Мицкєвич» Всесоюзного музею О. С. Пушкіна три художні роботи-експонати.

548. Передати на розгляд бюро Відділу суспільних наук АН УРСР лист голови оргкомітету Спілки художників СРСР народного художника Б. В. Йогансона з пропозицією розширити сектор образотворчого мистецтва Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії АН УРСР.

549. Тимчасово затвердили з 1 квітня 1955 р. с.н.с. Інституту геологічних наук АН УРСР В. Я. Клименка на вакантній посаді заввідділу геології нафтових родовищ. 550–551. *¹

Протокол № 38
засідання Президії Академії наук УРСР

від 20 травня 1955 р.

552. Відповідно до листа ЦК КПРС та РМ УРСР від 12 квітня 1955 р. до всіх робітників підприємств і установ промисловості схвалили заходи установ АН УРСР з подальшого розвитку наукових досліджень і впровадження їх результатів у практику, пропаганди передового досвіду та зобов'язали Відділ спеціальних робіт АН УРСР до 1 червня 1955 р. розробити зведений план реалізації пропозицій, висунутих на вчених радах та загальних зборах установ АН УРСР. Ухвалили до 10 червня 1955 р. скликати актив установ АН УРСР і заслухати доповідь акад. М. П. Сємсєнєнка про підсумки Всесоюзної наради працівників промисловості 16–20 травня 1955 р., та заходи з виконання завдань.

Зобов'язали: бюро Відділів наук та директорів установ АН УРСР – розпочати підготовку до складання планів науково-дослідних робіт на 1956 р. і шосту п'ятирічку та спільно з міністерствами, відомствами і провідними підприємствами окреслити найважливіші проблеми народного господарства; Комісію по впровадженню наукових досягнень у виробництво АН УРСР – розглянути всі пропозиції установ АН УРСР по впровадженню і підготувати пропозиції до РМ УРСР та Комітету у справах впровадження при РМ СРСР; РВР та Видавництво АН УРСР – подати пропозиції щодо поширення пропаганди досягнень передової науки і техніки, результатів досліджень і впровадження наукових здобутків установ АН УРСР шляхом видання інформаційних листів, статей, брошур, спеціальних журналів; Раду науково-технічної пропаганди АН УРСР – подати Президії АН УРСР пропозиції про персбудову своєї роботи відповідно до поставлених урядом завдань щодо популяризації досвіду новаторів та досягнень науки і техніки у пресі, на радіо, шляхом читання лекцій, доповідей, бесід тощо; Бібліотечну комісію АН УРСР та Державну публічну бібліотеку УРСР – подати пропозиції щодо організації науково-технічної інформації установ АН УРСР про досягнення науки і техніки за кордоном та упорядкування користування науково-технічною літературою зарубіжних країн.

553. Затвердили рішення щодо атестації молодших наукових співробітників в інститутах Відділу фізико-математичних, хімічних і геологічних наук АН УРСР та Відділу технічних наук АН УРСР.

554. Заслухали доповідь в.о. голови Відділу суспільних наук АН УРСР д.філол.н. І. К. Білодіда про підсумки обговорення макету II тому «Історії Української РСР» у комісії Президії АН УРСР та зобов'язали: директорів інститутів економіки та філософії АН УРСР – подати комісії свої зауваження до макету; Інститут історії АН УРСР – забезпечити переробку тексту II тому і здачу до Видавництва АН УРСР російського тексту II тому окремими розділами до 10 липня 1955 р.; директора Інституту історії АН УРСР О. К. Касимєнка і керуючого справами АН УРСР М. П. Сизонєнка – подати пропозиції щодо можливості надання авторам і редколегії II тому окремого приміщення для успішного завершення роботи; директора Видавництва АН УРСР Б. М. Зав'ялова – подати графік виконання робіт з видання II тому «Історії Української РСР».

555. Заслухали доповідь д.б.н. М. М. Підоплічка про результати проведенної Радою по вивченню продуктивних сил УРСР АН УРСР спільно з Відділами сільськогосподарських та біологічних наук АН УРСР наради з питань вивчення раку картоплі. Відзначили роботу ради з її організації, а також зазначили, що у ній взяли участь представники понад 50 організацій різних відомств УРСР та інститутів академії наук СРСР, Білоруської РСР, Латвійської РСР.

Доручили: Раді по вивченню продуктивних сил УРСР АН УРСР – підготувати доповідню записку директивним органам з пропозиціями щодо заходів боротьби з раком картоплі та збірник наукових праць «Рак картоплі», відповідальним редактором якого затвердили д.б.н. М. М. Підоплічка; бюро Відділу фізико-математичних, хімічних і геологічних наук АН УРСР – розглянути пропозиції наради щодо участі інститутів органічної хімії і загальної і неорганічної хімії АН УРСР в опрацюванні хімічних методів боротьби зі збудником хвороби.

556. Постановили перенести термін скликання наради з питань епосу лів'яцьких народів у м. Київ з 30 травня по 4 червня 1955 р. на 23–27 червня 1955 р. 557–558. *2

559. Ухвалили перенести розгляд звернення акад. Є. О. Шилова щодо надання інститутам загальної і неорганічної хімії, органічної хімії та фізичної хімії АН УРСР аспірантських вакансій на 1955–1956 навчальний рік на наступне засідання Президії АН УРСР.

560. Надали відрядження члену Президії АН УРСР акад. В. Г. Касьяненку до м. Одеса на 24–28 травня 1955 р. для участі у роботі ювілейної наукової конференції, присвяченої 80-річчю від дня народження Героя Соціалістичної Праці, лауреата Сталінської премії, академіка АН УРСР і АМН СРСР В. П. Філатова.

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 646, арк. 182–221. Оригінал. Машинопис.

Протокол № 39-Б засідання Президії Академії наук УРСР

від 24 травня 1955 р.

561. Дозволили Інституту металофізики АН УРСР продовжити конкурс на заміщення посад завідувачів відділів, старших і молодших наукових співробітників, інженерів і старших лаборантів, звернутись до РМ УРСР з проханням надати інституту можливість укомплектувати свої штати молодими спеціалістами і доручили подати заявку на необхідні спеціальності із зазначенням кваліфікації.

562. Схвалили проект листа на ім'я Першого секретаря ЦК КПУ О. І. Кириченка щодо недоцільності передачі відділу економіки сільського господарства Інституту економіки АН УРСР до складу Українського філіалу Всесоюзного інституту економіки сільського господарства.

563. Виділили інститутам органічної та фізичної хімії АН УРСР по одній аспірантській вакансії на 1955 р.

564. Дозволили Інституту органічної хімії АН УРСР 25 червня 1955 р. провести спільно з Інститутом харчової промисловості засідання вченої ради, присвячене 70-річчю від дня народження і 50-річчю наукової і педагогічної діяльності

завідувача лабораторії цукристих речовин Інституту органічної хімії АН УРСР чл.-кор. П. В. Головіна.

565. На виконання розпорядження РМ УРСР від 10 травня 1955 р. № 536-р зобов'язали бюро Відділу біологічних наук АН УРСР до 10 червня 1955 р. скликати у м. Одеса нараду представників Інституту курортології Міністерства охорони здоров'я УРСР, Інституту рибного господарства Міністерства рибної промисловості УРСР та Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова, на якій обговорити питання про використання лиману Шаболат у рибогосподарському і бальнеологічному відношенні та опрацювати програму науково-дослідних робіт.

566–567. Скасовано.

568. Доручили бюро Відділу технічних наук АН УРСР дати висновок щодо доцільності видання збірника праць координаційної наради з питань міцності при несталих режимах.

569. Доручили бюро Відділу технічних наук АН УРСР та бюро Відділу фізико-математичних, хімічних і геологічних наук АН УРСР підготувати на розгляд Президії АН УРСР тематику коротких інформаційних матеріалів з окремих питань техніки на 1955 р.

570–573. *¹

574. Взяли до відома інформацію Головного вченого секретаря Президії АН УРСР д.т.н. О. Н. Щербаня про відрядження до м. Сімферополь у справах Кримського філіалу АН УРСР і доручили в.о. Головного вченого секретаря Президії АН УРСР О. М. Міляху підготувати питання щодо реорганізації Кримського філіалу АН УРСР.

575. Перевели заввідділу сільськогосподарського машинобудування Інституту машинознавства і сільськогосподарської механіки АН УРСР чл.-кор. П. М. Василенка на посаду старшого наукового співробітника цього відділу і поклали обов'язки заввідділу на директора акад. А. О. Василенка; перевели завідувача трактороенергетичного відділу інституту к.т.н. Б. М. Середенка на посаду старшого наукового співробітника цього відділу та відрядили у докторантуру, а обов'язки завідувача відділу поклали на заступника директора інституту по науковій частині М. І. Люшина. Ухвалили збергти за акад. С. В. Серенсеном функції керівництво відділом міцності за сумісництвом.

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 646, арк. 222–232. Оригінал. Машинопис.

Протокол № 40 засідання Президії Академії наук УРСР

від 27 травня 1955 р.

576. Взяли до відома інформацію віце-президента АН УРСР акад. М. П. Семененка про підсумки Всесоюзної наради працівників промисловості, що відбулася 16–20 травня 1955 р., та ухвалили скликати 6–7 червня 1955 р. актив установ АН УРСР, на якому обговорити питання щодо виконання завдань, поставлених у листі ЦК КПРС і РМ УРСР та Всесоюзною нарадою працівників промисловості.

Зобов'язали бюро Відділів наук АН УРСР розробити і подати зведений план з реалізації поставлених завдань установами АН УРСР.

577. *3

578. *2

579. *1

580–582. Затвердили рішення комісії зо атестації молодших наукових співробітників в інститутах Відділів суспільних, сільськогосподарських та біологічних наук АН УРСР.

583. Заслухали і обговорили доповідь голови Львівського філіалу АН УРСР акад. Й. З. Штокала про роботу установ філіалу за 1954 р. Зобов'язали:

президію Львівського філіалу АН УРСР – ліквідувати відзначені недоліки; впорядкувати кадровий склад філіалу і подати до 15 червня 1955 р. Президії АН УРСР обґрунтування про необхідність виділення додаткових штатних одиниць та асигнувань для філіалу, розробити план захисту докторських дисертацій співробітниками філіалу, скласти план видань монографій установами філіалу на п'ятирічку, збільшити обсяг робіт з впровадження у практику народного господарства результатів завершених науково-дослідних тем, посилити діяльність вченої ради філіалу шляхом обговорення на засіданнях наукових доповідей, покращити організацію робіт з комплексної проблеми «Розвиток продуктивних сил західних областей УРСР», провести у 1955 р. спільно з Лабораторією ґрунтознавства АН УРСР конференцію з підвищення родючості ґрунтів, підготувати проведення у м. Львів сесії з нагоди 700-річчя м. Львів;

директора Інституту суспільних наук АН УРСР д.і.н. І. П. Крип'якевича – докорінно покращити науковий рівень роботи відділу економіки і включити у його тематику розробку тем, пов'язаних з індустріалізацією, передбачити вивчення відділом літератури творчості сучасних письменників і поетів, розгорнути підготовку до відзначення 50-річчя Першої російської революції 1905–1907 рр., 40-річчя Жовтневої революції та 700-річчя міста Львова; розробити детальний перспективний план роботи інституту, включивши до нього розробку актуальних проблем економіки промисловості, історії України, літератури та мовознавства тощо;

директора Інституту геології корисних копалин АН УРСР чл.-кор. В. Б. Порфир'єва – посилити вивчення корисних копалин як будівельного матеріалу, розширити комплексування робіт у галузі геофізики, петрографії та палеонтології, звернути увагу на покращення теоретичної роботи наукових семінарів у відділах, організувати вивчення нерудних копалин західних областей УРСР, посилити роботи геохімічного напрямку і розпочати у 1955 р. впровадження результатів лабораторних випробувань з питань будівельних, дорожніх та керамічних матеріалів;

в.о. директора Інституту агробіології АН УРСР к.с.-г.н. Д. Ф. Лихваря – покращити рівень наукових досліджень у відділах рослинництва, селекції і насінництва, лувіництва, приділити більше уваги підготовці кадрів вищої кваліфікації, посилити керівництво відділами, координувати свою роботу з обласним управлінням сільського господарства, Львівським сільськогосподарським інститутом, обласною науково-дослідною станцією рільництва та республіканськими інститутами сільськогосподарського профілю, затвердили новий склад вченої ради та редколегії інституту;

директора Інституту машинознавства і автоматики АН УРСР д.т.н. Г. В. Карпенка – покращити роботу наукових семінарів, провести у 1955 р. наукові заходи з проблем автоматизації контролю, виміральної техніки, постійно проводити візні сесії вченої ради інституту на підприємствах м. Львів та західних областей УРСР, скласти перспективний план розвитку інституту на наступну п'ятирічку і затвердили новий склад вченої ради;

в.о. директора Українського державного музею етнографії та художнього промислу АН УРСР к.і.н. М. К. Івасюту – звернути увагу на підготовку кандидатських дисертацій молодшими науковими співробітниками музею, діяльність відділу культурмасової роботи, покращити керівництво відділами, популяризацію досягнень мистецтвознавства та етнографії публікацією розробок етнографічних фондів та атласів; затвердили склад наукової ради та редколегії музею;

т.в.о. директора Науково-природознавчого музею Львівського філіалу АН УРСР к.г.-м.н. С. І. Пастернака – підготувати і видати для його популяризації «Путівник по Природознавчому музею» і кольоровий плакат, взяти активну участь у виданні багатотомника «Фауна СРСР», покращити роботу зі створення нових експозицій; затвердили новий склад вченої ради музею та редколегії збірника «Наукових праць».

Вирішили звернутись до РМ УРСР із клопотанням: про будівництво у м. Львів нового будинку для Львівської бібліотеки АН УРСР, приміщення для фондів Українського державного музею етнографії та художнього промислу АН УРСР і розширення експериментального господарства Інституту агробіології АН УРСР.

584. *2

585. Постановили просити РМ УРСР клопотатись перед відповідними директивними органами про публікацію з 1956 р. таких періодичних видань: при Інституті чорної металургії АН УРСР – науково-технічного журналу «Металургічний журнал» (російською мовою, 6 випусків на рік, обсягом 8 др. арк. кожен), при Інституті гірничої справи ім. М. М. Федорова АН УРСР – науково-технічного журналу «Горное дело» (російською мовою, 6 випусків на рік, обсягом 6 др. арк. кожен), при Інституті теплотехніки АН УРСР – журналу «Теплотехніка» (російською мовою, 4 видання на рік, обсягом 8 др. арк. кожен).

586. Ухвалили клопотатись до РМ УРСР про видання з 1956 р. при Інституті гірничої справи ім. М. М. Федорова АН УРСР науково-технічного журналу «Горное дело», рос. мовою, 6 випусків на рік, обсягом 6 др. арк. кожен, тиражем 3000 примірників.

587. Постановили клопотатись до РМ УРСР про видання з 1956 р. при Інституті теплотехніки АН УРСР журналу «Теплотехніка», рос. мовою, 4 видання на рік, обсягом 8 др. арк. кожен, тиражем 2000 примірників.

588. Вивели зі складу вченої ради Інституту загальної і неорганічної хімії АН УРСР к.х.п. О. А. Шокола та звели вченого секретаря інституту к.х.н. Ю. Ф. Дейнегу.

589. Схвалили поданий бюро Відділу сільськогосподарських наук АН УРСР додаток до проекту постанови РМ УРСР і ЦК КПУ «Про поліпшення науково-дослідної роботи по сільському господарству».

Протокол № 41-Б
засідання Президії Академії наук УРСР

від 30 травня 1955 р.

590. На виконання розпорядження РМ УРСР від 27 травня 1955 р. № 618-р доручили відповідним Відділам наук АН УРСР до 10 червня 1955 р. скласти проєкти планів промислового виробництва, перспективних планів проєктно-розвідувальних робіт, а також сільського господарства, з праці і підготовки кадрів, товарообороту, розвитку мережі соціально-культурних установ, впровадження нової техніки тощо і зобов'язали начальника Відділу спеціальних робіт АН УРСР С. М. Бухала підготувати графік і вказівки про порядок складання планів науково-дослідних робіт на 1956 р.

591. Затвердили планове завдання по відбудові Державного заповідника «Олександрія».

592. Затвердили план підготовки до проведення 6–7 червня 1955 р. зборів активу АН УРСР та порядок денний зборів.

593. Постановили розглянути на наступному засіданні Бюро Президії АН УРСР питання про передачу у відання АН УРСР Херсонського історико-археологічного заповідника і всіх пам'яток стародавніх античних міст Керченського півострова.

594. Дозволили Інституту історії АН УРСР безкоштовно передати акад. М. М. Тихомірову 80 книг «Записок Наукового товариства ім. Т. Г. Шевченка» з числа четвертих некомплектних номерів, що є в бібліотеці інституту.

595. З метою відзначення 75-річчя від дня народження і 55-річчя наукової громадської діяльності директора Інституту лісу АН СРСР акад. АН СРСР В. М. Сукачова постановили підготувати дві адреси (від Президії АН УРСР та бюро Відділів біологічних і сільськогосподарських наук АН УРСР) і відрядити до м. Москва акад. Д. К. Зерова.

596. Ухвалили відрядити для участі у Стокгольмській нараді з питань зварювання як делегата від УРСР замість чл.-кор. Б. Є. Патона проф. Г. О. Ніколаєва.

597. Постановили до вирішення питання відносно штатів Кафедри філософії АН УРСР залишити к.філос.н. М. Е. Овандера виконуючим обов'язки заступника директора по науковій частині Інституту філософії АН УРСР.

598. Дозволили директору Інституту фізичної хімії ім. Л. В. Писаржевського АН УРСР акад. О. І. Бродському відрядити 20–24 червня 1955 р. 13 співробітників до м. Москва для участі у нараді при Відділі хімічних наук АН СРСР та в липні 1955 р. – до м. Ленінград для участі у дискусійній нараді Інституту високомолекулярних сполук АН СРСР.

599–601. *¹

602. Затвердили програму та склад учасників наради з питань фізики, призначили керівником оргкомітету замість акад. Б. Г. Лазарева – акад. АН СРСР П. Л. Капицю (постанова від 31.05.55).

603. *²

604. *¹

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, стр. 646, арх. 300–318. Оригінал. Машинпис.

Протокол № 42-Б
засідання Президії Академії наук УРСР

від 2 червня 1955 р.

605. Заслухали доповідь віце-президента АН УРСР акад. М. П. Семсєнєнка про реорганізацію установ Кримського філіалу АН УРСР і схвалили проект постанови про організацію на базі установ і окремих відділів філіалу Інституту рослинництва АН УРСР, Інституту мінеральної сировини АН УРСР та Інституту біології моря ім. О. О. Ковалєвського АН УРСР з їх підпорядкуванням відповідним Відділам наук АН УРСР. Затвердити таку структуру цих установ: Інститут рослинництва АН УРСР – відділи: рослинних ресурсів польових культур, овочівництва, ґрунтознавства і меліорації, кормових культур, захисту рослин, дослідно-експериментальний пункт «Міжгірєнс», опорний пункт поливного землеробства; Інститут мінеральної сировини АН УРСР – відділи: рудних корисних копалин, стратиграфії, технології збагачення корисних копалин, хімії корисних копалин і хімічних солей.

Доручили: віце-президенту АН УРСР акад. М. П. Семсєнєнку уточнити питання про штати інститутів, спільно з головою Відділу біологічних наук АН УРСР акад. Р. Є. Кавецьким – структуру і штати Інституту біології моря ім. О. О. Ковалєвського АН УРСР, в.о. голови Відділу суспільних наук АН УРСР д.філол.н. І. К. Білодіду – подати Бюро Президії АН УРСР пропозиції щодо використання в АН УРСР 10 спеціалістів у галузі історії і археології.

606. *1

607. Постановили клопотатись перед РМ УРСР про організацію у складі АН УРСР контори матеріально-технічного постачання на базі існуючих штатів по матеріальному постачанню Управління справами АН УРСР, центрального апарату і бази технічного постачання «Техпостач» АН УРСР.

608. Відповідно до постанови Президії АН УРСР від 24 грудня 1954 р. (протокол № 51, п. 928) ухвалили клопотатись перед РМ УРСР про внесення змін у штатний розклад установ АН УРСР.

609. Перевели з Інституту економіки АН УРСР 5 наукових співробітників (І. Н. Романенко, А. Я. Радченко, В. М. Гельман, О. А. Казмирчук, П. Ф. Ведєнічев) для укомплектування керівного складу Українського філіалу Всесоюзного інституту економіки сільського господарства із залишенням відповідних штатних одиниць в Інституті економіки АН УРСР.

610. Підпорядкували відділ економіки Інституту суспільних наук АН УРСР Інституту економіки АН УРСР, залишивши його у м. Львів, і доручили в.о. директора Інституту економіки АН УРСР О. С. Коройду залучити наукових співробітників відділу економіки Інституту суспільних наук АН УРСР до виконання плану науково-дослідних робіт Інституту економіки АН УРСР.

611. Дозволили Інституту металокраміки і спецсплавів АН УРСР продовжити конкурс на заміщення посад на 2 місяці.

612. *2

613. Скасовано.

614. Відповідно до постанови РМ УРСР і ЦК КПУ «Про заходи по впорядкуванню місць на території УРСР, пов'язаних із життям і діяльністю Т. Г. Шевченка»

зобов'язали: Управління справами АН УРСР – розробити спільно з виконкомом Черкаської обласної ради депутатів трудящих заходи зі збереження пам'яток природи у місцях, пов'язаних із перебуванням Т. Г. Шевченка у селах Прохорівці Гельмязівського району і Будинці Вільшанського району; подати на розгляд Президії АН УРСР генеральний план відбудови і впорядкування території і споруд Канівського державного музею-заповідника «Могила Т. Г. Шевченка»; забезпечити до 1 вересня 1955 р. капітальний ремонт меморіального музею-будинку Т. Г. Шевченка у м. Київ і будинку Літературно-меморіального музею Т. Г. Шевченка у с. Шевченкове Вільшанського району.

Доручили бюро Відділу суспільних наук АН УРСР та директорам музеїв Т. Г. Шевченка у містах Київ, Канів і в селі Шевченкове розробити до 1 липня 1955 р. план поповнення та збагачення експозицій, забезпечити у 1955 р. складання і підготовку до видання співробітниками музеїв та Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР довідника-путівника та фотоальбому про місія, пов'язані з життям і діяльністю Т. Г. Шевченка, а Видавництву АН УРСР – забезпечити їх своєчасне і якісне видання.

615. До 60-річчя від дня народження акад. О. І. Бродського постановили клопотатись перед РМ УРСР про присвоєння вченому звання заслуженого діяча науки.

616. Для відзначення ювілею акад. В. Г. Бондарчука ухвалили створити комісію під керівництвом віце-президента АН УРСР акад. М. П. Семененка.

617. *2

618. Враховуючи відсутність у редакціях журналів «Вісник АН УРСР» та «Доповіді АН УРСР» штатних літературних редакторів, розширили обов'язки відповідальних секретарів редколегій журналів.

619. На виконання розпорядження РМ УРСР від 26 травня 1955 р. № 610-р зобов'язали авторів методу виготовлення кровозамінника БК-8 завідувача лабораторії Інституту біохімії АН УРСР чл.-кор. В. О. Беліцера і с.н.с. К. І. Коткову забезпечити Міністерство м'ясних і молочних продуктів УРСР систематичною науковою консультацією з питань організації виробництва заміни крові БК-8.

620. *1

621. погодилися із пропозицією Київського військового округу про вручення на черговому засіданні Президії АН УРСР ученим АН УРСР трамот Київського військового округу за пропаганду наукових знань у військових частинах.

622. Закрите питання.

623. *1

624. *3

625. Звільнили з 10 червня 1955 р. вченого секретаря Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця АН УРСР к.мед.н. М. А. Кондратовича з посади т.в.о. заступника директора по науковій частині і поклали ці обов'язки на с.н.с., д.б.н. Є. В. Колпакова.

626. Постановили перевести з 10 червня 1955 р.: директора Дендропарку «Тростянець» І. М. Виборнова на посаду директора Державного заповідника «Веселі Боковеньки», а директора Державного заповідника «Веселі Боковеньки» М. П. Лехана – на посаду директора Дендропарку «Тростянець». Встановили тер-

мін прийому та здачі господарств до 25 червня 1955 р., акти здачі-прийому подати на розгляд Президії АН УРСР до 5 липня 1955 р. (постанова від 08.06.55).

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, сир. 646, арк. 319–338. Оригінал. Машинопис.

Протокол № 43-Б
засідання Президії Академії наук УРСР

від 9 червня 1955 р.

627–629. Ухвалили просити РМ УРСР, як виняток, клопотатись перед Верховною Радою СРСР про нагородження членів-кореспондентів П. М. Попова, С. І. Маслова та акад. М. В. Птуху орденом Леніна за вислугу років і бездоганну роботу (постанова від 09.06.55).

630. На виконання постанови РМ УРСР від 2 червня 1955 р. № 695 доручили інститутам будівельної механіки, гідрології та гідротехніки, загальної і неорганічної хімії, геологічних наук АН УРСР доповісти на розширеному засіданні Бюро Президії АН УРСР у червні 1955 р. про стан впровадження наукових робіт згідно з державним планом комплексної механізації і впровадження нової техніки у будівництво по міністерствах і відомствах на 1955 р.

631. Доручили начальнику Відділу спеціальних робіт АН УРСР С. М. Бухалу внести доповнення у проект постанови Президії АН УРСР про складання проблемних і тематичних планів науково-дослідних робіт та планів впровадження установами АН УРСР на 1956 р. та ухвалили заслухати його за участю директорів установ АН УРСР на засіданні Президії АН УРСР 10 червня 1955 р.

632. Заслухали інформацію акад. А. О. Василенка про стан робіт по створенню 30-сильного двигуна на твердому паливі і зобов'язали с.н.с. Інституту машинознавства і сільськогосподарської механіки АН УРСР к.т.н. Б. М. Середенка до 15 липня 1955 р. завершити всі роботи над двигуном.

633–634. *2

635. Затвердили заходи з виконання постанови ЦК КПУ «Про антимарксистські помилки деяких економістів по питаннях розвитку соціалістичної економіки» і постанови Президії АН УРСР з цього питання від 8 квітня 1955 р. (протокол № 28, п. 411).

636. З метою покращення збереження та концентрації рукописної спадщини і архівів українських письменників-класиків, а також їх наукового вивчення і публікації ухвалили клопотатись перед РМ УРСР про передачу до відділу рукописів Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР з усіх краєзнавчих музеїв і бібліотек, а також з Державного літературного архіву МВС у м. Москва, Державного музею Т. Г. Шевченка, Будинку-музею Т. Г. Шевченка, Державної публічної бібліотеки УРСР автографів, рукописів і документів письменників та передати з відділу рукописів Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР до Державного музею Т. Г. Шевченка два офорти та альбоми малярської спадщини Т. Г. Шевченка.

Для введення у шпорокий науковий обіг усіх зібраних у відділі рукописів Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР матеріалів зобов'язали

приступити до систематичного видання «Рукописної спадщини» одного чи більше томів на рік (обсягом 35–40 др. арк.) на зразок «Літературного наследства», що видається АН СРСР. створивши для цього спеціальну редколегію; ухвалили налагодити систематичну підготовку до друку серії «Дослідження і матеріали» та своєчасно і якісно провести підготовку до видання монографії «Іван Франко» до 100-річчя від дня народження письменника у 1956 р.

Для організації експедицій до місць життя і діяльності українських письменників та придбання матеріалів у приватних осіб ухвалили надати інституту додаткові кошти та взяли до відома, що деякі матеріали вже надійшли з Польщі, Чехословаччини і Болгарії. Зобов'язали інститут скласти алфавітний і тематичний каталоги по рукописних фондах, покращити роботу з підготовки до друку рукописної спадщини та опрацювання фондів, ширше популяризувати рукописні фонди через періодичну пресу і друкувати доповіді про окремі архіви письменників, зачитані на засіданнях Відділу суспільних наук АН УРСР. Запропонували дирекції Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії АН УРСР ознайомитись із матеріалами по фольклору, українській драматургії та історії музики, що знаходяться у відділі рукописів Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР, і подати пропозиції щодо доцільності їх переміщення до Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії АН УРСР.

637. Надали відрядження 11–20 червня 1955 р. в.о. голови Відділу суспільних наук АН УРСР проф. І. К. Білодіду до м. Москва для участі у наукових засіданнях Відділу літератури і мови АН СРСР та Інституту мовознавства АН СРСР, на час відрядження поклали тимчасове виконання обов'язків голови Відділу на акад. В. М. Корецького, обов'язки директора Інституту мовознавства ім. О. О. Потебні АН УРСР – на к.філол.н. К. К. Цілуйка.

638. У зв'язку із дозволом директивних органів видавати з II половини 1955 р. періодичне видання інститутів фізики, металофізики та Фізико-технічного інституту АН УРСР «Український фізичний журнал» затвердили його редколегію у складі: академіки – В. Є. Лашкар'єв (відповідальний редактор), Б. Г. Лазарев, члени-кореспонденти – А. Ф. Прихотько, А. А. Смирнов, Н. Д. Моргуліс, професори – С. Д. Геррікен, О. З. Голік, О. І. Ахієзер, кандидати наук – П. Г. Борзяк (заступник відповідального редактора) та М. В. Пасічник. Зобов'язали редколегію підготувати перший номер журналу до 25 червня 1955 р., Видавництво АН УРСР – приступити до організації підписки на «Український фізичний журнал» з II півріччя 1955 р.

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 646, арк. 339–355. Оригінал. Машинопис.

Протокол № 44 засідання Президії Академії наук УРСР

від 10 червня 1955 р.

639. Затвердили порядок і заходи щодосвоєчасного складання установами АН УРСР проблемних і тематичних планів, планів впровадження на 1956 р. та перспективних проблемних планів на 1956–1960 рр.

640. Взяти до відома, що за активну участь у пропаганді наукових досягнень у військових частинах у 1954 р. Київським військовим округом були нагороджені грамотами такі вчені АН УРСР: академіки – Г. Й. Сухомел, Р. Є. Кавецький, Д. К. Зеров, В. Є. Лашкар'юв, О. І. Бродський, М. М. Гришко, О. Ю. Ішлінський, І. Т. Швець, В. М. Свечников, П. А. Власюк, А. І. Кіпріанов, В. Г. Бондарчук та акад. АМН СРСР Л. В. Громашевський; члени-кореспонденти – Б. Д. Грозін, Н. Д. Моргулєв, І. М. Францевич, М. Ф. Гулий, С. С. Бурксер, П. С. Кучеров, А. О. Яковкін, А. А. Смирнов, доктори наук – І. К. Білодід, О. О. Городецький, Д. В. Чалий, П. Д. Швецов, О. Н. Шербань, кандидат наук М. Е. Овандер, доцент Д. І. Бакулін. 641. *3

642. Призначили: з 1 червня 1955 р. д.т.н. Ю. О. Митропольського – заступником директора по науковій частині Інституту математики АН УРСР із виконанням обов'язків керівника відділу математичного аналізу і математичної фізики з групою історії математики, перевели к.ф.-м.н. К. А. Бреуса – на посаду с.н.с. цього інституту, звільнивши його від обов'язків заступника директора по науковій частині; з 1 червня 1955 р. по 1 січня 1956 р. к.т.н. Г. П. Пухнарєвича – т.в.о. завідувача сталеплавального відділу Інституту чорної металургії АН УРСР і запропонували інституту провести конкурс на заміщення посади завідувача цього відділу; з 10 червня 1955 р. д.х.н. І. А. Шеку – на посаду завідувача лабораторії рідкісних металів Інституту загальної і неорганічної хімії АН УРСР; прийняли рішення з інших кадрових питань.

643. Затвердили результати конкурсу на заміщення вакантних посад завідувачів відділів і старших наукових співробітників по Інституту металознавства АН УРСР та призначили завідувачів відділів: дифузії – д.ф.-м.н., проф. С. Д. Герірікєна, технології – к.ф.-м.н., доц. А. Г. Лєсніка, кристалізації – к.ф.-м.н., доц. О. С. Лашка.

644. Схвалили звіт Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР про підсумки роботи IV наукової Шевченківської конференції та відзначили роботу з підготовки конференції, проведену д.філол.н. Є. П. Кирилюком. Зобов'язали інститут підготувати до публікації збірник праць конференції і розпочати підготовку до проведення наступної Шевченківської конференції у 1956 р. Звернули увагу директорів інститутів і установ Відділу суспільних наук АН УРСР на необхідність покращення організаційної роботи з проведення конференцій та інших наукових заходів, зокрема, практикувати розсилку тез доповідей.

645. Заслухали повідомлення Інституту археології АН УРСР про знайдені рукописи і архіви українських письменників, визнали їх велику наукову цінність для досліджень у галузі літератури, історії, мови та археології та ухвалили широко оповістити інституту Відділу суспільних наук АН УРСР про виявлені наукові джерела. Передали рукописи на збереження до відділу рукописів Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР і доручили бюро Відділу вирішити питання про передачу архіву Є. Х. Чикаленка з Інституту археології АН УРСР до Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР.

646. Ухвалили заслухати на наступному засіданні інформацію акад. В. Г. Дробька про план роботи Комісії з питань боротьби з бруцельозом АН УРСР.

647. Затвердили план заходів по відзначенню 100-річчя від дня народження І. В. Мичуріна. Постановами провести 27 жовтня 1955 р. урочисте засідання

Президії АН УРСР спільно з Українським республіканським комітетом захисту миру, Товариством для поширення політичних і наукових знань УРСР, Головним управлінням науки Міністерства сільськогосподарства УРСР та за участі представників науково-дослідних установ, вищих навчальних закладів, передовиків сільськогосподарського виробництва. Затвердили програму засідання, доручили бюро Відділів сільськогосподарських, біологічних та суспільних наук АН УРСР провести 28–29 жовтня 1955 р. об'єднану наукову сесію, присвячену питанням застосування і розвитку вчення І. В. Мічуріна.

Вирішили просити: Управління сільськогосподарської науки Міністерства сільськогосподарства УРСР – підготувати та видати до 20 жовтня 1955 р. збірник з питань культури мічуринських сортів в Україні; президію Товариства для поширення політичних і наукових знань УРСР – організувати у жовтні 1955 р. читання лекцій з питань біологічної науки та присвятити ювілею жовтневий номер журналу «Наука і життя»; ЦК КПУ – дати вказівки науково-дослідним і навчальним закладам про підготовку заходів по відзначенню ювілею, зобов'язати видавництва надрукувати до 15 жовтня 1955 р. плакати і портрети І. В. Мічуріна та видати українською мовою збірник його робіт у 4 томах.

648. Схвалили проєкт плану капіталовкладень на 1956 р. в сумі 53,0 млн крб з розподілом по окремих об'єктах, проєкт плану проєктно-розвідувальних робіт на 1956 р. для окремих об'єктів будівництва в сумі 820,0 тис. крб і вирішили просити РМ УРСР затвердити поданий кошторис.

649. Вивели зі складу вченої ради Відділу суспільних наук АН УРСР акад. М. Е. Омелянського у зв'язку з переводом на роботу до АН СРСР і ввели до неї директора Інституту археології АН УРСР д.і.н. С. М. Бібікова.

650. Ухвалили відкласти розгляд агеєстатції молодших наукових співробітників відділів Кримського філіалу АН УРСР до реорганізації філіалу.

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 646, арк. 356–389. Оригінал. Машинотип.

Протокол № 45-Б засідання Президії Академії наук УРСР

від 13 червня 1955 р.

651. Тасмно.

652. Відповідно до постанови Президії АН УРСР від 24 грудня 1954 р. (п. 928) та листа Центрального штатного управління МФ СРСР № 13–1237 від 9 травня 1955 р. постановили іменувати надалі Лабораторію проблем швидкісних машин і механізмів АН УРСР «Лабораторія гідравлічних машин АН УРСР» і затвердити її керівником чл.-кор. А. П. Філіппова.

653–654. *¹

655. Затвердили рішення конкурсної комісії щодо кандидатур на заміщення вакантних посад молодших наукових співробітників, інженерів та старших лаборантів по Інституту металофізики АН УРСР.

656. З метою розв'язання питань охорони природи постановили: створити Комісію по охороні природи при Відділі біологічних наук АН УРСР, поклали

на неї розробку наукових основ охорони природи та відтворення природних багатств УРСР і підготовку рекомендації щодо здійснення природоохоронних заходів в Українській РСР. Затвердили положення про комісію та її керівника – д.б.н., проф. І. Г. Підолічка.

Ухвалили вважати Українське товариство охорони природи та сприяння розвитку природних багатств органом при Відділі біологічних наук АН УРСР. Рекомендували комісії погоджувати свою роботу з міністерствами і відомствами, та зобов'язали Управління справами АН УРСР спільно з Комісією по охороні природи АН УРСР та Українським товариством охорони природи та сприяння розвитку природних багатств розробити пропозиції з матеріального забезпечення роботи комісії.

657–658. *2

659. Доручили директору Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР акад. О. І. Білецькому протягом шести місяців з 1 вересня 1955 р. виконати такі наукові роботи: «Художественная проза классиков украинской литературы XIX – начала XX вв.», «Шляхи розвитку російсько-українського літературного єднання», «Від класиків до сучасників. Нариси з історії української літератури» (збірка статей), «Антична література» (хрестоматія для вищих навчальних закладів), «Панас Мирний в школі», «Українські письменники про мову і літератури творчість», на час виконання доручення керівництво науковою діяльністю інституту поклали на заступника директора по науковій частині цього інституту О. Є. Засенка.

660. *2

661. Ухвалили піднести акад. А. В. Думанському привітальну адресу від Президії АН УРСР і Відділу фізико-математичних, хімічних і геологічних наук АН УРСР у зв'язку з 75-річчям від дня народження.

662. Затвердили списки наукових співробітників інститутів АН УРСР, які представляються до урядової нагороди за вислугу років і бездоганну роботу (постанова від 16.06.55).

663. У зв'язку зі зміною характеру робіт, виконуваних експериментально-технічним відділом Львівського філіалу АН УРСР, постановили перейменувати його з 1 липня 1955 р. на виробничо-технічний відділ і залишити за ним статутне положення експериментально-технічного відділу Львівського філіалу АН УРСР, затверджене 18 червня 1954 р. (постанова від 16.06.55).

664. *2

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 647, арк. 1–338. Оригінал. Машиннопис.

Протокол № 46 засідання Президії Академії наук УРСР

від 17 червня 1955 р.

665. Заслухавши результати проведення конференції з питань розвитку продуктивних сил Полісся Української РСР, що відбулася у м. Київ 10–13 травня 1955 р. відзначили, що у роботі конференції взяло участь понад 70 різних організацій, було зачитано 72 доповіді, в обговореннях взяли участь 92 особи.

Постановили проведену роботу по скликанню конференції схвалити і просити Держплан УРСР взяти участь спільно з Радою по вивченню продуктивних сил УРСР АН УРСР та Інститутом економіки АН УРСР у складанні, на базі матеріалів конференції, доповідної записки до ЦК КПУ і РМ УРСР, доручити Раді по вивченню продуктивних сил УРСР АН УРСР та Інституту економіки АН УРСР, Інституту фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії АН УРСР до 1 жовтня 1955 р. підготувати до видання праці конференції обсягом 50 др. арк., затвердили редколегію збірника праць у такому складі: академіки – П. А. Власюк, Д. К. Зеров, члени-кореспонденти – С. П. Родіонов, М. О. Тюленев, В. А. Мовчан, доктори наук – І. Н. Романенко (відповідальний редактор), П. Д. Пшеничний, кандидати наук – І. А. Кугукало, Г. М. Давидов, Ф. А. Попов, М. В. Куксін, представники Держплану УРСР – В. С. Березіков і А. Д. Дідун. Доручили Відділу спеціальних робіт АН УРСР розглянути до 15 липня 1955 р. спільно з Радою по вивченню продуктивних сил УРСР АН УРСР та Відділами наук АН УРСР перелік тем з проблеми Полісся, рекомендованих для досліджень в установах АН УРСР.

666. Заслухали доповідь голови Ради по вивченню продуктивних сил УРСР АН УРСР про роботу ради за 1954 р. та проблемно-тематичний план науково-дослідних робіт на 1955 р. Відзначили співпрацю з Радою по вивченню продуктивних сил АН СРСР, Академією наук БРСР, Держпланом УРСР, Міністерством сільського господарства УРСР, науково-дослідними закладами АН УРСР, багатьма галузевими інститутами і дослідними організаціями окремих міністерств і відомств, вищими навчальними закладами, проектними та іншими організаціями; загалом до участі у розробці тем за планом ради на 1954 р. було залучено 96 наукових установ. У 1954 р. радою було підготовлено до видання 4 збірники праць, проведено 6 координаційних нарад. Схвалили роботу ради у 1954 р. та план на 1955 р.

Доручили голові ради акад. Г. М. Савіну забезпечити складання плану науково-дослідних робіт з комплексних проблем ради на шосту п'ятирічку, розглянути за участю Відділу фізико-математичних, хімічних і геологічних наук АН УРСР, Держплану УРСР та відповідних відомств питання про утворення комісії з проблеми комплексного використання місцевих ресурсів УРСР та разом із директором Інституту органічної хімії АН УРСР акад. А. І. Кіпріановим розглянути питання про участь цього інституту в опрацюванні тем з проблеми боротьби з раком картоплі.

Зобов'язали: керівника комісії РВПС по проблемі комплексного використання водних ресурсів УРСР чл.-кор. Б. А. Пишкіна – розширити координацію робіт з іншими установами, організувати систематичну роботу семінарів з гідробіології, іхтіології, меліорації та водопостачання і підготувати проект постанови РМ УРСР про необхідність опрацювання схеми комплексного використання водних ресурсів Верхнього Дніпра, включно з міжбасейними водотранспортними сполученнями;

керівника комісії РВПС з проблеми розвитку продуктивних сил зрошуваних районів півдня УРСР акад. П. М. Першина – підготувати доповідну записку Міністерству сільського господарства УРСР про термінові проведення організаційних і технічних заходів з підготовки до освоєння першої черги зрошуваних земель Верхньо-Інгuleцького масиву та підготувати до друку збірник праць з питань зрошуваного господарства в умовах Верхньо-Інгuleцького масиву;

керівників комісії РВПС з проблеми використання місцевих джерел добрив УРСР акад. О. І. Душечкіна і П. А. Власюка – організувати спільно з Інститутом фізіології рослин і агрохімії АН УРСР та Міністерством сільського господарства УРСР експедицію для обстеження господарств УРСР, залучивши до участі Український науково-дослідний інститут соціалістичного землеробства, Всесоюзний науково-дослідний інститут цукрових буряків для опрацювання у наступні роки заходів по правильному збірціганню, нагромадженню і використанню гною та інших органічних добрив в УРСР, та підготувати до видання збірник наукових праць «Місцеві органічні добрива УРСР» обсягом 15 др. арк. Затвердили редколегію збірника у складі: акад. О. І. Душечкін (відповідальний редактор), акад. П. А. Власюк, д.с.-г.н. І. А. Сіроченко, кандидати наук – О. М. Вишинський, О. В. Лазурський, І. Л. Колоша, Є. А. Тонкаль і представник Міністерства сільського господарства УРСР;

керівника комісії РВПС по проблемі бетонітів УРСР Ф. Д. Овчаренка – підготувати проєкт доповідної записки Президії АН УРСР до РМ УРСР з питання використання українських родовищ бетонітових глин у різних галузях промисловості та послити в 1955 р. роботи з вивчення умов залягання і визначення запасів бетонітових глин УРСР;

керівників комісії РВПС з проблеми боротьби зі шкідниками і хворобами сільськогосподарських культур д.б.н. В. П. Васильєва і М. М. Підоплічка – організувати методичне керівництво з проблеми боротьби з буряковим довгоносиком і раком картоплі шляхом обговорення доповідей з провідних тем проблеми, послити опрацювання теоретичних питань проблеми;

керівників комісій ради з окремих комплексних проблем – готувати пропозиції щодо впровадження у народне господарство; акад. Й. З. Штокала і чл.-кор. Я. І. Середу – своєчасно проводити координацію наукових досліджень і складання плану науково-дослідних робіт з проблеми, організувати наукові заходи тощо; директорів установ АН УРСР, які брали участь у роботі експедиції АН УРСР у Димирському районі, – подати раді до 10 липня 1955 р. звіти про результати проведених робіт за останні роки з пропозиціями щодо їх впровадження та керівника цієї експедиції чл.-кор. М. О. Тюлснева – підготувати проєкт доповідної записки Президії АН УРСР до Київського обкому КПУ;

Кримський філіал АН УРСР – організувати у 1955 р. за участю відповідних геологічних організацій проведення геологорозвідувальних робіт на території Кримської обл. з пошуку нових і ревізії старих родовищ бетонітових глин; провести до 10 липня 1955 р. координаційну нараду з проблеми розвитку продуктивних сил Криму і на основі матеріалів наради подати план науково-дослідних робіт з проблемми.

Вирішили не проводити у 1955 р. експедиції до Снігурівського району Миколаївської обл., а зосередити експериментальні дослідження на Херсонському опорному пункті Інституту фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії АН УРСР. Доручили Видавництву АН УРСР видати макет збірника нормативів витрат праці на сільськогосподарських роботах на зрошуваних і незрошуваних землях півдня УРСР обсягом 6–8 др. арк.

667. Схвалили план заходів з реалізації пропозицій установ та учасників активу АН УРСР у зв'язку з обговоренням листа ЦК КПРС та РМ УРСР від 12 квітня 1955 р. до робітників промисловості, діячів науки і техніки і зобов'язали бюро

Відділів наук та Відділ спеціальних робіт АН УРСР організувати систематичний контроль за виконанням цих заходів установами АН УРСР, вирішили заслухати на засіданні Президії АН УРСР у жовтні 1955 р. звіти бюро Відділів наук АН УРСР про хід виконання заходів цієї постанови.

668. Заслухали і обговорили доповідь д.б.н. А. С. Оканенка про стан і завдання досліджень по проблемі «Фотосинтез». Постановили: упродовж 1956–1960 рр. організувати в Інституті фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії АН УРСР лабораторію фотосинтезу у складі 5–6 фахівців і 5–6 лаборантів, затвердили план науково-дослідних робіт на 1955–1958 рр. Ухвалили просити Управління гідрометеорологічної служби УРСР Міністерства сільського господарства УРСР взяти участь у розробці питань з проблеми та програми наукових досліджень.

Зобов'язали: директора Карадзької біологічної стації АН УРСР Г. С. Лещинську – взяти участь у розробці питань і програми наукових досліджень на 1955–1960 рр. з проблеми «Фотосинтез»; директора Інституту гідробіології АН УРСР чл.-кор. Я. В. Ролла – розглянути і обговорити на вченій раді питання про участь інституту в розробці цієї проблеми; директора Інституту фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії АН УРСР акад. П. А. Власюка і керуючого справами АН УРСР М. П. Сизоненка – вжити заходів щодо облаштування нового приміщення польової лабораторії фотосинтезу; директора Інституту генетики і селекції АН УРСР акад. В. Я. Юр'єва – при складанні плану робіт на 1956–1960 рр. передбачити роботи з фотосинтезу; директорів інститутів фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії, фізичної хімії, органічної хімії, ботаніки АН УРСР – зосередити увагу на підготовці висококваліфікованих кадрів для наукових досліджень за цією проблемою з аспірантів; голову комісії по проблемі «Фотосинтез» А. С. Оканенка разом з бюро Відділів сільськогосподарських, біологічних, фізико-математичних, хімічних і геологічних наук АН УРСР – створити організаційне бюро для підготовки і проведення в IV кварталі 1955 р. координаційної наради вищих навчальних закладів і відомчих установ з проблеми «Фотосинтез». Затвердили перелік основного лабораторного устаткування для наукових досліджень в установах АН УРСР з проблеми «Фотосинтез».

669. Зобов'язали голову Відділу біологічних наук АН УРСР акад. Р. Є. Кавського та голову Комісії з питань боротьби з бруцельозом АН УРСР акад. В. Г. Дроботька до кінця червня 1955 р. скликати розширену раду комісії із залученням широкого кола спеціалістів для обговорення проведення заходів по боротьбі з бруцельозом і подальших напрямів роботи та опрацювати і подати до 1 липня 1955 р. конкретизований план по розробці ефективних заходів для профілактики і лікування цієї хвороби для широкого впровадження у сільських господарствах УРСР.

670. Затвердили з 3 травня 1955 р. на посаді вченого секретаря Інституту мікробіології ім. Д. К. Заболотного АН УРСР к.б.н. К. І. Андрюк.

671. *2

672. На час роботи над книгою «Сільськогосподарське ґрунтознавство» з 6 червня по 20 липня 1955 р. звільнили акад. О. Н. Соколовського від виконання обов'язків директора Лабораторії ґрунтознавства АН УРСР, поклавши їх на в.о. заступника директора лабораторії к.с.-г.н. О. М. Грінченка.

673. З метою відзначення 75-річчя від дня народження акад. О. О. Богомольця постановили провести у травні 1956 р. наукову сесію Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця АН УРСР. Зобов'язали: РВР АН УРСР – до травня 1956 р. видати «Вибрані твори акад. О. О. Богомольця», т. I, обсягом 40 др. арк. і затвердили редколегію видання у складі: акад. АН УРСР Р. Є. Кавецький, акад. АМН СРСР М. М. Горсьв, члени-кореспонденти АН УРСР – Н. Б. Медведєва, М. М. Сиротинін, д.мед.н. О. Ф. Макарченко; також зобов'язали В. М. Ничик – підготувати монографію «Філософські основи научних работ А. А. Богомольця» обсягом 15 др. арк., а РВР АН УРСР видати її до 25 травня 1956 р.; Інститут фізіології ім. О. О. Богомольця АН УРСР – підготувати для журналів «Вісник АН УРСР», «Фізіологічний журнал АН УРСР» та інших видань статті про діяльність акад. О. О. Богомольця.

674. Ухвалили клопотатись перед ЦК КПУ про видання з 1956 р. при Інституті зоології АН УРСР та Інституті гідробіології АН УРСР «Зоологічного журналу» українською мовою, 4 випуски на рік по 10 др. арк.

675. Постановили клопотатись перед директивними органами про збільшення у 1956 р. обсягу «Біологічного журналу» до 12 др. арк., «Біохімічного журналу» і «Мікробіологічного журналу» – до 10 др. арк. кожен.

676. Ухвалили не розглядати питання про вилучення з Кримського філіалу АН УРСР однієї аспірантської вакансії до реорганізації філіалу.

677. *2

678. Закрите питання.

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 648, арк. 1–47. Оригінал. Машинпис.

Протокол № 47-Б засідання Президії Академії наук УРСР

від 20 червня 1955 р.

679–681. *1

682. На виконання постанови РМ СРСР від 24 грудня 1954 р. і на додаток до постанови Бюро Президії АН УРСР від 18 квітня 1955 р. (протокол № 30-Б, п. 452) постановили реорганізувати з 16 квітня 1955 р. відділ впровадження науково-дослідних робіт з експериментальною майстернею і контрольно-аналітичною лабораторією Лабораторії спецсплавів АН УРСР в експериментально-виробничий відділ Інституту металокераміки і спецсплавів АН УРСР під керівництвом О. Ф. Жураховського.

683. На виконання розпорядження РМ УРСР від 15 червня 1955 р. № 698-р ухвалили провести поділ Відділу фізико-математичних, хімічних і геологічних наук АН УРСР на два Відділи – фізико-математичних та хімічних і геологічних наук; та вирішити питання щодо кандидатур голів і вчених секретарів нових Відділів після затвердження РМ УРСР нових штатних розписів.

684. На виконання розпорядження РМ УРСР від 5 травня 1955 р. № 508-р постановили зобов'язати Інститут фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії АН УРСР (акад. П. А. Власюк) та Інститут органічної хімії АН УРСР (акад. А. І. Кіпріанов) у 1955 р. продовжити роботи з подальшого вивчення механізму

біосинтезу каучуку у кок-сагізі і при складанні тематичного плану науково-дослідних робіт на 1956–1960 рр. відповідно внести такі теми для опрацювання: «Фізіолого-біохімічні основи підвищення продуктивності каучуконосів на Україні» і «Механізм біосинтезу ізопренових сполук».

685. Зобов'язали Інститут органічної хімії АН УРСР подати план наукових робіт на 1956 р. по синтезу інсектицидів і постановили заслухати на Бюро Президії АН УРСР звіт чл.-кор. О. В. Кірсанова про роботу лабораторії інсектицидів Інституту органічної хімії АН УРСР.

686. Ухвалили з'ясувати можливість виділення у м. Дніпропетровськ або м. Сталіно будинку для розміщення Інституту гірничої справи ім. М. М. Федорова АН УРСР.

687. Дозволили Інституту мікробіології ім. Д. К. Заболотного АН УРСР провести наприкінці вересня 1955 р. зональну наукову нараду з питань бактеріальних добрив і координації наукових досліджень з цієї проблеми і затвердили оргкомітет під керівництвом чл.-кор. Л. Й. Рубенчика.

688. Дозволили Ботанічному саду АН УРСР разом з Головним ботанічним садом АН СРСР провести на початку вересня 1955 р. зональну наукову нараду представників ботанічних садів республік півдня СРСР, присвячену питанням зеленого будівництва та обговоренню проектів будівництва Ботанічного саду АН УРСР і затвердили оргкомітет під керівництвом акад. М. М. Гришка.

689. Дозволили Інституту мікробіології ім. Д. К. Заболотного АН УРСР спільно з Ленінградським державним університетом і Ростовським інститутом мікробіології та епідеміології Міністерства охорони здоров'я СРСР провести у травні 1956 р. наукову нараду з проблем фітонцидів і рослинних антибіотиків. Затвердили оргкомітет наради під керівництвом акад. В. Г. Дроботька.

690. Схвалили рішення бюро Відділу фізико-математичних, хімічних і геологічних наук АН УРСР про проведення у м. Київ 5–8 жовтня 1955 р. наради з питань вивчення комплексних сполук методом мічених атомів, затвердили оргкомітет під керівництвом акад. АН СРСР І. І. Черняєва, програму і склад учасників. Дозволили Інституту загальної і неорганічної хімії АН УРСР видати тези доповідей обсягом 2 др. арк.

691. На виконання рішення ЦК КПУ і РМ УРСР про видання повного академічного зібрання творів Т. Г. Шевченка до 125-річчя від дня народження постановили зобов'язати Видавництво АН УРСР завершити роботу по виданню малярської спадщини Т. Г. Шевченка у 4 томах до кінця 1958 р., а 1 том видати у 1955 р., для чого ухвалили виділити обігові кошти та передбачити з 1 червня 1955 р. у штаті одну посаду завідувача художньої і технічної редакції.

692. Зобов'язали голів Відділів наук АН УРСР подати до Президії АН УРСР свої пропозиції щодо придбання у приватних осіб необхідних для наукової роботи архівів українських учених і наукових матеріалів.

693. *1

694. Дозволили Державній публічній бібліотечі УРСР передати зі своїх фондів четверті примірники газет «Правда», «Комуніст», «Радянська Україна» Українському філіалу ІМЕЛС при ЦК КЛРС.

695–698. *1

699. Тасмно.

700. *1

701. Продовжили термін чинності постанов Президії АН УРСР від 12 лютого 1954 р. і 7 лютого 1955 р. (протокол №5, п. 109/1 та протокол № 11-Б, п. 166/1) для закінчення дисертаційної роботи інженера, в.о. завідувача лабораторії Фізико-технічного інституту АН УРСР Є. М. Кулшова (постанова від 22.06.55).

702. Перевели з 1 червня 1955 р. к.філос.н. М. Е. Овандера з посади заступника директора по науковій частині Інституту філософії АН УРСР на посаду с.н.с. цього інституту на півставки та призначили його завідувачем кафедри філософії АН УРСР.

703–705. Тасмно.

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 648, арк. 48–99. Оригінал. Машиннопис.

Протокол № 48-Б **засідання Президії Академії наук УРСР**

від 24 червня 1955 р.

706. Розглянули список делегації АН УРСР на сесію АН СРСР 1–5 липня 1955 р., присвячену питанням мирного використання атомної енергії і дозволили учасникам сесії виїхати 29 червня – 7 липня 1955 р. у відрядження до м. Москва.

707. Взяли до відома інформацію голів Відділів наук АН УРСР про виконання установами АН УРСР рішень XVIII з'їзду КПУ і основні досягнення установ АН УРСР після з'їзду.

708. Схвалили проект розвитку установ АН УРСР і відповідного збільшення штатів у шостій п'ятирічці (1956–1960 рр.).

709. Затвердили план капіталовкладень по АН УРСР на шосту п'ятирічку у сумі 304 млн крб.

710. *1

711. *2

712. *5

713. *1

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 648, арк. 100–146. Оригінал. Машиннопис.

Протокол № 49 **засідання Президії Академії наук УРСР**

від 27 червня 1955 р.

714. Звільнили з 1 липня 1955 р. акад. О. Ю. Ішлінського від обов'язків директора Інституту математики АН УРСР у зв'язку з виконанням доручення Президії АН СРСР, залишивши його на посаді заввідділу загальної механіки інституту, та винесли йому подяку за сумлінну роботу; призначили з 1 липня 1955 р. акад. Б. В. Гнеденка на посаду директора Інституту математики АН УРСР з виконанням обов'язків заввідділу теорії ймовірностей; перевели з 1 липня 1955 р. к.філол.н.

О. Є. Засенка з посади в.о. заступника директора по науковій частині Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР на посаду с.н.с. інституту у зв'язку з відрядженням його до докторантури і винесли йому подяку за сумлінну роботу; призначили з 1 липня 1955 р. д.філол.н. Н. Є. Крутікову на посаду заступника директора по науковій частині Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР.

715. Вивели зі складу вченої ради Інституту фізичної хімії ім. Л. В. Писаржевського АН УРСР проф. О. З. Голика та ввели д.х.н. Г. П. Міклухіна та І. О. Неймарка.

716. *2

717. Закрите питання.

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 648, арк. 100-146. Оригінал. Машинопис.

Протокол № 50-Б засідання Президії Академії наук УРСР

від 4 липня 1955 р.

718-720. *1

721. Схасували постанову Президії АН УРСР від 8 червня 1955 р. (протокол № 42-Б, п. 626), звільнили від обов'язків директора Дендропарку «Тростянець» І. М. Виборнова, як такого, що не забезпечив роботи дендропарку, і призначили т.в.о. директора Дендропарку «Тростянець» Ю. К. Киричка. Дозволили директору Ботанічного саду АН УРСР акад. М. М. Гришку оголосити конкурс на заміщення посади директора дендропарку. Ухвалили відрядити до Дендропарку «Тростянець» для перевірки вченого секретаря Президії АН УРСР Є. М. Кондратюка і м.н.с. Ботанічного саду АН УРСР Є. О. Бризгалова. Зобов'язали директора Інституту лісу АН УРСР акад. П. С. Погребняка організувати перевірку роботи Дендропарку «Веселі Боковеньки» і подати кандидатуру на заміщення посади директора цього дендропарку, погоджену з місцевими організаціями (постанова від 29.06.55).

722-723. *1

724. Взяли до відома інформацію заступника директора Державної публічної бібліотеки УРСР М. П. Рудя про організацію науково-технічної інформації установ АН УРСР про досягнення зарубіжної науки і техніки. Постановили: розширити книгообмін АН УРСР із зарубіжними країнами, зокрема, з країнами Східної Європи, для чого передбачити для бібліотек додаткові асигнування, а директорам інститутів АН УРСР систематично подавати до ДПБ УРСР замовлення на видання, які бажано отримати за книгообміном, із зазначенням відповідних зарубіжних установ; посилити надходження іноземної літератури до АН УРСР, для чого просити директивні органи збільшити асигнування на передплату іноземної періодики, довідників і монографій з 70 тис. крб до 150 тис. крб.

Зобов'язали ДПБ УРСР налагодити одержання зарубіжних інформаційних та видавничих каталогів нових книг; що вийшли в різних країнах, і систематично знайомити з ними інститути АН УРСР; для ширшої поінформованості наукових працівників АН УРСР просити АН СРСР забезпечити бібліотеки інститутів

АН УРСР зведеними каталогами іноземної літератури, що надходить до бібліотек АН СРСР та академії наук союзних республік – «Новая иностранная книга в библиотеках Академии наук СССР и академии наук союзных республик», «Систематический каталог поступивших изданий», «Новые иностранные книги, поступившие в систему библиотеки Академии наук СССР», та рекомендувати систематично комплектувати бібліотеки інститутів АН УРСР «Сводными бюллетенями новых иностранных книг, поступивших в крупнейшие библиотеки СССР» та «Сводными каталогами иностранных научных журналов, поступивших в крупнейшие библиотеки СССР», що видаються Всесоюзною державною бібліотекою іноземної літератури.

Доручили ДПБ УРСР скласти і видати каталог іноземної періодики за 1945–1955 рр., що є в бібліотеках АН УРСР, та організувати видання щорічних списків нових надходжень наукової іноземної літератури, яку одержують установи АН УРСР. Ухвалили розширити відділи бібліографії у журналах АН УРСР, рекомендували редакціям журналів організувати рецензування окремих видань АН УРСР з метою їх популяризації і ширшої інформативності про наукову діяльність установ АН УРСР та друкувати систематичні бібліографічні покажчики книг, що вийшли в Україні, і статей, надрукованих і вміщених в українських періодичних виданнях та збірниках з відповідних галузей знання.

725. Ухвалили відрядити у вересні 1955 р. на 10 днів до м. Москва секретаря Бібліотечної комісії АН УРСР М. Я. Каганову для вивчення досвіду роботи бібліотек АН СРСР з обслуговування читачів іноземною літературою та з'ясування інших питань.

726. Затвердили звіт директора Інституту гідробіології АН УРСР чл.-кор. Я. В. Ролла про роботу інституту по виконанню урядового завдання з дослідження затоки Сиваш, лиманів Молочного і Шабалат та інших робіт у цьому напрямі.

727–729. *2

730. Постановили клопотатись перед РМ УРСР про дозвіл на відрядження у листопаді 1955 р. академіків О. І. Білського, М. Т. Рильського і к.філол.н. Г. Д. Вереса для участі у науковій сесії Академії наук Польської Народної Республіки, присвячній 100-річчю від дня смерті поета Адама Міцкєвича.

731. Дозволили с.н.с. Інституту геології корисних копалин Львівського філіалу АН УРСР В. П. Костюку 10 серпня – 30 вересня 1955 р. взяти участь у Камчатській вулканологічній конференції.

732. З метою залучення Інституту мікробіології ім. Д. К. Заболотного АН УРСР і Інституту ботаніки АН УРСР до розробки проблеми «Вивчення і освоєння нової системи обробітку ґрунту за методом Т. С. Мальцева» постановили доручити бюро Відділу біологічних наук АН УРСР передбачити в планах науково-дослідної роботи інститутів на 1956 р. і наступні роки дослідження за вказаним методом, які узгодити з роботами установ Відділу сільськогосподарських наук АН УРСР.

733. На зміну постанови Бюро Президії АН УРСР від 2 червня 1955 р. (протокол № 42-Б, п. 610) «Про підпорядкування відділу економіки Інституту суспільних наук АН УРСР Інституту економіки АН УРСР» ухвалили зобов'язати Інститут економіки АН УРСР координувати плани наукової роботи відділу економіки Інституту суспільних наук АН УРСР. Зобов'язали дирекцію Інституту економіки АН УРСР упродовж 2 місяців переглянути плани відділу та подати пропозиції про

напряв його подальшої наукової роботи, підготувати про це доповідь на засіданні Президії АН УРСР у вересні 1955 р. і періодично заслуховувати доповіді наукових співробітників відділу про їх дослідження та надавати їм наукову допомогу.

734–735. *¹

736. Таємно.

737. Затвердили новий склад секції суспільних наук РВР АН УРСР (постанова від 11.07.55).

738. *¹

739. Затвердили заходи щодо організації похорон і увічнення пам'яті чл.-кор. І. М. Кириченка (постанова від 13.07.55).

740. *²

741–742. Закриті питання.

743–745. *¹

746. У зв'язку з дозволом директивних органів заснувати у 1955 р. журнал «Автоматика» Відділу технічних наук АН УРСР, затвердили редколегію періодичного видання у такому складі: акад. О. Ю. Ішлінський, члени-кореспонденти – А. Д. Нестеренко (відповідальний редактор), С. М. Кожевников, доктори наук – О. І. Кухтенко (заступник відповідального редактора), Ю. Г. Корнилов, О. Г. Івахненко, Г. В. Карпенко, К. Б. Карандеев, кандидати наук – В. М. Михайловський, В. П. Сігорський, О. М. Крижанівський (відповідальний секретар), зобов'язали її підготувати перший номер журналу до 15 вересня 1955 р., а Видавництво АН УРСР – негайно приступити до організації передплати на журнал з другого півріччя. Технічне забезпечення видання журналу поклали на Інституту електротехніки АН УРСР (постанова від 15.07.55).

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, стр. 648, арк. 147–200. Оригінал. Машинпис.

Протокол № 51 засідання Президії Академії наук УРСР

від 15 липня 1955 р.

747. Вручили привітальну адресу від Президії АН УРСР акад. О. І. Бродському у зв'язку з 60-річчям від дня народження.

748. На виконання постанови пленуму ЦК КПРС від 11 липня 1955 р. «Про завдання по дальшому піднесенню промисловості, технічному прогресу і поліпшенню організації виробництва» постановили покласти її в основу планів науково-дослідних робіт установ Відділів технічних, сільськогосподарських та фізико-математичних, хімічних і геологічних наук АН УРСР на 1956 р. та проблемно-тематичних планів на 1956–1960 рр. Ухвалили обговорити постанову на розширених засіданнях вчених рад інститутів і розробити конкретні заходи по активізації роботи науково-дослідних установ та вирішенні завдань технічного прогресу у промисловості.

Доручили провести наступні заходи: Відділу спеціальних робіт АН УРСР – узгодити плани науково-дослідних установ АН УРСР між собою, а також із міністерствами і відомствами, підготувати і провести координаційні наради по галузях

виробництва або розділах наук; Головному вченому секретарю Президії АН УРСР д.т.н. О. Н. Щербаню – підготувати рішення з питань організації обміну передовим досвідом, покращення науково-технічної інформації, зокрема, з закордонних джерел; директорам установ АН УРСР – підготувати і погодити з бюро Відділів наук АН УРСР пропозиції з впорядкування фінансування і матеріально-технічного забезпечення робіт з впровадження нової техніки, розширення експериментальних баз, покращення обладнання лабораторій та розпочати підбір кандидатів до аспірантури з працівників виробництва; бюро Відділів наук АН УРСР – підготувати пропозиції про переведення установ АН УРСР ближче до виробничих центрів, зокрема, Інституту гірничої справи ім. М. М. Федорова АН УРСР у м. Дніпропетровськ і м. Сталіно, систематично заслуховувати на засіданнях бюро звіти старших наукових співробітників, та вибірково – на Бюро Президії АН УРСР. Постановили вважати необхідним створення у складі АН УРСР сектору науково-технічної інформації.

749. На виконання постанови РМ УРСР від 17 червня 1955 р. № 767 «Про організацію роботи у Раді Міністрів УРСР» постановили взяти її до неухильного виконання і зобов'язали бюро Відділів наук АН УРСР, директорів установ та начальників відділів апарату Президії АН УРСР керуватись вказівками щодо зменшення надсилання до РМ УРСР документів з другорядних питань, попередньо погоджувати проекти постанов РМ УРСР з міністерствами і відомствами, не звертатись до РМ УРСР з питаннями, що відносяться до компетенції Президії АН УРСР. Підтвердили, що питання АН УРСР вносяться до РМ УРСР за підписом Президента АН УРСР, за його відсутності – першого віце-президента АН УРСР та Головного вченого секретаря Президії АН УРСР.

Зобов'язали керівництво установ, Відділів наук АН УРСР та відділів апарату Президії АН УРСР встановити такий же порядок винесення питань і пропозицій, що подаються до Президії АН УРСР директорами установ і бюро Відділів. Відзначили неправильну практику прийняття нових рішень за результатами перевірки виконання рішень уряду та Президії АН УРСР, що ослаблює силу прийнятих раніше постанов, та недоліки у плануванні, що призводить до змін планів науково-дослідних робіт та впровадження. Доручили Головному вченому секретарю Президії АН УРСР О. Н. Щербаню підготувати пропозиції: про розширення питань, які повинні вирішуватись безпосередньо Президентом, віце-президентами АН УРСР, Головним вченим секретарем Президії АН УРСР та головами бюро Відділів наук АН УРСР, покращення контролю за виконанням рішень уряду і Президії АН УРСР, зміну порядку видачі співробітникам АН УРСР дозволу на відрядження у межах УРСР, зменшення письмових вказівок підліглим установам, посилення оперативного керівництва та зменшення кількості засідань Президії АН УРСР, Бюро Президії АН УРСР та ін.

750. На виконання постанови ЦК КПРС і РМ СРСР від 28 травня 1955 р. № 1042 та постанови ЦК КПУ і РМ УРСР від 17 червня 1955 р. № 771 «Про поліпшення справи вивчення і впровадження в народне господарство досвіду і досягнень передової вітчизняної та зарубіжної науки і техніки» постановили зобов'язати: голів бюро Відділів наук та директорів установ АН УРСР – організувати широке обговорення постанов; відповідальним редакторам журналів «Вісник АН УРСР» та «Доповіді АН УРСР» – організувати висвітлення

досягнень передової науки і техніки; директорів установ АН УРСР – подати до бюро Відділів наук АН УРСР пропозиції щодо впровадження на підприємствах союзного підпорядкування результатів завершених наукових досліджень для представлення їх до Держтехніки СРСР, передбачити у планах науково-дослідних робіт на 1956 р. опрацювання і впровадження нових машин, механізмів, устаткування, приладів, матеріалів, технологічних процесів, автоматизації виробництва тощо. Поклали персональну відповідальність за стан впровадження у народне господарство завершених науково-дослідних робіт на директорів інститутів.

751. Встановили порядок проведення конкурсу на заміщення вакантних посад наукових співробітників у науково-дослідних установах АН УРСР.

752–753. *2

754. Затвердили план заходів по відзначенню 75-річчя від дня народження і 50-річчя лікарської, наукової, педагогічної і громадської діяльності акад. В. П. Протопопова.

755. Надали 19–22 липня 1955 р. віце-президенту АН УРСР акад. М. П. Семєнєну відрядження до м. Москва до Міністерства чорної металургії СРСР.

756. *2

757. *3

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, стр. 648, арк. 201–231. Оригінал. Машинопис.

Протокол № 52-Б засідання Президії Академії наук УРСР

від 18 липня 1955 р.

758. Схвалили проект постанови Президії АН УРСР «Про порядок розробки планів науково-дослідних робіт і планів дослідно-промислової перевірки і впровадження у народне господарство завершених робіт АН УРСР» і ухвалили ввести його у дію після прийняття відповідної постанови РМ УРСР.

759. Звільнили з 1 липня 1955 р. акад. М. М. Кулєшова від обов'язків заступника директора по науковій частині Інституту генетики і селекції АН УРСР, перевівши його на посаду завідувача лабораторії морфогенезу і екології ім. Саєгїна інституту на півставки, винесли йому подяку за сумлінну роботу і призначили на що посаду чл.-кор. І. М. Полякова. Ухвалили вирішити питання про організацію в Інституті генетики і селекції АН УРСР лабораторії запліднення і розвитку рослин після звіту про роботу чл.-кор. І. М. Полякова.

760. *1

761. *2

761-а. Доручили директору Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії АН УРСР акад. М. Т. Рильському до 1 грудня 1955 р. підготувати монографію «Поетія Адама Міцкєвича» та вступну статтю до т. I «Антології української поезії»; на час виконання доручення обов'язки директора інституту поклали на в.о. заступника директора по науковій частині інституту к.і.п. К. Г. Гуслистого.

762. Довопнили постанову Президії АН УРСР від 4 липня 1955 р. (протокол № 50-Б, п. 726) «Про виконання Інститутом гідробіології АН УРСР завдання Ради Міністрів УРСР по Сивашу, Молочному лиману і лиману Шабалат» у п. 3 у такому викладі: «Відзначити, що Інститут гідробіології АН УРСР, крім завдання Ради Міністрів УРСР, успішно провів роботу по заселенню чотирьох кримських водосховищ ікрою дніпровського судака».

763. Зобов'язали дирекцію Інституту машинознавства і сільськогосподарської механіки АН УРСР і особисто виконавця роботи к.т.н. Б. М. Середенка до 1 вересня 1955 р. завершити роботи і провести заводські випробування конструкції 30-сильного двигуна на рідкому паливі, після чого перевезти двигун для завершення робіт до інституту у м. Київ.

764. Дозволили Головні астрономічній обсерваторії АН УРСР замовити на Державному союзному заводі п/я 412 телескоп АЗТ-2 з оплатою у поточному році.

765. Призначили Д. Г. Соковніна на посаду заступника директора по адміністративно-господарській частині Інституту генетики і селекції АН УРСР.

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 648, арк. 232-241. Оригінал. Машиннопис.

Протокол № 53 засідання Президії Академії наук УРСР

від 22 липня 1955 р.

766. З метою покращення роботи Інституту машинознавства і сільськогосподарської механіки АН УРСР, подальшого розвитку його наукової діяльності основним завданням інституту затвердили розробку наукових основ для вибору параметрів і створення методів розрахунку сільськогосподарських машин, механізмів і тракторів, технологію чавуноливарного виробництва; ухвалили вважати, що розробка питань комплексної механізації тваринництва не відповідає профілю робіт інституту і не може розвиватись за браком спеціалістів та необхідної експериментальної бази. Затвердили основні напрями наукових досліджень на 1955 р. з проблеми «Наукові основи удосконалення та створення сільськогосподарських машин і тракторів для соціалістичного землеробства УРСР» і «Міцність деталей сільськогосподарських машин і тракторів та інших конструкцій на несталих режимах роботи», вирішили передбачити їх розробку у планах інституту на поточний та наступні роки.

Зобов'язали директора Інституту машинознавства і сільськогосподарської механіки АН УРСР акад. А. О. Василенка: розширити координування науково-дослідних робіт інституту з іншими науковими та виробничими організаціями, ширше практикувати зовнішнє рецензування наукових звітів інституту і відділів; підготувати пропозиції щодо забезпечення виробничою базою технологічного відділу, а також ширшого впровадження зерно-трав'яної сівалки, реконструйованого комбайну «Сталінець-6» з однією очисною, технології виробництва деталей сільськогосподарських машин із високоміцного чавуну для представлення їх уряду та Держтехніці СРСР; завершити протягом 1955 р. роботи зі створення

газового двигуна для сільського господарства; взяти під особливий контроль підготовку протягом 2–3 років не менше двох докторів наук; замінити у 1955 р. всі посади старших наукових співробітників інституту висококваліфікованими кадрами, що не є сумісниками, і звільнити до 1 вересня 1955 р. осіб, що не мають відповідної освіти; обговорити на засіданні вченої ради статтю «Дорогу новому, прогресивному», і підготувати пропозиції щодо ліквідації викладсних у ній недоліків. Доручили бюро Відділу технічних наук АН УРСР подати до 1 вересня 1955 р. пропозиції з кадрових питань і ухвалили виділити Інституту машинознавства і сільськогосподарської механіки АН УРСР 30 тис. крб для будівництва у 1955 р. формувально-віддільного приміщення.

767. Заслухали і обговорили інформацію голови Комісії з питань боротьби з бруцельозом АН УРСР акад. В. Г. Дроботька про результати міжвідомчої наради, що відбулась 27–28 червня 1955 р. в Інституті мікробіології ім. Д. К. Заболотного АН УРСР. Постановили звернутись: до РМ УРСР – з клопотанням про створення при РМ УРСР міжвідомчої комісії з представників АН УРСР, міністерств сільського господарства, радгоспів, охорони здоров'я, фінансів УРСР та Держплану УРСР, якій доручити загальні керівництво заходами по боротьбі з бруцельозом в УРСР, а за комісією в АН УРСР залишити функції координації і методичного керівництва опрацюванням наукових і науково-практичних питань з проблем бруцельозу; до міністерств сільського господарства, охорони здоров'я, радгоспів УРСР – доручити відповідним установам внести доповнення та зміни в існуючу інструкцію по боротьбі з бруцельозом, з урахуванням отриманого досвіду, і до 1 жовтня 1955 р. подати пропозиції з цього питання комісії АН УРСР; до Міністерства сільського господарства УРСР – про створення при обласних ветбаклабораторіях бруцельозних відділів або міжобласних ветеринарних протибруцельозних станцій.

Зобов'язали акад. В. Г. Дроботька: домогтись включення в плани науково-дослідної роботи неакадемічних установ на 1956 р. робіт з питань удосконалення методів диференціальної діагностики бруцельозу та лікування хворих на бруцельоз людей і тварин, епідеміології і епізоотології хвороби з урахуванням ролі розповсюдників інфекції, з питань знищення інфекції у навколишньому середовищі хімічними та біологічними методами, узагальнення досвіду оздоровлення сільськогосподарських господарств, та передбачити роботи з подальшого вивчення і удосконалення у виробничих умовах вакцинопрофілактики і вакцинотерапії, з вивчення безсимптомної інфекції і прихованих носіїв збудника; до 15 листопада 1955 р. подати на затвердження Президії АН УРСР зведений план науково-дослідних робіт з перелічених питань; у першому півріччі 1956 р. підготувати до друку для практичного використання посібники, у яких висвітлити питання лабораторної діагностики, клініки бруцельозу та організації протибруцельозних заходів та передати їх МСГ УРСР для видання. Ввели до складу Комісії з питань боротьби з бруцельозом АН УРСР проф. Л. В. Громашевського, епідеміолога санітарно-епідеміологічного відділу Міністерства охорони здоров'я УРСР К. С. Дагиліову та начальника ветеринарного відділу Міністерства радгоспів УРСР Шальнева.

768. Затвердили технічний проєкт та копторис на будівництво будинку інститутів Відділу суспільних наук АН УРСР у м. Київ по вул. Кірова, № 41–45.

769. *1

770. Заслухали повідомлення директора Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії АН УРСР акад. М. Т. Рильського про підсумки роботи Всеосоюзної наради з питань вивчення історичного епосу східнослов'янських народів, що відбулась 23–28 червня 1955 р. Відзначили участь інституту у підготовці та проведенні наради, у якій взяли участь 158 делегатів, з них 60 – представники інших республік СРСР; взяли до відома, що до наради було підготовлено і видано збірники «Українські думи та історичні пісні», «Українські народні співці», нарис «Кобзар Остап Вересай», у Державній публічній бібліотеці УРСР організовано виставку літератури «Історичний епос східних слов'ян», а також музичних інструментів і творів образотворчого мистецтва, влаштовано концерт Державного українського народного хору у присутності понад 3–4 тис. осіб.

Зобов'язали Інститут мистецтвознавства, фольклору та етнографії АН УРСР: забезпечити у планах на 1956 р. розробку актуальних проблем українського народного епосу і епосу всіх слов'янських народів; передбачити першочергову підготовку томів фольклору і героїчного епосу; підготувати до друку у 1955 р. «Посібник з методики та записування народної творчості» (автор Ф. І. Лавров) і монографію «Відображення єдності і дружби російського та українського народів в українській пісенній творчості» (автор А. М. Кінько); надіслати до Міністерства освіти УРСР та Міністерства вищої освіти СРСР резолюцію Всеосоюзної наради з питань вивчення епосу; розробити і в 1956 р. подати на затвердження проспект багатотомного видання українського фольклору; розширити творчі зв'язки з науково-дослідними установами СРСР, фольклористами країн Східної Європи, зокрема, Польської, Чехословацької, Болгарської і Румунської народних республік, систематично знайомлюватись із друкованою фольклорною продукцією цих країн та висвітлювати досягнення у пресі.

Дозволили інституту прийняти в 1955–1956 навчальному році одного аспіранта за цим фахом і доручили відділу наукових кадрів та фінансово-плановому відділу АН УРСР у зв'язку з розширенням проблематики досліджень у плані на шосту п'ятирічку передбачити збільшення працівників відділу словесного фольклору і відновлення відділу музичного фольклору

Вирішили оголосити подяку кобзарям, які взяли участь у концерті для учасників наради – Є. Х. Мовчану, П. І. Гузю, П. В. Носачу, В. М. Перепелюку, І. С. Іванченку, Г. М. Ільченку, лірнику О. Р. Гребню, Державному українському народному хору під керівництвом А. М. Бобиря, Ансамблю кобзарів УТОС під керівництвом М. П. Полотая, та підняти перед РМ УРСР питання про соціальне забезпечення найвидатніших кобзарів та лірників України і їх рекомендацію до членів Спілки письменників та Спілки композиторів УРСР. Доручили інституту клопотатись перед Міністерством культури УРСР про організацію секцій народної творчості при Спілці письменників УРСР і Спілці композиторів УРСР, відновлення етнографічного ансамблю кобзарів та про відновлення видання періодичного журналу «Народна творчість», що видавався у довоєнні роки.

771. *1

772–773. *2

Протокол № 54-Б
засідання Президії Академії наук УРСР

від 25 липня 1955 р.

774. *2

775. Тасмю.

776. Розподілили між установами Відділів сільськогосподарських та біологічних наук АН УРСР 12 екскурсійних путівок на Всесоюзну сільськогосподарську виставку 1955 р., одержаних від Управління справами РМ УРСР.

777. *2

778. Доручили директору Інституту математики АН УРСР акад. Б. В. Гнєденку з'ясувати можливість видання колекції документів К. І. Кострюкова (м. Москва) про діяльність математика М. В. Остроградського обсягом 50–60 др. арк. у Видавництві АН УРСР.

779–784. *1

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 648, арк. 272–289. Оригінал. Машинопис.

Протокол № 55-Б
засідання Президії Академії наук УРСР

від 29 липня 1955 р.

785–786. Тасмю.

787. Провели перерозподіл приміщень Інституту гідрології та гідротехніки АН УРСР у зв'язку з переведенням його у нове приміщення.

788. Розглянули лист чл.-кор. А. С. Бережного від 25 липня 1955 р. і постановили вважати за необхідне організувати лабораторію мінералогії і фізико-хімії силікатів у складі Інституту геологічних наук АН УРСР, схвалили представлений А. С. Бережним напрям і завдання наукових робіт цієї лабораторії. Вирішили клопотатись перед Міністерством чорної металургії УРСР про відрядження чл.-кор. А. С. Бережного у розпорядження АН УРСР та передбачити у планах розвитку АН УРСР на IV квартал 1955 р. і на 1956 р. збільшення штатів для організації цієї лабораторії.

789. На виконання постанов ЦК КПУ і РМ УРСР від 1 липня 1955 р. № 822 «Про заходи по розвитку газової промисловості і газопостачання міст Української РСР в 1955–1960 роках» зобов'язали установи АН УРСР: Інститут електророзварювання ім. Є. О. Патона – включити до плану науково-дослідних робіт на 1955 р. роботи з удосконалення технології електричного контактного зварювання труб, підвищення якісних показників зварних труб і опрацювання конструкції еспандера для правки кінців труб; Інститут використання газу в комунальному господарстві та промисловості АН УРСР – спрямувати розвиток науково-дослідних робіт у таких напрямках: дослідження і удосконалення процесів використання газу у побуті і промисловості, хімічна переробка газу, автоматизація газовикористовуючих установок, а також: а) надати технічну допомогу заводу «Газприлад» у виготовленні 100 комплектів устаткування для автоматизації опалювальних котельних системи інституту і 50 комплектів двоімпульсних регуляторів.

рів тиску газу; б) завершити у 1956 р. експериментальні роботи з випробування системи диспечтеризації і телеуправління роботою міських газових мереж і передати в Міністерство комунального господарства УРСР результати досліджень для впровадження; в) спільно з директорами нафтопереробних заводів – Одеського і Херсонського – у IV кварталі 1955 р. подати РМ УРСР пропозиції зі збільшення виробництва зрідженого газу на зазначених нафтопереробних заводах; г) надати технічну допомогу Міністерству комунального господарства УРСР і виконкому Одеської міської ради депутатів трудящих у проектуванні і будівництві на Одеському газовому заводі газогенераторної установки з газифікації смоли та мазуту, розробленої інститутом; д) передбачити у плані 1956 р. розвиток робіт з хімічної переробки газу.

Ухвалили просити РМ УРСР звільнити будинок інституту по вул. Мельника, 44 від інших організацій і передати інституту газонаповнювальну станцію № 1 у м. Київ для організації експериментальної бази. Виділили кошти на придбання устаткування та зобов'язали відділ капітального будівництва АН УРСР закінчити ремонт приміщення установи в I кварталі 1956 р.

790. Заслухали повідомлення директора Інституту використання газу в комунальному господарстві та промисловості АН УРСР д.т.н. В. Ф. Копитова про недоліки у плануванні науково-дослідних робіт з впровадження у практику результатів наукових досліджень інституту.

З метою покращення його роботи зобов'язали директора інституту д.т.н. В. Ф. Копитова обговорити на засіданні вченої ради недоліки у роботі установи, висвітлені у статтях газет «Правда» і «Радянська Україна», і намітити заходи з їх ліквідації; розширити зв'язки з виробничими організаціями з метою збільшення обсягу робіт по впровадженню і наближенню науково-дослідних робіт інституту до вимог виробництва, вжити заходів щодо заміщення посад керівників відділів і лабораторій, а також старших наукових співробітників спеціалістами необхідної кваліфікації, проводити зовнішнє рецензування наукових звітів інституту. Доручили бюро Відділу технічних наук АН УРСР посилити контроль за виконанням установами Відділу планів робіт та покращити планування досліджень і впровадження їх результатів у виробництво. Взяли до відома, що до Президії АН УРСР надійшов лист про звільнення будинку інституту на вул. Мельника, 44 від інших організацій і про передачу інституту газонаповнювальної станції № 1 м. Київ з метою організації експериментальної бази.

791. Заслухали доповідь заступника директора Інституту ботаніки АН УРСР к.б.н. Г. І. Білика з приводу фактів, викладених у статті «Травиця у шафі» (газета «Всечірній Київ» від 12 липня 1955 р.). Постановили вважати правильною критику роботи к.б.н. Д. Я. Афанасєва з боку газети, зобов'язали його розробити до 15 вересня 1955 р. заходи щодо покращення заплавних луків Середнього Дніпра, доповісти про це на розширеному засіданні Президії АН УРСР за участі представників Міністерства сільського господарства УРСР, МТС, та до 1 грудня 1955 р. підготувати до видання монографію на тему «Заплавні луки Поліського Дніпра».

792–793. *¹

794. Доручили керуючому справами АН УРСР М. П. Сизоненку терміново підготувати проєкт листа до Міністерства освіти УРСР про погодження добудови

книгосховища Державної публічної бібліотеки УРСР на території Київського державного університету ім. Т. Г. Шевченка.

795. *1

796. Доручили вченій раді Науково-експериментальної бази АН УРСР «Феофанія» разом з Відділами біологічних і сільськогосподарських наук АН УРСР та відділом капітального будівництва АН УРСР розробити генеральний план розвитку «Феофанії» і подати його на затвердження.

797. *1

798. *2

799. *1

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 648, арк. 290-317. Оригінал. Машинопис.

Протокол № 56-Б
засідання Президії Академії наук УРСР

від 1 серпня 1955 р.

800. Тасмно.

801–803. *2

804. Затвердили плани виготовлення експонатів та обладнання для музеїв Т. Г. Шевченка у складі АН УРСР у зв'язку зі 100-річчям від дня смерті поета.

805. *1

806–807. *2

808. Дозволили Інституту мікробіології ім. Д. К. Заболотного АН УРСР переісти скликання наради з бактеріальних добрив на II половину жовтня 1955 р.

809. Зобов'язали дирекцію Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії АН УРСР підібрати кандидатури на заміщення посад завідувача сектору образотворчого мистецтва і старших наукових співробітників сектору, які не працюють за сумісництвом.

810. *1

811. Дозволили заступнику голови Кримського філіалу АН УРСР д.г.-м.н. Я. Д. Козіну виїхати у жовтні–листопаді 1955 р. у наукове відрядження до міст Москва, Ленінград, Баку на два місяці для виконання наукової роботи з історії Каспію.

812. *2

813. Зобов'язали дирекцію Інституту загальної і неорганічної хімії АН УРСР покласти на одного зі співробітників інституту роботу відповідального секретаря «Українського хімічного журналу».

814. Дозволили Сейсмічному сектору Львівського філіалу АН УРСР проводити безпосередній книгообмін науково-технічною літературою з відповідними установами країн Східної Європи.

815. Звільнили з 10 серпня 1955 р. к.б.н. І. Г. Беспалого від обов'язків ученого секретаря Відділу біологічних наук АН УРСР.

816. *2

817–818. Тасмно.

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 648, арк. 318–339. Оригінал. Машинопис.

Протокол № 57-Б
засідання Президії Академії наук УРСР

від 4 серпня 1955 р.

819. Схвалили календарний план виготовлення експонатів для академічних музеїв Т. Г. Шевченка, ухвалили придбати ці експонати за умови схвалення їх художньою радою Української республіканської художньої виставки і доручили директору Державного музею Т. Г. Шевченка К. П. Дорошенко та начальнику фінансового відділу АН УРСР О. М. Матяху погодити питання про авансування таких робіт з Міністерством фінансів УРСР.

820. На виконання постанови РМ УРСР від 15 липня 1955 р. № 869 про десятирічний план розвитку зелених зон міст і робітничих селищ УРСР на 1955–1964 рр. зобов'язали установи АН УРСР надати допомогу Міністерству комунального господарства УРСР: у розробці рекомендованого асортименту квіткових культур для окремих видів насаджень відповідно до природних районів УРСР (Ботанічний сад АН УРСР та Інститут ботаніки АН УРСР), опрацювати і передати інструкцію та посібник з вегетативного розмноження важковкорінюваних деревних і чагарникових порід зеленими чубуками (Інститут ботаніки АН УРСР), розробити протягом 1955–1956 рр. порайонний видовий і сортовий асортимент виноградних лоз та декоративних ліан для озеленення міст, а також агротехніку прискороного їх вирощування (Ботанічний сад АН УРСР спільно з Українським науково-дослідним інститутом виноградарства і виноробства ім. В. С. Таїрова Міністерства промисловості продуктових товарів УРСР), розробити рекомендації по заводу птахів і звірів для випуску їх у лісові масиви зелених зон міст та заходи з відновлення і поширення видів корисних птахів і звірів на території зелених зон, із забезпечення їх кормовою базою (природною і штучною) та з охорони птахів і звірів (Інститут зоології АН УРСР спільно з Управлінням в справах мистецького господарства МСГ УРСР).

Також зобов'язали Інститут лісу АН УРСР та Ботанічний сад АН УРСР: передбачити у тематичних планах розробку питань агротехніки вирощування декоративних деревних і чагарникових порід, погодивши плани з науковими установами відповідних міністерств і відомств УРСР; до кінця 1955 р. опрацювати і подати пропозиції щодо покращення їх асортименту; провести на базі дендропарків АН УРСР заготівлю насіння та саджанців для вирощування у масових масштабах хвойних рослин, декоративних листяних, а також чагарників для постачання установам Міністерства комунального господарства УРСР; підготувати обґрунтовані пропозиції щодо майбутніх асигнувань на придбання обладнання і благоустрою дендропарків, догляду за цінними насадженнями і організації промислових розсадників АН УРСР; спільно з Кримським філіалом АН УРСР – опрацювати систему агротехнічних заходів для вирощування зелених насаджень без поливу в умовах Півдня УРСР, а з Інститутом ботаніки АН УРСР та Академією архітектури УРСР – розробити зведений комплексний план науково-дослідних робіт зі створення зелених зон міст і робітничих селищ УРСР. Доручили Раді науково-технічної пропаганди АН УРСР систематично проводити для населення лекції з питань озеленення міст та охорони зелених зон і окремих зелених насаджень.

821. На клопотання Інституту зоології АН УРСР та подання Відділу біологічних наук АН УРСР про створення Республіканського товариства паразитологів постановили: звернутись до РМ УРСР із проханням про організацію при Відділі біологічних наук АН УРСР Українського республіканського наукового товариства паразитологів. Затвердили його статут та тимчасове правління (до обрання) під керівництвом чл.-кор. О. П. Маркевича.

Поклали на товариство такі завдання: проведення досліджень збудників паразитарних хвороб людей, тварин і рослин та опрацювання заходів боротьби з ними, планування і координацію вказаних досліджень в УРСР, проведення експертної роботи, залучення до розробки методів боротьби зі збудниками широких кіл вчених-біологів, медичних, ветеринарних працівників і агрономів, сприяння державним та громадським установам у підготовці і підвищенні кваліфікації наукових кадрів, надання науково-методичної допомоги установам, підтримання та встановлення зв'язків із науковими установами СРСР й за кордоном, зведення відомостей про паразитофауну УРСР і складання повної анотованої бібліографії з даних питань в УРСР, популяризацію наукових знань та організацію експедицій для збирання колекцій матеріалів, скликання і проведення з'їздів і республіканських нарад.

822. На виконання постанови РМ СРСР від 17 червня 1955 р. № 1144 «Про широке впровадження в будівництво трубопроводів способу контактного електрозварювання стиків труб», якою РМ СРСР зобов'язала міністерства будівництва підприємств промисловості, електростанцій і машинобудування СРСР застосувати розроблений Інститутом електрозварювання ім. Є. О. Патона АН УРСР спосіб зварювання стиків труб під час будівництва трубопроводів, зобов'язали вказаний інститут виконати наступні роботи: передати Міністерству будівництва підприємств нафтової промисловості СРСР і Міністерству електротехнічної промисловості СРСР робочі креслення і технічні умови на виготовлення пересувних установок та кільцевих трансформаторів зі змінними вторинними витками для контактного зварювання труб діаметром 219–273 мм і 100–219 мм у III кварталі 1955 р.; розробити у 1955–1956 рр. спільно з Міністерством будівництва підприємств нафтової промисловості СРСР технічний проєкт пересувної установки для контактного зварювання стиків труб діаметром 100–219 мм; провести в 1955–1956 рр. спільно з Міністерством будівництва підприємств нафтової промисловості СРСР і Міністерством будівництва підприємств металургійної і хімічної промисловості УРСР дослідні роботи і спроектувати установки для контактного електрозварювання стиків труб діаметром 600 і 720 мм і переносні зварювальні кліщі для контактного електрозварювання труб діаметром 12–75 мм у монтажних умовах; провести в грудні 1955 р. і в червні 1956 р. курси для навчання інженерів і зварювальників роботі на установках з метою освоєння способу контактного електрозварювання стиків труб.

Зобов'язали Управління справами АН УРСР надати інституту допомогу в забезпеченні організації курсів та ухвалили клопотатись перед РМ УРСР про виділення на 1955 р. додаткових асигнувань для проведення дослідних робіт. Погодились розглянути питання про збільшення асигнувань і штатів Інституту електрозварювання ім. Є. О. Патона АН УРСР у серпні 1955 р.

823. Розглянули підсумки роботи наукової наради з питань розвитку тонкорунного вівчарства у південних областях УРСР і постановили: зобов'язати Сектор тваринництва АН УРСР (д.с-г.н. П. Д. Пшеничний) спільно з Всесоюзним науково-дослідним інститутом гібридизації та акліматизації тварин ім. М. Ф. Іванова (акад. Л. К. Гребень) і Українським науково-дослідним інститутом тваринництва Міністерства сільськогосподарства УРСР до 1 листопада 1955 р. опрацювати зведений план науково-дослідних робіт з вивчення питань селекції тонкорунного вівчарства на півдні УРСР і літнього утримання овець та використання кукурудзи у тонкорунному вівчарстві; залучити Інститут економіки АН УРСР до вивчення ефективності максимального використання кукурудзи у вівчарстві і опрацювання найбільш раціональної системи робочих процесів у вівчарських фермах. Ухвалили звернутись з проханням до Міністерства сільськогосподарства УРСР організувати у 1955 р. облік породного складу овець на півдні УРСР, залучивши до роботи Український науково-дослідний інститут тваринництва МСГ УРСР, Сектор тваринництва АН УРСР і спеціалістів обласних управлінь сільськогосподарства та МТС.

824. Заслухали доповідь керівника комісії Ради по вивченню продуктивних сил УРСР АН УРСР чл.-кор. Б. А. Пишкіна про результати наради з проблеми комплексного використання водних ресурсів Дніпра, проведеної у м. Київ 9 травня 1955 р. Схвалили організацію роботи ради зі скликання наради. Постановили: просити Президію АН СРСР організувати у системі АН СРСР дослідження з економічного обґрунтування водотранспортних сполучень Дніпра з іншими басейнами і координацію відповідних економічних досліджень. Доручили Інституту економіки АН УРСР передбачити у планах на 1956 р. і на шосту п'ятирічку економічні дослідження по обґрунтуванню водотранспортних сполучень Дніпра з іншими басейнами; комісії РВПС по проблемі комплексного використання водних ресурсів УРСР проводити координацію наукових досліджень у цій галузі і підготувати пропозицію до РМ УРСР про організацію систематичних спостережень за переформуванням бергів водосховищ на Дніпрі із залученням до цієї роботи «Укргідроенергопроєкту», Управління гірмстслужби УРСР та інших установ. Зобов'язали Раду по вивченню продуктивних сил УРСР АН УРСР до 1 жовтня 1955 р. підготувати до видання збірник праць наради та затвердили редколегію збірника під керівництвом чл.-кор. Б. А. Пишкіна.

825. Заслухали повідомлення директора Інституту історії АН УРСР О. К. Касимска про план видання II тому «Історії Української РСР», т.в.о. директора Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР О. Є. Засенка про підготовку до видання II тому «Історії української літератури» та директора Видавництва АН УРСР Б. М. Зав'ялова про видання цих робіт. Постановили видати II том «Історії Української РСР» масовим тиражем до 1 січня 1956 р. і затвердили графік виконання робіт по виданню II тому. Ухвалили запросити колишнього завідділь статистики Інституту економіки АН УРСР к.е.н. П. І. Пустихода та к.юр.н. Б. М. Бабія і А. П. Таранова для перевірки всіх статистичних даних, наведених у II томі, та точності формулювань і визначень. Зобов'язали директора Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР акад. О. І. Білецького та директора Видавництва

АН УРСР Б. М. Зав'ялова забезпечити своєчасність видання II тому «Історії української літератури».

826. *2

827. Погодили терміни подачі планів наукових робіт установ АН УРСР на 1956 р. до координуючих установ АН СРСР.

828. На виконання постанови РМ УРСР від 25 липня 1955 р. № 898 «Про заходи по поліпшенню використання наукової і технічної літератури, патентів і каталогів зарубіжних країн в Українській РСР» зобов'язали: голову Бібліотечної комісії АН УРСР акад. Л. А. Булаховського та директора Державної публічної бібліотеки УРСР В. С. Дончака – розробити проект положення про порядок організації обміном друкованими виданнями і мікрофільмами з іноземними установами, подати до 15 вересня 1955 р. проект заходів з розширення фондів іноземної науково-технічної літератури у бібліотеках АН УРСР та пропозиції щодо обміну виданнями з іноземними установами і розширення обслуговування цієї літературою та перекладами співробітників УРСР; директорів установ АН УРСР, Державної публічної бібліотеки УРСР В. С. Дончака і Львівської бібліотеки АН УРСР А. З. Одуху – до 15 вересня 1955 р. переглянути закриті фонди іноземної літератури в бібліотеках та видання, що були засекречені без достатніх підстав, і після погодження з Головним управлінням по охороні військових та державних таємниць у пресі при РМ УРСР надати їх для користування; Державну публічну бібліотеку УРСР – організувати обмін друкованими виданнями і мікрофільмами з зарубіжними установами і організаціями та скасувати певні обмеження у використанні читачами іноземної науково-технічної літератури, що надходить до бібліотек АН УРСР.

830¹. *1

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 648, арк. 340-407. Оригінал. Машинопис.

Протокол № 58-Б засідання Президії Академії наук УРСР

від 8 серпня 1955 р.

831. Затвердили розподіл додатково виділених АН УРСР капіталовкладень на будівництво та придбання обладнання науково-дослідними установами і організаціями АН УРСР (постанова від 06.08.55).

832. Відповідно до постанови РМ СРСР від 4 травня 1955 р. № 861 «Про зміни порядку державного планування і фінансування господарства союзних республік» постановили провести такі зміни у структурі і штатах АН УРСР: організувати на базі існуючих штатів по матеріальному постачанню в центральному апараті АН УРСР, а також бази технічного постачання «Техпостач» контуру «Академпостач» на госпрозрахунку і затвердити штатний розпис контури у кількості 20 одиниць; ліквідувати лабораторію контролю і впровадження науково-дослідних робіт Інституту чорної металургії АН УРСР на госпрозрахунку, а її функції передати безпосередньо інституту, для виконання робіт із впровадження наукових досягнень у виробництво

¹ Постанова № 829 в архівній справі відсутня.

затвердити додатковий штат інституту у кількості 17,5 одиниць. Затвердили зміни у штатних розписах установ і організацій АН УРСР (постанова від 06.08.55).

833. З метою забезпечення вивчення ізотопного складу мінералів і гірських порід постановили організувати у складі Інституту фізичної хімії ім. Л. В. Писаржевського АН УРСР Центральну маспектромаетричну лабораторію АН УРСР, схвалили основні напрями її роботи і запропонували директорам інститутів геології, корисних копалин, гірничої справи, теплоенергетики, фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії та археології АН УРСР подати свої пропозиції щодо виконання лабораторією відповідних досліджень. Доручили начальнику планово-фінансового відділу АН УРСР О. М. Матягу подати пропозиції про виділення додаткових штатних одиниць за рахунок вакансій АН УРСР і передбачити у 1955–1956 рр. асигнування для придбання устаткування лабораторії. Ухвалили організувати при Відділі фізико-математичних, хімічних і геологічних наук АН УРСР Комісію по визначенню абсолютного віку геологічних формацій АН УРСР і затвердили її склад під керівництвом акад. М. П. Семененка.

834. *1

835. Перевели з 1 серпня 1955 р. заступника директора по адміністративно-господарській частині Інституту історії АН УРСР Я. І. Іванова на посаду директора Науково-експериментальної бази АН УРСР «Феофанія» та ухвалили рішення з інших кадрових питань.

836–837. *1

838. Затвердили редколегію видання «Сочинения Г. С. Сковороды» у такому складі: академіки – О. С. Корнійчук (голова), О. І. Білецький, П. Г. Тичина, чл.-кор. П. М. Попов, д.філос.н. Д. Х. Острянин.

839. *2

840. Затвердили календарний план засідань Президії та Бюро Президії АН УРСР на III квартал 1955 р.

841. Призначили на посаду заступника директора по адміністративно-господарській частині Інституту теплоенергетики АН УРСР С. Г. Коляську.

842. *1

843–845. *2

846. Тасмно.

847–848. *1

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 648, арк. 408–488. Оригінал. Маншюпос.

Протокол № 59
засідання Президії Академії наук УРСР

від 15 серпня 1955 р.

849. Затвердили заходи з метою проведення конкурсу для вступу в аспірантуру науково-дослідних установ АН УРСР.

850. *2

851. Звільнили з 20 серпня 1955 р. к.б.н. Г. С. Лещинську від виконання обов'язків директора Карадазької біологічної станції Кримського філіалу АН УРСР та ухвалили

оголосити конкурс на заміщення цієї посади; тимчасове виконання обов'язків директора станції поклали на к.б.н. Г. П. Трифонова. Затвердили інші кадрові питання.

852. Затвердили результати атестації аспірантів у 1955 р. і доручили бюро Відділів наук АН УРСР і президіям філіалів АН УРСР у вересні 1955 р. обговорити питання про своєчасність подання до захисту дисертацій та їх захист.

853. На виконання постанови Президії АН УРСР від 24 грудня 1954 р. постановили на базі штатів групи рентгеноспектрального аналізу фізико-хімічної лабораторії Інституту геологічних наук АН УРСР створити в складі інституту лабораторію рентгеноспектрального аналізу з групами методико-аналітичного та спектрального аналізу гірських порід. Затвердили керівником лабораторії к.х.н. М. Д. Борисова. Зобов'язали Інститут металофізики АН УРСР (Г. Я. Козирський) передати Інституту геологічних наук АН УРСР з балансу на баланс устаткування та інвентар групи рентгеноспектрального аналізу станом на 15 серпня 1955 р. Ухвалили забезпечити лабораторію приміщенням за рахунок площ, що будуть звільнені Інститутом фізичної хімії ім. Л. В. Писаржевського АН УРСР, тимчасово закріпивши за нею приміщення групи.

854. Затвердили заходи з відзначення ювілею Президента АН УРСР акад. О. В. Палладіна у зв'язку з 70-річчям від дня народження, зокрема, провести 10 жовтня 1955 р. ювілейне засідання, наукову конференцію в Інституті біохімії АН УРСР, підготувати до видання зібрання наукових праць акад. О. В. Палладіна, присвятити ювіляру номер «Українського біохімічного журналу» та видати брошуру про наукову діяльність акад. О. В. Палладіна з бібліографією його наукових праць.

855. *¹

856. Заслухали положення про Державний комітет з впровадження нової техніки у народне господарство СРСР, затверджено постановою РМ СРСР від 9 серпня 1955 р. № 1426, і доручили Відділу спеціальних робіт АН УРСР (П. Г. Гребельник) у двотижневий термін підготувати пропозиції щодо співпраці з комітетом.

857. Ухвалили надіслати інформаційні листи Інституту використання газу в комунальному господарстві і промисловості АН УРСР, як зразок, до інститутів Відділів технічних, сільськогосподарських, біологічних, фізико-математичних, хімічних і геологічних наук АН УРСР, запропонувавши їм до 1 вересня 1955 р. скласти тематику і календарний план випуску таких інформаційних листів.

858. *¹

859. *²

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 649, арк. 1-28. Оригінал. Машиннопис.

Протокол № 60-Б
засідання Президії Академії наук УРСР

від 22 серпня 1955 р.

860. На виконання постанови ЦК КПУ від 29 липня 1955 р. «Про підготовку і видання словників» зобов'язали Інститут мовознавства ім. О. О. Потебні АН УРСР (акад. Л. А. Булаховський) забезпечити підготовку та видання словників у такі терміни: Українсько-російського (в 4 т.) – до 1958 р., Російсько-

українського (перероблене і доповнене видання) – до 1957 р., словників сільськогосподарської і технічної термінології – до кінця 1959 р., Тлумачного словника української мови – розпочати підготовку і видати I т. у 1960 р. Перенесли термін закінчення роботи над «Словником мови Т. Г. Шевченка» на 1958 р., зобов'язавши музеї Т. Г. Шевченка продовжувати роботу над словником.

Зобов'язали: дирекцію Інституту мовознавства ім. О. О. Потебні АН УРСР – повернути у відділ словників наукових співробітників С. П. Левченка та Н. П. Дзятківську, які працюють в інших відділах, надати цьому відділу додатково 7 штатних одиниць і перевести з 1 вересня 1955 р. В. С. Ільїна з посади завідувача відділу української мови на посаду завідувача відділу словників; залучити до роботи над словниками працівників словникової групи Інституту суспільних наук Львівського філіалу АН УРСР; дирекцію Державного музею Т. Г. Шевченка – виділити дві кімнати для словникового відділу; бюро Відділу суспільних наук АН УРСР і дирекцію Інституту мовознавства ім. О. О. Потебні АН УРСР – розробити до 1 вересня 1955 р. план заходів і 20 грудня 1955 р. та 20 грудня 1956 р. доповісти про хід виконання цієї постанови.

861. Затвердили заходи щодо відзначення в установах Відділу суспільних наук АН УРСР 40-річчя Великої Жовтнєвої соціалістичної революції, зокрема, запропонували директорам установ Відділу внести до проблемно-тематичних планів на 1956 р. відповідні теми, приступити до складання графіку ювілейних видань, підготувати наукові статті для преси і радіо про розвиток науки в Україні за 40 років і подати до бюро Відділу графік ювілейних видань, тематику лекцій і доповідей.

862. Доручили Інституту зоології АН УРСР та Науково-природознавчому музею Львівського філіалу АН УРСР протягом вересня-жовтня 1955 р. провести експедиційне дослідження у гірських районах Закарпатської обл. і подати пропозиції щодо виділення земельної ділянки з метою організації державного заповідника у Карпатах для їх подальшого направлення до РМ УРСР.

863. *1

864. Затвердили зміни до тематичного плану Видавництва АН УРСР на 1955 р.

865. Затвердили список основних праць по АН УРСР, які готуються до друку.

866. Схвалили пропозицію Інституту мікробіології ім. Д. К. Заболотного АН УРСР про скликання 27–29 жовтня 1955 р. наукової наради з питань вивчення та використання бактеріальних добрив, затвердили її програму та склад учасників.

867. *1

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 649, арк. 29–51. Оригінал. Машинпис.

Протокол № 61-Б¹
засідання Президії Академії наук УРСР

від 23 серпень 1955 р.

868–869. *¹

870. *²

871. З метою забезпечення виконання рішень ЦК КПУ і РМ УРСР від 29 квітня 1955 р. зобов'язали директора Канівського державного музею-заповідника «Могила Т. Г. Шевченка» Я. М. Данилова замовити у Київському облпроекті та Академії архітектури УРСР генеральний план відбудови і впорядкування території і споруд музею згідно з плановим завданням, відділи капітального будівництва та фінансово-плановий АН УРСР – подати пропозиції щодо фінансування цих робіт (постанова від 23.08.55).

872–873. *²

Архів Президії НАН України, ф. 251, он. 1, спр. 649, арк. 29–51. Оригінал. Машинпис.

Протокол № 62
засідання Президії Академії наук УРСР

від 26 серпня 1955 р.

874. Схвалили тематичний план висвітлення досягнень народного господарства, науки і культури УРСР у головному павільйоні Республіканської сільськогосподарської виставки, розроблений науковими установами АН УРСР за участю дирекції Республіканської сільськогосподарської виставки, внесли до нього зміни та ухвалили подати на затвердження Головвиставковому УРСР.

875. *²

876. Затвердили положення про Відділ спеціальних робіт АН УРСР.

877. Взяли до відома інформацію акад. А. І. Кіпріанова про участь у XVI Міжнародному конгресі з теоретичної та прикладної хімії, що відбувся 21–27 липня 1955 р. у м. Цюрих (Швейцарія).

878. Взяли до відома інформацію акад. О. В. Палладіна про участь делегації УРСР у роботі Міжнародної конференції по мирному використанню атомної енергії. Ухвалили скликати у грудні 1955 р. сесію Загальних зборів АН УРСР, присвячену проблемам мирного використання атомної енергії із залученням інших установ України. Доручили бюро Відділів наук АН УРСР підготувати перелік доповідей, що будуть зроблені на сесії, Відділу спеціальних робіт АН УРСР – зведений план по розвитку робіт АН УРСР у галузі атомної енергії.

879. Взяли до відома інформацію акад. О. В. Палладіна про його участь в роботі Міжнародної конференції з біохімії ліпоїдів.

880. Взяли до відома інформацію акад. О. В. Палладіна про його участь в роботі III Міжнародного біохімічного конгресу у м. Брюссель (Бельгія).

¹ Протокол № 61-Б в архівній справі представлений лише окремими постановами, прийнятими в робочому порядку.

881. Надали з 29 серпня 1955 р. Президснту АН УРСР акад. О. В. Палладіну щорічну відпустку за 1955 р.

882. Взяли до відома повідомлення про листи трьох французьких вчених – професорів лабораторії біології тварин Паризького університету Ж. Кузен, лабораторії загальної електрики Вищої школи фізики і хімії м. Париж П. Бікара та директора Інституту хімії Університету м. Монпельс проф. М. Муссерона, які в липні 1955 р. перебували у м. Київ у складі французької делегації, з подякою за теплий прийом в АН УРСР.

883. *1

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 649, арк. 52–81. Оригінал. Машиннопис.

Протокол № 63-Б
засідання Президії Академії наук УРСР

від 29 серпня 1955 р.

884. *2

885. Затвердили Положення про контору матеріально-технічного постачання АН УРСР «Академпостач».

886. *1

887. Закрите питання.

888. *2

889. На виконання розпоряджень РМ СРСР від 16 травня 1955 р. № 4098-р і РМ УРСР від 27 травня 1955 р. № 619-р постановили дозволити директорам інститутів і установ АН УРСР передати безкоштовно загальноосвітнім школам м. Київ і Київської обл. станки, сільськогосподарські машини, інструменти, лабораторне й інше обладнання, яке не використовується і придатне для політехнічного навчання, та зобов'язали Управління справами АН УРСР встановити порядок передачі обладнання і забезпечити виконання цієї постанови до 10 вересня 1955 р.

890. Затвердили зміни у розподілі асигнувань на капітальний ремонт по інститутах та установах АН УРСР (постанова від 31.08.55).

891–893. *1

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 649, арк. 82–119. Оригінал. Машиннопис.

Протокол № 64
засідання Президії Академії наук УРСР

від 2 вересня 1955 р.

894. *3

895. Перевели з 2 вересня 1955 р. к.г.-м.н. С. І. Пастернака на посаду с.н.с. Науково-природознавчого музею Львівського філіалу АН УРСР, звільнивши від виконання обов'язків директора цього музею, винесли йому подяку за роботу

та затвердили на цій посаді з 1 листопада к.б.н. К. А. Татарінова, звільнивши від обов'язків вченого секретаря Львівського філіалу АН УРСР. Затвердили рішення з інших кадрових питань.

896. *2

897. Затвердили за результатами проведеного конкурсу з 1 вересня 1955 р. на посаді директора Дендропарку «Тростянець» І. І. Замря.

898. *1

899. Заслухали підсумки проведеної Радою по вивченню продуктивних сил УРСР АН УРСР і Кримським філіалом АН УРСР наради з питань розвитку продуктивних сил Криму, що відбулась у м. Сімферополь 5–6 липня 1955 р., і схвалити підготовку та проведення наради. Затвердили положення про комісію з проблеми розвитку продуктивних сил Криму цієї ради і зобов'язали: Кримський філіал АН УРСР – до 15 вересня 1955 р. подати директивним органам проєкт доповідної записки з пропозиціями за підсумками роботи наради та склад комісії; інститути та установи АН УРСР – передбачити у планах науково-дослідних робіт на 1956 р. та шосту п'ятирічку дослідження з питань розвитку продуктивних сил Криму.

900. Затвердили проєкт доповідної записки до ЦК КПУ і РМ УРСР про результати роботи конференції з питань розвитку продуктивних сил Полісся УРСР і доручили Бюро Президії АН УРСР та д.с.н. І. Н. Романенку внести зміни до доповідної записки і надіслати її.

901. Затвердили програму і склад учасників зональної наукової наради представників ботанічних садів півдня СРСР з питань зеленого будівництва, яка відбудеться 20–25 вересня 1955 р. у м. Київ і зобов'язали голову оргкомітету акад. М. М. Гришка підготувати до друку збірник праць наради для видання у 1956 р.

902. Дозволили бюро Відділу технічних наук АН УРСР провести 26–29 вересня 1955 р. у м. Харків виїзну наукову сесію з питань машино- та приладобудування, затвердили програму сесії та список учасників і доручили бюро Відділу підготувати пропозиції щодо проведення спільно з Відділом фізико-математичних, хімічних і геологічних наук АН УРСР спеціалізованої промислової конференції у м. Київ.

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, стр. 649, арк. 120–167. Оригінал. Машинопіс.

Протокол № 65-Б¹ засідання Президії Академії наук УРСР

від 2 вересня 1955 р.

903. *1

904. Виділили за рахунок плану з праці АН УРСР на 1955 р. додаткові штатні одиниці інститутам теплотехніки, будівельної механіки, електрозварювання, геологічних наук та фізичної хімії АН УРСР (постанова від 05.09.55).

905. *1

¹ Протокол № 65-Б в архівній справі представлений лише окремими постановами, прийнятими в робочому порядку.

906. Таємно.

907–909. *2

910. Перевели з 15 вересня 1955 р. заступника директора по адміністративно-господарській частині Інституту фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії АН УРСР Г. П. Шахтіна на посаду коменданта аспірантських гуртожитків Управління справами АН УРСР, та призначили на посаду заступника директора цього інституту М. Ф. Бондзіка.

911. *2

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, стр. 649, арк. 168–188. Оригінал. Машинпис.

Протокол № 66
засідання Президії Академії наук УРСР

від 10 вересня 1955 р.

912. На виконання постанови РМ СРСР від 4 травня 1955 р. № 861 і РМ УРСР від 17 червня 1955 р. № 766, якою права міністра союзної республіки з метою забезпечення оперативного вирішення питань господарського і культурного будівництва було передано керівникам центральних установ і відомств УРСР, затвердили у цілому постанову про розширення прав керівництва АН УРСР і покращення роботи апарату Президії АН УРСР. Зокрема, постановили, що Президент АН УРСР вирішує всі питання по керівництву науково-дослідними й іншими установами АН УРСР у відповідності з порядком, передбаченим для міністрів УРСР; при цьому він має право самостійно вирішувати і ті питання, які покладені на вирішення віце-президентів і Головного вченого секретаря Президії АН УРСР; розширили права керівництва АН УРСР (Президента АН УРСР, віце-президентів АН УРСР, Головного вченого секретаря Президії АН УРСР, голови Бюджетно-штатної комісії АН УРСР, керуючого справами АН УРСР), Президії АН УРСР і Бюро Президії АН УРСР та затвердили організаційні заходи з покращення роботи апарату Президії АН УРСР.

913. *4

914. На додаток до постанови Президії АН УРСР від 10 червня 1955 р. (протокол № 44, п. 643) «Про наслідки конкурсу на заміщення вакантних посад завідувачів відділів і старших наукових співробітників по Інституту металофізики АН УРСР» постановили затвердити чл.-кор. А. А. Смирнова на посаді завідувача відділу металофізики Інституту металофізики АН УРСР за конкурсом.

915. *2

916–917. *2

918. Схвалили тематичний план нової експозиції Будинку-музею Т. Г. Шевченка і дозволили закрити музей для проведення капітального ремонту на один місяць – з 15 вересня по 15 жовтня 1955 р.

---

*4 Див. док. № 284.

919. У зв'язку з призначенням акад. І. Т. Швеця на посаду ректора Київського політехнічного інституту звільнили його з 25 вересня 1955 р. від обов'язків директора Інституту теплоенергетики АН УРСР, винесли подяку за сумлінну роботу і ухвалили просити його очолювати Комісію з історії науки і техніки АН УРСР до підбору відповідної кандидатури на цю посаду. Тимчасове виконання обов'язків директора Інституту теплоенергетики АН УРСР поклали на в.о. заступника ректора по науковій частині інституту к.т.н. Г. М. Щоголева.

920. Вивели зі складу вченої ради Інституту теплоенергетики АН УРСР Ю. П. Горбатого та ввели П. І. Лаврова.

921. Закрите питання.

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 649, арк. 189-213. Оригінал. Машиніопис.

Протокол № 67-Б **засідання Президії Академії наук УРСР**

від 13 вересня 1955 р.

922-923. *¹

924. Постановили вважати з 5 жовтня 1955 р. Голову Львівського філіалу АН УРСР акад. Й. З. Штокала в урядовому відрядженні, виконання обов'язків голови президії Львівського філіалу АН УРСР 5-15 жовтня 1955 р. поклали на д.т.н. Г. В. Карпенка, а з 16 жовтня 1955 р. – на заступника голови президії філіалу чл.-кор. Я. І. Середу (постанова від 13.09.55).

925. Розглянули і затвердили положення про відділ наукових кадрів АН УРСР.

926. Затвердили генеральний план благоустрою території заповідника «Могила Т. Г. Шевченка», підготований Київським облпроектком (автори: архітектори П. Ф. Костирко та Л. Л. Семенюк), та терміни виконання робіт з благоустрою при постійному відвідуванні заповідника громадянами (постанова від 13.09.55).

927. Затвердили положення про відділ капітального будівництва АН УРСР.

928. Затвердили положення про господарський відділ АН УРСР.

929. *¹

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 649, арк. 214-246. Оригінал. Машиніопис.

Протокол № 68-Б **засідання Президії Академії наук УРСР**

від 20 вересня 1955 р.

930. На виконання розпоряджень РМ СРСР від 16 травня 1955 р. № 4098-р і РМ УРСР від 27 травня 1955 р. № 619-р дозволили директорам інститутів і установ АН УРСР передавати безкоштовно загальноосвітнім школам м. Київ і Київської обл. станки, сільськогосподарські машини, інструменти, лабораторне й інше обладнання, яке не використовується і придатне для політехнічного навчання,

та зобов'язали Управління справами АН УРСР встановити порядок передачі обладнання і забезпечити виконання цієї постанови до 20 вересня 1955 р. (постанова від 14.09.55).

931. Призначили заступника директора Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця АН УРСР проф. О. Ф. Макаренка тимчасово виконуючим обов'язки директора інституту (постанова від 15.09.55).

932. *2

933. *1

934–937. Закриті питання.

938. Затвердили порядок надсилання за вимогою Держтехніки СРСР проект перспективних і річних планів, найважливіших науково-дослідних робіт, створення нових машин, матеріалів тощо, планів механізації та автоматизації галузей промисловості, а також техніко-економічних розрахунків ефективності передбачуваних заходів та одного обов'язкового примірника видань АН УРСР.

939. Схвалили проект листа до Ради по координації наукової діяльності академій наук союзних республік з приводу ознайомлення бригад учених АН СРСР з роботою установ АН УРСР і надання їм допомоги та список рекомендованих для ознайомлення установ АН УРСР.

940. Затвердили положення про порядок організації обміну друкованими виданнями установ АН УРСР з іноземними установами і організаціями.

941. Затвердили заходи щодо розширення фондів іноземної науково-технічної літератури у Державній публічній бібліотеці УРСР і бібліотеках окремих наукових установ АН УРСР.

942. Затвердили заходи на відзначення 50-річчя від дня смерті засновника дугового електрозварювання М. М. Бенардоса, запропоновані Комісією з історії науки і техніки АН УРСР і бюро Відділу технічних наук АН УРСР. Зокрема, ухвалили провести низку засідань, присвячених пам'яті вченого у містах Київ і Фастів, опублікувати статті і повідомлення у пресі, підготувати виступи на радіо і телесбаченні, присвоїти його ім'я с. Мостове, вулиці або площі у м. Фастів, підприємству або навчальному закладу, встановити стипендії імені М. М. Бенардоса для студентів зварювальної спеціальності у Київському політехнічному інституті.

943. Визнали правильною критику роботи Науково-методичної ради по охороні пам'яток культури на території УРСР, викладену у статті «Дбайливо оберігати пам'ятки культури» газети «Радянська культура», і затвердили раду у такому складі: акад. М. Т. Рильський, доктори наук – С. М. Бібіков (голова), В. О. Голобуцький, М. Я. Рудинський, кандидати наук – І. Г. Шовкопляс, К. Г. Гуслистий, директор – Софійського заповідника М. Й. Крисальний, Київського історичного музею А. П. Євтушенко, Історико-культурного заповідника (Києво-Печерська лавра) С. С. Карасьов, народний художник СРСР В. І. Касіп, начальник відділу охорони пам'яток архітектури Управління в справах архітектури при РМ УРСР Л. І. Граужіс, головний архітектор Республіканських науково-реставраційних майстерень Г. І. Говденко, старший архітектор інституту «Київпроект» М. В. Холостенко; директор Інституту історії і теорії архітектури Академії архітектури УРСР М. Б. Цапенко, завсектору історії Інституту історії і теорії архітектури Академії архітектури УРСР Ю. П. Нельговський, заступник начальника Управління музеїв, образотворчого мистецтва і охорони пам'яток культури

Ю. О. Лесневський, художник-реставратор Ф. І. Демедчук-Демчук (науково-реставраційні майстерні Міністерства культури УРСР). Ухвалили клопотатися перед РМ УРСР про виділення 1 штатної одиниці – ученого секретаря науково-методичної ради і зобов'язали С. М. Бібікова до 10 жовтня 1955 р. розробити план роботи ради.

944. Постановили провести у другій половині жовтня 1955 р. урочисте засідання і об'єднати вчсн у раду Відділів сільськогосподарських, біологічних і суспільних наук АН УРСР спільно з Київським державним університетом імені Т. Г. Шевченка і Українською сільськогосподарською академією, присвячені 100-річчю від дня народження І. В. Мічурина.

945. На виконання розпорядження РМ УРСР від 6 серпня 1955 р. № 893-р постановили доручити Інституту фізичної хімії ім. Л. В. Писаржевського АН УРСР та Інституту загальної і неорганічної хімії АН УРСР відрядити до м. Костянтинівка представників для розробки заходів з очищення газів на заводах – металургійному, хімічному, цинковому, автоскла та пляшковому.

946–947. *2

948. Призначили з 21 вересня 1955 р. к.т.н. Н. Й. Марченко на посаду вчсного секретаря Інституту ентомології та фітопатології АН УРСР.

949. Затвердили з 10 вересня 1955 р. к.ф.-м.н. К. В. Задираку на посаді вченого секретаря Відділу фізико-математичних наук АН УРСР за сумісництвом на півставки.

950. *2

951. Перевели з 16 вересня 1955 р. с.н.с. Інституту будівельної механіки АН УРСР к.т.н. В. Г. Попкова на посаду керівника лабораторії металічних і сталевих випробувань Інституту металокераміки і спецсплавів АН УРСР за конкурсом.

952. *1

953. Обговорили підсумки роботи аспірантських наукових конференцій в 1955 р. і з метою усунення виявлених недоліків зобов'язали голів Відділів наук АН УРСР організувати і провести чергові аспірантські конференції 20 січня – 20 лютого 1956 р., розробити календар конференцій і забезпечити широку участь аспірантів і наукових співробітників у їх роботі та в обговоренні доповідей.

954. *2

955. Надали з 20 вересня 1955 р. в.о. голови президії Кримського філіалу АН УРСР д.б.н. Л. І. Рубцову щорічну відпустку і ухвалили після повернення з відпустки звільнити його від виконання обов'язків голови президії Кримського філіалу АН УРСР та повернути на роботу до Ботанічного саду АН УРСР; виконання обов'язків голови президії філіалу поклали на д.г.-м.н. Я. Д. Козіна.

956–957. *2

958. Взяли до відома інформацію віце-президента АН УРСР акад. М. П. Семеника про відрядження у складі делегації СРСР до Франції для участі у роботі Міжнародного колоквіуму з петрографії і геохімії, що відбувся 5–10 вересня 1955 р. у м. Нансі. Ухвалили вважати найбільш ефективним методом обміну досвідом з ученими зарубіжних країн проведення міжнародних колоквіумів-семінів з вузьких наукових проблем і запропонували бюро Відділів наук АН УРСР подати пропозиції щодо їх проведення в АН УРСР.

959. Внесли подяку колективу Київської друкарні Видавництва АН УРСР за дострокове виконання п'ятирічного плану по випуску валової продукції.

960. Внесли зміни в постанову Бюро Президії АН УРСР від 4 серпня 1955 р. (протокол № 57-Б, п. 823) «Про наслідки роботи наукової наради з питань розвитку тонкорунного вівчарства в південних областях УРСР» та ухвалили звернутись з проханням до Міністерства сільського господарства УРСР про переведення до Сектору тваринництва АН УРСР співробітника апарату цього міністерства Д. М. Міхновського на науково-дослідну роботу в АН УРСР по розвитку вівчарства в Україні.

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 649, арк. 247-310. Оригінал. Машинпис.

Протокол № 69-Б¹
засідання Президії Академії наук УРСР

від 20 вересня 1955 р.

961. *²

962. Постановили у зв'язку з підготовкою до видання VII тому Повного зібрання творів Т. Г. Шевченка в 10 томах тимчасово передати низку матеріалів з автографами Т. Г. Шевченка з Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР до Видавництва АН УРСР (постанова від 23.09.55).

963. *²

964. Розглянули результати участі колективу АН УРСР у Першому фестивалі молоді Київщини 11 вересня 1955 р. Відзначили спортивні результати і внесли подяку всім спортсменам (постанова від 29.09.55).

965. *²

966. Для підготовки до докторантури перевели з 30 вересня 1955 р. заступника директора по науковій частині Інституту фізичної хімії ім. Л. В. Писаржеського АН УРСР на посаду с.н.с. відділу хімії ізотопів цього інституту, та призначили на посаду заступника директора по науковій частині інституту д.х.н. В. А. Ройтера, залишивши за ним керівництво відділом каталізу.

967-967-а. *¹

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 649, арк. 311-326. Оригінал. Машинпис.

Протокол № 70
засідання Президії Академії наук УРСР

від 20 вересня 1955 р.

968-969. Закриті питання.

¹ Протокол № 69-Б в архівній справі представлений лише окремими постановами, прийнятими в робочому порядку.

970. Розглянули питання про перевід Інституту гірничої справи ім. М. М. Федорова АН УРСР з м. Кієв ближче до виробничої бази і ухвалили просити директивні органи перевести інститут до м. Дніпропетровськ, де він діяв до війни.

971. Звільнили з 30 вересня 1955 р. чл.-кор. А. А. Смирнова від тимчасового виконання обов'язків директора Інституту металофізики АН УРСР та голови конкурсної комісії по інституту, залишивши його на посаді завідідулу металофізики, та винесли подяку за сумлінне виконання обов'язків директора.

972. Призначили з 30 вересня 1955 р. д.т.н. В. Н. Гриднєва виконуючим обов'язки директора Інституту металофізики АН УРСР та головою конкурсної комісії по інституту.

973. *³

974. Затвердили з 30 вересня 1955 р. к.мист. М. М. Гордійчука виконуючим обов'язки завідідулу музики і музичного фольклору Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії АН УРСР.

975. *²

976. *²

976-а. *²

977. Дозволили акад. А. О. Василенку у 1955–1956 навчальному році прочитати курс лекцій у Київському автодорожньому інституті.

978. Звільнили з 1 жовтня 1955 р. д.т.н. О. І. Кухтенка від обов'язків завідувача лабораторії автоматики і телемеханіки Інституту гірничої справи ім. М. М. Федорова АН УРСР у зв'язку з обранням за конкурсом до Київського інституту цивільного повітряного флоту і дозволили залишитись працювати в цьому інституті за сумісництвом на півставки.

979. *¹

980. Заслухали і обговорили звіт голови Комісії з історії техніки при Відділі технічних наук АН УРСР акад. І. Т. Швеця про роботу комісії за 1954–1955 р. Відзначили проведення Української республіканської наради з історії техніки спільно з Інститутом історії природознавства і техніки АН СРСР, систематичне видання збірників «Нариси з історії техніки», організацію філіалів комісії у промислових центрах республіки та регулярне проведення семінарів і ювілейних засідань.

Постановили схвалити роботу комісії загалом і, зокрема, з координації наукових досліджень з історії техніки в УРСР, рекомендувати проводити також координацію досліджень і з історії природознавства та активізувати роботу її філіалів у містах Харків, Львів, Одеса, Дніпропетровськ, Сталіно, Кривий Ріг, Миколаїв. Затвердили керівний склад філіалів комісії: по Харківському – голова проф. О. К. Біруля, по Дніпропетровському – голова чл.-кор. М. С. Поляков, учений секретар к.т.н. І. М. Шаловал, по Сталінському – голова чл.-кор. І. Є. Коробчанський, учений секретар В. М. Євсєєв, по Криворізькому – голова проф. Г. М. Малахов, учений секретар Н. І. Стариков, по Одеському – голова доц. А. П. Швець, по Миколаївському – голова доц. О. Г. Архангородський, учений секретар В. Л. Фуксельман. Запропонували комісії ширше висвітлювати у працях зв'язки вітчизняної і зарубіжної науково-технічної думки, схвалили ініціативу комісії щодо організації роботи з вивчення історії АН УРСР і підготовки до 40-річчя АН УРСР, яке відбудеться у 1959 р., «Матеріалів до історії Академії наук Української РСР» і дору-

чили до 15 жовтня 1955 р. подати план заходів з підготовки до видання вказаного збірника.

981. Взяли до відома повідомлення чл.-кор. Є. С. Буркзера про метеорит, знайдений у с. Дзвонкове, доручили Відділу хімічних і геологічних наук АН УРСР спільно з Комітетом по метеоритах АН УРСР і Головною астрономічною обсерваторією АН УРСР вивчити питання про організацію метеоритної справи в Україні і подати свої пропозиції. Винесли від імені Президії АН УРСР подяку громадянам Горбачу і Погорелову, які виявили і передати метеорит до АН УРСР.

982. Дозволили Інституту органічної хімії АН УРСР провести 28 жовтня – 1 листопада 1955 р. у м. Київ IV Українську республіканську конференцію з органічної хімії, затвердили програму і склад учасників.

982-а. Згідно з постановою Президії АН УРСР від 24 грудня 1954 р. (протокол № 51, п. 928) постановили покласти з 1 жовтня 1955 р. обов'язки керівника відділу літератури слов'янських країн Східної Європи на директора Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР акад. О. І. Білецького (постанова від 30.09.55).

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 649, арк. 327–369. Оригінал. Машинопис.

Протокол № 71-Б засідання Президії Академії наук УРСР

від 6 жовтня 1955 р.

983. На зміну постанови Президії АН УРСР від 23 червня 1955 р. (протокол № 47-Б, п. 702) постановили вважати к.філос.н. М. Е. Оандера переведеним з 16 травня 1955 р. з посади заступника директора по науковій частині Інституту філософії АН УРСР на посаду завідувача кафедри філософії при Президії АН УРСР (постанова від 01.10.55).

984. *¹

985. *²

986. Заслухали повідомлення головного редактора Видавництва АН УРСР М. Т. Яценка про видання перших номерів журналів «Автоматика» і «Українського фізичного журналу» і постановили доручити РВР АН УРСР (Д. І. Бакулін) та відповідальним редакторам підготувати план заходів з покращення підготовки до видання цих журналів.

987. На додаток до постанови Президії АН УРСР від 22 серпня 1955 р. (протокол № 60-Б, п. 844) постановили включити додатково до тематичного плану видань Видавництва АН УРСР на 1955 р. збірник наукових записок Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР «Російська і українська література в революції 1905–1907 рр.» (20 др. арк.).

988. Ухвалили доручити начальнику фінансового відділу АН УРСР О. М. Матяху з'ясувати у Міністерстві фінансів УРСР питання про можливість розсилки журналів «Прикладна механіка», «Автоматика» і «Українського фізичного журналу» до наукових установ, вищих навчальних закладів і заводам у порядку книгообміну з метою їх популяризації.

989. Постановили передати ДПБ УРСР на постійне зберігання одержані Президією АН УРСР матеріали Женевської конференції по мирному використанню атомної енергії, зобов'язати дирекцію бібліотеки зберігати їх як окрему колекцію, забезпечити до 20 жовтня 1955 р. повне опрацювання, каталогізацію і загальний доступ до матеріалів, та повідомити про можливість користування ними всі наукові установи АН УРСР.

990. Розглянули лист Президента Словацької академії наук акад. А. Павлика з проханням про надання допомоги новому відділу україністики при Чехословацько-Радянському інституті у м. Братислава і зобов'язали бюро Відділу суспільних наук АН УРСР: розробити план допомоги відділу у розгортанні наукових досліджень з проблем українсько-чехословацьких зв'язків, передбачити у ньому видання збірника статей, присвяченого 100-річчю від дня народження І. Франка, і спільно з президією Львівського філіалу АН УРСР забезпечити підготовку статей до збірника; спільно з дирекцією Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР забезпечити підготовку статей на тему «Ольга Кобилянська та чехи» і «Чехословацьчина у творах українських письменників та поетів»; визначити виконавців з підготовки статей за темами «Іван Франко – критик чеської та словацької літератури» і «Українські студенти і чеський та словацький революційний рух 90-х років XIX ст.»; та забезпечити надсилання статей до Чехословацько-Радянського інституту у м. Братислава до 10 листопада 1955 р.

Також доручили бюро Відділу спільно з Бібліотечною комісією АН УРСР – скласти до 1 листопада 1955 р. список видань з україністики для бібліотеки відділу україністики цього інституту, дирекції ДПБ УРСР – забезпечити відбір та надсилання до Чехословацьчини академічних видань з україністики; ухвалили просити Українське товариство культурних зв'язків із закордоном підключитись до підготовки збірника статей, присвяченого 100-річчю від дня народження І. Франка, і укомплектування бібліотеки українознавчою літературою.

991. Дозволили Інституту зоології АН УРСР включити представника Комісії по охороні природи АН СРСР О. П. Протопопова до складу експедиції інституту по визначенню площі майбутнього карпатського заповідника.

992. *²

993. Затвердили список установ АН УРСР, визначених для показу іноземним делегаціям.

994. Дозволили Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця АН УРСР присвятити черговий номер «Фізіологічного журналу» акад. В. П. Протопопову.

995. Взяли до відома лист Ново-Краматорського машинобудівного заводу з подякою Інституту будівельної механіки АН УРСР за надану допомогу по розрахунках пресу «170».

996. Взяли до відома лист акад. П. П. Єфіменка від 29 вересня 1955 р. про його участь у жовтні 1955 р. у роботі Археологічної конференції у м. Будапешт.

997. Виділили Інституту філософії АН УРСР аспірантську вакансію по спеціальності діалектичний матеріалізм.

998. *¹

999. Ухвалили довести до відома всіх наукових установ АН УРСР «Положення про Державну комісію Ради Міністрів СРСР по перспективному плануванню народного господарства СРСР (ДержплАН СРСР)», затверджене постановою РМ СРСР

від 22 серпня 1955 р. № 1533, і зобов'язали установи АН УРСР за вимогою Держплану СРСР та Держплану УРСР брати участь в розробці перспективних планів і окремих народногосподарських проблем, а також залучати спеціалістів для консультації з окремих питань перспективного планування, а Раду по вивченню продуктивних сил УРСР АН УРСР і директора Інституту економіки АН УРСР О. О. Нестеренка – погоджувати плани науково-дослідних робіт з Держпланом УРСР.

1000–1001. Дозволили Інституту сентомології та фітопатології АН УРСР й Інституту агробіології АН УРСР оголосити конкурс на заміщення вакантних посад.

1002. Доручили бюро Відділу хімічних і геологічних наук АН УРСР (акад. А. І. Кіпріанов) призначити виконуючого обов'язки секретаря «Українського хімічного журналу».

1003–1004. *²

1005. Таємно.

1006. На виконання постанови РМ УРСР і ЦК КПУ від 24 квітня 1955 р. про підготовку довідника і альбому «Шевченківські місця на Україні» постановили виділити таких співробітників: Д. Ф. Красицького, Л. Є. Махновця, В. О. Сявченка, Є. О. Середу (Державний музей Т. Г. Шевченка), М. М. Ткаченка, П. Г. Приходька (Інститут літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР). Призначили відповідальними редакторами: довідника – д.філол.н. Є. П. Кирилока, альбому – заввідділу образотворчого мистецтва Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії АН УРСР народного художника В. І. Касіяна, та зобов'язали їх завершити підготовку довідника до 1 січня 1956 р., альбому – до 15 лютого 1956 р.

Дозволили проведення наукових експедицій по шевченківським місцям тривалістю 24 дні за таким маршрутом: а) Київ, Богуслав, Лисянка, Кирилівка, Будища, Моринці, Вільшана, Городище, Корсунь, Потоки, Канів, Черкаси, Прохорівка, Мар'їнське, Миргород, Лубни; б) Київ, Чернігів, Седнев, Бігач, Ніжин, Качанівка, Прилуки, Пирятин, Переяслав, В'юнища, Андруші, Яготин, Березова Рудка. Дозволили внести зміни у тематичні плани Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР та Державного музею Т. Г. Шевченка і схвалили у цілому попередній проспект довідника «Шевченківські місця на Україні», підготовлений Державним музеєм Т. Г. Шевченка (постанова від 08.10.55).

1007. На виконання постанови РМ УРСР від 26 вересня 1955 р. № 1184 створили комісію для прийому Державного заповідника «Софіївка» у м. Умань до структури установ АН УРСР під керівництвом акад. М. М. Гришка і зобов'язали її прийняти заповідник станом на 1 липня 1955 р. (постанова від 08.10.55).

1008–1009. *²

1010. *¹

1011. Поклали з 26 вересня 1955 р. обов'язки заввідділу російської мови, слов'янських мов і загального мовознавства Інституту мовознавства ім. О. О. Потебні АН УРСР на директора інституту акад. Л. А. Булаховського (постанова від 15.10.55).

1012. *¹

1013. У зв'язку з об'єднанням в Інституті мовознавства ім. О. О. Потебні АН УРСР відділу російської мови та інших слов'янських мов з відділом загального мовознавства романо-германських мов в один новий відділ російської

мови, слов'янських мов і загального мовознавства перевели з 26 вересня 1955 р. к.філол.н. В. С. Ільїна з посади в.о. завідувачу українського мовознавства на посаду в.о. завідувачу словників, а к.філол.н. К. К. Цілуйка – з посади в.о. завідувачу загального мовознавства романо-германських мов на посаду в.о. завідувачу українського мовознавства інституту (постанова від 17.10.55).

1014. *2

1015. На виконання постанови РМ УРСР від 1 жовтня 1955 р. № 1213 постановили провести 26 листопада 1955 р. урочистий вечір, присвячений 100-річчю від дня смерті польського письменника Адама Міцкевича спільно з Республіканським комітетом захисту миру, Спілкою письменників України та Українським товариством культурних зв'язків із закордоном, схвалили програму вечора і затвердили доповідачем акад. М. Т. Рильського (постанова від 18.10.55).

1016–1017. *1

Архів Президії НАН України, ф. 251, он. 1, стр. 650, арк. 1 75. Оригінал. Маппітотс.

Протокол № 72 засідання Президії Академії наук УРСР

від 21 жовтня 1955 р.

1018–1020. Закриті питання.

1021. Заслухали питання про відзначення 70-річчя від дня народження та 50-річчя наукової, педагогічної і громадської діяльності Президента АН УРСР акад. О. В. Палладіна. Віце-президент АН УРСР акад. Г. М. Савін від імені Президії поздоровив Президента АН УРСР з ювілеєм і присвоєнням йому звання Героя Соціалістичної Праці. З огляду на те, що ювіляр відмовився від проведення урочистого засідання, ухвалили провести заходи, визначені рішенням Президії АН УРСР від 15 серпня 1955 р. (протокол № 59) – видати біографію акад. О. В. Палладіна з бібліографією його праць та збірник наукових праць акад. О. В. Палладіна.

1022. З метою відзначення в листопаді 1955 р. 50-річчя від дня смерті російського вченого-фізіолога І. М. Сеченова та вшанування його пам'яті створили комісію під керівництвом чл.-кор. М. Ф. Гулого і доручили їй підготувати програму урочистих Загальних зборів Академії.

1023. *3

1024–1026. *2

1027. Доручили Головному вченому секретарю Президії АН УРСР д.т.н. О. Н. Щербаню та Інституту економіки АН УРСР переробити проект постанови про результати виконання планової теми «Собівартість продукції та резерви її зниження в промисловості УРСР» і подати його на наступне засідання Президії АН УРСР.

1028. Постановили видати частину тиражу II тому «Історії Української РСР» українською мовою до 10 січня 1956 р. і доручили віце-президентам АН УРСР академікам М. П. Семененку та Г. М. Савіну, в.о. голови Відділу суспільних наук АН УРСР І. К. Білодіду, директору Інституту історії АН УРСР О. К. Каспінку

і директору Видавництва АН УРСР Б. М. Зав'ялову скласти графік видання тиражу II тому та заходи з виконання цього завдання.

1029. На відзначення 50-річчя Першої російської революції 1905–1907 рр. ухвалили провести: 9 грудня 1955 р. сесію Загальних зборів АН УРСР, 16–17 грудня 1955 р. – наукову сесію Відділу суспільних наук АН УРСР і Українського філіалу ІМЕЛС у м. Горлівці, 28–29 листопада 1955 р. – сесію Інституту історії АН УРСР у м. Київ, в інших інститутах АН УРСР провести урочисті збори. Затвердили порядок денний сесії і зобов'язали Раду науково-технічної пропаганди АН УРСР та Відділ суспільних наук АН УРСР посилити пропаганду історичного значення цієї революції і революційних подій 1905–1907 рр. в Україні.

1030. Затвердили новий склад об'єднаної вченої ради інститутів математики, фізики та металознавства АН УРСР: академіки – В. С. Лашкар'єв (голова), Б. В. Гнєдєнко (заступник голови), Г. М. Савін, О. Ю. Ішлінський, В. М. Свечников, члени-кореспонденти – Ю. Д. Соколов, С. Я. Ремез, Н. Д. Моргуліс, А. Ф. Прихотько, А. А. Смирнов, доктори наук – В. Н. Гридєв (заступник голови), Ю. О. Митропольський, І. М. Раполорт, С. Ф. Фещенко, С. Д. Герцрікен, І. Г. Полоцький, С. І. Пekar, П. Ф. Фільчаков, кандидати наук – Ю. М. Березанський, А. Г. Лесник, Л. І. Лисак (учений секретар), І. Я. Дехтяр, М. В. Пасічник, О. Г. Місєлюк, К. В. Задирака, Г. Я. Козирський, В. М. Гаврилюк.

1031. Затвердили новий склад вченої ради Інституту мовознавства ім. О. О. Потебні АН УРСР: академіки – Л. А. Булаховський (голова), М. Т. Рильський, доктори наук – І. К. Білодід (заступник голови), А. О. Білецький, кандидати наук – Ф. Т. Жилко, В. С. Ільїн, К. К. Цілуйко, Т. В. Зайцева, Л. Г. Скрипник, Й. А. Багмут, М. Ф. Бойко, К. П. Дорошенко, Г. П. Іжаксвич, П. С. Лисенко, О. С. Мсльничук, П. П. Доценко, учений секретар інституту Т. Б. Козмінська (учений секретар ради). Ухвалили просити Міністерство вищої освіти СРСР надати вченій раді Інституту мовознавства ім. О. О. Потебні АН УРСР права прийому до захисту кандидатських дисертацій та присудження вченого ступеня кандидата філологічних наук зі спеціальностей українське мовознавство, російське мовознавство, слов'янське мовознавство.

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 650, арк. 76–95. Оригінал. Машинопис.

Протокол № 73-Б засідання Президії Академії наук УРСР

від 28 жовтня 1955 р.

1032. *1

1033. На виконання розпоряджень РМ СРСР від 16 травня 1955 р. № 4098-р і РМ УРСР від 27 травня 1955 р. № 619-р постановили дозволити директорам інститутів і установ АН УРСР передати безкоштовно загальноосвітнім школам м. Київ і Київської обл. станки, сільськогосподарські машини, інструменти, лабораторіє й інше обладнання, яке не використовується і придатне для політехнічного навчання, та зобов'язали Управління справами АН УРСР документально

оформити передачу обладнання і забезпечити виконання цієї постанови до 25 жовтня 1955 р. (постанова від 24.10.55).

1034. *1

1035. *2

1036. Для організації похорону директора Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця АН УРСР чл.-кор. А. М. Воробйова створили комісію під керівництвом чл.-кор. М. Ф. Гулого і постановили звернутись до РМ УРСР із проханням про матеріальну допомогу рідним покійного, віднести витрати похорону за рахунок держави і дозволити спорудити на могилі вченого надгробний пам'ятник (постанова від 26.10.55).

1037–1041. Таємно.

1042. З метою забезпечення видання у 1955 р. наукової літератури постановили зобов'язати дирекції інститутів історії, літератури, філософії та мистецтвознавства, фольклору та етнографії АН УРСР забезпечити подання до Видавництва АН УРСР всього тексту рукописів II тому «Історії Української РСР» українською мовою, II тому «Історії української літератури», коментарів до IV тому «Повного зібрання творів Т. Г. Шевченка», монографії Г. Г. Емельяненка «Народні маси – вирішальна сила комуністичного будівництва», вступної статті до «Вибраних творів Г. С. Сковороди», тексту «Нарисів з історії українського драматичного театру», а дирекцію Видавництва АН УРСР – до січня 1956 р. забезпечити їх видання. Затвердили редколегію по виданню «Вибраних творів Г. С. Сковороди» у складі акад. О. І. Білецького, чл.-кор. П. М. Попова і д.філос.н. Д. Х. Остриянина.

1043. Зобов'язали Інститут літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР здати до Видавництва АН УРСР всі коментарі та примітки до VI тому Повного зібрання творів Т. Г. Шевченка до 10 листопада 1955 р. і ухвалили просити урядову редколегію видання визначити кандидатуру відповідального редактора.

1044. Ухвалили клопотатись перед РМ УРСР про надання Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР права виявлення і збереження всієї рукописної спадщини українських письменників.

1045. Затвердили план видань АН УРСР на 1956 р. у кількості 320 назв обсягом 4386 др. арк.

1046. Затвердили редколегію путівника по АН УРСР у складі: акад. В. М. Корещький (відповідальний редактор), чл.-кор. А. К. Бабко, к.т.н. О. М. Мілях (заступник відповідального редактора), д.ф.-м.н. Ю. О. Митропольський, к.б.н. С. М. Кондратюк, головний редактор Видавництва АН УРСР М. Т. Яценко і зобов'язали її до 1 грудня 1955 р. подати докладний проспект путівника.

1047. Дозволили Кримському філіалу АН УРСР видати «Труди Карадагської станції» у видавництві «Кримвидав» і доручили Видавництву АН УРСР прийняти до видання п'ять праць філіалу.

1048. Постановили централізувати всю передплату книг і періодики по апарату Президії АН УРСР при пересувній бібліотеці ДПБ УРСР у парткабінеті АН УРСР і доручили керуючому справами АН УРСР М. П. Сизоненку підготувати єдину заявку на періодичну літературу на 1956 р.

1049. Зобов'язали директора Видавництва АН УРСР Б. М. Зав'ялова надіслати до Президії АН УРСР по 5 примірників всієї друкованої продукції АН УРСР. 1050. *2

1051. Ухвалили просити РМ УРСР перенести розгляд питання «Про стан виконання планів науково-дослідних робіт і впровадження у народне господарство закінчених робіт АН УРСР в 1955 році» на лютий 1956 р.

1052. Доручили старшому юрисконсульту Управління справами АН УРСР М. В. Пасічнику і начальнику фінансового відділу АН УРСР О. М. Матяху в місячний термін розробити і подати на затвердження Положення про порядок зарахування на посаду старшого наукового співробітника і присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника.

1053. *1

1054. Постановили вручити заступнику голови бюро Відділу технічних наук АН УРСР чл.-кор. А. К. Бабку привітальну адресу у зв'язку з 50-річчям від дня народження.

1055. Звільнили акад. О. Ю. Ішлінського від обов'язків відповідального редактора «Українського математического журналу» і винесли подяку за багаторічну і плідну науково-організаційну роботу, та затвердили відповідальним редактором цього журналу акад. Б. В. Гнеденка (постанова від 31.01.55).

1056. Виділили додаткову аспірантську вакансію на 1955 р. Інституту історії АН УРСР за спеціальністю історія України.

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 650, арк. 96–144. Оригінал. Машиннопис.

Протокол № 74 засідання Президії Академії наук УРСР

від 4 листопада 1955 р.

1057. *5

1058. Затвердили у цілому плани науково-дослідних робіт установ Відділу суспільних наук АН УРСР на 1956 р. і доручили бюро Відділу переробити пояснювальну записку до планів і проєкт постанови з цього питання.

1059. Постановили провести 21 листопада 1955 р. урочисті Загальні збори АН УРСР, присвячені 50-річчю від дня смерті І. М. Сеченова.

1060. Затвердили Раду науково-технічної пропаганди АН УРСР у такому складі: академіки – В. М. Корецький (голова), Б. В. Гнеденко, члени-кореспонденти – А. К. Бабко, В. О. Беліцер, Б. Д. Грозін, М. О. Тюленсв, кандидати наук – О. С. Короїд (заступник голови), Ю. О. Босв (учений секретар), відповідальний секретар журналу «Вісник АН УРСР» В. М. Ісакович.

1061. Заслухали та обговорили питання про ширше висвітлення в академічній пресі діяльності установ АН УРСР. Ухвалили недоцільним видання в АН УРСР газети-багатотиражки, розглянути питання про роботу і завдання журналу «Вісник АН УРСР», а також можливість видання його двічі на місяць.

1062–1063. Закриті питання.

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 650, арк. 145–158. Оригінал. Машиннопис.

Протокол № 75-Б
засідання Президії Академії наук УРСР

від 10 листопада 1955 р.

1064. *2

1065. Затвердили пропозиції бюджетно-штатної комісії АН УРСР щодо змін штатних розписів науково-дослідних установ АН УРСР (постанова від 05.11.55).

1066. Призначили колишнього виконуючого обов'язки голови президії Кримського філіалу АН УРСР д.б.н. Л. І. Рубцова з 27 жовтня 1955 р. на посаду с.н.с. Ботанічного саду АН УРСР (постанова від 9. 11. 55).

1067. Виділили інститутам АН УРСР додаткові аспірантські вакансії (постанова від 09.11.55).

1068–1069. *2

1070. Погодились із пропозицією Відділу сільськогосподарських наук АН УРСР про доцільність видання «Вісника сільськогосподарських наук» як органу бюро Відділу сільськогосподарських наук АН УРСР, 4 номери на рік, обсягом 8 др. арк. кожен і журналу «Фізіологія рослин і агрохімія» як органу Інституту фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії АН УРСР, 4 номери на рік, обсягом 6 др. арк. кожен та постановили клопотатись перед директивними органами про заснування цих видань.

1071. Схвалили пропозицію Сейсмічного сектору АН УРСР про організацію Рахівської сейсмічної станції у с. Ділове Рахівського району Закарпатської обл. та затвердили адміністративно-фінансові питання з її організації, зокрема, про виділення у 1955 р. однієї штатної одиниці завідувача і будівництво у наступній п'ятирічці стаціонарного приміщення.

1072. Дозволили Інституту фізичної хімії ім. Л. В. Писаржевського АН УРСР створити колекцію зразків реактивів у кількості 1500 шт.

1073. *1

1074. Доручили бюро Відділу фізико-математичних наук АН УРСР та заступнику Головного вченого секретаря Президії АН УРСР О. М. Міляху розглянути доповідні записки директора Інституту металофізики АН УРСР В. Н. Гріднева про створення в інституті відділу фізико-термічних методів досліджень, про заходи щодо розвитку роботи та підготувати це питання на розгляд Президії АН УРСР.

1075. Затвердили склад художньої ради по прийманню експонатів для музеїв Т. Г. Шевченка під керівництвом народного художника СРСР, акад. Академії мистецтв СРСР В. І. Касіяна.

1076. *1

1077. Заслухали лист Президента АН СРСР акад. АН СРСР О. М. Несмеянова від 27 жовтня 1955 р. із проханням дозволити включити до складу радянської арктичної експедиції акад. О. С. Вялова і ухвалили не заперечувати за умови відрядження його на час експедиції до АН СРСР або до Головного управління Північного морського шляху.

1078. Взяли до відома акт здачі справ д.б.н. Л. І. Рубцовим по Кримському філіалу АН УРСР і прийняття їх д.г.-м.н. Я. Д. Козіним.

1079. Дозволили в.о. голови Відділу фізико-математичних наук АН УРСР акад. В. С. Лашкарьову наукове відрядження 11–24 листопада 1955 р. до міст

Москва і Ленінград для участі у конференції з напівпровідників; т.в.о. голови Відділу фізико-математичних наук АН УРСР поклали на цей час на акад. Б. В. Гнєденка.

1080. Скасовано.

1081. Дозволили відрядження Головному вченому секретарю Президії АН УРСР д.т.п. О. Н. Щербаню з 19 листопада 1955 р. до м. Сталіно для участі у роботі Всесоюзної конференції по боротьбі з раптовими викидами вугілля і газу у вугільних шахтах.

1082–1083. *2

1084. Ухвалили вважати Президента АН УРСР акад. О. В. Палладіна 14–20 листопада 1955 р. у відрядженні до м. Москва для участі у засіданні центральної ради Всесоюзного товариства фізіологів, біохіміків і фармакологів, присвяченому 50-річчю від дня смерті І. М. Сечєнова.

1085. Доручили науковому співробітнику Інституту чорної металургії АН УРСР Ю. В. Воротинцеву упродовж двох місяців виконати наукову роботу на тему «Освні питання розрахунку продуктивності блюмінгів».

1086. *2

Архів Президії НАН України, ф. 251, он. 1, спр. 650, арк. 159–182. Оригінал. Машинопис.

Протокол № 76 засідання Президії Академії наук УРСР

від 11 листопада 1955 р.

1087. У зв'язку з наступними виборами у дійсні члени та члени-кореспонденти АН УРСР доручили бюро Відділів наук АН УРСР переглянути і подати обґрунтування щодо кількості вакансій і можливих кандидатів на їх заміщення на розгляд Президії АН УРСР.

1088. Заслухали доповідь голови бюро Відділу сільськогосподарських наук АН УРСР акад. П. А. Власюка про проблемно-тематичний план та план впровадження науково-дослідних робіт установ Відділу на 1956 р. Відзначили, що передбачено розробку 9 комплексних проблем, які охоплюють 50 тем, з них 16 нових і 34 перехідних.

Затвердили представлені плани, зобов'язали керівництво установ Відділу зосередити увагу на поглибленні науково-теоретичних досліджень у зв'язку з потребами сільського господарства країни, приділяти особливу увагу узагальненню досвіду передовиків сільськогосподарського виробництва, надавати практичну допомогу сільськогосподарському виробництву і розвивати впровадження у виробництво найважливіших для сільського господарства науково-дослідних тем, а також рекомендували бюро Відділу та директорам установ взяти під особливий контроль виконання досліджень за постановами уряду УРСР, зокрема, по проблемах: фотосинтез, основні закономірності біологічної дії ядерних випромінювань, вивчення закономірностей спадковості і мінливості з метою створення нових високопродуктивних форм сільськогосподарських рослин, опрацювання заходів боротьби зі шкідниками і хворобами сільськогосподарських культур,

підвищення родючості ґрунтів УРСР, розвиток продуктивності тваринництва і шляхи створення кормової бази, наукові основи раціонального ведення лісового господарства та розв'язати впровадження у виробництво найважливіших для сільськогосподарства тем.

1089. Відрядили до докторантури 7 старших наукових співробітників установ АН УРСР.

1090. Обговорили доповідь в.о. голови Відділу біологічних наук АН УРСР чл.-кор. М. Ф. Гулого про плани науково-дослідних робіт Відділу на 1956 р. і доручили Головному вченому секретарю Президії АН УРСР д.т.н. О. Н. Щербаню та бюро Відділу біологічних наук АН УРСР переробити проект постанови про затвердження планів Відділу з урахуванням висловлених зауважень.

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 650, арк. 183–202. Оригінал. Машинопис.

Протокол № 77
засідання Президії Академії наук УРСР

від 12 листопада 1955 р.

1091. Обговорили підсумки роботи виїзної сесії Відділу технічних наук АН УРСР у м. Харків і доручили Головному вченому секретарю Президії АН УРСР д.т.н. О. Н. Щербаню та Відділу технічних наук АН УРСР переробити проект постанови про роботу сесії.

1092. Закрите питання.

1093. Затвердили календарний план засідань Президії АН УРСР та Бюро Президії АН УРСР на IV квартал 1955 р.

1094. Взяли до відома лист із подякою за гостинний прийом вченими АН УРСР делегації норвезьких учених, які в минулому році відвідали академію.

1095. *1

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 650, арк. 203–212. Оригінал. Машинопис.

Протокол № 78
засідання Президії Академії наук УРСР

від 14 листопада 1955 р.

1096. *2

1097–1098. *5

1099. Розглянули і затвердили плани науково-дослідних робіт і плани впровадження установ Відділу фізико-математичних наук АН УРСР на 1956 р.

1100. Розглянули і затвердили плани науково-дослідних робіт і плани впровадження установ Відділу технічних наук АН УРСР на 1956 р.

1101. Заслухали доповідь директора Інституту економіки АН УРСР д.е.н. О. О. Нестеренка про хід виконання постанови ЦК КПУ від 30 червня 1955 р. «Про поліпшення наукової роботи в галузі економіки сільського господарства».

Доручили бюро Відділу суспільних наук АН УРСР подати тематику Інституту економіки АН УРСР, план експедицій та інших заходів з питань економіки сільського господарства на розгляд спільного засідання Президії АН УРСР і колегії Міністерства сільського господарства УРСР та взяти під особливий контроль його наукові заходи. Зобов'язали: інститут – передбачити у п'ятирічному плані вивчення актуальних питань економіки сільського господарства, залучити до виконання тематики інші відділи інституту, встановити систематичну координацію роботи з науковими установами, організаціями і вищими навчальними закладами, подовжити час роботи експедицій на об'єктах та узагальнювати досвід роботи сільсько-господарських підприємств; Видавництво АН УРСР та РВР АН УРСР – у 1956 р. збільшити кількість видань з економіки сільського господарства та прискорити вихід з друку переданих праць.

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, стр. 650, арк. 213–237. Оригінал. Машинопис.

Протокол № 79-Б
засідання Президії Академії наук УРСР

від 17 листопада 1955 р.

1102. *1

1103. Таємно.

1104. Заслухали інформацію директора Видавництва АН УРСР Б. М. Зав'ялова про стан підготовки до видання IV тому «Повного зібрання творів Т. Г. Шевченка» і визначили Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР остаточний термін здачі до Видавництва АН УРСР IV тому – 30 листопада 1955 р.

1105. Розглянули стан виконання постанови Президії АН УРСР від 6 жовтня 1955 р. (протокол № 71-Б, п. 990) «Про розвиток творчих зв'язків зі Словацькою академією наук» і з метою подальшого зміцнення творчих зв'язків рекомендували інститутам історії, мовознавства, літератури, суспільних наук, мистецтвознавства, фольклору та етнографії АН УРСР і надалі включати до планів науково-дослідної роботи теми за проблемою «Славістика», пов'язані з висвітленням чехословацько-українських зв'язків у галузі науки і культури.

Зобов'язали: директорів установ Відділу суспільних наук АН УРСР – надсилати до Словацької академії наук по книгообміну свої наукові видання і обмінюватися науковими статтями для публікації; Інститут суспільних наук АН УРСР та Інститут літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР – до 1 грудня 1955 р. підготувати і надіслати до збірника, присвяченого І. Я. Франку, 11 наукових статей; всі установи АН УРСР – опрацьовувати наукові заходи по розвитку зв'язків із чехословацькими колегами. Ухвалили просити акад. М. Т. Рильського та с.н.с. Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР З. Т. Франко увійти до складу редколегії збірника статей, присвяченого 100-річчю від дня народження І. Я. Франка, що готується Словацькою АН.

1106. Відзначили, що постанову Бюро Президії АН УРСР від 18 липня 1955 р. (протокол № 52-Б, п. 763) про створення газогенераторного двигуна потужністю 30 к. с. не було виконано, оголосили догану заступнику директора

по науковій частині Інституту машинознавства і сільськогосподарської механіки АН УРСР к.т.н. М. І. Люшину і зобов'язали директора інституту акад. А. О. Василенка подати на затвердження конкретний графік подальших робіт по створенню двигуна.

1107. Заслухали інформацію керівника димерської експедиції Ради по вивченню продуктивних сил УРСР АН УРСР чл.-кор. М. О. Тюлснева про результати роботи експедиції і доручили Відділу сільськогосподарських наук АН УРСР та ради доповіді відповідним організаціям про основні результати її роботи, що підлягають впровадженню у сільське господарство Димерського та суміжних районів.

1108. На підставі постанов РМ УРСР від 26 вересня 1955 р. № 1184 та акту прийому Державного заповідника «Софіївка» у м. Умань від Державного комітету у справах будівництва і архітектури РМ УРСР від 13 жовтня 1955 р. включили заповідник до складу установ АН УРСР під назвою Дендропарк «Софіївка», підпорядкували його Ботанічному саду АН УРСР та затвердили діючий штатний розпис установи у кількості 19 одиниць. Доручили директору Ботанічного саду АН УРСР акад. М. М. Гришку до 1 грудня 1955 р. доповіді про стан і перспективи розвитку дендропарку і спільно зі старшим юрисконсультом Управління справами АН УРСР М. В. Пасічником підготувати і подати на затвердження положення про Дендропарк «Софіївка».

1109. Постановили просити Президію АН СРСР перевести штатні одиниці київського відділення Інституту точної механіки і обчислювальної техніки АН СРСР до штату Інституту математики АН УРСР та доручили директору Інституту електротехніки АН УРСР чл.-кор. А. Д. Нестеренку і директору Інституту математики АН УРСР акад. Б. В. Гнєденку підготувати питання про подальший розвиток лабораторії № 1 Інституту електротехніки АН УРСР.

1110. У зв'язку з хворобою акад. М. М. Доброхотова дозволили йому 4 місяці вести роботу за плановою тематикою Інституту використання газу в комунальному господарстві та промисловості АН УРСР вдома.

1111. Таємно.

1112–1113. *2

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 650, арк. 238–253. Оригінал. Машинопис.

Протокол № 80 засідання Президії Академії наук УРСР

від 18 листопада 1955 р.

1114. Закрите питання.

1115. *3

1115-а. З метою координації науково-дослідних робіт затвердили представників Держплану УРСР заступниками керівників комісії комплексних проблем Ради по вивченню продуктивних сил УРСР АН УРСР.

1115-б. Ухвалили довести до відома всіх інститутів АН УРСР та інших науково-дослідних установ УРСР зміст розпорядження РМ УРСР від 22 жовтня 1955 р. № 1172-р про впровадження у народне господарство УРСР пропозицій

конференції, проведеної у травні 1955 р. Радою по вивченню продуктивних сил УРСР АН УРСР, інститутами економіки, фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії АН УРСР і Держпланом УРСР, про включення питань розвитку продуктивних сил Полісся у плани науково-дослідних робіт інститутів, галузевих установ та відомств УРСР на 1956 р. та шосту п'ятирічку.

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 650, арк. 254–258. Оригінал. Машинопис.

Протокол № 81-Б'¹
засідання Президії Академії наук УРСР

від 21 листопада 1955 р.

1116. Таємно.

1117. Заслухали і обговорили доповідь заступника голови бюро Відділу технічних наук АН УРСР чл.-кор. Б. Д. Грозіна про результати роботи виїзної сесії Відділу у м. Харків. Відзначили, що у роботі сесії взяло участь близько 270 осіб, на сесії було зроблено 65 доповідей, у тому числі 39 – науковими співробітниками АН УРСР. Постановили попередити всіх дійсних членів та членів-кореспондентів про обов'язкову участь у роботі сесії АН УРСР і сесії свого Відділу і зобов'язали бюро Відділу раз на рік проводити виїзні сесії у різних промислових містах УРСР із залученням робітників підприємств і викладачів вищих навчальних закладів, визначити чіткіший профіль роботи секцій, при складанні планів науково-дослідних робіт установ Відділу технічних наук АН УРСР на 1956–1960 рр. врахувати запити промисловості м. Харків і підприємств інших міст УРСР. Також зобов'язали бюро Відділу подати до 1 січня 1956 р. пропозиції щодо розширення тематики робіт з вивчення парових і газових турбін у м. Харків та організації у системі АН УРСР Інституту турбобудування (постанова від 21.11.55).

1118. Поклали обов'язки секретаря Бібліотечної комісії АН УРСР на завідувача науково-методичного кабінету бібліотекознавства ДІБ УРСР Я. Н. Прайсмана (постанова від 21.11.55).

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 650, арк. 259–266. Оригінал. Машинопис.

Протокол № 82
засідання Президії Академії наук УРСР

від 23 листопада 1955 р.

1119–1120. Привітали віце-президента АН УРСР акад. М. П. Семененка з 50-річчям від дня народження та директора Інституту мікробіології ім. Д. К. Заболотного АН УРСР акад. В. Г. Дроботька у зв'язку з 70-річчям від дня народження і вручили ювілярам адреси від Президії АН УРСР.

¹ Протокол № 81-Б в архівній справі представлений лише окремими постановами, прийнятими в робочому порядку.

1121. Закрите питання.

1122. Розглянули напрями науково-дослідних робіт Кримського філіалу АН УРСР і з метою подальшого розвитку наукових досліджень у галузі рослинництва та мінеральних ресурсів постановили провести реорганізацію Кримського філіалу АН УРСР і створити на його базі Інститут мінеральних ресурсів АН УРСР та Інститут рослинництва АН УРСР, передбачивши на 1956 р. опрацювання питань з вивчення мінеральних ресурсів і рослинництва. Підпорядкували групу історії Кримського філіалу АН УРСР у науково-методичному відношенні Інституту історії АН УРСР, а групу археології – Інституту археології АН УРСР; організаційне і господарське підпорядкування груп залишили за президією Кримського філіалу АН УРСР. Зобов'язали президію Кримського філіалу АН УРСР до 10 грудня 1955 р. подати на затвердження проблемно-тематичний план науково-дослідної роботи інститутів філіалу на 1956 р.

1123. *²

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, сир. 650, арк. 267–276. Оригінал. Машинопис.

Протокол № 83-Б
засідання Президії Академії наук УРСР

від 30 листопада 1955 р.

1124. Схвалили пропозиції з використання бурого вугілля і брикетів у промисловості і сільському господарстві УРСР, розроблені інститутами теплосенгетики та економіки АН УРСР спільно з комбінатом «Укрбурвугілля», і ухвалили передачі їх Держплану УРСР (постанова від 26.11.55).

1125. Затвердили редколегію журналу «Автоматика» у складі: чл.-кор. А. Д. Нестеренко (відповідальний редактор), доктори наук – О. Г. Івахненко (заступник відповідального редактора), О. І. Кухтенко, Ю. Г. Корнилов, кандидати наук – О. М. Крижанівський (відповідальний секретар), Н. А. Качанова, В. І. Іваненко, М. М. Чумаков, інженер Є. М. Шукайло (постанова від 26.11.55).

1126. *⁵

1127. Заслухали і обговорили проблемно-тематичний план науково-дослідних робіт та план впровадження установ Відділу біологічних наук АН УРСР на 1956 р. Затвердили плани і зобов'язали бюро Відділу та керівників установ Відділу звернути увагу на опрацювання окремих питань по інститутах і виконання на високому науковому рівні завдань, поставлених урядом, розширити план дослідно-виробничого випробування та план впровадження на 1956 р., обговорити питання про забезпечення відповідним обладнанням інститутів і подати свої пропозиції, розглянути проблемно-тематичні плани Науково-природознавчого музею Львівського філіалу АН УРСР і заповідників, підпорядкованих АН УРСР, та забезпечити методичне керівництво їх науковою роботою. Рекомендували систематично заслуховувати на засіданнях бюро Відділу доповіді керівників проблем про хід виконання і координування, теоретичне узагальнення наукових досліджень з провідних проблем; запропонували налагодити узгодження наукових

досліджень між установами Відділу, відділами і лабораторіями в інститутах та з установами Відділу сільськогосподарських наук АН УРСР; звернули увагу на необхідність ширшого застосування у науковій роботі сучасних методів досліджень (методу мічених атомів, хроматографії, електронної мікроскопії) і вивчення біологічної дії іонізуючих випромінювань (інститути гідробіології, зоології, мікробіології та ін.), також зобов'язали Інститут мікробіології ім. Д. К. Заболотного АН УРСР та Інститут ботаніки АН УРСР приєднатись до розробки наукових досліджень з питань вивчення та удосконалення мальцевської системи обробки ґрунту згідно до постанови Президії АН УРСР від 4 липня 1955 р. (протокол № 50-Б) і узгоджувати ці дослідження з установами Відділу сільськогосподарських наук АН УРСР (постанова від 28.11.55).

1128. Заслухали і обговорили план науково-дослідних робіт установ Відділу суспільних наук АН УРСР на 1956 р. Затвердили план і зобов'язали бюро Відділу і директорів інститутів Відділу забезпечити: наукове координування розробки проблем і тем з інститутами АН СРСР, АН УРСР і галузевими науково-дослідними установами, підвищення наукового рівня досліджуваних проблем, коригування наукових досліджень із актуальними завданнями розвитку економіки, культури і науки УРСР, залучити до наукової роботи викладачів вищих навчальних закладів УРСР, ширше розгорнути наукову критику, проведення дискусій, забезпечити систематичний контроль за виконанням планів науково-дослідної роботи кожним науковим співробітником зокрема, переглянути обсяг наукових досліджень кожним виконавцем теми та визначити обсяг і терміни виконання робіт учасникам тем, розроблюваних колективно. Також затвердили перелік провідних тем, розробка яких підлягає контролю з боку Президії АН УРСР (постанова від 28.11.55).

1129. Взяли до виконання постанову РМ УРСР від 16 листопада 1955 р. № 1385 і доручили Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця АН УРСР, Управлінню справами АН УРСР і фінансовому відділу АН УРСР провести заходи з метою організації похорон і увічнення пам'яті директора Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця АН УРСР чл.-кор. А. М. Воробйова (постанова від 28.11.55).

1130. *¹

1131. Задовольнили клопотання АМН СРСР і перевели чл.-кор. АН УРСР і акад. АМН СРСР О. Д. Тимофєєвського на роботу до Інституту експериментальної патології і терапії раку АМН СРСР у м. Москва. Внесли подяку вченому за сумлінну роботу на посаді завідувача лабораторії Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця АН УРСР.

1132. Переглянули стан підготовки до відзначення в установах АН УРСР 50-річчя Першої російської революції 1905–1907 рр. і внесли корективи до плану заходів.

1133. З метою створення умов для подальшої роботи Інституту гірничої справи ім. М. М. Федорова АН УРСР погодились із пропозицією Міністерства вугільної промисловості УРСР про переселення інституту з м. Київ до м. Сталіно і прийняти на баланс АН УРСР будинок по вул. Артема № 63 у м. Сталіно для розташування у ньому вказаного інституту. Постановили просити РМ УРСР зобов'язати: Міністерство вугільної промисловості УРСР (А. С. Кузьмича) – надати в м. Сталіно 12 квартир для керівного і наукового складу інституту, а також збудувати за свій рахунок у 1956 р. житловий будинок на 60 квартир і скласти проект

на будівництво лабораторій і виробничо-експериментальних майстерень; Міністерство фінансів УРСР (М. Т. Щетніна) – виділити АН УРСР додаткові фінансування для ремонту будинку та демонтаж, перевезення і монтаж лабораторного устаткування і майна інституту. Ухвалили просити РМ СРСР надати вченій раді Інституту гірничої справи ім. М. М. Федорова АН УРСР право прийому до захисту докторських та кандидатських дисертацій і дозволити зарахувати на посади керівників відділів і лабораторій, співробітників інституту висококваліфікованих гірничих інженерів з досвідом керівної роботи у гірничій промисловості, які не мають вчених ступенів.

1134. Затвердили скорегований план видань АН УРСР на 1956 р. обсягом 3700 др. арк., зобов'язали РВР АН УРСР подати додатковий тематичний план видань на 1956 р. і доручили віце-президенту АН УРСР акад. М. П. Семененку вжити заходів щодо розширення і покращення поліграфічної бази Видавництва АН УРСР.

1135. Закрите питання.

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 651, арк. 1 63. Оригінал. Машинопис.

Протокол № 84-Б засідання Президії Академії наук УРСР

від 2 грудня 1955 р.

1136. Заслухали інформацію голів бюро Відділів наук АН УРСР про хід підготовки до сесії АН УРСР, присвяченої питанням мирного використання атомної енергії, та постановили провести сесію у січні-лютому 1956 р., створити оргкомітет під керівництвом Президента АН УРСР акад. О. В. Палладіна і зобов'язати бюро Відділів наук АН УРСР до 20 грудня 1955 р. визначити перелік доповідей.

1137. Заслухали заходи з розширення в установах АН УРСР науково-дослідних робіт з питань мирного використання атомної енергії і ухвалили ознайомити бюро Відділів наук АН УРСР із проектом постанови з цього питання.

1138. На виконання постанови РМ УРСР від 27 жовтня 1955 р. № 1327 «Про заходи поліпшення ведення лісового господарства, відновлення лісонасаджень і правильної експлуатації лісових масивів УРСР» зобов'язали: Інститут лісу АН УРСР та Кримський філіал АН УРСР – взяти участь у розробці правил рубки лісу у гірських лісах УРСР, які складас Міністерство сільського господарства УРСР, для подання їх до РМ УРСР; Інститут лісу АН УРСР – опрацювати типи лісових культур зі швидкоростучих деревних порід та методи перетворення розріджених і малоцінних деревостоїв у високопродуктивні лісонасадження, погодивши їх із Міністерством сільського господарства УРСР; бюро Відділу сільськогосподарських наук АН УРСР – заслухати звіт Інституту лісу АН УРСР та Кримського філіалу АН УРСР про виконання постанови РМ УРСР; віце-президента АН УРСР акад. М. П. Семененка – розглянути питання щодо збільшення штату інституту на 4 олшниці.

1139. Розглянули питання щодо створення у системі АН УРСР Сектору науково-технічної інформації і ухвалили вважати його створення недоцільним, про що обуржено повідомити у доповідній записці до РМ УРСР.

1140. З метою своєчасної підготовки до складання звіту та підведення підсумків наукової діяльності установ АН УРСР за 1955 р. встановили обсяг загального звіту установ, порядок подачі звітів і анотацій на завершені науково-дослідні роботи та роботи з впровадження і дослідно-виробничої перевірки. Зобов'язали всіх дійсних членів і членів-кореспондентів АН УРСР представити бюро Відділів наук АН УРСР до 15 січня 1956 р. свої звіти про наукову діяльність у 1955 р.

1141. Ухвалили погодитись у цілому з рекомендованими Радою по координації наукової діяльності академії наук союзних республік: порядком розгляду і погодження п'ятирічних планів наукових робіт АН СРСР, АН союзних республік і філіалів АН СРСР, програмою і терміном скликання наради членів ради та програмою XV сесії ради. Постановили просити раду внести зміни у термінах проведення регіональних нарад з метою розгляду і погодження п'ятирічних планів та їх координації з науковими установами, навчальними закладами і підприємствами УРСР. Зобов'язали бюро Відділів наук АН УРСР до 30 грудня 1955 р. подати план проведення у березні–квітні 1956 р. координаційних нарад з метою погодження планів.

1142. Постановили виплатити заробітну плату п'яти реабілітованим колишнім працівникам АН УРСР і доручили відділу наукових кадрів АН УРСР працевлаштувати А. І. Костенка у системі АН УРСР.

1143. Погодилися із пропозицією бюро Відділу сільськогосподарських наук АН УРСР відрядити на міжнародний конгрес з ґрунтознавства у м. Париж (Франція) делегацію у такому складі: академіки – П. А. Власюк, О. Н. Соколовський, П. С. Погребняк, кандидати наук – О. С. Скородумов і А. І. Зразевський.

1144. *¹

1145. Надали віце-президенту АН УРСР акад. М. П. Семененку 9–13 грудня 1955 р. відраджєння до м. Москва для участі у роботі розширеного засідання Комісії по визначенню абсолютного віку геологічних формацій АН СРСР.

1146. Таємно.

1147. На виконання розпоряджень РМ СРСР від 16 травня 1955 р. № 4098-р і РМ УРСР від 27 травня 1955 р. № 619-р постановили дозволити директорам інститутів і установ АН УРСР передати безкоштовно загальноосвітнім школам м. Київ і Київської обл. інструменти, лабораторне та інше обладнання, яке не використовується і придатне для політехнічного навчання, та зобов'язали Управління справами АН УРСР встановити порядок передачі обладнання і забезпечити виконання цієї постанови до 15 грудня 1955 р. (постанова від 06.12.55).

1148. Затвердили М. М. Добровольського на посаді заступника директора Інституту математики АН УРСР по адміністративно-господарській частині.

1149. Таємно.

1150. Дозволили директору Інституту фізики АН УРСР М. В. Пасічнику провести у 1955–1956 навчальному році 28 наукових семінарів зі спеціальної підготовки 8 студентів IV курсу Київського державного університету ім. Т. Г. Шевченка, а науковим співробітником цього інституту О. Ф. Немцю і В. І. Стрижку

викладати у вказаному навчальному році у КДУ за спеціальністю ядерна фізика (постанова від 08.12.55).

1151. *⁵

1152. Затвердили редколегію видання «Нариси з історії м. Львова» у такому складі: доктори наук – І. П. Крип'яквич (головний редактор), Д. Л. Похилевич, директор Львівського музею В. І. Леніна Б. К. Дудикевич (заступник головного редактора), директор Львівського поліграфічного інституту В. Г. Шпица, кандидати наук – Г. І. Ковальчук (відповідальний секретар редколегії), М. К. Івасюта, В. К. Осечинський, секретар Львівського міськкому КПУ В. І. Пашенко (постанова від 08.12.55).

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 651, арк. 64 100. Оригінал. Машинопис.

Протокол № 85-Б засідання Президії Академії наук УРСР

від 8 грудня 1955 р.

1153. На виконання постанови ЦК КПУ «Про організацію виставки до XIX з'їзду Компартії України» затвердили план показу найновіших наукових досягнень установ АН УРСР (зразки машин, апаратів, макети, стенди і фото-вітрини), доручили організацію виставки комісії у складі: віце-президент АН УРСР акад. Г. М. Савін (голова), акад. К. К. Хренов, чл.-кор. А. Д. Коваленко, О. М. Мілях, П. Г. Гребельник, М. П. Сизоненко і зобов'язали її до 15 грудня 1955 р. подати проєкт експозиції експонатів. Зобов'язали директорів установ і керуючого справами М. П. Сизоненка до 5 січня 1955 р. забезпечити організацію виставки.

1154–1156. *¹

1157. На виконання постанов РМ СРСР від 4 листопада 1955 р. № 1864 та РМ УРСР від 23 листопада 1955 р. № 1395 зобов'язали: Інститут лісу АН УРСР (акад. П. С. Погребняк) та Кримський філіал АН УРСР (д.г.-м.н. Я. Д. Козіч) – надати допомогу Міністерству сільського господарства УРСР, Міністерству радгоспів УРСР та іншим відомствам при обстеженні і відборі земель для створення промислових плантацій коркового дубу та амурського бархату, Ботанічний сад АН УРСР (акад. М. М. Гришко) – надавати консультації міськзеленгоспам УРСР та іншим відомствам по застосуванню амурського бархату для озеленення і паркобудівництва.

1158. Затвердили конкурсну комісію для присудження премії ім. О. О. Богомольця у складі: д.мед.н. О. Ф. Макарченко (голова), акад. Г. В. Фольборт, акад. АМН СРСР В. М. Іванов, акад. АМН СРСР М. М. Горєв, чл.-кор. М. М. Сиротинін, д.б.н. Є. В. Колпаков, к.мед.н. М. А. Кондратович.

1159. Підтримали пропозицію Відділу геолого-географічних наук АН СРСР про скликання у м. Київ III Весосоюзної конференції з питань споро-пилкового аналізу, доручили Інституту геологічних наук АН УРСР організувати її проведення і зобов'язали директора інституту акад. В. Г. Бондарчука подати пропозиції про склад оргкомітету і термін проведення конференції.

1160. З метою підготовки до видання «Матеріалів до історії Академії наук Української РСР» у зв'язку з 40-річчям АН УРСР у 1959 р. створили Комісію з історії АН УРСР при Президії АН УРСР у складі: Президент АН УРСР О. В. Палладін (голова), віце-президенти АН УРСР академіки М. П. Семененко і Г. М. Савін, Головний вчений секретар Президії АН УРСР О. Н. Шербань, члени Президії АН УРСР – А. І. Кіпріанов, В. Є. Лашкар'юв, Р. Є. Кавецький, П. А. Власюк, К. К. Хренов, Й. З. Штокало, Л. А. Булаховський, І. К. Білодід, дійсні члени АН УРСР – І. Т. Швець, Ф. П. Бслянкін, О. І. Душечкін, М. В. Птуха, Г. Й. Сухомел, в.о. голови Кримського філіалу АН УРСР Я. Д. Козін, директор Інституту історії АН УРСР О. К. Касименко, Ю. О. Анісімов (учений секретар комісії). Зобов'язали директорів усіх наукових установ АН УРСР призначити відповідальних наукових співробітників з підбору матеріалів до історії інститутів АН УРСР і затвердили план складання матеріалів до історії установ АН УРСР по етапах: а) підготовка історичних довідок про розвиток наукових установ АН УРСР – грудень 1956 р.; б) підготовка і розгляд на бюро Відділів наук АН УРСР нарисів розвитку напрямів наукової роботи і наукових шкіл в установах АН УРСР – грудень 1957 р.; в) робота авторського колективу по складанню рукопису і підготовки до друку «Матеріалів до історії Академії наук Української РСР» – вересень 1958 р.; г) публікація видання до 40-річчя АН УРСР обсягом 25–30 др. арк. – травень 1959 р. Доручили комісії до 15 липня 1955 р. обговорити зміст та детальний план роботи з підготовки видання, при розробці плану передбачити складання бібліографії праць, підготовлених в АН УРСР, і окремо – академіків і членів-кореспондентів АН УРСР, та зобов'язали Державну публічну бібліотечку УРСР (В. С. Дончак) приступити до виконання цієї роботи.

1161–1162. *2

1163. Розглянули лист виконкому Керченської міської ради депутатів трудящих і постановили вважати доцільним створення історико-археологічного заповідника «Гора Мітридат» при Міністерстві культури УРСР, враховуючи, що до його системи входить Керченський історико-археологічний музей, та повідомити про це рішення РМ УРСР.

1164. *2

1165. *1

1166. Тасмно.

1167–1168. *2

1169. *5

1170. *1

1171. Дозволили бюро Відділу технічних наук АН УРСР провести 16 грудня 1955 р. загальні збори Відділу, на яких заслухати і обговорити доповідь акад. К. К. Хренова «Стан зварювальної техніки в Чехословацькій Республіці» (постанова від 15.12.55).

1172. Заслухали звіт Інституту економіки АН УРСР про хід виконання теми «Собівартість продукції та резерви її зниження у промисловості УРСР» і схвалили роботу відділу економіки промисловості з вивчення резервів зниження собівартості продукції на підприємствах промисловості УРСР, проведену спільно з працівниками економічних кафедр вищих навчальних закладів і підприємств. Зобов'язали виконавців теми – завершити розробку пропозицій щодо резервів

виробництва та зниження собівартості і передати їх директивним органам; співробітників відділу економіки промисловості – і надалі брати участь у роботі міністерств з розробки пропозицій з економіки промисловості. Вирішили клопотатись перед директивними органами про дозвіл для Інституту економіки АН УРСР користуватись у науковій роботі державною звітністю по народному господарству УРСР, що надходить до Центрального статистичного управління при РМ УРСР, до Держплану УРСР та окремих міністерств.

Архів Президії ІАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 651, арк. 101–144. Оригінал. Машинопис.

Протокол № 86
засідання Президії Академії наук УРСР

від 16 грудня 1955 р.

1173. Закрите питання.

1174. Затвердили перспективний план-графік відрядження до докторантури наукових співробітників АН УРСР, зобов'язали директорів інститутів АН УРСР систематично заслуховувати звіти про хід підготовки дисертаційних досліджень і надавати наукову допомогу та двічі на рік доповідати Президії АН УРСР про стан підготовки дисертацій.

1175. Затвердили новий склад членів Республіканської комісії по боротьбі з силікозом при АН УРСР, призначили головою комісії чл.-кор. АМН СРСР В. К. Навроцького. Звільнили акад. В. С. Пака від обов'язків голови Донецького філіалу комісії, залишивши його членом цієї комісії і затвердили з 16 грудня 1955 р. головами філіалів: Криворізького – д.т.н., проф. Криворізького гірничорудного інституту В. В. Недіна; Донецького – начальника технічного управління Міністерства вугільної промисловості УРСР С. Б. Островського. Доручили бюро Відділу технічних наук АН УРСР і Відділу біологічних наук АН УРСР заслухати на об'єднаному засіданні звіт чл.-кор. АМН СРСР В. К. Навроцького про роботу комісії за 1955 р. та подати на розгляд Президії АН УРСР план її роботи у 1956 р. 1176. *2

1176-а. Постановили клопотатись перед Міністерством освіти УРСР про дозвіл д.т.н., проф. І. М. Постникову працювати за сумісництвом в Інституті електротехніки АН УРСР на півставки та доручили віцє-президенту АН УРСР акад. Г. М. Савіну вирішити питання про роботу чл.-кор. С. І. Тетельбаума у системі установ АН УРСР.

1177. Затвердили розширену вчену раду Інституту електрозварювання ім. Є. О. Патона АН УРСР з прийому до захисту кандидатських і докторських дисертацій у такому складі: чл.-кор. Б. Є. Патон (голова), академіки – Г. М. Савін, К. К. Хренов, Ф. П. Бсянкін, М. М. Доброхотов, В. М. Свечніков, чл.-кор. Б. Д. Грозін, доктори наук – О. Г. Івахненко, Ю. К. Делімарський, кандидати наук – Д. А. Дудко, О. А. Казимиров, Б. С. Касаткін, В. К. Лебедєв, А. М. Макара, Г. В. Равський, П. І. Севбо, І. І. Заруба (вчений секретар), В. В. Шверницький і ухвалили просити Вищу атестаційну комісію АН СРСР про надання раді права

прийому до захисту дисертацій на ступінь кандидата і доктора наук по всіх спеціальностях зварювального виробництва.

1178. *3

1179. Затвердили з 16 грудня 1955 р. м.н.с. Я. П. Запaska в.о. заввідділу народного мистецтва і художньої промисловості Українського державного музею етнографії і художнього промислу АН УРСР; звільнили м.н.с. Ю. О. Кочержинського від виконання обов'язків вченого секретаря Інституту металофізики АН УРСР, залишивши його на посаді м.н.с. інституту, та затвердили на цій посаді О. В. Романову; прийняли рішення з інших кадрових питань.

1180. Призначили відповідальним редактором VI тому академічної збірки творів Т. Г. Шевченка д.філол.н. Є. П. Кирилюка.

1181. Тимчасово поклали обов'язки заступника директора по науковій частині Інституту будівельної механіки АН УРСР на заввідділу динамічної міцності к.т.н. М. І. Черняка.

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 651, арк. 145-178. Оригінал. Машинопис.

Протокол № 87-Б¹
засідання Президії Академії наук УРСР

від 16 грудня 1955 р.

1182. *2

1183. *5

1184. Ухвалили рекомендувати ксрвітника лабораторії мінеральної хімії Інституту геології корисних копалин АН УРСР к.х.н. Г. П. Александрова до докторантури при Інституті загальної і неорганічної хімії ім. М. С. Курнакова АН СРСР без відриву від основної роботи (постанова від 17.12.55).

1185-1186. *5

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 651, арк. 179-185. Оригінал. Машинопис.

Протокол № 88
засідання Президії Академії наук УРСР

від 19 грудня 1955 р.

1187. Заслухали питання про заходи щодо покращення структури і розвитку нових наукових напрямів в інститутах Відділу технічних наук АН УРСР. Постановили зобов'язати: інституту – протягом 3 днів визначити напрями своїх наукових досліджень на п'ятирічку і внести пропозиції щодо покращення структури, бюро Відділу технічних наук АН УРСР – до 28 грудня 1955 р. доопрацювати пропозиції і доповісти Президії АН УРСР.

¹ Протокол № 87-Б в архівній справі представлений лише окремими постановами, прийнятими в робочому порядку.

1188. Заслухали доповіді директора Інституту ботаніки АН УРСР акад. Д. К. Зерова, директора Ботанічного саду АН УРСР акад. М. М. Гришка, заступника директора по науковій частині Інституту лісу АН УРСР О. С. Скородумова про стан заповідників та дендропарків АН УРСР і про розвиток на їх базі наукових досліджень. Затвердили основні напрями наукової роботи на базі заповідників та дендропарків «Олександрія», «Тростянець», «Софіївка», «Веселі Боковеньки», «Хомутівський степ», «Стрілецький степ»; підпорядкували Дендропарк «Устимівка» Державному заповіднику «Олександрія» на правах філіалу. Затвердили «Положення про Державний заповідник «Хомутівський степ» та «Положення про байбаковий заповідник «Стрілецький степ»».

Ухвалили організувати у 1956 р. на території заповідників і дендропарків «Хомутівський степ», «Стрілецький степ», «Тростянець», «Софіївка» і «Олександрія» постійно діючі метеорологічні пункти і розпочати роботу з підготовки і добору матеріалів для музею місцевої флори. Ліквідували подвійне підпорядкування заповідників і дендропарків та передали всі функції керівництва ними відповідним інститутам Відділів наук АН УРСР. Виділили з 1 січня 1956 р. Ботанічному саду АН УРСР одну штатну одиницю с.н.с., на якого поклали обов'язки безпосереднього керівництва і контролю за роботою дендропарків.

Зобов'язали: директора Ботанічного саду АН УРСР акад. М. М. Гришка – розробити і подати до 1 лютого 1956 р. на затвердження Президії АН УРСР «Положення про Державний заповідник «Софіївка»»; директора Інституту лісу АН УРСР акад. П. С. Погребняка – до 20 січня 1956 р. «Положення про дендропарк «Веселі Боковеньки»»; бюро Відділу біологічних наук АН УРСР та бюро Відділу сільськогосподарських наук АН УРСР – розглянути плани науково-дослідних робіт дендропарків і заповідників на 1956 р., провести атестацію їх працівників; директорів установ, які у своїй структурі мають заповідники та дендропарки – до 15 січня 1956 р. усунути недоліки у роботі, відзначені матеріалами перевірки Міністерства державного контролю УРСР. Ухвалили просити РМ УРСР передати до АН УРСР державні заповідники, розташовані на території УРСР, зокрема, Азово-Сивашський, Чорноморський і Кримський, і доручили бюро Відділу біологічних наук АН УРСР до 10 січня 1956 р. подати матеріали про організацію заповідника на території Карпат.

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 651, арк. 186-211. Оригінал. Машинопис.

Протокол № 89-Б
засідання Президії Академії наук УРСР

від 23 грудня 1955 р.

1189–1190. Тасмно.

1191. Затвердили редколегію з видання праць акад. В. Ю. Чаговця у складі: академіки – С. Б. Бабський (відповідальний редактор), Р. С. Кавецький, Г. В. Фольборт, д.мед.н. О. Ф. Макарченко (постанова від 20.12.55).

1192. *1

1193. Звільнили з 23 грудня 1955 р., відповідно до наказу міністра державного контролю УРСР від 16 грудня 1955 р. № 930, директора Державного заповідника «Веселі Боковеньки» М. П. Лехана, поклали тимчасове виконання обов'язків директора дендропарку на н.с. П. П. Чавченка і для передачі справ створили комісію за участю представників Інституту лісу АН УРСР (постанова від 22.12.55).

1194. *2

1195. *1

1196. Розглянули підсумки роботи IV Всесоюзної наради з питань люмінесценції, що відбулась 20–25 червня 1955 р. у м. Мінськ, і зобов'язали: Інститут фізики АН УРСР – передбачити розвиток наукових досліджень з вивчення люмінесценції під впливом жорстких випромінювань та світла, при низьких температурах, а також хлорофілу, у зв'язку із загальною проблемою фотосинтезу та електролюмінесценції; розвинути наукові дослідження з вивчення органічних люмінофорів при низьких температурах, проводити систематичну роботу зі складання атласу спектрів з поглинання і люмінесценції органічних сполук, зокрема, при низьких температурах; ширше узагальнювати результати робіт з люмінесценції за останні роки (підготовка монографій, статей, брошур) і подати заяву на придбання приладів з люмінесценції.

1197. Заслухали доповідь заступника директора по науковій частині Інституту фізіології рослин і агрохімії АН УРСР Ф. П. Юхимчука про застосування у сільському господарстві відходів буровугільної промисловості для підвищення ефективності органічних та мінеральних добрив і відповідно підвищення продуктивності сільськогосподарських культур. Постановили просити Міністерство сільськогосподарства УРСР та Міністерство радгоспів УРСР збільшити доставку відходів буровугільної промисловості до сільськогосподарських підприємств для використання їх під різні культури. Зобов'язали Інститут фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії АН УРСР визначити статистику негативних прикладів застосування відходів буровугільної промисловості.

1198. Заслухали доповідь директора Інституту археології АН УРСР, голови Науково-методичної ради по охороні пам'яток культури при Президії АН УРСР С. М. Бібікова про незадовільний стан збереження археологічних комплексів, розкритих при розкопках античних міст та інших стародавніх пам'яток, і зобов'язали дослідників УРСР здійснювати за власний рахунок всі необхідні заходи для подальшого збереження відкритих пам'яток, передбачаючи відповідні кошти, та погоджувати ці заходи з Інститутом археології АН УРСР.

1199. *1

1200. Ухвалили передати з Державної публічної бібліотеки УРСР на збереження до Інституту математики АН УРСР як окрему одиницю «Кабінет ім. М. М. Острогоградського – Г. Ф. Вороного», дар покійного акад. М. М. Крилова.

1201. Затвердили план капіталовкладень на нижчелімітне будівництво – у сумі 12,73 млн крб і ухвалили просити РМ УРСР додатково асигнувати 600 тис. крб для відбудови 2 будинків у м. Одеса для гідробіологічної станції Інституту гідробіології АН УРСР.

1202. *1

1203. На виконання постанови РМ УРСР від 16 грудня 1955 р. № 1472 затвердили заходи для забезпечення показу досягнень установ АН УРСР у галузі технічного прогресу у павільйоні Української РСР на Всесоюзній сільськогосподарській виставці.

1204. *2

1205. Надали відрядження 24–31 грудня 1955 р. до м. Сімферополь групі вчених АН УРСР для участі у роботі комісії по обстеженню науково-дослідних установ Криму: на час відрядження д.т.н. О. Н. Щербаня виконання обов'язків Головного вченого секретаря Президії АН УРСР поклали на заступника Головного вченого секретаря Президії АН УРСР к.т.н. О. М. Міляха.

1206. Розглянули лист Держтехніки СРСР від 28 листопада 1955 р. і зобов'язали бюро Відділів наук та науково-дослідні установи АН УРСР підготувати анотації на завершені науково-дослідні роботи, намічені до впровадження у народне господарство в 1956 р. для подання Держтехніці СРСР.

1207. Дозволили к.ф.-м.н. В. С. Королюку працювати у 1955–1956 навчальному році у Київському державному університеті імені Т. Г. Шевченка на півставки за сумісництвом (постанова від 26.12.55).

1208. *5

1209. Дозволили президії Кримського філіалу АН УРСР призначити т.в.о. завідувача відділу ґрунтознавства к.с.-г.н. В. П. Гусєва (постанова від 27.12.55).

1210. Відрадили до докторантури Інституту етнографії ім. М. М. Міклухо-Маклая АН СРСР с.н.с. Українського державного музею етнографії та художнього промислу АН УРСР к.і.н. І. Ф. Симоненка (постанова від 29.12.55).

1211. Тасмно.

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 651, арк. 212–249. Оригінал. Машинопис.

Протокол № 90 засідання Президії Академії наук УРСР

від 30 грудня 1955 р.

1212. *1

1213. Заслухали результати проведеного конкурсу на здобуття Премії імені академіка О. О. Богомольця за 1955 р. Затвердили протоколи лічильної комісії Президії АН УРСР. Оскільки жодна праця, висунута на здобуття премії, не дістала більшості голосів, ухвалили у 1955 р. її не присуджувати.

1214. Доручили бюро Відділів наук АН УРСР при складанні звітів про виконання плану науково-дослідних робіт за 1955 р. виявити найцінніші наукові роботи, завершені або впроваджені у 1955 р., і подати пропозиції щодо преміювання їх авторів.

1215. *1

1216. Закрите питання.

1217. Зобов'язали бюро Відділів наук АН УРСР, Раду по вивченню продуктивних сил УРСР АН УРСР, Редакційно-видавничу раду АН УРСР, Раду науково-

технічної пропаганди АН УРСР та керівників установ при Президії АН УРСР подати на затвердження плани робіт на I квартал 1956 р.

1218. Ухвалили вважати доцільним організацію у складі Інституту органічної хімії АН УРСР лабораторії хімії високомолекулярних сполук та виділили для інституту одну вакантну посаду м.н.с. для розгортання робіт цієї лабораторії.

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 651, арк. 250-266. Оригінал. Машинопис.

Протокол № 91-Б
засідання Президії Академії наук УРСР

від 31 грудня 1955 р.

1219. Таємно.

1220. Затвердили розподіл додаткових асигнувань на придбання обладнання по установах і організаціях АН УРСР на 1955 р. у сумі 1 млн 320 тис. крб (постанова від 31.12.55).

1221. *⁵

1222. Звільнили з 22 грудня 1955 р. І. І. Ісаєва з посади заступника директора по адміністративно-господарській частині Інституту фізики АН УРСР та призначили на цю посаду О. О. Лук'янца.

1223. *¹

1224–1225. *⁵

1226. *²

1227. На додаток до постанови Президії АН УРСР від 9 червня 1955 р. (протокол № 43-Б, п. 638) про видання «Українського фізичного журналу» затвердили членом редколегії і відповідальним секретарем цього журналу к.ф.-м.н. А. Ф. Лубченка.

Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 651, арк. 267–287. Оригінал. Машинопис.

**СПИСОК ДІЙСНИХ ЧЛЕНІВ
ТА ЧЛЕНІВ-КОРЕСПОНДЕНТІВ АН УРСР,
ОБРАНИХ У 1951–1955 рр.**

Дійсні члени АН УРСР

Бажан Микола Платонович (09.10.1904–23.11.1983) – поет, літературознавець. Академік АН УРСР (19.05.1951). Лауреат Державної премії Грузинської РСР ім. Ш. Руставелі (1937), Державної премії СРСР (1946, 1949), Державної премії УРСР ім. Т. Г. Шевченка (1965), заслужений діяч науки УРСР (1966), лауреат Державної премії УРСР (1971), Герой Соціалістичної Праці (1974), лауреат Ленінської премії (1982). Працював у видавництвах: «Більшовик» (1923–1924), «Сільськогосподарський пролетар» (1924–1925) та «Кіно» (1925–1930). У 1930–1932 – редактор сценаріїв Всеукраїнського фото-кіноуправління. З 1932 до 1934 завідував літературною частиною Харківського оперного театру. У 1940–1941 – редактор журналу «Радянська Україна». З 1941 до 1943 – редактор газети «За Радянську Україну». У 1943–1948 – заступник Голови РНК УРСР (з 1946 – Рада Міністрів УРСР). У 1953–1959 – голова Спілки письменників України. У 1958–1983 – головний редактор Української Радянської Енциклопедії.

Бондарчук Володимир Гаврилович (29.07.1905–27.02.1993) – геолог. Академік АН УРСР (19.05.1951). Заслужений діяч науки УРСР (1970), лауреат Державної премії УРСР (1976). З 1930 працював в Українському науково-дослідному геологічному інституті НКО УСРР (з 1931 – у системі ВУАН, з 1934 – Інститут геології АН УСРР, з 1939 – Інститут геологічних наук АН УРСР) – науковий співробітник (1930–1938), завідувач відділу (1938–1941, 1944–1951, 1955, 1963–1979), директор (1953–1963), старший науковий співробітник-консультант (1979–1986), з 1992 – радник при дирекції. Працював у Київському державному університеті ім. Т. Г. Шевченка – доцент, професор, проректор (1935–1941), ректор (1944–1951). Одночасно у 1934–1938 – старший геолог Геологічного управління УРСР. У 1941–1944 в евакуації – професор, завідувач відділу Інституту геологічних наук АН Узбецької РСР. У 1951–1953 – заступник Голови Ради Міністрів УРСР.

Буланкін Іван Миколайович (03.02.1901–31.10.1960) – біохімік. Академік АН УРСР (19.05.1951). Заслужений діяч науки УРСР (1951). З 1931 працював з перервами в Харківському інституті народної освіти (з 1933 – Харківський державний університет, з 1936 – Харківський державний університет ім. О. М. Горького) – доцент (1931–1933), професор, завідувач кафедри (1933–1941, 1944–1960), ректор (1945–1960). У 1941–1944 – професор, завідувач кафедри Томського державного університету.

Вальтер Антон Карлович (24.12.1905–13.07.1965) – фізик. Академік АН УРСР (19.05.1951). Заслужений діяч науки УРСР (1955). Лауреат Державної премії України у галузі науки та техніки (1993 – посмертно). У 1924–1930 – науковий співробітник Ленінградського фізико-технічного інституту. З 1930 працював в Українському фізико-технічному інституті Наркомважпрому СРСР у Харкові (з 1938 – Харківський фізико-технічний інститут АН УРСР) – науковий співробітник (1930–1932), вчений секретар (1936–1944), завідувач лабораторії (1938–1945), завідувач відділу (1946–1950), заступник директора (1951–1965). Одночасно

професор Харківського механіко-машинобудівного інституту (1932–1935) та Харківського автомобільно-дорожнього інституту (1935–1937). У 1937–1965 – професор, завідувач кафедри Харківського державного університету ім. О. М. Горького.

Данилов Віталій Іванович (10.04.1902–19.03.1954) – фізик. Академік АН УРСР (19.05.1951). Лауреат Державної премії СРСР (1950). У 1930–1935 – завідувач кафедри Дніпропетровського хіміко-технологічного інституту. З 1935 до 1941 – завідувач кафедри Дніпропетровського державного університету. Одночасно у 1931–1944 працював завідувачем лабораторії Дніпропетровського фізико-технічного інституту. У 1945–1946 – завідувач лабораторії Центрального науково-дослідного інституту чорної металургії в Москві. З 1946 працював у Лабораторії металофізики АН УРСР – завідувач відділу (1945–1951), директор (1951–1954).

Кавецький Ростислав Євгенович (01.12.1899–12.10.1978) – патофізіолог. Академік АН УРСР (19.05.1951). Голова Відділу біологічних наук АН УРСР (1952–1960, 1963–1966). Заслужений діяч науки УРСР (1960), лауреат премії імені О. О. Богомольця АН УРСР (1964), Державної премії УРСР (1972, 1981 – посмертно). У 1978 ім'я вченого присвоєно Інституту проблем онкології АН УРСР (з 1990 – Інститут проблем онкології і радіобіології ім. Р. Є. Кавецького АН УРСР). У 1999 Президією НАН України засновано премію імені Р. Є. Кавецького у галузі експериментальної онкології. З 1931 працював в Інституті експериментальної біології та патології Наркомздорів'я УСРР – завідувач відділу (1931–1941), заступник директора (1943–1946). Одночасно з 1934 працював в Інституті клінічної фізіології АН УРСР (з 1946 – Інститут клінічної фізіології ім. О. О. Богомольця АН УРСР, з 1953 – Інститут фізіології ім. О. О. Богомольця АН УРСР) – старший науковий співробітник (1934–1944), заступник директора (1944–1946), директор (1947–1951), завідувач відділу (1952), завідувач лабораторії (1953–1960). У 1960–1978 – директор Українського науково-дослідного інституту експериментальної і клінічної онкології МОЗ УРСР (з 1965 – Київський науково-дослідний інститут експериментальної і клінічної онкології МОЗ УРСР, з 1971 – Інститут проблем онкології АН УРСР).

Касьяненко Володимир Григорович (16.11.1901–18.01.1981) – морфолого-еволюціоніст. Академік АН УРСР (19.05.1951). Працював у Київському ветеринарно-зоотехнічному інституті – доцент (1929–1938), професор, завідувач кафедри (1938–1941). У 1941–1944 – професор, завідувач кафедри Свердловського сільськогосподарського інституту. У 1944–1947 – завідувач кафедри Київського ветеринарного інституту. З 1945 працював в Інституті зоології АН УРСР – старший науковий співробітник (1945–1947), завідувач відділу (1948–1949), заступник директора (1949–1950), директор (1950–1963), науковий консультант (з 1964).

Квасницький Олексій Володимирович (25.02.1900–27.11.1989) – фізіолог. Академік АН УРСР (19.05.1951), академік АСГН УРСР (1957). Заслужений діяч науки УРСР (1960), Герой Соціалістичної Праці (1966), лауреат Державної премії УРСР (1974). У 2000 ім'я вченого було присвоєно Інституту свинарства УААН. З 1931 працював у Всесоюзному науково-дослідному інституті свинарства ВАСГНІЛ (з 1944 – Полтавський науково-дослідний інститут свинарства ВАСГНІЛ) – старший науковий співробітник (1931–1941), завідувач лабораторії (з 1971). У 1941–1971 викладав з перервами в Полтавському сільськогосподарському інституті – завідувач кафедри (1941–1952, 1958–1971). У 1952–

1958 – завідувач лабораторії Інституту клінічної фізіології ім. О. О. Богомольця АН УРСР (з 1953 – Інститут фізіології ім. О. О. Богомольця АН УРСР).

Комісаренко Василь Павлович (14.01.1907–07.04.1993) – патофізіолог, ендокринолог. Член-кореспондент АН УРСР (1948). Академік АН УРСР (19.05.1951), академік АМН України (1993). Заслужений діяч науки УРСР (1960), лауреат премії імені О. О. Богомольця АН УРСР (1961) та Державної премії УРСР (1976). У 1993 ім'я вченого присвоєно Інституту ендокринології та обміну речовин АМН України. Президією НАН України засновано премію ім. В. П. Комісаренка у галузі патофізіології і ендокринології (1996). З 1935 працював у Всеукраїнському інституті ендокринології і органотерапії Наркомздорів'я УСРР – старший науковий співробітник (1935–1937), директор (1937–1939). У 1940–1943 – заступник наркома охорони здоров'я УРСР. Одночасно у 1940–1953 – завідувач лабораторії Інституту експериментальної біології та патології Наркомздорів'я УРСР. З 1953 до 1965 – завідувач лабораторії Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця АН УРСР. З 1944 працював у Київському клінічному інституті вдосконалення лікарів Наркомздорів'я УРСР – директор (1944), завідувач кафедри (1945–1949). У 1950–1964 – завідувач кафедри Київського медичного інституту ім. О. О. Богомольця. З 1965 працював у Науково-дослідному інституті ендокринології та обміну речовин МОЗ УРСР (з 1991 – Науково-дослідний інститут ендокринології та обміну речовин МОЗ України та АН України, з 1993 – Інститут ендокринології та обміну речовин ім. В. П. Комісаренка АМН України) – директор (1965–1986), завідувач відділу (1986–1992), старший науковий співробітник-консультант (з 1992).

Корнюхов Микола Васильович (23.10.1903–02.06.1958) – вчений у галузі механіки. Академік АН УРСР (19.05.1951). Голова Відділу технічних наук АН УРСР (1952–1954). Лауреат Державної премії СРСР (1950), заслужений діяч науки та техніки АН УРСР (1954). У 1929–1934 – доцент Київського інституту залізничного транспорту. Одночасно з 1931 викладав у Київському будівельному інституті (з 1939 – Київський інженерно-будівельний інститут) – доцент, професор (1931–1934), завідувач кафедри (з 1934). З 1935 працював в Інституті будівельної механіки АН УРСР – старший науковий співробітник (1934–1940), директор (1940–1944), завідувач відділу (1944–1955), заступник директора (1952).

Кулешов Микола Миколайович (17.12.1890–19.01.1968) – біолог. Академік АН УРСР (19.05.1951). Заслужений діяч науки УРСР (1955). Працював асистентом Донського політехнічного інституту в Новочеркаську (1914–1915), спеціалістом-фізіологом Харківської сільськогосподарської станції (1915–1920). У 1918–1926 – директор Центральної контрольної зрошувальної станції та одночасно у 1922–1926 – професор Харківського сільськогосподарського інституту. У 1925–1933 – вчений спеціаліст Всесоюзного інституту рослинництва (м. Ленінград). Працював керівником наукової групи (1933–1938) Іркутської насінної лабораторії, професором Іркутського (1934–1938) та Омського (1938–1945) сільськогосподарських інститутів. З 1945 – професор, завідувач кафедри рослинництва Харківського сільськогосподарського інституту. У 1947–1954 – заступник директора, 1954–1960 – завідувач лабораторії екології Інституту генетики і селекції АН УРСР.

Лазарев Борис Георгійович (06.08.1906–20.03.2001) – фізик. Академік АН УРСР (19.05.1951). Лауреат Державної премії СРСР (1951), заслужений діяч науки УРСР (1966), лауреат Державної премії УРСР (1982). Працював у Ленінградському фізико-технічному інституті (1929–1932). У 1932–1937 працював в Уральському фізико-технічному інституті – науковий співробітник (1932–1936), завідувач лабораторії низьких температур (1936–1937). З 1938 працював у Харківському фізико-технічному інституті АН УРСР – завідувач лабораторії (1938–1973), заступник директора (1956–1975) завідувач відділу (1973–1988), радник при дирекції (з 1988). Під час евакуації перебував разом з Інститутом в Алма-Аті (1941) та в Москві (1942–1943) – працював над створенням нових типів боеприпасів, у 1943–1944 керував групою співробітників Інституту, які працювали на Балхашському мідєлавлінному заводі Казахської РСР. У 1944–1953 завідував кафедрою фізики Харківського сільськогосподарського інституту.

Пак Вітольд Степанович (22.08.1888–30.05.1965) – вчений у галузі гірничої механіки. Академік АН УРСР (19.05.1951). У 1934–1965 – професор, завідувач кафедри Донецького гірничого інституту (з 1935 – індустріальний інститут, з 1960 – політехнічний інститут). З 1937 працював з персерами в Інституті гірничої механіки АН УРСР (з 1951 – Інститут гірничої справи ім. М. М. Федорова АН УРСР) – старший науковий співробітник (1937–1938), завідувач лабораторії (1948) завідувач відділу (1949–1960), з 1960 – старший науковий співробітник-консультант. У 1940–1942 – завідувач відділу Наркомвугілля СРСР. У 1942–1944 перебував в евакуації – професор Середньоазійського індустріального інституту (м. Ташкент, Узбекияка РСР).

Смирнова-Замкова Олександра Іванівна (31.05.1880–22.09.1962) – патологоанатом. Академік АН УРСР (19.05.1951). Заслужений діяч науки УРСР (1944). З 1907 до 1908 викладала у Київському бактеріологічному інституті. У 1908–1920 викладала на медичному відділенні Вищих жіночих курсів у Києві (з 1916 – Київський жіночий медичний інститут), 1921–1941 – у Київському медичному інституті. З 1930 працювала в Інституті клінічної фізіології ВУАН (з 1934 – Інститут фізіології ВУАН, з 1946 – Інститут клінічної фізіології ім. О. О. Богомольця АН УРСР, з 1953 – Інститут фізіології ім. О. О. Богомольця АН УРСР) – старший науковий співробітник (1930–1938), завідувач відділу (1938–1952), завідувач лабораторії (з 1953). У 1932–1941 – завідувач кафедри Київського виробничо-медичного інституту (з 1936–2-ї Київський державний медичний інститут). З 1944 до 1960 – завідувач відділу Українського науково-дослідного інституту клінічної медицини Наркомздоров'я УРСР (з 1952 – Український науково-дослідний інститут клінічної медицини ім. М. Д. Стражеско МОЗ УРСР).

Стариков Микола Антонович (02.04.1897–04.06.1961) – вчений у галузі гірничої справи. Академік АН УРСР (19.05.1951). Працював завідувачем кафедри Свердловського гірничого інституту (1931–1947). З 1947 до 1951 – завідувач кафедри Криворізького гірничорудного інституту. У 1951–1952 – професор Київського політехнічного інституту. У 1952 – завідувач кафедри Дніпропетровського гірничого інституту. З 1952 працював в Інституті гірничої справи ім. М. М. Федорова АН УРСР – завідувач відділу (1952–1958), завідувач лабораторії (з 1958).

Сухомак Георгій Йосипович (11.09.1888–18.07.1966) – вчений у галузі гідравліки та гідромеханіки. Академік АН УРСР (19.05.1951). Лауреат Державної

премії СРСР (1951), заслужений діяч науки та техніки УРСР (1957). У 1914 закінчив Київський політехнічний інститут (1934 – Київський індустріальний інститут, з 1948 – Київський політехнічний інститут), у якому залишився працювати – асистент (1914–1917), викладач (1917–1927), професор (1927–1936), завідувач кафедри (1936–1948). З 1927 працював у Київському гідромеліоративному інституті – професор, завідувач кафедри. Одночасно з 1927 – у Науково-дослідному інституті водного господарства в системі Управління водного господарства при РНК УСРР (з 1934 – Науково-дослідний інститут водного господарства ВУАН, з 1937 – Інститут гідрології і гідргеології АН УРСР, з 1938 – Інститут гідрології АН УРСР, з 1944 – Інститут гідрології і гідротехніки АН УРСР, з 1964 – Інститут гідромеханіки АН УРСР) – старший науковий співробітник, завідувач відділу (1927–1940, 1944–1945) директор (1940–1958). У 1934–1938 – науковий співробітник Науково-дослідного інституту гірничої механіки ВУАН. З 1936 працював в Інституті будівельної механіки АН УСРР – науковий співробітник (1936–1941), завідувач відділу (1941–1944).

Фальборт Георгій Володимирович (04.02.1885–17.04.1960) – фізіолог. Академік АН УРСР (19.05.1951). Лауреат премії ім. І. П. Павлова АН СРСР (1942), заслужений діяч науки УРСР (1953). У 1909–1927 працював у Петербурзі (з 1914 – Петроград, з 1924 – Ленінград) – викладач військово-медичної академії (1909–1927); з 1916 до 1923 – професор, завідувач кафедри, ректор сільськогосподарського інституту; у 1923–1927 – професор державного університету. У 1927–1930 працював завідувачем лабораторії Харківського інституту праці Наркомату праці УСРР. З 1927 до 1935 – завідувач лабораторії Українського органотерапевтичного інституту Наркомздор'я УСРР (з 1930 – Всеукраїнський інститут ендокринології і органотерапії Наркомздор'я УСРР). У 1927–1946 працював завідувачем лабораторії Українського центрального науково-дослідного психоневрологічного інституту (з 1932 – Українська психоневрологічна академія, з 1937 – Український психоневрологічний інститут). Одночасно з 1927 до 1946 – професор, завідувач кафедри Харківського медичного інституту. З 1933 до 1941 – завідувач лабораторії Українського інституту експериментальної медицини. З 1934 працював з перервами в Інституті клінічної фізіології АН УСРР (з 1946 – Інститут клінічної фізіології ім. О. О. Богомольця АН УРСР, з 1953 – Інститут фізіології ім. О. О. Богомольця АН УРСР) – науковий співробітник (1934–1937), старший науковий співробітник (1942), завідувач лабораторії (1947, 1953–1960), завідувач відділу (1948–1952). У 1946–1948 – завідувач лабораторії Інституту біохімії АН УРСР. З 1946 працював завідувачем кафедри Київського медичного інституту ім. О. О. Богомольця.

Шилов Євген Олексійович (10.08.1893–22.07.1970) – хімік. Академік АН УРСР (19.05.1951). Лауреат премії ім. Л. В. Писаржевського АН УРСР (1965). У 1919–1947 – працював у Івано-Вознесенську (з 1932 – м. Івано-Московської обл., РРФСР) – у політехнічному інституті (1919–1925) – асистент (1919–1923), доцент (1923–1925); у 1925–1947 – професор, завідувач кафедри хіміко-технологічного інституту. З 1947 – завідувач лабораторії Інституту органічної хімії АН УРСР та одночасно професор Київського державного університету ім. Т. Г. Шевченка.

Штокало Йосип Захарович (16.11.1897–05.01.1987) – математик, історик науки. Академік АН УРСР (19.05.1951). Член-кореспондент Міжнародної ака-

демії історії наук у Парижі (1965). Заслужений діяч науки УРСР (1968). Працював у Харкові – доцент кафедри авіаційного інституту (1932–1934), державного університету ім. М. Горького (1934–1941), текстильного інституту (1938–1941). У 1941–1942 – керуючий справами АН УРСР. У 1942–1963 працював з перервами в Інституті математики АН УРСР – старший науковий співробітник (1942–1944, 1950–1952), заступник директора (1946–1949), завідувач відділу (1945–1949, 1953–1963). Одночасно завідувач кафедри Київського технологічного інституту харчової промисловості (1944–1949) та Київського державного університету ім. Т. Г. Шевченка (1944–1951, 1956–1971). У 1949–1950 – уповноважений Президії АН УРСР у Львові. У 1951–1956 – голова Львівського філіалу АН УРСР. Працював в Інституті історії АН УРСР – завідувач сектора історії природознавства та техніки (1963–1986), провідний науковий співробітник-консультант (з 1986).

Члени-кореспонденти АН УРСР

Аксентьєва Зінаїда Миколаївна (25.07.1900–08.04.1969) – астроном. Член-кореспондент АН УРСР (19.05.1951). Заслужений діяч науки УРСР (1960). З 1926 працювала з перервами в Полтавській гравіметричній обсерваторії Української палати мір і вагів (з 1938 – Полтавська гравіметрична обсерваторія АН УРСР, з 1964 – у складі Інституту геофізики АН УРСР) – обчислювач-спостерігач (1926–1928), старший науковий співробітник (1928–1939, 1943–1947), завідувач відділу (1939–1941), заступник директора (1948–1951) директор (1941–1943, 1951–1969). У 1934–1939 працювала в Москві – старший науковий співробітник метеорологічної обсерваторії ім. В. О. Міхельсона сільськогосподарської академії ім. К. А. Тімірязєва (1934–1935); старший науковий співробітник гідрометеорологічного інституту (1935–1938); завідувач метеорологічної станції при Головному управлінні Гідрометеорологічної служби РНК СРСР (1938–1939). З 1964 – заступник директора Інституту геофізики АН УРСР.

Білецьєв Яків Миколайович (07.04.1912–29.08.1993) – геолог. Член-кореспондент АН УРСР (19.05.1951). Академік АН УРСР (1967). Лауреат Державної премії СРСР (1951, 1974), Державної премії УРСР (1973), премії ім. В. І. Вернадського АН УРСР (1983). З 1947 працював в Інституті геологічних наук АН УРСР – старший науковий співробітник (1947–1952), завідувач відділу (1953–1968), директор (1968–1969). У 1951–1968 – професор Київського державного університету ім. Т. Г. Шевченка. З 1969 – в Інституті геохімії і фізики мінералів АН УРСР (з 1993 – Інститут геохімії, мінералогії та рудоутворення ім. М. П. Семененка АН України) – завідувач відділу (з 1969), заступник директора (з 1978).

Воробієв Анатолій Маркович (30.11.1900–26.10.1955) – фізіолог. Член-кореспондент АН УРСР (19.05.1951). У 1934–1938 – доцент Харківського медичного інституту. З 1936 працював у Харківському стоматологічному інституті – професор (1936–1938), завідувач кафедри (1938–1941). У 1941–1944 – старший науковий співробітник Інституту фізіології АН Грузинської РСР. З 1944 до 1945 працював завідувачем кафедри Харківського фармацевтичного інституту. У 1945–1951 – завідувач кафедри Львівського державного медичного інституту. З 1951 працював в Інституті клінічної фізіології ім. О. О. Богомольця АН УРСР (з 1953 – Інститут фізіології ім. О. О. Богомольця АН УРСР) – завідувач лабораторії (1951–1953), директор (1952–1955).

Гжицький Степан Зенонович (14.01.1900–19.08.1976) – біохімік. Член-кореспондент АН УРСР (19.05.1951). Академік УАСГН (1959). Заслужений діяч науки УРСР (1960). У 1994 ім'я вченого було присвоєно Львівській академії ветеринарної медицини (з 1998 – Львівська державна академія ветеринарної медицини імені С. З. Гжицького, з 2003 – Львівська національна академія ветеринарної медицини імені С. З. Гжицького, з 2007 – Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій імені С. З. Гжицького). Західним науковим центром НАН України засновано премію ім. С. З. Гжицького у галузі природничих, технічних та гуманітарних наук (1994). У 1929 закінчив Львівську академію ветеринарної медицини (з 1939 – Львівський ветеринарний інститут, з 1954 – Львівський зооветеринарний інститут) де залишився працювати – старший асистент (1929–1931), професор, завідувач кафедри (з 1935). У 1932–1933 викладав у Берлінській ветеринарній академії. З 1951 до 1955 – завідувач відділу Інституту агробіології АН УРСР. У 1956–1960 – завідувач лабораторії Науково-дослідного інституту землеробства та тваринництва західних районів УРСР УАСГН УРСР. З 1960 до 1976 працював в Українському науково-дослідному інституті фізіології і біохімії сільськогосподарських тварин УАСГН УРСР (з 1962 – у системі АН УРСР, з 1963 – у системі МСГ УРСР, з 1970 – у складі Південного відділення ВАСГНІЛ) – засновник та перший директор (1960–1961), завідувач лабораторії (1962–1976).

Давидов Олександр Сергійович (26.12.1912–19.02.1993) – фізик-теоретик. Член-кореспондент АН УРСР (19.05.1951). Академік АН УРСР (1964). Лауреат Ленінської премії (1966), Державної премії УРСР (1969), заслужений діяч науки УРСР (1972), Герой Соціалістичної Праці (1982). У 1997 Президією НАН України засновано премію ім. О. С. Давидова у галузі теоретичної фізики. У 1942–1945 – старший викладач Уфимського авіаційного інституту. Працював з перервами в Інституті фізики АН УРСР – старший науковий співробітник (1945–1950), заступник директора (1950–1953), завідувач відділу (1962–1966). Одночасно, у 1945–1973 викладав у Київському державному університеті ім. Т. Г. Шевченка – доцент, професор, завідувач кафедри (1945–1953, 1964–1973). З 1953 до 1964 працював у Москві – професор державного університету ім. М. В. Ломоносова (1953–1957), завідувач кафедри (1957–1964); завідувач сектора Фізичного інституту АН СРСР (1956–1961). У 1953–1956 – завідувач відділу Лабораторії «В» в Обнінську (Московська обл., РРФСР). У 1964–1972 – голова наукової ради з ядерних реакцій АН УРСР. З 1966 працював в Інституті теоретичної фізики АН УРСР (з 1992 – Інститут теоретичної фізики ім. М. М. Боголюбова АН України) – завідувач відділу (1966–1973), директор (1973–1988).

Лемиденко Тит Трохимович (02.04.1891–21.07.1959) – вчений у галузі рослинництва. Член-кореспондент АН УРСР (19.05.1951). Працював доцентом Московської сільськогосподарської академії ім. К. А. Тімірязєва (1930–1931). У 1931–1932 – професор, завідувач кафедри Воронежського сільськогосподарського інституту. З 1933 до 1938 – завідувач лабораторії Воронежської обласної дослідної станції. Працював з перервами у Всесоюзному науково-дослідному інституті олійних культур в Краснодарі – завідувач лабораторії (1938–1941, 1944). У 1941–1943 перебував в евакуації в Баку (Азербайджанська РСР), де працював завідувачем відділу науково-дослідної станції олійних культур. З 1945 до 1959 – завідувач

кафедри Київського сільськогосподарського інституту (з 1954 – Українська сільськогосподарська академія). У 1947–1950 – завідувач лабораторії Інституту фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії АН УРСР.

Задонцев Антон Іванович (16.08.1908–05.12.1971) – вчений у галузі рослинництва. Член-кореспондент АН УРСР (19.05.1951). Академік ВАСГНІЛ (1960). Лауреат Державної премії СРСР (1951), заслужений діяч науки УРСР (1958). З 1932 працював в Українському науково-дослідному інституті зернового господарства ВУАСГН (з 1936 – у системі Наркомзему УСРР, з 1956 – Всесоюзний науково-дослідний інститут кукурудзи ВАСГНІЛ) – старший науковий співробітник, завідувач лабораторії (1932–1941), директор (1941–1971). У 1938–1941 – доцент Дніпропетровського сільськогосподарського інституту.

Зайцев Микола Олександрович (29.12.1902–21.09.1965) – вчений у галузі гірничої справи. Член-кореспондент АН УРСР (19.05.1951). Герой Соціалістичної Праці (1948). Працював директором комбінатів «Сталінвугілля» (1946–1947) та «Артемвугілля» (1947–1953). У 1953–1955 – директор Сталінського науково-дослідного інституту вугільної промисловості. Одночасно з 1953 до 1955 – керівник групи Інституту гірничої справи ім. М. М. Федорова АН УРСР. З 1955 до 1957 – заступник міністра будівництва підприємств вугільної промисловості СРСР. У 1957–1960 – завідувач відділу вугільної, торф'яної і сланцевої промисловості Держплану РРФСР. З 1960 працював в Інституті гірничої справи АН СРСР.

Кириченко Ілля Микитович (19.07.1889–13.07.1955) – мовознавець. Член-кореспондент АН УРСР (19.05.1951). У 1931–1934 – доцент Українського інституту лінгвістичної освіти в Києві. Одночасно з 1931 працював в Інституті мовознавства ВУАН (з 1945 – Інститут мовознавства ім. О. О. Потебні АН УРСР) – старший науковий співробітник (1931–1938, 1944–1946), завідувач відділу (1938–1941, 1947–1955). З 1944 працював у Київському державному університеті ім. Т. Г. Шевченка – старший викладач (1944–1946), доцент (1946–1952), професор, завідувач кафедри (з 1952).

Кияк Григорій Степанович (03.01.1910–30.12.1987) – вчений у галузі рослинництва. Член-кореспондент АН УРСР (19.05.1951). Заслужений діяч науки УРСР (1964), лауреат премії ім. В. Я. Юр'єва АН УРСР (1970). У 1934 закінчив Львівський політехнічний інститут, в якому залишився працювати – асистент (1934–1939), доцент (1939–1944). З 1944 до 1960 – завідувач кафедри Львівського сільськогосподарського інституту. Одночасно у 1951–1960 – завідувач відділу Інституту агробіології АН УРСР.

Кісанов Олександр Васильович (02.11.1901–19.05.1992) – хімік. Член-кореспондент АН УРСР (19.05.1951). Академік АН УРСР (1961). Заслужений діяч науки УРСР (1964). Лауреат премії ім. Д. І. Менделєєва АН СРСР (1951), нагороджений золотою медаллю ім. Д. І. Менделєєва АН СРСР (1965), лауреат Ленінської премії СРСР (1974). З 1932 до 1944 працював у Свердловську – завідувач лабораторії інституту механічної обробки руд (1932–1938), завідувач лабораторії Східного науково-дослідного інституту вуглехімії (1938–1940); завідувач кафедри державного медичного інституту (1940–1944). У 1944–1956 – завідувач кафедри Дніпропетровського металургійного інституту. З 1951 працював в Інституті органічної хімії АН УРСР – завідувач лабораторії (1951–1983), заступник директора (1959–1960), директор (1961–1983), радник при дирекції (1983–1992).

Коваленко Анатолій Дмитрович (16.01.1905–19.09.1973) – вчений у галузі механіки. Член-кореспондент АН УРСР (19.05.1951). Академік АН УРСР (1961). Заслужений діяч науки та техніки УРСР (1964), лауреат Державної премії УРСР (1971). З 1936 працював в Інституті будівельної механіки АН УРСР (з 1960 – Інститут механіки АН УРСР) – науковий співробітник (1936–1941), старший науковий співробітник (1941–1946), завідувач відділу (з 1946), директор (1959–1965). Одночасно у 1938–1941 – доцент Київського індустріального інституту. З 1942 до 1944 працював старшим науковим співробітником Центрального інституту авіаційного моторобудування в Москві. У 1949–1973 – професор, завідувач кафедри Київського державного університету ім. Т. Г. Шевченка.

Кожжевников Сергій Миколайович (23.09.1906–29.09.1988) – вчений у галузі механіки. Член-кореспондент АН УРСР (19.05.1951). Лауреат Державної премії СРСР (1968), заслужений діяч науки УРСР (1976). З 1934 до 1944 працював у Московському авіаційному інституті – доцент (1934–1941), професор, завідувач кафедри (1941–1943). У 1943–1944 – завідувач кафедри Московського авіаційно-технологічного інституту. З 1944 до 1960 – професор, завідувач кафедри Дніпропротровського металургійного інституту. У 1954–1962 – завідувач відділу Інституту чорної металургії АН УРСР. З 1962 до 1968 – професор, завідувач кафедри Київського інституту цивільного повітряного флоту (з 1965 – Київський інститут інженерів цивільної авіації). У 1968–1970 – завідувач кафедри Української сільськогосподарської академії. З 1970 до 1978 – завідувач відділу Інституту геотехнічної механіки АН УРСР. У 1978–1988 – завідувач відділу Інституту механіки АН УРСР.

Коробчанський Іван Євстафійович (16.01.1895–01.04.1956) – вчений у галузі теплоенергетики. Член-кореспондент АН УРСР (19.05.1951). Працював у Донецьку – у 1933–1934 – професор, завідувач кафедри вуглекімічного інституту, з 1934 до 1956 – професор, завідувач кафедри металургійного інституту (з 1935 – індустріальний інститут). Одночасно з 1952 працював завідувачем лабораторії Інституту теплоенергетики АН УРСР.

Лазаренко Андрій Созонтович (27.11.1901–13.10.1979) – ботанік. Член-кореспондент АН УРСР (23.05.1951). У 1922–1932 – науковий співробітник Ботанічного кабінету (музею) ВУАН. З 1932 працював в Інституті ботаніки АН УРСР (з 1971 – Інститут ботаніки ім. М. Г. Холодного АН УРСР) – старший науковий співробітник (1932–1945), завідувач відділу (1945–1950 та з 1963). У 1938–1939 працював завідувачем кафедри Казахського державного університету в Алма-Аті. У 1942–1943 в евакуації в Казахській РСР – науковий співробітник Інституту ботаніки Казахського філіалу АН СРСР. У 1944–1945 – завідувач кафедри Київського державного університету ім. Т. Г. Шевченка. У 1945–1947 працював завідувачем кафедри Львівського політехнічного інституту та Львівського сільськогосподарського інституту. У 1945–1958 – завідувач кафедри Львівського державного університету ім. І. Я. Франка. Працював у Науково-природознавчому музеї АН УРСР у Львові (з 1956 – Львівський науково-природознавчий музей АН УРСР) – завідувач відділу (1950–1951, 1955–1963). З 1951 працював в Інституті агробіології АН УРСР – директор (1951–1953), завідувач відділу (1953–1955).

Лазаренко Євген Костянтинівич (26.02.1912–01.01.1979) – мінералог. Член-кореспондент АН УРСР (19.05.1951). Академік АН УРСР (1969). Заслужений діяч

науки УРСР (1961), лауреат Державної премії УРСР (1983 – посмертно). З 1938 до 1942 – доцент Воронежського державного університету. У 1942–1944 перебував в евакуації – працював старшим науковим співробітником Уральського філіалу АН СРСР. З 1944 працював у Львівському державному університеті ім. І. Я. Франка – доцент (1944–1945), завідувач кафедри (1945–1969), ректор (1951–1963). У 1945–1947 – старший науковий співробітник Науково-природознавчого музею АН УРСР у Львові. З 1951 до 1955 – старший науковий співробітник Інституту геології корисних копалин АН УРСР. У 1969–1971 – директор Інституту геологічних наук АН УРСР. З 1972 до 1979 – завідувач відділу Інституту геохімії і фізики мінералів АН УРСР.

Лопатинський Ярослав Борисович (09.11.1906–10.03.1981) – математик. Член-кореспондент АН УРСР (19.05.1951). Академік АН УРСР (1965). Лауреат Державної премії УРСР (1978). У 1926 закінчив Азербайджанський державний університет (м. Баку, Азербайджанська РСР), де залишився працювати – науковий співробітник (1926–1929), доцент (1934–1946). Одночасно у 1929–1934 працював асистентом Азербайджанського індустріального інституту в Баку. У 1946–1963 – завідувач кафедри Львівського державного університету ім. І. Я. Франка. З 1948 до 1951 – старший науковий співробітник Інституту математики АН УРСР. У 1951–1955 працював старшим науковим співробітником Інституту машинознавства і автоматички АН УРСР. З 1963 до 1966 – професор Московського інституту нафтохімічної та газової промисловості. У 1966–1981 – завідувач відділу Донецького обчислювального центру АН УРСР (з 1970 – Інститут прикладної математики та механіки АН УРСР).

Мовчан Василь Архипович (14.01.1903–02.07.1964) – зоолог-іхтіолог. Член-кореспондент АН УРСР (19.05.1951). Член-кореспондент ВАСГНІЛ (1955). Лауреат премії Ради Міністрів СРСР (1948) та Державної премії СРСР (1949). У 1930–1941 – директор Київського науково-дослідного інституту ставкового рибного господарства. З 1932 до 1934 – професор Київського гідромеліоративного інституту. Одночасно у 1933–1934 – професор Київського зоотехнічного інституту. Працював з перервами у Київському державному університеті ім. Т. Г. Шевченка – професор (1935–1941), завідувач кафедри (1944–1956). У 1941–1943 – професор Свердловського рибного інституту. З 1943 до 1944 працював директором Біологічного інституту Уральського філіалу АН СРСР. У 1946–1949 – завідувач лабораторії Інституту зоології АН УРСР. З 1949 до 1964 – завідувач відділу Інституту гідробіології АН УРСР.

Мураївов Володимир Павлович (15.06.1885–23.05.1963) – фітопатолог. Член-кореспондент АН УРСР (19.05.1951). З 1929 працював в Інституті селекції (з 1930 – Український науково-дослідний інститут цукрової промисловості НКСГ УСРР, з 1934 – Всесоюзний науково-дослідний інститут цукрової промисловості НКСГ СРСР, з 1945 – Всесоюзний науково-дослідний інститут цукрового буряку НКСГ СРСР) – завідувач лабораторії (1929–1944), завідувач відділу (1944–1946). Одночасно у 1931–1938 викладав у Київському інституті народної освіти ім. М. П. Драгоманова (з 1933 – Київський державний університет). З 1946 працював в Інституті ентомології і фітопатології АН УРСР (з 1956 – Український науково-дослідний інститут захисту рослин МСГ УРСР) – завідувач відділу (1946–1950, 1953–1963), директор (1950–1953).

Некрасов Зот Ілліч (08.01.1908–01.12.1990) – вчений у галузі металургії. Член-кореспондент АН УРСР (19.05.1951). Академік АН УРСР (1961). Лауреат Державної премії СРСР (1941) та Ленінської премії (1960), заслужений діяч науки УРСР (1968), Герой Соціалістичної Праці (1969). У 1991 ім'я З. І. Некрасова присвоєно Інституту чорної металургії АН України. У 1997 Президією НАН України засновано премію ім. З. І. Некрасова у галузі металургії. У 1930–1938 – науковий співробітник Дніпропетровського науково-дослідного інституту металів. З 1938 працював у Дніпропетровському металургійному інституті – науковий співробітник (1938–1941), доцент, професор (1943–1951). У 1941–1943 – доцент Гірничо-металургійного інституту в Магнітогорську (РФРСР). З 1951 працював в Інституті чорної металургії АН УРСР – завідувач лабораторії (1951–1952, 1976–1988), заступник директора (1951), директор (1952–1976), радник при дирекції (з 1988). Одночасно у 1971–1978 очолював Дніпропетровський науковий центр АН УРСР.

Нестеренко Анатолій Дмитрович (06.04.1899–30.05.1975) – вчений у галузі електротехніки. Член-кореспондент АН УРСР (19.05.1951). Лауреат премії ім. Д. І. Менделєєва АН СРСР (1935), Державної премії СРСР (1951) та Державної премії УРСР (1978). У 1930–1934 – доцент Київського енергетичного інституту. З 1934 працював з перервами у Київському індустріальному інституті (з 1948 – Київський політехнічний інститут) – доцент (1934–1935), професор (1935–1936, 1939–1941), завідувач кафедри (з 1945). У 1936–1938 – завідувач лабораторії Енергетичного інституту АН СРСР. З 1942 до 1944 – професор Омського машинобудівного інституту. У 1944–1947 працював в Інституті енергетики АН УРСР – завідувач відділу (1944–1946), старший науковий співробітник (1947). З 1948 працював в Інституті електротехніки АН УРСР (з 1964 – Інститут електродинаміки АН УРСР) – завідувач лабораторії (1948–1970), заступник директора (1951), директор (1952–1959), старший науковий співробітник-консультант (1970–1975).

Новик Катерина Йосипівна (14.12.1898–01.11.1984) – геолог, палеонтолог, палеоботанік. Член-кореспондент АН УРСР (19.05.1951). Заслужений діяч науки УРСР (1978). У 1928–1930 – науковий співробітник Дніпропетровського гірничого інституту. З 1930 до 1932 – науковий співробітник Українського геологічного тресту Геолого-гідрогеологічного управління Наркомважпрому СРСР. Одночасно у 1930–1934 працювала науковим співробітником Геологічного музею АН УРСР. З 1934 – в Інституті геології АН УРСР (з 1939 – Інститут геологічних наук АН УРСР) – старший науковий співробітник (1934, 1941–1944, 1971–1972), завідувач сектором (1934–1941), завідувач відділу (1944–1950, 1965–1970), завідувач лабораторії (1951–1965), старший науковий співробітник-консультант (з 1972).

Патон Борис Євгенович (народився 27.11.1918) – вчений у галузі металургії і технології металів. Член-кореспондент АН УРСР (19.05.1951). Академік АН УРСР (1958). Академік АН СРСР (1962). Іноземний член Болгарської АН (1969), Чехословацької АН (1973), НАН Республіки Вірменія (1994), АН Білорусі (1995), НАН Республіки Казахстан (1995), АН Грузії (1996), НАН Таджикистану (2001), НАН Киргизької Республіки (2004). Президент МААН (з 1993). Лауреат Державної премії СРСР (1950), Ленінської премії СРСР (1957), заслужений діяч науки та техніки УРСР (1968), двічі Герой Соціалістичної Праці (1969, 1978), лауреат Державної премії УРСР (1970), нагороджений Золотою медаллю

ім. М. В. Ломоносова АН СРСР (1981), заслужений винахідник СРСР (1983), лауреат премії Ради Міністрів УРСР (1984), премії Ради Міністрів СРСР (1988), нагороджений Почесною відзнакою президента України (1993), орденом князя Ярослава Мудрого: V ступеня (1997), IV ступеня (2003), I ступеня (2008), Герой України (1998), нагороджений золотою медаллю ім. С. П. Корольова АН СРСР (2003), лауреат Державної премії України (2004). З 1969 – голова Комітету з Державних премій УРСР в галузі науки та техніки (з 1991 – Комітет з Державних премій України в галузі науки та техніки). З 1942 працює в Інституті електрозварювання АН УРСР (з 1945 – Інститут електрозварювання ім. Є. О. Патона АН УРСР) – старший науковий співробітник (1942–1945), завідувач відділу (1945–1952), заступник директора (1950–1952), директор (з 1953). Президент АН УРСР (з 1962).

Пеньков Олександр Михайлович (11.04.1906–24.09.1968) – вчений у галузі механіки. Член-кореспондент АН УРСР (19.05.1951). Заслужений діяч науки та техніки АН УРСР (1966). У 1933–1941 – доцент, завідувач кафедри Дніпропетровського державного університету. З 1941 працював в Інституті гірничої механіки АН УРСР (з 1951 – Інститут гірничої справи ім. М. М. Федорова АН УРСР) – старший науковий співробітник (1941, 1946), завідувач групи (1941–1944), завідувач лабораторії (1944–1950) завідувач відділу (1951–1958). У 1942–1943 – професор Уфимського авіаційного інституту. З 1943 до 1944 – завідувач кафедри Московського автомобільно-дорожнього інституту. У 1944–1954 – завідувач кафедри Київського технологічного інституту легкої промисловості. З 1954 – завідувач кафедри Київського інституту цивільного повітряного флоту (з 1965 – Київський інститут інженерів цивільної авіації).

Пишкін Борис Андрійович (03.09.1893–29.01.1970) – вчений у галузі гідротехніки. Член-кореспондент АН УРСР (19.05.1951). У 1935–1937 – завідувач кафедри Омського сільськогосподарського інституту. З 1937 працював з перервами в Київському гідромеліоративному інституті – професор (1937–1941, 1948–1960). У 1941–1943 – завідувач лабораторії Науково-дослідного військово-інженерного інституту Червоної Армії (м. Нахабіно Московської області та м. Алапаськ Сverdловської області, РРФСР). У 1944–1948 – старший науковий співробітник Секції водного господарських проблем АН СРСР. З 1948 до 1970 працював завідувачем відділу Інституту гідрології та гідротехніки АН УРСР (з 1964 – Інститут гідромеханіки АН УРСР). З 1962 – завідувач кафедри Київського державного університету ім. Т. Г. Шевченка.

Погорлов Олексій Васильович (03.03.1919–17.12.2002) – математик. Член-кореспондент АН УРСР (19.05.1951). Член-кореспондент АН СРСР (1960). Академік АН УРСР (1961). Академік АН СРСР (1976). Лауреат Державної премії СРСР (1950), Міжнародної премії ім. М. І. Лобачевського АН СРСР (1959), Ленінської премії (1962), Державної премії УРСР (1973), премії ім. М. М. Крилова АН УРСР (1988), Заслужений діяч науки та техніки України (1994), лауреат премії ім. М. М. Боголюбова НАН України (1998). У 2007 Президією НАН України засновано премію ім. О. В. Погорлова у галузі геометрії і топології. Учасник Великої Вітчизняної війни (1941–1945). З 1947 працював у Харківському державному університеті ім. О. М. Горького – старший науковий співробітник (1947–1948), завідувач відділу (1948–1950) Науково-дослідного інституту математики та механіки, у 1950–1960 – завідувач кафедри університету. У 1959–1960 –

завідувач відділу Інституту математики АН УРСР. З 1960 до 2002 – завідувач відділу Фізико-технічного інституту низьких температур АН УРСР (з 1991 – Фізико-технічний інститут низьких температур ім. Б. І. Веркіна АН України). У 1978–1981 – голова Харківського наукового центру АН УРСР (з 1981 – Північно-Східний науковий центр АН УРСР).

Порфир'єв Володимир Борисович (26.06.1899–30.01.1982) – геолог. Член-кореспондент АН УРСР (19.05.1951). Академік АН УРСР (1957). Лауреат Державної премії УРСР (1971), премії ім. В. І. Вернадського АН СРСР (1980). З 1938 працював в Інституті геології АН УРСР (з 1939 – Інститут геологічних наук АН УРСР) – завідувач сектора (1938–1941), завідувач відділу (1944–1945, 1968–1982), завідувач Львівського відділення вказаного інституту (1945–1951) директор (1963–1968). У 1939–1941, 1944–1945 – професор Київського державного університету ім. Т. Г. Шевченка. У роки Великої Вітчизняної війни перебував в евакуації, де працював старшим науковим співробітником Інституту геологічних наук АН Узбецької РСР (1941–1944). З 1945 до 1963 – завідувач кафедри Львівського політехнічного інституту та Львівського державного університету ім. І. Я. Франка. У 1951–1963 – директор Інституту геології корисних копалин АН УРСР (з 1962 – Інститут геології горючих копалин АН УРСР).

Приходькова Єлизавета Костянтинівна (19.08.1892–12.08.1975) – фізіолог. Член-кореспондент АН УРСР (19.05.1951). Заслужений діяч науки УРСР (1956). Працювала в Харкові – в державному медичному інституті – асистент (1919–1929), доцент (1929–1933), професор (1935–1946), завідувач кафедри (1946–1966), заступник директора (1949–1956); одночасно з 1919 – в органотерапевтичному інституті Наркомздор'я УСРР (з 1927 – Український органотерапевтичний інститут Наркомздор'я УСРР, з 1930 – Всеукраїнський інститут ендокринології і органотерапії Наркомздор'я УСРР, з 1941 – Український науково-дослідний інститут експериментальної ендокринології Наркомздор'я УРСР) – асистент (1919–1923) завідувач відділу (1923–1941, 1944–1949); у 1933–1935 – професор, завідувач кафедри санітарно-гігієнічного інституту. У 1941–1944 працювала завідувачем кафедри Сільськогосподарського інституту м. Чкалов (РРФСР).

Родіонов Сергій Петрович (08.10.1898–02.05.1961) – геолог, петрограф. Член-кореспондент АН УРСР (19.05.1951). Голова Відділу хімічних і геологічних наук АН УРСР (1958–1959). У 1931–1935 – завідувач кафедри Криворізького гірничого інституту. З 1935 працював в Інституті геології АН УРСР (з 1939 – Інститут геологічних наук АН УРСР) – старший науковий співробітник (1935–1938), завідувач відділу, заступник директора (1938–1941), завідувач геологічного музею вказаного інституту (1947–1961). Учасник Великої Вітчизняної війни (1941–1945). У 1945–1952 – професор, завідувач кафедри Київського державного університету ім. Т. Г. Шевченка. З 1952 – професор Київського державного педагогічного інституту ім. О. М. Горького.

Середа Ярослав Іванович (28.11.1900–25.03.1981) – вчений у галузі нафтопереробки. Член-кореспондент АН УРСР (19.05.1951). У 1935–1939 працював завідувачем науково-дослідної лабораторії Дрогобицького нафтового заводу. З 1940 до 1941 – заступник директора нафтового заводу тресту «Українафтоперобка» в Дрогобичі. У період Великої Вітчизняної війни (1941–1945) перебував в евакуації, де працював завідувачем лабораторії Грозненського науково-дос-

лідного інституту переробки нафти (1942–1943). У 1944–1945 – завідувач відділу переробки «Укрнафтокомбінату» у Львові. З 1951 працював в Інституті геології корисних копалин АН УРСР (з 1962 – Інститут геології горючих копалин АН УРСР) – старший науковий співробітник (1951–1953), керівник групи (1953–1955), завідувач лабораторії (1956–1963). У 1953–1956 – заступник голови Львівського філіалу АН УРСР. З 1963 працював в Українському державному науково-дослідному та проєктному інституті вугільної, рудної, нафтопереробної та газової промисловості Державного комітету нафтопереробної і нафтохімічної промисловості СРСР (з 1966 – Всесоюзний науково-дослідний та проєктно-конструкторський інститут нафтоперероблявальної та нафтохімічної промисловості Державного комітету нафтоперероблявальної і нафтохімічної промисловості Держплану СРСР) – завідувач лабораторії (1963–1972), завідувач сектора (1972–1981).

Смирнов Андріан Анатолійович (16.11.1908–06.12.1992) – фізик. Член-кореспондент АН УРСР (19.05.1951). Академік АН УРСР (1967). Голова Відділу фізики АН УРСР (1963–1966), віце-президент АН УРСР (1970–1974). Лауреат Державної премії УРСР (1978, 1988), премії ім. К. Д. Синельникова АН УРСР (1981), заслужений діяч науки УРСР (1984). З 1935 працював з перервами у Свердловському державному університеті ім. О. М. Горького (з 1945 – Уральський державний університет ім. О. М. Горького) – доцент (1935–1941, 1944–1946), професор (1946–1949). У 1939–1949 – старший науковий співробітник Уральського філіалу АН СРСР. Учасник Великої Вітчизняної війни (1941–1945). З 1949 до 1950 працював завідувачем відділу Інституту фізики АН УРСР. Одночасно з 1949 працював у Лабораторії металофізики АН УРСР (з 1955 – Інститут металофізики АН УРСР) – завідувач відділу (1949–1987), радник при дирекції (1987–1992). З 1950 до 1957 працював у Київському політехнічному інституті – професор (1950–1951), завідувач кафедри (1951–1957). У 1957–1962 – професор Київського державного університету ім. Т. Г. Шевченка.

Соболь Володимир Степанович (30.05.1908–01.09.1982) – геолог, петрограф і мінералог. Член-кореспондент АН УРСР (19.05.1951). Академік АН СРСР (1958). Лауреат Державної премії СРСР (1950), Ленінської премії (1976), Герой Соціалістичної Праці (1978). Працював у Ленінградському гірничому інституті – професор (1939–1942), завідувач кафедри (1942–1945). У 1941–1945 – професор Іркутського державного університету. З 1945 до 1958 – завідувач кафедри Львівського державного університету ім. І. Я. Франка. У 1947–1951 працював старшим науковим співробітником у Львівському відділенні Інституту геологічних наук АН УРСР. У 1951–1958 – завідувач відділу Інституту геології корисних копалин АН УРСР. З 1958 до 1981 – заступник директора Інституту геології і геофізики АН СРСР. У 1975–1982 – голова Петрографічного комітету АН СРСР. Одночасно у 1981–1982 – директор Мінералогічного музею ім. О. С. Ферсмана АН СРСР.

Толубинський Всеволод Іванович (27.03.1904–17.04.1988) – теплофізик і теплоенергетик. Член-кореспондент АН УРСР (19.05.1951). Академік АН УРСР (1964). Заслужений діяч науки УРСР (1974), лауреат премії ім. Г. Ф. Прохурки АН УРСР (1981). У 1997 Президією НАН України засновано премію ім. В. І. Толубинського у галузі теплофізики та теплотехніки. З 1930 до 1934 працював доцентом у Київському енергетичному інституті та Київському машинобудівному інституті. Одночасно у 1931–1934 – завідувач відділу Київського філіалу

Інституту промислової енергетики ВРНГ УСРР. З 1930 до 1963 працював з перервами у Київському політехнічному інституті (з 1934 – Київський індустріальний інститут, з 1948 – Київський політехнічний інститут) – доцент (1934–1938), завідувач кафедри (1938–1941, 1944–1963). У 1941–1944 перебував в евакуації в Узбецькій РСР, де працював завідувачем кафедри Середньоазійського індустріального інституту в Ташкенті. З 1939 працював в Інституті енергетики АН УРСР (з 1947 – Інститут теплоенергетики АН УРСР, з 1964 – Інститут технічної теплофізики АН УРСР) – завідувач відділу (1939–1941, 1945–1946, 1950–1952, 1955–1960, 1972–1987), старший науковий співробітник (1943–1944), завідувач лабораторії (1944–1945, 1947–1949), директор (1953–1954, 1963–1972), радник при дирекції (1987–1988).

Фаворов Олексій Михайлович (30.03.1900–08.08.1981) – вчений у галузі рослинництва. Член-кореспондент АН УРСР (19.05.1951). У 1928–1954 – завідувач відділу Українського генетико-селекційного інституту Наркомзему УСРР (з 1935 – Всесоюзний селекційно-генетичний інститут ВАСГНІЛ). З 1956 – завідувач відділу Науково-дослідного інституту землеробства і тваринництва західних районів України Півдснного відділення ВАСГНІЛ.

Шубенко-Шубін Леонід Олександрович (07.08.1907–28.07.1994) – вчений у галузі енергетики. Член-кореспондент АН УРСР (19.05.1951). Академік АН УРСР (1967). Лауреат Державної премії СРСР (1947), Герой Соціалістичної Праці (1962), лауреат премії ім. Г. Ф. Проскури АН УРСР (1982). У 1931–1935 викладав у Ленінградському інституті інженерів залізничного транспорту. Одночасно у 1934–1941 – викладач Ленінградського політехнічного інституту ім. М. І. Калініна. У 1944–1950 – директор Ленінградського центрального науково-дослідного котлотурбінного інституту ім. І. І. Ползунова Наркомважпрому СРСР. У 1950–1968 – головний конструктор Харківського турбінного заводу ім. С. М. Кірова. Одночасно з 1957 працював у Лабораторії гідравлічних машин АН УРСР (з 1964 – Харківський філіал Інституту механіки АН УРСР, з 1970 – Харківський філіал Інституту технічної теплофізики АН УРСР, з 1972 – Інститут проблем машинобудування АН УРСР) – завідувач відділу (1957–1991), радник при дирекції (1991–1994).

Яковкін Авенір Олександрович (21.05.1887–18.11.1974) – астроном. Член-кореспондент АН УРСР (19.05.1951). З 1916 працював у Казанському університеті (з 1922 – Казанський державний університет) – приват-доцент (1916–1926), професор, завідувач кафедри (1926–1937). Одночасно у 1926–1931 – директор Астрономічної обсерваторії ім. В. П. Енгельгардта вказаного університету. У 1937–1945 – професор Свердловського державного університету ім. О. М. Горького (з 1945 – Уральський державний університет ім. О. М. Горького). З 1945 до 1956 – професор, завідувач кафедри Київського державного університету ім. Т. Г. Шевченка. Одночасно з 1952 працював у Головній астрономічній обсерваторії АН УРСР – директор (1952–1959), старший науковий співробітник-консультант (1960–1974).

СПИСОК НАУКОВИХ СПІВРОБІТНИКІВ АН УРСР (1951–1955)*¹

Абленцев (Абеленцев) Василь Ісакович (1913) – зоолог, кандидат біологічних наук; старший науковий співробітник відділу екології тварин (1951–1955) Інституту зоології.

Абіндер Олексій Олексійович (1907) – хімік, кандидат технічних наук; завідувач лабораторії порошкової металургії відділу спеціальних сплавів (1951–1952) Інституту чорної металургії.

Абрамова Тетяна Михайлівна (1912) – хімік; молодший науковий співробітник відділу хімії ізотопів (1951–1955) Інституту фізичної хімії ім. Л. В. Писаржевського.

Авдакова Інна Лсонідівна (1911) – науковий співробітник-консультант (1953–1955) Відділу спечробіт АН.

Аверін Юрій Вікторович (1911–1987) – фахівець у галузі екології і орнітології, кандидат біологічних наук; завідувач відділу зоології (1955) Кримського філіалу АН.

Авраменко Сергій Олександрович (1912) – математик; кандидат фізико-математичних наук; заступник директора з наукової роботи (1951), старший науковий співробітник (1952) Інституту математики.

Агєєв Борис Михайлович – молодший науковий співробітник (1952) Інституту гірничої справи ім. М. М. Федорова.

Адаменко Анастасія Григорівна (1914–1989) – завідувачка спецвідділу (1951), завідувачка сектору відділу рукописів (1952–1955) Державної публічної бібліотеки УРСР.

Адаменко Олексій Іванович (1926) – фахівець у галузі електрозварювання; молодший науковий співробітник (1951–1953) Інституту гірничої справи ім. М. М. Федорова.

Азаносов Р. І. – старший науковий співробітник (1952) Інституту мовознавства ім. О. О. Потебні.

Азо Лідія Георгіївна (1910) – сейсмолог; завідувач сейсмічної станції «Ужгород» (1952–1954) Сейсмічного сектору Львівського філіалу АН.

Айзенберг (Айзенберг)*² Давид Єфремович (1908–1994) – геолог, палеонтолог, кандидат геолого-мінералогічних наук; старший науковий співробітник відділу стратиграфії і літології палеозойських покладів (1951–1955) Інституту геологічних наук.

¹ До списку включені штатні співробітники, академіки та члени-кореспонденти, які займали наукові посади в академічних наукових установах, а також Державній публічній бібліотеці УРСР у 1951–1955 рр. Не включено до списку адміністративно-технічний персонал (заступники директорів з адміністративно-господарської роботи, завідувачі канцелярій та відділів кадрів, інженери, конструктори, лаборанти, секретарки та технічний персонал), викладацький склад аспірантури, а також аспіранти і докторанти.

² У круглих дужках подано різниця прізвищ та імен співробітників, які зустрічаються у документах з кадрових питань установ ІААН України, а також псевдоніми.

Айзенман (Аїзсман) Берта Юхимівна (1903–1997) – мікробіолог, кандидат біологічних наук; старший науковий співробітник відділу патогенних мікроорганізмів (1951–1955) Інституту мікробіології ім. Д. К. Заболотного.

Акаловський Ігор Верович (1914) – фахівець у галузі радіотехніки, кандидат технічних наук; старший науковий співробітник (1951–1952, 1955), заступник директора з наукової роботи (1952–1955) Інституту електротехніки.

Аксельруд Наум Володимирович (1914) – хімік, кандидат хімічних наук; молодший (1951–1952), старший науковий співробітник лабораторії комплексних сполук (1953–1955) Інституту загальної і неорганічної хімії.

Аксентьева Зінаїда Миколаївна (1900–1969) – астроном, геофізик, доктор фізико-математичних наук, член-кореспондент (1951); член (1952) Президії АН; заступник директора з наукової роботи (1951), директор (1951–1955) Полтавської гравіметричної обсерваторії АН.

Акутін Георгій Костянтинівич (1914) – фахівець у галузі гірничої справи, кандидат технічних наук; молодший (1953–1955), старший науковий співробітник відділу проблем підземних розробок (1955) Інституту гірничої справи ім. М. М. Федорова.

Алабовський Олександр Миколайович (1925–1997) – фахівець у галузі механіки; молодший науковий співробітник (1952) Інституту машинознавства і сільськогосподарської механіки.

Александров Григорій Петрович (1905) – хімік-технолог, кандидат хімічних наук; старший науковий співробітник (1951), завідувач лабораторії мінеральної хімії (1952–1955) Інституту геології корисних копалин.

Александрова Валентина Пєтрівна (1921–2007) – економіст, кандидат економічних наук; молодший (1951–1952), старший науковий співробітник відділу економіки промисловості (1953–1955) Інституту економіки.

Аксапольський Дмитро (Давид) Якович (1901–1993) – фахівець у галузі механіки, кандидат технічних наук; завідувач відділу парогазодинаміки робочих процесів турбомашин (1951–1955) Лабораторії проблем швидкохідних машин та механізмів АН; завідувач відділу парогазодинаміки робочих процесів турбомашин (1955) Лабораторії гідравлічних машин АН.

Алексєєвський Володимир Петрович (1917) – механік, кандидат технічних наук; молодший науковий співробітник відділу гідромеханіки (1951–1955) Інституту математики.

Алєтєєв Олександр Олександрович (1906–1964) – хімік-технолог, кандидат технічних наук; старший науковий співробітник відділу геології нафтових родовищ та газу (1951–1952) Інституту геологічних наук.

Алмазов Олександр Маркович (1912–1966) – хімік, кандидат хімічних наук; старший науковий співробітник (1951–1952), завідувач відділу гідрохімії (1953–1955) Інституту гідробіології.

Алпатова Євгенія Тарасівна (1912) – геофізик; молодший науковий співробітник лабораторії горючих копалин (1952) Інституту геології корисних копалин.

Альбов Сергій Веніамінович (1900–1992) – геолог, доктор геолого-мінералогічних наук; старший науковий співробітник відділу геології (1951–1955) Кримського філіалу АН.

Амброз Олександр Іванович (1895–1972) – іхтіолог, кандидат біологічних наук; завідувач лабораторії приморських водойм (1951–1954), старший науковий співробітник Одеської біологічної станції (1955) Інституту гідробіології.

Аміро Ігор Якович (1921–1998) – фахівець у галузі механіки, кандидат технічних наук; молодший (1951–1953), старший науковий співробітник відділу стійкості конструкцій (1953–1955) Інституту будівельної механіки.

Андрєв Олександр Васильович – біолог, кандидат сільськогосподарських наук; старший науковий співробітник відділу луківництва (1955) Інституту агробіології.

Андрєв (Андрєєв) Микола Борисович (1899) – економіст; молодший науковий співробітник відділу статистики (1951–1953) Інституту економіки.

Андрієвський Євген Олександрович (1930–1997) – фахівець у галузі виміральної техніки; молодший науковий співробітник (1953–1955) Інституту машинознавства і автоматики.

Андріюк (Андрєюк) Катерина Іванівна (1927–2013) – мікробіолог, кандидат біологічних наук; вчений секретар (1955) Інституту мікробіології ім. Д. К. Заболотного.

Андрущенко Григорій Авксентійович (1902) – ґрунтознавець, кандидат сільськогосподарських наук; старший науковий співробітник відділу фізіології живлення рослин і ґрунтознавства (1952–1955) Інституту агробіології.

Анісімов Юрій Олександрович (1918–1985) – фахівець у галузі історії техніки, кандидат технічних наук; молодший науковий співробітник (1951–1952), завідувач відділу історії техніки (1953–1955) Інституту теплоенергетики; вчений секретар (1955) Комісії по історії АН.

Антілогова Валентина Ананіївна (1920) – фітопатолог; молодший науковий співробітник відділу захисту рослин та карантину (1952–1955) Ботанічного саду АН.

Антоненко Володимир Григорович (1924) – філософ, кандидат філософських наук; молодший науковий співробітник відділу діалектичного матеріалізму (1953–1955) Інституту філософії.

Антонов Микола Михайлович (1881) – лісознавець; молодший науковий співробітник лабораторії фітопатології (1951) Інституту ентомології та фітопатології; молодший науковий співробітник (1952) Державного заповідника «Олександрія» АН; директор (1954–1955) Старосільської біологічної станції АН; директор (1955) Старосільської біологічної станції Інституту лісу.

Антонович Агафія Володимирівна (1900) – бібліограф; старший бібліотekar відділу комплектування (1951–1953) Державної публічної бібліотеки УРСР.

Апанович Олена Михайлівна (1919–2000) – історик, кандидат історичних наук; молодший науковий співробітник відділу історії феодалізму (1951–1955) Інституту історії.

Аплєк Іродіада Володимирівна (1921) – мікробіолог; молодший науковий співробітник відділу тваринництва (1951–1952) Інституту зоології; молодший науковий співробітник групи імунології і зоогігієни сільськогосподарських тварин (1952–1953) Сектору тваринництва АН.

Арбузов Мойсей Петрович (1908–1984) – фахівець у галузі металургії, доктор фізико-математичних наук, доцент; заступник директора з наукової роботи (1951–1953), старший науковий співробітник відділу фазових перетворень (1953–1955)

Лабораторії металофізики АН; старший науковий співробітник відділу фазових перетворень (1955) Інституту металофізики.

Аркадєва Валентина Абрамівна (1927) – хімік, кандидат хімічних наук; молодший науковий співробітник (1955) Інституту загальної і неорганічної хімії.

Аронов Ісак Зіновійович (1918) – фахівець у галузі теплотехніки, кандидат технічних наук; молодший науковий співробітник (1951) Інституту теплосергетрики.

Артамонов Олександр Якович (1908–1967) – матеріалознавець, кандидат технічних наук; молодший науковий співробітник (1953–1955) Інституту машинознавства і сільськогосподарської механіки.

Артеменко Рима Євlampіївна (1922) – фахівець у галузі гідродинаміки; молодший науковий співробітник відділу парогазодинаміки робочих процесів турбомашин (1951–1953) Лабораторії проблем швидкохідних машин і механізмів АН.

Артошенко Олександра Трохимівна (1911–1990) – біолог; молодший науковий співробітник (1951–1952, 1955), вчений секретар (1952–1955) Інституту ботаніки.

Архипова Віра Дмитрівна (1912) – фітопатолог; молодший науковий співробітник (1951–1955) Інституту ентомології та фітопатології.

Архиповець Олександр Йосипович (1922) – фізіолог; молодший науковий співробітник лабораторії фізіології сільськогосподарських тварин (1953–1955) Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця.

Архімович Лідія Борисівна (1916–1990) – музикознавець, кандидат мистецтвознавства; старший науковий співробітник відділу музики та музичного фольклору (1951–1955) Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії.

Асоянц Григорій Боградович (1918) – інженер-технолог; завідувач лабораторії (1951) Інституту електрозварювання ім. Є. О. Патона.

Асніс Аркадій Юхимович (1908–1987) – фахівець у галузі електрозварювання, кандидат технічних наук; завідувач відділу технології зварювання (1951–1952), старший науковий співробітник відділу фізико-хімічних методів дослідження зварних з'єднань (1952–1955) Інституту електрозварювання ім. Є. О. Патона.

Афанасьєв Данило Якович (1902–1990) – біолог, геоботанік, кандидат біологічних наук, професор; завідувач відділу геоботаніки (1951–1955), старший науковий співробітник (1954) Інституту ботаніки.

Афендик Леонід Григорович (1902) – фахівець у галузі механіки, кандидат фізико-математичних наук, доцент; старший науковий співробітник відділу міцності та деталей машин (1952) Інституту машинознавства і автоматички.

Ахієзер Олександр Ілліч (1911–2000) – фізик, доктор фізико-математичних наук, професор; завідувач відділу фізики ядра і елементарних процесів (1951–1955) Фізико-технічного інституту.

Ахременко Надія Савівна (1904) – бактеріолог; молодший науковий співробітник (1951–1953) Інституту ентомології та фітопатології.

Ашафатова Олена Михайлівна (1916) – бібліотекознавець; старший бібліотекар відділу фондів і обслуговування читачів (1951–1953) Державної публічної бібліотеки УРСР.

Ашкіназі Маріам Соломонівна (1901) – фізико-хімік, кандидат хімічних наук, доцент; старший науковий співробітник відділу фотохімії та фотокolorиметрії (1951–1955) Інституту фізичної хімії ім. Л. В. Писаржевського.

Бабенчиков Володимир Петрович (1885) – історик; молодший науковий співробітник відділу історії і археології (1955) Кримського філіалу АН.

Бабинець Андрій Євтихійович (1911–1982) – гідргеолог, кандидат геолого-мінералогічних наук, доцент; члєн (1952) Президії АН; директор (1951–1952), заступник директора з наукової роботи (1953–1955), завідувач відділу гідргеології та інженерної геології (1951–1955) Інституту геологічних наук.

Бабишкін Олег Кіндратович (1918–1991) – літературознавець, кандидат філологічних наук; старший науковий співробітник відділу української доживтневої літератури (1951–1955) Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка; старший науковий співробітник відділу української літератури (1952) Інституту суспільних наук.

Бабій Борис Мусійович (1914–1993) – фахівець у галузі права, кандидат юридичних наук; вчений секретар (1951), старший науковий співробітник (1951–1955) Сектору держави та права АН.

Бабій Павло Тимофійович (1912) – фахівець у галузі механіки; молодший науковий співробітник відділу сільськогосподарських машин (1951–1955) Інституту машинознавства і сільськогосподарської механіки.

Бабко Анатолій Кирилович (1905–1968) – хімік-аналітик, доктор хімічних наук, професор, члєн-кореспондент (1948); заступник голови (1951–1954) Відділу фізико-математичних, хімічних і геологічних наук АН, заступник голови (1955) Відділу хімічних і геологічних наук АН; члєн (1952) Ради науково-технічної пропаганди АН; завідувач лабораторії аналітичної хімії (1951–1955) Інституту загальної і неорганічної хімії.

Бабова Валентина Степанівна див. Бобкова В. С.

Бабуха Григорій Лукич (1917–1973) – фахівець у галузі теплотехніки; молодший науковий співробітник (1952–1955) Інституту теплоенергетики.

Багмут Йосип Адріанович (1905–1968) – мовознавець, кандидат філологічних наук; молодший науковий співробітник (1951), вчений секретар (1952–1953), старший науковий співробітник відділу словників (1953–1955) Інституту мовознавства ім. О. О. Потебні.

Базилевич Тамара Федорівна (1929–2009) – музеєзнавець, науковий співробітник (1953–1955) Канівського державного музею-заповідника «Могила Т. Г. Шевченка».

Бакалінська Євгенія Арсеніївна (1908) – мікробіолог, кандидат біологічних наук; молодший науковий співробітник відділу бактеріозів рослин (1952–1955) Інституту мікробіології ім. Д. К. Заболотного.

Бакулін Дмитро Іванович (1902) – доцент; вчений секретар (1951–1954) Ради науково-технічної пропаганди АН, вчений секретар (1954–1955) Редакційно-видавничої ради АН.

Бакшєв Петро Семенович (1906) – хімік-технолог, кандидат технічних наук; молодший, старший науковий співробітник відділу електрометалургії (1951) Інституту чорної металургії.

Балабай Павло Павлович (1904–1961) – зоолог, доктор біологічних наук, доцент; молодший (1951), старший науковий співробітник Науково-природознавчого

музею у Львові (1952–1954) Інституту агробіології; старший науковий співробітник (1955) Науково-природознавчого музею АН у Львові.

Балицький Костянтин Петрович (1924) – патофізіолог; молодший (1953), старший науковий співробітник лабораторії компенсаторних і захисних функцій (1954–1955) Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця.

Балицький Микола Федорович (1905) – геолог; молодший науковий співробітник групи технології нафти (1952–1955) Інституту геології корисних копалин.

Балковий Петро Миколайович (1904) – історик, кандидат історичних наук; вчений секретар (1952–1955) Відділення суспільних наук АН; старший науковий співробітник воєнно-історичного відділу (1951–1952), відділу історії радянського суспільства (1952–1955) Інституту історії.

Балуховський Микола Пилипович (1899–1977) – геолог-нафтовик, кандидат геолого-мінералогічних наук; старший науковий співробітник відділу геології нафтових родовищ та газу (1951–1955) Інституту геологічних наук.

Бандрівський Дмитро Григорович (1897–1983) – мовознавець, письменник; молодший науковий співробітник відділу російської мови, слов'янських мов і загального мовознавства (1951–1955) Інституту суспільних наук.

Барабой Абрам Зіновійович (1902–1983) – історик, кандидат історичних наук; молодший (1953), старший науковий співробітник відділу археографії (1953–1955) Інституту історії.

Баран Володимир Данилович (1927) – філолог; молодший науковий співробітник (1953–1955) Інституту суспільних наук.

Баранецький Степан Федорович (1898) – зоотехнік, кандидат сільськогосподарських наук; заступник директора з наукової роботи (1951–1953) Інституту агробіології.

Баранова Наталія Михайлівна (1911) – геолог, кандидат геолого-мінералогічних наук; старший науковий співробітник відділу мезозойських відкладів (1951–1955) Інституту геологічних наук.

Барановський Полікарп Павлович (1897–1963) – фольклорист, музикознавець; завідувач лабораторії звукозапису (1951–1955) Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії.

Барбарич Андрій Іванович (1903–1979) – ботанік-систематик, дендролог; кандидат біологічних наук; старший науковий співробітник відділу вищих рослин (1951–1955) Інституту ботаніки.

Бардзіловська Надія Петрівна див. Бордзіловська Н. П.

Барінова Раїса Олексіївна (1906) – біолог, кандидат біологічних наук; старший науковий співробітник лабораторії фізіології стійкості рослин (1952–1955) Інституту фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії.

Барченко Лілія Іванівна (1927) – біолог, кандидат медичних наук; молодший науковий співробітник лабораторії живої речовини, клітин і тканин (1953–1955) Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця.

Барчук Ілля Федорович (1918) – фізик; молодший науковий співробітник (1951–1955) Інституту фізики.

Басс Іван Іванович (1907) – літературознавець, кандидат філологічних наук; старший науковий співробітник відділу української довоєнної літератури (1951–1955) Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка.

Баталін Георгій Іванович (1918–1988) – фізико-хімік, кандидат технічних наук; молодший (1951–1953), старший науковий співробітник лабораторії неметалевого включення сталеплавильного відділу (1953) Інституту чорної металургії.

Бачуріна Ганна Федорівна (1908–1987) – геоботанік, кандидат біологічних наук; старший науковий співробітник відділу спорових рослин (1951–1955) Інституту ботаніки.

Бевзо Олександр Арефійович (1901–1981) – історик; молодший науковий співробітник відділу археографії (1951–1955) Інституту історії.

Бедриківська (Бериківська) Наталія Петрівна (1906) – агрохімік, кандидат сільськогосподарських наук; молодший науковий співробітник відділу біології рослин (1951–1952), молодший науковий співробітник відділу фізіології та біохімії рослин (1953–1955) Ботанічного саду АН.

Безкоровайний Григорій Павлович (1915) – фахівець у галузі теплоенергетики; молодший науковий співробітник відділу загальних проблем енергетики (1952) Інституту теплоенергетики.

Безуглий Василь Панькович (1922) – терапевт; молодший науковий співробітник відділу клінічної медицини (1952) Інституту клінічної фізіології ім. О. О. Богомольця.

Бейліс-Вирова Раїса Аронівна (Арефіївна) (1899–1982) – біолог, кандидат біологічних наук; старший науковий співробітник (1951) Науково-природознавчого музею АН у Львові; старший науковий співробітник відділу селекції і насінництва (1952–1955) Інституту агробіології.

Белокин Степан Макарович (1918) – хімік; молодший науковий співробітник лабораторії хімічної переробки палива (1952–1955) Інституту теплоенергетики.

Бельтюкова Клавдія Гнатівна (1900–1971) – мікробіолог, кандидат біологічних наук; завідувачка відділу бактеріозів рослин (1951–1955) Інституту мікробіології ім. Д. К. Заболотного.

Беневоленська Софія Вікторівна (1891) – патофізіолог, кандидат медичних наук; старший науковий співробітник лабораторії скелетації тканин (1951–1952), старший науковий співробітник лабораторії живої речовини, клітин і тканин (1953–1955) Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця.

Беніва (Веніва) Тамара Яківна (1914) – фахівець у галузі електротехніки; молодший науковий співробітник відділу фізико-хімії металургійних процесів (1951–1952) Інституту чорної металургії; молодший науковий співробітник лабораторії ультразвукових методів дослідження металів (1952–1955) Лабораторії металофізики АН; молодший науковий співробітник лабораторії ультразвукових методів дослідження металів (1955) Інституту металофізики.

Бенін Володимир Львович (1917) – фахівець у галузі електротехніки, кандидат технічних наук; молодший науковий співробітник Харківської електролабораторії (1951–1955) Інституту електротехніки.

Березанська Софія Станіславівна (1924) – археолог, кандидат історичних наук; молодший науковий співробітник відділу археології первісного суспільства (1951–1955) Інституту археології.

Березанський Юрій Макарович (1925) – фізик, доктор фізико-математичних наук; молодший (1951–1952), старший науковий співробітник відділу математичного аналізу та математичної фізики (1953–1955) Інституту математики.

Березін Анатолій Іванович (1916) – фізіолог; вчений секретар (1951–1952), молодший науковий співробітник лабораторії фізіології вищої нервової діяльності людини та тварин (1953) Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця.

Березовець Дмитро Тарасович (1910–1970) – археолог; молодший науковий співробітник відділу слов'янської археології (1951–1955) Інституту археології.

Беренблум Любов Самійлівна (1909) – хімік; молодший науковий співробітник (1951–1952) Інституту загальної і неорганічної хімії.

Бериківська Наталія Петрівна див. Бедриківська Н. П.

Берлянд Рахіль Аронівна (1904) – бібліограф; старший редактор (1951–1953), бібліограф-редактор відділу бібліографії (1953) Державної публічної бібліотеки УРСР.

Бернадська Людмила Генріхівна (1926) – геолог; молодший науковий співробітник відділу геології нафтових родовищ та газу (1951–1955) Інституту геологічних наук.

Бернштейн (Берштейн) Бетя Йолівна (1922) – біохімік, кандидат біологічних наук; молодший науковий співробітник лабораторії біохімії фотосинтезу сільськогосподарських рослин (1951–1955) Інституту фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії.

Бернштейн Іда (Іта) Мойсейівна (1906) – фармацевт; молодший науковий співробітник лабораторії фізіології живлення рослин (1951–1953) Інституту фізіології рослин і агрохімії.

Бернштейн Михайло Давидович (1911–2002) – літературознавець, кандидат філологічних наук, доцент; старший науковий співробітник відділу української доживотної літератури (1951–1953) Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка.

Бершова Ольга Іполитівна (1901–1972) – мікробіолог, агрохімік, кандидат біологічних наук; старший науковий співробітник відділу загальної мікробіології (1951–1955) Інституту мікробіології ім. Д. К. Заболотного.

Берштейн Бетя Йолівна див. Бернштейн Б. Й.

Берштейн Семен Мойсейович (1903) – фахівець у галузі агрономії; молодший науковий співробітник (1951–1952) Інституту фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії.

Бессараб (Бессараб) Микола Пилипович (1906) – фізик, кандидат фізико-математичних наук; старший науковий співробітник (1951–1955) Інституту фізики.

Беспалій Іван Гнатович (1905–1958) – іхтіолог, кандидат біологічних наук; вчений секретар (1951–1955) Відділу біологічних наук АН; старший науковий співробітник відділу паразитології (1951–1955) Інституту зоології.

Беспальний Володимир Федорович (1925) – філософ, кандидат філософських наук; молодший науковий співробітник відділу історії філософської і суспільної думки України (1951–1953), старший науковий співробітник (1953) Інституту філософії.

Бессонов Віктор Георгійович (1919) – механік, кандидат технічних наук; молодший науковий співробітник спецлабораторії (1953–1955) Інституту математики.

Білановський Іван Дмитрович див. Білановський І. Д.

Белая Єлизавета Григорівна (1905) – старший бібліотечар відділу спецфондів (1951–1953) Державної публічної бібліотеки УРСР.

Белєвцев Яків Миколайович (1912–1993) – геолог, доктор геолого-мінералогічних наук, член-кореспондент (1951); старший науковий співробітник (1951–1952), завідувач відділу рудних родовищ (1953–1955) Інституту геологічних наук.

Белік (Білик) Яків Васильович (1921–2006) – біохімік, кандидат біологічних наук; вчений секретар (1953–1955) Інституту біохімії.

Беліцер Володимир Олександрович (1906–1988) – біохімік, доктор біологічних наук, професор, член-кореспондент (1945); член (1952) Ради науково-технічної пропаганди АН; завідувач лабораторії ферментів (1951–1955) Інституту біохімії.

Белоус Злата Всеволодівна (1917) – старший бібліотекар відділу фондів і обслуговування читачів (1951–1953) Державної публічної бібліотеки УРСР.

Белоус (Білоус) Олексій Григорович (1906) – філософ, кандидат філософських наук; заступник директора з наукової роботи (1951–1952), старший науковий співробітник (1952–1953) Інституту філософії.

Белоусов Сергій Миколайович (1897–1985) – історик, кандидат історичних наук; старший науковий співробітник (1951), в.о. завідувача відділу історії радянського суспільства (1951–1955), старший науковий співробітник відділу історії Великої Жовтневої соціалістичної революції та громадянської війни (1955) Інституту історії.

Белявська Олена Олексіївна (1925) – філолог, кандидат філологічних наук; молодший науковий співробітник відділу російської літератури (1953–1955) Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка.

Белявський Олексій Якович див. Білявський О. Я.

Беляс Віктор Адріанович (1883) – філософ, кандидат філософських наук; молодший науковий співробітник відділу історії філософської і суспільної думки України (1951–1955) Інституту філософії.

Беляса Лілія Вікентіївна (1928) – літературознавець; молодший науковий співробітник (1954–1955) Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка.

Белякова Євгенія Павлівна (1911) – хімік, кандидат технічних наук; старший науковий співробітник шлакової лабораторії доменного відділу (1951–1955) Інституту чорної металургії.

Белянкін Федір Павлович (1892–1972) – фахівець у галузі механіки, доктор технічних наук, професор, академік (1948); член (1951) Президії АН; директор (1951–1955), завідувач відділу стійкості конструкцій (1955) Інституту будівельної механіки.

Биков Степан Федорович (1916) – хімік; молодший науковий співробітник лабораторії колоїдної хімії (1952–1955) Інституту загальної і неорганічної хімії.

Бірюк Яків Дементійович див. Бірюк Я. Д.

Бистренко Петро Пантелеймонович (1900–1980) – історик, кандидат історичних наук; старший науковий співробітник відділу археографії (1954–1955) Інституту історії.

Битюцька Людмила Іванівна (1927) – бібліотекознавець; старший бібліограф (1951–1953), бібліограф відділу бібліографії (1953) Державної публічної бібліотеки УРСР.

Бичкова Цецилія Володимирівна (1926) – фахівець у галузі права; молодший науковий співробітник (1952–1955) Сектору держави та права АН.

Бібер Вадим Аполлонович (1901) – хімік, кандидат хімічних наук; старший науковий співробітник відділу експериментальної офтальмології (1951–1952) Інституту клінічної фізіології ім. О. О. Богомольця.

Бібіков Сергій Миколайович (1908–1988) – археолог, доктор історичних наук; голова (1955) Науково-методичної ради по охороні пам'яток культури АН; заступник директора з наукової роботи (1954), директор (1955) Інституту археології.

Білай Віра Йосипівна (1908–1994) – міколог, доктор біологічних наук; старший науковий співробітник відділу мікології (1951–1955) Інституту мікробіології ім. Д. К. Заболотного.

Білановський (Белановський) Іван Дмитрович (1878–1958) – біолог-ентомолог, доктор біологічних наук, професор; завідувач відділу фауни (1951–1955) Інституту зоології.

Біленко Євгенія Абрамівна (1902) – хімік; молодший науковий співробітник відділу фізико-хімії металургійних процесів (1951–1953) Інституту чорної металургії.

Білецький Андрій Олександрович (1911–1995) – мовознавець, доктор філологічних наук, доцент; старший науковий співробітник відділу діалектології (1951–1955) Інституту мовознавства ім. О. О. Потебні.

Білецький Олександр Іванович (1884–1961) – літературознавець, філолог, доктор філологічних наук, професор, академік (1939); голова (1951) Бібліотечної комісії АН; член (1951) Президії АН; директор (1951–1955), завідувач відділу літератури слов'янських країн народної демократії (1955) Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка.

Білецький Стіпан Теодорович (1904–1989) – історик; молодший науковий співробітник відділу історії України (1951–1955) Інституту суспільних наук.

Білий Микола Данилович (1900–1972) – іхтіолог, доктор біологічних наук; старший науковий співробітник відділу іхтіології (1951–1955) Інституту гідробіології.

Білик Гаврило Іванович (1904–1985) – геоботанік, кандидат біологічних наук; заступник директора з наукової роботи (1951–1955) Інституту ботаніки.

Білик Яків Васильович див. Белік Я. В.

Білогорська Євгенія Володимирівна (Василівна) (1922) – фахівець у галузі агрономії; молодший науковий співробітник (1951) Інституту генетики і селекції.

Білодід Іван Костянтинівич (1906–1981) – мовознавець, доктор філологічних наук; заступник голови (1952–1954), голова (1954–1955) Відділу суспільних наук АН; заступник директора з наукової роботи (1951–1955) Інституту мовознавства ім. О. О. Потебні.

Білоус Олексій Григорович див. Белоус О. Г.

Білявський (Белявський) Олексій Якович (1899–1954) – гідрогеолог, кандидат геологічних наук, доцент; завідувач гідрогеологічної лабораторії (1951–1954) Інституту геологічних наук.

Біляшевський Микола Миколайович (1914–1980) – гідротехнік, кандидат технічних наук; молодший науковий співробітник (1951), старший науковий співробітник відділу гідротехніки (1952–1953) Інституту гідрології та гідротехніки.

Бінявська Анфіса Лсонтіївна (1906) – бібліограф; старший бібліограф відділу фондів і обслуговування читачів (1951–1953) Державної публічної бібліотеки УРСР.

Біргер Тахія Ізраїлівна (1916) – зоолог; молодший науковий співробітник лабораторії фізіології водних організмів (1952–1955) Інституту гідробіології.

Бірюк (Бирюк) Яків Дементійович (1902) – бібліограф; головний бібліотекар відділу стародруків (1951–1953) Державної публічної бібліотеки УРСР.

Бірюкович Петро Вікторович (1909–1985) – психіатр, кандидат медичних наук; старший науковий співробітник відділу психіатрії і патології вищої нервової діяльності (1951–1955) Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця.

Благовещенський (Благовещенський) Юрій Володимирович (1910) – фахівець у галузі механіки, кандидат технічних наук; старший науковий співробітник відділу математичного аналізу та математичної фізики (1951–1955) Інституту математики.

Благодатська Галина Гнатівна (1908) – біолог; молодший науковий співробітник відділу біології індивідуального розвитку тварин (1952–1955) Інституту зоології.

Блідних Олександр Георгійович (1916) – хімік; молодший науковий співробітник лабораторії хімічної переробки палива (1951–1952) Інституту теплосенергетики.

Бліфельд Давид Ісакович (1908–1966) – археолог, кандидат історичних наук; старший науковий співробітник відділу слов'янської археології (1951–1955) Інституту археології.

Блох С. А. – науковий співробітник (1954) Інституту використання газу в комунальному господарстві та промисловості.

Бобир Віктор Якович (1925) – економіст; молодший науковий співробітник відділу водного господарства та зрошення (1953) Інституту економіки.

Бобкова (Бабкова) Валентина Степанівна (1907) – фольклорист-літературознавець, кандидат філологічних наук; старший науковий співробітник відділу словесного фольклору (1951–1955) Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії.

Бобошко Володимир Миколайович (1911) – картограф, кандидат географічних наук; молодший науковий співробітник (1951–1952) Лабораторії ґрунтознавства АН.

Бобрісвич Олександр Павлович (1928–2008) – геолог; молодший науковий співробітник відділу петрографії і корисних копалин (1952–1955) Інституту геології корисних копалин.

Бобров Віталій Якович (1924) – економіст, кандидат економічних наук; молодший науковий співробітник відділу політекономії (1952–1955) Інституту економіки.

Боброва (Бодрова) Анфіса Олексіївна (1912) – хімік; молодший науковий співробітник лабораторії хімічної переробки палива (1951–1955) Інституту теплосенергетики.

Богачев Олексій Володимирович (1908) – ентомолог, кандидат біологічних наук; старший науковий співробітник відділу зоології (1955) Кримського філіалу АН.

Боголюбов Микола Миколайович (1909–1992) – математик, доктор фізико-математичних наук, професор, академік (1948); завідувач відділу математичного аналізу та математичної фізики (1951–1952), завідувач відділу диференціальних рівнянь (1953–1955) Інституту математики.

Богомолец Олег Олександрович (1911–1991) – патофізіолог, доктор медичних наук; старший науковий співробітник відділу патофізіології (1951–1952) Інституту клінічної фізіології ім. О. О. Богомольця.

Богомолов Валеріан Олександрович (1893) – фахівець у галузі електротехніки, кандидат технічних наук, доцент; старший науковий співробітник Харківської електролабораторії (1951–1955) Інституту електротехніки.

Богомолова Лідія Михайлівна (1923) – фахівець у галузі гідродинаміки; молодший науковий співробітник відділу парогазодинаміки робочих процесів турбомашин (1952–1954) Лабораторії проблем швидкохідних машин та механізмів АН.

Богопольський Мойсей Давидович (1895) – мікробіолог, кандидат біологічних наук; старший науковий співробітник відділу патогенних мікроорганізмів (1951) Інституту мікробіології ім. Д. К. Заболотного.

Богусевич Володимир Андрійович (1902–1978) – історик, археолог, кандидат історичних наук; завідувач відділу слов'янської археології (1951–1954), старший науковий співробітник (1954–1955) Інституту археології.

Бодрова Анфіса Олексіївна див. Боброва А. О.

Бодрова Ніна Володимирівна (1908) – фізіолог, кандидат біологічних наук; старший науковий співробітник (1951–1952) Інституту гідробіології.

Боев Юрій Олексійович (1928–2002) – історик, кандидат історичних наук; вчений секретар (1955) Ради науково-технічної пропаганди АН.

Божко Василь Степанович (1903) – фахівець у галузі металургії, кандидат технічних наук; завідувач лабораторії контролю і впровадження (1951–1955) Інституту чорної металургії.

Бойко Анатолій Онисійович (1912) – економіст, кандидат економічних наук; старший науковий співробітник відділу політекономії (1951–1955) Інституту економіки.

Бойко Іван Давидович (1899–1971) – історик, кандидат історичних наук; старший науковий співробітник відділу історії феодалізму (1951–1952) Інституту історії України.

Бойко Іван Захарович (1908–1970) – бібліограф; головний бібліотekar (1951–1953), головний бібліограф відділу бібліографії (1953–1955) Державної публічної бібліотеки УРСР.

Бойко Марія Федорівна (1902–1986) – філолог, кандидат філологічних наук; старший науковий співробітник відділу словників (1951–1955) Інституту мовознавства ім. О. О. Потебні.

Бондар Інтерна Касіянівна (1926) – економіст; молодший науковий співробітник відділу економіки сільського господарства (1951–1955) Інституту економіки.

Бондар Марко Іванович (1908) – біолог, кандидат біологічних наук; молодший науковий співробітник (1952), вчений секретар (1952–1955), завідувач відділу (1954) Ботанічного саду АН.

Бондаренко Андрій Петрович (1910) – геофізик, кандидат геолого-мінералогічних наук; молодший (1951), старший науковий співробітник відділу геофізики (1951–1955) Інституту геології корисних копалин.

Бондаренко Віктор Вікторович (1907–1995) – економіст, кандидат економічних наук; старший науковий співробітник відділу історії народного господарства (1951–1955) Інституту економіки.

Бондарчук Володимир Гаврилович (1905–1993) – геолог, геоморфолог, доктор геолого-мінералогічних наук, професор, академік (1951); директор (1953–1955), завідувач відділу тектоніки та геоморфології (1951, 1955), Інституту геологічних наук.

Бондарчук Олександр Семенович (1907) – фахівець у галузі механіки, кандидат фізико-математичних наук; старший науковий співробітник відділу теорії пружності та прикладної математики (1951–1952) Інституту машинознавства і автоматики; старший науковий співробітник відділу міцності гірничих машин і механізмів (1953–1955) Інституту гірничої справи ім. М. М. Федорова.

Бордзіловська (Бардзіловська) Надія Петрівна (1897–1997) – ембріолог, зоолог, кандидат біологічних наук; старший науковий співробітник лабораторії еволюційної морфології (1951–1952), старший науковий співробітник відділу біології індивідуального розвитку (1953–1955) Інституту зоології.

Борзяк Петро Григорович (1903–2000) – фізик, кандидат фізико-математичних наук; старший науковий співробітник відділу фізики електронних процесів (1951–1955) Інституту фізики.

Борисенко Олександр Іванович (1902–1989) – фахівець у галузі гідродинаміки, кандидат технічних наук, доцент; старший науковий співробітник відділу парогозодинаміки робочих процесів турбомашин (1951–1953) Лабораторії проблем швидкохідних машин та механізмів АН.

Борисенко Олексій Сергійович (1908) – інженер, кандидат технічних наук; завідувач відділу газових двигунів і автоматики (1951) Інституту використання газу в комунальному господарстві та промисловості.

Борисов Микола Дмитрович (1901) – фізико-хімік, кандидат хімічних наук; старший науковий співробітник, завідувач рентгеноспектроскопічної лабораторії (1951–1953) Інституту чорної металургії; старший науковий співробітник (1953–1955) Лабораторії металофізики АН; старший науковий співробітник (1955) Інституту металофізики.

Борисов Михайло Дмитрович (1903) – фізик, кандидат фізико-математичних наук; молодший (1951–1953), старший науковий співробітник відділу спектрального аналізу (1953–1955) Інституту фізики.

Боровик Євген Станіславович (1915–1966) – фізик; старший науковий співробітник (1951–1955) Фізико-технічного інституту.

Бородавко Всеволод Олександрович (1921) – гірничий інженер; молодший науковий співробітник (1951–1952) Інституту гірничої справи ім. М. М. Федорова.

Борщ Андрій Тимофійович (1908–1993) – мовознавець, кандидат філологічних наук; старший науковий співробітник відділу словників (1951–1952) Інституту мовознавства ім. О. О. Потебні.

Ботте Олександр Вікторович (1929) – фахівець у галузі механіки; науковий співробітник-консультант (1955) бюро Відділу технічних наук АН.

Боцян Лілія (Цесцилія) Володимирівна (1926) – фахівець у галузі права; молодший науковий співробітник (1952–1955) Сектору держави та права АН.

Бошко Георгій Володимирович (1920) – зоолог-паразитолог, кандидат біологічних наук; вчений секретар (1951–1955) Інституту зоології.

Брадіс Єлизавета Модестівна (1900–1975) – геоботанік, доктор біологічних наук; старший науковий співробітник відділу геоботаніки (1951–1955) Інституту ботаніки.

Бражников Вадим Євгенович (1923–1991) – фахівець у галузі права; молодший науковий співробітник (1952–1955) Сектору держави та права АН.

Бражнікова Ніна Євгенівна (1908) – геолог, палеонтолог, кандидат геолого-мінералогічних наук; старший науковий співробітник відділу стратиграфії і літології палеозойських покладів (1951–1955) Інституту геологічних наук.

Брайчевська Алла Трохимівна (1923) – історик, археолог, кандидат історичних наук; молодший науковий співробітник відділу слов'янської археології (1951–1955) Інституту археології.

Брайчевський Михайло Юліанович (1924–2001) – історик, археолог, кандидат історичних наук; молодший науковий співробітник відділу слов'янської археології (1951–1955) Інституту археології.

Бранцевич Вікторія Ромуальдівна (1903) – металознавець; молодший науковий співробітник лабораторії порошкової металургії (1951–1952) Інституту чорної металургії; молодший науковий співробітник (1952), вчений секретар (1953–1955) Лабораторії спісцсплавів АН; вчений секретар (1955) Інституту металокераміки і спецсплавів.

Брагагшівська Алла Олександрівна (1926) – біолог; вчений секретар Республіканської комісії по боротьбі з силікозом (1952) при Інституті генетики і селекції.

Брауде Семен Якович (1911–2003) – фізик, доктор технічних наук, професор; завідувач відділу «Р-В» (1951–1955) Фізико-технічного інституту; заступник директора з наукової роботи, завідувач лабораторії радіоастрономії (1955) Інституту радіофізики і електроніки.

Браун Михайло Петрович (1903–1977) – металознавець, доктор технічних наук; старший науковий співробітник (1951), заступник директора з наукової роботи (1952–1953) Інституту чорної металургії; старший науковий співробітник відділу металознавства (1953–1955) Лабораторії металофізики АН; старший науковий співробітник відділу металознавства (1955) Інституту металофізики.

Брахнов Володимир Михайлович (1913–1983) – філолог; молодший науковий співробітник відділу діалектології (1951–1955) Інституту мовознавства ім. О. О. Потебні.

Бреус Кіндрат Артемович (1904) – математик, кандидат фізико-математичних наук; старший науковий співробітник відділу алгебри та функціонального аналізу та відділу теорії функцій комплексної змінної та її застосування (1951–1952), заступник директора з наукової роботи (1953–1955), старший науковий співробітник відділу диференціальних рівнянь (1955) Інституту математики.

Бреус Олена Іванівна (1926) – картограф; старший бібліотекар кабінету картографії (1951–1953) Державної публічної бібліотеки УРСР.

Бриггалов Євген Олександрович (1914) – біолог; молодший, старший науковий співробітник відділу субтропічних і плодових рослин (1952–1955) Ботанічного саду АН.

Брискман Лев Лазарович (1907) – фахівець у галузі енергетики; молодший науковий співробітник (1951) Інституту теплоенергетики.

Брицький Ярослав Васильович (1919) – зоолог-ентомолог; молодший науковий співробітник відділу зоології та захисту рослин (1951–1955) Інституту агробіології.

Бродовська (Краковецька) Олена Захарівна (1882) – бібліограф; головний бібліотекар відділу опрацювання (1951), старший редактор відділу каталогізації (1952–1953) Державної публічної бібліотеки УРСР.

Бродський Олександр Ілліч (1895–1969) – фізико-хімік, доктор хімічних наук, професор, академік (1939); голова (1953–1955) Комісії по мічених атомах АН; директор (1951–1955) Інституту фізичної хімії ім. Л. В. Писаржевського.

Броуде Володимир Львович (1924–1978) – фізик, кандидат фізико-математичних наук; молодший науковий співробітник відділу спектрального аналізу (1951–1955) Інституту фізики.

Бугай Клим Семенович (1905) – іхтіолог; молодший науковий співробітник відділу іхтіології (1952–1955) Інституту гідрології.

Будзан Антон Федорович (1911–1982) – мистецтвознавець; молодший науковий співробітник (1951–1952), завідувач відділу народного мистецтва та художнього промислу (1953–1955) Українського державного музею етнографії та художнього промислу.

Булавицька Марія Василівна (1908–1982) – бібліограф; головний бібліограф бібліографічного відділу (1951–1955) Державної публічної бібліотеки УРСР.

Булаховський Леонід Арсенійович (1888–1961) – мовознавець, доктор філологічних наук, професор, академік (1939); заступник голови (1951) Відділу суспільних наук АН, член (1952–1955) Президії АН; голова (1954–1955) Бібліотечної комісії АН; директор (1951–1955), завідувач відділу російської мови, слов'янських мов і загального мовознавства (1954–1955) Інституту мовознавства ім. О. О. Потебні.

Буніп Костянтин Петрович (1910–1977) – металознавець, доктор технічних наук, професор; завідувач відділу металознавства (1951–1955) Інституту чорної металургії.

Бураков Анатолій Віссаріонович (1919–2001) – археолог; молодший науковий співробітник відділу скіфо-античної археології (1951–1953), старший науковий співробітник Державного історико-археологічного заповідника «Ольвія» (1953–1955) Інституту археології.

Бурчинський Олексій Михайлович (1907) – біолог, кандидат біологічних наук; старший науковий співробітник відділу біології рослин (1951–1952), відділу фізіології та біохімії рослин (1953–1955) Ботанічного саду АН.

Бурхсер Василиса Василівна (1891–1984) – хімік, радіолог, кандидат хімічних наук; заступник голови (1951–1955) Ради по вивченню продуктивних сил УРСР; старший науковий співробітник відділу геохімії (1951–1955) Інституту геологічних наук.

Буржсер Євген Самійлович (1887–1965) – геохімік; доктор хімічних наук, професор, член-кореспондент (1925); голова (1951–1955) Комітету по метеоритах АН; заступник голови (1955) Комісії по визначенню абсолютного віку геологічних формацій АН; завідувач відділу геохімії (1951–1955) Інституту геологічних наук.

Бурляй Георгій (Юрій) Семенович (1918–1998) – філолог, кандидат філологічних наук; старший науковий співробітник (1955) Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка.

Буслова Єфросинія Данилівна (1897) – фізіолог, кандидат біологічних наук; старший науковий співробітник відділу фізіології рослин (1951–1955) Інституту ботаніки.

Бутської Леонід Федорович (1918) – інженер лісового господарства; молодший науковий співробітник лабораторії лісівництва (1952–1955) Інституту агробіології.

Бутенко Григорій Олексійович – хімік, кандидат хімічних наук, старший науковий співробітник хіміко-аналітичної лабораторії (1955) Інституту чорної металургії.

Бутковський Йосип Миколайович (1909) – зоотехнік; молодший науковий співробітник (1951–1952) Інституту зоології; молодший науковий співробітник лабораторії фізіології і розмноження сільськогосподарських тварин (1952–1955) Сектору тваринництва АН.

Бутник-Сіверський Борис Степанович (1901–1983) – мистецтвознавець, кандидат історичних наук; старший науковий співробітник (1951–1954), завідувач відділу образотворчого мистецтва (1954–1955) Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії.

Бухало Сергій Максимович (1907–1988) – фахівець у галузі механіки, кандидат технічних наук, доцент, керівник (1951–1955) Відділу спецробіт АН, заступник голови (1954–1955) Комісії по впровадженню наукових досягнень у виробництво АН; старший науковий співробітник лабораторії механіки гірських порід і рудникового кріплення (1951–1952) Інституту гірничої справи ім. М. М. Федорова.

Бухіна Роза Анатоліївна (1895) – головний бібліотечар науково-методичного відділу (1951–1955) Державної публічної бібліотеки УРСР.

Бухтоярова Ніна Яківна (1916) – бібліограф; старший бібліотечар відділу фондів і обслуговування читачів (1951–1953) Державної публічної бібліотеки УРСР.

Вавилова Катерина Григорівна (1899) – хімік, кандидат технічних наук; старший науковий співробітник хіміко-аналітичної лабораторії (1951–1952) Інституту чорної металургії.

Вайнберг Давид Веніамінович (1905–1973) – фахівець у галузі механіки, доктор технічних наук, доцент; старший науковий співробітник відділу технічної теорії пружності (1951–1955) Інституту будівельної механіки.

Вайнштейн Абрам Самсонович (1910) – іхтіолог; молодший науковий співробітник відділу експериментальної екології риб (1951–1955) Інституту гідробіології.

Вайнштейн Фаїна Мойсеївна (1910) – фізико-хімік, кандидат хімічних наук; старший науковий співробітник відділу ланцюгових реакцій (1951–1952) Інституту фізичної хімії ім. Л. В. Писаржевського; молодший науковий співробіт-

ник (1953), старший науковий співробітник лабораторії механізмів органічних реакцій (1954–1955) Інституту органічної хімії.

Вайсберг Зінаїда Мордухівна (Марківна) (1901) – хімік, кандидат хімічних наук; старший науковий співробітник (1951) Інституту фізичної хімії ім. Л. В. Писаржевського; молодший науковий співробітник (1955) Інституту металофізики.

Вакोलук Наталія Йосипівна (1924) – фізіолог, кандидат медичних наук; молодший науковий співробітник лабораторії фізіології вищої нервової діяльності людини та тварин (1953–1955) Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця.

Вакулик Павло Єфремович (Юхимович) (1900) – інженер-електрик, доцент; старший науковий співробітник відділу сільськогосподарських машин (1951–1955) Інституту машинознавства і сільськогосподарської механіки.

Валуєва Тамара Косьмівна (1922) – патофізіолог, кандидат медичних наук; старший науковий співробітник лабораторії ендокринних функцій ендокринології (1952–1955) Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця.

Вальо Марія Андріївна (1925) – літературознавець; молодший науковий співробітник відділу української літератури (1951–1955) Інституту суспільних наук.

Вальтер Антон Карлович (1905–1965) – фізик, доктор фізико-математичних наук, професор, академік (1951); заступник директора з наукової роботи (1951–1955) Фізико-технічного інституту.

Вальчук Валентина Несторівна (1908) – терапевт; молодший науковий співробітник відділу клінічної медицини (1952) Інституту клінічної фізіології ім. О. О. Богомольця.

Вальчук Георгій Йосипович (1915) – металознавець; молодший науковий співробітник відділу стійкості конструкцій (1952–1955) Інституту будівельної механіки.

Варава Костянтин Миколайович (1913) – інженер-гідрогеолог, кандидат геолого-мінералогічних наук; молодший (1951), старший науковий співробітник відділу гідрогеології та інженерної геології (1952–1955) Інституту геологічних наук.

Варвак Петро Маркович (1907–1979) – фахівець у галузі механіки, доктор технічних наук, професор; старший науковий співробітник відділу стійкості конструкцій (1951–1955) Інституту будівельної механіки.

Варецький Василь Леонтійович (Лаврентійович) (1913) – історик, кандидат історичних наук; вчений секретар (1952–1954) Президії АН; молодший (1951), старший науковий співробітник відділу історії радянського суспільства (1951–1955) Інституту історії.

Вартагостов Бертольд Аркадійович (1905) – фізіолог; кандидат медичних наук; старший науковий співробітник музею павловської фізіології (1953) Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця.

Варфоломєєв М. М. – кандидат технічних наук, старший науковий співробітник відділу металознавства (1955) Інституту металофізики.

Варченко Іван Олексійович (1921–2001) – мовознавець; молодший науковий співробітник відділу діалектології (1953–1955) Інституту мовознавства ім. О. О. Потебні.

Варшавська Діна Іванівна (1902) – бібліограф; головний бібліограф кабінету сільськогосподарської літератури та природничо-наукової пропаганди (1951–1953) Державної публічної бібліотеки УРСР.

Василевська Валентина Миколаївна (1920) – фізик; молодший науковий співробітник відділу спектрального аналізу (1951–1955) Інституту фізики.

Василевська Зоя Іванівна (1914) – металофізик; молодший науковий співробітник механічної лабораторії (1951–1955) Інституту будівельної механіки.

Василенко Андрій Іванович (1901) – зоотехнік; молодший науковий співробітник (1953–1955) Сектору тваринництва АН.

Василенко Андрій Миронович (1897) – фахівець у галузі механіки, кандидат технічних наук, доцент; старший науковий співробітник відділу стійкості конструкцій (1951–1955) Інституту будівельної механіки.

Василенко Андрій Овер'янович (1891–1963) – фахівець у галузі машинобудування і сільськогосподарської механіки, доктор сільськогосподарських наук, доктор технічних наук, професор, академік (1948); заступник голови (1951–1952) Відділу сільськогосподарських наук АН; директор (1951–1955), завідувач відділу сільськогосподарського машинобудування (1955) Інституту машинознавства і сільськогосподарської механіки.

Василенко Галина Андріївна (1918) – інженер-механік, кандидат технічних наук; старший науковий співробітник відділу сільськогосподарського машинобудування (1951–1955) Інституту машинознавства і сільськогосподарської механіки.

Василенко Зоя Іванівна (1918) – музикознавець, фольклорист; молодший науковий співробітник відділу музики та музичного фольклору (1951–1955) Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії.

Василенко Іван Іванович (1902) – інженер, кандидат технічних наук; вчсний секретар (1952–1953), молодший науковий співробітник (1951, 1954–1955) Інституту машинознавства і сільськогосподарської механіки.

Василенко Петро Мефодійович (1900–1999) – фахівець у галузі механіки, доктор технічних наук, професор, член-кореспондент (1939); завідувач (1951–1955), старший науковий співробітник відділу сільськогосподарського машинобудування (1955) Інституту машинознавства і сільськогосподарської механіки.

Васильєв Вадим Петрович (1912–2003) – ентомолог, доктор біологічних наук; директор, завідувач лабораторії токсикології і хімії інсектофунгіцидів (1953–1955) Інституту ентомології та фітопатології.

Васильєв Василь Юхимович (1890–1956) – фахівець у галузі металургії, кандидат технічних наук, професор, член-кореспондент (1939); завідувач відділу (1951–1955) Інституту машинознавства і сільськогосподарської механіки.

Васильєва Людмила Миколаївна (1917) – гірничий інженер; молодший науковий співробітник відділу проблем відкритих розробок родовищ корисних копалин (1952–1955) Інституту гірничої справи ім. М. М. Федорова.

Вашетко Вадим Миколайович (1910) – психіатр, кандидат медичних наук; молодший науковий співробітник відділу психіатрії та патології вищої нервової діяльності (1953–1955) Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця.

Вашенко Захар Маркович (1900) – бібліограф; головний бібліотекар (1952–1953), головний бібліограф відділу бібліографії (1953) Державної публічної бібліотеки УРСР.

Ващенко Костянтин Ілліч (1900–1991) – фахівець у галузі металургії, доктор технічних наук, професор; старший науковий співробітник (1951) Інституту машинознавства і сільськогосподарської механіки.

Введенська Ірина Андріївна (1926) – історик; молодший науковий співробітник (1951–1952) Інституту історії України.

Введенський Андрій Олександрович (1891–1965) – історик, доктор історичних наук, професор; старший науковий співробітник відділу історії капіталізму (1952–1955) Інституту історії.

Веденічев Петро Федорович (1924) – економіст; молодший науковий співробітник відділу економіки сільського господарства (1953–1955) Інституту економіки.

Веймарн Євген Володимирович (1905) – археолог, кандидат історичних наук; старший науковий співробітник відділу історії і археології (1955) Кримського філіалу АН.

Веклич Максим Федорович (1924–2001) – геоморфолог, кандидат геолого-мінералогічних наук; молодший (1953–1955), старший науковий співробітник відділу геотектоніки та регіональної геофізики (1955) Інституту геологічних наук.

Венгліньський Іван Володимирович (1913) – стратиграф, кандидат геолого-мінералогічних наук; молодший науковий співробітник відділу тектоніки та стратиграфії (1955) Інституту геології корисних копалин.

Венгржановська Надія Семенівна (1894) – історик, мистецтвознавець; завідувачка кабінету образотворчих мистецтв (1951–1955) Державної публічної бібліотеки УРСР.

Вендт Володимир Петрович (1906–1993) – хімік, кандидат хімічних наук; старший науковий співробітник (1951–1952), завідувач фізико-хімічної групи (1952–1955) Інституту біохімії.

Венісва Тамара Яківна див. Венісва Т. Я.

Венцель Наталія Олександрівна (1920) – фахівець у галузі механіки, кандидат технічних наук; молодший науковий співробітник відділу міцності гірничих машин, механізмів і споруджень (1952–1955) Інституту гірничої справи ім. М. М. Федорова.

Вервес Григорій Давидович (1920–2001) – літературознавець, кандидат філологічних наук; старший науковий співробітник відділу російської та слов'янських літератур (1951–1955) Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка.

Верескунов П. Г. – гірничий інженер, кандидат технічних наук; науковий співробітник групи рудникового транспорту відділу гірських машин і механізмів (1955) Інституту гірничої справи ім. М. М. Федорова.

Вериківська Ірина Михайлівна (1923) – філолог; старший науковий співробітник (1952–1955) Державного музею Т. Г. Шевченка.

Вернер Дмитро Олексійович (1902) – хімік, кандидат технічних наук; старший науковий співробітник лабораторії хімічних вітамінів (1951–1955) Інституту органічної хімії.

Вернигора Софія Родіонівна (1890) – бібліограф; старший бібліотекар відділу фондів і обслуговування читачів (1951–1953) Державної публічної бібліотеки УРСР.

Веселовський Іван Васильович (1927) – фахівець у галузі агрономії; молодший науковий співробітник (1954–1955) Інституту агробіології.

Ветштейн Ріва Іонівна (1912–1999) – історик, археолог, кандидат історичних наук; молодший науковий співробітник (1951) Державного історико-археологічного заповідника «Ольвія» АН; молодший науковий співробітник Державного історико-археологічного заповідника «Ольвія» (1952–1955) Інституту археології.

Виборнов Іван Матвійович (1901) – біолог; директор (1951–1955) Дендропарку «Тростянець» АН.

Вивалько Іван Григорович (1912–1974) – фізіолог, біохімік, кандидат біологічних наук; старший науковий співробітник лабораторії агрохімії (1951–1953), завідувач лабораторії фізіології стійкості рослин (1954–1955) Інституту фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії.

Висезев Ростислав Іванович (1903) – археолог; молодший науковий співробітник відділу слов'янської археології (1952), вчений секретар (1952–1955) Інституту археології.

Винарський (Вінарський) Семен Захарович – молодший науковий співробітник (1951) Інституту теплосенсристики.

Виноградов Костянтин Олександрович (1902–1989) – біолог, доктор біологічних наук, професор; директор (1951) Карадаської біологічної станції АН; старший науковий співробітник (1952), директор Одеської біологічної станції (1953–1955) Інституту гідробіології.

Виноградова Зоре Аблякимівна (1916–1989) – біолог, кандидат біологічних наук; старший науковий співробітник (1951–1952) Карадаської біологічної станції АН; старший науковий співробітник Одеської біологічної станції (1953–1955) Інституту гідробіології.

Висоцький Зіновій Зіновійович (1923) – фізико-хімік, кандидат хімічних наук; молодший науковий співробітник відділу каталізу (1952–1955) Інституту фізичної хімії ім. Л. В. Писаржевського.

Вішатіна Олександра Іванівна (1926) – фахівець у галузі медицини, кандидат медичних наук; молодший науковий співробітник лабораторії фізіології кровообігу та дихання (1953–1955) Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця.

Вишневський І.Ф. – директор (1951) Видавництва АН.

Вишневський Палладій Федорович (1910) – гідролог, кандидат технічних наук; молодший науковий співробітник (1951–1952), завідувач Богуславської гідрологічної станції (1952–1955) Інституту гідрології та гідротехніки.

Вігдорчик Йосип Мендєльович (1910) – фізик, кандидат фізико-математичних наук, доцент; старший науковий співробітник відділу електромагнітних коливаль (1951–1952) Фізико-технічного інституту.

Візир Петро Євтихійович (1892–1977) – мікробіолог, кандидат біологічних наук, доктор медичних наук; заступник директора з наукової роботи (1951–1955) Інституту мікробіології ім. Д. К. Заболотного.

Візир (Візір) Анатолій Петрович (1919) – лісознавець, кандидат біологічних наук; молодший науковий співробітник (1951–1955) Інституту лісівництва; молодший науковий співробітник (1955) Інститут лісу.

Вільницький (Вільницький) Мойсей Борисович (1912) – філософ, кандидат філософських наук; молодший науковий співробітник (1951–1953), старший науковий співробітник відділу філософії природознавства (1955) Інституту філософії.

Вільчинський Микола Матвійович (1902) – ботанік, кандидат сільськогосподарських наук; в.о. завідувача відділу (1951–1952), завідувач відділу субтропічних і плодівих рослин (1951–1955) Ботанічного саду АН.

Вінарський Семєн Захарович див. Вінарський С. З.

Вірник Давид Федорович (1898–1986) – економіст, кандидат економічних наук, доцент; завідувач відділу історії народного господарства (1951–1955) Інституту економіки.

Вісоліна Олена Дмитрівна (1892–1972) – ботанік-систематик, кандидат біологічних наук; старший науковий співробітник відділу вищих рослин (1951–1955) Інституту ботаніки.

Вітас Кароліна Йосипівна (1902) – фітопатолог; молодший науковий співробітник (1952) Інституту ентомології та фітопатології.

Вітензон Сима Йосипівна (1908) – металознавець, кандидат технічних наук; старший науковий співробітник відділу фізико-хімії металургійних процесів (1951) Інституту чорної металургії.

Владимиров Володимир Іванович (1911–1976) – іхтіолог, доктор біологічних наук; завідувач відділу іхтіології (1951–1955) Інституту гідробіології.

Владимирова Клавдія Савівна (1913) – біолог, альголог; кандидат біологічних наук; старший науковий співробітник лабораторії фізіології водних організмів (1951–1952), відділу загальної гідробіології (1953–1955) Інституту гідробіології.

Власенко Владлен Павлович (1927–1963) – літературознавець; науковий співробітник-консультант (1954–1955) бюро Відділу суспільних наук АН.

Власова Євгенія Михайлівна (1923) – фізик, кандидат фізико-математичних наук; молодший науковий співробітник (1951) Інституту фізики.

Власик Олександра Василівна (1924) – картограф; завідувач кабінету картографії (1951–1953) Державної публічної бібліотеки УРСР.

Власюк Петро Антипович (1905–1980) – фізіолог, агрохімік, доктор сільськогосподарських наук, професор, академік (1948); член Президії АН, голова (1951–1955) Відділу сільськогосподарських наук АН; заступник голови (1951–1955) Ради по вивченню продуктивних сил УРСР; голова (1951) Комісії з рослинництва АН; заступник директора з наукової роботи (1951–1952), завідувач лабораторії фізіології живлення рослин (1952–1953), директор (1953–1955) Інституту фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії.

Внучкова Любов Іванівна (1921) – філолог; завідувачка відділу біографії Т. Г. Шевченка (1847–1861) (1952–1955) Державного музею Т. Г. Шевченка.

Вовк Павло Савович (1921) – біолог-зоолог; кандидат біологічних наук; молодший науковий співробітник відділу експериментальної екології риб (1952–1955) Інституту гідробіології.

Вовк Семєн Іванович (1908) – патофізіолог, кандидат медичних наук; старший науковий співробітник відділу патофізіології (1951–1952), старший науковий співробітник лабораторії компенсаторних і захисних функцій (1953–1955) Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця.

Вовненко Олександр Михайлович (1922) – хімік; молодший науковий співробітник лабораторії рідкісних елементів (1952–1955) Інституту загальної і неорганічної хімії.

Возняк Михайло Степанович (1881–1954) – літературознавець, фольклорист, доктор філологічних наук, академік (1929); член (1951) ради президії Львівського філіалу АН; завідувач відділу української літератури (1951–1953) Інституту суспільних наук.

Война Олексій Дорофійович (1907–1957) – історик, кандидат історичних наук; завідувач відділу загальної історії і міжнародних відносин (1952–1955) Інституту історії.

Войно-Ясенешський Валентин Валентинович (1913–1992) – офтальмолог, кандидат медичних наук; молодший науковий співробітник відділу офтальмології (1951–1952) Інституту клінічної фізіології ім. О. О. Богомольця.

Воїтехівський Антон Іванович (1898) – бібліограф; завідувач газетного відділу філії № 1 (1951–1953) Державної публічної бібліотеки УРСР.

Войцеховський Ростислав В'ячеславович (1910) – хімік, кандидат хімічних наук; вчений секретар (1951), старший науковий співробітник відділу колоїдної хімії (1951–1955) Інституту загальної і неорганічної хімії.

Волков Василь Федорович (1902) – ентомолог; молодший науковий співробітник (1951–1955) Інституту ентомології та фітопатології.

Волкова Олександра Іванівна (1913) – хімік, кандидат хімічних наук; молодший науковий співробітник лабораторії аналітичної хімії (1951–1955) Інституту загальної і неорганічної хімії.

Волковиський Лев Ізраїльович (1913–1991) – математик, доктор фізико-математичних наук, доцент; старший науковий співробітник відділу теорії пружності (1951) Інституту математики.

Волобой Петро Васильович (1925) – економіст, кандидат економічних наук; молодший науковий співробітник відділу економіки промисловості (1953–1955) Інституту економіки.

Волобуєва Тамара Григорівна (1894) – бібліограф; головний бібліотечар (1951–1953), старший бібліотечар відділу каталогізації (1953) Державної публічної бібліотеки УРСР.

Володарська Євгенія Марківна (1910) – бібліограф; завідувачка сектору абонементу (1951), старший бібліограф відділу комплектування (1952–1953) Державної публічної бібліотеки УРСР.

Волошина Лія Яківна (1920) – бібліограф; старший бібліотечар відділу фондів і обслуговування читачів (1951–1953) Державної публічної бібліотеки УРСР.

Волошинов Леонід Іванович (1921–1985) – історик; молодший науковий співробітник відділу історії і археології (1955) Кримського філіалу АН.

Волошинова Алла Михайлівна (1915) – хімік; молодший науковий співробітник лабораторії хімії і технології води (1952–1955) Інституту загальної і неорганічної хімії.

Волошківчяв Георгій (Юрій) Зосимович (1911–1986) – фахівець у галузі електрозварювання, кандидат технічних наук; старший науковий співробітник електротехнічного відділу (1951–1955) Інституту електрозварювання ім. Є. О. Патона.

Волощенко Павло Іванович (1907) – філософ, кандидат філософських наук; молодший науковий співробітник (1951–1955) Інституту філософії.

Вопілікін (Вопилкін) Олексій Олексійович (1887) – гірничий інженер, кандидат технічних наук; вчений секретар (1951) Інституту гірничої справи ім. М. М. Федорова.

Воробйов Анатолій Маркович (1900–1955) – фізіолог, доктор медичних наук, професор, член-кореспондент (1951); директор (1952–1955), завідувач лабораторії фізіології травлення (1951–1953) Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця.

Воробйов Дмитро Васильович (1903–1976) – лісознавець, доктор сільськогосподарських наук; старший науковий співробітник відділу захисного лісорозведення (1951–1955) Інституту лісівництва; старший науковий співробітник відділу захисного лісорозведення (1955) Інституту лісу.

Воронова Наталія Олександрівна (1909–1985) – фахівець у галузі металургії, кандидат технічних наук; старший науковий співробітник доменного відділу (1951–1955) Інституту чорної металургії.

Воротинцев Юрій Володимирович (1926) – фахівець у галузі металургії; молодший науковий співробітник прокатного відділу (1953–1955) Інституту чорної металургії.

Воротник (Воротнік) Тарас Кирилович (1913) – ґрунтознавець; молодший науковий співробітник (1951–1955) Лабораторії ґрунтознавства АН.

Восанчук Семен Іванович (1916) – геолог, кандидат геолого-мінералогічних наук, доцент; старший науковий співробітник відділу геофізики (1951–1955) Інституту геології корисних копалин.

Вошккіна З. Г. – вчений секретар (1952) Львівської бібліотеки АН.

Вшивков Федір Миколайович (1920) – паразитолог; молодший науковий співробітник відділу зоології (1955) Кримського філіалу АН.

Вязов Федір Федорович (1914) – зоолог; молодший науковий співробітник групи породоудосконалення і породоутворення (1952–1955) Сектору тваринництва АН.

Вязьмітіна Марія Іванівна (1896–1994) – історик, археолог, кандидат історичних наук; молодший (1951–1952), старший науковий співробітник відділу скіфоантичної археології (1952–1955) Інституту археології.

Вялов Олег Степанович (1904–1988) – геолог, доктор геолого-мінералогічних наук, професор, академік (1948); член (1951) ради президії Львівського філіалу АН; завідувач відділу тектоніки та стратиграфії (1951–1955) Інституту геології корисних копалин.

Габович Марк Давидович (1914–1994) – фізик, кандидат фізико-математичних наук, доцент; старший науковий співробітник відділу фізики електронних процесів (1951–1955) Інституту фізики.

Гаврик Петро Олександрович (1910) – ґрунтознавець; молодший науковий співробітник (1951–1955) Лабораторії ґрунтознавства АН.

Гаврилов Ігор Володимирович (1928–1982) – астроном; молодший науковий співробітник (1954–1955) Головної астрономічної обсерваторії АН.

Гаврилова В. Д. – науковий співробітник (1954) Інституту використання газу в комунальному господарстві та промисловості.

Гавриш Павло Андрійович (1908) – геолог; молодший науковий співробітник (1952) Інституту геологічних наук.

Галабуцька Катерина Антонівна (1898) – хімік, кандидат технічних наук, доцент; старший науковий співробітник відділу тектоніки та стратиграфії (1951–1955) Інституту геології корисних копалин.

Галаніна Раїса Сергіївна (1912) – хімік, кандидат хімічних наук; молодший науковий співробітник, старший науковий співробітник відділу хімії (1955) Кримського філіалу АН.

Галатін Данило Васильович (1901) – ентомолог; завідувач науково-експериментальної бази «Феофанія» (1953–1955) Інституту ентомології та фітопатології.

Галенко Надія Павлівна (1912) – фізико-хімік, кандидат хімічних наук; молодший науковий співробітник відділу хімічної переробки газу (1951–1955) Інституту використання газу в комунальному господарстві та промисловості.

Галинська Марія Семенівна (1918) – фітопатолог; молодший науковий співробітник лабораторії фізіології стійкості рослин (1951–1955) Інституту фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії.

Галкіна Тамара Олександрівна (1922) – біохімік, кандидат біологічних наук; молодший науковий співробітник відділу біохімії мікроорганізмів (1951–1955) Інституту мікробіології ім. Д. К. Заболотного.

Ганопольська Ольга Іллівна (1904) – історик; завідувачка відділу каталогізації (1951) Державної публічної бібліотеки УРСР.

Гарасимчук Роман Петрович (1900–1976) – етнограф; молодший науковий співробітник відділу образотворчого мистецтва (1951–1955) Інституту суспільних наук.

Гарнага Кирило Савович (1904) – фізіолог; молодший науковий співробітник відділу фізіології рослин (1951–1955) Інституту ботаніки.

Гарф Михайло Ернестович (1911) – інженер, кандидат технічних наук; старший науковий співробітник відділу конструктивної міцності сільськогосподарських машин (1951–1955) Інституту машинознавства і сільськогосподарської механіки.

Геллер Борис Олександрович (1911–1992) – фізико-хімік, кандидат хімічних наук; старший науковий співробітник відділу хімії ізотопів (1951–1955) Інституту фізичної хімії ім. Л. В. Писаржевського.

Гельман Володимир Михайлович (1903) – економіст, кандидат економічних наук; старший науковий співробітник відділу економіки сільського господарства (1951–1955) Інституту економіки.

Гембарович Мечислав Теофілович (1893–1984) – мистецтвознавець; молодший науковий співробітник відділу образотворчого мистецтва (1951–1955) Інституту суспільних наук.

Генералова Варвара Миколаївна (1914) – альголог; молодший науковий співробітник (1951) Карадаської біологічної станції АН; молодший науковий співробітник (1952) Інституту гідробіології.

Геніс Євгенія Данилівна (1922) – фізіолог; молодший науковий співробітник лабораторії компенсаторних і захисних функцій (1953–1955) Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця.

Генсьорський Антон Іванович (1890–1970) – історик, філолог, кандидат філологічних наук; завідувач Львівського відділу (1951) Інституту мовознавства ім. О. О. Потебні; старший науковий співробітник відділу мовознавства (1951–1955) Інституту суспільних наук; директор (1953) Українського державного музею етнографії та художнього промислу.

Горгі Антон Олександрович (1927) – ґрунтознавець; молодший науковий співробітник (1953) Лабораторії ґрунтознавства АН.

Горґієвська Валентина Володимирівна (1913) – фахівець у галузі механіки, кандидат фізико-математичних наук; вчений секретар (1951–1952) Львівського філіалу АН; молодший науковий співробітник спецлабораторії (1953–1955) Інституту математики.

Грасименко Михайло Петрович (1902–1962) – економіст, кандидат економічних наук; завідувач відділу економіки (1952–1955) Інституту суспільних наук.

Грасименко Олексій Антонович (1916–2001) – хімік-технолог, кандидат технічних наук; молодший (1951–1953), старший науковий співробітник лабораторії цукристих речовин (1954–1955) Інституту органічної хімії.

Герман Веніамін Леонтійович (1914–1964) – фізик, доктор фізико-математичних наук, професор; завідувач відділу (1951–1955) Фізико-технічного інституту; завідувач теоретичного відділу (1955) Інституту радіофізики і електроніки.

Геррікен Соломон Давидович (1901–1961) – рентгенофізик, доктор фізико-математичних наук, професор; завідувач відділу дифузії (1951–1955) Лабораторії металофізики АН; завідувач відділу дифузії (1955) Інституту металофізики.

Гершензон Сергій Михайлович (1906–1998) – зоолог-генетик, доктор біологічних наук, професор; старший науковий співробітник відділу акліматизації та селекції (1951–1955) Інституту зоології.

Гетьман Тетяна Омелянівна (1911) – хімік; молодший науковий співробітник лабораторії аналітичної хімії (1951–1955) Інституту загальної і неорганічної хімії.

Гжицький Стефан Зенонович (1900–1976) – біохімік, доктор біологічних наук, професор, член-кореспондент (1951); член (1951) ради президії Львівського філіалу АН; завідувач відділу тваринництва (1951–1955) Інституту агробіології.

Гікерт Р. Л. – фізик; молодший науковий співробітник (1954) Інституту фізики.

Гіллєс Любов Борисівна див. Рибак-Гіллєс Л. Б.

Гімельфарб Ганна Марківна (Мордківна) (1906–1977) – бібліограф; головний бібліотекар (1951–1953), головний бібліограф відділу бібліографії (1953–1955) Державної публічної бібліотеки УРСР.

Гірсько Леонід Леонідович (1918) – зоолог, кандидат біологічних наук; молодший науковий співробітник відділу екології тварин (1952–1953) Інституту зоології.

Гітман Євгенія Борисівна (1907) – фізико-хімік; молодший науковий співробітник лабораторії розплавлених солей (1951–1955) Інституту загальної і неорганічної хімії.

Гладишев Георгій Іванович (1923) – фахівець у галузі радіотехніки, кандидат технічних наук; молодший науковий співробітник лабораторії високочастотної техніки (1952–1955) Інституту електротехніки.

Гладков Микола Андрійович (1926) – фахівець у галузі металургії; молодший науковий співробітник лабораторії технології доменної плавки (1951–1955) Інституту чорної металургії.

Гладков Серафим Олександрович (1913) – агрохімік; молодший науковий співробітник (1954–1955) Інституту фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії.

Гламазда Алла Дмитрівна (1928) – економіст, кандидат економічних наук; молодший науковий співробітник відділу економіки промисловості (1953–1955) Інституту економіки.

Глікман Тамара Соломонівна (1905) – хімік, кандидат хімічних наук; старший науковий співробітник відділу фотохімії та фотоколориметрії (1951–1955) Інституту фізичної хімії ім. Л. В. Писаржевського.

Глувчинський Євген Володимирович (1907) – фахівець у галузі механіки, кандидат технічних наук; молодший науковий співробітник відділу сільськогосподарських машин (1951–1955) Інституту машинознавства і сільськогосподарської механіки.

Гнеденко Борис Володимирович (1912–1995) – математик, доктор фізико-математичних наук, професор, член-кореспондент (1945), академік (1948); член (1952) Ради науково-технічної пропаганди АН; заступник голови (1955) Відділу фізико-математичних наук АН; завідувач відділу обчислювальної математики та теорії ймовірностей (1951–1955), директор (1955) Інституту математики.

Гніп Павло Іванович (1902–1970) – фахівець у галузі теплотехніки, кандидат технічних наук, доцент; старший науковий співробітник відділу історії техніки (1951–1955) Інституту теплоенергетики.

Говорова Раїса Павлівна (1904–1970) – хімік; молодший науковий співробітник (1951–1955) Інституту теплоенергетики.

Голік (Голик) Олександр Захарович (1906–1991) – фізик, доктор фізико-математичних наук; вчений секретар (1951) Президії АН; заступник директора з наукової роботи (1951), завідувач лабораторії молекулярної фізики (1951–1953) Інституту фізичної хімії ім. Л. В. Писаржевського.

Голобородько Тимофій Архипович (1894) – фізик, кандидат фізико-математичних наук; старший науковий співробітник відділу ядерної фізики (1951–1952) Інституту фізики.

Голобуцький Володимир Олексійович (1903–1993) – історик, доктор історичних наук, професор; завідувач відділу історіографії (1951), старший науковий співробітник відділу археографії (1951–1954), відділу історії феодалізму (1954–1955) Інституту історії.

Головаха Іван Петрович (1916) – філософ, кандидат філософських наук; старший науковий співробітник відділу історичного матеріалізму (1951–1952), завідувач відділу діалектичного матеріалізму (1952), старший науковий співробітник відділу діалектичного матеріалізму (1953), завідувач відділу філософської і суспільної думки України (1953–1955) Інституту філософії.

Головач Василь Миколайович (1924–1987) – ветеринар; молодший науковий співробітник відділу тваринництва (1951–1955) Інституту агробіології.

Головаш Андрій Онуфрійович (1906) – економіст, доцент; вчений секретар (1951–1952) Комітету сприяння великим гідробудовам АН.

Головін Павло Васильович (1885–1964) – хімік-технолог, доктор технічних наук, професор, член-кореспондент (1939); завідувач лабораторії цукристих речовин (1951–1955) Інституту органічної хімії.

Головнин Григорій Якович (1912) – фахівець у галузі механіки, кандидат технічних наук, доцент; старший науковий співробітник відділу теорії пружності (1951) Інституту математики.

Головнин Василь Миколайович (1905) – геолог, доктор геолого-мінералогічних наук, професор; завідувач лабораторії структурної геології нафтових родовищ (1951–1952) Інституту геологічних наук.

Голуб Марія Григорівна – бібліограф; старший бібліотекар відділу фондів і обслуговування читачів (1951–1953) Державної публічної бібліотеки УРСР.

Голубовська Євдокія Андріївна (1923) – економіст, кандидат економічних наук; молодший науковий співробітник відділу історії народного господарства (1953–1955) Інституту економіки.

Гольденберг Йосип Борисович (1923) – фахівець у галузі металургії; молодший науковий співробітник (1951–1952) Інституту чорної металургії.

Гольденберг Лев Ізраїлевич (1921) – бібліограф; старший редактор відділу бібліографії (1951–1953) Державної публічної бібліотеки УРСР.

Голяк Володимир Олексійович – директор Державного заповідника «Олександрія» (1953–1954) Ботанічного саду АН.

Голяк Людмила Марківна (1919) – геолог; молодший науковий співробітник (1955) Інституту геологічних наук.

Гомоляко Микола Іванович (1899) – фітопатолог, міколог, кандидат сільськогосподарських наук; молодший (1951–1952), старший науковий співробітник відділу мікології (1952–1955) Інституту мікробіології ім. Д. К. Заболотного.

Гонткевич Володимир Севастьянович (1928) – фахівець у галузі гідротехніки; молодший науковий співробітник (1955) Лабораторії гідравлічних машин АН.

Гончар Артем Іванович – фахівець у галузі теплоенергетики; молодший науковий співробітник (1951) Інституту теплоенергетики.

Гончаренко Микола Васильович (1924–1993) – філософ, кандидат філософських наук; молодший (1952–1953), старший науковий співробітник відділу історичного матеріалізму (1953–1955) Інституту філософії.

Гончаренко Михайло Петрович (1918) – спелеолог; молодший науковий співробітник відділу спелеології і карстознавства (1955) Кримського філіалу АН.

Гончаров Андрій Іванович (1905) – хімік-технолог, кандидат хімічних наук; молодший науковий співробітник (1951–1952) Інституту геологічних наук; молодший науковий співробітник лабораторії колоїдної хімії (1953) Інституту загальної і неорганічної хімії.

Гончаров Володимир Кирилович (1909–1987) – археолог; молодший науковий співробітник відділу слов'янської археології (1951–1955) Інституту археології.

Гончаров Степан Валентинович (1893) – біохімік, кандидат хімічних наук; старший науковий співробітник відділу фізіології рослин (1951–1955) Інституту ботаніки.

Гончарова Катерина Омелянівна (1920) – біохімік; молодший науковий співробітник лабораторії біохімії першої тканини (1951–1955) Інституту біохімії.

Горак Сергій Володимирович (1922–1997) – геолог, кандидат геолого-мінсра-логічних наук; молодший науковий співробітник відділу гідрогеології та інженер-ної геології (1951–1955) Інституту геологічних наук.

Горбатий Юрій Павлович (1923) – інженер-механік; молодший науковий спів-робітник (1953–1955) Інституту теплоенергетики.

Горбатьок Володимир Тимофійович (1912–1953) – історик, кандидат історич-них наук, доцент; старший науковий співробітник (1952), завідувач відділу історії України (1953) Інституту суспільних наук.

Горбач Микола Леонтійович (1918) – фізіолог; молодший науковий співробіт-ник лабораторії фізіології типів вищої нервової діяльності (1953–1954) Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця.

Горбенко Єлизавета Матвіївна (1908) – економіст, кандидат економічних наук; молодший науковий співробітник відділу економіки промисловості (1951) Інсти-туту економіки.

Горделадзе Шалва Георгійович (1905–1973) – астрофізик, кандидат фізико-математичних наук, доцент; вчений секретар (1951–1955) Головної астрономічної обсерваторії АН.

Гордєєв Віктор Іванович (1892) – геолог; молодший науковий співробітник відділу геології (1955) Кримського філіалу АН.

Гордієвська Ольга Володимирівна (1923) – музесзнавець; науковий співробіт-ник (1953–1955) Канівського державного музею-заповідника «Могила Т. Г. Швеч-ченка».

Гордієнко Іван Іванович (1918–1986) – лісознавець, кандидат біологічних наук; завідувач Нижньодніпровського опорного пункту (1951–1953), молодший науковий співробітник (1951–1955) Інституту лісівництва; завідувач Нижньодніп-ровського опорного пункту (1955) Інституту лісу.

Гордійчук Микола Максимович (1919–1995) – музикознавець, кандидат мис-тецтвознавства, молодший, старший науковий співробітник (1951–1954), завіду-вач відділу музики та музичного фольклору (1955) Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії.

Гордон Борис Юхимович (1910) – фізико-хімік, кандидат хімічних наук; стар-ший науковий співробітник (1951–1952) Інституту геологічних наук.

Горелік Леопольд Емануїлович (1899–1963) – економіст, доктор економічних наук; завідувач відділу економіки промисловості (1951–1953), старший науковий співробітник (1953–1955) Інституту економіки.

Горецький Петро Йосипович (1888–1972) – мовознавець, кандидат філологіч-них наук; старший науковий співробітник відділу словників (1951–1955) Інсти-туту мовознавства ім. О. О. Потебні.

Горєв Микола Миколайович (1900–1992) – патофізіолог, доктор медичних наук, професор; завідувач лабораторії фізіології кровообігу та дихання (1953–1955) Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця.

Горнія Антон Огейович (1913–1983) – астроном, кандидат фізико-математич-них наук; молодший науковий співробітник (1952–1955) Головної астрономічної обсерваторії АН.

Горкун Юрій Іванович (1928) – фізик; молодший науковий співробіт-ник (1951–1952) Інституту фізики.

Горний Юрій Якович (1912) – хімік-аналітик, кандидат хімічних наук; завідувач (1951–1953), старший науковий співробітник хіміко-аналітичної лабораторії (1954–1955) Інституту геологічних наук.

Городецький Олексій Опанасович (1897–1967) – терапевт, доктор медичних наук, професор; старший науковий співробітник (1951–1953), завідувач лабораторії біофізики (1953–1955) Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця.

Городній Пестро Тимофійович (1903) – економіст, кандидат економічних наук; заступник голови (1952) Ради науково-технічної пропаганди АН; старший науковий співробітник відділу політекономії (1951–1955) Інституту економіки.

Гороновський (Гороховський) Ігор Трефілович (1911–1989) – хімік; молодший науковий співробітник відділу неорганічної хімії (1951–1955) Інституту загальної і неорганічної хімії.

Гороховатський Ярослав Борисович (1925–1976) – хімік, кандидат хімічних наук; молодший науковий співробітник відділу каталізу (1953–1955) Інституту фізичної хімії ім. Л. В. Писаржевського.

Гороховський Ігор Трефілович див. Гороновський І. Т.

Горячова Віра Матвіївна (1926) – бібліограф; старший бібліотекар відділу масової роботи (1952–1953) Державної публічної бібліотеки УРСР.

Готальський Юзєф Миколайович (1919–2002) – фахівець у галузі електрозварювання; молодший науковий співробітник (1951–1952) Інституту електрозварювання ім. Є. О. Патона.

Гофман Юлій Володимирович (1914) – фізик; молодший науковий співробітник відділу № 3 (1951–1955) Інституту фізики.

Гоцик Яків Климентович (1904) – біолог; молодший науковий співробітник відділу флори і рослинності СРСР (1952–1955) Ботанічного саду АН.

Годуляк Віра Дмитрівна (1910) – агрохімік, кандидат біологічних наук; молодший науковий співробітник (1951–1955) Інституту лісівництва; молодший науковий співробітник (1955) Інституту лісу.

Граб Володимир Григорович – біолог, кандидат біологічних наук; вчений секретар (1952) Інституту клінічної фізіології ім. О. О. Богомольця.

Грабовецький Володимир Васильович (1928) – філолог; молодший науковий співробітник (1953–1955) Інституту суспільних наук.

Грагеров Ісак Петрович (1917) – хімік-органік, кандидат хімічних наук; старший науковий співробітник лабораторії фізико-хімії силікатів (1951–1952), відділу хімії ізотопів (1953–1955) Інституту фізичної хімії ім. Л. В. Писаржевського.

Грагерова Раїса (Рахіль) Борисівна (Мордухівна) (1893) – патофізіолог, кандидат медичних наук; старший науковий співробітник відділу патофізіології (1951–1952) Інституту клінічної фізіології ім. О. О. Богомольця.

Градов Георгій Леонтійович (1918–1972) – економіст, кандидат економічних наук; вчений секретар (1953–1955) Інституту економіки.

Граціанський Микола Миколайович (1903–1967) – хімік, кандидат хімічних наук; старший науковий співробітник (1951–1952), завідувач лабораторії корозії (1952–1955) Інституту загальної і неорганічної хімії.

Гребельник Петро Григорович (1902) – інженер-мостобудівник, кандидат технічних наук; завідувач відділу впровадження (1951–1952) Інституту

електрозварювання ім. С. О. Патона; заступник завідувача (1952–1955) Відділу спецробіт АН.

Гребень Йосип Ілліч (1897–1973) – інженер-електрик, доктор технічних наук, професор; старший науковий співробітник (1951) Інституту електротехніки.

Гребень Леонід Кіндратович (1888–1980) – зоолог, генетик, доктор сільськогосподарських наук, професор, академік (1948); голова (1951) Комісії з тваринництва АН; завідувач відділу тваринництва (1951–1955) Інституту зоології.

Гржимайло (Гржимайло) Олег Францевич – ґрунтознавець; старший науковий співробітник Лабораторії ґрунтознавства (1951).

Грибовська Катерина Михайлівна (1907–1965) – бібліотекознавець; заступник директора (1951–1952) Державної публічної бібліотеки УРСР.

Григор'єв Василь Селівестрович (1903) – бібліограф; завідувач відділу спецфондів (1952–1953) Державної публічної бібліотеки УРСР.

Григор'єв Ісидор Степанович (1889) – інженер-механік, кандидат технічних наук, доцент; завідувач відділу випробування машин (1951–1952), завідувач технологічного відділу (1953–1955) Інституту машинознавства і сільськогосподарської механіки.

Григор'єва Варвара Андріївна (1918) – біохімік, кандидат біологічних наук; молодший науковий співробітник лабораторії біохімії м'язової тканини (1951–1955) Інституту біохімії.

Григор'єва Віра Всеволодівна (1908) – металознавець, кандидат технічних наук; молодший науковий співробітник (1952) Інституту чорної металургії; старший науковий співробітник (1953–1955) Лабораторії спецсплавів АН; старший науковий співробітник (1955) Інституту металокераміки і спецсплавів.

Гриднев Віталій Никифорович (1908–1990) – металознавець, доктор технічних наук, доцент; старший науковий співробітник відділу металознавства (1951–1953) Інституту чорної металургії; в. о. директора (1955) Інституту металофізики.

Гржимайло Олег Францевич див. Гржимайло О. Ф.

Гримаський Всеволод Іванович (1924) – ситомолог, кандидат біологічних наук; молодший науковий співробітник (1952–1955) Інституту ентомології та фітопатології.

Гриненко Борис Степанович (1908–1984) – хімік; старший науковий співробітник (1951) Інституту використання газу в комунальному господарстві та промисловості.

Гринь Валентина Григорівна (1924) – гідробіолог; молодший науковий співробітник відділу загальної гідробіології (1953–1955) Інституту гідробіології.

Гринь Георгій Степанович (1904–1976) – ґрунтознавець, кандидат сільськогосподарських наук, доцент; старший науковий співробітник (1951–1955), вчений секретар (1952–1953) Лабораторії ґрунтознавства АН.

Гринь Федір Олександрович (1902–1960) – геоботанік, кандидат біологічних наук; старший науковий співробітник відділу геоботаніки (1951–1955) Інституту ботаніки.

Грисюк Микола Михайлович (1924–2002) – дендролог, кандидат сільськогосподарських наук; молодший науковий співробітник лабораторії лісівництва (1953–1955) Інституту лісівництва; молодший науковий співробітник лабораторії лісівництва (1955) Інституту лісу.

Гришкевич Галина Миколаївна (1918) – палсонтолог; молодший науковий співробітник відділу тектоніки та стратиграфії (1952–1955) Інституту геології корисних копалин.

Гришко Микола Миколайович (1901–1964) – генетик-селекціонер, доктор сільськогосподарських наук, професор, академік (1939); голова (1951–1953) Комісії по культурі чаю АН; директор (1951–1955), завідувач відділу флори та рослинності СРСР (1953–1955) Ботанічного саду АН.

Гришкова Надія Петрівна (1899) – фахівець у галузі механіки, кандидат фізико-математичних наук, професор; завідувачка лабораторії оптичних і фотометричних методів дослідження (1951–1952) Інституту гірничої справи ім. М. М. Федорова.

Грищенко Зінаїда Ісаївна (1912) – гідрохімік; молодший науковий співробітник Карадазької біологічної станції (1955) Кримського філіалу АН.

Грінберг Йона Волькович (Вольфович) (1910) – хімік, кандидат хімічних наук, доцент; завідувач лабораторії горючих копалин (1951–1955) Інституту геології корисних копалин.

Грінберг Файна (Фейга) Леонтіївна (Лейбівна) (1889) – хімік-аналітик, кандидат фармацевтичних наук; старший науковий співробітник лабораторії хімічних вітамінів (1951–1955) Інституту органічної хімії.

Грінсвич Феодосій Борисович (1922) – фахівець у галузі електротехніки, кандидат технічних наук; молодший науковий співробітник відділу автоматизації контролю і виміральної техніки (1953–1955) Інституту машинознавства і автоматики.

Грінченко Олександр Маркович (1904–1998) – ґрунтознавець, кандидат сільськогосподарських наук, доцент; старший науковий співробітник (1951–1955) Лабораторії ґрунтознавства АН.

Грозін Борис Дмитрович (1898–1962) – металознавець, доктор технічних наук, член-кореспондент (1939); заступник голови (1952–1955) Відділу технічних наук АН; член (1952) Ради науково-технічної пропаганди АН; завідувач відділу металознавства контактної міцності (1951–1955) Інституту будівельної механіки.

Гротте Максим Георгійович (1901) – фахівець у галузі металургії; молодший науковий співробітник (1951) Інституту чорної металургії.

Грудницька Марія Семенівна (1907–1971) – літературознавець, кандидат філологічних наук; завідувачка відділу рукописів (1951–1955) Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка.

Губанова Марія Яківна (1920) – бібліотечнознавець; старший бібліотечкар (1951–1953), старший бібліограф відділу бібліографії (1953–1955) Державної публічної бібліотеки УРСР.

Губенко Тихон Павлович (1896–1971) – фахівець у галузі електротехніки, доктор технічних наук, професор; старший науковий співробітник відділу автоматизації виробничих процесів (1952–1955) Інституту машинознавства і автоматики.

Губська Лідія Іванівна (1898) – бібліотечнознавець; завідувачка кабінету математичної фізики ім. М. Остроградського та Г. Вороного (1951–1953) Державної публічної бібліотеки УРСР.

Гуденко Пантелеймон Петрович (1907–1994) – історик, архівіст, кандидат історичних наук; вчений секретар (1951–1952) Відділу суспільних наук АН;

старший науковий співробітник, завідувач відділу археографії (1951–1955) Інституту історії.

Гудзій Микола Каленикович (1887–1965) – літературознавець, філолог, доктор філологічних наук, професор, академік (1945); завідувач відділу російської та слов'янської літератур (1951–1952), завідувач відділу давньої літератури (1952–1955) Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка.

Гудіна Хана (Ганна) Менашвіна (1911) – біохімік, кандидат біологічних наук; молодший науковий співробітник групи біогенних стимуляторів (1951–1955) Інституту біохімії.

Гулій Максим Федотович (1905–2007) – біохімік; доктор біологічних наук, професор, член-кореспондент (1948); заступник голови (1951–1955) Відділу біологічних наук АН, завідувач лабораторії тканинних білків (1951–1955) Інституту біохімії.

Гуменюк Андрій Іванович (1916–1982) – музикознавець, фольклорист, кандидат мистецтвознавства; молодший науковий співробітник відділу музики та музичного фольклору (1952–1955) Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії.

Гуменюк Віктор Сильвестрович (1925) – фахівець у галузі будівельної механіки, кандидат технічних наук; молодший науковий співробітник відділу стійкості конструкцій (1952–1955) Інституту будівельної механіки.

Гуменюк Михайло Прокіпович (1918–1988) – мовознавець, бібліограф; науковий співробітник Львівського філіалу (1951) Державної публічної бібліотеки УРСР.

Гумецька Лукія Лук'янівна (1901–1988) – мовознавець, кандидат філологічних наук; старший науковий співробітник (1951) Інституту мовознавства ім. О. О. Потебні; старший науковий співробітник відділу мовознавства (1952–1955) Інституту суспільних наук.

Гуревич Мойсей Ісайович (1916–1997) – патофізіолог, кандидат медичних наук; старший науковий співробітник лабораторії фізіології кровообігу та дихання (1953–1955) Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця.

Гуревич Самуїл Маркович (1917–1983) – фахівець у галузі електроварювання, кандидат технічних наук; молодший (1951), старший науковий співробітник (1952–1955) Інституту електроварювання ім. С. О. Патона.

Гуржій Дмитро Васильович (1915) – петрограф, кандидат геолого-мінералогічних наук; вчений секретар (1951–1955) Інституту геології корисних копалин.

Гуржій Іван Олександрович (1915–1971) – історик, доктор історичних наук; старший науковий співробітник відділу історії капіталізму (1951–1955), завідувач відділу історії феодалізму (1955) Інституту історії.

Гурикова Валентина Олександрівна (1925) – економіст, кандидат економічних наук; молодший науковий співробітник відділу промисловості (1952–1955) Інституту економіки.

Гурильова Марія Андріївна (1909) – біолог, кандидат біологічних наук; завідувачка лабораторії морфогенезу (1951), старший науковий співробітник лабораторії екології та морфогенезу ім. академіка Сапегіна (1952–1953) Інституту генетики і селекції; старший науковий співробітник лабораторії біохімії фотосинтезу

сільськогосподарських рослин (1953–1955) Інституту фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії.

Гуртовий Михайло Єфремович (1912) – фізик, кандидат фізико-математичних наук; старший науковий співробітник відділу ядерної фізики (1951) Інституту фізики.

Гуслистий Костянтин Григорович (1902–1973) – історик, етнолог, кандидат історичних наук, доцент; старший науковий співробітник відділу історії феодалізму (1951–1954) Інституту історії; заступник директора з наукової роботи, завідувач відділу етнографії (1954–1955) Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії.

Гусєв Віталій Павлович (1898) – геолог, кандидат сільськогосподарських наук; в.о. завідувача відділу ґрунтознавства, старший науковий співробітник (1955) Кримського філіалу АН.

Гусєв Всеволод Віталійович (1919) – хімік; молодший науковий співробітник відділу хімії (1955) Кримського філіалу АН.

Гусовська Рахіль Юхимівна (1914) – старший бібліограф (1951–1953), старший бібліотечар відділу фондів і обслуговування читачів (1953) Державної публічної бібліотеки УРСР.

Гутман Лія Миронівна (1913–1994) – фахівець у галузі електрозварювання; молодший науковий співробітник відділу технології зварювання (1951–1952), відділу зварювання труб (1952–1955) Інституту електрозварювання ім. Є. О. Патона.

Гуцєв Ігор Андрійович (1911) – хімік; молодший науковий співробітник (1952) Інституту загальної і неорганічної хімії.

Давиденко Наталія Корнеліївна (1918–2006) – хімік, кандидат хімічних наук; молодший науковий співробітник лабораторії комплексних сполук (1952–1955) Інституту загальної і неорганічної хімії.

Давиденко Федір Кузьмич (1921) – геофізик; молодший науковий співробітник лабораторії геофізики (1951–1955) Інституту геології корисних копалин.

Давидов Григорій Маркович (1904) – економіст, кандидат економічних наук; вчений секретар (1951–1955) Ради по вивченню продуктивних сил УРСР.

Давидов Олександр Сергійович (1912–1993) – фізик, доктор фізико-математичних наук, член-кореспондент (1951); заступник директора з наукової роботи (1951–1953) Інституту фізики.

Давидова Ніна Тихонівна (1892) – історик; молодший науковий співробітник відділу історії техніки (1952–1955) Інституту теплосенергетики.

Давидюк (Палій) Лідія Олександрівна (1920) – хімік, кандидат хімічних наук; молодший науковий співробітник лабораторії гідрогосології (1951–1955) Інституту геологічних наук.

Дайн Борис Якович (1900–1973) – хімік, доктор хімічних наук, професор; завідувач відділу фотохімії та фотокolorиметрії (1951–1955) Інституту фізичної хімії ім. Л. В. Писаржевського.

Данилевський Віктор Васильович (1898–1960) – фахівець у галузі історії техніки, доктор технічних наук, академік (1948); голова (1951–1953) Комісії з історії науки і техніки АН; завідувач відділу історії техніки (1951–1953) Інституту теплосенергетики.

Даниленко Арсній Іванович (1900) – фізик, кандидат фізико-математичних наук; старший науковий співробітник відділу нормальної фізіології (1951–1952), лабораторії біофізики (1953–1955) Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця.

Даниленко Валентин Миколайович (1913–1982) – історик, археолог, кандидат історичних наук; завідувач відділу археології первісного суспільства (1951–1954), старший науковий співробітник (1954–1955) Інституту археології.

Данилов Віталій Іванович (1902–1954) – фізик, доктор фізико-математичних наук, професор, член-кореспондент (1945), академік (1951); заступник директора з наукової роботи (1951), директор (1951–1954) Лабораторії металофізики АН.

Данилов Яків Михайлович (1920) – музезнавець; директор (1952–1955) Канівського державного музею-заповідника «Могила Т. Г. Шевченка».

Данилова Слизавета Іванівна (1910–1998) – патологоанатом, кандидат медичних наук, доцент; старший науковий співробітник відділу порівняльної морфології (1951–1955) Інституту зоології.

Данилченко Павло Трохимович (1902) – хімік, доктор хімічних наук, професор; старший науковий співробітник відділу хімії (1955) Кримського філіалу АН.

Данильченко Ніна Михайлівна (1910) – фахівець у галузі металургії; молодший науковий співробітник металографічної лабораторії (1952–1953) Інституту чорної металургії.

Данченко Єфросинія Михайлівна (1902) – бібліограф; завідувачка сектору у відділі фондів і обслуговування читачів (1951–1953) Державної публічної бібліотеки УРСР.

Дараган Михайло Володимирович (1923) – фахівець у галузі статистики, кандидат економічних наук; молодший (1951–1952), старший науковий співробітник відділу статистики (1953–1955) Інституту економіки.

Дарменко Марія Савівна (1906) – фахівець у галузі рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук; молодший науковий співробітник лабораторії фізіології живлення рослин (1951–1955) Інституту фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії.

Дашевський Лев Наумович (1916–1988) – фахівець у галузі електротехніки, кандидат технічних наук, доцент; старший науковий співробітник лабораторії № 1 (1951–1955) Інституту електротехніки.

Дворнікова Параска Дмитрівна (1907) – біохімік, кандидат біологічних наук; старший науковий співробітник лабораторії тканевих білків (1951–1955) Інституту біохімії.

Дегтяр Рита Григорівна (1918–2001) – біохімік, кандидат біологічних наук; молодший науковий співробітник лабораторії тканевих білків (1953–1955) Інституту біохімії.

Дегтярьова Анастасія Степанівна (1904) – ентомолог; молодший науковий співробітник (1953–1955) Інституту ентомології та фітопатології.

Дедусенко (Дідусенко) Юрій Митрофанович (1918–2000) – фахівець у галузі механіки, кандидат технічних наук; старший науковий співробітник відділу парогозодинаміки робочих процесів турбомашин (1952–1954), вчений секретар (1955) Лабораторії проблем швидкохідних машин та механізмів АН; вчений секретар (1955) Лабораторії гідравлічних машин АН.

Дей Олександр Іванович (1921–1986) – етнограф, літературознавець, кандидат філологічних наук, професор; член (1951) ради президії Львівського філіалу АН; директор (1951–1953) Українського державного музею етнографії та художнього промислу; старший науковий співробітник відділу української літератури (1953–1955) Інституту суспільних наук.

Дейген Михайло Федорович (1918–1977) – фізик, кандидат фізико-математичних наук; молодший (1951–1952), старший науковий співробітник відділу № 3 (1953–1955) Інституту фізики.

Дейнега Юрій Павлович (Федорович) (1928) – хімік, кандидат хімічних наук; молодший науковий співробітник лабораторії колоїдної хімії (1952–1955), вчений секретар (1955) Інституту загальної і неорганічної хімії.

Делімарський Юрій Костянтинович (1904–1990) – хімік-неорганік, доктор хімічних наук, професор; завідувач лабораторії розплавлених солей (1951–1955), заступник директора з наукової роботи (1951–1955) Інституту загальної і неорганічної хімії.

Делоне Лев Миколайович (1891–1969) – цитолог, доктор біологічних наук, професор; старший науковий співробітник лабораторії селекції (1951–1955) Інституту генетики і селекції.

Демиденко (Деміденко) Савелій (Савва) Григорович (Георгійович) (1903) – фізико-хімік, кандидат хімічних наук; старший науковий співробітник відділу хімії ізотопів (1951–1955) Інституту фізичної хімії ім. Л. В. Писаржевського.

Демченко Анатолій Володимирович (1928–2002) – мікробіолог, кандидат біологічних наук; молодший науковий співробітник (1952–1953) Сектору тваринництва АН.

Демченко Валентин Пестрович (1926) – економіст, кандидат економічних наук; молодший науковий співробітник відділу політекономії (1952–1955) Інституту економіки.

Демченко Петро Олександрович (1912) – хімік, кандидат хімічних наук; молодший науковий співробітник лабораторії колоїдної хімії (1953–1955) Інституту загальної і неорганічної хімії.

Дем'янчук Анатолій Сидорович (1924) – металофізик; молодший науковий співробітник відділу фізико-хімічних методів дослідження зварних з'єднань (1952–1955) Інституту електрозварювання ім. Є. О. Патона.

Денисенко – науковий співробітник (1954–1955) Інституту філософії.

Денисова Олександра Іванівна (1924–2005) – гідрохімік; молодший науковий співробітник (1954–1955) Інституту гідробіології.

Денисьєвський (Денисовський) Борис Семенович (1892) – ентомолог, кандидат сільськогосподарських наук; старший науковий співробітник лабораторії вивчення паразитичних живих комах (1951) Інституту ентомології та фітопатології.

Денчик Василь Пилипович (1908) – біолог; молодший науковий співробітник відділу біології рослин (1952), відділу фізіології та біохімії рослин (1953–1955) Ботанічного саду АН.

Дерев'яно Софія Гнатівна – агрохімік; молодший науковий співробітник лабораторії фізіології живлення рослин (1953–1955) Інституту фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії.

Дсрій Іван Григорович (1919–1997) – геоботанік, радіобіолог; молодший науковий співробітник (1952–1955) Державного заповідника «Олександрія» АН.

Деркач Марія Дем'янівна (1896–1972) – філолог, кандидат філологічних наук; молодший (1952), старший науковий співробітник відділу рукописів (1952–1955) Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка.

Деркач Пилип Максимович (1893–1957) – мовознавець; молодший науковий співробітник відділу мовознавства (1951–1955) Інституту суспільних наук.

Деркс Алла Йосипівна (1914) – фахівець у галузі теплотехніки; молодший науковий співробітник (1952–1955) Інституту теплоенергетики.

Дехтяр Ілля Якович (1912–1985) – металофізик, кандидат фізико-математичних наук, доцент; старший науковий співробітник відділу дифузії (1951–1955) Лабораторії металофізики АН; старший науковий співробітник відділу дифузії (1955) Інституту металофізики.

Десв Володимир Михайлович (1927) – фахівець у галузі механіки; молодший науковий співробітник відділу динаміки та міцності деталей турбомашин (1952–1953) Лабораторії проблем швидкохідних машин та механізмів АН.

Джуваго Василь Прокопович (1891–1987) – фахівець у галузі теплотехніки, кандидат технічних наук; старший науковий співробітник відділу газових двигунів і автоматики (1951–1955) Інституту використання газу в комунальному господарстві та промисловості.

Дзгоєва Тамара Олександрівна (1922) – патофізіолог, кандидат медичних наук; молодший науковий співробітник лабораторії компенсаторних і захисних функцій (1953–1955) Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця.

Дзєцина Анастасія Василівна (1903) – мікробіолог; молодший науковий співробітник лабораторії сільськогосподарської мікробіології (1951–1955) Інституту фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії.

Дзикович Віра Яківна (1925) – економіст, молодший науковий співробітник відділу економіки сільського господарства (1951–1955) Інституту економіки.

Дзюба І. П. – астроном; старший науковий співробітник (1954) Головної астрономічної обсерваторії АН.

Дзюбенко Лариса Костянтинівна (1899) – цитолог, кандидат біологічних наук; молодший науковий співробітник відділу цитології та ембріології (1952–1955) Інституту ботаніки.

Дзятківська (Дзятковська) Ніна Пантелеймонівна (1922) – філолог; молодший науковий співробітник відділу української мови (1952–1955) Інституту мовознавства ім. О. О. Потебні.

Дибан Євген Павлович (1925–1996) – фахівець у галузі теплотехніки та теплоенергетики; молодший науковий співробітник (1955) Інституту теплоенергетики.

Дикман Ісак Маркович (1911–1991) – фізик, кандидат фізико-математичних наук; молодший (1951–1953), старший науковий співробітник відділу теоретичної фізики (1954–1955) Інституту фізики.

Динсрштєйн Марія Борухівна (1910) – бібліограф; старший бібліотекар відділу марксизму-ленінізму (1951–1953) Державної публічної бібліотеки УРСР.

Динник Олександр Олександрович (1907) – фахівець у галузі металургії, кандидат технічних наук, доцент; старший науковий співробітник прокатного відділу (1951–1955) Інституту чорної металургії.

Дишлевий Петро Сидорович (1927–2000) – філософ; молодший науковий співробітник (1955) Інституту філософії.

Дібровенко Микола Федотович (1901–1988) – театрознавець, кандидат мистецтвознавства; молодший науковий співробітник відділу театру та кіно (1951–1955) Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії.

Діденко Віктор Мойсейович (1921) – фахівець у галузі теплотехніки; молодший науковий співробітник лабораторії газодинаміки (1952) Інституту теплотехніки.

Діденко Галина Георгіївна (1927) – біохімік, кандидат біохімічних наук; молодший науковий співробітник відділу нормальної фізіології (1952), лабораторії фізіології вищої нервової діяльності людини та тварин (1953–1955) Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця.

Діденко Григорій Дем'янович (1911–1992) – історик, кандидат історичних наук; заступник головного вченого секретаря (1954–1955) Президії АН.

Діденко М. П. – фахівець у галузі права, кандидат юридичних наук; вчений секретар, старший науковий співробітник (1951) Сектору держави та права АН.

Дідковський Валентин Якович (1914–1995) – геолог, кандидат геолого-мінсралогічних наук; молодший (1951), старший науковий співробітник відділу геотектоніки та геоморфології (1951–1952), відділу геології третинних відкладів (1953–1955) Інституту геологічних наук.

Дідковський Михайло Мефодійович (1903–1986) – гідролог, кандидат технічних наук, доцент; старший науковий співробітник (1951–1952), завідувач гідравліко-гідротехнічної лабораторії (1953–1955) Інституту гідрології та гідротехніки.

Дідусенко Ю. М. див. Дедусенко Ю. М.

Дідусь Василь Іванович (1907–1984) – фахівець у галузі агрономії та селекції, кандидат сільськогосподарських наук; старший науковий співробітник (1951–1952) Інституту генетики і селекції.

Діжур Марія Яківна (1922) – бібліограф, старший редактор відділу фондів та обслуговування читачів (1951–1953), старший бібліотekar (1953) Державної публічної бібліотеки УРСР.

Дінабург Ганна Давидівна (1899–1984) – невропатолог, доктор медичних наук, професор; старший науковий співробітник відділу патології (1951–1952, 1954–1955) Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця.

Длугач (Плугач) Михайло Йосипович (1913–1981) – фахівець у галузі будівельної механіки, кандидат технічних наук; старший науковий співробітник відділу стійкості конструкцій (1951–1955) Інституту будівельної механіки.

Дмитренко (Федорченко) Ірина Прохорівна (1924) – фізик; молодший науковий співробітник відділу спектрального аналізу (1952–1955) Інституту фізики.

Дмитрієв Генріх Акімівич – філософ; молодший науковий співробітник (1953–1955) Інституту філософії.

Дмитрієв Георгій Володимирович (1904) – ситомолог, кандидат сільськогосподарських наук; завідувач лабораторії захисту рослин і насінневого контролю (1951–1955) Ботанічного саду АН.

Дмитрієва Олександра Миколаївна (Іванівна) (1921) – біолог; молодший науковий співробітник лабораторії фізіології (1951–1955) Інституту генетики і селекції.

Дмитрієва Тамара Олександрівна (1922) – філолог; старший науковий співробітник (1952–1955) Державного музею Т. Г. Шевченка.

Дмитров Леонід Дмитрович (1885–1965) – історик, архолог, кандидат історичних наук; старший науковий співробітник відділу скіфо-античної археології (1951–1955) Інституту археології.

Добров Геннадій Михайлович (1924–1989) – інженер-механік; кандидат технічних наук; молодший науковий співробітник (1953–1955) Інституту теплоенергетики.

Добровольський Аркадій Вікторович (1885–1956) – історик, архолог, кандидат історичних наук; старший науковий співробітник (1951–1952, 1953–1955), завідувач відділу археології первісного суспільства (1952–1953) Інституту археології.

Добровольський Б. В. – біолог, доктор біологічних наук; завідувач лабораторії токсикології та фізіології комах (1951) Інституту ентомології та фітопатології.

Добровольський Григорій Павлович (1919) – фахівець у галузі теплотехніки, кандидат технічних наук; молодший науковий співробітник групи спалювання палива відділу енерготехнологічного використання палива (1952–1954) Інституту теплоенергетики; молодший науковий співробітник (1954) Інституту використання газу в комунальному господарстві та промисловості.

Доброхотов Микола Миколайович (1889–1963) – фахівець у галузі металургії, доктор технічних наук, професор, академік (1939); член (1951) Президії АН, голова (1951–1952) Відділу технічних наук АН; директор (1951–1952), завідувач відділу хімічної переробки газів (1952–1953), старший науковий співробітник (1955) Інституту використання газу в комунальному господарстві та промисловості; завідувач сталеплавильного відділу (1951–1953) Інституту чорної металургії.

Доброчасва Дарина Микитівна (1916–1995) – геоботанік, кандидат біологічних наук; старший науковий співробітник відділу вищих рослин (1951–1955) Інституту ботаніки.

Добрянська Ірина Омелянівна (1892–1980) – мистецтвознавець; молодший науковий співробітник відділу народного мистецтва та художнього промислу (1951–1955), відділу фондів (1955) Українського державного музею етнографії та художнього промислу.

Довгалюк Пєстро Микитович (1904–1989) – літературознавець; молодший науковий співробітник відділу української радянської літератури (1951–1955) Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка.

Довгань Василь Архипович (1900) – агрофізіолог, кандидат біологічних наук; старший науковий співробітник лабораторії біохімії рослин (1951–1952) Інституту фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії.

Довженко Валеріан Данилович (1905–1995) – музикознавець, кандидат мистецтвознавства; завідувач відділу музики та музичного фольклору (1951–1952), заступник директора з наукової роботи (1953–1955) Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії.

Довжнок Василь Йосипович (1909–1976) – історик, архолог, кандидат історичних наук; старший науковий співробітник (1951–1953), завідувач відділу слов'янської археології (1954–1955) Інституту археології.

Доленго Михайло див. Клоков М. В.

Доленко Григорій Назарович (1917–1990) – геолог, кандидат геолого-мінералогічних наук; молодший (1952), старший науковий співробітник відділу горючих копалин (1952–1955) Інституту геології корисних копалин.

Долженко Олександра Андріївна (1905) – молодший науковий співробітник (1954–1955) Ради по вивченню продуктивних сил УРСР.

Долинський Лев Володимирович (1906–1963) – мистецтвознавець; вчений секретар (1951–1955), в.о. молодшого наукового співробітника (1955) Українського державного музею етнографії та художнього промислу.

Долишня (Долишня) Раїса Антонівна (1921) – мистецтвознавець; науковий співробітник (1951–1952) Державного музею Т. Г. Шевченка.

Доля Віктор Сидорович (1912–1991) – агрохімік, кандидат сільськогосподарських наук; директор науково-експериментальної сільськогосподарської бази (1952–1953), молодший (1953), старший науковий співробітник лабораторії агро меліорації (1952, 1955) Інституту фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії.

Домбровський Олег Іванович (1914–1994) – археолог; молодший науковий співробітник відділу історії та археології (1955) Кримського філіалу АН.

Дондик Ісак Григорович (1920) – інженер-технолог; молодший науковий співробітник механічної лабораторії (1951–1952) Інституту будівельної механіки.

Дончак Віктор Степанович (1907–1989) – бібліотекознавець, кандидат економічних наук; директор (1951–1955) Державної публічної бібліотеки УРСР; член (1952) Ради науково-технічної пропаганди АН.

Дорошенко Катерина Петрівна (1908–1985) – філолог, кандидат філологічних наук; старший науковий співробітник відділу словників (1951–1955) Інституту мовознавства ім. О. О. Потебні; директор (1951–1955) Державного музею Т. Г. Шевченка.

Дорфман Абрам Шльомович (1923) – фахівець у галузі гідроаеродинаміки та теплообміну; молодший науковий співробітник (1951) Інституту теплоенергетики.

Доценко Борис Петрович (1893) – фахівець у галузі теплотехніки, кандидат технічних наук; в.о. заступника директора з наукової роботи (1953–1954), старший науковий співробітник групи спалення палива відділу енерготехнологічного використання палива (1954–1955) Інституту теплоенергетики.

Доценко Параска Порфириївна (1910) – філолог; вчений секретар (1951), молодший науковий співробітник відділу словників (1951–1955) Інституту мовознавства ім. О. О. Потебні.

Драйгор Давид Абрамович (1906–1964) – фахівець у галузі механіки, кандидат технічних наук, доцент; старший науковий співробітник відділу металознавства та контактної міцності (1951–1955) Інституту будівельної механіки.

Драко Ольга Федорівна (1904) – хімік, кандидат хімічних наук; молодший науковий співробітник лабораторії аналітичної хімії (1951–1955) Інституту загальної і неорганічної хімії.

Дрига Іван Омелянович (1907) – генетик-селекціонер, кандидат біологічних наук; завідувач відділу генетики і селекції (1951), старший науковий співробітник відділу нових сільськогосподарських рослин (1951–1952), завідувач відділу декоративних і технічних рослин (1953–1955) Ботанічного саду АН.

Дроботько Віктор Григорович (1885–1966) – мікробіолог, доктор біологічних і медичних наук, професор, академік (1948); директор (1951–1955) Інституту мікробіології ім. Д. К. Заболотного; голова (1955) Комісії з питань боротьби з бруцельозом АН.

Дрожжин Іван Михайлович (1894) – фізіолог, кандидат біологічних наук; старший науковий співробітник (1951) Інституту генетики і селекції; старший науковий співробітник відділу рослинництва (1951–1955) Інституту фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії.

Дрозд Нафанаїл Йосипович (1901) – гідролог; молодший науковий співробітник відділу гідрології (1951–1955) Інституту гідрології та гідротехніки.

Дроздов Сергій Вікторович (1902–1976) – астроном, кандидат фізико-математичних наук; старший науковий співробітник (1951–1955) Полтавської гравіметричної обсерваторії АН.

Дросовська Любов Іларіонівна (1908) – економіст; молодший науковий співробітник відділу політекономії (1951–1955) Інституту економіки.

Дружиніна Марія Миколаївна (1907) – селекціонер; молодший науковий співробітник відділу нових сільськогосподарських рослин (1952), відділу декоративних і технічних рослин (1953–1955) Ботанічного саду АН.

Дуб Ярослав Теофілович (1921) – фахівець у галузі механіки; молодший науковий співробітник відділу автоматизації виробничих процесів (1952–1955) Інституту машинознавства і автоматичної механіки.

Дубицька Наталія Дмитрівна (1904) – хімік; молодший науковий співробітник спектральної групи фізико-хімічної лабораторії (1952–1955) Інституту геологічних наук.

Дубінін Георгій Володимирович (1917) – лісознавець; директор (1951) Державного заповідника «Олександрія» АН.

Дубінська Сара Мойсеївна (1910) – бібліограф; старший бібліотекар відділу комплектування (1951–1953) Державної публічної бібліотеки УРСР.

Дубров Василь Володимирович (1904) – металознавець, кандидат технічних наук; молодший науковий співробітник технологічного відділу (1951–1955) Інституту машинознавства і сільськогосподарської механіки.

Дубровін Микола Герасимович (1913) – інженер-механік; молодший науковий співробітник (1951–1952) Інституту генетики і селекції.

Дудик Федір Степанович (1903–1960) – біолог; кандидат біологічних наук; молодший науковий співробітник відділу квітникарства та оранжерейних рослин (1951–1952), відділу декоративних і технічних рослин (1953–1955) Ботанічного саду АН.

Дудикевич Богдан Корнилович (1907–1972) – історик; молодший науковий співробітник (1951–1952) Інституту суспільних наук.

Дудкін Сталь Іванович (1928) – фізик; молодший науковий співробітник відділу № 8 (1953–1955) Інституту фізики.

Дудко Данило Андрійович (1921–2009) – фахівець у галузі електрозварювання, кандидат технічних наук; старший науковий співробітник відділу проектування, виготовлення та випробування нової апаратури (1951–1952), завідувач відділу зварювання труб (1952–1955) Інституту електрозварювання ім. Є. О. Патона.

Дудник Василь Арсенійович (1905) – матеріалознавець; молодший науковий співробітник відділу міцності та деталей машин (1951–1952) Інституту машинознавства і автоматики.

Дуднік Віра Миколаївна – біолог; молодший науковий співробітник (1951) Інституту агробіології.

Дудянова Пелагея Сергіївна (1903) – фахівець у галузі рослинництва; молодший науковий співробітник відділу геоботаніки та рослинництва (1955) Кримського філіалу АН.

Дука Сергій Якович – в. о. директора (1951–1952) Канівського державного музею-заповідника «Могिला Т. Г. Шевченка»; директор (1952–1953) Державного заповідника «Олександрія» АН.

Дука Василь Ілліч (1904–1985) – фахівець у галузі сільського господарства, кандидат сільськогосподарських наук; старший науковий співробітник відділу фізіології живлення рослин (1955) Інституту агробіології.

Думанський Антон Володимирович (1880–1967) – хімік, доктор хімічних наук, професор, академік (1945); директор (1951–1955) Інституту загальної і неорганічної хімії.

Думанський Ігор Антонович (Андрійович) (1920) – хімік, кандидат хімічних наук; молодший науковий співробітник лабораторії колоїдної хімії (1951–1955) Інституту загальної і неорганічної хімії.

Думенко Валентина Миколаївна – нейрофізіолог, кандидат біологічних наук; молодший науковий співробітник відділу клінічної та експериментальної патології нервової системи (1953–1955) Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця.

Духиєнко Микола Трохимович (1921) – фахівець у галузі теплотехніки; молодший науковий співробітник групи паливоспалювання відділу енерготехнологічного використання палива (1951–1955) Інституту теплосенергетики.

Душєвкін Олександр Іванович (1874–1956) – агрохімік, доктор сільськогосподарських наук, професор, академік (1945); директор (1951–1953), завідувач лабораторії агрохімії (1953–1955) Інституту фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії.

Дяченко Вадим Євгенович (1896–1954) – математик, член-кореспондент (1934); старший науковий співробітник відділу математичного аналізу та математичної фізики (1951–1952) Інституту математики.

Дядечко Микола Платонович (1912) – ентомолог, кандидат біологічних наук; молодший (1951–1952), старший науковий співробітник (1953–1955) Інституту ентомології та фітопатології.

Дядиченко Вадим Архипович (1909–1973) – історик, кандидат історичних наук; завідувач відділу історії феодалізму (1951–1955), старший науковий співробітник (1955) Інституту історії.

Дядченко Марина Григоріївна (1911) – геолог, кандидат геолого-мінералогічних наук; старший науковий співробітник відділу петрографії (1951–1955) Інституту геологічних наук.

Дятловицька Бася Ісаївна (1914) – фахівець у галузі теплофізики, кандидат фізико-математичних наук; молодший науковий співробітник відділу ядерної фізики (1951–1952) Інституту фізики.

Дятловицький Лев Ісакович (1909) – фахівець у галузі гідротехніки, кандидат технічних наук; старший науковий співробітник відділу гідротехніки (1951–1955) Інституту гідрології та гідротехніки.

Дьяченко Борис Спиридонович (1925) – інженер-механік, кандидат технічних наук; молодший науковий співробітник (1953) Інституту теплоенергетики.

Дяченко (Дьяченко) Вадим Євгенович (1896–1954) – математик, доктор фізико-математичних наук, професор, член-кореспондент (1934); старший науковий співробітник відділу теорії функцій комплексної змінної та її застосування (1951–1952) відділу математичного аналізу та математичної фізики (1953) Інституту математики.

Дяченко Михайло Іванович (1904) – філолог, кандидат філологічних наук; вчений секретар (1951–1952), молодший науковий співробітник відділу української доживотної літератури (1952–1955) Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка.

Дяченко Михайло Якович (1910) – гірничий інженер, кандидат технічних наук; вчений секретар (1953–1955) Інституту гірничої справи ім. М. М. Федорова.

Ейнгорн Лія Наумівна (1912) – хімік, кандидат хімічних наук; молодший науковий співробітник лабораторії контролю та впровадження науково-дослідних робіт (1951–1952) Інституту чорної металургії.

Ейценгольц О. Д. – педагог, кандидат педагогічних наук, професор; співробітник (1951) Державної публічної бібліотеки УРСР.

Епштейн Софія Файбишівна (Файдишівна) (1903) – біохімік, доктор біологічних наук, доцент; старший науковий співробітник лабораторії біохімії м'язової тканини (1951–1955) Інституту біохімії.

Євдокименко Володимир Юхимович (1927–1996) – філософ, кандидат філософських наук; молодший науковий співробітник відділу історії філософської і суспільної думки України (1951–1955) Інституту філософії.

Євмінов Василь Миколайович (Михайлович) (1921–1989) – генетик, кандидат біологічних наук; молодший (1952), старший науковий співробітник відділу рослинництва (1952–1955) Інституту агробіології.

Євсєєв Іван Федорович (1912–1973) – історик, кандидат історичних наук; старший науковий співробітник (1954–1955) Інституту історії.

Євсєєв Сергій Васильович (1910–1982) – геофізик, кандидат технічних наук, доцент; старший науковий співробітник (1951) Інституту геології корисних копалин; завідувач (1952–1955) Сейсмічного сектору Львівського філіалу АН.

Євтушенко Катерина Іванівна (1921) – астроном, молодший науковий співробітник (1951–1955) Полтавської гравіметричної обсерваторії АН.

Єгоров Михайло Миколайович (1911) – вчений секретар (1954–1955) Президії Кримського філіалу АН.

Єгорова Клавдія Олександрівна (1905) – вчений секретар (1951–1955) Редакційно-видавничої ради АН.

Єгураздова Лідія Сергіївна (1930) – іхтіолог; молодший науковий співробітник (1955) Карадазької біологічної станції Кримського філіалу АН.

Сдлінська Уляна Ярославівна (1924) – мовознавець; молодший науковий співробітник відділу мовознавства (1951–1955) Інституту суспільних наук.

Слаго Лідія Хомівна (1905) – ентомолог; кандидат сільськогосподарських наук; молодший науковий співробітник відділу садово-паркового господарства (1952), лабораторії захисту рослин та карантину (1953–1955) Ботанічного саду АН.

Сленсвська Ніна Борисівна (1914) – астроном, кандидат фізико-математичних наук; старший науковий співробітник відділу теорії пружності та прикладної математики (1952) Інституту машинознавства і автоматики.

Слін Микола Дмитрович (1901) – геолог, кандидат геолого-мінералогічних наук; старший науковий співробітник відділу горючих копалин (1951–1952) Інституту геології корисних копалин.

Слисєєва Галина Дмитрівна (1918) – хімік, кандидат хімічних наук; молодший науковий співробітник лабораторії осадових руд (1953) Інституту геологічних наук.

Слисєєва Марія Павлівна (1913) – хімік; молодший науковий співробітник відділу гідрогеології та інженерної геології (1951–1955) Інституту геологічних наук.

Смельянєнко Георгій Григорович (Георгійович) (1910) – філософ, кандидат філософських наук, доцент; завідувач відділу філософії природознавства (1951–1952), відділу історичного матеріалізму (1952–1955), заступник директора з наукової роботи (1955) Інституту філософії.

Смчук Єлизавета Миронівна (1902) – еколог, ентомолог, кандидат біологічних наук; науковий співробітник-консультант (1951–1952) Планової комісії АН; старший науковий співробітник відділу паразитології (1951–1955) Інституту зоології.

Сременко Валентин Никифорович (1911–1992) – фізико-хімік, кандидат хімічних наук; старший науковий співробітник відділу фізико-хімії металургійних процесів (1951–1952) Інституту чорної металургії; старший науковий співробітник (1952–1955) Лабораторії спецсплавів АН; старший науковий співробітник (1955) Інституту металокераміки і спецсплавів.

Сременко-Швець Олександра Семенівна (1902) – інженер-теплотехнік, кандидат технічних наук; завідувачка лабораторії газодинаміки (1951–1952), старший науковий співробітник лабораторії газодинаміки (1953–1955) Інституту теплотехніки.

Єресько С. І. – завідувач (1952) Сейсмічного сектору Львівського філіалу АН. Єрмаченко Георгій Акимович (1927) – біолог; молодший науковий співробітник лабораторії луківництва (1952–1955) Інституту агробіології.

Єрмілова Валентина Йосипівна (1927) – анатом; молодший науковий співробітник лабораторії морфології (1953) Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця.

Єрмолаєв Костянтин Олександрович (Олексійович) (1920) – бібліотекознавець; завідувач відділу іноземного комплектування (1951) Державної публічної бібліотеки УРСР.

Єрмоленко Олександр Федорович (1920) – історик, кандидат історичних наук; старший науковий співробітник воєнно-історичного відділу (1951–1952), відділу історії країн народної демократії (1952–1955) Інституту історії.

Єршов Володимир Миколайович (1917–1996) – фахівець у галузі газових турбін, кандидат технічних наук, доцент; старший науковий співробітник (1951–1952) Лабораторії проблем швидкохідних машин та механізмів АН.

Єфіменко Петро Петрович (1884–1969) – археолог, доктор історичних наук, академік (1945); голова (1951–1955) Науково-методичної ради по охороні пам'яток культури АН; директор (1951–1954) Інституту археології.

Єфімов Віктор Олексійович (1921–2002) – фахівець у галузі металургії та технології металів, кандидат технічних наук; молодший науковий співробітник сталеплавильного відділу (1951–1954) Інституту чорної металургії; молодший науковий співробітник (1954–1955) Інституту використання газу в комунальному господарстві та промисловості.

Єфімова Наталія Іванівна (1904) – ботанік; молодший науковий співробітник відділу мікології та фітопатології (1951–1955) Інституту ботаніки.

Жабицький Петро Пилипович (1909) – фахівець у галузі рослинництва; молодший науковий співробітник лабораторії фізіології живлення рослин (1953–1955) Інституту фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії.

Жданова Грина Григорівна (1925) – астрофізик, кандидат фізико-математичних наук; молодший науковий співробітник (1952–1955) Головної астрономічної обсерваторії АН.

Жебокрицький Віктор Андрійович (1906–1975) – історик, кандидат історичних наук, доцент; старший науковий співробітник відділу історії країн народної демократії (1951–1955) Інституту історії.

Железнова Катерина Семівна (1906) – фахівець у галузі рослинництва; молодший науковий співробітник відділу геоботаніки та рослинництва (1955) Кримського філіалу АН.

Железняк Йосип Аронович (1918–1997) – гідролог, кандидат технічних наук; молодший науковий співробітник (1951–1953), старший науковий співробітник відділу гідрології (1954–1955) Інституту гідрології та гідротехніки.

Жембровський Михайло Олександрович (1919) – економіст, кандидат економічних наук; молодший науковий співробітник відділу розміщення виробничих сил (1952–1955) Інституту економіки.

Жемчужников Георгій Володимирович (1915) – фахівець у галузі електровзарювання; молодший науковий співробітник лабораторії міцності зварних конструкцій (1953–1955) Інституту електровзарювання ім. Є. О. Патона.

Жеребкін Георгій Пєтрович (1916) – економіст, кандидат економічних наук; молодший (1951), старший науковий співробітник відділу економіки промисловості (1951–1955) Інституту економіки.

Жернов Ігор Євгенович (1914–1994) – фахівець у галузі гідротехніки, кандидат геолого-мінералогічних наук; старший науковий співробітник відділу гідрогеології та інженерної геології (1951–1955) Інституту геологічних наук.

Живолєнко Василь Петрович (1903) – інженер-меліоратор; молодший науковий співробітник метеорологічної станції (1952–1955) Ботанічного саду АН.

Жигаєв Георгій Никіфорович (1914) – сентомолог, кандидат сільськогосподарських наук; молодший науковий співробітник лабораторії токсикології та фізіології комах (1951–1955) Інституту ентомології та фітопатології.

Жигайло Яків Васильович (1911) – хімік, кандидат хімічних наук; молодший науковий співробітник відділу ланцюгових реакцій (1951), вчений секретар (1952–1955) Інституту фізичної хімії ім. Л. В. Писаржевського.

Жидкова Елеонора Василівна (1927) – економіст, кандидат економічних наук; молодший науковий співробітник відділу водного господарства (1953–1955) Інституту економіки.

Жилко Федот Трохимович (1908–1995) – мовознавець, кандидат філологічних наук; завідувач відділу діалектології (1951–1953), відділу російської мови, слов'янських мов і загального мовознавства (1953–1955) Інституту мовознавства ім. О. О. Потебні.

Жирачев Анатолій Васильович (1906) – ґрунтознавець, кандидат сільськогосподарських наук; заступник голови (1955) президії Кримського філіалу АН; завідувач відділу ґрунтознавства (1955) Кримського філіалу АН.

Житких Михайло Іванович (1901) – фізик, вчений секретар (1952) Фізико-технічного інституту.

Жмурова Ірина Миколаївна (1924–2007) – хімік, кандидат хімічних наук; молодший науковий співробітник лабораторії ароматичних сполук (1952–1955) Інституту органічної хімії.

Жога Надія Архипівна (1916) – біолог; молодший науковий співробітник лабораторії біофізики (1953–1955) Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця.

Жолтовський Павло Миколайович (1904–1986) – мистецтвознавець; завідувач відділу народного мистецтва і художнього промислу (1951–1952), заступник директора з наукової роботи (1953–1955), молодший науковий співробітник (1955) Українського державного музею етнографії та художнього промислу.

Жудін Микола Дмитрович (1891–1968) – фахівець у галузі механіки, кандидат технічних наук, професор; старший науковий співробітник відділу стійкості конструкцій (1951–1955) Інституту будівельної механіки.

Жукова Алла Євгенівна (1925) – кіпознавець, кандидат мистецтвознавства; молодший науковий співробітник відділу театру та кіно (1953–1955) Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії.

Жуковський А. Д. – заступник директора (1951) Видавництва АН.

Журавльов Захар Семенович (1921) – бібліотекознавець; старший бібліотекар філії № 1 (1951–1953) Державної публічної бібліотеки УРСР.

Журавська Іда Юхимівна (1911–1991) – літературознавець, кандидат філологічних наук; старший науковий співробітник відділу російської та слов'янських літератур (1951–1955) Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка.

Жураховський О. Ф. – завідувач відділу (1954) Лабораторії спецсплавів АН.

Журов Георгій Вікторович (1902–1988) – кінознавець, кандидат мистецтвознавства; старший науковий співробітник відділу театру та кіно (1951–1955) Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії.

Забарило Леся Климівна (1925) – філолог; науковий співробітник (1952–1955) Державного музею Т. Г. Шевченка.

Заболотний Олександр Іонович (1908) – економіст, кандидат економічних наук, доцент; старший науковий співробітник відділу економіки (1951–1952) Інституту суспільних наук.

Зав'ялов Борис Матвійович – старший науковий співробітник (1952) Редакційно-видавничої ради АН; директор (1952, 1954–1955) Видавництва АН.

Загайкевич Іван Корнилович (1923) – ентомолог, кандидат біологічних наук; молодший науковий співробітник (1953–1955) Інституту ентомології та фітопатології.

Загорський Павло Семснович (1909) – історик, кандидат історичних наук; старший науковий співробітник відділу історії радянського суспільства (1951–1955) Інституту історії.

Загороднева Августа Георгіївна (1928) – фізіолог; молодший науковий співробітник (1954–1955) Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця.

Загоруйко Амвросій Теодорович (1916) – біолог; молодший науковий співробітник відділу рослинництва (1952–1955) Інституту агробіології.

Задирака Костянтин Васильович (1911–1967) – математик, кандидат фізико-математичних наук; молодший (1951–1953), старший науковий співробітник відділу диференціальних рівнянь (1954–1955) Інституту математики.

Задлер Марія Вікторівна (1910) – фахівець у галузі рослинництва; молодший науковий співробітник відділу рослинництва (1951–1955) Інституту фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії.

Засядна (Лобковська) Белла Львівна (1922) – історик; молодший науковий співробітник відділу історії капіталізму (1952) Інституту історії України.

Зайцев Віталій Максимович (1912) – філософ; молодший науковий співробітник (1952) Інституту філософії.

Зайцев Микола Олександрович (1902–1965) – фахівець у галузі гірничої справи, член-кореспондент (1951); керівник групи відділу проблем підземної розробки родовищ корисних копалин (1953–1955) Інституту гірничої справи ім. М. М. Федорова.

Зайцев Яків Андрійович (1897) – економіст; науковий співробітник (1951), головний бібліограф бібліографічного відділу (1951–1953), завідувач філії № 1 (1953–1955) Державної публічної бібліотеки УРСР.

Зайцева Галина Яківна (1921) – іхтіолог; молодший науковий співробітник відділу загальної гідробіології (1952–1955) Інституту гідробіології.

Зайцева Поліна Семсівна – молодший науковий співробітник (1953) Інституту ентомології та фітопатології.

Зайцева Тамара Іванівна (1925) – фізіолог, кандидат медичних наук; молодший науковий співробітник лабораторії фізіології травлення (1953–1955) Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця.

Зайцева Тетяна Варфоломіївна (1898–1964) – філолог, кандидат філологічних наук; старший науковий співробітник відділу української мови (1951–1955) Інституту мовознавства ім. О. О. Потебні.

Зак Костянтин Петрович (1924) – фахівець у галузі медицини, кандидат медичних наук; молодший науковий співробітник лабораторії фізіології ендокринних функцій (1953–1955) Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця.

Зак-Тутковська Ірина Павлівна (1896) – бібліограф; молодший науковий співробітник відділу філософії природознавства (1951–1952) Інституту філософії.

Закорлонєць Антон Іванович (1907) – фізіолог; кандидат сільськогосподарських наук; молодший (1951–1953), старший науковий співробітник відділу фізіології рослин (1953–1955) Інституту ботаніки.

Заморій Петро Костянтинович (1906–1975) – геоморфолог, доктор геолого-мінералогічних наук, професор; старший науковий співробітник (1951), завідувач відділу геотектоніки та геоморфології (1952–1953) Інституту геологічних наук.

Замрій Іван Ілліч – біолог; директор (1955) Дендропарку «Тростянець» АН.

Заневич Віра Юхимівна (1903) – мікробіолог; молодший науковий співробітник відділу мікології (1952–1955) Інституту мікробіології ім. Д. К. Заболотного.

Запаско Яків (Юхим) Прохорович (1923–2007) – мистецтвознавець; молодший науковий співробітник, в.о. завідувача відділу народного мистецтва та художнього промислу (1952–1955) Українського державного музею етнографії та художнього промислу.

Запорожець – науковий співробітник (1951) Інституту ботаніки.

Зап'ятова Олександра Олександрівна (1914) – геоботанік; молодший (1952–1953, 1955), старший науковий співробітник відділу геоботаніки (1954–1955) Інституту ботаніки.

Заруба Ігор Іванович (1921) – фахівець у галузі електрозварювання, кандидат технічних наук; молодший науковий співробітник лабораторії зварювання труб (1951–1952), вчений секретар (1953–1955) Інституту електрозварювання ім. Є. О. Патона.

Зарудний Яків Каленикович (1920) – лісознавець; завідувач Чорноліського опорного пункту (1953), молодший науковий співробітник (1951–1955) Інституту лісівництва; молодший науковий співробітник (1955) Інституту лісу.

Засейко Олексій Єлисейович (1907–1993) – філолог, кандидат філологічних наук; заступник директора з наукової роботи (1952–1955), старший науковий співробітник відділу української літератури XIX–XX ст. (1951–1952, 1955) Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка.

Засс Віктор Мойсейович (1884) – гідротехнік, кандидат технічних наук, доцент; старший науковий співробітник відділу гідротехніки (1951–1952), відділу гідраліки (1953–1955) Інституту гідрології та гідротехніки.

Заставний Федір Дмитрович (1929) – економіст; молодший науковий співробітник (1951–1953) Інституту суспільних наук.

Затснський Яків Павлович (1902–1986) – мистецтвознавець, кандидат мистецтвознавства; старший науковий співробітник відділу образотворчого мистецтва (1951–1955) Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії.

Захариков Микола Андрійович (1912) – теплофізик, кандидат технічних наук; заступник директора з наукової роботи (1953–1955), завідувач відділу використання газу в промисловості (1951–1953), старший науковий співробітник (1951) Інституту використання газу в комунальному господарстві та промисловості.

Захарченко Ніна Львівна (1893) – ентомолог, кандидат біологічних наук; молодший науковий співробітник лабораторії патології комах (1951–1955) Інституту ентомології та фітопатології.

Захарук Юрій Миколайович (1914–1997) – археолог, кандидат історичних наук; молодший науковий співробітник (1951–1952), завідувач відділу археології (1953–1955), заступник директора з наукової роботи (1955) Інституту суспільних наук.

Зведенюк Петро Харитонович (1900) – економіст, кандидат економічних наук, доцент; завідувач відділу розвитку виробничих сил (1951), молодший, старший науковий співробітник (1952–1955) Інституту економіки.

Зверезомб-Зубовський Євген Васильович (1890–1967) – ентомолог, доктор сільськогосподарських наук, професор, член-кореспондент (1939); завідувач лабораторії патології комах (1951–1955) Інституту ентомології та фітопатології.

Зданевич Борис Іванович (1886–1966) – мовознавець, кандидат філологічних наук; старший науковий співробітник відділу словників (1951–1955) Інституту мовознавства ім. О. О. Потебні.

Здрилько Анастасія Пилипівна (1922) – біолог; молодший науковий співробітник лабораторії екології (1951–1955) Інституту генетики і селекції.

Здун Всеволод Ілліч (1907–1999) – паразитолог, кандидат біологічних наук; молодший (1951–1953), старший науковий співробітник відділу зоології (1954–1955) Інституту агробіології.

Зеленко Ілля Наумович (1903) – бібліотекознавець; завідувач відділу (1951) Державної публічної бібліотеки УРСР.

Зеленський Микола Васильович (1910) – біофізик, кандидат біологічних наук; старший науковий співробітник лабораторії експлантатції тканин (1951–1952), лабораторії біофізики (1953–1955) Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця.

Зелісуха Софія Іванівна (1911) – мікробіолог, кандидат біологічних наук; молодший науковий співробітник відділу патогенних мікроорганізмів (1951–1955) Інституту мікробіології ім. Д. К. Заболотного.

Зелігман Самуїл Борисович (1910) – інженер, кандидат технічних наук, доцент; старший науковий співробітник відділу сільськогосподарського машинобудування (1951–1955) Інституту машинознавства і сільськогосподарської механіки.

Зелікова Р. В. – гідролог; молодший науковий співробітник (1952) Інституту гідрології та гідротехніки.

Зелінський Сергій Павлович (1906–1985) – біохімік, кандидат біологічних наук; молодший (1951–1952), старший науковий співробітник відділу психіатрії і патології вищої нервової діяльності (1953–1955) Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця.

Зеров Дмитро Костянтинівич (1895–1971) – ботанік, доктор біологічних наук, професор, академік (1948); директор (1951–1955) Інституту ботаніки.

Зеров Костянтин Костянтинівич (1899–1979) – ботанік, кандидат біологічних наук; старший науковий співробітник відділу загальної гідробіології (1951–1955) Інституту гідробіології.

Зрова Марія Яківна (1902–1994) – міколог, кандидат біологічних наук; старший науковий співробітник відділу мікології та фітопатології (1951–1955) Інституту ботаніки.

Зименко Петро Михайлович (1907) – фахівець у галузі теплотехніки; в. о. вченого секретаря та в. о. директора (1951), молодший науковий співробітник відділу використання газу у комунальному господарстві (1952–1955) Інституту використання газу в комунальному господарстві та промисловості.

Зінгерман Яків Петрович (1915) – фізик, кандидат фізико-математичних наук; молодший науковий співробітник відділу фізики електронних процесів (1951–1955) Інституту фізики.

Зінов'єва Христина Гаврилівна (1898) – мікробіолог, кандидат біологічних наук; старший науковий співробітник лабораторії загальної мікробіології (1951–1955) Інституту мікробіології ім. Д. К. Заболотного.

Зінченко Микола Семсевич (1913) – радіофізик, кандидат фізико-математичних наук; старший науковий співробітник відділу електромагнітних коливань (1951–1955) Фізико-технічного інституту.

Зірка Іван Євдокимович – директор (1951–1952) Державного заповідника «Олександрія» АН.

Зозуля Микола Васильович (1915) – фахівець у галузі теплотехніки; вчений секретар (1951–1953), молодший науковий співробітник лабораторії теоретичної теплотехніки (1952–1953), лабораторії напівкоксування палив (1953–1955) Інституту теплоснабженні.

Зорук Антоніна Миколаївна (1907) – бібліограф; старший бібліотечник відділу каталогізації (1951–1953) Державної публічної бібліотеки УРСР.

Зосимович Дмитро Павлович (1901–1989) – хімік-технолог, кандидат хімічних наук, доцент; завідувач лабораторії гідроелектрометалургії (1951–1955), старший науковий співробітник відділу електрохімії (1951) Інституту загальної і неорганічної хімії.

Зражевський Андрій Іларіонович (1902) – ентомолог, кандидат біологічних наук, доцент; завідувач лабораторії лісового ґрунтознавства (1951–1955) Інституту лісівництва; завідувач лабораторії лісового ґрунтознавства (1955) Інституту лісу.

Зубаровський Віталій Михайлович (1910–1991) – хімік, зоолог, кандидат хімічних наук, доцент; старший науковий співробітник лабораторії органічного синтезу (1951–1955) Інституту органічної хімії.

Зубков Сергій Дмитрович (1919) – філолог; молодший науковий співробітник відділу рукописів (1951–1953), вчений секретар (1953–1955) Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка.

Зуллас Костянтин Григорович (1912) – економіст; молодший науковий співробітник (1951) Інституту економіки.

Івакін Іван Якович (1910) – фахівець у галузі механіки; молодший науковий співробітник відділу міцності та деталей машин (1952–1953) Інституту машинознавства і автоматики.

Івакін Юрій Олександрович (1916–1983) – літературознавець, кандидат філологічних наук; молодший науковий співробітник відділу шевченкознавства (1951–1955) Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка.

Іванець Олександр Михайлович (1908) – зоотехнік; молодший науковий співробітник відділу тваринництва (1952–1953) Інституту агробіології.

Іваницький Єремія Григорович (1903) – біолог; молодший науковий співробітник (1951) Інституту агробіології.

Іваніна Галина Савівна (1923) – археолог; молодший науковий співробітник Державного історико-археологічного заповідника «Ольвія» (1953–1955) Інституту археології.

Іванов Борис Миколайович (1911) – спелеолог; старший науковий співробітник відділу спелеології та карстознавства (1954–1955) Кримського філіалу АН.

Іванов Вадим Миколайович (1892–1962) – терапевт, доктор медичних наук, професор; завідувач відділу клінічної медицини (1952–1955) Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця.

Іванов Георгій Георгійович (1920) – економіст, кандидат економічних наук; молодший (1952), старший науковий співробітник відділу економіки сільського господарства (1952–1955) Інституту економіки.

Іванов Олександр Іванович (1921) – фітопланктолог, кандидат біологічних наук; молодший науковий співробітник відділу загальної гідробіології (1953–1955) Інституту гідробіології.

Іванов Степан Костянтинович (1921) – фахівець у галузі механіки; молодший науковий співробітник відділу автоматизації виробничих процесів (1952–1955) Інституту машинознавства і автоматики.

Іванов – науковий співробітник (1954–1955) Інституту філософії.

Іванова Лідія Василівна (1921) – палеонтолог; молодший науковий співробітник відділу тектоніки та стратиграфії (1951–1955) Інституту геології корисних копалин.

Іванова Любова Василівна (1929) – фізик; молодший науковий співробітник (1955) Фізико-технічного інституту.

Івантшин Михайло Миколайович (1896–1969) – геохімік, кандидат геолого-мінералогічних наук; старший науковий співробітник відділу петрографії родовищ (1951–1955) Інституту геологічних наук.

Івасюта Михайло Кирилович (1923–1992) – історик, кандидат історичних наук; науковий співробітник (1953–1954) Інституту суспільних наук; заступник директора з наукової роботи (1955) Українського державного музею етнографії та художнього промислу.

Івахненко Олексій Григорович (1913–2007) – фахівець у галузі електротехніки, доктор технічних наук; старший науковий співробітник лабораторії електровимірювань (1951–1955) Інституту електротехніки.

Івашин-Надтока Олександр Васильович (1892) – історик; молодший науковий співробітник відділу історії капіталізму (1952–1955) Інституту історії.

Ігнатков Дмитро Якович (1901) – економіст, кандидат економічних наук; молодший науковий співробітник відділу економіки сільського господарства (1951) Інституту економіки.

Ігнатов Василь Юхимович (1922) – фізик; молодший науковий співробітник (1955) Фізико-технічного інституту.

Іжакевич (Южакевич) Галина Прокопівна (1919–2003) – мовознавець, кандидат філологічних наук; молодший (1951–1952), старший науковий співробітник відділу української мови (1952–1955) Інституту мовознавства ім. О. О. Потебні.

Ізбеков Володимир Олексійович (1881–1963) – хімік, кандидат хімічних наук, професор, член-кореспондент (1939); завідувач лабораторії рідкісних елементів (1951–1954) Інституту загальної і неорганічної хімії.

Іллічевський Сергій Олімпійович (1895) – ботанік, кандидат біологічних наук; лаборант (1952–1954) Державного заповідника «Хомутівський степ» АН; старший науковий співробітник (1955) Дендропарку «Софіївка» АН.

Льїн Василь Семенович (1901–1963) – філолог, кандидат філологічних наук; завідувач відділу української мови та діалектології (1951–1955) Інституту мовознавства ім. О. О. Потебні.

Льїна Антоніла Григорівна (1914) – фахівець у галузі рослинництва, кандидат біологічних наук; молодший науковий співробітник відділу геоботаніки та рослинництва (1955) Кримського філіалу АН.

Льїнська Варвара Андріївна (1920–1979) – історик, археолог, кандидат історичних наук; молодший науковий співробітник відділу скіфо-античної археології (1951–1955) Інституту археології.

Лькун Григорій Михайлович (1922) – лісознавець, кандидат біологічних наук; молодший науковий співробітник лабораторії заліснення пісків (1953–1955) Інституту лісівництва; молодший науковий співробітник лабораторії заліснення пісків (1955) Інституту лісу.

Льчевич Микола Васильович (1923) – фізіолог; молодший науковий співробітник (1954–1955) Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця.

Льюшенко Іван Арсенович див. Ллющенко І. А.

Льюшина (Ллюшина) Наталія Антонівна (1912) – хімік-технолог; молодший науковий співробітник лабораторії органічного синтезу (1951–1955) Інституту органічної хімії.

Льяшенко (Лляшенко) Микола Георгійович (1902) – агротехнік, кандидат сільськогосподарських наук; молодший науковий співробітник (1951–1952), вечний секретар (1953–1955) Інституту фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії.

Ллющенко Іван Арсенович (1909) – економіст, кандидат економічних наук; старший науковий співробітник (1955) відділу політескономії Інституту економіки.

Імшенецька Тетяна Прокопівна (1917) – фахівець у галузі механіки; молодший науковий співробітник відділу автоматизації виробничих процесів (1951–1952) Інституту машинознавства і автоматики.

Індисов Олександр Олександрович (1898) – бібліотекознавець; головний бібліограф кабінету сільськогосподарської літератури та природничо-наукової пропаганди (1951–1953) Державної публічної бібліотеки УРСР.

Іносів Віктор Леонтійович (1909) – фахівець у галузі електротехніки, доктор технічних наук, доцент; старший науковий співробітник лабораторії електростанцій та енергосистем (1951–1955) Інституту електротехніки.

Іофанов Давид (Данило) Михайлович (1903–1965) – літературознавець, кандидат філологічних наук, доцент; завідувач відділу рукописів (1951–1955) Державної публічної бібліотеки УРСР.

Ірванець Олексій Михайлович (1908) – зоотехнік; молодший науковий співробітник (1952–1955) Інституту агробіології.

Ісакович Володимир Миколайович (1893–1966) – економіст; заступник голови (1951–1955) Ресдакційно-видавничої ради АН; директор (1952) Видавництва АН.

Ішлінський Олександр Юлійович (1913–2003) – фахівець у галузі механіки, доктор фізико-математичних наук, професор, академік (1948); директор (1951–1955), завідувач відділу загальної механіки (1955) Інституту математики.

Іщенко Антон Маркович (1915) – геолог, кандидат геолого-мінералогічних наук; вчений секретар (1952–1954) Відділу фізико-математичних, хімічних і геологічних наук АН, вчений секретар (1955) Відділу хімічних і геологічних наук АН; старший науковий співробітник лабораторії палеоботаніки (1951–1955) Інституту геологічних наук.

Іщенко Ігор Іванович (1916) – фахівець у галузі механіки, кандидат технічних наук; вчений секретар (1953–1955) Відділу технічних наук АН; старший науковий співробітник відділу динамічної міцності (1951–1955) Інституту будівельної механіки.

Іщенко Тамара Анастасіївна (1915) – геолог, палеонтолог; молодший науковий співробітник лабораторії палеоботаніки (1951–1955) Інституту геологічних наук.

Ішук Марія Іванівна (1921) – літературознавець, кандидат філологічних наук; молодший науковий співробітник відділу української літератури (1951–1955) Інституту суспільних наук.

Йосипенко Микола Кузьмич (1912–1983) – мистецтвознавець, кандидат мистецтвознавства; старший науковий співробітник (1951–1952), завідувач відділу театру та кіно (1953–1955) Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії.

Кавецький Ростислав Євгенович (1899–1978) – патофізіолог, доктор медичних наук, професор, академік (1951); голова (1952–1955) Відділу біологічних наук АН; член (1951–1955) Редакційно-видавничої ради АН; директор (1951), завідувач відділу патофізіології (1952), лабораторії компенсаторних і захисних функцій (1953–1955) Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця.

Каганова Мері Яківна (1920) – бібліотекознавець; завідувачка кабінету бібліотекознавства (1951–1953) Державної публічної бібліотеки УРСР.

Кагановський (Когоновський) Олександр Маркович (1912) – фізико-хімік, кандидат хімічних наук; старший науковий співробітник відділу неорганічної хімії (1951–1952) Інституту загальної і неорганічної хімії.

Каденська (Коденська) Варвара Сергіївна (1905) – хімік, кандидат хімічних наук; старший науковий співробітник відділу аналітичної хімії (1951–1955) Інституту загальної і неорганічної хімії.

Казаков Сергій Борисович (1918) – геофізик; молодший науковий співробітник лабораторії геофізики (1951–1955) Інституту геології корисних копалин.

Казарчук Михайло Михайлович див. Назарчук М. М.

Казмиров Олександр Андрійович (1911–1987) – інженер-конструктор, кандидат технічних наук; завідувач лабораторії суднобудівництва (1951–1955) Інституту електрозварювання ім. Є. О. Патона.

Казмиров (Казіміров) Олексій Андрійович (1904) – мистецтвознавець; завідувач кабінету образотворчих мистецтв (1951–1955) Державної публічної бібліотеки УРСР.

Казмирчук Октавіан Антонович (1912) – економіст; молодший науковий співробітник відділу економіки сільського господарства (1951–1955) Інституту економіки.

Калениченко Павло Михайлович (1923–1983) – історик; молодший науковий співробітник відділу історії країн народної демократії (1954–1955) Інституту історії.

Калийничук Юхим Михайлович (1909) – хімік; молодший науковий співробітник (1952–1953) Інституту загальної і неорганічної хімії.

Калимник Олег Володимирович див. Калимник О. В.

Калиниченко Ніна Луківна (1922) – філолог, кандидат філологічних наук; молодший науковий співробітник відділу української дожовтневої літератури (1952–1955) Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка.

Калиновська Неоніла Данилівна (1901) – музикознавець; старший бібліотекар музичного відділу (1951–1953) Державної публічної бібліотеки УРСР.

Калій Надія Петрівна (1928) – ґрунтознавець; молодший науковий співробітник (1951–1955) Лабораторії ґрунтознавства АН.

Калійничук Юхим Михайлович див. Калийничук Ю. М.

Калінін Федір Леонітович (1918) – фізіолог, кандидат біологічних наук; завідувач лабораторії фізіології стійкості рослин (1951–1953), старший науковий співробітник (1951, 1954–1955) Інституту фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії.

Калюжна Парасковія Федорівна (1907) – хімік, кандидат хімічних наук; молодший науковий співробітник відділу електрохімії (1951–1952), старший науковий співробітник лабораторії корозії (1953–1955) Інституту загальної і неорганічної хімії.

Камєнєв Петро Корнійович (1916) – філософ; молодший науковий співробітник відділу діалектичного матеріалізму (1953–1955) Інституту філософії.

Камєнська Марія Степанівна (1894) – бібліограф; старший бібліотekar відділу каталогізації (1951–1953) Державної публічної бібліотеки УРСР.

Камєняр Хана Литманівна (1908) – бібліограф; старший редактор відділу каталогізації (1951–1953), старший бібліотekar (1953) Державної публічної бібліотеки УРСР.

Каминська Ганна Ізраїлівна (1903) – бібліотекознавець; старший бібліотekar відділу марксизму-ленінізму (1903) Державної публічної бібліотеки УРСР.

Канівець В'ячеслав Ілліч (1927) – археолог, кандидат історичних наук; молодший науковий співробітник відділу археології первісного суспільства (1951–1955) Інституту археології.

Канівець В. І. – молодший науковий співробітник (1953–1954) Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця.

Капілович Юхим Абсєльович див. Копилович Ю. А.

Капкан Марія Лєйбівна (Львівна) (1918) – інженер-технолог; молодший науковий співробітник лабораторії корозії (1951–1955) Інституту загальної і неорганічної хімії.

Каптарсько (Черноусова) Ольга Костянтинівна (1899–1989) – геолог, палеонтолог, доктор геолого-мінєралогічних наук; завідувачка лабораторії мікрофауни (1951–1953), відділу геології мезозойських відкладів (1955) Інституту геологічних наук.

Каравасєв Микола Михайлович (1890–1979) – хімік, доктор хімічних наук, професор; старший науковий співробітник (1951) Інституту теплоенєргетики.

Карамішев Антон Антонович (1885) – бібліограф; головний бібліотекар відділу рукописів (1951) Державної публічної бібліотеки УРСР.

Карандєєв Костянтин Борисович (1907–1969) – фахівець у галузі електротехніки, доктор технічних наук, професор; завідувач відділу автоматизації контролю і виміральної техніки (1952–1955) Інституту машинознавства і автоматики.

Карась Марія Миколаївна (1922) – агрохімік; молодший науковий співробітник лабораторії біохімії та фотосинтезу сільськогосподарських рослин (1951–1955) Інституту фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії.

Карєва Катерина Абкарівна (1919) – фахівець у галузі гідромеханіки; молодший науковий співробітник лабораторії гідромеханізації (1953–1955) Інституту гідрології та гідротехніки.

Карлаш Катерина Василівна (1902) – зоолог, сентомолог, кандидат біологічних наук; старший науковий співробітник відділу патології комах (1951–1952), відділу акліматизації та селекції (1953–1955) Інституту зоології.

Карлишева Клавдія Липилівна (1920) – хімік; молодший науковий співробітник лабораторії рідкісних елементів (1953–1955) Інституту загальної і неорганічної хімії.

Карманський Петро Сильвестрович (1878–1956) – літератор; молодший науковий співробітник відділу археології (1951–1955) Інституту суспільних наук.

Карнаух Єфимія Данилівна (1901) – ботанік-систематик; молодший науковий співробітник відділу вищих рослин (1951–1953) Інституту ботаніки.

Карпенко Алла Олександрівна (1930) – геохімік; молодший науковий співробітник (1953–1955) Інституту геологічних наук.

Карпенко Василь Григорович (1925) – фахівець у галузі теплотехніки; молодший науковий співробітник лабораторії теплотехніки (1952) Інституту теплоенергетики.

Карпенко Георгій Володимирович (1910–1977) – фахівець у галузі гідротехніки, доктор технічних наук, професор; завідувач динамічної лабораторії (1951–1952) Інституту будівельної механіки; директор (1952–1955), завідувач відділу міцності деталей машин (1952) Інституту машинознавства і автоматики.

Карпенко Марта (Марія) Кіндратівна (1905) – біохімік, кандидат біологічних наук; молодший науковий співробітник відділу мікробіології бродильних процесів (1952–1955) Інституту мікробіології ім. Д. К. Заболотного.

Карпенко Олександр Юхимович (1921) – історик, кандидат історичних наук; вчений секретар (1951–1952, 1954), старший науковий співробітник відділу історії України (1953, 1955) Інституту суспільних наук; завідувач відділу фондів і обслуговування читачів (1952) Львівської бібліотеки АН.

Карпітська Віра Омелянівна (1922) – хімік; молодший науковий співробітник відділу фотохімії та фотоколориметрії (1952–1955) Інституту фізичної хімії ім. Л. В. Писаржевського.

Карпова Валентина Леонідівна (1926) – мовознавець, кандидат філологічних наук; молодший науковий співробітник відділу мовознавства (1952–1955), вчений секретар (1955) Інституту суспільних наук.

Карташова Іраїда Костянтинівна (1912) – бібліограф; старший бібліотекар відділу фондів і обслуговування читачів (1951–1953) Державної публічної бібліотеки УРСР.

Касаєва Марія Олександрівна (1896) – дендролог; молодший науковий співробітник відділу дендрології (1952), молодший науковий співробітник відділу флори та рослинності СРСР (1953–1955) Ботанічного саду АН.

Касаткін Борис Сергійович (1919–1993) – інженер-механік, кандидат технічних наук; старший науковий співробітник відділу технології зварювання (1951), вчений секретар (1951–1954), завідувач відділу фізико-хімічних методів дослідження (1954–1955) Інституту електрозварювання ім. Є. О. Патона.

Касименко Олександр Карпович (1905–1971) – історик, доктор історичних наук, професор; заступник голови (1952–1953) Відділу суспільних наук АН; директор (1951–1955) Інституту історії.

Касіян Василь Ілліч (1896–1976) – художник-графік, професор; завідувач відділу образотворчого мистецтва (1954–1955) Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії.

Касірук Арсен Арсенович (1919–1982) – філолог; кандидат філологічних наук; молодший науковий співробітник відділу української доживотної літератури (1952–1955) Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка.

Кассюра Олена Георгівна (1891) – геохімік; молодший науковий співробітник (1951) Інституту геологічних наук.

Каськун Гвидон Іванович (1903) – інженер-механік, кандидат технічних наук; молодший науковий співробітник відділу міцності гірничих машин, механізмів і споруджень (1952–1953) Інституту гірничої справи ім. М. М. Федорова.

Касьяпетко Володимир Григорович (1901–1981) – морфолог-еволюціоніст, доктор біологічних наук, професор, академік (1951); член (1952–1955) Президії АН, голова (1952–1955) Ради науково-технічної пропаганди АН, член (1954–1955) Редакційно-видавничої ради АН; директор (1951–1955) Інституту зоології.

Касьяненко Інга Володимирівна (1924) – онколог; молодший науковий співробітник відділу клінічної фізіології (1953–1955) Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця.

Катеринич Тетяна Дмитрівна (1913) – агрохімік, кандидат сільськогосподарських наук; молодший науковий співробітник (1951–1955) Інституту лісівництва; молодший науковий співробітник (1955) Інституту лісу.

Катіна Зоя Федорівна (1908) – ботанік-систематик, кандидат біологічних наук, доцент; молодший (1952), старший науковий співробітник відділу вищих рослин (1952–1954) Інституту ботаніки.

Катков Федір Олександрович (1917) – фахівець у галузі електротехніки, кандидат технічних наук; молодший (1952), старший науковий співробітник лабораторії електровимірювань (1952–1954) Інституту електротехніки.

Каткова Клавдія Іванівна див. Коткова К. І.

Катранова Галина Василівна (1915) – агролісомеліоратор, кандидат сільськогосподарських наук; молодший науковий співробітник відділу гірничої агролісомеліорації та стелового лісорозведення (1955) Кримського філіалу АН.

Кауфман Сергій Борисович (1908) – фахівець у галузі теплотехніки, кандидат технічних наук; молодший науковий співробітник (1951–1952) Інституту теплоенергетики.

Качан Онисим Олександрович (1922) – інженер-технолог; молодший науковий співробітник відділу фотохімії та фотоколориметрії (1951) Інституту фізичної хімії ім. Л. В. Писаржевського.

Качапова Ніла Андріївна (1922) – фахівець у галузі електротехніки, кандидат технічних наук; молодший науковий співробітник лабораторії електростанцій та енергосистем (1953–1955) Інституту електротехніки.

Качерова Сара Абрамівна (1905) – хімік-неорганік, кандидат біологічних наук; молодший науковий співробітник лабораторії рідкісних елементів (1951–1955) Інституту загальної і неорганічної хімії.

Качуро Юрій Іванович (1910) – гірничий інженер, вчений секретар (1952–1954) Інституту гірничої справи ім. М. М. Федорова.

Каштанова Ганна Юхимівна (1897) – гідробіолог; молодший науковий співробітник (1952–1953) Інституту гідробіології.

Квасницький Олександр Володимирович (1900–1989) – фізіолог, доктор біологічних наук, професор, академік (1951); завідувач лабораторії фізіології сільськогосподарських тварин (1952–1955) Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця.

Квітка Клімент Васильович (1880–1953) – фольклорист, педагог, громадський діяч, професор; старший науковий співробітник відділу музики та музичного фольклору (1951–1952) Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії.

Келембет Трохим Семенович (1906) – ботанік, кандидат сільськогосподарських наук; завідувач відділу паркознавства та акліматизації рослин (1953–1955) Ботанічного саду АН.

Керницький Іван Михайлович (1909–1979) – філолог, кандидат філологічних наук; старший науковий співробітник Львівського відділу (1951) Інституту мовознавства ім. О. О. Потебні; старший науковий співробітник відділу мовознавства (1951–1955) Інституту суспільних наук.

Кибаленко Панас Павлович (1902) – біолог; вчений секретар (1953–1955) Відділу сільськогосподарських наук АН; вчений секретар (1954) Відділу біологічних наук АН.

Килимник (Калимник) Олег Володимирович (1913–2001) – літературознавець, кандидат філологічних наук; старший науковий співробітник відділу української радянської літератури (1951–1952) Інституту української літератури ім. Т. Г. Шевченка.

Кирдо Іван Вікторович (1915) – фахівець у галузі металургії; молодший науковий співробітник відділу електротехніки (1951–1955) Інституту електрозварювання ім. Є. О. Патона.

Кирилов Іосаф (Йосаф) Мамонтович – директор (1951) Львівської бібліотеки АН.

Кирилуша Олена Іванівна (1907) – бібліограф; старший бібліотекар відділу фондів та обслуговування читачів (1951–1953) Державної публічної бібліотеки УРСР.

Кирилук Євген Прохорович (1902–1989) – літературознавець, доктор філологічних наук, професор; завідувач відділу шевченкознавства (1951–1955) Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка.

Кирилук Зінаїда Василівна (1926) – бібліотекознавець; старший бібліотекар відділу рукописів (1951–1953) Державної публічної бібліотеки УРСР.

Киричек Юлій Кіндратович (1925) – біолог; старший науковий співробітник (1952–1955) Дендропарку «Гростянець» АН.

Кириченко Ілля Микитович (1889–1955) – мовознавець, доцент, член-кореспондент (1951); завідувач відділу словників (1951–1955) Інституту мовознавства ім. О. О. Потебні.

Кисльов Олександр Іванович (1903–1967) – літературознавець, кандидат філологічних наук, доцент; старший науковий співробітник відділу української дожовтнєвої літератури (1951–1955) Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка.

Кисельова Валентина Григорівна – біолог, кандидат біологічних наук; науковий співробітник-консультант (1951–1952) Відділу спецробіт АН; молодший науковий співробітник відділу флори та рослинності СРСР (1953–1955) Ботанічного саду АН.

Кисілевський (Кисилевський) Володимир Вассіанович (1912) – фізико-хімік; молодший науковий співробітник (1951–1955) Лабораторії ґрунтознавства АН.

Кисіль Іван Михайлович (1906) – інженер-механік, кандидат технічних наук; старший науковий співробітник відділу стійкості конструкцій (1951–1952), відділу міцності гірничих машин, механізмів і споруджень (1953–1955) Інституту гірничої справи ім. М. М. Федорова.

Китицин (Кітіцин) Євген Миколайович (1904) – ентомолог; молодший науковий співробітник (1951–1953) Інституту ентомології та фітопатології.

Кичигін Анатолій Михайлович (1927) – фахівець у галузі теплотехніки; молодший науковий співробітник лабораторії теоретичної теплотехніки (1952–1955) Інституту теплоснабження.

Кияк Григорій Степанович (1910–1987) – фахівець у галузі рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук, професор, член-кореспондент (1951); член (1951) ради президії Львівського філіалу АН; завідувач відділу рослинництва (1951–1955) Інституту агробіології.

Кияниця-Гуслиста Ніна Миколаївна (1907) – фахівець у галузі будівельної механіки; молодший науковий співробітник відділу стійкості конструкцій (1951–1955) Інституту будівельної механіки.

Кінкулькін Борис Овсійович (1886) – фахівець у галузі металургії, кандидат технічних наук; старший науковий співробітник прокатного відділу (1951) Інституту чорної металургії.

Кінько Андрій Мефодійович (1911) – фольклорист, кандидат філологічних наук; старший науковий співробітник відділу словесного фольклору (1951–1955) Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії.

Кіпріанов Андрій Іванович (1896–1972) – хімік, доктор хімічних наук, професор, академік (1945); член (1951) Президії АН, голова (1951–1954) Відділу фізико-математичних, хімічних і геологічних наук АН, голова (1955) Відділу хімічних і геологічних наук АН; член (1951–1955) Редакційно-видавничої ради АН; директор (1951–1955), завідувач лабораторії органічного синтезу (1952–1953) Інституту органічної хімії.

Кірсанов Олександр Васильович (1901–1992) – хімік, член-кореспондент (1951); завідувач лабораторії хімії сполук ароматичного ряду (1951–1955) Інституту органічної хімії.

Кіслиціна Лідія Павлівна (1923) – фахівець у галузі ґрунтознавства, кандидат сільськогосподарських наук; молодший науковий співробітник відділу ґрунтознавства (1955) Кримського філіалу АН.

Кістяківський (Кістяковський) Олександр Богданович (1904–1983) – зоолог, кандидат біологічних наук, доцент; старший науковий співробітник відділу фауни (1951–1955) Інституту зоології.

Клаперман Діна Абрамівна (1895) – бібліограф; старший бібліотекар відділу масової роботи (1951–1953) Державної публічної бібліотеки УРСР.

Класен Християн Іванович (1891) – зоолог, кандидат сільськогосподарських наук, доцент; старший науковий співробітник (1951–1952) Інституту зоології; старший науковий співробітник лабораторії фізіології і розмноження сільськогосподарських тварин (1952–1955) Сектору тваринництва АН.

Клбанова-Іволгіна Лідія Борисівна (1926) – фізіолог; молодший науковий співробітник (1953–1955) Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця.

Клейнер Костянтин Юхимович (1909–1961) – хімік-неорганік, кандидат хімічних наук; старший науковий співробітник відділу аналітичної хімії (1951–1955) Інституту загальної і неорганічної хімії.

Климась Марія Артемівна (1909) – філолог, кандидат філологічних наук; молодший науковий співробітник відділу української доживтєвої літератури (1952–1953) Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка.

Клименко Валентин Митрофанович (1908) – фахівець у галузі металургії, кандидат технічних наук; в.о. завідувача відділу транспорту та скраплення газу (1952) Інституту використання газу в комунальному господарстві та промисловості; старший науковий співробітник лабораторії контролю та впровадження науково-дослідних робіт (1951–1952) прокатного відділу (1953–1955) Інституту чорної металургії.

Клименко Василь Якович (1904) – гідрогеолог, кандидат геолого-мінералогічних наук; старший науковий співробітник лабораторії структурної геології нафтових родовищ та газу (1951–1955) Інституту геологічних наук.

Клименко Марія Григорівна (1921) – музезнавець; завідувачка фонду (1955) Літературно-меморіального музею Т. Г. Шевченка.

Клименко Олександр Петрович (1916) – фахівець у галузі теплотехніки, доктор хімічних наук; завідувач відділу транспорту та скраплення газу (1951–1955) Інституту використання газу в комунальному господарстві та промисловості.

Климовицька Зінаїда Мойсєївна (1917) – фізіолог; агрохімік, кандидат біологічних наук; старший науковий співробітник лабораторії фізіології живлення рослин (1951–1955) Інституту фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії.

Клоков Всеволод Іванович (1917–2004) – історик, кандидат історичних наук; старший науковий співробітник воєнно-історичного відділу (1951–1952), відділу історії радянського суспільства (1952–1955), відділу історії країн народної демократії (1955) Інституту історії.

Клоков С. В. – ситомолог; молодший науковий співробітник (1951) Інституту ситомології та фітопатології.

Клоков Михайло Васильович (Доленго Михайло) (1896–1981) – поет, літературознавець, ботанік-систематик, доктор біологічних наук, професор; старший

науковий співробітник відділу систематики вищих рослин (1951–1955) Інституту ботаніки.

Клушин (Клушдин) Валентин Іванович (1917) – геофізик; молодший науковий співробітник відділу геофізики (1951–1955) Інституту геології корисних копалин.

Клюшников Михайло Миколайович (1905–1977) – геолог, доцент, доктор геолого-мінералогічних наук; завідувач відділу стратиграфії і літології кайнозойських відкладів (1951–1952), старший науковий співробітник відділу геології третинних відкладів (1953–1955) Інституту геологічних наук.

Книшенко Параска Гаврилівна (1902) – фізіолог; молодший науковий співробітник (1952) Інституту клінічної фізіології ім. О. О. Богомольця.

Кобеза Іван Іванович (1927) – фахівець у галузі металургії, кандидат технічних наук; молодший науковий співробітник (1954–1955) Інституту чорної металургії.

Кобернік Семен Григорович (1911) – інженер-гідротехнік; старший науковий співробітник (1951) Інституту гідрології та гідротехніки.

Ковалевська Надія Іванівна (1923) – селекціонер; молодший науковий співробітник відділу зрощення (1952–1955) Інституту генетики і селекції.

Ковалевський Антон Костянтинівич (1911–1994) – лісознавець, кандидат біологічних наук; молодший науковий співробітник лабораторії швидкорослих деревних порід (1951–1952), вчений секретар (1951–1955) Інституту лісівництва; вчений секретар (1955) Інституту лісу.

Ковалевський Сергій Олександрович (1889–1973) – доктор геолого-мінералогічних наук, професор; завідувач відділу спелсології та карстознавства (1955) Кримського філіалу АН.

Коваленко Анатолій Дмитрович (1905–1973) – фахівець у галузі механіки, доктор технічних наук, доцент, член-кореспондент (1951); вчений секретар (1951–1954) Президії АН; завідувач відділу міцності та динаміки деталей машин (1951–1952), відділу технічної теорії пружності (1953–1955) Інституту будівельної механіки.

Коваленко Анатолій Павлович (1926) – біолог; молодший науковий співробітник відділу фізіології живлення рослин і ґрунтознавства (1952–1955) Інституту агробіології.

Коваленко Віра Олександрівна (1918) – агрохімік; молодший науковий співробітник лабораторії агрохімії (1951–1955) Інституту фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії.

Коваленко Данило Наумович (1916) – геолог; молодший науковий співробітник лабораторії осадових руд (1951–1955) Інституту геологічних наук.

Коваленко Дмитро Михайлович див. Косарик Дмитро

Коваленко Катерина Олефірівна (1907) – бібліограф; завідувач відділу картографії (1951–1953), головний бібліограф відділу бібліографії (1953–1955) Державної публічної бібліотеки УРСР.

Коваленко Леонід Антонович (1907–1985) – історик, кандидат історичних наук, доцент; старший науковий співробітник відділу історіографії (1951–1954) Інституту історії.

Коваленко Леонід Миколайович (1922) – філолог, кандидат філологічних наук; молодший (1951–1955), старший науковий співробітник відділу української радянської літератури (1955) Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка.

Коворотуша Любов Іванівна (1921) – музеєзнавець; завідувачка (1951–1952) відділу життя і творчості Т. Г. Шевченка (1847–1861 рр.) Державного музею Т. Г. Шевченка.

Ковтун Всеслод Олександрович (1919) – фізик; молодший науковий співробітник відділу № 3 (1951–1954) Інституту фізики.

Ковтун Михайло Семенович (1903) – хімік, кандидат хімічних наук; завідувач хіміко-аналітичної лабораторії (1953–1955) Інституту чорної металургії.

Ковшуля Панас (Опанас) Андрійович (1907) – фахівець у галузі гірничої справи, кандидат технічних наук; старший науковий співробітник відділу нафти та газів (1951) Інституту геологічних наук; старший науковий співробітник (1951–1952), заступник директора з наукової роботи (1953–1955) Інституту гірничої справи ім. М. М. Федорова.

Кагановський Олександр Маркович (1912) – хімік, кандидат хімічних наук; старший науковий співробітник відділу хімії і технології води (1952–1955) Інституту загальної і неорганічної хімії.

Каган Овсій Йосипович (1897) – хімік; молодший науковий співробітник (1951) Інституту теплоенергетики.

Кагоновський Олександр Маркович див. Кагановський О. М.

Кодацька (Несвіт-Кодацька) Лариса Феодосіївна (1921) – літературознавець; молодший науковий співробітник відділу шевченкознавства (1951–1955) Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка.

Коденська Варвара Сергіївна див. Каденська В. С.

Кодимський Іван Панасович (1910) – ботанік; молодший науковий співробітник (1951–1955) Інституту агробіології.

Кожеников Сергій Миколайович (1906–1988) – фахівець у галузі механіки, доктор технічних наук, професор, член-кореспондент (1951); старший науковий співробітник прокатного відділу (1953), завідувач лабораторії з проблем механізації та автоматизації металургійного виробництва (1954–1955) Інституту чорної металургії.

Кожин Микола Олександрович (1893) – історик-мистецтвознавець, доктор історичних наук, професор; завідувач відділу образотворчого мистецтва (1951–1955) Інституту суспільних наук.

Кожич-Зеленко Марія Платонівна (1894) – геолог, палеонтолог, кандидат геолого-мінералогічних наук; старший науковий співробітник відділу геології палеозойських відкладів (1951–1955) Інституту геологічних наук.

Козак Владлен Андрійович (1924) – фізіолог; молодший науковий співробітник лабораторії фізіології кровообігу та дихання (1953–1955) Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця.

Козак Євген Іванович (1921) – агрохімік; молодший науковий співробітник (1955) Інституту агробіології.

Козакевич Мустафа Захарович (1901–1968) – етнограф; завідувач відділу етнографії (1951–1952), молодший науковий співробітник відділу етнографії (1953–1955) Українського державного музею етнографії та художнього промислу.

Козаков Сергій Борисович (1918) – геолог; молодший науковий співробітник (1952–1953) Інституту геології корисних копалин.

Козачук Таїсія Юхимівна (1910–1963) – завідувач відділу рукописів (1951–1955) Львівської бібліотеки АН.

Козаськ Никанор Гаврилович (1901) – бібліотекознавець; завідувач газетного відділу (1951) Державної публічної бібліотеки УРСР.

Козиренко Максим Карпович (1904) – історик; молодший науковий (1951–1953), старший науковий співробітник відділу археографії (1954–1955) Інституту історії.

Козирський Гліб Якович (1910) – фізик, кандидат фізико-математичних наук; вчений секретар (1952), молодший науковий співробітник (1952), директор (1953–1955) Лабораторії металофізики АН; директор (1955) Інституту металофізики.

Козій Григорій Васильович (1898–1988) – ботанік, доктор біологічних наук, професор; член (1951) ради президії Львівського філіалу АН; директор Науково-природознавчого музею у Львові (1951), завідувач лабораторії (1951–1955) Інституту агробіології.

Козін Яків Дмитрович (1896–1973) – геолог, доктор геолого-мінералогічних наук, професор; голова (1954), заступник голови (1955) президії Кримського філіалу АН, завідувач (1955) відділення геології Кримського філіалу АН.

Козлова Тетяна Андріївна (1926) – економіст; молодший науковий співробітник відділу економіки (1952–1955) Інституту суспільних наук.

Козмінська Тетяна Борисівна – мовознавець; молодший науковий співробітник (1955), т.в.о. вченого секретаря (1955) Інституту мовознавства ім. О. О. Потебні.

Кокоша Володимир Павлович (1912) – фахівець у галузі механіки; молодший науковий співробітник відділу динаміки та міцності деталей турбомашин (1951–1955) Лабораторії проблем швидкохідних машин і механізмів АН; молодший науковий співробітник відділу динаміки та міцності деталей турбомашин (1955) Лабораторії гідравлічних машин АН.

Коленчук Кузьма Іванович (1906) – фахівець у галузі механіки, кандидат технічних наук, доцент; старший науковий співробітник відділу стійкості конструкцій (1951–1955) Інституту будівельної механіки.

Колесник Борис Петрович (1927) – фахівець у галузі металургії; молодший науковий співробітник (1954–1955) Інституту чорної металургії.

Колесник Євгенія Олексіївна (1925) – бібліограф; старший бібліотекар відділу каталогізації (1951–1953) Державної публічної бібліотеки УРСР.

Колісниченко Віктор Тарасович (1923) – фахівець у галузі ґрунтознавства; молодший науковий співробітник відділу ґрунтознавства (1955) Кримського філіалу АН.

Коліщук Василь Григорович (1927) – лісознавець; молодший науковий співробітник лабораторії лісівництва (1951–1955) Інституту агробіології.

Колобов Олексій Миколайович (1911) – агротехнік, кандидат сільськогосподарських наук; вчений секретар (1951–1953) Відділу сільськогосподарських наук АН; старший науковий співробітник лабораторії агроеліорації (1953–1955) Інституту фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії; старший науковий співробітник лабораторії кормодобування (1955) Сектору тваринництва АН.

Колобова Маріанна Львівна (1919) – агрохімік; молодший науковий співробітник (1955) Інституту фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії.

Коломацька Тетяна Євгенівна (1915) – бібліограф; старший бібліотекар відділу каталогізації філії № 1 (1951–1953) Державної публічної бібліотеки УРСР.

Коломієць Віра Титівна (1922–1993) – філолог, кандидат філологічних наук; молодший, старший науковий співробітник відділу російської мови, слов'янських мов і загального мовознавства (1951–1955) Інституту мовознавства ім. О. О. Потебні.

Коломійченко Марія Андріївна (1909–1995) – біохімік, кандидат біологічних наук; старший науковий співробітник лабораторії біохімії тканинних білків (1951–1952), фізико-хімічної групи (1953–1955) Інституту біохімії.

Колосов Юрій Гсоргійович (1924–2002) – архолог; молодший науковий співробітник відділу історії і археології (1955) Кримського філіалу АН.

Колосова Ксенія (Оксана) Семенівна (1898) – генетик; молодший науковий співробітник лабораторії селекції (1951–1955) Інституту генетики і селекції.

Колотій (Колотті) Ганна Андріївна (1917) – хімік, кандидат хімічних наук; молодший науковий співробітник лабораторії розплавлених солей (1952–1955) Інституту загальної і неорганічної хімії.

Коллаков Євген Вікторович (1902) – біолог, доктор біологічних наук, професор; заступник директора з наукової роботи (1952), старший науковий співробітник відділу патофізіології (1951–1952), лабораторії порівняльної і вікової фізіології (1953–1955) Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця.

Колчинська Ася Зелівна (1918) – біолог; молодший науковий співробітник відділу анаеробних мікроорганізмів (1952) Інституту мікробіології ім. Д. К. Заболотного; молодший науковий співробітник лабораторії порівняльної і вікової фізіології (1953–1955) Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця.

Колчинська Ірина Давидівна (1917) – біохімік, кандидат біологічних наук; молодший науковий співробітник відділу мікробіології бродильних процесів (1952–1955) Інституту мікробіології ім. Д. К. Заболотного.

Колчинський Ілля Григорович (1913–2004) – астроном, кандидат фізико-математичних наук; старший науковий співробітник (1951–1953), завідувач відділу фотографічної астрометрії (1954–1955) Головної астрономічної обсерваторії АН.

Кольцов Валерій Федорович (1925) – агролісомеліоратор; кандидат сільськогосподарських наук; старший науковий співробітник відділу гірничої агролісомеліорації та степового лісорозведення (1955) Кримського філіалу АН.

Комарницька Олександра Михайлівна (1908) – біолог; молодший науковий співробітник відділу субтропічних і плодових рослин (1952–1955) Ботанічного саду АН.

Комісаренко Василь Павлович (1907–1993) – патофізіолог, доктор медичних наук, професор, академік (1951); член (1952) Ради науково-технічної пропаганди АН; завідувач лабораторії реактивів (1951), лабораторії ендокринних функцій (1952–1955) Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця.

Компан Олена Станіславівна (1916–1986) – історик, кандидат історичних наук; молодший науковий співробітник відділу історіографії (1951–1955), відділу історії феодалізму (1955) Інституту історії.

Компанієць Іван Іванович (1921–1975) – історик, кандидат історичних наук; старший науковий співробітник відділу історії країн народної демократії (1951–1955) Інституту історії.

Компанієць Іван Матвійович – молодший науковий співробітник (1951) Інституту теплосенергетики.

Кондак Микола Михайлович (1926) – фахівець у галузі теплотехніки, кандидат технічних наук; молодший науковий співробітник лабораторії газодинаміки (1952–1955) Інституту теплосенергетики.

Кондак Михайло Адрианович (1894–1971) – фахівець у галузі теплотехніки, доктор технічних наук, професор; завідувач відділу використання газу у комунальному господарстві (1952–1953) Інституту використання газу в комунальному господарстві та промисловості.

Кондрагович Марат Авіатович (1924) – фізіолог, кандидат медичних наук; молодший науковий співробітник лабораторії фізіології кровообігу та дихання (1953), вчений секретар (1954–1955), старший науковий співробітник (1954–1955) Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця.

Кондратюк Євген Миколайович (1914–1992) – ботанік, кандидат біологічних наук; науковий співробітник-консультант (1952–1953) Відділу спецробіт АН, вчений секретар (1951–1955) Президії АН, заступник вченого секретаря (1955) Відділення суспільних наук АН; старший науковий співробітник відділу вищих рослин (1952–1955) Інституту ботаніки.

Кондрачук Володимир Юліанович (1920) – геолог, кандидат геолого-мінералогічних наук; старший науковий співробітник відділу гсохімії (1951–1953), вчений секретар (1952, 1955) Інституту геологічних наук.

Консенко Ганна Дмитрівна (1907) – гідрохімік, кандидат хімічних наук; молодший (1951–1953), старший науковий співробітник відділу гідрохімії (1954–1955) Інституту гідробіології.

Коніп Василь Васильович (1921) – астроном, кандидат фізико-математичних наук; молодший науковий співробітник (1951–1955) Головної астрономічної обсерваторії АН.

Коновалова Інна Костянтинівна (1930) – бібліограф, вчений секретар (1955) Державної публічної бібліотеки УРСР.

Козоз Петро Федорович (1902) – лісознавець, кандидат сільськогосподарських наук; молодший науковий співробітник лабораторії лісової екології (1951–1955) Інституту лісівництва; молодший науковий співробітник лабораторії лісової екології (1955) Інституту лісу.

Козозенко Іван Дмитрович (1907) – фізик, кандидат фізико-математичних наук, доцент; вчений секретар (1953), старший науковий співробітник (1951–1955) Інституту фізики.

Кононенко Віктор Олімпанович (1918–1975) – фахівець у галузі механіки, кандидат технічних наук; старший науковий співробітник відділу динамічної міцності (1951–1955) Інституту будівельної механіки.

Конопліна (Коноплина) Ольга Рувівна (1915) – геолог, петрограф; молодший науковий співробітник відділу мезозойських відкладів (1951–1955) Інституту геологічних наук.

Консевич Антон Іванович (1901) – економіст, кандидат економічних наук; керівник (1951–1953) Відділу кадрів АН; старший науковий співробітник відділу економіки промисловості (1951, 1953–1955) Інституту економіки.

Конюхова Віра Олександрівна (1907) – фізіолог, кандидат біологічних наук; старший науковий співробітник лабораторії сільськогосподарських тварин (1952–1955) Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця.

Копачинська (Кравцова) Ніна Іванівна (1922) – економіст, кандидат економічних наук; молодший науковий співробітник відділу економіки промисловості (1951–1955) Інституту економіки.

Копилов Федір Борисович (1901–1985) – археолог, кандидат історичних наук; молодший науковий співробітник відділу слов'янської археології (1951–1955) Інституту археології.

Копилович Юхим Абельович (1906) – фізик, кандидат фізико-математичних наук; завідувач лабораторії (1951–1952) Фізико-технічного інституту.

Копитов Віктор Флимонович (1906–1990) – фахівець у галузі металургії та теплотехніки, доктор технічних наук; заступник директора з наукової роботи (1951), директор (1952–1955) Інституту використання газу в комунальному господарстві та промисловості.

Копиця Давид Демидович (1906–1965) – літературознавець, доцент; молодший науковий співробітник відділу рукописів (1953–1955) Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка.

Кордимський Іван Панасович (1910) – біолог; молодший науковий співробітник відділу рослинництва (1953) Інституту агробіології.

Корещька Зінаїда Мойсєївна (1913) – мікробіолог, кандидат біологічних наук; молодший науковий співробітник (1951–1955) Інституту лісівництва; молодший науковий співробітник (1955) Інституту лісу.

Корещький Володимир Михайлович (1890–1984) – фахівець у галузі права, доктор юридичних наук, професор, академік (1948); член (1951) Президії АН; голова (1951), член (1952) Ради науково-технічної пропаганди АН; голова (1951) Комісії з історії науки і техніки АН; завідувач (1951–1955) Сектору держави та права АН.

Корещький Леонід Мойсейович (1920) – економіст, кандидат економічних наук; вчений секретар (1951–1953), завідувач відділу статистики (1953–1955), старший науковий співробітник (1951, 1955) Інституту економіки.

Коренблюм Борис Ісакович (1923) – фізик-теоретик, кандидат фізико-математичних наук; молодший науковий співробітник (1951–1952) Інституту математики.

Коренной Олександр Іустинович (Юстинович) (1902) – інженер-електрик; молодший науковий співробітник відділу технології зварювання (1951–1952) Інституту електрозварювання ім. Є. О. Патона.

Коржавіна Тамара Іванівна (1914) – економіст; молодший науковий співробітник відділу економіки промисловості (1951–1955) Інституту економіки.

Корнев Костянтин Арсенійович (Овксентович) (1908–1974) – хімік, кандидат хімічних наук; старший науковий співробітник лабораторії № 17 (1951–1955) Інституту органічної хімії.

Корнилов Юрій Георгійович (1907) – інженер-механік, кандидат технічних наук; завідувач відділу газових двигунів і автоматики (1952–1955) Інституту використання газу в комунальному господарстві та промисловості.

Корнієнко Тетяна Павлівна (1913) – хімік-органік, кандидат хімічних наук; старший науковий співробітник відділу каталізу (1951–1955) Інституту фізичної хімії ім. Л. В. Писаржевського.

Корнійчук Григорій Петрович (1913) – фізико-хімік, кандидат хімічних наук; старший науковий співробітник відділу каталізу (1951–1955) Інституту фізичної хімії ім. Л. В. Писаржевського.

Коробко Михайло Іванович (1924) – економіст, кандидат економічних наук; молодший науковий співробітник відділу історії народного господарства (1953–1955) Інституту економіки.

Корноухов Микола Васильович (1903–1958) – фахівець у галузі механіки, доктор технічних наук, академік (1951); голова (1952–1954) Відділу технічних наук АН; заступник директора (1951–1952), завідувач відділу стійкості конструкцій (1951–1955) Інституту будівельної механіки.

Коробко Михайло Іванович (1910) – фахівець у галузі теплотехніки, кандидат технічних наук; завідувач відділу використання газу в комунальному господарстві (1951–1952), вчений секретар (1952–1954), старший науковий співробітник (1955) Інституту використання газу в комунальному господарстві та промисловості.

Коробчанський Іван Євстафійович (1895–1956) – фахівець у галузі теплоенергетики, доктор технічних наук; член-кореспондент (1951); завідувач лабораторії напівкоксування (1952–1955) Інституту теплоенергетики.

Короїд Євгенія Степанівна (1925) – етнограф; молодший науковий співробітник відділу етнології (1951–1953) Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнології.

Короїд Олексій Степанович (1911–1988) – економіст, кандидат економічних наук; в.о. заступника директора з наукової роботи (1955) Інституту економіки.

Королєв Олександр Макарович (1923) – фізик, кандидат фізико-математичних наук; молодший науковий співробітник відділу теоретичної фізики (1952–1955) Інституту фізики.

Королік Раїса Яківна (1908) – бібліограф; старший редактор (1951–1953), старший бібліотекар відділу каталогізації (1953) Державної публічної бібліотеки УРСР.

Король Олексій Костянтинович (1913) – астроном, кандидат фізико-математичних наук; старший науковий співробітник (1951–1955) Головної астрономічної обсерваторії АН.

Корольська Гертруда Адольфівна (1923) – селекціонер; молодший науковий співробітник лабораторії селекції (1952–1955) Інституту генетики і селекції.

Королюк Володимир Семенович (1925) – фахівець у галузі гідромеханіки, кандидат фізико-математичних наук; молодший, старший науковий співробітник відділу обчислювальної математики та теорії ймовірності (1955) Інституту математики.

Короткєвич Григорій Григорович (1891) – іхтіолог; молодший науковий співробітник відділу експериментальної екології риб (1951–1955) Інституту гідробіології.

Короткоручко Василь Павлович (1918) – біохімік, кандидат біологічних наук; вчений секретар (1951–1953), старший науковий співробітник лабораторії тканинних білків (1953–1955) Інституту біохімії.

Коротун Михайло Макарович (1889) – гідробіолог; молодший науковий співробітник відділу експериментальної екології риб (1951–1953) Інституту гідробіології.

Корсаєвич Микола Іванович (1915) – фахівець у галузі електротехніки; молодший науковий співробітник відділу сільськогосподарських машин (1951–1955) Інституту машинознавства і сільськогосподарської механіки.

Корякіна Є. В. – фізико-хімік; молодший науковий співробітник (1954) Інституту фізичної хімії ім. Л. В. Писаржевського.

Косарик Дмитро (1904–1992) – літературознавець, кандидат філологічних наук; старший науковий співробітник відділу шевченкознавства (1951–1952) Інституту української літератури ім. Т. Г. Шевченка; старший науковий співробітник відділу етнографії (1955) Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії.

Косенко Віктор Юхимович (1913) – фізик; молодший науковий співробітник (1951–1955) Інституту фізики.

Косець Микола Іларіонович (1908–1966) – геоботанік, кандидат біологічних наук; старший науковий співробітник відділу геоботаніки (1951–1955) Інституту ботаніки.

Косматий Євдоким Степанович (1902) – агрохімік, кандидат хімічних наук; старший науковий співробітник лабораторії фізіології живлення рослин (1951–1955) Інституту фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії; старший науковий співробітник лабораторії токсикології та фізіології комах (1955) Інституту ентомології та фітопатології.

Костенко Анатолій Ілліч (1908) – літературознавець; старший науковий співробітник (1955) Державного музею Т. Г. Шевченка АН.

Костенко Надія Костянтинівна (1904) – економіст, кандидат економічних наук; молодший науковий співробітник (1951–1955) Інституту економіки.

Костецький Борис Іванович (1910–1991) – фахівець у галузі електротехніки, доктор технічних наук, професор; завідувач металографічної лабораторії (1951–1953) Інституту будівельної механіки; старший науковий співробітник лабораторії електротермії (1953–1955) Інституту електротехніки.

Костишина А. П. – молодший науковий співробітник прокатного відділу (1952) Інституту чорної металургії.

Костомаров Володимир Миколайович (1905) – лісознавець, кандидат біологічних наук; молодший науковий співробітник лабораторії лісової екології (1951–1955), завідувач пункту Голосіївської науково-експериментальної бази (1953) Інституту лісівництва; молодший науковий співробітник лабораторії лісової екології (1955) Інституту лісу.

Костюк Вадим Павлович (1920–2003) – геолог, кандидат геолого-мінералогічних наук; старший науковий співробітник відділу горючих копалин (1951–1953), відділу петрографії і корисних копалин (1953–1955) Інституту геології корисних копалин.

Костюк Зінаїда Дмитрівна (1920) – фахівець у галузі механіки, кандидат технічних наук; молодший науковий співробітник відділу стійкості конструкцій (1953–1955) Інституту будівельної механіки.

Костюк Юрій Григорович (1910–1995) – письменник, літературознавець, мистецтвознавець, кандидат мистецтвознавства; завідувач відділу театру та кіно (1951–1952), старший науковий співробітник (1953–1955) Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії.

Косян Василь Хомич (Хомович) (1912) – філолог; завідувач відділу вшанування й увічнення пам'яті Т. Г. Шевченка (1952–1955) Державного музею Т. Г. Шевченка.

Коткова (Каткова) Клавдія Іванівна (1901–1968) – біохімік, доктор біологічних наук; старший науковий співробітник лабораторії ферментів (1951–1955) Інституту біохімії.

Котляр Віталій Пилишович (1915) – теплофізик; молодший науковий співробітник (1955) Інституту теплоенергетики.

Котов Михайло Іванович (1896–1978) – ботанік-систематик, доктор біологічних наук, професор; завідувач відділу вищих рослин (1951–1955) Інституту ботаніки.

Коханова Людмила Леонтіївна (1923) – біолог, кандидат біологічних наук; науковий співробітник-консультант (1954–1955) бюро Відділу біологічних наук АН.

Кощарь Григорій Федорович (1903) – петрограф; кандидат геолого-мінералогічних наук; старший науковий співробітник лабораторії контролю й впровадження науково-дослідних робіт (1951–1952) Інституту чорної металургії.

Кощобинський Степан Петрович (1925) – біолог-палеозоолог; молодший науковий співробітник Науково-природознавчого музею у Львові (1952–1954) Інституту агробіології; молодший науковий співробітник (1955) Науково-природознавчого музею АН у Львові.

Кочегура (Кучугура) Михайло Андрійович (1906) – гідролог, кандидат технічних наук; молодший науковий співробітник відділу гідравліки (1951–1955) Інституту гідрології та гідротехніки.

Кочережко (Кочерженко) Олександр Никанорович (1916) – теплофізик; молодший науковий співробітник (1951–1955) Інституту теплоенергетики.

Кочерженко Іван Євменович (1906) – біолог, кандидат біологічних наук; старший науковий співробітник відділу субтропічних і цитрусових культур (1951–1952), відділу фізіології і біохімії рослин (1953–1955) Ботанічного саду АН.

Кочерженко Олександр Никанорович див. Кочережко О. Н.

Кочержинський Юрій Олександрович (1924) – фізик; кандидат фізико-математичних наук; молодший науковий співробітник відділу металознавства (1953–1955), вчений секретар (1954–1955) Лабораторії металофізики АН; вчений секретар (1955) Інституту металофізики.

Кочкін Михайло Андрійович (1908) – фахівець у галузі ґрунтознавства і агролісомеліорації, кандидат сільськогосподарських наук, доцент; вчений секретар (1955) Кримського філіалу АН.

Кошевой Валерій Валентинович (1929) – гідробіолог; молодший науковий співробітник Карадазької біологічної стації (1955) Кримського філіалу АН.

Кравець Валентина Петрівна (1922) – археолог; молодший науковий співробітник відділу археології (1951–1955) Інституту суспільних наук.

Кравець Олена Михайлівна (1924) – етнограф, кандидат історичних наук; молодший науковий співробітник відділу етнографії (1953–1955) Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії.

Кравець Тит Дем'янович (1914) – фізик; молодший науковий співробітник лабораторії автоматики та телемеханіки в гірничій промисловості (1952–1955) Інституту гірничої справи ім. М. М. Федорова.

Кравцова Ніна Іванівна див. Копачинська Н. І.

Кравчук Людмила Трифонівна (1908) – мистецтвознавець; завідувачка відділу фондів (1951–1955), в.о. молодшого наукового співробітника (1955) Українського державного музею етнографії та художнього промислу.

Краковецька Олена Захарівна див. Бродовська О. З.

Крамаренко Оксана Юріївна (1918) – фахівець у галузі механіки, кандидат технічних наук; молодший науковий співробітник відділу міцності деталей (1951–1955) Інституту машинознавства і сільськогосподарської механіки.

Красавцев Микола Іванович (1902) – фахівець у галузі металургії, кандидат технічних наук; заступник директора з наукової роботи (1953–1955) Інституту чорної металургії.

Красицький Дмитро Филімонович (1901–1989) – літературознавець; директор (1951–1953) Будинку-музею Т. Г. Шевченка; заступник директора з наукової роботи (1953–1955) Державного музею Т. Г. Шевченка.

Красникова Ганна Петрівна (1921) – фахівець у галузі теплотехніки; молодший науковий співробітник (1951) Лабораторії проблем швидкохідних машин та механізмів АН.

Красновська Маріам Соломонівна (1910) – патофізіолог; молодший науковий співробітник відділу патофізіології (1952), лабораторії компенсаторних і захисних функцій (1953–1955) Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця.

Красносельський Марко Олександрович (1920) – математик, доктор фізико-математичних наук; старший науковий співробітник (1951–1952) Інституту математики.

Красовицька Марія Марківна (1901) – хімік; старший науковий співробітник лабораторії динаміки газопотоків у доменному відділі (1951), вчений секретар (1952–1953) Інституту чорної металургії.

Крашенинікова Ольга Володимирівна (1911) – петрограф, кандидат геолого-мінералогічних наук; завідувачка лабораторії гіпергенних руд і кори звітнення (1951–1955) Інституту геологічних наук.

Краюхін Борис Васильович (1901) – фізіолог; кандидат біологічних наук; вчений секретар (1951), заступник директора з наукової роботи (1951–1955), завідувач лабораторії фізіології водних організмів та відділу експериментальної екології риб (1953) Інституту гідробіології.

Крейн Марк Григорович (1907–1989) – математик, доктор фізико-математичних наук, професор, член-кореспондент (1939); завідувач відділу алгебри та функціонального аналізу (1951) Інституту математики.

Крейн Селім Григорович (1917–1999) – математик, кандидат фізико-математичних наук; старший науковий співробітник відділу теорії функцій комплексної змінної та її застосування (1951) Інституту математики.

Кремльов Олег Олександрович (1919–1987) – фахівець у галузі теплотехніки, кандидат технічних наук; молодший (1951), старший науковий співробітник (1951–1955) Інституту теплосергетики.

Крживанек Георгій Антонович (1898) – картограф, кандидат геолого-мінералогічних наук; молодший (1951–1952), старший науковий співробітник відділу геології нафтових родовищ та газу (1952–1955) Інституту геологічних наук.

Кривоглаз Михайло Олександрович (1929–1988) – фізик; молодший науковий співробітник відділу теорії твердого тіла (1951–1955) Лабораторії металофізики; молодший науковий співробітник (1955) Інституту металофізики.

Кривокобильський Іван Федорович (1920) – фахівець у галузі агрономії; молодший науковий співробітник відділу економіки (1953–1955) Інституту суспільних наук.

Кривулько Денис Степанович – директор (1955) Дендропарку «Софіївка» АН.

Крижанівська Аріадна Борисівна (1914) – гідролог, кандидат технічних наук; молодший (1951–1955), старший науковий співробітник відділу гідрології (1955) Інституту гідрології та гідротехніки.

Крижанівський Олег Михайлович (1914) – математик, кандидат технічних наук; старший науковий співробітник відділу гірничої механіки (1951–1952), лабораторії автоматичної та телемеханіки в гірничій промисловості (1953–1955) Інституту гірничої справи ім. М. М. Федорова.

Крижанівський Степан Андрійович (1910–2002) – літературознавець, кандидат філологічних наук, доцент; завідувач відділу української радянської літератури (1951–1955) Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка.

Крилова Ірина Львівна (1927) – фахівець у галузі рослинництва, кандидат біологічних наук; молодший науковий співробітник відділу геоботаніки та рослинництва (1955) Кримського філіалу АН.

Крип'яквич Іван Пестрович (1886–1967) – історик, доктор історичних наук, професор; член (1951) ради президії Львівського філіалу АН; завідувач відділу історії України (1951–1952), директор (1953–1955) Інституту суспільних наук.

Крип'яквич Роман Іванович (1925–1999) – металознавець, кандидат технічних наук; молодший, старший науковий співробітник відділу автоматизації контролю і вимірювальної техніки (1952–1955) Інституту машинознавства і автоматики.

Криштан Георгій Сергійович (1913) – фізик; молодший науковий співробітник (1951–1952) Інституту фізики.

Кроник (Кронік) Олександр Львович (1901) – історик, кандидат історичних наук; старший науковий співробітник воєнно-історичного відділу (1951–1952), відділу історії феодалізму (1952–1953) Інституту історії.

Крот Євген Іванович (1908) – лісознавець; молодший науковий співробітник лабораторії лісового ґрунтознавства (1951–1952) Інституту лісівництва.

Кротевич Павло Георгійович (1904) – лісознавець; кандидат сільськогосподарських наук, доцент; старший науковий співробітник лабораторії фізіології

лісових рослин (1951–1955) Інституту лісівництва; старший науковий співробітник лабораторії фізіології лісових рослин (1955) Інституту лісу.

Крошенко Михайло Михайлович (1910) – хімік; молодший науковий співробітник лабораторії органічного синтезу (1951–1955) Інституту органічної хімії.

Круглякова Галина Іполитівна (Іннокентівна) (1912) – геофізик, кандидат геолого-мінералогічних наук; старший науковий співробітник відділу геофізики (1951–1955) Інституту геології корисних копалин.

Круський Микола Костянтинович (1903–1986) – ґрунтознавець, кандидат сільськогосподарських наук, доцент; старший науковий співробітник (1951–1955) Лабораторії ґрунтознавства АН.

Крутікова Валентина Євгенівна (1909) – фахівець у галузі електротехніки, кандидат технічних наук; молодший науковий співробітник лабораторії електростанцій та енергосистем (1951–1955) Інституту електротехніки.

Крутікова Ніна Євгенівна (1912–2008) – літературознавець, доктор філологічних наук, доцент; старший науковий співробітник відділу російської та слов'янських літератур (1951–1955), заступник директора з наукової роботи (1955) Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка.

Крюкова Людмила Миколаївна (1916) – біолог; молодший науковий співробітник відділу флори та рослинності СРСР (1952–1955) Ботанічного саду АН.

Ктитарев (Ктитарев, Ктітарев) Сергій Олександрович (1903) – історик, кандидат історичних наук; молодший науковий співробітник відділу історії радянського суспільства (1951–1952), старший науковий співробітник відділу історіографії (1952–1955), відділу історії капіталізму (1955) Інституту історії.

Кубишин Борис Євгенович (1909) – фахівець у галузі електротехніки, кандидат технічних наук; молодший науковий співробітник лабораторії автоматичної та апаратури (1951–1955) Інституту електротехніки.

Кувенева Олександра Федорівна (1924) – етнограф, кандидат історичних наук; молодший науковий співробітник відділу етнографії (1953–1955) Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії.

Кугукало Іван Артемович (1911) – економіст, кандидат економічних наук; старший науковий співробітник (1951), завідувач відділу розміщення виробничих сил (1952–1955) Інституту економіки.

Куделя Євген Степанович (1919) – фахівець у галузі електрозварювання, кандидат технічних наук; молодший (1951–1952), старший науковий співробітник відділу фізико-хімічних методів дослідження зварних з'єднань (1953–1955) Інституту електрозварювання ім. Є. О. Патона.

Кудін Олексій Іванович (1920–1998) – філолог, кандидат філологічних наук; молодший (1951–1952), старший науковий співробітник відділу української радянської літератури (1952–1955) Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка.

Кудра (Кудря) Онуфрій Кирилович (1898–1987) – хімік-технолог, доктор хімічних наук, професор; завідувач лабораторії електрохімії (1951–1952) Інституту загальної і неорганічної хімії.

Кузнєцов (Кузнєцов) Володимир Іванович (1886) – хімік, кандидат технічних наук, професор; завідувач лабораторії хімічної переробки палива (1951–1955) Інституту теплоенергетики.

Кузнєцова Віра Михайлівна (1920) – гістолог; молодший науковий співробітник лабораторії фізіології і розмноження сільськогосподарських тварин (1952–1953) Сектору тваринництва АН.

Кузнєцова Галина Олександрівна (1921) – ботанік, кандидат біологічних наук; молодший науковий співробітник відділу вищих рослин (1953–1954) Інституту ботаніки.

Кузнєцова Лідія Михайлівна (1923) – фізіолог; молодший науковий співробітник лабораторії фізіології вищої нервової діяльності людини та тварин (1953) Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця.

Кузнєцова Любов Миколаївна (1918) – біохімік, кандидат біологічних наук; молодший науковий співробітник лабораторії вітамінів (1951–1955) Інституту біохімії.

Кузьменко В. А. – молодший науковий співробітник (1951) Інституту будівельної механіки.

Кузьменко Ганна Овксентіївна (1908) – хімік, кандидат хімічних наук; старший науковий співробітник відділу неорганічної хімії (1951–1955) Інституту загальної і неорганічної хімії.

Кузьменко Михайло Семенович (1925) – фахівець у галузі рослинництва, кандидат біологічних наук; молодший науковий співробітник відділу геоботаніки та рослинництва (1955) Кримського філіалу АН.

Кулагін Станіслав Григорович (1922) – геофізик; молодший науковий співробітник (1951–1952) Полтавської гравіметричної обсерваторії АН.

Кулаковська Ольга Пєтрівна (1920) – зоолог-паразитолог; молодший науковий співробітник Науково-природознавчого музею у Львові (1951–1954) Інституту агробіології; молодший науковий співробітник (1955) Науково-природознавчого музею АН у Львові.

Кулаковський В. А. – молодший науковий співробітник (1951) Інституту машинознавства і сільськогосподарської механіки.

Кулєшов Євген Митрофанович (1922) – фізик; завідувач лабораторії (1954–1955) Фізико-технічного інституту; в.о. завідувача лабораторії (1955) Інституту радіофізики і електроніки.

Кулєшов Микола Миколайович (1890–1968) – біолог, доктор сільськогосподарських наук, професор, член-кореспондент (1948), академік (1951); заступник директора з наукової роботи (1951–1955) Інституту генетики і селекції.

Кулик Іван Тихонович (1902) – історик, кандидат історичних наук; старший науковий співробітник воєнно-історичного відділу (1951–1952), відділу історії радянського суспільства (1952–1955) Інституту історії.

Куликовська Марія Дмитрівна – вірусолог; молодший науковий співробітник (1955) Інституту мікробіології ім. Д. К. Заболотного.

Кульська Ольга Адольфівна (1907) – хімік-аналітик, кандидат хімічних наук, доцент; завідувачка спектральної лабораторії (1951–1953), старший науковий співробітник (1954–1955) Інституту геологічних наук.

Кульський Леонід Адольфович (1903–1993) – хімік, доктор технічних наук, професор; завідувач лабораторії очищення води у відділі неорганічної хімії (1951–1955) Інституту загальної і неорганічної хімії.

Кульчицька Олена Львівна (1877–1967) – художник, професор; старший науковий співробітник відділу народного мистецтва та художнього промислу (1951–1955) Українського державного музею етнографії та художнього промислу.

Кумок Лавія (Лівія, Лідія) Мойсеївна (1920) – металофізик; молодший науковий співробітник (1952) Лабораторії металофізики АН.

Куницький Олексій Силович (1916) – етнограф, кандидат історичних наук; молодший науковий співробітник відділу етнографії (1952–1955) Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії.

Кутінська Галина Володимирівна (1902) – хімік, кандидат хімічних наук; молодший науковий співробітник (1951) Інституту органічної хімії.

Купранець Йосип Олексійович (1900–1953) – історик, молодший науковий співробітник відділу історії України (1951–1953) Інституту суспільних наук.

Куп'янський Йосип Якович (1904–1966) – літературознавець, кандидат філологічних наук; молодший науковий співробітник відділу української доживотної літератури (1951–1955) Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка.

Куражковський Юрій Миколайович (1923) – зоолог, кандидат наук; старший науковий співробітник (1951–1953) Інституту зоології.

Курашова Варвара Степанівна (1907–1967) – літературознавець, кандидат філологічних наук; старший науковий співробітник відділу української доживотної літератури (1951–1955) Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка.

Курдюмов Георгій В'ячеславович (1902–1996) – фахівець у галузі металофізики, доктор фізико-математичних наук, професор, академік (1939); старший науковий співробітник, директор лабораторії (1951), завідувач відділу кристалізації (1951), відділу фазових перетворень (1952–1955) Лабораторії металофізики АН; завідувач відділу фазових перетворень (1955) Інституту металофізики.

Куриленко Йосип Максимович (1905) – літературознавець, кандидат філологічних наук, доцент; старший науковий співробітник відділу рукописів (1951–1955) Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка.

Куриленко Онисим Данилович (1904–1982) – хімік, кандидат технічних наук, доцент; старший науковий співробітник відділу колоїдної хімії (1951–1952) Інституту загальної і неорганічної хімії.

Курішков Євген Лаврентійович – старший науковий співробітник (1953) Редакційно-видавничої ради АН.

Курсін Сергій Олександрович (1906) – фахівець у галузі гідравліки, кандидат технічних наук; старший науковий співробітник відділу автоматизації контролю і виміральної техніки (1952), відділу автоматизації виробничих процесів (1953–1955) Інституту машинознавства і автоматики.

Курош Олександр Геннадійович (1908–1971) – математик, доктор фізико-математичних наук, професор; старший науковий співробітник (1951) Інституту математики.

Курчатов Володимир Іванович (1919) – паразитолог, доктор біологічних наук; старший науковий співробітник відділу зоології (1955) Кримського філіалу АН.

Курято Анатолій Валерійович – молодший науковий співробітник (1951) Інституту використання газу в комунальному господарстві та промисловості.

Кухаренко Ніна Іванівна (1909) – агрохімік, кандидат біологічних наук; молодший (1951–1952), старший науковий співробітник лабораторії агрохімії (1953–1955) Інституту фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії.

Кухтенко Інна Іванівна (1916) – хімік-технолог; молодший науковий співробітник відділу хімії ізотопів (1951–1955) Інституту фізичної хімії ім. Л. В. Писаржівського.

Кухтенко Олександр Іванович (1914–1994) – фахівець у галузі електромеханіки, доктор технічних наук; завідувач лабораторії автоматки та телемеханіки в гірничій промисловості (1951–1955) Інституту гірничої справи ім. М. М. Федорова.

Куца (Кудая) Блюма (Любов) Фішелівна (1911) – хімік, кандидат хімічних наук; старший науковий співробітник відділу фотохімії та колориметрії (1951) Інституту фізичної хімії ім. Л. В. Писаржівського.

Куциба Олексій Макарович (1907) – геолог-нафтовик, кандидат геолого-мінералогічних наук; старший науковий співробітник лабораторії структурної геології нафтових родовищ (1951–1955), відділу геології нафтових родовищ та газу (1955) Інституту геологічних наук.

Кущин Еля Аврумович (1906) – інженер-механік, кандидат технічних наук, доцент; старший науковий співробітник (1951) Інституту теплоенергетики.

Кучеров Пантелеймон Степанович (1902–1973) – фахівець у галузі механіки, член-кореспондент (1939); заступник голови (1951) Відділу технічних наук АН; директор (1951–1955) Інституту гірничої справи ім. М. М. Федорова.

Кучугура Михайло Андрійович див. Кочегура М. А.

Кучумов Петро Васильович (1900–1961) – селекціонер, доктор сільськогосподарських наук; завідувач лабораторії генетики та методики селекції (1951–1955) Інституту генетики і селекції.

Кушлянська Олена Трифонівна (1912) – молодший науковий співробітник (1953–1955) Республіканської комісії по боротьбі з силікозом АН.

Куц О. П. – заступник директора з наукової роботи (1952) Львівської бібліотеки АН.

Кулон Олександр Йосипович (1911) – фахівець у галузі металургії, кандидат технічних наук; вчений секретар (1954–1955) Відділу технічних наук АН; молодший науковий співробітник відділу металознавства та контактної міцності (1951–1955) Інституту будівельної механіки.

Лаврентьєва Євгенія Всеволодівна (1893–1969) – астроном, кандидат фізико-математичних наук; старший науковий співробітник (1951–1955) Полтавської гравіметричної обсерваторії АН.

Лавриненко Дмитро Данилович (1913–1979) – лісознавець, кандидат сільськогосподарських наук; член (1951) Президії АН; старший науковий співробітник, завідувач лабораторії лісової екології (1951), завідувач відділу захисного лісорозведення (1952–1955) Інституту лісівництва; завідувач відділу захисного лісорозведення (1955) Інституту лісу.

Лавров Павло Арсенович (1903–1973) – історик, кандидат історичних наук, доцент; завідувач відділу історії радянського суспільства (1951) Інституту історії України.

Лавров Петро Іванович – фахівець у галузі теплотехніки; старший науковий співробітник лабораторії нашівоксування відділу енергохімічної переробки палива (1955) Інституту теплотехніки.

Лавров Федір Іванович (1903–1980) – фольклорист, філолог, кандидат філологічних наук; завідувач відділу словесного фольклору (1951–1955) Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнології.

Лагодівська (Лагодівська) Олена Федорівна (1899–1958) – археолог, кандидат історичних наук; старший науковий співробітник відділу археології первісного суспільства (1951–1955) Інституту археології.

Ладженський Микола Романович (1906–1975) – геолог, доктор геолого-мінералогічних наук, доцент, член (1951) ради президії Львівського філіалу АН; заступник директора з наукової роботи (1951–1955) Інституту геології корисних копалин.

Ладіва-Стенанець Вікторія Данилівна (1915) – геолог; кандидат геолого-мінералогічних наук; молодший науковий співробітник відділу петрографії (1951–1955) Інституту геологічних наук.

Лазаревич Іван Якович (1916) – фольклорист; вчений секретар (1951–1954), молодший науковий співробітник (1951, 1954–1955) Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнології.

Лазаренко Андрій Созонтович (1901–1979) – ботаник, доктор біологічних наук, професор, член-кореспондент (1951); член (1951) ради президії Львівського філіалу АН; завідувач відділу (1951) Науково-природознавчого музею АН у Львові; директор (1951–1953), завідувач відділу ботаніки (1953–1955) Інституту агробіології.

Лазаренко Євген Костянтинович (1912–1979) – мінералог, доктор геолого-мінералогічних наук, член-кореспондент (1951), професор; член (1951) ради президії Львівського філіалу АН; старший науковий співробітник відділу петрографії і корисних копалин (1951–1955) Інституту геології корисних копалин.

Лазарев Борис Георгійович (1906–2001) – фізик, академік (1951); завідувач лабораторії (1951–1955) Фізико-технічного інституту.

Лазарева Лідія Павлівна (1929) – гідробіолог; молодший науковий співробітник Карадазької біологічної станції (1955) Кримського філіалу АН.

Лазебна Анастасія Михайлівна (1922) – ботаник; молодший науковий співробітник (1951–1955) Науково-природознавчого музею АН у Львові.

Лазурський Олександр Володимирович (1913) – агрохімік, кандидат сільськогосподарських наук; завідувач лабораторії агрохімії (1951–1952), старший науковий співробітник (1952–1955) Інституту фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії.

Лакомський Віктор Йосипович (1926) – фахівець у галузі металургії та електростроювання, кандидат технічних наук; вчений секретар (1954–1955) Інституту машинознавства і сільськогосподарської механіки.

Лановий Яків Ілліч (1914) – філолог, кандидат філологічних наук; молодший науковий співробітник відділу української доживотної літератури (1952–1954) Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка.

Лангер Наум Олександрович (1910) – фахівець у галузі металургії, кандидат технічних наук; молодший науковий співробітник відділу фізико-хімічних

методів дослідження зварних з'єднань (1951–1955) Інституту електрозварювання ім. С. О. Патона.

Ландсман Соломон Ушерович (1908) – фахівець у галузі енергетики; молодший науковий співробітник відділу загальних проблем енергетики (1951–1955) Інституту теплоенергетики.

Лапа Іван Зиновійович (1906) – біолог; молодший науковий співробітник (1951) Інституту фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії.

Лашін Антон Макійович (1894) – фахівець у галузі металургії; молодший науковий співробітник лабораторії кисневих процесів доменного відділу (1951–1953) Інституту чорної металургії.

Лапцевич Галина Петрівна (1923) – еколог, кандидат сільськогосподарських наук; молодший науковий співробітник (1952–1955) Інституту генетики і селекції.

Лапчик Текля (Фскла) Юхимівна (1904) – геолог-мінералог, кандидат геолого-мінералогічних наук; старший науковий співробітник відділу геології палеозойських відкладів (1951–1955) Інституту геологічних наук.

Ласточкина Анастасія (Ганна) Якимівна (1910) – хімік; молодший науковий співробітник лабораторії рідкісних елементів (1951–1955) Інституту загальної і неорганічної хімії.

Лауер Ніна Володимирівна (1911) – патофізіолог, доктор медичних наук; старший науковий співробітник лабораторії порівняльної і вікової фізіології (1951–1955) Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця.

Лажно Юхим Володимирович (1897) – біохімік, кандидат біологічних наук; старший науковий співробітник лабораторії вітамінів (1951–1955) Інституту біохімії.

Лашкар'єв Вадим Євгенович (1903–1974) – фізик, доктор фізико-математичних наук, професор, академік (1945); член (1951, 1955) Президії АН, голова (1955) Відділу фізико-математичних наук АН; голова (1951) Комісії по впровадженню наукових досягнень у виробництво АН; завідувач відділу паливпровідників (1951–1955) Інституту фізики.

Лашківч Рафаїл Іванович (1899–1982) – фахівець у галузі електрозварювання, кандидат технічних наук; старший науковий співробітник науково-дослідного проектно-конструкторського відділу (1951–1952), завідувач відділу зварювання труб (1953–1955) Інституту електрозварювання ім. С. О. Патона.

Лашко Олександр Степанович (1911) – фізик, кандидат фізико-математичних наук; старший науковий співробітник (1952), заступник директора з наукової роботи (1953–1955), завідувач відділу кристалізації (1955) Лабораторії металофізики АН; завідувач відділу кристалізації (1955) Інституту металофізики.

Лашкул Зінаїда Василівна (1919) – мистецтвознавець; молодший науковий співробітник відділу образотворчого мистецтва (1951–1955) Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії.

Лебедєв Борис Федорович (1923) – фахівець у галузі електрозварювання; молодший науковий співробітник лабораторії раціоналізації зварних конструкцій (1951–1955) Інституту електрозварювання ім. С. О. Патона.

Лебедєв Володимир Костянтинівич (1922) – фахівець у галузі електрозварювання, кандидат технічних наук; завідувач електротехнічного відділу (1951–

1953), старший науковий співробітник (1954–1955) Інституту електрозварювання ім. Є. О. Патона.

Лебедєв Сергій Іванович (1902–1989) – біолог, доктор біологічних наук; вчений секретар (1952–1953) Президії АН; завідувач відділу фізіології рослин (1951–1953) Інституту ботаніки.

Лебедєв Сергій Олексійович (1902–1974) – фахівець у галузі електротехніки, доктор технічних наук, професор, академік (1945); директор (1951), завідувач лабораторії регулювання та моделювання (1951–1953) Інституту електротехніки.

Леванова Тетяна Олексіївна (1918) – біолог, кандидат сільськогосподарських наук; молодший науковий співробітник (1951), вчений секретар (1952–1955) Інституту генетики і селекції.

Левіцький Іван Федорович (1896–1952) – археолог, музсезнавець; молодший науковий співробітник відділу археології первісного суспільства (1951–1952) Інституту археології.

Левін Григорій Якович (1918) – фізик, кандидат фізико-математичних наук; молодший (1951–1953), старший науковий співробітник відділу електромагнітних коливань (1954–1955) Фізико-технічного інституту.

Лєвін Олександр Мойсейович (1918) – фахівець у галузі гідравліки, кандидат технічних наук; молодший (1951–1952), старший науковий співробітник відділу транспорту та скраплення газу (1953–1955) Інституту використання газу в комунальному господарстві та промисловості.

Лєвтерова Оксана Кузьмівна (1900) – економіст; молодший науковий співробітник відділу історії народного господарства (1951–1955) Інституту економіки.

Лєвченко Василь Юхимович (1924) – фахівець у галузі металургії; молодший науковий співробітник лабораторії технології доменної плавки (1951–1955) Інституту чорної металургії.

Лєвченко Катерина Семенівна (1920) – хімік, кандидат хімічних наук; молодший науковий співробітник лабораторії хімії сполук ароматичного ряду (1952–1955) Інституту органічної хімії.

Лєвченко Муза Несторівна (1922) – ендокринолог; молодший науковий співробітник лабораторії ендокринних функцій (1953–1955) Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця.

Лєвченко Нестор Петрович (1896) – інженер-механік, кандидат технічних наук, доцент; завідувач відділу механізації сільського господарства (1952–1953) Інституту агробіології.

Лєвченко Сергій Пилипович (1902–1969) – філолог, кандидат філологічних наук; старший науковий співробітник відділу словників (1951–1955) Інституту мовознавства ім. О. О. Потебні.

Лєжегубська Грина Теодорівна (Теодозівна) (1899) – етнограф; науковий співробітник (1951–1952) Українського державного музею етнографії та художнього промислу.

Лєйначук Євген Іванович (1910) – фахівець у галузі електрозварювання, кандидат технічних наук; молодший науковий співробітник лабораторії металургії зварювання (1951–1955) Інституту електрозварювання ім. Є. О. Патона.

Лейпунський Олександр Лліч (1903–1972) – фізик, доктор фізико-математичних наук, професор, академік (1934); завідувач відділу № 3 (1951–1952) Інституту фізики.

Лемеха Михайло Васильович (1907–1977) – економіст; молодший науковий співробітник відділу економіки (1951–1955) Інституту суспільних наук.

Лемпицька Валентина Костянтинівна (1914) – агрохімік, кандидат біологічних наук; молодший науковий співробітник лабораторії агрохімії (1951–1955) Інституту фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії.

Лемпицький Леонід Петрович (1910) – селекціонер, кандидат біологічних наук; вчений секретар (1951–1952), завідувач відділу квітникарства та оранжерейних рослин (1952), старший науковий співробітник відділу декоративних і технічних рослин (1953–1955) Ботанічного саду АН.

Лендєнська Лія (Ліза) Давидівна (1913) – агрохімік; молодший науковий співробітник лабораторії фізіології живлення рослин (1951–1955) Інституту фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії.

Леонов Михайло Якович (1912–1992) – фахівець у галузі механіки, доктор фізико-математичних наук; член (1951) ради президії Львівського відділу АН; старший науковий співробітник Львівського філіалу (1951) Інституту математики; завідувач відділу міцності та деталей машин (1952–1955) Інституту машинознавства і автоматики.

Леончева Надія Василівна (1920) – спелеолог; молодший науковий співробітник відділу спелеології і карстознавства (1955) Кримського філіалу АН.

Леотєва Юлія Андріївна – біолог, кандидат біологічних наук, старший науковий співробітник (1951) Інституту мікробіології ім. Д. К. Заболотного.

Лєфтії Володимир Хомич – музеєзнавець; науковий співробітник (1952) Державного музею Т. Г. Шевченка.

Лехан М. П. – директор (1951–1955) Державного заповідника «Веселі Боковеньки» АН.

Лечехліб Валентин Романович (1912) – хімік; молодший науковий співробітник (1951–1955) Інституту фізичної хімії ім. Л. В. Писаржевського.

Лещєвська Галина Мечиславівна (1911) – хімік, кандидат хімічних наук; молодший науковий співробітник (1952) Інституту органічної хімії.

Лещенко Микола Никифорович (1911–1991) – історик, кандидат історичних наук; член (1952) Ради науково-технічної пропаганди АН; заступник директора з наукової частини (1951), завідувач відділу історіографії (1951–1955), старший науковий співробітник відділу історії капіталізму (1951, 1955) Інституту історії.

Лещинська Ганна Станіславівна (1913) – гідробіолог, кандидат біологічних наук; старший науковий співробітник (1952) Карадазької біологічної станції АН; директор Карадазької біологічної станції (1954–1955) Кримського філіалу АН.

Лєснік Андрій Герасимович (1916–1994) – фізик, доктор фізико-математичних наук; старший науковий співробітник відділу дифузії (1951–1955), Лабораторії металофізики АН; старший науковий співробітник відділу дифузії (1955) Інституту металофізики.

Липник Олена Семенівна – геолог; молодший науковий співробітник (1951) Інституту геологічних наук.

Липський Володимир Миколайович (1908) – економіст, кандидат економічних наук; молодший (1951–1955), старший науковий співробітник відділу історії народного господарства (1955) Інституту економіки.

Лисак Леонід Іванович (1913) – металофізик, доктор фізико-математичних наук; старший науковий співробітник відділу фазових перетворень (1951–1955) Лабораторії металофізики АН; старший науковий співробітник відділу фазових перетворень (1955) Інституту металофізики.

Лисенко Клара Архипівна (1926) – гідролог; молодший науковий співробітник відділу гідрології (1951–1955) Інституту гідрології та гідротехніки.

Лисенко Микола Миколайович (1914–1995) – історик, кандидат історичних наук; старший науковий співробітник відділу історії капіталізму (1951–1954) Інституту історії; старший науковий співробітник (1952) Інституту суспільних наук.

Лисенко Олександр Андрійович (1904) – економіст; молодший науковий співробітник відділу економіки сільського господарства (1952–1953) Інституту економіки.

Лисенко Панас Силович (1912–1990) – мовознавець, кандидат філологічних наук; старший науковий співробітник відділу словників (1951–1952), відділу української мови (1953–1955) Інституту мовознавства ім. О. О. Потебні.

Литвин Костянтин Захарович (1907–1994) – економіст, кандидат економічних наук; доцент, член (1951) ради президії Львівського філіалу АН.

Литвинов Микола Васильович (1905) – гідротехнік; молодший науковий співробітник відділу гідротехніки (1952–1955) Інституту гідрології та гідротехніки.

Лихвар Данило Федорович (1902–1986) – селекціонер, кандидат сільськогосподарських наук; завідувач відділу нових сільськогосподарських рослин (1951–1952) Ботанічного саду АН; директор (1953–1955) Інституту агробіології.

Личак Іван Лазарович (1905) – геолог, кандидат геолого-мінералогічних наук; старший науковий співробітник відділу загальної петрографії і мінералогії (1951–1955) Інституту геологічних наук.

Лі Петро Миколайович (1919) – паразитолог, кандидат ветеринарних наук; старший науковий співробітник відділу зоології (1955) Кримського філіалу АН.

Ліберман Лариса (Хая) Абрамівна (1903) – мікробіолог, кандидат біологічних наук; старший науковий співробітник відділу мікробіології бродильних процесів (1951–1955) Інституту мікробіології ім. Д. К. Заболотного.

Ливенцов Валентин Олександрович (1924) – бібліотекознавець; головний бібліотекар відділу марксизму-ленінізму (1952–1955) Державної публічної бібліотеки УРСР.

Ліждей Марія Петрівна (1901) – фольклорист; молодший науковий співробітник відділу словесного фольклору (1951–1955) Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії.

Ліммер Рита Борисівна (1906) – бібліограф; старший редактор (1951–1953), старший бібліограф відділу бібліографії (1953–1955) Державної публічної бібліотеки УРСР.

Лінецька Лариса Вікторівна (1927) – геолог; молодший науковий співробітник відділу тектоники та стратиграфії (1955) Інституту геології корисних копалин.

Лінецький Віктор Пилипович (1901) – інженер-геолог; кандидат технічних наук; старший науковий співробітник відділу горючих копалин (1951–1952), завідувач відділу гідрології та інженерної геології (1953–1955) Інституту геології корисних копалин.

Літинський І. Б. – фахівець у галузі механіки; старший науковий співробітник (1955) Інституту машинознавства і автоматики.

Ліпкан Микола Федорович – рентгенолог; кандидат біологічних наук; старший науковий співробітник лабораторії біофізики (1955) Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця.

Ліпшиць Віра Володимирівна (1910) – мікробіолог; кандидат біологічних наук; молодший науковий співробітник відділу мікробіології бродильних процесів (1952–1955) Інституту мікробіології ім. Д. К. Заболотного.

Лісовал Петро Захарович (1902) – фізіолог, агрохімік, кандидат біологічних наук; старший науковий співробітник лабораторії фізіології росту та розвитку сільськогосподарських рослин (1951–1952), лабораторії фізіології живлення рослин (1953–1955) Інституту фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії.

Лобачевська Ольга Володимирівна (1909) – біохімік, кандидат біологічних наук; старший науковий співробітник лабораторії ферментів (1951–1955) Інституту біохімії.

Лобко Антон Омелянович (1892) – інженер-механік, кандидат технічних наук; старший науковий співробітник (1951), завідувач лабораторії газифікації (1951–1955) Інституту теплоенергетики.

Лобковська Белла Львівна див. Засядна Б. Л.

Логвиненко Андрій Юхимович (1903) – зоолог; молодший науковий співробітник (1953–1955) Сектору тваринництва АН.

Логгінов Борис Йосипович (1898–1995) – лісознавець, кандидат сільськогосподарських наук; заступник директора з наукової роботи (1951–1953) Інституту лісівництва.

Лозинський Вадим Олександрович (1902) – ентомолог; молодший науковий співробітник (1952–1955) Інституту ентомології та фітопатології.

Лозовий Юрій Іванович (1907) – фахівець у галузі механіки, кандидат технічних наук; старший науковий співробітник відділу міцності та деталей машин (1952–1953) Інституту машинознавства і автоматики.

Лола Олександр Петрович (1912–1974) – історик, кандидат історичних наук; молодший науковий співробітник відділу історії феодалізму (1951–1954), вчений секретар (1954–1955) Інституту історії.

Ломасва Євгенія Тихонівна (1920) – геолог; молодший науковий співробітник (1955) Інституту геологічних наук.

Ломницький Ярослав Євгенович (1920) – біолог; молодший науковий співробітник відділу рослинництва (1951–1955) Інституту агробіології.

Ломова Маріула Теодосіївна (1911) – історик; завідувачка відділу етнографії (1953–1955), молодший науковий співробітник (1951–1952, 1955) Українського державного музею етнографії та художнього промислу.

Лопатинський Ярослав Борисович (1906–1981) – математик, доктор фізико-математичних наук, член-кореспондент (1951), професор; член (1951) ради президії Львівського філіалу АН; член (1952) Ради науково-технічної пропаганди АН; старший науковий співробітник Львівського відділу теорії пружності та прикладної математики (1951) Інституту математики; старший науковий співробітник відділу теорії пружності та прикладної математики (1951–1953), відділу міцності та деталей машин (1954–1955) Інституту машинознавства і автоматки.

Лось Федір Євдокимович (1908–1980) – історик, доктор історичних наук; заступник директора з наукової роботи (1951–1955), завідувач відділу історії капіталізму (1955) Інституту історії.

Лубченко Андрій Федорович (1921–1977) – фізик-теоретик, кандидат фізико-математичних наук; молодший науковий співробітник (1951–1955) Інституту фізики.

Лугова Олена Іллівна (1928) – історик, кандидат історичних наук; молодший науковий співробітник воєнно-історичного відділу (1951–1952), відділу археографії (1952–1953), відділу історії капіталізму (1953–1955) Інституту історії.

Луговцов Максим Власович (1885–1956) – фахівець у галузі металургії, доктор технічних наук, академік (1939); директор (1951), завідувач доменного відділу (1952–1954) Інституту чорної металургії; завідувач лабораторії підготовки доменної сировини (1954–1955) Інституту гірничої справи ім. М. М. Федорова.

Лукавченко Іван Григорович (1911) – фахівець у галузі металургії; молодший (1951–1952), старший науковий співробітник сталеплавильного відділу (1953) Інституту чорної металургії.

Лукінов Іван Іларіонович (1927–2004) – економіст; молодший науковий співробітник відділу економіки сільського господарства (1955) Інституту економіки.

Лук'янов Сергій Борисович (1909) – фізик; молодший науковий співробітник (1951) Інституту фізики.

Луценко Валентина Арсеніївна (1928) – хімік, кандидат хімічних наук; молодший науковий співробітник відділу хімії ізотопів (1953–1955) Інституту фізичної хімії ім. Л. В. Писаржевського.

Лусенко Валентина Сергіївна (1915) – фізіолог, кандидат біологічних наук; молодший науковий співробітник лабораторії ендокринних функцій (1953–1955) Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця.

Лучинська Зоя Іллівна див. Тараненко З. І.

Лучник Ірина Олександрівна (1919) – філолог; молодший науковий співробітник відділу рукописів (1951–1953) Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка.

Луцеська Галина Мечиславівна (Мячеславівна) (1911) – хімік, кандидат хімічних наук; молодший науковий співробітник лабораторії хімічних вітамінів (1951–1955) Інституту органічної хімії.

Лубинський Микола Архипович (1902–1979) – фізіолог, кандидат біологічних наук; старший науковий співробітник (1951–1953), завідувач відділу фізіології рослин (1953–1955) Інституту ботаніки.

Любович Мирослав Євгенович (1910) – генетик; молодший науковий співробітник (1951) Інституту агробіології.

Люта Марія Дмитрівна (1925) – геолог; молодший науковий співробітник лабораторії мінеральної хімії (1952–1955) Інституту геології корисних копалин.

Люшин Михайло Іванович (1905) – інженер, кандидат технічних наук, доцент; заступник директора з наукової роботи (1951–1955), завідувач тракторно-енергетичного відділу (1955) Інституту машинознавства і сільськогосподарської механіки.

Лява Яків Іванович (1894) – біолог; молодший науковий співробітник відділу дендрології (1952), відділу флори та рослинності СРСР (1953–1955) Ботанічного саду АН.

Ляпіна Наталія Давидівна (1918) – бібліотекознавець; старший бібліотекар кабінету технічної інформації (1951–1953) Державної публічної бібліотеки УРСР.

Ляшенко Василь Іванович (1902–1975) – фізик, кандидат фізико-математичних наук, доцент; старший науковий співробітник відділу напівпровідників (1951–1955) Інституту фізики.

Ляшенко Олександр Федорович (1905) – іхтіолог, кандидат біологічних наук, доцент; старший науковий співробітник відділу іхтіології (1951–1955) Інституту гідробіології.

Ляшенко Олена Михайлівна (1892) – бібліограф; старший бібліотекар відділу каталогізації (1951–1953) Державної публічної бібліотеки УРСР.

Ляшенко Петро Іванович (1876–1955) – економіст, доктор економічних наук, професор, академік (1945); старший науковий співробітник відділу історії народного господарства (1951–1955) Інституту економіки.

Маєвська Ірина Пестрівна (1915) – біолог; молодший науковий співробітник лабораторії ендокринних функцій (1952–1955) Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця.

Мажуга Петро Маркович (1920) – біолог, кандидат біологічних наук; молодший (1953–1954), старший науковий співробітник відділу порівняльної морфології (1954–1955) Інституту зоології.

Мазаєва Ольга Лаврентіївна (1918) – молодший науковий співробітник відділу використання газу в промисловості (1954–1955) Інституту використання газу в комунальному господарстві та промисловості.

Мазнікер Ріва Абрамівна див. Мознікер Р. А.

Мазуркевич Ніна Миколаївна (1922) – музеєзнавець; науковий співробітник (1951–1952) Канівського державного музею-заповідника «Могила Т. Г. Шевченка».

Мазурмович Зінаїда Миколаївна (1926) – фахівець у галузі механіки, кандидат технічних наук; молодший науковий співробітник відділу стійкості конструкцій (1953–1955) Інституту будівельної механіки.

Майборода Катерина Савеліївна (1902) – біохімік; молодший науковий співробітник лабораторії фізіології (1951–1955) Інституту генетики і селекції.

Майданов Олександр Павлович (1907) – фізик, кандидат фізико-математичних наук, доцент; старший науковий співробітник відділу електромагнітних коливань (1951–1953) Фізико-технічного інституту.

Майстренко Катерина Євдокимівна (1915) – металознавець; молодший науковий співробітник відділу металознавства (1952) Інституту чорної металургії;

молодший науковий співробітник (1953–1955) Лабораторії металофізики АН; молодший науковий співробітник (1955) Інституту металофізики.

Майстренко Юрій Гордійович (1907) – хімік; молодший науковий співробітник відділу гідрохімії (1952–1955) Інституту гідробіології.

Майтак Григорій Павлович (1911) – фізико-хімік, кандидат хімічних наук, доцент; старший науковий співробітник лабораторії корозії (1951–1955) Інституту загальної і неорганічної хімії.

Макара Арсеній Мартинович (1916–1975) – інженер-механік, кандидат технічних наук; завідувач лабораторії зварювання легованих сталей (1951–1954), заступник директора з наукової роботи (1954–1955) Інституту електрозварювання ім. Є. О. Патона.

Макаревич Володимир Андрійович (1897) – фізіолог рослин, кандидат біологічних наук; заступник директора з наукової роботи (1951–1955), завідувач відділу квітникарства та оранжерейних рослин (1951), відділу фізіології та біохімії рослин (1953–1955) Ботанічного саду АН.

Макаревич Марія Флоріанівна (1906–1989) – біолог, кандидат біологічних наук; старший науковий співробітник відділу спорових рослин (1951–1955) Інституту ботаніки.

Макаревич Михайло Леонтійович (1901–1988) – археолог; молодший науковий співробітник відділу археології первісного суспільства (1951–1955) Інституту археології.

Макарченко Олександр Федорович (1903–1979) – невропатолог, доктор медичних наук; заступник директора з наукової роботи (1953–1955), завідувач відділу клінічної та експериментальної патології нервової системи (1953–1955) Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця.

Маковецький Павло Степанович (1915) – хімік, кандидат технічних наук; молодший науковий співробітник (1952–1955) Інституту теплоенергетики.

Максименко Леонід Никифорович (1926) – мистецтвознавець; науковий співробітник відділу образотворчого мистецтва (1953) Українського державного музео-сценографії та художнього промислу.

Максимов Євген Володимирович (1928–2008) – археолог; молодший науковий співробітник відділу скіфо-античної археології (1951–1955) Інституту археології.

Максимович Георгій Григорович (1922–2007) – матеріалознавець, кандидат технічних наук; молодший (1951), старший науковий співробітник відділу автоматизації контролю і виміральної техніки (1952–1955) Інституту машинознавства і автоматики.

Макухіна Ганна Олександрівна (1909) – петрограф; молодший науковий співробітник відділу петрографії (1951–1955) Інституту геологічних наук.

Малаховський Валентин Фабіанович (1910) – геолог; молодший науковий співробітник відділу геології (1955) Кримського філіалу АН.

Малашенко Сергій Васильович (1908–1987) – фахівець у галузі механіки та металознавства, доктор технічних наук; завідувач фізико-технічної лабораторії (1951–1955) Інституту будівельної механіки.

Малець Леонід Остапович (1929) – матеріалознавець; молодший науковий співробітник відділу автоматизації виробничих процесів (1953–1955) Інституту машинознавства і автоматики.

Малецька Оксана Пантелеймонівна (1927) – сейсмолог; молодший науковий співробітник (1952–1953), завідувачка сейсмічної станції «Львів» (1953–1955) Сейсмічного сектору Львівського філіалу АН.

Малий Павло Дмитрович (1914–1978) – філолог; вчений секретар (1953–1955), молодший науковий співробітник (1955) Інституту суспільних наук.

Малина Микола Кіндратович – філолог, кандидат філологічних наук; старший науковий співробітник (1951) Інституту української літератури ім. Т. Г. Шевченка.

Малиновська Октябриня Миколаївна (1923) – фахівець у галузі електротехніки; молодший науковий співробітник (1953–1955) Інституту теплоенергетики.

Малиновський Борис Миколайович (1921) – фахівець у галузі обчислювальної техніки, кандидат технічних наук; молодший науковий співробітник лабораторії автоматики та апаратури (1953) Інституту електротехніки.

Малиновський Костянтин Андрійович (1919–2005) – ботанік, кандидат біологічних наук; молодший науковий співробітник відділу ботаніки (1951–1954) Інституту агробіології; старший науковий співробітник відділу ботаніки (1955) Науково-природознавчого музею АН у Львові.

Малиночка Яків Никифорович (1918–1994) – металознавець, кандидат технічних наук; старший науковий співробітник відділу металознавства (1955) Інституту чорної металургії.

Мальнев Антон Федорович (1896) – фізик-оптик, кандидат фізико-математичних наук; старший науковий співробітник відділу спектрального аналізу (1951–1955) Інституту фізики.

Мальська Олександра Василівна (1887) – ботанік; молодший науковий співробітник (1951–1952) Ботанічного саду АН.

Мальцев Ігор Володимирович (1919) – ентомолог; молодший науковий співробітник відділу зоології (1955) Кримського філіалу АН.

Малюшицький Юрій Миколайович (1903) – гірничий інженер, кандидат технічних наук; молодший науковий співробітник (1951–1952) Інституту геологічних наук; старший науковий співробітник відділу проблем підземної розробки родовищ корисних копалин (1952–1955) Інституту гірничої справи ім. М. М. Федорова.

Мамонтова Віра Олексіївна (1917) – біолог, кандидат біологічних наук; молодший (1951–1952), старший науковий співробітник відділу фауни (1953–1955) Інституту зоології.

Манвелова Констанція Костянтинівна (1914) – геолог; молодший науковий співробітник (1955) Інституту геологічних наук.

Мандельберг Сімон Львович (1919) – фахівець у галузі електрозварювання, кандидат технічних наук; молодший (1951–1954), старший науковий співробітник лабораторії міцності зварних конструкцій (1954–1955) Інституту електрозварювання ім. Є. О. Патона.

Мандрик Тетяна Петрівна (1902) – мікробіолог; молодший науковий співробітник відділу патогенних мікроорганізмів (1952–1955) Інституту мікробіології ім. Д. К. Заболотного.

Манзій Сава Филімонович (1913–2008) – зоолог, кандидат біологічних наук; вчений секретар (1951) Відділу біологічних наук АН; старший науковий співробітник відділу порівняльної морфології (1951–1955) Інституту зоології.

Манзон Віра Давидівна (1892) – мікробіолог, кандидат сільськогосподарських наук; старший науковий співробітник лабораторії сільськогосподарської мікробіології (1951–1955) Інституту фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії.

Манорик Андрій Васильович (1921–1974) – фізіолог; молодший (1953–1954), старший науковий співробітник лабораторії фізіології дії випромінювань на рослини (1955) Інституту фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії.

Маньковський Микита Борисович (1914) – невропатолог, кандидат медичних наук; старший науковий співробітник лабораторії типів вищої нервової діяльності (1953–1955) Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця.

Мариниченко Варвара Гордіївна (1908–1979) – філолог; молодший науковий співробітник відділу української мови (1951–1952), відділу словників (1953–1955) Інституту мовознавства ім. О. О. Потебні.

Маркевич Олександр Прокопович (1905–1999) – зоолог-паразитолог, доктор біологічних наук, професор, член-кореспондент (1948); завідувач відділу паразитології (1951–1955) Інституту зоології.

Маркіна Параска Ксенофонтівна (1924) – гірничий інженер; молодший науковий співробітник (1952) Інституту гірничої справи ім. М. М. Федорова.

Марков Борис Федорович (1912) – хімік, кандидат хімічних наук; молодший, старший науковий співробітник лабораторії розплавлених солей (1951–1955) Інституту загальної і неорганічної хімії.

Маркова Лідія Василівна (1913) – хімік; молодший науковий співробітник лабораторії аналітичної хімії (1951–1955) Інституту загальної і неорганічної хімії.

Марковський Євген Адамович (1927) – фахівець у галузі механіки; молодший науковий співробітник тракторно-енергетичного відділу (1952–1955) Інституту машинознавства і сільськогосподарської механіки.

Марковський Пилип Титович (1899) – фахівець у галузі енергетики, кандидат технічних наук, доцент; завідувач відділу загальної енергетики (1951–1955) Інституту теплоенергетики.

Марковський Юрій Михайлович (1904–1954) – гідробіолог, кандидат біологічних наук; старший науковий співробітник відділу загальної гідробіології (1951–1953) Інституту гідробіології.

Марусенко (Марусенко-Котляревська) Тамара Абрамівна (1907) – мікробіолог; молодший науковий співробітник (1952) Інституту мікробіології ім. Д. К. Заболотного.

Мархасева Віра Аронівна (1907) – фітопатолог, кандидат біологічних наук; молодший науковий співробітник лабораторії фітопатології (1951–1955) Інституту ентомології та фітопатології.

Марциневський Іван Костянтинович (1894–1958) – фахівець у галузі механіки, кандидат технічних наук, доцент; старший науковий співробітник тракторно-енергетичного відділу (1951–1955) Інституту машинознавства і сільськогосподарської механіки.

Марченко Іван Іванович (1909) – генетик, кандидат сільськогосподарських наук; старший науковий співробітник лабораторії селекції (1951–1955) Інституту генетики і селекції.

Марченко Марія Степанівна див. Матишевська М. С.

Марченко Нифонт Йосипович (1899) – кандидат технічних наук; науковий співробітник-консультант Відділу спербіт АН; вчений секретар (1955) Інституту ентомології та фітопатології.

Марченко О. Ф. – фізіолог; заступник директора з наукової роботи, завідувач лабораторії фізіології типів вищої нервової діяльності (1953) Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця.

Марченко (Ходуліна) Поліна Вікторівна (1919) – хімік; молодший науковий співробітник лабораторії аналітичної хімії (1951–1955) Інституту загальної і неорганічної хімії.

Марчук Павло Дорофійович (1901–1970) – патофізіолог, доктор медичних наук; заступник директора з наукової роботи (1951–1952) Інституту клінічної фізіології ім. О. О. Богомольця.

Марчук Пестро Міннович (1912) – фізик; кандидат фізико-математичних наук; молодший (1951–1952), старший науковий співробітник (1952–1955) Інституту фізики.

Маслов Володимир Миколайович (1907) – бібліограф; головний бібліотекар відділу фондів і обслуговування читачів (1951–1953) Державної публічної бібліотеки УРСР.

Масловська Маргарита Миколаївна – фізик; молодший науковий співробітник (1952) Фізико-технічного інституту.

Матвеев Аркадій Львович (1886) – фахівець у галузі електротехніки, кандидат технічних наук, професор; завідувач лабораторії (1951–1954) Інституту електротехніки.

Матвеев Павло Степанович (1924) – геофізик; молодший науковий співробітник (1953) Полтавської гравіметричної обсерваторії АН.

Матвєєва Ганна Олімпіївна (1917–1955) – фахівець у галузі механіки; молодший науковий співробітник тракторно-енергетичного відділу (1952–1955) Інституту машинознавства і сільськогосподарської механіки.

Матвієнко Леонід Лазарович (1928) – фахівець у галузі металургії; молодший науковий співробітник (1951–1952) Інституту чорної металургії.

Матвієнко Олександра Марківна (1908) – бібліотекознавець; заступник директора з наукової роботи (1951), завідувачка відділу бібліографії (1951–1955) Державної публічної бібліотеки УРСР.

Матвійчук Микола Филімонович (1904–1993) – етнограф, літературознавець, доктор філологічних наук; директор (1951) Українського державного музею етнографії та художнього промислу; старший науковий співробітник відділу української літератури (1951–1955) Інституту суспільних наук.

Матсйко (Могсйко) Катерина Іванівна (1910–1995) – етнограф; молодший науковий співробітник групи етнографії (1951) Інституту суспільних наук; молодший науковий співробітник відділу етнографії (1952–1955) Українського державного музею етнографії та художнього промислу.

Матейко Микола Михайлович (1914) – фахівець у галузі механіки; молодший науковий співробітник відділу історії техніки (1953–1955) Інституту теплоенергетики.

Матишевська (Марченко) Марія Степанівна (1922) – біолог, кандидат біологічних наук; молодший науковий співробітник (1953–1955) Інституту мікробіології ім. Д. К. Заболотного.

Матковський Костянтин Йосипович (1917) – хімік, кандидат хімічних наук; молодший науковий співробітник лабораторії механізму органічних реакцій (1951–1955) Інституту органічної хімії.

Матюшинець Марія Максимівна (1919) – агрохімік; молодший науковий співробітник (1952) Інституту фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії.

Махно Євгенія Володимирівна (1913–1992) – історик, археолог, кандидат історичних наук; молодший науковий співробітник відділу слов'янської археології (1951–1955) Інституту археології.

Махновець Леонід Єфремович (1919–1993) – філолог, кандидат філологічних наук; старший науковий співробітник (1951–1953), завідувач відділу (1954–1955) Державного музею Т. Г. Шевченка.

Маховка Петро Петрович (1898) – хімік; молодший науковий співробітник відділу гідрогеології та інженерної геології (1951–1955) Інституту геологічних наук.

Махорін Костянтин Єпіфанович (1928–1999) – фахівець у галузі використання газу, кандидат технічних наук; молодший науковий співробітник (1951–1955) Інституту використання газу в комунальному господарстві та промисловості.

Мацапура Микола Іванович (1900) – філолог; заступник директора з наукової роботи (1951–1953) Державного музею Т. Г. Шевченка; директор (1953–1955) Будинку-музею Т. Г. Шевченка.

Мацейко Юрій Михайлович – в.о. вченого секретаря (1955) Ради науково-технічної пропаганди АН.

Мацков Федір Пилипович (1897–1977) – фізіолог, доктор біологічних наук, професор, член-кореспондент (1948); завідувач лабораторії фізіології (1951–1955) Інституту генетики і селекції.

Машков – кандидат біологічних наук; молодший науковий співробітник (1955) Інституту зоології.

Мацулевич Броніслава Петрівна (1893) – фітопатолог, кандидат сільськогосподарських наук; старший науковий співробітник відділу бактеріозів рослин (1951–1955) Інституту мікробіології ім. Д. К. Заболотного.

Медведєв Володимир Сергійович (1921) – фізик-оптик; молодший науковий співробітник відділу спектрального аналізу (1951–1955) Інституту фізики.

Медведєва Ніна Борисівна (1899–1969) – патофізіолог, доктор медичних та біологічних наук, професор, член-кореспондент (1939); старший науковий співробітник лабораторії ендокринних функцій (1953–1955) Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця.

Медвинська Лія (Люція) Юдківна (Юліанівна) (1898) – мікробіолог, кандидат біологічних наук; старший науковий співробітник відділу мікробіології бродильних процесів (1951–1955) Інституту мікробіології ім. Д. К. Заболотного.

Медовар Борис Ізраїльович (1916–2000) – інженер-механік, кандидат технічних наук; старший науковий співробітник відділу раціоналізації зварних конструкцій (1951–1952), відділу зварювання труб (1952–1955) Інституту електрозварювання ім. Є. О. Патона.

Мелашенко Григорій Вікторович (1904) – філософ, кандидат філософських наук; науковий співробітник-консультант (1954–1955) Відділу спецробіт АН; вчений секретар (1952) Інституту філософії.

Мелешко Володимир Іванович (1925) – фахівець у галузі металургії, кандидат технічних наук; молодший науковий співробітник прокатного відділу (1951–1955) Інституту чорної металургії.

Мєліхов Віктор Михайлович (1921) – фахівець у галузі механіки; науковий співробітник відділу автоматизації виробничих процесів (1952–1953) Інституту машинознавства і автоматики.

Мельник Євгенія Федорівна (1919–2000) – фахівець у галузі права, кандидат юридичних наук; молодший науковий співробітник (1951), вчений секретар (1952–1955) Сектору держави та права АН.

Мельник Павло Матвійович (1905) – кандидат технічних наук; науковий співробітник-консультант (1952–1955) Відділу спецробіт АН.

Мельник Сусанна Володимирівна (1920) – біолог; молодший науковий співробітник (1951–1952) Інституту ботаніки.

Мельниченко Ганна Василівна (1916) – патологоанатом, кандидат медичних наук; молодший (1951–1952), старший науковий співробітник лабораторії морфології нервової системи (1952–1955) Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця.

Мельниченко Володимир Дмитрович (1902) – патофізіолог, кандидат медичних наук; старший науковий співробітник (1951–1953) Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця.

Мельничук Всеволод Максимович (1914–1994) – фахівець у галузі агрономії, кандидат біологічних наук; молодший науковий співробітник відділу ботаніки (1951–1955) Інституту агробіології.

Мельничук Григорій Лсонтійович (1914) – іхтіолог; вчений секретар (1951–1955), в.о. директора (1952), молодший науковий співробітник (1955) Інституту гідробіології.

Мельничук Олександр Савич (1921–1997) – мовознавець, кандидат філологічних наук; молодший (1951–1952), старший науковий співробітник відділу російської мови, слов'янських мов і загального мовознавства (1953–1955) Інституту мовознавства ім. О. О. Потебні.

Мень Анатолій Володимирович (1927–2011) – фізик, кандидат фізико-математичних наук; молодший науковий співробітник (1951–1955) Фізико-технічного інституту; молодший науковий співробітник (1955) Інституту радіофізики і електроніки.

Мечев Сергій Петрович (1901) – економіст, кандидат технічних наук; старший науковий співробітник (1952), завідувач відділу історії техніки (1953) Інституту теплотехніки.

Микитась Василь Лазарович (1924–1999) – філолог, кандидат філологічних наук; молодший науковий співробітник (1954–1955) Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка.

Милокоста Надія Яківна (1912) – лісознавець; молодший науковий співробітник (1951–1952) Інституту лісівництва.

Мирюта Юрій Петрович (1905–1976) – генетик, кандидат біологічних наук; старший науковий співробітник лабораторії загальної генетики (1951–1955) Інституту генетики і селекції.

Митропольський Юрій Олексійович (1917–2008) – математик, доктор технічних наук, професор; старший науковий співробітник (1951–1952), завідувач відділу математичного аналізу та математичної фізики (1953–1955), заступник директора (1955) Інституту математики.

Михайленко Олексій Олександрович (1905) – фахівець у галузі теплотехніки; молодший науковий співробітник відділу історії техніки (1952–1955) Інституту теплосергетики.

Михайлова Віра Василівна (1902) – біохімік, кандидат сільськогосподарських наук; молодший науковий співробітник відділу біології рослин (1952), відділу фізіології та біохімії рослин (1953–1955) Ботанічного саду АН.

Михайловніна Антоніна Олександрівна (1915) – хімік-органік, кандидат хімічних наук; молодший науковий співробітник лабораторії хімічних вітамінів (1951–1955) Інституту органічної хімії.

Михайловська Віра Іванівна (1909) – хімік; молодший науковий співробітник лабораторії гідроелектрометалургії (1951–1955) Інституту загальної і неорганічної хімії.

Михайловський (Михаловський) Арсеній Григорович (1889) – фахівець у галузі агрономії, доктор сільськогосподарських наук, професор; завідувач лабораторії фізіології стійкості рослин (1951–1952) Інституту фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії.

Михайловський Володимир Миколайович (1914–1978) – фахівець у галузі обчислювальної техніки, кандидат технічних наук; заступник директора з наукової роботи (1952–1953), завідувач відділу автоматизації виробничих процесів (1952–1955) Інституту машинознавства і автоматики.

Міхайловський Микола Карпович (1919–1989) – фахівець у галузі права, кандидат юридичних наук; молодший науковий співробітник (1951–1955) Сектору держави та права АН.

Михалевич Адель Павлівна (1918) – фахівець у галузі рослинництва; молодший науковий співробітник (1952) Інституту фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії.

Михаловський Арсеній Григорович див. Михайловський А. Г.

Мицюра Олександр Кирилович (1921) – філософ; молодший науковий співробітник відділу діалектичного матеріалізму (1952–1953) Інституту філософії.

Миць Олександр Антонович (1905) – інженер-електрик, кандидат технічних наук; старший науковий співробітник відділу електромагнітних коливань (1951) Фізико-технічного інституту.

Мишко Дмитро Іванович (1907–[1979]) – історик, кандидат історичних наук; старший науковий співробітник відділу історії феодалізму (1951–1955) Інституту історії.

Мізеська Грина Борисівна (1911) – хімік, кандидат хімічних наук; старший науковий співробітник (1954–1955) Інституту фізики.

Мізюк Леонід Якович (1922) – кандидат технічних наук; молодший (1953), старший науковий співробітник відділу автоматизації контролю і вимірювальної техніки (1954–1955) Інституту машинознавства і автоматики.

Міклухін Гліб Пантелеймонович (1912–1955) – хімік, доктор хімічних наук; старший науковий співробітник відділу ланцюгових реакцій (1951–1952), відділу хімії ізотопів (1953–1955) Інституту фізичної хімії ім. Л. В. Писаржевського.

Мікульський Олександр Антонович (1900) – біохімік, кандидат біологічних наук; старший науковий співробітник відділу біології рослин (1951–1952), відділу фізіології і біохімії рослин (1953–1955) Ботанічного саду АН.

Міллер Валентина Давидівна (1902) – бібліотекознавець; старший бібліотекар відділу каталогізації (1951–1953) Державної публічної бібліотеки УРСР.

Мілях Олександр Миколайович (1906–1985) – фахівець у галузі електротехніки, доктор технічних наук, доцент; науковий співробітник-консультант (1951) Планової комісії АН; ачени секретар (1954–1955) Президії АН; завідувач лабораторії автоматики та апаратури (1951–1955) Інституту електротехніки.

Мінейко-Манейкіс Маріанна Львівна (1919) – хімік, молодший науковий співробітник лабораторії арохімії (1951–1952) Інституту фізіології сільськогосподарських рослин і арохімії.

Мінчин Борис Мойсейович (1912) – літературознавець, кандидат філологічних наук; старший науковий співробітник відділу російської та слов'янських літератур (1951–1955) Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка.

Мірошниченко (Мирошниченко) Галина Василівна (1910) – фахівець у галузі права; молодший науковий співробітник (1951–1955) Сектору держави та права АН.

Мірошниченко (Мирошниченко) Олександра Захарівна (1902) – гідробіолог, зоопланктолог, кандидат біологічних наук; старший науковий співробітник лабораторії фізіології водних організмів (1951–1952) Інституту гідробіології.

Мірошниченко Маргарита Яківна (1901) – бібліотекознавець; старший бібліотекар кабінету технічної інформації (1951–1953) Державної публічної бібліотеки УРСР.

Місслюк Омелян Гервасійович (1904–1989) – фізик, кандидат фізико-математичних наук; заступник завідувача (1951) Відділу спецробіт АН; старший науковий співробітник (1951), завідувач лабораторії (1952), заступник директора з наукової роботи (1953–1955) Інституту фізики.

Мітпоненко П. Б. – молодший науковий співробітник (1951) Інституту будівельної механіки

Мовчан Борис Олександрович (1928) – металофізик, кандидат технічних наук; молодший (1951–1955), старший науковий співробітник відділу фізико-хімічних методів дослідження зварних з'єднань (1955) Інституту електрозварювання ім. Є. О. Патона.

Мовчан Василь Архипович (1903–1964) – зоолог, іхтіолог, доктор біологічних наук, професор, член-кореспондент (1951); завідувач відділу експериментальної екології риб (1951–1955) Інституту гідробіології.

Могила Марія Терентіївна (1903) – гістолог, кандидат біологічних наук; старший науковий співробітник відділу психіатрії і патології вищої нервової діяльності (1951–1952) Інституту клінічної фізіології ім. О. О. Богомольця.

Могилевський Соломон Мануїлович (1907) – інженер-електромеханік, кандидат технічних наук; молодший науковий співробітник відділу проблем відкритих розробок родовищ корисних копалин (1952–1955) Інституту гірничої справи ім. М. М. Федорова.

Модилевський Яків Самуїлович (1883–1968) – цитолог та ембріолог рослин, доктор біологічних наук, професор, член-кореспондент (1939); завідувач відділу цитології та ембріології (1951–1955) Інституту ботаніки.

Можейко Олексій Михайлович (1909) – фахівець у галузі рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук, доцент; старший науковий співробітник (1951–1955) Лабораторії ґрунтознавства АН.

Мознікер (Мазнікер) Ріва Абрамівна (1918) – інженер-електрик; молодший науковий співробітник механічної лабораторії (1951–1955) Інституту будівельної механіки.

Мойсєнко Микола Васильович (1905) – філософ; молодший науковий співробітник (1951) Інституту філософії.

Моцяк Владислав Іванович (1909) – гідролог, кандидат технічних наук; старший науковий співробітник відділу гідрології (1951–1955) Інституту гідрології та гідротехніки.

Моявко Григорій Іванович (1901–1986) – геолог, кандидат геолого-мінералогічних наук; старший науковий співробітник (1951–1952), завідувач відділу геології третинних відкладів (1953–1955) Інституту геологічних наук.

Моравський Володимир (Владислав) Едуардович (1915) – фахівець у галузі електрозварювання; молодший науковий співробітник лабораторії електротермії (1951–1955) Інституту електротехніки.

Моргуліс Наум Давидович (1904–1976) – фізик, доктор фізико-математичних наук, професор, член-кореспондент (1939); завідувач відділу фізики електронних процесів (1951–1955) Інституту фізики.

Моргун Єлизавета Григорівна (1915) – фізіолог, кандидат біологічних наук; молодший науковий співробітник відділу нормальної фізіології (1952), лабораторії фізіології травлення (1952–1955) Інституту мікробіології ім. Д. К. Заболотного.

Моргун Надія Петрівна (1925) – етнограф; молодший науковий співробітник відділу етнографії (1951–1953) Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії.

Мороз Захар Петрович (1904–1958) – літературознавець, кандидат філологічних наук, доцент; завідувач відділу української доживотної літератури (1951–1955) Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка.

Мороз Олексій Никифорович (1908–1984) – літературознавець, кандидат філологічних наук; завідувач відділу української літератури (1955) Інституту суспільних наук.

Мороз Ф. П. – молодший науковий співробітник (1951–1952) Інституту фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії.

Морозовський Володимир Антонович (1919) – фізик; молодший науковий співробітник відділу фізики електронних процесів (1953) Інституту фізики.

Морочковський Семен Филимонович (1897–1962) – мікробіолог, фітопатолог, доктор біологічних наук, професор; завідувач відділу мікології та фітопатології (1951–1955) Інституту ботаніки.

Морфісвич – науковий співробітник Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії.

Москалець Володимир Іванович (1904) – гідролог; молодший науковий співробітник відділу гідрології (1951–1955) Інституту гідрології та гідротехніки.

Москалина Федір Миколайович (1927) – фахівець у галузі металургії; молодший науковий співробітник (1954–1955) Інституту чорної металургії.

Мотейко Катерина Іванівна див. Матейко К. І.

Мошків Євген Олександрович (1923) – біолог, кандидат біологічних наук; молодший науковий співробітник відділу біології індивідуального розвитку (1953) Інституту зоології.

Мошкова Нонна Олександрівна (1919) – альголог, кандидат біологічних наук; молодший науковий співробітник відділу спорових рослин (1952–1955) Інституту ботаніки.

Музика Іван Дмитрович (1911) – фізико-хімік, кандидат хімічних наук; молодший (1951–1952), старший науковий співробітник лабораторії комплексних сполук (1953–1955) Інституту загальної і неорганічної хімії.

Мундяк Марія Миколаївна (1928–1958) – філолог, кандидат філологічних наук; молодший науковий співробітник відділу української літератури (1953–1955) Інституту суспільних наук.

Муравйов Володимир Павлович (1885–1963) – фітопатолог, професор, член-кореспондент (1951); директор (1951–1953), завідувач лабораторії фітопатології (1953–1955) Інституту ентомології та фітопатології.

Мурзін Володимир Олексійович (1919) – гірничий інженер, кандидат технічних наук; молодший науковий співробітник відділу гірничої механіки (1952–1953) Інституту гірничої справи ім. М. М. Федорова.

Муромцев Олександр Сергійович (1904) – геолог; старший науковий співробітник (1951) Інституту геології корисних копалин.

Мурський Леонід Іванович – старший науковий співробітник лабораторії фізіології сільськогосподарських тварин (1953) Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця.

Мутьєв Мануїл Степанович (1904) – фахівець у галузі металургії, кандидат технічних наук, доцент; старший науковий співробітник прокатного відділу (1951–1954) Інституту чорної металургії.

Навроцький Василь Корнійович (1897–1975) – гігієніст; доктор медичних наук, професор; голова (1952–1954) Республіканської комісії по боротьбі з силікозом АН; завідувач лабораторії по боротьбі з силікозом (1953–1954) Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця.

Надінський Павло Наумович (1894) – історик, кандидат історичних наук; старший науковий співробітник відділу історії та археології (1955) Кримського філіалу АН.

Назарович Катерина Семенівна (1918) – хімік; молодший науковий співробітник спектральної лабораторії (1951–1955) Інституту геологічних наук.

Назаренко Юрій Павлович (1920) – хімік, кандидат хімічних наук; молодший (1951), старший науковий співробітник лабораторії комплексних сполук (1951–1955) Інституту загальної і неорганічної хімії.

Назарчук Михайло Михайлович (1919) – фахівець у галузі теплотехніки, кандидат технічних наук; молодший науковий співробітник лабораторії газодинаміки (1951–1953), вчений секретар (1954–1955) Інституту теплоенергетики.

Назарчук (Ричкова) Тамара Миколаївна (1920) – хімік, кандидат хімічних наук; молодший науковий співробітник лабораторії аналітичної хімії (1951–1955) Інституту загальної і неорганічної хімії.

Найман Поліна Борисівна (1925) – математик; молодший науковий співробітник відділу фізики твердого тіла та математичної фізики (1952) Фізико-технічного інституту.

Настенко П. М. – фахівець у галузі рослинництва; молодший науковий співробітник (1951) Інституту машинознавства і сільськогосподарської механіки.

Натансон (Натанзон) Еміль (Шмуль) Маркович (Мордкович) (1903–1971) – хімік, доктор хімічних наук, доцент; старший науковий співробітник лабораторії колоїдної хімії (1951–1955) Інституту загальної і неорганічної хімії.

Науменко Ія Тарасівна (1916) – металознавець; молодший науковий співробітник лабораторії термічної та електроіскрової обробки металів (1951–1952) Інституту чорної металургії.

Невзорова Клавдія Олександрівна (1923) – селекціонер; кандидат сільськогосподарських наук; молодший науковий співробітник лабораторії генетики (1953–1955) Інституту генетики і селекції.

Невкріта Олександра Миколаївна (1900) – ентомолог, кандидат біологічних наук; молодший науковий співробітник (1951–1955) Інституту ентомології та фітопатології.

Недсліп Олексій Іванович (1903) – історик, кандидат історичних наук; старший науковий співробітник (1954), вчений секретар (1954–1955) Кримського філіалу АН.

Недужий Іван Панасович (1915) – інженер, кандидат технічних наук; старший науковий співробітник (1951) Інституту використання газу в комунальному господарстві та промисловості.

Неймарк Ізраїль Овсійович (1907–1989) – фізико-хімік, доктор хімічних наук, доцент; старший науковий співробітник спецлабораторії (1951–1952), відділу каталізу (1953–1955) Інституту фізичної хімії ім. Л. В. Писаржевського.

Некрасов Зот Ілліч (1908–1990) – фахівець у галузі металургії, доктор технічних наук, професор, член-кореспондент (1951); заступник директора з наукової роботи (1951), завідувач лабораторії технології доменної плавки (1951–1952), директор (1952–1955) Інституту чорної металургії.

Некрасова-Чистохвалова Таїсія Андріївна (1921) – молодший науковий співробітник (1951) Лабораторії проблем швидкохідних машин та механізмів АН.

Некряч Євген Федорович (1914) – хімік, кандидат хімічних наук; молодший науковий співробітник лабораторії колоїдної хімії (1951–1955) Інституту загальної і неорганічної хімії.

Немкова Вероніка Костянтинівна (1928) – геолог; молодший науковий співробітник відділу геології (1955) Кримського філіалу АН.

Немовська Ревека Аронівна (1898) – бібліотекознавець; старший бібліотекар газетного відділу філії № 1 (1951–1953) Державної публічної бібліотеки УРСР.

Неспомняща Міна Лазарівна (1895–1966) – мікробіолог, кандидат біологічних наук; завідувачка відділу промислової мікробіології (1951), старший науковий співробітник відділу мікробіології бродильних процесів (1952–1955) Інституту мікробіології ім. Д. К. Заболотного.

Несвіт-Кодацька Лариса Феодосіївна див. Кодацька Л. Ф.

Несвицький Яків Іванович (1911) – фахівець у галузі механіки, кандидат технічних наук; науковий співробітник (1951) Інституту машинознавства і сільськогосподарської механіки.

Нестеренко Анатолій Дмитрович (1899–1975) – фахівець у галузі електротехніки, доктор технічних наук, професор, член-кореспондент (1951); директор (1952–1955), заступник директора з наукової роботи, завідувач лабораторії автоматики та апаратури (1951–1955) Інституту електротехніки.

Нестеренко Г. Я. – директор (1955) Науково-експериментальної бази «Феофанія» АН.

Нестеренко Є. Г. – фізик; молодший науковий співробітник відділу фазових перетворень (1955) Інституту металофізики.

Нестеренко Олександр Олександрович (1904–1997) – економіст, доктор економічних наук, професор; директор (1951) Інституту суспільних наук; директор (1953–1955), завідувач відділу політєкономії (1955) Інституту економіки.

Нестеров Павло Петрович (1903–1978) – фахівець у галузі механіки, доктор технічних наук, професор, член-кореспондент (1948); завідувач лабораторії рудного підйому (1951, 1954–1955), старший науковий співробітник відділу гірничої механіки (1952–1953) Інституту гірничої справи ім. М. М. Федорова.

Нечаєв Георгій (Григорій) Кузьмич (1916) – фахівець у галузі електротехніки, кандидат технічних наук; молодший (1951), старший науковий співробітник (1951–1953), завідувач лабораторії автоматики та апаратури (1954–1955) Інституту електротехніки.

Нечаєва Наталія Євгенівна (1922) – фізик; молодший науковий співробітник лабораторії гідроелектросталургії (1951–1955) Інституту загальної і неорганічної хімії.

Нечипоренко Зінаїда Юріївна (1910–1982) – біохімік, кандидат біологічних наук; старший науковий співробітник лабораторії біохімії м'язової тканини (1951–1955) Інституту біохімії.

Нечипоренко Наталія Данилівна (1928) – економіст, кандидат економічних наук, доцент; молодший науковий співробітник відділу статистики (1953–1955) Інституту економіки.

Нечитайлюк Михайло Федорович (1921–2010) – літературознавець, кандидат філологічних наук; старший науковий співробітник відділу української літератури (1951–1955) Інституту суспільних наук.

Нємець Олег Федорович (1922) – фізик, кандидат фізико-математичних наук, вчений секретар (1954), молодший науковий співробітник (1954) Інституту фізики.

Нємчинов (Німчинов) Інокентій Андрійович (1892) – головний бібліограф відділу комплектування (1951–1953) Державної публічної бібліотеки УРСР.

Нижник (Ніжник) Олександра Тихонівна (1906) – хімік-неорганік, кандидат хімічних наук; старший науковий співробітник відділу неорганічної хімії (1951–

1952), лабораторії рідкісних елементів (1952–1955) Інституту загальної і неорганічної хімії.

Никифоров Іван Якович (1904) – молодший науковий співробітник (1951) Інституту використання газу в комунальному господарстві та промисловості.

Ничик Валерія Михайлівна (1928–2002) – філософ; молодший науковий співробітник відділу діалектичного матеріалізму (1952–1955) Інституту філософії.

Нікітін Іван Іванович (1923) – літолог-стратиграф; молодший науковий співробітник (1953–1955) Інституту геологічних наук.

Нікітіна Ірина Олексіївна (1922) – фахівець у галузі вимірювальної техніки; молодший науковий співробітник відділу автоматизації контролю і вимірювальної техніки (1952–1953) Інституту машинознавства і автоматики.

Ніколаєва Ірина Василівна (1924) – економіст, кандидат економічних наук; молодший науковий співробітник відділу економіки промисловості (1952–1955) Інституту економіки.

Ніколаєва Олена Іванівна (1905) – бібліотекознавець; старший бібліограф (1951–1953), старший бібліотекар відділу фондів та обслуговування читачів (1953) Державної публічної бібліотеки УРСР.

Німчинов Інокентій Андрійович див. Немчинов І. А.

Новик Катерина Йосипівна (1898–1984) – палеоботанік, доктор геолого-мінералогічних наук, професор, член-кореспондент (1951); завідувачка лабораторії палеоботаніки (1951–1955) Інституту геологічних наук.

Новиков Михайло Іванович (1897) – філософ, доктор філософських наук, доцент; завідувач відділу історії філософської та суспільної думки України (1951–1953) Інституту філософії.

Новиненко Олександра Іванівна (1903) – сколог, кандидат сільськогосподарських наук; молодший (1951–1953), старший науковий співробітник лабораторії екології (1954–1955) Інституту генетики і селекції.

Новицький А. С. – молодший науковий співробітник (1955) Інституту електрозварювання ім. С. О. Патона.

Новицький Михайло Михайлович (1892–1964) – літературознавець; старший науковий співробітник (1951–1952) Будинку-музею Т. Г. Шевченка.

Новиченко Леонід Миколайович (1914–1996) – літературознавець, кандидат філологічних наук; старший науковий співробітник відділу української радянської літератури (1951–1955) Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка.

Нові Віра Августівна (1914–1996) – фізіолог, кандидат медичних наук; молодший, старший науковий співробітник відділу нормальної фізіології (1951–1952), старший науковий співробітник лабораторії фізіології вищої нервової діяльності людини та тварин (1953–1955) Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця.

Новиков Борис Григорович (1909–1986) – зоолог, доктор біологічних наук, професор; заступник директора з наукової роботи (1951–1955), завідувач відділу біології індивідуального розвитку (1951–1953) Інституту зоології.

Новиков Володимир Іванович (1917) – фахівець у галузі електрозварювання; молодший науковий співробітник лабораторії міцності зварних конструкцій (1951–1952), відділу зварювання труб (1953–1955) Інституту електрозварювання ім. С. О. Патона.

Новіков Ігор Васильович (1918) – фахівець у галузі електроварування; молодший науковий співробітник (1951–1952, 1955) Інституту електроварування ім. Є. О. Патона.

Новікова Ганна Василівна (1915) – фахівець у галузі ґрунтознавства, кандидат геолого-мінералогічних наук; старший науковий співробітник відділу ґрунтознавства (1955) Кримського філіалу АН.

Новікова Ніна Самійлівна (1901) – мікробіолог, фітопатолог, кандидат біологічних наук; старший науковий співробітник лабораторії бактеріозів рослин (1951–1952) Інституту мікробіології ім. Д. К. Заболотного.

Новікова Софія Іллівна (1909) – хімік; молодший науковий співробітник відділу мікробіології бродильних процесів (1952–1955) Інституту мікробіології ім. Д. К. Заболотного.

Новодранов Ілля Павлович (1902) – еколог; молодший науковий співробітник лабораторії екології (1951–1955) Інституту генетики і селекції.

Новосельцева Іраїда Федорівна (1925) – геоботанік; молодший науковий співробітник відділу геоботаніки та рослинництва (1955) Кримського філіалу АН.

Ободан Яків Мойсейович (1914) – фахівець у галузі металургії; молодший науковий співробітник лабораторії технології домної плавки (1951–1955) Інституту чорної металургії.

Обрезкова Євдокія Іванівна (1920) – астроном; молодший науковий співробітник (1952–1955) Полтавської гравіметричної обсерваторії АН.

Овандер Микола Едуардович (1903) – філософ, кандидат філософських наук, доцент; в.о. заступника директора з наукової роботи (1951–1954), старший науковий співробітник (1954) Інституту філософії.

Овдій Олена Семівна (1923) – палеонтолог; молодший науковий співробітник лабораторії мікрофауни (1952–1954) Інституту геологічних наук.

Овечкін Сергій Костянтинівич (1903) – біохімік, кандидат хімічних наук; старший науковий співробітник лабораторії фізіології (1951–1955) Інституту генетики і селекції.

Овсіснко Дмитро Юхимович (1912) – фізик, кандидат фізико-математичних наук; молодший (1953–1955), старший науковий співробітник відділу кристалізації (1955) Лабораторії металофізики АН; старший науковий співробітник відділу кристалізації (1955) Інституту металофізики.

Овчаренко Федір Данилович (1913–1996) – хімік, кандидат хімічних наук; старший науковий співробітник лабораторії колоїдної хімії (1951–1955) Інституту загальної і неорганічної хімії.

Огієвський Анатолій Володимирович (1894–1952) – фахівець у галузі гідрології, доктор технічних наук, професор; завідувач відділу гідрології (1951) Інституту гідрології та гідротехніки.

Огоновський Володимир Петрович (1896–1970) – економіст, кандидат економічних наук, доцент; завідувач відділу економіки (1951–1952), старший науковий співробітник (1952–1955) Інституту суспільних наук.

Огороднік Іван Петрович (1910) – астроном; молодший науковий співробітник (1951–1955) Полтавської гравіметричної обсерваторії АН.

Одинцова Софія Миколаївна (1876) – археолог; молодший науковий співробітник відділу археології первісного суспільства (1951–1955) Інституту археології.

Одужа Антон Захарович (1910–1967) – педагог; директор (1951–1952) Львівської бібліотеки АН.

Оканенко Аркадій Семенович (1894–1982) – фізіолог; доктор біологічних наук, професор; завідувач лабораторії біохімії рослин (1951–1955) Інституту фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії.

Окс Борис Ізраїльович (1912) – фахівець у галузі механіки, кандидат технічних наук; старший науковий співробітник (1951–1952) Інституту будівельної механіки.

Оксіок Петро Федорович (1896–1960) – ботанік, цитоембріолог; доктор біологічних наук, професор; старший науковий співробітник відділу цитології та ембріології (1951–1955) Інституту ботаніки.

Окснер Альфред Миколайович (1898–1973) – ботанік, ліхнолог; доктор біологічних наук, професор; завідувач відділу споривих рослин (1951–1955) Інституту ботаніки.

Олейник В. Б. – сейсмолог; молодший науковий співробітник (1952) Сейсмічного сектору Львівського філіалу АН.

Олесевич Любомир Олександрович (1921) – філолог; молодший науковий співробітник (1953–1955) Інституту суспільних наук.

Олівари Галина Арсентіївна (1914) – гідробіолог; молодший науковий співробітник відділу загальної гідробіології (1951–1955) Інституту гідробіології.

Олійник Ніна Яківна (1923) – геолог; молодший науковий співробітник відділу горючих копалин (1953) Інституту геології корисних копалин.

Олійниченко Ольга Кіндратівна (1921) – бібліотекознавець; старший редактор відділу рукопису (1952–1955) Державної публічної бібліотеки УРСР.

Оліференко Тетяна Миколаївна (1930) – гірничий інженер; молодший науковий співробітник відділу гірничої механіки (1953–1955) Інституту гірничої справи ім. М. М. Федорова.

Омельченко Олександра Терентіївна (1924) – фізіолог; молодший науковий співробітник відділу клінічної фізіології (1953–1955) Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця.

Омелячук Олександра Василівна (1902) – фахівець у галузі агрономії, кандидат сільськогосподарських наук; молодший (1951), старший науковий співробітник відділу рослинництва (1951–1955) Інституту фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії.

Омельяненко Ганна Дмитрівна (1907) – музеєзнавець; науковий співробітник (1951–1952) Канівського державного музею-заповідника «Могिला Т. Г. Шевченка»; науковий співробітник (1953–1955) Будинку-музею Т. Г. Шевченка.

Омельяновський Михайло Еразмович (1904–1979) – філософ, доктор філософських наук, професор, академік (1948); член (1951) Президії АН, голова (1951) Відділу суспільних наук АН; директор (1951–1952), завідувач відділу філософії природознавства (1952–1955) Інституту філософії.

Онгіна Августа Борисівна (1926) – астроном, кандидат фізико-математичних наук; молодший науковий співробітник (1952–1955) Головної астрономічної обсерваторії АН.

Онишкевич Мирон Михайлович (1928) – філолог; молодший науковий співробітник (1955) Інституту суспільних наук.

Орищенко Антонін Васильович (1913) – фізик, кандидат фізико-математичних наук; молодший науковий співробітник лабораторії молекулярної фізики (1951–1953) Інституту фізичної хімії ім. Л. В. Писаржевського.

Орлачова (Орлачева) Клавдія Андріївна (Олександрівна) (1919) – ентомолог, кандидат біологічних наук; молодший науковий співробітник (1951–1955) Інституту ентомології та фітопатології.

Орлов Олександр Якович (1880–1954) – астроном, геофізик, доктор астрономії і геодезії, академік (1939); директор (1951) Полтавської гравіметричної обсерваторії АН; директор (1951–1952) Головної астрономічної обсерваторії АН.

Орнатський Антон Павлович (1909) – інженер-механік, кандидат технічних наук, доцент; старший науковий співробітник (1951–1952) Інституту теплоенергетики.

Осадчий Микола Павлович (1913) – фахівець у галузі рослинництва; молодший науковий співробітник лабораторії агрометеліорації (1953–1955) Інституту фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії.

Остапенко Володимир Миколайович (1923) – фахівець у галузі механіки, кандидат фізико-математичних наук; молодший науковий співробітник (1951–1952) Науково-експериментальної сільськогосподарської бази «Феофанія» АН; вчений секретар (1953–1955) Інституту математики.

Остапенко Микола Герасимович (1918) – інженер-електрик, кандидат технічних наук; старший науковий співробітник відділу електротехніки (1951–1953), завідувач відділу (1955) Інституту електрозварювання ім. Є. О. Патона.

Островерх Микола Хомич (1906) – економіст, кандидат економічних наук, доцент; завідувач відділу політескомії (1951–1955), старший науковий співробітник (1955) Інституту економіки.

Островська Людмила Костянтинівна (1913) – біохімік, кандидат біологічних наук; старший науковий співробітник лабораторії біохімії рослин (1951–1955) Інституту фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії.

Островська Софія Аркадіївна (1915–1998) – фахівець у галузі електрозварювання, кандидат технічних наук; старший науковий співробітник лабораторії міцності зварних конструкцій (1951–1952), відділу зварювання труб (1953–1955) Інституту електрозварювання ім. Є. О. Патона.

Островський Ісаєв Єреміївич (1909–2002) – фізик, кандидат фізико-математичних наук, доцент; старший науковий співробітник відділу електромагнітних коливань (1951–1955) Фізико-технічного інституту; в.о. завідувача відділу розповсюдження радіохвиль (1955) Інституту радіофізики і електроніки.

Острянин Данило Хомич (1906–1988) – філософ; доктор філософських наук, професор; директор (1952–1955) Інституту філософії.

Офенгенд Р. Г. – фізик; молодший науковий співробітник (1954) Інституту фізики.

Павленко Георгій Євстафєвич (1898–1970) – фахівець у галузі гідромеханіки, доктор технічних наук, професор; старший науковий співробітник (1954–1955) Інституту гідрології та гідротехніки.

Павленко Олександра Василівна (1909) – хімік; молодший науковий співробітник (1951–1952) Лабораторії ґрунтознавства АН.

Павлинський Н. П. – фахівець у галузі металургії; молодший науковий співробітник (1954) Інституту чорної металургії.

Павличенко (Павліченко) Трохим Якович (1901) – бібліотекознавець; завідувач сектору книгосховища (1951–1953) Державної публічної бібліотеки УРСР.

Павлій Павло Данилович (1912) – фольклорист; в.о. завідувача відділу словесного фольклору (1952), молодший науковий співробітник відділу словесного фольклору (1951–1955) Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії.

Павлов Петро Йосипович (1898–1970) – іхтіолог, кандидат біологічних наук; старший науковий співробітник відділу іхтіології (1951–1955) Інституту гідробіології.

Павлова Варвара Василівна (1910) – бібліограф; завідувачка сектору у відділі бібліографії (1951–1953) Державної публічної бібліотеки УРСР.

Павлович Микола Васильович (1911) – фахівець у галузі теплотехніки, кандидат технічних наук; завідувач відділу транспорту та скраплення газу (1951) Інституту використання газу в комунальному господарстві та промисловості.

Павлушина Ганна Яківна (1899) – хімік, кандидат хімічних наук; старший науковий співробітник (1951) Інституту використання газу в комунальному господарстві та промисловості; старший науковий співробітник хіміко-аналітичної лабораторії (1952–1953) Інституту чорної металургії.

Павлюк Ілля Степанович (1907) – історик; молодший науковий співробітник відділу історії України (1951–1955) Інституту суспільних наук.

Павлюк Павло Іванович (1909–1992) – історик, архівіст, кандидат історичних наук; старший науковий співробітник відділу археографії (1951–1954) Інституту історії.

Падалка А. С. – директор (1951–1954) Науково-експериментальної бази «Феофанія» АН.

Падун-Лук'янова Леся Никанорівна (1924) – фахівець у галузі будівельної механіки, кандидат технічних наук; молодший науковий співробітник відділу технічної теорії пружності (1952–1955) Інституту будівельної механіки.

Пазенко Зоя Микитівна (1913) – хімік, кандидат хімічних наук; молодший науковий співробітник лабораторії органічного синтезу (1951–1953) Інституту органічної хімії.

Пазюрич Фаддей Павлович (1897) – фахівець у галузі будівельної механіки; молодший науковий співробітник відділу динамічної міцності (1951–1955) Інституту будівельної механіки.

Пак Вітольд Степанович (1888–1965) – фахівець у галузі гірничої механіки, доктор технічних наук, професор, академік (1951); завідувач відділу гірничої механіки (1951–1955) Інституту гірничої справи ім. М. М. Фсдорова.

Паламарчук Глафіра Петрівна (1911) – філолог; головний зберігач фондів (1951–1952), завідувачка (1952–1955) відділу біографії Т. Г. Шевченка (1814–1847) Державного музею Т. Г. Шевченка.

Паламарчук Леонід Сидорович (1922) – філолог, кандидат філологічних наук; молодший науковий співробітник відділу української мови (1951–1955), старший науковий співробітник відділу словників (1955) Інституту мовознавства ім. О. О. Потебні.

Палей Самуїл Ісакович (1910) – хімік; молодший науковий співробітник хіміко-аналітичної лабораторії (1951–1955) Інституту чорної металургії.

Палієнко Михайло Якович (1924) – фахівець у галузі рослинництва; молодший науковий співробітник відділу рослинництва (1953–1955) Інституту фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії.

Палієнко Олександр (Олексій) Михайлович (1909) – фахівець у галузі тепло-техніки; молодший науковий співробітник відділу транспорту та скраплення газу (1952–1955), в.о. вченого секретаря (1955) Інституту використання газу в комунальному господарстві та промисловості.

Палій Лідія Олександрівна див. Давидюк Л. О.

Паліоха Іван Васильович (1898) – ентомолог, кандидат сільськогосподарських наук; завідувач лабораторії токсикології та фізіології комах (1951–1952), старший науковий співробітник (1951, 1953–1955) Інституту ентомології та фітопатології.

Палладін Олександр Володимирович (1885–1972) – біохімік, доктор біологічних наук, професор, академік (1929); президент (1951–1955) АН, голова (1951–1955) Редакційно-видавничої ради АН; голова (1951–1953) Комітету сприяння великим будовам АН; голова (1955) Комісії по історії АН; директор (1951–1955), завідувач лабораторії біохімії нервової тканини (1953–1955) Інституту біохімії.

Палладіна Лідія Ісаївна (1896) – біохімік, кандидат біологічних наук; старший науковий співробітник, завідувачка групи біогенних стимуляторів (1951–1955) Інституту біохімії.

Палфій Федір Юрійович (1925–1996) – біохімік, кандидат біологічних наук; старший науковий співробітник (1954–1955) Інституту агробіології.

Панасюк Володимир Васильович (1926) – фахівець у галузі механіки, кандидат фізико-математичних наук; вчений секретар (1955), молодший науковий співробітник (1955) Інституту машинознавства і автоматички.

Панасюк-Рутковський Петро Васильович (1899) – економіст, кандидат економічних наук; старший науковий співробітник відділу політекономії (1951–1954) Інституту економіки.

Панкова Олександра Петрівна (1929) – бібліограф; завідувачка сектору відділу каталогізації (1951–1953) Державної публічної бібліотеки УРСР.

Панченко Дмитро Юхимович (1916) – геолог; молодший науковий співробітник відділу геології нафтових родовищ та газу (1951–1955) Інституту геологічних наук.

Панченко Іван Дементійович (1905) – хімік, кандидат хімічних наук; молодший науковий співробітник лабораторії розплавлених солей (1951–1955) Інституту загальної і неорганічної хімії.

Панченко Іван Юхимович (1906) – педагог; головний бібліограф бібліографічного відділу (1951–1953), завідувач відділу марксизму-ленінізму (1953–1955) Державної публічної бібліотеки УРСР.

Панченко Катерина Назарівна (1912) – педагог; молодший науковий співробітник відділу економіки сільського господарства (1951–1955) Інституту економіки.

Панченко Микола Іванович (1926) – геофізик; молодший науковий співробітник (1955) Полтавської гравіметричної обсерваторії АН.

Панченко Серафима Антонівна (1908) – хімік; молодший науковий співробітник лабораторії № 1 (1952–1955) Інституту геологічних наук.

Панчишин Валентин Гнатович (1920) – математик; молодший науковий співробітник (1951–1955) Інституту математики.

Паньків Володимир Михайлович (1896) – музезнавець; заступник директора з наукової роботи (1951–1952) Українського державного музею етнографії та художнього промислу.

Парасунько Онуфрій Арсенович (1913–1992) – історик, кандидат історичних наук; старший науковий співробітник відділу історії капіталізму (1951–1955) Інституту історії.

Парасюк Остап Степанович (1921–2007) – математик, кандидат фізико-математичних наук; член (1951) ради президії Львівського філіалу АН; заступник директора з наукової роботи (1951–1953), старший науковий співробітник відділу міцності та деталей машин (1953–1955) Інституту машинознавства і автоматики; старший науковий співробітник відділу математичного аналізу та математичної фізики (1955) Інституту математики.

Папснко Іван Павлович див. Чапенко І. П.

Парра Ірина Костянтинівна (1911) – фахівець у галузі електротехніки, кандидат технічних наук; молодший науковий співробітник лабораторії електровимірювання (1951–1955) Інституту електротехніки.

Парфентієва Тамара Василівна (1885) – бібліограф; старший бібліотекар відділу каталогізації (1951–1955) Державної публічної бібліотеки УРСР.

Паршик (Паршик) Сергій Олександрович (1920) – фахівець у галузі механіки, кандидат технічних наук; молодший науковий співробітник відділу парогазодинаміки робочих процесів турбомашин (1951–1954) Лабораторії проблем швидкісних машин і механізмів АН.

Пасічник Митрофан Васильович (1912–1996) – фізик, кандидат фізико-математичних наук, доцент; директор (1951–1955) Інституту фізики.

Пасічник-Бабак Алла Михайлівна (1912) – мікробіолог, кандидат біологічних наук; молодший науковий співробітник (1952), вчений секретар (1952–1955), старший науковий співробітник (1955) Інституту мікробіології ім. Д. К. Заболотного.

Пастернак Петро Степанович (1925) – лісознавець, кандидат біологічних наук; молодший науковий співробітник Снігурівського опорного пункту (1953–1955) Інституту лісівництва; молодший науковий співробітник Снігурівського опорного пункту (1955) Інституту лісу.

Пастернак Северин Іванович (1899–1994) – інженер-геолог, кандидат геолого-мінералогічних наук, доцент; завідувач геологічного відділу (1951), директор Науково-природознавчого музею у Львові (1951–1953) Інституту агробіології; старший науковий співробітник (1954–1955) Науково-природознавчого музею АН у Львові.

Патон Борис Євгенович (1918) – фахівець у галузі електрозварювання, доктор технічних наук, професор, член-кореспондент (1951); завідувач проектно-конструкторського відділу (1951–1952), заступник директора з наукової роботи (1951–1952), директор (1953–1955) Інституту електрозварювання ім. Є. О. Патона.

Патон Володимир Євгенович (1917–1987) – фахівець у галузі електрозварювання, кандидат технічних наук; молодший (1951), старший науковий співробітник проектно-конструкторського відділу (1951–1955) Інституту електрозварювання ім. Є. О. Патона.

Патон Євген Оскарович (1870–1953) – фахівець у галузі електрозварювання, доктор технічних наук, академік (1929); віце-президент (1951–1952) АН,

член (1952) Президії АН; директор (1951–1953) Інституту електрозварювання ім. Є. О. Патона.

Пахомова Аза Дмитрівна (1924) – хімік, кандидат хімічних наук; молодший науковий співробітник лабораторії рідкісних елементів (1951–1955) Інституту загальної і неорганічної хімії.

Паченцев Юрій Олександрович (1915) – фахівець у галузі електрозварювання; молодший науковий співробітник електротехнічного відділу (1951–1955) Інституту електрозварювання ім. Є. О. Патона.

Пашкевич Степанида Омелянівна (1889) – біолог; молодший науковий співробітник відділу тектоніки та страгиграфії (1951–1953) Інституту геології корисних копалин.

Пашкова Лідія Антонівна (1929) – бібліограф; завідувачка читального залу відділу фондів і обслуговування читачів (1951–1953) Державної публічної бібліотеки УРСР.

Пашенко Ярополк Юхимович (1908) – геолог; старший науковий співробітник відділу геології (1955) Кримського філіалу АН.

Певзнер Ціля Володимирівна (1915) – хімік, кандидат хімічних наук; молодший науковий співробітник (1951–1952) Інституту фізичної хімії ім. Л. В. Писаржевського; молодший науковий співробітник (1955) Інституту загальної і неорганічної хімії.

Пекар Соломон Ісакович (1917–1985) – фізик, доктор фізико-математичних наук, професор; завідувач відділу теоретичної фізики (1951–1955) Інституту фізики.

Пеленський Йосип Гаврилович (1879–1957) – історик, кандидат історичних наук; молодший науковий співробітник Львівської групи (1951) Інституту археології; старший науковий співробітник відділу археології (1951–1952) Інституту суспільних наук.

Пелипещ Василь Олександрович (1925) – ґрунтознавець; молодший науковий співробітник (1953–1955) Лабораторії ґрунтознавства АН.

Пелькіс Персц Соломонович (1908–1985) – хімік, кандидат хімічних наук, доцент; завідувач лабораторії спецпризначення № 17 (1951–1955) Інституту органічної хімії.

Пеньков Олександр Михайлович (1906–1968) – фахівець у галузі механіки, доктор технічних наук, професор, член-кореспондент (1951); завідувач відділу міцності гірських машин, механізмів і споруджень (1951–1955) Інституту гірничої справи ім. М. М. Федорова.

Первак Ніна Пилипівна (1919) – історик; молодший науковий співробітник відділу археографії (1951–1952), відділу історії радянського суспільства (1952–1954), бібліограф (1954–1955) Інституту історії.

Первак Яків Іванович (1902) – зоотехнік, кандидат сільськогосподарських наук; старший науковий співробітник відділу тваринництва (1953–1955) Інституту агробіології.

Петряжко Марія Захарівна (1909) – хімік-органік; молодший науковий співробітник лабораторії спецпризначення № 17 (1951–1955) Інституту органічної хімії.

Пермяков Вадим Васильович (1924) – геолог; молодший науковий співробітник лабораторії палеоботаніки (1952–1955) Інституту геологічних наук.

Пердлін Павло Миколайович (1890–1970) – економіст, доктор економічних наук, академік (1948); заступник голови (1951–1955) Ради по вивченню продуктивних сил УРСР; завідувач відділу економіки сільського господарства (1951–1955) Інституту економіки.

Петерс Ігор Адріанович (1923–1990) – історик, кандидат історичних наук; молодший науковий співробітник відділу загальної історії і міжнародних відносин (1952–1953), відділу історії країн народної демократії (1953–1955) Інституту історії.

Петквич Георгій Іванович (1930) – геолог; молодший науковий співробітник відділу геофізики (1955) Інституту геології корисних копалин.

Петренко Іларіон Гнатович (1904) – історик; завідувач відділу комплектування (1951–1955) Державної публічної бібліотеки УРСР.

Петренко Іван Павлович (1914) – фахівець у галузі будівельної механіки; молодший науковий співробітник відділу динамічної міцності (1951–1955) Інституту будівельної механіки.

Петренко Марія Захарівна (1909) – хімік; молодший науковий співробітник (1952) Інституту органічної хімії.

Петрківська Мирослава Євгенівна (1925) – геолог; молодший науковий співробітник лабораторії відділу горючих копалин (1955) Інституту геології корисних копалин.

Петров Онисим Йосипович (1907) – теплофізик, кандидат технічних наук; заступник директора з наукової роботи (1951–1954) Інституту теплоенергетики.

Петров Степан Йосипович (1917–1974) – літературознавець, кандидат філологічних наук; завідувач відділу стародруків (1951–1955) Державної публічної бібліотеки УРСР.

Петровська Лідія Іванівна (1898) – бібліограф; старший бібліотекар відділу фондів і обслуговування читачів (1951–1953) Державної публічної бібліотеки УРСР.

Петровський Микола Неонович (1894–1951) – історик, доктор історичних наук, професор, член-кореспондент (1945); завідувач відділу археографії (1951) Інституту історії України.

Петухов Степан Фролович – геолог, кандидат геолого-мінералогічних наук; старший науковий співробітник відділу геології нафтових родовищ та газу (1955) Інституту геологічних наук.

Печенцов Юрій Олександрович – фахівець у галузі електроварування; молодший науковий співробітник (1951) Інституту електроварування ім. Є.О. Патона.

Печук Василь Іванович (1924) – фахівець у галузі теплотехніки, кандидат технічних наук; молодший науковий співробітник лабораторії газодинаміки (1952–1955) Інституту теплоенергетики.

Пивоваров Микола Пилипович (1910–1986) – літературознавець, кандидат філологічних наук; завідувач відділу бібліографії (1951–1952), старший науковий співробітник відділу української доживтнєвої літератури (1952–1955) Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка.

Пикуш Микола Васильович (1911) – гідролог; молодший науковий співробітник відділу гідротехніки (1951–1953) Інституту гідрології та гідротехніки.

Пилипенко Анатолій Терентійович (1914) – хімік, кандидат хімічних наук; завідувач хіміко-аналітичної лабораторії (1952) Інституту чорної металургії.

Пиласька Антоніна Юхимівна (1905) – іхтіолог; молодший науковий співробітник лабораторії приморських водойм (1952–1955) Інституту гідробіології.

Писаренко А. Т. – фахівець у галузі машинобудування; молодший науковий співробітник (1951) Інституту машинознавства і сільськогосподарської механіки.

Писаренко Георгій Степанович (1910–2001) – фахівець у галузі механіки, доктор технічних наук; старший науковий співробітник відділу міцності та динаміки деталей машин (1951) Інституту будівельної механіки; завідувач лабораторії (1952), старший науковий співробітник, завідувач відділу № 3 (1953–1955) Лабораторії спецсплавів АН; завідувач відділу № 3 (1955) Інституту металокераміки і спецсплавів.

Писаренко Петро Іванович (1899) – фахівець у галузі теплотехніки, кандидат технічних наук; старший науковий співробітник (1951–1952) Інституту використання газу в комунальному господарстві та промисловості.

Пишкін Борис Андрійович (1893–1970) – фахівець у галузі гідравліки та гідротехніки, доктор технічних наук, професор, член-кореспондент (1951); завідувач відділу гідротехніки (1951–1955) Інституту гідрології та гідротехніки.

Підгайко Майя Леонідівна (1923) – гідробіолог, кандидат біологічних наук; молодший науковий співробітник відділу загальної гідробіології (1952–1955) Інституту гідробіології.

Підоплічко Іван Григорович (1905–1975) – зоолог, палеонтолог, доктор біологічних наук, доцент; завідувач відділу палеозоології (1951–1955), заступник директора з наукової роботи (1955) Інституту зоології; голова (1955) Комісії по охороні природи АН.

Підоплічко Микола Макарович (1904–1975) – міколог, мікробіолог, доктор біологічних наук; завідувач відділу мікології (1951–1955) Інституту мікробіології ім. Д. К. Заболотного.

Пінська Ціва (Зінаїда) Борисівна (1912) – математик; молодший науковий співробітник відділу міцності гірничих машин, механізмів і споруджень (1952–1955) Інституту гірничої справи ім. М. М. Федорова.

Піонтковська Марія Андріївна (1912) – інженер-технолог, кандидат хімічних наук; молодший науковий співробітник відділу каталізу (1951–1955) Інституту фізичної хімії ім. Л. В. Писаржевського.

Піоро Леонід Станіславович (1925) – фахівець у галузі теплотехніки; молодший науковий співробітник відділу використання газу в промисловості (1953–1955) Інституту використання газу в комунальному господарстві та промисловості.

Піротгі Леонід Миколайович (1909) – фахівець у галузі механіки; вчений секретар (1951–1953) Лабораторії проблем швидкохідних машин та механізмів АН.

Пішоха Ольга Яківна (1920) – бібліотекознавець; старший бібліотекар кабінету сільськогосподарської літератури та природничо-наукової пропаганди (1951–1953) Державної публічної бібліотеки УРСР.

Плахотний Клим Якович (1906) – бібліотекознавець; головний бібліотекар (1951–1953), завідувач сектору обмінного фонду відділу комплектування (1953) Державної публічної бібліотеки УРСР.

Плахотний (Плохотний) Степан Максимович (1913) – геолог; молодший науковий співробітник (1951–1952) Інституту геології корисних копалин.

Плескач Єфросинія Тимофіївна (1898) – старший бібліотекар відділу фондів і обслуговування читачів (1951–1953) Державної публічної бібліотеки УРСР.

Плеський Георгій Михайлович (1901) – бібліотекознавець; головний бібліотекар (1951–1952), завідувач науково-методичного відділу (1953–1955) Державної публічної бібліотеки УРСР.

Плетеньов Олександр Володимирович – біолог; молодший науковий співробітник (1955) Ботанічного саду АН.

Плотникова Наталія Пєтрівна (1917) – металофізик, кандидат фізико-математичних наук; молодший науковий співробітник відділу дифузії (1951–1955) Лабораторії металофізики АН; молодший науковий співробітник відділу дифузії (1955) Інституту металофізики.

Плугач Михайло Йосипович див. Длугач М. Й.

Поварніцин Володимир Олексійович (1899–1962) – ботанік, доктор біологічних наук, професор, член-кореспондент (1948); старший науковий співробітник відділу геоботаніки (1951–1955) Інституту ботаніки.

Поволоцький Давид Якович (1922) – фахівець у галузі металургії, кандидат технічних наук; молодший науковий співробітник сталеплавильного відділу (1951–1952) Інституту чорної металургії.

Повх Іван Лукич (1909–1997) – фахівець у галузі гідродинаміки, доктор технічних наук; старший науковий співробітник відділу історії техніки (1951) Інституту теплоенергетики.

Погребняк Йосип (Йосиф) Бенедиктович (Бенціонович) (1906–1971) – математик, кандидат фізико-математичних наук, доцент; старший науковий співробітник відділу математичного аналізу та математичної фізики (1951–1955) Інституту математики.

Погребняк Лук'ян Петрович (1915) – фахівець у галузі рослинництва, кандидат біологічних наук; помічник голови (1953) Відділу біологічних наук АН, науковий співробітник-консультант (1954–1955) Відділу спецробіт АН; вчений секретар (1953) Інституту фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії.

Погребняк Пєстро Степанович (1900–1976) – ботанік-еколог, доктор сільськогосподарських наук, професор, академік (1948); віце-президент (1951–1952) АН, голова (1951) Ради по вивченню продуктивних сил УРСР; член (1951–1955) Редакційно-видавничої ради АН; директор (1951–1955) Інституту лісівництва; директор (1955) Інституту лісу.

Подгаспський Володимир Володимирович (1914–1991) – фахівець у галузі електрозварювання, кандидат технічних наук; молодший (1951–1952), старший науковий співробітник лабораторії металургії зварювання (1953–1955) Інституту електрозварювання ім. Є. О. Патона.

Подгорна Леся Миколаївна – фахівець у галузі рослинництва; молодший науковий співробітник (1955) Інституту генетики і селекції.

Подчасов Юрій Флорович (1900) – металознавець; молодший науковий співробітник (1952–1955) Лабораторії спецсплавів АН; молодший науковий співробітник (1955) Інституту металокераміки і спецсплавів.

Подшибякін Анатолій Кузьмович (1922) – фізіолог, кандидат медичних наук; молодший науковий співробітник (1952), старший науковий співробітник відділу нормальної фізіології (1952), лабораторії трофічних функцій (1953–1955) Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця.

Покровська Євгенія Федорівна (1904–1995) – археолог, кандидат історичних наук; молодший науковий співробітник відділу скіфо-античної археології (1951–1955) Інституту археології.

Полив'яна Ганна Павлівна (1912) – фахівець у галузі механіки, кандидат фізико-математичних наук; молодший науковий співробітник відділу загальної механіки (1951–1955) Інституту математики.

Поліщук Володимир Кирилович (1905) – генетик; вчений секретар (1951–1955), молодший науковий співробітник (1955) Інституту ентомології та фітопатології.

Поліщук Климентій Никифорович (1885) – економіст; молодший науковий співробітник відділу економіки сільського господарства (1951–1953) Інституту економіки.

Половко Іван Кирилович (1887–1967) – геофізик, кандидат фізико-математичних наук, професор; старший науковий співробітник відділу геохімії (1951–1955) Інституту геологічних наук.

Половко Наталія Іванівна (1923) – геолог, кандидат геолого-мінералогічних наук; молодший (1951–1952, 1955), старший науковий співробітник відділу геології нафтових родовищ та газу (1953) Інституту геологічних наук.

Полонська Ніна Євдокимівна (1923) – літературознавець; науковий співробітник (1953–1955) Державного музею Т. Г. Шевченка.

Полосухін Микола Олексійович (1898) – інженер-механік; молодший науковий співробітник динамічної лабораторії (1951) Інституту будівельної механіки.

Полоцький Ісаак Григорович (1908) – фізико-хімік, доктор хімічних наук, професор; старший науковий співробітник (1951–1952) Інституту чорної металургії; завідувач відділу ультразвукових методів дослідження металів (1953), старший науковий співробітник відділу кристалізації (1955) Лабораторії металофізики АН; старший науковий співробітник відділу кристалізації (1955) Інституту металофізики.

Полтавчук Максим Олексійович (1907) – іхтіолог; молодший науковий співробітник відділу експериментальної екології риб (1952–1955) Інституту гідробіології.

Полухін Леонід Костянтинович (1914–1963) – історик, кандидат історичних наук; молодший науковий співробітник відділу історіографії (1951–1954), старший науковий співробітник відділу історії капіталізму (1955) Інституту історії.

Поляков Ілля Михайлович (1905–1976) – біолог, доктор біологічних наук, член-кореспондент (1948); старший науковий співробітник лабораторії селекції (1952–1955), заступник директора з наукової роботи (1955) Інституту генетики і селекції.

Поляков Микола Іванович – кандидат технічних наук; вчений секретар (1952) Відділу технічних наук АН.

Поляков Микола Сергійович (1903–1991) – фахівець у галузі механіки, кандидат технічних наук, професор, член-кореспондент (1945); завідувач лабораторії рудного транспорту (1951), старший науковий співробітник відділу гірничої механіки (1952–1953), завідувач лабораторії (1954–1955) Інституту гірничої справи ім. М. М. Федорова.

Поляков Михайло Володимирович (Міхель Вульфівич) (1893–1966) – хімік, доктор хімічних наук, професор; завідувач відділу ланцюгових реакцій (1951), старший науковий співробітник відділу каталізу (1952–1955) Інституту фізичної хімії ім. Л. В. Писаржевського.

Поляков Павло Сергійович (1911) – фахівець у галузі механіки, кандидат технічних наук; науковий співробітник-консультант (1952–1955) Відділу спецробіт АН; вчений секретар (1951–1955) Інституту будівельної механіки.

Полякова Марія Миколаївна (1899) – геолог; молодший науковий співробітник відділу геології (1955) Кримського філіалу АН.

Полякова Ніна Михайлівна (1909) – біохімік, кандидат біологічних наук; старший науковий співробітник лабораторії біохімії нервової тканини (1951–1955) Інституту біохімії.

Понізовський Абрам Іванович (1898) – хімік; молодший, старший науковий співробітник відділу хімії (1955) Кримського філіалу АН.

Попков Віктор Григорович (1908) – фахівець у галузі механіки, кандидат технічних наук; старший науковий співробітник відділу технічної теорії пружності (1951–1955) Інституту будівельної механіки; завідувач лабораторії механічних і стендових випробувань (1955) Інституту металоцераміки і спецсплавів.

Попов Віктор Павлович (1904) – фізіолог, агрохімік, кандидат сільськогосподарських наук; вчений секретар (1951), старший науковий співробітник лабораторії фізіології живлення рослин (1951–1952) Інституту фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії.

Попов Микола Андрійович (1910–1985) – фізик, кандидат фізико-математичних наук; старший науковий співробітник (1951–1955) Полтавської гравіметричної обсерваторії АН.

Попов Павло Миколайович (1890–1971) – літературознавець, фольклорист, доктор філологічних наук, професор, член-кореспондент (1939); завідувач відділу словесного фольклору (1951) Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії.

Попова Ганна Абрамівна (1911) – фахівець у галузі агрономії, кандидат біологічних наук; молодший науковий співробітник лабораторії агроелюорації (1951–1955) Інституту фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії.

Попович Василь Іванович (1906) – науковий співробітник-консультант (1955) бюро Відділу сільськогосподарських наук АН.

Портная Роза Григорівна (1921) – бібліограф; старший бібліотекар відділу фондів і обслуговування читачів (1951–1953) Державної публічної бібліотеки УРСР.

Портнов І. М. – фахівець у галузі металургії; молодший науковий співробітник (1951) Інституту чорної металургії.

Портон Роза Борисівна (1903) – бібліограф; старший бібліограф відділу фондів і обслуговування читачів (1951–1953) Державної публічної бібліотеки УРСР.

Порущкий Георгій Володимирович (1916) – біолог, доктор біологічних наук; старший науковий співробітник лабораторії фізіології стійкості рослин (1951–1952), лабораторії фізіології живлення рослин (1953–1955) Інституту фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії.

Порфир'єв Володимир Борисович (1899–1982) – геолог-нафтовик, доктор геолого-мінералогічних наук, професор, член-кореспондент (1951); член (1952) Президії АН, член (1951) ради президії Львівського філіалу АН; директор (1951–1955) Інституту геології корисних копалин.

Постников Іван Матвійович (1906) – фахівець у галузі електротехніки, доктор технічних наук, професор; завідувач лабораторії електрифікації сільського господарства (1954–1955) Інституту електротехніки.

Потапова Олександра Олександрівна (1916) – генетик; молодший науковий співробітник лабораторії генетики (1952–1955) Інституту генетики і селекції.

Потарикіна Лідія Луківна (1923) – фахівець у галузі права, кандидат юридичних наук; молодший науковий співробітник (1951–1955) Сектору держави та права АН.

Потієвська Поліна Давидівна (1913) – геолог, кандидат геолого-мінералогічних наук; молодший науковий співробітник відділу геології палеозойських відкладів (1951–1955) Інституту геологічних наук.

Потьомкіна Любов Никифорівна (1922) – філолог; науковий співробітник (1952–1955) Державного музею Т. Г. Шевченка.

Похитон Павло Петрович (1917) – лісознавець, кандидат біологічних наук; молодший науковий співробітник (1951–1955) Інституту лісівництва; молодший науковий співробітник (1955) Інституту лісу.

Починок Харитон Миколайович (1904) – хімік, кандидат хімічних наук; молодший науковий співробітник лабораторії біохімії та фотосинтезу (1952–1955) Інституту фізіології сільськогосподарських рослин рослин і агрохімії.

Прайсман Яків Наумович (1897) – бібліотекознавець; завідувач кабінету бібліотекознавства (1951), старший редактор науково-методичного відділу (1951–1955) Державної публічної бібліотеки УРСР.

Прахів Микола Миколайович (1907) – геоботанік, кандидат біологічних наук; старший (1952), молодший науковий співробітник відділу флори та рослинності СРСР (1953–1955) Ботанічного саду АН.

Привалов Григорій Федорович (1924) – агролісомеліоратор, кандидат сільськогосподарських наук; молодший науковий співробітник відділу гірничої агролісомеліорації і степового лісорозведення (1955) Кримського філіалу АН.

Привалова Кісепатра Олександрівна (1913) – геолог, кандидат технічних наук; молодший науковий співробітник (1951–1953) Інституту використання газу в комунальному господарстві та промисловості.

Прилипко Кирило Арсенович (1903) – історик; молодший науковий співробітник відділу історії радянського суспільства (1952–1955) Інституту історії.

Примак Віра Михайлівна (1896) – терапевт; молодший науковий співробітник відділу клінічної фізіології (1952) Інституту клінічної фізіології ім. О. О. Богомольця.

Приступа Павло Іванович (1906–1975) – мовознавець, кандидат філологічних наук; молодший науковий співробітник відділу мовознавства (1951–1955) Інституту суспільних наук.

Приходько Петро Григорович (1908) – літературознавець, кандидат педагогічних наук, доцент; старший науковий співробітник відділу шевченкознавства (1951–1955) Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка.

Приходько Світлана Миколаївна (1922) – фізіолог, кандидат біологічних наук; молодший науковий співробітник відділу квітникарства та оранжерейних рослин (1952), відділу декоративних і технічних рослин (1953–1955) Ботанічного саду АН.

Прихотько Антоніна Федорівна (1906–1995) – фізик, доктор фізико-математичних наук, професор, член-кореспондент (1948); завідувачка відділу спектрального аналізу (1951–1955) Інституту фізики.

Прогрущенко О. В. – молодший науковий співробітник (1955) Інституту метафізики.

Прокопенко Анастасія Пилипівна (1919) – філолог; старший науковий співробітник (1952–1955) Державного музею Т. Г. Шевченка.

Прокопенко Лука Євдокимович (1920) – музесознавець; завідувач відділу (1951–1953), науковий співробітник (1954–1955) Канівського державного музею-заповідника «Могила Т. Г. Шевченка».

Проскура Георгій Федорович (1876–1958) – фахівець у галузі гідродинаміки та гідромашинобудування, доктор технічних наук, професор, академік (1929); директор (1951–1954) Лабораторії проблем швидкохідних машин та механізмів АН.

Проскура Зоя Володимирівна (1926) – біолог; молодший науковий співробітник відділу фізіології живлення рослин і ґрунтознавства (1952–1955) Інституту агробіології.

Проскура Ілля Павлович (1922–1988) – фахівець у галузі агрономії; молодший науковий співробітник відділу селекції і насінництва (1952–1955) Інституту агробіології.

Протопопов Віктор Павлович (1880–1957) – психіатр, доктор медичних наук, професор, академік (1945); завідувач відділу психіатрії і патології вищої нервової діяльності (1951–1955) Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця.

Прохоренко Лев Миколайович (1918) – біолог; молодший науковий співробітник лабораторії загальної генетики (1951–1952) Інституту генетики і селекції.

Птіцина Ніна Василівна (1910) – хімік; молодший науковий співробітник відділу хімії (1955) Кримського філіалу АН.

Пузанов Михайло Аполлонович (1898) – фахівець у галузі механіки, кандидат технічних наук; молодший науковий співробітник динамічної лабораторії (1951–1952), відділу металознавства та контактної міцності (1953–1955) Інституту будівельної механіки.

Пуляян (Пуліан) Галина Антонівна (1884) – бібліотекознавець; головний бібліотекар відділу каталогізації (1951) Державної публічної бібліотеки УРСР.

Пупко Людмила Семенівна (1913) – хімік-технолог; молодший науковий співробітник лабораторії спецпризначення № 17 (1951–1955) Інституту органічної хімії.

Пустовойтова Ганна Кирилівна (1913) – бібліограф; старший бібліотekar відділу фондів і обслуговування читачів (1951–1953) Державної публічної бібліотеки УРСР.

Пустоход Петро Іванович (1893–1992) – економіст, статистик, кандидат економічних наук, доцент; старший науковий співробітник, завідувач відділу статистики (1951–1953) Інституту економіки.

Путілін Микола Іванович (1910–1982) – фізіолог, кандидат медичних наук, доцент; т.в.о. завідувача лабораторії трофічної функції нервової системи (1953) Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця.

Путь Андрій Леонітович (1908) – палеонтолог; молодший науковий співробітник відділу палеозоології (1952–1955) Інституту зоології.

Пухальський Вячеслав Костянтинович (1904) – гідротехнік; молодший науковий співробітник відділу гідротехніки (1951–1955) Інституту гідрології та гідротехніки.

Пухраневич Георгій Петрович (1911) – фахівець у галузі металургії, кандидат технічних наук; молодший (1951–1953), старший науковий співробітник (1954–1955), т.в.о. завідувача відділу металургії сталі (1955) Інституту чорної металургії.

Пучков Василій Георгійович (1909) – зоолог, кандидат сільськогосподарських наук; старший науковий співробітник відділу екології тварин (1953–1955) Інституту зоології.

Пшеничний Павло Дмитрович (1903–1985) – зоолог, доктор сільськогосподарських наук, професор; завідувач відділу тваринництва (1951) Інституту зоології; завідувач (1953–1955) Сектору тваринництва АН.

П'ятишкін Микола Михайлович (1897) – фахівець у галузі теплотехніки, кандидат технічних наук; завідувач лабораторії спалення палива (1951–1955) Інституту теплоенергетики.

Рабинович Зіновій Львович (1918–2009) – фахівець у галузі електротехніки, кандидат технічних наук; молодший науковий співробітник лабораторії № 1 (1951–1955) Інституту електротехніки.

Рабинович Мойсей (Михайло) Йосипович (1916) – фахівець у галузі теплотехніки, кандидат технічних наук; старший науковий співробітник (1951–1955) Інституту теплоенергетики.

Рабичкін Абрам (Борис) Михайлович (1914) – археолог; молодший науковий співробітник (1951–1952) Державного історико-археологічного заповідника «Ольвія» АН.

Рабкін Данило Маркович (1912) – фахівець у галузі металургії, кандидат технічних наук; старший науковий співробітник відділу зварювання труб (1951–1955) Інституту електрозварювання ім. Є. О. Патона.

Рабчинська Олена Вікентіївна (1899) – бібліотекознавець; головний бібліотekar бібліографічного відділу (1951–1953), старший бібліограф (1953–1955) Державної публічної бібліотеки УРСР.

Равикович Семен Давидович (1922) – фізик, кандидат фізико-математичних наук; молодший науковий співробітник лабораторії молекулярної фізики (1951–1953) Інституту фізичної хімії ім. Л. В. Писаржевського.

Радзимовський Дмитро Олександрович (1903–1985) – гідробіолог, фітопланктолог, кандидат біологічних наук; старший науковий співробітник відділу загальної гідробіології (1951–1955) Інституту гідробіології.

Раділовська Раїса Гуріївна (1914) – анатом; молодший науковий співробітник відділу порівняльної морфології (1952–1955) Інституту зоології.

Радзевич Ніна Сергіївна – філолог, кандидат філологічних наук; молодший науковий співробітник (1951) Інституту мовознавства ім. О. О. Потебні.

Радзівський Вадим Антонович (1922) – фахівець у галузі електротехніки; молодший науковий співробітник лабораторії коливань (1951–1955) Інституту будівельної механіки.

Радзівський Віктор Іванович (1928) – геолог; молодший науковий співробітник (1953–1955) Інституту геологічних наук.

Радзівський Георгій Григорович (1898) – міколог; молодший науковий співробітник відділу мікології та фітопатології (1952–1955) Інституту ботаніки.

Радионон Георгій Миколайович – сейсмолог; завідувач сейсмічної станції (1952) Сейсмічного сектору Львівського філіалу АН.

Радомисельський Ізраїль Давидович (1914) – металознавець; молодший науковий співробітник (1951–1952) Інституту чорної металургії; старший науковий співробітник (1952–1955) Лабораторії спецсплавів АН; старший науковий співробітник (1955) Інституту металокераміки і спецсплавів.

Радужан Валентина Митрофанівна (1920) – гірничий інженер; молодший науковий співробітник (1951–1952) Інституту гірничої справи ім. М. М. Федорова.

Радченко Андрій Яківович (1900–1983) – економіст, доктор економічних наук, доцент; старший науковий співробітник відділу економіки сільського господарства (1951–1955) Інституту економіки.

Радченко Володимир Григорович (1916) – літературознавець; молодший науковий співробітник відділу української радянської літератури (1952–1955) Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка.

Радченко Ніна Павлівна (1908) – хімік; молодший науковий співробітник відділу каталізу (1951–1955) Інституту фізичної хімії ім. Л. В. Писаржевського.

Радько Ніна Йосипівна (1922) – геолог; молодший науковий співробітник групи гіпергенних руд і кори вивітрювання відділу мінералогії (1952–1955) Інституту геологічних наук.

Раєвський Георгій Володимирович (1909–1975) – інженер-мостобудівник, кандидат технічних наук; завідувач лабораторії раціоналізації зварних конструкцій (1951–1955) Інституту електрозварювання ім. С. О. Патона.

Ражба Олена Яківна див. Ражба О. Я.

Разнатовський Іван Митрофанович (1912–1988) – фахівець у галузі права, кандидат юридичних наук; старший науковий співробітник (1952–1955) Сектору держави та права АН.

Разумовський В. А. – молодший науковий співробітник (1951) Інституту чорної металургії.

Ракашева Ганна Федорівна (1912) – хімік, кандидат хімічних наук; молодший науковий співробітник відділу хімії ізотопів (1952–1953) Інституту фізичної хімії ім. Л. В. Писаржевського.

Рапопорт Григорій Наумович (1918) – фахівець у галузі радіотехніки, кандидат технічних наук; молодший (1951–1955), старший науковий співробітник лабораторії височастотної техніки (1955) Інституту електротехніки.

Рапопорт Ілля Маркович (1913) – математик, доктор технічних наук; старший науковий співробітник відділу диференціальних рівнянь (1951–1955) Інституту математики.

Расін Сахна (Ссмен) Давидович (1912–2004) – психіатр, кандидат медичних наук; старший науковий співробітник відділу психіатрії і патології вищої нервової діяльності (1951–1955) Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця.

Ратич Олексій Онисимович (1906–1975) – археолог, кандидат історичних наук; молодший науковий співробітник відділу археології (1951–1955) Інституту суспільних наук.

Рашба (Ражба) Олена Яківна (1910–1973) – біохімік, доктор біологічних наук; старший науковий співробітник лабораторії біохімії нервової тканини (1951–1952) Інституту біохімії; завідувачка відділу біохімії мікроорганізмів (1952–1955) Інституту мікробіології ім. Д. К. Заболотного.

Рвачова Катерина Логвинівна (1919–2001) – математик, кандидат фізико-математичних наук; старший науковий співробітник відділу обчислювальної математики та теорії ймовірності (1951–1955), вчений секретар (1953–1954) Інституту математики.

Ревуцький Євген Львович (1919–2007) – терапевт, кандидат медичних наук; старший науковий співробітник (1955) Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця.

Рскашева Ганна Федорівна (1918) – хімік, кандидат хімічних наук; молодший науковий співробітник (1952–1955) Інституту фізичної хімії ім. Л. В. Писаржевського.

Ремез Євген Якович (1896–1975) – математик, доктор фізико-математичних наук, професор, член-кореспондент (1939); старший науковий співробітник відділу математичного аналізу та математичної фізики (1951–1955) Інституту математики.

Решетник Іван Терентійович (1896) – літературознавець; директор (1952–1955) Літературно-меморіального музею Т. Г. Шевченка.

Решетник Марія Михайлівна (1904) – музезнавець; екскурсовод (1952–1953) Літературно-меморіального музею Т. Г. Шевченка.

Решетникова Ганна Василівна (1920) – паразитолог, кандидат біологічних наук; молодший науковий співробітник (1955) Карадаської біологічної станції АН.

Решстова Галина Федорівна (1919) – ботанік; молодший науковий співробітник (1952) Інституту ботаніки.

Резникова Лідія Григорівна (1926) – спелеолог; молодший науковий співробітник відділу спелеології і карстознавства (1955) Кримського філіалу АН.

Резникова Надія Лаврентіївна (1916) – фізіолог; молодший науковий співробітник лабораторії тропічних функцій нервової системи (1953–1955) Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця.

Резніченко Тетяна Миколаївна (1925) – філолог, кандидат філологічних наук; молодший науковий співробітник відділу рукописів (1953–1954), відділу російської літератури (1954–1955) Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка.

Рзаєв Полуш Багірович (1916) – хімік; молодший науковий співробітник відділу каталізу (1951–1955) Інституту фізичної хімії ім. Л. В. Писаржевського.

Рибак Володимир Микитович (1905) – агрохімік, кандидат сільськогосподарських наук; молодший науковий співробітник лабораторії фізіології стійкості рослин (1951–1955) Інституту фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії.

Рибак Самуїл Аківович (1931) – металознавець; молодший науковий співробітник (1955) Інституту металокераміки і спецсплавів.

Рибак-Гіллєс Любов Борисівна (1911) – агрохімік; молодший науковий співробітник лабораторії фізіології живлення рослин (1951–1952), лабораторії біохімії і фотосинтезу (1953–1955) Інституту фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії.

Рибалова Валентина Дмитрівна (1911) – археолог, кандидат історичних наук; вчений секретар (1951–1952), молодший науковий співробітник (1952) Інституту археології.

Рибін Володимир Олексійович (1893) – фахівець у галузі рослинництва, доктор біологічних наук; завідувач відділу геоботаніки та рослинництва (1955) Кримського філіалу АН.

Рибіна Алла Олександрівна (1923) – біохімік, кандидат біологічних наук; молодший науковий співробітник лабораторії вітамінів (1953–1955) Інституту біохімії.

Рибкін Олександр Данилович (1901) – фахівець у галузі гірничої справи, кандидат технічних наук; старший науковий співробітник буровугільного відділу (1951–1952) Інституту гірничої справи ім. М. М. Федорова.

Рижков Геннадій Іванович (1921) – фахівець у галузі механіки; молодший науковий співробітник (1951–1952) Інституту машинознавства і сільськогосподарської механіки.

Рильський Максим Тадейович (1895–1964) – поет, літературознавець, фольклорист, доктор філологічних наук, академік (1943); директор (1951–1955) Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії.

Рипун Марія Борисівна (1921) – пестрограф, кандидат геолого-мінералогічних наук; молодший науковий співробітник лабораторії осадових порід (1951–1955) Інституту геології корисних копалин.

Ричкова Тамара Миколаївна див. Назарчук Т. М.

Ріднер Зіновій Абрамович (1918) – фахівець у галузі металургії; молодший науковий співробітник (1951–1952) Інституту чорної металургії.

Ровнер Олена Самійлівна (Соломонівна, Шулімівна) (1906) – бібліограф; головний бібліограф (1951–1953), завідувач відділу бібліографії (1954–1955) Державної публічної бібліотеки УРСР.

Родзевич Ніна Сергіївна (1916–1996) – філолог, кандидат філологічних наук; молодший науковий співробітник відділу російської мови, слов'янських мов і загального мовознавства (1951–1955) Інституту мовознавства ім. О. О. Потєбні.

Родін Борис Михайлович (1908) – гірничий інженер; вчений секретар (1951–1952), молодший науковий співробітник (1952) Інституту гірничої справи ім. М. М. Федорова.

Родіна Марія Савівна (1901) – фольклорист; завідувачка групи рукописних фондів (1951–1955) Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії.

Родіонов Іван Олександрович (1925) – гідролог, молодший науковий співробітник відділу гідравліки (1951–1955) Інституту гідрології та гідротехніки.

Родіонов Сергій Петрович (1898–1961) – петрограф, доктор геолого-мінералогічних наук, професор, член-кореспондент (1951); завідувач геологічного музею (1951–1955) Інституту геологічних наук; заступник голови (1955) Комісії по визначенню абсолютного віку геологічних формацій АН.

Родіонова Єлизавета Михайлівна – хімік; молодший науковий співробітник хіміко-аналітичної лабораторії (1953) Інституту чорної металургії.

Рожанківський Володимир Федорович (1906–1973) – мистецтвознавець; завідувач відділу художнього промислу (1951–1955), в.о. молодшого наукового співробітника (1955) Українського державного музею етнографії та художнього промислу.

Роженко Семен Петрович (1914) – хімік; молодший науковий співробітник лабораторії гідроелектрометалургії (1952–1955) Інституту загальної і неорганічної хімії.

Розовський Ізраїль Львович (1908–1978) – фахівець у галузі гідравліки, кандидат технічних наук, доцент; завідувач гідравліко-гідротехнічної лабораторії (1951–1952), старший науковий співробітник відділу гідравліки (1953–1955) Інституту гідрології та гідротехніки.

Розум Юрій Степанович (1902) – хімік, кандидат хімічних наук; старший науковий співробітник лабораторії органічного синтезу (1951–1955) Інституту органічної хімії.

Ройтер Володимир Андрійович (1903–1973) – фізико-хімік, доктор хімічних наук, професор; завідувач відділу каталізу (1951–1955), заступник директора з наукової роботи (1955) Інституту фізичної хімії ім. Л. В. Писаржевського.

Ролл Яків Володимирович (1887–1961) – гідробіолог, доктор біологічних наук, професор, член-кореспондент (1939); директор (1951–1955), завідувач відділу (1953) Інституту гідробіології.

Романенко Ілля Никанорович (1909–1982) – економіст, доктор економічних наук, професор; заступник директора з наукової роботи (1952–1955), старший науковий співробітник відділу економіки сільського господарства (1951, 1955) Інституту економіки.

Романишина Євгенія Василівна (1907) – хімік; молодший науковий співробітник лабораторії № 1 (1951–1955) Інституту геологічних наук.

Романкевич Михайло Якович (1902) – хімік, кандидат технічних наук; старший науковий співробітник лабораторії цукристих речовин (1951–1955) Інституту органічної хімії.

Романова Олександра Василівна (1920) – фізик; в.о. вченого секретаря (1955), молодший науковий співробітник відділу кристалізації (1955) Інституту металофізики.

Романюк Леонід Іванович (1899) – інженер-технолог, кандидат технічних наук; вчений секретар (1953–1954), старший науковий співробітник (1951, 1955) Інституту теплоенергетики.

Романюк Олександр Юліанович (1921) – біолог; молодший науковий співробітник відділу селекції та насінництва (1952–1955) Інституту агробіології.

Ромашко Яків Дмитрович (1912) – біолог, кандидат біологічних наук; молодший науковий співробітник відділу фізіології рослин (1951–1955) Інституту ботаніки.

Роміцин (Ромишин) Андрій Артамонович (1909–1990) – кінознавець, кандидат мистецтвознавства; заступник директора з наукової роботи (1951–1953), старший науковий співробітник (1953–1955) Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії.

Ромінський Іван Родіонович (1898) – хімік, кандидат технічних наук, професор; старший науковий співробітник лабораторії цукристих речовин (1951–1955) Інституту органічної хімії.

Ромоданова Ада Пєтрівна (1913) – геолог, кандидат геолого-мінералогічних наук; молодший (1951–1952), старший науковий співробітник відділу четвертинної геології і геоморфології (1953–1955) Інституту геологічних наук.

Россошинський Олексій Анатолійович (1917) – фахівець у галузі електрозварювання; молодший науковий співробітник (1955) Інституту електрозварювання ім. Є. О. Патона.

Ротман Рахіль Ойзерівна (1916) – геолог; молодший науковий співробітник відділу геології третинних відкладів (1951–1955) Інституту геологічних наук.

Рубанік Михайло Якович (1904) – фізико-хімік, кандидат хімічних наук; старший науковий співробітник відділу каталізу (1951–1955) Інституту фізичної хімії ім. Л. В. Писаржевського.

Рубач Михайло Абрамович (1899–1980) – історик, доктор історичних наук, професор; старший науковий співробітник відділу історії радянського суспільства (1951–1955); завідувач відділу археографії (1955) Інституту історії.

Рубашевський Андрій Артемович (1900) – філософ; кандидат філософських наук; старший науковий співробітник (1951), завідувач відділу діалектичного матеріалізму (1951–1955) Інституту філософії.

Рубснчик Лев Йосипович (1896–1988) – мікробіолог, доктор біологічних наук, професор, члн-кореспондент (1939); завідувач лабораторії загальної мікробіології (1951–1955) Інституту мікробіології ім. Д. К. Заболотного.

Рублевський І. М. – молодший науковий співробітник (1951) Інституту електрозварювання ім. Є. О. Патона.

Рубцов Леонід Іванович (1902–1980) – лісознавець, доктор біологічних наук; голова (1955) президії Кримського філіалу АН; завідувач відділу дендрології (1951–1952), старший науковий співробітник відділу флори та рослинності СРСР (1953–1955) Ботанічного саду АН.

Рудая Зінаїда Іванівна (1919) – історик, кандидат історичних наук; головний бібліотекар відділу каталогізації (1951–1953) Державної публічної бібліотеки УРСР.

Рудий (Рудой) Борис Захарович (1911) – хімік, доктор хімічних наук; завідувач спецлабораторії (1951–1952) Інституту теплоснєргетики.

Рудий (Рудой) Петро Євдокимович (1905) – економіст; молодший науковий співробітник відділу економіки промисловості (1953–1955) Інституту економіки.

Рудинський Михайло Якович (1887–1958) – історик, археолог, доктор історичних наук; старший науковий співробітник відділу археології первісного суспільства (1951–1955) Інституту археології.

Рудишин Михайло Петрович (1927) – зоолог; молодший науковий співробітник відділу зоології (1951–1955) Інституту агробіології.

Рудін Георгій Іванович (1898) – хімік; молодший науковий співробітник відділу хімії (1955) Кримського філіалу АН.

Рудківський Григорій Павлович (1907) – біолог, кандидат сільськогосподарських наук; завідувач відділу паркознавства та акліматизації рослин (1951–1952), старший науковий співробітник відділу субтропічних і плодових рослин (1952–1955) Ботанічного саду АН.

Руднев Валентин Васильович (1890–1967) – історик, кандидат історичних наук; старший науковий співробітник відділу історії радянського суспільства (1951–1955) Інституту історії.

Руднев Дмитро Федорович (1902–1987) – ентомолог, доктор біологічних наук; старший науковий співробітник лабораторії екології комах (1951), завідувач лабораторії лісової ентомології (1952–1955) Інституту ентомології та фітопатології.

Рудой Борис Захарович див. Рудий Б. З.

Рудой Петро Євдокимович див. Рудий П. Є.

Рудь Микита Потапович (1913–1988) – бібліотекознавець; завідувач Подільської філії (1951), заступник директора з наукової роботи (1952–1955) Державної публічної бібліотеки УРСР.

Румянцев Олексій Матвійович (1905–1993) – економіст, кандидат економічних наук, доцент; в. о. голови (1951–1952) Відділу суспільних наук АН; директор (1951–1952) Інституту економіки.

Русаков Сергій Васильович (1894) – гідротехнік, кандидат технічних наук; старший науковий співробітник відділу гідротехніки (1951–1955) Інституту гідрології та гідротехніки.

Русин Володимир Іванович (1917) – філософ, кандидат філософських наук; член (1952–1955) президії Кримського філіалу АН.

Русинковський (Русинківський) Юрій Павлович (1914) – фахівець у галузі теплотехніки; молодший науковий співробітник відділу використання газу в промисловості (1951–1955) Інституту використання газу в комунальному господарстві та промисловості.

Русов Михайло Терентійович (1905) – хімік, доктор хімічних наук; старший науковий співробітник відділу каталізу (1951–1955) Інституту фізичної хімії ім. Л. В. Писаржевського.

Ручковський Борис Сергійович (1918) – патофізіолог, кандидат медичних наук; молодший науковий співробітник відділу патофізіології (1952), молодший (1953–1955), старший науковий співробітник лабораторії компенсаторних і захисних функцій (1955) Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця.

Рускевич Євген Антонович (1907–2004) – психіатр; молодший науковий співробітник (1951–1955) Інституту мікробіології ім. Д. К. Заболотного.

Русинський Максим Васильович (1893) – гірничий інженер, кандидат технічних наук; старший науковий співробітник (1954–1955) Інституту гірничої справи ім. М. М. Федорова.

Рябокоть Сава Максимович (1920) – петрограф; молодший науковий співробітник відділу петрографії (1951–1955) Інституту геологічних наук.

Ряпо Анфіса Йосипівна (1889–1973) – літературознавець, перекладач, кандидат філологічних наук; старший науковий співробітник відділу рукописів (1951–1955) Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка.

Ряховський Василь Васильович (1925) – снтомолог, кандидат сільськогосподарських наук; молодший науковий співробітник (1951–1955) Інституту снтомології та фітопатології.

Сабалдир Аріадна Григорівна (1914) – біохімік, кандидат біологічних наук; молодший науковий співробітник лабораторії біохімії тканинних білків (1951–1955) Інституту біохімії.

Савинський Вадим Васильович див. Совинський В. В.

Савін Гурій Миколайович (1907–1975) – фахівець у галузі механіки, доктор фізико-математичних наук, професор, академік (1948); віце-президент (1952–1955) АН; голова (1952–1955) Ради по вивченню продуктивних сил УРСР; член (1951) ради президії Львівського філіалу АН; завідувач відділу теорії пружності та прикладної математика (1951–1952), завідувач спецлабораторії (1952) Інституту машинознавства і автоматики.

Савіна Лідія Климентівна (1906) – бібліотекознавець; старший бібліотекар відділу каталогізації (1951–1953) Державної публічної бібліотеки УРСР.

Савінов Борис Григорович (1903–1975) – хімік, доктор технічних наук, професор; заступник директора з наукової роботи (1951–1952), завідувач лабораторії хімічних вітамінів (1951–1955), вчений секретар (1952) Інституту органічної хімії.

Савченко Володимир Олександрович (1912) – філолог; вчений секретар (1951–1952), науковий співробітник (1952), завідувач (1953–1955) відділу вшанування пам'яті Т. Г. Шевченка після його смерті (1861–1917 рр.) Державного музею Т. Г. Шевченка.

Савченко Прохор Юхимович (1914) – фізіолог; молодший науковий співробітник лабораторії фізіології сільськогосподарських тварин (1953–1955) Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця.

Савчук Юхим Іванович (1904) – економіст, кандидат економічних наук; молодший науковий співробітник відділу політекономії (1951–1952) Інституту економіки.

Сасенко Тамара Володимирівна (1919) – біохімік, кандидат біологічних наук; молодший науковий співробітник лабораторії ферментів (1951–1955) Інституту біохімії.

Сайдаковський Соломон Зіновійович (1902) – геолог, кандидат геолого-мінералогічних наук; старший науковий співробітник відділу гідрогеології та інженерної геології (1951–1953) Інституту геології корисних копалин.

Сайковський Михайло Ілліч (1913) – фахівець у галузі теплоенергетики, кандидат технічних наук; старший науковий співробітник (1951–1955) Інституту теплосенергетики.

Сакун Пєстро Олександрович (1911) – біолог; молодший науковий співробітник лабораторії біофізики (1953–1955) Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця.

Салінська Наталія Іванівна див. Салунська Н. І.

Саліон Володимир Юхимович (1907) – фахівець у галузі механіки, кандидат технічних наук; старший науковий співробітник (1951) Інституту гірничої справи ім. М. М. Федорова; старший науковий співробітник відділу технічної теорії пружності (1951–1955) Інституту будівельної механіки.

Салунська (Салінська) Наталія Іванівна (1900) – фітопатолог, кандидат біологічних наук; старший науковий співробітник (1951–1955) Інституту ентомології та фітопатології.

Саляк Йосип Іванович (1928–2006) – фахівець у галузі електротехніки, кандидат технічних наук, доцент; молодший науковий співробітник (1955) Інституту машинознавства і автоматики.

Самійленко Раїса Антонівна (1921) – філолог; науковий співробітник (1952–1955) Державного музею Т. Г. Шевченка.

Самойловський Ілля Михайлович (1881–1973) – історик, археолог, кандидат історичних наук; молодший науковий співробітник відділу слов'янської археології (1951–1955) Інституту археології.

Самосват Вікторія Сергіївна (1927) – історик, кандидат історичних наук; молодший науковий співробітник відділу історії та археології (1955) Кримського філіалу АН.

Самоцетова Катерина Олександрівна (1901) – фітопатолог; молодший науковий співробітник (1951–1955) Інституту ентомології та фітопатології.

Самугажан Євгенія Марківна – кандидат медичних наук; молодший науковий співробітник (1955) Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця.

Самцєвич Семєн Андрійович (1902–1985) – мікробіолог, кандидат біологічних наук; завідувач лабораторії лісового ґрунтознавства (1951–1955), старший науковий співробітник (1955) Інституту лісівництва; старший науковий співробітник (1955) Інституту лісу.

Самченко Іраїда Семенівна – філософ; молодший науковий співробітник (1953) Інституту філософії.

Сандлер Фаня Саулівна (1909) – бібліотекознавець; завідувачка сектору у відділі систематичного каталогу (1951) Державної публічної бібліотеки УРСР.

Санін Фотій Сергійович (1914) – фізик; молодший науковий співробітник відділу теорії електромагнітних коливань (1951–1953) Фізико-технічного інституту.

Сатановський Абрам Лазарович (1913) – теплофізик; молодший науковий співробітник (1951–1952) Інституту теплоенергетики.

Сахновський Михайло Михайлович – фахівець у галузі електрозварювання, кандидат технічних наук; завідувач лабораторії проектування і виготовлення зварювальних конструкцій (1952) Інституту електрозварювання ім. Є. О. Патона.

Сваричевський Людомир Володимирович (1906) – геолог; молодший науковий співробітник відділу горючих копалин (1952–1953) Інституту геології корисних копалин.

Свенсон А. Н. – кандидат технічних наук; молодший науковий співробітник (1955) Інституту машинознавства і автоматики.

Свєніцький Іларіон Семєнович (1876–1956) – філолог, мистецтвознавець, доктор філологічних наук, професор; член (1951) ради президії Львівського філіалу АН; завідувач відділу мовознавства (1951–1955) Інституту суспільних наук.

Свечников Василь Миколайович (1891–1981) – металознавець, доктор технічних наук, професор, академік (1939); заступник директора з наукової роботи (1951), завідувач відділу металознавства (1951–1952) Інституту чорної металургії; завідувач відділу металознавства (1953–1955) Лабораторії металофізики АН; завідувач відділу металознавства (1955) Інституту металофізики.

Свєшнікова Євгенія Андріївна (1925) – сейсмолог; молодший науковий співробітник (1953–1955) Сейсмічного сектору Львівського філіалу АН.

Свипарьов Георгій Андрійович (1919) – фахівець у галузі механіки, кандидат технічних наук; молодший науковий співробітник відділу парогозодинаміки робочих процесів турбомашин (1951–1954) Лабораторії проблем швидкохідних машин і механізмів АН.

Свинцов Анатолій Володимирович (1912) – гідролог, кандидат технічних наук; старший науковий співробітник (1951–1952) Інституту гідрології та гідротехніки.

Свиріденко Павло Олексійович (1893–1971) – зоолог, доктор сільськогосподарських наук, професор, академік (1948); голова (1951–1952) Відділу біологічних наук АН, член (1951) Президії АН; завідувач відділу скотології тварин (1951–1954) Інституту зоології.

Свищук Олександр Андрійович (1915) – хімік; молодший науковий співробітник лабораторії хімічних вітамінів (1951–1955) Інституту органічної хімії.

Севбо Платон Іванович (1900–2001) – фахівець у галузі електрозварювання, кандидат технічних наук; завідувач відділу зварювального обладнання і апаратури (1951–1955) Інституту електрозварювання ім. С. О. Патона.

Севрин Емануїл Несторович (1924) – фахівець у галузі металургії; молодший науковий співробітник (1954–1955) Інституту чорної металургії.

Севостьянов Микола Федорович (1908) – ґрунтознавець; молодший науковий співробітник відділу ґрунтознавства (1955) Кримського філіалу АН.

Севостьянова Валентина Василівна (1916) – ґрунтознавець; молодший науковий співробітник відділу ґрунтознавства (1955) Кримського філіалу АН.

Седельнікова Амелія Лонгінівна (1883) – бібліотекознавець; старший бібліотекар відділу каталогізації (1951–1953) Державної публічної бібліотеки УРСР.

Секарєва Клавдія Михайлівна (1925–2009) – літературознавець; молодший науковий співробітник відділу рукописів (1951–1955) Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка.

Сєлицька Зінаїда Михайлівна (1905) – бібліотекознавець; старший бібліотекар відділу каталогізації (1951–1953) Державної публічної бібліотеки УРСР.

Сєлявін Георгій Феоданович (Лєонович) (1921) – фахівець у галузі теплотехніки; молодший науковий співробітник відділу загальної енергетики (1952–1955) Інституту теплоенергетики.

Семенко Микола Пантелеймонович (1905–1996) – геолог, доктор хімічних і геолого-мінералогічних наук, професор, академік (1948); віце-президент (1951–1955) АН; голова (1952–1955) Комісії по впровадженню наукових досягнень у виробництво АН; голова (1955) Комісії по визначенню абсолютного віку геологічних формацій АН; завідувач відділу петрографії (1951–1955) Інституту геологічних наук.

Семеній Григорій Михайлович – молодший науковий співробітник (1953) Інституту фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії.

Семеріна Ганна Вікентіївна (1901) – фізіолог, кандидат медичних наук; молодший, старший науковий співробітник лабораторії фізіології вищої нервової діяльності людини та тварин (1953) Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця.

Семірог-Орлик Всеволод Миколайович (1910) – фахівець у галузі металознавства, кандидат технічних наук; молодший (1951–1952), старший науковий співробітник відділу металознавства та контактної міцності (1953–1955) Інституту будівельної механіки.

Семко Петро Тимофійович (1904) – економіст; кандидат сільськогосподарських наук; старший науковий співробітник відділу економіки сільського господарства (1951–1952), завідувач відділу економіки водного господарства (1952–1954), старший науковий співробітник відділу економіки промисловості (1955) Інституту економіки.

Сенін (Сенів) Іван Васильович (1905) – мистецтвознавець; старший науковий співробітник відділу мистецтва та художнього промислу (1951–1955), в.о. молодшого наукового співробітника (1955) Українського державного музею етнографії та художнього промислу.

Сенко-Любарська Валентина Фірсівна (1911) – патофізіолог, кандидат медичних наук; старший науковий співробітник відділу клінічної та експериментальної патології нервової системи (1954–1955) Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця.

Сенков Олександр Михайлович (1900) – фахівець у галузі гідромеханіки, доктор технічних наук; старший науковий співробітник відділу диференціальних рівнянь (1951–1952) Інституту математики.

Сенькевич Володимир Юліанович (1900) – економіст; молодший науковий співробітник відділу економіки промисловості (1951–1953) Інституту економіки.

Сергєєв Олександр Дмитрович (1906) – геолог, кандидат геолого-мінералогічних наук; старший науковий співробітник відділу геотектоніки та геоморфології (1951–1952) Інституту геологічних наук.

Сердинова Ірина Миколаївна (1911) – фахівець у галузі електротехніки, кандидат технічних наук; молодший (1951–1952), старший науковий співробітник відділу проблем відкритих розробок родовищ корисних копалин (1953–1955) Інституту гірничої справи ім. М. М. Федорова.

Серебряний Саул Бенціонович (1912–2001) – хімік, кандидат хімічних наук; старший науковий співробітник лабораторії органічного синтезу (1951–1955) Інституту органічної хімії.

Середя Єлизавета Омелянівна (1907–1992) – філолог; старший науковий співробітник (1952–1955) Державного музею Т. Г. Шевченка.

Середя Ярослав Іванович (1900–1981) – фахівець у галузі нафтопереробки; член-кореспондент (1951); член (1951) ради президії Львівського філіалу АН, заступник з наукової роботи (1953–1955) голови Львівського філіалу АН; старший науковий співробітник групи технології використання газу (1951–1953), керівник групи технології використання нафти (1955) Інституту геології корисних копалин.

Среденко Борис Миколайович (1911) – інженер, доктор технічних наук, професор; завідувач відділу (1951–1955), старший науковий співробітник (1955) Інституту машинознавства і сільськогосподарської механіки.

Среденко Василь Сергійович – заступник директора (1953–1954) Видавництва АН.

Среденко Михайло Миколайович (1906) – економіст, кандидат економічних наук; старший науковий співробітник (1951–1952), завідувач відділу економіки промисловості (1953–1955), заступник директора з наукової роботи (1955) Інституту економіки.

Серенсен Сергій Володимирович (1905–1977) – фахівець у галузі механіки, доктор технічних наук, професор, академік (1939); завідувач відділу конструктивної міцності сільськогосподарських машин (1951–1955) Інституту машинознавства і сільськогосподарської механіки.

Серіков Павло Миколайович (1904) – фахівець у галузі гідрології; завідувач метеорологічної станції (1951–1953) Ботанічного саду АН.

Сибіряков Володимир Дмитрович (1928) – гідробіолог; молодший науковий співробітник (1955) Карадазької біологічної станції АН.

Сиваченко Микола Єфремович (1920–1988) – філолог, кандидат філологічних наук; вчений секретар (1952–1953), молодший (1952), старший науковий співробітник відділу української доживотної літератури (1953–1955) Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка.

Ситов Олександр Петрович (1886) – фахівець у галузі рослинництва; молодший науковий співробітник відділу геоботаніки та рослинництва (1955) Кримського філіалу АН.

Сидоренко Валентина Павлівна (1920) – історик; молодший науковий співробітник відділу історії радянського суспільства (1951–1955) Інституту історії.

Сидоренко Наталія Степанівна (1902) – історик; молодший науковий співробітник відділу історії феодалізму (1951–1955) Інституту історії.

Сидорович Савина Ісаївна (1895) – етнограф; молодший науковий співробітник відділу експозиції і культурно-масової роботи (1951–1955) Українського державного музею етнографії та художнього промислу.

Сизоненко Неоніл Трохимович (1926) – ґрунтознавець; молодший науковий співробітник (1955) Лабораторії ґрунтознавства АН.

Силакова Ганна Іванівна (1908–1980) – біохімік, кандидат біологічних наук, доцент; старший науковий співробітник лабораторії біохімії м'язової тканини (1951–1955) Інституту біохімії.

Симоненко Іван Федорович (1907) – етнограф, кандидат історичних наук, доцент; старший науковий співробітник (1951) Львівської групи Інституту археології; старший науковий співробітник відділу етнографії (1951–1955) Українського державного музею етнографії та художнього промислу.

Симоненко Рем Георгійович (1928) – історик, кандидат історичних наук; молодший науковий співробітник відділу загальної історії та міжнародних відносин (1953–1955) Інституту історії.

Симонова Ганна Олександрівна (1904) – геолог-палеоботанік, кандидат геолого-мінералогічних наук; старший науковий співробітник (1951) Інституту геологічних наук.

Симонова Ганна Тихонівна (1923) – філолог; молодший науковий співробітник відділу бібліографії (1951–1952) Інституту української літератури ім. Т. Г. Шевченка.

Синев Микола Васильович (1873–1957) – економіст, кандидат економічних наук; молодший науковий співробітник відділу економіки промисловості (1951) Інституту економіки.

Синельников Рувим Абрамович (1913) – бібліотекознавець; завідувач сектору (1951), завідувач читального залу філії № 1 (1952–1953) Державної публічної бібліотеки УРСР.

Синельников Кирило Дмитрович (1901–1966) – фізик, доктор фізико-математичних наук, професор, академік (1948); член (1951–1955) Президії АН; директор (1951–1955) Фізико-технічного інституту.

Синицький Микола Миколайович (1905) – зоолог, кандидат біологічних наук, доцент; завідувач відділу акліматизації та селекції (1951–1955) Інституту зоології.

Синявська Марія Дмитрівна (1916) – електротехнік; молодший науковий співробітник відділу металознавства та контактної міцності (1952–1955) Інституту будівельної механіки.

Синько Пєтро Францевич (1923) – фахівець у галузі електротехніки, кандидат технічних наук; молодший науковий співробітник (1955) Інституту електротехніки.

Сирота Ігор Мойсейович (1908) – фахівець у галузі електротехніки, кандидат технічних наук; молодший науковий співробітник лабораторії електростанцій та енергосистем (1951–1955) Інституту електротехніки.

Сиротина Марія Іванівна (1901) – ентомолог, кандидат біологічних наук; старший науковий співробітник лабораторії патології комах (1951–1955) Інституту ентомології та фітопатології.

Сиротина Марія Федорівна (1925) – патофізіолог, кандидат медичних наук; молодший науковий співробітник лабораторії фізіології кровообігу та дихання (1953–1955) Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця.

Сиротина Тамара Володимирівна (1925) – геолог; молодший науковий співробітник відділу тектоніки та стратиграфії (1952–1953), відділу горючих копалин (1954–1955) Інституту геології корисних копалин.

Сиротинін Микола Миколайович (1896–1977) – патофізіолог, мікробіолог, імунолог, доктор біологічних та медичних наук, професор, член-кореспондент (1939); завідувач лабораторії порівняльної та вікової фізіології (1951–1955) Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця.

Ситий Микола Максимович (1907) – хімік-органік, кандидат технічних наук; старший науковий співробітник (1951), завідувач лабораторії (1951–1953) Науково-експериментальної бази «Феофанія» Інституту математики; старший науковий співробітник (1953) Інституту чорної металургії.

Ситник Костянтин Мєркурійович (1926) – біолог, кандидат біологічних наук; молодший науковий співробітник відділу фізіології рослин (1953–1955) Інституту ботаніки; науковий співробітник-консультант (1955) Відділу спецробіт АН.

Ситько Пантелеймон Онуфрійович (1906–1985) – зоолог-генетик, кандидат біологічних наук, доцент, старший науковий співробітник відділу акліматизації та селекції (1951–1955) Інституту зоології.

Сич Катерина Дмитрівна (1907–1998) – хімік, кандидат хімічних наук; молодший, старший науковий співробітник лабораторії органічного синтезу (1951–1955) Інституту органічної хімії.

Сігаловський Ківа Ксьманович (1900) – хімік; молодший науковий співробітник (1951) Інституту чорної металургії.

Сігов Олексій Олексійович (1903–1983) – фахівець у галузі металургії, кандидат технічних наук; старший науковий співробітник лабораторії контролю та впровадження (1951–1953) Інституту чорної металургії.

Сігорський Віталій Петрович (1922) – фахівець у галузі електротехніки, кандидат технічних наук; заступник директора з наукової роботи (1953–1955) Інституту машинознавства і автоматики.

Сілін Микола Олександрович (1911) – фахівець у галузі гідромеханізації, кандидат технічних наук; завідувач відділу механізації гідротехнічних робіт (1953–1955) Інституту гідрології та гідротехніки.

Сімочкіна Марія Яківна (1908) – фізіолог; молодший науковий співробітник лабораторії фізіології (1951–1955) Інституту генетики і селекції.

Сіренко Надія Олексіївна (1922–1995) – агрохімік, кандидат сільськогосподарських наук; молодший науковий співробітник лабораторії агрохімії (1951–1954) Інституту фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії.

Сіроченко Іван Андрійович (1898) – фізіолог; агрохімік, доктор сільськогосподарських наук, професор; завідувач лабораторії живлення рослин (1951–1955) Інституту фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії.

Сіроштан Ростислав Іванович (1920) – петрограф, кандидат геолого-мінералогічних наук; молодший (1951–1952), старший науковий співробітник відділу петрографії (1952–1955) Інституту геологічних наук.

Сірченко Катерина Дмитрівна (1908) – мистецтвознавець; старший бібліотечар відділу образотворчих мистецтв (1951–1953) Державної публічної бібліотеки УРСР.

Скаржинська Валентина Данилівна (1922) – філософ, кандидат філософських наук; старший науковий співробітник відділу історичного матеріалізму (1952–1955) Інституту філософії.

Скатынко Ксенія Леонтіївна (1885) – бібліотечнознавець; старший бібліотечар відділу каталогізації (1951–1953) Державної публічної бібліотеки УРСР.

Сквірська Етель (Етя) Берківна (Борисівна) (1906) – біохімік, кандидат біологічних наук; старший науковий співробітник лабораторії біохімії нервової тканини (1951–1955) Інституту біохімії.

Скирда Тамара Іванівна (1925) – філософ, кандидат філософських наук; молодий науковий співробітник відділу історії філософської і суспільної думки України (1953–1954), вчений секретар (1954–1955) Інституту філософії.

Скляр Феодан Федорович (1905) – літературознавець; молодший науковий співробітник відділу української радянської літератури (1952–1955) Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка.

Скокан Катерина Ієронімівна (1920) – бібліотекознавець; старший редактор (1951–1953), старший бібліограф відділу бібліографії (1953–1955) Державної публічної бібліотеки УРСР.

Скопенко Олександр Іванович (1920) – фізик; молодший науковий співробітник відділу № 5 (1951–1955) Інституту фізики.

Скорик Микола Якимович (1910) – селекціонер, кандидат сільськогосподарських наук; молодший науковий співробітник (1952) Інституту фізіології рослин і агрохімії; старший науковий співробітник відділу рослинництва (1953–1955) Інституту агробіології.

Скородинська Варвара Василівна (1895) – офтальмолог, кандидат медичних наук; старший науковий співробітник відділу експериментальної офтальмології (1951–1952) Інституту клінічної фізіології ім. О. О. Богомольця.

Скородумов Олександр Сергійович (1902) – фахівець у галузі лісового ґрунтознавства, кандидат сільськогосподарських наук; заступник директора з наукової роботи (1953–1955) Інституту лісівництва; заступник директора з наукової роботи (1955) Інституту лісу.

Скрипник Лариса Григорівна (1921) – філолог, кандидат філологічних наук; молодший науковий співробітник відділу діалектології (1952–1953), вчений секретар (1953–1955), старший науковий співробітник відділу словників (1955) Інституту мовознавства ім. О. О. Потебні.

Скришевський Антон Францевич (1913) – фізик; кандидат фізико-математичних наук; молодший науковий співробітник лабораторії будови рідини (1952) Інституту фізичної хімії ім. Л. В. Писаржевського; молодший науковий співробітник відділу кристалізації (1955) Інституту металофізики.

Скуридин Серафим Олександрович (1916) – геолог; молодший науковий співробітник відділу № 5 (1953–1955) Інституту геологічних наук.

Слабєєв Ігор Семенович (1923–1989) – історик; вчений секретар (1953–1954), молодший науковий співробітник воєнно-історичного відділу (1951–1952), відділу історії радянського суспільства (1952–1954), відділу історії капіталізму (1954–1955) Інституту історії.

Славіковський Василь Іванович див. Славіковський В. І.

Славін Володимир Ілліч (1914) – геолог, доктор геолого-мінералогічних наук; завідувач відділу геології корисних копалин (1953) Інституту геологічних наук.

Славін Лазар Мойсейович (1906–1971) – археолог, кандидат історичних наук, член-кореспондент (1939); директор (1951–1952) Державного історико-археологічного заповідника «Ольвія» АН; старший науковий співробітник відділу скіфо-античної археології (1952) Інституту археології.

Сладкомедова Олександра Іванівна (1898) – фітопатолог; молодший науковий співробітник лабораторії фітопатології (1951–1955) Інституту генетики і селекції.

Слинько Іван Іванович (1902–1994) – історик, кандидат історичних наук; завідувач воєнно-історичного відділу (1951–1952), старший науковий співробітник відділу історії радянського суспільства (1952–1955) Інституту історії.

Слинякова Ірина Борисівна (1920) – хімік; молодший науковий співробітник відділу каталізу (1951–1955) Інституту фізичної хімії ім. Л. В. Писаржевського.

Слободян Михайло Петрович (1920) – ботанік, кандидат біологічних наук; молодший науковий співробітник (1951) Науково-природознавчого музею АН у Львові.

Слободян Роман Тихонович (1906) – фахівець у галузі гідротехніки, кандидат технічних наук, доцент; заступник директора з наукової роботи (1951–1955) Інституту гідрології та гідротехніки.

Славковський (Славковський) Василь Іванович (1911) – хімік-органік; молодший науковий співробітник лабораторії лісового ґрунтознавства (1951–1955) Інституту лісівництва; молодший науковий співробітник лабораторії лісового ґрунтознавства (1955) Інституту лісу.

Словінський Борис Юрійович (1913) – ветеринар; молодший науковий співробітник групи породоудосконалення і породоутворення (1952–1953) Сектору тваринництва АН; молодший науковий співробітник (1953) Інституту зоології.

Слухай Степан Іванович (1905) – агрохімік, кандидат сільськогосподарських наук; завідувач відділу агролісомеліорації (1951), старший науковий співробітник лабораторії лісівництва (1952–1955) Інституту лісівництва; старший науковий співробітник лабораторії лісівництва (1955) Інституту лісу.

Слущька Ольга Борисівна (1918) – інженер-механік, кандидат технічних наук; молодший науковий співробітник відділу конструктивної міцності сільськогосподарських машин (1951–1955) Інституту машинознавства і сільськогосподарської механіки.

Слущька Тамара Марківна (Маркусівна) (1907–1987) – інженер-мостобудівник, кандидат технічних наук; старший науковий співробітник лабораторії зварювання легованих сталей (1951–1955) Інституту електрозварювання ім. Є. О. Патона.

Слущький Олександр Борисович (1915–1967) – історик, кандидат історичних наук; старший науковий співробітник відділу історії радянського суспільства (1951–1955) Інституту історії.

Слущек Есфір Гесслівна (1917) – бібліотекознавець; методист (1951–1953), старший бібліотекар відділу масової роботи (1953) Державної публічної бібліотеки УРСР.

Смаглій Віра Мойсеївна (1922) – бібліотекознавець; старший бібліотекар відділу фондів і обслуговування читачів (1951–1953) Державної публічної бібліотеки УРСР.

Смалій Василь Трохимович (1904) – мікробіолог, кандидат біологічних наук; старший науковий співробітник лабораторії загальної мікробіології (1951–1955) Інституту мікробіології ім. Д. К. Заболотного.

Смирнов Адриан Анатолійович (1908–1992) – фізик, доктор технічних наук, член-кореспондент (1951); завідувач відділу теорії твердого тіла (1951–1955), відділу металофізики (1955), директор (1955) Лабораторії металофізики АН; директор (1955) Інституту металофізики.

Смирнов Віктор Михайлович – фізик; завідувач експериментально-виробничого відділу (1951) Інституту фізики.

Смирнов-Замков Іван Васильович (1913–1995) – хімік, кандидат хімічних наук; молодший (1951), старший науковий співробітник лабораторії органічного синтезу (1951–1955) Інституту органічної хімії.

Смирнова-Замкова Олександра Іванівна (1880–1962) – патологоанатом, доктор медичних наук, професор, академік (1951); завідувачка відділу патоанатомії (1951–1952), завідувачка лабораторії морфології нервової системи (1953–1955) Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця.

Смислов Віктор Вікторович (1909) – гідротехнік, кандидат технічних наук, доцент; старший науковий співробітник відділу гідравліки (1951–1953) Інституту гідрології та гідротехніки.

Смірнова Ольга Казимирівна – геолог; молодший науковий співробітник (1951) Інституту геології корисних копалин.

Смішко Маркіян Юліанович (1900–1981) – археолог, кандидат історичних наук, доцент; член (1951) ради президії Львівського філіалу АН; заступник директора з наукової роботи (1951), в. о. директора (1952–1953), завідувач відділу археології (1951–1955) Інституту суспільних наук.

Смолиговець Петро Вікторович (1915) – фізіолог, кандидат медичних наук; старший науковий співробітник відділу клінічної фізіології (1955) Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця.

Снарський Олександр Миколайович (1911) – геолог, кандидат геолого-мінералогічних наук; старший науковий співробітник (1951) Інституту геології корисних копалин.

Снегіна Августа Борисівна (1926) – астроном; молодший науковий співробітник (1952) Головної астрономічної обсерваторії АН.

Снегірьов Федір Панасович (1914) – економіст; молодший науковий співробітник відділу економіки сільського господарства (1952–1955) Інституту економіки.

Снігуровська Юлія Олексіївна (Олександрівна) (1905) – фізико-хімік, кандидат хімічних наук; молодший науковий співробітник відділу каталізу (1951–1955) Інституту фізичної хімії ім. Л. В. Писаржевського.

Сніжко Іван Тимофійович (1907) – економіст, кандидат економічних наук, доцент; старший науковий співробітник відділу політекономії (1951–1954) Інституту економіки.

Соболєв Володимир Степанович (1908–1982) – геолог, доктор геолого-мінералогічних наук, професор, член-кореспондент (1951); член (1951) ради президії Львівського філіалу АН; старший науковий співробітник Львівського відділення (1951) Інституту геологічних наук, завідувач відділу петрографії і корисних копалин (1951–1955) Інституту геології корисних копалин.

Соболєвський Костянтин Михайлович (1927) – фахівець у галузі виміральної техніки; молодший науковий співробітник відділу автоматизації контролю і виміральної техніки (1952–1955) Інституту машинознавства і автоматики.

Собченко Олександра Вікторівна (1914) – селекціонер, кандидат сільськогосподарських наук; вчений секретар (1955) Інституту агробіології.

Совинський (Савинський) Вадим Васильович (1881–1957) – зоолог, кандидат біологічних наук, професор; старший науковий співробітник (1951) Інституту зоології.

Сокол Олександр Наумович (1913) – фахівець у галузі механіки; молодший науковий співробітник технологічного відділу (1951–1953) Інституту машинознавства і сільськогосподарської механіки.

Соколов Юрій Дмитрович (1896–1971) – математик, доктор фізико-математичних наук, професор, члнн-кореспондент (1939); завідувач відділу гідромеханіки (1951–1955) Інституту математики.

Соколова Ксенія Федорівна (1901) – археолог; молодший науковий співробітник відділу історії і археології (1955) Кримського філіалу АН.

Соколовський Ігор Леонідович (1918–1984) – геолог, кандидат геолого-мінералогічних наук; молодший (1951), старший науковий співробітник відділу четвертинної геології і геоморфології (1951–1955) Інституту геологічних наук.

Соколовський Олександр Іванович (1892–1975) – ботанік, доктор біологічних наук, професор; завідувач відділу флори та рослинності СРСР (1951–1952), старший науковий співробітник (1953–1955) Ботанічного саду АН.

Соколовський Олексій Никанорович (1884–1959) – ґрунтознавець, доктор сільськогосподарських наук, академік (1929); директор (1951–1955) Лабораторії ґрунтознавства АН.

Сокур Іван Тарасович (1908–1994) – зоолог, кандидат біологічних наук; старший науковий співробітник відділу фауни (1951–1955), завідувач зоологічного музею (1953) Інституту зоології.

Соллогуб Всеволод Борисович (1912–1988) – геофізик, кандидат геолого-мінералогічних наук; старший науковий співробітник (1953–1955) Інституту геологічних наук.

Соллогуб Ніна Михайлівна (1921) – фізіолог; молодший науковий співробітник лабораторії фізіології вищої нервової діяльності людини та тварин (1953–1955) Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця.

Солнішкін Віктор Іванович (1925) – хімік; молодший науковий співробітник лабораторії колоїдної хімії (1953–1955) Інституту загальної і неорганічної хімії.

Соловцова Клавдія Михайлівна (1927) – фізіолог; молодший науковий співробітник відділу клінічної фізіології (1953–1955) Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця.

Соловійов Лев Миколайович (1894) – спелеолог; молодший науковий співробітник відділу спелеології та карстознавства (1955) Кримського філіалу АН.

Солодюк Надія Філімонівна (1911) – патофізіолог, кандидат медичних наук; старший науковий співробітник відділу патофізіології (1951–1952), лабораторії компенсаторних і захисних функцій (1953–1955) Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця.

Соломаха Михайло Миколайович (1918) – генетик; молодший науковий співробітник лабораторії селекції (1951–1955) Інституту генетики і селекції.

Соломонік Елла Ісаївна (1917–2005) – історик, кандидат історичних наук; молодший науковий співробітник відділу історії і археології (1955) Кримського філіалу АН.

Солуха Паталія Костянтинівна (1903) – бібліограф (1951–1953), старший бібліотекар відділу фондів і обслуговування читачів (1953–1955) Державної публічної бібліотеки УРСР.

Сорсні Ерні (Емсріх) Теодорович (1905–1959) – біохімік, доктор біологічних наук, професор; старший науковий співробітник (1951–1952) Інституту біохімії.

Сорока Броня (Броха) Григорівна (Фроїм-Гершівна) (1908) – завідувачка сектору алфавітного каталогу відділу каталогізації (1951–1953) Державної публічної бібліотеки УРСР.

Сорока Фаня Афонівна (1901) – бібліотекознавець; старший бібліотекар (1951–1953), бібліотекар відділу комплектування (1953) Державної публічної бібліотеки УРСР.

Сороковський Федір Юхимович (1903–1952) – інженер-електрик, кандидат технічних наук; старший науковий співробітник лабораторії раціоналізації зварних конструкцій (1951–1952) Інституту електрозварювання ім. Є. О. Патона.

Сорочан Олена Андріївна (1919) – геолог; молодший науковий співробітник відділу геології третинних відкладів (1951–1955) Інституту геологічних наук.

Сосновський Іван Олексійович (1905) – філософ, кандидат філософських наук, доцент; старший науковий співробітник (1951–1952) Інституту філософії.

Спанаревич Лідія Юхимівна (1928) – старший бібліотекар відділу каталогізації (1951–1953) Державної публічної бібліотеки УРСР.

Спасокукоцький Олександр Іванович (1878–1972) – гідрогеолог, кандидат геолого-мінералогічних наук; старший науковий співробітник відділу гідрогеології та інженерної геології (1951–1955) Інституту геологічних наук.

Спасокукоцький Юрій Олександрович (1906) – патофізіолог, доктор медичних наук, професор; старший науковий співробітник лабораторії компенсаторних і захисних функцій (1953–1955) Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця.

Спектор Абрам Цалевич (1913) – металознавець; молодший науковий співробітник відділу металознавства (1951–1952) Інституту чорної металургії; молодший науковий співробітник (1953–1955) Лабораторії металофізики АН; молодший науковий співробітник (1955) Інституту металофізики.

Спектор Борис (Берко) Вольфович (1912) – інженер-технолог, кандидат хімічних наук; молодший науковий співробітник доменного відділу (1951) Інституту чорної металургії; старший науковий співробітник (1952–1955) Лабораторії спецсплавів АН; старший науковий співробітник (1955) Інституту металокераміки і спецсплавів.

Спектор Сара (Софія) Лазарівна (1902) – філософ, кандидат філософських наук; молодший науковий співробітник відділу історичного матеріалізму (1951–1952) Інституту філософії.

Спиридонов Микола Петрович (1897) – фахівець у галузі металургії, кандидат технічних наук; старший науковий співробітник прокатного відділу (1953–1955) Інституту чорної металургії.

Спіноза-Лєвінзон Розалія Самійлівна – завідувач відділу (1952) Державного музею Т. Г. Шевченка.

Спінін Георгій Маркелович (1917) – гідротехнік, кандидат технічних наук; молодший науковий співробітник відділу гідротехніки (1951–1955) Інституту гідрології та гідротехніки.

Станєць Марія Павлівна (1909) – ветеринар, кандидат ветеринарних наук; молодший науковий співробітник лабораторії фізіології травлення (1953–1955) Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця.

Станіславський Франц Антонович (1918) – палеоботанік, кандидат геолого-мінералогічних наук; молодший (1951–1955), старший науковий співробітник лабораторії палеоботаніки (1955) Інституту геологічних наук.

Стариков Микола Антонович (1896–1961) – фахівець у галузі гірничої справи, доктор технічних наук, професор, академік (1951); завідувач відділу проблем підземної розробки родовищ корисних копалин (1952–1955) Інституту гірничої справи ім. М. М. Федорова.

Старинкевич Єлизавета Іванівна (1890–1966) – літературознавець, кандидат філологічних наук; старший науковий співробітник відділу української радянської літератури (1951–1955) Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка.

Староверова Віра Олексіївна (1911) – гірничий інженер, кандидат технічних наук; молодший науковий співробітник відділу теорії пружності (1951–1952), відділу міцності гірничих машин і споруджень (1953–1955) Інституту гірничої справи ім. М. М. Федорова.

Старовойтов Олександр Михайлович (1922) – фізіолог; молодший науковий співробітник лабораторії фізіології сільськогосподарських тварин (1953–1955) Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця.

Стародубов Кирило Федорович (1904–1984) – металознавець, доктор технічних наук, професор, член-кореспондент (1948); завідувач відділу термічної обробки металів (1951–1955) Інституту чорної металургії.

Стародубцева Тетяна Миколаївна (1915) – бібліотекознавець; старший бібліотекар відділу фондів і обслуговування читачів (1951–1953) Державної публічної бібліотеки УРСР.

Старожницька Зара Ісаївна (1929) – бібліотекознавець; бібліограф (1951–1953), старший бібліотекар відділу фондів і обслуговування читачів (1953) Державної публічної бібліотеки УРСР.

Шашевський Дмитро Миколайович (1924–1969) – історик, кандидат історичних наук; молодший науковий співробітник відділу загальної історії і міжнародних відносин (1953–1955) Інституту історії.

Стельмах Григорій Юхимович (1903) – етнограф, кандидат історичних наук; молодший (1951), старший науковий співробітник відділу етнографії (1952–1955) Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії.

Стельмах Михайло Панасович (1912–1983) – письменник, фольклорист; молодший науковий співробітник відділу словесного фольклору (1951–1955) Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії.

Степковська Людмила Адольфівна (1919) – хімік; молодший науковий співробітник лабораторії розплавлених солей (1951–1952) Інституту загальної і неорганічної хімії.

Степанець Вікторія Данилівна (1915) – геолог; молодший науковий співробітник відділу петрографії рудних родовищ (1951–1952) Інституту геологічних наук.

Степанченко Любов Іванівна (1919) – економіст; молодший науковий співробітник відділу економіки сільського господарства (1951–1955) Інституту економіки.

Степанко (Стеценко) Микола Дем'янович (1913) – біолог; молодший науковий співробітник лабораторії біофізики (1953–1955) Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця.

Степко Іван Іванович (1910) – фізик; молодший науковий співробітник відділу № 5 (1951–1955) Інституту фізики.

Степунін Георгій Олексійович (1881) – ботанік, лісознавець, кандидат біологічних наук, доцент; старший науковий співробітник (1951) Ботанічного саду АН.

Стеренбоген Юрій Олександрович (1919) – фахівець у галузі електрозварювання; молодший науковий співробітник лабораторії суднобудівництва (1951–1955) Інституту електрозварювання ім. Є. О. Патона.

Стеценко Микола Дем'янович див. Степенко М. Д.

Стецюк Галина Ісаківна (1915) – бібліотекознавець; завідувачка відділу технічної інформації (1951–1955) Державної публічної бібліотеки УРСР.

Стецюк Катерина Ісаківна (1905–2002) – історик, кандидат історичних наук; старший науковий співробітник відділу історії феодалізму (1951–1955) Інституту історії.

Стиченко Віра Петрівна (1913) – бібліотекознавець; старший бібліотекар відділу фондів і обслуговування читачів (1951–1953) Державної публічної бібліотеки УРСР.

Столяр Абрам Давидович (1921) – археолог, кандидат історичних наук; молодший науковий співробітник відділу історії і археології (1955) Кримського філіалу АН.

Сторожук Олександр Олексійович (1924–1987) – економіст; молодший науковий співробітник відділу економіки сільського господарства (1952–1955) Інституту економіки.

Сторчак Кіндрат Маркович (1904) – філолог, кандидат філологічних наук; старший науковий співробітник відділу української радянської літератури (1951–1952) Інституту української літератури ім. Т. Г. Шевченка.

Стоян Пилип Кузьмич (1904–1995) – історик, кандидат історичних наук, доцент; старший науковий співробітник відділу історії радянського суспільства (1951–1955) Інституту історії.

Стоянов Георгій Андрійович (1884) – фахівець у галузі лісівництва; молодший науковий співробітник відділу флори та рослинності СРСР (1952–1955) Ботанічного саду АН.

Стражеско Дмитро Миколайович (1913–1978) – фізико-хімік, доктор хімічних наук, доцент; старший науковий співробітник відділу хімії ізотопів (1951–1955) Інституту фізичної хімії ім. Л. В. Писаржевського.

Стражеско Микола Дмитрович (1876–1952) – терапевт, доктор медичних наук, професор, академік (1934); завідувач відділу клінічної медицини (1951–1952) Інституту клінічної фізіології ім. О. О. Богомольця.

Страйн Борис Георгійович (1906) – фахівець у галузі електротехніки, кандидат технічних наук, вчений секретар (1952–1955) Інституту машинознавства і автоматики.

Страутман Федір Йоганович (1912–1967) – зоолог, доктор біологічних наук; завідувач відділу зоології та захисту рослин (1951–1955) Інституту агробіології.

Страхов Тимофій Данилович (1890–1960) – фітопатолог, міколог, доктор сільськогосподарських наук, професор, член-кореспондент (1948); завідувач лабораторії фітопатології (1951–1952) Інституту генетики і селекції.

Страшников Ляріон Борисович (1899) – фахівець у галузі металургії, кандидат технічних наук; старший науковий співробітник доменного відділу (1951–1955) Інституту чорної металургії.

Стрельбицька Олександра Іванівна (1905–1980) – фахівець у галузі механіки, кандидат технічних наук, доцент; старший науковий співробітник відділу стійкості конструкцій (1951–1955) Інституту будівельної механіки.

Стрельнікова Матрьона Матвіївна (1899) – біохімік, кандидат сільськогосподарських наук; завідувачка хімічної лабораторії (1951), старший науковий співробітник лабораторії фізіології (1952–1955) Інституту генетики і селекції.

Стрельцов Олег Анатолійович (1921) – фізико-хімік, кандидат хімічних наук; старший науковий співробітник відділу каталізу (1951–1955) Інституту фізичної хімії ім. Л. В. Писаржевського.

Строна Іван Григорович (1918) – генетик; молодший науковий співробітник лабораторії селекції (1951–1955) Інституту генетики і селекції.

Стрижак Василь Іванович (1917–1998) – фізик, кандидат фізико-математичних наук; молодший (1951–1953), старший науковий співробітник відділу № 3 (1954–1955) Інституту фізики.

Студинський Микола Михайлович (1909) – фахівець у галузі механіки, кандидат технічних наук; вчений секретар (1951–1952) Відділу технічних наук АН; заступник директора з наукової роботи (1952–1955), старший науковий співробітник відділу металознавства та контактної міцності (1951–1953) Інституту будівельної механіки.

Стукановська Ніна Олександрівна (1918) – фізико-хімік, кандидат хімічних наук; молодший науковий співробітник відділу каталізу (1951–1955) Інституту фізичної хімії ім. Л. В. Писаржевського.

Стульников Володимир Іванович (1918) – фахівець у галузі електротехніки, кандидат технічних наук; молодший науковий співробітник (1955) Інституту машинознавства і автоматички.

Субботін Серафим Іванович (1906–1976) – геофізик, доктор геолого-мінералогічних наук; завідувач відділу геофізики (1951–1955) Інституту геології корисних копалин.

Судак Валентина Омелянівна (1922) – філолог; науковий співробітник (1952–1955) Державного музею Т. Г. Шевченка.

Сулима (Сулима-Сільванська) Лідія Варфоломіївна (1896) – хімік, кандидат хімічних наук; молодший науковий співробітник відділу хімії ізотопів (1951–1955) Інституту фізичної хімії ім. Л. В. Писаржевського.

Супруненко Микола Іванович (1900–1984) – історик, доктор історичних наук; старший науковий співробітник (1951–1954), завідувач відділу історії радянського суспільства (1955) Інституту історії.

Суржок Григорій Дмитрович (1922) – економіст; молодший науковий співробітник відділу економіки (1951–1955) Інституту суспільних наук.

Сулос Василь Олександрович (1900) – фахівець у галузі металургії; молодший науковий співробітник (1951) Інституту чорної металургії.

Суша Любов Михайлівна (1910–1988) – етнограф; молодший науковий співробітник відділу етнографії (1951–1955) Українського державного музею етнографії та художнього промислу.

Сухінін В'ячеслав Іванович (1922) – гірничий інженер, кандидат технічних наук; молодший науковий співробітник відділу гірничої механіки (1951–1955) Інституту гірничої справи ім. М. М. Федорова.

Сухобрус Галина Семенівна (1912) – фольклорист, кандидат філологічних наук; старший науковий співробітник відділу словесного фольклору (1951–1955) Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії.

Сухойван Павло Григорович (1923) – зоолог-іхтіолог, кандидат біологічних наук; молодший науковий співробітник (1952–1955) Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця.

Сухомел Георгій Йосипович (1888–1966) – фахівець у галузі гідромеханіки, доктор технічних наук, професор, академік (1951); завідувач відділу гідравліки (1951), директор (1951–1955) Інституту гідрології та гідротехніки.

Сухомлінов Борис Федорович (1916) – біохімік, кандидат біологічних наук; старший науковий співробітник відділу тваринництва (1951–1955) Інституту агробіології.

Сушицький Павло Йосипович (1890) – геолог, кандидат геолого-мінералогічних наук; старший науковий співробітник геологічного музею (1951–1955) Інституту геологічних наук.

Сушкова Антоніна Степанівна (1910) – хімік; молодший науковий співробітник лабораторії цукристих речовин (1951–1955) Інституту органічної хімії.

Сябряй Володимир Терентійович (1907) – геолог, кандидат геолого-мінералогічних наук; заступник директора з наукової роботи (1951–1952), старший науковий співробітник відділу геології третинних відкладів (1953–1955) Інституту геологічних наук.

Табакар Василь Олексійович (1919) – інженер-механік; молодший науковий співробітник відділу механізації сільського господарства (1952–1953) Інституту агробіології.

Табачников Ісай Аронович (1904) – філософ, кандидат філософських наук; молодший науковий співробітник (1951) Інституту філософії.

Тараненко (Лучинська) Зоя Іллівна (1923) – фахівець у галузі електротехніки, кандидат технічних наук; молодший науковий співробітник лабораторії високо-частотної техніки (1952–1955) Інституту електротехніки.

Таранов Анатолій Павлович (1912–1999) – фахівець у галузі права, кандидат юридичних наук; старший науковий співробітник (1952–1955) Сектору держави та права АН.

Тарануха Максим Данилович (1902) – ентомолог, кандидат біологічних наук; старший науковий співробітник лабораторії токсикології та хімії інсектофунгіцидів (1951–1955) Інституту ентомології та фітопатології.

Тарашук Володимир Іванович (1922) – зоолог, кандидат біологічних наук; молодший (1952–1955), старший науковий співробітник відділу палеозоології (1955) Інституту зоології.

Тараринов Костянтин Адріанович (1921–2002) – зоолог, кандидат біологічних наук; вчений секретар (1955) Львівського філіалу АН; молодший науковий співробітник (1951), вчений секретар (1952–1955) Інституту агробіології; директор (1955) Науково-природознавчого музею АН у Львові.

Татомир Костянтин Іванович (1900–1979) – фахівець у галузі гірничої справи, член-кореспондент (1939); старший науковий співробітник відділу проблем підземної розробки родовищ корисних копалин (1951–1955) Інституту гірничої справи ім. М. М. Федорова.

Таукач Георгій Леонідович (1922) – гідролог; молодший науковий співробітник (1951–1952) Інституту гідрології та гідротехніки.

Телегін Дмитро Якович (1919–2011) – історик, археолог, кандидат історичних наук; молодший науковий співробітник відділу археології первісного суспільства (1952–1955) Інституту археології.

Телсінга Микола Абрамович (1905–1956) – ентомолог, доктор біологічних наук, професор; заступник директора з наукової роботи (1952–1955), завідувач лабораторії ентомофагів (1951–1955) Інституту ентомології та фітопатології.

Темченко Марія Євдокимівна (1925) – фахівець у галузі механіки, кандидат фізико-математичних наук; молодший науковий співробітник відділу загальної механіки (1951–1955) Інституту математики.

Тодорович Оксана Костянтинівна (1911) – металознавець; молодший науковий співробітник (1951–1952) Інституту чорної металургії; молодший науковий співробітник (1952–1955) Лабораторії спецсплавів АН; молодший науковий співробітник (1955) Інституту металокераміки і спецсплавів.

Теплицький Василь Пахомович (1902–1993) – економіст, кандидат економічних наук; старший науковий співробітник відділу історії народного господарства (1951–1955) Інституту економіки.

Терножкін Олексій Іванович (1907–1981) – історик, кандидат історичних наук; завідувач відділу скіфо-античної археології (1951–1955) Інституту археології.

Терещенко Алла Ярополківна (1919) – геолог; молодший науковий співробітник відділу геотектоніки та регіональної геофізики (1953–1955) Інституту геологічних наук.

Терещенко Іларіон Петрович (1902) – економіст; молодший науковий співробітник відділу політекономії (1951–1955) Інституту економіки.

Терлецький Омелян Антонович (1873–1958) – історик, доктор історичних наук, професор; молодший науковий співробітник Львівської групи Інституту археології; старший науковий співробітник відділу історії України (1951–1952) Інституту суспільних наук.

Теряєв Валерій Олексійович (1925) – фахівець у галузі металургії, кандидат технічних наук; молодший науковий співробітник прокатного відділу (1952–1955) Інституту чорної металургії.

Тетельбаум Семен Ісакович (1910–1958) – фахівець у галузі радіотехніки, доктор технічних наук, професор, член-кореспондент (1948); завідувач лабораторії високочастотної техніки (1951–1955) Інституту електротехніки.

Тестерюк Олена Іванівна (1922) – літературознавець; завідувачка фондами (1952–1953) Літературно-меморіального музею Т. Г. Шевченка.

Тиктин Сергій Олександрович (1927) – фізик; молодший науковий співробітник (1953–1955) Фізико-технічного інституту.

Тимофєєвський Олександр Дмитрович (1887–1985) – патофізіолог, доктор медичних наук, професор, член-кореспондент (1939); завідувач відділу експлантації тканин (1951–1952), лабораторії живої речовини, клітин і тканини (1953–1955) Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця.

Тимофів П. В. – молодший науковий співробітник (1952) Інституту будівельної механіки.

Тимошенко Всеволод Георгійович (1924) – металознавець; молодший науковий співробітник (1955) Інституту металокераміки і спецсплавів.

Тимошенко Катерина Семенівна (1920) – хімік, кандидат хімічних наук; молодший науковий співробітник (1951–1952) Інституту органічної хімії.

Тинда Лукія Дмитрівна (1903) – літературознавець; молодший науковий співробітник відділу швеченкознавства (1952) Інституту української літератури ім. Т. Г. Шевченка.

Тираспольська Марія Мойсеївна (1910) – анатом, кандидат медичних наук; старший науковий співробітник лабораторії по боротьбі з силікозом (1954–1955) Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця.

Тисовський Олександр Степанович (1881–1960) – мовознавець, філолог; молодший науковий співробітник відділу мовознавства (1951–1955) Інституту суспільних наук.

Титаренко Андрій Давидович (1902) – бібліотекознавець; завідувач відділу масової роботи (1951–1953) Державної публічної бібліотеки УРСР.

Титаренко Василь Опанасович (1918) – бібліотекознавець; головний бібліограф відділу марксизму-ленінізму (1951–1953) Державної публічної бібліотеки УРСР.

Титаренко Павло Євдокимович (1904) – економіст; молодший науковий співробітник (1951–1952) Інституту економіки.

Тітенко Галина Тихонівна (1923) – археолог; молодший науковий співробітник відділу скіфо-античної археології (1951–1955) Інституту археології.

Тихвинська Віра Дмитрівна (1898) – фізіолог, кандидат біологічних наук; молодший науковий співробітник відділу фізіології рослин (1951–1955) Інституту ботаніки.

Тихонова Валентина Степанівна (1921) – хімік; молодший науковий співробітник лабораторії мінеральної хімії (1952–1953) Інституту геології корисних копалин.

Тихонова Євгенія Антонівна (1925) – фахівець у галузі права, кандидат юридичних наук; молодший науковий співробітник (1951–1955) Сектору держави та права АН.

Тищенко Анатолій Тимофійович (1907) – фахівець у галузі теплотехніки; молодший науковий співробітник відділу газових двигунів і автоматики (1951–1955) Інституту використання газу в комунальному господарстві та промисловості.

Ткачева Клавдія Семенівна (1925) – біолог; молодший науковий співробітник (1951) Карадаської біологічної станції АН; молодший науковий співробітник (1952) Інституту гідробіології.

Ткаченко Віра Олександрівна (1914) – гідролог; молодший науковий співробітник (1951) Інституту гідрології та гідротехніки.

Ткаченко Віра Олексіївна (1924) – завідувачка відділу (1951–1953), науковий співробітник (1954–1955) Канівського державного музею-заповідника «Могिला Т. Г. Шевченка».

Ткаченко Кузьма Дем'янович (1919) – геолог; молодший науковий співробітник відділу гідрогеології та інженерної геології (1952–1955) Інституту геологічних наук.

Ткаченко Микола Михайлович (1892–1965) – історик, кандидат історичних наук; старший науковий співробітник відділу шевченкознавства (1952–1955) Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка.

Ткаченко Ольга Михайлівна (1896) – бібліотекознавець; старший бібліотекар відділу фондів і обслуговування читачів (1951–1953) Державної публічної бібліотеки УРСР.

Ткаченко Орест Борисович (1925) – мовознавець, кандидат філологічних наук; молодший науковий співробітник відділу російської мови, слов'янських мов і загального мовознавства (1953–1955) Інституту мовознавства ім. О. О. Потебні.

Ткаченко Тетяна Олександрівна (1909) – геолог; молодший науковий співробітник відділу геології третинних відкладів (1951–1955) Інституту геологічних наук.

Ткаченко Федір Дмитрович (1913) – фольклорист; молодший науковий співробітник групи рукописних фондів (1951–1955) Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії.

Ткаченко Федір Романович (1903) – бібліотекознавець; старший бібліотекар відділу комплектування (1951–1953) Державної публічної бібліотеки УРСР.

Ткачук Валентина Георгіївна (1902) – геолог, доктор геолого-мінералогічних наук; член (1951) ради президії Львівського філіалу АН; завідувачка відділу гідрогеології та інженерної геології (1951–1954) Інституту геології корисних копалин.

Ткачук Валентин Полікарпович (1911) – фахівець у галузі механіки, кандидат фізико-математичних наук; молодший науковий співробітник спецлабораторії (1953–1955) Інституту математики.

Ткачук Лук'ян Григорович (1903–1981) – петрограф, доктор геолого-мінералогічних наук, професор; член (1951) ради президії Львівського філіалу АН; завідувач лабораторії осадових порід відділу петрографії і корисних копалин (1951–1955) Інституту геології корисних копалин.

Товбін Мойсей Володимирович (1913–1986) – хімік, доктор хімічних наук, доцент; в.о. директора (1951), завідувач відділу гідрохімії (1951–1952) Інституту гідробіології.

Токмакова-Недбайлова Тетяна Микитівна (1922–1996) – психіатр; молодший науковий співробітник відділу психіатрії і патології вищої нервової діяльності (1953–1955) Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця.

Толпного Кирило Борисович (1916–1994) – фізик, кандидат фізико-математичних наук; старший науковий співробітник відділу теоретичної фізики (1951–1955) Інституту фізики.

Толубинська Цина Федорівна (1914) – фахівець у галузі теплотехніки; молодший науковий співробітник (1951) Інституту теплоенергетики.

Толубинський Всеволод Іванович (1904–1988) – фахівець у галузі теплофізики та теплоенергетики, доктор технічних наук, професор, член-кореспондент (1951); директор (1953–1954), завідувач відділу енерготехнологічного використання палива (1951–1952, 1955) Інституту теплових енергетики.

Томашевська Олена Георгіївна (1918) – агрохімік, кандидат сільськогосподарських наук; молодший науковий співробітник лабораторії агрохімії (1953–1955) Інституту фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії.

Томашевський Петро Степанович (1920) – фізик-акустик; молодший науковий співробітник (1951–1952) Інституту фізики.

Топачевський Олександр Вікторович (1897–1975) – біолог, кандидат біологічних наук; старший науковий співробітник (1952) Інституту ботаніки.

Топеха Петро Кузьмич (1906) – металознавець, кандидат технічних наук; молодший науковий співробітник металографічної лабораторії (1951–1952), старший науковий співробітник відділу металознавства та контактної міцності (1953) Інституту будівельної механіки.

Торканівська (Торкановська) Тамара Василівна (1922) – економіст, кандидат економічних наук; молодший науковий співробітник (1951–1952) Інституту економіки.

Торська Ія Володимирівна (1916) – нейрогістолог, кандидат біологічних наук; молодший науковий співробітник відділу нормальної фізіології (1952), старший науковий співробітник лабораторії морфології нервової системи (1953–1955) Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця.

Торштейн Ганна Абрамівна (1903) – бібліограф; завідувачка відділу фондів і обслуговування читачів (1951–1955) Державної публічної бібліотеки УРСР.

Тоцький Юрій Андрійович (1914) – економіст; молодший науковий співробітник (1951) Інституту економіки; в.о. вченого секретаря (1951–1952) Інституту фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії.

Третяк Григорій Матвійович (1903) – головний бібліотекар (1952–1953), головний бібліограф відділу бібліографії (1953–1955) Державної публічної бібліотеки УРСР.

Третяк (Третьяк) Юрій Дмитрович (1894–1960) – лісознавець, кандидат біологічних наук, доцент; завідувач лабораторії лісівництва (1951–1953) Інституту агробіології.

Третьякова Галина Сергіївна (1922) – хімік, кандидат хімічних наук; молодший науковий співробітник лабораторії корозії (1953–1955) Інституту загальної і неорганічної хімії.

Трипільський Андрій Володимирович (1912–1988) – літературознавець, кандидат філологічних наук; старший науковий співробітник (1951–1952) Державного музею Т. Г. Шевченка.

Трифонов Георгій Петрович (1902) – гідробіолог, кандидат біологічних наук; старший науковий співробітник Карадазької біологічної станції (1955) Кримського філіалу АН.

Тростянецький Арон Абрамович (1914–1986) – літературознавець, кандидат філологічних наук; старший науковий співробітник відділу української радянської літератури (1951–1955) Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка.

Трохимович (Трохимович) Віктор Володимирович (1926) – фахівець у галузі механіки, кандидат технічних наук; молодший науковий співробітник відділу стійкості конструкцій (1951–1955) Інституту будівельної механіки.

Трофимук Степан Михайлович (1923) – філолог, кандидат філологічних наук; молодший науковий співробітник (1955) Інституту суспільних наук.

Трохимович Віктор Володимирович див. Трофимович В. В.

Троценко Іван Васильович (1901) – селескціонер, кандидат біологічних наук; завідувач відділу садово-паркового господарства (1951–1952), молодший (1952), старший науковий співробітник відділу флори та рослинності СРСР (1953–1955) Ботанічного саду АН.

Трутень Іван Дмитрович (1909) – фізик, кандидат фізико-математичних наук; завідувач лабораторії генерування відділу фізики надвисоких частот (1951–1955) Фізико-технічного інституту; завідувач лабораторії імпульсного генерування (1955) Інституту радіофізики і електроніки.

Труфяков Володимир Іванович (1918–2001) – фахівець у галузі електроварювання; молодший науковий співробітник лабораторії міцності зварних конструкцій (1951–1955) Інституту електроварювання ім. Є. О. Патона.

Тургай Лариса Никифорівна (1923) – зоотехнік, кандидат сільськогосподарських наук; молодший науковий співробітник (1955) Сектору тваринництва АН.

Тулчинська Віра Петрівна (1907–1994) – мікробіолог, член-кореспондент (1948); старший науковий співробітник (1951) Інституту зоології; старший науковий співробітник групи імунології і зоогієни сільськогосподарських тварин, в. о. завідувача (1951–1953) Сектору тваринництва АН.

Туранов Віктор Васильович (1911) – патофізіолог; вчений секретар (1951), молодший науковий співробітник лабораторії порівняльної і вікової фізіології (1951–1952) Інституту клінічної фізіології ім. О. О. Богомольця.

Туркевич Наталія Михайлівна (1908) – патофізіолог, кандидат біологічних наук; старший науковий співробітник лабораторії компенсаторних і захисних функцій (1953–1955) Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця.

Туров Петро Пантелеймонович (1908) – хімік, кандидат хімічних наук; старший науковий співробітник лабораторії розплавлених солей (1951–1954) Інституту загальної і неорганічної хімії.

Турченко Юрій Якович (1923) – мистецтвознавець, кандидат мистецтвознавства; вчений секретар (1954–1955) Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії.

Тюленєв Микола Олександрович (1889–1969) – агрономіатор, доктор сільськогосподарських наук, професор, член-кореспондент (1948); член (1952) Ради науково-технічної пропаганди АН; завідувач лабораторії агрономіації (1951–1955) Інституту фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії.

Уварова Варвара Микитівна – молодший науковий співробітник (1952) Державного музею ім.єні Т. Г. Шевченка.

Ульянова Антоніна Дмитрівна (1907) – бібліотекознавець; головний бібліограф відділу бібліографії (1951–1955) Державної публічної бібліотеки УРСР.

Ульянова Ніна Миколаївна (1924–1994) – фахівець у галузі права, кандидат юридичних наук; молодший науковий співробітник (1951–1955) Сектору держави та права АН.

Уманський Юліан Олександрович (1926–1981) – патофізіолог, кандидат медичних наук; молодший науковий співробітник відділу патофізіології (1952) Інституту клінічної фізіології ім. О. О. Богомольця.

Урізко (Уризко) Варвара Іванівна (1913) – хімік; молодший науковий співробітник (1951–1952) Інституту фізичної хімії ім. Л. В. Писаржевського.

Усенко Іван Степанович (1906–1987) – геолог, петрограф, кандидат геолого-мінералогічних наук; завідувач відділу петрографії (1951–1955) Інституту геологічних наук.

Усенко Олена Васиївна (1902) – літературознавець; головний бібліотекар відділу спецфондів (1951–1955) Державної публічної бібліотеки УРСР.

Усиков Олександр Якович (1904–1995) – фізик, кандидат технічних наук, доцент; завідувач лабораторії № 1 у відділі теорії електромагнітних коливань (1951–1952), завідувач відділу надвисоких частот (1953–1954), заступник директора з наукової роботи (1954) Фізико-технічного інституту; директор (1955) Інституту радіофізики і електроніки.

Устинова Тетяна Іванівна (1913) – спелеолог, кандидат географічних наук; молодший науковий співробітник відділу спелології і карстознавства (1955) Кримського філіалу АН.

Устиновський Юлій Борисович (1927) – геолог, кандидат геолого-мінералогічних наук; молодший науковий співробітник відділу рудних родовищ (1952–1955) Інституту геологічних наук.

Устьянов Василь Іванович (1911) – фізик; молодший науковий співробітник (1955) Інституту фізики.

Ушенко Іван Калістратович (1912) – хімік, кандидат хімічних наук; старший науковий співробітник лабораторії органічного синтезу (1951–1955) Інституту органічної хімії.

Фабриціус Ірина Василівна (1882–1966) – історик, археолог, кандидат історичних наук; старший науковий співробітник відділу скіфо-античної археології (1951) Інституту археології.

Фаловський Олександрович (1909–2007) – геолог, кандидат геолого-мінералогічних наук; старший науковий співробітник відділу гідрогеології та інженерної геології (1951–1955) Інституту геологічних наук.

Федій Євген Максимович (1910) – фізіолог, кандидат біологічних наук; старший науковий співробітник (1951) Інституту зоології; старший науковий співробітник лабораторії фізіології і розмноження сільськогосподарських тварин (1952–1955) Сектору тваринництва АН.

Федоритенко Клара Петрівна (1913) – літературознавець; молодший науковий співробітник групи давньої літератури відділу української дожовтневої літератури (1951–1955) Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка.

Федоров Валентин Йосипович (1913) – фахівець у галузі теплотехніки, кандидат технічних наук; молодший науковий співробітник лабораторії теплових двигунів (1952–1955), старший науковий співробітник лабораторії парових і газових турбін (1955) Інституту теплоенергетики.

Федоров Євген Павлович (1909–1986) – астроном, кандидат фізико-математичних наук; вчений секретар (1951–1955) Полтавської гравіметричної обсерваторії АН.

Федорова Світлана Олександрівна (1925) – металознавець; молодший науковий співробітник лабораторії термічної обробки та металографії (1953–1955) Інституту чорної металургії.

Федорус Григорій Абрамович (Аврамович) (1909–1991) – електрофізик, кандидат фізико-математичних наук; вчений секретар (1951–1953), молодший (1951–1952), старший науковий співробітник (1953–1955) Інституту фізики

Федорович Віктор Георгійович (1922) – металознавець; молодший науковий співробітник (1954–1955) Інституту чорної металургії.

Федорус (Федорус-Фельвашникова) Зінаїда Петрівна (1913) – фізик; молодший науковий співробітник відділу фізики електронних процесів (1951–1955) Інституту фізики.

Федорченко Іван Михайлович (1909–1997) – металознавець, доктор технічних наук, професор; старший науковий співробітник відділу спецсплавів (1952) Інституту чорної металургії; завідувач відділу № 1 (1953–1954), відділу № 5 Лабораторії спецсплавів АН; завідувач відділу № 5 (1955) Інституту металокераміки і спецсплавів.

Федорченко Ірина Прохорівна див. Дмитренко І. П.

Федотова Клавдія Михайлівна (1899) – ентомолог, кандидат сільськогосподарських наук, професор; старший секретар (1951), молодший (1951), старший науковий співробітник лабораторії екології комах (1952–1955) Інституту ентомології та фітопатології.

Фейгін Яків Григорович (1903–1973) – економіст, член-кореспондент (1939); старший науковий співробітник (1951–1955) Інституту економіки.

Фельдман Марія Бенціонівна (1914) – гідрохімік, кандидат хімічних наук; старший науковий співробітник відділу гідрохімії (1951–1952) Інституту гідробіології.

Фердман Давид Лазарович (1903–1970) – біохімік, доктор біологічних наук, професор, член-кореспондент (1939); заступник директора з наукової роботи (1951–1955), завідувач лабораторії біохімії м'язової тканини (1953–1955) Інституту біохімії.

Фесенко В. М. – молодший науковий співробітник (1952) Будинку-музею Т. Г. Шевченка.

Фефер Абрам Маркович (Мордкович) (1907) – металознавець, кандидат фізико-математичних наук; молодший науковий співробітник рентгеноспектральної лабораторії відділу спеціальних сплавів (1951–1952) Інституту чорної металургії; молодший науковий співробітник (1953) Лабораторії металофізики АН.

Фешенко Степан Федорович (1903) – математик, доктор фізико-математичних наук, професор; старший науковий співробітник відділу диференціальних рівнянь (1951–1955) Інституту математики.

Фєвральова Ніна Євгенівна (1914) – фахівець у галузі електротехніки; молодший науковий співробітник лабораторії електровимірювання (1951–1955) Інституту електротехніки.

Фіалков Яків Нафтулович (Анатолійович) (1895–1958) – хімік-неорганік, фармацевт, доктор фармацевтичних наук, професор, член-кореспондент (1945); завідувач лабораторії комплексних сполук (1951–1955) Інституту загальної і неорганічної хімії.

Фіалковська Олена Олексіївна (1890) – ботанік, кандидат сільськогосподарських наук; старший науковий співробітник лабораторії фітопатології (1951–1955) Інституту генетики і селекції.

Фіалковська Ольга Володимирівна (1902) – фізик; кандидат фізико-математичних наук; старший науковий співробітник відділу спектрального аналізу (1951–1955) Інституту фізики.

Фіголь Данило Іванович (1907–1967) – музеєзнавець, мистецтвознавець; завідувач відділу культурно-масової роботи (1952–1955), молодший науковий спів-

робітник (1951, 1955) Українського державного музею етнографії та художнього промислу.

Фідель Костянтин Миколайович (1924) – ґрунтознавець; молодший науковий співробітник (1955) Лабораторії ґрунтознавства АН.

Фідельов (Фіделев) Олександр Савелійович (1909) – гірничий інженер, доктор технічних наук; завідувач відділу проблем відкритих розробок родовищ корисних копалин (1951–1955) Інституту гірничої справи ім. М. М. Федорова.

Філатов Володимир Петрович (1875–1956) – офтальмолог, доктор медичних наук, професор, академік (1939); завідувач відділу експериментальної офтальмології (1951–1952) Інституту клінічної фізіології ім. О. О. Богомольця.

Філіппов Анатолій Петрович (1899–1978) – фахівець у галузі механіки, доктор технічних наук, професор, член-кореспондент (1945); завідувач відділу динаміки та міцності деталей турбомашин (1951–1955) Лабораторії проблем швидкохідних машин та механізмів АН; завідувач (1955) Лабораторії гідравлічних машин АН.

Філіппов Юрій Федорович (1929) – фізик; молодший науковий співробітник (1955) Фізико-технічного інституту.

Філіппова Ганна Галактіонівна (1910) – фізіолог, кандидат біологічних наук, доцент; старший науковий співробітник відділу нормальної фізіології (1951–1952), лабораторії фізіології вищої нервової діяльності людини та тварин (1953–1955) Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця.

Філячков Павло Феодосійович (1916–1978) – фахівець у галузі механіки, доктор фізико-математичних наук; молодший (1951–1952), старший науковий співробітник відділу гідромеханіки (1953–1955) Інституту математики.

Фінаков Василь Костянтинівич (1904) – ситомолог; молодший (1953), старший науковий співробітник відділу зоології та захисту рослин (1954–1955) Інституту агробіології.

Фіолетова Зінаїда Олександрівна – молодший науковий співробітник (1951) Лабораторії ґрунтознавства АН.

Фірсов Петро Васильович (1915) – металознавець, кандидат технічних наук; молодший науковий співробітник прокатного відділу (1952) Інституту чорної металургії.

Фішкін Михайло Ісаїович (1910) – інженер-електрик; молодший науковий співробітник відділу фізики ядра та електроніки (1951–1953) Фізико-технічного інституту.

Флейшман Нухим Пінкасович (1921) – фахівець у галузі механіки, кандидат фізико-математичних наук; молодший (1951), старший науковий співробітник Львівського відділу теорії пружності (1951) Інституту математики.

Флоровський Анатолій Михайлович (1896) – лісознавець, кандидат сільсько-господарських наук; старший (1951, 1953–1955), молодший науковий співробітник (1952) Інституту лісівництва; старший науковий співробітник (1955) Інституту лісу.

Фольборт Георгій Володимирович (1885–1960) – фізіолог, доктор медичних наук, професор, академік (1951); голова (1952–1954) Комісії по проблемах фізіологічного вчення академіка І. П. Павлова АН; завідувач відділу нормальної фізіології (1951–1952), лабораторії фізіології вищої нервової діяльності людини

та тварин (1953–1955), лабораторії трофічних функцій нервової системи (1955) Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця.

Фоменко Володимир Олександрович (1916) – фізик; молодший науковий співробітник (1953–1955) Інституту фізики.

Фоменко Ганна Савівна (1911) – фізико-хімік, кандидат хімічних наук; вчений секретар (1951), заступник директора з наукової роботи (1952–1955), старший науковий співробітник відділу хімії ізотопів (1955) Інституту фізичної хімії ім. Л. В. Писаржевського.

Фом'юк (Фомюк) Марина Костянтинівна (1909) – мікробіолог, кандидат біологічних наук; молодший науковий співробітник (1951–1955) Інституту ентомології та фітопатології.

Фортунатов Микола Сергійович (1898) – фізико-хімік, кандидат хімічних наук; старший науковий співробітник групи селектрохімії (1951–1952) Лабораторії спецсплавів АН; старший науковий співробітник лабораторії гідроелектрометалургії (1952–1955) Інституту загальної і неорганічної хімії.

Франко Зіновія Тарасівна (1925) – філолог, кандидат філологічних наук; молодший науковий співробітник відділу російської мови, слов'янських мов і загального мовознавства (1953–1955) Інституту мовознавства ім. О. О. Потебні.

Франко Тарас Іванович (1889–1971) – літературознавець, кандидат філологічних наук; молодший науковий співробітник (1951–1952), завідувач кабінету Івана Франка (1953), старший науковий співробітник відділу рукописів (1953–1955) Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка.

Францевич Іван Микитович (1905–1985) – фізико-хімік, член-корреспондент (1934), професор; завідувач відділу спецсплавів (1951–1952) Інституту чорної металургії; завідувач (1952–1955) Лабораторії спецсплавів АН; директор (1955) Інституту металокераміки і спецсплавів.

Францевич-Забудовська Тамара Фадеївна (1912) – фізико-хімік, кандидат хімічних наук; старший науковий співробітник (1951–1952) Інституту чорної металургії; старший науковий співробітник (1952) Лабораторії спецсплавів АН; старший науковий співробітник лабораторії гідроелектрометалургії (1953–1955) Інституту загальної і неорганічної хімії.

Френкель Гута Марківна (1896–1959) – мікробіолог, доктор біологічних наук; завідувачка відділу мікробіології бродильних процесів (1951–1955) Інституту мікробіології ім. Д. К. Заболотного.

Фрідє Костянтин Андрійович (1913) – фахівець у галузі теплотехніки; молодший науковий співробітник (1951–1952) Інституту використання газу в комунальному господарстві та промисловості.

Фрідман Сарра (Сура-Лея, Сруль-Лея) Гедалівна (Гершівна) (1906) – хімік, фармацевт, кандидат хімічних наук; старший науковий співробітник лабораторії органічного синтезу (1951–1955) Інституту органічної хімії.

Фрумін Ісидор Ілліч (1912–1984) – фахівець у галузі електрозварювання, кандидат технічних наук; завідувач лабораторії металургії зварювання (1951–1955) Інституту електрозварювання ім. Е. О. Патона.

Фурман Олена Петрівна (1927) – мінералог, кандидат геолого-мінералогічних наук; молодший науковий співробітник відділу петрографії і корисних копалин (1955) Інституту геології корисних копалин.

Фурманська Адель Ісаївна (1916) – історик, археолог, кандидат історичних наук; молодший науковий співробітник відділу скіфо-античної археології (1951–1955) Інституту археології.

Хайкіна Белла Йосипівна (1908–1991) – біохімік, доктор біологічних наук; старший науковий співробітник лабораторії біохімії нервової тканини (1951–1955) Інституту біохімії.

Халабуда Леонтій Павлович (1889) – біолог, кандидат біологічних наук; старший науковий співробітник лабораторії фізіології росту, розвитку, стійкості та морфогенезу рослин (1951–1955) Інституту фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії.

Халабуда Тетяна Володимирівна (1901) – міколог, кандидат біологічних наук; молодший науковий співробітник відділу мікології (1951–1955) Інституту мікробіології ім. Д. К. Заболотного.

Халаджи (Халаджи) Галина Пилипівна (1907) – хімік; молодший науковий співробітник хіміко-аналітичної лабораторії (1951–1952) Інституту чорної металургії; молодший науковий співробітник відділу хімічної переробки газу (1953) Інституту використання газу в комунальному господарстві та промисловості.

Хан Борис Кононович (1924) – кандидат технічних наук; молодший науковий співробітник (1954–1955) Інституту використання газу в комунальному господарстві та промисловості.

Хандрос Лев Григорович (1914) – металофізик; кандидат фізико-математичних наук, доцент; молодший науковий співробітник відділу фазових перетворень (1952–1955) Лабораторії металофізики АН; молодший науковий співробітник відділу фазових перетворень (1955) Інституту металофізики.

Харитонова Ольга Павлівна (1911) – фізик; молодший науковий співробітник відділу спектрального аналізу (1951–1955) Інституту фізики.

Харкевич Галина Семенівна (1926) – мікробіолог; молодший науковий співробітник (1952) Інституту мікробіології ім. Д. К. Заболотного.

Харкевич Олександр Олександрович (1904–1965) – фізик, доктор фізико-математичних наук, професор, член-кореспондент (1948); завідувач лабораторії технічної фізики (1951–1952) Інституту фізики.

Харкевич Сигізмунд Семенович (1921–1998) – біолог, кандидат біологічних наук; молодший науковий співробітник відділу флори та рослинності СРСР (1952–1955) Ботанічного саду АН.

Харламов Віктор Трифонович (1927) – фахівець у галузі металургії; молодший науковий співробітник сталеплавильного відділу (1952–1953) Інституту чорної металургії.

Харченко Катерина Дмитрівна (1908–2000) – біолог; молодший науковий співробітник відділу квітництва та оранжерейних рослин (1952), відділу декоративних і технічних рослин (1953–1955) Ботанічного саду АН.

Харькова Ольга Йосипівна (1901) – старший бібліотекар відділу фондів і обслуговування читачів (1951–1953) Державної публічної бібліотеки УРСР.

Хатунцева Анастасія Яківна (1919) – петрограф, кандидат геолого-мінералогічних наук; молодший науковий співробітник відділу загальної петрографії і мінералогії (1951–1955) Інституту геологічних наук.

Хильяенко Антон Єрофійович (1891) – фізіолог, кандидат біологічних наук, доцент, старший науковий співробітник (1951–1952), завідувач лабораторії фізіології вищої нервової діяльності людини і тварин (1952), старший науковий співробітник відділу психіатрії і патології вищої нервової діяльності (1953–1955) Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця.

Хирна Антоніна Василівна (1916) – мовознавець; молодший науковий співробітник відділу російської мови, слов'янських мов і загального мовознавства (1951–1952) Інституту мовознавства ім. О. О. Потебні.

Хіжна Мотря Євменівна (1923) – бібліотекар філії № 1 (1951–1953) Державної публічної бібліотеки УРСР.

Ходов Зслік (Залман) Лазарович (1910) – фізик; молодший науковий співробітник (1952) Інституту чорної металургії; молодший науковий співробітник лабораторії ультразвукових методів дослідження металів (1953–1955), молодший науковий співробітник відділу кристалізації (1955) Лабораторії металофізики АН; молодший науковий співробітник відділу кристалізації (1955) Інституту металофізики.

Ходорова Єва Лазарівна (1917) – біохімік, кандидат біологічних наук; молодший науковий співробітник лабораторії ферментів (1951–1955) Інституту біохімії. Ходуліна Поліна Вікторівна див. Марченко П. В.

Холод Олександра Іванівна (1922) – кінознавець; молодший науковий співробітник відділу театру та кіно (1951–1952) Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії.

Холодова – молодший науковий співробітник (1952) Інституту ентомології та фітопатології.

Холяєнко Клавдія Мефодіївна (1924) – хімік; молодший науковий співробітник відділу каталізу (1952–1955) Інституту фізичної хімії ім. Л. В. Писаржевського.

Хоменко Варвара Григорівна (1916–1974) – фольклорист, кандидат філологічних наук; молодший науковий співробітник відділу словесного фольклору (1951–1955) Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії.

Хоменко Олексій Денисович (1903) – біолог, кандидат біологічних наук; молодший науковий співробітник (1951), завідувач відділу фізіології живлення рослин і ґрунтознавства (1952–1955) Інституту фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії.

Хомусько Федір Антонович (1910) – інженер-механік; молодший науковий співробітник проєктно-конструкторського відділу (1951–1952) Інституту електрозварювання ім. Є. О. Патона.

Холта Георгій Михайлович (1917) – фахівець у галузі теплотехніки; молодший науковий співробітник лабораторії газифікації (1953–1955) Інституту теплоенергетики.

Хорунзов Дмитро Семенович (1900) – фахівець у галузі металургії; старший науковий співробітник домного відділу (1951–1955) Інституту чорної металургії.

Хотенко Н. П. – економіст; старший науковий співробітник (1952) Інституту економіки.

Хотимченко Микола Михайлович (1903) – економіст, кандидат економічних наук; старший науковий співробітник відділу економіки промисловості (1951–1955) Інституту економіки.

Хотятіцев Микола Павлович (1913) – інженер-електрик, кандидат технічних наук; молодший (1951–1952), старший науковий співробітник фізико-технічної лабораторії (1952–1955) Інституту будівельної механіки.

Хохол Параска Григорівна (1896) – старший бібліотекар відділу фондів і обслуговування читачів (1951–1953) Державної публічної бібліотеки УРСР.

Храмов Олександр Олександрович (1908) – інженер-економіст, кандидат економічних наук; молодший, старший науковий співробітник відділу економіки промисловості (1951–1955) Інституту економіки.

Хренов Костянтин Костянтинович (1894–1984) – фахівець у галузі електрозварювання, доктор технічних наук, академік (1945); голова (1953–1955) Відділу технічних наук АН, член (1951–1955) Редакційно-видавничої ради АН; завідувач лабораторії електротермії (1951–1955) Інституту електротехніки.

Хржановський Володимир Геннадійович (1912–1985) – ботанік, доктор біологічних наук; член (1951) ради президії Львівського філіалу АН; старший науковий співробітник (1951–1952) Інституту агробіології; заступник директора з наукової роботи (1953), директор Науково-природознавчого музею АН у Львові (1953) Інституту агробіології; директор (1953–1954) Науково-природознавчого музею АН у Львові.

Хрущова Наталія Василівна (1905) – фахівець у галузі електротехніки; молодший науковий співробітник лабораторії автоматики і апаратури (1951–1955) Інституту електротехніки.

Хрущова-Карпенко Катерина Василівна (1909) – фахівець у галузі електротехніки, кандидат технічних наук; вчений секретар (1951–1955) Інституту електротехніки.

Худяк Марія Ісаївна (1911) – цитолог, кандидат біологічних наук; молодший науковий співробітник відділу цитології та ембріології (1951–1955) Інституту ботаніки.

Цапенко (Папенко) Іван Павлович (1914–1960) – фольклорист; молодший науковий співробітник відділу української літератури (1951–1955) Інституту суспільних наук.

Цапенко Іраїда Іванівна (1909) – геолог, кандидат геолого-мінералогічних наук; молодший науковий співробітник відділу регіональної гідрогеології (1952–1955) Інституту геологічних наук.

Царик Зіновій Михайлович (1929) – науковий співробітник (1955) Українського державного музею етнографії та художнього промислу.

Царовський Ізраїль Давидович (1908) – геолог, кандидат геолого-мінералогічних наук; старший науковий співробітник відділу загальної петрографії і мінералогії (1951–1955) Інституту геологічних наук.

Цастков Павло Кирилович (1912) – гідролог; молодший науковий співробітник відділу гідраліки (1952–1955) Інституту гідрології та гідротехніки.

Цвік Софія Месрівна (Миронівна, Борисівна) (1906) – хімік; молодший науковий співробітник відділу гідрогеології та інженерної геології (1952–1955) Інституту геології корисних копалин.

Цеб Яків Якович – гідробіолог, доктор біологічних наук; старший науковий співробітник відділу загальної гідробіології (1954) Інституту гідробіології.

Целле Марія Олексіївна (1890) – біолог, кандидат сільськогосподарських наук; старший науковий співробітник (1951–1955) Інституту ентомології та фітопатології.

Цесевич Володимир Платонович (1907–1983) – астроном, доктор фізикоматематичних наук, професор, член-кореспондент (1948); директор (1951) Головної астрономічної обсерваторії АН.

Цибульська Ніна Павлівна (1903) – ентомолог; молодший науковий співробітник (1951–1955) Інституту ентомології та фітопатології.

Цибух Василь Григорович (1918) – селекціонер, кандидат сільськогосподарських наук; завідувач відділу селекції і насінництва (1952–1953), старший науковий співробітник (1954–1955) Інституту агробіології.

Циммергакл Володимир Олексійович (Аллоїсович) (1905) – хімік, кандидат хімічних наук; старший науковий співробітник відділу електрохімії розплавлених солей (1951–1952), лабораторії рідкісних елементів (1953–1955) Інституту загальної і неорганічної хімії.

Циперович Олександр Соломонович (1910–1976) – біохімік, доктор біологічних наук; старший науковий співробітник лабораторії ферментів (1951–1955) Інституту біохімії.

Циплакова Антоніна Олександрівна (1910) – агролісомеліоратор; молодший науковий співробітник відділу гірничої агролісомеліорації і степового лісорозведення (1955) Кримського філіалу АН.

Цируль Ванда Олександрівна (1912) – хімік; молодший науковий співробітник відділу електрохімії розплавлених солей (1951–1952) Інституту загальної і неорганічної хімії.

Цирульников Анатолій Семенович (1906) – гірничий інженер, кандидат технічних наук; старший науковий співробітник лабораторії рудникової вентиляції і пожеж (1952–1955) Інституту гірничої справи ім. М. М. Федорова.

Цілуйко Кирило Кузьмич (1908–1981) – філолог, кандидат філологічних наук, доцент; завідувач відділу російської мови, слов'янських мов і загального мовознавства (1951–1955) Інституту мовознавства ім. О. О. Потебні.

Цукерник Лев Веніамінович (1907–1988) – фахівець у галузі електротехніки, кандидат технічних наук, доцент; заступник директора (1951), завідувач лабораторії електростанцій та енергосистем (1951–1955) Інституту електротехніки.

Цухальський Вячеслав Костянтинович (1904) – гідролог; молодший науковий співробітник відділу гідротехніки (1953) Інституту гідрології та гідротехніки.

Чавдаров Олександр Савович (1919) – фахівець у галузі теплотехніки; молодший науковий співробітник лабораторії теплообміну і теплообмінних апаратів (1951–1955) Інституту теплоенергетики.

Чавченко П. П. – в. о. директора (1955) Державного заповідника «Весели Бокovenьки» АН.

Чаговель Ростислав Всеволодович (1904–1982) – біохімік, доктор біологічних наук, доцент; завідувач лабораторії вітамінів (1951–1955) Інституту біохімії.

Чаєвський Михайло Йосипович (1925) – фахівець у галузі механіки, кандидат технічних наук; молодший науковий співробітник відділу міцності і деталей машин (1952–1955) Інституту машинознавства і автоматики.

Чайковський Анатолій Федорович (1902–1976) – економіст, кандидат економічних наук; старший науковий співробітник відділу економіки сільського господарства (1951–1955) Інституту економіки.

Чалий Василь Прохорович (1911–2001) – фізико-хімік, кандидат хімічних наук; старший науковий співробітник відділу неорганічної хімії (1951–1952), лабораторії гідроелектрометалургії (1952–1955) Інституту загальної і неорганічної хімії.

Чалий Дмитро Васильович (1904–1985) – літературознавець, доктор філологічних наук, доцент; заступник директора з наукової роботи (1951–1952), завідувач відділу російської та слов'янських літератур (1952–1955) Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка.

Чеботарьов Дмитро Федорович (1908–2005) – ветеринар, кандидат біологічних наук; старший науковий співробітник відділу клінічної медицини (1951–1952) Інституту клінічної фізіології ім. О. О. Богомольця.

Чеботарьов Євген Юхимович (1918) – біофізик, кандидат медичних наук; старший науковий співробітник лабораторії біофізики (1953–1955) Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця.

Чеботарьов Роман Семенович (1905–1981) – паразитолог, доктор ветеринарних наук, професор; старший науковий співробітник (1951), завідувач відділу паразитології (1952–1955) Інституту зоології.

Чекмарьов Олександр Петрович (1902–1975) – фахівець у галузі металургії, доктор технічних наук, професор, академік (1948); завідувач прокатного відділу (1951–1955) Інституту чорної металургії.

Чепигін Григорій Васильович (1899) – інженер, кандидат технічних наук; старший науковий співробітник тракторно-енергетичного відділу (1951–1952), технологічного відділу (1953–1955) Інституту машинознавства і сільськогосподарської механіки.

Чепінога Ольга Петрівна (1907–1983) – біохімік, доктор біологічних наук; старший науковий співробітник лабораторії біохімії тканинних білків (1951–1955) Інституту біохімії.

Черкес Валерій Олександрович (1919) – фізіолог, кандидат медичних наук; молодший науковий співробітник відділу нормальної фізіології (1951–1953), старший науковий співробітник лабораторії фізіології вищої нервової діяльності людини та тварин (1953–1955) Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця.

Черв'яцова Лариса Луківна (1921) – хімік, кандидат хімічних наук; молодший науковий співробітник відділу хімії ізотопів (1953–1955) Інституту фізичної хімії ім. Л. В. Писаржевського.

Чернцова Софія Леонтіївна (1898) – бібліотекознавець; старший бібліотекар відділу каталогізації (1951–1953) Державної публічної бібліотеки УРСР.

Чернець Абрам Наумович (1911–1974) – фізик, кандидат фізико-математичних наук; старший науковий співробітник відділу фізики ядра та електроніки (1951–1955) Фізико-технічного інституту; завідувач лабораторії безперервного генерування (1955) Інституту радіофізики і електроніки.

Чернецький Володимир Пантелеймонович (1921) – хімік; молодший науковий співробітник лабораторії органічного синтезу (1951–1955) Інституту органічної хімії.

Черних Марія Кузьмівна (1905) – хімік; молодший науковий співробітник лабораторії хімічної переробки палива (1952–1953) Інституту теплоенергетики.

Черниш Катерина Костянтинівна (1924) – архолог; молодший науковий співробітник відділу археології (1952–1955) Інституту суспільних наук.

Черниш Олександр Панкратович (1918–1993) – архолог, кандидат історичних наук; старший науковий співробітник відділу археології (1951–1955) Інституту суспільних наук.

Чернобильський Йосип Ілліч (1897–1973) – фахівець у галузі теплотехніки, доктор технічних наук, професор; завідувач лабораторії теплообміну та теплообмінних апаратів (1951–1955) Інституту теплотехніки.

Чернова Ніна Михайлівна (1901) – геоботанік, кандидат біологічних наук; молодший, старший науковий співробітник геоботаніки та рослинництва (1955) Кримського філіалу АН.

Черноусова Ольга Костянтинівна див. Каптаренко О. К.

Чернояров (Чернояров) Михайло Васильович (1889) – біолог, ботанік; молодший науковий співробітник відділу біології рослин (1952), відділу фізіології та біохімії рослин (1953–1955) Ботанічного саду АН.

Чернявська Ніна Іванівна (1917) – бібліограф; старший бібліотекар відділу фондів і обслуговування читачів (1951–1953) Державної публічної бібліотеки УРСР.

Черняк Микола Ілліч (1907) – інженер-механік, кандидат технічних наук, доцент; старший науковий співробітник (1951), заступник директора з наукової роботи, завідувач відділу динамічної міцності (1952–1955) Інституту будівельної механіки.

Чесняк Григорій Якович (1928) – ґрунтознавець; молодший науковий співробітник (1951–1952) Лабораторії ґрунтознавства АН.

Четвериков Олександр Васильович (1913) – інженер-технолог; молодший науковий співробітник лабораторії розплавлених солей (1951–1955) Інституту загальної і неорганічної хімії.

Чехранов Вадим Дем'янович (1919–2003) – фахівець у галузі металургії, кандидат технічних наук; молодший науковий співробітник прокатного відділу (1952), вчений секретар (1953–1955) Інституту чорної металургії.

Чихачов Сергій Михайлович (1911) – геолог, кандидат геолого-мінералогічних наук; молодший науковий співробітник відділу геології (1955) Кримського філіалу АН.

Чиркалов Михайло Остапович – молодший науковий співробітник (1953) Інституту фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії.

Чіплінг (Чиплінг) Галина Олександрівна (1906) – гідролог, кандидат технічних наук; старший науковий співробітник відділу гідрології (1951–1955) Інституту гідрології та гідротехніки.

Чмир Роман Давидович (1921) – агро меліоратор; молодший науковий співробітник лабораторії агро меліорації (1954–1955) Інституту фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії.

Чоботарьов Роман Семенович див. Чеботарьов Р. С.

Чорнобривенко Юрій Сергійович (1923) – металознавець; молодший науковий співробітник (1954–1955) Інституту чорної металургії.

Чорновіл Аркадій Васильович (1927) – фахівець у галузі сільськогосподарської механіки; молодший науковий співробітник (1954–1955) Інституту машинознавства і сільськогосподарської механіки.

Чорноярв Михайло Васильович див. Черноярв М. В.

Чудновський Вольф Григорович (1908) – фахівець у галузі механіки, доктор технічних наук, професор; завідувач механічної лабораторії (1951–1955) Інституту будівельної механіки.

Чуїстов Володимир Михайлович (1892) – економіст, кандидат економічних наук; науковий співробітник-консультант (1951–1953) Відділу спсрробіт АН; старший науковий співробітник (1953–1955) Інституту економіки.

Чумак Клавдія Васиївна (1919) – філолог; завідувачка (1951–1952) відділу життя і творчості Т. Г. Шевченка (1814–1847), головний хранитель фондів (1952–1955) Державного музею Т. Г. Шевченка.

Чуприна Петро Наумович (1912) – історик, кандидат історичних наук; старший науковий співробітник відділу історії України (1951–1952) Інституту суспільних наук.

Чуприна Раїса Іванівна (1922) – астроном; молодший науковий співробітник (1951–1955) Головної астрономічної обсерваторії АН.

Шайтан Іван Миронович (1914) – біолог, кандидат біологічних наук; завідувач відділу субтропічних і плодових рослин (1951–1952), старший науковий співробітник (1953–1955) Ботанічного саду АН.

Шакерова Нюрджиган Хайруллівна (1926) – бібліотекознавець; старший бібліотekar відділу каталогізації (1951–1953) Державної публічної бібліотеки УРСР.

Шаліт Михайло Соломонович (1904–1968) – ботанік, кандидат біологічних наук, доцент; старший науковий співробітник лабораторії лісової екології (1951–1952) Інституту лісівництва.

Шаль (Шала) Вячеслав Васильович (1911) – хімік-технолог, кандидат хімічних наук; молодший науковий співробітник відділу каталізу (1951–1955) Інституту фізичної хімії ім. Л. В. Писаржевського.

Шаманський Володимир Свтихійович (1924) – фахівець у галузі механіки, кандидат фізико-математичних наук; молодший науковий співробітник відділу гідромеханіки (1953–1955) Інституту математики.

Шамко Катерина Миколаївна (1918) – історик, кандидат історичних наук; молодший науковий співробітник відділу історії та археології (1955) Кримського філіалу АН.

Шамрай Агалій Пилипович (1896–1952) – літературознавець, доктор філологічних наук, професор; старший науковий співробітник (1951–1952) Інституту української літератури ім. Т. Г. Шевченка.

Шамфаров Яків Львович (1916) – радіофізик, кандидат технічних наук; молодший (1951–1953), старший науковий співробітник відділу теорії електромагнітних коливань (1954–1955) Фізико-технічного інституту; старший науковий співробітник (1955) Інституту радіофізики і електроніки.

Шапа Павло Корнилович (1906) – історик, кандидат історичних наук; старший науковий співробітник воєнно-історичного відділу (1951–1952) Інституту історії України.

Шапошникова Олімпіада Гаврилівна (1923–2002) – археолог; молодший науковий співробітник відділу археології первісного суспільства (1951–1955) Інституту археології.

Шаргородський Ссмен Данилович (1902) – хімік, кандидат хімічних наук; старший науковий співробітник відділу хімії силікатів (1951–1952), лабораторії комплексних сполук (1952–1955) Інституту загальної і неорганічної хімії.

Шаховський Семен (Шнеєр) Михайлович (1909–1984) – літературознавець, кандидат філологічних наук, доцент; старший науковий співробітник відділу української літератури XIX–XX ст. (1951–1952) Інституту української літератури ім. Т. Г. Шевченка.

Шашин Олександр Іванович (1885) – фітопатолог, кандидат біологічних наук; старший (1951–1953), молодший науковий співробітник (1953–1955) Інституту ентомології та фітопатології.

Швайгер Марія Оскарівна (1907) – мікробіолог, кандидат біологічних наук; старший науковий співробітник відділу патогенних мікроорганізмів (1951–1955) Інституту мікробіології ім. Д. К. Заболотного.

Шварцман Шифра Аронівна (1915) – історик-музикознавець, кандидат мистецтвознавства; молодший науковий співробітник відділу української музики та театру (1951–1952) Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії.

Швецов Петро Дмитрович (1887–1967) – хімік, доктор технічних наук, професор; завідувач лабораторії теплових двигунів (1951–1952), лабораторії газодинаміки (1953–1955) Інституту теплоенергетики.

Швець Григорій Іванович (1898) – фахівець у галузі гідрології, кандидат технічних наук; завідувач Богуславської гідрологічної станції (1951–1952), заступник директора з наукової роботи (1952–1954), завідувач відділу гідрології (1952–1955) Інституту гідрології та гідротехніки.

Швець Іван Трохимович (1901–1983) – фахівець у галузі теплотехніки, доктор технічних наук, професор, академік (1950); головний вчений секретар (1951–1953) Президії АН; голова (1953–1955) Комісії з історії науки і техніки АН; директор (1951–1952, 1954–1955), завідувач лабораторії теплових двигунів (1953–1955) Інституту теплоенергетики.

Швець Олександр Семенович (1928) – ґрунтознавець; молодший науковий співробітник (1953) Лабораторії ґрунтознавства АН.

Швець Юрій Іванович (1924) – молодший науковий співробітник (1951) Інституту теплоенергетики.

Шевальов Андрій Євгенович (1919) – фізіолог; молодший науковий співробітник відділу офтальмології (1951–1952) Інституту клінічної фізіології ім. О. О. Богомольця.

Шевальов (Шевальс) Володимир Євгенович (1910–1978) – офтальмолог, кандидат медичних наук; старший науковий співробітник відділу офтальмології (1951–1952) Інституту клінічної фізіології ім. О. О. Богомольця.

Шевело Володимир Миколайович (1924) – математик, кандидат фізико-математичних наук; молодший науковий співробітник відділу обчислювальної математики та теорії ймовірності (1953–1955) Інституту математики.

Шевєрницький Вячеслав Вікторович (1895–1964) – фахівець у галузі електрозварювання, кандидат технічних наук; завідувач лабораторії міцності зварних конструкцій (1951–1955) Інституту електрозварювання ім. Є. О. Патона.

Шецов Дмитро Сємєнович – кандидат технічних наук; старший науковий співробітник (1952) Інституту використання газу в комунальному господарстві та промисловості.

Шевченко Валентина Терентіївна (1914) – літературознавець; старший науковий співробітник (1952–1955) Літературно-меморіального музею Т. Г. Шевченка.

Шевченко Людмила Прокопівна (1895–1969) – етнограф, кандидат історичних наук; молодший науковий співробітник відділу етнографії (1951–1955) Інституту місцевознавства, фольклору та етнографії.

Шевченко Марина Олександрівна (1914) – інженер-хімік, кандидат хімічних наук; молодший (1951), старший науковий співробітник лабораторії хімії і технології води (1951–1955) Інституту загальної і неорганічної хімії.

Шевченко Федір Павлович (1914–1995) – історик, кандидат історичних наук; вчений секретар (1951–1952) Президії АН; завідувач відділу історії країн народної демократії (1951–1955) Інституту історії.

Шевченко Яків Олександрович (1904) – економіст, кандидат економічних наук; старший науковий співробітник відділу економіки промисловості (1951–1955) Інституту економіки.

Шевчук Володимир Антонович (1907) – металознавець, кандидат технічних наук; молодший (1951–1953), старший науковий співробітник механічної лабораторії (1954–1955) Інституту будівельної механіки.

Шевчук Григорій Михайлович (1916) – історик, кандидат історичних наук; молодший науковий співробітник відділу загальної історії і міжнародних відносин (1951–1952), відділу історії країн народної демократії (1953–1955) Інституту історії.

Шейко Іван Миколайович (1906) – хімік, кандидат технічних наук; науковий співробітник-консультант (1951–1953) Відділу спецробіт АН; старший науковий співробітник відділу хімії силікатів (1951–1952), лабораторії розплавлених солей (1952–1955) Інституту загальної і неорганічної хімії.

Шейнфайн (Штейнфайн) Раїса Юліївна (1918) – хімік; молодший науковий співробітник (1951–1952) Інституту фізичної хімії ім. Л. В. Писаржевського.

Шейченко Катерина Андріївна (1923) – геолог; молодший науковий співробітник відділу геофізики (1952–1955) Інституту геології корисних копалин.

Шека Іван Арсенович (1907–1999) – хімік, доктор хімічних наук; старший науковий співробітник відділу хімії силікатів (1951–1952), лабораторії рідкісних елементів (1953), завідувач лабораторії рідкісних елементів (1954–1955) Інституту загальної і неорганічної хімії.

Шека (Шека-Янкевич) Зінаїда Абрамівна (1908) – фізико-хімік, кандидат хімічних наук; старший науковий співробітник лабораторії комплексних сполук (1951–1955) Інституту загальної і неорганічної хімії.

Шереметьєва Леоніда Олексіївна (1909) – іхтіолог; молодший науковий співробітник (1952) Інституту гідробіології.

Шестопад Петро Львович (1908) – літературознавець; заступник директора з наукової роботи (1951–1953) Канівського державного музею-заповідника «Могила Т. Г. Шевченка».

Шефер (Шеффер) Тамара Василівна (1909–[1990-ті]) – фольклорист, кандидат мистецтвознавства; завідувачка музичного відділу (1951–1955) Державної публічної бібліотеки УРСР.

Шиліна Лариса Степанівна (1902–1988) – археолог, музеєзнавець; молодший науковий співробітник відділу слов'янської археології (1951–1955) Інституту археології.

Шило Сергій Йосипович (1905) – філософ, кандидат філософських наук; завідувач відділу історичного матеріалізму (1951–1952), старший науковий співробітник відділу історичного матеріалізму (1952–1954) Інституту філософії.

Шилов Георгій Євгенович (1917–1975) – математик, доктор фізико-математичних наук; завідувач відділу диференціальних рівнянь (1951–1952), старший науковий співробітник (1952–1953) Інституту математики.

Шилов Євген Олексійович (1893–1970) – хімік, доктор хімічних наук, професор, академік (1951); член (1952–1955) Президії АН, заступник голови (1954–1955) Ради по вивченню продуктивних сил УРСР, голова (1952–1953) Бібліотечної комісії АН; завідувач лабораторії механізму органічних реакцій (1951–1955), лабораторії хімії сполук ароматичного ряду (1955) Інституту органічної хімії.

Шиман Леонід Михайлович (1918) – кліматолог; молодший науковий співробітник метеорологічної станції (1952–1955) Ботанічного саду АН.

Шиманська Олена Трохимівна (1927) – фізико-хімік; молодший науковий співробітник лабораторії молекулярної фізики (1953) Інституту фізичної хімії ім. Л. В. Писаржевського.

Шимченко Федір Захарович (1922) – старший редактор відділу стародруків (1951–1953) Державної публічної бібліотеки УРСР.

Шинкаренко Валентина Миколаївна (1928) – бібліотекар відділу бібліографії (1951–1953) Державної публічної бібліотеки УРСР.

Шинкаренко Олексій Костянтинович (1915) – фізіолог; молодший науковий співробітник лабораторії фізіології вищої нервової діяльності людини та тварин (1953–1955) Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця.

Шинлов Євген Іванович (1923) – фахівець у галузі сільськогосподарського машинобудування; молодший науковий співробітник відділу сільськогосподарських машин (1953) Інституту машинознавства і сільськогосподарської механіки.

Ширяев Ю. І. – філософ; молодший науковий співробітник (1955) Інституту філософії.

Шкабара Катерина Олексіївна (1912–2002) – фахівець у галузі електротехніки, кандидат технічних наук; молодший (1951), старший науковий співробітник лабораторії № 1 (1952–1955) Інституту електротехніки.

Шкварников Петро Климентійович (1906) – фахівець у галузі рослинництва, кандидат біологічних наук; старший науковий співробітник відділу геоботаніки та рослинництва (1955) Кримського філіалу АН.

Шкляр Хома Терентійович (1895) – фахівець у галузі агрономії; молодший науковий співробітник лабораторії агрометеорології (1951–1955) Інституту фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії.

Шмаргонь Євдокія Миколаївна (1910) – фізіолог, цитолог, кандидат біологічних наук; старший науковий співробітник відділу фізіології рослин (1951–1955) Інституту ботаніки.

Шовкопляс Іван Григорович (1921–1997) – археолог; кандидат історичних наук; заступник директора з наукової роботи (1951–1955) Інституту археології.

Шоцький Микола Тимофійович (1912) – етнограф; молодший науковий співробітник (1952) Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії.

Шойхет Лев Абрамович (1919) – гірничий інженер, кандидат технічних наук; молодший (1951–1953), старший науковий співробітник лабораторії автоматики та телемеханіки в гірничій промисловості (1954–1955) Інституту гірничої справи ім. М. М. Федорова.

Шокол Олександр Абрамович (Аврамович) (1905) – хімік-неорганік, кандидат хімічних наук; старший науковий співробітник, вчений секретар (1951–1955) Інституту загальної і неорганічної хімії.

Шоломії Юрій Мойсейович (1903) – економіст, кандидат економічних наук, доцент; заступник директора з наукової роботи (1951) Інституту економіки.

Шор Ольга Іванівна (1912) – хімік, кандидат хімічних наук; молодший науковий співробітник лабораторії комплексних сполук (1951–1955) Інституту загальної і неорганічної хімії.

Шпак Валентина Яківна (1919) – мистецтвознавець; молодший науковий співробітник відділу образотворчого мистецтва (1951–1955) Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії.

Штепанск Станіслав Іванович (1902) – фахівець у галузі гідравліки, кандидат технічних наук; вчений секретар (1951–1955) Інституту гідрології та гідротехніки.

Штейнфайн Раїса Юліївна див. Шейнфайн Р. Ю.

Штігельман Фаня Мойсеївна (Мусієвна) (1914) – історик, археолог, кандидат історичних наук; молодший науковий співробітник (1951–1952) Державного історико-археологічного заповідника «Ольвія» АН; молодший науковий співробітник відділу скіфо-античної археології (1952) Інституту археології.

Штокало Йосип Захарович (1897–1987) – математик, доктор фізико-математичних наук, академік (1951); член (1952–1954) Президії АН, голова (1951–1955) Львівського філіалу АН; старший науковий співробітник (1951–1952), завідувач відділу математичного аналізу та математичної фізики (1953–1955) Інституту математики.

Штрюмберг Хава Яківна (1912) – бібліотекознавець; старший бібліотекар відділу каталогізації (1951–1953) Державної публічної бібліотеки УРСР.

Штутман Цезя Марківна (1916) – біохімік, кандидат біологічних наук; молодший науковий співробітник лабораторії біохімії нервової тканини (1951–1955) Інституту біохімії.

Шубинський Йосип Веніамінович (1907) – бібліотекознавець; завідувач кабінету революційної преси (1951–1952), головний бібліотекар відділу рукописів (1953–1955) Державної публічної бібліотеки УРСР.

Шубравський Василь Єфремович (1920) – філолог, кандидат філологічних наук; молодший науковий співробітник відділу шевченкознавства (1953–1955) Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка.

Шуваєв Іван Семенович (1921) – селекціонер, кандидат сільськогосподарських наук; старший науковий співробітник лабораторії селекції (1952–1955) Інституту генетики і селекції.

Шугайлін Олександр Васильович (1915) – філософ, кандидат філософських наук; заступник директора з наукової роботи (1953–1954), старший науковий співробітник відділу філософії природознавства (1952, 1954–1955) Інституту філософії.

Шудік Федір Степанович (1903) – біолог; молодший науковий співробітник (1952) Ботанічного саду АН.

Шуліндін Андрій Фролович (1909–1983) – генетик, доктор сільськогосподарських наук; завідувач лабораторії загальної генетики (1951–1955) Інституту генетики і селекції.

Шульга Володимир Федорович (1929) – фізик; молодший науковий співробітник (1952–1955) Фізико-технічного інституту.

Шульга Поліна (Пелагея) Луківна (1899–1986) – геолог, палеонтолог, доктор геолого-мінералогічних наук; завідувачка відділу геології палеозойських відкладів (1951–1955) Інституту геологічних наук.

Шульц Павло Миколайович (1900–1983) – історик, кандидат історичних наук; завідувач відділу історії і археології (1955) Кримського філіалу АН.

Шумиловський Микола Миколайович – фахівець у галузі механіки, доктор технічних наук; директор (1951–1952), завідувач відділу автоматизації виробничих процесів (1951–1955) Інституту машинознавства і автоматики.

Шуміцька Наталія Михайлівна (1923) – терапевт; вчений секретар (1952) Інституту мікробіології ім. Д. К. Заболотного; в. о. вченого секрестаря (1952), молодший науковий співробітник лабораторії порівняльної і вікової фізіології (1953–1955) Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця.

Шур-Шульц Валентина Миколаївна (1891) – мікробіолог, кандидата біологічних наук; старший науковий співробітник відділу патогенних мікроорганізмів (1951–1955) Інституту мікробіології ім. Д. К. Заболотного.

Шур'ян Ірина Михайлівна (1922) – біолог; молодший науковий співробітник лабораторії біофізики (1955) Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця.

Шухатович Мойсей Юдович (1911) – фахівець у галузі електромеханіки, кандидат технічних наук; старший науковий співробітник відділу гірничої механіки (1951–1952) Інституту гірничої справи ім. М. М. Федорова.

Щекіна Ніна Панасівна (1922) – палеоботанік, кандидат біологічних наук; молодший науковий співробітник відділу спорівих рослин (1952–1955) Інституту ботаніки.

Щербань Олександр Назарович (1906–1992) – гірничий інженер, доктор технічних наук; головний вчений секретар (1953–1955) Президії АН; заступник директора з наукової роботи (1951–1952), завідувач лабораторії рудникової вентиляції і пожеж (1952–1955) Інституту гірничої справи ім. М. М. Федорова.

Щербин Микола Якимович (1905) – філософ, кандидат філософських наук; старший науковий співробітник (1951) Інституту філософії.

Щербіна Йосип Тимофійович (1913) – історик, кандидат історичних наук; вчений секретар (1951–1953); старший науковий співробітник відділу історії капіталізму (1953–1955) Інституту історії.

Щербіна Тетяна Мартинівна (1906) – завідувачка кабінету сільськогосподарської літератури та природничо-наукової пропаганди (1951–1955) Державної публічної бібліотеки УРСР.

Щоголев Герман Михайлович (1912) – фахівець у галузі теплотехніки, кандидат технічних наук; старший науковий співробітник (1951), завідувач лабораторії з напівкоксування палив відділу енергохімічної переробки палив (1952–1953), заступник директора з наукової роботи (1954–1955), директор (1955) Інституту теплоенергетики.

Щоголь Микола Тимофійович (1912) – фольклорист; молодший науковий співробітник відділу музики та музичного фольклору (1952–1954, 1955), вчений секретар (1954) Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії.

Щукіна Ольга Михайлівна (1924) – гірничий інженер; молодший науковий співробітник відділу гірничої механіки (1952–1955) Інституту гірничої справи ім. М. М. Федорова.

Щурат Степан Васильович (1909–1990) – літературознавець, кандидат філологічних наук; молодший (1951–1954), старший науковий співробітник відділу української літератури (1955) Інституту суспільних наук.

Южакевич Галина Прокопівна див. Їжакевич Г. П.

Юрк Юрій Юрійович (1906–1976) – геолог, доктор геолого-мінералогічних наук, доцент; вчений секретар (1951–1952) Відділу фізико-математичних і хімічних наук АН, вчений секретар (1952–1955) Президії АН; завідувач відділу мінералогії (1951–1955) Інституту геологічних наук.

Юркевич Ольга Гнатівна (1922) – сейсмолог; молодший науковий співробітник (1952–1955) Сейсмічного сектору Львівського філіалу АН.

Юркіна Віра Іванівна (1912) – паразитолог, кандидат біологічних наук; старший науковий співробітник відділу паразитології (1951–1955) Інституту зоології.

Юр'єв Василь Якович (1879–1962) – селекціонер, доктор сільськогосподарських наук, професор, академік (1945); директор (1951–1955) Інституту генетики і селекції.

Юхимчук (Юхимчик) Федір Пилипович (1906) – фізіолог; кандидат сільськогосподарських наук; заступник директора з наукової роботи (1953–1955) Інституту фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії.

Юшин Олександр Олексійович (1916) – фахівець у галузі сільськогосподарської механіки, кандидат технічних наук; молодший науковий співробітник (1954–1955) Інституту машинознавства і сільськогосподарської механіки.

Яворський Анатолій Севастьянович (1919) – сейсмолог; завідувач сейсмічної станції «Чернівці» (1955) Сейсмічного сектору Львівського філіалу АН.

Ягельський Анатолій Наумович – фахівець у галузі механіки; молодший науковий співробітник (1951) Інституту гірничої справи ім. М. М. Федорова.

Ягупольський Лев Мойсейович (1922) – хімік, кандидат хімічних наук; молодший науковий співробітник лабораторії органічного синтезу (1953–1955), старший науковий співробітник лабораторії хімії сполук ароматичного ряду (1955) Інституту органічної хімії.

Яковкін Авенір Олександрович (1887–1974) – астроном, доктор фізико-математичних наук, член-кореспондент (1951); член (1952) Президії АН; директор (1952–1955) Головної астрономічної обсерваторії АН.

Яковлев Василь Степанович (1907) – металознавець; молодший науковий співробітник (1951) Інституту чорної металургії.

Якубсон Софія Йосипівна (1891) – хімік, кандидат хімічних наук, доцент; старший науковий співробітник відділу неорганічної хімії (1951–1952), лабораторії комплексних сполук (1952–1955) Інституту загальної і неорганічної хімії.

Янниченко Іван Мусійович (1909–2001) – геолог, кандидат геолого-мінералогічних наук; старший науковий співробітник відділу мезозойських відкладів (1951–1955) Інституту геологічних наук.

Ямпольський Наум Григорович (Герцкович) (1912) – фахівець у галузі тепло-техніки, кандидат технічних наук; молодший науковий співробітник (1951–1952) Інституту теплоенергетики.

Янкевич Вільям Феодосійович (1921) – фахівець у галузі теплотехніки; молодший науковий співробітник лабораторії № 1 (1952) Інституту теплоенергетики; молодший науковий співробітник лабораторії коливання (1954–1955) Інституту будівельної механіки.

Янкелевич Зінаїда Абрамівна див. Шека З. А.

Янковський Всеволод Дмитрович (1893) – патофізіолог, доктор медичних наук; старший науковий співробітник лабораторії порівняльної і вікової фізіології (1951–1955) Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця.

Янковський Лев Гнатович (1912) – гідролог; молодший науковий співробітник відділу гідравліки (1951–1955) Інституту гідрології та гідротехніки.

Яновський Мойсей Соломонович (1923) – радіофізик; молодший науковий співробітник (1951–1955) Фізико-технічного інституту.

Янчишин Філімон Пантелеймонович (1918) – фахівець у галузі механіки; молодший науковий співробітник відділу міцності та деталей машин (1953–1955) Інституту машинознавства і автоматики.

Ярема Яким Якимович (1884–1964) – психолог, філософ, літературознавець, кандидат філологічних наук; старший науковий співробітник відділу рукопису (1951) Інституту української літератури ім. Т. Г. Шевченка.

Ярсмчишин Богдан Михайлович (1928–1976) – економіст; молодший науковий співробітник відділу економіки (1951–1955) Інституту суспільних наук.

Ярмошенко Надія Павлівна (1918) – іхтіолог; молодший науковий співробітник відділу експериментальної екології риб (1951–1953) Інституту гідробіології.

Ярош Ольга Максиміліанівна (1923) – бібліотекознавець; старший бібліотекар відділу рукописів (1951–1953) Державної публічної бібліотеки УРСР.

Ярославська Раїса Ісаївна (1923) – старший науковий співробітник лабораторії по боротьбі з силікозом (1954–1955) Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця.

Яровий Володимир Іванович (1898) – лісознавець, кандидат сільськогосподарських наук; вчений секретар (1951) Відділу сільськогосподарських наук АН; старший науковий співробітник (1951–1955) Інституту лісівництва; старший науковий співробітник (1955) Інституту лісу.

Яровський В. Г. – молодший науковий співробітник (1952) Інституту гірничої справи ім. М. М. Фсдорова.

Ясников Олександр Олексійович (1923–1999) – хімік, кандидат хімічних наук; молодший (1951–1952), старший науковий співробітник лабораторії механізмів органічних реакцій (1953–1955) Інституту органічної хімії.

Яснопольський Леонід Миколайович (1873–1957) – економіст, доктор економічних наук, професор, академік (1925); старший науковий співробітник відділу економіки промисловості (1951–1955) Інституту економіки.

Ястребов Федір Олександрович (1903–1973) – історик, кандидат історичних наук; завідувач відділу історії капіталізму (1951–1954), старший науковий співробітник (1955) Інституту історії.

Ястрембович Микола Ларіонович (1902) – агрохімік; молодший науковий співробітник лабораторії обміну речовин (1951–1952), лабораторії фізіології стійкості рослин (1953–1955) Інституту фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії.

Яценко Володимир Пилипович (1927) – фахівець у галузі механіки, кандидат технічних наук; молодший науковий співробітник відділу стійкості конструкцій (1953–1955) Інституту будівельної механіки.

Яцкевич Євген Антонович (1899–1961) – історик, кандидат історичних наук; старший науковий співробітник відділу історії України (1951–1955) Інституту суспільних наук.

Ячинова Антоніна Василівна (1912) – геолог; молодший науковий співробітник групи використання газу (1952) Інституту геології корисних копалин.

Яцук Ананій Прохорович (1902) – біолог, кандидат сільськогосподарських наук; старший науковий співробітник (1951), завідувач відділу рослинництва (1952–1955) Інституту фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії.

Яцук Павло Йосипович (1923) – філолог; молодший науковий співробітник (1953) Інституту суспільних наук.

**СПИСОК ВИДАНЬ І НАУКОВИХ ПРАЦЬ СПІВРОБІТНИКІВ
АН УРСР (1951–1955)**

1951

1. Автоматическая сварка. № 1 (16) / Ин-т электросварки им. Е. О. Патона АН УССР; Отв. ред. Е. О. Патон. – К. : Изд-во АН УССР, 1951. – 76 с. : ил.
2. Те саме. № 2 (17). – 88 с. : ил.
3. Те саме. № 3 (18). – 81 с. : ил.
4. Те саме. № 4 (19). – 97 с. : ил.
5. Те саме. № 5 (20). – 102 с. : ил.
6. Те саме. № 6 (21). – 105 с. : ил.
7. Археологія. Т. 5 / Ін-т археології АН УРСР; Відп. ред. П. П. Єфіменко. – К. : Вид-во АН УРСР, 1951. – 244 с. : ілюстр.
8. Аснис А. Е. Резка и сварка металлов природным дашавским и сжиженным газам / Совет науч.-техн. пропаганды АН УССР; Отв. ред. Е. О. Патон. – К. : Изд-во АН УССР, 1951. – 48 с. : ил.
9. Бабко А. К., Пилипенко А. Т. Колориметрический анализ. – М.; Л. : Госхимиздат, 1951. – 408 с. : ил.
10. Баграх А. М. Из истории оптического приборостроения: Очерки. Т. 1 / Под ред. В. В. Данилевского. – М. : Машгиз, 1951. – 221 с. : ил. – (Из истории отечественного машиностроения).
11. Бажан Н. П. Английские впечатления: Стихи / Пер. с укр. П. Антокольский и Н. Заболотский. – М. : Гослитиздат, 1951. – 48 с. : ил.
12. Барабашов М. П. Астрономія і календар. – К. : Т-во для поширення політичних та наукових знань УРСР, 1951. – 9 с.
13. Барабашов М. П. Астрономія, час і визначення місця на земній поверхні. – К. : Т-во для поширення політичних та наукових знань УРСР, 1951. – 8 с.
14. Белановский И. Д. Тахины УССР. Ч. 1 / Ин-т зоологии АН УССР. – К. : Изд-во АН УССР, 1951. – 191 с. : ил.
15. Белянкин Ф. П. Современные методы расчета прочности элементов деревянных конструкций / Совет науч.-техн. пропаганды АН УССР. – К. : Изд-во АН УССР, 1951. – 19 с. : ил. – (Акад. чтения).
16. Берлянд Р. А. 5 грудня – день сталінської Конституції (До 15-річчя сталінської Конституції): Короткий покажчик літератури / АН УРСР; Держ. публіч. б-ка УРСР; Відп. ред. О. Матвієнко. – К. : Вид-во АН УРСР, 1951. – 31 с.
17. Белоусов С. М. Возз'єднання українського народу в єдиній Українській Радянській державі / Ін-т історії України АН УРСР; Відп. ред. Ф. П. Шевченко. – К. : Вид-во АН УРСР, 1951. – 166 с.
18. Бирюк Я. Д., Титаренко А. Д. Климент Єфремович Ворошилов: Що читати до 70-річчя з дня народження / АН УРСР; Держ. публіч. б-ка УРСР; Відп. ред. І. Д. Золотоверхий. – К. : Вид-во АН УРСР, 1951. – 19 с.

19. Бистряков О. В., Білик О. Я., Ліммер М. Б. Список умовних скорочень при бібліографічному опису / АН УРСР; Держ. публіч. б-ка УРСР; Відп. ред. І. Д. Золотоверхий. – К. : Вид-во АН УРСР, 1951. – 36 с.
20. Білай В. Й. Мікроорганізми ґрунту та їх роль у житті вищих рослин / Рада наук.-техн. пропаганди АН УРСР. – К. : Вид-во АН УРСР, 1951. – 51 с. : ілюстр.
21. Білецький О. І., Волинський П. К. Українська література: Підручник для VIII класу середньої школи. 5-с вид. – К. : Рад. шк., 1951. – 388 с.
22. Бойко І. З. Павло Тичина: Бібліографічний покажчик / АН УРСР; Держ. публіч. б-ка УРСР; Відп. ред. І. Д. Золотоверхий. – К. : Вид-во АН УРСР, 1951. – 139 с.
23. Бондарчук В. Г. Наука про походження Землі / Ком. в справах культ.-освіт. установ при РМ УРСР, Центр. лисц. бюро. – К. : Вид-во АН УРСР, 1951. – 17 с.
24. Боревська С. 34-ті роковини Великої Жовтневої революції: Короткий бібліографічний покажчик / АН УРСР; Держ. публіч. б-ка УРСР. – К. : Вид-во АН УРСР, 1951. – 25 с.
25. Ботанічний журнал. Т. 8, № 1 / Ін-т ботаніки АН УРСР; Відп. ред. Д. К. Зеров. – К. : Вид-во АН УРСР, 1951. – 112 с. : ілюстр., табл.
26. Те саме. Т. 8, № 2. – 104 с. : ілюстр., табл.
27. Те саме. Т. 8, № 3. – 100 с. : ілюстр.
28. Те саме. Т. 8, № 4. – 76 с. : ілюстр., табл.
29. Брадів Є. М. Полонини Закарпатської області: Їх використання та шляхи поліпшення / Ін-т ботаніки АН УРСР. – К. : Вид-во АН УРСР, 1951. – 86 с. : ілюстр.
30. Будников П. П., Матвєєв М. А., Юрчик С. И. Новый теплоизоляционный материал из асбошиферных отходов на гипсовой связке / Ін-т техн.-экон. информ. – М. : Госплан СССР, 1951. – 6 с. : табл. – (Сер. 29: Економія строит. матеріалов, № 67/2).
31. Бурксер Е. С., Бурксер В. В. Аэрохимические исследования на Украине / АН УССР; Отв. ред. И. К. Половко. – К. : Изд-во АН УССР, 1951. – 128 с. : ил.
32. Бурксер Є. С. Геохімія та її значення в народному господарстві. – К. : Держтехвидав УРСР, 1951. – 54 с. : ілюстр., табл. – (Наук.-попул. б-ка).
33. Бухало С. М. Прогрессивная организация работ по графику цикличности в комбайновых лавах шахт Донбасса: Стеногр. лекции. – К. : О-во по распространению политических и научных знаний УССР, 1951. – 28 с. : ил.
34. Бухіна Р. А. Методика роботи над книгою / АН УРСР; Держ. публіч. б-ка УРСР. – К. : Вид-во АН УРСР, 1951. – 9 с. – (Матеріали для організації книжкової виставки).
35. Бюлетень (Досвід роботи). № 1 / Львівська б-ка АН УРСР; Відп. ред. А. З. Одуха. – Львів: Львівська б-ка АН УРСР, 1951. – 63 с.
36. Василенко А. М. Расчет пространственных ферм крановых конструкций на кручении / Ін-т строительной механики АН УССР; Отв. ред. Ф. П. Белянкин. – К. : Изд-во АН УССР, 1951. – 52 с.
37. Василенко А. О. Використання машинно-тракторного парку на польових роботах / Рада наук.-техн. пропаганди АН УРСР. – К. : Вид-во АН УРСР, 1951. – 68 с. : ілюстр.

38. Василенко А. О. Прискорений метод одержання ковких виробів з чавуну / Рада наук.-техн. пропаганди АН УРСР; Відп. ред. Б. М. Середенко. – К. : Вид-во АН УРСР, 1951. – 24 с. : ілюстр. – (Акад. читання).
39. Василенко П. М. Академік В. П. Горячкін – основоположник вчення про сільськогосподарські машини та знаряддя / Рада наук.-техн. пропаганди АН УРСР. – К. : Вид-во АН УРСР, 1951. – 16 с. : портр.
40. Васильченко З., Гордійчук Н., Шварцман Ш., Щеголь Н. Композитори Советской України: Справочник / Ін-т искусствознания, фольклора и этнографии АН УССР; Ред. Л. Архимович. – К. : Мистецтво, 1951. – 100 с. : портр. – (Декада укр. искусства и литературы).
41. Великие стройки коммунизма на Юге Украинской ССР и в Северном Крыму / Совет науч.-техн. пропаганды АН УССР. – К. : Изд-во АН УССР, 1951. – 56 с.
42. Великі будови сталінської епохи: Бюлетень нових надходжень. № 1 / АН УРСР; Держ. губліч. 6-ка УРСР; Уклад. О. С. Ровнер, Д. І. Варшавська, П. Ю. Висоцька, О. В. Рабчинська, А. Д. Ульянова; Відп. ред. К. М. Грибовська. – К. : Вид-во АН УРСР, 1951. – 42 с.
43. Те саме. № 2. – 46 с.
44. Те саме. № 3. – 62 с.
45. Те саме. № 4. – 52 с.
46. Те саме. № 5. – 68 с.
47. Вернер Д. О. Кондитерське виробництво: Посіб. для працівників напівмеханізованих та кустарних підприємств. – К. : Держтехвидав УРСР, 1951. – 113 с. : ілюстр.
48. Вернер Д. О. Консервування плодів та овочів. – К. : Держтехвидав УРСР, 1951. – 80 с. : ілюстр.
49. Весна колгоспна: Репертуарний збірник для агіткульбригад / Упоряд. П. Довгалок. – К. : Мистецтво, 1951. – 144 с.
50. Вірник Д. Ф. Економічний розквіт Української РСР – торжество ленінсько-сталінської національної політики / Рада наук.-техн. пропаганди АН УРСР; Відп. ред. О. М. Румянцев. – К. : Вид-во АН УРСР, 1951. – 96 с.
51. Вісник Академії наук УРСР. № 1 (170) / АН УРСР; Відп. ред. О. В. Палладін. – К. : Вид-во АН УРСР, 1951. – 81 с.
52. Те саме. № 2 (171). – 80 с.
53. Те саме. № 3 (172). – 80 с.
54. Те саме. № 4 (173). – 80 с.
55. Те саме. № 5 (174). – 80 с.
56. Те саме. № 6 (175). – 81 с.
57. Те саме. № 7 (176). – 81 с.
58. Те саме. № 8 (177). – 81 с.
59. Те саме. № 9 (178). – 82 с.
60. Те саме. № 10 (179). – 81 с.
61. Те саме. № 11 (180). – 80 с.
62. Те саме. № 12 (181). – 80 с.
63. Вісті Інституту водного господарства. Т. 7 (14) / АН УРСР; Ред. А. В. Огієвський. – К. : Вид-во АН УРСР, 1951. – 116 с.

64. Власюк П. А. Академік Василь Робертівч Вільямс і його вчення / Рада наук.-техн. пропаганди АН УРСР. – К. : Вид-во АН УРСР, 1951. – 87 с. : портр.
65. Власюк П. А. Величні будови комунізму і дальший розвиток сільського господарства УРСР. – К.; Харків: Держсільгоспвидав УРСР, 1951. – 32 с.
66. Власюк П. А. Видатний російський вчений-грунтознавець П. А. Костицев (1845–1895) / АН УРСР; Ком. в справах культ.-освіт. установ при РМ УРСР, Центр. лекц. бюро. – К. : Вид-во АН УРСР, 1951. – 19 с.
67. Власюк П. А. Основоположники вітчизняної агробіології. – К. : Вид-во Київ. ун-ту, 1951. – 264 с.
68. Вовченко Л. І. Пропаганда боротьби за мир / АН УРСР; Держ. публіч. б-ка УРСР; Відп. ред. К. М. Грибовська. – К. : Вид-во АН УРСР, 1951. – 38 с. – (Метод. і бібліогр. матеріали на допомогу бібліотекам).
69. Водяницький В. А. Акваріум Севастопольської біологічної станції ім. А. О. Ковалевського. – М. : Изд-во АН СССР, 1951. – 30 с.
70. Вопросы биохимии в пищевой промышленности: Сб. трудов конференции Ин-та биохимии Академии наук УССР и Украинского научно-исследовательского ин-та пищевой промышленности / Ин-т биохимии АН УССР; Ред. кол. : Р. В. Чаговец (пред.) [и др.]. – К. : Изд-во АН УССР, 1951. – 112 с.
71. Вопросы развития физиологического учения академика И. П. Павлова на Украине: Научная сессия АН УССР с участием работников здравоохранения и вузов. 1–3 ноября 1950 г. / АН УССР; Отв. ред. Р. Е. Кавецкий. – К. : Изд-во АН УССР, 1951. – 128 с.
72. Вопросы физиологии. № 1 / Ин-т клинической физиологии им. А. А. Богомольца АН УССР; Отв. ред. Г. В. Фольборг. – К. : Изд-во АН УССР, 1951. – 159 с. : ил.
73. Геологічний журнал. Т. 11, вип. 1 / Ін-т геологічних наук АН УРСР; Відп. ред. С. П. Родіонов. – К. : Вид-во АН УРСР, 1951. – 92 с. : ілюстр., граф.
74. Те саме. Т. 11, вип. 2. – 96 с. : ілюстр., табл.
75. Те саме. Т. 11, вип. 3. – 87 с. : ілюстр., табл.
76. Те саме. Т. 11, вип. 4. – 85 с. : ілюстр., табл.
77. Гнеденко Б. В. Михаил Васильевич Остроградский. – К. : О-во по распространению политических и научных знаний УССР, 1951. – 40 с.
78. Головин В. М. Від чого буває дощ і посуха: Стеногр. лекції. – К. : Т-во для поширення політичних та наукових знань УРСР, 1951. – 31 с.
79. Головянко С. З. Мраморный хрущ как вредитель лесных, виноградных и садовых культур на песках / Ин-т энтомологии и фитопатологии АН УССР. – К. : Изд-во АН УССР, 1951. – 148 с. : ил.
80. Гольденберг Л. І. Радянський Союз в авангарді боротьби за мир, демократію і соціалізм: Показчик рекомендованої літератури / АН УРСР; Держ. публіч. б-ка УРСР. – К. : Вид-во АН УРСР, 1951. – 43 с.
81. Гордійчук М. М. П. О. Козицький: Заслуж. діяч мистецтв УРСР. – К. : Мистецтво, 1951. – 40 с. : портр. – (Майстри мистецтв Рад. України).
82. Горюнов П. Н., Пигин С. М., Шумиловский Н. Н. Электрические счетчики: Теория, расчет и конструкция. – Л.; М. : Госэнергоиздат, 1951. – 496 с.
83. Гребень Л. К., Борзиков К. А., Летучев К. П. Племенная работа с тонкорунными овцами асканийской породы / Всесоюз. науч.-исслед. ин-т гибридизации

- и акклиматизации животных Аскания-Нова им. М. Ф. Иванова. – М. : Сельхозгиз, 1951. – 109 с. : ил.
84. Гришко М. М. Академік М. Ф. Кашенко – видатний біолог-мічуринець / Рада наук.-техн. пропаганди АН УРСР. – К. : Вид-во АН УРСР, 1951. – 20 с. : ілюстр.
85. Гришко М. М., Соколовський О. І. Ботанічний сад Академії наук Української РСР і його колекції / Ботанічний сад АН УРСР; Ред. П. С. Погребняк. – К. : Вид-во АН УРСР, 1951. – 115 с. : ілюстр.
86. Грінь Г. С., Грінченко О. М., Можейко О. М., Самбур Г. М. Поліпшення солонців і солонцюватих ґрунтів на Україні / Рада наук.-техн. пропаганди АН УРСР; Відп. ред. О. Н. Соколовський. – К. : Вид-во АН УРСР, 1951. – 72 с. : ілюстр.
87. Грозин Б. Д. Износ металлов. – К. : Гостехиздат УССР, 1951. – 252 с.
88. Грозин Б. Д. Механические свойства закаленной стали. – К.; М. : Mashgiz, Укр. отд-ние, 1951. – 168 с. : ил.
89. Гудзий Н. К. Лев Николаевич Толстой: Из курса лекций по истории русской литературы XIX века. – М. : Изд-во Моск. ун-та, 1951. – 112 с.
90. Гудзий Н. К. Программа по истории русской литературы: Для фил. фак. гос. ун-тов. Ч. 1: Давняя русская литература. – М. : Изд-во Моск. ун-та, 1951. – 12 с.
91. Гуржій І. О., Красицький Д. Ф. Походження і класова суть релігій / АН УРСР. – К. : Вид-во АН УРСР, 1951. – 30 с.
92. Давыдов А. С. Теория поглощения света в молекулярных кристаллах / Ин-т физики АН УССР; Отв. ред. М. В. Пасечник. – К. : Изд-во АН УССР, 1951. – 176 с. : ил. – (Труды Ин-та физики. Вып. 1).
93. Данилевский В. В. Народ-техник: Былое и новое. – Тбилиси: Техника да шрома, 1951. – 12 с. – (Из истории русской техники). – [грузинською мовою].
94. Данилевский В. В. Первенство нашей Родины в важнейших открытиях и изобретениях / Совет науч.-техн. пропаганды АН УССР; Отв. ред. Б. Д. Грозин. – К. : Изд-во АН УССР, 1951. – 24 с.
95. Данилевский В. В. Русская механика. – Тбилиси: Техника да шрома, 1951. – 20 с. – [грузинською мовою].
96. Данилевський В. В. Винайдено в Росії / АН УРСР; Відп. ред. І. Т. Швець. – К. : Вид-во АН УРСР, 1951. – 388 с. : ілюстр., портр.
97. Демущий П. Д. Українські народні пісні / Упоряд. М. Гордійчук. – К. : Мистецтво, 1951. – 80 с.
98. Державний музей Т. Г. Шевченка / АН УРСР; Уклад. Г. П. Паламарчук; Ред. С. П. Кирилюк. – К. : Вид-во Кн. палати УРСР, 1951. – 90 с. : ілюстр., портр.
99. Діалектологічний бюлетень. Вип. 3 / Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні АН УРСР; Гол. ред. В. С. Ільїн. – К. : Вид-во АН УРСР, 1951. – 101 с.
100. Дмитрий Константинович Чернов: Библиогр. указатель / Гос. публ. библ. им. М. Е. Салтыкова-Щедрина; Ред. В. В. Данилевский. – Л., 1951. – 54 с. : портр.
101. Доброхотов Н. Н. Современная технология выплавки стали в мартеновских печах. 2-е изд., изм. и доп. / Совет науч.-техн. пропаганды АН УССР; Отв. ред. Б. Д. Грозин. – К. : Изд-во АН УССР, 1951. – 56 с. : ил.
102. Довженко В. Д. В. С. Косенко. – К. : Мистецтво, 1951. – 125 с. : портр.

103. Доповіді Академії наук УРСР. № 1 / АН УССР; Відп. ред. А. І. Кіпріанов. – К. : Вид-во АН УРСР, 1951. – 60 с. : табл.
104. Те саме. № 2. – 62 с. : ілюстр., табл.
105. Те саме. № 3. – 88 с. : ілюстр., табл.
106. Те саме. № 4. – 79 с. : ілюстр., табл.
107. Те саме. № 5. – 89 с. : ілюстр., табл.
108. Те саме. № 6. – 80 с. : ілюстр., табл.
109. Жеребкин Г. П. Пути повышения производительности труда в тракторостроении СССР / Ин-т экономики АН УССР. – К. : Изд-во АН УССР, 1951. – 100 с. : граф.
110. Жилко Ф. Т. Українська діалектологія: Конспективний виклад курсу для студентів-заочників пед. ін-тів / Наук.-метод. кабінет заочн. пед. освіти Упр. пед-вишів та педучилищ М-ва освіти УРСР. – К.; Львів: Рад. шк., 1951. – 88 с.
111. Журавская И. Е. История зарубежной литературы: Краткий очерк. Вып. 1 / Ред. А. И. Белецкий. – К. : Рад. шк., 1951. – 148 с.
112. Записки Института горной механики им. М. М. Федорова. № 9 / АН УССР; Ред. П. С. Кучеров. – К. : Изд-во АН УССР, 1951. – 130 с. : ил.
113. Засенко О. С. Марко Черемшина: Життя і творчість. – К. : Держлітвидав УРСР, 1951. – 144 с. : ілюстр. – (Декада укр. мистецтва та літератури).
114. Зражевский А. И. Агротехнические мероприятия по борьбе с обильнозрлым свекловичным долгоносиком / АН УССР. – К. : Изд-во АН УССР, 1951. – 68 с. : ил.
115. Известия Института гидрологии и гидротехники. Т. 8 (15) / АН УССР; Отв. ред. Б. А. Пышкин. – К. : Изд-во АН УССР, 1951. – 129 с.
116. Информационные материалы. № 6 / Ин-т строительной механики АН УССР; Отв. ред. Ф. П. Белякин. – К. : Изд-во АН УССР, 1951. – 68 с.
117. Иофанов Д. М. Н. В. Гоголь: Детские и юношеские годы / АН УССР; Гос. публ. б-ка УССР; Отв. ред. А. И. Белецкий. – К. : Изд-во АН УССР, 1951. – 432 с. : ил., портр.
118. Інструкції по застосуванню та вивченню ефективності фосфоритного борошна як добрива в Українській РСР / Рада по вивч. продуктивних сил УРСР АН УРСР. – К. : Вид-во АН УРСР, 1951. – 23 с.
119. Календар природы Украины / Укр. т-во охорони природы; Уклад. Є. В. Зверезомб-Зубовський та ін. – К. : Держсільгоспвидав УРСР, 1951. – 54 с. : ілюстр.
120. Каптаренко-Черноусова О. К. Киевский ярус и элементы его палеогеографии / Ин-т геологических наук АН УССР; Отв. ред. С. П. Родионов. – К. : Изд-во АН УССР, 1951. – 179 с. : ил.
121. Касьяненко В. Г. Алексей Николаевич Свєрцов / Совет науч.-техн. пропаганды АН УССР. – К. : Изд-во АН УССР, 1951. – 32 с. : портр.
122. Квасницкий А. В. Вопросы физиологии пищеварения у свиней / Науч.-исслед. ин-т свиноводства М-ва совхозов СССР. – М. : Сельхозгиз, 1951. – 230 с. : ил.
123. Ксхух А. М. Подсочка сосны / Совет науч.-техн. пропаганды АН УССР. – К., 1951. – 40 с. : ил.
124. Кирилук Е. П. Тарас Григорьевич Шевченко: Крит.-биогр. очерк. – К. : Гослитгиздат, 1951. – 105 с. : ил., портр.
125. Кирилук Е. П. Тарас Григорович Шевченко: Крит.-биогр. нарис. – К. : Держполітвидав УРСР, 1951. – 100 с. : ілюстр.

126. Кисельов О. І. Павло Грабовський: Життя і творчість. – К. : Держлітвидав УРСР, 1951. – 195 с. : ілюстр., портр. – (Декада укр. мистецтва та літератури).
127. Клоков В., Скверний О. Двічі Герой Радянського Союзу Василь Михлик. – К. : Держполітвидав УРСР, 1951. – 36 с.
128. Колчинський І. Г. Як наука передбачає небесні явища: Стеногр. публіч. лекції. – К. : Т-во для поширення політичних та наукових знань УРСР, 1951. – 19 с.
129. Копытов В. Ф., Сорокин П. В. Скоростной нагрев заготовок легированной стали / Госплан СССР ИТЭИН. – М. : [Б.и.], 1951. – 10 с. : табл. – (Тема № 32).
130. Косарик Д. Давид Гурамішвілі: Нарис про життя і творчість. – К. : Держлітвидав УРСР, 1951. – 55 с.
131. Кодобинський М. Твори. В 5-ти т. Т. 4: Листи / АН УРСР; Ін-т української літератури ім. Т. Г. Шевченка; Упоряд. і примітки Ю. С. Кобилецького, І. І. Стебуна; Ред. П. Г. Тичина; Ред. тому С. А. Крижанівський. – К. : Держлітвидав УРСР, 1951. – 375 с. : ілюстр.
132. Краткий астрономический календарь на 1952 год 5-й год изд. / АН УССР; Отв. ред. А. А. Яковкин. – К. : Изд-во АН УССР, 1951. – 64 с.
133. Крашенинникова О. В., Слензак И. Е. Неоген Днепровско-Донецкой впадины: Региональное обоснование структурно-геологического картирования / Киев. гос. ун-т им. Т. Г. Шевченко. – К. : Изд-во Киев. ун-та, 1951. – 47 с. : рис.
134. Крижанівський С. А. Весна людства: Вибрані поезії. – К. : Держлітвидав УРСР, 1951. – 240 с. : портр. – (Декада укр. мистецтва та літератури).
135. Кудея Е. С. Спектральный анализ сварных швов / Ин-т электросварки им. Е. О. Патона АН УССР. – К. : Изд-во АН УССР, 1951. – 23 с. : ил.
136. Кулик І. Т. Боротьба трудящих Західної України за радянську владу і зв'язання з Радянською Україною. – К. : Держполітвидав УРСР, 1951. – 51 с.
137. Кульський Л. А. Аммонизатор типа ЛК-10. – К. : Изд-во М-ва коммуна. хоз-ва УССР, 1951. – 20 с.
138. Кульський Л. А. Вакуумный хлоратор непрерывного действия ЛК-11: Краткое описание и инструкция к пользованию. – К. : Изд-во М-ва коммуна. хоз-ва УССР, 1951. – 24 с.
139. Кульський Л. А., Когановский А. М. Инструкция по применению хлорного железа и смешанного алюможелезного коагулянта для обеззараживания и осветления вод. – К. : Изд-во М-ва коммуна. хоз-ва УССР, 1951. – 5 с.
140. Кульський Л. А. Рационализация технологии очистки питьевых вод / Совет науч.-техн. пропаганды АН УССР; Отв. ред. А. В. Думанский. – К. : Изд-во АН УССР, 1951. – 42 с. : ил.
141. Кульський Л. А. Хлоратор ЛК-10 малой производительности. – К. : Изд-во М-ва коммуна. хоз-ва УССР, 1951. – 19 с.
142. Кульський Л. А. Хлоратор ЛК-10 увеличенной производительности. – К. : Изд-во М-ва коммуна. хоз-ва УССР, 1951. – 15 с.
143. Курош А. Г. Алгебраические уравнения произвольных степеней. – М.; Л. : Гостехиздат, 1951. – 30 с. – (Попул. лекции по математик. – Вып. 7).
144. Курс сучасної української літературної мови: Посіб. для філол. ф-тів ун-тів та ф-тів мови і літератури пед. ін-тів УРСР. Т. 1 / Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні АН УРСР; Ред. Л. А. Булаховський. – К. : Рад. шк., 1951. – 520 с.
145. Те саме. Т. 2. – 408 с.

146. Лавринско Д. Д. Типи лісових культур для колгоспних лісів Української РСР / Рада наук.-техн. пропаганди АН УРСР. – К. : Вид-во АН УРСР, 1951. – 43 с. : ілюстр.
147. Лавров Ф. І. Посібник по збиранню народнопоетичної творчості. – К. : Рад. шк., 1951. – 32 с.
148. Лазаренко Е. К. Курс минералогии. Учеб. для высших учебных заведений. – К. : Гостехиздат Украины, 1951. – 688 с. : рис.
149. Лексикографічний бюлетень. Вип. 1 / Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні АН УРСР; Гол. ред. І. М. Кириченко. – К. : Вид-во АН УРСР, 1951. – 110 с.
150. Лещенко М. Н. Дружба народів СРСР – джерело сили і могутності Радянської Держави / АН УРСР; Відп. ред. І. О. Гуржій. – К. : Т-во для поширення політичних та наукових знань УРСР, 1951. – 30 с.
151. Лещенко М. Н. Пержитки капіталізму в свідомості радянських людей і шляхи їх подолання / АН УРСР; Відп. ред. І. О. Гуржій. – К. : Вид-во АН УРСР, 1951. – 45 с.
152. Логгінов Б. Й., Слухай С. І., Костомаров В. М. Колгоспний лісовий розсадник / Рада наук.-техн. пропаганди АН УРСР; Відп. ред. П. С. Погребняк. – К. : Вид-во АН УРСР, 1951. – 64 с. : ілюстр., табл.
153. Лыпа А. Л., Степуни Г. А. Дендропарк «Тростянец» (государственный заповедник) / Гл. упр. по заповедникам при СМ УССР; Ред. А. Л. Лыпа. – К. : Госсельхозиздат УССР, 1951. – 72 с. : ил., табл.
154. Лященко П. І. Історія народного господарства СРСР. [Навч. посіб. для скон. і інж.-скон. вузів і ф-тів.]. Пер. з 2-го рос. вид. Т. 1: Докапіталістичні форми / АН УРСР. – К. : Держполітвидав УРСР, 1951. – 635 с.
155. Майзель В. М. Температурная задача теории упругости / Ин-т строительной механики АН УССР; Отв. ред. Ф. П. Белянкин. – К. : Изд-во АН УССР, 1951. – 152 с.
156. Малошицкий Ю. Н. Физико-механические свойства горных пород и их значение в вопросах устойчивости бортов угольных карьеров. – М.; Л. : Углетехиздат, 1951. – 60 с. : ил., табл.
157. Марксевич А. П. Паразитофауна пресноводных рыб УССР / Ин-т зоологии АН УССР; Отв. ред. Р. С. Чеботарев. – К. : Изд-во АН УССР, 1951. – 376 с. : ил.
158. Мацков Ф. П. Як допомогти рослині боротися з посухою / Рада наук.-техн. пропаганди АН УРСР. – К. : Вид-во АН УРСР, 1951. – 36 с.
159. Медичний журнал. Т. 21, вип. 1 / Ін-т клінічної фізіології ім. О. О. Богомольця АН УРСР; Відп. ред. Р. С. Кавський. – К. : Вид-во АН УРСР, 1951. – 96 с. : ілюстр., табл.
160. Те саме. Т. 21, вип. 2. – 97 с. : портр., ілюстр., табл.
161. Те саме. Т. 21, вип. 3. – 100 с. : портр., ілюстр., табл.
162. Те саме. Т. 21, вип. 4. – 101 с. : портр., ілюстр., табл.
163. Те саме. Т. 21, вип. 5. – 112 с. : портр., ілюстр., табл.
164. Те саме. Т. 21, вип. 6. – 124 с. : портр., ілюстр., табл.
165. Междубиблотечный абонемент: Памятка / АН УССР; Гос. публ. б-ка УССР. – К. : Изд-во АН УССР, 1951. – 8 с.
166. Миселюк Е. Г., Гохман М. Б. Фотоэлектрическое автоблокировочное устройство к прессам с открытыми и полукрытыми штампами ФЭБ-1 / Ин-т физики АН УССР. – К. : Изд-во АН УССР, 1951. – 17 с. : ил.

167. Мікробіологічний журнал. Т. 13, вип. 1 / Ін-т мікробіології ім. Д. К. Заболотного АН УРСР; Відп. ред. В. Г. Дроботько. – К. : Вид-во АН УРСР, 1951. – 124 с. : портр., табл.
168. Те саме. Т. 13, вип. 2. – 126 с. : ілюстр., табл.
169. Те саме. Том 13, вип. 3. – 104 с. : ілюстр., табл.
170. Те саме. Т. 13, вип. 4. – 112 с. : ілюстр., табл.
171. Мовознавство. Т. 9 / Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні АН УРСР; Гол. ред. Л. А. Булаховський. – К. : Вид-во АН УРСР, 1951. – 120 с.
172. Наукові записки Інституту філософії. Т. 1 / АН УРСР; Відп. ред. М. Е. Омелянський. – К. : Вид-во АН УРСР, 1951. – 182 с.
173. Наукові записки Науково-природознавчого музею АН УРСР. Т. 1 / АН УРСР; Відп. ред. Г. В. Козій. – К. : Вид-во АН УРСР, 1951. – 236 с. : ілюстр.
174. Научные труды Института машиноведения и сельскохозяйственной механики. Т. 3 / АН УССР; Отв. ред. А. А. Василенко. – К. : Изд-во АН УССР, 1951. – 167 с. : табл.
175. Научные труды Института физиологии растений и агрохимии. № 3 / АН УССР; Отв. ред. А. И. Душечкин. – К. : Изд-во АН УССР, 1951. – 362 с.
176. Те саме. № 4. – 224 с.
177. Нестеренко О. О. Заробітна плата промислових робітників України наприкінці XIX ст. / Київ. держ. ун-т. – К. : Вид-во Київ. ун-ту, 1951. – 62 с.
178. Нестеренко О. О. Соціалістична промисловість і її провідна роль у розвитку народного господарства СРСР. – К. : Держполітвидав УРСР, 1951. – 60 с.
179. Нестеров П. П., Федорова З. М. Михаил Михайлович Федоров (1867–1945) / Ред. А. М. Терпигорев. – М. : Углетехиздат, 1951. – 67 с. : ил., портр. – (Выдающиеся деятели отечества. горной науки).
180. Новик Е. О. Корданты и смена каменноугольных отложений Донецкого бассейна / АН УССР; Отв. ред. Б. И. Чернышев. – К. : Изд-во АН УССР, 1951. – 53 с. : ил., табл.
181. Новиченко Л. М. Литературно-критические очерки. – Пер. с укр. – К. : Рад. письменник, 1951. – 247 с.
182. Оканенко А. С., Островська Л. К., Вивалько І. Г. Застосування добрив під кок-сагіз / Рада наук.-техн. пропаганди АН УРСР; Відп. ред. О. І. Душечкін. – К. : Вид-во АН УРСР, 1951. – 62 с.
183. Паламарчук Г. П. Державний музей Т. Г. Шевченка / Відп. ред. Є. П. Кирилюк. – К. : Вид-во Кн. палати УРСР, 1951. – 88 с.
184. Пасічник А. М. Великий російський вчений І. І. Мечников / Ком. в справах культ.-освіт. установ при РМ УРСР, Центр. лєкц. бюро. – К. : Вид-во АН УРСР, 1951. – 24 с. : портр.
185. Патон Е. О. О первенстве Советской науки и техники в области сварки под флюсом / Совет науч.-техн. пропаганды АН УССР; Отв. ред. Н. Н. Доброхотов. – К. : Изд-во АН УССР, 1951. – 31 с. : ил.
186. Першин П. М. Великі будови комунізму і розвиток продуктивних сил СРСР. – К. : Т-во для поширення політичних та наукових знань УРСР, 1951. – 39 с.
187. Пидопличко И. Г. О ледниковом периоде. Вып. 2: Биологические и географические особенности европейских представителей четвертичной фауны.

- ны / Ін-т зоології АН УРСР; Отв. ред. А. П. Марксвіч. – К. : Изд-во АН УРСР, 1951. – 264 с. : ил.
188. Пишкін Б. А. Найбільші в світі гідротехнічні будови / Ком. в справах культ.-освіт. установ при РМ УРСР, Центр. лекц. бюро. – К. : Вид-во АН УРСР, 1951. – 23 с.
189. Підоплічко І. Г., Рашба О. Я. Походження і розвиток життя на Землі / Ком. в справах культ.-освіт. установ при РМ УРСР, Центр. лекц. бюро. – К. : Вид-во АН УРСР, 1951. – 48 с. : ілюстр.
190. Плеський Г. М. Заочний абонемент: Короткий посібник для масових бібліотек / АН УРСР; Держ. публіч. б-ка УРСР; Відп. ред. І. Золотоверхий. – К. : Вид-во АН УРСР, 1951. – 36 с.
191. Плеський Г. М., Вовченко Л. І., Кирилюк З. В., Стешок Г. І., Титаренко А. Д. Великі будови комунізму / АН УРСР; Держ. публіч. б-ка АН УРСР. – К. : Вид-во АН УРСР, 1951. – 71 с. – (Метод. і бібліогр. матеріали на допомогу бібліотекам).
192. Погребиський Й. Б., Фільчаков П. Ф. Тригонометрія. – К. : Рад. шк., 1951. – 251 с.
193. Погребняк П. С. Претворення природи і перспективи розвитку народного господарства Півдня України і Півночі Криму: Стеногр. лекції / Ред. П. М. Першин. – К. : Т-во для поширення політичних та наукових знань УРСР, 1951. – 31 с.
194. Погребняк П. С. Природа Южної України і Северного Крима і перспективи ее преобразования в связи с великими стройками коммунизма: Науч.-попул. лекция / Всесоюз. о-во по распространению политических и научных знаний. – М. : Правда, 1951. – 21 с. : карты.
195. Подготовка рукописи: Инструкция для автора / АН УССР. – К. : Изд-во АН УССР, 1951. – 71 с.
196. Поляков Н. С., Комарова Е. К., Штокман И. Г. Сборник задач по курсу рудничного транспорта: Для студентов горных специальностей вузов. – М.; Л. : Углетехиздат, 1951. – 300 с. : черт.
197. Поруцький Ю. К. А. Тімірязєв. – К. : Рад. шк., 1951. – 68 с. : ілюстр., портр.
198. Праці Інституту лісівництва. Т. 2 / АН УРСР; Відп. ред. П. С. Погребняк. – К. : Вид-во АН УРСР, 1951. – 183 с. : ілюстр.
199. Программа курса «Сопротивление материалов»: Для механ. и машиностроит. специальностей вузов / С. Д. Пономарев, Е. Н. Тихомиров, С. В. Серенсен [и др.]. – М. : Сов. наука, 1951. – 16 с.
200. Прокатное производство: Сб. ст. / Ред. А. П. Чекмарев. – Харьков; М. : Металлургиздат, 1951. – 172 с. : ил.
201. Протопопов В. П. Великий російський вчений І. П. Павлов / Ком. в справах культ.-освіт. установ при РМ УРСР, Центр. лекц. бюро. – К. : Вид-во АН УРСР, 1951. – 39 с. : ілюстр.
202. Птуха М. В. Дмитрий Петрович Журавский. (1810–1856): Жизнь. Труды. Статистическая деятельность. – М. : Госстатиздат, 1951. – 123 с.
203. Пути повышения производительности труда в промышленности УССР / Ін-т економіки АН УССР; Отв. ред. А. М. Румянцев. – К. : Изд-во АН УССР, 1951. – 169 с.

204. Пышкин Б. А., Слободян Р. Т., Беляшевский Н. Н., Дятловский Л. И. Наконаторные плотины из местных материалов / Ин-т гидрологии и гидротехники АН УССР; Ред. Б. А. Пышкин. – К. : Изд-во АН УССР, 1951. – 224 с. : ил., табл.
205. Радянське літературознавство. № 15 / Ін-т української літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР; Відп. ред. О. І. Білецький. – К. : Вид-во АН УРСР, 1951. – 127 с.
206. Резолюція совещания зоологов УССР по проблеме задачи изучения фауны УССР в связи с осуществлением сталинского плана преобразования природы / Ин-т зоологии АН УССР. – К. : Изд-во АН УССР, 1951. – 11 с.
207. Ремез Є. Я. Вступ до математичного аналізу. – К. : Рад. шк., 1951. – 228 с.
208. Республіканська конференція з питань розвитку степового лісорозведення в Українській РСР на основі сталінського плану перетворення природи / АН УРСР; Рада по вивч. продуктивних сил УРСР. – К. : Вид-во АН УРСР, 1951. – 24 с.
209. Решения Совещания по вопросам газоснабжения городов и сжигания газа. 23–26-е января 1951 г. / Ин-т использования газа в коммунальном хозяйстве и промышленности АН УССР; Ком. науч.-техн. содействия газификации УССР при УСНИТ. – К. : Изд-во АН УССР, 1951. – 16 с.
210. Рильський М. Дружба народів: Статті. – К. : Держлітвидав УРСР, 1951. – 212 с. : портр.
211. Рильський М. Т. Поеми і лірика. – К. : Держлітвидав УРСР, 1951. – 386 с. : портр. – (Декада укр. мистецтва та літератури).
212. Ровнер О. С. Інструкція бібліографічного опису / АН УРСР; Держ. публ. ліч. б-ка УРСР; Відп. ред. К. М. Грибовська. – К. : Вид-во АН УРСР, 1951. – 33 с.
213. Рубашевський А. А. Діалектичний матеріалізм – основа мічурінської біології: За філософську розробку мічурінської біології / Рада наук.-техн. пропаганди АН УРСР. – К. : Вид-во АН УРСР, 1951. – 143 с.
214. Руднев Д. Ф. ДДТ і ГХЦГ в боротьбі з шкідниками ліса і позахисних насаджень / Совет науч.-техн. пропаганди АН УССР. – К. : Изд-во АН УССР, 1951. – 84 с. : ил.
215. Русско-украинские литературные связи / Ред. Н. К. Гудзий. – М. : Гослитиздат, 1951. – 184 с.
216. Рильський М. Ф. Дружба народів: Стаття. – К. : Гослитиздат УССР, 1951. – 221 с. : портр. – (Декада укр. искусства и литературы).
217. Рильський М. Ф. Избранные произведения / Пер. с укр. – К. : Гослитиздат УССР, 1951. – 354 с. : портр. – (Декада укр. искусства и литературы).
218. Рильський М. Ф. Избранные стихотворения / Вступ. статья Е. Городской. – М.; Л. : Детгиз, 1951. – 160 с. : ил., портр. – (Школьная б-ка).
219. Рильський М. Ф. Стихи / Пер. с укр. – М. : Правда, 1951. – 32 с. – (Б-ка «Огонек»). – № 10).
220. Ряппо А. Й. Хрестоматія з української літератури: Для п'ятого класу серед. школи. – К. : Рад. шк., 1951. – 332 с. : ілюстр.
221. Савин Г. Н. Концентрація напружень около отверстий. – М.; Л. : Гостехиздат, 1951. – 496 с. : черт.
222. Сборник, посвященный восьмидесятилетию со дня рождения и пятидесятилетию научной деятельности Героя Социалистического Труда действительного

- члена АН УССР Евгения Оскаровича Патона / АН УССР; Отв. ред. Н. Н. Доброхотов. – К. : Изд-во АН УССР, 1951. – 524 с. : ил.
223. Сборник трудов Института горного дела им. М. М. Федорова. № 1 (10) / АН УССР; Отв. ред. П. С. Кучеров. – К. : Изд-во АН УССР, 1951. – 136 с. : ил.
224. Сборник трудов Института строительной механики. № 15 / АН УССР; Отв. ред. Ф. П. Белянкин. – К. : Изд-во АН УССР, 1951. – 165 с. : ил.
225. Сборник трудов Института электротехники. Вып. 6 / АН УССР; Отв. ред. С. А. Лесбедев. – К. : Изд-во АН УССР, 1951. – 176 с.
226. Те саме. – Вып. 7. – 164 с.
227. Севбо П. И. Аппараты Института электросварки для автоматической и полуавтоматической сварки под флюсом / Совет науч.-техн. пропаганды АН УССР. – К. : Изд-во АН УССР, 1951. – 51 с. : ил.
228. Сергиенко С. Р. Химическое использование природных и промышленных газов / Ин-т органической химии АН УССР; Ред. А. И. Киприанов. – К. : Изд-во АН УССР, 1951. – 33 с.
229. Сирота И. М. Трансформаторы тока нулевой последовательности кабельного типа ТНП-2; ТНП-4; ТНП-7; ТНП-12: Информационный материал / Ин-т электротехники АН УССР. – К. : Изд-во АН УССР, 1951. – 16 с.
230. Сиротина М. И. Болезни дубового шелкопряда и меры борьбы с ними / Совет науч.-техн. пропаганды АН УССР. – К. : Изд-во АН УССР, 1951. – 56 с. : ил.
231. Сиротинин М. М. Александр Александрович Богомолец / Рада наук.-техн. пропаганды АН УССР; Відп. ред. Р. С. Кавецкий. – К. : Вид-во АН УССР, 1951. – 51 с. : ілюстр., портр.
232. Славин Л. М. Давний город Ольвия / Совет науч.-техн. пропаганды АН УССР; Отв. ред. П. П. Ефименко. – К. : Изд-во АН УССР, 1951. – 96 с.
233. Соколов Ю. Д. Особые траектории системы свободных материальных точек / АН УССР; Отв. ред. А. Ю. Ишлинский. – К. : Изд-во АН УССР, 1951. – 127 с. – (Монографии Ин-та математики).
234. Список книг и журнальных статей для описания малых рек в районе орошения юга УССР / Ин-т гидрологии и гидротехники АН УССР. – К. : Изд-во АН УССР, 1951. – 26 с.
235. Список нової літератури з питань бібліотекознавства, історії і методики бібліографії та книгознавства. № 1 (7) / АН УССР; Держ. публіч. б-ка УССР; Упоряд. Плеський Г. М., Прайсман Я. Н., Вовченко Л. І; Відп. ред. К. М. Грибовська. – К. : Вид-во АН УССР, 1951. – 57 с.
236. Те саме. № 2 (8). – 76 с.
237. Стельмах М. П. Велика рідня: Роман-хроніка / Лл. А. Резніченко. – К. : Рад. письменник, 1951. – 935 с. : ілюстр. – (Декада укр. мистецтва та літератури).
238. Стельмах М. П. Великі перелогі: Роман-хроніка. – К. : Рад. письменник, 1951. – 487 с. : ілюстр.
239. Стражеско Н. Д. Основы физической диагностики заболеваний брюшной полости: Пособ. для врачей и студентов. 4-е изд. – К. : Госмедиздат УССР, 1951. – 242 с. : ил.
240. Страхов Т. Д. Оценка сортов пшеницы по иммунности и поражаемости бурой листовой ржавчиной – *Puccinia triticina* Erikss / Ин-т генетики и селекции АН УССР. – Харьков: [Б. и.], 1951. – 10 с. : ил., табл.

241. Супрунско М. І. Боротьба за встановлення Радянської влади на Україні. – К. : Рад. шк., 1951. – 56 с.
242. Супрунско М. І. Україна в період іноземної воєнної інтервенції і громадянської війни (1918–1920 рр.). – К. : Держполітвидав УРСР, 1951. – 343 с.
243. Сухомел Г. Й., Алпатьєв С. М. Каховська гідроелектростанція, Південно-Український та Північно-Кримський канали – великі будови комунізму / Ком. в справах культ.-освіт. установ при РМ УРСР, Центр. лекц. бюро. – К. : Вид-во АН УРСР, 1951. – 24 с.
244. Тарануха М. Д. Хлібні клопи та боротьба з ними / Рада наук.-техн. пропаганди АН УРСР. – К. : Вид-во АН УРСР, 1951. – 43 с. : ілюстр.
245. Творцы электросварки Н. Н. Бернардос и Н. Г. Славянов: Библиогр. указатель / Гос. публ. библ. им. М. Е. Салтыкова-Щедрина; Сост. О. Н. Флоринская; Ред. В. В. Данилевский. – Л., 1951. – 56 с.
246. Тематика науково-технічної пропаганди Академії наук УРСР на 1951 рік / Рада наук.-техн. пропаганди АН УРСР. – К. : Вид-во АН УРСР, 1951. – 87 с.
247. Теплопередача и аэрогидродинамика: Сб. ст. Вып. 5, кн. 2 / Центр. науч.-исслед. котлотурб. ин-т; Под. ред. Л. А. Шубенко-Шубина. – М.; Л. : Машиз, 1951. – 111 с.
248. Труды Института генетики и селекции. Т. 1 / АН УРСР; Відп. ред. В. Я. Юр'єв. – К. : Вид-во АН УРСР, 1951. – 181 с.
249. Труды Института зоологии. Т. 5 / АН УРСР; Відп. ред. В. Г. Касьяненко. – К. : Вид-во АН УРСР, 1951. – 74 с. : ілюстр.
250. Те саме. Т. 6. – 148 с. : ілюстр.
251. Труды Института геологических наук. Вып. 5 / АН УССР; Отв. ред. С. П. Роднонов. – К. : Изд-во АН УССР, 1951. – 111 с. : ил. – (Сер. стратиграфии и палеонтологии).
252. Те саме. Вып. 6. – 68 с. : ил., табл.
253. Труды Института теплоэнергетики. №4 / АН УССР; Отв. ред. И. Т. Швец. – К. : Изд-во АН УССР, 1951. – 102 с. : ил.
254. Труды Института черной металлургии. Т. 5 / Отд.-ние техн. наук АН УССР; Отв. ред. М. В. Луговцов. – К. : Изд-во АН УССР, 1951. – 123 с. : ил.
255. Труды Карадагской биологической станции. Вып. 11 / АН УССР; Отв. ред. К. А. Виноградов. – К. : Изд-во АН УССР, 1951. – 141 с. : ил.
256. Труды Конференции по возрастным изменениям обмена веществ и реактивности организма / Ин-т клинической физиологии им. А. А. Богомольца АН УССР; Отв. ред. Н. Н. Сиротинин. – К. : Изд-во АН УССР, 1951. – 314 с. : ил.
257. Труды научной конференции по проблеме использования местных источников удобрений УССР (февраль 1949 г.) / АН УССР; Совет по изуч. производительных сил УССР, Отд.-ние с.-х. наук; Отв. ред. А. И. Душечкин. – К. : Изд-во АН УССР, 1951. – 223 с.
258. Труды Полтавской гравиметрической обсерватории. Т. 4 / АН УССР; Отв. ред. А. Я. Орлов. – К. : Изд-во АН УССР, 1951. – 360 с.
259. Труды по проблеме комплексного использования бурых углей и торфа Украинской ССР. Т. 1 / АН УССР; Совет по изуч. производительных сил УССР, Ин-т теплоэнергетики; Отв. ред. И. Т. Швец. – К. : Изд-во АН УССР, 1951. – 142 с. : ил.

260. Украинские народные сказки / Под ред. М. Ф. Рыльского; Предисл. Г. Сухобрус. – К.: Гослитиздат УССР, 1951. – 334 с.: ил.
261. Украинский математический журнал. Т. 3, № 1 / Ин-т математики АН УССР; Отв. ред. А. Ю. Ишлинский. – К.: Изд-во АН УССР, 1951. – 120 с.
262. Те саме. Т. 3, № 2. – 116 с.: портр.
263. Те саме. Т. 3, № 3. – 104 с.: портр., ил.
264. Те саме. Т. 3, № 4. – 145 с.
265. Украинский химический журнал. Т. 17, вып. 1 / АН УССР; Отв. ред. А. В. Думанский. – К.: Изд-во АН УССР, 1951. – 156 с.: портр., ил., табл.
266. Те саме. Т. 17, вып. 2. – 138 с.: ил., табл.
267. Те саме. Т. 17, вып. 3. – 152 с.: ил., табл.
268. Те саме. Т. 17, вып. 4. – 174 с.: ил., табл.
269. Те саме. Т. 17, вып. 5. – 175 с.: ил., табл.
270. Те саме. Т. 17, вып. 6. – 173 с.: ил., табл.
271. Український біохімічний журнал. Т. 23, № 1 / Ін-т біохімії АН УРСР; Ред. О. В. Палладін. – К.: Вид-во АН УРСР, 1951. – 132 с.: ілюстр., табл.
272. Те саме. Т. 23, № 2. – 128 с.: ілюстр., табл.
273. Те саме. Т. 23, № 3. – 114 с.: ілюстр., табл.
274. Те саме. Т. 23, № 4. – 132 с.: ілюстр., табл.
275. Українські народні казки / Ред. П. М. Попов. – К.: Держлітвидав УРСР, 1951. – 408 с.: ілюстр.
276. Українські радянські прислів'я та приказки / Ін-т мистецтвознавства, фольклору та етнографії АН УРСР; Упоряд. і вступ. стаття М. П. Лїждвой; Ред. П. М. Попов. – К.: Вид-во АН УРСР, 1951. – 118 с.
277. Фабрициус И. В. Археологическая карта Причерноморья Украинской ССР. Вып. 1: Междуречье Днестра – Южного Буга; АН УССР. – К.: Изд-во АН УССР, 1951. – 131 с.: ил., карты.
278. Фиделев А. С. Рационализация экскаваторных горных работ. 2-е изд., перераб. / Ин-т горного дела им. М. М. Федорова АН УССР; Отв. ред. П. С. Кучеров. – К.: Изд-во АН УССР, 1951. – 80 с.: ил.
279. Физиология процессов утомления и восстановления: Сб. трудов конференции кафедры нормальной физиологии / Киев. мед. ин-т; Ред. Г. В. Фольборг. – К.: Госмедиздат УССР, 1951. – 156 с.
280. Фильчаков П. Ф. Приближенный метод гидромеханического расчета плотин / Совест науч.-техн. пропаганды АН УССР. – К.: Изд-во АН УССР, 1951. – 68 с.: черт.
281. Хрестоматія з української літератури для VIII класу середньої школи. 5-е вид. / Упоряд. О. І. Білецький, П. К. Волінський. – К.: Рад. шк., 1951. – 388 с.
282. Цесевич В. П. Сонце та його значення у житті Землі / Ком. в справах культ.-освіт. установ при РМ УРСР, Центр. лекц. бюро. – К.: Вид-во АН УРСР, 1951. – 24 с.
283. Цесевич В., Шульберг А. Акадсмик Александр Михайлович Ляпунов. – Одеса: Одес. обл. изд-во, 1951. – 58 с.: ил., портр.
284. Чеботарев Р. С. Пироплазмоз лошадей / Ин-т зоологии АН УССР. – К.: Изд-во АН УССР, 1951. – 263 с.: ил.

285. Чернышев Б. И. Семейство Ledidae из каменноугольных отложений СССР / АН УССР; Глав. ред. С. П. Родионов. – К. : Изд-во АН УССР, 1951. – 48 с. : ил., табл.

286. Шамрай А. П. Перший твір нової української літератури: «Енеїда» І. П. Котляревського. – К. : Т-во для поширення політичних та наукових знань УРСР, 1951. – 44 с.

287. Шаховський С. М. Історія української літератури: Короткий нарис. Вип. 1 / Ред. О. І. Білецький. – К. : Рад. шк., 1951. – 132 с. : ілюстр. – (Ун-т на дому).

288. Шварцман Ш. Яків Степовий: Життя і творчість / Ін-т мистецтвознавства, фольклору та етнографії АН УРСР. – К. : Мистецтво, 1951. – 75 с.

289. Швєрницький В. В., Новиков В. И., Жемчужников Г. В., Труфьяков В. И. Статическая прочность сварных соединений из малоуглеродистой стали / Ин-т электросварки им. Е. О. Патона АН УССР; Ред. Е. О. Патон. – К. : Изд-во АН УССР, 1951. – 87 с. : ил.

290. Шевченко Т. Г. Повне зібрання творів. В 10-ти т. : До 125-ліття з дня народження. 2-е вид., випр. і доп. Т. 1: Поезії. 1837–1847. / АН УРСР; Ін-т української літератури ім. Т. Г. Шевченка; Ред. кол. тому П. Г. Тичина (голова). – К. : Вид-во АН УРСР, 1951. – 613 с. : ілюстр.

291. Шевченко Т. Г. Повне зібрання творів. В 10-ти т. : До 125-ліття з дня народження. 2-е вид., випр. і доп. Т. 5: Щоденник. Автобіографія. 1857–1860. / АН УРСР; Ін-т української літератури ім. Т. Г. Шевченка; Відп. ред. О. І. Білецький. – К. : Вид-во АН УРСР, 1951. – 263 с. : ілюстр.

292. Шевченко Ф. П. Історичне значення віковичної дружби українського та російського народів. – К. : Держполітвидав УРСР, 1951. – 71 с.

293. Шеффер Т. О. М. Серов. – К. : Мистецтво, 1951. – 40 с. : портр. – (Класики музики).

294. Шланговый полуавтомат ПШ-5: Инструкция по наладке и эксплуатации / Ин-т электросварки им. Е. О. Патона АН УССР. – К. : Изд-во АН УССР, 1951. – 39 с. : ил.

295. Щербань А. Н., Кремнев О. А. Исследование коэффициентов теплоотдачи в моделях горных выработок / АН УССР; Ин-т теплоэнергетики, Ин-т горного дела им. М. М. Федорова. – К. : Изд-во АН УССР, 1951. – 77 с. : ил.

296. Budnikov P. P., Bercjnoi A. S., Bulavin I. A. Tehnologia produselor ceramicе. – Bucuresti: Ed. tch., 1951. – 564 p. : fig.

297. Палладин А. В. Учебник биологскє хємије. – Београд: Науч. кн., 1951. – 460 с. [на серб. яз.].

1952

298. Абрамович К. Г. Методи кисневого лікування / Передмова академіка М. Д. Стражєско. – К. : Держмєдвидав УРСР, 1952. – 104 с. : ілюстр., табл.

299. Автоматическая сварка. № 1 (22) / Ин-т электросварки им. Е. О. Патона АН УССР; Отв. ред. Е. О. Патон. – К. : Изд-во АН УССР, 1952. – 96 с. : ил.

300. Те саме. № 2 (23). – 91 с. : ил.

301. Те саме. № 3 (24). – 72 с. : ил.

302. Те саме. № 4 (25). – 81 с. : ил.

303. Те саме. № 5 (26). – 85 с. : ил.
304. Те саме. № 6 (27). – 81 с. : ил.
305. Алентьев О. О. М. В. Ломоносов – основоположник вітчизняної науки. – К. : Т-во для поширення політичних та наукових знань УРСР, 1952. – 23 с. : портр. – (Ломоносовські читання для молоді).
306. Археологічні пам'ятки УРСР. Т. 3 / Ін-т археології АН УРСР; Відп. ред. П. П. Єфіменко. – К. : Вид-во АН УРСР, 1952. – 420 с. : ілюстр.
307. Те саме. Т. 4. – 200 с. : ілюстр.
308. Археологія. Т. 6 / Ін-т археології АН УРСР; Відп. ред. П. П. Єфіменко. – К. : Вид-во АН УРСР, 1952. – 159 с. : ілюстр.
309. Те саме. Т. 7. – 192 с. : ілюстр.
310. Архімович Л. Б. С. В. Рахманінов. – К. : Мистецтво, 1952. – 34 с. : портр. – (Класики музики).
311. Архімович Л., Гордійчук М. М. В. Лисенко: Життя і творчість / Ін-т мистецтвознавства, фольклору та етнографії АН УРСР. – К. : Мистецтво, 1952. – 247 с. : ілюстр.
312. Аспис А. Е. Сварка и наплавка на железнодорожном и городском транспорте. – К. : Київська правда, 1952. – 14 с. – (Науч.-техн. совещание работников промышленности, деятелей науки и техники).
313. Афанасьев Д. Я., Бильк Г. И., Кистяковский А. Б., Котов М. И. Растительный и животный мир юга Украинской ССР и Северного Крыма / Ком. содействия гидростроительству АН УССР; Отв. ред. Е. Н. Кондратьев. – К. : Изд-во АН УССР, 1952. – 88 с. : ил.
314. Бабишкін О. К. Ольга Кобилянська: Літ.-критич. нарис. – К. : Держлітвидав УРСР, 1952. – 80 с. : портр.
315. Бабко А. К. Оптические методы химического анализа в контроле металлургического производства. – К. : Изд-во АН УССР, 1952. – 8 с.
316. Барабашов М. П. Досягнення радянської астрономії в галузі вивчення природи планет: Стеногр. публіч. лекції. – К. : Т-во для поширення політичних та наукових знань УРСР, 1952. – 43 с.
317. Барабашов Н. П. Борьба с идеализмом в области космогонических и космологических гипотез. – Харьков: Изд-во Харьк. ун-та, 1952. – 120 с. : ил.
318. Барабашов Н. П. Исследование физических условий на Луне и планетах. – Харьков: Изд-во Харьк. ун-та, 1952. – 272 с.
319. Барбарич А. І. Наші культурні рослини: Походження, історія культури, поширення, використання. – К. : Рад. шк., 1952. – 204 с. : ілюстр.
320. Барський М. Р., Сердинова І. Н. Улучшение тяговых и тормозных свойств электровозов. – М. : Трансжелдориздат, 1952. – 184 с. : черт.
321. Бельтюкова К. И. Бактериальные болезни каучуконосов / Ін-т мікробіології АН УССР; Отв. ред. В. Г. Дроботько. – К. : Изд-во АН УССР, 1952. – 73 с. : ил.
322. Бернштейн М. Д. Марко Вовчок: Лекції для студентів-заочників пед. і учительських ін-тів / Наук.-метод. кабінет заочної пед. освіти М-ва освіти УРСР. – К. : Рад. шк., 1952. – 76 с.
323. Бернштейн С. Н. Собрание сочинений. Т. 1: Конструктивная теория функций. – М. : Изд-во АН СССР, 1952. – 582 с.

324. Бойко І. З. Леонід Іванович Глібов: Бібліографічний покажчик. До 125-річчя з дня народження (1827–1852) / АН УРСР; Держ. публіч. б-ка УРСР; Відп. ред. О. М. Матвієнко. – К. : Вид-во АН УРСР, 1952. – 15 с.
325. Бойко І. З., Гімельфарб Г. М. Гоголь і Україна: Бібліографічний покажчик. До 100-річчя з дня смерті М. В. Гоголя / АН УРСР; Держ. публіч. б-ка УРСР; Відп. ред. В. М. Маслов. – К. : Вид-во АН УРСР, 1952. – 76 с. : портр.
326. Боревська С. Міжнародний жіночий день – 8 березня: Покажчик рекомендаційної літератури / АН УРСР; Держ. публіч. б-ка УРСР; Відп. ред. О. М. Матвієнко. – К. : Вид-во АН УРСР, 1952. – 54 с.
327. Ботанічний журнал. Т. 9, № 1 / Ін-т ботаніки АН УРСР; Відп. ред. Д. К. Зеров. – К. : Вид-во АН УРСР, 1952. – 100 с. : портр., ілюстр., табл.
328. Те саме. Том 9, № 2. – 96 с. : схеми, ілюстр., табл.
329. Те саме. Том 9, № 3. – 100 с. : портр., ілюстр., табл.
330. Те саме. Том 9, № 4. – 100 с. : портр., ілюстр., табл.
331. Бродский А. И. Физикохимия. Т. 1 / Пер. с рус. – София: Наука и искусство, 1952. – 448 с.
332. Бродский А. И. Физикохимия. Т. 2 / Пер. с рус. – София: Наука и искусство, 1952. – 431 с.
333. Бродский А. И. Химия изотопов / АН СССР, Отд-нис хим. наук. – М. : Изд-во АН СССР, 1952. – 352 с. : ил.
334. Булавицька М. В. Архип Юхимович Тесленко. 1882–1911: Короткий бібліографічний покажчик до 70-річчя з дня народження / АН УРСР; Держ. публіч. б-ка УРСР; Відп. ред. О. Матвієнко. – К. : Вид-во АН УРСР, 1952. – 19 с.
335. Буланкин И. Н. Отечественная литература в области химии и биохимии белков. Вып. 1: Дооктябрьская библиография. – Харьков: Изд-во Харьк. ун-та, 1952. – 72 с.
336. Булаховский Л. А. Александр Афанасьевич Потебня: К 60-летию со дня смерти. – К. : Изд-во Киев. ун-та, 1952. – 46 с.
337. Булаховский Л. А. Курс русского литературного языка. [Для филол. фак. ун-тов и фак. языка и лит-ры пед. ин-тов УССР]. 5-е изд., перераб. Т. 1. – К. : Рад. шк., 1952. – 447 с.
338. Бухіна Р. А. Висловлення класиків марксизму-ленінізму, діячів партії і уряду, видатних вчених і письменників про культуру, науку, бібліотеку, книгу, читання / АН УРСР; Держ. публіч. б-ка УРСР. – К. : Вид-во АН УРСР, 1952. – 66 с.
339. Вайнберг Д. В. Напряженное состояние составных дисков и пластины / Ин-т строительной механики АН УССР; Отв. ред. Ф. П. Белянкин. – К. : Изд-во АН УССР, 1952. – 420 с. : ил.
340. Варвак П. М. Развитие и приложение метода сеток к расчету пластинок. Некоторые задачи прикладной теории упругости в конечных разностях. Ч. 2 / Ин-т строительной механики АН УССР; Отв. ред. Ф. П. Белянкин. – К. : Изд-во АН УССР, 1952. – 116 с.
341. Великі будови сталінської епохи: Бюлетень нових надходжень. № 6 / АН УРСР; Держ. публіч. б-ка УРСР; Уклад. О. С. Ровнер, Д. І. Варшавська, П. Ю. Висоцька, А. Д. Ульянова; Відп. ред. О. М. Матвієнко. – К. : Вид-во АН УРСР, 1952. – 80 с.
342. Те саме. № 7. – 81 с.

343. Вервес Г. Д. Адам Міцкевич в українській літературі. – К. : Держлітвидав УРСР, 1952. – 129 с. : портр.
344. Вірник Д. Ф. Соціалістична власність на знаряддя і засоби виробництва – економічна основа радянського суспільства. – К. : Держполітвидав УРСР, 1952. – 56 с.
345. Вісник Академії наук УРСР. № 1 (182) / АН УРСР; Відп. ред. О. В. Палладін. – К. : Вид-во АН УРСР, 1952. – 80 с.
346. Те саме. № 2 (183). – 80 с.
347. Те саме. № 3 (184). – 80 с.
348. Те саме. № 4 (185). – 80 с.
349. Те саме. № 5 (186). – 76 с.
350. Те саме. № 6 (187). – 81 с.
351. Те саме. № 7 (188). – 80 с.
352. Те саме. № 8 (189). – 80 с.
353. Те саме. № 9 (190). – 80 с.
354. Те саме. № 10 (191). – 80 с.
355. Те саме. № 11 (192). – 80 с.
356. Те саме. № 12 (193). – 81 с.
357. Вісюліна О. Д., Клоков М. В. Короткий визначник вищих рослин УРСР: Посіб. для серед. школи. 2-е вид., виправ. і доп. / Кольорові табл. худож. В. А. Яровенка. – К. : Рад. шк., 1952. – 492 с. : ілюстр.
358. Власюк П. А. Величні будови комунізму і сталінський план перетворення природи. – К. : Держсільгоспвидав УРСР, 1952. – 72 с.
359. Власюк П. А. Вчення академіка Т. Д. Лисенка і його значення для науки і практики сільського господарства / Ком. в справах культ.-освіт. установ при РМ УРСР, Центр. лекц. бюро. – К. : Вид-во АН УРСР, 1952. – 44 с.
360. Власюк П. А. Досягнення мічуринської агробіологічної науки у здійсненні сталінського плану перетворення природи: Стеногр. публіч. лекції. – К. : Т-во для поширення політичних та наукових знань УРСР, 1952. – 40 с.
361. Власюк П. А. Значення хімії в сільському господарстві / Ком. в справах культ.-освіт. установ при РМ УРСР, Центр. лекц. бюро. – К. : Вид-во АН УРСР, 1952. – 40 с. : ілюстр.
362. Власюк П. А. Применение марганцевых удобрений в СССР / Совет науч.-техн. пропаганды АН УССР. – К. : Изд-во АН УССР, 1952. – 35 с. – (Акад. чтення).
363. Власюк П. А. Удобрения сільськогосподарських культур у травопільних сівозмінах. – К. : Держсільгоспвидав УРСР, 1952. – 176 с.
364. Войтвенський М. А., Кістяківський О. Б. Визначник птахів УРСР. – К. : Рад. шк., 1952. – 351 с.
365. Волошкевич Г. З. Сварка с принудительным формированием и ее промышленное применение. – К. : Київська правда, 1952. – 10 с. – (Науч.-техн. совещание работников промышленности, деятелей науки и техники).
366. Вопросы перспективного планирования в колхозах: Сборник материалов межреспубликанской конференции, состоявшейся в г. Кисеве 12–15 июня 1951 г. / Ин-т экономики АН УССР; Отв. ред. Ю. Д. Добриловский. – М. : Сельхозгиз, 1952. – 383 с.

367. Вопросы травопольной системы земледелия: Труды научной конференции / АН УССР, Отд-ние с.-х. наук, Совет по изуч. производительных сил УССР; Отв. ред. П. А. Власюк. – К.: Изд-во АН УССР, 1952. – 360 с.: ил.

368. Вопросы физиологии. № 2 / Ин-т клинической физиологии им. А. А. Богомольца АН УССР; Отв. ред. Г. В. Фольборг. – К.: Изд-во АН УССР, 1952. – 208 с.: ил.

369. Вороной Г. Ф. Собрание сочинений. В 3-х т. Т. 1 / АН УССР; Отв. ред. И. М. Виноградов. – К.: Изд-во АН УССР, 1952. – 400 с.: ил., портр.

370. Те саме. Т. 2. – 392 с.: ил., портр.

371. Высококачественные модифицированные чугуны: Труды респ. науч.-техн. конференции / АН УССР; Отд-ние техн. наук, Отд-ние с.-х. наук; Отв. ред. А. А. Василенко. – К.: Изд-во АН УССР, 1952. – 176 с.: ил.

372. Гак В. Д., Романенко И. Н. Великие стройки коммунизма и преобразования природы. – Симферополь: Крымиздат, 1952. – 119 с.: ил.

373. Гак В. Д., Романенко И. Н. Великі будови комунізму і перетворення природи / Ін-т економіки АН УРСР. – К.: Вид-во АН УРСР, 1952. – 121 с.

374. Геологічний журнал. Т. 12, вип. 1 / Ін-т геологічних наук АН УРСР; Відп. ред. М. П. Семенко. – К.: Вид-во АН УРСР, 1952. – 72 с.: ілюстр., табл.

375. Те саме. Т. 12, вип. 2. – 88 с.: ілюстр., табл.

376. Те саме. Т. 12, вип. 3. – 104 с.: ілюстр., табл.

377. Те саме. Т. 12, вип. 4. – 84 с.: ілюстр., табл.

378. Гидроэнергетические установки малой и средней мощности: Справочное руководство / Под ред. Ф. Т. Марковского. – К.; М.: Машгиз, Укр. отд-ние, 1952. – 520 с.: ил.

379. Гнєденко Б. В. Выдающийся русский ученый М. В. Остроградский / Всесоюз. о-во по распространению политических и научных знаний. – М.: Знание, 1952. – 24 с.: портр. – (Сер. 2, № 50).

380. Гнєденко Б. В. Михаил Васильевич Остроградский: Очерки жизни, научного творчества и педагогической деятельности. – М.: Гостехиздат, 1952. – 331 с.: ил., портр.

381. Гнєденко Б. В., Хинчин А. Я. Элементарное введение в теорию вероятностей. 3-е изд. – М.; Л.: Гостехиздат, 1952. – 144 с.: ил.

382. Гнєденко Б. В. З історії математики в Росії. (Видатні вітчизняні математики): Лекція для студ. заочн. фіз.-мат. ф-тів пед. і учит. ін-тів / Наук.-метод. кабінет заочн. пед. освіти М-ва освіти УРСР. – К.: Рад. шк., 1952. – 40 с.

383. Гоголь Микола Васильович. Твори. В 3-х т. Т. 1 / Пер. з рос.; Вступ. стаття Н. Крутикової та Д. Юфанова. – К.: Держлітвидав УРСР, 1952. – 527 с.: ілюстр.

384. Гольденберг Л. Володимир Ілліч Ленін: Короткий показчик літератури до 28-х роковин з дня смерті / АН УРСР; Держ. публіч. б-ка УРСР; Відп. ред. О. Матвієнко. – К.: Вид-во АН УРСР, 1952. – 28 с.

385. Горделадзе Ш. Г. Радянська астрономія про нові зірки. – К.: Т-во для поширення політичних та наукових знань УРСР, 1952. – 32 с.

386. Гребень Л. К. Тонкорунне вівчарство на Україні. – К.; Харків: Держзілгоспвидав УРСР, 1952. – 92 с.: ілюстр.

387. Гумєнюк М. П. Павло Арсенович Грабовський. 1864–1902: Бібліографічна пам'ятка до 50-річчя з дня смерті / Львівська б-ка АН УРСР; Ред. А. З. Одуха. – Львів: Вид-во АН УРСР, 1952. – 21 с.: портр.

388. Гуслистий К. Г., Лавров П. А., Лось Ф. С. Проект програми з курсу «Історія Української РСР»: Для історичних ф-тів ун-тів та пед. ін-тів. – К.: Вид-во АН УРСР, 1952. – 94 с.
389. Давыдов А. Л., Вайсберг З. М. Фотоэлектрические методы анализа черных, цветных металлов и руд: Руководство к пользованию прибором А. Л. Давыдова и инструкции к определению кремния, фосфора, молибдена, ванадия, никеля, хрома, меди, углерода, ниобия и железа / Ин-т физической химии им. Л. В. Писаржевского АН УССР. – К.: Изд-во АН УССР, 1952. – 36 с.: ил.
390. Данилевский В. В. Русская техника: Исторический очерк. – Таллин: Эстонгорииздат, 1952. – 587 с.: ил. – [эстонською мовою].
391. Денисов А. И., Кириченко М. Г. Основы Радянської держави і права: Посіб. для пед. та учит. ін-тів / Пер. з 1-го рос. вид.; Ред. Б. М. Бабій. – К.: Рад. шк., 1952. – 239 с.
392. Динник А. Н. Избранные труды Т. 1: Удар и сжатие упругих тел. Об устойчивости плоской формы изгиба / АН УССР; Ред. кол.: П. С. Кучеров (пред.) [и др.]; Отв. ред. Н. П. Гришкова. – К.: Изд-во АН УССР, 1952. – 152 с.
393. Доповіді Академії наук УРСР. № 1 / АН УРСР; Відп. ред. А. І. Кіпріанов. – К.: Вид-во АН УРСР, 1952. – 90 с.: ілюстр., табл.
394. Те саме. № 2. – 69 с.: ілюстр., табл.
395. Те саме. № 3. – 100 с.: ілюстр., табл.
396. Те саме. № 4. – 107 с.: ілюстр., табл.
397. Те саме. № 5. – 83 с.: ілюстр., табл.
398. Те саме. № 6. – 71 с.: ілюстр., табл.
399. Драйгор Д. А. Справочник по ремонту грузовых автомобилей. – К.: Гос-техиздат УССР, 1952. – 604 с.
400. Дудко Д. А. Шланговая полуавтоматическая сварка под флюсом. – К.; М.: Mashgiz, Ukr. отд-ние, 1952. – 92 с.: ил.
401. Думанский А. В. Развитие отечественной коллоидной химии / Совет науч.-техн. пропаганды АН УССР. – К.: Изд-во АН УССР, 1952. – 28 с. – (Акад. чтения).
402. Думанский А. В., Думанский И. А. Библиографический очерк развития отечественной коллоидной химии. 2-е изд. Вып. 1 / Ин-т общей и неорганической химии АН УССР. – К.: Изд-во АН УССР, 1952. – 149 с.
403. Ефимов А. И. О культуре речи лектора / Ком. по делам культ.-просвет. учреждений при СМ УССР, Центр. лекц. бюро. – К.: Изд-во АН УССР, 1952. – 48 с.
404. Жеребкін Г. П. Великі будови комунізму на Дніпрі і розвиток промисловості півдня Української РСР. – К.: Т-во для поширення політичних та наукових знань УРСР, 1952. – 30 с.
405. Жилко Ф. Т. Діалектологічний атлас української мови: Проспект / Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні АН УРСР; Відп. ред. П. С. Лисенко. – К.: Вид-во АН УРСР, 1952. – 40 с.
406. Зайцев Т. П. Механізація та електрифікація соціалістичного господарства / Ком. в справах культ.-освіт. установ при РМ УРСР, Центр. лекц. бюро. – К.: Вид-во АН УРСР, 1952. – 32 с.
407. Защита лесонасаждений от вредителей и болезней: Труды Республиканской конференции по вопросам развития степного лесоразведения в Украинской ССР /

АН УССР; Совет по изуч. производительных сил УССР, Ин-т лесоводства; Отв. ред. П. С. Погребняк. – К. : Изд-во АН УССР, 1952. – 120 с. : ил.

408. Збірник праць Зоологічного музею. №25 / АН УРСР; Відп. ред. В. Г. Касьяненко. – К. : Вид-во АН УРСР, 1952. – 98 с. : ілюстр.

409. Инструкция по наладке и эксплуатации универсального трактора типа ТС-17 / Ин-т электросварки им. Е. О. Патона АН УССР. – К. : Изд-во АН УССР, 1952. – 47 с. : ил.

410. Инструкция по предпосевной обработке семян хлопчатника растворами солей марганца / Ин-т физиологии растений и агрохимии АН УССР. М-во хлопководства УССР. – К. : Изд-во АН УССР, 1952. – 8 с.

411. Информационные материалы. № 7 / Ин-т строительной механики АН УССР; Отв. ред. Ф. П. Белянкин. – К. : Изд-во АН УССР, 1952. – 68 с.

412. Те саме. № 8. – 92 с.

413. История техники: Библиогр. указатель: 1949 / Отд-ние техн. наук АН СССР. Комиссия по истории техники. Центр. политехн. б-ка; Сост. Е. М. Горбатова [и др.]. Предисл. Б. Н. Юрьева; Под ред. В. В. Данилевского. – М.; Л. : Изд-во АН СССР, 1952. – 199 с.

414. Ишлинский А. Ю. Механика специальных гироскопических систем / Ин-т математики АН УССР; Отв. ред. Г. Н. Савин. – К. : Изд-во АН УССР, 1952. – 150 с. : рис., табл.

415. Ищенко А. М. Атлас микроспор и пыльцы среднего карбона западной части Донецкого бассейна / Ин-т геологических наук АН УССР; Отв. ред. Е. О. Новик. – К. : Изд-во АН УССР, 1952. – 85 с. : ил.

416. Ищенко А. М. Сапротелиты Донецкого бассейна / Ин-т геологических наук АН УССР; Отв. ред. Е. О. Новик. – К. : Изд-во АН УССР, 1952. – 126 с. : ил.

417. Иван Франко: Статті і матеріали / Упоряд. М. С. Возняк. – Львів: Кн.-журн. вид-во, 1952. – 200 с.

418. Казимиров А. А. Механизованная сварка в речном судостроении. – К. : Київська правда, 1952. – 12 с. – (Науч.-техн. совещание работников промышленности, деятелей науки и техники).

419. Карандесв К. Б. Методы электрических измерений (дифференциальные, мостовые и компенсационные). – М.; Л. : Госэнергиздат, 1952. – 335 с. : ил.

420. Карпенко О. Ю. Львівська бібліотека Академії наук Української РСР. Короткий довідник / Львівська б-ка АН УРСР; Ред. О. П. Куц. – Львів: Вид-во АН УРСР, 1952. – 37 с.

421. Каталог изданий Издательства Академии наук Украинской ССР 1949–1951 / АН УССР; Сост. Г. М. Плеский, Я. Н. Прайсман. – К. : Изд-во АН УССР, 1952. – 126 с. : ил.

422. Кислородная терапия и кислородная недостаточность: Труды научной конференции. Киев, 25–28 декабря 1950 г. / Отв. ред. Н. Н. Сиротинин. – К. : Изд-во АН УССР, 1952. – 360 с. : ил.

423. Колчинский І. Г. Сонячні затемнення / Рада наук.-техн. пропаганди АН УРСР; Відп. ред. А. О. Яковкін. – К. : Вид-во АН УРСР, 1952. – 24 с. : ілюстр.

424. Кононско А. Д. Гидрохимическая характеристика малых рек УССР / Ин-т гидробиологии АН УССР; Отв. ред. Я. В. Ролл. – К. : Изд-во АН УССР, 1952. – 172 с.
425. Копытов В. Ф. Использование топлива в печах / Проект-пусковое упр. Союзтеплострой. – М. : [Б.и.], 1952. – 11 с.
426. Копытов В. Ф. Механизированные кузнечные печи. – К.; М. : Машгиз, 1952. – 72 с.
427. Копытов В. Ф., Сорокин П. В. Скоростной нагрев стали / ЦНИИТМАШ. – М. : Машгиз, 1952. – 22 с.
428. Коротун М. М. Прісноводні промислові молюски та їх використання / Рада наук.-техн. пропаганди АН УРСР. – К. : Вид-во АН УРСР, 1952. – 48 с. : ілюстр.
429. Котляревський І. П. Повне зібрання творів. У 2-х т. Т. 1 / Ін-т української літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР; Відп. ред. О. І. Білецький; Ред. кол. тому А. П. Шамрай (голова). – К. : Вид-во АН УРСР, 1952. – 535 с. : ілюстр.
430. Краткие сообщения Института археологии. Вып. 1 / АН УССР; Отв. ред. П. П. Ефименко. – К. : Изд-во АН УССР, 1952. – 113 с. : ил.
431. Краткий астрономический календарь на 1952 год / Совет науч.-техн. пропаганды АН УССР; Отв. ред. А. А. Яковкин. – К. : Изд-во АН УССР, 1952. – 72 с.
432. Кротевич П. Г. Культура пекана / Совет науч.-техн. пропаганды АН УССР. – К. : Изд-во АН УССР, 1952. – 60 с. : ил.
433. Крутікова Н. Є. М. В. Гоголь і українська література ХІХ ст. – К. : Т-во для поширення політичних та наукових знань УРСР, 1952. – 52 с.
434. Крутікова Н. Є. Микола Васильович Гоголь: Життя і творчість. – К. : Держлітвидав УРСР, 1952. – 155 с. : портр.
435. Кудра О., Гитман Е. Электролитическое получение металлических порошков / Ин-т общей и неорганической химии АН УССР. – К. : Изд-во АН УССР, 1952. – 144 с. : ил.
436. Кульский Л. А. Установа для приготовления хлоржелезного коагулянта на водопроводах. – К. : Изд-во М-ва коммуна. хоз-ва УССР, 1952. – 18 с.
437. Лебедев С. А. Быстродействующая электронная счетная машина Академии наук СССР. В 2-х ч. Ч. 1: Общее описание машины / Ин-т точной механики и вычислительной техники АН СССР. – М. : Изд-во АН СССР, 1952. – 96 с.
438. Лебедев С. А. Быстродействующая электронная счетная машина Академии наук СССР. В 2-х ч. Ч. 2: Методика производства операций / Ин-т точной механики и вычислительной техники АН СССР. – М. : Изд-во АН СССР, 1952. – 121 с.
439. Лебедев С. А., Дашевский Л. Н., Шкабара Е. А. Малая электронная счетная машина АН УССР / Ин-т точной механики и вычислительной техники АН СССР. Ин-т электротехники АН УССР. – М. : Изд-во АН СССР, 1952. – 162 с.
440. Лексикографічний біолястень. Вип. 2 / Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні АН УРСР; Гол. ред. І. М. Кириченко. – К. : Вид-во АН УРСР, 1952. – 104 с.
441. Лисенко М. М. Повстання декабристів на Україні. – К. : Держполітвидав УРСР, 1952. – 80 с. : карти.

442. Ліммер Р. Б., Пуліян Г. А. Передові методи житлового будівництва: Бібліографічний покажчик / АН УРСР; Держ. публіч. б-ка УРСР; Відп. ред. К. М. Грибовська. – К. : Вид-во АН УРСР, 1952. – 52 с.

443. Лященко П. И. История народного хозяйства СССР. [Учеб. пособие для экон. и инж.-экон. вузов и фак.]. 3-е. изд. Т. 1: Докапиталистические формации. – М. : Госполитиздат, 1952. – 656 с.

444. Те саме. Т. 2: Капитализм. – 735 с.

445. Лященко П. И. История народного хозяйства СРСР. [Науч. посіб. для экон. і інж.-екон. вузів і ф-тів.]. Пер. з 2-го рос. вид. Т. 2: Капіталізм / АН УРСР. – К. : Держполітвидав УРСР, 1952. – 691 с.

446. Малошицкий Ю. Н. К вопросу об устойчивости бортов карьеров / Ин-т геологических наук АН УССР. – М.; Л. : Углетсхиздат, 1952. – 120 с. : ил.

447. Маркевич О. П. Хвороби людини, джерелом яких є риба. – К. : Вид-во Київ. ун-ту, 1952. – 32 с.

448. Массивное лесоразведение и выращивание посадочного материала: Труды республиканской конференции по вопросам развития степного лесоразведения в Украинской ССР / АН УССР; Совет по изуч. производительных сил УССР, Ин-т лесоводства; Отв. ред. П. С. Погребняк. – К. : Изд-во АН УССР, 1952. – 146 с. : ил.

449. Мацков Ф. Ф. Подкормка растений через листья / Совет науч.-техн. пропаганды АН УССР. – К. : Изд-во АН УССР, 1952. – 56 с. : ил.

450. Медведова Н. Б. Вчення академіка І. П. Павлова про регуляцію діяльності внутрішніх органів корою голівного мозку / Ком. в справах культ.-освіт. установ при РМ УРСР, Центр. лекц. бюро. – К. : Вид-во АН УРСР, 1952. – 36 с. : ілюстр., портр.

451. Медичний журнал. Т. 22, вип. 1 / Ін-т клінічної фізіології ім. О. О. Богомольця АН УРСР; Відп. ред. Р. Є. Кавецький. – К. : Вид-во АН УРСР, 1952. – 105 с. : ілюстр., табл.

452. Те саме. Т. 22, вип. 2. – 96 с. : портр., ілюстр., табл.

453. Те саме. Т. 22, вип. 3. – 106 с. : портр., ілюстр., табл.

454. Те саме. Т. 22, вип. 4. – 109 с. : портр., ілюстр., табл.

455. Те саме. Т. 22, вип. 5. – 108 с. : портр., ілюстр., табл.

456. Те саме. Т. 22, вип. 6. – 96 с. : портр., ілюстр., табл.

457. Мельник П. М. Релейная защита на оперативном переменном токе. – К. : Гостехиздат УССР, 1952. – 280 с. : ил.

458. Мельничук О. С. Походження мови у висвітленні класиків марксизму-ленінізму. – К. : Рад. шк., 1952. – 48 с.

459. Мікробіологічний журнал. Т. 14, вип. 1 / Ін-т мікробіології ім. Д. К. Заболотного АН УРСР; Відп. ред. В. Г. Дроботько. – К. : Вид-во АН УРСР, 1952. – 96 с. : ілюстр., табл.

460. Те саме. Т. 14, вип. 2. – 76 с. : портр., ілюстр., табл.

461. Те саме. Т. 14, вип. 3. – 96 с. : ілюстр., табл.

462. Те саме. Т. 14, вип. 4. – 89 с. : ілюстр., табл.

463. Мовознавство. Т. 10 / Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні АН УРСР; Гол. ред. Л. А. Булаховський. – К. : Вид-во АН УРСР, 1952. – 164 с.

464. Мовчан В. А. Развитие прудового рыбного хозяйства в связи с осуществлением сталинского плана преобразования природы / Всесоюз. о-во по распространению политических и научных знаний. – М. : Знание, 1952. – 24 с. – (Сер. 3, № 14).
465. Мокляк В. И., Швец Г. И., Чиппинг Г. А., Москалец В. И. Водные ресурсы реки Днестр / Ин-т гидрологии и гидротехники АН УССР; Отв. ред. А. В. Огневский. – К. : Изд-во АН УССР, 1952. – 220 с. : ил., табл.
466. Нариси економічної географії Української Радянської Соціалістичної Республіки. Т. 2: Економіко-географічна характеристика областей та шести найбільших міст / Ін-т економіки АН УРСР; Відп. ред. О. М. Румянцев. – К. : Вид-во АН УРСР, 1952. – 568 с. : ілюстр., карти.
467. Наукові записки Інституту історії України. Т. 4 / АН УРСР; Відп. ред. О. К. Каспійський. – К. : Вид-во АН УРСР, 1952. – 264 с.
468. Наукові записки Науково-природознавчого музею АН УРСР. Т. 2 / АН УРСР; Відп. ред. Г. В. Козій. – К. : Вид-во АН УРСР, 1952. – 141 с. : ілюстр.
469. Наукові записки Сектора держави і права. Т. 1 / АН УРСР; Відп. ред. В. М. Корецький. – К. : Вид-во АН УРСР, 1952. – 268 с.
470. Наукові праці Відділу сільськогосподарських наук. Вип. 1 / АН УРСР; Відп. ред. П. А. Власюк. – К. : Вид-во АН УРСР, 1952. – 206 с.
471. Наукові праці Інституту ентомології та фітопатології. Т. 3 / АН УРСР; Відп. ред. В. П. Муравйов. – К. : Вид-во АН УРСР, 1952. – 124 с. : ілюстр.
472. Научно-техническая конференция по вопросам новых способов сварки: Тезисы докладов / Ин-т электросварки им. Е. О. Патона АН УССР. – К. : Изд-во АН УССР, 1952. – 32 с.
473. Научные труды Института физиологии растений и агрохимии. № 5 / АН УССР; Отв. ред. А. И. Душечкин. – К. : Изд-во АН УССР, 1952. – 324 с.
474. Нестеренко О. О. Розвиток капіталістичної промисловості і формування пролетаріату на Україні наприкінці ХІХ і на початку ХХ ст. – К. : Держполітвидав УРСР, 1952. – 180 с.
475. Новик Е. О. Камсноугольная флора европейской части СССР. – М. : Изд-во АН СССР, 1952. – 468 с. : табл. – (Палеонтология СССР. Новая сер., т. 1).
476. Новиков Б. Г. Будова і розвиток клітини / АН УРСР. – К. : Вид-во АН УРСР, 1952. – 48 с.
477. Облесение песков: Труды Республиканской конференции по вопросам развития степного лесоразведения в Украинской ССР / АН УССР; Совет по изуч. производительных сил УССР, Ин-т лесоводства; Отв. ред. П. С. Погорбняк. – К. : Изд-во АН УССР, 1952. – 60 с. : ил.
478. Озеленение населенных мест / Ин-т градостроительства Акад. архитектуры УССР; Под. общ. ред. А. И. Барбарича и А. Я. Хорхота. – К. : Изд-во Акад. архитектуры УССР, 1952. – 744 с. : ил.
479. Описание автографов Н. В. Гоголя / АН УССР; Гос. публ. б-ка УССР; Сост. И. В. Шубинский; Ред. С. И. Петров. – К. : Изд-во АН УССР, 1952. – 81 с.
480. Панченко І. Ю. Великі будови комунізму на Півдні Української РСР: Показник літератури / АН УРСР; Держ. публіч. б-ка УРСР; Ком. в справах культ.-освіт. установ при РМ УРСР; Відп. ред. К. М. Грибовська. – К. : Вид-во Кн. палати УРСР, 1952. – 43 с.

481. Перспективы развития колхозного производства Юга Украинской ССР (На примере Баштанского района Николаевской области) / Ин-т экономики АН УССР; П. Н. Першин, А. Ф. Чайковский, И. Н. Романенко [и др.]; Глав. ред. А. М. Румянцев. – К. : Изд-во АН УССР, 1952. – 319 с.
482. Пивоваров М. П. Панас Мирный: Життя і творчість. – К. : Держлітвидав УРСР, 1952. – 146 с. : ілюстр., портр.
483. Пидопличко И. Г. Новый метод определения геологического возраста ископаемых костей четвертичной системы / Ин-т зоологии АН УССР. – К. : Изд-во АН УССР, 1952. – 91 с.
484. Пидопличко И. Г., Макеев П. С. О климатах и ландшафтах прошлого. Вып. 1: О климатах и ландшафтах прошлого в свете данных палеозоологии и физической географии / Ин-т зоологии АН УССР. – К. : Изд-во АН УССР, 1952. – 88 с.
485. Пидопличко И. Г. Походження свійських тварин / АН УРСР. – К. : Вид-во АН УРСР, 1952. – 56 с.
486. Повх І. Л. Микола Сторович Жуковський – батько російської авіації / За ред. В. В. Данилевського. – К. : Держтехвидав УРСР, 1952. – 76 с. : ілюстр., портр. – (Люди вітчизняної науки і техніки).
487. Погорелов А. В. Однозначная определенность общих выпуклых поверхностей / АН УССР. – К. : Изд-во АН УССР, 1952. – 69 с. – (Монографии Ин-та математики. – Вып. 2).
488. Полезащитное и противозрозонное степное лесоразведение в Украинской ССР: Труды Республиканской конференции по вопросам развития степного лесоразведения в Украинской ССР / АН УССР; Совет по изуч. производительных сил УССР, Ин-т лесоводства; Отв. ред. П. С. Погребняк. – К. : Изд-во АН УССР, 1952. – 231 с. : ил.
489. Полухін Л. К. Максим Кривоніс – герой визвольної війни українського народу 1648–1654 рр. / Рада наук.-техн. пропаганди АН УРСР; Відп. ред. К. Стецюк. – К. : Вид-во АН УРСР, 1952. – 20 с. : ілюстр.
490. Порфирьев В. Б., Линецкий В. Ф. Вопросы миграции нефти. – Харьков: Изд-во Харьк. ун-та, 1952. – 163 с. : схемы.
491. Прайсман Я. Н. Читацька конференція по обговоренню роботи бібліотеки / АН УРСР; Держ. публіч. б-ка УРСР; Ред. Г. М. Плеський; Відп. ред. К. М. Грибовська. – К. : Вид-во АН УРСР, 1952. – 22 с. – (Метод. і бібліогр. матеріали на допомогу бібліотекам).
492. Праці Інституту лісівництва. Т. 3 / АН УРСР; Відп. ред. П. С. Погребняк. – К. : Вид-во АН УРСР, 1952. – 229 с. : ілюстр.
493. Проценко Д. Ф. Современное учение о клетке и неклеточных формах жизни в свете работ О. Б. Лепешинской / Ком. по делам культ.-просвет. учреждений при СМ УССР, Центр. лекц. бюро. – К. : Изд-во АН УССР, 1952. – 28 с.
494. Радянське літературознавство. № 16 / Ін-т української літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР; Відп. ред. О. І. Білецький. – К. : Вид-во АН УРСР, 1952. – 108 с.
495. Раевский Г. В. Изготовление стальных вертикальных цилиндрических резервуаров методом сворачивания / Ин-т электросварки им. Е. О. Патона АН УССР. – М.; Л. : Гостоптехиздат, 1952. – 116 с. : ил.

496. Рашба О. Я. Біохімія нервової системи: Наук.-попул. нарис / Рада наук.-техн. пропаганди АН УРСР; Відп. ред. В. О. Беліцер. – К. : Вид-во АН УРСР, 1952. – 72 с. : ілюстр.
497. Решения научно-технической конференции по автоматизации в угольной промышленности / Ин-т горного дела им. М. М. Федорова АН УССР. Весоюз. науч. инж.-техн. о-во горняков. – Сталино, 1952. – 36 с. : ил.
498. Рильський М. Т. Весняна пісня: Поезії. – К. : Держлітвидав УРСР, 1952. – 156 с.
499. Рильський М. Т. Вибрані переклади. – К. : Держлітвидав УРСР, 1952. – 324 с.
500. Рильський М. Т. Наша сила: Поезія. – К. : Рад. письменник, 1952. – 128 с.
501. Рильський М. Ф. Наша сила: Стихи / Пер. с укр. – М. : Сов. писатель, 1952. – 110 с.
502. Ройтер В. А. Горіння. – К. : Молодь, 1952. – 24 с.
503. Рубач М. А. Розгром американо-англійських і французьких інтервентів на півдні України: Стеногр. публіч. лекції / Під ред. М. І. Супруненка. – К. : Т-во для поширення політичних та наукових знань УРСР, 1952. – 32 с.
504. Рубцов Л. И. Красивоцветущие кустарники для зеленого строительства УСССР / Совет науч.-техн. пропаганды АН УСССР. – К. : Изд-во АН УСССР, 1952. – 73 с. : ил.
505. Сборник научных работ Лаборатории металлофизики. № 3 / АН УСССР; Отв. ред. Г. В. Курдюмов. – К. : Изд-во АН УСССР, 1952. – 182 с. : ил.
506. Сборник трудов Института горного дела им. М. М. Федорова № 2 (11) / АН УСССР; Отв. ред. П. С. Кучеров. – К. : Изд-во АН УСССР, 1952. – 136 с. : ил.
507. Сборник трудов Института строительной механики. № 16 / АН УСССР; Отв. ред. Ф. П. Белянкин. – К. : Изд-во АН УСССР, 1952. – 160 с. : ил.
508. Те самс. № 17. – 174 с. : ил.
509. Сборник трудов Института электротехники. Вып. 8 / АН УСССР; Отв. ред. С. А. Лебедев. – К. : Изд-во АН УСССР, 1952. – 148 с.
510. Те самс. Вып. 9. – 131 с.
511. Сборник трудов конференции по вопросам водного хозяйства Украины / АН УСССР; Совет по изуч. производительных сил УСССР; Отв. ред. Г. И. Сухомел. – К. : Изд-во АН УСССР, 1952. – 240 с. : ил., карты.
512. Сборник трудов по лепре. Вып. 5 / Отв. ред. В. П. Филатов. – М. : Медгиз, 1952. – 243 с. : ил.
513. Свято врожаю: Українські радянські народні ліси про боротьбу колгоспників за високі врожаї / Ін-т мистецтвознавства, фольклору та етнографії АН УРСР; Упоряд. З. Василенко; Ред. М. Гордійчук. – К. : Мистецтво, 1952. – 67 с.
514. Сенков А. М., Фильчаков П. Ф. Приближенные методы расчета стационарного движения грунтовых вод под гидротехническими сооружениями / Ин-т математики АН УСССР. – К. : Изд-во АН УСССР, 1952. – 228 с. : ил.
515. Середенко М. М. Борьба за повышение продуктивности праці – найважливіше завдання комуністичного будівництва: Стеногр. публіч. лекції. – К. : Т-во для поширення політичних та наукових знань УРСР, 1952. – 31 с.

516. Синицкий Н. Н., Гершензон С. М., Ситько П. О., Карлаш Е. В. Разведение дубового шелкопряда / Ин-т зоологии АН УССР. – К. : Изд-во АН УССР, 1952. – 180 с. : ил.

517. Ситько П. О. Промислове розведення дубового шовкопряда. – К. : Т-во для поширення політичних та наукових знань УРСР, 1952. – 34 с.

518. Слущкий О. Б. Велика споруда сталінської епохи. До 20-річчя Дніпробуду: Стеногр. публіч. лекції. – К. : Т-во для поширення політичних та наукових знань УРСР, 1952. – 32 с.

519. Сокур І. Т. Звірі Радянських Карпат і їх господарське значення / Рада наук.-техн. пропаганди АН УРСР. – К. : Вид-во АН УРСР, 1952. – 69 с. : ілюстр.

520. Список нової літератури з питань бібліотекознавства, історії і методики бібліографії та книгознавства. № 3 (9) / АН УРСР; Держ. публіч. б-ка УРСР; Упоряд. Плеський Г. М., Прайсман Я. Н., Горбова Л. Г.; Відп. ред. К. М. Грибовська. – К. : Вид-во АН УРСР, 1952. – 65 с.

521. Те саме. № 4 (10). – 56 с.

522. Те саме. № 11. – 61 с.

523. Список нової літератури по бібліотековеденню, історії, теорії і методикі бібліографії. № 12 / АН УССР; Гос. публ. б-ка УССР; Сост. Плеський Г. М., Прайсман Я. Н., Горбова Л. Г.; Отв. ред. С. И. Петров. – К. : Изд-во АН УССР, 1952. – 61 с.

524. Стельмах М. П. Большая родня: Роман-хроника. Испр. и доп. изд. Кн. 1: На нашей земле / Авториз. пер. с укр. В. Россельса; Под ред. Е. Г. Лундерга. – М. : Гослитиздат, 1952. – 600 с.

525. Стельмах М. П. Большая родня: Роман-хроника. Испр. и доп. изд. Кн. 2: Великое испытание / Авториз. пер. с укр. В. Россельса; Под ред. Е. Г. Лундерга. – М. : Гослитиздат, 1952. – 495 с.

526. Стельмах М. П. Над Черемошом: Гуцульські мотиви. – К. : Рад. письменник, 1952. – 318 с.

527. Стецюк Г. И. Анодно-механический способ обработки металлов: Библиографический указатель / АН УССР; Гос. публ. б-ка УССР; Отв. ред. Б. Д. Розин. – К. : Изд-во АН УССР, 1952. – 22 с.

528. Стоян П. К. Радянська Україна – складова і невід’ємна частина Радянського Союзу: Стеногр. лекції. – К. : Т-во для поширення політичних та наукових знань УРСР, 1952. – 43 с.

529. Теленга Н. А. Происхождение и эволюция паразитизма у наскомых-наездников и формирование их фауны в СССР / Ин-т энтомологии и фитопатологии АН УССР; Отв. ред. Е. В. Зверезомб-Зубовский. – К. : Изд-во АН УССР, 1952. – 139 с. : ил.

530. Тематика науково-технічної пропаганди Академії наук УРСР на 1952 рік / Рада наук.-техн. пропаганди АН УРСР. – К. : Вид-во АН УРСР, 1952. – 112 с.

531. Теплопередача и аэрогидродинамика: Сборник статей / Центр. науч.-исслед. коллтурб. ин-т.; Под. ред. Л. А. Шубенко-Шубина. – М.; Л. : Машгиз, 1952. – Кн. 2., вып. 6. – 127 с.

532. Технологическая инструкция по перегреву жидкого чугуна в копильнике вагранки / Ин-т черной металлургии АН УССР. – К. : Изд-во АН УССР, 1952. – 44 с. : ил.

533. Топсха П. К. Основные виды износа металлов. – К.; М.: Машгиз, 1952. – 119 с.
534. Тростянецький А. А. Маяковський і українська радянська поезія. – К.: Рад. письменник, 1952. – 104 с.
535. Труды Института генетики и селекции. Т. 2 / АН УРСР; Відп. ред. В. Я. Юр'єв. – К.: Вид-во АН УРСР, 1952. – 160 с.
536. Те самс. Т. 3. – 119 с.
537. Труды Института гидробиологии. № 27 / АН УРСР; Відп. ред. Я. В. Ролл. – К.: Вид-во АН УРСР, 1952. – 152 с.
538. Труды Института зоологии. Т. 7 / АН УРСР; Відп. ред. М. М. Синицкий. – К.: Вид-во АН УРСР, 1952. – 156 с.: ілюстр.
539. Труды Института зоологии. Т. 8 / АН УРСР; Відп. ред. В. Г. Касьяненко. – К.: Вид-во АН УРСР, 1952. – 176 с.: ілюстр.
540. Те самс. Т. 9. – 176 с.: ілюстр.
541. Труды Всесоюзной конференции по коллоидной химии. (13–18 июня 1950 г., Киев) / АН УССР; Отд-ние хим. наук. Отд-ние физ.-хим. и мат. наук, Ин-т общей и неорганической химии; Отв. ред. А. В. Думанский. – К.: Изд-во АН УССР, 1952. – 392 с.: ил.
542. Труды Института теплоэнергетики. № 5 / АН УССР; Отв. ред. И. Т. Швец. – К.: Изд-во АН УССР, 1952. – 122 с.: ил.
543. Те самс. № 6. – 159 с.: ил.
544. Те самс. № 7. – 121 с.: ил.
545. Те самс. № 8. – 215 с.: ил.
546. Труды Института физики. Вып. 2 / АН УССР; Отв. ред. М. В. Пасечник. – К.: Изд-во АН УССР, 1952. – 117 с.
547. Те самс. Вып. 3. – 123 с.
548. Труды Карадагской биологической станции. Вып. 12 / АН УССР; Отв. ред. К. А. Виноградов. – К.: Изд-во АН УССР, 1952. – 135 с.: ил.
549. Труды Совещания по катодной электронике. 1–9 июня 1951 г., Киев / АН СССР, Отд-ние физ.-мат. наук. АН УССР, Отд-ние физ.-мат. и хим. наук, Ин-т физики; Отв. ред. М. В. Пасечник. – К.: Изд-во АН УССР, 1952. – 140 с.: ил.
550. Тюленев М. О. Вирощування картоплі, овочевих та кормових культур на осушених болотах УРСР / Рада наук.-техн. пропаганди АН УРСР. – К.: Вид-во АН УРСР, 1952. – 73 с.
551. Тюленев М. О. Осушення та освоєння боліт і заболочених земель. – К.: Держсільгоспвидав УРСР, 1952. – 87 с.: ілюстр.
552. Украинский математический журнал. Т. 4, № 1 / Ин-т математики АН УССР; Отв. ред. А. Ю. Ишлинский. – К.: Изд-во АН УССР, 1952. – 108 с.: ил., табл.
553. Те самс. Т. 4, № 2. – 115 с.: ил., табл.
554. Те самс. Т. 4, № 3. – 119 с.: ил.
555. Те самс. Т. 4, № 4. – 107 с.: ил.
556. Украинский химический журнал. Т. 18, вып. 1 / АН УССР; Отв. ред. А. В. Думанский. – К.: Изд-во АН УССР, 1952. – 120 с.: ил., табл.
557. Те самс. Т. 18, вып. 2. – 131 с.: ил., табл.
558. Те самс. Т. 18, вып. 3. – 89 с.: ил., табл.

559. Те саме. Т. 18, вып. 4. – 104 с. : ил., табл.
560. Те саме. Т. 18, вып. 5. – 176 с. : ил., табл.
561. Те саме. Т. 18, вып. 6. – 123 с. : ил., табл.
562. Українська класична п'єса. Том 1 / Упоряд. і передмова З. П. Мороза. – К. : Мистецтво, 1952. – 708 с. : портр.
563. Український біохімічний журнал. Т. 24, № 1 / Ін-т біохімії АН УРСР; Ред. О. В. Палладін. – К. : Вид-во АН УРСР, 1952. – 133 с. : ілюстр., табл.
564. Те саме. Т. 24, № 2. – 131 с. : ілюстр., табл., граф.
565. Те саме. Т. 24, № 3. – 137 с. : ілюстр., табл.
566. Те саме. Т. 24, № 4. – 123 с. : ілюстр., табл.
567. Фердман Д. Л., Сопін Є. Ф. Практикум з біохімії: Посіб. для природн. ф-тів пед. ін-тів і біол. ф-тів ун-тів. – К. : Рад. шк., 1952. – 236 с. : ілюстр.
568. Фялков Я. А. Строение молекул / Совет науч.-техн. пропаганды АН УССР. – К. : Изд-во АН УССР, 1952. – 52 с. : ил.
569. Филатов В. П. Тканевая терапия (учение о биогенных стимуляторах) / Всесоюзное о-во по распространению политических и научных знаний. – М. : Знание, 1952. – 48 с.
570. Флора УРСР. Т. 4 / Ін-т ботаніки АН УРСР; Відп. ред. Д. К. Зеров; [Упоряд.] А. І. Барбарич, Є. І. Бордзиловський, Є. М. Брадіс та ін.; Ред. тому М. І. Котов. – К. : Вид-во АН УРСР, 1952. – 692 с. : ілюстр.
571. Храмов О. О. Великі будови сталінської епохи / Ком. в справах культ.-освіт. установ при РМ УРСР, Центр. лекц. бюро. – К. : Вид-во АН УРСР, 1952. – 23 с.
572. Храмов О. О. Перспективи розвитку промисловості будівельних матеріалів у зоні спорудження Каховської ГЕС і Південно-Українського каналу / Рада наук.-техн. пропаганди АН УРСР; Відп. ред. Л. Е. Горелік. – К. : Вид-во АН УРСР, 1952. – 36 с. : ілюстр.
573. Хренов К. К. Сварка, резка и пайка металлов. – К.; М. : Машгиз, 1952. – 384 с. : ил.
574. Хренов К. К. Керамические наплавленные флюсы для автоматической сварки. – К. : Київська правда, 1952. – 11 с. – (Научно-техническое совещание работников промышленности, деятелей науки и техники).
575. Хрестоматія давньої української літератури: Доба феодалізму / Упоряд. О. І. Білецький. 2-е вид. – К. : Рад. шк., 1952. – 355 с.
576. Хрестоматія з української літератури для X класу середньої школи. 9-е вид., доп. / О. І. Білецький, О. І. Бондаренко та ін. – К. : Рад. шк., 1952. – 500 с.
577. Чекмарев А. П., Майзлін Ю. Ш. Автоматические обводные аппараты прокатных станов / Ин-т черной металлургии АН УССР; Отв. ред. М. В. Луговцов. – К. : Изд-во АН УССР, 1952. – 280 с. : ил., черт.
578. Чекмарев А. П. Точная прокатка. – К. : Гостехиздат УССР, 1952. – 254 с. : ил.
579. Чудновский В. Г. Методы расчета колебаний и устойчивости стержневых систем / Ин-т строительной механики АН УССР. – К. : Изд-во АН УССР, 1952. – 416 с. : ил.
580. Шаповалов І. Д. Н. Мамін-Сибіряк: Бібліографічна пам'ятка до 100-річчя з дня народження / Львівська б-ка АН УРСР; Ред. О. П. Куц. – Львів: Вид-во АН УРСР, 1952. – 11 с. : портр.

581. Швецов П. Д. Теплоэнергетические установки малой и средней мощности: Справочное руководство / Под ред. И. Т. Швеца. – К.; М. : Машиз, Укр. отделение, 1952. – 516 с. : ил.
582. Шило С. Дружба народів СРСР – джерело сили і могутності радянського суспільства. – К. : Держполітвидав УРСР, 1952. – 47 с.
583. Шилов Г. Е. Введение в теорию линейных пространств. – М.; Л. : Гостехиздат, 1952. – 384 с.
584. Шубинский И. В. Описание автографов Н. В. Гоголя / АН УССР; Гос. публ. б-ка УССР; Отв. ред. С. И. Петров; Ред. А. А. Назаревский. – К. : Изд-во АН УССР, 1952. – 78 с.
585. Щербань А. Н. Исследование тепловых и термодинамических процессов измерения параметров рудничного воздуха в угольных шахтах Донбасса / АН УССР. – К. : Изд-во АН УССР, 1952. – 36 с.
586. Щербань О. Н. Досвід роботи прохідників на шахтах Донбасу. – К. : Держтехвидав УРСР, 1952. – 52 с.
587. Юр'єв В. Я., Кучумов П. В., Литник Г. Н., Вольф В. Г., Нікулін Б. Т. Загальна селекція і насінництво польових культур: Навч. посіб. для агрономічних ф-тів. Переклад з другого рос. вид. / Ред. В. Я. Юр'єв. – К. : Держсільгоспвидав УРСР, 1952. – 436 с. – (Підручники і навчальні посібники для вищих с.-г. учбових закладів).
588. Ярослав Галан. 1902–1949: Рекомендаційний покажчик літератури / Львівська б-ка АН УРСР; [Упоряд.] М. П. Гуменюк, О. С. Коваленко, І. І. Шаповалов; Вступ. стаття А. З. Одухи; Ред. В. П. Беляєв. – Львів: Вид-во АН УРСР, 1952. – 31 с.
589. Brodskyj A. I. Chemia fizyczna / Przekl. z ros. – Warszawa: PWN, 1952. – 247 s.
590. Golowin P. W. Technologia cukrownictwa. – Warszawa: Państwowe wydawnictwa techniczne, 1952. – 312 s.
591. Данилевский В. В. Изобретено в Россия. Очерци по история на руската техника / Прав. от рус. Иван Сестримиски. – София: Съюз на Вълг, 1952. – 271 с. : портр. [на болгар. яз].
592. Рыльскі М. Выбраныя творы. – Мінск: Дзярж. выд., 1952. – 189 с. : портр. – [на белорус. яз].

1953

593. Автоматическая сварка. № 1 (28) / Ин-т электросварки им. Е. О. Патона АН УССР; Отв. ред. Е. О. Патон. – К. : Изд-во АН УССР, 1953. – 77 с. : ил.
594. Те саме. № 2 (29). – 73 с. : ил., портр.
595. Те саме. № 3 (30). – 84 с. : ил.
596. Те саме. № 4 (31). – 92 с. : ил.
597. Автоматическая сварка. № 5 (32) / Ин-т электросварки им. Е. О. Патона АН УССР; Отв. ред. Б. Е. Патон. – К. : Изд-во АН УССР, 1953. – 77 с. : ил.
598. Те саме. № 5 (32). – 89 с. : ил., портр.
599. Те саме. № 6 (33). – 88 с. : ил.

600. Алексеевский В. П. К теории броневой действа кумулятивной струи / Ин-т математики АН УССР. – К. : Изд-во АН УССР, 1953. – 94 с. : рис.
601. Археология. Т. 8 / Ин-т археологии АН УССР; Відп. ред. П. П. Єфіменко. – К. : Вид-во АН УССР, 1953. – 159 с. : ілюстр., табл.
602. Афанасьев Н. Н. Статистическая теория усталостной прочности металлов / Ин-т строительной механики АН УССР. – К. : Изд-во АН УССР, 1953. – 128 с. : ил.
603. Ахизер А. И., Берестецкий В. Б. Квантовая электродинамика. – М. : Гостехиздат, 1953. – 428 с. : черт.
604. Бабышкин О. К. Леся Украинка в Грузии. – Тбилиси: Заря Востока, 1953. – 120 с. : ил.
605. Бандура В. Ф., Козачук Т. Ю. 1848 рік в Галичині: Анотований покажчик рукописних матеріалів бібліотеки / Львівська б-ка АН УРСР; Відп. ред. І. С. Міллер. – Львів: Вид-во АН УРСР, 1953. – 143 с.
606. Барабашов М. П. Будова Всесвіту в світлі найновіших наукових даних: Стеногр. лекції. – К. : Т-во для поширення політичних та наукових знань УРСР, 1953. – 32 с.
607. Барабашов Н. П. Развитие взглядов в области космогонии солнечной системы: Краткий очерк. – Харьков: Изд-во Харьк. ун-та, 1953. – 163 с. : илл.
608. Басс І. І. В. Г. Белінський і українська література 30–40-х років ХІХ ст. / АН УРСР; Відп. ред. О. І. Білецький. – К. : Вид-во АН УРСР, 1953. – 128 с. : ілюстр.
609. Белановский И. Д. Тахины УССР. Ч. 2 / Ин-т зоологии АН УССР; Отв. ред. А. П. Маркевич. – К. : Изд-во АН УССР, 1953. – 240 с. : ил.
610. Белянкин Ф. П. О расчете по предельным состояниям в машиностроении / АН УССР; Совет по изуч. производительных сил УССР, Совет науч.-техн. пропаганды. – К. : Изд-во АН УССР, 1953. – 16 с. : ил. – (Акад. чтения).
611. Беляшевский Н. Н. Сопряжение бьефов за водосливными плотинами с носком / Ин-т гидрологии и гидротехники АН УССР; Ред. Б. А. Пышкин. – К. : Изд-во АН УССР, 1953. – 208 с. : ил.
612. Беляшевский Н. Н. Улучшенные типы водосливных плотин из камесной наброски / Ин-т гидрологии и гидротехники АН УССР; Ред. Б. А. Пышкин. – К. : Изд-во АН УССР, 1953. – 120 с. : ил.
613. Билай В. И. Ядовитые грибы на зерне хлебных злаков: Биология и систематика грибов секции Sporotrichiella, рода Fusarium / Ин-т микробиологии им. Д. К. Заболотного АН УССР; Отв. ред. В. Г. Дроботько. – К. : Изд-во АН УССР, 1953. – 94 с. : ил.
614. Бойко І. Д. Перяславська Рада та її історичне значення. – К. : Держполітвидав УРСР, 1953. – 60 с.
615. Борисковский П. И. Палеолит Украины: Историко-археологические очерки / Ин-т истории материальной культуры АН СССР. Ин-т археологии АН УССР. – М.; Л. : Изд-во АН СССР, 1953. – 464 с. : ил., карт. – (Материалы и исследования по археологии СССР. – № 40).
616. Ботаничний журнал. Т. 10, № 1 / Ин-т ботаніки АН УРСР; Відп. ред. Д. К. Зеров. – К. : Вид-во АН УРСР, 1953. – 116 с. : портр., карти, ілюстр., табл.
617. Те саме. Т. 10, № 2. – 105 с. : карти, ілюстр., табл.
618. Те саме. Т. 10, № 3. – 108 с. : портр., карти, ілюстр., табл.

619. Те саме. Т. 10, № 4. – 104 с. : портр., табл.
620. Бражников В. С. Організаційно-масова робота сільських Рад депутатів трудящих / Сектор держави і права АН УРСР; Відп. ред. А. П. Таранов. – К. : Вид-во АН УРСР, 1953. – 48 с.
621. Браун М. П. Основные свойства хромомарганцевой конструкционной стали / Отд-ние техн. наук АН УССР; Отв. ред. З. И. Некрасов. – К. : Изд-во АН УССР, 1953. – 120 с. : ил.
622. Будников П. П., Значко-Яворский И. Л. Гранулированные и шлаковые цементы. – М. : Госстройиздат, 1953. – 224 с. : рис.
623. Будников П. П., Полубояринов Д. Н., Бережной А. С., Куколев Г. В. Технология керамики и огнеупоров. – Пекин: Чжун гунье чубаньшэ, 1953. – 244 с. : рис., табл. – [китайською мовою].
624. Булавицька М. В. Прогресивні письменники світу в боротьбі за мир: Бібліографічний покажчик / АН УРСР; Держ. публіч. б-ка; Відп. ред. О. М. Матвієнко. – К. : Вид-во АН УРСР, 1953. – 79 с.
625. Буланкин И. Н. Основоположник отечественной биохимии Александр Яковлевич Данилевский (1838–1923). – Харьков: Кн.-газ. изд-во, 1953. – 36 с. : портр.
626. Булаховский Л. А. Акцентологический комментарий к чешскому языку. – Вып. 1: Общие явления. Слова иноязычного происхождения. – К. : Изд-во Киев. ун-та, 1953. – 73 с.
627. Булаховский Л. А. Введение в языкознание: Учеб. пособие. Ч. 2. – М. : Учпедгиз, 1953. – 178 с.
628. Булаховский Л. А. Курс русского литературного языка [Для филол. фактов ун-тов и фак-тов яз. и лит-ры пед. ин-тов УССР]. Т. 2: Исторический комментарий. 4-е изд., испр. и доп. – К. : Рад. шк., 1953. – 436 с.
629. Бурксер Е. С. Одесские лиманы: Гидрохимические исследования / Отв. ред. С. П. Родионов – К. : Изд-во АН УССР, 1953. – 144 с. : ил.
630. Бухало С. М. Радянська наука – найпередовіша наука в світі / Ком. в справах культ.-освіт. установ при РМ УРСР, Центр. лекц. бюро. – К. : Вид-во АН УРСР, 1953. – 48 с.
631. Бухіна Р. А., Плеський Г. М. На допомогу дисертантам: Рекомендаційний список літератури / АН УРСР; Держ. публіч. б-ка; Відп. ред. С. Й. Петров. – К. : Вид-во АН УРСР, 1953. – 30 с.
632. Васильев В. П., Шишкова М. І. Шкідники і хвороби саду та боротьба з ними. – К. : Держзільгоспвидав УРСР, 1953. – 127 с. : ілюстр.
633. Ващкіна З. Г., Лазеба Є. М. 30 років Союзу Радянських Соціалістичних Республік: Рекомендаційний покажчик літератури / Львівська б-ка АН УРСР; Ред. Г. І. Касьянов. – Львів: Вид-во АН УРСР, 1953. – 43 с.
634. Великі будови сталінської епохи: Бюлетень нових надходжень. № 8 / АН УРСР; Держ. публіч. б-ка УРСР; Уклад. О. С. Ровнер, А. Д. Ульянова, Д. І. Варшавська, П. Ю. Висоцька; Відп. ред. О. М. Матвієнко. – К. : Вид-во АН УРСР, 1953. – 68 с.
635. Вервес Г. Д. Адам Міцкевич в українській літературі. 2-е вид., перероб. і доп. – К. : Держлітвидав УРСР, 1953. – 279 с.

636. Витамини / Ін-т біохімії АН УССР; Вип. 1: Методи дослідження, природні ресурси і біохімія вітамінів; Отв. ред. А. В. Палладін. – К. : Изд-во АН УССР, 1953. – 256 с. : ил.
637. Вільчинський М. М. Кімнатна культура лимона / Рада наук.-техн. пропаганди АН УРСР. – К. : Вид-во АН УРСР, 1953. – 41 с. : ілюстр.
638. Вісник Академії наук УРСР. № 1 (194) / АН УРСР; Відп. ред. О. В. Палладін. – К. : Вид-во АН УРСР, 1953. – 80 с.
639. Те саме. № 2 (195). – 80 с.
640. Те саме. № 3 (196). – 76 с.
641. Те саме. № 4 (197). – 80 с.
642. Те саме. № 5 (198). – 80 с.
643. Те саме. № 6 (199). – 81 с.
644. Те саме. № 7 (200). – 80 с.
645. Те саме. № 8 (201). – 80 с.
646. Те саме. № 9 (202). – 81 с.
647. Те саме. № 10 (203). – 80 с.
648. Те саме. № 11 (204). – 80 с.
649. Те саме. № 12 (205). – 80 с.
650. Вісюліна О. Д. Дикоростучі лікарські рослини. – К. : Рад. шк., 1953. – 92 с. : ілюстр.
651. Власюк П. А. Основи сільського господарства: Підручник для нед. та учит. ін-тів. – К. : Рад. шк., 1953. – 400 с. : рис.
652. Возняк М. С. Іван Франко – популяризатор передової російської літератури / Ін-т суспільних наук АН УРСР; Відп. ред. М. Ф. Нечитайко. – К. : Вид-во АН УРСР, 1953. – 59 с.
653. Вопросы биохимии азотного и минерального питания растений: Сб. работ лаборатории биохимии / Ин-т физиологии растений и агрохимии АН УССР; Отв. ред. А. И. Душечкин. – К. : Изд-во АН УССР, 1953. – 212 с. : ил.
654. Вопросы биохимии в пищевой промышленности / АН УССР; Ред. Р. В. Чаговещ. – К. : Изд-во АН УССР, 1953. – 151 с.
655. Вопросы применения бактериальных удобрений / АН УССР; Совет по изуч. производительных сил УССР, Ин-т микробиологии; Отв. ред. А. И. Душечкин. – К. : Изд-во АН УССР, 1953. – 160 с. : ил.
656. Вопросы физиологии. № 3 / Ин-т физиологии им. А. А. Богомольца АН УССР; Отв. ред. Г. В. Фольборт. – К. : Изд-во АН УССР, 1953. – 198 с. : ил.
657. Те саме. № 4. – 267 с. : ил.
658. Те саме. № 5. – 164 с. : ил.
659. Те саме. № 6. – 175 с. : ил.
660. Воробьев Д. В. Типы лесов Европейской части СССР / Ин-т лесоводства АН УССР; Отв. ред. П. С. Погребняк. – К. : Изд-во АН УССР, 1953. – 452 с. : ил.
661. Вороной Г. Ф. Собрание сочинений. В 3-х т. Т. 3. / АН УССР; Отв. ред. И. М. Виноградов. – К. : Изд-во АН УССР, 1953. – 307 с. : ил., портр.
662. Воссоединение Украины с Россией: Документы и материалы. В 3-х т. Т. 1. 1620–1647 годы / Ин-т истории АН СССР. Ин-т истории АН УССР; Отв. ред. П. П. Гузенко; Сост. Е. М. Апанович, С. М. Майборода, Н. С. Сидоренко [и др.]. – М. : Изд-во АН СССР, 1953. – 618 с. : ил.

663. Воссоединение Украины с Россией: Документы и материалы. В 3-х т. Т. 2. 1648–1651 годы / Ин-т истории АН СССР. Ин-т истории АН УССР; Отв. ред. П. П. Гудзенко; Сост. П. П. Гудзенко, М. К. Козыренко, А. П. Лола [и др.]. – М.: Изд-во АН СССР, 1953. – 559 с.: ил.
664. Воссоединение Украины с Россией: Документы и материалы. В 3-х т. Т. 3. 1651–1654 годы / Ин-т истории АН СССР. Ин-т истории АН УССР; Отв. ред. П. П. Гудзенко [и др.]; Сост. П. И. Павлюк, Д. И. Мышко, Е. С. Компан [и др.]. – М.: Изд-во АН СССР, 1953. – 546 с.: ил.
665. Галан Я. Твори. В 2-х т. Т. 1 / Упоряд. Б. С. Буряк, Г. Г. Кулінич; Відп. ред. Л. М. Новиченко. – К.: Держлітвидав УРСР, 1953. – 492 с.: ілюстр., портр.
666. Те саме. Т. 2. – 496 с.: ілюстр., портр.
667. Геологічний журнал. Т. 13, вип. 1 / Ін-т геологічних наук АН УРСР; Відп. ред. М. П. Смененко. – К.: Вид-во АН УРСР, 1953. – 92 с.: портр., ілюстр., табл.
668. Те саме. Т. 13, вип. 2. – 96 с.: ілюстр., табл.
669. Те саме. Т. 13, вип. 3. – 96 с.: ілюстр., табл.
670. Те саме. Т. 13, вип. 4. – 96 с.: портр.; ілюстр., табл.
671. Герасименко М. П. Николай Коперник – выдающийся экономист эпохи раннего капитализма / Ин-т общественных наук АН УССР; Отв. ред. П. Т. Городний. – К.: Изд-во АН УССР, 1953. – 127 с.: портр.
672. Головаха І. П. Питання діалектичного матеріалізму в праці Й. В. Сталіна «Економічні проблеми соціалізму в СРСР» / Відп. ред. О. В. Шугайлин; Рада наук.-техн. пропаганди АН УРСР. – К.: Вид-во АН УРСР, 1953. – 48 с.
673. Головаха І. П. Суспільно-політичні і філософські погляди Лесі Українки / Ін-т філософії АН УРСР. – К.: Держполітвидав УРСР, 1953. – 212 с.: портр.
674. Головаха І. П. Т. Г. Шевченко і російські революційні демократи 50–60-х рр. XIX ст. / Ін-т філософії АН УРСР; Відп. ред. М. В. Гончаренко. – К.: Вид-во АН УРСР, 1953. – 152 с.
675. Горелік Л. Е. Режим економії – важливий засіб дальшого піднесення народного господарства СРСР: Стеногр. публіч. лекції. – К.: Т-во для поширення політичних та наукових знань УРСР, 1953. – 36 с.
676. Гранчак І. М. Віковічна дружба російського та українського народів (до 300-річчя воз'єднання України з Росією) / Голов. упр. культ.-освіт. установ М-ва культури УРСР. Центр. лекц. бюро; Відп. ред. І. О. Гуржій. – К.: [Б. в.], 1953. – 32 с. – (На допомогу лектору).
677. Гудзий Н. К. История давней русской литературы: Учеб. пособие для вузов. 5-е изд., перераб. – М.: Учпедгиз, 1953. – 488 с.
678. Гудзий Н. К. Л. Н. Толстой – великий писатель русского народа: Лекции 1-я и 2-я / Всесоюз. о-во по распространению политических и научных знаний. 2-е изд., испр. и доп. – М.: Знание, 1953. – 48 с. – (Сер. 1, №№ 42–43).
679. Гудзий Н. К. Материал к лекции на тему: Л. Н. Толстой – великий писатель русского народа / Всесоюз. о-во по распространению политических и научных знаний. – М.: Знание, 1953. – 24 с.
680. Гумснюк М. П. Соціалістичне змагання на Львівщині в четвертій п'ятирічці (1946–1950): Рекомендаційний показчик літератури / Львівська б-ка АН УРСР; Ред. О. П. Куш; Вступ. стаття А. З. Одухи. – Львів: Вид-во АН УРСР, 1953. – 36 с.

681. Гуменюк М. П. Степан Тудор. 1892–1941: Рекомендаційний покажчик літератури / Львівська б-ка АН УРСР; Ред. Я. Х. Цегельник Вступ. стаття Ю. С. Мельничука. – Львів: Вид-во АН УРСР, 1953. – 23 с. : портр.
682. Гуржій І. О., Леценко М. Н. Злодіяння іноземних інтервентів на Україні в 1918–1920 рр. – К. : Т-во для поширення політичних та наукових знань УРСР, 1953. – 24 с.
683. Дой О. І. Іван Франко – дослідник народнопоетичної творчості / Ін-т суспільних наук АН УРСР; Відп. ред. М. Т. Рильський. – К. : Вид-во АН УРСР, 1953. – 92 с. : ілюстр.
684. Діалектологічний бюлетень. Вип. 4 / Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні АН УРСР; Гол. ред. В. С. Ільїн. – К. : Вид-во АН УРСР, 1953. – 79 с.
685. Довженко В. Д. П. І. Ніщинський. – К. : Мистецтво, 1953. – 29 с.
686. Доклади VI научної конференції Інститута археології / АН УССР; Отв. ред. П. П. Ефименко. – К. : Изд-во АН УССР, 1953. – 276 с.
687. Доповіді Академії наук УРСР. № 1 / АН УРСР; Відп. ред. А. І. Кіпріанов. – К. : Вид-во АН УРСР, 1953. – 76 с. : ілюстр., табл.
688. Те саме. № 2. – 61 с. : ілюстр., табл.
689. Те саме. № 3. – 82 с. : ілюстр., табл.
690. Те саме. № 4. – 71 с. : ілюстр., табл.
691. Те саме. № 5. – 78 с. : ілюстр., табл.
692. Те саме. № 6. – 76 с. : ілюстр., табл.
693. Дрозд Н. И. Гидрографические характеристики рек Украинской ССР / Ин-т гидрологии и гидротехники АН УССР; Отв. ред. Г. И. Швец. – К. : Изд-во АН УССР, 1953. – 353 с. – (Материалы по типизации рек Украинской ССР. – Т. 2).
694. Дядиченко В., Стежок К. Борьба украинского народа за возз'єднання України з Росією. – К. : Держполітвидав УРСР, 1953. – 67 с. – (300 років возз'єднання України з Росією).
695. Ефименко П. П. Первобытное общество: Очерки по истории палеолитического времени. 3-е изд., переработ. и доп. / Ин-т археологии АН УССР; Отв. ред. А. К. Касименко. – К. : Изд-во АН УССР, 1953. – 663 с. : ил.
696. Емельяненко Г. Г. Праця Й. В. Сталіна «Економічні проблеми соціалізму в СРСР» – видатний вклад у марксистсько-ленінську філософію. – К. : Т-во для поширення політичних та наукових знань УРСР, 1953. – 44 с.
697. Емельяненко Г. Г., Белоус О. Г., Шило С. Й. Торжество ідеології дружби народів на Україні / Ін-т філософії АН УРСР; Ред. Д. Х. Остринин, Г. Г. Емельяненко. – К. : Вид-во АН УРСР, 1953. – 164 с.
698. Ёмчук Є. М. Кліщі – шкідники тваринництва / Рада наук-техн. пропаганди АН УРСР. – К. : Вид-во АН УРСР, 1953. – 20 с. : ілюстр.
699. Жеребкин Г. П. Скоростные методы обработки металла и их эффективность / Совет науч.-техн. пропаганды АН УССР; Отв. ред. Л. Э. Горелик. – К. : Изд-во АН УССР, 1953. – 47 с.
700. Жуковский Б. Д., Зильберштейн Л. И., Осада Я. С., Чекмарев А. П. Производство труб электросваркой методом сопротивления / Под ред. А. П. Чекмарева. – М. : Металлургиздат, 1953. – 464 с. : ил., черт.
701. Закордонець А. І. Культура високовітамінних шипшин / Рада наук-техн. пропаганди. – К. : Вид-во АН УРСР, 1953. – 52 с. : ілюстр.

702. Зверезомб-Зубовський С. В. Комірні шкідники та боротьба з ними. 2-е вид. – К. : Держзільгоспвидав УРСР, 1953. – 36 с. : ілюстр.
703. З досвіду роботи бібліотек УРСР: Збірник / АН УРСР; Держ. публіч. б-ка УРСР; Відп. ред. М. П. Рудь. – К. : Вид-во АН УРСР, 1953. – 83 с.
704. Ивахненко А. Г. Автоматическое регулирование скорости асинхронных двигателей небольшой мощности / Ин-т электротехники АН УССР; Отв. ред. К. В. Черторыйский. – К. : Изд-во АН УССР, 1953. – 228 с. : илл., черт.
705. Известия Главной астрономической обсерватории. Т. 1, вып. 1 / АН УССР; Отв. ред. А. А. Яковкин. – К. : Изд-во АН УССР, 1953. – 132 с.
706. Известия Института гидрологии и гидротехники. Т. 9 (16) / АН УССР; Отв. ред. Б. А. Пышкин. – К. : Изд-во АН УССР, 1953. – 139 с.
707. Те саме. Т. 10 (17). – 141 с.
708. История Украинской ССР. Т. 1 / Ин-т истории АН УССР; Глав. ред. О. К. Касименко. – К. : Изд-во АН УССР, 1953. – 784 с. : ил.
709. Ілляшенко М. Г. Агротехніка картоплі на Поліссі / Рада наук.-техн. пропаганди АН УРСР. – К. : Вид-во АН УРСР, 1953. – 31 с. : ілюстр.
710. Ільїн В. С. Префікси в сучасній українській мові / Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні АН УРСР; Відп. ред. Л. Г. Скрипник. – К. : Вид-во АН УРСР, 1953. – 167 с.
711. Історія Української РСР. Т. 1 / Ін-т історії АН УРСР; Гол. ред. О. К. Касименко. – К. : Вид-во АН УРСР, 1953. – 784 с. : ілюстр.
712. Кавецький Р. Є. Питання онкології у світлі вчення І. П. Павлова / Рада наук.-техн. пропаганди АН УРСР. – К. : Вид-во АН УРСР, 1953. – 28 с.
713. Каганова М. Я., Яковлєва А. М. Що читати про організацію читачього каталога в бібліотеках: Короткий бібліографічний покажчик / АН УРСР; Держ. публіч. б-ка УРСР; Відп. ред. С. В. Сороковська. – К. : Вид-во АН УРСР, 1953. – 24 с.
714. Карандеев К. Б. Мостовые методы измерений: Теория и расчет электроизмерительных мостовых схем. – К. : Гостехиздат УССР, 1953. – 247 с. : черт.
715. Карлаш К. В. Дубовий шовкопряд і вигодовування його в колтоспах / Рада наук.-техн. пропаганди АН УРСР. – К. : Вид-во АН УРСР, 1953. – 53 с. : ілюстр.
716. Кияк Г. С. Вирощування озимої і ярої пшениці в західних областях Української РСР / Рада наук.-техн. пропаганди АН УРСР. – К. : Вид-во АН УРСР, 1953. – 71 с. : ілюстр.
717. Кобылянская Ольга Юлиановна. Избраннос. [Повести и рассказы, воспоминания и статьи] / Пер. с укр.; Сост., послесловие и примеч. О. Бабышкина. – М. : Гослитиздат, 1953. – 663 с. : портр.
718. Конференция по биохимии нервной системы: Тезисы докладов / Ин-т биохимии АН УССР. – К. : Изд-во АН УССР, 1953. – 74 с.
719. Копытов В. Ф., Копытова Г. Ф., Сорокин П. В. Обезуглероживание стали в пламенных печах: Консультат. материал / Госплан СССР. – М. : [Б.и.], 1953. – 10 с. – (ИТЭИН. Период. информ.; Тема № 20).
720. Копытов В. Ф. Mechanisicrte Schmiedeofen. – Механізовані кузнечні печі. – Berlin: Verl. Technik, 1953. – 87 s.
721. Короткевич Г. Г. Новий спосіб ловлі мальків коропа / Рада наук.-техн. пропаганди АН УРСР. – К. : Вид-во АН УРСР, 1953. – 19 с. : ілюстр.

722. Коршиков О. А. Підклас протококові (Protococcineae, вакуольні (Vacuolales) та Протококові (Protococcales) / Відп. ред. Я. В. Ролл; Ін-т ботаніки АН УРСР. – К. : Вид-во АН УРСР, 1953. – 439 с. : ілюстр. – (Визначник прісноводних водоростей Української РСР. – Вип. 5).

723. Котляревський І. П. Повне зібрання творів. У 2-х т. Т. 2 / Ін-т літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР; Відп. ред. О. І. Білецький; Ред. А. П. Шамрай, П. Г. Приходько. – К. : Вид-во АН УРСР, 1953. – 187 с. : ілюстр.

724. Краткие сообщения Института археологии. Вып. 2 / АН УССР; Отв. ред. П. П. Ефименко. – К. : Изд-во АН УССР, 1953. – 89 с.

725. Краткий астрономический календарь на 1954 год / Отд-ние физ.-мат. наук АН УССР; Отв. ред. А. А. Яковкин. – К. : Изд-во АН УССР, 1953. – 95 с. : карт.

726. Крижанівський С. Проблема типовості в художній літературі. – К. : Т-во для поширення політичних та наукових знань УРСР, 1953. – 36 с.

727. Крип'якевич І. П. Зв'язки Західної України з Росією до середини XVII ст. : Нариси / Ін-т суспільних наук АН УРСР; Відп. ред. Ф. П. Шевченко. – К. : Вид-во АН УРСР, 1953. – 72 с.

728. Куделя Е. С. Анализ сварных автоматных швов спектральным методом / Всесоюзное о-во по распространению политических и научных знаний. Ленинградский дом науч.-техн. пропаганды; Отв. ред. В. К. Прокофьев. – Л., 1953. – 18 с. : ил.

729. Куделя Е. С., Демьянчук А. С. Определение фосфора в сталях и оловянно-фосфористых бронзах стилоскопом / Всесоюзное о-во по распространению политических и научных знаний. Ленинградский дом науч.-техн. пропаганды. – Л., 1953. – 8 с. : ил.

730. Кулик І. Т. Провал підступних планів іноземного імперіалізму проти Радянської України. – К. : Держполітвидав УРСР, 1953. – 104 с.

731. Куц О. П. Володимир Галактіонович Короленко. 1853–1921: Короткий рекомендаційний список літератури про життя і творчість (До 100-річчя з дня народження) / Львівська б-ка АН УРСР. – Львів: Вид-во АН УРСР, 1953. – 4 с.

732. Куц О. П. Михайло Яшків: Бібліографічна пам'ятка до 80-річчя з дня народження / Львівська б-ка АН УРСР; Ред. М. Ф. Матвійчук. – Львів: Вид-во АН УРСР, 1953. – 8 с. : портр.

733. Куц О. П. Олексій Миколайович Толстой: Бібліографічна пам'ятка до 70-річчя з дня народження / Львівська б-ка АН УРСР; Ред. М. Ф. Матвійчук. – Львів: Вид-во АН УРСР, 1953. – 28 с. : портр.

734. Куц О. П., Воробйова Т. О. Микола Олексійович Некрасов: Бібліографічна пам'ятка до 75-річчя з дня смерті / Львівська б-ка АН УРСР; Ред. О. І. Дей. – Львів: Вид-во АН УРСР, 1953. – 32 с. : портр.

735. Лебедев С. И. Физиологическая роль каротина в растении / Ин-т ботаники АН УССР; Отв. ред. Н. А. Любинский. – К. : Изд-во АН УССР, 1953. – 160 с. : ил.

736. Лексикографічний бюлетень. Вип. 3 / Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні АН УРСР; Гол. ред. І. М. Кириченко. – К. : Вид-во АН УРСР, 1953. – 85 с.

737. Логтінів Б. Й. Догляд за позахисними лісонасадженнями. – К. : Держсільгоспвидав УРСР, 1953. – 52 с. : ілюстр.

738. Лужнов Е. И., Фатьянов Н. И., Хотимченко Н. М. График цикличной работы угольных шахт Донбасса / Совет науч.-техн. пропаганды АН УССР; Отв. ред. Л. Э. Горелик. – К. : Изд-во АН УССР, 1953. – 55 с.
739. Ляшенко В. І. Електроні в твердих тілах: Стеногр. публіч. лекції. – К. : Т-во для поширення політичних та наукових знань УРСР, 1953. – 22 с. : ілюстр. – (Електрика на службі людини).
740. Мамонтова В. А. Тли сельскохозяйственных культур правобережной лесостепи УССР / Ин-т зоологии АН УССР. – К. : Изд-во АН УССР, 1953. – 73 с. : ил.
741. Маркевич О. П. Філогенія тваринного світу: Лекції для студ.-заоч. природн. ф-ту пед. ін-тів та природн.-геогр. від. учбов. ін-тів. – К. : Рад. шк., 1953. – 144 с.
742. Марковский Ю. М. Фауна беспозвоночных низовьев рек Украины, условия ее существования и пути использования. В 3-х ч. Ч. 1: Водосмы дельты Днестра и Днестровский лиман / Отв. ред. Я. В. Ролл; Ин-т гидробиологии АН УССР. – К. : Изд-во АН УССР, 1953. – 196 с. : ил.
743. Медичний журнал. Т. 23, вип. 1 / Ін-т клінічної фізіології ім. О. О. Богомольця АН УРСР; Відп. ред. Р. С. Кавецький. – К. : Вид-во АН УРСР, 1953. – 96 с. : ілюстр., табл.
744. Те саме. Т. 23, вип. 2. – 91 с. : портр., ілюстр., табл.
745. Те саме. Т. 23, вип. 3. – 97 с. : ілюстр., табл.
746. Те саме. Т. 23, вип. 4. – 96 с. : портр., ілюстр., табл.
747. Те саме. Т. 23, вип. 5. – 96 с. : ілюстр., табл.
748. Те саме. Т. 23, вип. 6. – 101 с. : ілюстр., табл.
749. Механізація і електрифікація виробничих процесів у колгоспах / Під ред. Василенка П. М., Несвітського Ф. Я. – К. : Держсільгоспвидав УРСР, 1953. – 516 с.
750. Мікробіологічний журнал. Т. 15, вип. 1 / Ін-т мікробіології ім. Д. К. Заболотного АН УРСР; Відп. ред. В. Г. Дроботько. – К. : Вид-во АН УРСР, 1953. – 84 с. : портр., ілюстр., табл.
751. Те саме. Т. 15, вип. 2. – 89 с. : ілюстр., табл.
752. Те саме. Т. 15, вип. 3. – 88 с. : ілюстр., табл.
753. Те саме. Т. 15, вип. 4. – 80 с. : ілюстр., табл.
754. Мовознавство. Т. 11 / Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні АН УРСР; Гол. ред. Л. А. Булаховський. – К. : Вид-во АН УРСР, 1953. – 115 с.
755. Те саме. Т. 12. – 127 с.
756. Мовчан В. А. Методические указания по применению метода комплексной интенсификации прудового рыбного хозяйства / Ин-т гидробиологии АН УССР. – К. : Изд-во АН УССР, 1953. – 25 с.
757. Модилевский Я. С. Эмбриология покрытосеменных растений / Ин-т ботаники АН УССР. – К. : Изд-во АН УССР, 1953. – 224 с. : ил.
758. Муравйов В. П. Хвороби цукрових буряків та боротьба з ними / Ін-т снтотомології та фітопатології АН УРСР; Відп. ред. С. Ф. Морочковський. – К. : Вид-во АН УРСР, 1953. – 87 с. : ілюстр.
759. Муратов М. В., Славин В. И. Краткий геологический очерк Калбы / Ин-т геологических наук АН СССР. – М. : Изд-во АН СССР, 1953. – 84 с. – (Очерки по геологии Сибири. – Вып. 16.).

760. Настыли в доменных печах: Сборник статей / Под ред. Н. И. Красавцева. – М.: Металлургияздат, 1953. – 340 с. : ил.
761. Наукові записки Інституту історії. Т. 5 / АН УРСР; Відп. ред. О. К. Касименко. – К. : Вид-во АН УРСР, 1953. – 175 с.
762. Наукові записки Інституту суспільних наук. Т. 1 / АН УРСР; Відп. ред. О. О. Нестеренко. – К. : Вид-во АН УРСР, 1953. – 183 с.
763. Наукові записки Сектору держави і права. Т. 2 / Відп. ред. В. М. Корсцькій. – К. : Вид-во АН УРСР, 1953. – 128 с.
764. Научные записки Института машиноведения и автоматике. Т. 1 / АН УССР; Отв. ред. Г. В. Карпенко. – К. : Изд-во АН УССР, 1953. – 140 с.
765. Те саме. Т. 2., вып. 1. – 108 с.
766. Те саме. Т. 2., вып. 2. – 141 с.
767. Научные труды Института физиологии растений и агрохимии. № 6 / АН УССР; Отв. ред. А. И. Душечкин. – К. : Изд-во АН УССР, 1953. – 133 с. : ил.
768. Те саме. № 7. – 133 с. : ил.
769. Научные труды Института энтомологии и фитопатологии. Т. 4 / АН УССР; Отв. ред. В. П. Муравьев. – К. : Изд-во АН УССР, 1953. – 196 с. : ил.
770. Научные труды Лаборатории почвоведения АН УССР. Т. 1 / АН УССР. – К. : Изд-во АН УССР, 1953. – 184 с.
771. Невкрыга А. Н. Насекомые, опыляющие бахчевые культуры / Ин-т энтомологии и фитопатологии АН УССР; Под ред. Е. В. Зверезомб-Зубовского. – К. : Изд-во АН УССР, 1953. – 93 с. : рис.
772. Нестеренко А. Д. Основы расчета электроизмерительных схем уравнивания / АН УССР; Отв. ред. А. Н. Милых. – К. : Изд-во АН УССР, 1953. – 447 с.
773. Нестеров П. П., Сергеев С. Т. Проходческие канаты. – Харьков; М. : Металлургияздат, 1953. – 188 с. : ил.
774. Нестеров П. П., Федорова З. М., Зелинский В. М. Проходческие подъемные установки. – К. : Гостехиздат УССР, 1953. – 312 с. : черт.
775. Новые способы сварки и резки металлов / Под ред. К. К. Хренова – К. : Гостехиздат УССР, 1953. – 248 с. : ил.
776. Огневский А. В., Дрозд Н. И., Чиппинг Г. А., Швец Г. И. Типизация рек по основным гидрологическим и гидрографическим характеристикам / Ин-т гидрологии и гидротехники АН УССР; Отв. ред. Г. И. Швец. – К. : Изд-во АН УССР, 1953. – 129 с. – (Материалы по типизации рек Украинской ССР. – Т. 1).
777. Олександр Гаврилюк. 1911–1941: Реконструкційний покажчик літератури / Львівська б-ка АН УРСР; Вступ. стаття П. Козланюка; Ред. М. Яцків. – Львів: Вид-во АН УРСР, 1953. – 16 с.
778. Омельяновский М. Э. Против субъективизма в квантовой механике / Ин-т философии АН УССР; Отв. ред. А. В. Шугайлин. – К. : Изд-во АН УССР, 1953. – 80 с.
779. Омельяновський М. Е. Боротьба матеріалізму і ідеалізму в сучасній фізиці: Стеногр. публіч. лекції. – К. : Т-во для поширення політичних та наукових знань УРСР, 1953. – 39 с.
780. Описание прибора для определения содержания водорода в стали / Ин-т черной металлургии АН УССР. – К. : Изд-во АН УССР, 1953. – 10 с. : ил.

781. Определитель низших растений: Учеб. пособие для гос. ун-тов. В 5-ти т. / Под общ. ред. Л. И. Курсанова. – Т. 1: Водоросли / Я. В. Ролл [и др.]. – М. : Сов. наука, 1953. – 396 с. : ил.
782. Острянин Д. Ф. И. И. Мечников и его борьба против идеализма и религии / Всесоюз. о-во по распространению политических и научных знаний. – М. : Знание, 1953. – 32 с.
783. Острянин Д. Ф. И. И. Мечников и его борьба против идеализма и религии. – Ташкент: Кызыл Узбекистан, 1953. – 44 с.
784. Острянин Д. Х. Світотгляд О. М. Радіцева. – К. : Держполітвидав УРСР, 1953. – 124 с.
785. Парасунько О. Массовая политическая забастовка в Киеве в 1903 г. / Ин-т истории АН УССР; Отв. ред. Ф. Е. Лось. – К. : Изд-во АН УССР, 1953. – 132 с.
786. Патон Б. Е., Лебедев В. К. Элементы расчетов цепей и аппаратов переменного тока для дуговой сварки / Ин-т электросварки им. Е. О. Патона АН УССР. – К. : Изд-во АН УССР, 1953. – 145 с. : ил., табл.
787. Передовий досвід вирощування високих урожаїв озимої пшениці та кукурудзи в Українській РСР: Короткий бібліографічний покажчик / АН УРСР; Держ. публіч. 6-ка УРСР; Ред. Т. М. Щербина. – К. : Вид-во АН УРСР, 1953. – 20 с.
788. Першин П. М. Економічний закон планомірного, пропорційального розвитку народного господарства соціалістичного суспільства. – К. : Держполітвидав УРСР, 1953. – 40 с.
789. Подопличко Н. М. Грибная флора грубых кормов / Ин-т микробиологии АН УССР. – К. : Изд-во АН УССР, 1953. – 488 с. : ил.
790. Писаренко Г. С., Вайнберг Д. В. Механические колебания. – К. : Гостехиздат УССР, 1953. – 140 с. : ил.
791. Питання мічурінської біології: Збірник статей. Вип. 2 / Упоряд. М. А. Лагутіна; За ред. П. А. Власюка. – К. : Рад. шк., 1953. – 392 с. : ілюстр.
792. Пишкін Б. А. Гідротехнічні споруди: Учбовий посібник для гідромеліоративних технікумів. – К. : Держтехвидав УРСР, 1953. – 368 с. : ілюстр.
793. Плеский Г. М. Заочный абонемент: Пособие для библиотек. – М. : Госкультпросветиздат, 1953. – 40 с. : ил.
794. Плеский Г. М., Титаренко А. Д. Книжкові виставки: Короткий посібник для районних і міських бібліотек / АН УРСР; Держ. публіч. 6-ка УРСР; Ред. Н. С. Вснгржановська. – К. : Вид-во АН УРСР, 1953. – 41 с.
795. Плеский Г. М., Прайсман Я. Н. Літературні читачькі конференції: Посібник для масових бібліотек / АН УРСР; Держ. публіч. 6-ка УРСР; Відп. ред. Р. А. Бухіна. – К. : Вид-во АН УРСР, 1953. – 50 с.
796. Плеский Г. М., Прайсман Я. Н. «Таврія» О. Т. Гончара: Матеріали для проведення читачької конференції / АН УРСР; Держ. публіч. 6-ка УРСР; Відп. ред. С. Й. Петров. – К. : Вид-во АН УРСР, 1953. – 16 с.
797. Погрєбиський Й. Б. Арифметика: Підручник для фіз.-мат. ф-тів учительських ін-тів. – К. : Рад. шк., 1953. – 284 с. : ілюстр.
798. Погрєбиський Й. Б., Фільчаков П. Ф. Тригонометрія: Посібник для учителів. 2-е вид., перероб. – К. : Рад. шк., 1953. – 268 с. : ілюстр.

799. Половко И. К. Пособие к практическим занятиям по метеорологии / Киевский гос. ун-т им. Т. Г. Шевченко. – К. : Изд-во Киев. ун-та, 1953. – 54 с. : черт.
800. Прахов М. М. Виготовлення наочних посібників з біології в середній школі. – К. : Рад. шк., 1953. – 124 с. : ілюстр. – (На допомогу вчителів 5–7 класів).
801. Праці Інституту агробіології. Т. 1 / АН УРСР; Відп. ред. А. С. Лазаренко. – К. : Вид-во АН УРСР, 1953. – 152 с. : ілюстр.
802. Те саме. Т. 2. – 104 с. : ілюстр.
803. Те саме. Т. 3, ч. 1. – 60 с. : ілюстр.
804. Праці Інституту лісівництва. Т. 4 / АН УРСР; Відп. ред. П. С. Погребняк. – К. : Вид-во АН УРСР, 1953. – 180 с. : ілюстр.
805. Те саме. Т. 5. – 168 с. : ілюстр.
806. Природа і господарство південних районів Української РСР: Матеріали комплексних південноукраїнських експедицій під керівництвом дійсного члена АН УРСР П. М. Першина. Вип. 1 / Рада по вивченню продуктивних сил УРСР АН УРСР, Ін-т економіки АН УРСР; Відп. ред. П. М. Першин. – К. : Вид-во АН УРСР, 1953. – 148 с.
807. Проблема межклеточных и нейротканевых отношений: Вопросы физиологии / Ин-т клинической физиологии им. А. А. Богомольца АН УССР; Отв. ред. Г. В. Фольборг. – К. : Изд-во АН УССР, 1953. – 228 с. : ил.
808. Проблемы механизма органических реакций: Труды Киевского совещания 2–5 июня 1952 г. / Отд-ние физ.-мат. и хим. наук АН УССР; Отв. ред. Е. А. Шиллов. – К. : Изд-во АН УССР, 1953. – 355 с. : черт.
809. Прогноз биологического режима Каховского водохранилища и низовьев Днепра. [Сборник статей] / Под ред. Я. В. Ролла. – К. : Изд-во АН УССР, 1953. – 189 с. : схем; таб.
810. Пунктаты лимфатических узлов: Атлас / Н. Д. Стражеско, Д. Н. Яновский, М. А. Виноградская. – К. : Госмедиздат УССР, 1953. – 42 с. : ил.
811. Радянські народні частушки і коломийки / Ін-т мистецтвознавства, фольклору та етнографії АН УРСР; Упоряд. А. М. Кінько, В. Г. Хоменко; Ред. М. Т. Рильський. – К. : Вид-во АН УРСР, 1953. – 214 с.
812. Резолюция Республиканской зоологической конференции по проблеме «Фауна УССР и ее преобразование» / Ин-т зоологии АН УССР. – К. : Изд-во АН УССР, 1953. – 32 с.
813. Рильський М. Під зорями Кремля: Статті. – К. : Рад. письменник, 1953. – 232 с.
814. Рильський М. Сад над морем: Поезії. – К. : Рад. письменник, 1953. – 130 с.
815. Рубцов Л. И. Долговечность декоративных деревьев и кустарников / Совет науч.-техн. пропаганды АН УССР. – К. : Изд-во АН УССР, 1953. – 52 с.
816. Руднев Д. Ф. Руководство по применению ДДТ, ГХЦН и других ядохимикатов в борьбе с вредителями леса / Ин-т энтомологии и фитопатологии АН УССР. Глав. упр. с.-х. пропаганды и науч.-исслед. учреждений. – К. : Изд-во АН УССР, 1953. – 24 с.

817. Ручковский Б. С. Роль отечественных ученых в развитии экспериментальной онкологии. Т. 1 / Ин-т клинической физиологии им. А. А. Богомольца АН УССР; Отв. ред. Р. Е. Кавецкий. – К. : Изд-во АН УССР, 1953. – 268 с. : ил.

818. Ряховский В. В. Главнейшие вредители семенных посевов эспарцета и меры борьбы с ними / Совет науч.-техн. пропаганды АН УССР. – К. : Изд-во АН УССР, 1953. – 72 с. : ил.

819. Сборник докладов научно-технической конференции сварщиков / Под ред. К. К. Хренова. – К.; М. : Мапгиз, 1953. – 128 с.

820. Сборник научных работ Лаборатории металлофизики. № 4 / АН УССР; Отв. ред. Г. В. Курдюмов. – К. : Изд-во АН УССР, 1953. – 104 с. : ил.

821. Сборник трудов Института строительной механики. № 18 / АН УССР; Отв. ред. Ф. П. Белянкин. – К. : Изд-во АН УССР, 1953. – 142 с. : ил.

822. Сборник трудов Института электротехники. Вып. 10 / АН УССР; Отв. ред. С. А. Лебедев. – К. : Изд-во АН УССР, 1953. – 134 с.

823. Сборник трудов совещания секции автоматизации нефтяной и газовой промышленности комиссии по оказанию научной помощи нефтяной промышленности при Президиуме Академии наук СССР. (2–7 июля 1951 г.) / Ин-т машиноведения и автоматики АН УССР. – К. : Изд-во АН УССР, 1953. – 192 с.

824. Сборник трудов Лаборатории быстроходных машин и механизмов. Вып. 3 / АН УССР; Отв. ред. А. П. Филиппов. – К. : Изд-во АН УССР, 1953. – 215 с. : ил.

825. Те саме. Вып. 4. – 151 с. : ил.

826. Свириденко П. А. Мышвидные грызуны и защита от них урожая, запасов продуктов и древесных культур / Ин-т зоологии АН УССР; Отв. ред. Е. В. Зверезомб-Зубовский. Изд. 2-е, доп. – К. : Изд-во АН УССР, 1953. – 124 с. : ил.

827. Селекция и семеноводство зерновых культур: Сборник научных работ за 1946–1950 гг. / Харьк. гос. селекционная станция Глав. упр. с.-х. пропаганды и науч.-исслед. учреждений М-ва сельского хозяйства и заготовок СССР; Под ред. В. Я. Юрьева. – М. : Сельхозгиз, 1953. – 224 с. : ил.

828. Сяницький Н. Н., Гершензон С. М., Ситько П. О., Карлаш Е. В. Опыт разработки новых методов и приемов разведения дубового шелкопряда и их внедрение в Полесских районах Украинской ССР / АН УССР. – К. : Изд-во АН УССР, 1953. – 106 с. : ил.

829. Сяницький М. М., Ситько П. О., Гершензон С. М., Карлаш К. В. Агровказівки по вигодовуванню дубового шовкопряда в колгоспах Української РСР / Голов. упр. с.-г. пропаганди М-ва сільського господарства УРСР. – К. : [Б.в.], 1953. – 17 с.

830. «Слово о полку Ігореве» в українських художніх перекладах і переспівах XIX–XX ст. / Ін-т літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР; Упоряд. С. І. Маслов. – К. : Вид-во АН УРСР, 1953. – 252 с.

831. Снежко І. Т. Післявоєнні п'ятирічки – важливий вклад у створення матеріально-виробничої бази комунізму: Стеногр. публіч. лекції. – К. : Т-во для поширення політичних та наукових знань УРСР, 1953. – 39 с.

832. Сокур І. Т. Акліматизація і розведення хутрових звірів на Україні. – К. : Рад. школа, 1953. – 78 с.

833. Сосновський І. О. Історичні умови виникнення ленінізму: Стеногр. публ. лекції. – К. : Т-во для поширення політичних та наукових знань УРСР, 1953. – 28 с.
834. Соціалістична Львівщина 1951–1952 рр. : Бібліографічний покажчик літератури Вип. 1 / Львівська б-ка АН УРСР; Уклад. Т. О. Воробйова, М. П. Гуменок, Є. М. Лазеба, І. І. Шаповалов. – Львів: Вид-во АН УРСР, 1953. – 150 с.
835. Список нової літератури з питань бібліотекознавства і бібліографії. № 15 / АН УРСР; Держ. публіч. б-ка УРСР; Упоряд. Плеський Г. М., Прайсман Я. Н., Горбова Л. Г.; Відп. ред. М. П. Рудь. – К. : Вид-во АН УРСР, 1953. – 41 с.
836. Те саме. № 16. – 83 с.
837. Список новой литературы по библиотековедению, истории, теории и методике библиографии. № 13 / АН УССР; Гос. публ. б-ка УССР; Сост. Плеський Г. М., Прайсман Я. Н., Горбова Л. Г.; Отв. ред. Н. П. Рудь. – К. : Изд-во АН УССР, 1953. – 48 с.
838. Те саме. № 14. – 38 с.
839. Стефаник В. Повне зібрання творів. В 3-х т. Т. 2: Автобіографічні твори, поезії в прозі, публіцистика, незакінчені твори, переклади / Ін-т української літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР; Відп. ред. О. І. Білецький; [Упоряд.] М. С. Грудницька, С. А. Крижанівський, Й. М. Куриленко. – К. : Вид-во АН УРСР, 1953. – 223 с. : портр.
840. Сторожук О. О. Новий закон про сільськогосподарський податок – важливий засіб дальшого піднесення сільського господарства. – К. : Т-во для поширення політичних та наукових знань УРСР, 1953. – 35 с.
841. Структура рудных полей Криворожских железорудных месторождений. Т. 2: Описание рудников / Ин-т геологических наук АН УССР; Я. М. Белевцев, Н. П. Семененко, А. П. Каршенбаум [и др.]. – К. : Изд-во АН УССР, 1953. – 697 с.
842. Супруненко М. І. Комуністична партія – натхненник і керівник боротьби українського народу за створення і зміцнення Української Радянської держави. – К. : Держполітвидав УРСР, 1953. – 130 с.
843. Тарашук В. И. Птицы полевых насаждений степной зоны УССР и возможность использования их для борьбы с вредителями / Ин-т зоологии АН УССР. – К. : Изд-во АН УССР, 1953. – 124 с. : ил.
844. Тематика науково-технічної пропаганди Академії наук УРСР на 1953 рік / Рада наук.-техн. пропаганди АН УРСР. – К. : Вид-во АН УРСР, 1953. – 106 с.
845. Тимофеевский А. Д. Современное учение о причинах раковой болезни. Стеногр. публ. лекции, прочит. для врачей / Всесоюз. о-во по распространению политических и научных знаний. – М. : Знание, 1953. – 34 с. : ил. – (Сер. 3, № 20).
846. Тимофіївський О. Д. Сучасний стан питання про причини ракової хвороби: Стеногр. публіч. лекції. – К. : Т-во для поширення політичних та наукових знань УРСР, 1953. – 31 с.
847. Тканевая терапия. Биогенные стимуляторы. Пересадка роговицы / Ин-т клинической физиологии им. А. А. Богомольца АН УССР; Отв. ред. Р. Е. Кавецкий. – К. : Изд-во АН УССР, 1953. – 308 с. : ил.
848. Труды Ботанического сада. Т. 2 / АН УССР; Отв. ред. Н. Н. Гришко. – К. : Изд-во АН УССР, 1953. – 196 с. : ил.

849. Труды Института гидробиологии. № 28 / АН УССР; Отв. ред. Я. В. Ролл. – К. : Изд-во АН УССР, 1953. – 260 с.
850. Те саме. № 29. – 160 с.
851. Те саме. № 31. – 190 с.
852. Труды Института зоологии. Т. 10 / АН УРСР; Відп. ред. В. Г. Касьяненко. – К. : Изд-во АН УРСР, 1953. – 196 с.
853. Труды Института использования газа в коммунальном хозяйстве и промышленности. Кн. 1: Работа и конструкция газовых печей / АН УССР; Отв. ред. Н. Н. Доброхотов. – К. : Изд-во АН УССР, 1953. – 120 с. : ил.
854. Труды Института теплоэнергетики. № 9 / Ин-т теплоэнергетики; Отв. ред. В. И. Толубинский. – К. : Изд-во АН УССР, 1953. – 88 с.
855. Те саме. № 10. – 88 с.
856. Труды Института физики. Вып. 4 / АН УССР; Отв. ред. М. В. Пасечник. – К. : Изд-во АН УССР, 1953. – 128 с.
857. Труды Института черной металлургии. Т. 6/ Отд-ние техн. наук АН УССР; Отв. ред. З. И. Некрасов. – К. : Изд-во АН УССР, 1953. – 138 с. : ил.
858. Те саме. Т. 7, вып. 1. – 129 с. : ил.
859. 300-річчя воз'єднання України з Росією (1654–1954): Бібліографічний покажчик / АН УРСР; Держ. публіч. б-ка УРСР; Уклад. Г. М. Третяк, З. І. Руда, Л. І. Гольденберг, І. З. Бойко; Відп. ред. О. М. Матвієнко. – К. : Вид-во АН УРСР, 1953. – 63 с.
860. Тульчинська В. П. Антибіотики / Рада наук.-техн. пропаганди АН УРСР. – К. : Вид-во АН УРСР, 1953. – 51 с.
861. Тюленев М. О. Сіяні луки та пасовища на осушених торфових ґрунтах / Рада наук.-техн. пропаганди АН УРСР. – К. : Вид-во АН УРСР, 1953. – 76 с.
862. Украинский математический журнал. Т. 5, № 1 / Ин-т математики АН УССР; Отв. ред. А. Ю. Ишлинский. – К. : Изд-во АН УССР, 1953. – 120 с. : портр., ил., табл.
863. Те саме. Т. 5, № 2. – 123 с. : ил., табл.
864. Те саме. Т. 5, № 3. – 116 с. : ил.
865. Те саме. Т. 5, № 4. – 104 с. : ил.
866. Украинский химический журнал. Т. 19, вып. 1 / АН УССР; Отв. ред. Е. А. Шилов. – К. : Изд-во АН УССР, 1953. – 112 с. : портр., ил., табл.
867. Те саме. Т. 19, вып. 2. – 127 с. : ил., табл.
868. Те саме. Т. 19, вып. 3. – 107 с. : ил., табл.
869. Те саме. Т. 19, вып. 4. – 119 с. : портр., ил., табл.
870. Те саме. Т. 19, вып. 5. – 119 с. : ил., табл.
871. Те саме. Т. 19, вып. 6. – 119 с. : ил., табл.
872. Українська народна поезія про Велику Вітчизняну війну / Ін-т мистецтвознавства, фольклору та етнографії АН УРСР; Упоряд. М. Родіна, М. Стельмах; Ред. М. Т. Рильський. – К. : Вид-во АН УРСР, 1953. – 335 с.
873. Українські народні казки / Авт. вступ. ст. і упоряд. Г. С. Сухобрус. – К. : Держлітвидав УРСР, 1953. – 331 с.
874. Український біохімічний журнал. Т. 25, № 1 / Ін-т біохімії АН УРСР; Відп. ред. О. В. Палладін. – К. : Вид-во АН УРСР, 1953. – 124 с. : портр., ілюстр., табл.

875. Те саме. Т. 25, № 2. – 123 с. : ілюстр., табл.
876. Те саме. Т. 25, № 3. – 124 с. : ілюстр., табл.
877. Те саме. Т. 25, № 4. – 121 с. : ілюстр., табл.
878. Українсько-російський словник. Т. 1 / Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні АН УРСР; Гол. ред. І. М. Кириченко. – К. : Вид-во АН УРСР, 1953. – 507 с.
879. Усенко І. С. Архейские метабиозиты и ультрабиозиты Украинского кристаллического массива / Ін-т геологических наук АН УССР. – К. : Изд-во АН УССР, 1953. – 100 с. : ил.
880. Фердман Д. Л. Биохимия заболеваний мышц / Ін-т биохимии АН УССР; Отв. ред. В. А. Белицер. – К. : Изд-во АН УССР, 1953. – 72 с. : ил.
881. Фидельсв А. С. Оконтуривание месторождений для комплексно-механизированных карьеров / Ін-т горного дела им. М. М. Федорова АН УССР; Отв. ред. П. С. Кучеров. 2-е изд. – К. : Изд-во АН УССР, 1953. – 158 с. : ил.
882. Филатов В. П. Возвращение зрения. – Казань: Татгосиздат, 1953. – 60 с. – [татарською мовою].
883. Филатов В. П. Тканевая терапия (учение о биогенных стимуляторах) / Всесоюз. о-во по распространению политических и научных знаний. 2-е изд. – М. : Знание, 1953. – 48 с.
884. Флора УРСР. Т. 5 / Ін-т ботаніки АН УРСР; Відп. ред. Д. К. Зеров; [Упоряд.] А. І. Барбарич, Є. І. Борділовський, О. Д. Вісюліна [та ін.]; Ред. тому М. В. Клоков, О. Д. Вісюліна. – К. : Вид-во АН УРСР, 1953. – 528 с. : ілюстр.
885. Флоровский А. М., Костомаров В. Н. Пески УССР, их закрепление и хозяйственное освоение / Совет науч.-техн. пропаганды АН УССР; Отв. ред. П. С. Погребняк. – К. : Изд-во АН УССР, 1953. – 64 с. : ил.
886. Харкевич А. Спектры и анализ. 2-е изд., испр. и доп. – М. : Гостехиздат, 1953. – 215 с. : ил.
887. Холодный Н. Г. Железобактерии / АН СССР. – М. : Изд-во АН СССР, 1953. – 224 с.
888. Хотимченко М. М. Висока продуктивність праці – найважливіша умова перемоги комунізму. – К. : Держполітвидав УРСР, 1953. – 52 с.
889. Цесевич В. П. Бесіди про Весвіт. – К. : Молодь, 1953. – 168 с. : рис.
890. Цукрові буряки: Підручник для 2-го року навчання мас. колгосп. кадрів на трирічн. агротехн. курсах без відриву від виробництва / О. Н. Мельничук, М. І. Орловський, Я. П. Підтикан [та ін.]; За ред. П. А. Власюка. 3-е вид., випр. і доп. – К. : Держсільгоспвидав УРСР, 1953. – 179 с. : ілюстр. – (Трирічні агротехн. курси, 2-й рік навчання).
891. Чеботарьов Р. С. Комплексний метод боротьби з паразитарними захворюваннями сільськогосподарських тварин. – К. : Держсільгоспвидав УРСР, 1953. – 192 с. : ілюстр.
892. Черниш О. П. Володимирівська палеолітична стоянка / Ін-т суспільних наук АН УРСР; Відп. ред. П. Й. Борисковський. – К. : Вид-во АН УРСР, 1953. – 76 с. : ілюстр.
893. Чернобыльский И. И. Кондиционирование воздуха в гражданских и промышленных сооружениях / Совет науч.-техн. пропаганды АН УССР; Отв. ред. И. Т. Швец. – К. : Изд-во АН УССР, 1953. – 28 с.

894. Шаповалов І. І., Кравченко Є. Є. Ольга Юліанівна Кобилянська: До 90-річчя з дня народження видатної української письменниці. 1863–1953: Бібліографічний покажчик / Львівська б-ка АН УРСР; Вступ. стаття М. Яцківа; Ред. А. З. Одуха. – Львів: Вид-во АН УРСР, 1953. – 19 с.
895. Швецов П. Д. Предупреждение аварий паровых турбин. – К.; М.: Машгиз, Укр. отд.-ние, 1953. – 239 с.: ил.
896. Шевченко Т. Г. Повне зібрання творів. В 10-ти т.: До 125-ліття з дня народження. 2-е вид., випр. і доп. Т. 2: Поезії. 1847–1861. / АН УРСР; Ін-т літератури ім. Т. Г. Шевченка; Гол. ред. О. Є. Корнійчук. К.: Вид-во АН УРСР, 1953. – 575 с.
897. Шевченко Ф. П. Историчне значення віковичної дружби українського та російського народів. 2-е вид., випр. і доп. – К.: Держполітвидав УРСР, 1953. – 78 с.
898. Швєченко Я. О. Місцеві паливні ресурси УРСР і шляхи їх використання / Рада наук-техн. пропаганди АН УРСР; Відп. ред. С. В. Курдюмов. – К.: Вид-во АН УРСР, 1953. – 28 с.: ілюстр.
899. Шляхи розвитку промисловості в зоні Каховської ГЕС і Південно-Українського каналу / Ін-т економіки АН УРСР; Л. Е. Горелік, Г. П. Жеребкін, О. О. Храмов [та ін.]; Відп. ред. М. М. Середенко. – К.: Вид-во АН УРСР, 1953. – 59 с.
900. Щербань А. Н. Основы теории и методы тепловых расчетов рудничного воздуха. – М.; Харьков: Углетехиздат, 1953. – 308 с.: черт.
901. Щербань А. Н. От циркулирующих шахт до шахт сплошной цикличности. – К.: Гостехиздат УССР, 1953. – 155 с.: черт.
902. Юрк Ю. Ю. Петрология Уманского и Антоновского гранитных плутонов / Ін-т геологических наук АН УССР; Отв. ред. Н. П. Семсєнко. – К.: Изд-во АН УССР, 1953. – 302 с.: ил., карты, схемы.
903. Brodskij A. I. Chemia fizyczna / Przekł. z ros. – Warszawa: PWN, 1953. – 219 s.
904. Budnikov P. P., Berežnoj A. S. Reakce tuhých fází. – Ústí nad Labem: Spolek pro chemickou a hutní výrobu, 1953. – 117 s.
905. Budnikov P. P., Bereschnoj A. S., Bulawin I. A. Technologie der keramischen Ercugnisse einschließlich der feuerfesten Baustoffe. – Berlin: VEB Verlag Technik, 1953. – 666 s.
906. Gnedenko B. V., Hincin A. I. Introducere elementara in calculul probabilitatilor. – Bucuresti: Editura Tehnica, 1953. – 116 p.
907. Gnedenko B. V. Grundzuge der Geschichte der Mathematik in Russland. – Berlin: Deutsche Verl. Der Wissenschaften, 1953. – 68 s.
908. Ljaščenko P. I. Dějiny národního hospodářství SSSR. Sv. 1, Předkapitalistické formace. Z rus. orig. přel. B. Novák. – Praha: Státní nakladatelství politické literatury, 1953. – 545 s.
909. Ljaščenko P. I. Dějiny národního hospodářství SSSR pro vysoké školy ekonomického směru. Sv. 2, Kapitalismus. Z rus. orig. přel. J. Vanek. – Praha: Státní nakladatelství politické literatury, 1953. – 591 s.
910. Palladin A. V. Biochemia: Podrecznik dla studentow. – Warszawa: Panstw. Zakł. wyd. lekarskich, 1953. – 612 s.
911. Palladin A. V., Vladimirov G. E. The use of radioactive isotopes in the study of functional biochemistry of the brain / International Conf. on the peaceful uses of atomic energy; USSR. – Sl., 1953. – 18 [2] p.: fig.

912. Автоматическая сварка. № 1 (34) / Ин-т электросварки им. Е. О. Патона АН УССР; Отв. ред. Б. Е. Патон. – К. : Изд-во АН УССР, 1954. – 85 с. : ил.
913. Те саме. № 2 (35). – 89 с. : ил.
914. Те саме. № 3 (36). – 97 с. : ил.
915. Те саме. № 4 (37). – 96 с. : ил.
916. Те саме. № 5 (38). – 104 с. : ил.
917. Те саме. № 6 (39). – 96 с. : ил.
918. Александрова В. П. Снижение себестоимости продукции и рост благосостояния советского народа / Совет науч.-техн. пропаганды АН УССР; Отв. ред. М. Н. Середенко. – К. : Изд-во АН УССР, 1954. – 40 с.
919. Александрова В. П., Хотимченко Н. М., Коржавина Т. И., Горелик Л. Э. Основные фонды промышленных предприятий и их использование / Ин-т экономики АН УССР; Отв. ред. М. Н. Середенко. – К. : Изд-во АН УССР, 1954. – 212 с.
920. Апанович Е. М. Исторические места событий освободительной войны украинского народа 1648–1654 гг. / Ин-т истории АН УССР; Отв. ред. Е. И. Стецюк. – К. : Изд-во АН УССР, 1954. – 103 с. : ил., карты.
921. Апанович О. М., Гуслистый К. Г. Запорозька Січ та її прогресивна роль в історії українського народу. – К. : Держполітвидав УРСР, 1954. – 86 с. – (300 років возз'єднання України з Росією).
922. Археологія. Т. 9 / Ін-т археології АН УРСР; Відп. ред. П. П. Єфіменко. – К. : Вид-во АН УРСР, 1954. – 180 с. : ілюстр.
923. Бабишкін О. К. Леся Українка в боротьбі проти українського буржуазного націоналізму. – К. : Т-во для поширення політичних та наукових знань УРСР, 1954. – 36 с. – (Сер. 1, № 9).
924. Бабій Б. М. Возз'єднання Західної України з Українською РСР / Сектор держави і права АН УРСР; Відп. ред. П. К. Стоян. – К. : Вид-во АН УРСР, 1954. – 196 с.
925. Бажан М. П. Гонць: Поема / Л. С. Адамович. – К. : Молодь, 1954. – 24 с. : ілюстр. – (300 років возз'єднання України з Росією).
926. Бажан М. Твори. В 2-х т. Т. 1: Вірші, поеми / Вступ. стаття О. Бабишкіна. – К. : Держлітвидав УРСР, 1954. – 270 с. : портр.
927. Те саме. Т. 2: Переклади. – К. : Держлітвидав УРСР, 1954. – 235 с.
928. Барабашов Н. П. Солнечно затмение 30 июня 1954 г. – Харьков: Кн. палата УССР, 1954. – 20 с. : ил.
929. Бачуріна Г. Ф., Бродіс С. М. Торфові болота Українського Полісся та шляхи їх використання в сільському господарстві / Рада наук.-техн. пропаганди АН УРСР. – К. : Вид-во АН УРСР, 1954. – 52 с. : ілюстр.
930. Белевцев Я. М. Поисковые критерии железных руд магнитных аномалий / Ин-т геологических наук АН УССР; Отв. ред. С. П. Родионов. – К. : Изд-во АН УССР, 1954. – 44 с.
931. Белый Н. Д. Разведение днепровского судака / Совет науч.-техн. пропаганды АН УССР. – К. : Изд-во АН УССР, 1954. – 24 с. : ил.

932. Бельтюкова К. И. Бактериальные болезни многолетних бобовых трав / Ин-т микробиологии им. Д. К. Заболотного АН УССР; Отв. ред. В. Г. Дроботко. – К. : Изд-во АН УССР, 1954. – 80 с. : ил.
933. Бернштейн С. Н. Собрание сочинений. Т. II. – М. : Изд-во АН СССР, 1954. – 628 с.
934. Биохимия нервной системы / Ин-т биохимии АН УССР; Отв. ред. А. В. Палладин. – К. : Изд-во АН УССР, 1954. – 271 с. : ил.
935. Білановський І. Д. Конопіди УРСР / Ін-т зоології АН УРСР. – К. : Вид-во АН УРСР, 1954. – 84 с. : ілюстр.
936. Бойко А. А. Розпад єдиного світового ринку і поглиблення загальної кризи капіталізму / Ін-т економіки АН УРСР. – К. : Держполітвидав УРСР, 1954. – 80 с.
937. Бойко І. З. Иван Франко. 1856–1916: Бібліографічний покажчик / АН УРСР; Держ. публіч. 6-ка УРСР; Відп. ред. Т. І. Франко. – К. : Вид-во АН УРСР, 1954. – 203 с.
938. Борьба с фильтрацией воды в лессовых грунтах: Сборник статей / Совет по изуч. производительных сил, Ин-т общей и неорганической химии АН УССР; Отв. ред. А. В. Думанский. – К. : Изд-во АН УССР, 1954. – 148 с. : ил.
939. Ботаничний журнал. Т. 11, № 1 / Ін-т ботаніки АН УРСР; Відп. ред. Д. К. Зеров. – К. : Вид-во АН УРСР, 1954. – 119 с. : ілюстр., табл.
940. Те саме. Т. 11, № 2. – 105 с. : портр., ілюстр., табл.
941. Те саме. Т. 11, № 3. – 132 с. : портр., схеми, ілюстр., табл.
942. Те саме. Т. 11, № 4. – 121 с. : схеми, ілюстр., табл.
943. Братство культур: Збірник матеріалів з історії російсько-українського культурного єднання / Упоряд. Д. В. Чалий, І. Є. Журавська, Н. Є. Крутікова, Л. Б. Архимович, Я. П. Затенський, М. К. Йосипенко, Т. В. Шеффер; За ред. О. І. Білецького. – К. : Держлітвидав УРСР, 1954. – 463 с. : ілюстр.
944. Браун М. П. Влияние малых добавок легирующих элементов на излом стали / Ин-т черной металлургии АН УССР; Отв. ред. З. И. Некрасов. – К. : Изд-во АН УССР, 1954. – 65 с. : ил.
945. Браун М. П. Высоколегированные ферритные и аустенитные стали. – К. : Mashfiz, Укр. отд-ние, 1954. – 124 с. : граф., ил.
946. Браун М. П. Природа излома перегретой стали / Ин-т черной металлургии АН УССР; Отв. ред. З. И. Некрасов. – К. : Изд-во АН УССР, 1954. – 286 с. : ил.
947. Браун М. П. Свойства конструкционных сталей в крупных сечениях. – К.; М. : Mashfiz, Укр. отд-ние, 1954. – 68 с. : черт., ил.
948. Будников П. П. Инструктивные указания по изготовлению и применению ангидрито-глиноземистого цемента (АГ-цемента). – М. : Тип. МХТИ, 1954. – 8 с.
949. Будников П. П., Зорин С. П. Ангидритовый цемент. – М. : Промстройиздат, 1954. – 92 с. : рис., табл.
950. Булаховский Л. А. Введение в языкознание. 2-е изд., испр. Ч. 2. – М. : Учпедгиз, 1954. – 178 с.
951. Булаховский Л. А. Русский литературный язык первой половины XIX века. Фонетика. Морфология. Ударение. Синтаксис: Пособие для студентов филол. фак. и фак. яз. и лит-ры пед. ин-тов. 2-е изд., испр. – М. : Учпедгиз, 1954. – 468 с.

952. Бунин К. П., Иванцов Г. И., Малиночка Я. Н. Структура чугуна. – К.; М.: Машгиз, Укр. отд-ние, 1954. – 164 с.

953. Бунин К. П., Малиночка Я. Н. Введение в металлографию. – М.: Металлургия, 1954. – 192 с.: ил.

954. Бурксер Е. С. Как определяется возраст горных пород и Земли / Совет науч.-техн. пропаганды АН УССР. – К.: Изд-во АН УССР, 1954. – 32 с.

955. Визвольна війна 1648–1654 рр. і возз'єднання України з Росією / Ін-т історії АН УРСР; К. Г. Гуслистий, К. І. Стешок, В. А. Дядиченко [та ін.]; Відп. ред. В. А. Дядиченко. – К.: Вид-во АН УРСР, 1954. – 332 с.: ілюстр.

956. Вирный Д. Ф. Украинская ССР. Краткий историко-экономический очерк / Ин-т экономики АН УССР. – М.: Госполитиздат, 1954. – 182 с.: ил., карты.

957. Віковична дружба народів-братів / Ін-т суспільних наук АН УРСР; Відп. ред. І. П. Крип'якович. – К.: Вид-во АН УРСР, 1954. – 208 с.: ілюстр.

958. Віковична дружба російського і українського народів: 36 ст., присвяч. 300-річному ювілею возз'єднання України з Росією (1654–1954 рр.) / За ред. О. К. Касименка. – К.: Рад. шк., 1954. – 350 с.

959. Вісник Академії наук УРСР. № 1 (206) / АН УРСР; Відп. ред. О. В. Палладін. – К.: Вид-во АН УРСР, 1954. – 80 с.

960. Те саме. № 2 (207). – 80 с.

961. Те саме. № 3 (208). – 81 с.

962. Те саме. № 4 (209). – 81 с.

963. Те саме. № 5 (210). – 77 с.

964. Те саме. № 6 (211). – 81 с.

965. Те саме. № 7 (212). – 80 с.

966. Те саме. № 8 (213). – 80 с.

967. Те саме. № 9 (214). – 77 с.

968. Те саме. № 10 (215). – 80 с.

969. Те саме. № 11 (216). – 80 с.

970. Те саме. № 12 (217). – 81 с.

971. Власюк П. А. Досягнення і невідкладні завдання агробіологічної науки / Рада наук.-техн. пропаганди АН УРСР. – К.: Вид-во АН УРСР, 1954. – 64 с.: ілюстр.

972. Власюк П. А. Застосування органо-мінеральних сумішей для підвищення врожаю сільськогосподарських культур. – К.: Т-во для поширення політичних та наукових знань УРСР, 1954. – 24 с.: ілюстр.

973. Власюк П. А. Розвиток агрономічної хімії та ґрунтознавства нашої Вітчизни / Київ. держ. ун-т. – К.: Вид-во Київ. ун-ту, 1954. – 48 с.

974. Власюк П. А., Дарменко М. С., Манорик А. В. Інструкція по застосуванню відходів буровугільної промисловості для підвищення ефективності добрив, гною і компостів / Ін-т фізіології рослин та агрохімії АН УРСР. – К.: Вид-во АН УРСР, 1954. – 10 с.

975. Внедрение новых способов сварки в промышленность: Сборник статей, посвященных опыту сотрудничества Института электросварки им. академика Е. О. Патона с промышленными предприятиями / Ин-т электросварки им. Е. О. Патона АН УССР; Отв. ред. Б. Е. Патон. – К.: Гостехиздат УССР, 1954. – 183 с.: ил.

976. Война О. Д. Успішний розвиток країн демократичного табору. – К. : Держполітвидав УРСР, 1954. – 128 с.
977. Вопросы биохимии мышп: Сборник статей / Ин-т биохимии АН УССР; Отв. ред. Д. Л. Фердман. – К. : Изд-во АН УССР, 1954. – 316 с. : ил.
978. Вопросы минералогии осадочных образований: Сборник статей. Кн. 1 / Львов. гос. ун-т; Отв. ред. Е. К. Лазаренко. – Львов: Изд-во Львов. ун-та, 1954. – 200 с.
979. Вопросы научного обоснования строительства Каховского гидроузла / Совет по изуч. производительных сил УССР АН УССР; Ред. Б. А. Пышкин. – К. : Изд-во АН УССР, 1954. – 96 с. : ил.
980. Вопросы порошковой металлургии и прочности материалов. Вып. 1 / Ин-т металлокерамики и спецсплавов АН УССР; Отв. ред. И. Н. Францевич. – К. : Изд-во АН УССР, 1954. – 76 с. : ил.
981. Вопросы прочности конструкций и динамики машин: [Сборник статей] / Отв. ред. Ф. П. Белякин. – К. : Изд-во АН УССР, 1954. – 161 с.
982. Вопросы рудничного транспорта: Сборник статей / Под ред. Н. С. Полякова. – М. : Углетехиздат, 1954. – 344 с. : ил.
983. Вопросы техники быстродействующих счетных машин. Вып. 1 / Ин-т электротехники АН УССР; Отв. ред. А. Д. Нестеренко. – К. : Изд-во АН УССР, 1954. – 148 с. : ил.
984. Вопросы физиологии. № 7 / Ин-т физиологии им. А. А. Богомольца АН УССР; Отв. ред. Г. В. Фольборг. – К. : Изд-во АН УССР, 1954. – 182 с. : ил.
985. Те саме. № 8. – 188 с. : ил.
986. Те саме. № 9. – 212 с. : ил.
987. Те саме. № 10. – 192 с. : ил.
988. Воссоединение Украины с Россией. 1654–1954: Сборник статей / Ин-т истории АН УССР; Отв. ред. А. И. Баранович. – М. : Изд-во АН СССР, 1954. – 440 с.
989. 2-е координационное совещание по всем вопросам прочности при неустановившихся режимах нагрузки: Тезисы докладов / Ин-т машиноведения и сельскохозяйственной механики АН УССР. – К. : Изд-во АН УССР, 1954. – 28 с.
990. Высокопрочные чугуны: Материалы Киевской науч.-техн. конференции, посвященной вопросам технологии производства и применения высокопрочных чугунов / Отв. ред. А. А. Василенко. – К. : Машгиз, Укр. отд-ние, 1954. – 307 с. : ил.
991. Геологическое строение и газонефтеносность Днеспровско-Донецкой впадины и северо-западных окраин Донецкого бассейна / Ин-т геологических наук АН УССР; Д. Е. Айзенберг, Н. Ф. Балуховский, Н. Е. Бражникова [и др.]; Ред. В. Г. Бондарчук. – К. : Изд-во АН УССР, 1954. – 823 с.
992. Геологічний журнал. Т. 14, вип. 1 / Ін-т геологічних наук АН УРСР; Відп. ред. М. П. Семененко. – К. : Вид-во АН УРСР, 1954. – 96 с. : ілюстр., табл.
993. Те саме. Т. 14, вип. 2. – 96 с. : ілюстр., табл.
994. Те саме. Т. 14, вип. 3. – 96 с. : ілюстр., табл.
995. Те саме. Т. 14, вип. 4. – 96 с. : ілюстр., табл.
996. Гімelfарб Г. М. М. М. Коцюбинський: Бібліографічний покажчик / АН УРСР; Держ. публіч. б-ка УРСР; Відп. ред. О. І. Кисельов. – К. : Вид-во АН УРСР, 1954. – 201 с.

997. Гнеденко Б. В. Курс теории вероятностей: Учебник для гос. ун-тов. 2-е изд., перераб. – М.: Гостехиздат, 1954. – 411 с.: черт.
998. Голобуцкий В. А. Освободительная война украинского народа под руководством Хмельницкого (1648–1654 гг.). – М.: Госполитиздат, 1954. – 159 с.
999. Голобуцкий В. О. Богдан Хмельницкий – великий сын украинского народа. – К.: Держполітвидав УРСР, 1954. – 97 с.
1000. Голобуцкий В. О. Росія і визвольна війна українського народу. – К.: Держполітвидав УРСР, 1954. – 95 с.
1001. Гончарова Е. Е., Полякова Н. М., Штутман Ц. М. Очерки по истории биохимии на Украине. Вып. 1: Дюктябрьский период / Ин-т биохимии АН УССР; Ред. А. В. Палладин. – К.: Изд-во АН УССР, 1954. – 59 с.: ил., портр.
1002. Гордійчук М. М. М. Колачевський / Ін-т мистецтвознавства, фольклору та етнографії АН УРСР. – К.: Мистецтво, 1954. – 48 с.: ілюстр.
1003. Городній П. Т. Про основний економічний закон соціалізму. – К.: Держполітвидав УРСР, 1954. – 84 с.
1004. Гринченко А. М. Влияние многолетних трав на окультуривание солонцовых почв Среднего Приднепровья / Лаборатория почвоведения АН УССР. – К.: Изд-во АН УССР, 1954. – 84 с.: ил.
1005. Гуменюк М. П. Петро Козланюк. Бібліографічний покажчик літератури. До 50-річчя з дня народження / Львівська б-ка АН УРСР; Ред. А. З. Одуха. – Львів: Вид-во АН УРСР, 1954. – 32 с.: портр.
1006. Гуржій І. О. Розклад феодально-кріпосницької системи в сільському господарстві України першої половини XIX ст. / Ін-т історії АН УРСР. – К.: Держполітвидав УРСР, 1954. – 452 с.
1007. Гуслистый К., Бойко И. Голобуцкий В. Воссоединение Украины с Россией / АН СССР. – М.: Изд-во АН СССР, 1954. – 112 с. – (Науч.-попул. серия).
1008. Данилевский В. В. Ломоносов на Украине / Под ред. В. В. Мавродина. – Л.: Лениздат, 1954. – 136 с.: ил., портр.
1009. Данилевский В. В. Русская техническая литература первой четверти XVIII века / АН СССР. – М.; Л.: Изд-во АН СССР, 1954. – 358 с.: ил., портр.
1010. Дейген М., Дикман І. Енергія атомного ядра та перспективи її використання: Стеногр. публіч. лекції. – К.: Т-во для поширення політичних та наукових знань УРСР, 1954. – 32 с.: ілюстр.
1011. Демуцький П. Д. Українські народні пісні: Багатоголосся / Упоряд. М. Гордійчук. – К.: Мистецтво, 1954. – 87 с.: нот.
1012. Демченко П. А. Производство мыл и моющих средств. – К.: Гостехиздат УССР, 1954. – 187 с.
1013. Довженко В. Д. Творчі зв'язки братніх музичних культур / Т-во для поширення політичних та наукових знань УРСР. – К., 1954. – 28 с. – (Сер. 1, № 8).
1014. Довідник по історичних місцях Львівщини / Упоряд. Є. Яцкевич, В. Колісник. – Львів: Кн.-журн. вид-во, 1954. – 124 с.
1015. Доповіді Академії наук УРСР. № 1 / АН УРСР; Відп. ред. А. І. Кіпріанов. – К.: Вид-во АН УРСР, 1954. – 76 с.: ілюстр., табл.
1016. Те саме. № 2. – 79 с.: ілюстр., табл.
1017. Те саме. № 3. – 79 с.: ілюстр., табл.
1018. Те саме. № 4. – 79 с.: ілюстр., табл.

1019. Те саме. № 5. – 69 с. : ілюстр., табл.
1020. Те саме. № 6. – 80 с. : ілюстр., табл.
1021. До виборів у Верховну Раду СРСР (Метод. і бібліогр. матеріали на допомогу бібліотекам) / АН УРСР; Держ. публіч. б-ка УРСР; Відп. ред. Г. М. Плеський. – К. : Вид-во АН УРСР, 1954. – 33 с.
1022. Дядечко Н. П. Кокцинелиды Украинской ССР / Ин-т энтомологии и фитопатологии АН УССР; Отв. ред. Н. А. Телснга. – К. : Изд-во АН УССР, 1954. – 157 с. : ил.
1023. Дядиченко В. А. Антифеодальні повстання в Росії і на Україні в XVII–XVIII ст. – К. : Держполітвидав УРСР, 1954. – 55 с. – (300 років возз'єднання України з Росією).
1024. Дядиченко В. А. Персяславская Рада 8 (18) января 1654 года и ее историческое значение / Гл. упр. культ.-просвет. учреждений М-ва культуры УССР, Центр. лекц. бюро. – К. : [Б. и.], 1954. – 37 с.
1025. Дядиченко В. А., Стецюк Е. И. Борьба украинского народа за воссоединение Украины с Россией. – К. : Госполитиздат УССР, 1954. – 141 с.
1026. Дядиченко В. А., Стецюк Е. И. Борьба украинского народа за воссоединение Украины с Россией. – К. : Госполитиздат УССР, 1954. – 71 с. – (300 лет воссоединения Украины с Россией).
1027. Дядиченко В., Стецюк К. Боротьба українського народу за возз'єднання України з Росією. – К. : Держполітвидав УРСР, 1954. – 133 с.
1028. Евсеев И. Ф. Народные комитеты Закарпатской области – органы государственной власти (1944–1945). – М. : Госюриздат, 1954. – 148 с.
1029. Екологія дубового шовкопряда / Ін-т зоології АН УРСР; Відп. ред. В. Г. Касьяненко. – К. : Вид-во АН УРСР, 1954. – 184 с. : ілюстр.
1030. Емчук Е. М. Материалы к фауне иксодовых клещей УССР / Ин-т зоологии АН УССР; Отв. ред. Р. С. Чеботарев. – К. : Изд-во АН УССР, 1954. – 147 с. : ил.
1031. Еременко В. Н. Карбид титана и жаростойкие материалы на его основе / Лаборатория спецсплавов АН УССР. – К. : Изд-во АН УССР, 1954. – 76 с. : ил.
1032. Єднання братніх літератур: Збірник статей Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка / АН УРСР; Ред. О. І. Білський. – К. : Вид-во АН УРСР, 1954. – 200 с.
1033. Жернов И. Е. Расчеты захвата подземных вод. (При неустановившемся режиме фильтрации) / Ин-т геологических наук АН УССР. – К. : Изд-во АН УССР, 1954. – 93 с. : черт.
1034. Заморий П. К. Четвертичные отложения Украинской ССР / Ин-т геологических наук АН УССР; Отв. ред. В. Г. Бондарчук. – К. : Изд-во АН УССР, 1954. – 476 с. : ил., карты.
1035. Збірник праць Зоологічного музею. № 26 / АН УРСР; Відп. ред. В. Г. Касьяненко. – К. : Вид-во АН УРСР, 1954. – 120 с. : ілюстр.
1036. Збірник праць першої і другої наукової шевченківської конференції / Ін-т літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР; Відп. ред. Є. П. Кирилюк. – К. : Вид-во АН УРСР, 1954. – 340 с.
1037. Ивахненко А. Г. Электроавтоматика. Ч. 1: Обратные методы исследования комбинир. систем автоматич. регулювання. – К. : Гостехиздат УССР, 1954. – 219 с. : черт.

1038. Ивахнянко А. Г. Электроавтоматика. Ч. 2: Элементы теории электрических систем регулирования. – К.: Гостехиздат УССР, 1954. – 291 с.: черт.
1039. Известия Института гидрологии и гидротехники. Т. 11 (18) / АН УССР; Отв. ред. Г. И. Сухомел. – К.: Изд-во АН УССР, 1954. – 140 с.
1040. Иманин – новый растительный антибиотик / Ин-т микробиологии им. Д. К. Заболотного АН УССР; Отв. ред. В. Г. Дроботько. – К.: Изд-во АН УССР, 1954. – 76 с.: ил.
1041. Инструкция по предпосевной обработке семян и некорневому питанию кукурузы, риса и других с.х. растений растворами солей марганца. Утв. III 1954 г. / Ин-т физиологии растений и агрохимии АН УССР. М-во сельского хозяйства УССР; Сост. Власюк П. А., Поруцкий Г. В., Ленденская Л. Д. – К.: Изд-во АН УССР, 1954. – 8 с.
1042. Иофанов Д. М. Творчество А. П. Чехова / Глав. упр. культ.-просвет. учреждений М-ва культуры УССР, Центр. лекц. бюро. – К.: [Б. и.], 1954. – 52 с. – (В помощь лектору).
1043. История украинской литературы. В 2-х т. Т. 1: Дооктябрьская литература / Ин-т литературы им. Т. Г. Шевченко АН УССР; Глав. ред. А. И. Белецкий. – К.: Изд-во АН УССР, 1954. – 759 с.: ил., портр.
1044. Историчне значення возз'єднання України з Росією / Ін-т історії АН УРСР; Відп. ред. О. К. Касименко. – К.: Вид-во АН УРСР, 1954. – 300 с.
1045. Історія української літератури. В 2-х т. Т. 1: Дожовтнева література / Ін-т літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР; Голов. ред. О. І. Білецький; М. К. Гудзій, О. І. Білецький, О. Е. Засенко та ін. – К.: Вид-во АН УРСР, 1954. – 732 с.: ілюстр.
1046. Ужакевич Г. П. Питання російсько-українських мовних зв'язків: Науково-популярний нарис / Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні АН УРСР; Відп. ред. В. С. Ільїн. – К.: Вид-во АН УРСР, 1954. – 104 с.
1047. Йосипенко М. К. Історичні зв'язки російської та української театральних культур / Голов. упр. культ.-освіт. установ М-ва культури УРСР, Центр. буд. нар. творчості. – К.: [Б. в.], 1954. – 39 с.
1048. Йосипенко М. У творчій співдружбі. Українсько-російські театральні зв'язки / Ін-т мистецтвознавства, фольклору та етнографії АН УРСР; Передмова М. Т. Рильського. – К.: Мистецтво, 1954. – 244 с.: ілюстр.
1049. Кавецкий Р. Е., Балицкий К. П. У истоков отечественной медицины / Совет науч.-техн. пропаганды АН УССР. – К.: Изд-во АН УССР, 1954. – 104 с.: ил.
1050. Карандеев К. Б. Полупроводниковые выпрямители в измерительной технике / АН УССР; Отв. ред. В. П. Сигорский. – К.: Изд-во АН УССР, 1954. – 231 с.: ил., схемы.
1051. Касименко А. Воссоединение Украины с Россией и его историческое значение. – К.: Госполитиздат УССР, 1954. – 141 с.
1052. Касименко О. Возз'єднання України з Росією і його історичне значення. – К.: Держполітвидав УРСР, 1954. – 132 с.
1053. Кваснищій А. В., Конохова В. А. Применение учения И. П. Павлова в животноводстве / Ин-т физиологии им. А. А. Богомольца АН УССР; Отв. ред. Г. В. Фольборг. – К.: Изд-во АН УССР, 1954. – 184 с.: ил.

1054. Квасницький О. В. Павловське вчення – в практику тваринництва: Степногр. публіч. лекції. – К. : Т-во для поширення політичних та наукових знань УРСР, 1954. – 22 с.
1055. Кирилук Е. П. Великий український народний поет-революціонер Т. Г. Шевченко: Матеріал к лекції / Всесоюз. о-во по розпространенню політичних і научних знань. – М. : Знання, 1954. – 30 с.
1056. Кирилук Е. П. Великий український поет революціонер-демократ Т. Г. Шевченко / Всесоюз. о-во по розпространенню політичних і научних знань. – М. : Знання, 1954. – 32 с. – (Сер. 6, № 7).
1057. Кирилук Е. П. Шевченко і передача російська культура. – К. : Т-во для поширення політичних та наукових знань УРСР, 1954. – 43 с.
1058. Кириченко І. М. Орфографічний словник: Для школи. 5-е вид. – К. : Рад. шк., 1954. – 256 с.
1059. Климченко В. Я., Скорняков Л. Р. Експлуатація і ремонт свердловин на воду. – К. : Держтехвидав УРСР, 1954. – 64 с. : ілюстр. – (На допомогу сільському будівництву і МТС).
1060. Кожвників, С. Н. Теорія механізмів і машин: Учеб. посібник для машиностроит. спеціальностей вузів. 2-е изд., испр. и доп. – К. : Машгиз, Укр. отд-ние, 1954. – 644 с. : ил.
1061. Козачук Т. Ю. Визвольна війна українського народу в 1648–1654 рр. Возз'єднання України з Росією: Анотований покажчик рукописних матеріалів бібліотеки / Львівська 6-ка АН УРСР; Ред. О. П. Куц. – Львів: Вид-во АН УРСР, 1954. – 116 с. – (До 300-річчя возз'єднання України з Росією).
1062. Комісаренко В. П. Гормони та їх роль у фізіології і медицині. – К. : Т-во для поширення політичних та наукових знань УРСР, 1954. – 27 с. – (Сер. 2, № 1).
1063. Компан О. С. Вплив визвольної війни українського народу на розвиток антифеодального руху в Польщі. – К. : Держполітвидав УРСР, 1954. – 47 с. – (300 років возз'єднання України з Росією).
1064. Компан О. С. Участь міського населення у визвольній війні українського народу 1648–1654 рр. / Ін-т історії АН УРСР; Ред. І. О. Гуржій. – К. : Вид-во АН УРСР, 1954. – 112 с.
1065. Конференція по проблемі бєлка: Краткое содержание докладов / Ін-т біохімії АН УССР. Ін-т біологічної і медичної хімії АМН СССР. – К. : Изд-во АН УССР, 1954. – 64 с. : ил.
1066. Конференція по усовершенствованию техники внесения удобрений: Тезиси докладов / АН УССР; Совет по изуч. производительных сил УССР, Ін-т фізіології рослин і агрохімії. – К. : Изд-во АН УССР, 1954. – 88 с.
1067. Корещій В. М. Створення воєнних баз США на чужих територіях – порушення міжнародного права / Рада наук.-техн. пропаганди АН УРСР; Відп. ред. В. І. Лісовський. – К. : Вид-во АН УРСР, 1954. – 36 с. – (Акад. читання).
1068. Красицький Д. Ф. Чим шкідливі релігійні свята і обряди / Відп. ред. І. О. Гуржій. – К. : Т-во для поширення політичних та наукових знань УРСР, 1954. – 31 с. – (Сер. 2, № 7).
1069. Краткие сообщения Института археологии. Вып. 3 / Ін-т археології АН УССР; Отв. ред. П. П. Ефименко. – К. : Изд-во АН УССР, 1954. – 109 с. : ил.

1070. Краткий астрономический календарь на 1955 год / Отд-ние физ.-мат. наук АН УССР; Отв. ред. А. А. Яковкин. – К. : Изд-во АН УССР, 1954. – 86 с.
1071. Краткий геологический путеводитель по окрестностям Львова / О. С. Явлов, В. А. Горещкий, Л. Н. Кудрин, С. И. Пастернак. – Львов: Изд-во Львов. ун-та, 1954. – 46 с.
1072. Крижанівський С. А. Микола Бажан: Критико-біографічний нарис. – К. : Рад. письменник, 1954. – 112 с. : портр.
1073. Крижанівський С. А. Основні риси радянської літератури: Лекція для студентів-заочників пед. ін-тів / Наук.-метод. кабінет заочн. пед. освіти М-ва освіти УРСР. – К. : Рад. шк., 1954. – 92 с.
1074. Крип'якевич І. П. Богдан Хмельницький / Ін-т суспільних наук АН УРСР; Відп. ред. Ф. П. Шевченко. – К. : Вид-во АН УРСР, 1954. – 536 с. : ілюстр.
1075. Крип'якевич І., Дольницький М. Нова історія України. – Детройт: Батьківщина, 1954. – 256 с.
1076. Кроткевич П. Г. Культура орехоплодных. – К. : Госсельхозиздат УССР, 1954. – 152 с. : ил.
1077. Крутикова Н. Е. Литературные связи русского и украинского народов. – М. : Учпедгиз, 1954. – 52 с.
1078. Крутикова Н. Е. Творчість А. П. Чехова та її значення для розвитку української літератури: Стеногр. публіч. лекції. – К. : Т-во для поширення політичних та наукових знань УРСР, 1954. – 43 с. – (Сер. 1, № 20).
1079. Кульский Л. А., Ровинская Т. М. Руководящие материалы по химии и микробиологии воды для лабораторий коммунальных водопроводов [Учебное пособие] / М-во коммунального хоз-ва УССР. – К. : [Б. и.], 1954. – 93 с.
1080. Кульский Л. А. Химия и технология обработки воды. – К. : Изд-во М-ва коммуна. хоз-ва РСФСР, 1954. – 238 с. : ил.
1081. Кухтенко А. И., Крыжановский О. М., Шойхет Л. А. Опыт автоматизации угольного комбайна «Донбасс» / Совет науч.-техн. пропаганды АН УССР; Отв. ред. П. С. Кучеров. – К. : Изд-во АН УССР, 1954. – 61 с. : ил., черт.
1082. Лавриненко Д. Д. Типы леса Украинской ССР. – М.; Л. : Гослесбумиздат, 1954. – 92 с. : схемы, карты.
1083. Лавров Ф. І. Дружба народів в українській народній творчості. – К. : Т-во для поширення політичних та наукових знань УРСР, 1954. – 46 с.
1084. Лексикографічний бюлетень. Вип. 4 / Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні АН УРСР; Гол. ред. І. М. Кириченко. – К. : Вид-во АН УРСР, 1954. – 87 с.
1085. Лешенко М. Н. Непорушна дружба народів СРСР – джерело сили і могутності Радянської держави / Рада наук.-техн. пропаганди АН УРСР; Відп. ред. І. О. Гуржій – К. : Вид-во АН УРСР, 1954. – 80 с.
1086. Лисенко М. М. Декабристський рух на Україні. – К. : Держполітвидав УРСР, 1954. – 72 с. – (300 років возз'єднання України з Росією).
1087. Лозинский В. А. Лунка серебристая – вредитель лесов и меры борьбы с ней / Совет науч.-техн. пропаганды АН УССР. – К. : Изд-во АН УССР, 1954. – 28 с. : ил.
1088. Лола О. П. Зв'язки України з Росією напередодні і під час визвольної війни 1648–1654 рр. / Рада наук.-техн. пропаганди АН УРСР; Відп. ред. П. П. Гудзенко. – К. : Вид-во АН УРСР, 1954. – 27 с.

1089. Лопатинский Я. Б. Основы линейной алгебры. – Л. : Изд-во Ленингр. ун-та, 1954. – 93 с.
1090. Лось Ф. Є. Спільна боротьба російських і українських робітників проти царизму і капіталістичного гніту. – К. : Держполітвидав УРСР, 1954. – 68 с. – (300 років возз'єднання України з Росією).
1091. Майстри високих урожаїв кукурудзи / За ред. М. М. Кулешова. – К. : Держсільгоспвидав УРСР, 1954. – 151 с.
1092. Мальцев И. В. Вредные насекомые лесонасаждений степного Крыма и меры борьбы с ними / Крымский филиал АН УССР. – Симферополь: Изд-во АН УССР, 1954. – 47 с. : ил.
1093. Марквич А. П. Проблемы происхождения простейших (Protozoa): Лекция, прочит. в Киев. ун-те. – К. : Изд-во Киев. ун-та, 1954. – 17 с.
1094. Марквич О. П. Визначник прісноводних риб УРСР. – К. : Рад. шк., 1954. – 208 с.
1095. Марквич О. П. Походження і розвиток тваринного світу. – К. : Т-во для поширення політичних та наукових знань УРСР, 1954. – 200 с.
1096. Марковский Ю. М. Фауна беспозвоночных низовьев рек Украины, условия ее существования и пути использования. В 3-х ч. Ч. 2: Днепровско-Бугский лиман / Ин-т гидробиологии АН УССР; Отв. ред. Я. В. Ролл. – К. : Изд-во АН УССР, 1954. – 208 с. : ил.
1097. Матеріали і дослідження з археології Прикарпаття і Волині. Вип. 1 / Ін-т суспільних наук АН УРСР; Відп. ред. І. П. Крип'якевич. – К. : Вид-во АН УРСР, 1954. – 152 с. : ілюстр.
1098. Матеріали з етнографії та мистецтвознавства. Вип. 1 / Укр. держ. музей етнографії та художнього промислу АН УРСР; Відп. ред. І. Ф. Симоненко. – К. : Вид-во АН УРСР, 1954. – 110 с. : ілюстр.
1099. Медичний журнал. Т. 24, вип. 1 / Ін-т фізіології ім. О. О. Богомольця АН УРСР; Відп. ред. Р. Є. Кавецький. – К. : Вид-во АН УРСР, 1954. – 100 с. : ілюстр., табл.
1100. Те саме. Т. 24, вип. 2. – 97 с. : ілюстр., табл.
1101. Те саме. Т. 24, вип. 3. – 137 с. : ілюстр., табл.
1102. Те саме. Т. 24, вип. 4. – 96 с. : портр., ілюстр., табл.
1103. Те саме. Т. 24, вип. 5. – 96 с. : ілюстр.
1104. Те саме. Т. 24, вип. 6. – 121 с. : ілюстр., табл.
1105. Мельник Є. Ф. Охорона інтересів матері і дитини в радянському законодавстві / Рада наук.-техн. пропаганди АН УРСР; Відп. ред. В. М. Корецький. – К. : Вид-во АН УРСР, 1954. – 41 с.
1106. Местные минеральные удобрения Украинской ССР. Сб. 1: Фосфоритная мука и калийные соли / Совет по изуч. производительных сил УССР, Комиссия по проблеме «Использование местных источников удобрений УССР» АН УССР; Отв. ред. А. И. Душечкин. – К. : Изд-во АН УССР, 1954. – 360 с.
1107. Мирний П. Твори. В 5-ти т. Т. 1 / Ін-т літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР; Гол. ред. О. І. Білецький; Упоряд. С. Д. Зубков, І. О. Лучник, К. М. Секарева; Ред. М. С. Грудницька. – К. : Вид-во АН УРСР, 1954. – 376 с. : портр., ілюстр.
1108. Те саме. Т. 2–327 с. : ілюстр.
1109. Те саме. Т. 3–419 с. : ілюстр.

1110. Михайловський М. К. Боротьба трудящих капіталістичних країн за демократичні права і свободи / Рада наук.-техн. пропаганди АН УРСР; Відп. ред. В. М. Корещький. – К. : Вид-во АН УРСР, 1954. – 56 с.
1111. Мишко Д. І. Київ: Короткий історичний нарис. – К. : Рад. шк., 1954. – 116 с.
1112. Мікробіологічний журнал. Т. 16, вип. 1 / Ін-т мікробіології АН УРСР; Відп. ред. В. Г. Дроботько. – К. : Вид-во АН УРСР, 1954. – 84 с. : ілюстр., табл.
1113. Те саме. Т. 16, вип. 2. – 81 с. : табл.
1114. Те саме. Т. 16, вип. 3. – 104 с. : ілюстр., табл.
1115. Те саме. Т. 16, вип. 4. – 96 с. : портр., ілюстр., табл.
1116. Нарис історії української радянської літератури / Ін-т світової літератури АН СРСР. Ін-т літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР; К. Л. Зелінський, С. А. Крижанівський, А. А. Тростянецький та ін.; Відп. ред. О. І. Білецький; – К. : Вид-во АН УРСР, 1954. – 461 с.
1117. Нариси з історії техніки. Вип. 1 / Відділ техн. наук, Комісія з історії техніки АН УРСР; Відп. ред. І. Т. Швець. – К. : Вид-во АН УРСР, 1954. – 99 с. : ілюстр.
1118. Наукові записки Інституту економіки. № 2 / АН УРСР; Відп. ред. О. О. Нестеренко. – К. : Вид-во АН УРСР, 1954. – 248 с.
1119. Наукові записки Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії. Т. 3 / АН УРСР; Відп. ред. М. Т. Рильський. – К. : Вид-во АН УРСР, 1954. – 196 с.
1120. Наукові записки Інституту суспільних наук. Т. 3 / Львівський філіал АН УРСР; Відп. ред. І. П. Крип'якевич. – К. : Вид-во АН УРСР, 1954. – 158 с.
1121. Наукові записки Інституту філософії. Т. 2 / АН УРСР; Відп. ред. Д. Х. Острянин. – К. : Вид-во АН УРСР, 1954. – 128 с.
1122. Наукові записки Науково-природознавчого музею АН УРСР. Т. 3 / АН УРСР; Відп. ред. В. Г. Хржановський. – К. : Вид-во АН УРСР, 1954. – 161 с. : ілюстр.
1123. Наукові записки Сектору держави і права. Т. 3 / АН УРСР; Відп. ред. В. М. Корещький. – К. : Вид-во АН УРСР, 1954. – 188 с.
1124. Наукові праці Відділу сільськогосподарських наук. Вип. 2 / АН УРСР; Відп. ред. П. А. Власюк. – К. : Вид-во АН УРСР, 1954. – 144 с.
1125. Наукові праці Інституту машинознавства і сільськогосподарської механіки. Т. 4 / АН УРСР; Відп. ред. А. О. Василенко. – К. : Вид-во АН УРСР, 1954. – 103 с.
1126. Научная конференция по разработке в Украинской ССР проблем высшей нервной деятельности и кортико-висцеральных отношений в норме и патологии. 16–20 марта 1954 г. : Тезисы докладов / Ин-т физиологии им. А. А. Богомольца АН УССР. – К. : Изд-во АН УССР, 1954. – 49 с.
1127. Научное совещание по проблемам физиологии и патологии пищеварения: Тезисы докладов. 20–24 декабря 1954 г. / Ин-т физиологии АН СССР. Ин-т физиологии им. А. А. Богомольца АН УССР; Отв. ред. А. М. Воробьев. – К. : Изд-во АН УССР, 1954. – 212 с.

1128. Научно-техническая конференция по сварке: Тезисы докладов / Ин-т электросварки им. Е. О. Патона АН УССР. Киевское отделение ВНИТО. – К.: Изд-во АН УССР, 1954. – 48 с.
1129. Научные записки Института машиноведения и автоматики. Т. 3, вып. 1 / АН УССР; Отв. ред. Г. В. Карпенко. – К.: Изд-во АН УССР, 1954. – 112 с.
1130. Тс саме. Т. 3, вып. 2. – 168 с.
1131. Научные труды Института физиологии растений и агрохимии. № 8 / АН УССР; Отв. ред. А. И. Душечкин. – К.: Изд-во АН УССР, 1954. – 155 с.: ил.
1132. Научные труды Института энтомологии и фитопатологии. Т. 5 / Ин-т энтомологии и фитопатологии АН УССР; Отв. ред. В. П. Васильев. – К.: Изд-во АН УССР, 1954. – 159 с.: ил.
1133. Научные труды Лаборатории почвоведения АН УССР. Т. 2 / АН УССР; Отв. ред. А. Н. Соколовский. – К.: Изд-во АН УССР, 1954. – 157 с.: ил.
1134. Неделин А. И. Севастополь: Исторический очерк. От основания города до начала Крымской войны 1853–1856 гг. / Крымский филиал АН УССР; Ред. А. Ляхович. – Симферополь: Крымиздат, 1954. – 100 с.: ил.
1135. Нерушимая дружба братских народов СССР. К 300-летию воссоединения Украины с Россией: Сборник библиографических и методических материалов для массовых библиотек / Гос. б-ка им. В. И. Ленина АН СССР. АН УССР, Гос. публ. б-ка УССР; Сост. И. З. Бойко, А. М. Гимельфарб, А. А. Кунина [и др.]; Ред. Т. Г. Тимошенко, Ю. П. Шарاپов. – М.: Изд-во АН СССР, 1954. – 72 с.
1136. Нестеренко А. А. Очерки истории промышленности и положение пролетариата Украины в конце XIX и начале XX в. – К.: Госполитиздат УССР, 1954. – 308 с.
1137. Нестеренко О. О. В чому полягають переваги соціалістичної системи господарства над капіталістичною. – К.: Держполітвидав УРСР, 1954. – 72 с.
1138. Несущая способность и расчеты деталей машин на прочность / С. В. Серенсен, В. П. Когаев, Л. А. Козлов [и др.]. – М.: Машгиз, 1954. – 208 с.
1139. Новик Е. О. Каменистоугольная флора Восточной части Донецкого бассейна (с 26 фототаблицами и 2 стратиграфическими таблицами) / Ин-т геологических наук АН УССР; Отв. ред. Н. П. Семенко. – К.: Изд-во АН УССР, 1954. – 164 с.: ил., табл. – (Труды Института геологических наук АН УССР. Серия стратиграфии и палеонтологии. Вып. 7.).
1140. Новиков М. І. Т. Г. Шевченко – полум'яний патріот і борець за дружбу народів. – К.: Держполітвидав УРСР, 1954. – 71 с.: портр.
1141. Оканенко А. С. Фотосинтез и урожай / Ин-т физиологии растений и агрохимии АН УССР; Отв. ред. А. И. Душечкин. – К.: Изд-во АН УССР, 1954. – 68 с.: ил.
1142. Освободительная война 1648–1654 гг. и воссоединение Украины с Россией / Ин-т истории АН УССР; К. Г. Гуслистый, Е. И. Степок, В. А. Дядиченко [и др.]; Отв. ред. В. А. Дядиченко. – К.: Изд-во АН УССР, 1954. – 332 с.: ил.
1143. Островерх М. Х. Матеріальна заінтересованість – могутній засіб розвитку соціалістичного виробництва: Стеногр. публіч. лекції. – К.: Т-во для поширення політичних та наукових знань УРСР, 1954. – 36 с.
1144. Острянин Д. Х. І. І. Мечников у боротьбі за матеріалізм у природознавстві / Ін-т філософії АН УРСР. – К.: Держполітвидав УРСР, 1954. – 338 с.

1145. Очерки по истории органической химии в Киевском университете / Киев. гос. ун-т; Под ред. А. И. Киприанова. – К. : Изд-во Киев. ун-та, 1954. – 132 с.
1146. Очерки развития народного хозяйства Украинской ССР / Ин-т экономики АН УССР; Отв. ред. А. А. Нестеров. – М. : Изд-во АН СССР, 1954. – 555 с.
1147. Павленко Г. Е. Диаграмма контроля и регулирования нагрузки судов: Руководство по построению для проектно-конструкторских организаций мор. флота. – М. : Водотрансиздат, 1954. – 120 с. : черт., граф.
1148. Первое Украинское республиканское совещание по физической химии. 16–20 ноября 1954 г. : Тезисы докладов / АН УССР; Отд-ние физ.-мат., хим. и геол. наук, Ин-т физической химии им. Л. В. Писаржевского. Респ. отд-ние Всесоюз. хим. о-ва им. Д. И. Менделеева. – К. : Изд-во АН УССР, 1954. – 114 с.
1149. Передовий досвід у тваринництві / Гол. упр. с.-г. пропаганди і науки М-ва сільського господарства УРСР; Ред. П. Д. Пшеничний. – К. : Держсільгоспвидав УРСР, 1954. – 152 с. : ілюстр., портр., табл.
1150. Переяслав-Хмельницький і його історичні пам'ятки / Ін-т історії АН УРСР; О. М. Аланович, Н. С. Сидоренко, І. Х. Ганжа, В. В. Гурський, А. Т. Брайчевська, Ф. Б. Копилов, О. В. Івашин; Відп. ред. О. М. Аланович. – К. : Вид-во АН УРСР, 1954. – 121 с. : ілюстр.
1151. Пивоваров М. П. Юрій Федькович: Літературно-критичний нарис. – К. : Держлітвидав УРСР, 1954. – 76 с. : ілюстр.
1152. Підоплічко І. Г. О ледниковом периоде. Вып. 3: История четвертичной фауны Европейской части СССР / Ин-т зоологии АН УССР; Отв. ред. А. П. Маркевич. – К. : Изд-во АН УССР, 1954. – 220 с.
1153. Пименова Н. В. Сарматская флора Амвросиевки / Ин-т геологических наук АН УССР; Отв. ред. А. Н. Криштофович. – К. : Изд-во АН УССР, 1954. – 99 с. : ил.
1154. Питання мічуринської біології: 36. ст. / Упоряд. М. А. Лагутіна; Ред. П. А. Власюк. – К. : Рад. шк., 1954. – 272 с. : ілюстр.
1155. Питання розвитку продуктивних сил західних областей Української РСР / Рада по вивч. продуктивних сил УРСР; Відп. ред. Г. М. Савін. – К. : Вид-во АН УРСР, 1954. – 354 с.
1156. Підоплічко І. Г. Походження людини. – К. : Т-во для поширення політичних та наукових знань УРСР, 1954. – 56 с. : ілюстр.
1157. Плеський Г. М., Прайсман Я. Н. Літературні читачські конференції: Посібник для масових бібліотек / АН УРСР; Держ. публіч. б-ка УРСР; Відп. ред. Р. А. Бухіна. – К. : Вид-во АН УРСР, 1954. – 36 с.
1158. Плеський Г. М. Як добирати літературу для підготовки лекцій: Поради лекторам. – К. : Т-во для поширення політичних та наукових знань УРСР, 1954. – 28 с.
1159. Пневмокозиоз / Республіканський комітет по боротьбі з силикозом АН УССР; Отв. ред. В. К. Навроцкий. – К. : Изд-во АН УССР, 1954. – 292 с. : ил., табл.
1160. Погребняк Л. П. Глистіні хвороби свиней / Рада наук.-техн. пропаганди АН УРСР. – К. : Вид-во АН УРСР, 1954. – 32 с. : ілюстр.

1161. Подгасцкий В. В., Рабкин Д. М. Флюсы для автоматической и полуавтоматической сварки / Совет науч.-техн. пропаганды АН УССР; Отв. ред. Д. А. Дулко. – К.: Изд-во АН УССР, 1954. – 56 с.: ил., табл.
1162. Положение о юношеской секции Украинского общества охраны природы и содействия развитию природных богатств / Укр. о-во охраны природы и содействия развитию природных богатств АН УССР. – К.: Изд-во АН УССР, 1954. – 8 с.
1163. Положенцев В. С. Обработка быстрорежущей стали глубоким холодом / Ин-т черной металлургии АН УССР; Отв. ред. В. Н. Свечников. – К.: Изд-во АН УССР, 1954. – 78 с.: ил.
1164. Полтавсько-київський діалект – основа української національної мови: 3б. ст. / Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні АН УРСР; Гол. ред. Л. А. Булаховський. – К.: Вид-во АН УРСР, 1954. – 224 с.
1165. Полухін Л. К. М. Кривоніс, Д. Нечай, І. Богун – народні герої визвольної війни 1648–1654 рр. – К.: Держполітвидав УРСР, 1954. – 39 с.
1166. Праці Інституту агробіології. Т. 4 / АН УРСР; Відп. ред. Д. Ф. Лихвар. – К.: Вид-во АН УРСР, 1954. – 123 с.: ілюстр.
1167. Те саме. Т. 5. – 113 с.: ілюстр.
1168. Применение автоматической сварки при строительстве большого городского цельносварного моста / Ин-т электросварки им. Е. О. Патона АН УССР. Киевское отделение ВНИТО; Е. О. Патон, Д. П. Лебедь, Е. Н. Радзевич [и др.]; Отв. ред. Б. Е. Патон. – К.: Изд-во АН УССР, 1954. – 59 с.: ил.
1169. Проблема промышленной нефтеносности и газоносности западных областей УССР. Т. 1 / Ин-т геологии полезных ископаемых АН УССР О. С. Вялов, И. В. Гринберг, В. И. Клушин [и др.]; Отв. ред. О. С. Вялов. – К.: Изд-во АН УССР, 1954. – 564 с.
1170. Прогнозы элементов водного режима р. Днепра: Сб. ст. / Ин-т гидрологии и гидротехники АН УССР; Под ред. Г. И. Швеца. – К.: Изд-во АН УССР, 1954. – 201 с.
1171. Програма з української літератури ХІХ ст.: Для філол. ф-тів ун-тів та мовно-літ. ф-тів пед. ін-тів / Упр. пед. вузів та пед. училищ М-ва освіти УРСР; [Упоряд.] З. П. Мороз; Відп. ред. О. Р. Мазуркевич. – К.: Рад. шк., 1954. – 76 с.
1172. Пропаганда постанови Пленуму ЦК КПРС «Про подальше збільшення виробництва зерна в країні і про освоєння цілинних і перелогових земель» (Методич. і бібліогр. матеріали на допомогу бібліотекам) / АН УРСР; Держ. публіч. б-ка УРСР; Відп. ред. Т. М. Щербина. – К.: Вид-во АН УРСР, 1954. – 57 с.
1173. Пшеничный П. Д. Направленное изменение природы сельскохозяйственных животных под влиянием условий жизни: Стеногр. публ. лекции / Всесоюз. о-во по распространению политических и научных знаний. – М.: Знание, 1954. – 32 с.: ил. – (Сер. 3, № 9).
1174. Пышкин Б. А. Вопросы динамики берегов водохранилища / АН УССР; Отв. ред. Г. И. Сухомел. – К.: Изд-во АН УССР, 1954. – 136 с.: ил.
1175. Пышкин Б. А., Русаков С. В. Капитальные выправительные сооружения днепрового типа: Конструкции и расчеты / Ин-т гидрологии и гидротехники АН УССР; Отв. ред. Г. И. Сухомел. – К.: Изд-во АН УССР, 1954. – 117 с.: ил.

1176. Работы по химии растворов и комплексных соединений: Сб. ст. Вып. 1 / Ин-т общей и неорганической химии АН УССР; Отв. ред. Я. А. Фялков. – К. : Изд-во АН УССР, 1954. – 132 с.
1177. Радянське літературознавство. № 17 / Ін-т літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР; Відп. ред. О. І. Білецький. – К. : Вид-во АН УРСР, 1954. – 199 с.
1178. Развитие общественного хозяйства колхозов юга Украинской ССР: На материалах Баштанского района, Николаевской области / Ин-т экономики АН УССР; П. Н. Першин, П. А. Арапов, А. Ф. Чайковский [и др.]; Глав. ред. П. Н. Першин. – К. : Изд-во АН УССР, 1954. – 500 с.
1179. Рапорт И. М. О некоторых асимптотических методах в теории дифференциальных уравнений / АН УССР; Отв. ред. Ю. Д. Соколов. – К. : Изд-во АН УССР, 1954. – 286 с. – (Монографии Ин-та математики. – Вып. 3).
1180. Рильський М. Т. Вибране. – К. : Держлітвидав УРСР, 1954. – 292 с. : портр.
1181. Рильський М. Т. Вірші / Худ. оформ. О. О. Александрова і Ю. А. Михайлова. – К. : Рад. шк., 1954. – 88 с. : ілюстр. – (Шкільна б-ка).
1182. Рильський М. Т. Квіти друзям: Поезії. – К. : Молодь, 1954. – 120 с. : портр.
1183. Рильський М. 300 літ: Поезії. – К. : Рад. письменник, 1954. – 100 с.
1184. Романенко І. Н. Розвиток народного господарства СРСР в п'ятій п'ятирічці / Рада наук.-техн. пропаганди АН УРСР; Відп. ред. П. Т. Городній. – К. : Вид-во АН УРСР, 1954. – 104 с.
1185. Рослиність Закарпатської області УРСР / Ін-т ботаніки АН УРСР; М. І. Косець, Г. І. Білик, Є. М. Бродіс та ін.; Відп. ред. В. О. Поварніщин. – К. : Вид-во АН УРСР, 1954. – 276 с. : ілюстр.
1186. Рильский М. Ф. Великая дружба: Сб. ст. – М. : Гослитиздат, 1954. – 255 с.
1187. Рильский М. Воля народа: Стихи / Пер. с укр. – М. : Сов. писатель, 1954. – 132 с.
1188. Рильский М. Ф. Избранное / Авториз. пер. с укр.; Под ред. Б. Турганова. – М. : Гослитиздат, 1954. – 591 с. : портр.
1189. Рильский М. Ф. Триста лет: Стихи / Пер. с укр. – М. : Правда, 1954. – 32 с. – (Б-ка «Огонек», № 2).
1190. Сборник научных работ Лаборатории металлофизики. № 5 / АН УССР; Отв. ред. В. Н. Свечников. – К. : Изд-во АН УССР, 1954. – 144 с. : ил.
1191. Сборник трудов Института строительной механики. № 19 / АН УССР; Отв. ред. Ф. П. Белянкин. – К. : Изд-во АН УССР, 1954. – 164 с. : ил., черт.
1192. Сборник трудов Черновицкого медицинского института / М-во здравоохранения УССР; Под ред. Н. Б. Маньковского. – К. : Госмедиздат УССР, 1954. – 156 с. : ил.
1193. Сборник трудов Института электротехники. Вып. 11 / Отв. ред. А. Д. Нестеренко. – К. : Изд-во АН УССР, 1954. – 91 с. : ил.
1194. Семененко Н. П. Парагенетический анализ и систематика метаморфических пород / Ин-т геологических наук АН УССР; Отв. ред. С. П. Родионов. – К. : Изд-во АН УССР, 1954. – 60 с. : ил.

1195. Семененко Н. П., Сироштан Р. И., Степанец В. Д. Полс мигматитов и гранитов р. Ингульца / Ин-т геологических наук АН УССР; Отв. ред. С. П. Родионов. – К. : Изд-во АН УССР, 1954. – 164 с. : ил.
1196. Серов О. М. Вибрані твори / Упоряд. Т. Шеффер. – К. : Мистецтво, 1954. – 294 с.
1197. Сиротинін М. М. Проблеми реактивності організму в світлі вчення І. П. Павлова / Рада наук.-техн. пропаганди АН УРСР. – К. : Вид-во АН УРСР, 1954. – 34 с.
1198. Скородумов А. С. Почвы темного леса / Ин-т лесоводства АН УССР. – К. : Изд-во АН УССР, 1954. – 83 с. : ил.
1199. Слинко І. І. Єдність і дружба народів СРСР у Великій Вітчизняній війні. – К. : Держполітвидав УРСР, 1954. – 63 с. – (300 років возз'єднання України з Росією).
1200. Соболев В. С. Федоровский метод: Учеб. пособие для геол.-развед. ин-тов. – М. : Госгеолтехиздат, 1954. – 264 с. : ил.
1201. Соколов Ю. Д. Елементи теорії функції комплексної змінної: Підручник для пед. ін-тів. – К. : Рад. шк., 1954. – 203 с. : рис.
1202. Соціалістична Львівщина 1953 р. : Бібліографічний покажчик літератури. Вип. 2 / Львівська б-ка АН УРСР; Уклад. З. Г. Ващкіна, Т. О. Воробйова, М. П. Гуменок [та ін.]; Ред. А. З. Одуха. – Львів: Вид-во АН УРСР, 1954. – 164 с.
1203. Список нової літератури з питань бібліотекознавства і бібліографії. № 17 / АН УРСР; Держ. публіч. б-ка УРСР; Упоряд. Г. М. Плеський, Я. Н. Прайсман; Відп. ред. М. П. Рудь. – К. : Вид-во АН УРСР, 1954. – 80 с.
1204. Станіславський Ф. А. Вивчаємо геологічну будову та корисні копалини свого краю / Респ. екскурсійно-туристська станція М-ва освіти УРСР. – К. : Рад. шк., 1954. – 48 с. : ілюстр. – (На допомогу юним мандрівникам-геологам).
1205. Старинкевич Є. І. Олександр Корнійчук: Лекція для студ.-заочн. пед. вузів / Наук.-метод. кабінет заоч. навчання вчителів М-ва освіти УРСР. – К. : Рад. шк., 1954. – 64 с.
1206. Стельмах М. Жито сили набирається: Посзіі. – К. : Рад. письменник, 1954. – 224 с.
1207. Стельмах М. Над Черемошем: Гуцульские мотивы / Авториз. пер. с укр. В. Россельса. – М. : Сов. писатель, 1954. – 255 с.
1208. Стефанік В. Повне зібрання творів. В 3-х т. Т. 3: Листи / Ін-т літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР / [Упоряд.] М. С. Грудницька; Відп. ред. М. К. Гудзій, С. А. Крижанівський. – К. : Вид-во АН УРСР, 1954. – 329 с. : ілюстр.
1209. Стецюк Г. И. Скоростное резание металлов с большими подачами по методу В. А. Колесова: Библиографический указатель / АН УССР; Гос. публ. б-ка УССР. – К. : Изд-во АН УССР, 1954. – 43 с.
1210. Сторожук О. О. Новий закон про сільськогосподарський податок – важливий засіб дальшого піднесення сільського господарства: Стеногр. публіч. лекції. – К. : Т-во для поширення політичних та наукових знань УРСР, 1954. – 36 с. – (Сер. 1, № 17).
1211. Стоян П. К. Встановлення і зміцнення радянської влади на Україні / Ін-т історії АН УРСР; Відп. ред. А. П. Таранов. – К. : Вид-во АН УРСР, 1954. – 88 с.

1212. Страутман Ф. И. Птицы Советских Карпат / Ин-т агробиологии АН УССР. – К. : Изд-во АН УССР, 1954. – 332 с. : ил.
1213. Строение и физические свойства вещества в жидком состоянии: Материалы совещания, состоявшегося в Киеве 28–30 мая 1953 г. / АН УССР. Киев. гос. ун-т; Отв. ред. А. З. Голик. – К. : Изд-во Киев. ун-та, 1954. – 206 с. : ил., портр.
1214. Супруненко М. І. Комуністична партія – натхненник і керівник боротьби українського народу за створення і зміцнення Української Радянської держави. – К. : Держполітвидав УРСР, 1954. – 216 с.
1215. Супруненко М. І. Спільна боротьба українського і російського народів за встановлення Радянської влади на Україні: Стеногр. публіч. лекції. – К. : Т-во для поширення політичних та наукових знань УРСР, 1954. – 32 с.
1216. Супруненко Н. И. Коммунистическая партия – вдохновитель и руководитель борьбы украинского народа за создание и упрочение Украинского Советского государства. – К. : Госполитиздат УССР, 1954. – 228 с.
1217. Таранов А. П. Культурно-освітня робота місцевих Рад депутатів трудящих / Рада наук.-техн. пропаганди АН УРСР. – К. : Вид-во АН УРСР, 1954. – 48 с.
1218. Тарануха М. Д. Борьба з клопом-черепашкою / Упр. с.-г. пропаганди М-ва радгоспів УРСР. – К. : Держсільгоспвидав УРСР, 1954. – 26 с. : іностр.
1219. Технология керамики и огнеупоров. 2-е изд., перераб. / Под. ред. П. П. Будникова. – М. : Промстройиздат, 1954. – 699 с. : рис., табл.
1220. Тихонова С. А. Народні Ради депутатів трудящих Болгарії у боротьбі за соціалізм / Сектор держави і права АН УРСР; Відп. ред. В. М. Корещький. – К. : Вид-во АН УРСР, 1954. – 164 с.
1221. Товбин М. В., Алмазов А. М., Фельдман М. Б., Майстренко Ю. Г. Гидрохимическая характеристика низовьев рек Днестра и Ингульца и прогноз режима Каховского водохранилища / Ин-т гидробиологии АН УССР; Отв. ред. Я. В. Ролл. – К. : Изд-во АН УССР, 1954. – 106 с.
1222. Точечная конденсаторная машина типа ТКМ-4 / Ин-т электротехники АН УССР; Отв. ред. В. Э. Муравский. – К. : Изд-во АН УССР, 1954. – 33 с. : ил.
1223. Третяк Г. М. Переяслав-Хмельницький – місто великого братерства: Бібліографічна пам'ятка / АН УРСР; Держ. публіч. б-ка УРСР; Відп. ред. О. М. Матвієнко. – К. : Вид-во АН УРСР, 1954. – 23 с.
1224. 300 років возз'єднання України з Росією: Наук. зб. / Відп. ред. Є. К. Лазаренко. – Львів: Вид-во Львів. ун-ту, 1954. – 335 с.
1225. Трифонов Г. П. Рыбоводство в пресных водоемах Крыма / АН УССР; Крымский филиал, Карадагская биол. станция. – Симферополь: Крымиздат, 1954. – 51 с. : ил. – (В помощь работникам сельского хозяйства).
1226. Труды інституту зоології. Т. 11, ч. 2 / АН УРСР; Відп. ред. О. П. Маркевич. – К. : Изд-во АН УРСР, 1954. – 128 с. : ил.
1227. Труды Института использования газа в коммунальном хозяйстве и промышленности АН УССР. Кн. 2: Теплотехника производства стекла / АН УССР; Отв. ред. В. Ф. Копытов. – К. : Изд-во АН УССР, 1954. – 124 с. : ил.
1228. Труды Института физики. Вып. 5 / АН УССР; Отв. ред. М. В. Пасечник. – К. : Изд-во АН УССР, 1954. – 143 с.
1229. Труды Института черной металлургии. Т. 8 / Отд-ние техн. наук АН УССР; Отв. ред. З. И. Некрасов. – К. : Изд-во АН УССР, 1954. – 97 с. : ил.

1230. Труды Крымского филиала АН УССР. Т. 5, вып. 1 / Отв. ред. Я. Д. Колин. – Симферополь: Изд-во АН УССР, 1954. – 176 с.
1231. Труды третьей Всесоюзной широтной конференции. (Полтава, 27–31 мая 1952 г.) / Полтав. гравиметрическая обсерватория АН УССР; Отв. ред. З. Н. Аксентьева. – К. : Изд-во АН УССР, 1954. – 149 с.
1232. 300-річчя возз'єднання України з Росією: Доповіді, прочитані на ювілейній сесії загальних зборів АН УРСР та урочистій науковій сесії Відділу суспільних наук АН УРСР, присвячені 300-річчю возз'єднання України з Росією / АН УРСР; Відп. ред. О. В. Палладін. – К. : Вид-во АН УРСР, 1954. – 191 с.
1233. Украинские народные сказки / Под ред. М. Рыльского; Рис. Е. Рачева. – М.; Л. : Детгиз, 1954. – 207 с. : ил.
1234. Украинские революционные демократы. Общественно-политические и философские взгляды: Сб. ст. / Ин-т философии АН СССР. Ин-т философии АН УССР; Глав. ред. Г. С. Васецкий. – М. : Госполитиздат, 1954. – 303 с. : портр.
1235. Украинский математический журнал. Том 6, № 1 / Ин-т математики АН УССР; Отв. ред. А. Ю. Ишлинский. – К. : Изд-во АН УССР, 1954. – 120 с. : ил.
1236. Те саме. Том 6, № 2. – 139 с. : ил., табл.
1237. Те саме. Том 6, № 3. – 111 с. : портр., ил., табл.
1238. Те саме. Том 6, № 4. – 108 с. : ил., табл.
1239. Украинский химический журнал. Т. 20, вып. 1 / АН УССР; Отв. ред. Е. А. Шилов. – К. : Изд-во АН УССР, 1954. – 112 с. : ил., табл.
1240. Те саме. Т. 20, вып. 2. – 113 с. : ил., табл.
1241. Те саме. Т. 20, вып. 3. – 116 с. : портр., ил., табл.
1242. Те саме. Т. 20, вып. 4. – 119 с. : ил., табл.
1243. Те саме. Т. 20, вып. 5. – 123 с. : портр., ил., табл.
1244. Те саме. Т. 20, вып. 6. – 119 с. : ил., табл.
1245. Українка Л. Публікації, статті, дослідження. Т. 1–3. Т. 1: Публіцистика, листи, статті, дослідження / Ін-т літератури ім. Т. Г. Шевченка; АН УРСР; Ред. О. К. Бабишкін. – К. : Вид-во АН УРСР, 1954. – 339 с. : ілюстр.
1246. Український біохімічний журнал. Т. 26, № 1 / Ін-т біохімії АН УРСР; Ред. О. В. Палладін. – К. : Вид-во АН УРСР, 1954. – 105 с. : ілюстр., табл.
1247. Те саме. Т. 26, № 2. – 129 с. : портр., ілюстр., табл.
1248. Те саме. Т. 26, № 3. – 131 с. : ілюстр., табл.
1249. Те саме. Т. 26, № 4. – 128 с. : портр., ілюстр., табл.
1250. Українсько-російський і російсько-український словник власних імен людей / Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні АН УРСР; Упоряд. Н. П. Дзятківська, С. П. Левченко, Л. Г. Скрипник; Ред. І. М. Кириченко. – К. : Вид-во АН УРСР, 1954. – 56 с.
1251. Ульянова А. Д. Новая техника на строительстве гидротехнических сооружений: Библиографический указатель / АН УССР; Гос. публ. б-ка УССР; Отв. ред. Ю. А. Ветров. – К. : Изд-во АН УССР, 1954. – 39 с.
1252. Ульянова А. Д. Передовой опыт новаторов-металлургов: Библиографический указатель / АН УССР; Гос. публ. б-ка УССР; Отв. ред. В. С. Дончак. – К. : Изд-во АН УССР, 1954. – 52 с.

1253. Усовершенствование производства труб: Опыт работы трубопрокатного завода им. Ленина / Я. Л. Ваткин, А. П. Чекмарев, З. О. Княжинский [и др.]; Под ред. А. П. Чекмарева, П. В. Савкина. – М.: Металлургиздат, 1954. – 160 с. : ил.
1254. Фиделера А. С. Расчетные методы при проектировании комплексно-механизированных карьеров / Ин-т горного дела им. М. М. Федорова АН УССР; Отв. ред. П. С. Кучеров. – К.: Изд-во АН УССР, 1954. – 223 с. : ил.
1255. Фильчаков П. Ф. Тригонометрия. – К.: Рад. пк., 1954. – 268 с.
1256. Флора УРСР. Т. 6 / Ин-т ботаніки АН УРСР; Відп. ред. Д. К. Зеров; [Упоряд.] А. І. Барбарич, О. Д. Віслюїна, Д. М. Доброчаєва та ін.; Ред. тому Д. К. Зеров. – К.: Вид-во АН УРСР, 1954. – 612 с. : ілюстр.
1257. Харкевич А. Автоколебания. – М.: Гостехиздат, 1954. – 170 с. : ил.
1258. Харьковская селекционная станция: Сб. научных работ за 1951–1953 гг. / Харьк. гос. селекционная станция М-ва сельского хозяйства УССР; Под ред. В. Я. Юрьева. – Харьков: Кн.-газ. изд-во, 1954. – 264 с. : ил.
1259. Хренов К. К., Кушнерев Д. М. Керамические флюсы для автоматической дуговой сварки. – К.: Гостехиздат УССР, 1954. – 108 с. : ил.
1260. Хренов К. К., Костецкий Б. И., Сахадский Г. П. Холодная сварка металлов сдвигом / АН УССР. – К.: Изд-во АН УССР, 1954. – 42 с.
1261. Цесевич В. П. Сонце і життя: Стеногр. публіч. лекції. – К.: Т-во для поширення політичних та наукових знань УРСР, 1954. – 24 с. – (Сер. 2, № 4).
1262. Целле М. О. Сосновый вертуня та заходи боротьби з ним / Ін-т ентомології та фітопатології АН УРСР. – К.: Вид-во АН УРСР, 1954. – 20 с. : ілюстр.
1263. Чайковский А. Ф. Постановва вересневого (1953) Пленуму ЦК КПРС – бойова програма кругого піднесення тваринництва / Рада наук.-техн. пропаганди АН УРСР; Відп. ред. І. Н. Романенко. – К.: Вид-во АН УРСР, 1954. – 96 с.
1264. Шаповалов І. І., Одуха А. З. Василь Стефаник: Короткий покажчик літератури / Львівська б-ка АН УРСР; Вступ. слово С. В. Стефаніка; Ред. Є. Є. Кравченко. – Львів: Вид-во АН УРСР, 1954. – 56 с.
1265. Швец И. Т. Коммунистическая партия в борьбе за электрификацию Советского Союза. – К.: О-во по распространению политических и научных знаний УССР, 1954. – 23 с. – (Материалы в помощь лектору).
1266. Шевченко Ф. П. Историческое значение вековой дружбы украинского и русского народов. 2-е изд., доп. – К.: Госполитиздат УССР, 1954. – 176 с.
1267. Шевченко Ф. П. Историчне значення віковитної дружби українського та російського народів. 2-е вид., доп. – К.: Держполітвидав УРСР, 1954. – 166 с.
1268. Шевченко Ф. П. Нерушимая дружба украинского и русского народов. – М.: Госполитиздат, 1954. – 95 с.
1269. Шестопал П. Л. Могила Т. Г. Шевченка / Канівський музей Т. Г. Шевченка АН УРСР; Відп. ред. Є. П. Кирилук. – К.: Вид-во АН УРСР, 1954. – 99 с. : ілюстр.
1270. Шестопал П. Л. Могила Т. Г. Шевченка / Каневский музей Т. Г. Шевченко АН УССР; Отв. ред. Е. П. Кирилук. – К.: Изд-во АН УССР, 1954. – 103 с. : ил.
1271. Шмелев В. А. Свекловичная минирующая моль и меры борьбы с ней / Укр. энтомологическое о-во АН УССР. – К.: Изд-во АН УССР, 1954. – 40 с. : ил.

1272. Штепанек С. И., Мельниченко Д. Е. Гидротехника в прудовом рыбодовстве. Вопросы научного обоснования строительства Каховского гидроузла / Совет науч.-техн. пропаганды АН УССР; Отв. ред. Б. А. Пышкин. – К. : Изд-во АН УССР, 1954. – 57 с. : ил., схемы.

1273. Щербань А. Н., Ягельский А. Н., Баратов Э. И. Упрощенные способы тепловых расчетов рудничного воздуха в шахтах Донбасса / АН УССР; Отв. ред. П. С. Кучеров. – К. : Изд-во АН УССР, 1954. – 128 с. : черт., граф.

1274. Щербина Й. Т. Непорушний союз социалистических наций. – К. : Молодь, 1954. – 77 с.

1275. Яцкевич С. А. Визвольні походи Богдана Хмельницького на західні землі України. – Львів: Кн.-журн. вид-во, 1954. – 36 с. : ілюстр. – (300 років возз'єднання України з Росією).

1276. Ahiczer N. I. Vorlesungen über Approximationstheorie. – Berlin : Mathematische Lehrbücher und Monographien, Akademie-Verlag, 1954. – 309 s.

1277. Brodskij A. I. Chemia fizyczna T. 1 / Przekl. z ros. – Warszawa: PWN, 1954. – 457 s.

1278. Brodskij A. I. Chemia fizyczna T. 2 / Przekl. z ros. – Warszawa: PWN, 1954. – 402 s.

1279. Gnedenko B. V., Chincin A. J. Elementární úvod do theorie pravděpodobnosti. Z rus. orig. přel. J. Hájek a E. Štinová. – Praha : Statni nakladatelství technické, 1954. – 115 s.

1280. Gnedenko B. V. Wahrscheinlichkeitsrechnung und ihre praktische Anwendung. – [Б.м.]: Neues Deutschland, 1954. – 250 s.

1281. Hrenov K. K. Sudarea, taierea silipirea metalclor. – Bucuresti: Editura tehnica, 1954. – 446 p.

1282. Lyaschenko P. I. Istoria economiei nationale a URSS. Vol. 2: Capitalismul. – Bucuresti: Ed. de Stat pentru literatura economica si j'uridica, 1954. – 636 p.

1283. Serensen S. V. Höhere Gestaltfestigkeit durch Oberflächenverfestigung. – Berlin: VEB Verlag Technik, 1954. – 245 s.

1284. Serensen S. V. Oberflächenbeschaffenheit und Zeitfestigkeit. – Berlin: VEB Verlag Technik, 1954. – 224 s.

1955

1285. Автоматическая сварка. № 1 (40) / Ин-т электросварки им. Е. О. Патона АН УССР; Отв. ред. Б. Е. Патон. – К. : Изд-во АН УССР, 1955. – 92 с. : ил.

1286. Те саме. № 2 (41). – 96 с. : ил.

1287. Те саме. № 3 (42). – 105 с. : ил.

1288. Те саме. № 4 (43). – 96 с. : ил.

1289. Те саме. № 5 (44). – 89 с. : ил.

1290. Те саме. № 6 (45). – 108 с. : ил.

1291. Акаловський І. В., Гладішев Г. І. Радіо в народному господарстві. – К. : Т-во для поширення політичних та наукових знань УРСР, 1955. – 52 с. : рис.

1292. Алмазов А. М., Денисова А. И. Гидрохимия Днестровского лимана / Ин-т гидробиологии АН УССР; Отв. ред. Я. В. Ролл. – К. : Изд-во АН УССР, 1955. – 137 с. : рис.

1293. Альбов С. В. Пресные воды Крыма и их использование / Крымский филиал АН УССР; Ред. Я. Д. Козич. – К. : Изд-во АН УССР, 1955. – 31 с.
1294. Апанович О. М. По місцях боїв визвольної війни українського народу, 1648–1654 рр. – К. : Рад. шк., 1955. – 58 с.
1295. Археологічні пам'ятки УРСР. Т. 5 / Ін-т археології АН УРСР; Відп. ред. С. М. Бібіков. – К. : Вид-во АН УРСР, 1955. – 192 с. : ілюстр.
1296. Аснис А. Е. Кислородная резка и сварка металлов газами – заменителями ацетиленга. – К. : Гостехиздат УССР, 1955. – 72 с. : ил.
1297. Аснис А. Е. Сварочные работы при ремонте тракторов и сельскохозяйственных машин. – К.; М. : Машгиз, Укр. отд-ние, 1955. – 160 с. : ил.
1298. Ахисер Н. И. Академик С. Н. Бернштейн и его работы по конструктивной теории функций. – Харьков: Изд-во Харьк. ун-та, 1955. – 112 с.
1299. Ахисер Н. И. Лекции по вариационному исчислению. – М. : ГТТИ, 1955. – 248 с.
1300. Бабишкін О. К. Леся Українка в Криму. – Сімферополь: Кримвидав, 1955. – 104 с.
1301. Бабишкін О. К., Курашова В. С. Леся Українка: Життя і творчість. – К. : Держлітвидав УРСР, 1955. – 480 с. : ілюстр.
1302. Бабишкін О. К. Українська література: Підручник для 9 класу середньої школи. 3-е вид. перероб. – К. : Рад. шк., 1955–324 с.
1303. Бабко А. К. Физико-химический анализ комплексных соединений в растворах (Оптический метод) / АН УССР; Отв. ред. К. Е. Клейнер. – К. : Изд-во АН УССР, 1955. – 328 с. : ил.
1304. Барабашов Н. П. О происхождении Земли и других небесных тел: Краткий очерк. – М. : Госкультпросветиздат, 1955. – 108 с.
1305. Белицер В. А. Денатурационное превращение белков: Сообщения и доклады на III Международ. биохим. конгрессе. Брюссель, 1–6 авг. 1955 г. – М. : Изд-во АН СССР, 1955. – 20 с. : граф.
1306. Белки, их специфические свойства: Труды Совещания по проблеме белка, состоявшегося 4–7 июля 1954 г. / Ин-т биохимии АН УССР. Ин-т биологической и медицинской химии АМН СССР; Отв. ред. М. Ф. Гулый, В. А. Белицер. – К. : Изд-во АН УССР, 1955. – 248 с. : ил.
1307. Белянкин Ф. П. Прочность древесины при скальвании вдоль волокон / Ин-т строительной механики АН УССР. – К. : Изд-во АН УССР, 1955. – 140 с. : ил.
1308. Бентонитовые глины Украины [Сборник статей] Сб. 1 / Совет по изуч. производительных сил УССР АН УССР; Отв. ред. Ф. Д. Овчаренко. – К. : Изд-во АН УССР, 1955. – 128 с. : ил.
1309. Бершеда Р. Діяльність сільських Рад по охороні прав громадян / Сектор держави і права АН УРСР. – К. : Держполітвидав УРСР, 1955. – 44 с. – (На допомогу працівникам сільських Рад депутатів трудящих).
1310. Билай В. И. Фузарии: Биология и систематика / Ин-т микробиологии им. Д. К. Заболотного АН УССР; Отв. ред. В. Г. Дроботько. – К. : Изд-во АН УССР, 1955. – 320 с. : ил.
1311. Білецький О. І. Шляхи розвитку російсько-українського єднання. – К. : Вид-во АН УРСР, 1955. – 48 с.

1312. Білодід І. К. Мова і стиль роману «Вершники» Юрія Яновського / Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні АН УРСР; Відп. ред. Л. А. Булаховський. – К. : Вид-во АН УРСР, 1955. – 129 с.
1313. Білодід І. К. Питання розвитку мови української радянської художньої прози (переважно післявоєнного періоду, 1945–1950 рр.) / Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні АН УРСР; Відп. ред. Л. А. Булаховський. – К. : Вид-во АН УРСР, 1955. – 328 с.
1314. Боголюбов Н. Н., Митропольский Ю. А. Асимптотические методы в теории нелинейных колебаний. – М. : Гостехиздат, 1955. – 447 с. : черт.
1315. Бондарчук В. Г. Про вулкани і землетруси: Наук.-попул. нарис / Центр лекц. бюро М-ва культури УРСР. – К. : Держполітвидав УРСР, 1955. – 36 с. : ілюстр. – (На допомогу лекторові).
1316. Ботаничний журнал. Т. 12, № 1 / Ін-т ботаніки АН УРСР; Відп. ред. Д. К. Зеров. – К. : Вид-во АН УРСР, 1955. – 117 с. : схеми, ілюстр., табл.
1317. Те саме. Т. 12, № 2. – 116 с. : схеми, ілюстр., табл.
1318. Те саме. Т. 12, № 3. – 116 с. : портр., карти, ілюстр., табл.
1319. Те саме. Т. 12, № 4. – 128 с. : портр., ілюстр., табл.
1320. Бражників В. Є. Постійні комісії сільських Рад / Сектор держави і права АН УРСР. – К. : Держполітвидав УРСР, 1955. – 56 с.
1321. Будников П. П. Инструктивные указания по изготовлению и применению сульфатношлаковых цементов (бесклинкерных и малоклинкерных). – М. : МХТИ, 1955. – 14 с. : рис.
1322. Будников П. П. Общий курс технологии силикатов. Т. 1. – Пекин: Гаодэн цяюой чубаньшэ, 1955. – 514 с. – [китайською мовою].
1323. Те саме. Т. 2. – 362 с. – [китайською мовою].
1324. Будников П. П. Технология керамических изделий. огнеупоры. – Пекин: Чжун гунъе чубаньшэ, 1955. – 82 с. – [китайською мовою].
1325. Будников П. П., Геворкян Х. О. Фарфор. (Введение в технологию). – М. : Росгизместпром, 1955. – 203 с. : рис., табл.
1326. Будников П. П., Матвеев М. А. Программа по курсу общей технологии силикатов специальности «Технология силикатов»: Для высших технических учебных заведений. – М. : Сов. наука, 1955. – 5 с.
1327. Будников П. П., Матвеев М. А. Программа по курсу химии кремния и физической химии силикатов специальности «Технология силикатов»: Для высших технических учебных заведений / М-во высшего образования СССР. – М. : Сов. наука, 1955. – 6 с.
1328. Булаховський Л. А. Вступ до мовознавства. Ч. 2. – Тбілісі, 1955. – 234 с. [грузинською мовою].
1329. Булаховський Л. А. Нариси з загального мовознавства. – К. : Рад. шк., 1955. – 248 с.
1330. Бунин К. П., Таран Ю. Н., Черновол А. В. Чугун с шаровидным графитом / Совет науч.-техн. пропаганды АН УССР; Отв. ред. В. Н. Свечников. – К. : Изд-во АН УССР, 1955. – 99 с. : ил.
1331. Бурксер Е. С., Горный Г. Я., Ивантишин М. Н., Кульская О. А. Материалы по геохимии скандия / Ин-т геологических наук АН УССР; Отв. ред. Е. С. Бурксер. – К. : Изд-во АН УССР, 1955. – 141 с. : ил.

1332. Бурляй Ю. С. Зброєю слова: Літ.-критич. статті. – К.: Рад. письменник, 1955. – 224 с.
1333. Васильев В. П. Вредители садовых насаждений / Ин-т энтомологии и фитопатологии АН УССР; Отв. ред. Н. А. Теленга. – К.: Изд-во АН УССР, 1955. – 268 с.: ил.
1334. Вервес Г. Д. Адам Міцкевич в українській літературі. 2-с вид., перероб. і доп. – К.: Держлітвидав УРСР, 1955. – 280 с.: ілюстр., портр.
1335. Вильяницкий М. Б. К истории развития представлений о пространстве и времени в классической физике / Ин-т философии АН УССР; Ред. А. И. Компанец. – К.: Изд-во АН УССР, 1955. – 236 с.
1336. Вісник Академії наук УРСР. № 1 (218) / АН УРСР; Відп. ред. О. В. Палладін. – К.: Вид-во АН УРСР, 1955. – 81 с.
1337. Те саме. № 2 (219). – 80 с.
1338. Те саме. № 3 (220). – 81 с.
1339. Те саме. № 4 (221). – 80 с.
1340. Те саме. № 5 (222). – 80 с.
1341. Те саме. № 6 (223). – 80 с.
1342. Те саме. № 7 (224). – 81 с.
1343. Те саме. № 8 (225). – 81 с.
1344. Те саме. № 9 (226). – 81 с.
1345. Те саме. № 10 (227). – 81 с.
1346. Те саме. № 11 (228). – 80 с.
1347. Те саме. № 12 (229). – 81 с.
1348. Вісколіна О. Д. Весняна флора. – К.: Рад. шк., 1955. – 152 с.: ілюстр., табл.
1349. Владимиров В. И. Условия размножения рыб в нижнем Днепре и Каховское гидростроительство / Ин-т гидробиологии АН УССР; Отв. ред. Я. В. Ролл. – К.: Изд-во АН УССР, 1955. – 148 с.: ил.
1350. Власюк П. А. Грунтове живлення рослин / Київ. держ. ун-т. – К.: Вид-во Київ. ун-ту, 1955. – 35 с.
1351. Власюк П. А. Грунтове живлення рослин у світлі мічурінського вчення. – К.: Т-во для поширення політичних та наукових знань УРСР, 1955. – 44 с.: ілюстр. – (Сер. 2, № 12).
1352. Власюк П. А. Живлення та удобрення рослин / Ін-т фізіології рослин та агрохімії АН УРСР; Відп. ред. М. О. Тюленев. – К.: Вид-во АН УРСР, 1955. – 192 с.: ілюстр.
1353. Власюк П. А. Застосування відходів буровугільної промисловості для підвищення врожаю сільськогосподарських культур / Київ. держ. ун-т. – К.: Вид-во Київ. ун-ту, 1955. – 39 с.
1354. Власюк П. А., Дарменко М. С., Манорик А. В. Инструкция по использованию отходов буровугильной промышленности для повышения эффективности удобрений, навоза и компостов / Ин-т физиологии растений и агрохимии АН УССР. – К.: Изд-во АН УССР, 1955. – 11 с.
1355. Власюк П. А., Дарменко М. С., Манорик А. В. Применение отходов бурных углей в сельском хозяйстве / Ин-т физиологии растений и агрохи-

ми АН УССР. Всесоюз. с.-х. выставка; Отв. за вып. П. А. Власюк. – К. : Изд-во АН УССР, 1955. – 11 с.

1356. Власюк П. А., Кибаленко А. П. Применение марганцевых удобрений / Ин-т физиологии растений и агрохимии АН УССР. Всесоюз. с.-х. выставка. – К. : Изд-во АН УССР, 1955. – 12 с.

1357. Власюк П. А., Манорик А. В., Дарменко М. С. Інструкція по виготовленню збагачених компостів / Ін-т фізіології рослин та агрохімії АН УРСР. – К. : Вид-во АН УРСР, 1955. – 16 с.

1358. Власюк П. А., Порудкий Г. В. Тепловая обработка семян кукурузы раст-ворами солей марганца / Ин-т физиологии растений и агрохимии АН УССР. Всесоюз. с.-х. выставка. – К. : Изд-во АН УССР, 1955. – 12 с.

1359. Вовчок М. Твори. В 6-ти т. Т. 1: Оповідання та повісті. Казки. 3 листів із Парижа / Ін-т літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР; Гол. ред. О. І. Білецький; Упоряд. П. Г. Приходько, М. С. Сиваченко; Ред. тому О. Є. Засенко. – К. : Держлітвидав УРСР, 1955. – 399 с. : ілюстр.; портр.

1360. Вовчок М. Твори. В 6-ти т. Т. 2: Рассказы из русского народного быта. Повести. Отрывки писем из Парижа / Ін-т літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР; Гол. ред. О. І. Білецький; Упоряд. Т. М. Резніченко, Д. В. Чалий; Ред. тому Д. В. Чалий. – К. : Держлітвидав УРСР, 1955. – 506 с. : ілюстр.; портр.

1361. Возняк М. С. З життя і творчості Івана Франка / Ін-т суспільних наук АН УРСР; Відп. ред. М. Ф. Нечиталок. – К. : Вид-во АН УРСР, 1955. – 304 с.

1362. Возняк М. С. Нариси про світогляд Івана Франка / Львів. держ. ун-т. – Львів: Вид-во Львів. ун-ту, 1955. – 196 с.

1363. Возняк М. С. Письменницька діяльність Івана Борецького на Волині і у Львові / Львів. держ. ун-т. – Львів: Вид-во Львів. ун-ту, 1955. – 68 с. : ілюстр.

1364. Возняк М. С. Початки української комедії (1619–1819): Матеріали й документи. Ч. 1. 2-е вид. – New York: Говерля, 1955. – 251 с.

1365. Вопросы минералогии осадочных образований: Сб. ст. Кн. 2 / Львов. гос. ун-т; Отв. ред. Е. К. Лазаренко. – Львов: Изд-во Львов. ун-та, 1955. – 223 с.

1366. Вопросы порошковой металлургии и прочности материалов. Вып. 2 / Ин-т металлокерамики и спецсплавов АН УССР; Отв. ред. И. Н. Францевич. – К. : Изд-во АН УССР, 1955. – 165 с.

1367. Вопросы порошковой металлургии: Труды Второй киевской научно-технической сессии по вопросам порошковой металлургии / Лаборатория спецсплавов АН УССР. Машпром; Отв. ред. И. Н. Францевич. – К. : Изд-во АН УССР, 1955. – 195 с. : ил.

1368. Вопросы сельскохозяйственного машиностроения: Материалы Республиканской научно-технической конференции / АН УССР. Киев. и Харьк. отд-ния ВНИТОМАШ; Отв. ред. А. А. Василенко. – К. : Гостехиздат УССР, 1955. – 395 с. : ил.

1369. Вопросы техники быстродействующих счетных машин. Вып. 2 / Ин-т электротехники АН УССР; Отв. ред. А. Д. Нестеренко. – К. : Изд-во АН УССР, 1955. – 142 с. : ил.

1370. Вопросы экономики МТС: Сб. ст. / Ин-т экономики АН УССР; Отв. ред. П. Н. Першин. – М. : Сельхозгиз, 1955. – 254 с.

1371. Воробій І. Ф. Про виникнення і розвиток української соціалістичної нації / Ін-т філософії АН УРСР. – К. : Держполітвидав УРСР, 1955. – 184 с.

1372. Высшая нервная деятельность и кортико-висцеральные взаимоотношения в норме и патологии: Сб. ст. / Ин-т физиологии им. А. А. Богомольца АН УССР; Отв. ред. А. М. Воробьев. – К. : Изд-во АН УССР, 1955. – 272 с. : ил.

1373. Геология и генезис руд Криворожского железорудного бассейна: Труды совещания / Ин-т геологических наук АН УССР; Отв. ред. Н. П. Семененко. – К. : Изд-во АН УССР, 1955. – 283 с. : ил.

1374. Геологічний журнал. Т. 15, вип. 1 / Ін-т геологічних наук АН УРСР; Відп. ред. М. П. Семененко. – К. : Вид-во АН УРСР, 1955. – 84 с. : ілюстр., табл.

1375. Те саме. Т. 15, вип. 2. – 88 с. : ілюстр., табл.

1376. Те саме. Т. 15, вип. 3. – 88 с. : портр., ілюстр., табл.

1377. Те саме. Т. 15, вип. 4. – 96 с. : портр., ілюстр., табл.

1378. Герасименко М. П., Дудикевич Б. К. Боротьба трудящих Західної України за возз'єднання з Радянською Україною (1921–1939 рр.). – К. : Держполітвидав УРСР, 1955. – 247 с.

1379. Герцрикен С. Д., Дехтяр И. Я. Исследование диффузии кобальта в сплавах кобальт-алюминий и кобальт-никель-марганец с использованием радиоактивного изотопа кобальт-60 / Доклады, представленные УССР на международную конференцию по мирному использованию атомной энергии. – М., 1955. – 11 с. : граф.

1380. Герцрикен С. Д. Штучно радіоактивні (мічені) атоми та їх застосування в промисловості / Рада наук.-техн. пропаганди АН УРСР; Відп. ред. В. М. Свечников. – К. : Вид-во АН УРСР, 1955. – 56 с. : ілюстр.

1381. Гнеденко Б. В. О популярных лекциях по математике и ее истории. – К. : О-во по распространению политических и научных знаний УССР, 1955. – 14 с.

1382. Головаха И. П. Марксистская философия о познаваемости мира и его закономерности / Совет науч.-техн. пропаганды АН УССР; Отв. ред. М. Б. Вильницкий. – К. : Изд-во АН УССР, 1955. – 76 с.

1383. Гончаренко М. В. Комуністична партія – керівна і спрямовуюча сила радянського суспільства. – К. : Держполітвидав УРСР, 1955. – 48 с.

1384. Гончаров А. И. Bentonиты – ценное минеральное сырье / Совет науч.-техн. пропаганды АН УССР; Отв. ред. Ф. Д. Овчаренко. – К. : Изд-во АН УССР, 1955. – 30 с. : ил.

1385. Горделадзе Ш. Г. Сучасна наука про будову Всесвіту. – К. : Т-во для поширення політичних та наукових знань УРСР, 1955. – 44 с. : ілюстр. – (Сер. 3, № 12).

1386. Гринченко А. М., Пелипец В. А. Инструкция по применению малых доз гипса в рядки под сельскохозяйственные культуры на солонцеватых черноземах и методика учета эффективности гипса / Лаборатория почвоведения АН УССР. – Харьков, 1955. – 15 с.

1387. Гринь Г. С., Крупский Н. К., Кисель В. Д. Агромелиоративная характеристика почв Ногайского массива Украины / Лаборатория почвоведения АН УССР; Отв. ред. А. Н. Соколовский. – К. : Изд-во АН УССР, 1955. – 72 с. : ил., табл.

1388. Грозин Б. Д. Применение метода радиоактивных изотопов для изучения износа деталей машин / Доклады, представленные УССР на Междунар. конференцию по мирному использованию атомной энергии. – М., 1955. – 19 с. : ил.
1389. Гудзий Н. К. Хрестоматия по древней русской литературе XI–XVIII веков: Для филол. фак. гос. ун-тов и фак. рус. яз. и литературы пед. ин-тов. 6-е изд., испр. – М. : Учпедгиз, 1955. – 544 с.
1390. Гуменюк А. І. Український народний хор: Метод. посібник / Центр. буд. нар. творчості УРСР; Заг. ред. Є. Юцевича. – К. : Мистецтво, 1955. – 80 с. : нотн, ілюстр.
1391. Гуменюк М. П. Лесь Мартович. 1871–1916: Короткий покажчик літератури / Львівська б-ка АН УРСР; Ред. А. З. Одуха. – Львів: Вид-во АН УРСР, 1955. – 20 с.
1392. Гуменюк М. П., Кравченко Є. Є. Марко Черемшина (1874–1927): Короткий бібліографічний покажчик. (Анотов.) / Львівська б-ка АН УРСР; Ред. А. З. Одуха. – Львів: Вид-во АН УРСР, 1955. – 27 с.
1393. Гуржій І. О. Устим Кармалюк. – К. : Держполітвидав УРСР, 1955. – 52 с.
1394. Дараган М. В., Андреев Н. Б. Вопросы учета и статистики труда на промышленном предприятии: На примере металлообрабатывающей и обозостроительной отраслей местной промышленности / Ин-т экономики АН УССР; Отв. ред. Л. М. Корешкий. – К. : Изд-во АН УССР, 1955. – 105 с.
1395. Дей О. І. Іван Франко і народна творчість. – К. : Держлітвидав УРСР, 1955. – 300 с.
1396. Дей О. І. Іван Франко і перша російська революція. – Львів: Кн.-журн. вид-во, 1955. – 84 с.
1397. Державна публічна бібліотека АН УРСР у 1954 році / АН УРСР; Держ. публіч. б-ка УРСР; Уклад. Г. М. Плеський, Р. А. Бухіва, М. Я. Каганова, Я. Н. Прайсман; Відп. ред. М. П. Рудь. – К. : Вид-во АН УРСР, 1955. – 107 с. : ілюстр.
1398. Державний музей Т. Г. Шевченка: Короткий путівник / АН УРСР; Упоряд. та ред. К. П. Дорошенко. – К. : Вид-во АН УРСР, 1955. – 29 с. : ілюстр.
1399. Динник А. Н. Избранные труды. Т. 2: Приложные функции Бесселя к задачам теории упругости / Ред. кол. : П. С. Кучеров (пред.) [и др.]; Отв. ред. А. М. Пеньков. – К. : Изд-во АН УССР, 1955. – 224 с. : ил.
1400. Динник А. Н. Продольный изгиб. Кручение / АН СССР; АН УССР. – М. : Изд-во АН СССР, 1955. – 392 с. : черт.
1401. Діалектологічний бюлетень. Вип. 5 / Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні АН УРСР; Гол. ред. В. С. Ільїн. – К. : Вид-во АН УРСР, 1955. – 100 с.
1402. Доброхотов Н. Н. Применение термодинамики в металлургии / АН УССР; Отв. ред. В. Ф. Копытов. – К. : Изд-во АН УССР, 1955. – 76 с. : ил.
1403. Довженко В. Д. П. І. Ніщинський. 2-е вид., перероб. і доп. – К. : Мистецтво, 1955. – 36 с. : ілюстр., нотн, портр. – (Класики музики).
1404. Доповіді Академії наук УРСР. № 1 / АН УРСР; Відп. ред. А. І. Кіпріанов. – К. : Вид-во АН УРСР, 1955. – 104 с. : ілюстр., табл.
1405. Те саме. № 2. – 103 с. : ілюстр., табл.
1406. Те саме. № 3. – 103 с. : ілюстр., табл.
1407. Те саме. № 4. – 100 с. : ілюстр., табл.

1408. Те саме. № 5. – 97 с. : ілюстр., табл.
1409. Те саме. № 6. – 109 с. : ілюстр., табл.
1410. Дросовська Л. І. Зубожіння робітничого класу Англії після другої світової війни: Стеногр. публіч. лекцій. – К. : Т-во для поширення політичних та наукових знань УРСР, 1955. – 36 с. – (Сер. 1, № 20).
1411. Думанский А. В. Библиографический очерк развития отечественной коллоидной химии. Вып. 2 / Ин-т общей и неорганической химии АН УССР. – (1936–1941 гг.) – К. : Изд-во АН УССР, 1955. – 240 с.
1412. Дущечкин А. И. Использование местных фосфоритов для удобрения сельскохозяйственных культур / Ин-т физиологии растений и агрохимии АН УССР. Всесоюз. с.-х. выставка. – К. : Изд-во АН УССР, 1955. – 8 с.
1413. Еременко В. Н. Титан и его сплавы / Ин-т металлокерамики и спецсплавов АН УССР. – К. : Изд-во АН УССР, 1955. – 400 с. : ил.
1414. Євдокименко В. Ю. Суспільно-політичні погляди Панаса Мирного / Ін-т філософії АН УРСР; Відп. ред. І. П. Головаха. – К. : Вид-во АН УРСР, 1955. – 192 с.
1415. Жеребкін Г. П. Підвищення продуктивності праці – найголовніша умова зростання соціалістичного виробництва. – К. : Держполітвидав УРСР, 1955. – 100 с.
1416. Жилко Ф. Т. Нариси з діалектології української мови: Посіб. для фіт-ів мови й літератури пед. ін-тів. – К. : Рад. шк., 1955. – 315 с. : карти.
1417. Засс В. М., Солдаткин Н. П. Сборник задач по гидравлике: Гидростатика / Киевский политехн. ин-т. – К., 1955. – 79 с. : фнг.
1418. Затснцкий Я. П. Николай Корнилович Пимоненко: Жизнь и творчество. 1862–1912 / Ин-т искусствоведения, фольклора и этнографии АН УССР; Отв. ред. М. Т. Рьльський. – К. : Изд-во АН УССР, 1955. – 112 с. : ил., портр.
1419. Збірник праць третьої шевченківської конференції / Ін-т літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР; Відп. ред. Є. П. Кирилук. – К. : Вид-во АН УРСР, 1955. – 171 с.
1420. Зведений каталог іноземних журналів, які одержано науковими установами Академії наук УРСР в Києві. 1945–1954: Хімія і хімічна технологія / АН УРСР; Держ. публіч. б-ка УРСР. – К. : Вид-во АН УРСР, 1955. – 34 с.
1421. Зведений каталог іноземних журналів, які одержано науковими установами Академії наук УРСР в Києві. 1945–1954: Геологія, геофізика, географія / АН УРСР; Держ. публіч. б-ка УРСР. – К. : Вид-во АН УРСР, 1955. – 43 с.
1422. Зональное совещание ботанических садов Юга СССР по вопросам озеленения городов: Тезисы основных докладов / Ботанический сад АН УССР. – К. : Изд-во АН УССР, 1955. – 38 с.
1423. Иванов С. З., Лепешкин И. П. Очерки по истории техники отечественного сахарного производства / Под ред. В. В. Данилевского, П. М. Силлина. – М. : Пищепромиздат, 1955. – 308 с. : ил.
1424. Избранные общественно-политические и философские произведения украинского революционного демократа XIX века / Ин-т философии АН СССР. Ин-т философии АН УССР; Сост. В. Е. Евдокименко; Общ. ред. М. Т. Йовчука и Д. Ф. Остриянина. – М. : Госполитиздат, 1955. – 688 с.

1425. Известия Института гидрологии и гидротехники. Т. 12 (19) / АН УССР; Отв. ред. С. И. Штепанек. – К. : Изд-во АН УССР, 1955. – 148 с.
1426. Те саме. Т. 13 (20) – 144 с. : ил.
1427. Изменчивость микроорганизмов: Труды конференции по вопросам изменчивости микроорганизмов, состоявшейся в Киселе 15–18 апреля 1953 г. / Ин-т микробиологии им. Д. К. Заболотного АН УССР; Отв. ред. В. Г. Дроботко. – К. : Изд-во АН УССР, 1955. – 200 с. : ил.
1428. Инструкция по наладке и эксплуатации универсального сварочного автомата АБС / Ин-т электросварки им. Е. О. Патона АН УССР. – К. : Изд-во АН УССР, 1955. – 31 с. : ил.
1429. Исследование процессов теплообмена при больших тепловых потоках: Сб. работ / Ин-т теплоэнергетики АН УССР; Отв. ред. В. И. Толубинский. – К. : Изд-во АН УССР, 1955. – 69 с. : ил.
1430. История техники: Библиогр. указатель. 1950 / АН СССР, Ин-т истории естествознания и техники. Центр. политехн. библи.; Сост. Л. М. Вадиковская [и др.]; Под ред. В. В. Данилевского. – М.; Л. : Изд-во АН СССР, 1955. – 208 с.
1431. Иван Франко: Статті і матеріали. Зб. 4 / Львів. держ. ун-т; Відп. ред. О. Н. Мороз. – Львів: Вид-во Львів. ун-ту, 1955. – 229 с.
1432. Івантишин М. М. Як шукати та визначати корисні копалини / Ін-т геологічних наук АН УРСР. – К. : Вид-во АН УРСР, 1955. – 69 с. : ілюстр.
1433. Історія української літератури. В 2-х т. Т. 1: Дожовтнева література / Ін-т літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР; Гол. ред. О. І. Білецький. М. К. Гудзій, О. І. Білецький, О. Є. Засенко, та ін. – К. : Вид-во АН УРСР, 1955. – 731 с. : ілюстр.
1434. Історія Української РСР. В 2-х т. 2-е вид. Т. 1 / Ін-т історії АН УРСР; Відп. ред. О. К. Касименко; К. Г. Гуслистий, І. Д. Бойко, К. І. Стецюк та ін. – К. : Вид-во АН УРСР, 1955. – 906 с.
1435. Качанова Н. А., Крутикова В. Е. Исследование способов повышения устойчивости дальних электропередач переменного тока / Ин-т электротехники АН УССР; Отв. ред. С. А. Лебедев. – К. : Изд-во АН УССР, 1955. – 84 с. : ил.
1436. Карандсєв К. Б., Штєйнгауз Л. Н. Высокочувствительный гальванометр переменного тока (строборезонансный) / АН СССР. – М. : Изд-во АН СССР, 1955. – 10 с. : ил. – (Информации. Приборы и стенды. – Тема 35, № ПС-55–402).
1437. Карпенко Г. В. Влияние активных жидких сред на выносливость стали / Ин-т машиноведения и автоматики АН УССР; Под ред. П. А. Ребиндера. – К. : Изд-во АН УССР, 1955. – 208 с. : ил.
1438. Карпенко О. Ю. Селянські повстання в Польщі в 1932–1933 рр. / Ін-т суспільних наук АН УРСР; Відп. ред. Ф. П. Шевченко. – К. : Вид-во АН УРСР, 1955. – 132 с.
1439. Каолины и белые глины: Сб. ст. / Науч.-тех. об-во пром. ст-ва матер.; Под ред. П. П. Будникова, И. Д. Фицкельштейна. – М. : Промстройиздат, 1955. – 176 с. : ил. – (Серия «Жерем. сырьс». Вып. 2).
1440. Касименко О. К. Російсько-українські взаємовідносини 1648 – початку 1651 р. / Ін-т історії АН УРСР; Відп. ред. Ф. П. Шевченко. – К. : Вид-во АН УРСР, 1955. – 432 с.

1441. Кириченко І. М. Орфографічний словник. – К. : Вид-во АН УРСР, 1955. – 495 с.
1442. Китигин С. М., Орлячова К. А. Боротьба з буряковим довгоносіком / Рада наук.-техн. пропаганди АН УРСР. – К. : Вид-во АН УРСР, 1955. – 45 с. : ілюстр.
1443. Княк Г. С., Загоруйко А. Т. Досвід вирощування ярої пшениці: З виробничої практики колгоспів західних областей Української РСР. – Львів: Кн.-журн. вид-во, 1955. – 56 с. : табл.
1444. Коваленко А. Д. Пластины и оболочки в роторах турбомашин / Ин-т строительной механики АН УССР. – К. : Изд-во АН УССР, 1955. – 304 с. : ил.
1445. Комплексная электрозащита газопровода Дашава – Киев от коррозии / Лаборатория спецсплавов АН УССР; И. Н. Францевич, В. С. Черновол, И. С. Геренрот [и др.]; Отв. ред. И. М. Федорченко. – К. : Изд-во АН УССР, 1955. – 31 с. : ил.
1446. Конференция по вопросам развития производительных сил Полесья Украинской ССР (10–13 мая 1955 г.): Тезисы докладов / Совет по изуч. производительных сил, Ин-т экономики АН УССР. АН БССР. Госплан Совета Министров УССР; Отв. ред. И. Н. Романенко. – К. : Изд-во АН УССР, 1955. – 164 с.
1447. Конференция по проблеме физиологии процессов утомления и восстановления: Тезисы докладов / Ин-т физиологии им. А. А. Богомольца АН УССР; Отв. ред. А. Ф. Макаренко. – К. : Изд-во АН УССР, 1955. – 88 с.
1448. Копняев П. П. Сборник, посвященный памяти заслуженного профессора Павла Петровича Копняева / Ин-т электротехники АН УССР. Харьк. политехн. ин-т; Отв. ред. А. Д. Нестеренко. – Харьков: Харьк. обл. изд-во, 1955. – 136 с. : ил., портр.
1449. Копытов В. Ф. Нагрев стали в печах. – М. : Metallurgizdat, 1955. – 264 с. : ил.
1450. Копытов В. Ф. Нагрів сталі в печах. – Пекін: [Б. в.], 1955. – 260 с. [китайською мовою].
1451. Корешкий В. М. Монтеск'є. – К. : Т-во для поширення політичних та наукових знань УРСР, 1955. – 26 с. – (Сер. 1, № 18).
1452. Костюк В. П. Парагенетический анализ кристаллических пород Подолии в районе г. Винницы / Ин-т геологии полезных ископаемых АН УССР; Отв. ред. В. С. Соболев. – К. : Изд-во АН УССР, 1955. – 112 с. : ил.
1453. Костюк Юрий. Слово правды: П'єса на 4 дії і 6 картин. – К. : Мистецтво, 1955. – 94 с.
1454. Кочкин М. А. Крымский заповедник имени В. В. Куйбышева. 2-е изд., испр. и доп. – Симферополь: Крымиздат, 1955. – 72 с. : ил, карты. – (Очерки природы Крыма).
1455. Кравченко Є. Є., Шаповалов І. І. За збільшення виробництва кукурудзи: Рекомендаційний покажчик літератури / Львівська 6-ка АН УРСР; Ред. В. Г. Вольський. – Львів: Вид-во АН УРСР, 1955. – 64 с.
1456. Кравченко Є. Є., Шаповалов І. І. Матеріали до бібліографії з питань сільського господарства / Львівська 6-ка АН УРСР; Вступ. стаття і ред. Д. Ф. Лихваря. – Львів: Вид-во АН УРСР, 1955. – 112 с.

1457. Краткие сообщения Института археологии. Вып. 4 / АН УССР; Отв. ред. П. П. Ефименко. – К. : Изд-во АН УССР, 1955. – 168 с.
1458. Те саме. Вып. 5. – 96 с.
1459. Краткий астрономический календарь на 1956 год / Отд-ние физ.-мат. и хим. наук АН УССР; Отв. ред. А. А. Яковкин. – К. : Изд-во АН УССР, 1955. – 95 с. : карт.
1460. Крижанівський С. А. Максим Рицький: Критико-біографічний нарис. – К. : Рад. письменник, 1955. – 148 с. : портр.
1461. Кроткевич П. Г. Выращивание высококачественной древесины. – М.; Л. : Гослесбумиздат, 1955. – 180 с. : ил.
1462. Крутікова Н. Є. В. Г. Короленко та українська література. – К. : Т-во для поширення політичних та наукових знань УРСР, 1955. – 24 с. – (Сер. 4, № 7).
1463. Кудлай О. С. Захист Батьківщини – священний обов'язок громадян СРСР / Відп. ред. І. О. Гуржій. – К. : Т-во для поширення політичних та наукових знань УРСР, 1955. – 36 с. – (Сер. 1, № 23).
1464. Куликовский П. П., Швецов П. Д., Семенов А. С. Паровые двигатели: контроль, наладка, испытание. – К.; М. : Машигиз, 1955. – 380 с.
1465. Кульский Л. А. Вакуумный хлоратор непрерывного действия ЛК-11 системы проф. Л. А. Кульского: Краткое описание и инструкция к пользованию. – К. : Изд-во АН УССР, 1955. – 24 с.
1466. Кульский Л. А. Дорожный ионатор ЛК-26: Краткое описание и инструкция к пользованию / Ин-т общей и неорганической химии АН УССР. – К. : Изд-во АН УССР, 1955. – 7 с. : ил.
1467. Кульский Л. А. Ионатор ЛК-25: Прибор малой производительности для приготовления электролитических растворов серебра системы проф. Л. А. Кульского / Ин-т общей и неорганической химии АН УССР. – К. : Изд-во АН УССР, 1955. – 11 с. : ил.
1468. Кульский Л. А. Ионатор ЛК-21: Установка для обеззараживания воды электролитическим раствором серебра – большой производительности системы проф. Л. А. Кульского / Ин-т общей и неорганической химии АН УССР. – К. : Изд-во АН УССР, 1955. – 11 с. : ил.
1469. Кульский Л. А. Серебряная вода, ее свойства и применение / Совет науч.-техн. пропаганды АН УССР; Отв. ред. А. В. Думанский. – К. : Изд-во АН УССР, 1955. – 40 с. : ил.
1470. Кульский Л. А. Устранение углекислотной агрессивности питьевой воды путем использования мраморно-песочного слоя на-скорых фильтрах и фильтрах АКХ: Информ. сообщенис / ВНИТО водоснабжения, противопожарной и санитарной техники М-ва коммуна. хоз-ва УССР. – К. : Изд-во Акад. архитектуры УССР, 1955. – 30 с.
1471. Кульский Л. А. Хлоратор ЛК-10 малой производительности (системы проф. Л. А. Кульского): Краткое описание и инструкция к пользованию. – К. : Изд-во АН УССР, 1955. – 21 с.
1472. Кульский Л. А., Когановский А. М. Указания по применению смешанного алюможелезного коагулянта для обесцвечивания и осветления воды / Главн. упр. сан.-техн. предприятий М-ва коммуна. хоз-ва УССР. – К., 1955. – 15 с.

1473. Курдюмов Г. В. Применение радиоактивных изотопов для изучения диффузии и междоатомного взаимодействия в сплавах / Доклады, представленные СССР на Международной конференции по мирному использованию атомной энергии. – М., 1955. – 16 с. : черт.

1474. Куш О. П., Дуркот А. О. Наукові праці учених Львова. Геолого-мінералогічні науки: Біобібліографічний покажчик / Львівська б-ка АН УРСР; Ред. Д. В. Гуржий. – Львів: Вид-во АН УРСР, 1955. – 76 с.

1475. Лавров Ф. І. Кобзар Остап Вересай (Життя і творчість. 1803–1890.) / Ін-т мистецтвознавства, фольклору та етнографії АН УРСР. – К.: Вид-во АН УРСР, 1955. – 100 с. : ілюстр.

1476. Лавров Ф. І. Радянський патріотизм в українській народній постичній творчості. – К.: Т-во для поширення політичних та наукових знань УРСР, 1955. – 29 с.

1477. Лазаренко А. С. Определитель листовых мхов Украины. 2-е изд., перераб. и доп. / Львов. научно-природоведческий музей АН УССР; Отв. ред. Д. К. Зеров. – К.: Изд-во АН УССР, 1955. – 468 с. : ил.

1478. Лебедев С. А. Быстродействующая электронная вычислительная машина Академии наук СССР: Доклад на Международной конференции по электронным счетным машинам в г. Дармштадте. Октябрь 1955 г. / Ин-т точной механики и вычислительной техники АН СССР. – М., 1955. – 11 с. : ил.

1479. Лев Николаевич Толстой: Сборник статей о творчестве / Ред. Н. К. Гудзий. – М.: Изд-во Моск. ун-та, 1955. – 188 с.

1480. Левченко С. П. Повний курс української мови з історичними коментарями. Ч. 1: Фонетика, склад слова, орфографія / Наук.-метод. кабінет заочн. навчання вчителів М-ва освіти УРСР. – К.: Рад. шк., 1955. – 60 с. – (Лекції для заочн. пед. училищ).

1481. Лексикографічний бюлетень. Вип. 5 / Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні АН УРСР; Гол. ред. І. М. Кириченко. – К.: Вид-во АН УРСР, 1955. – 108 с.

1482. Лещенко М. Н. Селянський рух на Правобережній Україні в період революції 1905–1907 рр. / Ін-т історії АН УРСР; Відп. ред. Ф. О. Ястребов. – К.: Вид-во АН УРСР, 1955. – 232 с.

1483. Лисенко М. В. Народні музичні інструменти на Україні / Ін-т мистецтвознавства, фольклору та етнографії АН УРСР; Передмова та примітки М. Щоголя. – К.: Мистецтво, 1955. – 62 с. : ілюстр., нот.

1484. Лисенко М. В. Про народну пісню і народність в музиці / Ін-т мистецтвознавства, фольклору та етнографії АН УРСР; Ред. М. Гордійчук. – К.: Мистецтво, 1955. – 68 с.

1485. Лисенко М. В. Характеристика музичних особливостей українських дум і пісень, виконуваних кобзарем Вересаєм / Ін-т мистецтвознавства, фольклору та етнографії АН УРСР; Ред. М. Гордійчук. – К.: Мистецтво, 1955. – 88 с.

1486. Лось Ф. Е. Революція 1905–1907 років на Україні / Ін-т історії АН УРСР; Відп. ред. М. А. Рубач. – К.: Вид-во АН УРСР, 1955. – 404 с.

1487. Лось Ф. Е. Формирование рабочего класса на Украине и его революционная борьба в конце XIX и в начале XX ст. (Конец XIX ст. – 1904 г.) / Ин-т истории АН УССР. – К.: Госполитиздат УССР, 1955. – 332 с.

1488. Луцький В., Хоменко О., Чумак П. Вирощування цукрових буряків в західних областях УРСР. – Львів: Кн.-журн. вид-во, 1955. – 85 с.
1489. Мамонтова В. А. Дендрофильные тли Украины / Ин-т зоологии АН УССР; Отв. ред. И. Д. Белановский. – К. : Изд-во АН УССР, 1955. – 92 с. : ил.
1490. Марковский Ю. М. Фауна беспозвоночных низовьев рек Украины, условия ее существования и пути использования. В 3-х ч. Ч. 3: Водоемы Килийской дельты Дуная / Ин-т гидробиологии АН УССР; Отв. ред. Я. В. Ролл. – К. : Изд-во АН УССР, 1955. – 280 с. : ил.
1491. Матвійчук М. Ф. Діяльність М. Горького в період російської революції 1905–1907 рр. / Ін-т суспільних наук АН УРСР; Відп. ред. О. І. Дей. – К. : Вид-во АН УРСР, 1955. – 64 с.
1492. Материалы дискуссии по проблеме происхождения и миграции нефти / Ин-т геологии полезных ископаемых АН УССР; Отв. ред. В. Б. Порфирьев. – К. : Изд-во АН УССР, 1955. – 364 с. : ил.
1493. Медведева Н. Б. Нормальная и патологическая физиология жирового и липоидного обмена / Ин-т физиологии им. А. А. Богомольца АН УССР; Отв. ред. А. М. Воробьев. – К. : Изд-во АН УССР, 1955. – 365 с.
1494. Мельник С. Ф. Нотаріальні дії сільських Рад / Сектор держави і права АН УРСР; Відп. ред. Б. М. Бабій. – К. : Держсільгоспвидав УРСР, 1955. – 47 с.
1495. Микроцид и его применение / Ин-т микробиологии им. Д. К. Заболотного АН УССР; Отв. ред. П. Е. Визирь. – К. : Изд-во АН УССР, 1955. – 152 с. : ил.
1496. Мирний П. Твори. В 5-ти т. Т. 4 / Ін-т літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР; Гол. ред. О. І. Білецький; Упоряд. М. С. Грудницька, С. Д. Зубков, І. О. Лучник, К. М. Сскарева; Ред. М. П. Пивоваров. – К. : Вид-во АН УРСР, 1955. – 399 с. : ілюстр.
1497. Мирний П. Твори. В 5-ти т. Т. 5 / Ін-т літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР; Гол. ред. О. І. Білецький; Упоряд. С. Д. Зубков, М. П. Пивоваров, К. М. Сскарева, М. Е. Сиваченко; Ред. М. П. Пивоваров. – К. : Вид-во АН УРСР, 1955. – 459 с. : ілюстр.
1498. Миселюк Е. Г. Сернисто-серебряные фотозлементы ФЭСС-У / Ин-т физики АН УССР. – К. : Изд-во АН УССР, 1955. – 9 с. : ил.
1499. Митропольский Ю. А. Нестационарные процессы в нелинейных колебательных системах / АН УССР; Ин-т строительной механики, Ин-т математики; Ред. Н. Н. Боголюбов. – К. : Изд-во АН УССР, 1955. – 284 с. : черт.
1500. Мишкевич А. Избранные произведения: В 2-х т. Т. 1 / Пер. с польск.; Под ред. М. Рыльского. – М. : Гослитиздат, 1955. – 432 с.
1501. Те саме. Т. 2. – М. : Гослитиздат, 1955. – 607 с.
1502. Мікробіологічний журнал. Т. 17, вип. 1 / Ін-т мікробіології ім. Д. К. Заболотного АН УРСР; Відп. ред. В. Г. Дроботько. – К. : Вид-во АН УРСР, 1955. – 68 с. : портр., ілюстр., табл.
1503. Те саме. Т. 17, вип. 2. – 82 с. : портр., ілюстр., табл.
1504. Те саме. Т. 17, вип. 3. – 79 с. : портр., ілюстр., табл.
1505. Те саме. Т. 17, вип. 4. – 76 с. : портр., ілюстр., табл.
1506. Мішкевич А. Вибране / Вступ. ст. та впряд. М. Рыльского. – К. : Мо-лодь, 1955. – 152 с.

1507. Мовознавство. Т. 13 / Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні АН УРСР; Гол. ред. Л. А. Булаховський. – К. : Вид-во АН УРСР, 1955. – 164 с.
1508. Нариси з історії техніки. Вип. 2 / Відділ техн. наук, Комісія з історії техніки АН УРСР; Відп. ред. І. Т. Швець. – К. : Вид-во АН УРСР, 1955. – 123 с. : ілюстр., портр., кресл.
1509. Народні співці Радянської України: 36 творів / Ін-т мистецтвознавства, фольклору та етнографії АН УРСР; Упоряд. В. С. Бобкова, Ф. І. Лавров, П. Д. Павлій [та ін.]; Ред. М. Т. Рильський, В. С. Бобкова. – К. : Вид-во АН УРСР, 1955. – 228 с. : ілюстр.
1510. Наукові записки Інституту економіки. № 3 / АН УРСР; Відп. ред. О. О. Нестеренко. – К. : Вид-во АН УРСР, 1955. – 132 с.
1511. Те саме. № 4. – 124 с.
1512. Наукові записки Інституту історії. Т. 6: Революція 1905–1907 рр. на Україні. До 50-річчя першої російської революції / АН УРСР; Відп. ред. О. К. Касименко. – К. : Вид-во АН УРСР, 1955. – 320 с.
1513. Наукові записки Науково-природознавчого музею АН УРСР. Т. 4 / АН УРСР; Відп. ред. А. С. Лазаренко. – К. : Вид-во АН УРСР, 1955. – 160 с. : ілюстр.
1514. Наукові записки Сектору держави і права. Т. 4 / АН УРСР; Відп. ред. В. М. Корецький. – К. : Вид-во АН УРСР, 1955. – 129 с.
1515. Наукові праці Відділу сільськогосподарських наук. Вип. 3 / Відділ с.-г. наук АН УРСР; Відп. ред. П. А. Власюк. – К. : Вид-во АН УРСР, 1955. – 153 с.
1516. Научные записки Института машиноведения и автоматики. Т. 4, вып. 1 / АН УССР; Отв. ред. Г. В. Карпенко. – К. : Изд-во АН УССР, 1955. – 128 с.
1517. Те саме. Т. 4, вып. 2. – 194 с.
1518. Те саме. Т. 5, вып. 2. – 284 с.
1519. Научные труды Института машиноведения и сельскохозяйственной механики. Т. 5 / АН УССР; Отв. ред. С. В. Серенсен. – К. : Изд-во АН УССР, 1955. – 89 с. : ил.
1520. Научные труды Института физиологии растений и агрохимии. № 9 / АН УССР; Отв. ред. А. И. Дущечкин. – К. : Изд-во АН УССР, 1955. – 132 с. : ил.
1521. Научные труды Института энтомологии и фитопатологии. Т. 6 / АН УССР; Отв. ред. В. П. Васильев. – К. : Изд-во АН УССР, 1955. – 144 с. : ил.
1522. Научные записки Львовского политехнического института. Вип. 35, № 6 / Отв. ред. В. Б. Порфирьев. – Львов, 1955. – 179 с.
1523. Недбайло П., Пахомов І. Виконком сільської Ради та організація його роботи / Сектор держави і права АН УРСР. – К. : Держполітвидав УРСР, 1955. – 48 с. – (На допомогу працівникам сільських Рад депутатів трудящих).
1524. Некоторые вопросы усталостной прочности стали с учетом влияния активной среды / Ин-т машиноведения и автоматики АН УССР; Отв. ред. Г. В. Карпенко. – К. : Изд-во АН УССР, 1955. – 51 с. : ил.
1525. Новиненко А. И. Просяной комарик и другие вредители, вызывающие пустошерность проса / АН УССР; Совет науч.-техн. пропаганды, Ин-т генетики и селекции. – К. : Изд-во АН УССР, 1955. – 23 с. : ил.

1526. Нові методи боротьби з буряковим довгоносом / АН УРСР; Рада по вивч. продуктивних сил; Відп. ред. Є. В. Зверезомб-Зубовський. – К.: Вид-во АН УРСР, 1955. – 200 с.: ілюстр., табл.
1527. Овчаренко Ф. Д. Розвиток колоїдної хімії на Україні / Рада наук.-техн. пропаганди АН УРСР; Відп. ред. О. Д. Куриленко. – К.: Вид-во АН УРСР, 1955. – 32 с.: ілюстр.
1528. Опыт применения радиоактивных изотопов в медицине: Труды Киевского рентгенорадиологического и онкологического института и республиканской научной конференции по применению радиоактивных изотопов в медицине 18–20 января 1954 г. / М-во здравоохранения УССР; Под ред. Р. Е. Кавецкого, И. Т. Шевченко. – К.: Госмедиздат УССР, 1955. – 303 с.: ил.
1529. Островская С. А., Мандельберг С. Л. Сварка пролетных строений мостов / Ин-т электросварки им. Е. О. Патона АН УССР; Отв. ред. Б. Е. Патон. – К.: Изд-во АН УССР, 1955. – 220 с.: ил.
1530. Острянин Д. Х. Марксизм-ленінізм про релігію та шляхи її подолання. – К.: Т-во для поширення політичних та наукових знань УРСР, 1955. – 46 с.
1531. Острянин Д. Х. Релігія та її реакційна роль. – К.: Держполітвидав УРСР, 1955. – 132 с.
1532. Павловський Є. Н. Вступні лекції з загальної біології / Рада наук.-техн. пропаганди АН УРСР. – К.: Вид-во АН УРСР, 1955. – 52 с.
1533. Пак В. С., Гейер В. Г. Рудничные вентиляторные и водоотливные установки: Учеб. для электромехан. специальности горных вузов. – М.: Углетехиздат, 1955. – 352 с.: черт.
1534. Палладин А. В. Биохимические процессы в головном мозгу при различном функциональном состоянии: Доклад на VIII съезде Всесоюзного о-ва физиологов, биохимиков и фармакологов. – К.: Изд-во АН УССР, 1955. – 24 с.
1535. Палладин А. В. Вступительное слово на VIII Всесоюзном съезде о-ва физиологов, биохимиков и фармакологов. 19 мая 1955 г. в Киеве. – К.: Изд-во АН УССР, 1955. – 14 с.
1536. Пасечник М. В. Неупругое рассеяние быстрых нейтронов атомными ядрами. – М., 1955. – 15 с.: рис. – (Доклады, представл. УССР на Междунар. конференцию по мирному использованию атомной энергии).
1537. Патон Е. О. Воспоминания / Лит. запись Ю. Буряковского. – К.: Гослитиздат УССР, 1955. – 322 с.: ил., портр.
1538. Передові механізатори колгоспного виробництва / Ред. А. О. Василенко. – К.: Держсільгоспвидав УРСР, 1955. – 128 с.: ілюстр., портр., табл.
1539. Перша російська революція 1905–1907 рр.: Бібліографічний покажчик / АН УРСР; Держ. публіч. б-ка УРСР; Уклад. В. П. Титаренко, В. О. Лівенцов, Г. М. Третяк, Г. М. Гімельфарб; Відп. ред. Ф. Є. Лось. – К.: Вид-во АН УРСР, 1955. – 168 с.
1540. Першин П. М. Економічний закон переважного зростання виробництва засобів виробництва: Стеногр. лекції. – К.: Т-во для поширення політичних та наукових знань УРСР, 1955. – 34 с.
1541. Петрография неогеновых вулканических и гипабиссальных пород Советских Карпат / Ин-т геологии полезных ископаемых АН УССР; В. С. Соболев,

В. П. Костюк, А. П. Бобриевич [и др.]; Ред. В. С. Соболев. – К. : Изд-во АН УССР, 1955. – 248 с. : ил.

1542. Підопличко И. Г., Макеев П. С. О климатах и ландшафтах прошлого. Вып. 2 / Ин-т зоологии АН УССР. – К. : Изд-во АН УССР, 1955. – 176 с. : ил., карты.

1543. Писаренко Г. С. Колебания упругих систем с учетом рассеяния энергии в материале / Ин-т строительной механики, Лаборатория спечсплавов АН УССР. – К. : Изд-во АН УССР, 1955. – 239 с. : ил.

1544. Писаржевский Л. В. Избранные труды в области катализа / Ин-т физической химии им. Л. В. Писаржевского АН УССР; Отв. ред. А. И. Бродский. – К. : Изд-во АН УССР, 1955. – 152 с. : ил.

1545. Підоплічко І. Г., Сокур І. Т. Програма природничо-наукового гуртка сільського клубу / Центр наук.-метод. кабінет культ.-освіт. роботи М-ва культури УРСР. – Харків: Вид-во Кн. палати УРСР, 1955. – 32 с.

1546. Плесский Г. М. Проверка библиотечных фондов в библиотеках научно-дослідних установ Академії наук УРСР: Методичний лист / АН УРСР; Держ. публіч. б-ка УРСР. – К. : Вид-во АН УРСР, 1955. – 23 с.

1547. Поголоцкий Д. Я. Удаление серы при производстве стали / Ин-т черной металлургии АН УССР; Отв. ред. Н. Н. Доброхотов. – К. : Изд-во АН УССР, 1955. – 67 с. : ил.

1548. Погребняк П. С. Основы лесной типологии. 2-е изд., испр. и доп. / Ин-т лесоводства АН УССР; Отв. ред. Д. В. Воробьев. – К. : Изд-во АН УССР, 1955. – 456 с. : ил., табл.

1549. Половко І. К. Земна атмосфера і погода: Стеногр. публіч. лекції. – К. : Т-во для поширення політичних та наукових знань УРСР, 1955. – 36 с. : ілюстр. – (Сер. 3, № 6).

1550. Полякова М. Н., Слудский А. Ф. Природные строительные материалы Крыма минерального происхождения / Крымский филиал АН УССР. Крымская науч.-исслед. лаборатория строит. материалов М-ва пром-сти строит. материалов УССР; Ред. Я. Д. Козин. – Ялта: Изд-во АН УССР, 1955. – 126 с. : табл., карт.

1551. Потарикіна Л. Л. Охорона соціалістичної власності – одна з основних функцій Радянської держави. – К. : Т-во для поширення політичних та наукових знань УРСР, 1955. – 39 с. – (Сер. 1, № 17).

1552. Потарикіна Л. Л., Рябчук Г. Ф. Сільські Ради і соціально-культурне будівництво / Сектор держави і права АН УРСР. – К. : Держполітвидав УРСР, 1955. – 40 с. – (На допомогу працівникам сільських Рад депутатів трудящих).

1553. Прайсмэн Я. Н. До 50-річчя першої російської революції 1905–1907 рр. : (Метод. та бібліограф. матеріали на допомогу бібліотекам) / АН УРСР; Держ. публіч. б-ка УРСР; Відп. ред. Г. М. Плесский. – К. : Вид-во АН УРСР, 1955. – 25 с.

1554. Прахов М. М. Практикум з систематики та морфології рослин: Навч. посібник для природн. ф-тів пед. ін-тів, біол. ф-тів ун-тів та с.-г. вищих учбов. закладів УРСР. – К. : Рад. шк., 1955. – 216 с. : ілюстр.

1555. Праці Інституту агробіології АН УРСР. Т. 6 / Ін-т агробіології АН УРСР; Відп. ред. Д. Ф. Лихвар. – К. : Вид-во АН УРСР, 1955. – 152 с. : ілюстр.

1556. Праці Інституту лісівництва. Т. 6 / АН УРСР; Відп. ред. П. С. Погребняк. – К. : Вид-во АН УРСР, 1955. – 133 с. : ілюстр.

1557. Природа і господарство південних районів Української РСР: Матеріали комплексних південноукраїнських експедицій під керівництвом дійсного члена АН УРСР П. М. Першняка. Вип. 2 / Рада по вивч. продуктивних сил УРСР, Ін-т економіки АН УРСР; Відп. ред. П. М. Першин. – К. : Вид-во АН УРСР, 1955. – 156 с.
1558. Проблемы промышленной нефтеносности и газоносности западных областей УССР. Т. 3 / Ін-т геології полевих ископаємих АН УССР; О. С. Ялов, Г. Н. Доленко, Н. Д. Елин [и др.]. – К. : Изд-во АН УССР, 1955. – 381 с.
1559. Програма з української народно-поетичної творчості: Для ф-тів мови і л-ри пед. ін-тів / Упр. пед. вузів і пед. училищ М-ва освіти УРСР; Г. Сухобрус, Г. Сидоренко, О. Хмельівська. – К. : Рад. шк., 1955. – 30 с.
1560. Проект примерных норм затрат труда при возделывании основных сельскохозяйственных культур в условиях орошаемого земледелия колхозов юга Украинской ССР / Совет по изуч. производительных сил, Ин-т экономики АН УССР; Сост. И. К. Бондарь; Отв. ред. П. Н. Першин. – К. : Изд-во АН УССР, 1955. – 112 с. : табл.
1561. Прохоренко К. К. Разливка стали и качество стальных слитков / Ін-т черной металлургии АН УССР; Отв. ред. Н. Н. Доброхотов. – К. : Изд-во АН УССР, 1955. – 119 с. : ил.
1562. Прочность колеччатых валов тракторных двигателей: Руководство по расчету и испытанию / Ін-т машиноведения и сельскохозяйственной механики АН УССР; М. Э. Гарф, Н. И. Корсакевич, О. Ю. Крамаренко, С. В. Серенсен, О. Б. Слущкая; Под ред. С. В. Серенсена. – К. : Изд-во АН УССР, 1955. – 200 с. : ил., табл.
1563. Птуха М. В. Очерки по истории статистики в СССР Т. 1: Статистическая мысль в России (до конца XVIII в.) / АН СССР. – М. : Госкультпросветиздат, 1955. – 471 с.
1564. Путеводитель экскурсий Соещания по лессовым породам УССР / Ін-т геологических наук АН УССР; В. Г. Бондарчук, М. Ф. Веклич, Л. К. Заморий [и др.]; Под ред. В. Г. Бондарчука. – К. : Изд-во АН УССР, 1955. – 150 с. : ил., карты.
1565. Пшеничный П. Д. Основы учения о воспитании сельскохозяйственных животных / Сектор животноводства АН УССР; Отв. ред. Н. Н. Колесник. – К. : Изд-во АН УССР, 1955. – 148 с. : ил.
1566. Пышкин Б. А., Пиотровский Б. В. Лесосплав и лесосплавные сооружения на реках Украины / Совет по изуч. производительных сил УССР АН УССР; Отв. ред. С. В. Русаков. – К. : Изд-во АН УССР, 1955. – 161 с. : ил., схемы.
1567. Радянське літературознавство. № 18 / Ін-т літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР; Відп. ред. О. І. Білецький. – К. : Вид-во АН УРСР, 1955. – 304 с.
1568. Разнатовський І. Сільські Ради – органи державної влади / Сектор держави і права АН УРСР; Відп. ред. Б. М. Бабій. – К. : Держполітвидав УРСР, 1955. – 56 с. – (На допомогу працівникам сільських Рад депутатів трудящих).
1569. Революционное движение в Таврической губернии в 1905–1907 гг. : Сб. документов и материалов / Крымский филиал АН УССР; В. С. Самосват, А. А. Степанова, Н. В. Базанова [и др.]; Ред. П. Н. Надинский, А. Д. Беликова. – Симферополь: [Б.и.], 1955. – 214 с.

1570. Революция 1905–1907 гг. на Украине: Сб. документов и материалов. В 2-х т. Т. 1: Подъем революционного движения на Украине накануне первой русской революции (1901–1904 гг.) / Ин-т истории АН УССР. Центр. гос. ист. архив УССР. Архив. упр. УССР; Отв. ред. Ф. Е. Лось; Сост. М. А. Варшавчик, В. С. Коновалова, С. К. Куркин, Т. Б. Слюдикова. – К. : Госполитиздат УССР, 1955. – 735 с. : ил.
1571. Те саме. Т. 2, ч. 1: Революционная борьба на Украине в период первой русской революции (1905 г.) / Сост. В. И. Шелудченко, Н. А. Ачкасова, П. П. Быстренко [и др.]. – К. : Госполитиздат УССР, 1955. – 939 с. : ил.
1572. Те саме. Т. 2, ч. 2: Революционная борьба на Украине в период первой русской революции (1906–1907 гг.) / Сост. В. И. Шелудченко, Н. А. Ачкасова, П. П. Быстренко [и др.]. – К. : Госполитиздат УССР, 1955. – 357 с. : ил.
1573. Республиканская научно-производственная конференция по вопросам передовой технологии и механизации литейного производства. 7–11 декабря 1955 г. : Итоги работы конференции. Решение конференции / Ин-т машиноведения и сельскохозяйственной механики АН УССР. Киевское обл. правление НТО маш. пром-сти. – К. : Изд-во АН УССР, 1955. – 19 с.
1574. Рильський М. Великий польський поет Адам Міцкевич / Ред. Є. П. Кирилюк. – К. : Т-во для поширення політичних та наукових знань УРСР, 1955. – 20 с.
1575. Рильський М. Т. Героїчний епос українського народу. – К. : Т-во для поширення політичних та наукових знань УРСР, 1955. – 28 с.
1576. Рильський М. Т. Про поезію Адама Міцкевича. – К. : Держлітвидав УРСР, 1955. – 117 с.
1577. Рильський М. Сад над морем: Поезії. – К. : Рад. письменник, 1955. – 132 с. : портр.
1578. Рильський М. Т. Твори. В 3-х т. Т. 1: Вірші. – К. : Держлітвидав УРСР, 1955. – 483 с. : портр.
1579. Те саме. Т. 2: Поеми й цикли. – 328 с.
1580. Те саме. Т. 3: Статті. – 427 с.
1581. Родіонов С. П. Геологічне минуле України і багатства її надр / Рада наук.-техн. пропаганди АН УРСР; Відп. ред. О. К. Каптаренко-Черноусова. – К. : Вид-во АН УРСР, 1955. – 36 с. : ілюстр.
1582. Російсько-українські мистецькі зв'язки: Збірник / Ін-т мистецтвознавства, фольклору та етнографії АН УРСР; Упоряд. Ю. Костюк. – К. : Мистецтво, 1955. – 172 с.
1583. Рубановський П. М. Фінансово-бюджетна робота сільських Рад / Сектор держави і права АН УРСР. – К. : Держполітвидав УРСР, 1955. – 36 с.
1584. Рубач М. А. Реакційна сутність націоналістичних «теорій» безкласовості та «єдиного потоку». – К. : Держполітвидав УРСР, 1955. – 72 с.
1585. Рубенчик Л. Й. Академик В. Л. Омелянский / Киев. гос. ун-т. – К. : Изд-во Киев. ун-та, 1955. – 55 с.
1586. Русаков С. В. Развитие путевых работ на Днепре и других реках Украины / Совет науч.-техн. пропаганды АН УССР; Отв. ред. Б. А. Пышкин. – К. : Изд-во АН УССР, 1955. – 68 с. : ил.
1587. Русско-украинский словарь / Ин-т языкознания им. А. А. Потемби АН УССР; Глав. ред. М. Я. Калинович. – К. : Изд-во АН УССР, 1955. – 820 с.

1588. Рыльский М. Ф. Великий польский поэт Адам Мицкевич / Всесоюз. о-во по распространению политических и научных знаний. – М. : Знание, 1955. – 16 с. – (Сер. 6, № 15).
1589. Рыльский М. Ф. Великий польский поэт Адам Мицкевич. – К. : О-во по распространению политических и научных знаний УССР, 1955. – 19 с.
1590. Рыльский М. Сад над морем: Стихи / Пер. с укр. – М. : Сов. писатель, 1955. – 124 с. : портр.
1591. Рябчук Г. Діловодство сільської Ради / Відп. ред. Б. М. Бабій; Сектор держави і права АН УРСР. – К. : Держполітвидав УРСР, 1955. – 32 с.
1592. Савченко П. Е. Опыт работы передовых свиначок колхоза им. Сталина, Решетиловского района, Полтавской области / Совет науч.-техн. пропаганды АН УССР; Отв. ред. А. В. Квасницкий. – К. : Изд-во АН УССР, 1955. – 24 с.
1593. Савченко-Погребняк З. Ф. Горный дуб: Биология и способы разведения / Ин-т лесоводства АН УССР; Отв. ред. П. С. Погребняк. – К. : Изд-во АН УССР, 1955. – 144 с. : ил.
1594. Сакаганський П. К. Думки про театр / Ін-т мистецтвознавства, фольклору та етнографії АН УРСР; Вступ. ст. Ю. Костюка. – К. : Мистецтво, 1955. – 235 с. : ілюстр.
1595. Самцевич С. А. Мікроорганізми і родючість ґрунту. – К. : Т-во для поширення політичних та наукових знань УРСР, 1955. – 44 с. : ілюстр. – (Сер. 2, № 10).
1596. Сборник научных трудов Института металлофизики. № 6 / АН УССР; Отв. ред. В. Н. Свечников. – К. : Изд-во АН УССР, 1955. – 151 с. : ил.
1597. Сборник статей по строительным материалам / Под ред. П. П. Будникова. – Промстройиздат, 1955. – 48 с. : ил.
1598. Сборник трудов Института строительной механики. № 20 / АН УССР; Отв. ред. Ф. П. Беляцкий. – К. : Изд-во АН УССР, 1955. – 151 с. : ил.
1599. Сборник трудов Института теплотехники. № 11 / АН УССР; Отв. ред. В. И. Толубинский. – К. : Изд-во АН УССР, 1955. – 132 с. : ил.
1600. Те саме. № 12. – 183 с. : ил.
1601. Сборник трудов Института электротехники. Вып. 12 / АН УССР; Отв. ред. А. Д. Нестеренко. – К. : Изд-во АН УССР, 1955. – 119 с. : черт.
1602. Сборник трудов Лаборатории проблем быстроходных машин и механизмов. Вып. 5 / АН УССР; Отв. ред. Г. Ф. Проскура. – К. : Изд-во АН УССР, 1955. – 197 с. : ил.
1603. Семененко Н. П., Жуков Г. В. Петровский графитоносный район УССР / Ин-т геологических наук АН УССР; Отв. ред. Я. Н. Белевцев. – К. : Изд-во АН УССР, 1955. – 95 с.
1604. Сенів І. В. О. Л. Кульчицька: Нарис про життя та творчість. – К. : Мистецтво, 1955. – 55 с. : ілюстр.
1605. Сернисто-кадмиевые фотоспротивления типа ФСК-М1 и ФСК-М2 / Ин-т физики АН УССР; Сост. Г. А. Федорус, А. П. Трофименко, В. Т. Александров. – К. : Изд-во АН УССР, 1955. – 13 с. : ил.
1606. Сигорский В. П. Общая теория четырехполюсника / АН УССР; Отв. ред. К. Б. Карандеев. – К. : Изд-во АН УССР, 1955. – 316 с. : ил.

1607. Симоненко Р. Г. Вплив першої російської революції на розвиток національно-визвольної боротьби в країнах Азії. – К. : Т-во для поширення політичних та наукових знань УРСР, 1955. – 24 с.
1608. Сирота И. М. Защита от замыканий на землю в электрических системах / Отв. ред. Л. В. Цукерник; Ин-т электротехники АН УССР. – К. : Изд-во АН УССР, 1955. – 208 с. : ил.
1609. Скородумов А. С. Эрозия почв и борьба с ней / О-во охраны природы АН УССР; Отв. ред. П. С. Погребняк. – К. : Изд-во АН УССР, 1955. – 149 с. : ил., схемы.
1610. Слово о полку Игореве / Вступ. ст., ред. текста, прозаический пер. и прим. Н. К. Гудзия. – М. : Гослитиздат, 1955. – 84 с.
1611. Слово о полку Игоревім / Вступ. ст. і примітки М. К. Гудзія; Упоряд. В. Л. Микитась. – К. : Рад. письменник, 1955. – 371 с. : ілюстр. – (Б-ка поета).
1612. Слуцький О. Б. Перемога політики соціалістичної індустріалізації на Україні / Рада наук.-техн. пропаганди АН УРСР; Відп. ред. П. С. Загорський. – К. : Вид-во АН УРСР, 1955. – 107 с.
1613. Слуцький О. Б. Українська РСР в роки боротьби за соціалістичну індустріалізацію країни (1926–1929 рр.): Лекція / М-во освіти УРСР. – К. : Рад. шк., 1955. – 72 с. – (Лекції для студентів заочн. пед. і учит. ін-тів).
1614. Смирнова-Замкова А. И. Основное аргирофильное вещество и его функциональное значение / Ин-т физиологии им. А. А. Богомольца АН УССР. – К. : Изд-во АН УССР, 1955. – 158 с. : ил.
1615. Совещание по вопросам бактериальных удобрений: Тезисы докладов / АН УССР. – К. : Изд-во АН УССР, 1955. – 43 с.
1616. Співи та музика: Навч. посібник для пед. училищ / За ред. М. М. Гордійчука, О. Г. Раввінова. – К. : Рад. шк., 1955. – 342 с.
1617. Статут Українського товариства охорони природи та сприяння розвитку природних багатств. – К. : Вид-во АН УРСР, 1955. – 17 с.
1618. Стельмах М. Над Черемош: Гуцулски мотиви / Пер. от рус. Д. Спространов и Л. Велчев. – София: Народна култура, 1955. – 246 с. : портр.
1619. Стражеско Н. Д. Избранные труды. Т. 1: Проблемы патофизиологии кровообращения / АН УССР; Отв. ред. А. Л. Михнев. – К. : Изд-во АН УССР, 1955. – 400 с. : ил.
1620. Субботин С. И. Глубинное строение Советских Карпат и прилегающих территорий по данным геофизических исследований / Ин-т геологии полезных ископаемых АН УССР; Отв. ред. В. Б. Порфирьев. – К. : Изд-во АН УССР, 1955. – 260 с. : табл.
1621. Таранов А. Культурно-освітня робота сільських Рад / Сектор держави і права АН УРСР; Відп. ред. Б. М. Бабій. – К. : Держполітвидав УРСР, 1955. – 44 с. – (На допомогу працівникам сільських Рад депутатів трудящих).
1622. Тези доповідей урочистого засідання і наукової об'єднаної сесії відділів сільськогосподарських, біологічних та суспільних наук Академії наук УРСР, присвячених сторіччю з дня народження І. В. Мічуріна / АН УРСР. – К. : Вид-во АН УРСР, 1955. – 64 с.
1623. Тезисы докладов и выступлений: Республиканская научно-производственная конференция по вопросам передовой технологии и механизации литей-

ного производства. 7–11 декабря 1955 г. / Ин-т машиноведения и сельскохозяйственной механики АН УССР. Киевское обл. правление НТО Машпром. – К. : Изд-во АН УССР, 1955. – 104 с.

1624. Тезисы докладов Научной конференции по физиологии и патологии дыхания, гипо- и гипероксии и кислородной терапии. 21–24 ноября 1955 года / Ин-т физиологии им. А. А. Богомольца АН УССР. Киевский мед. ин-т. Укр. науч.-исслед. ин-т клинич. медицины; Отв. ред. Н. Н. Сиротинин. – К. : Изд-во АН УССР, 1955. – 227 с.

1625. Тезисы докладов на аспирантской научной конференции Академии наук Украинской ССР / АН УССР. – К. : Изд-во АН УССР, 1955. – 30 с.

1626. Тезисы докладов на аспирантской конференции отделения сельскохозяйственных наук. 28–29 марта 1955 года / Отв. ред. П. А. Власюк. – К. : Изд-во АН УССР, 1955. – 29 с.

1627. Тезисы докладов на 4-й Украинской республиканской конференции по органической химии / Ин-т органической химии АН УССР; Отв. ред. А. И. Киприанов. – К. : Изд-во АН УССР, 1955. – 44 с.

1628. Тезисы докладов совещания по вопросам бактериальных удобрений (1–3 декабря 1955 г.) / АН УССР. – К. : Изд-во АН УССР, 1955. – 43 с.

1629. Теленга Н. А. Биологический метод борьбы с вредными насекомыми сельскохозяйственных и лесных культур / Ин-т энтомологии и фитопатологии АН УССР. – К. : Изд-во АН УССР, 1955. – 87 с. : ил.

1630. Теленга Н. А. Сем. Braconidae. Подсем. Microgasterinae, подсем. Agathinac / Ин-т зоологии АН СССР; Глав. ред. Е. Н. Павловский. – М.; Л. : Изд-во АН СССР, 1955. – 312 с. : ил. – (Фауна СССР. – Т. 5., вып. 4).

1631. Теплично-парниковое хозяйство / Ин-т теплоэнергетики АН УССР; Ю. П. Горбатый, В. М. Сидун, И. Т. Швец [и др.]; Ред. И. Т. Швец. – К. : Изд-во АН УССР, 1955. – 224 с. : ил.

1632. Топачевський О. В., Макаревич М. Ф. Короткий визначник прісноводних водоростей УРСР. – К. : Рад. шк., 1955. – 311 с. : ілюстр.

1633. Троценко И. В. Скумпия / Укр. науч.-техн. о-во сельского и лесного хозяйства; Под. ред. Н. Н. Гришко. – К. : Изд-во Киев. ун-та, 1955. – 39 с. : ил.

1634. Труды Института генетики і селекції. Т. 4 / АН УРСР; Відп. ред. В. Я. Юр'єв. – К. : Вид-во АН УРСР, 1955. – 136 с.

1635. Труды института зоології. Т. 12, ч. 2 / АН УРСР; Відп. ред. В. Г. Касьяненко. – К. : Изд-во АН УРСР, 1954. – 120 с. : ил.

1636. Труды Ботанического сада. Т. 3 / АН УССР; Отв. ред. Н. Н. Гришко. – К. : Изд-во АН УССР, 1955. – 166 с. : ил.

1637. Труды 2-ой сессии Комиссии по определению абсолютного возраста геологических формаций Академии наук СССР и Института геологических наук АН УССР (13–16 июня 1953 г. в Киеве). – К. : Изд-во АН УССР, 1955. – 118 с.

1638. Труды Института гидробиологии. № 32 / АН УССР; Отв. ред. В. А. Мовчан. – К. : Изд-во АН УССР, 1955. – 154 с.

1639. Труды Института использования газа в коммунальном хозяйстве и промышленности АН УССР. Кн. 3: Газификация топлива и сжигание газа / АН УССР; Отв. ред. В. Ф. Копытов. – К. : Изд-во АН УССР, 1955. – 119 с. : ил.

1640. Труды Института физики. Вып. 6 / АН УССР; Отв. ред. М. В. Пассечник. – К. : Изд-во АН УССР, 1955. – 148 с.
1641. Труды Института черной металлургии. Т. 9, вып. 2 / Отд-ние техн. наук АН УССР; Отв. ред. З. И. Некрасов. – К. : Изд-во АН УССР, 1955. – 149 с. : ил.
1642. Труды Карадагской биологической станции. Вып. 13 / АН УССР; Отв. ред. Е. Н. Павловский. – К. : Изд-во АН УССР, 1955. – 186 с. : ил.
1643. Труды Крымского филиала АН УССР. Т. 9, вып. 3 / АН УССР; Отв. ред. Я. Д. Козин. – К. : Изд-во АН УССР, 1955. – 161 с.
1644. Труды Полтавской гравиметрической обсерватории. Т. 5 / АН УССР; Отв. ред. З. Н. Аксентьева. – К. : Изд-во АН УССР, 1955. – 160 с.
1645. Украинские революционные демократы о дружбе украинского народа с русским / Ин-т философии АН УССР; Отв. ред. Д. Ф. Остриянин. – К. : Изд-во АН УССР, 1955. – 164 с.
1646. Украинский математический журнал. Т. 7, № 1 / Ин-т математики АН УССР; Отв. ред. А. Ю. Ишлинский. – К. : Изд-во АН УССР, 1955. – 128 с. : портр., ил., табл.
1647. Те саме. Т. 7, № 2. – 111 с. : ил., табл.
1648. Те саме. Т. 7, № 3. – 116 с. : портр., ил., табл.
1649. Те саме. Т. 7, № 4. – 120 с. : ил., табл.
1650. Украинский химический журнал. Т. 21, вып. 1 / АН УССР; Отв. ред. Е. А. Шилов. – К. : Изд-во АН УССР, 1955. – 140 с. : ил., табл.
1651. Те саме. Т. 21, вып. 2. – 142 с. : ил., табл.
1652. Те саме. Т. 21, вып. 3. – 144 с. : портр., ил., табл.
1653. Те саме. Т. 21, вып. 4. – 135 с. : портр., ил., табл.
1654. Те саме. Т. 21, вып. 5. – 135 с. : портр., ил., табл.
1655. Те саме. Т. 21, вып. 6. – 142 с. : портр., ил., табл.
1656. Українка Леся. Про літературу: Поезії, статті, крит. огляди, листи / Упоряд., авт. ст. та прим. О. К. Бабишкін. – К. : Держлітвидав УРСР, 1955. – 333 с.
1657. Українська народна постична творчість: Радянський період / Ін-т мистецтвознавства, фольклору та етнографії АН УРСР; Ф. І. Лавров, М. П. Стельмах, А. М. Кінько [та ін.]; Відп. ред. М. Т. Рильський. – К. : Рад. шк., 1955. – 338 с. : ілюстр.
1658. Українські народні думи та історичні пісні / Ін-т мистецтвознавства, фольклору та етнографії АН УРСР; Упоряд. П. Д. Павлій, М. С. Родіна, М. П. Стельмах; Ред. М. Т. Рильський, К. Г. Гуслистий. – К. : Вид-во АН УРСР, 1955. – 507 с. : ілюстр.
1659. Українські народні пісні. В 2-х книгах. Кн. 1 / Упоряд. З. Василенко, М. Гордійчук. – К. : Мистецтво, 1955. – 485 с.
1660. Те саме. Кн. 2. – К. : Мистецтво, 1955. – 416 с.
1661. Українські народні прислів'я та приказки / Ін-т мистецтвознавства, фольклору та етнографії АН УРСР; Упоряд. В. Бобкова, Ф. Лавров, М. Ліждвой та ін.; Відп. ред. М. Т. Рильський. – К. : Вид-во АН УРСР, 1955. – 463 с. : ілюстр.
1662. Українські радянські народні пісні / Ін-т мистецтвознавства, фольклору та етнографії АН УРСР; Упоряд. З. І. Василенко, В. Д. Довженко; Ред. В. Д. Довженко. – К. : Мистецтво, 1955. – 343 с. : нот.

1663. Українські радянські письменники: Крит. нариси / Відп. ред. С. А. Крижанівський. – К. : Рад. письменник, 1955. – 452 с.
1664. Український біохімічний журнал. Т. 27, № 1 / Ін-т біохімії АН УРСР; Ред. О. В. Палладін. – К. : Вид-во АН УРСР, 1955. – 128 с. : ілюстр., табл.
1665. Те саме. Т. 27, № 2. – 117 с. : ілюстр., табл.
1666. Те саме. Т. 27, № 3. – 174 с. : ілюстр., табл.
1667. Те саме. Т. 27, № 4. – 132 с. : ілюстр., табл.
1668. Улучшение технологии очистки питьевой воды / Ин-т обшей и неорганической химии АН УССР; Отв. ред. Я. А. Фиалков. – К. : Изд-во АН УССР, 1955. – 89 с. : ил.
1669. Усенко В. В. Вплив Великої Жовтневої соціалістичної революції на розвиток революційного руху в Закарпатті в 1917–1919 рр. / Ін-т історії АН УРСР; Відп. рсд. Ф. П. Шевченко. – К. : Вид-во АН УРСР, 1955. – 196 с.
1670. Усовершенствование техники внесения удобрений / Совет по изуч. производительных сил УССР, Ин-т физиологии растений и агрохимии, Ин-т машиноведения и сельскохозяйственной механики АН УССР; Отв. ред. П. А. Власюк. – К. : Изд-во АН УССР, 1955. – 257 с. : ил.
1671. Федонюк К. Депутат сільської Ради, його права і обов'язки / Сектор держави і права АН УРСР. – К. : Держполітвидав УРСР, 1955. – 48 с. – (На допомогу працівникам сільських Рад депутатів трудящих).
1672. Фердман Д. Л. Применение радиоактивных изотопов для исследований в области биохимии мышц. – М., 1955. – 15 с. : диагр. – (Доклады, представл. УССР на Междунар. конференцию по мирному использованию атомной энергии).
1673. Физиология нервных процессов / Ин-т физиологии им. А. А. Богомольца АН УССР; Отв. ред. А. М. Воробьев. – К. : Изд-во АН УССР, 1955. – 459 с. : ил.
1674. Филатов В. П. Мои пути в науке. – Одесса: Обл. изд-во, 1955. – 164 с. : ил.
1675. Фильчаков П. Ф., Панчишин В. И. Интегратор ЭГДА-6/53 / Ин-т математики АН УССР. – К. : Изд-во АН УССР, 1955. – 20 с. : ил.
1676. Фильчаков П. Ф., Панчишин В. И. Интегратор ЭГДА-6/51 и ЭГДА-6/53: Инструкция по эксплуатации и методике моделирования задач / Ин-т математики АН УССР. Физ.-техн. экспериментальные мастерские Киев. ун-та; Ред. П. Ф. Фильчаков. – К. : Изд-во АН УССР, 1955. – 76 с. : ил.
1677. Физиологичний журнал. Т. 1, № 1 / Ін-т фізіології ім. О. О. Богомольця АН УРСР; Відп. ред. Г. В. Фольборг. – К. : Вид-во АН УРСР, 1955. – 144 с. : портр., ілюстр., табл.
1678. Те саме. Т. 1, № 2. – 145 с. : портр., ілюстр., табл.
1679. Те саме. Т. 1, № 3. – 145 с. : портр., ілюстр., табл.
1680. Те саме. Т. 1, № 4. – 144 с. : портр., ілюстр., табл.
1681. Те саме. Т. 1, № 5. – 137 с. : ілюстр., табл.
1682. Те саме. Т. 1, № 6. – 145 с. : портр., ілюстр., табл.
1683. Флора УРСР. Т. 7 / Ін-т ботаніки АН УРСР; Відп. ред. Д. К. Зсров; [Упоряд.] А. І. Барбарич, О. Д. Вісюліна, Ф. О. Гринь та ін.; Ред. тому М. В. Клоков, О. Д. Вісюліна. – К. : Вид-во АН УРСР, 1955. – 660 с. : ілюстр.

1684. Франко І. Я. Вибрані статті про народну творчість / Укр. держ. музей етнографії та художнього промислу АН УРСР; Упоряд. О. І. Дей; Відп. ред. М. Ф. Матвійчук. – К. : Вид-во АН УРСР, 1955. – 290 с. : ілюстр.
1685. Харкевич А. А. Очерки общей теории связи. – М. : Гостехиздат, 1955. – 268 с. : черт.
1686. Хомснко О. Д., Овсянников В. Б. Досвід застосування суміші органо-мінеральних добрив. – К. : [Б. в.], 1955. – 28 с.
1687. Храмов О. О. Питання розвитку промисловості будівельних матеріалів на Півдні Української РСР: На прикладі Запорізької, Херсонської та Миколаївської областей / Ін-т економіки АН УРСР; Відп. ред. Л. Е. Горелік. – К. : Вид-во АН УРСР, 1955. – 105 с.
1688. Цесевич В. П. Внутреннее строение Солнца и звезд / Всесоюз. о-во по распространению политических и научных знаний. – М. : Знание, 1955. – 32 с. : ил. – (Сер. 3, № 50).
1689. Цесевич В. П. Наука и религия о происхождении Земли. – Одесса: Обл. изд-во, 1955. – 44 с. : ил.
1690. Цесевич В. П. Чи є життя на інших планетах: Стеногр. публіч. лекції. – К. : Т-во для поширення політичних та наукових знань УРСР, 1955. – 36 с. – (Сер. 3, № 7).
1691. Цесевич В. П. Что и как наблюдать на небе: Руководство к организации и проведению любительских научных наблюдений над небесными светилами. 2-е изд. – М. : Гостехиздат, 1955. – 360 с. : ил., карты.
1692. Чекмарев А. П., Машковцев Р. А. Износ прокатных валков. – К. : Металлургиздат, 1955. – 148 с. : ил.
1693. Чепинога О. П., Сквирская Э. Б. Что такое биохимия / Совет науч.-техн. пропаганды АН УССР. – К. : Изд-во АН УССР, 1955. – 36 с. : ил.
1694. Шамрай А. П. «Наталка Полтавка» І. Котляревського. – К. : Мистецтво, 1955. – 75 с.
1695. Шаповалов І. І., Бельченко А. Я. Силовое різання металу по методу токаря-новатора В. Колесова: Бібліографічний покажчик / Львівська б-ка АН УРСР; Ред. А. І. Яцюк. – Львів: Вид-во АН УРСР, 1955. – 48 с.
1696. Швець І. Т. Від ракети до реактивного двигуна: Стеногр. публіч. лекції. – К. : Т-во для поширення політичних та наукових знань УРСР, 1955. – 44 с. : ілюстр. – (Сер. 5, № 4).
1697. Шкварников П. К. Агротехника выращивания двух урожаев картофеля на юге УССР с применением летних посадок свежееубранными клубнями / Глав. упр. с.-х. пропаганды и науки М-ва сельского хозяйства УССР. – К. : [Б. и.], 1955. – 20 с.
1696. Шланговий полуавтомат ПШ-5: Инструкция по наладке и эксплуатации / Ин-т электросварки им. Е. О. Патона АН УССР. – К. : Изд-во АН УССР, 1955. – 36 с. : ил.
1697. Шовкопляс І. Г. Стародавній кам'яний вік на Україні / Рада наук.-техн. пропаганди АН УРСР; Відп. ред. М. Я. Рудинський. – К. : Вид-во АН УРСР, 1955. – 64 с. : ілюстр.

1698. Штепанек С. І. Технічні засоби боротьби з задуючою (замором) риби / Рада наук.-техн. пропаганди АН УРСР. – К. : Вид-во АН УРСР, 1955. – 37 с. : ілюстр.
1699. Шугайлін О. В. Видатні борці за новий світогляд: Н. Копернік, Д. Бруно, Г. Галілей, М. В. Ломоносов. – К. : Т-во для поширення політичних та наукових знань УРСР, 1955. – 47 с. – (Сер. 3, № 8).
1700. Шурьян О. С., Пискорская Н. В., Столярова Т. Н. Отечественная литература по вопросам морфологии нервной системы: Библиографический указатель / Ин-т физиологии им. А. А. Богомольца АН УССР. – К. : Изд-во АН УССР, 1955. – 202 с.
1701. Щербань А. Н. Развитие технических наук в странах народной демократии / Совет науч.-техн. пропаганды АН УССР. – К. : Изд-во АН УССР, 1955. – 28 с.
1702. Щербань А. Н., Фурман Н. И. Обнаружение и контроль метана в шахтах и промышленных зданиях / Ин-т горного дела им. М. М. Федорова АН УССР; Отв. ред. П. С. Кучеров. – К. : Изд-во АН УССР, 1955. – 104 с. : ил.
1703. Щербина Т. М. Кукурудза – цінна кормова і продовольча культура: Рекомендаційний бібліографічний покажчик / АН УРСР; Держ. публіч. б-ка УРСР; Відп. ред. Д. І. Варшавська; Бібліогр. ред. Г. М. Плеський. – К. : Вид-во АН УРСР, 1955. – 72 с.
1704. Щербина Т. М., Індісов О. О. Методи роботи колгоспника-ученого Т. С. Мальцева: Рекомендаційний бібліографічний покажчик / АН УРСР; Держ. публіч. б-ка УРСР; Відп. ред. П. А. Власюк. – К. : Вид-во АН УРСР, 1955. – 40 с.
1705. Янковський В. Д. Досвід оживлення померлого організму: Стеногр. публіч. лекції. – К. : Т-во для поширення політичних та наукових знань УРСР, 1955. – 23 с.
1706. Bulachowski L. Wstep do jezykoznawstwa / Tlumaczyla Ewa Egerowaj. – Warszawa: Panstwowe wyd-wo naukowe, 1955. – czesc 2. – 144 s.
1707. Gnedenko B. V., Hinchin O. Y. Elementare Einfuhrung in die Wahrscheinlichkeitsrechnung. – Berlin: Deutsche Verl. der Wissenschaft, 1955. – 136 s.
1708. Kiriliuk E. P. Taras Sevcenko marele poet ucraincan democrat-revolutionar. – Bucuresti: Ed. cartea rusă, 1955. – 57 p.
1709. Lebedev S. A. Die schnelllaufende elektronische Rechenmaschine der Akademie der Wissenschaften der UdSSR. – Ber. Int. Konf. electron. Rech. Darmstadt, Okt. 1955. – Moskau, 1955. – 11 s. – (Akad. UdSSR. In-t Feinmech. Und Rechn.).
1710. Lebedev S. A. High-speed electronic computer of the Academy of Sciences of the USSR. Pap. Int. Conf. Electron. Comput. Darmstadt, October 1955. Moscow, Publ. House USSR Acad. Sci. 1955. – 10 p. – (Acad. Sci. USSR. Inst. Exact Mech. and Comput. Tech.).
1711. Lyaschenko P. I. Istoria economiei nationale a URSS. – Vol. 1: Formatiunile precapitaliste. – Bucuresti: Ed. de Stat pentru literatura economica si j'uridica, 1955. – 531 p.

СПИСОК УСТАНОВ, ЩО ДІЯЛИ У СКЛАДІ АН УРСР (1951–1955)

Установи при Загальних зборах АН УРСР

Рада по вивченню продуктивних сил УРСР АН УРСР у 1951–1955 рр. координувала й узагальнювала наукові дослідження з проблем розвитку й розміщення продуктивних сил УРСР та економічних районів і забезпечення народного господарства республіки мінерально-сировинними ресурсами на перспективу. Головними напрямками діяльності ради були: координація науково-дослідних робіт з дослідження великих комплексних проблем в установах АН УРСР, галузевих науково-дослідних установах та відповідних кафедрах вчз УРСР. Досліджувались такі комплексні проблеми, як розвиток продуктивних сил Полісся, Чернівецької, Закарпатської, Кримської областей; боротьба з посухою у південних районах України та розвиток сільського господарства в зоні зрошування.

Для виконання наукових завдань рада упродовж 1951–1955 рр. утворювала комісії, зокрема: з проблем боротьби з посухою у південних районах України; комплексного використання бурого вугілля, природних і промислових газів, водних ресурсів УРСР; освоєння малих річок; використання місцевих джерел добрив та місцевих сировинних ресурсів; промислового використання бентонітів; розвитку продуктивних сил Полісся та Криму; з питання боротьби зі шкідниками і хворобами сільськогосподарських і лісових культур.

Упродовж 1951–1953 рр. з метою надання наукової допомоги у розвитку та підвищенні ефективності сільськогосподарських виробництв, комплексні наукові експедиції ради працювали на правобережжі р. Інгульця (Снігурівський та Баштанський райони Миколаївської області УРСР).

Рада по вивченню продуктивних сил УРСР АН УРСР тісно співпрацювала із Радою по вивченню продуктивних сил АН СРСР, державними плановими органами та окремими міністерствами.

Постановою Президії АН УРСР від 22 травня 1953 р. в складі ради організовано секцію по гідробудовах.

Упродовж 1951–1952 рр. раду очолював акад. П. С. Погребняк, з 1952 р. її робота продовжилася під керівництвом акад. Г. М. Савіна.

Редакційно-видавнича рада АН УРСР упродовж 1951–1955 рр. здійснювала координаційну та організаційну роботу з видавничої діяльності АН УРСР. До функцій ради належали: розгляд, затвердження та пресвірення щорічних планів видань Академії, що подавалися бюро Відділів наук АН УРСР; здійснення контролю за редакційно-видавничою діяльністю наукових установ і Видавництва АН УРСР; розгляд та затвердження до друку монографій і науково-популярної літератури; затвердження планів і складу редакційних колегій спеціальних серій академічної літератури, періодичних видань АН УРСР; перевірка роботи редакцій академічних видань; координація видавничої діяльності Академії відповідно до рішень Загальних зборів та Президії АН УРСР; затвердження постанов, положень та інструкцій, обов'язкових для всіх академічних видань.

Постановою Президії АН УРСР від 8 січня 1954 р. затверджено бюро РВР АН УРСР та чотири секції – біологічних і сільськогосподарських наук; фізико-математичних, хімічних і геологічних наук; технічних наук; суспільних наук.

Очоловав раду Президент АН УРСР акад. О. В. Палладін.

Установи при Президії АН УРСР

Державна публічна бібліотека УРСР упродовж 1951–1955 рр. виконувала основні завдання: вивчення проблем бібліотекознавства, бібліографії, книгознавства, проведення перевіряння фондів, каталогізація книжкових фондів із урахуванням підвищення рівня обслуговування масового читача, комплектування новими надходженнями.

Основні напрями перебудови діяльності бібліотеки в 1951–1955 рр. були пов'язані із активізацією її участі у виконанні завдань розвитку народного господарства й культури, впровадження наукових досліджень вчених у практику роботи промисловості й сільського господарства. За дорученням Президії АН УРСР та на замовлення установ Академії бібліотека складала бібліографічні покажчики і довідники. У 1951 р. бібліотека відкриває напрям бібліографічного забезпечення усіх видань з питань історії науки й техніки АН УРСР.

У структурі бібліотеки працювали відділи: комплектування і каталогізації, вітчизняного комплектування, обробки і каталогізації, систематичного каталогу, фондів і обслуговування, консультаційно-бібліографічний, стародруків, рукописів, газетний, музичний, спецфондів; сектор масової роботи.

До структури бібліотеки також входили кабінети: марксизму-ленінізму (з 1952 р. – відділ марксизму-ленінізму), революційної преси (до 1954 р.), сільськогосподарської літератури, природничої літератури, технічної літератури, музичний, мистецтвознавства, образотворчих мистецтв, бібліотекознавства, математичної фізики ім. М. Остроградського та Г. Вороного, картографії та географії, дитячої та юнацької літератури; група реставрації фондів.

Також до цієї системи входили філії у Києві – Софіївська, Подільська та Філія № 3 в Георгіївській церкві Видубицького монастиря – додаткове сховище.

Восени 1955 р. в бібліотеці було створено сектор комплектування іноземною літературою. Наприкінці 1955 р. бібліотека мала 260 партнерів у 32 країнах, а обсяг книгообміну досяг 53% від загальної кількості надходжень.

Починаючи від 1955 р. було запроваджено публікацію систематичних оглядів, що розкривали діяльність бібліотеки за рік.

Бібліотеку очолювала у 1951 р. – К. М. Грибовська, а з 15 серпня 1951 р. – к.е.н. В. С. Дончак.

Бібліотечна комісія АН УРСР упродовж 1951–1955 рр. працювала як дорадчий орган Президії АН УРСР за напрямом своєї спеціалізації, координувала та контролювала роботу бібліотек всіх наукових установ АН УРСР, а також розглядала питання роботи Державної публічної бібліотеки УРСР, які стосувалися бібліотечно-бібліографічного обслуговування наукових установ АН УРСР. Комісія

надавала бібліотекам АН УРСР методичну допомогу у питаннях бібліотечно-бібліографічної роботи.

Комісія виконувала такі функції: розробляла заходи з кооперування та координації роботи бібліотек наукових установ АН УРСР; встановлювала в бібліотеках єдині форми організації фондів, каталогів, звітності, планування та обліку роботи; складала проекти основних нормативних та організаційно-методичних документів про роботу бібліотек; координувала замовлення бібліотек на іноземну літературу та періодику між бібліотеками АН УРСР та ДПБ; рекомендувала проведення виставок літератури з найактуальніших питань розвитку наукового господарства та історичних подій держави.

У 1951 р. комісію очолював акад. О. І. Білецький; у 1952–1953 рр. – акад. С. О. Шилов, у 1954–1955 рр. – акад. Л. А. Булаховський.

Рада науково-технічної пропаганди АН УРСР у 1951–1955 рр. продовжувала роботу в напрямі поширення досягнень науки і техніки, пропаганди наукових досягнень АН УРСР, передового виробничого досвіду з метою їх освоєння і подальшого використання у народному господарстві, видання масовим тиражем кращих лекцій, прочитаних у лекторіях АН УРСР.

У зв'язку із розгортанням будівництва Каховської ГЕС, Південноукраїнського і Північнокримського каналів, розбудови західних областей УРСР, завданнями з пропаганди та впровадження досягнень науки та досвіду передовиків на великих будовах, а також враховуючи звернення місцевих органів влади, рада організувала постійно діючі лекторії АН УРСР; подавала на затвердження Президії АН УРСР тематичні плани лекцій і друкованої літератури з науково-технічної пропаганди.

Постановою Президії АН УРСР від 4 лютого 1952 р. затверджено новий склад ради: академіки – В. Г. Касьяненко (голова), Б. В. Гнеденко, В. П. Комісаренко, В. М. Корецький, члени-кореспонденти – А. К. Бабко, В. О. Беліцер, М. О. Тюленев, Я. Б. Лопатинський (уповноважений ради по Львівському філіалу АН УРСР), О. В. Погорслов (уповноважений ради по харківським установам АН УРСР), к.е.н. П. Т. Городній (заступник голови), к.і.н. М. Н. Лещенко, в.о. директора Видавництва АН УРСР В. М. Ісакович, директор Державної публічної бібліотеки УРСР к.е.н. В. С. Дончак, доцент Д. І. Бакулін (вчений секретар).

До 1952 р. Раду очолював акад. В. М. Корецький, з 1952 по 1955 рр. – акад. В. Г. Касьяненко.

Науково-методична рада по охороні пам'яток культури АН УРСР упродовж 1951–1955 рр. здійснювала облік, науково-методичне керівництво справою охорони і вивчення пам'яток культури, вдосконалення наукових методів реставраційних робіт, розроблення принципів наукової класифікації пам'яток та їх обліку на всій території УРСР. Особливу увагу рада приділяла збереженню археологічних комплексів, розкритих під час розкопок античних міст та інших стародавніх пам'яток.

У 1955 р. Президія АН УРСР затвердила новий склад ради: д.і.н. С. М. Бібіков (голова), акад. М. Т. Рильський, д.і.н. В. О. Голобуцький, д.і.н. М. Я. Рудинський, к.і.п. І. Г. Шовкопляс, к.і.н. К. Г. Гуслистий, а також представники Академії

архітектури УРСР, Управління у справах архітектури при РМ УРСР, Комітету у справах мистецтв при РМ УРСР, Комітету у справах культурно-освітніх установ при РМ УРСР; до ради також увійшли представники низки історико-культурних заповідників та музеїв УРСР.

До 1955 р. раду очолював акад. П. П. Єфіменко, з 20 вересня 1955 р. – д.і.н. С. М. Бібіков.

Комітет сприяння будівництву гідроелектростанцій, каналів і зрошувальних систем АН УРСР продовжував здійснювати координацію робіт науково-дослідних установ АН УРСР та інших відомств і вназ України, пов'язаних з будівництвом гідроелектростанцій на Дніпрі, каналів та іригаційних мереж в північному Криму і на півдні України.

Основними напрямками роботи комітету були: наукове обґрунтування технічних і робочих проектів, методів проведення робіт та експлуатації великих будов на Півдні України; дослідження низки питань в галузі геології, гідрогеології, енергетики, автоматизації гідротехнічних споруд; конструювання нових гідротурбін і насосних станцій; вивчення режиму підземних вод на території майбутніх зрошуваних масивів після утворення Каховського і Молочанського водосховищ. Велику увагу комітет приділяв питанню використання зрошувальних земель півдня України та розвитку сільського господарства, промисловості і транспорту у зв'язку з будівництвом великих будов на Дніпрі.

У складі комітету діяли секції: геології, енергетики, сільського господарства, гідротехнічних споруд, механізації земляних робіт, хімії, економіки, механізації та електрифікації. Плани роботи комітету склалися на підставі заявок і пропозицій проектних та будівельних організацій і спрямовувалися на наукове обґрунтування технічних і робочих проектів, методів проведення будівельних робіт і експлуатації великих будов на півдні УРСР. Упродовж 1951–1955 рр. комітетом проведено велику роботу по наданню допомоги в розвідках і дослідженнях з метою проєктування і освоєння зрошувальних систем.

Постановою Президії АН УРСР від 22 травня 1953 р., з метою упорядкування організації вивчення гідроресурсів і ліквідації паралелізму в роботах Ради по вивченню продуктивних сил УРСР АН УРСР і Комітету сприяння будівництву гідроелектростанцій, каналів і зрошувальних систем АН УРСР, комітет ліквідовано, а його штатні одиниці передано Раді по вивченню продуктивних сил УРСР АН УРСР, у складі якої організовано секцію по гідробудовах.

Очолював комітет Президент АН УРСР акад. О. В. Палладін.

Науково-експериментальна база «Феофанія» АН УРСР упродовж 1951–1955 рр. проводила науково-дослідну роботу в галузі зоології, ботаніки, мікробіології, ентомології, фітопатології, гідрогеології, електротехніки, математики, тваринництва.

Загальне керівництво базою здійснювало Управління справами АН УРСР. У науковому відношенні вона підпорядковувалася відділам біологічних та сільськогосподарських наук АН УРСР.

Інститут зоології АН УРСР проводив на базі експериментальні дослідження з вегетативної гібридизації тварин, інтенсифікації розмноження

сільськогосподарських птахів, з вивчення механізмів дії зовнішніх факторів на розвиток сільськогосподарських тварин.

Відділ фізіології рослин Інституту ботаніки АН УРСР здійснював роботи з фотосинтезу, вивчення корелятивних зв'язків між надземними та підземними органами рослин в залежності від умов середовища; проводилися експериментальні роботи з плодовими культурами з метою підвищення їх урожайності. Відділ цитології і ембріології цього інституту здійснював роботи із запилення, запліднення і розвитку зернівки у злакових рослин, а також дослідження вегетативної і половой гібридизації рослин. Відділ вищих рослин проводив експериментальні дослідження окремих дикорослих дубильних і кормових рослин.

Інститут лісу АН УРСР мав на території бази дві ділянки, на яких було закладено дослід з прискореного вирощування високоякісної горіхової деревини для промисловості. Інститут також здійснював на базі роботи з розробки методів боротьби із шкідниками сільськогосподарських рослин.

Інститут мікробіології ім. Д. К. Заболотного АН УРСР проводив на базі дослідження бактеріальних та грибкових захворювань сільськогосподарських рослин, вивчення та випробування бактеріальних добрив.

Інститут геологічних наук АН УРСР мав у Феюфанії польову гідрогеологічну станцію, яка вивчала умови формування кількісних та якісних показників ґрунтових вод лісостепової зони УРСР.

Сектор тваринництва АН УРСР розробляв питання фізіології травлення високопродуктивних порід молочних корів, їх режиму харчування та доїння, вирощування молодяку великої рогатої худоби тощо.

У Феюфанії також розміщувалися експериментальні бази академічних інститутів математики та електротехніки, які проводили тут дослідження по закритих темах.

Директором Науково-експериментальної бази «Феюфанія» АН УРСР до 1954 р. був А. С. Падалка, з 1955 р. – Г. Я. Нестеренко.

Голосіївська сільськогосподарська база АН УРСР функціонувала як науково-допоміжний підрозділ Академії. Основні напрями роботи спрямовувалися на підвищення ефективності мінеральних і органічних добрив, впровадження у практику сільського господарства травопільних сівозмін, поліпшення системи живлення цукрового буряку, каучуконосів, багаторічних трав та інших культур, підвищення родючості ґрунтів.

Територіально база включала Оріховатську (7 га лісу) та Голосіївську (81,7 га лісу) ділянки, які було закріплено за Інститутом лісу АН УРСР для проведення науково-експериментальних досліджень з інтродукції нових деревинних порід, впорядкування розсадника скумпії, позахисних лісових смуг.

У науковому відношенні база підпорядковувалася відділам біологічних та сільськогосподарських наук АН УРСР.

Українське товариство охорони природи та сприяння розвитку природних багатств (Українське товариство охорони природи) функціонувало як добровільна організація трудящих, що ставила своїм завданням сприяти охороні природи та розвитку природних багатств Української РСР. Постановою Пре-

зидії АН УРСР від 23 квітня 1954 р. затверджено статут товариства, яким закріплено його назву – «Українське товариство охорони природи та сприяння розвитку природних багатств» та визначено напрями діяльності організації: 1) залучення широких верств населення до роботи з виявлення цінних ділянок природи та їх охорони, а також з охорони пам'яток природи (великих дерев, цінних екземплярів рослин, тварин, мальовничих краєвидів); 2) сприяння вивченню і збільшенню природних багатств і раціональному їх використанню; 3) пропаганда знань про природу і виховання почуття патріотизму; 4) наукова розробка питань охорони та перетворення природи.

З метою кращого розвитку наукової та науково-популярної діяльності товариства визначили доцільність його поділу на секції: юних захисників природи, охорони і розвитку багатств рослинного світу, охорони і збагачення тваринного світу, охорони і розвитку зслених насаджень, охорони водойм, їх рослинності і тваринного світу, охорони геологічних пам'яток природи. Для здійснення своїх завдань товариство на місцях організовувало обласні, міські та районні філії, а в установах, підприємствах, навчальних закладах, сільськогосподарських виробництвах – первинні організації.

Постановою Президії АН УРСР від 13 червня 1955 р. товариство підпорядковано Відділу біологічних наук АН УРСР.

Очолював товариство акад. П. С. Погребняк.

Комітет сприяння розвитку укрупненням колгоспам АН УРСР утворено постановою Президії АН УРСР від 19 січня 1951 р. Основними науковими завданнями комітету були: координація науково-дослідної роботи, яку здійснювали установи АН УРСР у колгоспах Димерського району Київської області, Баштанського і Снігурівського районів Миколаївської області, Генічеського району Херсонської області, Мукачівської округи Закарпатської області, Степанівського району Рівненської області та Ружичнянського району Кам'янець-Подільської області. Комітет організовував та укомплектував бригади вчених по наданню допомоги колгоспам з питань: планування сільськогосподарського виробництва, землевпорядкування, поєзакисного лісорозведення, раціонального використання добрив, проведення правильних сівозмін, застосування механізації сільськогосподарського тваринництва, ефективного використання машинно-тракторного парку, боротьби зі шкідниками та хворобами сільськогосподарських рослин, рибного господарства, садівництва, боротьби з хворобами сільськогосподарських тварин та ін.

До складу комітету увійшли: віце-президент АН УРСР акад. М. П. Семененко, віце-президент АН УРСР акад. П. С. Погребняк, Головний вчений секретар Президії АН УРСР акад. І. Т. Швець, голова Відділу сільськогосподарських наук акад. П. А. Власюк, голова Відділу біологічних наук акад. П. О. Свириденко, секретар парткомітету АН УРСР к.х.н. Ф. Д. Овчаренко, вчений секретар Президії АН УРСР О. З. Голик, вчений секретар Ради науково-технічної пропаганди АН УРСР д.ф.-м.н. Д. І. Бакулін.

Очолював комітет віце-президент АН УРСР акад. М. П. Семененко.

Комісія по культурі чаю АН УРСР була створена постановою Президії АН УРСР від 24 листопада 1950 р. і розробляла напрями науково-дослідної

роботи з впровадження культури чаю в Закарпатській та інших південно-західних областях УРСР. Комісію очолював директор Ботанічного саду АН УРСР акад. М. М. Гришко, під керівництвом якого здійснювалася робота по виявленню мікрорайонів для розведення культури чаю в південно-західних областях УРСР. У 1951 р. проводилася комплексна експедиція з поширення захисних лісонасаджень в районах впровадження культури чаю. Постановою Президії АН УРСР від 22 травня 1953 р. комісію ліквідовано. Керівництво і відповідальність за роботу з впровадження культури чаю покладено на директора Ботанічного саду АН УРСР, а контроль за роботою – на біоро Відділу біологічних наук АН УРСР.

Комісія по проблемам фізіологічного вчення академіка І. П. Павлова АН УРСР утворена за постановою Президії АН УРСР від 25 квітня 1952 р. з метою об'єднання і координації заходів, спрямованих на розвиток павловського вчення та перебудови на цій основі медико-біологічних наук, практики охорони здоров'я, тваринництва і ветеринарії. На комісію було покладено загальне керівництво всіма питаннями і заходами, пов'язаними з розвитком павловського вчення в Україні, завданнями розробляти у співпраці з Вченою радою по проблемам фізіологічного вчення акад. І. П. Павлова при Президії АН СРСР плани і здійснювати заходи із забезпечення всебічного розвитку павловського вчення в галузях наукових досліджень, народного господарства, охорони здоров'я і соціально-культурного будівництва.

До складу комісії увійшли: акад. Г. В. Фольборт (голова), акад. Р. Є. Кавецький, акад. В. П. Протопопов, чл.-кор. – А. М. Воробйов, чл.-кор. Є. К. Приходькова, чл.-кор. М. М. Сиротинін, професори – М. К. Вігте, А. І. Ємченко, Я. П. Склярв, доцент М. І. Путилін (вчений секретар).

Комісія по мічених атомах АН УРСР створена за постановою Президії АН УРСР від 25 грудня 1953 р. Головними завданнями комісії визначені: допомога та сприяння подальшому розвитку робіт, що проводяться в науково-дослідних установах АН УРСР та інших наукових установах УРСР з використання стабільних і радіоактивних ізотопів в якості мічених атомів для дослідження в різних галузях теоретичних і прикладних наук; обговорення отриманих результатів; координація планів і результатів таких досліджень та пропагування цих методів; організація нарад, конференцій, публічних лекцій та доповідей з питань використання мічених атомів. Свою роботу комісія координувала із відповідною Вченою радою при президенті АН СРСР.

До складу комісії увійшли: академіки – О. І. Бродський (голова), П. А. Власюк, А. К. Вальтер, В. Г. Дроботько, О. І. Душечкін, Р. Є. Кавецький, Є. О. Шилов, К. К. Хренов, члени-кореспонденти – Є. С. Бурксер, Б. Д. Грозін, З. І. Некрасов, Д. Л. Фердман, Я. Н. Фіалков, І. М. Францевич, Н. Д. Моргуліс, професор О. О. Городецький, к.х.н. Г. С. Фоменко (секретар).

Комісія науково-технічного постачання АН УРСР упродовж 1951–1955 рр. вносила на розгляд Президії АН УРСР пропозиції щодо розподілу матеріальних фондів поміж інститутами та установами АН УРСР. Постановою Президії АН УРСР від 6 лютого 1951 р. до складу комісії увійшли: акад. В. Є. Лашка-

рьов (голова), чл.-кор. П. С. Кучеров (заступник), начальник відділу матеріальних фондів Управління справами АН УРСР Г. Й. Мордерер (секретар), к.т.н. С. М. Буhalo, д.т.н. А. Д. Коваленко, к.т.н. Д. А. Драйгор, к.т.н. В. С. Божко, д.ф.-м.н. О. З. Голік, к.х.н. М. С. Фортунатов, д.б.н. А. М. Окснер, к.с.-г.н. В. П. Попов, К. І. Бурлаєнко, А. М. Гохман, А. О. Петерс.

Комісія працювала у 1951 р. під керівництвом акад. В. Є. Лашкарьова, у 1952–1955 рр. її очолював акад. Г. М. Савін.

Комісія по впровадженню наукових досягнень у виробництво АН УРСР відновила свою роботу за постановою Президії АН УРСР від 30 березня 1951 р. На комісію були покладені такі завдання: контроль за виконанням інститутами планів впровадженнь; підготовка пропозицій Президії АН УРСР з впровадження в народне господарство найбільш важливих наукових досліджень інститутів; допомога інститутам в організації спільних нарад з представниками виробництва, міністерств і відомств з обговорення планів впровадження та наслідків впровадження. Цією ж постановою зобов'язали бюро Відділів (окрім Відділу суспільних наук АН УРСР) затвердити відповідального з контролю за впровадженням, перелік найважливіших робіт з впровадження та їх виконавців по кожному інституту, контролювати хід впровадження. Функцію підтримки роботи комісії поклали на Відділ спеціальних робіт АН УРСР.

Президія АН УРСР затвердила головою комісії віце-президента АН УРСР акад. М. П. Семененка, заступником голови комісії акад. В. Є. Лашкарьова, вченим секретарем – О. М. Міляха.

Комісія по історії Академії наук УРСР утворена постановою Президії АН УРСР від 8 грудня 1955 р. з метою підготовки видання «Матеріали до історії Академії наук Української РСР» у зв'язку з 40-річчям АН УРСР.

До складу комісії увійшли: академік О. В. Палладін (голова), академіки – Ф. П. Белянкін, Л. А. Булаховський, П. А. Власюк, О. І. Душечкін, Р. Є. Кавецький, А. І. Кіпріанов, В. Є. Лашкарьов, М. В. Птуха, Г. М. Савін, М. П. Семененко, Г. Й. Сухомел, К. К. Хренов, І. Т. Швець, Й. З. Штокало, д.філол.н. І. К. Білодід, д.т.н. О. Н. Щербань, д.-г.-м.н. Я. Д. Козіп, д.і.н. О. К. Касименко, к.т.н. Ю. О. Анісімов (вчений секретар).

Видавництво АН УРСР упродовж 1951–1955 рр. спрямовувало свою діяльність на збільшення обсягів друкованої продукції. Президія АН УРСР проводила роботу з покращення матеріально-технічної бази видавництва, зокрема приймала рішення щодо оновлення та виділення додаткових приміщень, закупівлі нового обладнання, збільшення посадових окладів працівникам видавництва.

Видавництво очолював до 1951 р. І. Ф. Вишневський, з 16 липня 1951 р. – В. М. Ісакович, у 1952 р. – Б. М. Зав'ялов, у 1953 р. – В. С. Середенко, а упродовж 1954–1955 рр. – Б. М. Зав'ялов.

Київська друкарня АН УРСР забезпечувала друк та оформлення монографій, збірників наукових праць та періодичних видань науково-дослідних установ Академії. Очолював друкарню І. М. Титов.

Львівська друкарня АН УРСР забезпечувала видавництво академічних видань, насамперед, установ Львівського філіалу АН УРСР.

Друкарню очолював І. Д. Найда.

Центральна лабораторія науково-прикладної фотографії АН УРСР, створена у 1954 р., містила фотоархів, пов'язаний із усіма аспектами діяльності Академії. Лабораторія також забезпечувала фотозйомку урочистих подій АН, здійснювала друк фотографій для академічних видань.

Лабораторію очолював М. П. Шендерович.

Відділ суспільних наук АН УРСР

Інститут філософії АН УРСР здійснював розробку актуальних проблем сучасної філософії, досліджував історію філософської думки України, вивчав питання діалектичного і історичного матеріалізму (теорія пізнання і категорії матеріалістичної діалектики).

Відповідно до наукових завдань інститут функціонував у складі чотирьох відділів: 1) діалектичного матеріалізму; 2) історичного матеріалізму; 3) історії філософської і суспільної думки України; 4) філософії природознавства. При інституті функціонувала наукова бібліотека.

Упродовж 1951–1952 рр. інститут очолював акад. М. Е. Оселянський, з 1 липня 1952 р. – д. філос. н. Д. Х. Остринин.

Інститут економіки АН УРСР основним завданням наукової роботи мав вивчення закономірностей розвитку народного господарства в єдності його галузей, у взаємозв'язку промисловості і сільського господарства, виробництва, розподілу, обігу та споживання. Упродовж 1951–1955 рр. інститут розробляв низку загальних питань економічної теорії, функціонування економічних законів за різних державних устроїв, товарного виробництва і закону вартості, ліквідації істотних відмінностей між містом і селом, розумовою і фізичною працею. У сфері досліджень інституту перебували теоретичні питання економіки окремих галузей народного господарства – промисловості, сільського господарства, транспорту, торгівлі; найважливіші питання виробництва, організації праці, зниження собівартості і підвищення рентабельності, узагальнення передового досвіду новаторів промисловості і сільського господарства.

Відповідно до наукових завдань інститут мав таку структуру: 1) відділ економіки промисловості; 2) відділ економіки сільського господарства; 3) відділ політекономії; 4) відділ водного господарства; 5) відділ статистики; 6) відділ історії народного господарства.

Постановою Президії АН УРСР від 24 грудня 1954 р. ліквідовано відділ водного господарства та відділ статистики.

Постановою Президії АН УРСР від 2 червня 1955 р. Інституту економіки АН УРСР підпорядковано відділ економіки Інституту суспільних наук АН УРСР.

Упродовж 1951–1952 рр. інститут очолював к. е. н. О. М. Румянцев, з 16 січня 1953 р. інститут почав працювати під керівництвом д. е. н. О. О. Нестеренка.

Інститут історії АН УРСР (Інститут історії України АН УРСР). У зв'язку з розширенням науково-дослідної тематики і виконанням функцій головної науково-дослідної установи в Україні у галузі історичної науки, постановами РМ УРСР від 2 березня 1953 р. № 482, Президії АН УРСР від 6 вересня 1952 р. і 13 березня 1953 р. Інститут історії України АН УРСР перейменовано в Інститут історії АН УРСР.

У 1951–1955 рр. інститут мав такі наукові завдання: вивчення історії України, дослідження історії країн народної демократії, міжнародних відносин, всесвітньої історії; підготовка підручників для вищих навчальних закладів. Структура інституту вдосконалювалася відповідно до наукових досліджень та наявного кадрового потенціалу. У структурі інституту функціонували відділи: археографії, воєнно-історичний, історіографії, історії радянського суспільства, історії капіталізму, історії феодалізму, історії країн народної демократії, загальної історії, міжнародних відносин. Структурним підрозділом інституту була бібліотека.

За постановою Президії АН УРСР від 7 квітня 1952 р. ліквідовано воєнно-історичний відділ. У 1952 р. відділ загальної історії та відділ історії міжнародних відносин були об'єднані в єдиний відділ – загальної історії і міжнародних відносин. За постановою Президії АН УРСР від 24 грудня 1954 р. ліквідовано відділ історіографії.

Постановою Президії АН УРСР від 23 липня 1954 р. у зв'язку із прийняттям Кримського філіалу АН СРСР у відання АН УРСР інституту у науково-методичному відношенні підпорядковано групу історії відділу історії та археології Кримського філіалу.

Наприкінці 1955 р. в інституті плідно функціонували 6 відділів – історії радянського суспільства; історії капіталізму; історії феодалізму; історії країн народної демократії; загальної історії і міжнародних відносин; археографії.

Інститут очолював – д.і.н. О. К. Касяменко.

Інститут літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР (Інститут української літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР). У зв'язку з розширенням науково-дослідної тематики постановами РМ УРСР від 2 березня 1953 р. № 483, Президії АН УРСР від 6 вересня 1952 р. і 13 березня 1953 р. Інститут української літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР перейменовано у Інститут літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР.

У 1951–1955 рр. інститут досліджував проблеми синтетичної побудови історії української літератури, здійснював наукове видання пам'яток української літератури та творів класиків української літератури, вивчав творчість окремих письменників, досліджував українську літературу та її зв'язки з іншими слов'янськими літературами, проблеми шевченкознавства.

Відповідно до наукових завдань інститут мав такі відділи: давньої літератури, української доживотної літератури, української радянської літератури, російської і слов'янської літератури, шевченкознавства, бібліографії, рукописів. При інституті працювала бібліотека.

Президія АН УРСР своєю постановою від 15 лютого 1952 р. ліквідувала відділ бібліографії та організувала відділ давньої літератури. Для підсилення роботи інституту в галузі російської і слов'янської літератури, на базі існуючого відділу

російської і слов'янської літератури створено відділ російської літератури та групу слов'янських літератур.

За постановою Президії АН УРСР від 24 грудня 1954 р. відділ давньої літератури влило до складу відділу української доживотної літератури в якості групи; організовано відділ літератури слов'янських країн народної демократії.

Інститут очолював акад. О. І. Білєцький.

Інститут мовознавства ім. О. О. Потебні АН УРСР у 1951–1955 рр. вивчав проблеми методології мовознавства, української лексикографії, досліджував історію української мови та її сучасний стан, полтавсько-київський діалект, походження і історію слов'янських мов, історію українсько-російських мовних зв'язків, українську діалектологію. За редакцією Л. А. Булаховського вийшов загальний академічний «Курс сучасної української літературної мови» (1951 р.). Це був перший ґрунтовний і систематичний опис усіх структурних рівнів української мови, який до того ж зафіксував стабільність літературних норм.

Відповідно до наукових завдань у складі інституту функціонували такі відділи: української мови, словників, діалектології, російської мови та інших слов'янських мов, загального мовознавства і романських та германських мов.

За постановою Президії АН УРСР від 24 грудня 1954 р. об'єднано відділ російської мови та інших слов'янських мов з відділом загального мовознавства і романських та германських мов у відділ російської мови, слов'янських мов і загального мовознавства.

Інститут очолював акад. Л. А. Булаховський.

Львівський відділ Інституту мовознавства ім. О. О. Потебні АН УРСР досліджував питання діалектології та історії літературної мови. У відділі працював сектор словників, який, зокрема займався підготовкою до видання польсько-українського та короткого тлумачного словника української мови. Із створенням у Львові Інституту суспільних наук АН УРСР у березні 1951 р. відділ увійшов до його складу на правах структурного підрозділу.

3 березня 1950 р. відділ очолював д.філол.н., проф. В. І. Борковський.

Інститут мистецтвознавства, фольклору та етнографії АН УРСР упродовж 1951–1955 рр. проводив наукові дослідження з проблем українського образотворчого мистецтва, української музики та театру, історії української етнографії, міського побуту, збирання і вивчення українського фольклору.

Відповідно до наукових завдань інститут складався з таких підрозділів: відділ образотворчого мистецтва, відділ словесного фольклору, відділ театру і кіно, відділ етнографії, відділ музики і музичного фольклору, відділ рукописних фондів, відділ звукозапису, бібліотека.

За постановою Президії АН УРСР від 24 грудня 1954 р. відділ рукописних фондів реорганізовано у групу фондів при дирекції інституту, а відділ звукозапису – у допоміжну лабораторію звукозапису.

Друкованим органом інституту був щорічник «Наукові записки Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії».

Інститут очолював акад. М. Т. Рильський.

Інститут археології АН УРСР у 1951–1955 рр. досліджував пам'ятки матеріальної культури та здійснював їх наукове опрацювання з метою висвітлення давньої історії УРСР. Особливе місце в діяльності інституту займали дослідження археологічних пам'яток на території новобудов Півдня УРСР.

Інститут мав таку структуру: відділ археології первісного суспільства, відділ скіфо-античної археології, відділ слов'янської археології, Львівський відділ інституту. Постановою Президії АН УРСР від 15 лютого 1952 р. до складу інституту введено Державний історико-археологічний заповідник «Ольвія».

Виходячи з унікальності степового феномену й історичної цінності петрогліфів Кам'яної Могили як пам'ятки природи, первісного мистецтва та культури, РМ УРСР своїм розпорядженням від 7 липня 1954 р. оголосила територію в 15 га разом з пісковиковим пагорбом заповідною зоною АН УРСР. Заповідна територія «Кам'яна могила» поблизу м. Мелітополь з унікальними наскальними зображеннями була підпорядкована Інституту археології АН УРСР.

Постановою Президії АН УРСР від 23 липня 1954 р. у зв'язку із прийняттям Кримського філіалу АН СРСР у відання АН УРСР інституту у науково-методичному відношенні підпорядковано групу археології відділу історії та археології Кримського філіалу.

До 1954 р. інститут очолював акад. П. П. Єфіменко, з 1955 р. – д.і.н. С. М. Бібіков.

Львівський відділ Інституту археології АН УРСР основним науковим завданням мав археологічне дослідження заходу України та складання археологічної карти цього регіону. Співробітники відділу досліджували палеоліт та мезоліт Подністер'я, трипільську культуру басейну Середнього Дністра, Волині та Поділля різних археологічних періодів, пам'ятки ранньозалізного віку та культури римського періоду тощо.

Із створенням у березні 1951 р. у Львові Інституту суспільних наук АН УРСР відділ на правах самостійного підрозділу увійшов до його складу.

Очолював Львівський відділ Інституту археології АН УРСР, а згодом відділ археології Інституту суспільних наук АН УРСР к.і.н. М. Ю. Смішко.

Державний історико-археологічний заповідник «Ольвія». У заповіднику проводилися розкопки житлових кварталів масової забудови в різних частинах Ольвії, захисних споруд та ремісничих майстерень в Нижньому місті, центральній частині римської цитаделі, некрополя, поселення Ольвійської хори.

Постановою Президії АН УРСР від 15 лютого 1952 р. заповідник введено до складу Інституту археології АН УРСР. Цією ж постановою посаду директора заповідника, яку займав чл.-кор. Л. М. Славин скасували, а його призначили с.н.с. відділу скіфо-античної археології.

Сектор держави та права АН УРСР упродовж 1951–1955 рр. проводив роботу із вивчення всебічного розвитку правової науки в УРСР і теоретичного узагальнення діяльності державних органів республіки, розробляв питання зміцнення й удосконалення роботи державного апарату, зокрема місцевих органів державної влади і управління. До наукового дослідження включалися такі проблеми: історія держави і права Української РСР; міжнародне право, насамперед

проблеми, пов'язані з діяльністю УРСР як країни-члена ООН і суб'єкта міжнародного права; питання державного права країн Східної Європи.

З 1952 р. у складі сектору почала діяти вчена рада. Відбулося у цей період чисельне збільшення штату сектору та його внутрішнє структурування, розширилась тематика наукової діяльності. Були започатковані дослідження в галузі цивільного, трудового і кримінального права, правової охорони навколишнього природного середовища. Науковці сектору брали участь у підготовці проєктів Цивільного, Цивільно-процесуального, Кримінального, Кримінально-процесуального кодексів УРСР, інших законодавчих актів та матеріалів з питань міжнародного права для МЗС УРСР. Один із напрямів діяльності сектору був пов'язаний із науково-пропагандистською роботою (публікація журнальних і газетних статей, лекції для трудящих з питань держави і права, міжнародної політики та міжнародного права). З 1952 р. розпочалося видання «Наукових записок Сектора держави та права АН УРСР».

Сектор очолював акад. В. М. Корещький.

Інститут суспільних наук АН УРСР у Львові утворено постановою РМ СРСР від 21 лютого 1951 р. № 457, постановою РМ УРСР від 24 березня 1951 р. № 561 та постановою Президії АН УРСР від 20 жовтня 1950 р. на базі Львівського відділу археології Інституту археології АН УРСР, Львівського відділу мовознавства Інституту мовознавства ім. О. О. Потебні АН УРСР та Українського державного музею етнографії та художнього промислу АН УРСР.

Основними науковими завданнями інституту мав: дослідження історико-культурної спадщини західних областей УРСР; комплексне вивчення проблем теорії та історії української культури; впорядкування словників; комплексне археологічне дослідження матеріальної та духовної культури давнього населення Західної України; вивчення історичної та діалектичної лексики на західних землях УРСР; дослідження історії народного господарства і економічної думки західних областей УРСР; вивчення нових процесів, що мали місце у матеріальній та духовній культурі в Західній Україні.

Відповідно до наукових завдань було визначено структуру інституту: 1) відділ історії України; 2) відділ археології; 3) відділ української літератури; 4) відділ мовознавства з групою слов'язознавства; 5) відділ економіки; 6) відділ етнографії та народної творчості із групою фольклористів. При інституті працювала бібліотека.

Постановою Президії АН УРСР від 15 лютого 1952 р. на базі відділу етнографії та народної творчості організовано відділ образотворчого мистецтва, групу етнографії разом з штатними одиницями передано до Українського державного музею етнографії та художнього промислу АН УРСР; групу фольклору переведено з відділу етнографії та народної творчості до відділу української літератури. Цією ж постановою до складу інституту передано кабінет мистецтвознавства Львівської бібліотеки АН УРСР разом з фондами та штатними посадами бібліотечного і допоміжного персоналу.

Постановою Президії АН УРСР від 4 квітня 1952 р. затверджено склад вченої ради Інституту суспільних наук АН УРСР.

Своєю постановою від 24 грудня 1954 р. Президія АН УРСР ліквідувала відділ образотворчого мистецтва, а його штати було передано Українському державному музею етнографії та художнього промислу АН УРСР.

Постановою Президії АН УРСР від 2 червня 1955 р. відділ економіки Інституту суспільних наук АН УРСР підпорядковано Інституту економіки АН УРСР з перебуванням співробітників цього відділу в м. Львів.

Структура інституту на кінець 1955 р. включала: 1) відділ історії України; 2) відділ археології; 3) відділ української літератури і етнографії; 4) відділ мовознавства з групою слов'язознавства; 5) бібліотека.

Інститут очолював у 1951 р. д.е.н. О. О. Нестеренко, у 1952–1953 рр. – т.в.о. директора був к.і.н. М. Ю. Смішко, з 15 травня 1953 р. – д.і.н. І. П. Крип'якевич.

Львівська бібліотека АН УРСР упродовж 1951–1955 рр. спрямовувала свою діяльність на підвищення якості обслуговування читачів, впорядкування каталогів і фондів, переінвентаризацію основного фонду, складання бібліографічних довідок. В цей час проводилася культурно-масова робота серед читачів – виставки, екскурсії, конференції, літературні вечори тощо.

Структурно до бібліотеки входили: 1) відділ комплектування; 2) відділ опрацювання фондів; 3) газетно-журнальний відділ; 4) відділ обміну та концентрації; 5) відділ фондів і обслуговування читачів; 6) відділ бібліографії; 7) кабінет рідкісної книги; 8) кабінет мистецтвознавства; 9) відділ рукописів; 10) відділ спецфондів; 11) відділ стародруків; 12) кабінет мистецтвознавства; 13) кабінет марксизму-ленінізму; 14) картосховище.

Постановою Президії АН УРСР від 15 лютого 1952 р. скасовано газетно-журнальний відділ, а його функції передано відділу фондів і обслуговування читачів. Цією ж постановою до складу Інституту суспільних наук АН УРСР передано кабінет мистецтвознавства разом з фондами та штатними посадами бібліотечного і допоміжного персоналу.

Бібліотеку очолював у 1951 р. І. М. Кирилов, а з 1 лютого 1952 р. – А. З. Одуха.

Український державний музей етнографії та художнього промислу АН УРСР (Львівський етнографічний музей АН УРСР) створено згідно з постановою ЦК КП(б)У та РМ УРСР від 11 серпня 1951 р. № 2120, постанови Президії АН УРСР від 7 вересня 1951 р. на базі Львівського етнографічного музею АН УРСР та Державного музею художнього промислу Комітету у справах мистецтв при РМ УРСР. У систему АН УРСР музей перейшов 15 вересня 1951 р., розгорнувши науково-дослідну діяльність на базі цінного добробку своїх попередників.

Музей здійснював координацію наукової роботи у галузі етнографії, мистецтвознавства, музеєзнавства та художніх промислів, висвітлення їх в історичному розвитку і взаємозв'язках; проводив науково-дослідну роботу у галузі історії мистецтва, етнографічних особливостей українського народу в західних областях УРСР; колекціонував художні твори прикладного мистецтва; організовував постійні та тимчасові експозиції; функціонував як навчальна база для викладачів та студентів навчальних закладів, популяризував музейні колекції серед широких верств населення. Один із напрямів роботи був пов'язаний із допомогою виробництву, зокрема у підборі з музейних фондів відповідних матеріалів для

використання в проєктах художнього оформлення різних художніх виробів. Виробничі підприємства постійно одержували консультації з питань використання культурної спадщини у виробництві та пристосування народного орнаменту до сучасних вимог. Фонди музею нараховували понад 60 тис. експонатів, які відображали матеріальну культуру, народне мистецтво та художню промисловість українського народу, а також російське прикладне мистецтво та мистецтво зарубіжних країн.

Постановою Президії АН УРСР від 15 лютого 1952 р., до музею передано групу етнографії Інституту суспільних наук АН УРСР.

Постановою Президії АН УРСР від 24 грудня 1954 р. затверджено таку структуру музею: відділ етнографії; відділ народного мистецтва і художньої промисловості; відділ експозиції і культмасової роботи; відділ фондів; господарська частина.

Очоловав музей до 1953 р. к.філол.н. О. І. Дей, у 1954 р. – к.філол.н. А. І. Генсиорський. У 1955 р. т.в.о. директора музею був к.і.н. М. К. Івасюта.

Державний музей Т. Г. Шевченка передано до віддання АН УРСР відповідно до постанови РМ УРСР та ЦК КП(б) України від 6 лютого 1951 р. № 247 і підпорядковано в науково-методичному та господарському відношенні Відділу суспільних наук АН УРСР.

Музей проводив культурно-просвітницьку та науково-дослідну роботу у галузі шевченкознавства. У 22 залах музею розміщувалося понад чотири тисячі експонатів.

В означений період науковий колектив музею розробляв такі проблеми шевченкознавства: досліджувалися ідейно-творчі зв'язки Т. Г. Шевченка з російськими революціонерами-демократами; були підготовлені до друку VII, VIII, IX і X томи академічного видання творів Т. Г. Шевченка, до яких увійшла вся образотворча спадщина Т. Г. Шевченка. Були опубліковані видання: «Словник мови Т. Г. Шевченка – родоначальника української літературної мови», «Т. Г. Шевченко в критиці», «Т. Г. Шевченко у спогадах сучасників». Спільно з працівниками кіностудії співробітниками музею було створено фільм «Тарас Шевченко-художник».

Постановою Президії АН УРСР від 12 червня 1953 р. у відання Державного музею Т. Г. Шевченка передано Будинок-музей Т. Г. Шевченка.

За постановою Президії АН УРСР від 24 грудня 1954 р. у музеї організовано відділ масового обслуговування екскурсій.

Директором музею упродовж 1951–1955 рр. була к.філол.н. К. П. Дорошенко.

Будинок-музей Т. Г. Шевченка передано до АН УРСР відповідно до постанови РМ УРСР та ЦК КП(б) України від 6 лютого 1951 р. № 247 і підпорядковано в науково-методичному та господарському відношенні Відділу суспільних наук АН УРСР. Експозиція музею була присвячена темі київського періоду життя Т. Г. Шевченка під час трьох його приїздів на батьківщину, насамперед проживання у будинку 1846 р.; висвітленню літературної творчості та громадсько-політичної діяльності поета цього періоду. Музейні фонди розміщувалися у шести кімнатах і двох коридорах. У складі музею функціонувала бібліотечка, яка нараховувала 3308 видань. Постановою Президії АН УРСР від 12 червня 1953 р. Будинок-музей Т. Г. Шевченка передано у відання Державного музею Т. Г. Шевченка.

Директором музею упродовж 1951–1953 рр. був Д. Ф. Красицький, з 1953 р. до 1955 р. – М. І. Мацапура.

Канівський державний музей-заповідник «Могила Т. Г. Шевченка» передано до віддання АН УРСР відповідно до постанови РМ УРСР та ЦК КП(б) України від 6 лютого 1951 р. № 247 і підпорядковано в науково-методичному та господарському відношенні Відділу суспільних наук АН УРСР. Заповідник функціонував як культурно-освітній, науково-дослідний і туристичний центр. Його завданням було вивчення і популяризація надбання української національної і світової історико-культурної спадщини, творчості Кобзаря, історії Тарасової (Чернечої) гори, забезпечення на своїй території охорони пам'яток культури від доісторичних часів до сьогоднішнього, а також природного ландшафту. Фахівцями заповідника наукові дослідження проводилися не лише за пріоритетними науковими темами, що стосувалися життя та творчості Т. Г. Шевченка, але й в інших галузях – історії, мовознавства, етнографії, фольклористики.

Структурно музей складався із відділів: життя та діяльності Т. Г. Шевченка, вшанування пам'яті Т. Г. Шевченка, а також бібліотеки. У складі музею функціонувало 10 експозиційних залів.

Упродовж 1951–1952 рр. музей очолював С. Я. Дука, а з 1 липня 1952 р. – Я. М. Даньков.

Літературно-меморіальний музей Т. Г. Шевченка в с. Шевченкове Вільшанського району Київської області передано до віддання АН УРСР відповідно до постанови РМ УРСР від 27 вересня 1951 р. № 2763 і прийнято в систему наукових установ АН УРСР 1 листопада 1951 р. за постановою Президії АН УРСР від 5 жовтня 1951 р. Робота працівників музею спрямовувалася на висвітлення життя та творчості поета, чому сприяло і місцезнаходження музею – на території батьківської садиби Т. Г. Шевченка. Музей функціонував як культурно-освітній, науково-дослідний і туристичний центр.

Очолював музей у 1952–1955 рр. І. Т. Решетник.

Відділ фізико-математичних наук та Відділ хімічних і геологічних наук (Відділ фізико-математичних, хімічних і геологічних наук, Відділ фізико-математичних і хімічних наук) АН УРСР*

* Документально не вдалося встановити точної дати перейменування Відділу фізико-математичних і хімічних наук у Відділ фізико-математичних, хімічних і геологічних наук. За протоколами засідань Президії АН УРСР з 11 грудня 1953 р. по 15 червня 1955 р. він зазначається як Відділ фізико-математичних, хімічних і геологічних наук. Розпорядженням РМ УРСР від 15 червня 1955 р. № 698-р та постановою Президії АН УРСР від 10 вересня 1955 р. Відділ фізико-математичних, хімічних і геологічних наук АН УРСР розділено на два відділи: Відділ фізико-математичних наук та Відділ хімічних і геологічних наук. Відділу фізико-математичних наук підпорядковано такі установи: Інститут математики, Інститут фізики, Інститут металофізики, Головні астрономічну обсерваторію, Полтавську гравіметричну обсерваторію, Фізико-технічний інститут. Відділу хімічних і геологічних наук підпорядковано установи: Інститут загальної та неорганічної хімії, Інститут органічної хімії, Інститут фізичної хімії ім. Л. В. Писаржевського, Інститут геологічних наук, Інститут геології корисних копалин, Сейсмічний сектор АН УРСР у Львові.

Інститут математики АН УРСР у 1951–1955 рр. продовжував дослідження в галузі функціонального аналізу і алгебри; механіки; прикладної математики; геометрії; нелінійної механіки; асимптотичних методів і статистичної механіки; розв'язання окремих задач математичної фізики; здійснював дослідження в галузі теорії функцій і функціонального аналізу, теорії ймовірності. У зазначений період інститут також розробляв теорію розрахунків шахтних підйомних канатів і проводив розробки з теорії рівняння.

На початку 1951 р. у складі інституту працювали такі підрозділи: 1) відділ теорії функцій комплексної змінної та її застосування; 2) відділ алгебри і функціонального аналізу; 3) відділ прикладної математики; 4) відділ асимптотичних методів і теорії ймовірностей; 5) відділ механіки; 6) спецлабораторія; 7) рахунково-обчислювальна лабораторія.

Відповідно до наукових завдань у 1952 р. інститут мав дещо змінену структуру: 1) відділ математичної фізики з групою історії математики та механіки; 2) відділ математичного аналізу; 3) відділ диференціальних рівнянь з групою геометрії; 4) відділ теорії ймовірностей і математичної статистики з обчислювальною лабораторією; 5) відділ загальної механіки; 6) відділ гідромеханіки з лабораторією фільтрації; 7) спецлабораторія.

Постановою Президії АН УРСР від 24 грудня 1954 р. затверджено нову структуру інституту у такому складі: 1) відділ диференціальних рівнянь; 2) відділ математичного аналізу і математичної фізики (з групою історії математики); 3) відділ обчислювальної математики і теорії ймовірності; 4) відділ загальної механіки; 5) відділ гідромеханіки (з групою фільтрації); 6) відділ математичної теорії пружності; 7) бібліотека; 8) господарський відділ.

Інститут очолював до 1955 р. – акад. О. Ю. Ішлінський, з 1 липня 1955 р. – акад. Б. В. Гнеденко.

Львівський відділ теорії пружності Інституту математики АН УРСР досліджував проблеми функціонального аналізу та теорії пружності. Основні напрями наукової роботи пов'язувалися із динамічною теорією розрахунку підйомних канатів та концентрацією напруги біля отворів. Постановою РМ УРСР від 21 лютого 1951 р. № 457, постановою РМ УРСР від 24 березня 1951 р. № 561 і постановою Президії АН УРСР від 30 березня 1951 р. на базі львівських наукових установ Академії організовано Львівський філіал АН УРСР. Львівський відділ теорії пружності Інституту математики АН УРСР увійшов на правах відділу до складу Інституту машинознавства і автоматики Львівського філіалу АН УРСР. Відділ очолював акад. Г. М. Савін.

Інститут фізики АН УРСР у 1951–1955 рр. здійснював дослідження в галузі ядерної фізики; фізики напівпровідників; фізики твердого тіла; фізики електронних процесів; теоретичної фізики; оптики; електроакустики; електронної теорії кристалів; проводив спектральні дослідження.

Відповідно до наукових завдань інститут складався з таких відділів: ядерної фізики; фізики напівпровідників; фізики електронних процесів; спектрального аналізу; технічної фізики; експериментально-виробничого; теоретичної фізики; відділу № 3; лабораторії технічної фізики (припинила діяльність

у 1952 р. у зв'язку з переводом завідувача лабораторії чл.-кор. О. О. Харкевича до АН СРСР) та майстерні. При інституті працювала наукова бібліотека.

Постановою Президії АН УРСР від 12 червня 1953 р. відділ технічної фізики об'єднано з відділом № 3. У 1954 р. введено в експлуатацію лабораторію низьких температур. З другої половини 1955 р. почав виходити друкований орган інституту – «Український фізичний журнал».

Інститут очолював – к.ф.-м.н. М. В. Пасічник.

Інститут металофізики АН УРСР (Лабораторія металофізики АН УРСР). Лабораторія металофізики АН УРСР упродовж 1951–1955 рр. проводила дослідження проблем фізичних явищ при гартуванні та відпуску сталі, дифузії та кристалізації металів і сплавів; кінетики кристалізації на твердій поверхні та у переохолоджених розчинах.

Лабораторія мала таку структуру: відділ фазових перетворень із рентгенівською лабораторією твердого тіла та термічною лабораторією; відділ кристалізації із лабораторією кристалізації та препарувальною; відділ дифузії із лабораторією дифузії та рентгенівською лабораторією; відділ теорії твердого тіла; лабораторія ультразвукових методів дослідження металів; лабораторія мічених атомів; лабораторія механічних випробувань металів за різних температур; механічні майстерні; бібліотека.

У 1953 р. до Лабораторії металофізики АН УРСР зі складу Інституту чорної металургії АН УРСР передано відділ металознавства і рентгеноспектральну лабораторію.

За розпорядженням РМ СРСР від 6 жовтня 1954 р. № 11032-р, розпорядженням РМ УРСР від 9 березня 1955 р. № 245-р та постановою Президії АН УРСР від 11 березня 1955 р. на базі лабораторії створено Інститут металофізики АН УРСР, що сприяло подальшому розширенню та поглибленню наукових досліджень в галузі фізики металів. Цією ж постановою чл.-кор. А. А. Смирнова призначено в.о. директора інституту та завідувачем відділу металофізики, акад. В. М. Свечникова затверджено завідувачем відділу металографії. Підтримуючи створення Інституту металофізики АН УРСР, РМ СРСР зобов'язала інститут поставити в центрі уваги розробку особливо жароміцних сплавів для реактивної техніки.

Постановою Президії АН УРСР від 15 серпня 1955 р. на базі штатів групи рентгеноспектрального аналізу Інституту металофізики АН УРСР та групи спектрального аналізу фізико-хімічної лабораторії Інституту геологічних наук АН УРСР утворено лабораторію рентгеноспектрального аналізу з групами методико-аналітичною та спектрального аналізу гірських порід в складі Інституту геологічних наук АН УРСР.

Лабораторію металофізики до 17 серпня 1951 р. очолював акад. Г. В. Курдюмов, з 21 грудня 1951 р. по 1954 р. – акад. В. І. Данилов. З 1 березня 1955 р. лабораторію, а потім інституту очолював чл.-кор. А. А. Смирнов, згодом – д.т.н. В. Н. Гриднєв.

Інститут загальної і неорганічної хімії АН УРСР упродовж 1951–1955 рр. здійснював дослідження з хімії кольорових і рідких металів; ліофільності дисперсних систем; хімії комплексних сполучень; хімічної переробки мінеральних

солей; синтезу фізіологічно активних речовин (протитуберкульозних, антипухлинних, інсектицидів, вітамінів). Проводилися роботи, спрямовані на покращення контролю за технологічними процесами очистки питної води та стічних стоків. За урядовими завданнями розроблялися засоби очистки води від отруйних речовин.

Відповідно до наукових завдань в інституті діяли такі лабораторії: колоїдної хімії; комплексних сполук; рідкісних елементів; хімії і технології води; неводних розчинів; розплавлених солей; електродних процесів; аналітичної хімії; гідроелектрометалургії, а також бібліотека.

Постановою Президії АН УРСР від 15 лютого 1952 р. лабораторію електродних процесів рсорганізували у лабораторію корозії, а також підсилено лабораторію гідроелектрометалургії.

Постановою Президії АН УРСР від 26 січня 1953 р. до інституту переседено електрохімічну групу Лабораторії спецсплавів АН УРСР.

У зв'язку із прийняттям Кримського філіалу АН СРСР у відання АН УРСР Президії АН УРСР своєю постановою від 23 липня 1954 р. у науково-методичному відношенні підпорядкувала інституту відділ хімії Кримського філіалу.

Постановою Президії АН УРСР від 30 грудня 1955 р. у складі інституту організовано лабораторію хімії високомолекулярних сполук.

Інститут очолював акад. А. В. Думанський.

Інститут органічної хімії АН УРСР досліджував проблеми синтезу органічних речовин та технології розроблення та застосування вітамінів і цукристих речовин; вивчав місцеві види палива; механізм біосинтезу каучуку в кок-сагзії; синтез і дослідження фізіологічно активних речовин, зокрема, для боротьби з туберкульозом; розробляв нові фотосенсибілізатори для кольорової кіноплівки. Інститут також проводив науково-дослідні роботи із застосування здобутків хімічної науки у військовій справі.

Відповідно до наукових завдань інститут складався з таких лабораторій: 1) органічного синтезу; 2) механізму органічних реакцій; 3) хімічних вітамінів; 4) цукристих речовин; 5) хімічного використання бурого вугілля; 6) спеціального призначення.

У 1951 р. в інституті створюється лабораторія інсектицидів, яку очолює чл.-кор. АН УРСР О. В. Кірсанов. Основним напрямом роботи лабораторії були дослідження в галузі хімії фосфору.

Інститут очолював акад. А. І. Кіпріанов.

Інститут фізичної хімії ім. Л. В. Писаржевського АН УРСР у 1951–1955 рр. проводив роботу із розробки принципово нових напрямів у галузі фізичної хімії; теоретичного обґрунтування процесів хімічної промисловості і використання отриманих висновків у практиці. Інститут працював за такими напрямками: хімія ізотопів; каталіз і адсорбція; фотохімія розчинів; будова речовин; кисневий обмін.

Відповідно до наукових завдань інститут мав таку структуру: 1) відділ ланцюгових реакцій; 2) відділ каталізу; 3) відділ фотохімії та фотокolorиметрії; 4) відділ хімії ізотопів; 5) спецлабораторія; 6) лабораторія будови рідини.

За постановою Президії АН УРСР від 15 лютого 1952 р. відділ ланцюгових реакцій об'єднано із відділом каталізу, а за постановою Президії АН УРСР від 10 квітня 1953 р. лабораторію будови рідини реорганізовано у лабораторію молекулярної фізики.

З метою безпосереднього забезпечення вивчення ізотопного складу мінералів і гірських порід постановою Президії АН УРСР від 8 серпня 1955 р. організовано центральну маспектростричну лабораторію.

Інститут очолював з 1951 по 1955 рр. акад. О. І. Бродський.

Українське республіканське хімічне товариство ім. Д. І. Менделєєва при АН УРСР. Основними науковими завданнями товариства були: вивчення проблем хімізації народного господарства; сприяння планомірному використанню досягнень хімічної науки для потреб народного господарства та зміцнення обороноздатності країни; сприяння розвитку хімічної освіти у вищій та середній школах; сприяння розповсюдженню знань і новин науки і техніки, в першу чергу хімічної галузі, поміж наукових і інженерно-технічних працівників, а також серед населення. До складу товариства входили: Київське, Харківське, Дніпропетровське, Сталінське, Львівське, Одеське, Чернівецьке, Рубежанське, Константинівське відділення, а також осередки на заводі «Донсода» та Вінницькому суперфосфатному заводі.

Товариство працювало під керівництвом акад. Є. О. Шилова.

Інститут геологічних наук АН УРСР у 1951–1955 рр. досліджував проблематику стратиграфії і тектоніки докембрію України; осадовий геологічний комплекс УРСР, палеонтологію Донбасу; генезис і поширення корисних копалин; геотектоніку УРСР; умови формування підземних вод; геохімічні питання поширення рідкісних металів на території України. Інститут також вивчав можливості розширення площі обробленої землі на схилах Карпат; проводив дослідження з вивчення менілітових сланців та відходів їх переробки; здійснював геоморфічні дослідження, пов'язані з меліорацією і боротьбою з ерозією; розробляв низку питань, пов'язаних з проєктуванням Південноукраїнського каналу. За період 1951–1955 рр. інститутом зроблено значний внесок в справу розширення мінерально-сировинної бази народного господарства СРСР і вирішення теоретичних проблем геологічної науки. Інститут мав у Феюфанії польову гідрогеологічну станцію, на якій проводилися дослідження з вивчення умов формування клькісних та якісних ґрунтових вод лісостепової зони УРСР.

Постановами Президії АН УРСР від 15 лютого 1952 р. у складі інституту організовано відділ рідкісних металів; від 4 вересня 1953 р. – у складі відділу геохімії утворено спеціалізовану лабораторію абсолютного віку порід; від 23 липня 1954 р. – у зв'язку із прийняттям Кримського філіалу АН СРСР у видання АН УРСР інституту в науково-методичному відношенні підпорядковано відділ геології і відділ палеології і карстознавства Кримського філіалу.

Постановою Президії АН УРСР від 2 квітня 1954 р. здійснено докорінну реорганізацію структури інституту, зокрема: відділ геотектоніки і геоморфології реорганізовано у відділ геотектоніки і регіональної геофізики та відділ четвертинної геології і геоморфології; у складі відділу геотектоніки утворено геофізичну лабораторію; у складі відділу геохімії створено лабораторію абсолютного

віку гірських порід; у складі відділу рудних родовищ утворено кабінет шліхового аналізу; відділ загальної петрографії та мінералогії і мінералогічну лабораторію реорганізовано у відділ петрографії з підлеглою йому лабораторією експериментальної петрографії та відділ мінералогії; відділ стратиграфії і літології палеозойських відкладів реорганізовано у відділ геології палеозойських відкладів; відділ стратиграфії та літології мезокайнозойських відкладів реорганізовано у відділ геології третинних відкладів; лабораторію мікрофауни реорганізовано у відділ мезозойських відкладів; лабораторію структурної геології нафтових родовищ реорганізовано у відділ геології нафтових родовищ та газу; відділ гідрогеології та гідрогеологічну лабораторію реорганізовано у відділ гідрогеології та інженерної геології з підлеглими йому лабораторією фізико-механічних властивостей гірських порід та польовою дослідною станцією у Феофанії; за рахунок ліквідації гідрогеологічної лабораторії як структурної одиниці і на базі літологічних груп відділів геології палеозойських, мезозойських і третинних відкладів утворено відділ літології; лабораторію копальної флори перейменовано в лабораторію палеоботаніки; лабораторію осадових руд перейменовано в лабораторію гіпергенних руд і кори звірення; утворено відділ № 5; у складі геологічного музею інституту утворено кабінет історії геології; усі науково-допоміжні лабораторії інституту (силікатного аналізу, спектральну, механалізу, спецлабораторію та ін.), шліфувальну майстерню об'єднано в єдину фізико-хімічну лабораторію з групами по видах аналізу; як структурні одиниці інституту ліквідовано спектральну лабораторію і спецлабораторію.

Постановою Президії АН УРСР від 24 грудня 1954 р., як самостійні структурні підрозділи ліквідовано лабораторію гіпергенних руд і кори вивітрювання та вліто її у склад відділу мінералогії на правах групи; з лабораторії металофізики передано групу рентгеноспектрального аналізу до лабораторії фізико-технічного аналізу.

Постановою Президії АН УРСР від 29 березня 1955 р. при інституті створено Комісію по вивченню четвертинного періоду.

Часткові зміни до структури інституту внесено постановою Президії АН УРСР від 15 серпня 1955 р. На базі штатів групи рентгеноспектрального аналізу Інституту металофізики АН УРСР та групи спектрального аналізу фізико-хімічної лабораторії Інституту геологічних наук АН УРСР утворено лабораторію рентгеноспектрального аналізу з групами методико-аналітичного та спектрального аналізу гірських порід Інституту геологічних наук АН УРСР.

До 1953 р. інститут очолював к.г.-м.н. А. Є. Бабинєць, а з 15 червня 1953 р. – акад. В. Г. Бондарчук.

Львівський сектор нафти і газу Інституту геологічних наук АН УРСР мав таку структуру: 1) відділ нафти і газу; 2) відділ палеографії та тектоніки; 3) відділ петрографії осадових порід з лабораторією; 4) відділ геофізики; 5) лабораторія нафтової гідрогеології; 6) лабораторія горючих копалин. Робота сектору спрямовувалася на вивчення нафтоносності і газоносності Карпатської зони і Подільської шхити. Сектор також проводив роботи з надання допомоги виробничим організаціям м. Львів та західних областей УРСР. У 1951 р. на базі сектору організовано Інститут геології корисних копалин АН УРСР у Львові.

Очолював сектор чл.-кор. В. Б. Порфир'єв.

Фізико-технічний інститут АН УРСР упродовж 1951–1955 рр. мав чотири основні напрями діяльності: розробки в галузі ядерних перетворень, фізики низьких температур, ультракоротких радіохвиль і фізики твердого тіла. До складу інституту входило 11 наукових відділів: фізики надвисоких частот із трьома лабораторіями (генерування, надвисоких частот, поглинання); розповсюдження радіохвиль; теорії електромагнітних коливань; вісім відділів, що проходили по особливому штату. Безпосередньо дирекції інституту були підпорядковані: відділ «А» (завідувач – д.ф.-м.н. А. К. Вальтер); відділ «Б» (завідувач – акад. К. Д. Синельников); відділ «М» (завідувач – д.ф.-м.н. М. І. Корсунський); відділ «Н» (завідувач – акад. Б. Г. Лазарєв); відділ «К» (завідувач – д.ф.-м.н. Р. Й. Гарбер); відділ «Р» (завідувач – д.ф.-м.н. Б. Я. Пінес); відділ «Т-1» (завідувач – д.ф.-м.н. О. І. Ахієзер); відділ «Т-2» (завідувач – д.ф.-м.н. І. М. Ліфшиць); відділ «Р-3» (завідувач – д.ф.-м.н. В. Л. Герман); Відділ «Р-В» (завідувач – д.т.н. С. Я. Брауде); відділ «ХЧ» (завідувач – к.ф.-м.н. О. Я. Усиков). При інституті працювала науково-технічна бібліотека.

Відповідно до постанови РМ УРСР від 22 вересня 1955 р. № 116–133с і постанови Президії АН УРСР від 30 вересня 1955 р. № 70 в м. Харків на базі радіофізичних відділів і експериментальних майстерень Фізико-технічного інституту АН УРСР створено Інститут радіофізики і електроніки АН УРСР.

Інститут очолював акад. К. Д. Синельников.

Інститут радіофізики і електроніки АН УРСР створено за постановою РМ УРСР від 22 вересня 1955 р. № 116–133 с і постановою Президії АН УРСР від 30 вересня 1955 р. № 70 у м. Харків на базі радіофізичних відділів і експериментальних майстерень Фізико-технічного інституту АН УРСР. Основними напрямками роботи інституту було визначено: розробку електровакuumних приладів імпульсного та безперервного генерування, приймально-виміральної апаратури міліметрових і більш коротких радіохвиль, дослідження умов розповсюдження радіохвиль різних діапазонів у тропосфері з метою створення нових типів радіохвильових установок, а також розвиток нових наукових напрямів в галузі радіофізики і електроніки.

Відповідно до завдань інституту до його структури входили: лабораторія поглинання радіохвиль, лабораторія імпульсного генерування, лабораторія приймальних приладів та виміральної апаратури, лабораторія безперервного генерування; лабораторія розповсюдження радіохвиль; лабораторія радіолокації; теоретичний відділ; технічний відділ; бібліотека.

Інститут очолював к.ф.-м.н. О. Я. Усиков.

Головна астрономічна обсерваторія АН УРСР основними науковими напрямками мала: вивчення фізики Сонця, Місяця, планет, зірок, визначення їх місць; вивчення обертального руху Землі. Обсерваторія брала участь у підготовці до спостережень повного сонячного затемнення 30 липня 1954 р., що дало можливість одержати нові матеріали для вирішення важливих проблем астрофізики. В означений період обсерваторією проведена значна робота по проблемі «Фотометрія небесних світил» і, зокрема, по вивченню перемінних зірок. Робота Президії АН УРСР була спрямована на перетворення обсерваторії в головний центр астрономічної науки УРСР.

Директором обсерваторії до 1951 р. був чл.-кор. В. П. Цесевич, з 1 травня 1951 р. і до 29 лютого 1952 р. – акад. О. Я. Орлов, з 1952 по 1955 рр. – чл.-кор. А. О. Яковкін.

Полтавська гравіметрична обсерваторія АН УРСР упродовж 1951–1955 рр. проводила спостереження, методологічні і теоретичні дослідження з вивчення: 1) зміни широти і руху полюсу; 2) приливних змін сили тяжіння; 3) руху осі обертання Землі в просторі (нутація).

За постановою Президії АН УРСР від 15 травня 1953 р. при обсерваторії організовано Центральне бюро служби широти, до завдань якого відносилося загальна обробка результатів широтних спостережень обсерваторій та виведення на цих даних координат полюса, необхідних для Державної служби часу. Обсерваторія брала участь у підготовці до спостережень повного сонячного затемнення 30 липня 1954 р., коли полюси повної фази проходили через м. Полтава.

Директором обсерваторії у 1951 р. був акад. О. Я. Орлов, з 1951 р. по 1955 р. – чл.-кор. З. М. Аксентьева.

Сейсмічний сектор АН УРСР створено відповідно до постанови Президії АН УРСР від 23 листопада 1951 р. при Львівському філіалі АН УРСР. У відання сектору було передано сейсмічні станції «Львів» та «Ужгород» зі платними посадами згідно рішення Державної штатної комісії при РМ СРСР від 9 жовтня 1951 р. №7–2222 та від 29 жовтня 1951 р. № 37–2415.

Сектор працював над вивченням сейсмічності території УРСР, зокрема, карпатської зони та точного виявлення епіцентрів карпатських землетрусів. У 1952 р. сектор склав сейсмотектонічну карту району Українських Карпат з використанням відповідних статистичних матеріалів, бюлетенів сейсмічних станцій, каталогів землетрусів і найновіших геологічних досліджень. Постановою Президії АН УРСР від 25 липня 1953 р. створено сейсмічну станцію у м. Чернівці. З метою вивчення сейсмічних явищ карпатської зони, зокрема найбільш сейсмічно-активної частини Закарпатської області, Президія АН УРСР своєю постановою від 10 листопада 1955 р. прийняла рішення про організацію Рахівської сейсмічної станції в с. Ділове Закарпатської області УРСР. Обидві станції підпорядковувалися безпосередньо Сейсмічному сектору АН УРСР. Упродовж 1951–1955 рр. сектором підготовлено та видано «Бюллетень сейсмічних станцій УССР».

Сейсмічний сектор з 23 листопада 1951 р. очолював к.т.н. С. В. Євсєєв.

Астрономічний комітет АН УРСР створений при Відділі фізико-математичних і хімічних наук АН УРСР постановою Президії АН УРСР від 4 квітня 1952 р. з метою координації роботи у галузі астрономії в Україні. До функцій комітету відносилося: розгляд планів наукових робіт, звітів і координація діяльності астрономічних установ АН УРСР, астрономічних обсерваторій і кафедр астрономії вищих навчальних закладів, Комітету по метеоритах АН УРСР і кафедр астрономії виш; визначення напрямів подальшого розвитку астрономічних досліджень в Україні і розгляд питань, пов'язаних із створенням нових астрономічних установ; організація конференцій, нарад та наукових експедицій; утво-

рення спеціалізованих комісій; сприяння впровадженню в методику астрономічних робіт нових фізичних методів дослідження; сприяння розвитку астрономічного приладобудування, забезпечення всіх астрономічних установ УРСР спеціальними фотоматеріалами та реактивами; розгляд планів видання астрономічної літератури.

До складу бюро комітету увійшли: акад. М. П. Барабашов (голова), акад. Б. В. Гнеденко (заступник), акад. О. Я. Орлов, чл.-кор. А. О. Яковкін, чл.-кор. З. М. Аксентьєва, к.ф.-м.н. Ш. Г. Горделадзе (вчений секретар).

У зв'язку з нецільністю збереження при АН УРСР Астрономічного комітету, як зайвої ланки між Астрономічною радою АН СРСР і всіма астрономічними установами УРСР, і враховуючи, що Астрономічна рада АН СРСР діяльністю своїх комісій охопила всі галузі астрономії і активно керує їх розвитком, Президія АН УРСР своєю постановою від 18 лютого 1955 р. ліквідувала Астрономічний комітет.

Комітет очолював акад. М. П. Барабашов.

Комітет по метеоритах АН УРСР, створений ще у 1939 р., у 1951–1955 рр. здійснював роботу з організації експедицій по дослідженню обставин падіння і збору метеоритного матеріалу; вивчення метеоритів, головним чином їх хімічного складу і визначення віку; геохімії аерозолів у зв'язку з питаннями походження у них часток космічного походження (метеорно-космічний пил, метеорні частки Зодіакального світла і пилові частки навколосезонного пилового поясу та ін.); проводилася робота з пропаганди наукових знань в галузі метеоритики. У комітеті здійснювалися також експериментальні дослідження фізичних властивостей низки метеоритів. Комітет мав мережу кореспондентів-спостерігачів.

Щорічно, Комітет по метеоритах АН СРСР проводив всесоюзну конференцію на яких обговорювалися науково-дослідні роботи в галузі метеоритики, а також результати регулярних спостережень появи болідів і падінням метеоритів на території СРСР. Комітет по метеоритах АН УРСР регулярно приймав участь у цих конференціях, а чл.-кор. Є. С. Бурксер входив до складу Комітету по метеоритах АН СРСР.

З 1939 р. комітет очолював чл.-кор. Є. С. Бурксер.

Інститут геології корисних копалин АН УРСР створений відповідно до постанови РМ СРСР від 21 лютого 1951 р. № 457 та постанови РМ УРСР від 24 березня 1951 р. № 561 на базі Львівського сектору Інституту геологічних наук АН УРСР, який функціонував з 1945 р. Діяльність інституту спрямовувалася на вивчення геології та корисних копалин західних областей УРСР, передусім Карпат і Прикарпаття. Інститут здійснював дослідження з теоретичних питань нафтової, вугільної та рудної геології, міграції нафти та формування її промислових родовищ, вивчення умов утворення та геохімії менілітових сланців з метою комплексного раціонального використання їх у народному господарстві.

Відповідно до наукових завдань інститут мав таку структуру: 1) відділ горючих копалин; 2) відділ тектоніки і стратиграфії; 3) відділ петрографії і корисних копалин з лабораторією осадових порід; 4) відділ гідрогеології та інженерної геології з лабораторією фізики гірських порід; 5) відділ геофізики з лабораторією

прикладної геофізики; 6) лабораторія горючих копалин; 7) лабораторія мінеральної хімії; 8) креслярсько-картографічне бюро.

Постановою Президії АН УРСР від 13 травня 1953 р. ліквідовано Львівську групу використання газу Інституту геології корисних копалин АН УРСР.

Інститут очолював чл.-кор. В. Б. Порфир'єв.

Львівська група використання газу Інституту геології корисних копалин АН УРСР була передана у 1951 р. до складу останнього з Інституту використання газу в комунальному господарстві та промисловості АН УРСР у зв'язку зі створенням у м. Львів філіалу АН УРСР та організацією Інституту геології корисних копалин АН УРСР. Група проводила теоретичні та експериментальні розробки у галузі використання промислового та побутового газу, а також управління процесом спалення природного газу. Постановою Президії АН УРСР від 13 травня 1953 р. група була ліквідована. Президія доручила директору Інституту використання газу в комунальному господарстві та промисловості АН УРСР д.т.н. В. Ф. Копитову упродовж шести місяців організувати в інституті у м. Київ проведення робіт за науковою тематикою групи.

Групу очолював к.т.н. Б. П. Доценко.

Комісія по визначенню абсолютного віку геологічних формацій АН УРСР організована постановою Президії АН УРСР від 8 серпня 1955 р. при Відділі фізико-математичних, хімічних і геологічних наук АН УРСР з метою вивчення ізотопного складу мінералів та гірських порід, встановлення їх генезису і часу утворення, що має першочергове теоретичне значення і відкриває перспективи вирішення важливих питань практичної геології, зокрема вивчення абсолютного віку геологічних формацій, обґрунтування розшуків корисних копалин та вивчення підземних вод. До складу комісії увійшли: акад. М. П. Семененко (голова), чл.-кор. С. П. Родіонов (заступник голови), чл.-кор. Є. С. Бурксер (заступник голови), акад. О. І. Бродський, чл.-кор. Я. М. Белевцев, чл.-кор. Є. К. Лазаренко, д.г.-м.н. П. Л. Шульга, д.г.-м.н. Л. Г. Ткачук, д.г.-м.н. Ю. Ю. Юрк, к.г.-м.н. І. С. Ксенко.

Відділ технічних наук АН УРСР

Інститут електрозварювання ім. Є. О. Патона АН УРСР у 1951–1955 рр. основними науковими завданнями мав такі: дослідження проблем автоматичного електродугового зварювання під шаром флюсу; питання механізації та автоматизації процесів складання та зварювання; розробки способів холодногo зварювання металів та нових способів електрошлакового зварювання. В інституті розгорнулися пошукові дослідження та експериментальні розробки з використання зварювальних джерел підігріву для отримання металів і сплавів особливо високої якості і надійності. У 1953 р. введено в експлуатацію найбільший у Європі суцільнозварний міст через р. Дніпро у м. Київ, збудований за проектом академіка АН УРСР Є. О. Патона.

Інститут складався з таких підрозділів: 1) відділ технології зварювання; 2) електротехнічний відділ; 3) проектно-конструкторський відділ; 4) експеримен-

тально-виробничий відділ; 5) відділ впровадження; 6) лабораторія зварювання труб; 7) лабораторія металургії зварювання; 8) лабораторія міцності зварних конструкцій; 9) лабораторія суднобудівництва; 10) лабораторія раціоналізації зварних конструкцій; 11) хімічна та корозійна лабораторія; 12) бібліотека.

Постановою Президії АН УРСР від 9 січня 1953 р. створено відділ заводського зварювання труб і механізації зварних робіт у польових умовах.

Постановою Президії АН УРСР від 12 червня 1953 р. лабораторію зварювання труб об'єднано з відділом заводського зварювання труб і механізації зварних робіт у польових умовах у відділ зварювання труб; проектно-конструкторський відділ реорганізовано у відділ зварювального обладнання і апаратури; утворено лабораторію нових методів зварювання.

Відповідно до розпорядження РМ УРСР від 4 грудня 1953 р. № 1406-р і постанови Президії АН УРСР від 18 грудня 1953 р., експериментально-виробничий відділ інституту був переведений з 1 січня 1954 р. на господарський розрахунок.

Указом Президії Верховної Ради СРСР від 19 лютого 1955 р. інститут нагороджено орденом Трудового Червоного Прапора.

Інститут до 1953 р. очолював акад. Є. О. Патон, з 12 серпня 1953 р. – чл.-кор. Б. Є. Патон.

Інститут теплоенергетики АН УРСР упродовж 1951–1955 рр. наукову роботу спрямовував на розв'язання основних проблем комплексного використання енергоресурсів України; енергохімічного використання бурого вугілля та торфу в УРСР; удосконалення і підвищення економічності теплових двигунів, установок та апаратів.

Структурно інститут складався з лабораторій: теоретичної теплотехніки; промислової теплотехніки; енергохімічної переробки палив; газодинаміки; спалення палива; теоретичної теплотехніки; теплотехніки; газифікації; парових і газових турбін; теплових двигунів; лабораторії № 1; спецлабораторії, а також відділу історії техніки; відділу загальних проблем енергетики; бібліотеки.

Президія АН УРСР своєю постановою від 3 серпня 1951 р. при відділі енергохімічної переробки палив організувала лабораторію по напівкоксуванню палив, яку очолив чл.-кор. І. Є. Коробчанський.

За постановою Президії АН УРСР від 10 квітня 1953 р. відділ історії техніки інституту передано у науково-методичне віддання бюро Відділу технічних наук АН УРСР. Фінансово-господарське обслуговування відділу залишили за інститутом. Відділ проводив наукову роботу з вивчення розвитку історії техніки в Україні, зокрема Донбасу, готував серії брошур про видатних учених АН УРСР, організував пропаганду історико-технічних знань серед широких верств населення. Відділ підтримував творчі зв'язки з Інститутом історії природознавства і техніки АН СРСР. Очолював відділ к.т.н. Ю. О. Анісімов.

Структуру інституту було частково змінено постановою Президії АН УРСР від 12 червня 1953 р., зокрема, відділ загальних проблем енергетики реорганізовано у відділ загальної енергетики, лабораторію промислової теплотехніки у лабораторію спалення палива, лабораторію теоретичної теплотехніки у лабораторію теплообміну і теплообмінних апаратів; ліквідовано лабораторію № 1. У 1954 р. закінчено будівництво та введено в дію кисневу станцію, до функцій

якої відносилося забезпечення інститутів та установ АН УРСР газоподібним та рідким киснем.

Постановою Президії АН УРСР від 24 грудня 1954 р. лабораторію спалення палива реорганізовано у групу, яку влито до відділу енерготехнологічного використання палива.

До 1953 р. інститут працював під керівництвом акад. І. Т. Швеця, упродовж 1953–1954 рр. в.о. директора був чл.-кор. В. І. Толубинський, з 1955 р. інститут продовжив роботу під керівництвом акад. І. Т. Швеця.

Інститут використання газу в комунальному господарстві та промисловості АН УРСР упродовж 1951–1955 рр. працював в напрямі розвитку фундаментальних досліджень в галузі високотемпературної термодинаміки і термохімії, теорії газового факела, теплообміну в печах та низькотемпературного тепло- і масообміну, динаміки газотранспортних систем, прикладній теорії горіння, що дозволило успішно вирішувати завдання раціонального і ефективного використання природного газу в промисловості і комунальному господарстві. В означений період впроваджено розробки інституту по газових горілках, зі скраплення газу, з газифікації палива, з автоматизації та покращення газовикористання в скляній промисловості. Інститут також надавав науково-технічну допомогу в будівництві електростанцій. Значна частина роботи інституту проводилася за урядовими рішеннями.

Інститут складався з таких наукових підрозділів: 1) відділ використання газу в комунальному господарстві; 2) відділ використання газу в промисловості; 3) відділ транспорту та скраплення газу; 4) відділ газових двигунів і автоматики; 5) відділ хімічної переробки газу; 6) майстерня; 7) бібліотека.

Постановою Президії АН УРСР від 13 травня 1953 р. у складі Інституту геології корисних копалин АН УРСР ліквідовано групу використання газу у м. Львів, а штатні одиниці групи та тематику наукових досліджень передано до Інституту використання газу в комунальному господарстві та промисловості АН УРСР.

До 1952 р. інститут очолював акад. М. М. Доброхотов, з 1952 р. – д.т.н. В. Ф. Копитов.

Львівська група використання газу Інституту використання газу в комунальному господарстві та промисловості АН УРСР проводила теоретичні та експериментальні розробки у галузі використання промислового та побутового газу, а також управління процесом спалення природного газу. У зв'язку з організацією Інституту геології корисних копалин Львівського філіалу АН УРСР група увійшла до його складу, а постановою Президії АН УРСР від 13 травня 1953 р. – була ліквідована.

Групу очолював к.т.н. Б. П. Доценко.

Інститут електротехніки АН УРСР упродовж 1951–1955 рр. проводив дослідження з підвищення ефективності і надійності роботи електричних систем; електроавтоматизації народного господарства та воєнної техніки; зменшення аварійності в енергосистемах і на електростанціях; збільшення пропускної здатності електросистем та підвищення їх стійкості; забезпечення надпотужних даль-

ніх електропередач; автоматизації електростанцій і низки виробничих процесів в промисловості. Інститут також розробляв високочастотну техніку, нові конструкції приладів, комплексні електронні автоматичні пристрої.

Відповідно до наукових завдань інститут мав таку структуру: 1) лабораторія № 1; 2) лабораторія електростанцій та енергосистем; 3) лабораторія автоматики і апаратури; 4) лабораторія регулювання та моделювання; 5) лабораторія електровимірювання; 6) лабораторія високочастотної техніки; 7) Харківська електролабораторія; 8) електромеханічна майстерня; 9) бібліотека.

Постановою Президії АН УРСР від 15 лютого 1952 р. з Інституту будівельної механіки АН УРСР до складу Інституту електротехніки АН УРСР передано лабораторію електротермії, яку очолив акад. К. К. Хренов.

Постановою Президії АН УРСР від 18 грудня 1953 р. з метою розвитку науково-дослідних робіт в галузі сільської енергетики і електрифікації створено лабораторію електрифікації сільського господарства, на яку покладено розробку питань електроприводу сільськогосподарських машин, автоматизації сільськогосподарських електростанцій та розробку систем телекерування в сільських системах.

З метою спрощення структури інституту бюро Президії АН УРСР постановило ліквідувати з 1 квітня 1955 р. Харківську електролабораторію інституту.

Інститут очолював до 1952 р. акад. С. О. Лебедев, з 1952 р. – чл.-кор. А. Д. Нестеренко.

Інститут будівельної механіки АН УРСР у 1951–1955 рр. продовжував досліджувати проблеми стійкості конструкцій, міцності та динаміки деталей машин, віброміцності, ударної міцності. У зазначений період фахівцями інституту розроблено основи методики розрахунку пластинчастих і просторових систем, а також теорію розрахунку стійкості нерозривних систем з арочними стрижнями. Інститут підтримував наукові зв'язки з інститутами механіки і машинознавства АН СРСР і галузевими інститутами з питань проведення комплексних робіт, спрямованих на підвищення довговічності деталей машин.

Відповідно до основних завдань інститут складався з таких підрозділів: 1) відділ стійкості конструкцій; 2) відділ динамічної міцності; 3) відділ міцності й динаміки деталей машин; 4) відділ контактної міцності; 5) відділ технічної теорії пружності; 6) експериментально-технічний відділ; 7) механічна лабораторія; 8) металографічна лабораторія; 9) фізико-технічна лабораторія; 10) динамічна лабораторія; 11) канатно-механічна лабораторія; 12) лабораторія електротермії; 13) лабораторія оптико-фотометричних методів досліджень; 14) механічна майстерня; 15) бібліотека.

Постановою Президії АН УРСР від 15 лютого 1952 р до складу інституту передано лабораторію електротермії Інституту електротехніки АН УРСР. Цією ж постановою ліквідовано лабораторію оптико-фотометричних методів досліджень.

Постановою Президії АН УРСР від 12 червня 1953 р. об'єднано відділ контактної міцності і металографічну лабораторію у відділ металознавства та контактної міцності; динамічну лабораторію реорганізовано у лабораторію коливання; відділ міцності і динаміки деталей машин перейменовано у відділ технічної теорії пружності.

Постановою Президії АН УРСР від 24 грудня 1954 р. лабораторію коливань об'єднано з лабораторією динамічної міцності.
Інститут очолював акад. Ф. П. Белянкін.

Інститут гідрології та гідротехніки АН УРСР у 1951–1955 рр. досліджував проблеми: водних ресурсів річкових басейнів УРСР та їх узагальнені характеристики; процеси стоку на річкових басейнах УРСР; рух рідини у відкритих руслах та спорудах із врахуванням просторового характеру цього руху; гідротехнічних споруд та заходів щодо комплексного використання річок УРСР. Інститут виконував наукову тематику, пов'язану із проектуванням Каховського гідровузла, Південноукраїнського та Північнокримського каналів. Проводилися роботи з осушення болотних масивів у Димерському районі Київської області для видобутку торфу як добрива. Співробітниками інституту розраховано показники для раціонального використання перегороджувальних споруд на Південноукраїнському каналі, вивчено фільтрацію земельної греблі на р. Молочній.

Інститут складався з таких підрозділів: 1) відділ гідраліки; 2) відділ гідротехніки із групами гідрологічних і водогосподарських розрахунків, а також групою гідрологічних прогнозів; 3) відділ гідрології; 4) відділ гідромеханіки суден з дослідним басейном; 5) гідраліко-гідротехнічна лабораторія; 6) лабораторія фільтраційна і механіки ґрунтів; 7) хвильова лабораторія; 8) лабораторія гідромеханізації; 9) лабораторія оптичного метода досліджень напруги; 10) лабораторія електромодельовання; 11) Богуславська гідрологічна станція; 12) бібліотека.

У 1954 р. в інституті створено відділ механізації гідротехнічних робіт під керівництвом к.т.н. М. О. Сіліна.

Інститут очолював акад. Г. Й. Сухомел.

Інститут гірничої справи ім. М. М. Федорова АН УРСР (Інститут гірничої механіки ім. М. М. Федорова АН УРСР). Президія АН УРСР своїми постановами від 22 вересня та 6 жовтня 1950 р. затвердила реорганізацію Інституту гірничої механіки ім. М. М. Федорова АН УРСР в Інститут гірничої справи ім. М. М. Федорова АН УРСР. Розвиток це питання отримало за розпорядженням РМ СРСР від 31 січня 1951 № 1166-р та постановою РМ УРСР від 13 лютого 1951 р. № 333 про реорганізацію цього інституту. На інститут були покладені завдання: розробка проблем глибоких шахт Донбасу; механізація і автоматизація в гірській та гірсько-рудній промисловості; збагачення та брикетування вугілля; дослідження з систем розробок гірського тиску та управління покрівлею; управління газовиділенням; розробка проблем провітрювання і боротьби з пожежами у вугільних шахтах; вивчення проблем відкритої розробки місцезнаходжень корисних копалин і механізації земляних робіт з будівництва каналів та водоймищ. Інститут запропонував використовувати на гірничих кар'єрах тролейвозний транспорт, значно продуктивніший, ніж автосамоскиди, що застосовувалися раніше.

Відповідно до завдань була затверджена структура інституту: 1) відділ проблем підземної розробки родовищ корисних копалин; 2) відділ проблем відкритих розробок родовищ корисних копалин; 3) відділ гірських машин і механізмів; 4) відділ гірничої механіки; 5) відділ міцності гірських машин, механізмів і споруджень;

6) лабораторія автоматичної та телемеханіки в гірничій промисловості; 7) лабораторія оптичних і фотометричних методів дослідження; 8) лабораторія рудничного підйому; 9) лабораторія рудничової вентиляції і пожеж; 10) лабораторія збагачення; 11) лабораторія брикетування; 12) лабораторія механіки гірських порід і рудничового кріплення; 13) група рудничового транспорту; 14) конструкторське бюро; 15) госпрозрахунковий відділ впровадження і виробничо-експериментальні майстерні; 16) бібліотека; 17) адміністративно-господарська частина.

На виконання постанови РМ УРСР від 17 січня 1953 р. № 114 про переведення Інституту чорної металургії АН УРСР у м. Дніпропетровськ, Президія АН УРСР постановою від 10 липня 1954 р. ухвалила: перевести доменний відділ цього інституту та співробітників, які займаються питаннями одержання високоомічних чавунів у м. Дніпропетровськ та організувати у складі Інституту гірничої справи ім. М. М. Федорова АН УРСР лабораторію підготовки металургійної сировини під керівництвом акад. М. В. Луговцова у складі 5 штатних одиниць за рахунок штату доменного відділу Інституту чорної металургії АН УРСР. Вирішили клопотатись перед штатним управлінням Міністерства фінансів СРСР про створення у складі Інституту гірничої справи ім. М. М. Федорова АН УРСР лабораторії підготовки металургійної сировини та про затвердження її штатів. Постановою від 15 липня 1954 р. Президія АН УРСР переслала акад. М. Ф. Луговцова, к.т.н. Є. П. Белякову, Д. С. Хорунова, Г. В. Ксєндзик та К. А. Шумілова зі сталеплавильного відділу Інституту чорної металургії АН УРСР до Інституту гірничої справи ім. М. М. Федорова АН УРСР. Своєю постановою від 27 вересня 1954 р. Президія АН УРСР відклала розгляд питання про виділення семи штатних одиниць для лабораторії підготовки металургійної сировини Інституту гірничої справи ім. М. М. Федорова АН УРСР до приїзду акад. М. В. Луговцова до м. Київ та укладання відповідних договорів.

Постановою Президії АН УРСР від 24 грудня 1954 р. групу рудничового транспорту влило до відділу гірських машин і механізмів; лабораторію інструментального контролю шахтних канатів ліквідовано як структурну одиницю та влило її штати та тематику до відділу мішності гірських машин і споруджень.

Президія АН УРСР неодноразово клопоталася персд РМ УРСР про переведення інституту до м. Дніпропетровськ або м. Сталіно, які вдало розташовувалися для розвитку науково-дослідної роботи з гірничих наук. Постановою Президії АН УРСР від 30 листопада 1955 р. прийнято рішення про переведення інституту з м. Києва до м. Сталіно. Постановою РМ УРСР від 12 квітня 1956 р. було затверджено рішення Президії АН УРСР про переведення інституту до м. Сталіно.

Інститут очолював чл.-кор. П. С. Кучеров.

Інститут чорної металургії АН УРСР працював над низкою актуальних завдань народного господарства – розв'язанням проблем чорної металургії та металознавства, спрямованих на інтенсифікацію металургійних процесів виплавки чавуну й сталі та на пошук нових видів сталі і сплавів, придатних для роботи в широкому діапазоні температур. У сфері досліджень інституту перебували такі питання: промислове використання керченських руд; прокатне виробництво; отримання високоякісного чавуну, жаростійких сплавів, виробів з

заліза, українського нікелю; проблеми механізації і автоматизації металургійних агрегатів.

У складі інституту працювали такі підрозділи: 1) прокатний відділ із термічною та металографічною лабораторіями; 2) сталеплавильний відділ; 3) відділ спеціальних сплавів із лабораторією порошкової металургії та рентгеноспектральною лабораторією; 4) доменний відділ із лабораторією кисневих процесів; 5) відділ металознавства; 6) відділу фізико-хімії металургійних процесів; 7) хіміко-аналітична лабораторія; 8) лабораторія контролю і впровадження науково-дослідних робіт; 9) експериментально-технічна майстерня з технічним та хімічним секторами; 10) бібліотека.

З метою розвитку наукових досліджень в галузі технології доменної плавки і наближення їх до завдань чорної металургії Президія АН УРСР постановою від 28 грудня 1951 р. реорганізувала з 1 грудня 1951 р. доменний відділ Інституту чорної металургії в лабораторію технології доменної плавки з місцем перебування у Дніпропетровську; головним завданням лабораторії визначили дослідження причин утворення настилів у доменних печах і заходи боротьби з їх розвитком, вивчення роботи доменних печей з підвищеним тиском.

У 1952 р. на основі відділу фізико-хімії металургійних процесів Інституту чорної металургії АН УРСР, з метою широкого розвитку науково-дослідної роботи з порошкової металургії і спеціальних сплавів, робіт із впровадження у народне господарство нових видів металокерамічних виробів і якнайшвидшого розповсюдження досвіду їхнього виробництва серед підприємств різних міністерств, створено Лабораторію спецсплавів АН УРСР.

Постановою Президії АН УРСР від 15 лютого 1952 р. до інституту з Лабораторії металофізики АН УРСР переведено групу впливу ультразвукових методів дослідження.

З метою наближення розташування інституту до металургійних підприємств та на виконання постанови РМ УРСР від 17 січня 1953 р. № 114 про переміщення Інституту чорної металургії АН УРСР до м. Дніпропетровськ, Президія АН УРСР постановою від 23 січня 1953 р. прийняла рішення про переведення інституту до Дніпропетровська, залишивши в м. Київ доменний відділ з підпорядкуванням дирекції інституту, а також про виділення зі складу Інституту чорної металургії АН УРСР відділу металознавства і разом з рентгеноспектральною лабораторією та його приєднання до Лабораторії металофізики АН УРСР. Переміщення інституту почалося у 1953 р. і закінчилося в середині 1954 р.

У 1954 р. організовано лабораторію з проблем механізації і автоматизації металургійного виробництва.

Постановою Президії АН УРСР від 24 грудня 1954 р. об'єднано відділ механізації і автоматизації металургійного виробництва з прокатним відділом; лабораторію контролю і впровадження науково-дослідних робіт ліквідовано.

Після завершення усіх процесів, пов'язаних із переміщенням інституту з Києва до Дніпропетровська, до його складу увійшли такі підрозділи: 1) відділ металургії чавуну і прямого отримання заліза; 2) відділ металургії сталі; 3) прокатний відділ; 4) відділ термічної обробки; відділ металознавства; 5) літійна група; 6) хіміко-аналітична лабораторія.

У 1954 р. розпочала свою діяльність аспірантура. Постановою Президії АН УРСР від 6 серпня 1955 р. ліквідовано лабораторію контролю та впровадження науково-дослідних робіт.

Інститут очолював до 1952 р. акад. М. В. Луговцов, з 1952 р. – чл.-кор. З. І. Некрасов.

Дніпропетровська філія Інституту чорної металургії АН УРСР мала таку структуру: 1) прокатний відділ; 2) лабораторія термічної обробки та металографії; 3) відділи термічної та електроіскрової обробки металів.

З метою наближення розташування Інституту чорної металургії АН УРСР до металургійних підприємств та на виконання постанови РМ УРСР від 17 січня 1953 р. № 114 про переміщення Інституту чорної металургії АН УРСР до м. Дніпропетровськ, Президія АН УРСР своєю постановою від 23 січня 1953 р. прийняла рішення про переведення інституту до Дніпропетровська. Дніпропетровська філія стала складовою інституту, а її керівник акад. О. П. Чекмарьов очолив прокатний відділ інституту.

Лабораторія гідравлічних машин АН УРСР (Лабораторія проблем швидкісних машин і механізмів АН УРСР) функціонувала до 1955 р. як Лабораторія проблем швидкісних машин і механізмів АН УРСР і мала таку структуру: 1) відділ парогазодинаміки робочих процесів турбомашин; 2) відділ динаміки та міцності деталей турбомашин; 3) бібліотека.

Постановою Президії АН УРСР від 24 грудня 1954 р. теми, що відносилися до досліджень парових і газових турбін, із плану робіт лабораторії виключено. Цією ж постановою визначено основне наукове завдання лабораторії – розробка гідравлічних машин.

Відповідно до постанови Президії АН УРСР від 24 грудня 1954 р. в частині упорядкування структури установ АН УРСР і листа Центрального штатного управління МФ СРСР від 19 травня 1955 р. Президія АН УРСР своєю постановою від 11 червня 1955 р. перейменувала Лабораторію проблем швидкісних машин і механізмів АН УРСР у Лабораторію гідравлічних машин АН УРСР.

Лабораторію очолював до 1954 р. акад. Г. Ф. Проскура, з 1955 р. – чл.-кор. А. П. Філіппов.

Комісія з історії науки і техніки АН УРСР Президія АН УРСР ще 15 грудня 1950 р. зверталася до РМ УРСР з проханням дозволити утворити на базі комісії Сектор історії вітчизняної науки і техніки у складі Відділу технічних наук АН УРСР, проте клопотання не було підтримано вищими органами влади, натомість Комісія з історії науки і техніки АН УРСР продовжувала свою діяльність і упродовж 1951–1955 рр. основними науковими завданнями мала: координацію наукових досліджень з історії техніки та історії природознавства; дослідження історії техніки та технічних наук з давніх часів, у першу чергу історії вітчизняної техніки; дослідження історії технічної освіти, літератури, термінології. З метою розгортання роботи з вивчення в Україні історії вітчизняної науки і техніки комісія організувала у низці міст (Харкові, Дніпропетровську, Кривому Розі, Сталіно, Одесі, Львові, Миколаєві) філіали з представників місцевих наукових

та навчальних закладів, а також спеціалістів, зацікавлених у вивченні історії вітчизняної науки і техніки. Філіали комісії мали своїми завданнями: організувати історико-технічні дослідження за місцевими матеріалами; проводити наукові семінари і ювілейні збори; готувати статті з історії науки та техніки для місцевої преси та для спеціальних видань; сприяти дослідженням дисертантів у галузі історії техніки тощо. В означений період комісія розпочала роботу над підготовкою видання «Історія АН УРСР».

Постановою Президії АН УРСР від 2 листопада 1951 р. затверджено такий склад комісії: академики – В. В. Данилевський (голова), Б. В. Гнєденко, А. В. Думанський, О. І. Душечкін, Р. С. Кавецький, В. М. Корецький, Й. З. Штокало, члени-кореспонденти – А. Д. Коваленко, Є. В. Зверезомб-Зубовський, О. С. Давидов, О. П. Маркевич, кандидати наук – О. М. Румянцев, А. А. Рубашевський, Д. Ф. Вірник, П. І. Гніп. Комісія видавала збірник наукових праць «Нарис з історії техніки».

Комісію до 1953 р. очолював акад. В. В. Данилевський, з 1953 р. – акад. І. Т. Швець.

Інститут металокераміки та спецсплавів АН УРСР (Лабораторія спецсплавів АН УРСР). У 1952 р. на основі відділу фізико-хімії металургійних процесів Інституту чорної металургії АН УРСР створено Лабораторію спецсплавів АН УРСР з метою широкого розвитку науково-дослідних робіт з порошкової металургії і спеціальних сплавів, впровадження у народне господарство нових видів металокерамічних виробів.

Основними завданнями лабораторії визначили: проведення наукових досліджень з питань теорії формування металокерамічних матеріалів; в галузі теорії жаростійкості різних матеріалів і в першу чергу металокерамічних жаростійких матеріалів; виявлення нових видів металокерамічних матеріалів зі спеціальними фізико-механічними властивостями і розробка технології виготовлення із них виробів; з питань високотемпературної міцності і пластичності жаростійких матеріалів; виконання роботи по впровадженню в народне господарство нових видів металокерамічних виробів і швидкому розповсюдженню досвіду їх виробництва серед підприємств різних міністерств СРСР.

Відповідно до наукових завдань лабораторії було визначено її структуру: 1) управління лабораторії; 2) відділ жаростійких матеріалів; 3) відділ порошкової металургії; 4) відділ високотемпературної міцності металокерамічних тіл; 5) відділ рентгенографії і фізичних досліджень; 6) відділ впровадження науково-дослідних робіт з експериментальною майстернею і контрольно-аналітичною лабораторією; 7) бібліотека.

На виконання постанови РМ УРСР від 24 грудня 1954 р. Президія АН УРСР постановою від 18 квітня 1955 р. реорганізувала з 16 квітня 1955 р. Лабораторію спецсплавів в Інститут металокераміки та спецсплавів АН УРСР. Цією ж постановою в.о. директора інституту та одночасно завідувачем відділу фізичних методів дослідження металів було призначено чл.-кор. І. М. Францевича. Також у структурі інституту створювалися відділи: технологій, фізико-хімічних методів дослідження металокерамічних матеріалів, високотемпературної міцності металокерамічних матеріалів та деталей машин.

Реорганізація продовжувалася і в 1955 р. Так, постановою Президії АН УРСР від 20 червня 1955 р. відділ впровадження науково-дослідних робіт з контрольно-аналітичною лабораторією та експериментальною майстернею Лабораторії спецсплавів реорганізовано в експериментально-виробничий відділ Інституту металокераміки та спецсплавів АН УРСР. Керівником відділу призначили О. Ф. Жураховського.

Очоловав лабораторію чл.-кор. І. М. Францевич, який з 16 квітня 1955 р. очолив Інститут металокераміки та спецсплавів АН УРСР.

Інститут машинознавства і автоматики АН УРСР організовано спільною постановою Президії АН СРСР та Президії АН УРСР від 20 жовтня 1950 р. № 538, а також постановами РМ СРСР від 21 лютого 1951 р. № 457, РМ УРСР від 24 березня 1951 р. № 561 на базі Львівського відділу теорії пружності Інституту математики АН УРСР та Львівської групи Інституту автоматики і телемеханіки АН СРСР. Наукові завдання інституту були пов'язані із вирішенням актуальних проблем в галузі механіки матеріалів і виміральної техніки, розробкою наукових основ проєктування нових, більш удосконалених типів машин для галузей машинобудування, які розвиваються в західних областях УРСР. В цей час формуються такі напрями досліджень інституту: теорія пружності і концентрація напружень біля отворів; контактні задачі теорії пружності; стійкість пружних систем; вплив середовища та водно на міцність матеріалів; високотемпературна міцність матеріалів; теорія відбору, перетворення та передачі сигналів; прилади для пошуку корисних копалин та спецтехніки.

Початково до структури інституту входили: 1) дирекція; 1) відділ міцності і деталей машин; 3) відділ автоматизації виробничих процесів; 4) відділ теорії пружності та прикладної математики; 5) відділ теорії машин і механізмів; 6) адміністративно-господарська частина.

Постановою Президії АН УРСР від 4 липня 1952 р. об'єднано відділи теорії пружності і міцності деталей машин у єдиний відділ міцності в машинобудуванні.

На кінець 1952 р. в інституті працювали такі підрозділи: 1) теорії пружності та прикладної математики; 2) міцності в машинобудуванні; 3) автоматизації виробничих процесів; 4) автоматизації контролю та виміральної техніки; 5) група електроприводу.

Постановою Президії АН УРСР від 24 грудня 1954 р. ліквідовано групу електроприводу з метою укрупнення відділу автоматизації виробничих процесів; відділ теорії пружності та прикладної математики об'єднано із відділом міцності деталей машин у єдиний відділ міцності і деталей машин; з метою зміцнення відділу автоматизації контролю і виміральної техніки з відділу міцності і деталей машин передано частину штатів.

У 1953 р. вийшов з друку перший том друкованого органу установи «Научні записки Інститута машинобудування і автоматики». Починаючи з цього року інститут публікує тематичні збірники наукових праць – «Питання машинознавства і міцності в машинобудуванні» та «Питання автоматики і виміральної техніки».

Інститут очолював з 1951 до 1952 рр. д.т.н. М. М. Шумиловський, з 1953 р. – д.т.н. Г. В. Карпенко.

Інститут машинознавства і сільськогосподарської механіки АН УРСР спрямовував свою наукову діяльність на розробку нових і удосконалення існуючих сільськогосподарських машин і тракторів з урахуванням досягнень агробіології та координації роботи з галузевими інститутами і спеціальними конструкторськими бюро заводів сільськогосподарського машино- і тракторобудування; створення телевимірювальних систем і розроблення приладів з вимірювання глибинних бурових свердловин.

Враховуючи проблематику наукових досліджень інституту в галузі створення технології виробництва і розробки типів сільськогосподарських машин, Президія АН УРСР своєю постановою від 18 березня 1955 р. перевела інститут з Відділу сільськогосподарських наук АН УРСР до Відділу технічних наук АН УРСР. Постановою Президії АН УРСР від 23 липня 1955 р. основним науковим завданням інституту визначено розробку наукових основ для вибору параметрів і створення методів розрахунку сільськогосподарських машин, механізмів і тракторів, а також технології чавуноливарного виробництва.

Інститут очолював акад. А. О. Василенко.

Відділ біологічних наук АН УРСР

Інститут фізіології ім. О. О. Богомольця АН УРСР (Інститут клінічної фізіології ім. О. О. Богомольця АН УРСР, Інститут фізіології АН УРСР). Розпорядженням РМ УРСР від 27 січня 1953 р. № 208 Інститут клінічної фізіології ім. О. О. Богомольця АН УРСР реорганізовано у Інститут фізіології АН УРСР, який створено на базі двох науково-дослідних установ – Інституту експериментальної біології та патології Міністерства охорони здоров'я та Інституту клінічної фізіології ім. О. О. Богомольця АН УРСР. Президія АН УРСР ще 16 червня 1953 р. направила на ім'я голови РМ УРСР Д. С. Коротченка та Секретаріату ЦК КПУ О. І. Кириченка клопотання про присвоєння Інституту фізіології АН УРСР імені акад. О. О. Богомольця. Обидва інститути – клінічної фізіології АН УРСР та експериментальної біології і патології МОЗ УРСР, були організовані акад. О. О. Богомольцем. Академічний інститут носив його ім'я. З огляду на це, думка про заличення імені О. О. Богомольця у назві новостворюваного інституту висловлювалася АН УРСР ще під час обговорення питання про реорганізацію. Однак, у розпорядженні РМ УРСР від 14 січня 1953 року воно було випущено – очевидно сталася технічна помилка при підготовці тексту розпорядження. Тому на засіданні 12 червня 1953 р. Президія АН УРСР ухвалила звернутися до ЦК КПУ у справі надання Інституту фізіології АН УРСР імені акад. О. О. Богомольця. РМ УРСР видала постанову від 23 червня 1953 р. № 1223 «Про присвоєння Інституту фізіології Академії наук УРСР імені акад. О. О. Богомольця».

Зусилля вчених в означений період були спрямовані на вивчення впливу нервової системи, її вищого відділу – кори головного мозку на діяльність різних органів та ролі нервової системи в організації захисту організму при різних патологічних станах.

Відповідно до наукових завдань була затверджена структура інституту у складі лабораторій: фізіології вищої нервової діяльності людини і тварин; фізіо-

логії типів вищої нервової діяльності; трофічних функцій нервової системи; фізіології травлення; фізіології кровообігу та дихання; фізіології екскреторної функції; ендокринних функцій; порівняльної та вікової фізіології; фізіології сільськогосподарських тварин; компенсаторних та захисних функцій; біофізики; морфології, а також відділів – психіатрії і патології вищої нервової діяльності та клінічної фізіології. У структурі інституту були створені також такі науково-допоміжні відділи: 1) музей павлівської фізіології; 2) фізіологічна станція із розплідником експериментальних тварин; 3) лабораторія реактивів; 4) лабораторія фотокінодокументів; 5) бібліотека; 6) науково-допоміжна майстерня; 7) віварій з клінікою для експериментальних тварин.

Постановою Президії АН УРСР від 17 квітня 1953 р. у зв'язку з необхідністю розробки питань розвитку клітин і тканин, в інституті замість лабораторії екскреторної функції створили лабораторію живої речовини, клітин і тканин.

Цією ж постановою з метою комплексної розробки питань боротьби з силікозом створено лабораторію по боротьбі з силікозом інституту у м. Харків. Керівником лабораторії призначили чл.-кор. АМН СРСР В. К. Навроцького.

Постановою Президії АН УРСР від 7 травня 1954 р. лабораторію типів вищої нервової діяльності реорганізовано у відділ клінічної й експериментальної патології нервової системи, діяльність якого спрямовано на вивчення патології станів нервової системи людини.

24 грудня 1954 р. Президія АН УРСР прийняла рішення про ліквідацію лабораторії по боротьбі з силікозом у м. Харків; лабораторію вищої нервової діяльності об'єднано з лабораторією трофічних функцій нервової систем; закрито музей павлівської фізіології.

З 1955 р. почав видаватися «Фізіологічний журнал» – періодичний друкований орган інституту.

До 1952 р. Інститут клінічної фізіології ім. О. О. Богомольця АН УРСР очолював акад. Р. Є. Кавецький; з 19 січня 1952 р. – чл.-кор. А. М. Воробйов, який з 16 травня 1953 р. очолює новостворений Інститут фізіології ім. О. О. Богомольця АН УРСР.

Інститут біохімії АН УРСР основними завданнями наукових досліджень мав проблеми біохімії нервової та м'язової діяльності. Інститут проводив наукові розробки в галузі функціональної біохімії та білків, зокрема дослідження вуглеводного, фосфорного, білкового, ліпідного обміну нервової системи, мускулів та обміну вітамінів при різних функціональних станах організму, впливу іонізуючого випромінювання на обмін речовин та вивчення біохімії білка і його сполук, дослідження обміну речовин в центральній нервовій системі. В означений період інститутом розроблено вискоєфективний білковий кровозамінник БК-8.

Відповідно до наукових завдань інститут складався з таких підрозділів: 1) лабораторія біохімії нервової тканини; 2) лабораторія біохімії м'язової тканини; 3) лабораторія тканинних білків; 4) лабораторія ферментів; 5) лабораторія вітамінів; 6) група біогенних стимуляторів; 7) фізико-хімічна група.

Інститут очолював акад. О. В. Палладін.

Українське товариство фізіологів, біохіміків і фармакологів при АН УРСР упродовж 1951–1955 рр. спрямовувало свою діяльність на координацію і визначення спрямованості науково-дослідної роботи в галузі фізіології, біології і фармакології УРСР. Товариство мало такі відділення: Київське, Харківське, Одеське, Дніпропетровське, Сталінське, Львівське, Чернівецьке. Товариство взаємодіяло із Всесоюзним товариством фізіологів, біохіміків і фармакологів при АН СРСР.

Керівництво товариством здійснювалося його правлінням у складі голови правління – акад. О. В. Палладіна, акад. Г. В. Фольборга (заступник), чл.-кор. АМН СРСР О. І. Черкеса (заступник), вченого секретаря – д.б.н. К. І. Коткової.

Інститут ботаніки АН УРСР у 1951–1955 рр. науковими завданнями мав такі: дослідження флори і рослинності УРСР, еволюції рослинних форм, вивчення історії розвитку ботанічної науки в УРСР, фізіологічне обґрунтування системи живлення сільськогосподарських рослин та вивчення ефективності органічних і мінеральних добрив на підвищення врожайності; дослідження боліт Українського Полісся; вивчення розвитку зернових та технічних культур з метою формування зернівок та врожаю.

Інститут складався із таких підрозділів: 1) відділ вищих рослин; 2) відділ фізіології рослин; 3) відділ геоботаніки; 4) відділ спорових рослин; 5) відділ клітинної біології та анатомії; 6) бібліотека. Інститут також проводив дослідження на експериментально-науковій базі «Теремки» в м. Київ, яка перебувала в підпорядкуванні Інституту зоології АН УРСР.

Постановою Президії АН УРСР від 2 квітня 1953 р. Інституту ботаніки АН УРСР підпорядковані заповідники: «Стрілецький степ», «Хомутівський степ», «Кам'яні могилі».

За постановою Президії АН УРСР від 23 липня 1954 р. Інституту ботаніки АН УРСР у науково-методичному відношенні підпорядковано відділ геоботаніки і рослинництва, відділ ґрунтознавства і відділ агролісомеліорації Кримського філіалу АН УРСР.

Інститут очолював акад. Д. К. Зеров.

Голосіївська база Інституту ботаніки АН УРСР функціонувала як науково-допоміжний підрозділ інституту. Основним її завданням були: обслуговування експериментальних робіт усіх відділів інституту, в першу чергу з ембріології, цитології, фізіології та окультурення диких рослин. Голосіївську базу було об'єднано з Науково-експериментальною базою «Феофанія». У науковому відношенні базу підпорядкували Відділу біологічних наук АН УРСР.

Державний заповідник «Хомутівський степ» АН УРСР площею 1028 га передано у віддання АН УРСР постановою РМ СРСР від 29 серпня 1951 р. № 3132 та постановою РМ УРСР від 25 вересня 1951 р. № 2738. Постановою Президії АН УРСР від 30 листопада 1951 р. заповідник підпорядковано в науково-методичному та господарському відношенні Інституту ботаніки АН УРСР. Флора «Хомутівського степу» використовувалася для вивчення технічних, лікарських і інших корисних рослин. Заповідник мав велике наукове значення для дослідження історії флори і рослинності західної частини степової зони УРСР.

Упродовж означеного періоду Інститут ботаніки АН УРСР розробляв у заповіднику тему «Флора і рослинність заповідника «Хомутівський степ» з розділами «Флора вищих рослин заповідника «Хомутівський степ» і «Мікрофлора заповідника «Хомутівський степ».

Постановою Президії АН УРСР від 19 грудня 1955 р. затверджено такі основні завдання та напрями роботи Інституту ботаніки АН УРСР по заповіднику «Хомутівський степ»: збереження цілинного степу в усьому його комплексі; вивчення флори, рослинності та фауни території заповідника; вивчення динаміки розвитку рослинного покриву цілинного степу; випробування культур цінних місцевих злакових і бобових трав в умовах південно-східного степу УРСР з доведенням площі дослідних посівів трав у 1956 р. до 5 га; ознайомлення широких мас трудящих з природою заповідника шляхом організації екскурсій, музею місцевої природи, читання лекцій, публікацій в періодичній пресі.

До 1954 р. заповідник очолював К. Я. Савенко, у 1954 р. – В. Н. Кононов, з 1955 р. – В. С. Вознюк.

Державний заповідник «Кам'яні могили» АН УРСР площею 356 га передано у віддання АН УРСР постановою РМ УРСР від 25 вересня 1951 р. № 2738. Постановою Президії АН УРСР від 30 листопада 1951 р. підпорядковано у науково-методичному та господарському відношенні Інституту ботаніки АН УРСР. Заповідник мав велике наукове значення для вивчення історії флори і рослинності Півдня УРСР. Близьке сусідство степових і гірських рослин включало реліктові єдсімичні культури, які, крім території заповідника, більше ніде не зустрічалися. У 1955 р. у заповіднику розпочалися роботи по спорудженню будинку-лабораторії Інституту ботаніки АН УРСР з метою проведення стаціонарних досліджень.

Державний заповідник «Михайлівська цілина» АН УРСР передано у віддання АН УРСР постановою РМ УРСР від 25 вересня 1951 р. № 2738. Постановою Президії АН УРСР від 30 листопада 1951 р. його підпорядковано у науково-методичному та господарському відношенні Ботанічному саду АН УРСР, а постановою Президії АН УРСР від 14 січня 1954 р. заповідник підпорядковано Інституту ботаніки АН УРСР. Площа заповідника складала 202 га.

Упродовж 1951–1955 рр. заповідний степ «Михайлівська цілина» був єдиним заповідником у лісостеповій зоні УРСР і являв значний науковий інтерес для вивчення флори, рослинності і ґрунтів північно-східних злаково-різнотрав'яних степів. За результатами науково-дослідної роботи Ботанічного саду АН УРСР та Інституту ботаніки АН УРСР, було проведено інвентаризацію флори та складено опис рослинних асоціацій заповідної території.

Державний заповідник «Стрілецький степ» АН УРСР площею 525 га передано у віддання АН УРСР постановою РМ УРСР від 29 серпня 1951 р. № 3192 та постановою РМ УРСР від 25 вересня 1951 р. № 2738. Постановою Президії АН УРСР від 30 листопада 1951 р. заповідник підпорядковано в науково-методичному та господарському відношенні Інституту зоології АН УРСР, який розгорнув роботу з акліматизації байбаків, природна колонія яких, представлена у заповіднику, була єдиною в УРСР та СРСР стерильною до чуми, що було надзвичайно

цінним для проведення епідеміологічних досліджень і безпечною для поповнення популяції байбаків зоологічних садів та для реакліматизації байбака в інших місцях УРСР. Постановою Президії АН УРСР від 2 квітня 1953 р. заповідник був переданий Інституту ботаніки АН УРСР, який розпочав тут стаціонарні дослідження по динаміці рослинного покриву.

Постановою Президії АН УРСР від 19 грудня 1955 р. затверджено такі основні завдання та напрями роботи Інституту ботаніки АН УРСР по заповіднику «Стрілецький степ»: збереження природного комплексу цільного степу на території заповідника; збереження і вивчення байбака та інших представників фауни заповідника; вивчення флори і рослинності заповідника, її динаміки та використання найбільш перспективних видів для народного господарства шляхом впровадження їх в культуру; проведення метеорологічних спостережень та спостережень за розвитком і екологією байбака; ознайомлення широких мас трудящих з природою заповідника шляхом організації екскурсій, музею місцевої природи, читання лекцій, публікацій в періодичній пресі.

Заповідник очолював Г. В. Модін.

Українське ботанічне товариство при АН УРСР, утворене у 1925 р., у 1951–1955 рр. функціонувало при Інституті ботаніки АН УРСР як республіканський філіал Весоюзного ботанічного товариства і добровільна громадська організація, яка проводила наукову роботу в галузі ботаніки та споріднених наук. Товариство об'єднувало ботаніків Києва, а також мало осередки у Харкові, Дніпропетровську, Білій Церкві, Одесі, Львові.

Товариство очолював акад. Д. К. Зеров.

Старосільська біологічна станція АН УРСР як окрема структурна одиниця у складі Академії відновлена постановою Президії АН УРСР від 5 листопада 1954 р. і підпорядкована бюро Відділу біологічних наук АН УРСР, а у фінансово-господарському відношенні – Інституту ботаніки АН УРСР. Цією ж постановою було ухвалено відновити з 1955 р. видання наукових праць Старосільської біологічної станції АН УРСР.

На станції проводилися стаціонарні роботи науково-дослідними установами Відділів біологічних та сільськогосподарських наук АН УРСР. Постановою Президії АН УРСР від 6 травня 1955 р. станцію з науково-експериментальною базою повернуто у віддання Інституту лісу АН УРСР.

Станцію очолював М. М. Антонов.

Інститут зоології АН УРСР у 1951–1955 рр. продовжував розробку наукових основ збереження тваринних природних ресурсів, дослідження процесів видоутворення, закономірностей розвитку збудників і переносників хвороб, розробку біологічних основ їх ліквідації, вивчення закономірностей індивідуального та історичного розвитку тваринного світу.

Відповідно до наукових завдань інститут складався із відділів: фауни з зоологічним музеєм; екології тварин; паразитології; акліматизації та селекції; порівняльної морфології; палеозоології; експериментальної зоології; тваринництва. До структури інституту входили також експериментальна база «Теремки» та бібліотека.

За постановою Президії АН УРСР від 22 січня 1954 р. з метою розвитку робіт з вивчення фауни ґрунтів і ґрунтової мікробіології, в Інституті організовано відділ ґрунтової фауни. 23 липня 1954 р. рішенням Президії АН УРСР інституту у науково-методичному відношенні підпорядковано відділ зоології Кримського філіалу АН УРСР. Постановою Президії АН УРСР від 7 серпня 1954 р. відділ екології тварин Інституту зоології АН УРСР та його експериментальну базу із заповідника «Олександрія» переміщено до експериментальної сільськогосподарської бази «Феофанія». Постановою Президії АН УРСР від 24 грудня 1954 р. відділ фауни реорганізовано у відділ безхребетних.

Інститут очолював акад. В. Г. Касьяненко.

Українське республіканське наукове товариство паразитологів створено постановою Президії АН УРСР від 4 серпня 1955 р. з метою здійснення всебічних досліджень збудників паразитарних хвороб людей, свійських і промислових тварин та культурних рослин і опрацювання раціональних заходів боротьби з ними; планування та координації дослідженнями в галузі паразитології на території УРСР; проведення оцінки виконаних паразитологічних робіт та сприяння їхньому впровадженню; залучення до роботи в галузі паразитології біологів, медичних, ветеринарних працівників і агрономів; сприяння державним і громадським установам у справі підготовки і підвищення кваліфікації наукових кадрів у цій галузі; надання науково-методичної допомоги установам і окремим працівникам у питаннях загальної, медичної, ветеринарної та сільськогосподарської паразитології; підтримання та встановлення зв'язків з науковими установами і товариствами як у Радянському Союзі, так і за кордоном; зведення всіх відомостей про паразитофауну УРСР та складання повної анотованої бібліографії з питань паразитології в УРСР; популяризація наукових знань з питань паразитології через читання лекцій, надання консультацій, підготовка до видання науково-популярних брошур і плакатів; організація експедицій для збирання паразитологічних матеріалів (колекцій) як на території УРСР, так і за її межами; скликання і проведення з'їзді і республіканських нарад паразитологів УРСР.

Товариство розгорнуло свою діяльність на базі відділу паразитології Інституту зоології АН УРСР під наглядом і контролем Президії АН УРСР. Президія АН УРСР затвердила склад тимчасового правління товариства: чл.-кор. О. П. Маркевич (голова), д.ветер.н. Р. С. Чеботарьов, к.б.н. В. І. Юркіна (секретар), члени правління – к.ветер.н. М. С. Крикунов, ветлікар В. А. Федоров, лікар-паразитолог Є. М. Нестервоська.

Інститут мікробіології ім. Д. К. Заболотного АН УРСР у 1951–1955 рр. основними науковими завданнями мав дослідження в таких галузях: сільськогосподарській, промисловій та медичній мікробіології; екології корисних та шкідливих мікроорганізмів. Одним із напрямів наукової спеціалізації інституту були роботи з вивчення бактеріальних та грибових захворювань сільськогосподарських рослин, дослідження та випробування бактеріальних добрив.

Відповідно до наукових завдань інститут мав таку структуру: 1) відділ загальної мікробіології; 2) відділ бактеріозів рослин; 3) відділ мікології; 4) відділ промислової мікробіології; 5) відділ анаеробних мікроорганізмів; 6) відділ біохі-

мії мікроорганізмів; 7) відділ вірусології; 8) відділ патогенних мікроорганізмів; 9) відділ біохімії мікроорганізмів; 10) віварій; 11) лабораторія поживних середовищ; 12) бібліотека.

Постановою Президії АН УРСР від 15 лютого 1952 р. відділ промислової мікробіології об'єднано з відділом анаеробних мікроорганізмів в укрупнений відділ мікробіології бродильних процесів.

Інститут очолював акад. В. Г. Дроботько.

Інститут гідробіології АН УРСР у 1951–1955 рр. основними науковими завданнями мав: дослідження регіональних водоймищ України (дунайських лиманів, Дніпра і Дністра) та біологічних особливостей промислових риб України. Науково-дослідні роботи проводились на дослідній базі, розташованій на р. Дніпро в с. Бучаки Канівського району та на базі інституту у м. Вилкове Одеської обл.

Відповідно до наукових завдань інститут мав таку структуру: 1) відділ загальної гідробіології; 2) відділ гідрохімії; 3) відділ іхтіології; 4) відділ експериментальної екології риб; 5) лабораторія фізіології водяних організмів; 6) лабораторія приморських водойм у м. Вилкове; 7) експериментальна база в с. Бучаки; 8) музей; 9) бібліотека.

Постановою Президії АН УРСР від 4 липня 1953 р. інституту дозволено організувати постійно діючу базу в м. Херсон для проведення досліджень на Нижньому Дніпрі. Постановою РМ УРСР від 21 грудня 1953 р. організовано Одеську біологічну станцію, яку підпорядковано Інституту гідробіології АН УРСР.

За постановою Президії АН УРСР від 23 липня 1954 р. відновлено підпорядкування у науково-методичному відношенні Інституту гідробіології Карадазької біологічної станції. 24 грудня 1954 р. Президія АН УРСР прийняла рішення закрити Лабораторію приморських водойм у м. Вилкове, а її штат перевести до Одеської біологічної станції для її підсилення.

Інститут очолював чл.-кор. Я. В. Ролл.

Лабораторія приморських водойм Інституту гідробіології АН УРСР у м. Вилкове основним завданням мала вивчення приморських водойм з метою підвищення продуктивності рибного господарства УРСР. Постановою Президії АН УРСР від 24 грудня 1954 р. лабораторію закрито, а її штат переведено до Одеської біологічної станції.

Бучаківська база Інституту гідробіології АН УРСР проводила вивчення рибного господарства Дніпра та його пойменних водойм з метою підвищення продуктивності рибного промислу.

Одеська біологічна станція Інституту гідробіології АН УРСР у с. Чорноморці організована відповідно до постанови РМ УРСР від 21 грудня 1953 р. № 2656 з метою вивчення північно-західної частини Чорного моря, використання лиманів Одеської та Ізмайльської областей у рибному господарстві. В науково-методичному та адміністративно-господарському відношенні станцію підпорядковано Інституту гідробіології АН УРСР.

Станцію з 1 липня 1954 р. очолював д.б.н. проф. К. О. Виноградов.

Херсонська станція Інституту гідробіології АН УРСР створена постановою Президії АН УРСР від 4 липня 1953 р. з метою проведення експедиційних досліджень на Нижньому Дніпрі та Дніпровсько-Бузькому лимані.

Українське гідробіологічне товариство при АН УРСР функціонує як Український філіал Всесоюзного гідробіологічного товариства при Президії АН СРСР. Упродовж 1951–1955 рр. товариство здійснювало дослідження режиму нових водойм, що будувалися на річках УРСР (Дніпро, Дністер); опіювало екологічні наслідки міжбасейнового перерозподілу водного стоку; вивчало питання підвищення продуктивності озер, що використовувалися для розведення риби; проблеми акліматизації риб; здійснювало розробки теорії продуктивності ставків та ін.

Постановою Президії АН УРСР від 16 жовтня 1951 р. затверджено статут товариства, яким визначено основні завдання організації: сприяння розвитку науки в галузі гідробіології та іхтіології; організація допомоги членам товариства у підвищенні фахового рівня, а також у впровадженні їхніх наукових праць, винаходів і раціоналізаторських пропозицій; підтримка широкого впровадження в практику новітніх наукових і технічних досягнень в галузі гідробіології та іхтіології; популяризація та пропагування досягнень в цих галузях серед широких верств населення; сприяння розвитку гідробіології та іхтіології у вищих навчальних закладах; залучення учених, які працюють у галузі гідробіології та іхтіології до вирішення актуальних теоретичних та народногосподарських задач; розробка науково-технічних питань у галузі гідробіології та іхтіології.

Товариство очолював чл.-кор. Я. В. Ролл.

Карадзька біологічна станція АН УРСР працювала над дослідженням проблем біологічної продуктивності Чорного моря і прісних водоймищ Криму, вивчала вплив сонячної радіації на розвиток риб, фіто- і зоопланктону з метою збільшення рибних запасів в умовах відкритого моря і прісних внутрішніх водоймищ.

Відповідно до наукових завдань станція мала таку структуру: 1) лабораторія гідробіології та іхтіології; 2) лабораторія порівняльної біохімії та фізіології морських організмів; 3) бібліотека.

Для корінного поліпшення роботи станції за постановою Президії АН УРСР від 25 травня 1950 р. її підпорядкували Інституту гідробіології АН УРСР (загальне керівництво, розробка і затвердження проблематики, заслуховування звітів та планів; кадрові питання, підготовка аспірантів), але залишили її як окрему структурну одиницю Відділу біологічних наук АН УРСР з власним бюджетом, штатним розписом та друкованим органом.

На виконання розпорядження РМ УРСР від 11 березня 1952 р. № 5104-р та постанови РМ УРСР від 20 березня 1952 р. № 687 Президія АН УРСР своєю постановою від 4 квітня 1952 р. передала Карадзьку біологічну станцію у відання АН СРСР. З утворенням Кримського філіалу АН УРСР станція увійшла до його структури. Постановою Президії АН УРСР від 23 липня 1954 р. у науково-методичному відношенні станцію підпорядковано Інституту гідробіології АН УРСР.

Станцію очолював до 1951 р. д.б.н. К. О. Виноградов, з 1952 р. – к.б.н. Г. С. Лещинська.

Ботанічний сад АН УРСР упродовж 1951–1955 рр. проводив роботи з вивчення питань інтродукції та акліматизації рослин, виявлення нових рослинних ресурсів та використання їх у народному господарстві; створення експозиційних ділянок саду; організації експедицій для збору посівного та посадкового матеріалу деревинних, чагарникових та трав'янистих рослин; виконував урядові завдання з акліматизації і селекції зимостійких персиків і винограду, чаю, евкомії, скупції, квіткових рослин.

Відповідно до завдань Ботанічний АН УРСР мав таку структуру: 1) відділ флори та рослинності СРСР; 2) відділ дендрології; 3) відділ квіткарства та оранжерейних рослин; 4) відділ нових сільськогосподарських рослин; 5) відділ біології рослин; 6) насіннева лабораторія; 7) метеорологічна станція; 8) відділ субтропічних і цитрусових культур та відділ нових плодкових культур; 9) музей; 10) відділ захисту рослин та карантину; 11) відділ садово-паркового господарства; 12) Лук'янівська експериментальна база; 13) бібліотека.

Постановою Президії АН УРСР від 3 квітня 1953 р. з метою покращення наукової роботи Ботанічного саду АН УРСР та прискорення завершення будівництва його основних об'єктів було вирішено на базі існуючих відділів та лабораторій створити такі відділи: флори і рослинності; декоративних і технічних рослин; субтропічних і плодкових рослин; фізіології та біохімії рослин; паркознавства та акліматизації рослин (на базі Державного заповідника «Олександрія»); лабораторія захисту рослин і насінневого контролю; метеорологічна станція. У зв'язку з організацією на базі Державного заповідника «Олександрія» відділу паркознавства та акліматизації рослин Президія АН УРСР цією ж постановою передала заповідник, підпорядкований бюро Відділу біологічних наук АН УРСР, Ботанічному саду АН УРСР.

Ботанічний сад очолював акад. М. М. Гришко.

Дендропарк «Тростянець» АН УРСР площею 197 га передано у віддання АН УРСР постановою РМ УРСР від 25 вересня 1951 р. № 2738. Постановою Президії АН УРСР від 30 листопада 1951 р. його було підпорядковано у науково-методичному та господарському відношенні Ботанічному саду АН УРСР. Дендропарк являв собою пам'ятку садово-паркового мистецтва XIX ст. в Україні, ландшафтного стилю та був інтродукційним осередком багатогірної деревної флори, мав велике значення для практики садово-паркового будівництва.

Дендропарк виконував функції науково-дослідної й науково-освітньої установи АН УРСР і здійснював роботу за такими напрямками: паркобудівництво й акліматизація деревних і чагарникових порід з метою впровадження їх в народне господарство; популяризація серед широких верств населення великої різноманітності дендрологічної флори й паркового будівництва шляхом проведення екскурсій, читання лекцій, виступів на радіо й публікації статей в періодичній пресі; збереження дендропарку, поповнення і збільшення видового складу дендрофлори.

Постановою РМ УРСР від 25 вересня 1951 р. № 2738 на дендропарк покладено завдання стати насінневою базою для впровадження цінних декоративних деревних і чагарникових порід в народне господарство. В дендропарку проводилася робота по акліматизації деревних та кущових порід, створенню ландшафтних композицій та розробки заходів для боротьби з шкідниками зелених наса-

джень, а також із розвитку розсадників дендропарку, реконструкції і розширення парку. Планом науково-дослідної роботи Ботанічного саду АН УРСР на 1953 р. розроблялася тема «Створення та введення в культуру нових господарсько-цінних рослин» з розділами «Вивчення плононошення хвойних порід дендропарку «Тростянець» з метою використання парку як маточної насінневої бази для зеленого будівництва»; «Інтродукція нових найбільш цінних для зеленого будівництва деревних та чагарникових порід в парку «Тростянець».

Постановою Президії АН УРСР від 19 грудня 1955 р. затверджено такі основні завдання та напрями роботи Ботанічного саду АН УРСР по Дендропарку «Тростянець»: вивчення досвіду акліматизації цінних декоративних рослин і акліматизація нових; розмноження цінних, зокрема хвойних, декоративних порід для впровадження в зелене будівництво і поповнення флори дендропарку; розробка методів боротьби зі шкідниками і хворобами декоративних рослин; доведення розмірів промислового розсадника у 1956–1957 рр. до 20 га; посилення наочної пропаганди експозиції парку та включення в план на 1957 р. підготовку путівника «Дендропарк Тростянець».

Очолював дендропарк до 1955 р. І. М. Виборнов, з 1 вересня 1955 р. І. І. Зармій.

Дендропарк «Устимівка» АН УРСР передано у віддання Академії постановою РМ УРСР від 25 вересня 1951 р. № 2738. Площа дендропарку становила 9 га, на яких було зосереджено близько 170 різних, у більшості екзотичних, деревних і чагарникових порід, які являли собою цінний насінневий фонд. Постановою Президії АН УРСР від 30 листопада 1951 р. дендропарк у науково-методичному та господарському відношенні підпорядковано Ботанічному саду АН УРСР. Дендропарк був філіалом дендропарку «Тростянець». Планом Ботанічного саду АН УРСР на 1953 р. розроблялася тема «Створення та введення в культуру нових господарсько-цінних рослин» з розділом «Вивчення складу деревної та чагарникової рослинності Дендропарку «Устимівка».

Дендрологічний парк «Олександрія» АН УРСР (Державний заповідник «Олександрія» АН УРСР) являв собою пам'ятку вітчизняного садово-паркового мистецтва кінця XVIII ст. Площа парку дорівнювала 201,28 га. Постановою Президії АН УРСР від 24 грудня 1954 р. Державний заповідник «Олександрія» АН УРСР перейменовано у Дендрологічний парк «Олександрія» АН УРСР.

Дендропарк функціонував як науково-дослідна й науково-освітня установа АН УРСР і здійснював роботу в напрямку: паркобудівництва й акліматизації деревних і чагарникових порід з метою впровадження їх в народне господарство; популяризації серед широких верств населення сортів дендрологічної флори й паркового будівництва шляхом проведення екскурсій, читання лекцій, виступів на радіо і публікації статей в періодичній пресі; заходів збереження дендропарку, поповнення і збільшення видового складу його дендрофлори. Науково-дослідна і адміністративно-господарська діяльність очолювалася завідувачем відділу паркознавства та акліматизації рослин Ботанічного саду АН УРСР.

Упродовж 1951–1955 рр. дендропарк функціонував і як науково-дослідна база для інститутів відділів біологічних та сільськогосподарських наук АН УРСР.

За постановою Президії АН УРСР від 3 квітня 1953 р. заповідник підпорядковано Ботанічному саду АН УРСР. У 1954 р. на базі дендропарку організовано відділ паркознавства та акліматизації рослин Ботанічного саду АН УРСР. За означений період була проведена робота з відновлення парку, переведено до дендропарку відділ екології тварин Інституту зоології АН УРСР і створено його експериментальну базу; організовано експериментальну базу відділу порівняльної морфології Інституту зоології АН УРСР. На базі ставків проводилися науково-дослідні роботи по акліматизації, селекції і вирощуванню ставкових порід риб, велись роботи по розведенню хутрового звіра, нутрії і бобрів.

Упродовж 1951–1952 рр. заповідник очолював І. Є. Зірка, з 1952 по 1953 рр. – С. Я. Дука, з 1953 по 1954 рр. – В. О. Голяк, з 1955 р. – керівництво дендропарком здійснював завідувач відділу паркознавства та акліматизації рослин Ботанічного саду АН УРСР к.с.-г.н. Т. С. Келембет.

Дендропарк «Софіївка» АН УРСР постановою РМ УРСР від 26 вересня 1955 р. № 1184 передано до АН УРСР Державним комітетом у справі будівництва і архітектури УРСР. Постановою Президії АН УРСР від 17 листопада 1955 р. Державний заповідник «Софіївка» в м. Умань прийнято до складу установ АН УРСР під назвою Дендропарк «Софіївка» АН УРСР і підпорядковано у науково-методичному та господарському відношенні Ботанічному саду АН УРСР. На дендропарк покладалися завдання з відновлення і охорони пам'яток архітектури, скульптури, гідротехнічних і інших садово-паркових споруд, а також відновлення і збагачення зелених насаджень заповідника. В означений період Академія виділяла фінансові асигнування на роботи по ремонту та реставрації малих архітектурних форм, алеійної системи, скульптур парку. Проводилася інвентаризація деревних і чагарникових порід, заплановано видання наукових праць з історії дендропарку та його дендрофлори.

Очолював дендропарк Д. С. Кривулько.

Науково-природознавчий музей АН УРСР у Львові досліджував природні ресурси західних областей УРСР, зокрема природу Карпат і перспективи її раціонального використання. У складі музею працювали два наукові відділи – ботаніки та зоології. Музей мав виставкові відділи: 1) мічурінського вчення; 2) зоології; 3) геологічний; 4) ботанічна виставка. Із створенням Інституту агробіології Львівського філіалу АН УРСР у 1951 р. музей увійшов до складу інституту на правах структурного підрозділу. Постановою Президії АН УРСР від 22 січня 1954 р. музей вилучено зі складу Інституту агробіології АН УРСР і підпорядковано у науково-методичному відношенні бюро Відділу біологічних наук АН УРСР, а у фінансово-господарському – Інституту геології корисних копалин АН УРСР. До музею передали з плану науково-дослідних робіт Інституту агробіології такі теми: «Дикорослі і технічні рослини радянських Карпат»; «Флора листяних мохів УРСР»; «Крейдліні відклади Волино-Подільського плато».

Постановою Президії АН УРСР від 24 грудня 1954 р. у складі музею організовано відділи: 1) палеонтології; 2) ботаніки; 3) зоології.

До 1951 р. музей очолював д.б.н. Г. В. Козій, з 1951 по 1953 р. – к.-г.-м.н. С. І. Пастернак, протягом 1953–1954 рр. – д.б.н. В. Г. Хржановський, з 1955 р. – к.б.н. К. А. Татарінов.

Комісія з питань боротьби з бруцельозом АН УРСР створена постановою Президії АН УРСР від 14 квітня 1955 р. при бюро Відділу біологічних наук АН УРСР з метою координації наукової діяльності по проблемі бруцельозу та поширення науково-дослідних робіт з питань боротьби з бруцельозом в УРСР. До складу комісії увійшли: акад. В. Г. Дроботько (голова), чл.-кор. В. П. Тульчинська (заступник голови), начальник Ветеринарного управління Міністерства сільського господарства УРСР С. Р. Дідовець (заступник голови), завідувач лабораторії бруцельозу Харківського Інституту експериментальної ветеринарії к.ветер.н. О. А. Майборода, директор Одеського інституту епідеміології і мікробіології МОЗ УРСР професор Н. Д. Аніна-Радченко, професор Л. К. Коровицький, професор О. А. Грінфельд, к.ветер.н. П. М. Жованик, к.ветер.н. О. С. Коротич, к.с.-г.н. Х. І. Класен (вчений секретар).

Комісія з охорони природи АН УРСР утворена постановою Президії АН УРСР від 13 червня 1955 р. при Відділі біологічних наук. На комісію були покладені такі завдання: проведення наукової, координаційної, науково-методичної та науково-організаційної роботи з метою сприяння та відтворення природи; розробка наукових основ охорони природи та відтворення природних багатств УРСР; виявлення об'єктів природи, що потребують охорони, обмеження їх використання або відтворення; підготовка рекомендацій щодо здійснення природоохоронних заходів в УРСР; координація наукових досліджень за проблемами «Охорона природи та справа заповідника УРСР», які проводяться заповідниками та іншими установами; надання консультативної допомоги міністерствам та відомствам у вирішенні практичних питань пропаганди охорони та відтворення природи УРСР; надання консультацій про доцільність введення до фауни або флори в тій або іншій місцевості нових видів тварин та рослин; розроблення рекомендацій щодо організації раціональної мережі заповідників та пам'яток природи; надання пропозицій щодо поліпшення роботи заповідників УРСР; ознайомлення з роботою різних установ з питань охорони природи та з діяльністю заповідників; вивчення стану роботи з охорони природи за кордоном; проведення нарад і конференцій з питань збереження, поліпшення і збагачення природних ресурсів; видання бюлетенів, монографій з питань охорони та відтворення природних багатств УРСР, збірника «Охорона природи УРСР», а також сприяння публікації наукових праць заповідників АН УРСР; пропагування природоохоронних ідей у періодичній пресі шляхом видання науково-популярних праць, читання лекцій, а також використання кіно, радіо тощо; сприяння роботі Українського товариства охорони природи в питаннях вивчення та пропаганди охорони природи, середніх і вищих навчальних закладах та серед населення.

Очолював комісію д.б.н. І. Г. Підоплічко.

Відділ сільськогосподарських наук АН УРСР

Інститут фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії АН УРСР у 1951–1955 рр. основними науковими завданнями мав такі: розроблення проблем агрофізіології та агрохімії, зокрема проблеми розвитку і росту сільськогосподарських рослин, їх стійкості до несприятливих природних умов, особливості їх живлення та обміну речовин; розроблення заходів з підвищення продуктивності фотосинтезу для отримання високих врожаїв сільськогосподарських культур у зрошених і незрошених районах УРСР; розробка комплексу агротехнічних питань зрошувального землеробства та агротехнічних вимог для сільськогосподарських машин. Інститут мав обґрунтувати теоретичні засади для побудови найефективнішої системи рільництва, а також для розв'язання актуальних проблем удобрення ґрунтів, відновлення їх родючості, підвищення якості сільськогосподарської продукції та агрохімічної меліорації окремих типів ґрунтів.

До складу інституту входили: 1) відділ рослинництва; 2) лабораторія фізіології обміну речовин; 3) лабораторія фізіології живлення рослин; 4) лабораторія фізіології стійкості рослин; 5) лабораторія агрохімії; 6) лабораторія біохімії рослин; 7) лабораторія сільськогосподарської мікробіології; 8) лабораторія ґрунтознавства; 9) лабораторія агроеліорації; 10) науково-експериментальна сільськогосподарська база.

Постановою Президії АН УРСР від 15 лютого 1952 р. лабораторію сільськогосподарської мікробіології на правах групи включено до лабораторії агрохімії; повністю виділено із структури інституту штатний склад групи агролісомеліорації. 12 червня 1953 р. Президія АН УРСР прийняла рішення на базі існуючих штатів лабораторій фізіології обміну речовин та біохімії рослин і фізіології стійкості рослин організувати дві лабораторії – біохімії фотосинтезу сільськогосподарських рослин і фізіології стійкості рослин. Постановою Президії АН УРСР від 22 січня 1954 р. організовано лабораторію ґрунтової мікробіології.

Президія АН УРСР своєю постановою від 24 грудня 1954 р. затвердила таку структуру інституту: лабораторія фізіології живлення рослин; лабораторія фізіології дії випромінювань на рослини; лабораторія агрохімії з групою мікробіології; лабораторія фізіології росту, розвитку, стійкості і морфогенезу рослин; лабораторія біохімії і фотосинтезу. Цією ж постановою ліквідовано відділ рослинництва та лабораторію агроеліорації.

Постановою Президії АН УРСР від 10 листопада 1955 р. затверджено видання журналу «Фізіологія рослин і агрохімія» як друкованого органу інституту.

Інститут очолював до 1953 р. акад. О. І. Душечкін, з 1953 по 1955 рр. – акад. П. А. Власюк.

Інститут генетики і селекції АН УРСР розробляв теоретичні засади нових методів селекції сільськогосподарських рослин і тварин, а також основи для раціоналізації системи насінництва сільськогосподарських рослин і племінної справи в тваринництві УРСР. Відповідно основними науковими завданнями інституту були: цитогенетичне і фізіологічне вивчення питань мінливості і спадковості у окремих рослин, тварин і корисних комах; встановлення загальних закономірностей еволюції живих організмів та вивчення їх механізмів, а також розробка

і вивчення нових методів селекції. В означений період інститут розробляв рекомендації щодо сортового складу ярової і озимої пшениці та з інших основних культур в умовах зрошувального землеробства для виробництва Снігурівського і Жовтневого районів Миколаївської області, землі яких зрошуватимуться Верхньо-Інгулецькою зрошувальною системою; розгорнув науково-дослідну роботу в напрямі збільшення стійкості тау-сагізу проти гниття, підвищення скороспілості та продуктивності насіння, зменшення періоду його спокою; вивчення впливу радіоактивних речовин на ріст і розвиток рослин.

У складі інституту працювали: лабораторія загальної генетики; лабораторія селекції; лабораторія біохімії, лабораторія фізіології, лабораторія морфогенезу ім. академіка А. О. Сапегіна, лабораторія екології; лабораторія генетики та методики селекції; лабораторія фітопатології; лабораторія механізації; науково-експериментальна база.

За постановою Президії АН УРСР від 15 лютого 1952 р. лабораторію біохімії об'єднано з лабораторією фізіології і створено, таким чином, укрупнену лабораторію фізіології з групою біохімії; об'єднано лабораторію морфогенезу ім. академіка А. О. Сапегіна з лабораторією екології і створено укрупнену лабораторію екології та морфогенезу ім. академіка А. О. Сапегіна. За постановою Президії АН УРСР від 12 червня 1953 р. ліквідовано лабораторію механізації. 24 грудня 1954 р. Президія АН УРСР прийняла рішення про об'єднання лабораторії фітопатології з лабораторією генетики. За постановою Президії АН УРСР від 14 січня 1955 р. групу фітопатології приєднано до лабораторії фізіології та біохімії рослин на правах окремої групи.

Упродовж 1951–1955 рр. інститут очолював акад. В. Я. Юр'єв.

Науково-експериментальна база «Флоринка» Інституту генетики і селекції АН УРСР у Харківській обл. здійснювала експериментальні дослідження з проблем керування розвитком сільськогосподарських рослин для підвищення їх продуктивності та стійкості проти несприятливих погодних умов, впровадження травопільної системи землеробства. У науковому відношенні база підпорядкована Відділу сільськогосподарських наук АН УРСР.

Республіканська комісія по боротьбі з силікозом утворена відповідно до постанови РМ УРСР «Про українську Республіканську комісію по боротьбі з силікозом» від 15 червня 1951 р. № 1422 і постановою Президії АН УРСР від 16 липня 1952 р. її прийнято до складу АН УРСР. Комісія проводила роботу з планування і координації науково-дослідної і практичної роботи по силікозу, розробляла проблеми в галузі патогенезу, профілактики та терапії силікозу.

Керівництво роботою комісії було покладено на бюро Відділу біологічних наук АН УРСР. Місцеперебуванням комісії визначено м. Харків при Інституті генетики і селекції АН УРСР. До розробки проблем силікозу були залучені інституту АН УРСР: клінічної фізіології, біохімії, гірничої справи, органічної хімії, фізичної хімії. Комісією були організовані Криворізька (голова – В. В. Недін, завідувач кафедри Криворізького гірничорудного інституту) і Донецька (голова – д.т.н. В. С. Пак) філії. Постановою Президії АН УРСР від 10 грудня 1952 р. комісія безпосередньо підпорядкована Президії АН УРСР.

Очолював комісію чл.-кор. АМН СРСР В. К. Навроцький.

Сектор тваринництва АН УРСР утворено як окрему структурну одиницю в системі АН УРСР постановою Президії АН УРСР від 7 вересня 1951 р. з метою більш повного охоплення та подальшого поглиблення розпочатих досліджень з проблем тваринництва та поширення науково-дослідних робіт з тонкорунного вівчарства. Було визначено, що сектор, тимчасово, до організації Інституту зоотехнії, є основною науково-дослідною установою академії в галузі тваринництва.

Основними науковими завданнями сектору були: розробка теорії породоутворення, породоудосконалення і еволюції сільськогосподарських тварин; важливих питань фізіології сільськогосподарських тварин, біології розмноження і зоогієни; вивчення й узагальнення передового досвіду господарств і впровадження у сільськогосподарське виробництво досягнень науки і практики в галузі тваринництва. Опорний пункт вівчарства у Винниках під керівництвом дійсного члена АН УРСР Л. К. Гребеня практично займався удосконаленням породи м'ясошерстних овець лісостепу і виведенням довгошерстих налітнокорунних овець, придатних для розведення в Поліссі.

Відповідно до наукових завдань було визначено структуру сектору: 1) група породоудосконалення і породоутворення; 2) група з виховання молодяку сільськогосподарських тварин; 3) група імунології і зоогієни сільськогосподарських тварин; 4) лабораторія фізіології і розмноження сільськогосподарських тварин; 5) експериментальна сільськогосподарська база; 6) адміністративно-господарська група.

Постановою Президії АН УРСР від 28 серпня 1953 р. затверджено вчену раду Сектору тваринництва АН УРСР у складі: завідувач сектору професор П. Д. Пшеничний (голова), акад. – Л. К. Гребень (заступник), доктори наук – О. В. Квасницький, М. Ф. Гулий, М. М. Колесник, М. А. Кравченко, А. К. Скороходько, кандидати наук – І. Г. Зорін, С. Ф. Баранецький, Х. І. Класен (вчений секретар), заступник начальника Головного управління радгоспів Міністерства сільського господарства УРСР А. І. Плішко.

За постановою Президії АН УРСР від 24 грудня 1954 р. у складі сектору організовано два підрозділи: відділ тваринництва на базі штатів сектору та лабораторію кормодобування за рахунок штатів ліквідованої лабораторії агроеліорації в Інституті фізіології сільськогосподарських рослин і агрохімії АН УРСР.

До 1953 р. в.о. завідувача Сектору тваринництва була чл.-кор. В. П. Тульчинська, з 1953 р. сектор очолював д.с.-г.н. П. Д. Пшеничний.

Інститут агробіології АН УРСР утворено постановою РМ СРСР від 21 лютого 1951 р. № 457, постановою РМ УРСР від 24 березня 1951 р. № 561 та постановою Президії АН УРСР від 19 червня 1951 р.

Наукові завдання інституту пов'язувалися із розвитком сільського господарства західних областей УРСР. У 1951–1955 рр. інститут працював над впровадженням у виробництво західних областей УРСР нового сорту ярої пшениці Дублянка-4, проводив дослідні з випробування цього сорту пшениці в умовах зрошувальних районів півдня України; розробляв систему заходів з підвищення продуктивності високогірних луків і лісів; проводив роботи з використання і підвищення продуктивності боліт Львівської області, вивчав експлуатаційно-технічні якості сільськогосподарських машин та тракторів.

Відповідно до наукових завдань було встановлено структуру інституту: 1) відділ рослинництва; 2) відділ тваринництва; 3) відділ механізації сільського господарства; 4) відділ фізіології живлення рослин і ґрунтознавства; 5) відділ селекції і насінництва; 6) відділ ботаніки; 7) відділ зоології; 8) лабораторія лувіництва; 9) лабораторія лісівництва; 10) лабораторія захисту рослин; 11) науково-природознавчий музей.

Постановою Президії АН УРСР від 15 лютого 1952 р. лабораторію захисту рослин об'єднано з відділом зоології і створено, таким чином, укрупнений відділ зоології з групою захисту рослин.

Постановою Президії АН УРСР від 19 грудня 1952 р. для проведення науково-дослідних робіт інституту передана сільськогосподарська експериментальна база поблизу м. Винники.

12 червня 1953 р. Президія АН УРСР прийняла рішення про об'єднання відділу зоології з групою захисту рослин під загальною назвою – відділ зоології та захисту рослин.

Зважаючи на потребу значного спрощення структури інституту і спрямування його роботи на розв'язання актуальних питань розвитку сільського господарства західних областей УРСР, Президія АН УРСР своєю постановою від 22 січня 1954 р. вилучила зі складу інституту науково-природознавчий музей з відділами ботаніки і зоології, підпорядкувавши його в науково-методичному відношенні бюро Відділу біологічних наук АН УРСР, а у фінансово-господарському – Інституту геології корисних копалин АН УРСР.

Постановою Президії АН УРСР від 2 квітня 1954 р. затверджено нову структуру інституту: 1) відділ агроґрунтознавства і рільництва з групою механізації обробки ґрунту; 2) відділ рослинництва; 3) відділ лувіництва; 4) відділ овочівництва; 5) відділ селекції і насінництва; 6) відділ фізіології рослин і агрохімії; 7) відділ зоотехнії; 8) відділ біохімії сільськогосподарських тварин; 9) відділ захисту рослин; 10) бібліотека; 11) науково-експериментальна база.

Постановою Президії АН УРСР від 24 грудня 1954 р. ліквідовано відділ захисту рослин.

Інститут очолював упродовж 1951–1952 рр. чл.-кор. А. С. Лазаренко, з 1953 р. по 1955 р. – к.с.-г.н. Д. Ф. Лихвар.

Інститут ентомології та фітопатології АН УРСР упродовж 1951–1955 рр. основними науковими завданнями мав такі: вивчення загальних закономірностей біології комах та їх біоенологія; біологія збудників хвороб; анатомія і фізіологія хворих рослин; проблеми паразитології, токсикології та імунітету. В означений період інститут працював над урядовими завданнями щодо організації боротьби з хворобами і шкідниками – картопляним раком, колорадським жуком, білим американським метеликом, буряковим та жолудьовим довгоносиками.

До структури інституту входили: 1) лабораторія екології комах; 2) лабораторія патології комах; 3) лабораторія ентомофагів; 4) лабораторія токсикології та фізіології комах; 5) лабораторія фітопатології; 6) науково-експериментальна база; 7) бібліотека.

Президія АН УРСР неодноразово вносила зміни до структури інституту: постановою від 10 вересня 1951 р. – організовано відділ по боротьбі з шкідниками

лісу, від 23 листопада 1951 р. – створено лабораторію лісової ситомології та фітопатології; від 12 червня 1953 р. – об'єднано лабораторію токсикології з лабораторією токсикології та хімії інсектофунгіцидів під загальною назвою лабораторія токсикології та хімії інсектофунгіцидів; 21 травня 1954 р. при інституті організовано карантинну лабораторію для комплексних досліджень раку картоплі.

24 грудня 1954 р. Президією АН УРСР затверджено структуру інституту у складі лабораторій: сільськогосподарської ентомології; лісової ентомології; токсикології з групою хімії інсектофунгіцидів; біологічного методу боротьби з шкідниками сільськогосподарських рослин; фітопатології з науково-експериментальною базою у Феюфанії. Цією ж постановою ліквідовано лабораторію прогнозів.

З 1950 р. по 1953 рр. інститут очолював чл.-кор. В. П. Муравйов, з 1953 р. по 1955 р. – д.б.н. В. П. Васильєв.

Українське ентомологічне товариство АН УРСР функціонувало як філіал Всесоюзного ентомологічного товариства АН СРСР і мало обласні відділення у містах: Одесі, Херсоні, Львові, Харкові, Полтаві. Головне завдання товариства полягало у координації і визначенні спрямованості науково-дослідної роботи в галузі ентомології та популяризації ентомологічних знань.

Упродовж 1951–1955 рр. товариство розробило та висунуло низку пропозицій з питань боротьби зі шкідниками сільськогосподарських культур, що стосувалися покращення організації боротьби зі шкідниками, підвищення кваліфікації та підготовки кадрів агрономів-ентомологів, покращення роботи служби прогнозів появи і розповсюдження шкідників; випуску необхідних довідників і посібників з боротьби зі шкідниками і визначників комах. Діяльність товариства керував оргкомітет у складі: чл.-кор. Є. В. Зверезомб-Зубовського, д.б.н. В. П. Васильєва, к.б.н. О. П. Крипталъ.

Головою товариства упродовж 1951–1955 рр. був чл.-кор. Є. В. Зверезомб-Зубовський.

Інститут лісу АН УРСР (Інститут лісівництва АН УРСР) мав своїм завданням розробляти проблеми лісової екології, фізіології деревних рослин, лісового ґрунтознавства; теоретичні засади лісових культур, а також проблеми інтродукції, селекції й культури нових швидкорослих деревних порід. Інститут розв'язував основні питання позахисного лісорозведення як на поливних, так і неполовних землях; питання обліснення пісків Полісся; опрацьовував заходи по створенню захисних лісонасаджень в зоні зрушування Верхнь-Інгулецької системи, проводив роботи по створенню водо- й ґрунтозахисних лісонасаджень в горах Карпат.

Відповідно до наукових завдань інститут мав таку структуру: 1) лабораторія лісового ґрунтознавства; 2) лабораторія ґрунтової мікробіології; 3) лабораторія лісівництва; 4) лабораторія захисного лісорозведення; 5) лабораторія заліснення пісків; 6) Чорноліський опорний пункт; 7) бібліотека. У науково-методичному та господарському відношенні постановою Президії АН УРСР від 30 листопада 1951 р. інституту підпорядковано Державний заповідник «Веселі Боковеньки».

Постановою Президії АН УРСР від 27 жовтня 1953 р. були внесені зміни у структуру інституту – лабораторії лісового ґрунтознавства і ґрунтової мікробіології.

логії об'єднано в лабораторію лісового ґрунтознавства і затверджено структуру Інституту лісівництва АН УРСР в складі 4 лабораторій: 1) лісівництва; 2) захисного лісорозведення; 3) заліснення пісків; 4) лісового ґрунтознавства.

Постановою Президії АН УРСР від 12 червня 1953 р. лабораторію мікробіології реорганізовано в лабораторію фізіології деревних рослин і мікробіології.

З метою розвитку робіт з вивчення фауни ґрунтів і ґрунтової мікробіології, а також у зв'язку із зміною робіт інституту в напрямі вирішення профілюючих для інституту проблем, Президія АН УРСР постановою від 22 січня 1954 р. приєднала наукових співробітників інституту, які працювали в галузі вивчення ґрунтової мезофауни, до Інституту зоології АН УРСР, в якому організовано відділ ґрунтової фауни.

Постановою Президії АН УРСР від 24 грудня 1954 р. затверджено нову структуру інституту: 1) лабораторія лісівництва; 2) лабораторія захисного лісорозведення; 3) лабораторія ґрунтознавства з групою мікробіології; 4) лабораторія лісової екології з науково-експериментальною базою.

На виконання постанови РМ УРСР від 2 квітня 1955 р. № 418 Президія АН УРСР своєю постановою від 6 травня 1955 р. реорганізувала Інститут лісівництва АН УРСР в Інститут лісу АН УРСР, поклавши на нього опрацювання актуальних теоретичних проблем, пов'язаних з рубкою лісу, лісопоновленням і лісорозведенням в УРСР, насамперед, в гірських умовах Карпат і Криму. Цією ж постановою організовано два опорні пункти в лісах Карпат і Полісся.

На баланс інституту перебувала Старосільська біологічна станція, яка функціонувала як його науково-експериментальна база. Постановою Президії АН УРСР від 5 листопада 1954 р. Старосільську біологічну станцію відволено у складі АН УРСР як окрему структурну одиницю, підпорядковану бюро Відділу біологічних наук АН УРСР, а у фінансово-господарському відношенні – Інституту ботаніки АН УРСР. Постановою Президії АН УРСР від 6 травня 1955 р. станцію з науково-експериментальною базою повернуто у віддання Інституту лісу АН УРСР.

Інститут очолював акад. П. С. Погребняк.

Державний заповідник «Веселі Боковеньки» АН УРСР передано у віддання АН УРСР постановою РМ УРСР від 25 вересня 1951 р. № 2738. Постановою Президії АН УРСР від 30 листопада 1951 р. заповідник підпорядковано у науково-методичному та господарському відношенні Інституту лісівництва АН УРСР. У заповіднику проводилася робота з інтродукції і селекції деревних порід в умовах степу УРСР, зокрема закладалися ділянки дослідних лісових культур, здійснювалася акліматизація деревинних та кущових порід, було одержано визку цінних гібридних форм дуба, горіха, ліщини, проводилася робота по вивченню і опробуванню, а також по техніці вирощування нових порід. Протягом означеного періоду заповідник працював над темою «Вивчення і випробування нових деревних і кущових порід в умовах степу УРСР», що розроблялася з 1945 р. Інститутом лісівництва АН УРСР. У заповіднику проводилася робота з використання лісових культур для озеленення навколишніх місцевостей.

Постановою Президії АН УРСР від 19 грудня 1955 р. затверджено такі основні завдання та напрями роботи Інституту лісу АН УРСР на базі заповідника

«Веселі Боковеньки»: вивчення біології і екології нових деревних порід і кущів, придатних для полезахисного лісорозведення в умовах степової зони УРСР; опрацювання питань створення стійких полезахисних лісонасаджень в умовах степу УРСР; вивчення досвіду створення масивних насаджень з швидкоростучих порід і розробка рекомендацій по впровадженню в колгоспно-радгоспне виробництво; розробка питань паркобудівництва в умовах степу УРСР; вивчення взаємодіюшеснь між деревними породами в насадженнях; розробка і вдосконалення техніки вирощування садивного матеріалу цінних порід, що акліматизувалися і витримали випробування; розроблення спеціальних текстів лекцій-екскурсій з метою пропаганди досягнень акліматизації деревних і кущових порід і способів озеленення та лісорозведення в умовах степу.

Очололював заповідник до 1955 р. М. П. Лехан.

Інститут машинознавства і сільськогосподарської механіки АН УРСР спрямовував свою наукову діяльність на розробку основ створення нових і удосконалення існуючих сільськогосподарських машин і тракторів з урахуванням досягнень агробіології та в координації робіт з галузевими інститутами і спеціальними конструкторськими бюро заводів сільськогосподарського машино- і тракторобудування; створення телевимірювальних систем і дослідження приладів для вимірювання глибинних бурових свердловин.

Інститут складався з таких підрозділів: 1) відділ сільськогосподарського машинобудування; 2) відділ теорії сільськогосподарських машин і механізмів; 3) тракторно-енергетичний відділ; 4) технологічний відділ; 5) відділ конструктивної міцності сільгоспмашин; 6) відділ конструювання нових машин; 7) сектор впровадження; 8) бібліотека; 9) науково-експериментальна майстерня.

Постановою Президії АН УРСР від 15 лютого 1952 р. відділ конструювання нових машин об'єднано з відділом сільськогосподарського машинобудування. Постановою Президії АН УРСР від 13 листопада 1953 р. вищезазначена постановою про об'єднання відділу сільськогосподарського машинобудування з відділом теорії сільськогосподарських машин і механізмів була анульована; цією ж постановою розширено наукову діяльність тракторно-енергетичного відділу, на який покладено розробку конструктивно-технічних параметрів тракторів і сільськогосподарських двигунів та підвищення зносостійкості і довговічності тракторів і сільськогосподарських машин. Цією ж постановою ліквідовано групу впровадження; відділ сільськогосподарського машинобудування об'єднано з відділом теорії машин і механізмів у відділ сільськогосподарських машин.

Враховуючи проблематику наукових досліджень інституту в галузі створення технології виробництва і розробки типів сільськогосподарських машин, Президія АН УРСР своєю постановою від 18 березня 1955 р. перевела інститут з Відділу сільськогосподарських наук АН УРСР до Відділу технічних наук АН УРСР.

Інститут очололював акад. А. О. Василенко.

Лабораторія ґрунтознавства АН УРСР досліджувала лесові породи України та Середнього Подніпров'я; колоїдні ґрунти та їх сільськогосподарське і технічне використання; розроблялися питання раціонального застосування і подальшої розробки методу осолонцювання ґрунтів для боротьби з фільтрацією в гід-

ропорудах; протифільтраційні заходи при підземному зрошенні; питання зрошувального землеробства; роботи з вивчення підземного зрошення; питання підвищення родючості солонців, солонцюватих і солончакових ґрунтів УРСР в умовах зрошуваного і незрошуваного землеробства; вивчення ерозії ґрунтів у нових районах розведення чаю в західних областях УРСР. У 1951 р. лабораторія організувала експедицію для обстеження ґрунтів Ногайського масиву зони Південноукраїнського каналу. Лабораторією були розроблені нові методи гіпсування солонцевих і солонцюватих ґрунтів.

З метою раціонального застосування і подальшої розробки методу осолонцювання ґрунтів для боротьби з фільтрацією в гідропорудах постановою Президії АН УРСР від 5 жовтня 1951 р. при лабораторії утворено методичну комісію у складі трьох спеціалістів під головуванням акад. АН УРСР і ВАСГНІЛ О. Н. Соколовського із завданням науково-методичної допомоги будівельним, проєктним і виробничим підприємствам та складання інструкції по солонцюванню ґрунтів, проведення семінарів, лекцій та консультацій. Цією ж постановою запропоновано акад. О. Н. Соколовському розширити склад комісії до 5–6 осіб.

Упродовж 1951–1955 рр. керівництво Відділу сільськогосподарських наук АН УРСР та Президія АН УРСР неодноразово здійснювали спроби реорганізувати лабораторію в Інститут ґрунтознавства, який було утворено у 1956 р.

Весь період існування лабораторія працювала під керівництвом акад. О. Н. Соколовського.

Комісія з рослинництва АН УРСР здійснювала координування науково-дослідної роботи у галузі рослинництва в установах Академії наук, галузевих науково-дослідних установ та відповідних кафедр внз УРСР. Окрім того, комісія виконувала роль методичного центру з впровадження в УРСР травопільної системи. Також Комісія з рослинництва проводила роботу за завданнями уряду: вивчення та покращення структури посівних площ на Півдні УРСР для збільшення валових зборів урожаїв сільськогосподарських культур; визначення та впровадження у виробництво заходів для збереження в ґрунті запасу вологи і надання допомоги господарствам у весняній сівбі відповідно до особливостей окремих ґрунтово-кліматичних районів УРСР; вивчення причин низьких урожаїв хмелю на хмелардгоспах Житомирської обл. та розробка заходів піднесення хмелярства; участь у розробці заходів з піднесенню продуктивності коноплярства в Україні.

У зв'язку з утворенням при Міністерстві сільського господарства УРСР Головного управління сільськогосподарської пропаганди з науково-методичною радою при ньому і покладанням на органи сільськогосподарської пропаганди науково-методичного керівництва сільськогосподарськими науково-дослідними установами, незалежно від їх відомчого підпорядкування, постановою РМ УРСР від 6 лютого 1951 р. № 237 діяльність комісії припинена.

Комісію очолював акад. П. А. Власюк.

Комісія з тваринництва АН УРСР координувала науково-дослідні роботи в УРСР у галузі тваринництва установ Академії наук, галузевих науково-дослідних установ та відповідних кафедр внз. Окрім того, комісія виконувала роль методичного

центру з підвищення продуктивності тваринництва, надавала кваліфіковану допомогу колгоспам та радгоспам щодо піднесення сільського господарства.

Постановою РМ УРСР від 6 лютого 1951 р. № 237 діяльність комісії припинено. Упродовж всього періоду діяльності комісією очолював акад. Л. К. Гребень.

Львівський філіал АН УРСР

Львівський філіал АН УРСР організовано відповідно до постанови РМ УРСР від 21 лютого 1951 р. № 457 і постанови РМ УРСР від 24 березня 1951 р. № 561, постанови Президії АН УРСР від 30 березня 1951 р. на базі львівських наукових установ АН УРСР. До складу філіалу увійшли: Інститут суспільних наук; Інститут геології корисних копалин; Інститут агробіології; Інститут машинознавства і автоматики. До Львівського філіалу також увійшли раніше створені установи: Сейсмічний сектор АН УРСР, Український державний музей етнографії та художнього промислу АН УРСР, Львівська бібліотека АН УРСР.

Перед філіалом були поставлені завдання щодо розв'язання важливих наукових проблем, пов'язаних з перебудовою і розвитком народного господарства і культури в західних областях УРСР. Львівський філіал працював під безпосереднім керівництвом Президії АН УРСР. Керівництво науково-дослідною роботою установ здійснювалося президією Львівського філіалу АН УРСР та Відділами наук АН УРСР. В інститутах філіалу готувалися наукові кадри за 55 спеціальностями.

Очолював філіал від моменту його створення акад. Й. З. Штокало.

Кримський філіал АН УРСР

Кримський філіал АН УРСР організований за розпорядженням РМ СРСР від 24 червня 1954 р. № 6816-р на основі Кримського філіалу АН СРСР, організованого 30 квітня 1948 р.

Кримський філіал був прийняти до Академії постановою Президії АН УРСР від 23 липня 1954 р. у складі 8 відділів: 1) геології; 2) спелеології і карстознавства; 3) хімії; 4) історії та археології; 5) ґрунтознавства; 6) геоботаніки та рослинництва; 7) агролісомеліорації і степового лісорозведення; 8) зоології; Карадазької біологічної станції та дослідно-експериментального пункту «Міжгір'є».

З метою координації і науково-методичного керівництва відділи і групи Кримського філіалу АН УРСР підпорядковано низці науково-дослідних установ АН УРСР.

По Відділу біологічних наук АН УРСР: відділ геоботаніки і рослинництва, відділ ґрунтознавства і відділ агролісомеліорації підпорядковуються Інституту ботаніки АН УРСР (із залученням Інституту лісівництва АН УРСР і Лабораторії ґрунтознавства АН УРСР); відділ зоології – Інституту зоології АН УРСР; Карадазька гідробіологічна станція – Інституту гідробіології АН УРСР.

По Відділу фізико-математичних, хімічних і геологічних наук АН УРСР: відділ геології та відділ спелеології і карстознавства – Інституту геологічних наук АН УРСР; відділ хімії – Інституту загальної і неорганічної хімії АН УРСР.

По Відділу суспільних наук АН УРСР: групи історії відділу історії та археології – Інституту історії АН УРСР, групи археології того ж відділу – Інституту археології АН УРСР.

Відділи філіалу здійснювали науково-дослідну роботу в галузі суспільних, геологічних, біологічних та хімічних наук. Відділ геології проводив дослідження у галузі геології і нафтоносності майкопських покладів Криму і геохімії керченських залізних руд. Відділ спелеології і карстознавства досліджував об'єкти гірського Криму. Відділ хімії працював над питаннями хімії нафти, солей оз. Сиваша і залізної руди. Основні напрямки роботи відділу історії і археології пов'язувалися із вивченням історії Криму від стародавньої історії і до сучасності. Наукова робота відділу ґрунтознавства спрямовувалася на дослідження ґрунтів Криму. Відділ геоботаніки та рослинництва розробляв актуальні питання з вивчення кормових угідь Криму, способів їх покращення і картування; виявлення цінних дикорослих кормових трав і місцевих плодкових рослин Криму; розробляв біологічні основи двоврожайної культури картоплі в Криму. Відділ агролісомеліорації і степового лісорозведення проводив дослідження з гірського і степового лісорозведення в Криму. Відділ зоології працював у трьох напрямках – орнітології, паразитології, ентомології. Карадазька біологічна станція розробляла напрям біологічної продуктивності Чорного моря і прісних водоймищ Криму. Дослідно-експериментальний пункт «Міжгірне» забезпечував польові дослідні роботи відділів: ґрунтознавства, геоботаніки та рослинництва, агролісомеліорації і степового лісорозведення, зоології.

Постановою Президії АН УРСР від 1 листопада 1954 р. визначили основні напрями роботи установ Кримського філіалу АН УРСР: вивчення історії Криму, зокрема пам'яток палеоліту, античного часу і місцевого населення (таврів), археологічних пам'яток у районі траси Північнокримського каналу і водосховища; ґрунтів Криму, а також біологічних, фізико-хімічних процесів у ґрунті при різних системах обробітку і внесення добрив, в умовах поливного і неполивного землеробства; природних рослинних багатств, рослинництва; агролісомеліорації і степового лісорозведення; фауни; геології та хімії нафти; мінералогії і геохімії керченських залізних руд, соляних ресурсів Сиваша та озер Криму з метою розвитку на їх базі хімічної промисловості; гідрогеології карсту Криму як джерела водопостачання гірського Криму і зрошення земель передгірної частини; енергетичних ресурсів річок Криму; використання вітрової енергії.

Роботу філіалу у 1954 р. очолював д.т.-м.н. Я. Д. Козін, у 1955 р. – д.б.н. Л. І. Рубцов.

ІМЕННИЙ ПОКАЖЧИК

- Абелєнцев В. І. – 561
Абіндер О. О. – 24, 138, 561
Абрамова Т. М. – 561
Абрамович Д. Ф. – 412
Абрамович К. Г. – 730
Авдакова І. Л. – 561
Аверія Ю. В. – 561
Авіценна – 175
Авраменко С. О. – 64, 93, 561
Агєєв Б. М. – 561
Агошков М. І. – 448
Адаменко А. Г. – 197, 561
Адаменко О. І. – 561
Адамович С. – 762
Азаносов Р. І. – 561
Азо Л. Г. – 561
Айзенберг (Айзенберг) Д. Є. (Айзен-
берг Д. Є.) – 561, 765
Айзенман Б. Ю. – 562
Айні С. С. – 263
Акаловський І. В. – 93, 200, 239, 292,
434, 562, 781
Аксельруд Н. В. – 562
Аксентєва З. М. (Аксентєва З. Н.) –
47, 142, 341, 551, 562, 779, 802, 828,
829
Акутін Г. К. – 562
Алабовський О. Н. – 562
Александров Г. П. – 61, 254, 541, 562
Александров О. О. – 776
Александрова В. П. – 298, 562, 762
Алексапольський Д. Я. – 562
Алексєєвський В. П. (Алексєєв-
ський В. П.) – 562, 746
Алєнтєв О. О. – 562, 731
Алмазов О. М. (Алмазов А. М.) – 251,
366, 562, 778, 781
Алпатова Є. Т. – 562
Алпатєв С. М. – 728
Альбов С. В. – 460, 562, 782
Альперн Д. О. – 273
Амбарцумян В. А. – 325
Амброз О. І. – 142, 563
Аміро І. Я. – 563
Андрєєв О. В. – 563
Андрєєв М. Б. – 563
Андрієвський Є. О. – 563
Андріюк (Андрєюк) К. І. – 490, 563
Андрусенко П. І. – 126
Андрухович І. П. – 108
Андрущенко Г. А. – 61, 340, 563
Аніна-Радченко Н. Д. – 851
Анісімов Ю. О. – 238, 352, 353, 398,
539, 563, 813, 831
Анічков М. М. – 308
Антилогова В. А. – 563
Антокольский П. – 716
Антоненко В. Г. – 563
Антонов М. М. – 159, 233, 563, 844
Антонович А. В. – 563
Апанович О. М. (Апанович Е. М.) –
324, 563, 748, 762, 774, 782
Апляк І. В. – 563
Арацков П. А. – 776
Арбузов М. П. – 64, 80, 136, 563
Аргунов П. П. – 82
Ардашев П. Ф. – 250
Аркадьєва В. А. – 564
Аронов І. З. – 564
Артамонов О. Я. – 564
Артсменко Р. Є. – 564
Артюшенко О. Т. – 228, 564
Архангородський О. Г. – 520
Архилова В. Д. – 564
Архиповець О. Й. – 564
Архімович Л. Б. (Архимович Л. Б.) –
34, 564, 718, 731, 763
Асніс А. Ю. (Аснис А. Е.) – 564, 716,
731, 782
Асоянц Г. Б. – 108, 320, 564
Афанасьєв Н. Н. – 746
Афанасьєв Д. Я. (Афанасьєв Д. Я.) –
228, 503, 564, 731
Афєндик Л. Г. – 564
Ахієзер Н. І. (Ahięzer N. I.) – 20, 781,
782
Ахієзер О. І. (Ахиєзер А. И.) – 484, 564,
746, 827

- Ахременко Н. С. – 564
 Ачкасова Н. А. – 798
 Ашафатова О. М. – 564
 Ашкіназі М. С. – 565
- Бабенчиков В. П. – 565
 Бабинцев А. Є. – 35, 41, 50, 104, 111, 140, 144, 170, 177, 195, 200, 235, 261, 338, 362, 449, 565, 826
 Бабишкін О. К. (Бабьшкін О. К.) – 160, 384, 565, 746, 731, 751, 762, 779, 782, 802
 Бабій Б. М. – 98, 338, 353, 507, 565, 735, 762, 793, 797, 799, 800
 Бабій П. Т. – 565
 Бабко А. К. – 126, 169, 270, 320, 424, 435, 526, 527, 565, 716, 731, 782, 808
 Бабкова В. С. – див. Бобкова В. С.
 Бабський Є. Б. – 542
 Бабук В. Б. – 211
 Бабуріна Г. Ф. – 288
 Бабуха Г. Л. – 261, 392, 565
 Багмут Й. А. – 98, 309, 525, 565
 Баграх А. М. – 716
 Бажан М. П. (Бажан Н. П.) – 124, 162, 189, 253, 307, 319, 359, 408, 546, 716, 762
 Бажан-Лауер Н. В. – 260
 Базанова Н. В. – 797
 Базилевич Т. Ф. – 565
 Бакалінська Є. А. – 565
 Бакулін Д. І. – 11, 126, 358, 485, 521, 565, 808, 811
 Бакшев П. С. – 565
 Балабай П. П. – 565
 Бала-Добров С. О. – 180, 314
 Балицкий К. П. (Балицкий К. П.) – 566, 768
 Балицкий М. Ф. – 566
 Балковий П. М. – 181, 259, 261, 307, 320, 352, 366, 408, 566
 Балута Є. Г. – 340
 Балуховський М. П. – 566
 Бандрівський Д. Г. – 566
 Бандура В. Ф. – 746
- Барабашов М. П. (Барабашов Н. П.) – 20, 135, 142, 203, 210, 336, 716, 731, 746, 762, 782, 829
 Барабой А. З. – 566
 Баран В. Д. – 566
 Баранський С. Ф. – 98, 340, 566, 854
 Баранова Н. М. – 566
 Баранович А. И. – 765
 Барановський П. П. – 367, 566
 Баратов Э. И. – 781
 Барбарич А. І. (Барбарич А. И.) – 108, 122, 136, 228, 566, 731, 739, 744, 760, 780, 803
 Бардзіловська Н. П. – див. Бордзіловська Н. П.
 Барінова Р. О. – 566
 Барський М. Р. – 731
 Барченко Л. І. – 566
 Барчук І. Ф. – 566
 Басс І. І. – 253, 566, 746
 Баталін Г. І. – 567
 Бачуріна Г. Ф. – 567, 762
 Баштик У. Д. – 61
 Баясанов Д. Б. – 358
 Бевзо О. А. – 325, 567
 Бедриківська (Бериківська) Н. П. – 567
 Безкоровайний Г. П. – 567
 Безугла Ф. М. – 250
 Безутлий В. П. – 567
 Бейліс Р. А. – 340, 567
 Белановский И. Д. – 746, 793
 Беликова А. Д. – 797
 Белокин С. П. – 567
 Бельтокова К. Г. (Бельтокова К. И.) – 83, 567, 731, 763
 Бельченко А. Я. – 804
 Беляшевский Н. Н. – 726, 746
 Бенардос М. М. – 517
 Беневоленська С. В. – 567
 Беніва (Веніва) Т. Я. – 567
 Бенін В. Л. – 451, 567
 Бережной А. С. (Berejnoj A. S.) – 394, 435, 447, 502, 730, 747, 761
 Березанська С. С. – 567
 Березанський Ю. М. – 302, 309, 525, 567
 Березиков В. С. – 414, 488

- Березін А. І. – 568
 Березнюк В. А. – 19
 Березовець Д. Т. – 568
 Беренблом Л. С. – 568
 Бериківська Н. П. – див. Бедриківська Н. П.
 Берлянд Р. А. – 568, 716
 Берлянт Є. Ю. – 132
 Бернадська Е. І. – 30
 Бернадська Л. Г. – 568
 Бернштєйн (Бершгейн) Б. Й. – 568
 Бернштєйн І. М. – 568
 Бернштєйн М. Д. – 160, 226, 568, 731
 Бернштєйн С. Н. – 443
 Бершеда Р. – 782
 Бершова О. І. – 568
 Берштєйн Б. Й. – див. Бернштєйн Б. Й.
 Берштєйн С. М. (Берштєйн С. Н.) – 568, 731, 763
 Бессараб (Бессараб) М. П. – 568
 Беспалий І. Г. – 17, 111, 200, 246, 504, 568
 Беспальчий В. Ф. – 568
 Бессонов В. Г. – 568
 Белановський І. Д. – див. Білановський І. Д.
 Белая Є. Г. – 568
 Бєлевцев Я. М. (Бєлевцев Я. М.) – 327, 449, 551, 569, 758, 762, 830
 Белік Я. В. – див. Білик Я. В.
 Беліцер В. О. (Беліцер В. А.) – 58, 65, 108, 126, 246, 255, 389, 482, 527, 569, 741, 760, 782, 808
 Белоус З. В. – 569
 Белоус О. Г. – див. Білоус О. Г.
 Белоусов С. М. – 112, 187, 259, 353, 408, 424, 569, 716
 Бєлявська О. О. – 569
 Бєлявський О. Я. – див. Білявський О. Я.
 Бєляв В. А. – 569
 Бєляв В. П. – 745
 Бєлява Л. В. – 569
 Бєлякова Є. П. – 368, 569, 835
 Бєлянкін Ф. П. (Бєлянкін Ф. П.) – 8, 18, 34, 38, 41, 67, 71, 76, 77, 79, 85, 94, 100, 126, 152, 185, 186, 218, 256, 264, 273, 274, 285, 325, 353, 404, 416, 459, 539, 540, 569, 716, 717, 721, 723, 727, 732, 736, 741, 746, 757, 765, 776, 782, 813, 834
 Биков С. Ф. – 569
 Бірюк Я. Д. – див. Бірюк Я. Д.
 Бистренко П. П. – 569
 Бистряков О. В. – 717
 Битюцька Л. І. – 569
 Бичкова Ц. В. – 569
 Бібер В. А. – 570
 Бібіков С. М. – 431, 448, 454, 486, 517, 518, 543, 570, 782, 808, 809, 817
 Бідуля П. М. – 412
 Бікар П. – 513
 Білай В. Й. (Білай В. И.) – 136, 203, 570, 717, 746, 782
 Білановський (Белановський) І. Д. (Белановский И. Д.) – 132, 570, 716, 763
 Біленко Є. А. – 570
 Білецький А. О. – 525, 570
 Білецький В. М. – 251
 Білецький О. І. (Белецкий А. И.) – 8, 33–35, 48–50, 69, 74, 75, 84, 88, 89, 95, 97, 98, 102, 122, 124, 126, 130, 147, 149, 159, 160, 162, 163, 174, 177, 179, 187, 189, 190, 191, 210, 226, 227, 259, 261, 262, 270, 289, 296, 298, 307, 358, 359, 366, 368, 384, 408, 443, 487, 495, 507, 509, 521, 526, 570, 717, 721, 726, 729, 730, 737, 740, 744, 746, 752, 758, 763, 767, 768, 771, 772, 776, 782, 785, 789, 793, 797, 808, 816
 Білецький С. Т. – 570
 Білий М. Д. (Белый Н. Д.) – 366, 570, 762
 Білик Г. І. (Бильк Г. И.) – 133, 228, 503, 570, 731, 776
 Білик О. Я. – 717
 Білик Я. В. – 293, 409, 569, 570
 Білогорська Є. В. – 570
 Білодід І. К. – 90, 117, 141, 143, 147, 160–162, 171, 173, 174, 177, 181, 187, 189, 191, 201, 208, 211, 212,

- 217, 220, 240, 241, 247, 253, 258, 259, 261, 266, 267, 269, 276, 279, 283, 298, 307, 310, 314, 323, 352, 353, 358, 359, 366, 370, 377, 380, 395, 401, 403, 406, 408, 418, 424, 437, 438, 443, 456, 459, 460, 475, 481, 484, 485, 524, 525, 539, 570, 783, 813
- Білоконь І. П. – 274
- Білоус О. Г. (Белоус О. Г.) – 181, 204, 569, 570, 750
- Білявський О. Я. – 570
- Біляшевський М. М. – 570
- Бінявська А. ЛІ. – 571
- Біргер Т. І. – 571
- Біруля О. К. – 520
- Бірюк Я. Д. – 571, 716
- Бірюкович П. В. – 260, 412, 571
- Благая Т. В. – 47, 208, 213
- Благовещенський (Благовешенський) Ю. В. – 366, 571
- Благодатська Г. Г. – 571
- Блідних О. Г. – 571
- Блфіфельд Д. І. – 316, 431, 571
- Блох С. А. – 571
- Блохінцев Д. І. – 136
- Бобир А. М. – 501
- Бобир В. Я. – 571
- Бобкова В. С. – 260, 571, 794, 802
- Бобошко В. М. – 571
- Бобрівич О. П. (Бобриевич А. П.) – 571, 796
- Бобров В. Я. – 571
- Боброва (Бодрова) А. О. – 571
- Богачев О. В. – 460, 571
- Богданов М. Н. – 123
- Боголюбов М. М. (Боголюбов Н. Н.) – 24, 130, 274, 364, 366, 435, 572, 783, 793
- Богомолець О. О. – 291, 407, 491, 572, 840
- Богомолов В. О. – 451, 572
- Богомолова Л. М. – 572
- Богопольський М. Д. – 572
- Богородський О. Ф. – 135
- Богусевич В. А. – 362, 386, 572
- Бодрова А. О. – див. Боброва А. О.
- Бодрова Н. В. – 572
- Босев Ю. О. – 527, 572
- Божко В. С. – 20, 138, 572, 813
- Божко Г. В. – 132
- Бойко А. О. (Бойко А. А.) – 194, 298, 367, 572, 763
- Бойко І. Д. (Бойко І. Д.) – 149, 572, 746, 766, 789
- Бойко І. З. (Бойко І. З.) – 572, 717, 732, 759, 763, 773
- Бойко М. Ф. – 189, 525, 572
- Бондар І. К. (Бондарь І. К.) – 797, 572
- Бондар М. І. – 158, 290, 572
- Бондаренко А. П. – 225, 573
- Бондаренко В. В. – 35, 102, 148, 241, 294, 298, 573
- Бондаренко О. І. – 744
- Бондаренко С. П. – 211
- Бондарчук В. Г. – 80, 261, 269, 270, 284, 338, 350, 367, 369, 370, 375, 386, 424, 435, 449, 454, 458, 468, 482, 485, 538, 546, 573, 717, 765, 767, 783, 797, 826
- Бондарчук О. С. – 573
- Бондзік М. Ф. – 515
- Бордиловська Н. П. – 573
- Бордиловський С. І. – 744, 760
- Боревська С. – 717, 732
- Борзиков К. А. – 719
- Борзяк П. Г. – 12, 68, 393, 484, 573
- Борисевич К. М. – 286, 353, 367
- Борисенко Й. І. – 18
- Борисенко О. І. – 573
- Борисенко О. С. – 573
- Борисенко Ю. О. – 322, 356
- Борисковський Б. Й. (Борисковский П. И.) – 746, 760
- Борисов Микола Д. – 12, 109, 510, 573
- Борисов Михайло Д. – 573
- Борковський В. І. – 816
- Боровик С. С. – 44, 251, 426, 573
- Бородавко В. О. – 573
- Борщ А. Т. – 573
- Ботте О. В. – 573
- Бощян Л. В. – 574

- Бочков М. В. – 156
 Бошко Г. В. – 99, 574
 Брэдлі С. М. – 47, 288, 332, 574, 717, 744, 762, 776
 Бражников (Бражніков) В. С. – 574, 747, 783
 Бражникова Н. С. (Бражнікова Н. Е.) – 574, 765
 Брайчевська А. Т. – 574, 774
 Брайчевський М. Ю. – 574
 Бранцевич В. Р. – 203, 464, 574
 Браташевська А. О. – 574
 Братусь В. Д. – 226
 Брауде С. Я. – 136, 574, 827
 Браун М. П. – 134, 138, 257, 295, 467, 574, 747, 763
 Брахнов В. М. – 574
 Бреус К. А. – 319, 359, 366, 485, 574
 Бреус О. І. – 574
 Бризгалов Є. О. – 494, 575
 Брискман Л. Л. – 575
 Брицький Я. В. – 575
 Бродовська О. В. – 575
 Бродський О. І. (Бродский А. И., Brodskij A. I.) – 29, 169, 180, 270, 278, 297, 315, 335, 367, 371, 435, 454, 468, 470, 480, 482, 485, 496, 575, 732, 745, 761, 781, 796, 812, 825, 830
 Броуде В. Л. – 575
 Бугай К. С. – 575
 Будзан А. Ф. – 575
 Будников П. П. (Budnikov P. P.) – 13, 717, 730, 747, 761, 763, 778, 783, 789, 799
 Булавин И. А. (Bulavin I. A.) – 730, 761
 Булавницька М. В. – 732, 747
 Булавицька М. С. – 575
 Буланкін І. М. (Буланкин И. Н.) – 44, 389, 462, 546, 732, 747
 Булаховський Н. Ф. – 765
 Булаховський Л. А. (Булаховский Л. А., Bulachowski L.) – 8, 26, 30, 34, 47, 50, 53, 98, 100, 101, 112, 117, 124, 129, 162, 176, 183, 190, 191, 237, 238, 241, 249, 260–262, 292, 307, 319, 347, 359, 366, 406, 508, 510, 523, 525, 539, 575, 722, 724, 732, 738, 747, 753, 763, 775, 783, 794, 805, 808, 813, 816
 Бунін К. П. – 216, 302, 366, 426, 575, 764, 783
 Бураков А. В. – 575
 Бурачинський О. М. – 575
 Бурксер В. В. – 575, 717,
 Бурксер С. С. (Бурксер Е. С.) – 92, 135, 148, 151, 169, 177, 206, 269, 270, 315, 449, 464, 485, 521, 576, 717, 747, 764, 783, 812, 829, 830
 Бурлашенко К. І. – 20, 813
 Бурляй Г. С. (Бурляй Ю. С.) – 89, 576, 784
 Буряк Б. С. – 749
 Буряковский Ю. – 795
 Буслова Є. Д. – 576
 Бутейко Л. Ф. – 576
 Бутенко Г. О. – 576
 Бутковський Й. М. – 234, 576
 Бутник-Сіверський Б. С. – 236, 260, 576
 Бухало С. М. – 17, 20, 32, 55, 56, 68, 81, 103, 183, 184, 189, 242, 273, 280, 282, 327, 329, 353, 359, 393, 406, 424, 431, 480, 483, 576, 717, 747, 813
 Бухіна Р. А. – 576, 717, 732, 747, 755, 774
 Бухтоярова Н. Я. – 576
 Бучма А. М. – 259, 443
 Быстренко П. П. – 798
 Вавилов С. І. – 13
 Вавилова К. Г. – 576
 Вадьковская Л. М. – 789
 Вайнберг Д. В. – 404, 439, 443, 576, 732, 755
 Вайнштейн А. С. – 576
 Вайнштейн Ф. М. – 576
 Вайсберг З. М. – 577
 Ваколюк Н. Й. – 577
 Вакулик П. Є. – 244, 577
 Валуєв В. М. – 324
 Валуєва Т. К. – 412, 577

- Вальо М. А. – 577
 Вальтер А. К. – 68, 315, 546, 577, 812, 827
 Вальчук В. Н. – 577
 Вальчук Г. Й. – 577
 Ванденко Л. С. – 454
 Варава К. М. – 577
 Варвак П. М. – 274, 577, 732
 Варенцов М. І. – 291
 Варецький В. Л. – 148, 181, 187, 217, 259, 292, 307, 359, 366, 408, 577
 Вартапетов Б. А. – 577
 Варфоломєєв М. М. – 577
 Варченко І. О. – 577
 Варшавська Д. І. – 577, 718, 732, 747, 805
 Варшавчик М. А. – 798
 Васецкий Г. С. – 779
 Василевська В. М. – 578
 Василевська З. І. – 578
 Василенко А. І. – 578
 Василенко А. М. – 717
 Василенко А. О. (Василенко А. А.) – 13, 16, 30, 41, 55, 71, 85, 146, 167, 171, 182, 186, 195, 211, 221, 228, 244, 260, 290, 320, 345, 353, 405, 410, 412, 422, 433, 443, 462, 463, 477, 483, 499, 520, 532, 578, 717, 718, 724, 734, 765, 772, 785, 795, 840, 858
 Василенко Г. А. – 290, 578
 Василенко З. І. – 578, 741, 802
 Василенко І. І. – 290, 578
 Василенко П. М. – 40, 126, 211, 228, 260, 290, 383, 405, 462, 477, 578, 718, 753
 Васильєв В. П. (Васильєв В. П.) – 260, 262, 274, 277, 278, 371, 373, 391, 438, 489, 578, 747, 773, 784, 794, 856
 Васильєв В. Ю. – 30, 578
 Васильєва Л. М. – 578
 Васильківський С. І. – 329
 Васильков М. О. – 338
 Васильченко З. – 718
 Ваткин Я. Л. – 780
 Вашетко В. М. – 578
 Ващекіна З. Г. – 747, 777
 Ващенко З. М. – 578
 Ващенко К. І. – 579
 Введенська І. А. – 579
 Введенський А. О. – 143, 258, 259, 366, 408, 579
 Веденічев П. Ф. – 481, 579
 Веймарн Є. В. – 460, 579
 Веклич М. Ф. – 579, 797
 Велчев Л. – 800
 Венгінський І. В. – 579
 Венгржановська Н. С. – 579, 755
 Вендт В. П. – 409, 579
 Венієва Т. Я. – див. Бенієва Т. Я.
 Венцель Н. О. – 579
 Вєрвєс Г. Д. – 53, 160, 227, 408, 495, 579, 733, 747, 784
 Версай О. М. – 260, 501
 Верескунов П. Г. – 579
 Вериківська І. М. – 579
 Вериківський М. І. – 259, 443
 Вернандер Н. Б. – 271
 Вернер Д. О. – 122, 579, 718
 Вернигора С. Р. – 579
 Верховольський А. Л. – 274
 Веселовський І. В. – 580
 Вєтров Ю. А. – 779
 Вєтштейн Р. І. – 580
 Виборнов І. М. – 152, 482, 494, 580, 849
 Вивалько І. Г. – 212, 250, 347, 580, 724
 Вєсєжєв Р. І. – 191, 431, 580
 Вильяницкий М. Б. – 784, 786
 Винарський (Вінарський) С. З. – 580
 Виноградов І. М. (Виноградов І. М.) – 315, 734, 748
 Виноградов К. О. (Виноградов К. А.) – 85, 246, 361, 366, 382, 580, 728, 743, 846, 847
 Виноградова З. А. – 561, 580
 Виноградская М. А. – 756
 Висоцька П. Ю. – 718, 732, 747
 Висоцький З. З. – 580
 Вишати́на О. І. – 580
 Вишинський О. М. – 489

- Вишневецький І. Ф. – 18, 34, 39, 44, 67, 208, 580, 813
 Вишневецький М. П. – 108
 Вишневецький П. Ф. – 580
 Відорчик Й. М. – 580
 Візир (Візір) А. П. – 580
 Візир П. С. (Визирь П. Е.) – 111, 200, 371, 580, 793
 Вільницький (Вільницький) М. Б. – 581
 Вільчинський М. М. – 134, 152, 233, 290, 581, 748
 Вінарський С. З. – див. Винарський С. З.
 Вінницький Г. В. – 186, 314, 320, 391
 Вірник Д. Ф. (Вирник Д. Ф.) – 35, 43, 105, 194, 241, 274, 292, 298, 403, 581, 718, 733, 764, 838
 Вісковатов І. Г. – 198
 Вісюліна О. Д. – 92, 108, 136, 581, 733, 748, 760, 780, 784, 803
 Вітас К. Й. – 581
 Вітензон С. Й. – 581
 Вітте М. К. – 150, 812
 Владимиров В. І. (Владимиров В. И.) – 366, 581, 784
 Владимірова К. С. – 581
 Власенко В. Є. – 202
 Власенко В. П. – 581
 Власик О. В. – 581
 Власова Є. М. – 581
 Власюк П. А. – 10, 12, 15, 16, 19, 25, 28, 41, 44, 47, 48, 55, 64, 68, 71, 73, 84, 90, 96, 102, 110, 124, 126, 130, 133, 136, 137, 144, 148, 151, 152, 158, 162, 206, 228, 247, 250, 258, 260, 271, 278, 286, 293, 307, 309, 310, 315, 321, 326, 330, 345, 347, 350, 353, 356, 383, 385, 401, 405, 407, 410, 414, 417, 422, 424, 425, 440, 442, 445, 450, 451, 465, 470, 485, 488–491, 529, 537, 539, 581, 719, 733, 734, 739, 748, 755, 760, 764, 768, 772, 774, 784, 785, 794, 801, 803, 805, 811–813, 852, 859
 Влучкова Л. І. – 581
 Вовк П. С. – 366, 581
 Вовк С. І. – 581
 Вовненко О. М. – 582
 Вовченко Л. І. – 719, 725, 727
 Вовчок М. – 364, 409, 411, 440, 454, 785
 Водяницький В. О. (Водяницький В. А.) – 445, 460, 719
 Вознюк В. С. – 337, 395, 843
 Возняк М. С. – 16, 46, 61, 71, 86, 91, 141, 395, 404, 408, 419, 425, 450, 582, 736, 748, 785
 Войнствєнський М. А. – 733
 Война О. Д. – 259, 408, 582, 765
 Войно-Ясенецький В. В. – 205, 582
 Войцехівський А. І. – 582
 Войцеховський Р. В. – 582
 Волгін В. П. – 143
 Волинський П. К. – 35, 717, 729
 Волков В. Ф. – 582
 Волкова О. І. – 582
 Волковський Л. І. – 62, 582
 Волобой П. В. – 582
 Волобуєва Т. Г. – 582
 Володарська Є. М. – 582
 Волошина Л. Я. – 582
 Волошинов Л. І. – 582
 Волошинова А. М. – 582
 Волошкевич Г. З. – 108, 443, 582, 733
 Волошенко П. І. – 583
 Вольський В. Г. – 790
 Вольф В. Г. – 745
 Вовпількін (Вопилкін) О. О. – 81, 95, 583
 Воробйов А. М. (Воробьев А. М.) – 68, 124, 127, 142, 144, 150, 159, 166, 200, 205, 214–216, 218, 226, 246, 251, 260, 263, 294, 331, 371, 389, 391, 401, 402, 405, 526, 535, 551, 583, 772, 786, 793, 803, 812, 841
 Воробйов Д. В. (Воробьев Д. В.) – 260, 583, 748, 796
 Воробйов І. Ф. – 786
 Воробйова Т. О. – 752, 758, 777
 Вороний Г. Ф. (Вороной Г. Ф.) – 185, 315, 734, 748, 807
 Воронов І. М. – 338
 Воронова Н. О. – 108, 583
 Воронцов Д. С. – 351
 Воротинцев Ю. В. – 529, 583

- Воротник (Воротнік) Т. К. – 583
 Восанчук С. І. – 583
 Вошекіна З. Г. – 583
 Вралій О. І. – 229
 Вронський М. К. – 314
 Врублевський В. І. – 282
 Вшивков Ф. М. – 583
 Вязов Ф. Ф. – 583
 Вязьмітіна М. І. – 583
 Вялов О. С. – 61, 86, 254, 331, 386, 528,
 583, 770, 775, 797
- Габович М. Д. – 583
 Гаврик П. О. – 583
 Гавриленко М. Г. – 19
 Гаврилкевич К. В. – 250
 Гаврилов Е. А. – 380
 Гаврилов С. К. – 402
 Гаврилов І. В. – 583
 Гаврилова В. Д. – 583
 Гаврилук В. М. – 525
 Гавриш П. А. – 584
 Гайдукевич В. Ф. – 389
 Гак В. Д. – 219, 734
 Галабутська К. А. – 584
 Галан Я. – 749
 Галаніна Р. С. – 584
 Галатін Д. В. – 584
 Галенко Н. П. – 584
 Галинська М. С. – 584
 Галкіна Т. О. – 584
 Ганжа І. Х. – 774
 Ганопольська О. І. – 584
 Гантмахер Ф. Р. – 110
 Гарасимчук Р. П. – 584
 Гарбер Р. Й. – 827
 Гарбузов В. Ф. – 35
 Гарнага К. С. – 584
 Гарф М. Е. (Гарф М. Э.) – 244, 290, 405,
 584, 797
 Гассан П. А. – 7, 97
 Гсворкян Х. О. – 783
 Гср В. Г. (Гсейр В. Г.) – 455, 795
 Геллер Б. О. – 584
 Гельман В. М. – 133, 481, 584
 Гембарович М. Т. – 584
- Генералова В. М. – 584
 Геніс Є. Д. – 584
 Генсьорський А. І. – 61, 141, 269, 388,
 395, 409, 585, 820
 Георгі А. О. – 585
 Георгієв М. – 325
 Георгієвська В. В. – 61, 585
 Герасименко М. П. – 172, 395, 585, 749,
 786
 Герасименко О. А. – 585
 Герасименко Т. І. – 43
 Герасимов В. Д. – 461
 Герасимов І. П. – 464
 Геренрот И. С. – 790
 Герман В. Л. – 585, 827
 Герцрікен С. Д. (Герцприкен С. Д.) – 64,
 136, 208, 449, 484, 485, 525, 585,
 786
 Гершензон С. М. – 109, 324, 438, 585,
 742, 757
 Гетьман Т. О. – 585
 Гжицький С. З. – 61, 91, 268, 340, 552,
 585
 Гизмаср В. П. – 108
 Гитман Е. – 737
 Гікерт Р. Л. – 585
 Гіллс Л. Б. – див. Рибак-Гіллс Л. Б.
 Гімельфарб Г. М. (Гімельфарб А. М.) –
 585, 732, 765, 773, 795
 Гіренко Л. Л. – 585
 Гітман Є. Б. – 585
 Гладішев Г. І. – 585, 781
 Гладков М. А. – 586
 Гладков С. О. – 586
 Гладуненко – 32
 Гламазда А. Д. – 586
 Глікман Т. С. – 586
 Гловацький І. П. – 108
 Глувчинський Є. В. – 586
 Гнєденко Б. В. (Гнєденко Б. В.,
 Gnedenko B. V.) – 13, 48, 64, 105,
 108, 124, 126, 129, 136, 142, 251,
 319, 326, 364, 435, 438, 470, 493,
 502, 525, 527, 529, 532, 586, 719,
 734, 761, 766, 781, 786, 805, 808,
 822, 829, 838

- Гнип П. І. – 81, 105, 132, 353, 586, 838
 Го Можо – 431
 Говденко Г. Г. – 517
 Говорова Р. П. – 586
 Гоголь М. В. – 86, 122, 123, 130, 734
 Годлін М. М. – 271
 Гожман А. М. – 20, 813
 Голік (Голик) О. З. (Голік А. З.) – 10, 11, 20, 48, 64, 68, 118, 180, 484, 494, 586, 778, 811, 813
 Голобородько Т. А. – 586
 Голобуцький В. О. (Голобуцкий В. А.) – 180, 259, 298, 366, 408, 517, 586, 766, 808
 Головаха І. П. (Головаха И. П.) – 181, 184, 258, 298, 586, 749, 786, 788
 Головач В. М. – 586
 Головаш А. О. – 41, 42, 586
 Голвин П. В. (Golowin P. W.) – 16, 126, 169, 240, 270, 289, 477, 587, 745
 Головніт Г. Я. – 587
 Головдин В. М. – 177, 587, 719
 Головянко С. З. – 719
 Голуб М. Г. – 587
 Голубовська Є. А. – 587
 Гольдберг Л. І. – 587
 Гольденберг Й. Б. – 587
 Гольденберг Л. І. – 719, 734, 759
 Голяк В. О. – 248, 355, 587, 850
 Голяк Л. М. – 587
 Голян-Нікольський А. Ю. – 352
 Гомоляко М. І. – 587
 Гондкевич В. С. – 587
 Гончар А. І. – 587
 Гончаренко М. В. – 587, 749, 786
 Гончаренко М. П. – 587
 Гончаров А. І. (Гончаров А. І.) – 269, 587, 786
 Гончаров В. К. – 13, 587
 Гончаров Д. І. – 328
 Гончаров С. В. – 587
 Гончарова Е. Е. – 766
 Гончарова К. О. – 587
 Горак С. В. – 588
 Горбатий Ю. П. (Горбатый Ю. П.) – 392, 516, 588, 801
 Горбатова Е. М. – 736
 Горбатов В. Т. – 172, 588
 Горбач – 521
 Горбач М. Л. – 588
 Горбенко Є. М. – 588
 Горбенко Ю. М. – 117
 Горбова Л. Г. – 742, 758
 Горделадзе Ш. Г. – 93, 135, 142, 588, 734, 786, 829
 Гордєєв В. І. – 588
 Гордієвська О. В. – 588
 Гордієнко І. І. – 57, 588
 Гордійчук М. М. (Гордийчук Н. М.) – 431, 443, 520, 588, 718–720, 731, 741, 766, 792, 800, 802
 Гордон Б. Ю. – 588
 Горелік Л. Е. (Горслик Л. Э.) – 35, 92, 219, 240, 298, 338, 588, 744, 749, 750, 753, 761, 762, 804
 Горенбейн Е. Я. – 16
 Горещий В. А. – 770
 Горещкий П. Й. – 588
 Горєв М. М. – 226, 246, 260, 401, 491, 538, 588
 Гориня А. О. – 588
 Горкун Ю. І. – 588
 Горний Ю. Я. (Горный Г. Я.) – 589, 783
 Городецька Е. – 726
 Городецький О. О. – 260, 269, 315, 485, 589, 812
 Городній П. Т. (Городний П. Т.) – 126, 194, 298, 589, 749, 766, 776, 808
 Гороновський (Гороховський) І. Т. – 589
 Горохов С. С. – 202
 Гороховатський Я. Б. – 347, 589
 Гороховський І. Т. – див. Гороновський І. Т.
 Горький О. М. – 57
 Горюнов П. Н. – 719
 Горячкін В. П. – 244
 Горячова В. М. – 589
 Готальський Ю. М. – 589
 Готліб А. Д. – 302, 366
 Гофман Ю. В. – 589
 Гохман М. Б. – 723
 Гоцик Я. К. – 589

- Гоцуляк В. Д. – 589
 Граб В. Г. – 142, 589
 Грабовецький В. В. – 589
 Грагеро І. П. – 589
 Грагрова Р. Б. – 589
 Градов Г. Л. – 276, 298, 589
 Гранчак І. М. – 749
 Граужіс Л. І. – 517
 Граціанський М. М. – 92, 202, 222, 270, 302, 589
 Гребельник П. Г. – 24, 171, 242, 247, 282, 379, 510, 538, 589
 Гребень Й. І. – 92, 200, 590
 Гребень Л. К. – 105, 224, 234, 260, 287, 468, 507, 590, 719, 734, 854, 860
 Гребень О. Р. – 501
 Гречко – 358
 Гржимайло (Гржимайло) О. Ф. – 590
 Грибовська К. М. – 19, 76, 197, 590, 718, 719, 726, 727, 738–740, 742, 807
 Григор'єв В. С. – 197, 229, 405, 590
 Григор'єв С. О. – 187
 Григор'єв І. С. – 290, 590
 Григор'єва В. А. – 318, 590
 Григор'єва В. В. – 212, 590
 Гріднев В. Н. – 520, 525, 528, 590, 823
 Гржимайло О. Ф. – див. Гржимайло О. Ф.
 Гримальський В. І. – 590
 Гриненко Б. С. – 590
 Гринь В. Г. – 590
 Гринь Г. С. – 72, 271, 426, 590, 786
 Гринь Ф. О. – 590, 803
 Грисюк М. М. – 590
 Гришкевич Г. М. – 591
 Гришко М. М. (Гришко Н. Н.) – 23, 40, 56, 84, 86, 122, 144, 152, 159, 178, 181, 182, 216, 233, 256, 285, 286, 290, 292, 305, 319, 321, 355, 356, 376, 383, 400, 447, 485, 492, 494, 514, 523, 532, 538, 542, 591, 720, 758, 801, 812, 848
 Гришкова Н. П. – 24, 81, 128, 591, 735
 Грищенко З. І. – 591
 Грінберг Й. В. (Грінберг І. В.) – 61, 110, 254, 591, 775
 Грінберг Ф. Л. – 16, 591
 Гріневич Ф. Б. – 591
 Грінфельд О. А. – 851
 Грінченко М. О. – 263
 Грінченко О. М. (Грінченко А. М.) – 72, 271, 490, 591, 720, 766, 786
 Гринь Г. С. – 720
 Грозін Б. Д. (Грозин Б. Д.) – 68, 111, 193, 203, 218, 225, 238, 247, 248, 274, 290, 306, 315, 320, 353, 443, 485, 527, 533, 540, 591, 720, 742, 787, 812
 Громашевський Л. В. – 485, 500
 Гротте М. Г. – 591
 Грудницька М. С. – 49, 189, 384, 591, 758, 771, 777, 793
 Гу Шу-пінь – 302
 Губанова М. Я. – 591
 Губенко Т. П. – 62, 119, 188, 591
 Губська Л. І. – 591
 Гудзенко П. П. – 19, 50, 98, 126, 162, 181, 259, 324, 408, 424, 591, 748, 749, 770
 Гудзій М. К. (Гудзій Н. К.) – 13, 49, 74, 149, 160, 171, 177, 189, 226, 227, 270, 290, 326, 454, 592, 720, 726, 749, 768, 777, 787, 789, 792, 800
 Гудіна Х. М. – 592
 Гузь П. І. – 501
 Гулий М. Ф. (Гулый М. Ф.) – 41, 63, 99, 105, 106, 136, 200, 206, 211, 214, 226, 246, 287, 320, 387, 389, 406, 412, 474, 485, 524, 526, 530, 592, 782, 854
 Гуменюк А. І. – 592, 787
 Гуменюк В. С. – 592
 Гуменюк М. П. – 592, 734, 745, 749, 750, 758, 766, 777, 787
 Гумецька Л. Л. – 46, 61, 141, 143, 320, 395, 592
 Гуревич М. І. – 592
 Гуревич С. М. – 592
 Гуржій Д. В. – 61, 254, 592, 792
 Гуржій І. О. – 43, 259, 309, 366, 408, 424, 592, 720, 723, 749, 750, 766, 769, 770, 787, 791
 Гурикова В. О. – 592

- Гурьялова М. А. – 592
 Гурський В. В. – 774
 Гуртовий М. Є. – 64, 593
 Гусев В. В. – 593
 Гусев В. П. – 460, 544, 593
 Гуслистий К. Г. (Гуслистий К. Г.) – 117, 189, 253, 258, 259, 363, 373, 384, 408, 431, 443, 498, 517, 593, 735, 762, 764, 766, 773, 789, 802, 808
 Гусовська Р. Ю. – 593
 Гутман Л. М. – 593
 Гущев І. А. – 593
- Давиденко Н. К. – 593
 Давиденко Ф. К. – 593
 Давиденков М. М. – 170
 Давидов Г. М. – 151, 488, 593
 Давидов О. С. (Давыдов А. С.) – 12, 64, 67, 105, 125, 136, 198, 215, 223, 319, 552, 593, 720, 838
 Давидова Н. Т. – 593
 Давидок (Палій) Л. О. – 593
 Давыдов А. Л. – 735
 Дайн Б. Я. – 180, 593
 Данилевський В. В. (Данилевский В. В.) – 17, 81, 104, 105, 130, 148, 238, 261, 352, 353, 434, 441, 468, 593, 716, 720, 728, 735, 736, 740, 745, 766, 788, 789, 838
 Даниленко А. І. – 594
 Даниленко В. М. – 265, 270, 386, 594
 Данилов В. І. – 64, 67, 118, 125, 136, 203, 337, 348, 547, 594, 823
 Данилов Я. М. – 349, 427, 512, 594, 821
 Данилова Є. І. – 594
 Данилова К. С. – 500
 Данилченко П. Т. – 460, 594
 Данильченко Н. М. – 594
 Данченко С. М. – 594
 Дараган М. В. – 320, 403, 594, 787
 Дарменко М. С. – 594, 764, 784, 785
 Дашевський Л. Н. (Дашевский Л. Н.) – 594, 737
 Дашкевич В. Я. – 253
 Дверницький В. П. – 108
 Дворянікова П. Д. – 594
- Дегтяр І. Я. – 786
 Дегтяр Р. Г. – 594
 Дегтярєва А. С. – 594
 Делуценко Ю. М. (Дідусенко Ю. М.) – 594, 597
 Дей О. І. – 61, 99, 141, 172, 395, 595, 750, 752, 793, 804, 820
 Дейген М. Ф. – 595, 766
 Дейнега Ю. Ф. – 449, 479, 595
 Делімарський Ю. К. – 169, 171, 270, 285, 540, 595
 Делоне Л. М. – 595
 Дем'янчук А. С. – 595
 Демедчук-Демчук Ф. І. – 518
 Демиденко (Деміденко) С. Г. – 180, 595
 Демиденко Т. Т. – 48, 250, 260, 347, 383, 552
 Демуцький П. Д. – 720, 766
 Демченко А. В. – 595
 Демченко В. П. – 320, 367, 595
 Демченко П. О. (Демченко П. А.) – 595, 766
 Дем'янчук А. С. – 752
 Денисенко – 595
 Денисов А. І. – 735
 Денисова О. І. (Денисова А. І.) – 595, 781
 Денисьєвський (Денисовський) Б. С. – 595
 Денісевич В. Ю. – 30
 Денчик В. П. – 595
 Деншиков А. Є. – 133, 165
 Дерев'яно С. Г. – 595
 Деревус М. Г. – 187
 Дерій І. Г. – 56, 159, 596
 Деркач В. С. – 108
 Деркач М. Д. – 46, 596
 Деркач М. Н. – 212
 Деркач П. М. – 596
 Деркс А. Й. – 596
 Дегтяр І. Я. – 95, 217, 328, 525, 596
 Десв В. М. – 596
 Джуваго В. П. – 596
 Дзгоева Т. О. – 596
 Дзедина А. В. – 596
 Дзигура А. А. – 112

- Дзикович В. Я. – 596
 Дзюба І. П. – 596
 Дзюбенко Л. К. – 596
 Дзятківська (Дзятковська) Н. П. – 511, 596, 779
 Дибан С. П. – 596
 Дикман І. М. – 596, 766
 Динерштейн М. Б. – 596
 Динник О. М. (Динник А. Н.) – 24, 735, 787
 Динник О. О. – 296, 596
 Динник-Соколова В. О. – 414
 Дишлевий П. С. – 597
 Дібровенко М. Ф. – 597
 Діденко В. М. – 597
 Діденко Г. Г. – 597
 Діденко Г. Д. – 355, 366, 373, 400, 419, 597
 Діденко М. П. – 98, 597
 Дідковський В. Я. – 597
 Дідковський М. М. – 82, 296, 597
 Дідовець С. Р. – 851
 Дідун А. Д. – 488
 Дідусь В. І. – 597
 Діжур М. Я. – 597
 Дінабург Г. Д. – 412, 597
 Длугач (Плугач) М. Й. – 597
 Дмитренко (Федорченко) І. П. – 597
 Дмитрієв Г. А. – 597
 Дмитрієв Г. В. – 152, 233, 290, 597
 Дмитрієва О. М. – 598
 Дмитрієва Т. О. – 598
 Дмитров Л. Д. – 431, 598
 Добриловський Ю. Д. – 733
 Добров Г. М. – 352, 353, 598
 Добровольський А. В. – 265, 386, 431, 598
 Добровольський Б. В. – 91, 598
 Добровольський Г. П. – 598
 Добровольський М. М. – 537
 Доброхотов М. М. (Доброхотов Н. Н.) – 9, 20, 21, 23, 24, 30, 36, 48, 54, 80, 81, 91, 98, 100, 102, 103, 109, 115, 125, 131, 143, 261, 285, 302, 327, 332, 352, 364, 366, 367, 434, 532, 540, 598, 720, 724, 727, 759, 787, 796, 797, 832
 Доброчасва Д. М. – 598, 780
 Добрянська І. О. – 598
 Довгалоук П. М. – 598, 718
 Довгань В. А. – 598
 Довженко В. Д. – 260, 326, 431, 443, 598, 720, 750, 766, 787, 802
 Довженко В. Й. – 61, 316, 386, 431, 599
 Доленто Михайло – див. Клоков М. В.
 Доленко Г. Н. – 61, 347, 599, 797
 Долженко О. А. – 599
 Долинський Л. В. – 599
 Долишня (Долішня) Р. А. – 599
 Доляницький М. – 770
 Доля В. С. – 134, 243, 290, 599
 Домбровський О. І. – 599
 Домбровський Я. – 281, 320
 Домніковський Г. І. – 110
 Домрачов П. М. – 442
 Дондик І. Г. – 599
 Дончак В. С. – 76, 125, 126, 132, 147, 191, 245, 259, 270, 277, 279, 334, 335, 374, 379, 397, 508, 539, 599, 779, 807, 808
 Дорошенко К. П. – 30, 38, 104, 261, 334, 349, 357, 409, 413, 471, 505, 525, 599, 787, 820
 Дорст І. С. – 431
 Дорфман А. Ш. – 599
 Доценко Б. П. – 304, 344, 387, 599, 830, 832
 Доценко П. П. – 98, 525, 599
 Драйгор Д. А. – 20, 126, 457, 599, 735, 813
 Драко О. Ф. – 599
 Дрига І. О. – 152, 290, 600
 Дроботько В. Г. – 84, 99, 111, 146, 175, 178, 215, 246, 315, 375, 424, 432, 461, 485, 490, 492, 500, 533, 600, 724, 731, 738, 746, 753, 763, 768, 772, 782, 789, 793, 812, 846, 851
 Дрожжин І. М. – 600
 Дрозд Н. Й. (Дрозд Н. И.) – 600, 754
 Дроздов С. В. – 253, 600
 Дросовська Л. І. – 600, 788

- Дружиніна М. М. – 600
 Дуб Я. Т. – 600
 Дубицька Н. Д. – 600
 Дубінін Г. В. – 600
 Дубінська С. М. – 600
 Дубовський В. Я. – 108
 Дубров В. В. – 600
 Дубровін М. Г. – 600
 Дубяньський О. А. – 54
 Дудик Ф. С. – 290, 600
 Дудикевич Б. К. – 61, 141, 172, 538, 600, 786
 Дудкін С. І. – 600
 Дудко Д. А. – 24, 186, 540, 601, 735, 775
 Дудник В. А. – 601
 Дуднік В. М. – 601
 Дудянова П. С. – 601
 Дука В. І. – 601
 Дука С. Я. – 43, 161, 176, 233, 601, 821, 850
 Думанський А. В. (Думанский А. В.) – 29, 84, 105, 146, 169, 171, 175, 178, 180, 186, 219, 250, 270, 289, 369, 370, 375, 407, 427, 435, 469, 473, 487, 601, 722, 729, 735, 743, 763, 788, 791, 824, 838
 Думанський І. А. (Думанский И. А.) – 601, 735
 Думєнко В. М. – 601
 Дуркот А. О. – 792
 Духєнко М. Т. – 601
 Душан В. – 393
 Душєчкін О. І. (Душєчкин А. И.) – 16, 17, 41, 43, 44, 48, 49, 85, 99, 104, 105, 111, 148, 150, 157, 164, 195, 212, 234, 247, 250, 255, 260, 277, 278, 290, 293, 315, 347, 371, 378, 379, 489, 539, 601, 724, 728, 739, 748, 754, 771, 773, 788, 794, 812, 813, 838, 852
 Дьяченко Б. С. – 602
 Дядєчко М. П. (Дядєчко Н. П.) – 601, 767
 Дядичєно В. А. – 117, 259, 294, 299, 408, 424, 431, 601, 750, 764, 767, 773
 Дядчєно М. Г. – 601
 Дятловицька Б. І. – 602
 Дятловицький Л. І. (Дятловицкий Л. И.) – 602, 726
 Дяченко (Дьяченко) В. Є. – 64, 359, 601
 Дяченко М. І. – 602
 Дяченко М. Я. – 330, 347, 431, 602
 Дяченко Н. В. – 359,
 Ейтгорн Л. Н. – 602
 Ейхфельд І. Г. – 222
 Ейценгольт О. Д. – 602
 Епштєїн С. Ф. – 366, 602
 Ефимов А. И. – 735
 Євдокимєно В. Ю. (Евдокименко В. Е.) – 602, 788
 Євмінов В. М. – 340, 602
 Євсєєв С. В. – 92, 110, 144, 157, 248, 254, 275, 602, 828
 Євсєєв В. М. – 520
 Євсєєв І. Ф. (Евсеев И. Ф.) – 338, 602, 767
 Євтушенко А. П. – 517
 Євтушенко К. І. – 602
 Єгоров М. М. – 602
 Єгорова К. О. – 602
 Єгураздова Л. С. – 602
 Єдін М. Д. – 61
 Єдлінська У. Я. – 603
 Єлаго Л. Х. – 603
 Єлєєвська Н. Б. – 603
 Єлисєєва Г. Д. – 229, 603
 Єлиссєва М. П. – 603
 Єлін М. Д. (Елин Н. Д.) – 254, 347, 603, 797
 Ємельяненко Г. Г. – 90, 174, 181, 214, 281, 298, 444, 526, 603, 750
 Ємельянов Г. П. – 182
 Ємченко А. І. – 150, 351, 812
 Ємчук Є. М. (Емчук Е. М.) – 603, 750, 767
 Єнєвич Ф. Ф. – 180, 298
 Єременко В. Н. (Еременко В. Н.) – 203, 212, 464, 603, 767, 788
 Єременко О. С. – 81, 434
 Єременко Р. К. – 416

- Єрменко-Швець О. С. – 43, 214, 603
 Єресько С. І. – 144, 603
 Єрмаченко Г. А. – 603
 Єрмілова В. Й. – 603
 Єрмоленко О. Ф. – 603
 Єршов В. М. – 100, 604
 Єфіменко П. П. (Єфименко П. П.) – 67, 84, 121, 126, 143, 163, 182, 258, 259, 261, 262, 270, 326, 334, 345, 366, 369, 389, 398, 474, 522, 604, 716, 727, 731, 737, 746, 750, 752, 762, 769, 791, 809, 817
 Єфімов В. О. – 604
 Єфімова Н. І. – 604

 Жабицький П. П. – 604
 Жданова І. Г. – 604
 Жебокрийський В. А. – 604
 Железна К. С. – 604
 Железняк Й. А. – 604
 Желтишев П. І. – 40
 Жембровський М. О. – 604
 Жемчужников Г. В. – 604, 730
 Жеребкін Г. П. (Жеребкин Г. П.) – 604, 721, 735, 750, 761, 788
 Жернов І. Є. (Жернов І. Е.) – 604, 767
 Живоленко В. П. – 604
 Жигаєв Г. Н. – 604
 Жигайло Я. В. – 180, 605
 Жидкова Е. В. – 605
 Жилко Ф. Т. – 276, 525, 605, 721, 735, 788
 Жилів В. М. – 382
 Жирачев А. В. – 430, 443, 460, 605
 Жислін Л. Є. – 455
 Житких М. І. – 605
 Жмудський – 297
 Жмурова І. М. – 605
 Жованик П. М. – 851
 Жога Н. А. – 605
 Жолтовський П. М. – 605
 Жудін М. Д. – 274, 605
 Жукова А. Є. – 605,
 Жуковський Б. Д. – 750
 Жуковський А. Д. – 35, 605
 Журавльов З. С. – 605
 Журавська І. Ю. (Журавская И. Е.) – 122, 253, 605, 721, 763
 Жураховський О. Ф. – 464, 491, 605, 839
 Журов Г. В. – 259, 605

 Забарило Л. К. – 605
 Заболотний В. Г. – 216
 Заболотний Д. К. – 190, 224, 407, 408
 Заболотний О. І. – 141, 172, 605
 Заблоцький Н. – 716
 Зав'ялов Б. М. – 180, 187, 196, 198, 206, 226, 234, 237, 238, 254, 262, 279, 287, 288, 307, 316, 319, 327, 330, 333, 350, 352, 358, 391, 429, 432, 455, 475, 507, 508, 525, 526, 531, 606, 813
 Загородній М. М. – 126
 Загайквич І. К. – 606
 Загородня А. Г. – 606
 Загорський П. С. – 187, 606, 800
 Загоруйко А. Т. – 606, 790
 Задирака К. В. – 64, 136, 272, 518, 525, 606
 Задлер М. В. – 606
 Задонцев А. І. – 205, 221, 553
 Заєдна (Лобковська) Б. Л. – 606
 Зайцев В. М. – 606
 Зайцев М. О. – 280, 362, 431, 553, 606
 Зайцев Т. П. – 735
 Зайцев Я. А. – 197, 606
 Зайцева Г. Я. – 606
 Зайцева П. С. – 606
 Зайцева Т. В. – 525, 606
 Зайцева Т. І. – 606
 Зак К. П. – 606
 Закардонєць А. І. – 316, 606, 750
 Зак-Тутковська І. П. – 606
 Заморій Л. К. – 797
 Заморій П. К. (Заморий П. К.) – 177, 454, 607, 767
 Замрій І. І. – 514, 607, 849
 Занєвич В. Ю. – 607
 Зап'ятова О. О. – 607
 Запаско Я. П. – 541, 607
 Запорожець – 607
 Заруба І. І. – 335, 540, 607

- Зарудний Я. К. – 607
 Засенко О. Є. – 160, 177, 189, 190, 210,
 226, 227, 359, 379, 380, 442, 487,
 494, 507, 607, 721, 768, 785, 789
 Засосов С. П. – 110
 Засс В. М. – 82, 607, 788
 Заставний Ф. Д. – 607
 Затепацький Я. П. (Затепацький Я. П.) –
 34, 431, 607, 763, 788
 Захаренко О. І. – 180
 Захариков М. А. – 156, 251, 274, 607
 Захарук Ю. М. – 240, 316, 395, 431, 434,
 607
 Захарченко Н. Л. – 607
 Зведеток П. Х. – 35, 208, 367, 608
 Зверезомб-Зубовський Є. В. (Зверезомб-Зубовський Е. В.) – 48, 105,
 132, 250, 260, 274, 347, 608, 721,
 742, 751, 754, 757, 795, 838, 856
 Зверєв А. Г. – 467
 Зданевич Б. І. – 608
 Здрилько А. П. – 608
 Злун В. І. – 340, 608
 Зеленко І. Н. – 608
 Зеленський М. В. – 165, 608
 Зелепуха С. І. – 608
 Зелинський В. М. – 754
 Зелігман С. Б. – 290, 345, 608
 Зелікова Р. В. – 608
 Зелінський К. Л. – 772
 Зелінський М. Д. – 38
 Зелінський С. П. – 608
 Зеров Д. К. – 84, 114, 125, 134, 144, 148,
 151, 159, 181, 195, 207, 216, 228,
 274, 301, 319, 321, 322, 367, 369,
 398, 414, 454, 480, 485, 488, 542,
 608, 717, 732, 744, 746, 760, 763,
 780, 783, 792, 803, 842, 844
 Зеров К. К. – 608
 Зерова М. Я. – 608
 Зєфірова О. Е. – 108
 Зильберштейн Л. І. – 750
 Зименко П. М. – 261, 608
 Зіггерман Я. П. – 608
 Зінов'єва Х. Г. – 609
 Зіянченко М. С. – 609
 Зірка І. Є. – 56, 144, 159, 176, 609, 850
 Знаменський Г. М. – 82
 Значко-Яворський І. Л. – 747
 Зоуля М. В. – 81, 168, 225, 261, 609
 Золотов І. Л. – 368
 Золотоверхий І. Д. – 716, 717, 725
 Зорин С. П. – 763
 Зорін І. Г. – 287, 854
 Зорук А. М. – 609
 Зосимович Д. П. – 270, 609
 Зражевський А. І. (Зражевский А. И.) –
 22, 438, 537, 609, 721
 Зубанов К. В. – 93, 148, 239, 461
 Зубаровський В. М. – 16, 435, 609
 Зубков С. Д. – 226, 302, 359, 429, 609,
 771, 793
 Зуллас К. Г. – 609
 Иванов С. З. – 788
 Иваццов Г. И. – 764
 Иовчук М. Т. – 788
 Івакін І. Я. – 609
 Івакін Ю. О. – 609
 Іваненко В. І. – 534
 Іванець О. М. – 609
 Іванія М. П. – 108
 Іваницький Є. Г. – 609
 Іваніна Г. С. – 609
 Іванов – 610
 Іванов Б. М. – 460, 609
 Іванов В. М. – 188, 226, 260, 401, 538,
 610
 Іванов Г. Г. – 235, 298, 610
 Іванов М. Ф. – 224, 287
 Іванов О. І. – 610
 Іванов С. К. – 610
 Іванова Лідія В. – 610
 Іванова Любов В. – 610
 Івантишин М. М. (Ивантишин М. Н.) –
 610, 783, 789
 Іванченко Г. П. – 371
 Іванченко Є. Я. – 81
 Іванченко І. С. – 501
 Івасюта М. К. – 323, 388, 409, 426, 450,
 479, 538, 610, 820

- Івахненко О. Г. (Ивахненко А. Г.) – 412, 496, 534, 540, 610, 751, 767, 768
- Івашин О. В. (Івашин-Надтока О. В.) – 610, 774
- Івашченко О. І. – 93
- Ігнатков Д. Я. – 610
- Ігнатов В. Ю. – 610
- Ізбеков В. О. – 169, 270, 363, 610
- Іллічевський С. О. – 610
- Ілляшенко М. Г. – 751
- Ільїн В. С. – 53, 90, 189, 417, 511, 524, 525, 611, 720, 750, 751, 768, 787
- Ільїна А. Г. – 611
- Ільїнська В. А. – 611
- Ількевич М. В. – 611
- Ількун Г. М. – 611
- Ілъянко Г. М. – 501
- Ілющенко І. А. – див. Ілющенко І. А.
- Ілюштин О. А. – 404
- Ілюшина (Іллошина) Н. А. – 611
- Ілляшенко (Ілляшенко) М. Г. – 126, 236, 250, 347, 611
- Ілющенко І. А. – 611
- Імшенецька Т. П. – 611
- Індисов (Індісов) О. О. – 611, 805
- Індиченко П. Д. – 338
- Іносов В. Л. – 282, 358, 611
- Іофанов Д. М. (Іофанов Д. М.) – 611, 721, 734, 768
- Ірванець О. М. – 611
- Ісаєв І. І. – 354, 545
- Ісакович В. М. – 47, 67, 84, 89, 125, 126, 149, 160, 171, 176, 179, 180, 326, 410, 611, 808, 813
- Ішлінський О. Ю. (Ишлинский А. Ю.) – 57, 64, 84, 131, 136, 274, 290, 364, 366, 367, 404, 435, 485, 493, 496, 525, 527, 611, 727, 729, 736, 743, 759, 779, 802, 822
- Іщенко А. М. (Ищенко А. М.) – 151, 612, 736
- Іщенко І. І. – 201, 354, 365, 457, 465, 612
- Іщенко Т. А. – 612
- Іщук М. І. – 612
- Їжакевич Г. П. – 525, 610, 768
- Їжакевич І. С. – 337
- Йогансон Б. В. – 474
- Йосипенко М. К. – 236, 260, 353, 431, 443, 612, 763, 768
- Кабанець П. Д. (Клях П. Д.) – 461
- Кавецький Р. Є. (Кавецкий Р. Е.) – 16, 41, 56, 84, 105, 123, 124, 127, 142, 144, 150, 159, 162, 166, 167, 173, 181, 182, 188, 205, 211, 214, 221, 226, 246, 247, 252, 258, 260, 288, 307, 310, 315, 321, 330, 344, 350, 356, 369, 371, 389, 391, 400, 405, 406, 424, 425, 433, 440, 443, 445, 446, 465, 474, 481, 485, 490, 491, 539, 542, 547, 612, 719, 723, 727, 738, 751, 753, 757, 758, 768, 771, 795, 812, 813, 838, 841
- Каганова М. Я. – 132, 197, 495, 612, 751
- Кагановський О. М. (Кагановский А. М.) – 612, 791
- Каденська (Коденська) В. С. – 612
- Кадившіві Д. Г. – 182
- Казаків С. Б. – 612
- Казарчук М. М. – див. Назарчук М. М.
- Казимиров (Казіміров) Олексій А. – 612
- Казимиров Олександр А. (Казимиров А. А.) – 108, 540, 612, 736
- Казмирчук О. А. – 481, 612
- Калсниченко П. М. – 613
- Калійничук Ю. М. – 613
- Калимник О. В. – див. Килимник О. В.
- Калиниченко Н. Л. – 613
- Калинович М. Я. – 798
- Калиновська Н. Д. – 613
- Калій Н. П. – 613
- Калінін Ф. Л. – 48, 91, 250, 290, 347, 613
- Калугін П. І. – 61
- Кальбус Г. Л. – 211
- Калюжна П. Ф. – 613
- Камсєв П. К. – 228, 613
- Камсєва В. О. – 239
- Каменська М. С. – 613
- Каменяр Х. Л. – 613
- Каминська Г. І. – 613

- Каваш П. Х. – 25, 32
 Канівець В. І. – 613
 Канівець В'ячеслав І. – 613
 Кантишев І. Є. – 156
 Капіця П. Л. – 480
 Капілович Ю. А. – див. Копилович Ю. А.
 Каплан М. Л. – 613
 Каптаренко (Каптаренко-Черноусова) О. К. – 177, 449, 721, 798
 Каравас М. М. – 128, 434, 613
 Караван В. І. – 110
 Карамішев А. А. – 614
 Карандсев К. Б. (Карандсев К. Б.) – 62, 188, 192, 496, 614, 736, 751, 768, 789, 799
 Карась М. А. – 614
 Карасьов С. С. – 517
 Каргер М. К. – 13,
 Карева К. А. – 614
 Карлаш К. В. (Карлаш Е. В.) – 324, 614, 742, 751, 757
 Карлишева К. П. – 614
 Карманський П. С. – 614
 Карнаух Є. Д. – 614
 Карнацька О. І. – 427
 Карпенко А. О. – 614
 Карпенко В. Г. – 614
 Карпенко Г. В. – 180, 186, 188, 193, 284, 291, 479, 496, 614, 754, 773, 789, 794, 839
 Карпенко М. К. – 614
 Карпенко О. О. – 229
 Карпенко О. Ю. – 172, 236, 395, 614, 736, 789
 Карпітська В. О. – 614
 Карпова В. Л. – 434, 450, 614
 Карпучін П. П. – 20
 Карташова І. К. – 614
 Каршенбаум А. П. – 758
 Касаса М. О. – 615
 Касаткін Б. С. – 98, 282, 335, 540, 615,
 Касименко О. К. (Касименко А. К.) – 47, 53, 84, 102, 125, 126, 147, 161, 162, 171, 185, 187, 196, 198, 206, 233, 241, 259, 261, 267, 307, 324, 358, 366, 370, 376, 395, 408, 424, 475, 507, 524, 539, 615, 739, 750, 751, 754, 764, 768, 789, 794, 813, 815
 Касіял В. І. – 187, 418, 424, 431, 443, 517, 523, 528, 615
 Каспрук А. А. – 615
 Кассюра О. Г. – 615
 Каськун Г. І. – 615
 Касьяненко В. Г. – 17, 56, 85, 124, 126, 130, 132, 134, 141, 167, 181, 183, 217, 237, 242, 246, 249, 279, 282, 305, 315, 321, 322, 331, 357, 367, 369, 420, 430, 442, 463, 469, 473, 476, 547, 615, 721, 728, 736, 743, 759, 767, 801, 808, 845
 Касьяненко І. В. – 615
 Касьянов Г. І. – 747
 Катеринич Т. Д. – 615
 Катіна З. Ф. – 158, 615
 Катков Ф. О. – 615
 Каткова К. І. – див. Коткова К. І.
 Катковський С. Б. – 108
 Катранова Г. В. – 615
 Кауфман С. Б. – 615
 Качан О. О. – 616
 Качанова Н. А. – 534, 616, 789
 Качерова С. А. – 616
 Качуро Ю. І. – 282, 330, 616
 Каштанова Г. Ю. – 616
 Кащєнко М. Ф. – 311
 Квасницький О. В. (Квасницький А. В.) – 169, 205, 226, 246, 260, 287, 389, 547, 616, 721, 768, 769, 799, 854
 Квітка К. В. – 616
 Кекух А. М. – 721
 Келембет Т. С. – 310, 447, 616
 Керницький І. М. – 616
 Кибаленко П. П. (Кибаленко А. П.) – 251, 353, 372, 457, 616, 785
 Килимник (Калимник) О. В. – 616
 Кирдо І. В. – 126, 616
 Кирик С. П. – 108
 Кирилов Й. М. – 100, 127, 616
 Кириллуша О. І. – 616
 Кирилук С. П. (Кирилук Е. П., Kiri-luk E. P.) – 160, 187, 189, 227, 328, 366, 408, 463, 485, 523, 541, 616,

- 720, 721, 724, 767, 769, 780, 788, 798, 805
- Кирилук З. В. – 616, 725
- Киричек Ю. К. – 494, 617
- Кириченко І. М. – 53, 319, 366, 391, 496, 553, 617, 723, 737, 752, 760, 769, 770, 779, 790, 792,
- Кириченко М. Г. – 735,
- Кириченко О. І. – 476, 840
- Кирпичов М. В. – 389
- Кисель В. Д. – 786
- Кисельов О. І. – 43, 160, 227, 617, 722, 765
- Кисельова В. Г. – 617
- Кисілевський (Киселевський) В. В. – 617
- Кисіль І. М. – 309, 617
- Китцин (Кітцин) С. М. – 110, 617, 790
- Кичигін А. М. – 81, 434, 617
- Кляк Г. С. – 61, 86, 130, 268, 340, 439, 553, 617, 751, 790
- Кияниця В. Н. – 211
- Кияниця-Гуслиста Н. М. – 617
- Кінкулькін Б. О. – 617
- Кінько А. М. – 501, 617, 756, 802
- Кіпріанов А. І. (Киприанов А. И.) – 13, 16, 29, 34, 35, 48, 51, 65, 84, 87, 97, 102, 103, 107, 108, 123, 124, 130, 139, 164, 169, 173, 180, 223, 240, 247, 254, 255, 270, 274, 297, 307, 310, 337, 367, 369, 390, 400, 403, 407, 418, 427, 435, 463, 465, 468, 485, 488, 491, 512, 523, 539, 617, 721, 727, 735, 750, 766, 774, 787, 801, 813, 824
- Кірсанов О. В. – 62, 436, 492, 553, 617, 824
- Кісліціна Л. П. – 618
- Кістяківський О. Б. (Кістяковский О. Б., Кістяковский А. Б.) – 618, 731, 733
- Клаперман Д. А. – 618
- Класен Х. І. – 172, 258, 287, 420, 427, 618, 851, 854
- Клебанова-Іволгіна Л. Б. – 618
- Клейнер К. Ю. (Клейнер К. Е.) – 618, 782
- Клещкий Л. М. – 35, 156
- Климась М. А. – 618
- Клименко В. М. – 302, 366, 618
- Клименко В. Я. – 157, 177, 449, 474, 618, 769
- Клименко М. Г. – 618
- Клименко О. П. – 91, 305, 618
- Климовицька З. М. – 618
- Клих П. Д. – див. Кабанець П. Д.
- Кліточенко І. Ф. – 61, 254, 347, 449
- Клоков В. І. (Клоков В. И) – 331, 408, 618, 722
- Клоков Є. В. – 618
- Клоков М. В. (Доленго Михайло) – 108, 136, 216, 228, 291, 599, 618, 733, 760, 803
- Клопоухий В. Г. – 310
- Клушин В. І. (Клушин В. І., Клушин В. И.) – 257, 619, 775
- Клошніков М. М. – 177, 449, 619
- Книш П. І. – 35
- Книшенко П. Г. – 619
- Княжинский З. О. – 780
- Кобеза І. І. – 619
- Кобернік С. Г. – 133, 619
- Кобилецький Ю. С. – 722
- Кобринський М. Я. – 453
- Кобылянская О. Ю. – 751
- Ковалевська Н. І. – 619
- Ковалевський А. К. – 438, 619
- Ковалевський С. О. – 460, 619
- Коваленко А. Д. – 12, 20, 30, 37, 42, 43, 45, 48, 91, 102, 105, 126, 152, 184, 203, 214, 215, 217, 218, 274, 304, 347, 355, 404, 538, 554, 619, 790, 813, 838
- Коваленко А. П. – 619,
- Коваленко В. М. – 41, 173, 202, 218, 237, 276, 402
- Коваленко В. О. – 619
- Коваленко Д. М. – див. Косарик Дмитро
- Коваленко Д. Н. – 619
- Коваленко К. О. – 197, 619
- Коваленко Л. А. – 619
- Коваленко Л. М. – 620
- Коваленко О. С. – 745

- Ковалик І. І. – 330
Коваль М. А. – 152,
Коваль П. Й. – 449,
Ковальчук Г. І. – 538
Ковальчук К. І. – 218
Коворотуша Л. І. – 620
Ковтун В. О. – 620
Ковтун М. С. – 620
Ковшуня П. А. – 276, 282, 347, 365, 431,
620
Когаев В. П. – 773
Коган О. Й. – 620
Когановський О. М. (Кагановський О. М.,
Когановський А. М.) – 620, 722
Кодацька (Несвіт-Кодацька) Л. Ф. – 620
Коденська В. С. – див. Каденська В. С.
Кодимський І. П. – 620
Кожевніков С. М. (Кожевніков С. Н.) –
208, 236, 302, 366, 425, 496, 554,
620, 769
Кожин М. О. – 129, 259, 395, 620
Кожич-Зеленко М. П. – 620
Козак В. А. – 620
Козак Є. І. – 620
Козакевич М. З. – 620
Козакевич Т. А. – 133
Козачук Т. Ю. – 621, 746, 769
Козель Н. Г. – 621
Козиренко М. К. (Козырєнко М. К.) –
325, 621, 749
Козирський Г. Я. – 309, 312, 442, 444,
510, 525, 621
Козицький П. О. – 259, 443
Козій Г. В. – 61, 85, 260, 286, 340, 621,
724, 739, 851
Козін Я. Д. (Козин Я. Д.) – 369, 379, 394,
396, 428, 430, 439, 452, 455, 460,
462, 468, 504, 518, 528, 538, 539,
621, 779, 782, 796, 802, 813, 861
Козланюк П. С. – 408, 754
Козлов Л. А. – 773
Козлова Т. А. – 621
Козмінська Т. Б. – 465, 525, 621
Кокоша В. П. – 621
Коленчук К. І. – 274, 621
Колесник Б. П. – 621
Колесник Є. О. – 621
Колесник М. М. (Колесник Н. Н.) – 287,
797, 854
Колесніченко Г. О. – 40
Колісник В. – 766
Колісниченко В. Т. – 621
Колішук В. Г. – 621
Колмогоров А. М. – 13
Колобов І. І. – 366
Колобов О. М. – 141, 249, 251, 347, 621
Колобова М. Л. – 622
Коломацька Т. Є. – 622
Коломієць В. Т. – 622
Коломійченко М. А. – 622
Колосов Ю. Г. – 622
Колосова К. С. – 622
Колотій (Колотті) Г. А. – 622
Колоша І. Л. – 489
Колтаков С. В. – 142, 200, 246, 260, 482,
538, 622
Колчинська А. З. – 622
Колчинська І. Д. – 622
Колчинський І. Г. – 135, 622, 722, 736
Кольцов В. Ф. – 622
Коляска С. Г. – 509
Комар А. П. – 170
Комарницька О. М. – 622
Комарова Е. К. – 725
Комісаренко В. П. – 13, 126, 142, 226,
246, 260, 548, 622, 769, 808
Компан О. С. (Компан Е. С.) – 325, 622,
749, 769
Компанеєв А. І. – 784
Компанієць І. І. – 294, 623
Компанієць І. М. – 623
Компанцев Ю. С. – 111
Конашко Н. П. – 108
Кондак М. А. – 81, 126, 359, 434, 623
Кондак М. М. – 623
Кондратович В. М. – 108
Кондратович М. А. – 338, 454, 482, 538,
623
Кондратюк Є. М. (Кондратюк Е. Н.) –
292, 353, 358, 362, 370, 394, 401,
417, 461, 468, 494, 526, 623, 731
Кондрачук В. Ю. – 177, 293, 449, 623

- Коменко Г. Д. – 623
 Копін В. В. – 623
 Коновалова В. С. – 798
 Коновалова І. К. – 623
 Коноз П. Ф. – 623
 Конозенко І. Д. – 294, 399, 464, 623
 Кононенко А. Д. – 737
 Кононенко В. О. – 623
 Кононов В. Н. – 319, 337, 843
 Конопліна (Конопліна) О. Р. – 623
 Консевич А. І. – 32, 184, 266, 405, 624
 Конюхова В. О. (Конюхова В. А.) – 624, 768
 Копачинська (Кравцова) Н. І. – 624
 Копилов Ф. Б. – 624, 774
 Копилович Ю. А. – 624
 Копитов В. Ф. (Копытов В. Ф.) – 143, 146, 150, 153, 157, 171, 172, 186, 219, 244, 251, 264, 375, 503, 624, 722, 737, 751, 778, 787, 790, 801, 830, 832
 Копитова Г. Ф. – 751
 Копица Д. Д. – 624
 Кошняев П. П. – 790
 Кордимський І. П. – 624
 Кордуба М. М. – 53, 373, 400
 Коренблом Б. І. – 624
 Корещька З. М. – 624
 Корещький В. М. – 15, 29, 41, 79, 84, 105, 119, 126, 261, 266, 267, 319, 338, 366, 406, 484, 526, 527, 624, 739, 754, 769, 771, 772, 778, 790, 794, 808, 818, 838
 Корещький Л. М. – 36, 276, 292, 298, 403, 406, 434, 624
 Коренной О. І. – 624
 Коржавіна Т. І. (Коржавина Т. І.) – 624, 762
 Корняний А. І. – 108
 Корнев К. А. – 212, 316, 624
 Корнілов Ю. Г. – 250, 496, 534, 625
 Корнієнко Т. П. – 435, 625
 Корнійчук Г. П. – 625
 Корнійчук Л. Я. – 625
 Корнійчук О. Є. – 74, 162, 187, 191, 307, 459, 509
 Корнілов Ю. Г. – 126
 Корнюхов М. В. – 24, 82, 124, 138, 145, 153, 170, 184, 218, 225, 271, 274, 313, 404, 443, 548, 625
 Коробко М. І. – 625
 Коробов І. І. – 302
 Коробчанський І. Є. – 70, 73, 81, 128, 434, 520, 554, 625, 831
 Коровицький Л. К. – 851
 Короїд Є. С. – 625
 Короїд О. С. – 192, 194, 212, 470, 481, 527, 625
 Королік Р. Я. – 625
 Король О. К. – 135, 625
 Корольська Г. А. – 625
 Королюк В. С. – 544, 625
 Коротич О. С. – 851
 Короткевич Г. Г. – 92, 625, 751
 Короткоручко В. П. – 293, 294, 626
 Коротун М. М. – 626, 737
 Коротченко Д. С. – 840
 Корсакевич М. І. (Корсакевич Н. І.) – 626, 797
 Корсунський М. І. – 827
 Корчагін М. А. – 117
 Коршиков О. А. – 752
 Корякіна Є. В. – 626
 Косарик Дмитро (Коваленко Д. М.) – 626, 722
 Косенко В. Ю. – 108, 626
 Косець М. І. – 626, 776
 Косматий Є. С. – 626
 Костенко А. І. – 537, 626
 Костенко Н. К. – 626
 Костецький Б. І. (Костецкий Б. І.) – 218, 347, 390, 394, 626, 780
 Костирко П. Ф. – 516
 Костишина А. П. – 626
 Костомаров В. М. (Костомаров В. Н.) – 626, 723, 760
 Кострюков К. І. – 502
 Костюк В. П. – 495, 626, 790, 796
 Костюк З. Д. – 627
 Костюк Ю. Г. – 34, 43, 220, 259, 431, 443, 627, 790, 798
 Косля В. Х. – 627

- Котельников О. К. – 92, 235
 Котиков М. А. – 449
 Коткова К. І. – 58, 65, 142, 389, 482, 627, 842
 Котляр В. П. – 627
 Котлярський І. П. – 35, 210, 357, 737, 752
 Котов М. І. (Котов М. І.) – 108, 152, 228, 627, 731, 744
 Коханова Л. Л. – 627
 Коцарь Г. Ф. – 627
 Коцюбинський М. М. – 34, 88, 722
 Коцюбинський С. П. – 627
 Кочегура (Кучугура) М. А. – 82, 238, 431, 627
 Кочерга І. А. – 35
 Кочерга О. Ф. – 232, 328
 Кочергін І. Г. – 388, 400
 Кочережко (Кочерженко) О. Н. – 627
 Кочерженко І. Є. – 627
 Кочерженко О. Н. – див. Кочережко О. Н.
 Кочержинський Ю. О. – 409, 541, 627
 Кочкін М. А. (Кочкин М. А.) – 460, 627, 790
 Кошевой В. В. – 627
 Кравець В. І. – 431
 Кравець В. П. – 628
 Кравець О. М. – 347, 628
 Кравець Т. Д. – 628
 Кравцова Л. І. – 371
 Кравцова Н. І. – див. Колачинська Н. І.
 Кравченко Є. Є. – 761, 780, 787, 790
 Кравченко М. А. – 287, 854
 Кравчук Л. Т. – 628
 Краковецька О. З. – див. Бродовська О. З.
 Крамаренко В. М. – 254
 Крамаренко О. Ю. – 628, 797
 Крамаров В. С. – 290
 Красавцев М. І. (Красавцев Н. І.) – 295, 302, 366, 628, 754
 Красицький Д. Ф. – 90, 96, 289, 303, 337, 523, 628, 720, 769, 821
 Красій К. П. – 464
 Красникова Г. П. – 628
 Красноярська М. С. – 628
 Красносельський М. О. – 64, 628
 Красовицька М. М. – 236, 255, 628
 Крашеніннікова О. В. (Крашенинникова О. В.) – 628, 722
 Краюхін Б. В. – 141, 366, 454, 628
 Крейн М. Г. – 110, 628
 Крейн С. Г. – 64, 629
 Кремньов О. О. (Кремнев О. А.) – 168, 261, 367, 629, 730, 821,
 Крживанек Г. А. – 629
 Кривоглаз М. О. – 629
 Кривокобильський І. Ф. – 629
 Кривулько Д. С. – 629, 850
 Крижанівська А. Б. – 431, 629
 Крижанівський О. М. – 81, 496, 534, 629, 770
 Крижанівський С. А. – 43, 190, 629, 722, 752, 758, 770, 772, 777, 791, 803
 Крикунов М. С. – 845
 Крилов М. М. – 270, 403, 543
 Крилова І. Л. – 629
 Кримський А. Ю. – 75
 Крип'якевич І. П. – 46, 61, 232, 251, 261, 307, 316, 339, 358, 361, 395, 408, 478, 538, 629, 752, 764, 770–772, 819
 Крип'якевич Р. І. – 629
 Крисальний М. Й. – 517
 Кричевська О. – 149
 Криштаб Г. С. – 629
 Кришталю О. П. – 856
 Криштофович А. М. (Криштофович А. Н.) – 305, 307, 774
 Кроник О. Л. – 253, 629
 Крот Є. І. – 629
 Кротківч П. Г. – 629, 737, 770, 791
 Крощенко М. М. – 630
 Круглякова Г. І. – 257, 630
 Круп'янський Й. Я. – 160
 Крупський М. К. (Крупский Н. К.) – 97, 110, 198, 271, 630, 786
 Крутікова В. Є. (Крутикова В. Е.) – 630, 789
 Крутікова Н. Є. (Крутикова Н. Е.) – 122, 188, 253, 359, 366, 494, 630, 734, 737, 763, 770, 791
 Крушельницький М. М. – 443

- Крюкова Л. М. – 630
 Кряков П. Т. – 108
 Ксендзик Г. В. – 368, 835
 Ксенко І. С. – 830
 Ктитарева С. О. – 630
 Кубишин Б. Є. – 630
 Кувнева О. Ф. – 630
 Кутукало І. А. – 292, 298, 434, 488, 630
 Куделя Є. С. (Куделя Е. С.) – 630, 722, 752
 Кудін О. І. – 630
 Кудлай О. С. – 791
 Кудра О. К. – 270, 630, 737
 Кудрин Л. Н. – 770
 Кузен Ж. – 513
 Кузнецов – 32
 Кузнецов В. І. – 81, 269, 270, 434, 630
 Кузнецов С. М. – 381
 Кузнецова В. М. – 631
 Кузнецова Г. О. – 631
 Кузнецова Лідія М. – 631
 Кузнецова Любов М. – 631
 Кузьменко В. А. – 631
 Кузьменко Г. О. – 631
 Кузьменко М. С. – 631
 Кузьмич А. С. – 535
 Куколев Г. В. – 747
 Куксін М. В. – 488
 Кулагін С. Г. – 631
 Кулаковська О. П. – 631
 Кулаковський В. А. – 631
 Кулановський В. А. – 211
 Кулешов Є. М. – 631
 Кулешов М. М. – 31, 124, 205, 271, 297, 427, 493, 498, 548, 631, 771
 Кулик Г. К. – 211
 Кулик І. Т. – 631, 722, 752
 Куликовський П. П. – 791
 Куликовська М. Д. – 631
 Кулінич Г. Г. – 749
 Кульська О. А. (Кульская О. А.) – 631, 783
 Кульський Л. А. (Кульский Л. А.) – 169, 171, 175, 186, 270, 631, 722, 737, 770, 791
 Кульчицька О. Л. – 46, 632
 Кумок Л. М. – 632
 Куяїна А. А. – 773
 Куницький М. С. – 632
 Куп'янський Й. Я. – 632
 Купала Я. – 334, 335, 347
 Купінська Г. В. – 632
 Купранець Й. О. – 632
 Купревич В. Ф. – 357
 Купрієнко Г. І. – 253
 Куражковський Ю. М. – 632
 Курако М. К. – 184
 Курашова В. С. – 160, 632, 782
 Курдюмов Г. В. – 80, 95, 118, 456, 632, 741, 757, 792, 823
 Курдюмов С. В. – 761
 Куриленко Й. М. – 253, 632, 758
 Куриленко О. Д. – 632, 795
 Курішков Є. Л. – 632
 Куркін С. К. – 798
 Курош О. Г. (Курош А. Г.) – 47, 632, 722
 Курсанов Л. І. – 755
 Курсін С. О. – 632
 Курчатов В. І. – 632
 Курято А. В. – 632
 Кухаренко Н. І. – 345, 633
 Кухтенко І. І. – 633
 Кухтенко О. І. (Кухтенко А. І.) – 81, 282, 328, 347, 431, 443, 496, 520, 534, 633, 770
 Куца Б. Ф. – 633
 Кушба О. М. – 633
 Кушнін Е. А. – 633
 Кучеров П. С. – 20, 25, 50, 67, 81, 85, 140, 156, 158, 164, 186, 193, 206, 225, 238, 252, 264, 274, 280, 282, 298, 328, 329, 347, 375, 431, 437, 485, 633, 721, 727, 729, 735, 741, 760, 770, 780, 781, 787, 805, 813, 835
 Кучугура М. А. – див. Кочегура М. А.
 Кучумов П. В. – 633, 745
 Кушляньська О. Т. – 633
 Купшнеров Д. М. – 780
 Кушч О. П. – 633, 792, 736, 749, 752, 769, 792

- Кулон О. Й. – 465, 633
- Лаврентьев М. О. – 59
- Лаврентьева Е. В. – 341, 633
- Лавриненко Д. Д. – 260, 438, 633, 723, 770
- Лавров П. А. – 112, 633, 735
- Лавров П. І. – 516, 634
- Лавров Ф. І. – 34, 259, 260, 431, 443, 634, 723, 770, 792, 794, 802, 802
- Лагодівська (Лагодівська) О. Ф. – 431, 634
- Лагутіна М. А. – 755, 774
- Ладженський М. Р. – 61, 254, 634
- Ладієва-Степанець В. Д. – 634
- Лазаревич І. Я. – 337, 634
- Лазаренко А. С. – 60, 61, 91, 92, 107, 109, 110, 120, 201, 232, 246, 268, 323, 554, 634, 756, 792, 794, 855
- Лазаренко Є. К. (Лазаренко Е. К.) – 61, 254, 554, 634, 723, 765, 778, 785, 830
- Лазарев Б. Г. – 12, 30, 35, 44, 251, 302, 473, 480, 484, 549, 634, 827
- Лазарєва Л. П. – 634
- Лазарова О. З. – 132
- Лазарян В. А. – 404
- Лазеба Є. М. – 747, 758
- Лазєбна А. М. – 634
- Лазурський О. В. – 48, 250, 290, 347, 489, 634
- Лакомський В. Й. – 344, 405, 634
- Лангер Н. О. – 634
- Ландсман С. У. – 635
- Лановий Я. І. – 253, 634
- Лала І. З. – 635
- Лалицький В. Й. – 302, 366
- Лапін А. М. – 635
- Лапцевич Г. П. – 635
- Лалчик Ф. Ю. – 449, 635
- Ласточкіна А. Ю. – 635
- Лауер Н. В. – 635
- Лално Ю. В. – 635
- Лашкар'юв В. Є. – 12, 20, 37, 59, 64, 68, 92, 108, 126, 297, 327, 393, 416, 471, 484, 485, 525, 528, 539, 635, 812, 813
- Лашкевич Р. І. – 635
- Лашко О. С. – 449, 485, 635
- Лашкул З. В. – 635
- Лебедев Б. Ф. – 388, 635
- Лебедев В. К. (Лебедев В. К.) – 42, 388, 435, 540, 635, 755
- Лебедев С. І. (Лебедев С. И.) – 41, 148, 152, 200, 205, 228, 242, 250, 255, 332, 636, 752
- Лебедев С. О. (Лебедев С. А., Lebedev S. A.) – 24, 85, 92, 118, 128, 130, 239, 282, 434, 636, 727, 737, 741, 757, 789, 792, 805, 833
- Лебець Д. П. – 775
- Леванова Т. О. – 636
- Левицький І. Ф. – 636
- Левіков І. Є. – 310
- Левін Г. Я. – 274, 636
- Левін О. М. – 636
- Левтеров С. М. – 165
- Левтерова О. К. – 636
- Левченко В. Ю. – 636
- Левченко К. П. – 110
- Левченко К. С. – 636
- Левченко М. Н. – 636
- Левченко Н. П. – 636
- Левченко С. П. – 511, 636, 779, 792
- Легкодух В. К. – 320
- Лєжгубська І. Т. – 636
- Лейначук Є. І. – 136, 636
- Лейпунський О. І. – 11, 13, 59, 127, 637
- Лемеха М. В. – 637
- Лемпицька В. К. – 637
- Лемпійський (Лемпийский) Л. П. – 152, 157, 222, 233, 637
- Ленденська Л. Д. (Ленденская Л. Д.) – 637, 768
- Ленін В. І. – 59, 61, 141, 317, 324, 462, 463
- Леонардо да Вінчі – 138
- Леонов М. І. – 19, 174, 179, 222
- Леонов М. Я. – 61, 62, 162, 188, 192, 429, 637
- Леончева Н. В. – 637

- Леотьева Ю. А. – 637
 Лепешинська О. Б. – 241, 740
 Лепешкин И. П. – 788
 Лесик В. В. – 395, 450
 Лесневський Ю. О. – 518
 Летучев К. П. – 719
 Лесфій В. Х. – 637
 Лехан М. П. – 482, 543, 637, 858
 Лечехліб В. Р. – 637
 Лещевська Г. М. – 637
 Лещенко І. М. – 354
 Лещенко М. Н. – 65, 88, 93, 126, 241, 259, 267, 358, 384, 408, 420, 637, 723, 750, 770, 792, 808
 Лещинська Г. С. – 460, 509, 637, 847
 Леснік А. Г. – 184, 305, 330, 449, 485, 525, 637
 Липник О. С. – 637
 Липський В. М. – 449, 638
 Лисак Л. І. – 184, 313, 328, 525, 638
 Лисенко К. А. – 638
 Лисяк М. В. – 792
 Лисяк М. М. – 638, 737, 770
 Лисяк О. А. – 638
 Лисяк П. С. – 525, 638, 735
 Литвин К. З. – 61, 638
 Литвинов М. В. – 638
 Литняк Г. Н. – 745
 Лихвар Д. Ф. – 111, 152, 205, 233, 240, 246, 260, 268, 277, 278, 323, 340, 350, 445, 478, 638, 775, 790, 796, 855
 Личак І. Л. – 177, 449, 638
 Лі П. М. – 638
 Ліберман Л. А. – 638
 Лівенцов В. О. – 638, 795
 Ліждвой М. П. – 34, 638, 729, 802
 Лиммер М. Б. – 717
 Лиммер Р. Б. – 638, 738
 Лінецька Л. В. – 639
 Лінецький В. П. (Линецкий В. Ф.) – 231, 254, 302, 639, 740
 Ліпкан М. Ф. – 205, 639
 Ліпшиць В. В. – 639
 Лісцин І. А. – 427
 Лісвал П. З. – 639
 Лісовський В. І. – 242, 338, 769
 Літинецький І. Б. – 639
 Ліфшиц І. М. – 218, 827
 Лобаєв В. Н. – 250
 Лобачевська О. В. – 639
 Лобко А. О. – 261, 639
 Лобковська Б. Л. – див. Заєдна Б. Л.
 Логвиненко А. Ю. – 427, 639
 Логтіннов Б. Й. – 96, 639, 723, 752
 Лозинський В. О. (Лозинский В. А.) – 639, 770
 Лозовий Ю. І. – 188, 639
 Лола О. П. (Лола А. П.) – 325, 398, 408, 639, 749, 770
 Ломаєва Є. Т. – 639
 Ломницький Я. Є. – 639
 Ломова М. Т. – 639
 Лопатинський Я. Б. (Лопатинский Я. Б.) – 61, 62, 91, 126, 188, 435, 555, 640, 771, 808
 Лосєва О. Л. – 108
 Лось Ф. Є. (Лось Ф. Е.) – 187, 258, 259, 358, 366, 408, 420, 424, 443, 640, 735, 755, 771, 792, 795, 798
 Лубченко А. Ф. – 393, 545, 640
 Лутова О. І. – 325, 640
 Лутовцов М. В. – 12, 36, 55, 59, 68, 82, 85, 92, 108, 111, 302, 364, 366, 368, 388, 431, 447, 457, 469, 640, 728, 744, 835, 837
 Лужнов Е. И. – 753
 Лук'янець О. О. – 545
 Лук'янов С. Б. – 640
 Лукавченко І. Г. – 640
 Лукинов І. І. – 640
 Лундєрг Е. Г. – 742
 Луєнок В. А. – 123, 640
 Лусєнко В. С. – 640
 Луцький В. – 793
 Лучинська З. І. – див. Тараненко З. І.
 Лучник І. О. – 640, 771, 793
 Лушевська Г. М. – 640
 Лыта А. Л. – 723
 Любавський К. В. – 285
 Любінський М. А. (Любинский Н. А.) – 302, 332, 640, 752

- Любович М. С. – 640
 Люта М. Д. – 641
 Люшин М. І. – 30, 228, 290, 405, 477, 532, 641
 Лява Я. І. – 641
 Ляпіна Н. Д. – 641
 Ляхович А. – 773
 Лященко В. І. – 641, 753
 Ляшенко О. М. – 641
 Лященко О. Ф. – 641
 Лященко П. І. (Лященко П. І., Ljaščenko P. I., Lyaschenko P. I.) – 35, 641, 723, 738, 761, 781, 805
- Мавродин В. В. – 766**
 Масєвська І. П. – 641
 Мажуга П. М. – 641
 Мазасва О. ЛІ. – 641
 Мазинчєнко А. К. – 250
 Мазвікер Р. А. – див. Мознікер Р. А.
 Мазуркевич Н. М. – 641
 Мазуркевич О. Р. – 775
 Мазурмович З. М. – 641
 Майборода К. С. – 641
 Майборода О. А. – 851
 Майборода С. М. – 748
 Майданов О. П. – 641
 Майзель В. М. – 723
 Майзлін Ю. Ш. (Майзлін Ю. Ш.) – 198, 744
 Майстеренко Ю. Г. – 642, 778
 Майстрєнко К. С. – 641
 Майтєк Г. П. – 642
 Макара А. М. – 335, 378, 435, 540, 642
 Макаревич В. А. – 152, 290, 642
 Макаревич М. ЛІ. – 642
 Макаревич М. Ф. – 642, 801
 Макарченко О. Ф. (Макарченко А. Ф.) – 260, 307, 329, 346, 367, 389, 402, 405, 407, 408, 463, 491, 517, 538, 542, 642, 790
 Макєв П. С. – 740, 796
 Маковський П. С. – 642
 Максименко ЛІ. Н. – 642
 Максимов С. В. – 642
 Максимович Г. Г. – 357, 642
- Максимович М. О. – 19
 Макухіна Г. О. – 642
 Малахов Г. М. – 520
 Малаховський В. Ф. – 642
 Малашенко С. В. – 94, 218, 274, 282, 354, 642
 Малець Л. О. – 643
 Малецька О. П. – 265, 643
 Малий П. Д. – 236, 395, 434, 450, 643
 Малина М. К. – 643
 Малиновська О. М. – 643
 Малиновський Б. М. – 643
 Малиновський К. А. – 643
 Малиночка Я. Н. – 643, 764
 Мальєв А. Ф. – 12, 643
 Мальєвська О. В. – 643
 Мальцев І. В. (Мальцев І. В.) – 643, 771
 Мальцев Т. С. – 380, 385, 407, 495
 Малюшицький Ю. М. (Малюшицький Ю. Н.) – 643, 723, 738
 Мамонтова В. О. (Мамонтова В. А.) – 643, 753, 793
 Манєвлова К. К. – 643
 Мандельберг С. Л. – 108, 643, 795
 Мандрік Т. П. – 643
 Манзій С. Ф. – 111, 132, 644
 Манзон В. Д. – 250, 644
 Манорик А. В. – 644, 764, 784, 785
 Мануїльський Д. З. – 259, 408,
 Маньковський М. Б. (Маньковський Н. Б.) – 405, 644, 776
 Маралин Г. А. – 148
 Мариниченко В. Г. – 644
 Маркевич В. А. – 233
 Маркєвич О. П. (Маркевич А. П.) – 105, 108, 109, 129, 132, 198, 215, 246, 249, 308, 366, 423, 433, 435, 506, 644, 723, 725, 738, 746, 753, 771, 774, 778, 838, 845
 Маркєлов Г. І. – 165
 Маркіна П. К. – 644
 Марков Б. Ф. – 644
 Маркова ЛІ. В. – 644
 Марковський Ю. М. – 644, 753, 771, 793
 Марковський С. А. – 644

- Марковський П. Т. (Марковский Ф. Т.) – 43, 81, 93, 367, 387, 434, 444, 644, 734
- Марусенко (Марусенко-Котляревська) Т. А. – 644
- Мархасва В. А. – 644
- Марциневський І. К. – 644
- Марченко (Ходуліна) П. В. – 645
- Марченко І. І. – 198, 645
- Марченко М. С. – див. Матишевська М. С.
- Марченко Н. Й. – 518, 645
- Марченко О. Ф. – 251, 645
- Марчук П. Д. – 645
- Марчук П. М. – 645
- Масальський В. І. – 253
- Маслов В. М. – 645, 732
- Маслов С. І. – 319, 366, 417, 483, 757
- Масловська М. М. – 645
- Матвеев М. А. – 717, 783
- Матвеев А. Л. – 239, 335, 461, 645
- Матвеев Г. К. – 338, 645
- Матвеев П. С. – 645
- Матвеева Г. О. – 645
- Матвієнко Л. Л. – 645
- Матвієнко О. М. – 645, 716, 732, 734, 747, 759, 778
- Матвійчук М. Ф. – 61, 141, 395, 645, 752, 793
- Матейко (Мотейко) К. І. – 645
- Матсйко М. М. – 646
- Матишевська (Марченко) М. С. – 646
- Матковський К. Й. – 646
- Матюшинєв М. М. – 646
- Матях О. М. – 92, 168, 275, 343, 406, 509, 521, 527
- Махно Є. В. – 646
- Махновець Л. Є. – 523, 646
- Маховка П. П. – 646
- Махорін К. Є. – 646
- Мацалюра М. І. – 35, 289, 303, 337, 349, 646, 821
- Мацейко Ю. М. – 424, 646
- Мацков Ф. П. (Мацков Ф. Ф.) – 297, 646, 723, 738
- Мацулевич Б. П. – 646
- Машков – 646
- Машковцев Р. А. – 804
- Маяковський В. В. – 270
- Медведєв В. С. – 646
- Медведева Н. Б. (Медведева Н. Б.) – 132, 235, 246, 260, 491, 646, 738, 793
- Медведь Л. І. – 55
- Медвинська Л. Ю. – 646
- Медовар Б. І. – 98, 647
- Медушевський А. П. – 253
- Мєлашенко Г. В. – 157, 180, 259, 298, 442, 647
- Мєлєшко В. І. – 647
- Мєліхов В. М. – 647
- Мельник – 74
- Мельник Є. Ф. – 338, 647, 793
- Мельник П. М. – 192, 647, 738
- Мельник С. В. – 647
- Мельниченко В. Д. – 647
- Мельниченко Г. В. – 647
- Мельниченко Д. Е. – 781
- Мельничук В. М. – 647
- Мельничук Г. Л. – 366, 647, 738, 750
- Мельничук О. Н. – 760
- Мельничук О. С. – 525, 647, 738
- Мельничук Ю. С. – 750
- Мень А. В. – 647
- Меркулов О. Ф. – 182
- Мертєнс Є. Б. – 108
- Мечєв С. П. – 261, 647
- Микитась В. Л. – 647, 800
- Милокоста Н. Я. – 648
- Мирний П. – 49, 75, 177, 210, 218, 364, 384, 411, 771, 793
- Мирюта Ю. П. – 648
- Митропольський Ю. О. (Митропольский Ю. А.) – 24, 64, 93, 274, 292, 319, 435, 485, 525, 526, 648, 783, 793
- Михайленко О. О. – 648
- Михайлов Г. П. – 285
- Михайлов О. Г. – 81
- Михайлова В. В. – 648
- Михайлова Ю. А. – 776
- Михайловніна А. О. – 648
- Михайловська В. І. – 648

- Михайловський (Михаловський) А. Г. – 48, 250, 260, 347, 648
 Михайловський В. М. – 166, 188, 191, 193, 310, 324, 496, 648
 Михайловський М. К. – 338, 648, 772
 Михалевич А. П. – 648
 Михаловський А. Г. – див. Михайловський А. Г.
 Миць О. А. – 648
 Мицюра О. К. – 648
 Мишко Д. І. (Мышко Д. И.) – 244, 253, 325, 380, 648, 749, 772
 Мізецька І. Б. – 648
 Мізюк Л. Я. – 649
 Міклухін Г. П. – 494, 649
 Мікулін Г. І. – 435, 452
 Мікульський О. А. – 649
 Міллер В. Д. – 649
 Мілях О. М. (Милях А. Н.) – 37, 93, 239, 355, 381, 433, 434, 477, 526, 528, 538, 544, 649, 754, 813
 Мінейко-Манейкіс М. Л. – 91, 649
 Мінчин Б. М. – 122, 649
 Мірошниченко (Мирошвиченко) Г. В. – 649
 Мірошниченко (Мирошпиченко) О. З. – 649
 Мірошпиченко М. Я. – 649
 Миселюк О. Г. (Миселюк Е. Г.) – 7, 43, 64, 108, 136, 297, 299, 525, 649, 723, 793
 Мітоненко П. Б. – 649
 Міхновський Д. М. – 519
 Міцкевич А. (Мидкевич А.) – 423, 495, 498, 524, 793
 Мічурін І. В. – 12, 407, 485, 486, 518
 Міщенко А. М. – 449
 Млинарський З. – 464
 Мовчан Б. О. – 649
 Мовчан В. А. – 84, 129, 159, 165, 216, 302, 325, 366, 383, 400, 488, 555, 649, 739, 753, 801
 Мовчан Є. Х. – 501
 Могіла М. Т. – 649
 Могилевський С. М. – 650
 Модилевський Я. С. (Модилевський Я. С.) – 80, 228, 650, 753
 Модін Г. В. – 230, 844
 Можейко О. М. – 72, 271, 650, 720
 Мознікер Р. А. – 650
 Мойсенко М. В. – 650
 Мокляк В. І. (Мокляк В. И.) – 238, 650, 739
 Мольнар М. І. – 379
 Моляк Г. І. – 338, 428, 449, 650
 Моравський В. Е. – 650
 Моргуліс Н. Д. – 12, 23, 64, 136, 196, 285, 297, 315, 347, 484, 485, 525, 650, 812
 Моргун Є. Г. – 252, 650
 Моргун Н. П. – 650
 Мордерер Г. Й. – 20, 126, 442, 464, 813
 Мороз З. П. – 43, 49, 160, 650, 744, 775
 Мороз О. Н. – 434, 450, 650, 789
 Мороз Ф. П. – 650
 Морозовський В. А. – 650
 Морочковський С. Ф. – 228, 250, 274, 650, 753
 Морфівич – 651
 Москалець В. І. (Москалец В. И.) – 651, 739
 Москалина Ф. М. – 651
 Моссаковський Д. – 456
 Мотейко К. І. – див. Матейко К. І.
 Мошков Є. О. – 312, 651
 Мопкова Н. О. – 228, 651
 Музика І. Д. – 651
 Мундяк М. М. – 651
 Муравйов В. П. (Муравьев В. П.) – 73, 85, 164, 195, 229, 250, 255, 260, 262, 274, 347, 555, 651, 739, 753, 754, 856
 Муравський В. Э. – 778
 Муратов М. В. – 753
 Мурзін В. О. – 651
 Муромцев О. С. – 254, 651
 Мурський Л. І. – 651
 Муссерон М. – 513
 Мутъев М. С. – 651
 Мухін П. Ю. – 368

- Навроцький В. К. (Навроцкий В. К.) – 55, 165, 272, 407, 411, 540, 651, 774, 841, 853
- Нагорний О. В. – 20, 308
- Надінський П. Н. (Надинский П. Н.) – 460, 651, 797
- Назаревич К. С. – 651
- Назаревский А. А. – 745
- Назаренко Ю. П. – 651
- Назарчук (Ричкова) Т. М. – 652
- Назарчук М. М. – 35, 81, 261, 363, 367, 392, 652
- Найда І. М. – 814
- Найман П. Б. – 652
- Настякно П. М. – 652
- Натансон (Натанзон) Е. М. – 270, 652
- Науменко І. Т. – 652
- Наумов А. Л. – 93
- Нашиванко М. С. – 56
- Невзорова К. О. – 652
- Невкрита О. М. (Невкрыга А. Н.) – 274, 652, 754
- Недбайло П. О. – 149, 794
- Неделін О. І. (Неделин А. И.) – 417, 460, 652, 773
- Недін В. В. – 185, 540, 853
- Недужий І. П. – 652
- Неймарк І. О. – 263, 269, 448, 494, 652
- Некрасов З. І. (Некрасов З. И.) – 90, 119, 125, 138, 184, 186, 213, 216, 247, 257, 302, 315, 365, 366, 369, 370, 397, 412, 426, 556, 652, 747, 759, 763, 778, 802, 812, 837
- Некрасова-Чистохвалова Т. А. – 652
- Некряч С. Ф. – 652
- Нельговський Ю. П. – 517
- Немкова В. К. – 652
- Немовецька Р. А. – 652
- Непомняця М. Л. – 653
- Несвицький Я. І. – 653
- Несвіт-Кодацька Л. Ф. – див. Кодацька Л. Ф.
- Несвітський Ф. Я. – 753
- Несмежнов О. М. – 240, 241, 242, 273, 301, 320, 321, 354, 384, 528
- Нестерводська С. М. – 845
- Нестеренко А. Д. – 62, 92, 118, 125, 158, 186, 219, 238, 239, 271, 280, 312, 353, 392, 434, 459, 496, 532, 534, 556, 653, 754, 765, 776, 785, 790, 833
- Нестеренко Г. Я. – 653, 810
- Нестеренко Е. Г. – 653
- Нестеренко О. О. – 91, 92, 99, 125, 141, 163, 194, 198, 207, 208, 217, 219, 254, 261, 274, 298, 307, 344, 350, 358, 366, 373, 403, 434, 523, 530, 653, 724, 739, 754, 772, 773, 794, 814, 819
- Нестеров А. А. – 774
- Нестеров П. П. – 81, 128, 203, 235, 431, 653, 724, 754
- Нечасв Г. К. – 393, 653
- Нечасва Н. С. – 653
- Нечипоренко З. Ю. – 653
- Нечипоренко Н. Д. – 653
- Нечиталок М. Ф. – 61, 141, 653, 748, 785
- Немець О. Ф. – 417, 537, 653
- Немчинов (Німчипнов) І. А. – 653
- Немчинов В. С. – 328
- Нижник (Ніжняк) О. Т. – 653
- Никифоров І. Я. – 654
- Ничик В. М. – 491, 654
- Нікітін І. І. – 654
- Нікітін С. Д. – 395
- Нікітіна І. О. – 654
- Ніколаєв Г. О. – 285, 480
- Ніколаєв І. В. – 654
- Ніколаєва О. І. – 654
- Нікулін Б. Т. – 745
- Німковська Г. В. – 165
- Німчинов І. А. – див. Немчинов І. А.
- Новик К. Й. (Новик Е. О.) – 177, 326, 435, 449, 556, 654, 724, 736, 739, 773
- Новиков В. И. – 730
- Новиков М. І. – 157, 180, 253, 259, 279, 294, 366, 654, 773
- Новиненко О. І. (Новиненко А. И.) – 654, 794
- Новицький А. С. – 654

- Новицький М. М. – 654
 Новиченко Л. М. – 43, 190, 654, 724, 749
 Нови В. А. – 654
 Новіков (Новиков) Б. Г. – 132, 308, 362, 382, 654, 739
 Новіков В. І. – 126, 435, 654
 Новіков І. В. – 655
 Новікова Г. В. – 460, 655
 Новікова Н. С. – 655
 Новікова С. І. – 655
 Новодранов І. П. – 655
 Новосад А. І. – 340
 Новосельцева І. Ф. – 655
 Носач П. В. – 501

 Ободан Я. М. – 655
 Обрезкова Є. І. – 655
 Обреїмов І. В. – 198
 Обручова Г. В. – 333
 Овалдер М. Е. – 342, 366, 443, 480, 485, 493, 521, 655
 Овдій О. С. – 655
 Овечкін С. К. – 655
 Овсієнко Д. Ю. – 655
 Овсянніков В. Б. – 804
 Овчаренко Ф. Д. – 11, 47, 48, 50, 125, 162, 191, 226, 269, 489, 655, 782, 786, 795, 811
 Огієвський А. В. (Огиевский А. В.) – 82, 655, 718, 739, 754
 Огінський Ф. І. – 29
 Огоновський В. П. – 61, 141, 148, 172, 395, 655
 Огороднік І. П. – 655
 Одинцова С. М. – 655
 Одріна Н. О. – 461
 Одуха А. З. – 96, 99, 127, 132, 277, 280, 508, 656, 717, 734, 745, 749, 761, 766, 777, 780, 787, 819
 Оканенко А. С. – 44, 48, 250, 255, 260, 274, 285, 347, 389, 490, 656, 724, 773
 Окерблом М. О. – 285
 Окс Б. І. – 656
 Оксенчук С. Т. – 111
 Оксіук П. Ф. – 228, 656

 Окснер А. М. – 20, 126, 228, 656, 813
 Олейник В. Б. – 656
 Олександров О. В. – 311
 Олесевич Л. О. – 656
 Оліварі Г. А. – 656
 Олійник Н. Я. – 656
 Олійник О. П. – 314
 Олійниченко О. К. – 656
 Оліференко Т. М. – 289, 656
 Омельченко О. Т. – 656
 Омельчук О. В. – 656
 Омеляненко Г. Д. – 656
 Омеляновський М. Е. (Омеляновский М. Э.) – 8, 13, 20, 29, 48, 50, 53, 63, 71, 75, 84, 92, 98, 118, 124, 126, 145, 160, 161, 174, 180, 218, 279, 298, 304, 366, 451, 474, 656, 724, 754, 814
 Онегіна А. Б. – 656
 Онішкевич М. М. – 657
 Оніщенко Г. П. – 336
 Орехов В. М. – 285
 Орешкін Г. Г. – 302
 Оршченко А. В. – 657
 Орлячова (Орлячсва) К. А. – 657, 790
 Орлов Б. О. – 341
 Орлов О. Я. (Орлов А. Я.) – 47, 49, 72, 84, 93, 127, 135, 142, 326, 331, 332, 341, 657, 728, 828, 829
 Орловський М. І. – 760
 Орнатський А. П. – 657
 Осада Я. С. – 750
 Осадчий М. П. – 657
 Осечинський В. К. – 538
 Осичугов В. В. – 250
 Остапенко В. М. – 342, 657
 Остапенко М. Г. – 657
 Остафьев О. І. – 18
 Острроверх М. Х. – 35, 281, 292, 298, 434, 657, 773
 Островська Л. К. – 250, 347, 657, 724
 Островська С. А. (Островская С. А.) – 657, 795
 Островський І. Є. – 136, 657
 Островський С. Б. – 540

- Остроградський М. В. – 65, 66, 90, 131, 364, 444, 502, 807
- Остригин Д. Х. (Остригин Д. Ф.) – 161, 180, 241, 254, 258, 259, 279, 292, 298, 358, 366, 396, 442, 509, 526, 657, 750, 755, 772, 773, 788, 795, 802, 814
- Оффенгенд Р. Г. – 657
- Оцупок І. І. – 169, 318
- П'ятигорський Л. М. – 20
- П'ятишкін М. М. – 42, 81, 669
- Павнський О. Л. – 271
- Павленко Г. Є. (Павленко Г. Е.) – 657, 774
- Павленко О. В. – 657
- Павлик А. – 522
- Павлинський Н. П. – 658
- Павличенко (Павліченко) Т. Я. – 658
- Павлій П. Д. – 98, 157, 431, 658, 794, 802
- Павлов І. П. – 58, 150, 159, 166, 167, 210, 241, 812
- Павлов П. Й. – 658
- Павлов Т. – 320
- Павлова В. В. – 658
- Павлович М. В. – 81, 91, 658
- Павловський Є. Н. (Павловский Е. Н.) – 332, 379, 795, 801, 802
- Павлушина Г. Я. – 658
- Павлюк І. С. – 658
- Павлюк П. І. (Павлюк П. И.) – 324, 658, 749
- Падалка А. С. – 244, 658, 810
- Падун-Лук'янова Л. Н. – 658
- Пазенко З. М. – 658
- Пазюрик Ф. П. – 108, 658
- Пак В. С. – 81, 112, 130, 182, 185, 205, 252, 431, 455, 540, 549, 658, 795, 853
- Паламарчук Г. П. – 658, 720, 724
- Паламарчук Л. С. – 658
- Палей С. І. – 658
- Палієнко М. Я. – 659
- Палієнко О. М. – 450, 659
- Палій Л. О. – див. Давидюк Л. О.
- Паліоха І. В. – 91, 659
- Палладін О. В. (Палладин А. В., Palladin A. V.) – 9, 13, 32, 40, 45, 47, 48, 50, 53, 56, 63, 70, 83, 84, 100, 103, 117, 123, 124, 136, 138, 158, 162, 189, 191, 198, 208, 215, 246, 254, 261–263, 273, 303, 307–309, 314, 319, 320, 326–328, 347, 350, 352, 358, 362, 374, 385–387, 389, 406, 408, 424, 431, 441, 455, 510, 512, 513, 524, 529, 536, 539, 659, 718, 729, 730, 733, 744, 748, 759, 761, 763, 764, 766, 779, 784, 795, 803, 807, 813, 841, 842
- Палладіна Л. І. – 659
- Палфій Ф. Ю. – 659
- Панасюк В. В. – 659
- Панасюк-Рутковський П. В. – 194, 205, 659
- Панкова О. П. – 659
- Панченко Д. Ю. – 659
- Панченко І. Д. – 659
- Панченко І. Ю. – 659, 739
- Панченко К. Н. – 659
- Панченко М. І. – 659
- Панченко С. А. – 659
- Панчишин В. Г. (Панчишин В. И.) – 659, 803
- Паньків В. М. – 99, 660
- Папаристо К. – 327
- Папенко І. П. – див. Цапенко І. П.
- Парасунько О. А. – 148, 259, 331, 660, 755
- Парасюк О. С. – 60–62, 188, 191, 426, 660
- Парра І. К. – 660
- Парфентієва Т. В. – 660
- Пархон К. – 320.
- Паршик (Паршик) С. О. – 660
- Пасеченко І. З. – 175
- Пасічник А. М. – 724
- Пасічник М. В. (Пасечник М. В.) – 11–13, 64, 68, 84, 131, 136, 215, 297, 358, 393, 398, 457, 464, 471, 484, 525, 527, 532, 537, 660, 720, 743, 759, 778, 795, 802, 823
- Пасічник-Бабак А. М. – 660

- Пастернак П. С. – 438, 660
 Пастернак С. І. (Пастернак С. И.) – 61, 323, 479, 513, 660, 770, 851
 Патон Б. Є. (Патон Б. Е.) – 24, 92, 285, 286, 292, 314, 318, 322, 323, 396, 435, 480, 540, 556, 660, 755, 764, 775, 781, 795, 831
 Патон В. Є. – 660
 Патон Є. О. (Патон Е. О.) – 55, 68, 84, 103, 108, 164, 186, 205, 274, 282, 284, 285, 308, 316, 326, 399, 660, 716, 724, 730, 745, 775, 795, 830, 831
 Пахомов І. – 794
 Пахомова А. Д. – 661
 Паченцев Ю. О. – 661
 Пашквич С. О. – 661
 Пашкова Л. А. – 661
 Пащенко В. І. – 538
 Пащенко О. С. – 443
 Пащенко Я. Ю. – 460, 661
 Певзнер Ц. В. – 661
 Пекар С. І. – 64, 136, 326, 525, 661
 Пеленський Й. Г. – 232, 661
 Пеліпець В. О. (Пелипец В. А.) – 661, 786
 Пелькіс П. С. – 16, 29, 200, 293, 297, 661
 Пеньков О. М. (Пеньков А. М.) – 24, 81, 130, 156, 216, 264, 274, 282, 328, 347, 353, 404, 431, 443, 557, 661, 787
 Первак Н. П. – 325, 661
 Первак Я. І. – 340, 661
 Перепелюк В. М. – 501
 Пересилкін В. Ф. – 274
 Перетяжко М. З. – 661
 Пермяков В. В. – 662
 Першин П. М. (Першин П. Н.) – 11, 25, 35, 124, 130, 133, 134, 140, 141, 148, 151, 154, 158, 194, 217, 225, 234, 268, 298, 321, 327, 366, 383, 403, 488, 662, 724, 725, 740, 755, 756, 776, 785, 795, 797
 Петерс А. О. – 20, 813
 Петерс І. А. – 662
 Петкевич Г. І. – 662
 Петренко І. Г. – 662
 Петренко І. П. – 662
 Петренко М. З. – 662
 Петриківська М. Є. – 662
 Петришина Н. – 250
 Петров О. Й. – 81, 156, 168, 238, 261, 662
 Петров С. Й. (Петров С. И.) – 662, 739, 742, 745, 747, 755
 Петровська Л. І. – 662
 Петровський М. Н. – 141, 172, 181, 662
 Петруха О. І. – 274
 Петухов С. Ф. – 662
 Печенцев Ю. О. – 662
 Печук В. І. – 662
 Пивоваров М. П. – 49, 74, 132, 160, 226, 227, 384, 662, 740, 774, 793
 Пигин С. М. – 719
 Пикуш М. В. – 663
 Пилипенко А. Т. – 663, 716
 Пилінський М. С. – 226, 253
 Пилявська А. Ю. – 663
 Пименова Н. В. – 774
 Писаренко А. Т. – 663
 Писаренко Г. С. – 95, 138, 203, 212, 274, 464, 663, 755, 796
 Писаренко П. І. – 663
 Писаржевський Л. В. – 796
 Пискорская Н. В. – 805
 Пишкін Б. А. (Пышкин Б. А.) – 49, 53, 82, 158, 160, 206, 228, 268, 313, 387, 454, 474, 488, 507, 557, 663, 721, 725, 726, 746, 751, 755, 765, 775, 781, 797, 798
 Підгайко М. Л. – 663
 Підхользін Г. В. – 367, 374
 Підоплічко І. Г. (Пидопличко И. Г.) – 132, 346, 431, 449, 454, 487, 663, 724, 725, 740, 774, 796, 851
 Підоплічко М. М. (Пидопличко Н. М.) – 136, 326, 348, 391, 453, 476, 489, 663, 755
 Підтигач Я. П. – 760
 Пінес Б. Я. – 827
 Піяська Ц. Б. – 663
 Пінчук Г. П. – 86

- Піонтковська М. А. – 663
 Піоро Л. С. – 274, 663
 Піротті Л. М. – 218, 663
 Пішоха О. Я. – 663
 Плаксіні Л. Д. – 448
 Плахотний (Плохотний) С. М. – 664
 Плахотний К. Я. – 664
 Плескач Є. Т. – 664
 Плескський Г. М. (Плеский Г. М.) – 664,
 725, 727, 736, 740, 742, 747, 755,
 758, 767, 774, 777, 796, 805
 Плетенцов О. В. – 216, 664
 Плішко А. І. – 287, 854
 Плотникова Н. П. – 664
 Плугач М. Й. – див. Длугач М. Й.
 Поварніцин В. О. – 228, 664, 776
 Поволоцький Д. Я. (Поволоцкий Д. Я.) –
 664, 796
 Повх І. Л. – 664, 740
 Погорелов – 521
 Погорелов О. В. (Погорелов А. В.) –
 126, 435, 557, 740, 808
 Погребиський Й. Б. – 364, 366, 664, 725,
 755
 Погребняк Л. П. – 216, 349, 370, 664,
 774
 Погребняк П. С. – 10, 14, 25, 32, 41, 43,
 45, 48, 54, 66, 70, 71, 79, 85, 96, 98,
 126, 136, 144, 152, 165, 223, 250,
 260, 274, 277, 278, 343, 345, 376,
 383, 432, 438, 494, 537, 538, 542,
 664, 720, 723, 725, 736, 738–740,
 748, 756, 760, 796, 799, 800, 806,
 811, 857
 Подгасцький В. В. – 136, 435, 664, 775
 Подгорна Л. М. – 664
 Подчасов Ю. Ф. – 76, 665
 Подшибякін А. К. – 403, 423, 665
 Покровська Є. Ф. – 430, 431, 665
 Полив'яна Г. П. – 665
 Поліщук В. К. – 665
 Поліщук К. Н. – 665
 Половко І. К. (Половко И. К.) – 177,
 665, 717, 756, 796
 Половко Н. І. – 665
 Положенцев В. С. – 775
 Полонська Н. С. – 665
 Полосухін М. О. – 665
 Полотай М. П. – 501
 Полоцький І. Г. – 127, 363, 525, 665
 Полтавчук М. О. – 665
 Полтарев С. М. – 373
 Полубояринов Д. Н. – 747
 Полухін Л. К. – 665, 740, 775
 Поляков І. М. – 228, 498, 665
 Поляков М. В. – 180, 666
 Поляков М. І. – 186, 201, 665
 Поляков М. С. (Поляков Н. С.) – 128,
 182, 366, 431, 520, 666, 725, 765
 Поляков П. С. – 218, 274, 666
 Полякова М. М. (Полякова М. Н.) – 666,
 766, 796
 Полякова Н. М. – 666, 766
 Понізовський А. І. – 666
 Пономарев С. Д. – 725
 Попков В. Г. – 347, 518, 666
 Попов В. П. – 20, 44, 48, 215, 278, 666,
 813
 Попов М. – 286
 Попов М. А. – 253, 341, 666
 Попов П. М. – 8, 189, 259, 319, 366, 417,
 431, 443, 483, 509, 526, 666, 729
 Попов Ф. А. – 48, 250, 488
 Попова Г. А. – 666
 Попович В. І. – 666
 Портная Р. Г. – 666
 Портнов І. М. – 82, 110, 666
 Портон Р. Б. – 666
 Поруцький Г. В. (Поруцкий Г. В.) – 667,
 768, 785
 Поруцький Ю. К. – 725
 Порфир'єв В. Б. (Порфирьев В. Б.) – 60,
 61, 92, 109, 110, 172, 197, 200, 231,
 235, 254, 257, 269, 284, 302, 323,
 331, 386, 435, 446, 458, 478, 558,
 667, 740, 793, 794, 800, 827, 830
 Постніков І. М. – 92, 239, 335, 424, 540,
 667
 Поталова О. О. – 667
 Потарикіна Л. Л. – 338, 667, 796
 Потієвська П. Д. – 667
 Потьомкіна Л. Н. – 667

- Похилевич Д. Л. – 395, 408, 538
 Похитов П. П. – 438, 667
 Починок Х. М. – 667
 Прайсман Я. Н. – 533, 667, 727, 736, 740, 742, 755, 758, 774, 777, 787, 796
 Прахов М. М. – 667, 756, 796
 Працко І. З. – 389
 Привалов Г. Ф. – 667
 Привалова К. О. – 667
 Прилипто К. А. – 667
 Примах В. М. – 667
 Примах Ф. Я. – 142
 Приступа П. І. – 668
 Приходько П. Г. – 227, 253, 523, 668, 752, 785
 Приходько С. М. – 668
 Приходькова Є. К. – 150, 273, 402, 558, 812
 Прихотько А. Ф. – 64, 136, 198, 393, 484, 525, 668
 Прогрущенко О. В. – 668
 Прокопенко А. П. – 668
 Прокопенко Л. Є. – 427, 668
 Прокофьев В. К. – 752
 Проскура Г. Ф. – 17, 20, 23, 30, 85, 184, 186, 280, 373, 394, 401, 668, 837
 Проскура З. В. – 668
 Проскура І. П. – 668
 Протопопов А. Я. – 126
 Протопопов В. П. – 142, 150, 226, 246, 260, 401, 463, 498, 522, 668, 725, 812
 Протопопов О. П. – 522
 Прохоренко К. К. – 797
 Прохоренко Л. М. – 668
 Проценко Д. Ф. – 740
 Птіцина Н. В. – 668
 Птуха М. В. – 35, 194, 298, 366, 403, 417, 483, 539, 725, 797, 813
 Пузанов М. А. – 668
 Пуляня (Пуліан) Г. А. – 668, 738
 Пушко Л. С. – 668
 Пустовойтова Г. К. – 669
 Пустоход П. І. – 35, 102, 149, 276, 507, 669
 Путилін М. І. – 150, 269, 316, 405, 669, 812
 Путь А. Л. – 669
 Пухальський В. К. – 669
 Пухнаревич Г. П. – 302, 366, 485, 669
 Пуцев В. А. – 317
 Пучківська Н. О. – 205
 Пучков В. Г. – 669
 Пшеничний П. Д. (Пшеяничный П. Д.) – 224, 260, 284, 287, 353, 384, 402, 403, 407, 414, 468, 488, 507, 669, 774, 775, 797, 854
 Рабиневич З. Л. – 669
 Рабянович М. Й. – 669
 Рабинович Х. П. – 464
 Рабичкін А. М. – 669
 Рабкін Д. М. – 669
 Рабчинська О. В. – 669, 718
 Равнінова О. Г. – 800
 Равикович С. Д. – 669
 Радзевич Е. Н. – 775
 Радзевич Н. С. – 670
 Радзимовський Д. О. – 670
 Радзієвський В. А. – 670
 Радзієвський В. І. – 454, 670
 Радзієвський Г. Г. – 670
 Радилівська Р. Г. – 670
 Радіонов Г. М. – 670
 Радомисельський І. Д. – 670
 Радужан В. М. – 670
 Радченко А. Я. – 35, 298, 353, 481, 670
 Радченко В. Г. – 670
 Радченко Н. П. – 670
 Радько Н. Й. – 670
 Раєвський Г. В. (Раевский Г. В.) – 388, 435, 540, 670, 740
 Ражба О. Я. – див. Рашба О. Я.
 Разнаговський І. М. – 242, 338, 670
 Разумовський В. А. – 24, 670
 Райко В. Д. – 70, 77, 80, 81, 113, 118, 126, 132, 351
 Ракашєва Г. Ф. – 670
 Рапопорт Г. Н. – 671
 Рапопорт І. М. (Рапопорт И. М.) – 64, 319, 366, 449, 525, 671, 776

- Расін С. Д. – 671
 Ратич О. О. – 46, 671
 Рачева Е. – 779
 Рашба (Ражба) О. Я. – 100, 671, 725, 741
 Рвачова К. Л. – 342, 671
 Рбіндлер П. А. – 789
 Ревуцький Є. Л. – 671
 Ревуцький Л. М. – 259, 443
 Рекашева Г. Ф. – 671
 Ремез С. Я. – 64, 136, 308, 364, 366, 435, 525, 671, 726
 Рсметник І. Т. – 349, 671, 821
 Решетник М. М. – 671
 Решетникова Г. В. – 671
 Решетова Г. Ф. – 671
 Резникова Л. Г. – 671
 Резникова Н. Л. – 671
 Резніченко А. – 727
 Резніченко Т. М. – 671, 785
 Рзаєв П. Г. – 672
 Рибак В. М. – 672
 Рибак С. А. – 672
 Рибак-Гілліс Л. Б. – 672
 Рибалко С. П. – 320, 453
 Рибалова В. Д. – 186, 672
 Рибін В. О. – 460, 672
 Рибіна А. О. – 672
 Рибкін О. Д. – 81, 672
 Рижков Г. І. – 672
 Рильський М. Т. (Рыльский М. Ф., Рыльські М.) – 8, 34, 43, 74, 84, 88, 101, 102, 125, 126, 160, 162, 187, 189, 191, 241, 259, 261, 269, 307, 319, 328, 334, 346, 358, 359, 366, 376, 408, 431, 432, 435, 436, 443, 459, 495, 498, 501, 517, 524, 525, 531, 672, 726, 729, 741, 745, 750, 756, 759, 768, 772, 776, 779, 788, 793, 794, 798, 802, 808, 816
 Рипун М. Б. – 672
 Ричкова Т. М. – див. Назарчук Т. М.
 Ріднер З. А. – 672
 Ровинская Т. М. – 770
 Ровнер О. С. – 672, 718, 726, 732, 747
 Родзевич Н. С. – 672
 Родін Б. М. – 672
 Родіна М. С. – 673, 759, 802
 Родіонов Г. М. – 157
 Родіонов І. О. – 673
 Родіонов С. П. (Родионов С. П.) – 177, 414, 435, 449, 488, 558, 673, 719, 721, 728, 730, 747, 762, 776, 777, 798, 830
 Родінова Є. М. – 673
 Рожанківський В. Ф. – 673
 Роженко С. П. – 673
 Розов Л. Д. – 92, 148
 Розовський І. Л. – 82, 673
 Розум Ю. С. – 118, 184, 673
 Ройтер В. А. – 169, 180, 519, 673, 741
 Ролл Я. В. – 56, 68, 83, 100, 129, 142, 146, 175, 188, 200, 228, 237, 246, 302, 370, 432, 490, 495, 673, 737, 743, 752, 753, 755, 756, 759, 771, 778, 781, 793, 846, 847
 Романенко І. Н. (Романенко И. Н.) – 36, 133, 134, 156, 192, 194, 206, 212, 217, 241, 274, 276, 298, 301, 305, 353, 366, 387, 403, 414, 442, 454, 459, 470, 481, 488, 514, 673, 734, 740, 776, 780, 790
 Романеску В. – 442
 Романишина С. В. – 673
 Романкевич М. Я. – 673
 Романова О. В. – 541, 673
 Романюк Л. І. – 225, 261, 363, 673
 Романюк О. Ю. – 674
 Ромашко Я. Д. – 674
 Ромінський І. Р. – 16, 674
 Роміцин (Ромицин) А. А. – 88, 160, 259, 326, 443, 674
 Ромоданова А. П. – 674
 Россельс В. – 742, 777
 Россошінський О. А. – 674
 Ростовцев С. Т. – 302, 366
 Ротман Р. О. – 674
 Рубаник М. Я. – 674
 Рубановський П. М. – 798
 Рубач М. А. – 35, 259, 366, 408, 424, 674, 741, 792, 798
 Рубашевський А. А. – 12, 30, 35, 43, 55, 105, 181, 298, 674, 726, 838

- Рубенчик Л.Й. (Рубенчик Л. И.) – 48, 111, 246, 274, 492, 674, 798
- Рублевський І. М. – 674
- Рубцов Л. І. (Рубцов Л. И.) – 56, 152, 165, 221, 430, 439, 443, 460, 518, 528, 674, 741, 756, 861
- Рубцов М. М. – 412
- Руда (Рудая) З. І. – 674, 759
- Руденко Г. В. – 266, 273, 379, 459
- Руденко І. Р. – 253
- Рудий (Рудой) Б. З. – 81, 392, 675
- Рудий (Рудой) П. Є. – 674
- Рудинський М. Я. – 270, 366, 431, 517, 675, 804, 808
- Рудишин М. П. – 675
- Рудін Г. І. – 675
- Рудківський Г. П. – 152
- Руднев В. В. – 357, 675
- Руднев Д. Ф. (Руднев Д. Ф.) – 111, 260, 274, 675, 726, 756
- Рудь М. П. – 186, 494, 675, 751, 758, 777, 787
- Румянцев О. М. (Румянцев А. М.) – 16, 25, 35, 41, 47, 50, 52, 71, 78, 84, 92, 94, 98, 101, 102, 105, 119, 125, 126, 129, 132–134, 138, 160, 162, 181, 675, 718, 725, 739, 740, 814, 838
- Русаків С. В. – 675, 775, 797, 798
- Русин В. І. – 675
- Русинківський (Русинківський) Ю. П. – 675
- Русинський М. В. – 365
- Русняк І. – 282, 320
- Русов М. Т. – 180, 367, 675
- Ручковський Б. С. – 675, 757
- Рушкевич Є. А. – 675
- Рушинський М. В. – 675
- Рябкин Д. М. – 775
- Рябокони С. М. – 676
- Рябчук Г. Ф. – 796
- Ряпко А. Й. – 676, 726
- Ряховський (Ряховский) В. В. – 676, 757
- Сабалдир А. Г. – 676
- Савенко К. Я. – 317, 843
- Савинський В. В. – див. Совинський В. В.
- Савін Г. М. (Савин Г. Н.) – 32, 47, 61, 62, 108, 123, 124, 126, 130, 135, 136, 144, 148, 151, 163, 172, 173, 188, 195, 199, 203, 214, 216, 227, 229, 235, 238, 246, 250, 254, 258, 267, 270, 274, 285, 292, 295, 303, 307, 309, 314, 319, 327, 344, 352, 353, 356, 364, 367, 370, 371, 374, 383, 393, 400, 403, 404, 408, 417, 422, 424, 425, 429, 435, 443, 451, 454–457, 460, 488, 524, 525, 538–540, 676, 726, 736, 774, 806, 813, 822
- Савіна Л. К. – 676
- Савінов Б. Г. – 16, 169, 200, 270, 297, 359, 366, 386, 435, 676
- Савкіна П. В. – 780
- Савулеску Т. – 320, 327
- Савченко В. О. – 523, 676
- Савчяко П. Ю. – 676
- Савчук Ю. І. – 36, 676
- Садовська І. М. – 132
- Сасно Т. В. – 676
- Сайдаковський С. З. – 254, 676
- Сайковський М. І. – 676
- Сажун П. О. – 676
- Салінська Н. І. – див. Салунська Н. І.
- Саліон В. Ю. – 677
- Салунська (Салінська Н. І.) Н. І. – 677
- Салляк Й. І. – 677
- Самбур Г. М. – 72, 271, 720
- Самійленко Р. А. – 677
- Самілов М. І. – 399
- Самойловський І. М. – 677
- Самосват В. С. – 677, 797
- Самопвстова К. О. – 677
- Самугажан Є. М. – 677
- Самцевич С. А. – 438, 677
- Самченко І. С. – 677
- Сандлер Ф. С. – 677
- Санін Ф. С. – 136, 677
- Саннікова О. І. – 255
- Сапельніков М. М. – 356
- Сапегін А. О. – 340, 341, 427, 853
- Сарана Д. М. – 211
- Сатановський А. Л. – 677
- Сахаров І. П. – 460

- Сахацкий Г. П. – 780
 Сахновський М. М. – 121, 677
 Сваричевський Л. В. – 677
 Свенсон А. Н. – 677
 Свенціцький І. С. – 61, 172, 395, 677
 Свєчнїков В. М. (Свєчнїков В. Н.) – 9, 20, 90, 111, 129, 163, 203, 302, 412, 444, 462, 485, 525, 540, 678, 775, 776, 783, 786, 823
 Свєшнїкова Є. Я. – 678
 Свинарьов Г. А. – 678
 Свинцов А. В. – 678
 Свириденко П. О. (Свириденко П. А.) – 11, 13, 19, 23, 40, 48, 56, 87, 96, 102, 113, 122, 132, 144, 158, 159, 176, 216, 274, 277, 296, 348, 361, 678, 757, 811
 Свистун В. І. – 346
 Свищук О. А. – 678
 Севбо П. І. (Севбо П. И.) – 108, 540, 678, 727
 Северин Е. Н. – 678
 Свєстьянов М. Ф. – 678
 Свєстьянова В. В. – 678
 Седельнікова А. Л. – 678
 Секарева К. М. – 678
 Селицька З. М. – 678
 Сельський В. О. – 24, 35
 Селявін Г. Ф. – 678
 Сємсїкіна Є. Н. – 132
 Семененко М. П. (Семененко Н. П.) – 10, 13, 32, 37, 45, 48, 58, 70, 71, 77, 79, 84, 92, 102, 103, 115, 117, 123, 124, 141, 148, 158, 162, 172, 176, 177, 189, 191, 194, 206, 214, 215, 230, 249, 263, 266, 269, 282, 284, 286, 290, 303, 307, 309, 312, 319, 327, 344, 349, 358, 362, 369, 386, 387, 394, 399, 422, 424, 435, 442, 449, 451, 456–458, 463, 464, 469, 475, 477, 481, 482, 498, 509, 518, 524, 533, 536, 537, 539, 551, 678, 734, 749, 758, 761, 765, 773, 776, 777, 786, 799, 811, 813, 830
 Семеній Г. М. – 679
 Семенов А. С. – 791
 Семенов І. М. – 95
 Семенов С. С. – 220
 Семенюк Л. Л. – 516
 Семенюченко В. С. – 218
 Семерніна Г. В. – 679
 Семикін Й. Д. – 302, 366
 Семирог-Орлик В. М. – 679
 Семко П. Т. – 102, 197, 219, 292, 298, 434, 679
 Сенін (Сенів) І. В. – 679
 Сенков О. М. (Сенков А. М.) – 741, 679
 Сенко-Любарська В. Ф. – 679
 Сенькевич В. Ю. – 679
 Сергєєв С. Т. – 754
 Сергєєв О. Д. – 679
 Сергиєнко С. Р. – 727
 Сердинова І. М. (Сердинова И. Н.) – 679, 731
 Серебряний С. Б. – 679
 Серєда Є. О. – 523, 679
 Серєда Я. І. – 61, 232, 254, 291, 385, 388, 400, 489, 516, 558, 679
 Серєденко Б. М. – 30, 260, 290, 302, 405, 477, 483, 499, 680, 718
 Серєденко В. С. – 268, 392, 680, 813
 Серєденко М. М. (Серєденко М. Н.) – 36, 194, 240, 241, 292, 298, 403, 680, 741, 761, 762
 Серенсен С. В. (Serenzen S. V.) – 170, 244, 260, 290, 405, 477, 680, 725, 773, 781, 794, 797
 Серіков П. М. – 233, 680
 Сєстримиски І. – 745
 Сєкарева К. М. – 771, 793
 Серов О. М. – 777
 Сєченов І. М. – 167, 524, 527, 529
 Сибіряков В. Д. – 680
 Сиваченко М. Є. – 160, 189, 226, 307, 680, 785, 793
 Ситов О. П. – 680
 Сидоренко В. П. – 680
 Сидоренко Г. – 797
 Сидоренко Н. С. – 324, 680, 748, 774
 Сидорович С. І. – 680
 Сидун В. М. – 801

- Сизоненко М. П. – 179, 183, 213, 226, 247, 282, 285, 348, 349, 358, 362, 375, 377, 391, 398, 421, 433, 475, 490, 503, 526, 538
- Сизоненко Н. Т. – 680
- Силакова Г. І. – 142, 206, 426, 680
- Силин П. М. – 788
- Симоненко І. Ф. – 61, 141, 172, 544, 680, 771
- Симоненко Р. Г. – 48, 680, 800
- Симонова Г. О. – 680
- Симонова Г. Т. – 681
- Синев М. В. – 681
- Синельников К. Д. – 20, 29, 44, 68, 102, 113, 124, 180, 288, 304, 307, 388, 463, 681, 827
- Синельников Р. А. – 681
- Синицький М. М. (Синицкий Н. Н.) – 109, 308, 324, 681, 742, 743, 757
- Синько П. Ф. – 681
- Синявська М. Д. – 681
- Сирота І. М. (Сирота И. М.) – 326, 681, 727, 800
- Сиротина М. І. (Сиротина М. И.) – 681, 727
- Сиротина М. Ф. – 681
- Сиротина Т. В. – 681
- Сиротинин М. М. (Сиротинин Н. Н.) – 142, 150, 246, 260, 288, 491, 538, 681, 727, 728, 736, 777, 801, 812
- Ситий М. М. – 131, 299, 681
- Ситник К. М. – 255, 681
- Ситник О. І. – 148
- Ситько П. О. – 109, 324, 682, 742, 757
- Сич К. Д. – 682
- Сігаловський К. К. – 682
- Сігов О. О. – 682
- Сігорський В. П. (Сигорский В. П.) – 496, 682, 768,
- Сілін М. О. – 308, 327, 682, 834
- Сільвестров І. І. – 50
- Сімочкін М. Я. – 682
- Сіренко Н. О. – 682
- Сіроченко І. А. – 48, 17, 250, 260, 347, 489, 682
- Сіроштан Р. І. (Сироштан Р. И.) – 682, 777
- Сірченко К. Д. – 682
- Сіта Рама – 297
- Скаржинська В. Д. – 298, 682
- Скатоенко К. Л. – 682
- Скверний О. – 722
- Сквирська Е. Б. (Сквирская Э. Б.) – 682, 804
- Скирда Т. І. – 351, 353, 682
- Скляр Ф. Ф. – 682
- Скляров Я. П. – 150, 812
- Скокан К. І. – 683
- Скопенко О. І. – 683
- Скорик М. Я. – 221, 340, 683
- Скорікова В. К. – 409
- Скорняков Л. Р. – 769
- Скородинська В. В. – 683
- Скородумов О. С. (Скородумов А. С.) – 223, 260, 285, 438, 537, 542, 683, 800,
- Скородоцько А. К. – 287, 854
- Скочинський О. О. – 55, 368, 448
- Скрипник Л. Г. – 309, 465, 525, 683, 751, 779
- Скришевський А. Ф. – 683
- Скурідін С. О. – 683
- Слабеев І. С. – 244, 259, 296, 398, 683
- Славіковський В. І. – див. Словіковський В. І.
- Славін В. І. (Славин В. И.) – 436, 683, 753
- Славін Л. М. (Славин Л. М.) – 128, 220, 366, 431, 683, 727, 817
- Сладкомедова О. І. – 683
- Слензак І. Е. – 722
- Слинько І. І. – 683, 777
- Слинякова І. Б. – 683
- Слободян М. П. – 684
- Слободян Р. Т. – 82, 126, 684, 726
- Словіковський (Славиковський) В. І. – 684
- Слоніський Б. Ю. – 684
- Слудський А. Ф. – 796
- Служай С. І. – 122, 438, 684, 723
- Слуцька О. Б. (Слуцкая О. Б.) – 684, 797

- Слуцька Т. М. – 684
 Слуцький О. Б. – 684, 742, 800
 Слущек Е. Г. – 684
 Слюдикова Т. Б. – 798
 Смаглій В. М. – 684
 Смирнов А. А. – 64, 160, 444, 445, 459, 463, 484, 485, 515, 520, 525, 559, 684, 823
 Смирнов В. В. – 364
 Смирнов В. І. – 444
 Смирнов В. М. – 74, 684
 Смирнова-Замкова О. І. (Смирнова-Замкова А. І.) – 142, 246, 260, 269, 297, 409, 425, 549, 685, 800
 Смирнов-Замков І. В. – 16, 282, 297, 684
 Смилов В. В. – 208, 685
 Смірнова О. К. – 685
 Смішко М. Ю. – 46, 60, 61, 141, 208, 316, 395, 434, 685, 817, 819
 Смолиговещь П. В. – 685
 Смолич Ю. К. – 49
 Снарський О. М. – 685
 Снегіна А. Б. – 685
 Снегірьов Ф. П. – 685
 Снігуровська Ю. О. – 685
 Сніжко (Снежко) І. Т. – 338, 685, 757
 Соболевський К. М. – 685
 Соболев В. С. (Соболев В. С.) – 61, 172, 232, 254, 458, 559, 685, 777, 790, 795, 796
 Соболенко О. В. – 340, 685
 Совинський (Савинський) В. В. – 685
 Соковнін Д. Г. – 499
 Сокол О. Н. – 686
 Соколов Ю. Д. – 49, 64, 82, 110, 136, 319, 347, 364, 366, 435, 467, 525, 686, 727, 776, 777
 Соколов Ю. М. – 414, 444
 Соколова К. Ф. – 686
 Соколова Л. О. – 165
 Соколовський І. Л. – 284, 290, 435, 454, 686
 Соколовський О. І. – 152, 355, 686
 Соколовський О. Н. (Соколовський А. Н.) – 17, 20, 41, 72, 97, 104, 110, 130, 134, 152, 198, 249, 271, 321, 322, 330, 336, 345, 383, 390, 426, 490, 537, 686, 720, 773, 786, 859
 Сокур І. Т. – 132, 686, 742, 757, 796
 Солдаткин Н. П. – 788
 Солдатов А. Г. – 432
 Соллогуб В. Б. – 686
 Соллогуб Н. М. – 686
 Солншкін В. І. – 686
 Соловійов Л. М. – 686
 Соловцова К. М. – 686
 Солодюк Н. Ф. – 205, 686
 Соломаха М. М. – 686
 Соломонік Е. І. – 686
 Солуха М. К. – 686
 Сопін Є. Ф. – 744
 Сорені Е. Т. – 136, 687
 Сорока Б. Г. – 687
 Сорока Ф. А. – 687
 Сорокин П. В. – 722, 737, 751
 Сорокін Ю. М. – 412
 Сороковська С. В. – 751
 Сороковський Ф. Ю. – 687
 Сорочан О. А. – 687
 Сосновський І. О. – 181, 687, 758
 Спанаревич Л. Ю. – 687
 Спасокукоцький О. І. – 177, 449, 687
 Спасокукоцький Ю. О. – 260, 687
 Спектор А. Ц. – 687
 Спектор Б. В. – 687
 Спектор С. Л. – 687
 Спину Г. О. – 17
 Спиридонов М. П. – 687
 Спіноза-Левінзон Р. С. – 687
 Спірін Г. М. – 687
 Спространов Д. – 800
 Сребняк Н. Л. – 159
 Срібний М. Ф. – 82
 Сталін Й. В. – 46, 50, 53, 57, 96, 98, 100, 114, 155, 163, 191, 193, 194, 222, 224, 317
 Станець М. П. – 687
 Станіславський Ф. А. – 688, 777
 Стариков М. А. – 134,
 Стариков М. А. – 81, 128, 134, 282, 328, 347, 365, 431, 549, 688
 Стариков Н. І. – 520

- Старинкевич С. І. – 253, 688, 777
 Старицький М. П. – 275
 Староверова В. О. – 688
 Старовойтов О. М. – 688
 Стародубов К. Ф. – 216, 302, 366, 688
 Стародубица Т. М. – 688
 Старожидька З. І. – 688
 Сташевський Д. М. – 228, 688
 Стебун І. І. – 722
 Стельмах Г. Ю. – 431, 443, 688
 Стельмах М. П. – 253, 688, 727, 742, 759, 777, 800, 802
 Стемпковська Л. А. – 688
 Степанець В. Д. (Степанец В. Д.) – 688, 777
 Степанко (Стеценко) М. Д. – 688
 Степанова А. А. – 797
 Степанченко Л. І. – 688
 Степко І. І. – 689
 Степунін Г. О. (Степунин Г. А.) – 689, 723
 Стеренбоген Ю. О. – 108, 689
 Стефаник В. С. – 89, 177, 210, 758, 777
 Стефанік С. В. – 780
 Стеценко М. Д. – див. Степенко М. Д.
 Стецюк Г. І. (Стецюк Г. И.) – 689, 725, 742, 777
 Стецюк К. І. (Стецюк Е. И.) – 43, 259, 408, 740, 750, 762, 764, 767, 773, 789
 Стіченко В. П. – 689
 Столяр А. Д. – 689
 Столярова Т. Н. – 805
 Сторжук О. О. – 689, 758, 777
 Сторчак К. М. – 689
 Стоян П. К. – 338, 689, 742, 762, 777
 Стоянов Г. А. – 689
 Стражеско Д. М. – 123, 180, 689, 727, 730
 Стражеско М. Д. (Стражеско Н. Д.) – 142, 689, 756, 800
 Страйн Б. Г. – 62, 188, 409, 689
 Страутман Ф. Й. (Страутман Ф. И.) – 61, 340, 394, 400, 689, 778
 Страхов Г. Д. – 727
 Страхов Т. Д. – 689
 Страшников І. Б. – 689
 Стрельбицька О. І. – 439, 690
 Стрелков І. І. – 152, 273, 334
 Стрельнікова М. М. – 690
 Стрельцов О. А. – 690
 Стрижак В. І. – 537, 690
 Стрілець К. А. – 410
 Строна І. Г. – 690
 Студинський М. М. – 17, 24, 198, 215, 218, 239, 274, 457, 690
 Стукановська Н. О. – 690
 Стульников В. І. – 690
 Субботін С. І. (Субботин С. И.) – 61, 92, 254, 257, 690, 800
 Судак В. О. – 690
 Сукачов В. М. – 480
 Суліма (Суліма-Сільванська) Л. В. – 690
 Супрунєнко М. І. (Супруненко Н. И.) – 92, 110, 198, 225, 259, 338, 366, 408, 424, 690, 728, 741, 758, 778
 Суржок Г. Д. – 690
 Суслів В. О. – 110, 690
 Суша Л. М. – 46, 690
 Сухінін В. І. – 690
 Сухобрус Г. С. – 34, 691, 729, 759, 797
 Сухойван П. Г. – 366, 691
 Сухомел Г. Й. (Сухомел Г. И.) – 12, 30, 34, 41, 49, 82, 85, 124, 148, 150, 151, 199, 215, 227, 313, 352, 362, 375, 404, 485, 539, 549, 691, 728, 741, 768, 775, 813, 834
 Сухомлінов Б. Ф. – 691
 Сушицький П. Й. – 691
 Супікова А. С. – 691
 Сябрий В. Т. – 177, 262, 308, 449, 691
 Табакер В. О. – 691
 Табачников І. А. – 90, 691
 Табишева С. І. – 338
 Таран Ю. Н. – 783
 Тараненко (Лучинська) З. І. – 691
 Таранов А. П. – 338, 507, 691, 747, 777, 778, 800
 Таранов Г. П. – 259
 Тарануха М. Д. – 691, 728, 778

- Тарашук В. І. (Тарашук В. И.) – 691, 758
Тартаковский І. С. – 108
Татаринов К. А. – 61, 338, 514, 691, 851
Татомир К. І. – 81, 282, 431, 433, 437, 691
Таукач Г. ЛІ. – 692
Телегін Д. Я. – 692
Теленга М. А. (Теленга Н. А.) – 22, 126, 250, 260, 274, 692, 742, 767, 784, 801
Темченко М. Є. – 692
Теодорович О. К. – 692
Теплицький В. ПІ. – 241, 403, 692
Тере І. – 282
Тереножін О. І. – 270, 430, 431, 692
Терещенко А. Я. – 692
Терещенко І. ПІ. – 692
Терлецький О. А. – 46, 232, 692
Терпигорев О. М. – 448
Теряв В. О. – 692
Тетельбаум С. І. – 92, 130, 239, 280, 297, 434, 439, 540, 692
Тетерюк О. І. – 692
Тиктин С. О. – 692
Тимофеевський О. Д. (Тимофеевський А. Д.) – 142, 246, 251, 260, 332, 474, 535, 692, 758
Тимофіїв П. В. – 692
Тимошенко В. Г. – 693
Тимошенко Г. І. – 40
Тимошенко К. С. – 693
Тимошенко Т. Г. – 773
Тинда ЛІ. Д. – 693
Тираспольська М. М. – 693
Тисовський О. С. – 693
Титаренко А. Д. – 693, 716, 725, 755
Титаренко В. О. – 693
Титаренко В. ПІ. – 795
Титаренко ПІ. Є. – 693
Титов І. М. – 813
Тихвинська В. Д. – 693
Тихомиров Е. Н. – 725,
Тихомиров М. М. – 480
Тихонова В. С. – 693
Тихопова Є. А. – 292, 338, 693, 778
Тичина П. Г. – 9, 34, 74, 162, 189, 307, 319, 324, 359, 366, 509, 722, 730
Тищенко А. Т. – 693
Тігенко Г. Т. – 693
Ткачева К. С. – 693
Ткаченко В. Олександрівна – 693
Ткаченко В. Олексіївна – 693
Ткаченко К. Д. – 693
Ткаченко М. М. – 523, 694
Ткаченко О. Б. – 694
Ткаченко О. М. – 694
Ткаченко Т. О. – 694
Ткаченко Ф. Д. – 694
Ткаченко Ф. Р. – 694
Ткачук В. Г. – 61, 172, 231, 694
Ткачук В. ПІ. – 694
Ткачук Л. Г. – 61, 172, 254, 269, 302, 694, 830
Товбін М. В. (Товбин М. В.) – 694, 778
Токмакова-Недбайлова Т. М. – 694
Толпито К. Б. – 694
Толстой ЛІ. М. (Толстой Л. Н.) – 191, 269, 270, 792
Толубинська Ц. Ф. – 694
Толубинський В. І. (Толубинский В. И.) – 43, 56, 62, 81, 151, 214, 219, 236, 261, 276, 280, 298, 312, 325, 337, 353, 367, 434, 439, 559, 694, 759, 789, 832
Томашевська О. Г. – 694
Томашевський ПІ. С. – 17, 694
Тонкаль Є. А. – 489
Топачевський О. В. – 695, 801
Топеха ПІ. К. – 695, 743
Топчів О. В. – 469
Торканівська (Торкановська) Т. В. – 695
Торська І. В. – 252, 695
Торштейн Г. А. – 695
Тоцький Ю. А. – 112, 202, 695
Тренін С. В. – 377
Третьякова Г. С. – 695
Третьак (Третьяк) Ю. Д. – 61, 268, 695
Третьак Г. М. – 695, 759, 778, 795
Трипільський А. В. – 695
Трифонов Г. ПІ. – 460, 510, 695, 778

- Тростянецький А. А. – 190, 695, 743, 772
- Трофимович (Трохимович) В. В. – 695
- Трофимук С. М. – 695
- Трохименко К. Д. – 187, 259, 443
- Троценко І. В. (Троцнко І. В.) – 98, 122, 152, 695, 801
- Трутеня І. Д. – 696
- Труфяков В. І. (Труфьяков В. И.) – 696, 730
- Труш І. І. – 454
- Тугай Л. Н. – 696
- Тузов А. Ф. – 200
- Тульчынська В. П. – 287, 461, 696, 759, 851, 854
- Туранов В. В. – 142, 696
- Турганова Б. – 776
- Тургенєв І. С. – 136
- Туркєвич Н. М. – 696
- Туров П. П. – 696
- Туровський Й. Л. – 357
- Турченко Ю. Я. – 417, 443, 696
- Тялєнєв М. О. – 17, 44, 48, 79, 126, 133, 150, 177, 195, 201, 207, 227, 250, 260, 271, 277, 347, 414, 427, 488, 489, 527, 532, 696, 743, 759, 784, 808
- Уварова В. М. – 696
- Угодчиков А. Г. – 429
- Удальцов О. Д. – 143
- Українка Л. – 88, 210, 279, 411, 802
- Ульянова А. Д. – 696, 718, 732, 747, 779
- Ульянова Н. М. – 696
- Уманський Ю. О. – 696
- Уразовський С. С. – 273
- Урізко (Уризко) В. І. – 696
- Усенко В. В. – 803
- Усенко І. С. (Усеяко І. С.) – 177, 338, 435, 449, 696, 760
- Усенко О. В. – 696
- Усиков О. Я. – 697, 827
- Устинова Т. І. – 697
- Устиновський Ю. Б. – 697
- Устянов В. І. – 697
- Утєвський А. М. – 273
- Ушенко І. К. – 697
- Фабрициус І. В. (Фабрициус И. В.) – 697, 729
- Фаворов О. М. – 154, 560
- Фаловський О. О. – 697
- Фатянов Н. И. – 753
- Федій С. М. – 697
- Федонюк К. – 803
- Федоритенко К. П. – 253, 697
- Федоров В. А. – 845
- Федоров В. Й. – 697
- Федоров Є. П. – 253, 264, 341, 697
- Федорова З. М. – 724, 754
- Федорова С. О. – 697
- Федорович В. Г. – 697
- Федорус (Федорус-Фельвашникова) З. П. – 698
- Федорус Г. А. – 64, 136, 294, 697
- Федорченко І. М. (Федоченко И. М.) – 203, 212, 464, 698, 790
- Федорченко І. П. – див. Дмитренко І. П.
- Федотова К. М. – 250, 698
- Фейгін Я. Г. – 698
- Фельдман М. Б. – 698, 778
- Фердман Д. Л. – 125, 129, 197, 200, 206, 246, 298, 315, 389, 416, 698, 744, 760, 765, 803, 812
- Фесенко В. М. – 698
- Фефер А. М. – 698
- Фещенко С. Ф. – 64, 136, 308, 366, 525, 698
- Фєвральова Н. С. – 698
- Фіцкельштейн І. Д. – 789
- Фіалков Я. Н. (Фиалков Я. Н., Фиалков Я. А.) – 180, 270, 315, 318, 327, 435, 698, 744, 776, 812,
- Фіалковська О. В. – 698
- Фіалковська О. О. – 698
- Фіголь Д. І. – 698
- Фідель К. М. – 699
- Фідельов О. О. – 81
- Фідельов О. С. (Фиделев А. С.) – 44, 81, 97, 182, 282, 326, 328, 347, 365, 431, 699, 729, 760, 780

- Філатов В. П. (Филагов В. П.) – 42, 97, 142, 476, 699, 741, 744, 760, 803
 Філіппов А. П. (Филиппов А. П.) – 184, 394, 401, 404, 486, 699, 757, 837
 Філіппов Ю. Ф. – 699
 Філіппова Г. Г. – 699
 Фільчаков П. Ф. (Фильчаков П. Ф.) – 366, 435, 525, 699, 725, 729, 741, 755, 780, 803
 Фінаков В. К. – 445, 699
 Фіолетова З. О. – 699
 Фірсов П. В. – 699
 Фішкін М. І. – 699
 Флейшман Н. П. – 699
 Флоринская О. Н. – 728
 Флоровський А. М. (Флоровский А. М.) – 699, 760
 Фольборт Г. В. – 85, 124, 129, 142, 150, 166, 210, 226, 242, 246, 255, 260, 327, 389, 394, 400, 401, 405, 462, 538, 542, 550, 699, 719, 729, 734, 748, 756, 765, 768, 803, 812, 842
 Фом'юк (Фомюк) М. К. – 700
 Фоменко В. О. – 700
 Фоменко Г. С. – 180, 315, 700, 812
 Фортунатов М. С. – 20, 126, 700, 813
 Франко З. Т. – 404, 531, 700
 Франко І. Я. – 16, 75, 83, 88, 210, 364, 379, 408, 411, 419, 454, 522, 531
 Франко Т. І. – 46, 408, 700, 763
 Францевич І. М. (Францевич И. Н.) – 24, 76, 93, 180, 186, 203, 212, 311, 315, 464, 485, 700, 765, 785, 790, 812, 838, 839
 Францевич-Забудовська Т. Ф. – 700
 Френкель Г. М. – 700
 Фріде К. А. – 700
 Фрідман С. Г. – 16, 700
 Фрумін І. І. – 435, 700
 Фукельман В. Л. – 520
 Фукусіма Й. – 349, 351
 Фурман Н. Й. – 805
 Фурман О. П. – 700
 Фурманська А. І. – 701
 Хайкіна Б. Й. – 701
 Халабуда Л. П. – 83, 701
 Халабуда Т. В. – 701
 Халаджі (Халаджи) Г. П. – 701
 Хан Б. К. – 701
 Хандрос Л. Г. – 701
 Харитоновна О. П. – 701
 Харкевич Г. С. – 701
 Харкевич О. О. (Харкевич А. А.) – 12, 17, 64, 68, 125, 127, 701, 760, 780, 804, 823
 Харкевич С. С. – 701
 Харламов В. Т. – 701
 Харсун С. С. – 110
 Харченко К. Д. – 701
 Харькова О. Й. – 701
 Хатунцева А. Я. – 701
 Хильченко А. Є. – 192, 702
 Хинчин А. Я. (Hinchin O. Y., Hincin A. I.) – 734, 761, 805
 Хирна А. В. – 702
 Хіжна М. Є. – 702
 Хмелівська О. – 797
 Хмельницький Б. – 202
 Ходжаєв А. П. – 108
 Ходов З. Л. – 702
 Ходорова Є. Л. – 702
 Ходуліна П. В. – див. Марченко П. В.
 Холод О. І. – 702
 Холодний М. Г. (Холодный Н. Г.) – 248, 250, 263, 274, 362, 760
 Холодова – 702
 Холостенко М. В. – 517
 Холявєнко К. М. – 702
 Хоменко В. Г. – 756, 702
 Хоменко О. Д. – 110, 340, 702, 793, 804
 Хомусько Ф. А. – 702
 Хон Мен Хи – 199
 Хопта Г. М. – 702
 Хорунов Д. С. – 368, 702, 835
 Хорхота А. Я. – 739
 Хотєнко Н. П. – 702
 Хотимченко М. М. (Хотимченко Н. М.) – 703, 753, 760, 762
 Хотяїнцев М. П. – 218, 703
 Хохол П. Г. – 703

- Храмов О. О. – 219, 703, 744, 761, 804
 Хренов К. К. (Хренов К. К., Нге-
 лов К. К.) – 92, 128, 130, 172, 200,
 239, 248, 274, 282, 285, 302, 307,
 310, 315, 320, 331, 332, 341, 352,
 353, 365, 389, 424, 434, 447, 465,
 469, 538–540, 703, 744, 754, 757,
 780, 781, 812, 813, 833
 Хржановський В. Г. – 60, 61, 110, 270,
 323, 338, 703, 772, 851
 Хромов П. О. – 35
 Хрущов М. С. – 315
 Хрущова (Хрущова-Карпенко) К. В. –
 93, 239, 434, 703
 Хрущова Н. В. – 703
 Худяк М. І. – 703
- Цапенко (Папенко) І. П. – 703
 Цапенко І. І. – 703
 Цапенко М. Б. – 517
 Царик З. М. – 703
 Царовський І. Д. – 703
 Цветков П. К. – 703
 Цвік С. М. – 703
 Цегельник Я. Х. – 750
 Цеєб Я. Я. – 704
 Целле М. О. – 704, 780
 Цесевич В. П. – 47, 135, 210, 704, 729,
 760, 780, 804, 828
 Цибульська Н. П. – 704
 Цибух В. Г. – 110, 340, 704
 Циммергакл В. О. – 704
 Циперович О. С. – 13, 108, 704
 Циплакова А. О. – 704
 Цируль В. О. – 704
 Цирульников А. С. – 704
 Цілуйко К. К. – 43, 188, 484, 524, 525,
 704
 Цукальський В. К. – 704
 Цукерник Л. В. – 24, 94, 126, 239, 292,
 434, 704, 800
 Цянь Сань-Цян – 261
- Чавдаров О. С. – 704,
 Чавченко П. П. – 543, 704
 Чаговець В. Ю. – 542
 Чаговець Р. В. (Чаговец Р. В.) – 389, 409,
 704, 719, 748
 Чаевский М. И. – 705
 Чайковский А. Ф. – 102, 133, 141, 298,
 705, 740, 776, 780
 Чалий В. П. – 16, 705
 Чалий Д. В. – 122, 141, 177, 189, 191,
 226, 366, 412, 485, 705, 763, 785
 Чалий М. К. – 275
 Чеботарьев Д. Ф. – 705
 Чеботарьев С. Ю. – 705
 Чеботарьев Р. С. (Чеботарев Р. С.) –
 132, 200, 705, 723, 729, 760, 767,
 845
 Чекмарьев О. П. (Чекмарев А. П.) – 198,
 216, 302, 362, 366, 412, 705, 725,
 744, 750, 780, 804, 837
 Чепигін Г. В. – 705
 Чепінога О. П. (Чепинога О. П.) – 246,
 366, 705, 804
 Черв'яцова Л. Л. – 123, 705
 Чередииченко В. А. – 212
 Черкес В. О. – 402, 705
 Черкес О. І. – 402, 842
 Чернега І. К. – 92
 Чернецова С. Л. – 705
 Чернець А. Н. – 705
 Черних М. К. – 706
 Черницький В. П. – 706
 Черниченко В. О. – 461
 Червиш К. К. – 706
 Червиш О. П. – 316, 706, 760
 Чернишев Б. И. – 724, 730
 Чернобыльський Й. І. (Чернобыль-
 ский И. И.) – 81, 250, 434, 706,
 760
 Чернова Н. М. – 706
 Черновол А. В. – 783
 Черновол В. С. – 790
 Черноусова О. К. – див. Каптаренко О. К.
 Чернояров (Чернояров) М. В. – 706
 Чєрнявська Н. І. – 706
 Черняев І. І. – 492
 Черняк М. І. – 218, 239, 274, 541, 706
 Черторыжский К. В. – 751
 Чєсний Г. Я. – 706

- Четвериков О. В. – 706
 Чехранов В. Д. – 236, 302, 366, 706
 Чикаленко Е. Х. – 485
 Чиппинг Г. О. (Чиппинг Г. А.) – 706, 739, 754
 Чириклов М. О. – 706
 Чихачов С. М. – 706
 Чичеров В. І. – 424
 Чмир Р. Д. – 706
 Чоботарьов Р. С. – див. Чеботарьов Р. С.
 Чоповський В. П. – 71, 174, 178, 186, 226, 275, 349, 421
 Чорнобривенко Ю. С. – 707
 Чорновіл А. В. – 707
 Чорноярлов М. В. – 707
 Чудновський В. Г. (Чудновский В. Г.) – 218, 274, 467, 707, 744
 Чуйстов В. М. – 329, 707
 Чумак К. В. – 707
 Чумак П. – 793
 Чумаков М. М. – 534
 Чуприна П. Н. – 141, 172, 707
 Чуприна Р. І. – 707
- Шайтан І. М. – 152, 290, 707
 Шакурова Н. Х. – 707
 Шаліт М. С. – 707
 Шаль (Шаля) В. В. – 707
 Шальнев – 500
 Шаманський В. Є. – 707
 Шамко К. М. – 460, 707
 Шамрай А. П. – 35, 707, 730, 737, 752, 804
 Шамфаров Я. Л. – 136, 707
 Шанін В. П. – 81
 Шана П. К. – 708
 Шаповал І. І. – 745, 804
 Шаповал І. М. – 520
 Шаповалов І. Д. – 744, 758, 761, 780, 790
 Шапошников В. Г. – 192
 Шапошникова О. Г. – 708
 Шаратов Ю. П. – 773
 Шаргородський С. Д. – 708
 Шаронов М. А. – 259
 Шаховський С. М. – 708, 730,
- Шахтін Г. П. – 515
 Шапін О. І. – 708
 Швайгер М. О. – 708
 Шварцман Ш. – 708, 718, 730
 Швец А. П. – 520
 Швецов П. Д. – 81, 434, 485, 708, 745, 761, 791
 Швець Г. І. (Швец Г. И.) – 82, 708, 739, 750, 754, 775
 Швець І. Т. (Швец И. Т.) – 10, 18, 24, 38, 42, 47, 50, 54, 56, 58, 67, 71, 72, 76, 79, 81, 83, 85, 89, 102, 103, 106, 118, 123, 124, 130, 146, 148, 153, 158, 162, 166, 172, 174, 183, 186, 189, 191, 199, 202, 203, 206–208, 211, 214, 238, 254, 352, 353, 367, 371, 387, 434, 449, 474, 485, 516, 520, 539, 708, 720, 728, 743, 745, 760, 772, 780, 794, 801, 804, 811, 813, 832, 838
 Швець О. С. – 708
 Швець Ю. І. – 708
 Шев'яков Л. Д. – 448
 Шевальов (Шевалес) В. Є. – 708
 Шевальов А. Є. – 708
 Швелло В. М. – 709
 Шверницький В. В. (Шверницкий В. В.) – 435, 540, 709, 730
 Шевляков Ю. А. – 335
 Швцов Д. С. – 709
 Шевченко В. Т. – 709
 Шевченко Є. В. – 254, 347, 408
 Шевченко И. Т. – 795
 Шевченко Л. П. – 346, 709
 Шевченко М. О. – 709
 Шевцяк О. А. – 366
 Швченко Т. Г. – 20, 23, 27, 75, 88, 89, 93, 187, 196, 210, 271, 272, 275, 333, 335, 380, 401, 410, 455, 456, 481, 482, 492, 730, 761, 820, 821
 Шевченко Ф. П. – 18, 48, 94, 117, 148, 187, 189, 259, 324, 348, 352, 366, 709, 716, 730, 752, 761, 770, 780, 789, 803
 Шевченко Я. О. – 35, 709, 761
 Шевчук А. М. – 250

- Шевчук В. А. – 709
 Шевчук Г. М. – 709
 Шейко І. М. – 229, 709
 Шейнфайн (Штейнфайн) Р. Ю. – 709
 Шейченко К. А. – 257, 709
 Шека (Шска-Янкевич) З. А. – 709
 Шека І. А. – 16, 200, 270, 302, 485, 709
 Шелудченко В. И. – 798
 Шендерович М. Л. – 325, 814
 Шереметьєв М. П. – 404
 Шереметьєва Л. О. – 709
 Шестопад П. Л. – 710, 780
 Шестопалова Г. В. – 166
 Шефер (Шеффер) Т. В. – 710, 730, 763, 777
 Шиліна Л. С. – 710
 Шило М. К. – 285
 Шило С. Й. – 174, 710, 745, 750
 Шилов Г. Є. (Шилов Г. Е.) – 64, 366, 710, 745
 Шилов С. О. (Шилов Е. А.) – 16, 41, 123, 124, 132, 148, 151, 169, 180, 181, 198, 202, 212, 218, 244, 249, 259, 260, 270, 271, 292, 297, 315, 327, 424, 435, 436, 470, 476, 550, 710, 756, 759, 779, 802, 808, 812, 825
 Шилов Л. О. – 123
 Шиман Л. М. – 710
 Шиманська О. Т. – 710
 Шиміцу М. – 387
 Шимченко Ф. З. – 710
 Шинкаренко В. М. – 710
 Шинкаренко О. К. – 710
 Шинлов С. С. – 710
 Ширяєв Ю. І. – 710
 Шипкова М. І. – 747
 Шкабара К. О. (Шкабара Е. А.) – 710, 737
 Шкарупо В. А. – 110
 Шкварников П. К. – 442, 460, 710, 804
 Шкварун Н. А. – 110
 Шкляр Х. Т. – 710
 Школьний С. Н. – 141
 Школьнік М. А. – 251
 Шлепаков М. С. – 181, 298
 Шмаргонь Є. М. – 711
 Шмелев В. А. – 780
 Шовкопляс І. Г. – 126, 149, 258, 270, 358, 369, 386, 431, 517, 711, 804, 808
 Шоголь М. Т. – 711
 Шойхет Л. А. – 711, 770
 Шокол О. А. – 270, 449, 479, 711
 Шоломій Ю. М. – 35, 106, 711
 Шор О. І. – 711
 Шпак В. Я. – 711
 Шпица В. Г. – 538
 Штанберг А. П. – 110
 Штейнгауз Л. Н. – 789
 Штейнфайн Р. Ю. – див. Шейнфайн Р. Ю.
 Штепанік С. І. (Штепанік С. И.) – 82, 711, 781, 789, 805
 Штігельман Ф. М. – 711
 Штокало Й. З. – 36, 46, 49, 60, 61, 64, 66, 71, 84, 88, 105, 110, 124, 162, 166, 229, 231–233, 254, 307, 315, 321, 323, 328, 338, 364, 385, 429, 435, 452, 463, 478, 489, 516, 539, 550, 711, 813, 838, 860
 Штокман И. Г. – 725
 Штромберг Х. Я. – 711
 Штутман Ц. М. – 711, 766
 Шубенко-Шубін Л. О. (Шубенко-Шубін Л. А.) – 728, 742, 560
 Шубинський Й. В. (Шубинский И. В.) – 711, 739, 745
 Шубравський В. Є. – 711
 Шуваєв І. С. – 468, 712
 Шугайлін О. В. (Шугайлин А. В.) – 222, 236, 298, 304, 342, 712, 749, 754, 805
 Шудік Ф. С. – 712
 Шукайло Є. М. – 534
 Шуляндін А. Ф. – 712
 Шульберг А. – 729
 Шульга В. Ф. – 712,
 Шульга П. Л. – 177, 449, 712, 830
 Шульц П. М. – 431, 460, 712

- Шумиловський М. М. (Шумиловський Н. Н.) – 49, 54, 60, 61, 92, 166, 188, 712, 719, 839
- Шумілов К. А. – 368, 835
- Шуміцька Н. М. – 712
- Шур-Шульц В. М. – 712
- Шурьян І. М. – 712
- Шурьян О. С. – 132, 804
- Шухатович М. Ю. – 712
- Щеголь Н. – 718
- Щекіна Н. П. – 712
- Щербаков Д. І. – 415
- Щербань О. Н. (Щербань А. Н.) – 81, 156, 229–232, 247, 254, 273, 278, 281, 282, 307, 315, 324, 326, 327, 329, 331, 347, 352, 358, 359, 365–367, 373, 385, 406, 409, 411, 414, 415, 424, 428, 431, 447, 456–458, 462, 471, 477, 485, 497, 524, 529, 530, 539, 544, 712, 730, 745, 761, 781, 805, 813
- Щербин М. Я. – 90, 712
- Щербина Й. Т. – 712, 781
- Щербина Т. М. – 713, 755, 775, 805
- Щетинін М. Т. – 536
- Щоголев Г. М. – 345, 367, 434, 516, 713
- Щоголь М. Т. – 338, 417, 713, 792
- Щукіна О. М. – 713
- Щурат С. В. – 713
- Южакевич Г. П. – див. Їжакевич Г. П.
- Юр'єв В. Я. (Юрьєв В. Я.) – 17, 20, 62, 85, 195, 240, 331, 383, 445, 468, 490, 713, 728, 743, 745, 757, 780, 801, 853
- Юрк Ю. Ю. – 148, 177, 242, 326, 430, 449, 713, 761, 830
- Юркевич О. Г. – 713
- Юркіна В. І. – 713, 845
- Юрченко П. І. – 260
- Юрчик С. Й. – 717
- Юрьєв Б. Н. – 736
- Юхимчук Ф. П. – 296, 345, 347, 543, 713
- Юцевич С. – 787
- Юшин О. О. – 713
- Юшкевич А. П. – 444
- Ющенко-Рвачова К. Л. – 308
- Яворський А. С. – 713
- Ягельський А. Н. (Ягельский А. Н.) – 713, 781
- Ягупольський Л. М. – 713
- Язєв І. Н. – 264
- Якімова Л. П. – 314
- Яковкін А. О. (Яковкин А. А.) – 72, 93, 135, 142, 209, 305, 313, 352, 485, 560, 713, 722, 736, 737, 751, 752, 770, 791, 828, 829
- Яковлева А. М. – 751
- Яковлев В. С. – 714
- Якубсон С. Й. – 714
- Якушев Н. І. – 108
- Ямниченко І. М. – 714
- Ямпольський Н. Г. – 714
- Янкевич В. Ф. – 714
- Янкевич З. А. – див. Шека З. А.
- Янковський В. Д. – 260, 297, 393, 714, 805
- Янковський Л. Г. – 714
- Яновський Д. Н. – 756
- Яновський М. С. – 714
- Янчишин Ф. П. – 714
- Ярема Я. Я. – 46, 714
- Яремчишин Б. М. – 714
- Яригін С. Д. – 159
- Ярмошенко Н. П. – 714
- Ярошенко В. А. – 733
- Яровий В. І. – 426, 714
- Яровський В. Г. – 714
- Ярославська Р. І. – 714
- Ярош О. М. – 714
- Ярошик А. Д. – 467
- Ясников О. О. – 212, 297, 714
- Яснопольський Л. М. – 35, 298, 715
- Ястребов Ф. О. – 259, 408, 424, 715, 792
- Ястрембович М. І. – 715
- Яценко В. П. – 715
- Яценко М. Т. – 391, 521, 526
- Яцкевич С. А. – 715, 766, 781

Яцків М. – 754, 761
Яцок А. І. – 804
Ячинова А. В. – 715
Ященко О. О. – 366
Яшук А. П. – 48, 140, 221, 235, 250,
290, 325, 347, 715

Vladimirov G. E. – 761
Hájek J. – 781
Novak B. – 761
Šetinová E. – 781

СПИСОК АБРЕВІАТУР ТА СКОРОЧЕНЬ¹

АГЧ	– адміністративно-господарська частина
акад.	– академік
Академбуд	– управління будівництвом Академії наук
АМН	– Академія медичних наук
АН	– Академія наук
арк.	– аркуш
АРСР	– Автономна Радянська Соціалістична Республіка
БК	– білковий кровозамінник
БМУ	– будівельно-монтажне управління
БРСР	– Білоруська Радянська Соціалістична Республіка
в.о.	– виконуючий обов'язки
ВАК	– Вища атестаційна комісія
ВАСГНІЛ	– Всесоюзна академія сільськогосподарських наук ім. В.І. Леніна
виконком	– виконавчий комітет
відп.	– відповідальний
ВКБ	– відділ капітального будівництва
ВКП(б)	– Всесоюзна Комуністична партія більшовиків
ВНІТОМаш	– Всесоюзне наукове інженерно-технічне товариство машинобудівників
Водокавалпроект	– Государственный проектный институт по изысканиям и проектированию наружных водопроводов, канализаций и гидротехнических сооружений
ВРНГ	– Вища рада народного господарства
ВСТВ	– Всесоюзна сільськогосподарська виставка
ВУАН	– Всеукраїнська академія наук
внз	– вищий навчальний заклад
ВЦРПС	– Всесоюзна Центральна Рада Професійних Спілок
ГАО	– Головна астрономічна обсерваторія
ГЕС	– гідроелектростанція
Гідроенергопроект	– Всесоюзний державний інститут з проектування гідроелектростанцій.
Гідрометслужба	– гідрометеорологічна служба
Гідропроект	– Управління проектування, розвідувань і досліджень для будівництва гідротехнічних споруд
Гіпрооргпромжитлобуд	– Державний інститут проектування та організації промислового та житлового будівництва
Главнеруд	– Главное управление нсрудной промышленности
Головбуд	– головне будівельне управління

¹ До «Списку» не включено найпоширеніші загальноприйняті скорочення та окремі скорочення, що розкриті безпосередньо в документах.

Головиставкому	– головний виставковий комітет
Головм'ясо	– головне управління м'ясної промисловості
Госпрозрахунок	– господарчий розрахунок
ГСКБ	– головне спеціальне конструкторське бюро
ГХЦГ	– гексахлорциклогексан
д.б.н.	– доктор біологічних наук
д.ветер.н.	– доктор ветеринарних наук
д.г-м.н.	– доктор геолого-мінералогічних наук
д.е.н.	– доктор економічних наук
д.і.н.	– доктор історичних наук
д.мед.н.	– доктор медичних наук
д.с-г.н.	– доктор сільськогосподарських наук
д.т.н.	– доктор технічних наук
д.філол.н.	– доктор філологічних наук
д.філос.н.	– доктор філософських наук
д.ф-м.н.	– доктор фізико-математичних наук
д.х.н.	– доктор хімічних наук
ДДТ	– дихлордифенілтрихлорметилметан
дєндропарк	– дендрологічний парк
Держконтроль	– Комісія державного контролю РМ УРСР
держлісфонд	– державний лісовий фонд
Держплан	– Державний плановий комітет
Держтехніка	– Державний комітет із впровадження нової техніки в народне господарство
Дзержинськруда	– Дзержинський державний трест залізорудної промисловості
див.	– дивись
Дніпробуд	– державне дніпровське будівництво
Дніпрорічтранс	– Український державний інститут проєктування підприємств річкового транспорту.
ДОК	– деревообробний комбінат
док.	– документ
Донбасводтрест	– Донбаський будівельно-монтажний трест водного господарства
ДонУПІ	– Донецький науково-дослідний вугільний інститут
доц.	– доцент
ДПБ	– Державна публічна бібліотека
др. арк.	– друкований аркуш
заввідділу	– завідувач відділу
завлабораторії	– завідувач лабораторії
заст.	– заступник
ІА	– Інститут архівознавства
ІМК	– Інститут історії матеріальної культури
ІМЕЛС	– Інститут Маркса – Енгельса – Леніна – Сталіна при ЦК КПРС

ІМФЕ	– Інститут мистецтвознавства, фольклору та етнографії
к.б.н.	– кандидат біологічних наук
к.г-м.н.	– кандидат геолого-мінералогічних наук
к.геогр.н.	– кандидат географічних наук
к.с.н.	– кандидат економічних наук
к.зоотех.н.	– кандидат зоотехнічних наук
к.і.н.	– кандидат історичних наук
к.мед.н.	– кандидат медичних наук
к.мист.	– кандидат мистецтвознавства
к.с-г.н.	– кандидат сільськогосподарських наук
к.т.н.	– кандидат технічних наук
к.філол.н.	– кандидат філологічних наук
к.філос.н.	– кандидат філософських наук
к.ф-м.н.	– кандидат фізико-математичних наук
к.х.н.	– кандидат хімічних наук
к.ю.н.	– кандидат юридичних наук
КБ	– конструкторське бюро
КДУ ім. Т.Г. Шевченка	– Київський державний університет імені Т. Г.Шевченка
Київенерго	– Київське виробниче енергетичне об'єднання
Київпроект	– Київський проектний інститут житлово-цивільного і комунального будівництва
колгосп	– колективне господарство
колхоз	– колективне господарство
КП(б)У	– Комуністична партія (більшовиків) України
КПРС	– Комуністична партія Радянського Союзу
КПУ	– Комуністична партія України
крб	– карбованець
Кримвидав	– Кримське обласне книжкове видавництво
Ленгпробуд	– Ленінградська генеральна інженерна проектно-будівельна організація
лісгосп	– лісове господарство
м.н.с.	– молодший науковий співробітник
МААН	– Міжнародна асоціація академії наук
МВО	– Міністерство вищої освіти
МВС	– Міністерство внутрішніх справ
МДУ ім. М. В. Ломоносова	– Московський державний університет ім. М. В. Ломоносова
МЗС	– Міністерство закордонних справ
МОЗ	– Міністерство охорони здоров'я
МППО	– місцева протиповітряна оборона
МСГ	– Міністерство сільського господарства
МТС	– машинно-тракторна станція
н.с.	– науковий співробітник
НАН України	– Національна академія наук України

Наркомат праці	– Народний комісаріат праці
Наркомважпром	– Народний комісаріат важкої промисловості
Наркомвугілля	– Народний комісаріат вугільної промисловості
Наркомздорів'я	– Народний комісаріат охорони здоров'я
Наркомзем	– Народний комісаріат земельних справ
Наркомпрос	– Народний комісаріат просвіти
НБУВ	– Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського
НДІ	– науково-дослідний інститут
Нийсчетмаш	– Научно-исследовательский институт счетного машиностроения
НІТТ	– наукове інженерно-технічне товариство
НКО	– Народний комісаріат освіти
НКСГ	– Народний комісаріат сільського господарства
обком	– обласний комітет
облвиконком	– виконавчий комітет обласної Ради депутатів трудящих
облпроект	– обласна проектна контора
ООН	– Організація Об'єднаних Націй
оп.	– опіс
орґбіоро	– організаційне бюро
орґкомітет	– організаційний комітет
парторганізація	– партійна організація
педвуз	– педагогічний вищий навчальний заклад
педінститут	– педагогічний інститут
Поліграфвидав	– відділ видавництва і поліграфічної промисловості
проф.	– професор
радгосп	– радянське господарство
РВПС	– Рада по вивченню продуктивних сил
РВР	– Редакційно-видавнича рада
РК	– районний комітет
РМ	– Рада Міністрів
РНК, Раднарком	– Рада Народних Комісарів
РРФСР	– Російська Радянська Федеративна Соціалістична Республіка
РСДРП	– Російська соціал-демократична робітничка партія
РСР	– Радянська Соціалістична Республіка
РСФСР	– Российская Советская Федеративная Социалистическая Республика
с. н. с.	– старший науковий співробітник
Сельхозгиз	– Государственное издательство сельскохозяйственной литературы
СКБ	– спеціальне конструкторське бюро
СОПС	– Совет по изучению производительных сил
спр.	– справа

СРСР	– Союз Радянських Соціалістичних Республік
СССР	– Союз Советских Социалистических Республик
Стальмонтаж	– Государственный трест по монтажу стальных строительных конструкций
США	– Сполучні Штати Америки
т.в.о.	– тимчасово виконуючий обов'язки
темплан	– тематичний план
УААН	– Українська академія аграрних наук
УАН	– Українська академія наук
УАСГН	– Українська академія сільськогосподарських наук
Укрводбуд	– Управління будівництва зрошувальних систем у південній зоні України Міністерства меліорації і водного господарства УРСР
Укрводпроект	– Український державний трест з вишукувань, досліджень та проектування зрошувальних і осушувальних систем і гідротехнічних споруд
УкрГідеп, УкрГідроенергопроект	– Українське відділення Всесоюзного державного інституту з проектування гідроелектричних станцій
УкрГіпробудбавовна, УкрДіпробудбавовна	– Український державний інститут з проектування іригаційних споруд та сільських електростанцій
УкрГіпрошахта	– Український державний інститут з проектування шахтного будівництва
УкрГоловцукор	– Головне управління цукрової промисловості
УкрДіпрогаз	– Український державний інститут проектування газопроводів і підприємств газової промисловості
УкрДіпрокомуненерго	– Республіканський державний проектний інститут комунального енергогосподарства.
УкрКниготорг	– Українське управління книжкової торгівлі
Укрнафта	– Державне об'єднання нафтової промисловості Української РСР
УКРНДПІМ	– Український науково-дослідний інститут гідротехніки і меліорації
Укрпромрада	– Українська рада промислової кооперації
УРСР	– Українська Радянська Соціалістична Республіка
УССР	– Украинская Советская Социалистическая Республика
УТОС	– Українське республіканське товариство сліпих Міністерства соціального забезпечення УРСР
ф.	– фонд
ФПІ	– Фізико-технічний інститут
ЦІАМ	– Центральний інститут авіаційного моторобудування ім. П. І. Баранова (м. Москва)

ЦК
ЦСУ
ч.
чл.-кор.

– Центральний комітет
– Центральне статистичне управління
– частина
– член-кореспондент

ЗМІСТ

**Регести протоколів засідань Президії Академії наук УРСР
(1951–1955)**

7

**Список дійсних членів та членів-кореспондентів АН УРСР,
обраних у 1951–1955 рр.**

546

**Список наукових співробітників АН УРСР
(1951–1955)**

561

**Список видань і наукових праць співробітників АН УРСР
(1951–1955)**

716

**Список установ, що діяли у складі АН УРСР
(1951–1955)**

806

Іменняй показчик

862

Список абрєвіатур та скорочень

909

Наукове видання

**ІСТОРІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ
1951–1955**

ЧАСТИНА 2

ДОДАТКИ

Упорядники

Яременко Лідія Миколаївна
Старовойт Світлана Володимирівна
Індиченко Ганна Володимирівна
Вербіцька Оксана Іванівна
Коваленко Сергій Миколайович
Костюк Євген Сергійович
Шихненко Ігор Миколайович

Виявлення і комп'ютерний набір

Яременко Л. М., Старовойт С. В., Індиченко Г. В., Березовська О. В.,
Брязкало Т. В., Воловник Л. С., Завалішина Л. І., Костюк Є. С., Січова О. В.,
Шаповал А. І., Шипко Л. В., Шихненко І. М.

Науково-археографічна редакція

Л. М. Яременко, С. В. Старовойт, Г. В. Індиченко

Комп'ютерна верстка

Г. Булахова

Підп. до друку 21.12.12. Формат 70 x 100/16

Друк офс. Ум. друк. арк. 73,85

Наклад 600 примірників. Зам. № 42.

Видруковано у Науково-видавничому центрі НБУВ
03039 Київ-39, просп. 40-річчя Жовтня, 3.

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготівників
і розповсюджувачів видавничої продукції
ДК № 1390 від 11.06.2003

